UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 01260894 9

PROCLI DIADOCHI

IN PLATONIS TIMAEVM COMMENTARIA

EDIDIT

ERNESTVS DIEHL

I

LIPSIAE
IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI
MCMIII

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI

HERMANNO DIELS

I

CODICVM CONSPECTVS

C PARISINVS COISLINIANVS 322 (cf. H. Omont, *Inventaire sommaire des manuscrits grecs de la Bibliothèque nationale* III p. 182) quadratus cm. 23, 5×18, membranaceus, saec. XI exeuntis uel incipientis XII[1]), foliorum 402: unius trinionis $\overline{\varepsilon}$ (fol. 1—6), quem excipiunt 49 quaterniones ($\overline{ϛ}$—$\overline{νδ}$ fol. 7—397 [cum desit numerus 135, bis redit 281; in $\overline{νβ}$ autem quintum excisum est folium]) et $\overline{νε}$ (fol. 398. 399 quibus applicata sunt tria uacua). singulae paginae amplectuntur uicenas septenas octonasue lineas 25 fere litterarum.

continet librum primum et secundum, ne hos quidem integros: qui desunt quaterniones $\overline{α}\overline{β}\overline{γ}\overline{δ}$, accurate explentur textu deperdito usque ad p. 32, 2 *ἐκεῖνο μᾶλλον* |, quod cur monuerim, e proximi libri descriptione apparebit (p. VIII). porro exciderunt in folio 116ʳ p. 150, 19 | *πρῶτον μὲν τὸ* usque ad p. 156, 11 *παντὶ προμηθίαν* |, inter quaterniones $\overline{μη}$ et $\overline{μθ}$ desiderantur p. 394, 5 | *τοῦ νοῦ τὴν* usque ad p. 408, 9 *παραγενέσθαι τῷ·* | *τοῦτο δὲ*. sex fere foliorum spatium prior lacuna amplectitur, duorum quaternionum altera.

scholia docta archetypo adscripserat aeuo Byzantino[2]) christianus quidam.[3]) singularum uocum interpretationes interdum in textum uidentur irrepsisse (p. XXXIV).

---

1) cf. Heiberg apud Kroll, de orac. chald. p. 2¹.
2) cf. schol. C ad p. 42, 16. 97, 22.
3) ad p. 122, 11 s *ὑμεῖς ἀσεβέστατοι, ἡμεῖς δὲ τὸ τῶν χριστιανῶν γένος ἔνθεον καὶ εὐσεβέστατον.*

ι mutum omissum est ab antiquario. *ο* et *ω* creberrime inter se confunduntur. peccata itacismo qui dicitur orta haud ita multa apparent. ipsum libri exemplar minusculis[1]) ex archetypo unciali[2]) qui transcripsit litteris, uoces saepe inepte distinxit et multifariam falsos accentus ac spiritus adhibuit, aut hic aut corrector ipsum excipiens, quae uitia hodieque in apographo percipis.

huiusce potissimum libri orthographiam secutus *γινόμενον* scripsi uel *γιγνόμενον*, *γινώσκω* uel *γιγνώσκω*, *οὕτω* uel *οὕτως* (ante consonantem), *ἐστὶ καὶ* uel *ἐστὶν καί*, *κατ' ἀριθμὸν* uel *κατὰ ἀριθμόν*, *γενητὸς* potius quam *γεννητός*; contra *ν* paragogicum ante uocales passim omissum restitui. singularis est crasis p. 70, 30: *οὖν* C i. *οὖν* pro *ὃ ἐν*, assimilatio autem *ἐγκωμῳδίᾳ* pro *ἐν κωμῳδίᾳ* (p. 73, 26) minus certa. librarius contextum ad cola diuisit.

manus secunda uitia bis terue correxit, ut p. 238, 15 al. ipsius codicis uel gemelli partem descriptam extare in codice Riccardiano 24 infra demonstraturus sum (p. XII s).

librum contulerunt Hermannus Diels et Carolus Kalbfleisch Parisiis a. 1896, locos dubios examinaui Monachiae hieme a. 1901/2.

M MARCIANVS graec. 195 (cf. Zanetti, p. 109) quadratus cm. 29×20, chartaceus, saec. XIV exeunte et saec. XV

---

1) errores exemplari minusculo ortos adiungo paucos: p. 196, 8 *κατ' εὐθεῖαν* (*κατὰ θείαν*), p. 271, 2 *νομὰς* (*νομεὺς*), p. 262, 15 *συναγαγὸν* (*συναγωγὸν*), p. 374, 18 *αὐτὸ* (*οὐ τὸ*), p. 381, 17 *τῷ θεῷ* post *ἀγαθὰ* om, p. 179, 29 *ἡρακλέας* (*ἡρακλέους*), p. 454, 18 *τὰς γωνιακὰς* (*τοὺς γωνιακοὺς*), p. 432, 19 *δωκὰς* (*δεκὰς*), p. 363, 21 *ἐστὶν ἢ* (*ἐστὶ καὶ*), p. 139, 25 *ἀχημάτων* (*σχημάτων*).

2) uitia scriptura unciali explicanda sunt haec: p. 89, 27 *ἀδρᾶν* (*δρᾶν*), p. 120, 25 *διακόπου* (*ἀδιακόπου*), p. 255, 2 *ἡμῖν* (*ἡ μία*), p. 257, 31 s *νόθω δοῦναι διότι* (*νόθῳ δ' οὖν διότι*), p. 302, 15 *πῶς* (*ἢ ὡς*), p. 345, 24 *πᾶνα πειθέλημεν* (*παναπειθέα ἦμεν* pro *ἔμμεν*), p. 350, 1 *φανὰ φῶς* (*φληναφὸς*), p. 367, 29 *δεῖ* (*ἀεὶ*), p. 369, 20 *περι οὗ* (*περὶ θεοῦ*), p. 432, 14 *αἱ τούτου* (*ἀπ' αὐτοῦ*, debuit *αἱ ἀπ' αὐτοῦ*).

exaratus, foliorum 396: 47 quaternionum, 2 quinionum ($\overline{\varepsilon}$ fol. 27—36, $\overline{\iota\alpha}$ fol. 77—86), qui numerati sunt in medio margine inferiore primi cuiusque folii. a manu prima elegantissime scripti sunt quaterniones (quinio est $\overline{\iota\alpha}$) chartae limatae:

$\overline{\beta}$—$\overline{\delta}$	fol. 3—26	p. 4, 12—81, 2	
$\overline{\varsigma}$—$\overline{\eta}$	fol. 37—60	p. 107, 4—186, 15	
$\overline{\iota}$—$\overline{\iota\beta}$	fol. 69—94	p. 211, 20—294, 13	
$\overline{\iota\varepsilon}$—$\overline{\varkappa\gamma}$	fol. 111—182	p. 347, 17—171 C	ed. Basil.
$\overline{\varkappa\varepsilon}$—$\overline{\varkappa\vartheta}$	fol. 191—230	p. 179 A—216 D	

lineae trecenae quinae scriptae sunt in singulis paginis horum quaternionum, quos uno uolumine olim connexos fuisse docent cum alia tum humiditatis uestigia hisce quaternionibus prae ceteris propria. quin etiam plures quaterniones neque huius codicis umquam extitisse neque exemplaris ex quo descriptus est neque ipsius exemplaris fontis, infra exponam (p. XIs).

margines uberrimis doctissimisque ornati sunt scholiis, quorum maxima pars congruit cum scholiis codicum **C** uel **R**.

quaterniones deficientes suppleuerunt saec. XV aut duo librarii, quorum prior neglegentissime scripsit duo ultima folia quaternionis $\overline{\alpha}$ (codicis folia 1[u] et 2), quinionem $\overline{\varepsilon}$, quaternionis $\overline{\vartheta}$ folia 61 et 62[r], aut unus et idem, munere suscepto summa incuria initio functus, haud immerito, cum foliis 1 et 2, 27—36 (quinioni $\overline{\varepsilon}$) conficiendis specimen praeberetur indignum quantulacumque diligentia. quaterniones autem $\overline{\vartheta}$ (totus), $\overline{\iota\gamma}$, $\overline{\iota\delta}$ e fonte fluxerunt satis bono, cod. **N** simillimo, e codice puto Marciano 190, de quo cf. p. XVII s. ad eundem fortasse librum redeunt quaterniones $\overline{\varkappa\delta}$ (fol. 183—190) et $\overline{\lambda}$—$\overline{\mu\vartheta}$ (fol. 231—387[r], quae secuntur folia uacua 387[u]—390), ubi recensionis uulgatae indicia occurrunt.

codex interpolatus quinque exhibet commentarii libros; sed bonae recensionis plagulae, quas propter librarii summam diligentiam pretiosissimas esse iudico, finiunt in

pagina editionis Basileensis 216 D *καθάπερ οἱ τελεστικοί φασιν* |.

orthographia huius libri in uniuersum eadem est quae codicis **C**: hic illic ι mutum seruauit (ut p. 112, 5 *συνδιῴκει*, p. 117 in scholio Heracliteo, contra male p. 144, 31 *μετάγειν*). in extrema autem linea tam ν paragogicum adiectum quam accentus acutus pro graui positus scribae debetur calamo. Platonis lemmata, per quot uersus extenduntur, ornari solent nota ≻, poetarum loci distinguuntur ≻ uel χ uel ~, ad scholia reuocant raro in textu posita ÷ ÷, in margine ⁑ uel ◡, emendationes et additamenta marginis cum textu coniuncta inueni nota ∴

errores itacismo orti non desunt. liber redit ad exemplar ut uidetur uetustum litteris minusculis[1]) scriptum, cum speciminis uncialis[2]) certa uestigia non inueniantur.

primo archetypi quaternioni inscriptum fuisse puto praeter commentariorum initium librum *περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος*, aliis quoque codicibus ipsius philosophi exemplar imitantibus (cf. p. 1, 13 s) praefixum.

liber fuit Bessarionis cardinalis[3]), ut docet inscriptio fol. 1ᵘ:

procli platonici sup̄ timaeū. locus 53, liber b(essarionis) Car(dinalis) Sabinen(sium) niceni

πρόκλου εἰς τὸν τίμαιον τόπ(ος) λ̄ᾱ (sscr. *ν̄γ̄*) *βιβλίον βησσαρίωνος καρδηνάλεως τοῦ τῶν σαβίνων.*

fol. 1ʳ medio scripsit manus recens *Ventiquattro—24.*

contuli quaterniones pretiosos Venetiis hieme a. 1899 ad 1900 et Monachiae aestate a. 1901.

---

1) β et μ inter se confusa: p. 147, 13 *ἐννεάβιοι*, p. 152, 29 *ἰάμβλιχος*, p. 174, 18 *φιλήμω* (sic saepe, sed p. 440, 29 *φιλήβω*), p. 213, 25 *λοιβικῶν* (pro *λοιμικῶν*). p. 178, 24 *ἐγγυτέρα* (pro *ἐγγυτέρω*).

2) cf. p. 178, 21 *μείζων βύης* (pro *μείζω λιβύης*), p. 356, 8 *ἐκεῖ θέλει ὑφίστασθαι* (pro *ἐκεῖθεν ὑφίσταται*), p. 400, 1 s *τὸ γονεύειν* (pro *τὸ νεύειν*). contra cf. scholia p. 469, 18.

3) uide Omont, *Revue des Bibliothèques* 4 (1894) p. 137.

P PARISINVS bibliothec. nation. graec. 1840 [MEDICEVS REG. 2213] (cf. H. Omont, *Inventaire* II p. 151) forma maxima cm. 33, 7 × 23, 6, chartaceus, saec. XVI conscriptus, foliorum 158: quaternionum undeuiginti et unius trinionis ($\bar{\delta}$), quorum numeri ($\bar{\alpha}^{ov}$ $\bar{\beta}^{ov}$ $\bar{\gamma}^{ov}$) ab ipso librario imis marginibus adscripti maximam partem plagulis religandis et secandis perierunt. litterae cum initio potissimum sint minutissimae, linearum numerus per singulas paginas uariat inter 38 et 33. textus abrumpitur fol. 156^{r}, linea non expleta. manus quaedam recens in margine inferiore adiecit: *decem fere folia desunt,* ab hac diuersa fol. 158^{u} scripsit: *Πρόκλου Πλατωνικοῦ Διαδόχου τῶν εἰς τὸν Τίμαιον τοῦ Πλάτωνος τὰ τρία, ὧν τὸ τρίτον ἀτελὲς καὶ πλέον οὐδέν*, alia recentior paulo infra *εἴκοσι τετράδια* adnotauit.

insunt in codice integritate praestanti libri tres priores usque ad p. 228 A *καὶ τὸ ὅλον* |. magnam qua laborat Parisinus lacunam inde a p. 163, 29 | *ἑνοειδῶς* ad p. 186, 6 *δήπου καὶ* | ortam censeremus ex unius archetypi quaternionis damno, praesertim cum in codicis fine duo exemplaris quaterniones traiecti uiderentur esse propterea, quod p. 215 C *αὐτοκίνητον* | *ἡ μὲν γὰρ εὐθεῖα* usque ad finem codicis hoc ordine traduntur — secuntur uocem *αὐτοκίνητον* (p. 215 C) p. 221 E | *ἄλλου μίαν φορὰν* usque ad p. 228 A *καὶ τὸ ὅλον* |, quas uoces excipiunt p. 215 C *ἡ μὲν γὰρ εὐθεῖα* ad p. 221 E *τὴν αὐτῶν κίνησιν οἱ δὲ* (ultima codicis uerba) — nisi uetaret cod. Vaticanus Palatinus 121, quo consulto duos archetypi quaterniones periisse statuendum est, quattuor transpositos.

ι quod dicimus subscriptum quamquam abesse solet, *ἀπαισόμεθα* (i. *ἀπᾳσόμεθα*) in **P** solo bis recte traditur (p. 196, 29. 201, 7). tam Platonis lemmata quam poetarum loci et scriptorum per singulos uersus ‟ nota ornata sunt. margini ubi interdum leguntur *ἀπο(ρία)* et *λύ(σις)*, adiacent ad dispositionem contextus spectantes raro numeri $\bar{\alpha}\,\bar{\beta}\,\bar{\gamma}$. ibidem ueriorem quidem lectionem restituit nonnunquam librarius, scholia autem omnino desunt. quam-

uis prisco uocabula dirimantur more: *ἀ|πέβλεπεν ἐ|ξῆπται ἐ|πεχείρησεν κα|τηγορήσαντι συγκα|θιδρύων με|τουσία πα|ρ-ίστησιν προ|σέθηκε συ|νυπάρχειν ὑ|πάρχον ὡ|σαύτως, γίνομαι γινώσκω* et Byzantinorum *γεννητός* passim scripta sunt contra **CM**, a quibus etiam recedit uocalibus in uocum finibus non elisis. itacismo et inepta uocum distinctione raro peccatum est; unum quantum sensi uitium archetypi uncialis[1]) uestigia prae se fert.

numeri manu recentissimae debiti quos legis *55* (fol. 19^{r}), *206* (fol. 60^{u}), *234* (fol. 70^{u}), *314* (fol. 103^{r}), *44⟨0⟩* (fol. 156^{r}) ad paginas pertinent codicis Parisini 1838 (**D**). germanus uidetur esse Vaticanus Palatinus 121.

excussi Parisiis a. 1898, Monachiae a. 1901.

N NEAPOLITANVS BORBONICVS III D 28 (cf. Cyrillus II p. 419) formae quadratae (cm. 24, 9 × 17, 9), bombycinus, foliorum 164 i. quaternionum 20, quibus folia adnexa sunt quattuor (non binio). hic codex, exaratus a. 1314, libros commentarii primum et secundum complectitur, quos antecedit (fol. 1^{r}—6^{u}) *Τιμαίω Λοκρῶ περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος*. ne ab hoc quidem libro abest lacuna magna; desunt enim p. 250, 30 | *τὴν μὴ εἰδυῖαν ἀλλὰ* usque ad p. 254, 13 *τὸ ἀεὶ ὂν* |: eadem quae in codicis Marciani 190 folio 63, utpote antea (fol. 62^{u}) praetermissa, a manu prima seorsim scripta sunt a ceteris, ⁒ nota cum textu antecedente coniuncta (cf. p. XIX).

fol. 164^{r} haec legitur subscriptio:

† *ἐτελειώθη τὸ παρὸν βιβλίον διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου τοῦ Καρτάρι* //// | *Ἀπριλλίου μηνὸς ιβ΄ ἔτους ,ς ὢ κβ΄* ÷

Antonii Seripandi[2]) *ex Iani Parrhasii*[3]) *testamento.*

huiusce libri exemplar qui confecit textum Proclianum magis magisque labentem nec non communis archetypi

---

1) p. 304, 4 *πῶς* (*ἢ ὡς*).

2) fratris Hieronymi Seripandi cardinalis. cf. Tiraboschi, *Letteratura ital.* 14 Tom. VII part. I 327ss.

3) uide Tiraboschi l. c. 210. 1498.

errores suo Marte interdum haud infeliciter, saepius nimis audacter temptauit, quare ubicumque afferam codicis lectiones, meras nugas non adnotabo.

consentiunt cum Borbonico multis lectionibus Marcianus 190, Marciani 195 manus secunda, frustula codicis **R**, supplementa codicis Chisiani manu aliena adiecta: singula in singulis expediam codicibus describendis.

specimina sumpsi Neapoli a. 1900, contuli Monachiae a. 1901, ubi aut **C** aut **M** aut **P** deest.

R FLORENTINVS RICCARDIANVS 24 membranaceus forma maxima cm. 31, 5 × 22, 5. saec. XIV ineunti attribuit hunc librum, de quo egit Vitelli, *Studi italiani di filol. class.* II (1894) p. 488, a me rogatus F. Boll. 22 quiniones et duo quaterniones (δ^{ov} fol. 31—38, κδ^{ov} fol. 229—236) suppeditant 236 folia, quorum paginae explentur triginta duabus lineis. in imo folio 236^{u} deficit Riccardianus in medio commentarii libro tertio (p. 191 E *περὶ τοῖς σώμασι*|).

totum codicem unus confecit scriba. neque tamen eadem constantia fruitur contextus forma. nam ab exemplo descendit mirum in modum compilato, quod ut quodammodo restituerem ex libris adhuc seruatis mihi contigit.

ordiundum est ab auo, ut ita dicam, codicis **M**, qui eosdem ac **M** quaterniones exhibebat:

β—δ ς—η ι—ιβ ιε—κγ κε—κθ.

e recensione Riccardiana hodieque circumscribere licet initium quaternionis *β*, quaternionis *δ* et *ιβ* finem, exordium finemque quaternionis *κγ*, initium denique quaternionis *κε*. explicit liber **R** in medio fere quaternione *κς* codicis **M**. manarunt porro in **R** ex eodem archetypo integri quaterniones *γ ζ ια*, dimidia fere pars quaternionis *ς* (p. 123, 30 *τὴν γνῶσιν* **NR**: *γνῶσιν* **CMPς**, contra p. 124, 27 *φερούσης* **M**[1] iu, **R**: *φρουρούσης* **M**[1] im, **CPς**), maxima pars quaternionis *η* (p. 181, 27 *αὐτὴν δὲ ἄρα ὅλην εἶναι* soli **MR**, sed p. 183, 15 *δύναμιν* om **NR**), paene totus

quaternio ι̅ (p. 213, 4 *κοινοτέρων* **NR**, at p. 213, 9 alterum *τὰς* om **MR**). nulla autem exhibet **R** uestigia quaternionum ι̅ε̅—κ̅β̅: hi igitur interierant ea aetate, qua scribebatur codex **R**, saeculo dixi XIV ineunte. sequitur ut codex **M** (saeculi XIV exeuntis) et partes Riccardiani modo definitae descripta non sint ex eodem exemplo. immo longe ante codicem **R** e membranis iisdem nondum laceratis atque deperditis fluxit exemplar summa cum diligentia confectum codicis **M**. toti qui perierant quaterniones in fonte Riccardiani et frustula substituta sunt in **R** magnam partem e codice quodam **N** simili, Marciani 190 simillimo: scilicet tres paginae quaternionis α̅, quaternio ε̅, dimidius quaternio ς̅, finis quaternionis η̅, quaternio ϑ̅, initium quaternionis ι̅; denique uniuersus contextus libri secundi a p. 376/377 (cf. p. XIII). inde a p. 294, 13 | *φύσιν*, initio quaternionis ι̅γ̅ codicis **M**($\mathbf{M}^2$), Riccardiano constituendo inseruiisse Coislinianum uel eiusdem libri gemellum efficitur — ut congruentiae argumentum grauissimum afferam — lacuna codicis **R**: nam exciderunt p. 319, 10 | *τῶν πηγαίων δημιουργῶν* usque ad p. 320, 13 *τέλος ἐστί*, quae pericopa explet codicis **C** folia 275^u 276^r: scilicet in membrana 275^r uertenda transiluit librarius folia 275^u 276^r. attamen cogitarim de gemello Coisliniani non tam propter corruptelas coniecturasque in **R** obuias [1]), quam propter uoces in codice **R** fenestra relicta omissas [2]), quae lacunae si minus reiciendae uidentur ad exemplar quoddam Riccardiano uetustius (cf. p. XLVII), sed ad ipsum fontem e quo hausit auctor recensionis Riccardianae, fons iste non fuit **C**, quo libro consulto cur interciderint uoces ibi lectu facillimae nemo uidet. librorum **C** et **R** concentus ubi desinat, accurate circumscribere non licet:

---

1) p. 304, 15 *ὑπο|σαντος* **C**: *ἐπονομάσαντος* **R** (ex u. 19s), p. 312, 7 *πατὴρ ὁ* **C**: *ὁ πατὴρ ὁ* **R**, p. 313, 9 *σὺν τῶ* **C**: *σαυτῶ* **R**, p. 313, 15 *γεγαῶτα* **C**: *γε ταῦτα* **R**, p. 315, 22 *αὐτοῦ μόνον* **C**: *αὐτοῦ μόνον* **R**, p. 317, 25 *περικλάσας* **C**: *περικεράσας* **R**, p. 370, 24 *νουβολὴν* **C**: *νοῦ βολὴν* **R** (recte), p. 371, 1 *ἤρχετο* **C**: *ἐκχεῖτο* **R**, p. 376, 2s *ἀποδιδράσκειν* **C**: *ἀποδιδράσκει* **R** (recte).

2) p. 316, 2 *μίνωι διὰ*, p. 371, 11 *αὐτὴ*, p. 371, 23 *μονίμως*.

p. 376, 9 *φαινόμενον* **CR**: *φερόμενον* **MP**ς, contra p. 376, 30 *ἥ δὲ* **C**: *εἰ δὲ* **MPNR** et p. 377, 26 *ὄντες* **C**: *παθόντες* **NPR**. quaterniones qui deerant libri tertii ($\overline{\iota\vartheta}$ fere totus, $\overline{\varkappa}$ $\overline{\varkappa\alpha}$ $\overline{\varkappa\beta}$ $\overline{\varkappa\delta}$) suppleti sunt ex recensione uulgatae simillima.

recognoui Florentiae a. 18?8, Monachiae a. 1901.

Q PARISINVS SVPPLEM. graec. bibliothec. nation. 666 (cf. H. Omont, *Inventaire* III p. 293) quadratus, bombycinus saec. XIV medii, foliorum 349. quaterniones, e quibus consistit $\overline{\mu\delta}$, in medio uel extremo margine inferiore sunt numerati; integri autem remanserunt 42, cum $\overline{\varkappa}$ et $\overline{\mu\delta}$ e septem tantum constent foliis, ultimi quaternionis folio, quod debuit esse 349, exciso. praeterea bis redit numerus 121 (121 · 121bis): quae omnia si non accidissent, haberemus numerum 352 (8×44). singulae paginae usque ad fol. 143^u 25 complectuntur lineas, cum inde a fol. 144 uersuum numerus uariet inter 30 et 35. codex initio potissimum difficillimus est lectu, primis foliis frustulatis humiditateque deperditis. atramenti color non semper idem: subrubro picta sunt folia 1—140. 161^u—206, atro folia 141—161^r. 207—347^u. quodsi inde a fol. 207 alteram manum agnoscere tibi uideris, eadem in antecedentibus quoque folia nonnulla paginasque exarauit.

libri insunt tertius quartus quintus paene integri, ultimo tantum sub finem lacerato ut **D**.

commentarius finit fol. 347^u supra. paginae inferioris sigillum interpretati sunt Ioannis Cantacuzeni (possessoris — imperatoris Byzantinorum — nomen?)

fol. 349^u manus recentior haec adscripsit: *ὥσπερ ἐπὶ τῶν πλεόντ⟨ων ὁπότ⟩αν μὲν ὁ ναύτης σφαλῇ μακρὰν*(?) *φέρει τοῖς συμπλέ⟨ουσι⟩ βλάβην, οὕτω καὶ ἐν ταῖς πόλεσι⟨. . .⟩ δὲ* (?) *ὁ ναύτης σφαλ˜* et infra post alterum sigillum interpretationis incertae *⟨μέ?⟩γισται βασιλεῖς* pauloque inferius rubro *A* (?) | *Πρόκλου* | *Ἐλευθερίου* | *δῶρον*.

ι mutum plerumque deest. rara in margine manus

uetusta et recens adiecit scholia, tam una quam altera manus Platonis lemmata ʾ uel ʺ signauit.

contuli Parisiis a. 1898, Monachiae a. 1901/2.

D PARISINVS bibliothec. nation. graec. 1838 [MEDICEVS REG. 2093] (cf. H. Omont, *Inventaire* II p. 151) forma maxima cm. 33, 1 × 22, 6, paginarum 686, saec. XVI exaratus ab Ioanne de Otranto; specimen dedit Omont, *Fac-Similés de manuscrits grecs des XV*e *et XVI*e *siècles*, tabul. 28; cf. p. 12. libros complectitur omnes (p. 1—684). ex p. 685s edidi in Musei Rhenani uol. 54 (1899) p. 196 principium Melissae Procli in Platonis rem publicam.[1]) hic codex redundat uitiis lacunis fenestris, imprimis initio libri quinti et ad finem. saepenumero librarius exemplaris foliorum ordinem et quaternionum inepte turbauit.

specimina sumpsi multa. in auxilium autem uocabo post defectum codicum **CMPN**, i. a p. 228 A | *ἐναρμόνιον συνετέθη*, ne codex **Q**, a quo haud longe distat, fulcimento careat, ea tamen ratione, ut peccata aperta librarii neglegentiae tribuenda plane praetermittamus, ne traditionis imago obscuretur.

gemellus est Parisinus bibliothec. nation. graec. 1841. simillimi sunt, tametsi multo minus mendis subiecti fuerunt temerisque coniecturis deformati, Chisianus et Escurialensis: uterque Melissae fragmentum — melius certe — seruauit. quapropter grauiter doleo quod neutrum codicem ad textum restituendum integrum adhibere potui: sed neque Chisianum neque Escurialensem tantum ualere quam **Q** plene a me exhaustum persuasum habeo. uberius de hoc libro agam in praefatione secundi uoluminis.

consului Parisiis a. 1898, ex parte contuli Monachiae a. 1901.

uulgatae recensionis (ϛ) codices afferam in capite secundo praeter duos quibus nituntur editiones priores:

---

1) cf. Procl. in rempubl. ed. Kroll II p. 1 ss, p. 473.

A MONACENSIS graec. bibliothecae regiae 382 formae maximae, chartaceus saec. XVI. cf. Ign. Hardt, Catalogus codic. Graec. biblioth. reg. Monac. IV p. 186.

hoc codice potissimum usus est Chr. Schneider, Vratislauiensis qui edidit commentarios a. 1847.

OXONIENSIS CORPORIS CHRISTI 98 (cf. Catalogus codicum mss. collegii Corporis Christi p. 34), chartaceus saec. XVI, foliorum 477.

in libri fronte legitur: *hic liber emptus fuit ab haeredibus Guilielmi Grocini anno Domini 1521, pro collegio Corporis Christi, Claimondo praeside.* hic est codex Britannicus, ad quem edidit primus hosce commentarios
b Simon Grynaeus Basileae a. 1534 una cum Platonis operibus. editione usus Basileensi in Anglorum linguam
t uertit commentaria Thomas Taylor (Londinii a. 1820). specimen benigne misit Ingram Bywater u. c.

EXCERPTA

L LAVRENTIANVS graec. plut. 28 cod. 20 (cf. Bandini II p. 39 VII) quadratus, chartaceus saec. XIV exhibet fol. 266ʳ sub titulo *ἐκ τῆς εἰς Τίμαιον Πρόκλου ἐξηγήσεως* excerpta quae incipiunt a p. 192 D E *καὶ ἰστέον ὡς ἀριθμητικὴ μεσότης ἐστὶν ἐφ' ἧς*, finiunt p. 193 C *καὶ ἀντιστρέφουσιν ἀλλήλαις* (fol. 267ʳ).

singula expediam in praefatione uoluminis secundi. contuli Florentiae a. 1899.

VERSIO LATINA

th NICOLAI LEONICI THOMAEI *opuscula nuper in lucem aedita . . . cum priuilegio* continent fol. LXXVʳ:

Platonis ex Timaeo de ani|morum genera|tione, cum explica|tione et digres|sione Procli | Lytii tra|ductio.

inscribuntur: fol. LXXVᵘ: *Nicolai Leonici Thomei | con-*

uersio ex Timaeo Pla|tonis (p. 35 A—36 E) *de animorum | generatione cum | Procli Litii ex|plicatione* (p. 176 C—230 E).

fol. LXXVII[r]: *caput primum de constitutione animae.* inde a fol. LXXXIII[u] singulis paginis suprascriptum est: *Procli in Timaeum | de animae generatione*

fol. CXXXIX[u] haec legitur subscriptio: *Opusculum hoc ex impressione repraesentauit | Bernardinus Vitalis Venetus Anno | Domini · MCCCCCXXV · | Die · XXXIII · Februarii · | ex Venetiis.*

textus recensebitur in secundi uoluminis praemonendis.

SVPPLEMENTVM CAPITIS PRIMI

CONSPECTVS CODICVM IN RECENSIONE NON ADHIBITORVM

VATICANVS PALATINVS graec. 121 (cf. H. Stevenson, Codices manuscripti Palatini graeci Bibliothecae Vaticanae p. 57) forma maxima (cm. 30, 7×24, 7), chartaceus saeculi XVI, foliorum 194 (23 quaternionum, 1 trinionis ιδ̄, 1 binionis fol. 191—194). inest commentarii liber primus eadem deprauatus lacuna (fol. 187[r]) atque codex **P**. cum praeterea hiet altero loco (fol. 192[u]) — desunt enim p. 191, 20 | *ουργίας εἰκόνα* usque ad p. 203, 7 s *Ἀθηναίους* — quae pars deperdita dimidia est prioris, tam duos quam unum quaternionem archetypi periisse conicias.

hunc librum habuerim pro codicis **P** germano (p. 68, 20 *ἡρακλειήῃ* et p. 88, 16 *ἀναθύματα* cum **P**), non filio (p. 112, 28 *διὰ τούτων* contra **P**).

examinaui Romae a. 1900.

MARCIANVS graec. 190 (cf. Zanetti p. 108) membranaceus cm. 31, 4 × 22, 5 saec. XIV, quinionum 27, quibus respondent 270 folia 37 linearum. primum quinionem anteeunt folia uacua quattuor, ultimum secuntur folia 271[r]—281[r] (quibus adnexa sunt uacua septem), Procli commentarium in Alcibiadem priorem exhibentia, quem minus diligenter atramento paulo clariore exarauit eadem manus, quam facile recognoscas e scholiis Timaei commentario adiectis. in primi folii uacui auersa parte a manu recenti scripta sunt haec:

epigrama bessarionis in se grece factū · a · theodoro [1]) *trāslatū in latinū:*

'bessariō hāc uiuus fecerat ossib(us) urnā.
imortalē adijt spiritus ipe deū.' [2])

epigrama theodori in eūd' bessarionē latine factū:

'Nicenus sacro romano cardine presul
Bessariō suma religione pater,
pontus quē genuit coluit saturnia tellus,
eximiū grais ausoniisqȝ decus,
cōditur hoc tumulo. sed magno claret in orbe
artibus, eloqo, moribus, ingenio.
Isqȝ extinctū quē gentes fleuere beatus
re gesta, sęclis (con)silioqȝ manet.
huic corpus pijt; sed nūq fama pibit,
dū rapidus uoluet sidera clara polus.
reddite grai. reddite patri thura latini.
uirtus quē diuum(?) fecit adire domos.'

in secundo folio uacuo medio legitur numerus *venti*, cum quarti folii uacui parti auersae haec inscripserit cardinalis celeberrimus:

π,τ' (i. τόπος) οε' (numeri sunt in rasura) †πρόκλου λυκείου φιλοσόφου πλατωνικοῦ διαδόχου, ἐξήγησις εἰς τὸν τίμαιον πλάτωνος, ἐν πέντε βιβλίοις· ἐστὶ δὴ κτῆμα ἐμοῦ βησσαρίωνος τὸ γένος ἕλληνος τὴν ἀξίαν ἐπισκόπου καρδηνάλεως τοῦ τῶν τύσκλων

locus 75 (uterque numerus e rasura) *proculi platonici*

---

1) fuerit Theodoros Gazes humanista (cf. Krumbacher, *Gesch. d. byz. Litter.*[2] p. 429 adn. al.).

2) epitaphium Bessarionis adhuc extat Romae in Sanctis Apostolis (cf. H. Vast, *Le cardinal Bessarion* p. 293 s) *Bessario episcopus Thusculanus | sanctae Romanae ecclesiae cardinalis | patriarcha Constantinopolitanus | nobili Graecia ortus oriundusque | sibi uiuens posuit | anno salutis MCCCCLXVI*

ΤΟΥΤΕΤΙ ΒΗΣΣΑΡΙΩΝ|ΖΩΝ ΑΝΥΣΑ ΣΩΜΑΤΙ|ΣΗΜΑ|
ΠΝΕΥΜΑ ΔΕ ΦΕΥΞΕΙΤΑΙ | ΠΡΟΣ ΘΕΟΝ ΑΘΑΝΑΤΟΝ.

philosophi expositio in timeū platonis. q. liber est meus. b(essarionis) Car(dinalis) epi tusculani. 1)

fol. 1r—fol. 4u quae continent *Τιμαίω τῶ Λοκρῶ περὶ ψυχᾶς κόσμω καὶ φύσιος* (cuius libelli inscriptio rubro est picta), secuntur commentarii libri quinque, e quibus duo priores stant a parte codicis **N**, quod docent cum alia, tum praesertim lacuna ambobus libris communis, quae in hoc membrano uno folio (63) inserto suppleta est. neque tamen quinionis foliorum numerus perturbatur, quod duo folia signata sunt numero 61.

libri tertii quarti quinti contextus ad uulgatam recensionem proxime accedit. fol. 266u obuiam fit eadem subscriptio quae finit codicem Monacensem graecum 382: *ἕως τῶν προκειμένων εὕρηται τὰ εἰς τίμαιον τοῦ πρόκλου· εἰ δὲ καὶ τὰ ἑπόμενα ἐξηγήσατο ἄδηλον.*

singulorum librorum inscriptiones minio sunt pictae, litterae quas dicimus initiales artificiose inauratae sunt, excepto libri tertii titulo (fol. 182u) postea demum exornato.

excussi Venetiis a. 1899.

PARISINVS bibliothec. nation. graec. 1841 [FONTEBL.-REG. 2095], chartaceus saeculi XVI (cf. Omont, *Inventaire* II p. 151) est gemellus codicis **D**.

uidi Parisiis a. 1898.

CHISIANVS R VIII 58 forma maxima, bombycinus saec. XIII (?), foliorum 233. contextus qui humiditate euanuit et lacunosus factus est, expletus uidetur, si qua fides catalogi auctoritati tribuenda est, manu Laur. Portii, Leonis Allatii scribae (fol. 1—3 [= fol. 4—6 iterata]. 231), alteraque multo uetustiore 'alio eleganti charactere' (fol. 229. 230. 232. 233).

cum inessent olim libri quinque integri, nunc perierunt ante folium quartum *φύλλα λβ*, quaterniones ut apparet quattuor. liber uetustus hodie incipit p. 130, 23 | *καὶ*

1) cf. H. Omont, *Revue des bibliothèques* 4 (1894) p. 137.

φθαρτά, explicit fol. 228ᵘ *ἑπόμενον ὁ δὲ τιμ* (p. 343 A). secuntur folia quinque duplici ut diximus manu exarata, quae exhibent tam finem commentariorum (fol. 229ʳ ad fol. 232ᵘ medium) quam unius fere lineae spatio uacuo relicto Melissae Proclianae principium (fol. 232ᵘ 233). manus aliena in libris commentarii primo et secundo partem additamentorum adiecit quae edidi in Musei Rhenani uol. 54 (1899) p. 174 ss, tam in margine, quam in textu supra uersus. usus autem est, qui Chisianum suppleuit, aut ipso codice **N** aut alio eiusdem simillimo: nusquam Borbonico, qui ne ipse quidem omnia illa addenda continet, Chisianus auctus locupletior est.

ceterum hic liber a parte stat codicum **D** et Escurialensis: quorum librorum inter se quae sit ratio facile cognoscitur e Melissae fragmento.

inspeximus Romae Ernestus Lommatzsch a. 1898 et ego a. 1900.

ESCVRIALENSIS T III 2 (cf. E. Miller, *Catalogue des manuscrits grecs de la Bibliothèque de l'Escurial* p. 133) quadratus. saec. XVI a diuersis librariis exarata sunt folia chartacea 402. cum olim totum contineret commentarium, nunc initium periit usque ad p. 116, 13 *ἀπώλειαν* |. fol. 401ᵘ—402ᵘ adiecta est *μέλισσα εἰς τὸν ἐν πολιτείᾳ λόγον τῶν μουσῶν.*

in pede fol. 402ᵘ haec leguntur:

ἡ βίβλος αὕτη τοῦ ////// ποῦ ////// ἐστὶν καὶ τῶν φίλω⁻ν τοῦ τῶν καλῶν.

codices cognati sunt **D** et Chisianus (cf. p. XIV et p. XIX s).

mea causa examinauit librum Melissamque contulit Bruno Violet a. 1899.

CODICES RECENSIONIS VVLGATAE

AMBROSIANVS C 283 inf. chartaceus cm. 36×25, saec. XVI, foliorum 228 (quinionum 22, qui numerati sunt $\overline{α}$— $\overline{θ}$, $\overline{ια}$—$\overline{ιζ}$, $\overline{ια}$—$\overline{ις}$ et unius quaternionis $\overline{ιη}$ librum secun-

dum finientis), quae una exarauit manus. quinione $\bar{\iota}$ perierunt p. 237, 2s | οὐδαμῶς ἀποδείξει usque ad p. 263, 4 τοῦτο δὲ |. deinde libri tertii initium excidit usque ad p. 163A τοῦτό ἐστι τὸ ἐν τῷ νῷ σφαιρικόν |. ab ἔτι δὲ ἀνωτέρω προϊὼν autem alter incipit quinio $\overline{\iota\alpha}$. deficit totus codex in eiusdem libri p. 210E ἅμα δὲ σώμασι προσήκουσαν |. librorum primi et secundi inscriptiones minio sunt pictae, ut Platonis lemmata, quae praeterea ” nota ornata sunt et uoce κείμενον, cui respondet interpretationis titulus ἐξήγησις.

ceteroquin commentarii textu pessimorum librorum modo deperdito pauca seruauit addenda noua, ueluti Mus. Rhen. uol. 54 p. 175 ad p. 62, 29, p. 181 ad p. 227, 13 ss, p. 193 ad p. 506, 11 s, cuius loci lacunam ex parte tantum supplet cum Leonico Thomaeo (**th**).

recognoui Mediolanii a. 1900.

LVCENSIS bibliothecae publicae 100 [1387] (cf. Festa, *Studi ital. di filol. class.* V 1897 p. 223) chartaceus formae maximae, saec. XV/XVI exaratus, foliorum 489+42+10. continet libros quinque commentationis Proclianae in Timaeum cum subscriptione (fol. 489[u]) codicis Monacensis. applicantur ab eadem manu scripta scholia in Cratylum (folia 42), ab altera Ἰωσήπου περὶ τοῦ αὐτοκράτορα εἶναι τὸν λογισμόν (folia 10).

uidi Romae in bibliotheca regia a. 1900, quo ministerio regio intercedente benigne miserat codicem Eugenius Boselli.

MARCIANVS graec. 194 (cf. Zanetti p. 109) formae octauae (23, 3×16), chartaceus saeculi XV (?), a uermiculis fere comesus. folia non sunt numerata.

inest praeterea ab aliena manu scriptus anonymus commentarius in IV priores libros Aristotelis physicorum.

agnoui hunc codicem et sequentem ad tabellas luce depictas, quas suppeditauit S. Morpurgo. praeterea utrumque inspexi Venetiis a. 1899.

MARCIANVS graec. 228 (cf. Zanetti p. 118), chartaceus saec. XV (?) formae octauae (cm. 21, 5×13, 7), foliorum 540, quae a diuersis manibus neglegentissime exarata sunt. liber continet cum alia tum commentaria in Timaeum inde a fol. 189 ad fol. 297r (i. usque ad p. 376, 13 *τοῦ δημιουργοῦ πρόνοιαν* |): ne haec quidem ab una manu sunt conscripta.

MONACENSIS bibliothec. reg. graec. 382 } cf. p. XV.
OXONIENSIS CORPORIS CHRISTI 98 }

PARISINVS bibliothec. nation. graec. 1839 [COLBERT. 715], chartaceus saec. XV (?). cf. H. Omont, *Inventaire* II p. 151.
uidi Parisiis a. 1898.

VATICANVS REGINAE graec. 110 (cf. H. Stevenson, Codices manuscripti Graeci Reginae Suecorum et Pii P. P. II Bibliothecae Vaticanae p. 79) formae maximae. saec. XV duae exarauerunt manus folia chartacea 435.
cognoui Romae a. 1900.

VINDOBONENSIS philol. graec. 17 (cf. Nessel II p. 15), chartaceus saec. XVI.
duas paginas mea causa luce depinxit Ioannes Lietzmann.

EXCERPTA

PARISINVS SVPPLEM. graec. bibliothec. nation. 292 (cf. H. Omont, *Inventaire* III p. 244), chartaceus saec. XVII. inter *Ismaelis Bullialdi* collectanea exhibet fol. 290 excerpta ex Proclo in Timaeum Platonis.
nullius esse pretii cognoui Parisiis a. 1898.

II

CODICVM RECENSIO

Instrumenti quo haec editio nititur praestantia ut exemplis inlustretur opus non est, cum loci innumeri contextus uulgati sanati sint, multae lacunae paruae et magnae expletae, ut docuimus ante quattuor hos annos in Musei Rhenani uolumine 54 p. 174 ss. neque hoc ut demonstretur huius capitis est, neque si quo casu libri singuli aut **C** aut **M** aut **P** damna acceperunt uel uitiis deformati sunt. immo contextus Procliani historiam quantum e codicibus ad hunc diem adseruatis cognoscere licet, quodammodo scribendam suscepi. quo munere optime fungi mihi uideor ea ratione, ut librorum singulorum et classium lectiones praeclarissimas in laterculos distribuam et quid ex unaquaque serie efficiatur paucis statuam.

codicum optimorum **CMPN** praeponere liceat conspectum quomodo discripti sint per singulas huius uoluminis paginas:

	CMP(N)	CNP	CMN	MNP	NP
p. 1—4, 12	—	—	—	—	NP
p. 4, 12—32, 2	—	—	—	MNP	—
p. 32, 2—81, 2	CMP	—	—	—	—
p. 81, 2—107, 4	—	CNP	—	—	—
p. 107, 4—150, 19	CMP	—	—	—	—

	CMP(N)	CNP	CMN	MNP	NP
p. 150, 19—156, 12	—	—	—	MNP	—
p. 156, 12—163, 29	CMP	—	—	—	—
p. 163, 29—186, 6	—	—	CMN	—	—
p. 186, 6—186, 15	CMP	—	—	—	—
p. 186, 15—211, 20	—	CNP	—	—	—
p. 211, 20—294, 13	CMP	—	—	—	—
p. 294, 13—347, 17	—	CNP	—	—	—
p. 347, 17—394, 5	CMP	—	—	—	—
p. 394, 5—408, 9	—	—	—	MNP	—
p. 408, 9—458	CMP	—	—	—	—

praeter libros ad textum Proclianum restituendum accitos scripturas recensionis uulgatae (ϛ) in his praemonendis omittere nolui, ne ultima contextus fata deessent.

Ordiamur a Coisliniano et uideamus hoc libro solo ueram exhibente lectionem quomodo se habeant ceteri codices.[1]) ac primum quidem omnes iisdem aegrotant uitiis:

1) ab hoc laterculo abesse malui rectas Coisliniani lectiones e lemmasin Platonicis haustas, ne quis illas non traditas esse contenderet, sed emendatas ad quemlibet Platonis codicem: p. 37, 5 *ἐχθρῶν* (*ἀνθρώπων*), p. 59, 29 *τινί μοι* (*τινι*), p. 149, 9 *οὖν* (om), p. 156, 15 *πρώτοις* (*πρῶτον*), p. 187, 13 *ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ σεισμῶν* (*σεισμῶν δὲ*), p. 355, 17 *συνέστησεν* (*συνεστήσατο*), p. 409, 6 *ἀπειργασμένος* (*ἀπεργασάμενος*).

C	MPς (NPς, MNς)
p. 35, 15 πολιτῶν (ci s)	πολιτικῶν
p. 44, 25 ἐντεῦθεν ἐκεῖσαι (i. ἐκεῖσε)	ἐκεῖθεν
p. 67, 19 ὡς αὐτός φησι	om
p. 68, 7 πράττοντες (ci s)	πράττοντος
p. 81, 2 συνιέντων	συνέντων
p. 114, 28 κατ'	καὶ κατ'
p. 123, 13 τῶν ἀ̅ν̅ῶ̅ν	om
p. 139, 14 τρίτον (ci t)	κρεῖττον
p. 178, 1 s ἄνω μὲν ἄλλως καὶ ὡς τύπῳ εἰπεῖν	ἄλλως μὲν καὶ ὡς τύπῳ εἰπεῖν πρότερον ἐλαμβάνομεν
p. 187, 27 ἀεὶ	ἐπὶ
p. 196, 4 αὐτοὺς (ci s)	τοὺς
p. 197, 10 μαρτυρήσοντα (ci s)	μαρτυρήσαντα
p. 214, 11 s ἐπιπλοκὰς διοριζόμενοι	ἐπιβολὰς διοριζομένοις
p. 216, 19 πρόιμεν (ci s)	προίεμεν
p. 232, 27 s διὰ τοῦ (ci s)	διὰ τὸ
p. 266, 5 γενητοῦ πάντῃ	πάντῃ γενητοῦ
p. 272, 13 δυσὶ (Euclid.)	δύο
p. 280, 27 εἰσὶν (debuit εἶσιν)	ἴῃσιν (ἵῃσιν)
p. 286, 25 χρόνος	οὐρανὸς
p. 291, 5 εἰπεῖν	εἶπεν
p. 291, 20 μετειληχὸς (ci s)	μετειληχότος
p. 294, 26 s τοῦτο ... διδόν ... σθένων	ταυτὸ (ταυτὸν) ... διδόναι ... σθένον
p. 295, 10 τὸ τῷ	τούτῳ (lacuna in ς)
p. 296, 8 φθορὰν τῷ . . . κινουμένῳ	φθείροντα τὸ ... κινούμενον
p. 297, 15 πᾶν ἀτελὲς (πᾶν τὸ ἀτελὲς add s)	om
p. 299, 18 μήτε (ci s)	μὴ δὲ
p. 303, 22 σιωπώσης	σιώπησις
p. 318, 2 τὸν δὲ δεύτερον (ci s)	τὸ δὲ δεύτερον
p. 319, 27 καὶ . . . ὅτι (ci s)	τὸ . . . τὸ
p. 333, 6 αὗται (ci t Lobeck)	αὐτὸ
p. 363, 12 κατὰ μέθεξιν	καθ' ἕξιν
p. 373, 15 πάντων (ci s)	πάντα
p. 373, 21 ὧδε (debuit ὧδε)	οὐδὲν
p. 386, 20 alterum ἔστι (ci s)	ὅτι
p. 394, 1 ὃν . . . ἀρχὴν	ὧν . . . ἀρχῶν
p. 410, 20 τὸν λόγον	τὸν λέγοντα
p. 413, 9 ἔμψυχος	ἔμψυχον
p. 424, 28 ὁμοιώσεως (ci s)	ὁμοίως
p. 429, 1 ἡνωμένα (ci s)	ἡνωμένων
p. 449, 17 s ἀλλ' ὡς . . . ἄλλῳ· τὸ γὰρ	ἄλλῳ (ἄλλο) ... ἀλλ' ὅτι

p. 452, 22s *δέδεικται τὸ αὐτοζῷον ὅτι ὄντως μόνον ἐστὶ μοναδικόν*	*ἓν δέδεικται τὸ αὐτοζῷον καὶ ὄντως (ὄντα* ς) *μόνον ὡς ἔστι μοναδικόν*

uitia quibus laborare uidimus omnes codices praeter **C** tam grauia sunt, ut ex eodem utique fonte fluxisse debeant. neque tamen omnes illi libri in eadem semper peccata inciderunt: multi loci in **MP** (**MN**, **NP**) leuiter, ut ita dicam, laesi, in ς aut plane corrupti leguntur aut falso ueritatis splendore fucati.

C	MP	ς
p. 46, 6s *ἀπέγνωσται τὸ μὴ εἶναι κατ' εἶδος διαφορὰν . . . ὁμολογεῖν*	*ἀπέγνωσται κατ' εἶδος μὴ εἶναι διαφοράν. .ὁμολογοῦσι*	*ἀπέγνωσται κατ' εἶδος ἂν εἶναι διαφοράν. . . ὁμολογοῦσι*
p. 57, 28 *δῆτα*	*δὴ τὸ*	*δή τοι*
p. 64, 12 *ἄξιος* (sic)	*ἄξιοι*	*καὶ ἄξιοι*
p. 71, 13 *μὴ δὲ*	*μὴ*	om
p. 78, 15s *ὡσαύτως ἀεὶ*	*ὡσαύτως εἶπε*	*ὡς αὐτὸς εἶπε*
p. 109, 13 *κατέπευσεν* (debuit *-πεσεν*) *ἐπὶ*	*κατέπεσε παρὰ*	*κατέπεσε περὶ*
p. 119, 7 *τήνδε τὴν χώραν* (Plat.)	*τὴν χώραν*	*τὴν χώραν τήνδε*
p. 134, 10 *ὅμως*	*ὅμως ἂν*	*ὅπως ἂν*
p. 144, 21 *ὅλῳ εἴδει*	*ὅλως εἴδει*	*ὅλως ἔδει*
p. 221, 20 *θειήμεθα*	*θείμεθα*	*θέμεθα*
p. 221, 25 *βούλεται*	*βεβούληται*	*βούληται*
p. 243, 4 *καὶ καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς*	*καὶ καταφατικῶς*	*καὶ ἀποφατικῶς καὶ καταφατικῶς*
p. 243, 31 *οὐχ ἕτερον*	*οὐδέτερον*	*οὐδὲν ἕτερον*
p. 263, 8 *ὑπέστη*	*ὑπέστησε*	*ὑπέστησαν*
p. 267, 23 *ὃς* (ci s)	*ὡς*	*ὃν*
p. 292, 6 *ἂν δὲ ἂν δὲ* (debuit semel)	*ὅτι ἂν δὲ*	*ὅταν δὲ*
p. 353, 19s *ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν εἰ*	*ὡς ἂν εἰ* (*εἰ* om **M**) *ἔλεγεν οὖν εἰ*	*ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν εἰ οὖν*
p. 355, 12 *ἔτι δὲ καὶ ὅτι*	*ὅτι δὲ καὶ ὅτι*	*ὅτι δὲ καὶ*
p. 378, 29s *εἶναι ὁλότητα . . . ἐστερημένην*	*ὁλότητος εἶναι . . . ἐστερημένας*	*ὁλότητας εἶναι . . . ἐστερημένας*
p. 413, 23 *πάντα· δηλονότι δὲ νοῦς*	*πάντα δὲ νοῦς· δηλονότι*	*πάντα· ὁ δὲ νοῦς δηλονότι*
p. 414, 1s *χρυσίππου κατα-*	*χρυσίππου· κατα-*	*χρυσίππου κατα-*

σκευαζόμενος· ἐκεῖνος μὲν γὰρ	σκευαζόμενος μὲν γὰρ	σκευαζόμενος· ὁ μὲν γὰρ
p. 415, 20 οὕτως τὴν θείαν αἰτίαν καλέσαντος	οὕτω περὶ τὴν θείαν αἰτίαν καλέσαντος	οὕτω περὶ τὴν θείαν αἰτίαν κελεύσαντος
p. 422, 19 ἓν μὲν ὂν	ἐνμένον	ἑνούμενον

C	**MN**	ς
p. 184, 4 δουλώσασθαι	καταδουλώσασθαι	δουλοῦσθαι (e Plat.)
p. 185, 14 πάντας	παντὸς	ἅπαντας (e Plat.)

C	**NP**	ς
p. 81, 6 s λέγει δὲ καὶ ⟨ἡ⟩ . . . ἱστορία	λέγει δέ τις καὶ . . . ἱστορία	λέγει δέ τις καὶ . . . ἱστορίας (uel λέγεται δέ τις καὶ . . . ἱστορία)
p. 294, 26 καὶ οὐ δι' ἑαυτὸν	καὶ οὐ κατ' αὐτὸν δι' ἑαυτὸ	καὶ οὐ ταυτὸν δι' ἑαυτὸ
p. 309, 17 s τὸν μὲν . . . τὸν δὲ . . . τὸν δὲ	τὸν μὲν . . . τὸ δὲ . . . τὸ δὲ	τὸ μὲν . . . τὸ δὲ . . . τὸ δὲ
p. 317, 26 ζώνας . . . ἑπτά	ζωνῶν . . . ἑπτάδα	ζωῶν . . . ἑπτάδα
p. 322, 11 ὅ ἐστι ζῷον	ἔστι ζῷον	αὐτοζῷον
p. 331, 25 s ἀποβλέψειε	ἀποβλέψει (ci s)	ἀποβλέψῃ
p. 343, 6 διὰ συνθέσεως	ἀσυνθέτως	συνθέτως
p. 344, 26 περ (Plat.)	τὸ	ὃ

media columna, quae scripturas codicum **MP** (**MN**, **NP**) praebet, indicatur statio, in qua non substitisse aliquando multas recensionis uulgatae lectiones cogitari nequit.[1]) dico multas lectiones. nam idem quadraret in uniuersum contextum ς, si ex consensu codicum **M** et **P** — **N** adhuc omiserim — is archetypus efficeretur, a quo descendit ς.

1) neque tamen concutitur stemmatis ueritas lectionibus sic ordinandis: **C** : **M** : **P**ς (p. 281, 18 γὰρ [prius]: γὰρ sscr. δὲ : δὲ) et **C** : **P** : **M**ς (p. 58, 30 ὁλικὸς καὶ ἐξῃρημένος: ὁλικῶς καὶ ἐξῃρημένος: ὁλικῶς καὶ ἐξῃρημένως, p. 218, 17 λέγει: λέγει φησὶ: λέγειν φησί, p. 266, 11 ἔκγονα: ἔκγονα sscr. εγγ: ἔγγονα, p. 284, 15 γενητοῦ οὐ τοιοῦτον: γενητοῦ τοιοῦτον: γενητοῦ τοιοῦτον οὐδὲν): aut de antiquis agitur uariis scripturis aut minus feliciter tam **M** quam ς mederi mendis conati sunt.

sed e lectionum conspectu, quem modo adiciam, facile elucebit, errores, in quos **MP** contra **C**ς inducti sunt, grauiores esse, quam ut ad unum omnes in ς coniectura deleti esse possint, quod hoc uel illo loco accidisse nemo negabit (cf. p. XXXII s). usque ad infimum potius traditionis gradum multae archetypi scripturae integrae permanserunt, **MP** a uero aberrantibus.

Cς	**MP**
p. 34, 26 *πρωτίστης*	*πρώτης*
p. 35, 20 *γὰρ ἐπιτήδευμα*	*παρεπιτήδευμα*
p. 55, 1 *τὰ μέτρα*	*μετὰ* (*μετὰ τὰ* **M**) *μέτρα* (**N**)
p. 58, 8 *τὰς γὰρ*	*τὸ γὰρ*
p. 71, 15 *παντάπασιν*	*παράπασιν* (*παρὰ πᾶσιν* **P**)
p. 72, 3 s *μιμουμένου*	*μιμούμενος*
p. 133, 25 *πληροῦσαι*	*πληροῦται*
p. 134, 33 *τῆς θεοῦ*	*τοῦ θεοῦ*
p. 137, 9 *τὰς*	*εἰς*
p. 140, 12 *διαλαχόντι*	*διαλαχόντα*
p. 217, 12 s *τοῦ παντὸς*	*τοῦ* (om **P**) *πλάτωνος*
p. 220, 9 s *δυνάμεις*	om
p. 249, 16 *εὐῶδες*	*εὐώδους*
p. 348, 26 *μετέχει*	*μετέχεται*
p. 357, 12 *τούτου*	*τούτοις*
p. 365, 26 *ἐκτός ἐστι*	*ἐκτός ἐστι δίχα* (*διὰ* **M**)
p. 415, 12 s *ὁριστέον τῷ* (*τὸ*)	*ἄριστον τὸ*
p. 420, 18 *νοερᾶς ζωῆς*	*νοερᾶς· ζωὴ*
p. 423, 17 s *ἡνωμένων καὶ ἀμερίστων*	*ἀμερίστων καὶ ἡνωμένων* (**N**)
p. 428, 17 *προιὸν* (*προιὼν* **C**)	*πρόεισι* (**N**)
p. 430, 27 *περιέχειν*	*ἔχειν* (**N**)
p. 441, 21 *ἧττον*	*μᾶλλον ὡς ἧττον*
p. 443, 30 *τὴν μονάδα*	*τῇ μονάδι*
p. 448, 1 *νοητὰ*	*ἀνόητα* (**N**)
p. 450, 6 *μὴ μεθ' ἑτέρου*	*μηδετέρου*
p. 457, 12 *ὅδε*	*δὲ* (**N**)

uniuersae igitur memoriae imago ad tabellas adhuc depictas sic adumbranda est, ut **C**, utpote optimus, ab archetypo proxime distet, neque tamen ita, ut ipse quasi proauus sit librorum quotquot ad nos peruenerunt omnium (nam, ut unum afferam, lacunae homoeoteleuto ortae ab omnibus codicibus alienae insunt plurimae), deinde ut textus **MP**(**N**) minus absit a uero quam ς (adiungo: quam ς a

recensione **MPN**), denique ut **MP** paulisper una processerint separatim a ceteris, priusquam uterque sua subiret fata.

scalarum autem, si dicere licet, gradus tertius (et quartus?) definiuntur libris **Q** et **D** (Chis. Escur.), e quibus, quoniam in uoluminis secundi praefatione ipsos recensebo, pauca tantum textus magis magisque labentis inlustrandi causa argumenta afferam.

MP	**Q**	ς
p. 142 D *πάσαις ταῖς τοῦ κόσμου μερίσιν*	*πάσαις ταῖς τοῦ κόσμου μέρεσιν*	*πᾶσι τοῖς τοῦ κόσμου μέρεσιν*
p. 151 C *ἰτητικὸν*	om in spatio	*ὑπατικὸν*
p. 175 C *δεῖλ'* **P**	*δεῖ^{τ}ϱ*	*δεὶν'*
p. 215 B *αὐτόζως*	*αὐτόζωος*	*αὐτοζῶον*
p. 218 D *κϱάσει* **P**	*διακϱάσει*	*διακϱίσει*
p. 219 A *ἀγαύης* **P**	*ἀ* (spatium 5 litterarum)	*ἀτϱέως*
p. 224 F *γίνεσθαι διαίϱεσιν* **P**	*διαίϱεσιν*	*διαίϱεσιν εἶναι*

CMP	**D**	ς
p. 29, 24 *συναγωγῇ* **MP** (recte fort. *συναγωγοῦ*)	*συναγωγῆς*	*ἀναγωγῆς*
p. 137, 14 s *ἐν ἀγγέλοις . . . τοῦτο ἐν δαίμοσιν οἰκεῖον ἑκάστω φῦλον*	*ἐν δαίμοσιν οἰκεῖον ἑκάστῳ φῦλον*	*ἐν δαίμοσιν ἑκάστῳ φῦλον*
p. 242, 24 *ἐναϱγῶν* —25 *οὐσῶν*	*ἐναϱγῶν*	*ἐναϱγῶς*

apparet igitur, cum **C** et **M** et **P** propriis interdum deformati sint mendis, communis archetypi lectionem euasuram plerumque e consensu membranarum tam **CM** quam **CP**. sed cum non tantum **C** permulta habeat quibus offendamur, uerum etiam codex **M** — perbonus sane — exemplaris lacerati testis hodie praeclarus sit, **P** integerrimo libro cum **M** cognato per tota commentaria carere nequimus. uno autem ex tribus illis codicibus deficiente, **N**, qui haud longe recedit ab **MP**, consulendus est. nihilo minus grauissimo infortunio fieri potuit, ut et **C** et

MP corruptis contextus staret sola fide codicum **NDς**: p. 308, 10s *οἱ πατέρες — βασιλεῖς* propter homoeoteleuton exciderunt in **CPA**, seruarunt **NDb**, p. 303, 12s in **C** post *ἕτερον* uerbum *εὑρεῖν* periit, cum totum enuntiatum desit in **NP**. similiter res se habet in uoce *οὐσίωται* (p. 364, 19) omissa in **CP**, **M** maiore lacuna aegrotante; cf. p. 116, 4 *ἕξιν*, p. 364, 29 *ἐνδεῆ*, p. 375, 2 *μὲν*: tres hae lectiones recte tantum in **NDς** traditae sunt.

Iam uero consideremus, quid efficiatur e librorum quam modo statuimus inter se propinquitate: ubicumque lectio Coisliniana astipulante **M** (uel **P** uel **N**) recipienda uidetur contra **P** (uel **M** — **N** iterum omiserim —) ς, agi debet de peccatis leuissimis, quae bis commissa esse manifestum est. ac profecto uarias huius uoluminis scripturas examinanti quae obuiam fiebant lectiones schematum **CM:Pς**, **CP:Mς**, **CN:Mς**, **CN:Pς**, omnes fere homoeoteleuto orthographiae uitiis itacismo *πρὸ* et *πρὸς* uel *ω* et *ο* inter se mutatis ortae erant. grauiores autem quae uidebantur differentias summa cum diligentia collectas non celauerim, quas si ad ipsum contextum accuratius examinaueris, aut casu tam in **P** (uel **M**) quam in ς inrepsisse mecum statueris aut antiquissimae scripturae uarietatis uestigia prae se ferre, ueluti p. 122, 20 *ἄγαν* iteratum, p. 441, 26 *ὕστερον*: *δεύτερον*, p. 445, 13 *σκεδαννύμενα*: *σκιδνάμενα*, p. 203, 16 *χωροῦσαν* omissum alia.[1])

	CM	**Pς**
p. 122, 20	*ἄγαν κρυμώδης ἢ ἄγαν αὐχμώδης*	*ἄγαν κρυμώδης ἢ αὐχμώδης*
p. 410, 15	*πλημμελῶς*	*πλημμελὲς*
p. 419, 22	*ἦν*	om

1) interdum **P** uel **M** simul cum singulis uulgatae codicibus errauerunt: p 409, 27 *ὁλικῆς* **Pb** pro *μερικῆς*, p. 452, 18s *τὰ δημιουργήματα* **Pb** pro *τὰ δημιουργικά*, p. 454, 14 *τὸν νοητὸν* **PA** pro *τὸ νοητόν*, p. 133, 9s *θαύματα* **Mb** pro *θαύμαντα*.

CP	Mς
p. 145, 18 *ἀντιμεταλαμβάνουσι*	*ἀντιλαμβάνουσι*
p. 161, 18s *ὁμόχροα*	*ὁμόχροvα*
p. 238, 18 *κάλλους* (*καλους* **P** sic)	*καλοῦ*
p. 392, 21 *ἀξίαν*	*ἀταξίαν*
p. 394, 2 *προσήκει*	*προσήκει τι*
p. 441, 26 *ὕστερον*	*δεύτερον*
p. 445, 13 *σκεδαννύμενα* **CP** : **M**im	*σκιδνάμενα* **M** iu: ς
p. 457, 16 *οὕτως*	om

CN	Mς
p. 165, 27 *τὴν θεὸν*	*τῶν θεῶν*

CN	Pς
p. 203, 16 *χωροῦσαν*	om
p. 296, 28 *κέχρηται*	*κεχρήσεται*
p. 308, 24 *ὑμνημένους*	*ὑμνουμένους*
p. 310, 21 *διελομένη*	*διελομένην* (*ν* sscr. **P**)

laterculos **CP : Nς** et **CM : Nς** ab antecedentibus seiunxi. nam si comparaueris eas lectiones grauiores quibus **N** facit cum ς et eas quibus **M** uel **P** cum ς contra **CP** uel **CM** congruunt, artiore coniunctos esse propinquitate **N** et ς quam **MP** et ς uix negaueris.

CP	Nς
p. 82, 20 *διαφέρει γὰρ οὐδὲν*	*οὐδὲν*
p. 100, 20s *τῶν τελειοτέρων*	*τῶν τε θειοτέρων*
p. 102, 4 *ἔχῃ*	*ἔχειν*
p. 189, 27 *δημιουργία*	om
p. 198, 6 *καὶ δυνατῶς*	om
p. 200, 24 *ἡ μὲν*	om
p. 206, 31 *ἀπορίας ἁπάσας*	*ἁπάσας* post *εἰπεῖν*
p. 209, 6 *δυναμένων*	*βουλομένων*
p. 304, 6 *ἐκεῖνο*	*ἐκεῖνος*
p. 315, 31s *παραδώσει*	*παράγει*
p. 318, 13 *ἐκροιζοῦντα*	*ἐκριζοῦντα*
p 333, 28 *τὸν κόσμον καὶ φρουρὰν*	om
p. 341, 15 *ἄλλη οὖσα* (*ἀλλ᾽* **P**)	*λαβοῦσα*
p. 341, 15s *ὑπόστασιν*	*ὑπόθεσιν*
p. 345, 28 *οὗτος*	om

CM	Nς
p. 165, 2 *γὰρ*	*μὲν*
p. 171, 2 *καθ᾽ ἣν*	*καθ᾽ ἣν καὶ*

p. 181, 7s	τὸ μέγεθος τηλικοῦτον	τὸ μέγεθος
p. 183, 15	πρωτίστην δύναμιν	πρωτίστην
p. 184, 17	τούτων γὰρ	τούτων

res ut etiam columnis **CMP:Nς** uel **MP:Nς** fulciatur opus non est: satis habuerim commemorauisse partem magnorum supplementorum deesse in **N** eque emendationibus libris **Nς** communibus utriusque recensionis affinitatem infra elucere, et exempla protulisse clarissima quae docerent textum Neapolitanum minus deprauatum esse quam uulgatum, quem ex ipsa lectione **N** natum esse patet:[1])

CP	**N**	**ς**
p. 312, 21 ἕκαστον... τῶν θείων	ἕκαστον...τῶν θεῶν	ἕκαστος...τῶν θεῶν
p. 317, 21 τὸν δημιουργὸν	τῶν δημιουργῶν	τῶν δημιουργικῶν
p. 317, 27 καὶ ὕδωρ	ὕδωρ	ὕδωρ δ'
p. 328, 4s ἀγένητον καὶ φθαρτὸν ... γενητὸς καὶ ἄφθαρτος	ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον ... γενητὸς καὶ ἄφθαρτος	ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον ... γενητὸς καὶ φθαρτὸς
p. 341, 2ss λεγόντων — πραγμάτων	om	τὸ ἀκριβὲς τοὺς δὲ τὸ εἰκὸς

nemo iam dubitabit, quin quaecumque cetera fata Neapolitani fuerunt, e consensu codicum **MP** et **N** (ueluti **MP** et **Q** uel **MP** et **D**) recensionis uulgatae archetypus reperiatur. quod si ita est, quaecumque **CNς** debentur lectiones bonae, eae incolumes necessario manserunt per omnia saecula. sin autem interdum **MPN** artius uidentur cohaerere, quam **Cς**, uulgata e coniectura codici **C** assimilata est (cf. p. XXVIII).

1) fieri igitur potest, ut **CN** uerum exhibeant, aliter **MP** recensione corrupta, aliter uulgata: p. 419, 24 ἐν ᾧ καὶ τὸ **CN**: ἄνω καὶ τὸ (τὸ om **P**)**MP**: οὗ καὶ τὸ ς, p. 456, 18 ὃ δ' οὖν εἴπομεν: οὐδ' (εἰ δ' **P**) οὖν εἴποιμεν: ὡς δ' οὖν εἴπομεν, p. 457, 25 γεγονὼς: γέγονεν ὡς: γεγονὸς ς, p. 370, 24 νοῦ βολὴν **CN**: νοῦ βουλὴν **MPς** facile interpretatus sis. neque tamen omni uacat difficultate p. 434, 3s περικαλλὴς θεὸς **CN** fort. recte: περικαλλέος αἰθέρος υἱὸς **Pς** : περιβαλλέσθαι θέρος υἱὸς **M** : num antiqua subest uaria lectio?

hinc efficitur schemata **Cς:NP** et **Cς:MN** ita interpretanda esse, ut uerae scripturae classis ς emendationi potius debeantur quam traditioni: et re uera ut casu plane easdem corruptelas omnes in **P** (uel **M**) et **N** ortas esse uix credideris, ita apertis illis erroribus uix aliter medearis, quam in ς factum est, quae codicis **C** lectionem rectam proprio ingenio sagaciter restituit.

Cς	**NP**
p. 94, 29s *περὶ ὃ* (Plat.)	*περὶ ὃν*
p. 105, 8 *μὲν*	*μὲν γὰρ*
p. 194, 17 *μήτε*	*μήπω*
p. 205, 21 *τὴν ἐν*	*τῇ*
p. 302, 8 *τι*	*τις*
p. 304, 21 *φησι*	*φασι*
p. 305, 15 *ἐπιστραφήσεται*	*καὶ ἐπιστραφήσεται*
p. 316, 7 *πάντες τε θεοὶ*	*πάντες θεοὶ*
p. 322, 16 *βλέπον*	*βλέπων*
p. 329, 11 *ἀρχαῖς . . . καὶ αἰτίαις*	*ἀρχαῖς . . . καὶ αἰτίας*
p. 329, 20 *πρὸς τῷ καλὸν*	*πρὸς τὸ καλὸν*
p. 331, 5 *ἐκεῖθεν γὰρ*	*ἐκεῖθεν· τί γὰρ*
p. 336, 2 *τὸ γινώσκειν*	*τῷ γιγνώσκειν*
p. 339, 3 *τε* (Plat.)	*τῆς*
p. 344, 8 *τὰ φύσει*	*τῇ φύσει*

Cς	**MN**
p. 164, 14 *τῷ*	*τὸ*
p. 169, 9s *τὰς λοιπὰς . . . προσηγορίας*	*ταῖς λοιπαῖς...προσηγορίαις*
p. 178, 26 *ἐκτάσεως*	*ἐκστάσεως*
p. 180, 15 *ἔκτασιν*	*ἔκστασιν*

commentariorum textum per singula saecula magis magisque peioratum non recta uia ad nos peruenisse cognouimus. ut quotquot scimus codices ex uno eodemque descenderunt archetypo, ita **MPNς** e communi manarunt fonte a libro **C** diuerso, dehinc tam **MP** quam **M** et **P** sua subierunt fata, cum **Nς** breui una migrarent. **N** autem deuiante, traditione iterum in **Q** et **D** (Chis. Escur.) potissimum subsistente, ς imum significat memoriae gradum.

Codex **C** ubi periit aut corruptus est, textus restituendi instrumenta sunt **MP(N)ς** uel **MNς** uel **NPς**: singulo-

rum ordinum exempla proferre longum est. ea potius res agitur, quo delapsus sit **C**, ceteris libris inter se non consentientibus, deinde quis liber uel qui libri uerum retinuerint. quaestiones autem unam ab altera separare non licet. si Coislinianus et ς propriis aegrotant uitiis contra **MP**, nil habet alieni:[1]) ex **MP** plerumque uerum haurimus. sin **C** facit cum alio quodam codice aliisue libris, duas explicationis uias patere mecum persuasum habebis: aut plurimi libri cum **C** proxime a uero aberrauerunt, aut facili emendatione singuli libri **M** uel **P** (uel **N**) rectum inuenerunt.

exordium sumam ab iis locis, quibus **C**ς contra **MP** (**MN**, **NP**) in deuium abierunt. leuiora plane omitto. quae restant, nemo tanti aestimauerit, ut contendere audeat angustiorem extare familiaritatem inter ς et **C**: nam *πέρας* pro *πεῖραρ* (p. 385, 30), *ἐγένετο* pro *γένετο* (p. 313, 20) quin scholia fuerint uetusta in textum male recepta, ueluti p. 140, 14 *ἐθείωσαν* (*ἠ-*) **MP**ς: *ἐβίωσαν* **C** (mg **A**), p. 435, 4 *τοιοῦτον* pro *τοῖον*, nullus dubito. cetera explicatione non egent.

MP	**C**ς
p. 139, 4 *ὁλοτελεῖ μετουσίᾳ* (*μετουσία* **P**)	*ὁλοτελὴς μετουσία*
p. 221, 8 *φασὶν*	*φησὶ* (*-ιν*)
p. 231, 27 *τὸ γοῦν τῶν*	*τῶν γοῦν τῶν* (hoc om **A**)
p. 362, 12 *τὸ μὲν γὰρ ἔστι τῶν αἰωνίων ἐστὶ*	*τὸ μὲν γὰρ ἔστι τῶν αἰωνίων*
p. 385, 30 *πεῖραρ* (*πεῖρα* **P**)	*πέρας*
p. 416, 25 *συνεισῆλθε*	*συνῆλθε*
p. 425, 27 *οὐρανίοις*	*οὐρανοῖς* (*οὐ̅ν̅οι̅ς̅* **C**)

MN	**C**ς
p. 166, 17 *καὶ διὰ*	*διὰ*

NP	**C**ς
p. 86, 4 *τόνδε τὸν κριτίαν* (fort. recte)	*τὸν κριτίαν*

1) ueluti **MP** : **C** : ς (p. 144, 11 s *τοῖς αἰσθητοῖς ἔργοις*: *τοῖς ἔργοις*: om, p. 219, 24 *ἢ μὴ τὸ* : *ἢ τὸ* : *τὸ*, p. 292, 27 *τὴν αἰτίας*: *τὰς αἰτίας* : *τὴν αἰτίων*).

p. 195, 16 *ἡ ἀήϑεια*	*ἀήϑεια*
p. 203, 24 *τὸν ἰταλικὸν ἢ ἀττικὸν*	*τῶν ἰταλικῶν ἢ ἀττικῶν*
p. 210, 3s *ἔκφανσιν*	*ἔκφασιν*
p. 307, 2 *ἐπέστραπται*	*ἀπέστραπται*
p. 313, 20 *γένετο*	*ἐγένετο*

nonnumquam Procli lectio cognoscitur e solo codice **M** uel **P**: merito in parte exemplorum cogitaueris de emendatione, aliae scripturae casu fausto incolumes permanserunt; utrum singulis locis uerisimilius sit, facile dinoscas. Neapolitani autem, cum prae ceteris omnibus recensioni ut dicimus philologicae subiectus fuerit, ueras lectiones simul cum uulgatae emendationibus adhuc reieci, ne uerisimiliter tradita certeque coniectata confunderem.

M	**CPς**
p. 34, 21 *ἑπτάκτις*	*ἑπτάκις*
p. 38, 6 *ἀνανταγωνίστου*	*ἀνταγωνίστου*
p. 54, 11 *οὖν δὴ διεληλύϑαμεν*	*οὖν διεληλύϑαμεν*
p. 66, 2 *οὐκέτι*	*οὐκ ἔστι*
p. 392, 3 *τὸ τὸ*	*τὸ*
p. 442, 12 *ὁ δὲ πορφύριος πορρωτέρω*[[*ς*]] fort. recte	*ὁ δὲ πορρωτέρω*
p. 443, 5 *ταῦτα ἄρα τὰ τρία*	*ταῦτα ἄρα τρία*

M	**CNς**
p. 168, 13 *μῆτι τε κλέομαι*	*μῆτις τε καλέομαι* **C** *μῆτι τε κέλομαι* ς: *μή τέ τι κλαίομαι* **N**
p. 180, 17 *φορᾶς*	*συμφορᾶς* (om **C**)

M	**NPς**
p. 151, 7 *τὴν ϑεὸν*	*τὸν ϑεὸν*

P	**CMς**
p. 40, 18 *κοινῇ*	*κοινοὶ*
p. 107, 11 *αὐτὸν*	*αὐτὸ*
p. 123, 27s *καὶ τὰς*	*ἢ τὰς*
p. 131, 16 *τὸν τοιόνδε*	*τὸν τοιοῦτον δὲ*
p. 214, 29 *ἑκάστοις*	*ἑκάστης*
p. 356, 4 *δεῖ*	*δὴ*
p. 362, 20 *οὐδέποτε* (e Platone)	*μηδέποτε*
p. 376, 2 *ἀποδιδράσκει*	*ἀποδιδράσκειν*

p. 437, 28 *δυοῖν*	*δυσὶν* (*δυσὶ* **C**, *δύο* ς)
p. 450, 26 *κούριον*	*κούριμον*

p. 131, 16 (ubi *δὲ* fortasse delendum) et p. 362, 20 uereor ne **P** ipsum philosophum correxerit

P	**MN**ς
p. 6, 10 *καὶ αἱ*	*καὶ*
p. 402, 4 *νοητῶν*	*νοητικῶν*
p. 407, 12 *νοοειδὴς*	*νοειδὴς* (*νοοδὴς* **N**)
p. 407, 28 *λίκνον*	*λίκιον* (*λύκιον* **N**, corr **A**)

haud secus quam de ueris scripturis librorum **M** uel **P** iudicandum est de schematis **M**ς : **CP** uel **CN**, **P**ς : **CM** uel **CN**, quorum argumenta, quaecumque notatu uidebantur esse digna, statim adiungam.[1]) nihil profecto interest, utrum rectae illae lectiones proxime distantes a corruptis inde ab antiquitate integrae ad nos peruenerint an leuissima mutatione sint restitutae (praesertim cum haud uno tantum loco uerum sit utrumque, ita ut codicis boni lectio nitatur traditione, coniectura recensio uulgata), quod grauia quae uidentur esse uitia nonnulla (p. 161, 26 *τὸ διάστημα* om, p. 141, 23 *τόπον* pro *χρόνον*, p. 210, 30 *χαρισάμενος* pro *καταχαρισάμενος*, p. 445, 30 s *ἔτι . . . ἐπιβάλλει* pro *ἔστι . . . ἐπιβάλλειν*) scripturae uarietatis hodieque uestigia prae se ferunt.[2]) in hac quoque paragrapho iure **N**ς : **CP**, **N**ς : **CM** me praetermisisse infra (p. XLIV s) cognosces.

Mς	**CP**
p. 161, 26 s *τὸ διάστημα τοῦτο* (*τὸ διάστημα* im **M**)	*τοῦτο*

---

1) quin etiam cum singulis uulgatae codicibus uerum exhibent **M** uel **P**: p. 212, 30 *συνδετικὴ* **MA**, p. 457, 17 *μουνογένειαν* **Mb**, p. 51, 5 *ἂν τὴν* **PA**, p. 103, 25 *τὸ νεώτερον* **Pb**, p. 314, 7 *ἐν δὲ* **Pb**.

2) contra de coniecturis minus cogitare licet, ubicumque alio modo **C** alio **P** (uel **M**) corruptus est: **M**ς : **C** : **P** (p. 41, 8 *τροφὴν* : *τροφὴ* : *τροφῆς*, p. 62, 25 *βέλτιον οὖν ἀντὶ* : *βέλτιον ἂν ἀντὶ* : *βέλτιον ἀντὶ*, p. 355, 6 *καὶ τὰ μὲν* : *καὶ τὰ* : *τὰ δὲ*), **M**ς : **P** : **C** (p. 439, 16 *ὅλον ἑαυτοῦ* : *ὅλον ἑαυτοῦ* : *ὅλως αὑτοῦ*), **P**ς : **M** : **C** (p. 428, 16 *τὸν πρώτιστον* : *τις τὸν πρῶτον* : *τίς τὸν*), **P**ς : **C** : **N** (p. 104, 18 *τούτων* cum Plat. : *τοῦτο* : *τούτον*).

p. 220, 17 *ϑῆλυ*	*τὸ ϑῆλυ*
p. 276, 25 *ἀλλ' εἰ ἀεὶ ἦν*	*ἀλλ' ἀεὶ ἦν*
Pς	**CM**
p. 138, 7s *ἵνα . . . ᾖ*	*ἵνα . . . ἦν*
p. 141, 23 *χρόνον*	*τόπον*
p. 145, 17 *ἐπιστασίαν*	*ἐπίστασιν* (*ἐπίτασιν* **C**)
p. 213, 27s *ϑεραπεύουσαι*	*ϑεραπεῦσαι*
p. 234, 8 *ἢ οὐχ*	*καὶ οὐχ*
p. 277, 21 *τὸ αἰωνίως*	*τοῦ αἰωνίως*
p. 420, 16 *δυναμένοιο*	*δυναμένοις*
p. 445, 30s *ἔστι . . . ἐπιβάλλειν*	*ἔτι . . . ἐπιβάλλει* (*ν* sscr. **M**)
p. 452, 12 *ἀπεργασϑὲν*	*ἀπειργασϑὲν*
Pς	**CN**
p. 210, 30 *καταχαρισάμενος*	*χαρισάμενος*
p. 326, 3 *γενητὸν*—4 *γεγένηται*	om
Pς	**MN**
p. 401, 4 *ἀνδριαντοποιητικῆς*	*ἀνδριαντοποιικῆς*

Textus Procliani traditionis imago quae in lucem prodire nobis uisa est in conferendis iis lectionibus, quibus **C** aut solus aut aliis libris accedentibus uerum exhibet, minime obscurata est ea condicione, ut siue **C** solus corruptus fuerit siue codices complures uel unus tantum liber simul cum **C** a uero recesserint. lectionem igitur uulgatam (ς), quam in his praemonendis ab omnibus laterculis abesse nolui, in apparatu, quem textui subieci critico, merito me praetermisisse censeo, ne uulgatae erroribus lacunis nugis adhibitis ultra modum increscerent adnotationes. sed nihilominus tribus me fontibus usum esse obieceris uel in iis commentarii partibus, ubi **CMP** simul extant: ς et — **CMPς** inter se consentientibus — **N**, rarissime **R**.

ac primum quidem ς, ubicumque aut rectum exhibebat aut exhibere uidebatur, in auxilium uocauimus.[1]) exempla quamquam ex adnotationibus facile collegeris, tamen later-

1) si quis quaesiuerit, quidni omnibus illis locis **N** uel **D** (eiusque affines) potius receperim, respondebo **N** multis emendationibus cum ς facientem aliis quoque mutationibus quae emendationes non sunt, nimis esse deformatum, magis etiam

culis congeram, ut correctoris ingenium magis in propatulo sit. quaecumque autem ex illa recensione uel etiam e singulis classis uulgatae membris hausimus antiquissima esse non possunt, coniecturis potius, quales nos quoque inuenire possumus, illa omnia explicari posse omnino necessarium est praeter paucos quos supra (p. XXIX s) excepimus locos.

ς	**CMP(N)**
p. 47, 25 *ὁμοίαν*	*ὁμόνοιαν*
p. 54, 5 *ἀνάγοντας*	*ἄγοντας*
p. 57, 2 *τὸ*	*τὸν*
p. 116, 16 *ἀνειλιγμένων*	*ἀνειλεγμένων*
p. 130, 12 *περιεχόμενα*	*περιέχοντα*
p. 137, 10 *ἔτι*	*περὶ*
p. 141, 4 *ἐν τῇ*	*ἐν δὲ τῇ*
p. 157, 1 *ἀδρανὲς*	*ἀπαθὲς*
p. 157, 9 *ἐξῆπται*	*ἐξήπλωται*
p. 244, 14 *νοῦν νόησιν νοητὸν*	*νοῦς νόησις νοητὸν*
p. 245, 13 *ἀνωτέρω*	*κατωτέρω*
p. 251, 31 *γινωσκούσης τί ἐστιν*	*γινωσκούσης ἐστίν*
p. 262, 10 *μόνος*	*μὲν ὡς*
p. 262, 21 s *τὴν σύνταξιν*	*σύνταξιν*
p. 353, 26 s *μύθοις ἐοικότας*	*μύθους εἰκότας*
p. 358, 19 *πλάσιν κίνησιν*	*πλάσιν*
p. 364, 11 *τις*	*τι*
p. 365, 16 *τὸ δὲ*	*ὁ δὲ*
p. 385, 15 s *ἀνείδεον*	*ἀνείδεος*
p. 391, 21 *τοῦ θεοῦ σωστικὸν τὸν θεὸν* (rectene?)	*σωστικὸν τὸν θεὸν*
p. 392, 16 s *ἐπικρατεῖν*	*ἐπικρατεῖ*
p. 415, 4 *δημιουργὸς*	*δημιουργικὸς*
p. 426, 9 *καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη* (e Plat.)	*καθ' ἓν κατὰ*
p. 429, 9 s *δεῖ . . . λέγειν*	*ἀεὶ . . . λέγειν* (*λέγει* **C**)
p. 429, 15 s *πάντα . . . τὰ ἐν τῷ κόσμῳ*	*πάντα . . . ἐν τῶ κόσμω*
p. 432, 17 *ἑαυτὸν*	*ἑαυτὸ*
p. 445, 20 *τὸ θηρίον*	*θηρίον*
p. 446, 27 *βίους*	*ποίους* (*ποιοὺς* **CP**)
p. 447, 6 *ὃ ὁ*	*ὁ* (*ὃ* **M**)

---

uitiosum esse et lacunosum **D**, neque collationis facultatem mihi datam esse codicum Chisiani et Escurialensis, ipsorum ab initio mutilorum.

ς	CMN
p. 164, 10 *ἀπολαύσεται*	*ἀπολέσεται* (*ἀποτελέσεται* **M**)
p. 164, 19 *ἀεὶ ἡ αὐτὴ*	*ἀεὶ αὐτὴ* (*αὐτῇ* **CN**)
p. 176, 7 *διττὰς*	*δὴ τὰς*
p. 181, 26 *κοίλῳ*	*κύκλῳ*
p. 184, 11 *ἑνωτικὴ*	*κινητικὴ*

ς	CNP
p. 81, 21 *προπάππου* (e Plat.)	*πάππου*
p. 93, 10 *ἐλευθερίων*	*ἐλευθεριῶν*
p. 193, 6 *τὴν ἐν ἑνὶ*	*ἐν ἑνὶ*
p. 202, 14 *τὰ καθ' ἕκαστον*	*τὰ καθ' ἕκαστα*
p. 301, 15 *ἡμῶν*	*ἡμῖν*
p. 308, 4 *ἄλλον*	*ἄλλο*
p. 312, 10 *μῆτις*	*μήτης*
p. 312, 22 *ᾖ*	*ἦν*
p. 320, 24 *ἀπολιπεῖν* fort. recte	*ἀπολείπειν*
p. 337, 6 *ὡς ἐχούσῃ*	*ὧν ἔχουσι*
p. 341, 26 s *καθ' ὅσον οἷόν τε* (e Plat.)	*καθ' ὅσον τε* (lemma compendiose traditum in **C**)
p. 342, 16 *ἐστι γνῶσις*	*ἐστιν ἡ γνῶσις*
p. 347, 3 *ἔτι*	*ἐστι*

A	CMPNb
p. 260, 13 *πάθους*	*πειθοῦς*
p. 432, 20 *ἅπαντα*	*εἰ* (*ἢ* **C**) *πάντα*

A	CPNb
p. 327, 4 *ἀγενήτων*	*γενητῶν*

adiungere liceat pauca exempla schematis ς : **MNP**, quae in **C**, si extaret, haud aliter legerentur quam in **MNP**:

p. 18, 24 *ἀγνῶτες*	*ἀγνῶτές γε* (*τε* **N**)
p. 22, 21 *τῶν περὶ*	*περὶ τῶν*
p. 354, 1 s *ἀποδεκτέον* (e Plat.)	*ἀποδεικτέον*
p. 394, 28 *αὐτὰ*	*ὄντα*
p. 396, 16 *ἀποίων*	*ἀπὸ τῶν*
p. 408, 6 *πᾶσα*	*παρὰ*
p. 427, 4 *ὁ* (e Plat.)	om

cauendum tamen erat, ne praepropere correctoris ς coniectaneis assentiremur. haud raro recensionis uulgatae splendor — falsus ut postea uidi — de fide historiae

textus, quae innumeris lectionibus codicum **CMP** (**N**) ς confirmari uidebatur, dubitationem mouebat. ς igitur scriptura si remotior erat a tradita secundum concentum librorum **CMP**, quam ut leui emendatione excogitari potuerit, uerius aliquid inueniendum suscepi. neque deerat temptanti successus. in codice Neapolitano — sagacissime multis locis emendato — haud paucas probatas inueni coniecturas, alia uitia, **CMPN** tradita, ς neglecta iam sustulisse mihi uideor.

N	CMP	ς
p. 46, 2 *ἤρεσεν ἓν εἶδος*	*ἤρεσεν εἶδος*	*ἤρεσεν εἶδος ἓν*
p. 121, 8 *περὶ*	om	*αἰτίαν*
p. 215, 14 *ποιήσεις εἰς*	*ποιήσεις*	*ποιήσεις πρὸς*
p. 238, 15 *ἀναπεπλησμένον* (**C**²)	*ἀναπεπλασμένον*	*ἀναπιμπλάμενον*
p. 247, 3 *οὗτος ὁ λόγος ὃν ἐν*	*οὗτος ὁ λόγος ἐν*	*τοῦτον τὸν λόγον ἐν*
p. 451, 13 *μήτην* (debuit *μῆτιν*)	*μῆτι* (*μήτι* **CP**)	*μήτις*
p. 452, 14 *φυλάττεις*	*φυλάττεις γὰρ*	*φυλάττειν* (uel *φυλάττοις*)

proximi a uero	CMPN	ς
p. 77, 18 s *σώματα κατελθεῖν ⟨ἐναντίωσιν⟩ παραδίδωσι τῶν ψυχῶν*		*σώματα τὰς ψυχὰς κατελθεῖν πόλεμον παραδίδωσι τῶν ψυχῶν*
p. 112, 20 *διὰ τόπων Ἀτλαντικῶν* ci Raderm.	*διὰ τούτων ἀτλαντικῶς* **CMPN**	*διὰ τούτων πλημμελῶς*
p. 116, 20 *τῶν μὲν βραχυπορώτερα ⟨τῶν δὲ μακροπορώτερα⟩*		*τῶν μὲν μακροπορώτεροι, τῶν δὲ βραχυπορώτεροι*
p. 356, 20 *οὐ τόδ' ἐστὶ τὸ*	*οὗτός ἐστι τὸ*	*οὐ τοῦτ' ἐστὶν αὐτῷ*
p. 363, 16 s *αὐτονοῦς ⟨πρώτως νοῦς⟩ ἐστι*		*αὐτονοῦς ἐστι πρώτως νοῦς*
p. 390, 19 *ἑαυτὸν* ego *ἑαυτοῦ* s	*ἑαυτὸ*	*ἑαυτῷ*
p. 421, 15 *⟨ὧν⟩ τὸ μὲν*	*τὸ μὲν* **MPN** (*τὸ μὲν γὰρ* **C**)	*καὶ τὸ μὲν* ς

similiter res se habet in schemate quod sequitur:

	proximi a uero	**MP** : **N** : ς		
p. 29, 24	*συναγωγοῦ* fort. recte	*συναγωγῇ*	*συναγωγικῆς*	*ἀναγωγῆς*
p. 401, 31	*ἔσται* ⟨*τε*⟩ *καὶ* ⟨*κα*⟩-*λοῖτ' ἂν* Radermacher, *ἔσται καὶ τὸ πᾶν* Kroll	*ἔσται καὶ τοιτ' ἂν* **MP**	*ἔσται καίτοι λέγοιτ' ἂν* ς	*ἐστὶ καὶ ἔσοιτ' ἂν* **N**
p. 402, 5	*τοῦδε* ... *μνημονεύσει* ego	*τοῦ τε* ... *μνημονεύσειν* **MP**	*τότε* ... *μνημονεύσει* **N**	*τούτον* ... *μνημονεύσει* ς

Altero loco, ubicumque **CMP**ς inter se consentientibus in textu haesimus restituendo, inspeximus Neapolitanum, in cuius libri fatis paulisper nos commorari necesse est. ac primum quidem nonnulla menda ut supra uidimus felicius correxit quam ς, cui tamen interdum cedit.[1]) plura utraque recensio eodem modo sanauit, ut multa peccata utrique communia erant, qua de causa **N** et ς artius inter se cohaerere collegimus.

	Nς	**CMP**
p. 57, 19	*ὁ*	om
p. 76, 2	*ὃς*	*οἷς*
p. 159, 18	*κατακεκλεισμένοις*	*κατακεκλιμένοις*
p. 256, 5	*ἔχειν*	*ἔχει*
p. 257, 26	*ἕξεις*	*ἕξειν*
p. 280, 29	*παραγόμενον*	*παραγενόμενον* (-*ιν*- **P**)
p. 293, 10	*οὐ*	*καὶ*
p. 381, 10	*ἦν*	*ἡ* (*εἰ*, *ἤ*)
p. 387, 27	*τῆς τάξεως*	*τίς τάξις*
p. 412, 30	*ψυχή*	*ψυχῆς*
p. 429, 20	*μορίων*	*ὁρίων*
p. 431, 9	*ἄλλων*	*ἄλλως*
p. 434, 1	*ἤδη*	*ὃ δὴ*
p. 434, 14	*εἴ τι*	*εἰ*
p. 435, 19	*καὶ μὴ*	*μὴ*

multas coniecturas meas iam ante multa saecula factas e codice **N** didici. neque tamen correctori **N** ut uerum re-

1) in **N** scriptum est p. 238, 9 *τριῶν τε* (pro *τριῶν τὸ*), p. 276, 16 *τὸν πυθαγόρειον λόγον*, p. 286, 12s *τὸ δὲ τευχθὲν ἔχει σῶμα*.

stitueret semper contigit[1]) modo (**M**) **P** lectiones temptanti,[2]) modo ς.[3]) contra nullus dubito, quin leuiora quae in plagulis demum purgandis, ubi textus stat fide codicum **CMP**, emendauimus Kroll Radermacher ego, item correcta legantur in **N**.

N	CMPς
p. 119, 20 s *τὸ σώζει λυόμενος*	*τὸ σώζει* (-*ειν* **M**) *λυόμενον*
p. 123, 30 *τὴν γνῶσιν*	*γνῶσιν*
p. 213, 4 *κοινοτέρων*	*κοιλοτέρων*
p. 393, 2 *οὐδὲ τοῦτο* (ci s)	*εἰ δὲ τοῦτο*
p. 423, 20 *μὴ τὸ*	*μή τοι* (*μή τι* **P**)
p. 424, 29 *εἰ . . . πάσχοι*	*εἰ . . . ἂν πάσχοι*
p. 430, 26 *κοινωνίαν αὐτοῖς*	*κοινωνίαν ἐν αὐτοῖς*
p. 431, 26 *τῷ μὲν τῶν δημιουργῶν*	*τῷ* (*τὸ* **P**) *μὲν τὸν δημιουργὸν*
p. 447, 3 *γε* (ci s)	*δὲ*
p. 451, 10 *κύει* (e Damascio)	*κλύει*
p. 454, 17 *τρὶς* (ci s)	*τρεῖς*

	N	MPς	C
p. 361, 4	*καλὸν ἦν*	*καλὸν ἧττον ἦν* (*ἂν* **P**)	*καλὸν*

denique ut auctoris recensionis Borbonicae licentia amplius pateat, praeclara subiungo exempla lectionum in **N** nulla necessitate urgente commutatarum. ad poetarum locos falsarium illum praecipue accessisse uidebis:[4])

CMPς	N
p. 314, 9 *τείρεα*	*πείρεα*
p. 385, 29 *χάσμα* (*χάρισμα* uel *χώρισμα* ς)	*χάος*
p. 427, 24 *βρίμας* (*βριμας*, *βριμὰς*) *ταυρ⟨ε⟩ίους* (*ταβρίους* **M**) *ἀφιεὶ⟨ς⟩* (*κριίας ταυρίους ὀφίας* ς)	*βριμοῦς ταύρου τ' ἠδ' ὄφιος*

1) ueluti p. 57, 17 *τούτῳ παρεοικότως*, p. 435, 23 *συμβεβηκὸς τοῦ ἑνός*. cf. alia nimis audacter et falso mutata in **N**: p. 403, 11 s *ἡ τάξις . . . φαίνεται ἄν*, p. 397, 4 *ἔστ' ἂν ῥεῖα τέκεν παῖδα κρόνῳ*.

2) ut p. 436, 1 *ὥστε ἀεὶ ὡς* **MP**: *ὡς τελείως* **N**, p. 303, 8 *ὁδὸν* **P**: *ἑδὸν* **N**.

3) p. 107, 4 *δὲ δυσπαθεῖ* **CMP**: *δυσπαθεῖ* ς : *δυσπαθεῖ δὲ* **N**, p. 168, 2 *περὶ δὲ ἐκείνου* **CM**: *περὶ ἐκείνου* ς : *περὶ ἐκείνου δὲ* **N**, p. 218, 31 *εἰ* **CMP**: *ἢ* ς : *ἢ εἰ* **N**.

4) cf. etiam p. XLI adn. 1 p. XLII adn. 1.

p. 451, 10 ὁ . . . ϑεὸς	ἡ . . . ϑεὸς (sed paulo post ἑαυτοῦ retinuit)
p. 451, 15 γένετὄ	γενέτωρ (ut p. 313, 25 ubi deest **M**)
p. 451, 19 ἅδην (αδη, ἀδη **M**ς) ϑρώσκει	ἀποϑρώσκει (e Damascio)

CPς	**N**
p. 83, 3 πεσεῖν εἰς τὴν γένεσιν	ποιεῖν εἰς τὴν γένεσιν
p. 89, 8 καὶ νίκης (καὶ om ς)	μονομαχίας καὶ νίκης (ad p. 88, 12)
p. 90, 26 ἱκανοῦ	δυνατοῦ
p. 92, 18 τοῖς ἀμφὶ κριτίαν	τῷ ἀμφὶ κριτίαν
p. 188, 21 καταβραχέος	κάρτα βαϑέος (ex A Plat.)
p. 200, 8 ποιεῖ	φησὶ
p. 200, 15 παραδέδοτο	παρεδίδοτο
p. 203, 13 ἢ καλέσαντα	καλέσαντα (e Plat.)
p. 316, 24 ἄτροπον	ἄτρεπτον
p. 325, 10 παλιϑέσκελα	πάλιν ϑέσκελα
p. 325, 15 ἠρώτησεν	ἠπόρησεν
p. 336, 11 μῆτις	μήτης
p. 340, 2s τοιαύτην . . . ψυχῶν	μὴ τοιαύτην . . . ἀψύχων (ci t)
p. 344, 20 τοὺς δὲ τοῦ	τούσδε τοὺς (propter ἀπεικασϑέντας ὄντας 21)

MPς	**N**
p. 394, 10 φερόμενον	κινούμενον (e Plat.)
p. 394, 20 ἦχϑαι	ἄγειν
p. 398, 3 οὔτ' ἦν οὔτ'	om (quam ob rem etiam p. 396, 27 οὔτ' ἦν omissa sunt)
p. 404, 17 εὖ	ἓν
p. 407, 3 ἀποκαλεῖται	ἀποτελεῖται (e Plat.)
p. 407, 29 τὸν (τὸ ς) κραδιαῖον	τὸ ποδιαῖον

iam uero cum **N**, quod textus traditi fidem attinet, nequaquam maximi sit momenti, in iis commentarii partibus, quibus **N** codicis subsidiarii uice functus solus rectum praebebat, hoc emendationi potius attribueris quam memoriae in hoc uno libro non laesae. qua de causa cum codicum **M** et **P** praestantiam supra (p. XXXV s) inlustraui, iure **N** omisisse mihi uideor: multa primo obtutu coniectata percipies:

N	CMς
p. 184, 28 *προθεὶς*	*προσθεὶς*

N	CPς
p. 85, 1 *αὐτῆς*	*αὐταῖς*
p. 87, 5 *ἐκείνων* (ci s)	*εἰκόνων*
p. 93, 2 *ὂν*	*ὢν*
p. 188, 7 *γίνηται* (schol. Plat.)	*γίνεται*
p. 201, 9 *εἰκόνας*	*εἰκόνα*
p. 306, 25 *δημιουργοὶ* (ci s)	*δημιουργικοὶ*
p. 309, 1 *πάντη*	*παντὶ*
p. 314, 21 *δημιουργῆσαι*	*δημιουργεῖσθαι*

N	CP	ς
p. 92, 13 *παρεισκεκύκληκεν*	*παρεισκύκληκεν* (*-σεν* P)	*παρεισκέκληκεν*
p. 188, 6 *ἱστὰν*	*ἱστᾶ* (schol. Plat., *ἵστα* C)	*ἵστηται*
p. 340, 12 *εἰδώλων ὂν*	*εἰδώλων*	*εἰδώλων ὢν*
p. 341, 1 *σαφοῦς ὡς*	*σαφοῦς*	*σαφοῦς περὶ*

N	MPς
p. 25, 14 *τὸ τὸ*	*τὸ*
p. 28, 17 *τριττῆς τῆς*	*τριττῆς*
p. 153, 19 *διὰ τῆς*	*διὰ τὰς* (*διτὰς* M sic)
p. 407, 3 *θεὸς* (e Plat.)	*ἢ θεὸς*
p. 407, 28 s *περιστέψασα*	*περιστρέψασα*

N	MP	ς
p. 397, 1 *συνέστη*	*συνέσται*	*συνέχεται*
p. 398, 27 *ἂν λίαν*	*ἀλίαν*	*λίαν*
p. 401, 10 *πληρούμενον μεταδόσεως*	*πληρουμένης μεταδόσεως* (*διαδόσεως* P)	*πληρουμένου μεταδόσεως*
p. 401, 13 *πλάτων*	*πάντων*	*πάντως*

eadem de causa a schemasin **Mς : CP**, **Pς : CM** seiungenda esse censui **Nς : CM**, **Nς : CP**, cum mea quidem sententia saepius ageretur de locis emendatis quam integris.

Nς	CM
p. 167, 17 *κατέχευεν ἑανὸν*	*κατέχευ' ἑανὸν*
p. 169, 3 *αὐτῶ*	*αὐτῶν* (*αὖ τῶν* C)

p. 181, 16 τὸ ὕψος ἄπλετον	τὸ ὕψος τὸ ἄπλετον (τὸ ὕψος om **C**)
p. 184, 19 ἀθροιζομένους	ἀθροιζομένης

Nς	**CP**
p. 87, 8 τὰ ἐναντία τῷ ἑνὶ	τὰ ἐναντία
p. 198, 17 χωρήσεως	χρήσεως
p. 310, 23 s μέρη μερικῶς	μερικῶς
p. 328, 26 s τὸ καλὸν οὐ καλὸν	τὸ καλὸν
p. 336, 17 ὁ τὸν	τὸν
p. 341, 9 τὸν . . . τρόπον τοῦτον	τὸν . . . τρόπον
p. 343, 16 ἀπεικασθέντος (e Plat.)	ἀπεικασθέντας (cf. p. 344, 21)

Nς	**MP**
p. 6, 9 τῇ γῇ	γῇ
p. 10, 26 ἀπ'	ἐπ'
p. 12, 2 αὐτοὺς	αὐτὰς
p. 28, 15 βεβαιωθῇ (e Plat.)	διαβεβαιωθῇ
p. 29, 30 κατεφαίνετ' (e Plat.)	καταφαίνετ'
p. 152, 30 λεγομένοις	γενομένοις (γιν- **P**)
p. 398, 28 διεσκευωρημένην	διεσκευωρημένως
p. 398, 31 ὡσαύτως	ὡς αὐτὸς
p. 400, 25 νοῦ	νοῦν (p. 401, 29)
p. 400, 29 τὸ ἄνουν	τὸν ἄνουν
p. 402, 7 ἐκείνου	ἐκείνου οὗ
p. 406, 24 s ὡς αὐτὸς ἐρεῖ	ὡς τοσερεῖ (om **P** in spatio)
p. 407, 24 ἵππα	ἵπτα

contra ubicumque **CM** uel **CP** non eandem acceperunt cladem, dummodo ne alter aperte corruptus sit ex altero (ut uidimus **C** et **P** deprauatos e scriptura **M**), nil obstat, quominus ex **Nς** haurias archetypi lectionem, altero codice rectae scripturae uestigia exhibente.

Nς	**M**	**C**
p. 168, 18 τὸ δόρυ	τῷ δόρυ	τοῦ δόρυ

Nς	**C**	**P**
p. 300, 12 προετικοὶ	ετικοὶ sic	προεκτικοὶ
p. 307, 27 καὶ τὸ ὂν αὐτὸ	καὶ τὸ ὂν αὐτὸς	om
p. 311, 30 s ὁ μὲν τῆς . . . ὁ δὲ τὴν ποιητικὴν	ὁ μὲν τῆς . . . ὁ δὲ τῆς ποιητικὴν	ὁ μὲν τῆς . . . ὁ δὲ τῆς ποιητικῆς

p. 321, 9 λέγωμεν	λέγομεν	λέγοιμεν
p. 321, 30 περιληπτὸν	περιληπτῶν	περιληπτικὸν
p. 325, 7 ἦν νοητῶς	νοητῶς	ἦ νοητῶς

Tertium praeter **N** et ς locis dubiis excussi **R**, qui, quamquam proxime distat ab **M** et **N**, perraro errores omnium librorum sustulit. recte exhibet:

p. 20, 15 *τὸ* (pro *τὸν*),
p. 88, 16 *ἀναρρύματα* (*ἀναρύματα ἀναθύματα*),
p. 94, 1 *δικαιότατ' ἂν* e Plat. (*δικαιότατα*),
p. 184, 28 *προθεὶς* (*προθεὶς* uel *προσθεὶς καὶ*),
p. 197, 10 *δεύτερον* (*δευτέραν*),
p. 436, 1 *ὥστε ἀεὶ ὡς* librorum **MP** mutauit **N** in *ὡς τελείως*, **R** autem *ὥστε τελείως* scripsit.

sed in **R** nos subsistere necessarium est non tam propter bonas scripturas hic illic obuias, quam propter cognationem qua coniunctus est cum libris $\mathbf{M}^1\mathbf{N}\mathbf{M}^2$.

in iis commentariorum partibus quibus **R** facit cum $\mathbf{M}^1$ tantus elucet amborum librorum non solum in optimis lectionibus codicis **M** (cf. p. XXXV) scripturisque uariis grauioribus, sed in leuissimis orthographiae differentiis[1]) consensus (ceteroquin nequaquam exemplaris fide religiosissime ab **R** seruata[2]), ut nisi palaeographia omnino uetaret, **R** e libro **M** descriptum esse crederemus. iis

---

1) p. 7, 24 s. 8, 14 *πυθαγώριον* **MR**, p. 14, 24 *ἀπαντηκότων*, p. 22, 8 s *ὁμοκόειον φοιτώντων*: *εἰς τὸ ὁμακόειον φοιτώντων*, p. 31, 10 *φλυναφᾶν*, p. 174, 18 al. *φιλήμω*, p. 176, 30 s *ἄπειρα τῆς ἐκ τῆς ἀρίστου* (pro *ἄπειρα τὰ ἐκ τῆς ἀορίστου*), p. 221, 12 *βουλῆι* (pro *βουλήσει*). schol. **R** p. 464, 9 cum compendia in codice **M** depicta non intellegeret uoces plane omisit. notae marginis **M** in **R** quoque redeunt, ut p. 255, 29 *γράφεται ἔφοδον*, saepius aut plane neglexit (p. 124, 27 *φερούσης* **MR** in textu: *φρουρούσης* **M** im, p. 80, 13 ss *ἢ τὸ παράδοξον — ὦ σώκρατες* **M** im: om **R**, p. 245, 19 *τῶν*—20 *ψυχῶν* **M** im: om **R**) aut minus recte interpretatus est (ueluti scholia **M** in textum recepta: p. 20, 6 *τῶ ἐλεάτη*, p. 24, 2 *ὁ τίμαιος*).

2) uelut p. 8, 30 *τοιαύτη ἐστὶ* **R** (pro *τοιάδε τίς ἐστι*), p. 11, 21 *ἀμφιθέοις* (*ἀμφὶ θεᾶς*), p. 18, 26 *πάντως* (*πρώτως*), p. 19, 9 *τὸ δὲ* (*τῇ δὲ*), p. 20, 10 s *συνουσίας* (*τελευτῆς διὰ νόσον*), p. 21, 29 *οἰκείως* (*συμμέτρως*), p. 78, 8 *ἔχει*: *ἔτυχε*.

autem locis, quibus **R** neglegentia quadam aberrauit, apparet codicem **D** — quaecumque cetera illius libri fata fuerunt — initio separari non posse ut a codice **N** (p. 5, 15 *τῆς αὐτοῦ* **ND**: *τῆς αὐτῆς*, p. 6, 11 *λέγει*: *λήγει*, p. 11, 6 *ἤθη*: *ἤθει*, p. 12, 22 *ἄξων*: *ἄζων*, p. 23, 24 *αὐτὸν*: *αὐτὴν*, p. 27, 18 *ἐν αὐτῶν*: *ἐν αὐτῷ*) ita ne a libro quidem **R**, cui non solum falsis illis lectionibus (cf. p. XLVI adnot. 2) astipulatur. quin etiam codicis **P** lectiones singulares occurrunt in **D**: p. 17, 11 *ἐγείνων* (pro *ἐγέννων*), p. 42, 21 *ἐγκέφαλον* (pro *κέφαλον*).

porro de necessitudine qua cohaerent **R** et **N** et **M**[2] paucis disseram.[1]) **R** cum **N** non tam anguste coniunctus est quam cum **M**[1], etiamsi in partibus supra circumscriptis codicis **N** scripturae singulares, quas multas attuli, omnes fere redeunt in **R**. tamen emendatione nonnulla restituta legi in Riccardiano contra omnium librorum consensum p. XLVI demonstrauimus. praeterea raro id inuenit corrector — nam alium librum illum inspexisse nulla re commendatur —, quod in aliis codicibus legitur (ut p. 194, 17 *μήτε* **Cς R**: *μήπω* **NP**). multifariam **R** recedit ab **N**, itaque ut lectio Riccardiana ex ipsa scriptura **N** aperte deprauata sit, **M**[2], ut statim adiungam, semper fere faciente cum **R**:

(M²)R	N	uerum
p. 82, 20 *οὐδὲν γάρ*	*οὐδὲν*	*διαφέρει γὰρ οὐδὲν*
p. 93, 20 s *ἐπιθίγουσαν*	*ἐπιθήγουσαν*	*ἐπιγήθουσαν*
p. 112, 29 s *καλύπτεσθαι ὑπὸ*	om	*γίνεσθαι τοῦ ἀέρος συγχύσεις ἐξαίφνης καὶ καταπτώσεις*
p. 202, 3 ss *ἀλλὰ φησὶ τὸν τοῦ τιμαίου*	*τῆς ἀπορίας ἕνεκα ταύτης*	*τῆς ἀπορίας ἕνεκα ταύτης ἀλλ' ἄλλον— 5 γνησίως*
p. 203, 1 *ὃν καὶ νῦν μιμεῖται*	*ὃς καὶ νῦν μιμεῖται*	*ὃς καὶ νοῦν μιμεῖται*

1) praecipue ab ineunte commentario ad p. 4, 12 (initium codicis **M**¹) **NR(D)M**² omnino diripi non possunt: p. 1, 7 *ἐναργὴς* (*ἐναργὲς* **Pς**), p. 2, 2 *διαιρουμένης* (*διηρημένης*), p. 2, 8 *ὑποτιθείσης* (*ὑποτιθεμένης*).

p. 204, 27 *εἰ* ante *περιγράψαιμεν*	sscr. post *ἡμεῖς*	*εἰ* ante *καὶ*
p. 407, 12 *νοωδής*	*νοοδής*	*νοοειδής*
p. 427, 24 *κριοῦ ταύρου τ' ἠδ' ὄφιος*	*βριμοῦς ταύρου τ' ἠδ' ὄφιος*	*βρίμας ταυρ⟨ε⟩ίους ἀφιεὶ⟨ς⟩*
p. 435, 4 *ὡς*	om	*τοῖον*

longum est, uitia omnia coniecturasque ineptas[1]) proferre quibus **R** ab **N** recedit. satis habuerim commemorauisse, omnes fere codicis **R** lectiones malas in iis scilicet commentarii partibus, quibus **R** stat a recensione **N**, redire in **M**^{2} [2]), sed ita ut iterum paulo longius a uero uideatur abesse **R** quam **M**^{2}: p. 82, 20 *οὐδὲν γάρ*: *οὐδὲν* **NM**^{2}, p. 197, 26 *ἔχοντα* **R** (et p. 198, 18 *ἔχειν*): *ἄγοντα* **CNPςM**^{2} (*ἄγειν*), p. 203, 14 *νόμους τοὺς θεοὺς* **R**: *νόμον τοὺς θεοὺς* **M**^{2}: *νόμον θεοὺς* **CNPς**.

inde a p. 294, 13 usque ad p. 347, 17, ubi **R** ex ipso **C** uel e gemello fluxit, **N** et **M**^{2} contra ceteros libros componendi sunt: Neapolitani lectiones singulares (ut p. 316, 18 *ὁ ποιητὴς καὶ πατὴρ* post *δεκὰς δὲ* inserta, p. 324, 29 *πρωτόγονος*, p. 325, 15 *ἠπόρησεν*, p. 331, 22 *πρώτιστον*, p. 340, 2s *μὴ . . . ἀψύχων*, p. 345, 24 *παραπειθέα*) non desunt in **M**^{2}, qui tamen ne hic quidem descendisse potest e Borbonico, ut docent imprimis p. 331, 14s *ἀλλὰ μᾶλλον μὲν ὑπὸ τοῦ κρείττονος* in **N** omissa, cum **M**^{2} *ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κρείττονος* seruauerit, quae mea quidem sententia praebuerit Marcianus 190.

codicum praestantissimorum quibus contextus nititur hoc euasit stemma:

---

1) ut p. 99, 25 *ὅταν* (pro *κἄν*, debuit *ἐάν*), p. 104, 1 *εἰπεῖν* (e Platone) pro *εἶπε*, p. 396, 16 *ἁπλῶν* ex *ἀπὸ τῶν* (recte ς *ἀποίων*).

2) p. 190, 3 *ἄτακτον* **RM**^{2} (*εὔτακτον* **N**), p. 191, 8 *ἀναπληρούσης* (*ἀναπλούσης*), p. 193, 14 *ἐφευρεῖν ὑφ'* (*εὑρεῖν ἐφ'*), p. 193, 17 *ὡς*—18 *ἀναλαβὼν* om **RM**^{2}, p. 194 et 198 Platonis lemmata contraxerunt **RM**^{2}, p. 202, 20 *ἀφορῶν* (*θεωρῶν*), p. 207, 20 *πανθέσκελα* (*πάλι θέσκελα*), p. 209, 2 *σωτηρίαν* (*ἱστορίαν*) alia multa.

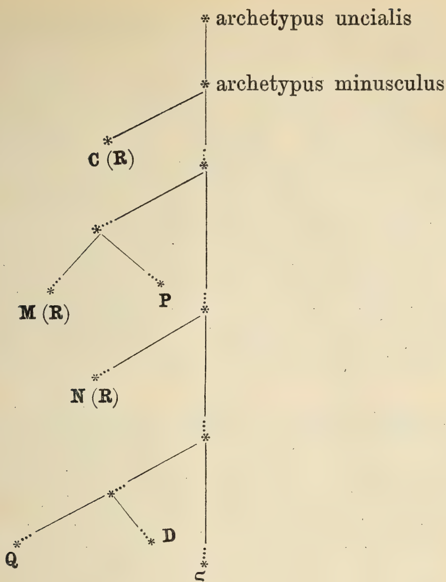

De ratione quae intercedit inter Procli excerpta quae occurrunt in scholiis Platonis et contextum Proclianum codicibus traditum hoc tenendum, bonorum librorum lectionem utique seruari a scholiis Platonicis. iure igitur miratus sis neminem adhuc commentarii partes illas e scholiis emendandas suscepisse, quamquam ad Proclum redire non ea tantum scholia quae sub nomine *Πϱόκλου* leguntur, multi uiderunt (cf. Mettauer, de Platonis scholiorum fontibus, Turici a. 1880, p. 8 ss). unam tantum lectionem attulerim, quippe quae iudicium quod fecimus de commentarii textus memoria confirmet: p. 188, 6 *ἰστὰν* ueram scripturam exhibet solus **N** (cognatique **RM**²), *ἰστᾶ* **P** schol. Plat. : *ἵστα* **C** : *ἵστηται* ς : lectio antiquitus tradita est *ἰστα*, *ἰστὰν* igitur coniecturae deberi recte statuimus p. XLIV. porro necessitudinem Solonis et utriusque Critiae scholiastam Platonis

(ad Tim. 20 E) e codicis **C** stemmate (ad p. 82, 5 ss) descripsisse, nemo non uidet: docet tam nominum ordo quam praesertim *Ἀδείμαντος* nomen omissum in **R**ς.

praeter Timaei Platonici scholiastam exscripsit paucos commentariorum locos Anonymus ille christianus, qui auctor est Hermippi de astrologia dialogi (edd. Kroll et Viereck Lips. 1895). locos praeclaros in apparatu signaui, ceteros in additamentis attuli. sed cum rarissime auctor ille uerbotenus citauerit Proclum, de exemplari ab illo adhibito nil certi statuere licet: p. 70, 5 *ταύτης* omisit cum ς Procli (ad p. 302, 3), p. 70, 16 *τὴν θείαν σιωπὴν* spectat ad p. 303, 8 *τὴν οἶον σιωπήν* **C**, ubi *τὴν ὁδὸν* (*ἑδὸν*, *ὁδηγὸν*) *σιωπὴν* **PN**ς.

Haec praemonenda esse censui. nam dissertationem de grammatica Procli et dictione, si qua opus sit, ad praefationem tertii uoluminis reieci: spero tamen fore ut grauissima quaeque in indices recepisse satis sit.

de Timaei Platonici textu eo qui Platonis codicibus traditur et eo qui in lemmasin commentariisque Procli obuius est, deinde de ipsius Procli codicibus Timaei contextum afferentibus in Musei Rhenani uol. 58 (1903) p. 246 ss uberius disputatum est. ex qua dissertatione cum alia disces tum praesertim, cur lemmata pleniora contra **C** probauerim, cur certos Platonis libros (A 𝔡 𝔗 F 𝔬) prae ceteris in apparatu contulerim.

restat gratiarum actio. ante omnes gratissimo animo appello auctorem huius editionis HERMANNVM DIELS, qui codicum praestantia cognita non solum commentarii edendi munus in me contulit, sed studiorum meorum fautor hortatorque erat assiduus.

MINISTERIVM INSTRVCTIONIS PVBLICAE REGIVM BORVSSIAE in Italiam profecturo pecuniae subsidium non negauit.

ACADEMIAE REGIAE BEROLINENSIS largitate ac munificentia factum est, ut commentaria in lucem edi potuerint et typis imprimi.

per multas bibliothecas codices Proclianos dissipatos esse uidisti: ii qui praesunt praesentis studia beneuolentissimis animis auxerunt — duo tamen nomina silentio non transierim, Salomonis Morpurgo Veneti et Henrici Omont Parisini —, ad absentem codices benigne miserunt, intercedentibus, quotienscumque rogabantur, qua erant liberalitate bibliothecae regiae Bauarorum praefectis et ministeriis Bauariae peregrinisque.

in plagulis purgandis et in textu restituendo summa cum industria me adiuuerunt GVILELMVS KROLL, studiis Neoplatonicis probatus, et LVDOVICVS RADERMACHER V. D.

alii uiri docti a me rogati per litteras me docuerunt: omnibus debitas soluo grates.

Scribebam Monachiae Bauarorum die 4 mensis Octobris anni MCMIII

Ernestus Diehl

CONSPECTVS SIGILLORVM

C = Coislinianus 322 saec. XI/XII
M = Marcianus 195 saec. XIV exeuntis
P (olim **F**) = Parisinus 1840 saec. XVI
N = Neapolitanus Borbonicus III D 28 a. 1314
R = Riccardianus 24 saec. XIV incipientis
Q (olim **P**) = Parisinus suppl. graec. 666 saec. XIV
ς = recensio uulgata { **A** = Monacensis 382; b = editio Basileensis a. 1534 }

s = Schneider qui edidit a. 1847 Vratislauiae
t = Taylor qui uertit in linguam Anglorum a. 1820 Londinii

add = addidi addidit addendum
ci coni = conieci sim.
corr = correxi sim.
del = deleui sim.
em = emendaui sim.
ins = inserui sim.
om = omisit omissis
cet cett = cetera ceteris
im = in margine
iu = in uersu
mg = margo
or. chald. = De oraculis chaldaicis scr. G. Kroll Vratislauiae a. 1894

⟨ ⟩ additamenta, ⟦ ⟧ delenda } includunt

PROCLI DIADOCHI
IN PLATONIS TIMAEVM
COMMENTARIA

Marin. uit. Procl. 13 ὁ δὲ (Πρόκλος) ἀγρύπνῳ τε τῇ ἀσκήσει καὶ ἐπιμελείᾳ χρώμενος νύκτωρ τε καὶ μεθ᾽ ἡμέραν, καὶ τὰ λεγόμενα συνοπτικῶς καὶ μετ᾽ ἐπικρίσεως ἀπογραφόμενος, τοσοῦτον ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ ἐπεδίδου, ὥστε ὄγδοον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἄγων, ἄλλα τε πολλὰ συνέγραψε καὶ τὰ εἰς Τίμαιον, γλαφυρὰ ὄντως καὶ ἐπιστήμης γέμοντα ὑπομνήματα.

ibid. 38 περὶ δὲ τῶν συγγραμμάτων τοσοῦτον ἐρῶ, ὅτι ἀεὶ μὲν τῶν ἄλλων πάντων προετίθει τὰ εἰς Τίμαιον ὑπομνήματα, ἠρέσκετο δὲ πάνυ καὶ τοῖς εἰς Θεαίτητον. εἰώθει δὲ πολλάκις καὶ τοῦτο λέγειν, ὅτι Κύριος εἰ ἦν, μόνα ἂν τῶν ἀρχαίων ἁπάντων βιβλίων ἐποίουν φέρεσθαι ‘τὰ Λόγια’ καὶ ‘τὸν Τίμαιον’, τὰ δὲ ἄλλα ἠφάνιζον ἐκ τῶν νῦν ἀνθρώπων, διὰ τὸ καὶ βλάπτεσθαι ἐνίους τῶν εἰκῇ καὶ ἀβασανίστως ἐντυγχάνουσιν αὐτοῖς.

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΑΙΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Ὅτι μὲν ἡ τοῦ Πλατωνικοῦ Τιμαίου πρόθεσις τῆς 1 ὅλης φυσιολογίας ἀντέχεται καὶ ὡς πρὸς τὴν τοῦ παντὸς ed. Basil. ἀνήκει θεωρίαν, ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος τοῦτο πραγματευομένου, τοῖς μὴ παντάπασιν ἐσκοτωμένοις πρὸς τοὺς λόγους ἐναργὲς εἶναί μοι καταφαίνεται. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου γράμμα Περὶ Φύσεως τὸν Πυθαγορικὸν τρόπον διατάττεται,

> ἔνθεν ἀφορμηθείς, ὁ Πλάτων τιμαιογραφεῖν ἐπιχειρεῖ

κατὰ τὸν σιλλογράφον, ὃ καὶ προὐτάξαμεν τῶν ὑπομνημάτων, ἵν' ἔχοιμεν γινώσκειν, τίνα μὲν ὁ Πλάτωνος Τίμαιος λέγει τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ, τίνα δὲ προσέθηκε, τίνα δὲ καὶ διάφωνα· καὶ τῆς διαφωνίας ζητῶμεν τὴν αἰτίαν μὴ παρέργως· B καὶ ὁ σύμπας οὗτος διάλογος καθ' ὅλον ἑαυτὸν τὴν φυσιολογίαν ἔχει σκοπόν, τὰ αὐτὰ καὶ ἐν εἰκόσι καὶ ἐν παραδείγμασιν ὁρῶν, καὶ ἐν τοῖς ὅλοις καὶ ἐν τοῖς μέρεσι· συμπεπλήρωται γὰρ ἅπασι τοῖς καλλίστοις τῆς φυσιολογίας ὅροις, τὰ μὲν ἁπλᾶ τῶν συνθέτων ἕνεκα παραλαμβάνων, τὰ δὲ μέρη τῶν ὅλων, τὰς δὲ εἰκόνας τῶν παραδειγμάτων, μηδὲν δὲ ἀδιερεύνητον παραλείπων τῶν τῆς φύσεως ἀρχηγικῶν αἰτίων. ὅτι δὲ τῆς τοιαύτης προθέσεως ἀξίως ὁ διάλογος ἀντιλαμβάνεται, καὶ ὡς μόνος ὁ Πλάτων τὸ Πυθαγόρειον ἦθος τῆς περὶ τὴν φύσιν θεωρίας διασωσάμενος ἐλεπτούργησε τὴν προκειμένην διδασκαλίαν, τοῦτο ἤδη τοὺς

NP

6 πραγματευομένη ci Kroll 8 τὸ om **P** 9 cf. schol. Plat. 20 A ἔγραψε Μαθηματικά τε καὶ Περὶ Φύσεως σύγγραμμα τὸν Πυθαγορικὸν τρόπον κτλ. sillographum plenius exscribens 11 Timon. frg. 54, 3 Diels 19 μέρεσι **N**: γράμμασι **P** 26 περὶ τὴν φύσιν θεωρίας **N**: φιλοσοφίας **P**

ἀγχινουστέρους ἐπισκέπτεσθαι χρή. τῆς γὰρ δὴ φυσιολογίας τριχῇ διῃρημένης, ὡς συνελόντι φάναι, καὶ τῆς μὲν περὶ τὴν ὕλην ἀσχολουμένης καὶ τὰς ὑλικὰς αἰτίας, τῆς δὲ προστιθείσης καὶ τὴν τοῦ εἴδους ζήτησιν καὶ τοῦτο κυριώτερον C αἴτιον ἀποφαινομένης, τῆς δ' αὖ τρίτης ταῦτα μὲν οὐδὲ τῶν αἰτίων λόγον, ἀλλὰ τὸν τῶν συναιτίων ἔχειν ἀποδεικνυούσης, τὰς δὲ κυρίως αἰτίας τῶν φύσει γινομένων ἄλλας ὑποτιθεμένης, τὸ ποιητικόν, τὸ παραδειγματικόν, τὸ τελικόν, οἱ μὲν πολλοὶ τῶν πρὸ τοῦ Πλάτωνος φυσικῶν περὶ τὴν ὕλην διέτριψαν, οἳ μὲν ἄλλο, οἳ δὲ ἄλλο τὸ ὑποκείμενον λέγοντες· καὶ γὰρ αὖ καὶ Ἀναξαγόρας, ὃς δὴ δοκεῖ καθευδόντων τῶν ἄλλων τὸν νοῦν αἴτιον ὄντα τῶν γιγνομένων ἰδεῖν, οὐδὲν ἐν ταῖς ἀποδόσεσι προσχρῆται τῷ νῷ, μᾶλλον δὲ ἀέρας τινὰς αἰτιᾶται καὶ αἰθέρας τῶν γινομένων, ὡς ὁ ἐν Φαίδωνι [98 C] Σωκράτης φησίν· οἱ δὲ μετὰ Πλάτωνα προστάντες τῆς αἱρέσεως, οὐ πάντες, ἀλλ' ὅσοι γε αὐτῶν ἀκριβέστεροι, καὶ τὸ εἶδος μετὰ τῆς ὕλης θεωρεῖν ἠξίωσαν τὸν φυσικόν, εἰς ὕλην καὶ εἶδος ἀνάγοντες τὰς τῶν σωμάτων ἀρχάς· καὶ γὰρ εἴ που καὶ τῆς ποιητικῆς αἰτίας διαμνημονεύουσιν, ὥσπερ ὅταν τὴν φύσιν ἀρχὴν κινήσεως λέγωσιν, ἀλλ' ἀφαιροῦσιν αὐτῆς τὸ δραστήριον καὶ τὸ κυρίως ποιητικόν, λόγους ἐν αὐτῇ μὴ συγχωροῦντες εἶναι τῶν παρ' αὐτῆς ποιουμένων, ἀλλὰ πολλὰ καὶ αὐτο- D μάτως γίγνεσθαι διδόντες, πρὸς τῷ μηδὲ πάντων ἁπλῶς τῶν φυσικῶν ποιητικὴν αἰτίαν ὁμολογεῖν προϋφεστάναι, μόνων δὲ τῶν ἐν γενέσει φερομένων· ἐπεὶ τῶν γε ἀϊδίων οὐδὲν ποιητικὸν εἶναί φασι διαρρήδην· ὅπου καὶ λανθάνουσιν ἢ τὸν ὅλον οὐρανὸν ἀπὸ ταὐτομάτου συνιστάντες, ἢ τὸ σωματικὸν αὐτὸ ἑαυτοῦ παρακτικὸν ἀποφαινόμενοι. μόνος δὲ ὁ Πλάτων τοῖς Πυθαγορείοις ἑπομένως παραδίδωσι μὲν καὶ

NP

2 διαιρουμένης **N** 5 s οὐδὲ τῶν **NP**: οὐ τὸν τῶν ς fort. recte 7 γενομένων **N** 8 ὑποτιθείσης **N** 12 cf. rep. III 390 B 12 s τῶν γινομένων ὄντα **P** 15 ὁ om **N** | Anaxag. frg. 2 Schorn 16 τῆς ς: om **NP** | imprimis Aristoteles 18 τὸ φυσικὸν **N** ἐς **N** ἀγαγόντες **P** 19 γὰρ om **P** 20 cf. Arist. phys. β 1. 192b 13 ss 23 αὐτοῖς **P** πολλὰ om **N** 26 οὐδὲ **N** 27 s ueluti Epicurus, cf. infra 81 F 82 A 30 ἑπόμενος **N**

τὰ συναίτια τῶν φυσικῶν πραγμάτων, τὸ πανδεχὲς καὶ τὸ ἔνυλον εἶδος, δουλεύοντα τοῖς κυρίως αἰτίοις εἰς γένεσιν· πρὸ δὲ τούτων τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας διερευνᾶται, τὸ ποιοῦν, τὸ παράδειγμα, τὸ τέλος, καὶ διὰ ταῦτα νοῦν τε ἐφίστησι τῷ παντὶ δημιουργικὸν καὶ νοητὴν αἰτίαν, ἐν ᾗ πρώτως ἐστὶ τὸ πᾶν, καὶ τὸ ἀγαθόν, ἐν ἐφετοῦ τάξει τῷ ποιοῦντι προϊδρυμένον· ἐπεὶ γὰρ τὸ ὑπ' ἄλλου κινούμενον ἤρτηται τῆς τοῦ κινοῦντος δυνάμεως, οὔτε παράγειν ἑαυτὸ δηλαδὴ πέφυκεν οὔτε τελειοῦν οὔτε σῴζειν, ἐν πᾶσι δὲ τούτοις τῆς ποιητικῆς αἰτίας δεῖται καὶ ὑπ' ἐκείνης συνέχεται. καὶ οὖν καὶ τὰ συναίτια τῶν φυσικῶν ἐξηρτῆσθαι προσήκει E τῶν ἀληθινῶν αἰτίων, ἀφ' ὧν παρῆκται, πρὸς ἃ δεδημιούργηται παρὰ τοῦ πάντων πατρός, ὧν ἕνεκα γέγονεν. εἰκότως ἄρα τῷ Πλάτωνι πάντα ταῦτα μετ' ἀκριβείας ἐξητασμένα παραδέδοται, καὶ ἀπὸ τούτων ἐξημμένα τὰ λοιπὰ δύο, τό τε εἶδος καὶ τὸ ὑποκείμενον· οὐ γάρ ἐστιν ὁ κόσμος οὗτος ὁ αὐτὸς τοῖς νοητοῖς ἢ νοεροῖς κόσμοις, οἵτινες ἐν εἴδεσι καθαροῖς ὑφεστήκασιν, ἀλλ' ἔστιν ἐν αὐτῷ τὸ μὲν ὡς λόγος καὶ εἶδος, τὸ δὲ ὡς ὑποκείμενον. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ εἰσαῦθις ἐξέσται σκοπεῖν· ὅτι δὲ εἰκότως πάσας τὰς αἰτίας ταύτας ὁ Πλάτων παραδέδωκε τῆς κοσμοποιίας, ἐκ τούτων πρόδηλον, τὸ ἀγαθόν, τὸ νοητὸν παράδειγμα, τὸ ποιοῦν, τὸ εἶδος, τὴν ὑποκειμένην φύσιν· εἰ μὲν γὰρ περὶ νοητῶν διελέγετο θεῶν, τἀγαθὸν ἂν μόνον αἴτιον αὐτῶν ἀπέφαινεν· ἐκ γὰρ ταύτης μόνης τῆς αἰτίας ὁ νοητὸς ἀριθμός· εἰ δὲ περὶ νοερῶν, τό τε ἀγαθὸν ἂν καὶ τὸ νοητὸν αἴτιον τούτων ὑπέθετο· πρόεισι γὰρ τὸ νοερὸν πλῆθος ἔκ τε τῶν νοητῶν ἑνάδων καὶ τῆς μιᾶς τῶν ὄντων πηγῆς· εἰ δὲ περὶ τῶν ὑπερκοσμίων, παρῆγεν ἂν αὐτοὺς ἔκ τε τῆς δημιουργίας 2 τῆς νοερᾶς καὶ ὁλικῆς κἀκ τῶν νοητῶν θεῶν καὶ τοῦ τῶν ὅλων αἰτίου· πάντων γάρ, ὧν τὰ δεύτερα γεννητικά, πρώτως ἐστὶ καὶ ἀρρήτως ἐκεῖνο καὶ ἀνεπινοήτως ὑποστατικόν· ἐπειδὴ δὲ περὶ ἐγκοσμίων διαλέξεται πραγμάτων καὶ περὶ

NP

1 cf. Tim. 51A 2 cf. Phil. 27A 13 ὧν Kroll: οὗ libri 18 καθεστήκασι καθαροῖς **P** 25 νοητὸς **N**: νοερὸς **P** 31 s cf. inst. theol. 56

κόσμου τοῦ ξύμπαντος, ὕλην τε αὐτῷ δώσει καὶ εἶδος ἀπὸ τῶν ὑπερκοσμίων θεῶν εἰς αὐτὸν ἐφῆκον καὶ τῆς ὅλης ἐξάψει δημιουργίας καὶ πρὸς τὸ νοητὸν ἀπεικάσει ζῷον καὶ θεὸν ἀποδείξει τῇ μετουσίᾳ τἀγαθοῦ, καὶ οὕτω δὴ θεὸν ἔννουν ἔμψυχον ἀποτελέσει τὸν ὅλον κόσμον.

Σκοπὸς μὲν οὖν οὗτος, οὗ φαμεν στοχάζεσθαι τὸν Τίμαιον, καὶ τοιοῦτος, ὥσπερ εἴπομεν. τούτου δὲ ὄντος τοιούτου πρεπόντως ἐν ἀρχῇ μὲν δι' εἰκόνων ἡ τοῦ παντὸς ἐπιδείκνυται τάξις, ἐν μέσοις δὲ ἡ σύμπασα κοσμοποιία παραδίδοται, πρὸς δὲ τῷ τέλει τὰ μερικὰ καὶ τὰ τέλη τῆς δημιουργίας συνυφαίνεται τοῖς ὅλοις· ἡ μὲν γὰρ τῆς Πολι- B *τείας ἐπανάληψις καὶ ὁ περὶ τῆς Ἀτλαντίδος μῦθος τὴν δι' εἰκόνων ἐμφαίνει τοῦ κόσμου θεωρίαν· εἴτε γὰρ εἰς τὴν ἕνωσιν καὶ τὸ πλῆθος ἀπίδοιμεν τῶν ἐγκοσμίων, τῆς μὲν ἑνώσεως εἰκόνα φήσομεν εἶναι τὴν Πολιτείαν, ἣν ὁ Σωκράτης ἀνακεφαλαιοῦται, τὴν διὰ πάντων διήκουσαν κοινωνίαν ὡς τέλος προστησαμένην, τῆς δὲ διαιρέσεως καὶ μάλιστα τῆς κατὰ τὰς δύο συστοιχίας ἀντιθέσεως τὸν τῶν Ἀτλαντίνων πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, ὃν ὁ Κριτίας ἱστορεῖ· εἴτε κατὰ τὸ οὐράνιον καὶ τὸ ὑπὸ σελήνην, τὴν μὲν Πολιτείαν ὁμοιοῦσθαι φήσομεν πρὸς τὴν οὐρανίαν διακόσμησιν — καὶ γὰρ ὁ Σωκράτης* [rep. IX 592 B] *ἐν οὐρανῷ φησιν αὐτῆς τὸ παράδειγμα ἱδρῦσθαι — τὸν δὲ τῶν Ἀτλαντίνων πόλεμον τῇ γενέσει δι' ἐναντιώσεως καὶ μεταβολῆς ὑφισταμένῃ. ταῦτα μὲν οὖν διὰ ταῦτα προηγεῖται τῆς ὅλης φυσιολογίας. Ἐπὶ δὲ τούτοις τό τε δημιουργικὸν αἴτιον παραδίδοται τοῦ παντὸς καὶ τὸ παραδειγματικὸν καὶ τελικόν· ὧν προϋπαρχόντων δημιουργεῖται τὸ πᾶν καθ' ὅλον τε καὶ κατὰ μέρη· καὶ γὰρ τὸ σωματοειδὲς αὐτοῦ τεκταίνεται τοῖς εἴδεσι καὶ ταῖς δημιουργικαῖς τομαῖς καὶ τοῖς* C *θείοις ἀριθμοῖς τεμνόμενον, καὶ ἡ ψυχὴ παράγεταί τε ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ πληροῦται λόγων ἁρμονικῶν καὶ συμβόλων θείων καὶ δημιουργικῶν, καὶ τὸ ὅλον ζῷον συν-*

NP inde a u. 12 |*ληψις* **MNP**
5 cf. Tim. 30B 34B 13 *ἐκφαίνει* **M** 18 *συστοιχείας* **P**: *στοιχείας* **M** 20 *τὸν οὐράνιον* **M** 28 an ⟨*τὸ*⟩ *τελικόν*? 29 *μέρος* **P** 31 *τε* om **N** 32 s cf. orac. chald. 50

υφαίνεται κατὰ τὴν ἡνωμένην ἐν τῷ νοητῷ τοῦ κόσμου περιοχήν, τά τε μέρη τὰ ἐν αὐτῷ δεόντως ἐν τῷ ὅλῳ τάττεται, ὅσα τε σωματικὰ καὶ ὅσα ζωτικά· καὶ γὰρ ψυχαὶ μερικαὶ εἰσοικιζόμεναι τάττονται περὶ τοὺς ἡγεμόνας θεοὺς καὶ ἐγκόσμιαι γίνονται κατὰ τὰ ὀχήματα τὰ ἑαυτῶν, μιμούμεναι τοὺς ἡγουμένους αὐτῶν, καὶ τὰ θνητὰ ζῷα δημιουργεῖται καὶ ζῳοποιεῖται παρὰ τῶν οὐρανίων θεῶν· οὗ δὴ καὶ ἄνθρωπος ὅπη τε συνέστη καὶ δι' οἵας αἰτίας τεθεώρηται, καὶ πρό γε τῶν ἄλλων οὗτος, ⟨ἢ⟩ διότι καὶ προσήκουσά ἐστιν ἡμῖν ἡ περὶ αὐτοῦ θεωρία τὸν ἀνθρώπου λόγον προβεβλημένοις καὶ κατὰ τοῦτον ζῶσιν, ἢ διότι μικρὸς κόσμος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔστι καὶ ἐν τούτῳ πάντα μερικῶς, ὅσα ἐν τῷ κόσμῳ θείως τε καὶ ὁλικῶς· νοῦς τε γάρ ἐστιν ἡμῖν ὁ κατ' ἐνέργειαν, καὶ ψυχὴ λογικὴ προελθοῦσα ἐκ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς καὶ τῆς αὐτῆς ζῳογόνου θεᾶς τῇ ὅλῃ, καὶ ὄχημα αἰθέριον D *ἀνάλογον τῷ οὐρανῷ, καὶ σῶμα γήινον ἐκ τῶν τεττάρων στοιχείων φυραθέν, οἷς καὶ σύστοιχόν ἐστιν. εἰ τοίνυν ἔδει πολλαχῶς θεωρῆσαι τὸ πᾶν καὶ ἐν τῷ νοητῷ καὶ ἐν τῷ αἰσθητῷ παραδειγματικῶς, εἰκονικῶς, ὁλικῶς, μερικῶς, εὖ ἂν ἔχοι καὶ ὁ περὶ ἀνθρώπου φύσεως λόγος ἐν τῇ τοῦ παντὸς θεωρίᾳ τελέως ἐξεργασθείς. εἴποις δ' ἂν κἀκεῖνον ἔτι τὸν λόγον, ὅτι κατὰ τὸ Π υ θ α γ ο ρ ι κ ὸ ν ἔθος ἔδει συνάψαι τῷ θεωρουμένῳ τὸν περὶ τοῦ θεωροῦντος λόγον· ἐπεὶ γὰρ ἔχομεν, τίς ὁ κόσμος, ἐχρῆν οἶμαι προσθεῖναι κἀκεῖνο, τί ποτέ ἐστι τὸ ταῦτα ἐπισκεπτόμενον καὶ λογικῶς κατανοοῦν. ὅτι δὲ καὶ πρὸς τοῦτο ἀπέβλεψεν, ἐδήλωσε πρὸς τῷ τέλει διαρρήδην εἰπὼν* [90 D], *ὅτι δ ε ῖ τ ῷ κ α τ α ν ο ο υ μ έ ν ῳ τ ὸ κ α τ α ν ο ο ῦ ν ἐ ξ ο μ ο ι ῶ σ α ι τὸν μέλλοντα τῆς εὐδαίμονος ζωῆς ἐπήβολον ἔσεσθαι· τὸ μὲν γὰρ ὅλον ἀεὶ εὔδαιμον· ἔσται δὲ καὶ τὸ ἡμέτερον εὔδαιμον ὁμοιωθὲν τῷ παντί· καὶ γὰρ πρὸς τὴν αἰτίαν οὕτως ἀναχθήσεται· ἐπεὶ γὰρ ὡς ὁ ἐνταῦθα ἄνθρωπος πρὸς τὸ πᾶν, οὕτω καὶ ὁ νοητὸς ἄνθρωπος πρὸς*

MNP

5 *κατὰ* **MN**: *καὶ* **P** alterum *τὰ* om **N** | cf. orac. chald. 37. 47 9 *ἢ* add Kroll 10 *τὸν* **MN**: *τοῦ* **P** 11 cf. Phil. 29 Anonym. de astrol. 81 12 *ὅσα τε* **M** 13 *ἡμῖν ἐστιν* **P** 15 *αὐτῆς* **MP**: *αὐτοῦ* **N** | cf. orac. chald. 47 16 cf. Tim. 73 E 25 *καὶ λογικῶς κατανοοῦν* om **P**

Ετὸ *αὐτοζῷον, ἐκεῖ δὲ ἀεὶ τὰ δεύτερα τῶν πρώτων ἐξέχεται καὶ τὰ μέρη τῶν ὅλων ἐστὶν ἀνεκφοίτητα καὶ ἵδρυται ἐν αὐτοῖς, ὅταν καὶ ὁ τῇδε ἄνθρωπος ἀφομοιῶται τῷ παντί, μιμήσεται καὶ τὸ ἑαυτοῦ παράδειγμα τὸν προσήκοντα τρόπον, κόσμιος γενόμενος διὰ τὴν πρὸς τὸν κόσμον ὁμοιότητα καὶ εὐδαίμων διὰ τὴν πρὸς τὸν εὐδαίμονα θεὸν ἀπεικασίαν. Ἐπὶ δὴ τοῖς εἰρημένοις καὶ τὰ τέλη τῆς δημιουργίας λελεπτούργηται κατά τε γένη καὶ εἴδη, τά τε ἐν τοῖς μετεώροις τά τε ἐν τῇ γῇ συνιστάμενα καὶ τὰ ἐν τοῖς ζῴοις, τά τε παρὰ φύσιν καὶ ὅσα κατὰ φύσιν· οὗ δὴ καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς ἰατρικῆς ἀναφαίνονται· λήγει γὰρ ἄχρι τούτων ὁ φυσικός, ἐπειδὴ τῆς φύσεώς ἐστι θεατής· ἅμα γὰρ τῇ φύσει καὶ τὸ κατὰ φύσιν, τούτου δὲ ἔκβασις τὸ παρὰ φύσιν. ποσαχῶς οὖν ἡ παρατροπὴ καὶ ὅπως ἐπανάγεται πρὸς τὸ μέτριον καὶ τὴν φύσιν, τοῦ φυσικοῦ κατανοεῖν ἔργον, τὰ δὲ τούτοις ἑπόμενα τῆς ἰατρικῆς ἐξυφαίνειν τέχνης. ἐν δὴ τούτοις μάλιστα κοινωνεῖ τοῖς ἄλλοις φυσιολόγοις ὁ Πλάτων· περὶ γὰρ
F τὰ ἐνυλότατα καὶ τὰ ἔσχατα ἔργα τῆς φύσεως ἐκεῖνοι διέτριβον, ἀφέντες τὸν ὅλον οὐρανὸν καὶ τὰς τῶν θεῶν τῶν ἐγκοσμίων τάξεις, ἅτε τὴν ὕλην ὁρῶντες, τὰ δὲ εἴδη καὶ τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας χαίρειν μεθέντες. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης τὴν τοῦ Πλάτωνος διδασκαλίαν κατὰ δύναμιν ζηλώσας οὕτω διαθεῖναι τὴν ὅλην περὶ φύσεως πραγματείαν· τὰ μὲν κοινὰ πάντων τῶν φύσει συνεστώτων ἰδών, εἶδος καὶ ὑποκείμενον καὶ τὸ ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῆς κινή-
3 σεως καὶ κίνησιν καὶ χρόνον καὶ τόπον, ἃ δὴ καὶ Πλάτων ἐνταῦθα παραδέδωκε, τό τε διάστημα καὶ τὸν χρόνον εἰκόνα αἰῶνος ὄντα καὶ τῷ οὐρανῷ συνυποστάντα καὶ τὰ ποικίλα τῆς κινήσεως εἴδη καὶ τὰ συναίτια τῶν φύσει, τὰ δὲ ἴδια τοῖς κατ' οὐσίαν διῃρημένοις, καὶ τούτων πρῶτα μὲν τὰ τῷ οὐρανῷ προσήκοντα, τῷ Πλάτωνι συμφώνως, καθόσον ἀγένητον τίθεται τὸν οὐρανὸν καὶ πέμπτης οὐσίας — τί γὰρ*

MNP

3 *ἀφομοιῶται* **N**: *ἀφωμοίωται* **MP** 7 *ἐπεὶ* (sscr *ὶ*) **M**: *ἔπει* **NP** 8 *κατάγένη* e corr **M** (*ν* ex *γ*) 9 *τῇ* om **MP** 10 *αἱ* om **MN** 11 *λέγει* **N** 32 cf. p. 73 A Simpl. de caelo 399, 2 H. Arist. de caelo *α* 3. 270b 22 Cic. acad. sec. 26

διαφέρει πέμπτον στοιχεῖον καλεῖν ἢ πέμπτον κόσμον καὶ σχῆμα πέμπτον, ὡς ὁ Πλάτων ἐκάλεσεν; — δεύτερα δὲ τὰ κοινὰ πάσης τῆς γενεσιουργοῦ συστάσεως, οὗ δὴ θαυμάσειεν ἄν τις τὸν Πλάτωνα τάς τε οὐσίας αὐτῶν καὶ τὰς δυνάμεις σὺν πολλῇ τῇ ἀκριβείᾳ θεωρήσαντα καὶ τήν τε ἁρμονίαν αὐτῶν καὶ τὰς ἐναντιώσεις ὀρθῶς διασωσάμενον· τούτων δὲ αὖ τῶν περὶ τὴν γένεσιν τὰ μὲν προσήκοντα τοῖς μετεώροις, ὧν ὁ μὲν Πλάτων τὰς ἀρχὰς παραδέδωκεν, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τὴν διδασκαλίαν ἐξέτεινε πέρα τοῦ δέοντος, τὰ δὲ εἰς B
τὴν τῶν ζῴων τείνοντα θεωρίαν, ἃ δὴ παρὰ μὲν τῷ Πλάτωνι κατὰ πάσας τὰς αἰτίας διήρθρωται τὰς τελικὰς καὶ τὰς συναιτίους, παρὰ δὲ τῷ Ἀριστοτέλει μόγις καὶ ἐν ὀλίγοις κατὰ τὸ εἶδος τεθεώρηται· τὰ πολλὰ γὰρ ἄχρι τῆς ὕλης ἵσταται καὶ τὰς ἀποδόσεις ἀπὸ ταύτης τῶν φυσικῶν ποιούμενος δείκνυσιν ἡμῖν, ὅσον ἀπολείπεται τῆς τοῦ καθηγεμόνος ὑφηγήσεως. ταῦτα μὲν δὴ περὶ τούτων.

Τὸ δὲ εἶδος τοῦ διαλόγου καὶ ὁ χαρακτὴρ ὁποῖός τίς ἐστι, μετὰ ταῦτα λέγωμεν. ὁμολογεῖται δὴ παρὰ πάντων, ὅτι τοῦ Πυθαγορικοῦ Τιμαίου τὸ βιβλίον ὁ Πλάτων λαβών, ὃ περὶ τοῦ παντὸς αὐτῷ σύγκειται, τὸν τῶν Πυθαγορείων τρόπον *τιμαιογραφεῖν* ἐπεχείρησεν. ὁμολογεῖται δ' αὖ καὶ τοῦτο παρὰ τῶν καὶ σμικρὰ τῷ Πλάτωνι συγγεγονότων, ὅτι τὸ ἦθος αὐτοῦ Σωκρατικόν ἐστι καὶ φιλάνθρωπον καὶ ἀποδεικτικόν. εἴπερ οὖν ἄλλοθί που ξυνεκεράσατο τήν τε Πυθαγόρειον καὶ Σωκρατικὴν ἰδιότητα, κἀν τῷδε τῷ διαλόγῳ τοῦτο φαίνεται ποιῶν· ἔστι γὰρ ἐν αὐτῷ παρὰ μὲν τῆς Πυθαγορικῆς συνηθείας τὸ ὑψηλόνουν, τὸ νοερόν, τὸ ἔνθεον, C
τὸ ἀπὸ τῶν νοητῶν πάντα ἐξάπτον, τὸ ἐν ἀριθμοῖς τὰ ὅλα ἀφοριζόμενον, τὸ συμβολικῶς τὰ πράγματα καὶ μυστικῶς ἐνδεικνύμενον, τὸ ἀναγωγόν, τὸ ὑπεραῖρον τὰς μεριστὰς ἐπιβολάς, τὸ ἀποφαντικόν· παρὰ δὲ τῆς Σωκρατικῆς φιλανθρωπίας τὸ εὐσυνουσίαστον, τὸ ἥμερον, τὸ ἀποδεικτικόν, τὸ

MNP

2 cf. Tim. 55 C ξυστάσεως μιᾶς πέμπτης 9 πέρα τοῦ δέοντος ἐξέτεινε P δὴ om N 13 μέχρι P 17 fort. ἦθος cf. u. 23 et p. 8, 27 19 Philolai libellum emit Plato, non Timaei (Diog. Laert. 8, 85) 21 cf. p. 1, 11 28 ἐξάπτειν N

δι' εἰκόνων τὰ ὄντα θεωροῦν, τὸ ἠθικόν, πάντα τὰ τοιαῦτα. διὸ δὴ σεμνὸς μέν ἐστιν ὁ διάλογος καὶ ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πρωτίστων ἀρχῶν ποιεῖται τὰς ἐπιβολάς, μίγνυσι δὲ τῷ ἀποφαντικῷ τὸ ἀποδεικτικόν, καὶ τὰ φυσικὰ οὐ φυσικῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ θεολογικῶς νοεῖν ἡμᾶς παρασκευάζει· καὶ γὰρ αὐτὴ ἡ φύσις ἡ ποδηγετοῦσα τὸ πᾶν ἐξηρτημένη τῶν θεῶν καὶ ὑπ' αὐτῶν ἐμπνεομένη κατευθύνει τὸ σωματοειδὲς καὶ οὔτε ὡς θεός ἐστιν οὔτε ἔξω τῆς θείας ἰδιότητος τῷ προσλάμπεσθαι παρὰ τῶν ὄντως ὄντων θεῶν. εἰ δὴ δεῖ καὶ τοὺς λόγους ὁμοιοῦσθαι τοῖς πράγμασιν, ὧν εἰσιν ἐξηγηταί, καθάπερ αὐτὸς ὁ Τίμαιος ἐρεῖ [29 B], πρέπον ἂν εἴη καὶ τόνδε τὸν διάλογον ἔχειν μὲν καὶ τὸ φυσικόν, ἔχειν δὲ αὖ καὶ τὸ
D θεολογικόν, μιμούμενον τὴν φύσιν, ἧς ἐστι θεατής. ἔτι δέ, ἐπειδὴ κατὰ τὸ Πυθαγόρειον ἀρέσκον τριχῇ τὰ πράγματα διῄρηται, εἴς τε τὰ νοητὰ καὶ τὰ φυσικὰ καὶ τὰ τούτων μέσα, ἃ δὴ καλεῖν εἰώθασι μαθηματικά, πάντα δὲ ἐν πᾶσιν ἔστι θεωρεῖν οἰκείως — καὶ γὰρ ἐν τοῖς νοητοῖς ἀρχηγικῶς προϋφέστηκε τά τε μέσα καὶ τὰ ἔσχατα, καὶ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ἀμφότερά ἐστιν, εἰκονικῶς μὲν τὰ πρῶτα, παραδειγματικῶς δὲ τὰ τρίτα, καὶ ἐν τοῖς φυσικοῖς ἐστιν ἰνδάλματα τῶν πρὸ αὐτῶν — εἰκότως δήπου καὶ ὁ Τίμαιος τὴν [[τε]] ψυχὴν ὑφιστὰς διὰ τῶν μαθηματικῶν ὀνομάτων ἐνδείκνυται τάς τε δυνάμεις αὐτῆς καὶ τοὺς λόγους καὶ τὰ στοιχεῖα, Πλάτων δὲ ἀπὸ τῶν σχημάτων τῶν γεωμετρικῶν τὰς ἰδιότητας αὐτῆς ἀφορίζεται καὶ τούτων ξυμπάντων ἐν τῷ νοητῷ καὶ δημιουργικῷ νῷ τὰς αἰτίας ἀπολείπει προϋπαρχούσας ἀρχοειδῶς. περὶ μὲν δὴ τούτων τοσαῦτα, καὶ τῆς τῶν καθ' ἕκαστα διερευνήσεως μᾶλλον ἡμᾶς ἐπιστῆσαι τῷ ἤθει τοῦ διαλόγου δυναμένης.

Ἡ δὲ ὑπόθεσις τοιάδε τίς ἐστι· Σωκράτης εἰς Πειραιᾶ
E ἀφικόμενος τῆς τῶν Βενδιδείων ἑορτῆς ἕνεκα καὶ πομπῆς διείλεκται περὶ πολιτείας ἐκεῖ πρός τε Πολέμαρχον τὸν Κε-

MNP

6 cf. infra 118D 9 *εἰ δὴ δεῖ* **N**: *εἰ δὴ δὴ* **P**: *εἰ μὴ δὴ δεῖ* **M** 14 cf. Iambl. uit. Pyth. 157 ss 18 *τε* om **P** 21 *τε* del s 24 *αὐτῶν* ll.: em Kroll 30 cf. rep. I 327 s 354 A 30—p. 9, 13 *ἀπολείπεται* citat schol. Plat. *ὑπόθεσις* 31 *βενδιδείων* **N** schol. Plat.: *βενδιδίων* **MP**; cf. infra 26E 27A

φάλου καὶ Γλαύκωνα καὶ Ἀδείμαντον καὶ δὴ καὶ Θρασύμαχον τὸν σοφιστήν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν ἄστει πρὸς Τίμαιον καὶ Ἑρμοκράτην καὶ Κριτίαν καὶ τέταρτον ἐπὶ τούτοις ἄλλον ἀνώνυμον διηγεῖται τὴν ἐν Πειραιεῖ ξυνουσίαν, ὡς ἐν τῇ Πολιτείᾳ ὑπόκειται· διηγησάμενος δὲ παρεκάλεσε καὶ τοὺς ἄλλους οἰκείοις αὐτὸν ἀνταφεστιάσαι λόγοις τῇ ταύτης ὑστεραίᾳ. συνεληλύθασιν οὖν ἀκροασόμενοί τε καὶ ἐροῦντες εἰς τήνδε τὴν ἡμέραν, τρίτην οὖσαν ἀπὸ τῆς ἐν Πειραιεῖ συνουσίας· ἔν τε γὰρ τῇ Πολιτείᾳ [I 327 A] τὸ κατέβην χθὲς εἴρηται κἀνταῦθα [17 A] τὸ τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τὰ νῦν δὲ ἑστιατόρων· πάρεισι δὲ εἰς τήνδε τὴν ἀκρόασιν οὐ πάντες, ἀλλ' ὁ τέταρτος δι' ἀσθένειαν ἀπολείπεται. τί δή ποτε οὖν, φαίης ἄν, ἐν τούτοις οἱ ἀκροώμενοι τρεῖς, ἐν οἷς περὶ κόσμου τοῦ σύμπαντος ὁ λόγος; ὅτι, φήσω, τὸν μὲν πατέρα τῶν λόγων ἀνάλογον ἑστάναι προσήκει τῷ πατρὶ τῶν ἔργων· ἡ γὰρ κατὰ λόγον κοσμοποιία τῆς κατὰ νοῦν ἐστι κοσμοποιίας εἰκών· τῇ δὲ ὑποδεχομένῃ δημιουργικῇ τριάδι τὴν τοῦ πατρὸς μίαν καὶ F ὁλικὴν ποίησιν τὴν τριάδα τῶν τοὺς λόγους ὑποδεχομένων, ἧς τὸ ἀκρότατόν ἐστι Σωκράτης, διὰ συγγένειαν ζωῆς αὐτόθεν τῷ Τιμαίῳ συνάπτων ἑαυτόν, ὥσπερ τῆς παραδειγματικῆς τὸ πρῶτον συνήνωται τῷ πρὸ τῶν τριῶν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ διὰ τῶν ἐχομένων ἐναργέστερον πιέσομεν, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον.

Εἰρημένων δὲ ἡμῖν ἤδη τοῦ τε σκοποῦ πέρι, τίς τε καὶ ἡλίκος ἐστί, καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ διαλόγου τοῦ τε χαρακτῆρος τοῦ ἐν αὐτῷ, θαυμασίως συγκεκραμένου, καὶ τῆς ὅλης 4 ὑποθέσεως, καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν προσώπων τῆς πρὸς τοὺς παρόντας λόγους οἰκειότητος, ἁρμόττον μὲν ἦν ἐπ' αὐτὴν τὴν λέξιν ἐλθόντας ἐξετάζειν ἕκαστα τὸν ἡμῖν δυνατὸν τρόπον· ἀλλ' ἐπεὶ τὸ τῆς φύσεως ὄνομα παρ' ἄλλοις ἄλλως φερόμενον ταράττει τοὺς τῆς Πλάτωνος διανοίας φιλοθεάμο-

MNP

3 ἑρμοκράτη schol. Plat. 6 οἰκείους schol. Plat. ἀνταφεστιάσαι schol. Plat.: ἀντεφεστιάσαι **MNP**; u. infra 8 F 8 ἐς **P** 16 cf. orac. chald. 25 21 τοῖς παραδειγματικοῖς **N** 22 τῶ **M**: τὸ **NP** 32 τοὺς τῆς τοῦ πλάτωνος **M**

νας πῇ ποτε αὐτῷ δοκεῖ, καὶ τίνα βούλεται τὴν οὐσίαν εἶναι τῆς φύσεως, φέρε περὶ τούτου πρῶτον διέλθωμεν· πρέποι γὰρ ἄν που καὶ τῷ διαλόγῳ τὸ σκέμμα φυσικὴν ἔχοντι τὴν θεωρίαν εἰδέναι, τίς ἡ φύσις καὶ πόθεν πρόεισι καὶ μέχρι τίνος διατείνει τὰς ἑαυτῆς ποιήσεις. τῶν γὰρ παλαιῶν οἳ μὲν τὴν ὕλην φύσιν ἐκάλουν, ὡς Ἀντιφῶν, οἳ δὲ τὸ εἶδος, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν πολλοῖς, οἳ δὲ τὸ ὅλον, ὡς τῶν πρὸ Πλάτωνός τινες, περὶ ὧν ἐν Νόμοις [X 892 B] ἱστόρησεν, ὅτι δὴ τὰ φύσει φύσεις προσηγόρευον, οἳ δὲ τὰς φυσικὰς δυνάμεις, βαρύτητας, κουφότητας, μανώσεις, πυκνώσεις, ὥς B τινες τῶν Περιπατητικῶν καὶ τῶν ἔτι ἀρχαιοτέρων φυσικῶν, οἳ δὲ τέχνην θεοῦ τὴν φύσιν προσωνόμαζον, οἳ δὲ ψυχήν, οἳ δὲ ἄλλο τι τοιοῦτον· ὁ δέ γε Πλάτων ὕλην μὲν ἢ τὸ ἔνυλον εἶδος ἢ τὸ σῶμα ἢ τὰς δυνάμεις τὰς φυσικὰς οὐκ ἀξιοῖ πρώτως ἐπονομάζεσθαι φύσιν, ψυχὴν δὲ αὐτὴν αὐτόθεν ὀκνεῖ προσαγορεύειν, ἐν μέσῳ δὲ ἀμφοῖν τὴν οὐσίαν αὐτῆς θέμενος, ψυχῆς λέγω καὶ τῶν σωματικῶν δυνάμεων, ὑφειμένην μὲν ἐκείνης τῷ μερίζεσθαι περὶ τὰ σώματα καὶ τῷ μὴ ἐπιστρέφειν εἰς αὐτήν, ὑπερέχουσαν δὲ τῶν μετ' αὐτὴν τῷ λόγους ἔχειν τῶν πάντων καὶ γεννᾶν πάντα καὶ ζῳοποιεῖν, τὴν ἀκριβεστάτην περὶ αὐτῆς θεωρίαν ἡμῖν παραδέδωκε. κατὰ γὰρ τὰς κοινὰς ἐννοίας ἄλλο φύσις καὶ ἄλλο τὸ κατὰ φύσιν καὶ τὸ φύσει· καὶ γὰρ τὸ τεχνητὸν ἄλλο παρὰ τὴν τέχνην· καὶ ἄλλο ψυχὴ νοερὰ καὶ ἄλλο φύσις· ἡ μὲν γὰρ φύσις τῶν σωμάτων ἐστί, δύνουσα κατ' αὐτῶν καὶ οὖσα ἀχώριστος ἀπ' αὐτῶν, ἡ δὲ ψυχὴ χωριστή ἐστι καὶ ἐν αὐτῇ ἵδρυται καὶ ἑαυτῆς ἐστιν ἅμα καὶ ἄλλου, τῷ μὲν μετέχεσθαι τὸ ἄλλου ἔχουσα, τῷ δὲ μὴ νεύειν εἰς τὸ μετασχὸν τὸ ἑαυτῆς, C ὥσπερ ὁ τῆς ψυχῆς πατὴρ ἑαυτοῦ μόνον ἐστὶν ἀμέθεκτος ὤν, καί, εἰ βούλει, πρὸ τούτου τὸ νοητὸν παράδειγμα τοῦ κόσμου παντὸς αὐτό. ταῦτα γάρ ἐστιν ἐχόμενα

MNP

7 cf. Arist. phys. β 1. 193^a 30 ss 9 Plato singulariter *φύσις*. expectamus igitur *φύσιν* 17 *ψυχὴν* **P** 21 *παρέδωκε* **P** 23 *τὸ* ante *φύσει* om **P** 24 *τέχνην* om **P** 26 *ἀπ'* **N**: *ἐπ'* **MP** 27 s *τὸ μὲν . . . τὸ δὲ* **M** 31 *αὐτῷ* **P** | cf. in remp. I 172, 3 Kroll

ἀλλήλων· τὸ αὐτό, τὸ αὐτοῦ, τὸ αὐτοῦ καὶ ἄλλου, τὸ ἄλλου, τὸ ἄλλο· τοῦτο μὲν δῆλον ὅτι τὸ αἰσθητὸν πᾶν, ἐν ᾧ διάστασις καὶ μερισμὸς παντοῖος· ἐκείνων δὲ τὸ μὲν ἡ φύσις ἡ ἀχώριστος τῶν σωμάτων, τὸ δὲ ἡ ψυχὴ ἐν ἑαυτῇ τε οὖσα καὶ ἐλλάμπουσα δευτέραν εἰς ἄλλο ζωήν, τὸ δὲ ὁ δημιουργικὸς νοῦς ἐν τῷ ἑαυτοῦ μένων κατὰ τρόπον ἤθει [Tim. 42E], *τὸ δὲ ἡ νοητὴ πάντων αἰτία καὶ παραδειγματικὴ τῶν ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ποιουμένων, ἣν καὶ αὐτοζῷον διὰ τοῦτο καλεῖν ὁ Πλάτων ἠξίωσεν* [30CD]. *ἡ τοίνυν φύσις ἐσχάτη μέν ἐστι τῶν τὸ σωματοειδὲς τοῦτο καὶ αἰσθητὸν δημιουργούντων αἰτίων καὶ τὸ πέρας τοῦ τῶν ἀσωμάτων οὐσιῶν πλάτους, πλήρης δὲ λόγων καὶ δυνάμεων, δι' ὧν κατευθύνει τὰ ἐγκόσμια, καὶ θεὸς μέν, τῷ δὲ ἐκθεοῦσθαι καὶ οὐκ αὐτόθεν ἔχουσα τὸ εἶναι θεός — καὶ γὰρ τὰ θεῖα σώματα θεοὺς καλοῦμεν, ὡς ἀγάλματα τῶν θεῶν — ποδηγετοῦσα δὲ τὸν ὅλον κόσμον ταῖς ἑαυτῆς δυνάμεσι καὶ τὸν μὲν οὐρα-* D *νὸν τῇ ἑαυτῆς ἀκρότητι συνέχουσα, τὴν δὲ γένεσιν διὰ τοῦ οὐρανοῦ κυβερνῶσα, πανταχοῦ δὲ τὰ μερικὰ συνυφαίνουσα τοῖς ὅλοις. τοιαύτη δὲ οὖσα προελήλυθεν ἀπὸ τῆς ζῳογόνου θεᾶς·*

νώτοις δ' ἀμφὶ θεᾶς φύσις ἄπλετος ἠώρηται·

ἀφ' ἧς πᾶσα ζωὴ πρόεισιν, ἥ τε νοερὰ καὶ ἡ ἀχώριστος τῶν διοικουμένων· ἐξηρτημένη δὲ ἐκεῖθεν καὶ ἀπαιωρουμένη φοιτᾷ διὰ πάντων ἀκωλύτως καὶ πάντα ἐμπνεῖ· δι' ἣν καὶ τὰ ἀψυχότατα ψυχῆς μετέχει τινός, καὶ τὰ φθειρόμενα μένει διαιωνίως ἐν τῷ κόσμῳ, ταῖς ἐν αὐτῇ τῶν εἰδῶν αἰτίαις συνεχόμενα.

ἄρχει δὲ αὖ φύσις ἀκαμάτη κόσμων τε καὶ ἔργων,

φησὶ τὸ λόγιον,

οὐρανὸς ὄφρα θέῃ δρόμον ἀΐδιον κατασύρων

MNP

1 cf. infra 113D 2 *τὸ ἐν ᾧ* **P** 6 *ἤθη* **N** 11 *οὐσιῶν* **MN**: *αἰτιῶν* **P** 13 cf. schol. **M** *ὅτι ἡ φύσις . . . θεὸς τῷ ἐκθεοῦσθαι, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν* 18 *δὲ καὶ τὰ* **P** 19 cf. schol. **M** 21 ss cf. Orph. frg. 296. 297. 298 orac. chald. 29 Lobeck Aglaoph. 225 24 secundum *καὶ* om **N** 28 *δ'* **N** 30 *θέῃ* ς: *δέῃ* **P**: *θέει* **N**: *θέλῃ* **M** | cf. orac. chald. 36

καὶ τὰ ἑξῆς. ὥστ᾽ εἴ τις ἐθέλοι τῶν τοὺς τρεῖς δημιουργοὺς λεγόντων εἰς ταύτας ἀναπέμπειν τὰς ἀρχὰς αὐτούς, τὸν δημιουργικὸν νοῦν, τὴν ψυχήν, τὴν ὅλην φύσιν, ὀρθῶς ἂν λέγοι διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας· εἰ δὲ ἄλλους τινὰς δημιουργοὺς ἐπέκεινα ψυχῆς ὑποτίθεται τρεῖς τοῦ παντός, οὐκ
E ὀρθῶς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ τῶν ὅλων δημιουργός· κατενείμαντο δὲ αὐτοῦ τὴν ὅλην δημιουργίαν μερικώτεραι δυνάμεις. εἴτ᾽ οὖν Ἀμέλιος ἐθέλοι ταύτῃ διατάττεσθαι εἴτε Θεόδωρος, οὐ προσιέμεθα τὸν λόγον, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν Πλατωνικῶν καὶ Ὀρφικῶν μένειν σπουδάσομεν ὑποθέσεων. καὶ μὴν καὶ ὅσοι τέχνην δημιουργικὴν τὴν φύσιν εἰρήκασιν, εἰ μὲν τὴν ἐν αὐτῷ τῷ δημιουργῷ μένουσάν φασιν, οὐκ ὀρθῶς λέγουσιν, εἰ δὲ τὴν ἀπ᾽ αὐτοῦ προϊοῦσαν, ὀρθῶς· τριπλῆν γὰρ τὴν τέχνην νοητέον, τὴν μὲν ἀνεκφοίτητον τοῦ τεχνίτου, τὴν δὲ προϊοῦσαν μέν, ἐπιστρέφουσαν δὲ εἰς αὐτόν, τὴν δὲ ἤδη προελθοῦσαν καὶ ἐν ἄλλῳ γενομένην. ἡ μὲν οὖν ἐν τῷ δημιουργῷ τέχνη μένει τε ἐν αὐτῷ καὶ αὐτός ἐστι, καθ᾽ ἣν καὶ ἐργοτεχνίτης ὑπὸ τῶν λογίων ἐπονομάζεται καὶ κόσμου τεχνίτης πυρίου· ἡ δὲ νοερὰ ψυχὴ τέχνη μέν, ἀλλὰ μένουσα ἅμα καὶ προϊοῦσα· ἡ δὲ φύσις προελθοῦσα μόνον. διὸ καὶ ὄργανον λέγεται τῶν θεῶν, οὐκ ἄζων οὐδὲ ἀλλοκίνητον μόνον, ἀλλ᾽ ἔχουσά πως τὸ αὐτοκίνητον τῷ ἀφ᾽ ἑαυτῆς ἐνεργεῖν· τὰ γὰρ ὄργανα τῶν θεῶν ἐν λόγοις δραστηρίοις οὐσίωται καὶ ζωτικά ἐστι καὶ σύνδρομα
F ταῖς ἐνεργείαις αὐτῶν.

Ἐπειδὴ τοίνυν εἴρηται, τίς ἡ κατὰ Πλάτωνα φύσις, ὅτι οὐσία ἀσώματος, ἀχώριστος σωμάτων, λόγους ἔχουσα αὐτῶν, εἰς ἑαυτὴν ὁρᾶν οὐ δυναμένη, καὶ δῆλον ἀπὸ τούτων, ὅπως ὁ διάλογος φυσικός, ὁ περὶ τῆς ὅλης κοσμοποιίας ἀναδιδάσκων, ἀκόλουθον ἂν εἴη τὰ τούτοις ἐφεξῆς συνάπτειν· τῆς

MNP

1 ἐφεξῆς **MN** ἐθέλει **N** 2 αὐτοὺς **N**: αὐτὰς **MP** 4s cf. theol. Plat. 5, 14 7 cf. Tim. 42D 8 ἐθέλει **N** | cf. infra 94E 98B 130B 10 σπουδάσωμεν **MN** 11ss οἱ μὲν . . . οἱ δὲ **N** 12 μένουσα **P** φασίν **MP**: φύσιν **N** 15 αὐτὴν **P** 16ss cf. infra 157A et orac. chald. 19 17 αὐτοῦ ci Kroll 23 τῷ **MP**: τὸ **N**

γὰρ ὅλης φιλοσοφίας εἴς τε τὴν περὶ τῶν νοητῶν καὶ ⟨τὴν⟩ περὶ τῶν ἐγκοσμίων θεωρίαν διῃρημένης, καὶ εἰκότως, ὅτι καὶ διττὸς ὁ κόσμος, ὁ μὲν νοητός, ὁ δὲ αἰσθητός, ὡς ἐρεῖ [30C] καὶ αὐτὸς προελθών, ὁ μὲν Παρμενίδης τὴν περὶ τῶν νοη- 5 τῶν πραγματείαν περιείληφεν, ὁ δὲ Τίμαιος τὴν τῶν ἐγκοσμίων· ὃ μὲν γὰρ ἁπάσας τὰς θείας τάξεις παραδίδωσιν, ὃ δὲ ἁπάσας τῶν ἐγκοσμίων τὰς προόδους· οὔτε δὲ ἐκεῖνος πάντῃ παραλείπει τὴν τῶν ἐν τῷ παντὶ θεωρίαν, οὔτε οὗτος τὴν τῶν νοητῶν, διότι καὶ τὰ αἰσθητὰ ἐν τοῖς νοητοῖς ἐστι παραδειγματικῶς καὶ τὰ νοητὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἰκονικῶς· πλεονάζει δὲ ὃ μὲν περὶ τὸ φυσικόν, ὃ δὲ περὶ τὸ θεολογικόν, οἰκείως τοῖς ἀνδράσιν, ἀφ' ὧν ὀνομάζονται· Τιμαίῳ τε γὰρ τοιοῦτό τι γράμμα περὶ τῆς τοῦ παντὸς ἐγέγραπτο φύσεως, καὶ Παρμενίδῃ δὲ περὶ τῶν ὄντως ὄντων. ὀρθῶς ἄρα φησὶν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν ὅλην τοῦ Πλάτωνος θεωρίαν ἐν τοῖς δύο τούτοις περιέχεσθαι διαλόγοις, Τιμαίῳ καὶ Παρμενίδῃ· πᾶσα γὰρ ἡ περὶ τῶν ἐγκοσμίων καὶ ὑπερκοσμίων πραγματεία τέλος ἔχει τὸ ἄριστον ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐδεμία τάξις τῶν ὄντων ἀδιερεύνητος παραλέλειπται. φανείη δ' ἂν τοῖς μὴ παρέργως ἐντυγχάνουσι καὶ ὁ τῆς πραγμα- B τείας τρόπος τοῦ Τιμαίου πρὸς τὸν Παρμενίδην ὁμοιότατος· ὡς γὰρ ὁ Τίμαιος πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν αἰτίαν ἐπὶ τὸν πρώτιστον ἀνάγει δημιουργόν, οὕτως ὁ Παρμενίδης τῶν ὄντων ἁπάντων τὴν πρόοδον ἐξάπτει τοῦ ἑνός· καὶ ὃ μὲν ᾗ μετέχει πάντα τῆς δημιουργικῆς προνοίας παραδίδωσιν, ὃ δὲ ᾗ τῆς ἑνοειδοῦς ὑπάρξεως τὰ ὄντα μετείληφεν· ἔτι δὲ ὥσπερ ὁ Τίμαιος πρὸ τῆς φυσιολογίας τὴν δι' εἰκόνων προτείνει θεωρίαν τῶν ἐγκοσμίων, οὕτως ὁ Παρμενίδης τὴν περὶ τῶν εἰδῶν τῶν ἀΰλων ἀνακινεῖ ζήτησιν πρὸ τῆς θεολογίας· καὶ γὰρ δεῖ γυμνασάμενον μὲν ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας λόγοις εἰς τὴν τοῦ παντὸς ἀνάγεσθαι κατανόησιν, ἀθλήσαντα δὲ ἐν ταῖς συντόνοις περὶ τῶν εἰδῶν ἀπορίαις

MNP

1 *τὴν περὶ* s: *περὶ τὴν* libri 1 ss cf. in Parm. 641, 16 ss
2 *περὶ* om **P** fort. recte, cf. u. 4 s 13 *τοῦ ὄντος γέγραπται* **P**
14 *ὄντως* om **P** 17 *περὶ* om **P** 20 *δ' ἂν* **MN**: *γὰρ* **P**
28 *τὴν* om **M** 30 *γεγυμνασμένον* **N** 32 *ἐν* om **N**

ἐπὶ τὴν τῶν ἑνάδων ἀναπεμφθῆναι μυστικὴν θεωρίαν. τούτων δὲ εἰρημένων καιρὸς ἂν εἴη τῆς λέξεως ἐφάπτεσθαι τοῦ Πλάτωνος καὶ βασανίζειν ἕκαστον ὡς ἂν οἷοί τε ὦμεν.

Εἷς, δύο, τρεῖς, ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν, ὦ φίλε C *Τίμαιε, ποῦ τῶν χθὲς δαιτυμόνων, τὰ νῦν δὲ ἑστιατόρων* [17A].

Λογγῖνος μὲν ὁ κριτικός, ἐφιστὰς τῇ ῥήσει ταύτῃ φιλολόγως, ἐκ τριῶν αὐτὴν κώλων συγκεῖσθαί φησιν, ὧν τὸ πρῶτον εὐτελές πως ὂν καὶ κοινὸν διὰ τὴν λύσιν τῆς ἑρμηνείας ἐκ τοῦ δευτέρου μεγαλοπρεπέστερον ἀποτελεσθῆναι διὰ τῆς ἐξαλλαγῆς τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς συνεχείας τῶν λέξεων, πολλῷ δὲ πλέον ἐκ τοῦ τρίτου χάριν τε καὶ ὕψος ἀμφοτέροις προστεθῆναι· τὸ μὲν γὰρ εἷς δύο τρεῖς ἐξ ἀσυνδέτων συντεθὲν ὕπτιον ἐποίει τὸν λόγον· τὸ δὲ ἑξῆς τὸ ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν, ὦ φίλε Τίμαιε, ποῦ διά τε τοῦ τέταρτος ἐξηλλαγμένου πρὸς τοὺς εἰρημένους ἀριθμοὺς καὶ δι' ὀνομάτων μεγαλοπρεπῶν συναρμοσθέν, σεμνοτέραν ἀπέφηνε τὴν ἑρμηνείαν· τὸ δὲ τῶν χθὲς μὲν δαιτυμόνων, τὰ νῦν δὲ ἑστιατόρων ἅμα τῇ χάριτι καὶ τῇ ὥρᾳ τῶν ὀνομάτων καὶ διὰ τῆς τροπῆς ἐπῆρε καὶ ὕψωσε τὴν ὅλην περίοδον. Πραξιφάνης δέ, ὁ τοῦ Θεοφράστου ἑταῖρος, ἐγκαλεῖ τῷ Πλάτωνι πρῶτον μέν, ὅτι πρόδηλον ὂν καὶ τῇ αἰσθήσει γνώριμον τῷ Σωκράτει περιέθηκε τὸ εἷς δύο τρεῖς· τί γὰρ ἐδεῖτο τοῦ ἀριθμεῖν ὁ Σωκράτης, ἵνα γνῷ τὸ πλῆθος τῶν ἀπηντηκότων εἰς τὴν συνουσίαν; δεύτερον δέ, ὅτι τὸ τέταρτος ἐξήλλαξε, καὶ οὐ συμφώνως τοῖς προειρημένοις· ἀκόλουθον γὰρ τῷ μὲν εἷς δύο τρεῖς τὸ τέτταρες, τῷ δὲ τέταρτος τὸ πρῶτος δεύτερος τρίτος. ταῦτα μὲν οὖν ὁ ἐκείνου μῦθος· ὁ δέ γε φιλόσοφος Πορφύριος ἀπαντᾷ πρὸς αὐτὸν κατὰ πόδας, πρὸς μὲν τὸ δεύτερον, ὅτι τῆς Ἑλληνικῆς ἐστι τοῦτο συν-

MNP

4 et 14 *δὴ* om **P** cum aliquot Plat. ll. 5 *χθὲς* libri cum aliquot Plat. ll.: *χθὲς μὲν* *ς Plat. sed cf. u. 18 et p. 9, 10s 9 *ἐντελὲς* **P** 12 *τε χάριν* **P** 21 *ἐγκαλεῖται πλάτωνι* **M** 24 *ἀπαντηκότων* **M** 25 *τὸ* om **M** displicet *καί*: ⟨*ἀήθως*⟩ *καὶ* Raderm.: *καὶ* ⟨*ἐξήνεγκεν*⟩ uel sim. uerb. Kroll

ηθείας, κάλλος περὶ τὴν ἑρμηνείαν ἐργαζομένης· ὁ γοῦν Ὅμηρος πολλὰ τοιαῦτα εἴρηκεν [H 247]· 'ἓξ μὲν γάρ φησι

διὰ πτύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς ἀτειρής,

ἐπεσχέθη δὲ ἐν τῇ ἑβδομάτῃ· καὶ τῷ ὀνόματί φησιν οὕτως καὶ ἄλλοθι πολλαχοῦ· ἔχει μὴν καὶ αἰτίαν ἐνταῦθα ἡ ἐξαλ- D *λαγή· τοὺς μὲν γὰρ παρόντας ἦν δεικνύντα ἀριθμεῖν· δεικτικὸν γὰρ τὸ εἷς δύο τρεῖς· τὸν δὲ ἀπόντα — δεικνύναι γὰρ ἀδύνατον ἦν — διὰ τοῦ τέταρτος ἐσήμηνε· καὶ γὰρ ἐπὶ ἀπόντος χρώμεθα τῷ τέταρτος· πρὸς δὲ τὸ πρότερον, ὅτι ἄρα τοσούτων μὲν παρόντων, ὅσους ἦν παραγίνεσθαι εἰκός, περιττὸν τὸ ἀριθμεῖν, ἐλλείποντος δέ τινος, ὃν ἀγνοοῦμεν δι' ὀνόματος, ἔμφασιν ἔχει τοῦ λείποντος ἡ τῶν παρόντων ἀπαρίθμησις, ὡς ἐπιποθοῦσα τὸν λοιπὸν καὶ ὡς ἐνδέουσα μέρει τοῦ παντὸς ἀριθμοῦ. τοῦτο οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος πεποίηκε τὸν Σωκράτην καὶ ἀριθμοῦντα τοὺς παραγενομένους καὶ ἀπαιτοῦντα τὸν ὑπολειπόμενον· εἰ μὲν γὰρ ἐγίγνωσκε κἀκεῖνον καὶ ἦν δυνατὸν δηλοῦν τῷ ὀνόματι, εἶπεν ἂν τυχόν, ὅτι Κριτίαν μὲν ὁρᾷ καὶ Τίμαιον καὶ Ἑρμοκράτην, τὸν δεῖνα δὲ οὐχ ὁρᾷ· ἐπειδὴ δὲ ξένος ἦν ὁ ἀπὼν καὶ ἀγνὼς αὐτῷ, διὰ τοῦ ἀριθμοῦ μόνον αὐτός τε οἶδεν ὅτι ἄπεστι, καὶ ἡμῖν ποιεῖ καταφανὲς τοῖς ὕστερον τοσοῦτον γεγονόσι. χαρίεντα μὲν οὖν πάντα ταῦτα καὶ ὅσα τοιαῦτα ἄν τις ἐπινοήσειεν εἰς θεωρίαν τῆς προκειμένης ῥήσεως· δεῖ δὲ μεμνῆσθαι καὶ ὅτι Πυθαγόρειος ὁ διάλογος, καὶ χρὴ τὸν* E *προσήκοντα τρόπον ἐκείνοις ποιεῖσθαι τὰς ἐξηγήσεις. οὐκοῦν ἠθικὰ μὲν λάβοις ἂν ἐντεῦθεν Πυθαγόρεια δόγματα τοιαῦτα· τὴν φιλίαν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι σκοπὸν ἐτίθεντο πάσης τῆς ἑαυτῶν φιλοσοφίας καὶ τὴν ὁμονοητικὴν ζωήν· ταύτην δὴ καὶ ὁ Σωκράτης πρὸ πάντων προβέβληται φίλον τὸν Τίμαιον ἀποκαλῶν. τὰς ὁμολογίας ᾤοντο χρῆναι βεβαίας αὐτοῖς διαμένειν, ἃς πρὸς ἀλλήλους ἐποιοῦντο· ταύτας καὶ ὁ Σωκρά-*

MNP

1 *ἐργαζόμενον* ci Kroll 5 *μὴν* **MP**: *μὲν* **N** 10 *παραγενέσθαι* **P** 15 *σωκράτη* **MN** *καὶ* om **P** 16 *ἀπαιτεῖσθαι* **P** *ἀπολειπόμενον* **P** 21 *τοσούτῳ* ci Kroll 22 *ταῦτα* om **P** 26 ss cf. Iambl. uit. Pyth. 230 ss 28 *ἑαυτῶν* **MP**: *ἐπ' αὐτῶν* **N** *ὁμονοητὴν* **P** 30 cf. leg. VIII 840 E

της ἀπαιτεῖ τὸν τέταρτον ἐπιποθῶν. τὴν κοινωνίαν ἠσπάζοντο τὴν ἐν ταῖς εὑρέσεσι τῶν δογμάτων, καὶ τὰ ἑνὸς συγγράμματα κοινὰ πάντων ἦν· τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης βεβαιοῖ τοὺς αὐτοὺς δαιτυμόνας καὶ ἑστιάτορας γίγνεσθαι παρακαλῶν, πληροῦντάς τε καὶ πληρουμένους, διδάσκοντας καὶ μανθάνοντας. ἄλλοι μὲν οὖν περὶ καθηκόντων τέχνας γεγράφασι, δι' ὧν ἀξιοῦσι βελτίους τὰ ἤθη ποιεῖν τοὺς ὑπ' αὐτῶν παιδευομένους· ὁ δὲ Πλάτων δι' αὐτῆς τῆς μιμήσεως τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν τοὺς τῶν καθηκόντων ἡμῖν ὑπογράφει τύπους, οἳ πολὺ τὸ δραστικώτερον ἔχουσι τῶν ἐν κανόσι ψιλοῖς F *ἀποκειμένων· διατίθησι γὰρ ἡ μίμησις τὰς τῶν ἀκουόντων ζωὰς κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα. περὶ τίνα οὖν ὁ φιλόσοφος μάλιστα πλεονάσει, δηλοῖ διὰ τούτων· ὅτι περὶ τὴν τῶν λόγων ἀκρόασιν· καὶ τίνα ἡγήσεται θοίνην εἶναι ἀληθινήν· ὅτι οὐχ ἣν οἱ πολλοὶ ἥγηνται — ζωώδης γάρ — ἀλλὰ τὴν ἑστιῶσαν τὸν ἐν ἡμῖν ἄνθρωπον. διὸ καὶ πολὺ παρ' αὐτῷ* 6 *τὸ ἑστιᾶσθαι ἐπὶ τῶν λόγων· ἢ δῆλον, ὅτι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἱστία* [Phaedr. 227B]; *καὶ ὑμεῖς μόνω ἑστιάσεσθον, ἡμῖν δὲ οὐ μεταδίδοτον* [Lys. 211D]. *ταῦτα μὲν οὖν καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἠθικά· φυσικὰ δὲ τοιαῦτα· τοῖς ἀριθμοῖς πᾶσαν τὴν φυσικὴν ποίησιν ἔλεγον συνέχεσθαι, καὶ κατ' ἀριθμοὺς συνεστάναι πάντα τὰ δημιουργήματα τῆς φύσεως, εἶναι δὲ τοὺς ἀριθμοὺς τούτους μετεχομένους, ὥσπερ καὶ πάντα τὰ ἐγκόσμια εἴδη μεθεκτά ἐστιν. εἰκότως ἄρα καὶ ἀρχόμενος ὁ λόγος διὰ τῶν ἀριθμῶν πρόεισι καὶ ἀριθμοῖς χρῆται τοῖς ὡς ἀριθμητοῖς, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς ἐκείνοις, ὧν καὶ οὗτοι μετέχουσιν· ἄλλο γὰρ μονὰς δυὰς τριάς, ἄλλο τὸ εἷς δύο τρεῖς· τὰ μὲν γὰρ ἁπλᾶ καὶ αὐτὸ ἕκαστον, τὰ δὲ μετέχοντα ἐκείνων, καὶ οὐκ ἄρα ὀρθῶς Ἀριστοτέλης λέγων, ὅτι τοὺς ἀριθμοὺς ἐν τοῖς αἰσθητοῖς οἱ ἄνδρες ἐτίθεντο· πῶς γάρ; οἱ τὸν ἀριθμὸν ὑμνοῦντες πατέρα μακάρων καὶ ἀνδρῶν καὶ τὴν τετρακτὺν*

MNP

14 *εἶναι θοίνην* **P** 15s cf. rep. IX 589A 18 *μόνον* **N** 19 *ἑστιᾶσθον* Plat. 30 cf. Arist. metaph. *μ* 8. 1083ᵇ 11 32 cf. Nauck Iambl. uit. Pyth. p. 234 IX

παγὰν ἀενάου φύσεως;

ἐπεὶ δ' οὖν φυσικὸς ὁ διάλογος, ἀπὸ τῶν μετεχομένων ἀριθμῶν B πεποίηται τὴν πρώτην ἐπιβολήν, οἷοι δή εἰσιν οἱ φυσικοὶ πάντες. ἔτι τὴν φυσικὴν κοινωνίαν οἱ ἄνδρες ἐπρέσβευον, τήν τε ἐν τῇ γενέσει, καθ' ἣν πάντα ῥητὰ καὶ σύμμετρα ἀλλήλοις ἀποτελεῖται, καὶ τὴν ἐν τοῖς οὐρανίοις· μεταδίδωσι γὰρ ἀλλήλοις καὶ ἐκεῖνα τῶν οἰκείων δυνάμεων. ὀρθῶς ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης καὶ τῷ προκειμένῳ πρεπόντως ἀξιοῖ τοὺς αὐτοὺς γίγνεσθαι δαιτυμόνας τε καὶ ἑστιάτορας. θεολογικὰ δὲ θεωρήσειας ἂν ἐκ τούτων τοιάδε νοήματα. διὰ τῶν πρώτων καὶ ἡγεμονικῶν ἀριθμῶν πάντα ἐγέννων οἱ ἄνδρες, καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν θεῶν πᾶσι τὴν ὑπόστασιν ἐδίδοσαν τοῖς ἐγκοσμίοις. τούτων ἔνδειξιν ἔχουσιν ἥ τε μονὰς καὶ ἡ δυὰς καὶ ἡ τριάς, ὥστε ἀπ' αὐτῶν ἄρχεσθαι δέον καὶ πρὸς αὐτὰς βλέπειν τὸν ἐσόμενον τῆς φύσεως θεατήν. ἔτι τὰ μὲν συναίτια τῶν φυσικῶν πραγμάτων καὶ παρ' ἄλλοις ἐτεθεώρητο, τὸ δὲ τελικὸν καὶ παραδειγματικὸν καὶ ποιητικὸν ἰδίως παρ' αὐτοῖς ἐξητάζετο. ταῦτ' οὖν τὰ αἴτια διὰ τῶν ἐκκειμένων ἀριθμῶν δηλοῦται, τὸ μὲν τελικὸν διὰ τῆς μονάδος· ἐν C τἀγαθοῦ γὰρ τάξει προέστηκε τῶν ἀριθμῶν· τὸ δὲ παραδειγματικὸν διὰ τῆς δυάδος· ἡ γὰρ ἑτερότης τῶν ὄντων διέκρινε τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας τῶν ὅλων· ἔτι δὲ καὶ ἡ δυὰς ἀρχὴ τῆς τετρακτύος ἐστὶ τῶν νοητῶν παραδειγμάτων· τὸ δὲ ποιητικὸν σημαίνεται διὰ τῆς τριάδος· οἰκεῖος γὰρ ὁ νοῦς τῇ τριάδι, τρίτος ὢν ἀπὸ τοῦ ὄντος διὰ μέσης τῆς ζωῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ πατρὸς διὰ τῆς δυνάμεως, ἢ ἀπὸ τοῦ νοητοῦ διὰ τῆς νοήσεως· ἀνάλογον γὰρ ὡς μονὰς πρὸς δυάδα, οὕτως τὸ ὂν πρὸς τὴν ζωήν, καὶ ὁ πατὴρ πρὸς τὴν δύναμιν, καὶ τὸ νοητὸν πρὸς τὴν νόησιν· ὡς δὲ δυὰς πρὸς τριάδα, ἥ τε ζωὴ πρὸς τὸν νοῦν καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ νόησις. ἔτι τὰ

MNP

1 πᾶσαν **P** ἀεννάου **M** | carm. aur. 47 5 cf. rep. VIII 546 C 11 ἐγείνων **P** 13 s καὶ ἡ τριὰς καὶ ἡ δυὰς **P** 14 αὐτὰς Raderm: αὐτοὺς libri 17 ποιητικὸν t: πατρικὸν libri; cf. u. 24 p. 2, 8. 3, 4 18 ἐγκειμένων **MN** 21 ⟨ὄντως⟩ ὄντων ci Kroll: νοητῶν ego 24 ss cf. infra 113 A B orac. chald. 13 theol. Plat. 3, 21 25 τῇ om **N** 29 ἥ τε **MN**: οὕτω **P**

θεῖα πάντα ἐν πᾶσίν ἐστι καὶ ἥνωται ἀλλήλοις, ὡς εἶναι καὶ πάντας ἐν ἑνὶ καὶ ἐν πᾶσιν ἕκαστον καὶ διὰ τῆς θείας φιλίας συνέχεσθαι· καὶ ὁ ἐκεῖ Σφαῖρος [Emped. frg. 27 D.] *τὴν μίαν ἕνωσιν περιέχει τῶν θεῶν. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης εἰς τὸ*
D *θεῖον βλέπων κοινωνίας καὶ ὁμονοίας προκατάρχει καὶ εἰς ταύτην καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλεῖ. καὶ μὴν καὶ ἡ ἑστίασις καὶ ἡ δαὶς προσήκοντά ἐστιν ὀνόματα τοῖς θεοῖς καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς ἐγκοσμίοις· συνανίασι γὰρ τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς ἐπὶ δαῖτά τε καὶ θοίνην, ὥς φησιν ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ Σωκράτης* [247 A], *καὶ ἡ ἑστίασις ἡ ἐν τοῖς γενεθλίοις τῆς Ἀφροδίτης παρὰ τῷ μεγάλῳ γίγνεται Διί. ταῦτα δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἀνάλογον ἀξιοῖ γίγνεσθαι περὶ αὐτούς, νοήσεων θείων κοινωνοῦντας ἀλλήλοις. καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ καὶ Τίμαιος ἑστιᾷ τοὺς ἄλλους καὶ ἑστιᾶται παρ' αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ παρὰ τοῖς θεολόγοις μεταδόσεις εἰσὶ δυνάμεων ὑμνημέναι καὶ μετουσίαι, πληρούντων τε ἄλληλα τῶν θείων καὶ πληρουμένων ὑπ' ἀλλήλων· οὕτω γὰρ καὶ παρὰ τοῖς φοιβολήπτοις ποιηταῖς ἠκούσαμεν, ὅτι δεξιοῦνται ἀλλήλους οἱ θεοὶ ταῖς νοεραῖς ἐνεργείαις ἢ ταῖς προνοητικαῖς εἰς τὸ πᾶν ποιήσεσι·*

τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι
δειδέχατ' ἀλλήλους Τρώων πόλιν εἰσορόωντες [Δ 4].

εἰ δὲ καὶ γιγνώσκουσιν ἀλλήλους καὶ νοοῦσιν·

οὐ γάρ τ' ἀγνῶτες θεοὶ ἀλλήλοισι πέλονται [ε 79]·

τροφὴ δὲ τὸ νοητὸν τῷ νοοῦντι κατὰ τὸ λόγιόν ἐστι, δῆλον
E *ὅτι καὶ τὸ ἀνταφεστιᾶν πρώτως ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ σοφώτεροι μιμούμενοι καὶ ταύτῃ τοὺς θεοὺς μεταδιδόασιν ἀλλήλοις ἀφθόνως τῶν οἰκείων ἕκαστοι νοήσεων.*

Ἀσθένειά τις αὐτῷ ξυνέπεσεν, ὦ Σώκρατες· οὐ γὰρ ἂν ἑκὼν τῆσδε ἀπελείπετο τῆς συνουσίας [17 A].

Ὁ μὲν φιλόσοφος Πορφύριος καθῆκον ὑπογράφεσθαί

MNP

3 cf. infra 160 D in Alc. I 414, 16 in Parm. 723, 23 6 *ἡ ἑστίασις καὶ* om **P** 11 cf. conu. 203 B in Tim. 45 A Lobeck Aglaoph. 434 ss 21 *χρυσείοις* **P** 23 *εἰ* **MP**: *οἱ* **N** 24 *ἀγνῶτες* ς: *ἀγνῶτές γε* **MP**: *ἀγνῶτές τε* **N** 25 cf. orac. chald. 19[1] 26 *ἀντεφεστιᾶν* **MN** 30 *ξυνουσίας* Plat. cf. p. 20, 21. 21, 3. 22, 18

φησιν ἐν τούτοις τό τε μίαν ταύτην αἰτίαν εἶναι τοῖς ἔμφροσι τῆς τῶν τοιούτων συνουσιῶν ἀπολείψεως ἀσθένειαν τοῦ σώματος, καὶ ὡς χρὴ πᾶν τοῦτο περιστατικὸν νομίζειν καὶ ἀκούσιον, καὶ αὖ ἕτερον τὸ τοὺς φίλους ὑπὲρ τῶν φίλων τὰς ἐνδεχομένας ἀπολογίας ποιεῖσθαι, ὅταν τι δοκῶσι παρὰ τὸ κοινῇ δόξαν ⟨οὐκ⟩ ὀρθῶς ποιεῖν· ἀμφότερα γοῦν ἡ ῥῆσις αὕτη περιείληφε τό τε ἦθος τοῦ Τιμαίου καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀπόντος ἐνδεικνυμένη, τὸ μὲν ὡς ἥμερον καὶ φιλάληθες, τὴν δὲ ὡς ἐμπόδιον τῆς φιλολόγου ζωῆς. *ὁ δέ γε θεῖος* Ἰάμβλιχος *ὑψηλολογούμενος ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει τοὺς περὶ τὴν τῶν νοητῶν θέαν γεγυμνασμένους ἀσυμμέτρως ἔχειν φησὶ πρὸς τὴν περὶ τὰ αἰσθητὰ διατριβήν· ὥς που καὶ αὐτὸς εἴρηκεν ὁ* Σωκράτης *ἐν* Πολιτείᾳ [VII 516 E s] *τοὺς ἐν* αὐγῇ F καθαρᾷ *τεθραμμένους ἀμβλυώττειν εἰς τὸ σπήλαιον καταβάντας ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ σκότους, ὥσπερ καὶ τοὺς ἀναβάντας ἐκ τοῦ σπηλαίου διὰ τὸ μὴ δύνασθαί πω πρὸς τὸ φῶς ἀντωπεῖν· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀπολείπεσθαι τὸν τέταρτον, ὡς ἄλλῃ προσήκοντα θέᾳ, τῇ τῶν νοητῶν, καὶ δὴ καὶ εἶναι τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ ταύτην δυνάμεως ὑπερβολήν, καθ' ἣν ὑπερέχει τῆς παρούσης θεωρίας· ὡς γὰρ ἡ τῶν κακῶν δύναμις ἀδυναμία μᾶλλόν ἐστιν, οὕτως ἡ ἀσθένεια ἡ πρὸς τὰ δεύτερα δυνάμεώς ἐστιν* 7 *ὑπεροχή. λέγει δὴ οὖν ὁ λόγος τὸν ἀπολειπόμενον ὡς ἀσύμμετρον τοῖς φυσικοῖς λόγοις ἀπεῖναι, βούλεσθαι δ' ἂν παρεῖναι τούτοις, εἰ περὶ τὰ νοητὰ διατρίψειν ἔμελλον. καὶ σχεδὸν ἅπαντα τὰ πρὸ τῆς φυσιολογίας ὃ μὲν ἐξηγεῖται πολιτικώτερον, ὁ* Πορφύριος, *εἰς τὰς ἀρετὰς ἀναφέρων καὶ τὰ λεγόμενα καθήκοντα, ὃ δὲ φυσικώτερον· δεῖν γὰρ τῷ προκειμένῳ σκοπῷ πάντα σύμφωνα εἶναι· φυσικὸς δὲ ὁ διάλογος, ἀλλ' οὐκ ἠθικός.* *ταῦτα μὲν οὖν οἱ φιλόσοφοι διατάττονται περὶ τούτων· παραλείπω γὰρ τοὺς πολλὰ πράγματα παρέχοντας ἡμῖν, ἵνα δὴ ἀποφαίνωσιν, ὅτι οὗτος ὁ τέταρτος ἦν Θεαίτητος, διότι γνώριμος ἐγεγόνει τοῖς ἐκ τοῦ Ἐλεατικοῦ*

MNP

4 *φιλοσόφους* **P** 6 *οὐκ* add Radermacher 8 *σήμερον* **M**[1]: corr **M**[2] 9 *τῇ δὲ ὡς* **M** 11 *ἐγγεγυμνασμένους* schol. **M** cum ς 12 *περὶ* om **P** 13 s cf. Phaedr. 250 C 19 *αὐτῶν* **N** 21 *οὕτως καὶ ἡ* **N** 27 *δεῖ* **P**

διδασκαλείου, καὶ διότι νοσοῦντα τοῦτον παραδέδωκε· τοῦτον οὖν καὶ νῦν ἀπεῖναι διὰ νόσον· οὕτω γὰρ Ἀριστοκλῆς κατασκευάζει Θεαίτητον εἶναι τὸν ἀπόντα. καίτοι γε B Θεαίτητος ὀλίγον πρὸ τῆς Σωκράτους τελευτῆς καὶ Σωκράτει γνώριμος γέγονε καὶ τῷ Ἐλεάτῃ ξένῳ· εἰ δὲ καὶ ἦν πρὸ πολλοῦ γνώριμος ἐκείνῳ, τί τῷ Τιμαίῳ κοινὸν πρὸς ἐκεῖνον; Πτολεμαῖος δὲ ὁ Πλατωνικὸς Κλειτοφῶντα αὐτὸν οἴεται εἶναι· τοῦτον γὰρ ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ μηδ' ἀποκρίσεως ἠξιῶσθαι παρὰ Σωκράτους. Δερκυλλίδης δὲ Πλάτωνα· τοῦτον γὰρ καὶ τῆς Σωκράτους ἀπολελεῖφθαι τελευτῆς διὰ νόσον [Phaedr. 59 B]. τούτους μὲν οὖν, ὅπερ ἔφην, παραλείπω, καλῶς καὶ ὑπὸ τῶν πρὸ ἡμῶν ἀποδοκιμασθέντας, ὡς οὔτε ἄξια ζητήσεως ζητοῦντας οὔτε ἀσφαλές τι λέγοντας· γλίσχρως τε γὰρ ἐπιχειροῦσιν ἅπαντες, καὶ οὐδὲν πρὸς τὸν λόγον, εἰ καὶ τοῦτο εὕροιμεν ὃ ζητοῦσιν· ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν Θεαίτητον διὰ τὴν νόσον ἢ Πλάτωνα λέγειν οὐδὲ τοῖς χρόνοις συνᾴδει· τούτων γὰρ ὁ μὲν κρινομένου Σωκράτους, ὁ δὲ ἀποθανόντος εἴρηται νοσεῖν· τὸ δὲ Κλειτοφῶντα, παντελῶς ἄτοπον· παρῆν γὰρ οὐδὲ τῇ προτεραίᾳ, Σωκράτους διηγουμένου [rep. I 340 AB] τίνα εἶπεν ὁ Κλειτοφῶν τῇ πρὸ ἐκείνης κατὰ C τὴν ἐν Πειραιεῖ συνουσίαν. πλὴν τοσοῦτον ὁ Ἀττικὸς ὀρθῶς ἐπισημαίνεται· ἔοικεν ὁ ἀπολειπόμενος οὗτος εἶναι τῶν μετὰ Τιμαίου ξένων· διὸ καὶ ὁ Σωκράτης αὐτὸν ἐρωτᾷ τὸν Τίμαιον, ὅπου ποτὲ εἴη ὁ τέταρτος, καὶ ἐκεῖνος ὡς περὶ ἐπιτηδείου τινὸς ἀπολογεῖται τὴν ἀπουσίαν ἀναγκαίαν αὐτῷ καὶ ἀβούλητον δεικνύς. ταῦτα μὲν οὖν τὰ παρὰ τῶν παλαιοτέρων. ἃ δὲ ὁ ἡμέτερος καθηγεμὼν ἐν τούτοις ἐπέκρινε, ταῦτα ἡμῖν ῥητέα τῷ Πλάτωνι διαφερόντως ἑπόμενα. ἔλεγε δ' οὖν, ὅτι ὅσῳ αἱ ἀκροάσεις περὶ σεμνοτέρων γίγνονται καὶ ὑψηλοτέρων πραγμάτων, τοσούτῳ τὸ μὲν τῶν ἀκροα-

MNP(R)

1 παρέδωκε **M** | cf. Theaet. 142 B   3 θεαίτητον εἶναι κατασκευάζει **P**   4 s cf. Theaet. 142 C Polit. 258 A   6 ἐκείνω **MN**: τῶ ἐλιάτη schol. **M**: ἐκείνω τῶ ἐλεάτη **P**   11 οὖν om **N**   13 ζητοῦντας **MN**: θεωροῦντας **P**   15 τὸ **R** e corr: τὸν **MNP**   21—26 δεικνύς schol. Plat. sub nomine Procli   23 μετὰ **MN** schol. Plat.: τοῦ **P**   24 ὅποι **N**

τῶν ἐλασσοῦται πλῆθος, μυστικώτερον δὲ καὶ ἀπορρητότερον πρόεισιν ὁ λόγος. καὶ διὰ ταῦτα ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ τῆς πολιτείας παραδόσει κατὰ τὴν ἐν Πειραιεῖ ξυνουσίαν πολὺς ὁ ἀκροατής, καὶ οἵ γε ὀνόματος τυχόντες ἕξ· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ κατὰ τὴν Σωκράτους ἀφήγησιν τέτταρες οἱ δεχόμενοι τοὺς λόγους· ἐν δὲ ταύτῃ καὶ ὁ τέταρτος ἀπολείπεται, τρεῖς δὲ οἱ ἀκροαταί, καὶ ὅσῳ καθαρώτερος καὶ νοερώτερος ὁ λόγος, τοσούτῳ συστέλλεται ὁ ἀκροατής. πανταχοῦ μὲν γὰρ ἡ ὑφη- D *γουμένη μονάς ἐστιν· ἀλλ' ὅπου μὲν ἀγωνιστικῶς· διὸ καὶ οἱ ἀκροαταὶ τό τε ἀόριστον ἔχουσι καὶ τὸ διωρισμένον εἰς πλῆθος ἐκτεινόμενον, ἐν ᾧ τὸ περιττὸν τῷ ἀρτίῳ συμπέπλεκται· ὅπου δὲ ἀφηγηματικῶς μέν, οὔπω ⟨δ'⟩ ἀπηλλαγμένης τῆς μάχης καὶ τῶν ἀγώνων τῶν διαλεκτικῶν· διὸ καὶ οἱ ἀκροαταὶ τέτταρες, τῆς τετράδος διὰ μὲν τὸ τετραγωνικὸν καὶ τὸ πρὸς τὴν μονάδα συγγενὲς τὴν ὁμοιότητα καὶ τὸ ταὐτὸν ἐχούσης, διὰ δὲ τὴν τοῦ ἀρτίου φύσιν τὴν ἑτερότητα καὶ τὸ πλῆθος· ⟨ὅπου δὲ⟩ ἐξῃρημένης μὲν ἁπάσης ἀγωνιστικῆς διδασκαλίας, ἀποφαντικῶς δὲ καὶ ὑφηγητικῶς τῆς θεωρίας ὑφαινομένης· διὸ καὶ ἡ τριὰς οἰκεία τοῖς ὑποδεχομένοις αὐτήν, κατὰ πάντα τῇ μονάδι συμφυομένη, τὸ περιττόν, τὸ πρῶτον, τὸ τέλειον· ὡς γὰρ τῶν ἀρετῶν αἳ μὲν ἐν μαχομένοις ὑφεστήκασι καὶ μετροῦσιν αὐτῶν τὴν μάχην, αἳ δὲ χωρίζουσι μὲν ἀπὸ τῶν μαχομένων, οὔπω δὲ αὐτῶν παντελῶς ἀπέστησαν, αἳ δὲ πάντῃ κεχωρισμέναι τυγχάνουσιν, οὕτω δὴ καὶ τῶν λόγων οἳ μὲν* E *ἀγωνιστικοί τινές εἰσιν, οἳ δὲ ἀποφαντικοί, οἳ δὲ μέσοι πως ἀμφοτέρων· οἳ μὲν τῇ νοερᾷ γαλήνῃ καὶ τῇ νοήσει τῆς ψυχῆς προσήκοντες, οἳ δὲ ταῖς δοξαστικαῖς ἐνεργείαις, οἳ δὲ ταῖς μεταξὺ τούτων ζωαῖς. καὶ δὴ καὶ τῶν ἀκροατῶν οἳ μὲν πρὸς τὰς ὑψηλοτέρας ἀκροάσεις ἔχουσι συμμέτρως, οἳ δὲ πρὸς τὰς χαμαιζηλοτέρας. καὶ οἱ μὲν τῶν μειζόνων ἀκροαταὶ καὶ πρὸς τὰς καταδεεστέρας ἀπαντᾶν οἷοί τέ εἰσιν, οἱ δὲ πρὸς τὰς ἐλάττους πεφυκότες ἀδυνατοῦσι πρὸς τὰς σεμνο-*

MNP

4 cf. rep. I 328B 7 *καὶ νοερώτερος* om **M** 8 *ἡ* om **P** 8 s *γὰρ ὑφηγουμένη ⟨ἡ⟩ μονάς* ci Kroll 11 *συμπλέκεται* **P** 12 *ὑφηγηματικῶς* **N** *δ'* add Kroll; cf. u. 23 14 alterum *τὸ* om **N** 28 *τούτων μεταξὺ* **P**

τέρας. οὕτω καὶ τῶν ἀρετῶν ὁ μὲν τὰς μείζους ἔχων ἔχει καὶ τὰς ἐλάττους, ὁ δὲ ταῖς ὑφειμέναις κοσμηθεὶς οὐ πάντως καὶ τῶν τελειοτέρων ἐπήβολος γέγονε. τί οὖν ἔτι θαυμαστόν, εἰ ὁ τῶν περὶ πολιτείας λόγων ἠκροαμένος ἀπολέλειπται τῆς περὶ τοῦ παντὸς ἀκροάσεως; μᾶλλον δὲ πῶς οὐκ ἀναγκαῖον ἐν τοῖς βαθυτέροις τῶν λόγων ἐλάττους εἶναι τοὺς παρεπομένους; πῶς δὲ οὐ Πυθαγόρειον τὸ διάφορα μέτρα τῶν ἀκροάσεων ἀφωρίσθαι; καὶ γὰρ τῶν εἰς τὸ ὁμακόειον φοιτώντων οἳ μὲν βαθυτέρων, οἳ δὲ ἐπιπολαιοτέρων
F *ἥπτοντο δογμάτων. πῶς δὲ οὐ τῷ Πλάτωνι σύμφωνον ἀσθένειαν αἰτιασαμένῳ τῆς ἀπουσίας; ἡ γὰρ ἀδυναμία τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ θειότερα νοήματα τῶν ὑψηλοτέρων ἡμᾶς ἀφίστησι συνουσιῶν· ὅπου δὴ χώραν ἔχει καὶ τὸ ἀκούσιον· ἑκούσιον μὲν γὰρ πᾶν τὸ μειζόνως ἡμᾶς ὠφελοῦν, ἡ δὲ τῶν τελεωτέρων ἀπόπτωσις ἀκούσιον· μᾶλλον δὲ αὕτη μὲν οὐχ ἑκούσιον, ἡ δὲ οὐ μόνον ἀποστᾶσα τῶν μειζόνων ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀπειρίαν ὑπενεχθεῖσα τῆς κακίας ἀκούσιον. διὸ καὶ ὁ Τίμαιος οὐχ ἑκόντα φησὶν ἀπολείπεσθαι τῆσδε τῆς συνουσίας τόν τέταρτον· οὐ γὰρ οὕτως ἀπολέλειπται, ὡς ἀπό-*
8 *στροφος πάντῃ θεωρίας, ἀλλ' ὡς τὰ μείζω μυεῖσθαι μὴ δυνάμενος. τὸν μὲν οὖν τῶν περὶ κοσμοποιίας λόγων ἀκροατὴν καὶ τῶν περὶ πολιτείας ἀκροᾶσθαι δυνατόν, τὸν δὲ τῶν ⟨περὶ⟩ πολιτείας ἀνασχόμενον διὰ δυνάμεως ὑπερβολὴν ἀπολείπεσθαι τῶν περὶ τοῦ παντὸς ἀκροάσεων τῶν ἀδυνάτων ἐστί. δι' ἔνδειαν ἄρα καὶ οὐ δι' ὑπεροχήν, ὥς φασί τινες, ὁ τέταρτος ἀπολέλειπται τῶν προκειμένων λόγων, καὶ τὴν ἀσθένειαν οὐ τῶν ἄλλων πρὸς αὐτὸν ἀσυμμετρίαν, ἀλλ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἄλλους ὕφεσιν ῥητέον· ἔστω μὲν γάρ ἡ ἀδυναμία καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ κατιόντων καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγομένων ἐκ τῆς θεωρίας τῶν αἰσθητῶν, οἵαν ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης* [VII 518 AB] *ἱστόρησεν· ἀλλ' ὁ τῶν πολιτικῶν λόγων ἀκροατὴς*

MNP

5 *περὶ* om **P** 6 *ἐν* del Kroll 8 *εἰς τὸ* om **M** *ὁμοκόειον* **M** | cf. Iambl. uit. Pyth. 30 cum adn. Nauckii 21 *τῶν περὶ* ς: *περὶ τῶν* **MNP** 22 *καὶ τὸν περὶ* **P** 23 *δὲ τὸν πολιτείας ἀκροᾶσθαι δυνάμενον διὰ* [*δυνάμεως* **P** *περὶ* add Kroll Lietzm. 28 an *ἔστι*? *ἡ* **MN**: *καὶ* **P** 31 *λόγων* om **N**

γεγονὼς οὐκ ἂν δι' ὑπεροχὴν ἄγνωστον τοῖς παροῦσιν ἀπολείποιτο τῆς τῶν φυσικῶν θεωρίας. καὶ τὸ συνέπεσε *δὲ τὴν ἐπὶ τὸ κάτω διαφορὰν αὐτοῦ πρὸς τοὺς παρόντας, ἀλλ' οὐ τὴν καθ' ὑπεροχὴν ἱκανῶς, οἶμαι, παρίστησι. καὶ μὴν καὶ τὸ ἀνώνυμον οὐχὶ τὸ ἐξῃρημένον καὶ ἀπερίγραφον σημαίνειν ἔοικε τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ τὸ ἀόριστον καὶ τὸ ὑφει-* B *μένον τῆς ἕξεως. εἴωθε γοῦν ὁ Πλάτων τοῦτο πολλαχοῦ ποιεῖν, ὥσπερ καὶ ἐν* Φαίδωνι [103 A] *τὸν ἀπορήσαντα φαύλως οὐδὲ ὀνόματος ἠξίωσε, καὶ τὸν τοῦ Κριτοβούλου πατέρα ὡς ἀπολειπόμενον τῶν τότε λόγων καὶ ἄλλους παμπόλλους ἀορίστως συνέλαβεν. ὁ δὴ τοιοῦτος ἀκροατὴς καὶ μάτην ἂν παρεγένετο τοῖσδε τοῖς λόγοις, ὅπου καὶ τῶν παραγεγονότων ὁ μὲν Κριτίας λέγει τι καὶ αὐτός, ὁ δὲ Ἑρμοκράτης σιωπῇ πάρεστι, τοσούτῳ τοῦ ἀπόντος διαφέρων, ὅσῳ πρὸς τὸ ἀκούειν ἐπιτηδειότερος, τῷ δὲ τοῦ λέγειν ἀπολείπεσθαι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἠλαττωμένος.*

Οὐκοῦν σὸν τῶνδέ τε ἔργον καὶ τὸ ὑπὲρ τοῦ ἀπόντος ἀναπληροῦν μέρος [17 A].

Καὶ ταῦτα συνᾴδει τοῖς παρ' ἡμῶν εἰρημένοις· ἐν γὰρ τοῖς αἰτιωτέροις ἀεὶ καὶ θειοτέροις συνέσταλται μὲν τὸ ποσὸν καὶ ἠλάττωται τὸ πλῆθος, ὑπερβάλλει δὲ ἡ δύναμις. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο δόγμα τῶν Πυθαγορείων, *παρ' οἷς ἡ τριὰς σεμνοτέρα τῆς τετράδος καὶ ἡ τετρὰς τῆς δεκάδος καὶ πάντες οἱ εἴσω δεκάδος τῶν μετ' αὐτήν. καὶ ἁπλῶς ὁ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς ἀρχικώτερός ἐστι, τὸ δὲ ἀρχικώτερον δυνατώτερον, ἐπείπερ ἡ πᾶσα δύναμις ἐν τῇ ἀρχῇ προείληπται καὶ παρὰ* C *τῆς ἀρχῆς δίδοται τοῖς ἄλλοις. εἰ μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πλῆθος ἦν, ἔδει καὶ ἀρχικώτερον εἶναι καὶ δυνατώτερον τὸ μᾶλλον πεπληθυσμένον τοῦ ἧττον· ἐπεὶ δὲ μονὰς ἡ ἀρχή, τὸ μοναδικώτερον κρεῖττον καὶ δυνατώτερον τῶν μᾶλλον τῆς αἰτίας ἀφισταμένων. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ ποιεῖται σύμβολον τελειότητος ὑπερτέρας τῆς πάντα τὰ δεύτερα κατὰ δύναμιν προλαβούσης καὶ τὸ ἐνδέον*

MNP

5 *οὐχὶ καὶ τὸ* **P** 8 cf. in Parm. 671, 28 9 cf. Phaedr. 59 B 12 *τοῖσδε* om **N** 17 *τὸ δέ τε* **P** 22 cf. infra 96 D 24 *αὐτὸν* **N** 28 *καὶ δυνατώτερον εἶναι* **P** 33 *προβαλλούσης* **P**

αὐτῶν ἀποπληρούσης. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ εἴρηται καὶ πρότερον, ἀκρότης μέν ἐστι τῆς τῶν ἀκροατῶν τούτων τριάδος, συνάπτει δὲ αὐτὸν τῇ μονάδι τῇ διατιθείσῃ τοὺς λόγους κατ' εἰκόνα τῶν δημιουργικῶν θεῶν, ἄξιον κατιδεῖν, ὅπως ἐξαιρεῖ μὲν ἀπὸ τῶν ἄλλων τὸν Τίμαιον καὶ ὡς πρὸς διαθέτην τῆς ὅλης συνουσίας ἀποτείνεται, συντάττει δὲ αὐτῷ τοὺς ἄλλους ὡς ὑφειμένους αὐτοῦ τῆς ἀξίας. καὶ γὰρ ταῦτα ἀναπέμψειεν ⟨ἂν⟩ ἡμᾶς ἐπὶ τὰς θείας αἰτίας, ἐν αἷς τὸ πρῶτον τῆς τριάδος ἑνούμενον τῇ πρωτουργῷ μονάδι καὶ τὰ ἄλλα πρὸς ἐκείνην D *ἀνατείνει καὶ προκαλεῖται μὲν τὴν τῆς μονάδος ποίησιν, ἀνεγείρει δὲ τὰς τῶν ἄλλων ἐνεργείας εἰς ἀπογέννησιν. ταῦτα μὲν οὖν ἀκόλουθα τοῖς προειρημένοις· ὁ δέ γε Πορφύριος ἠθικὸν ἐν τούτοις ἀναγράφει τὸ τοὺς φίλους ὑπὲρ ἀλλήλων χρῆναι πάντα ὑπομένειν ἔν τε λόγοις καὶ ἐν ἔργοις καὶ τὸ ἐνδέον ἐκείνοις αὐτοὺς περιάγειν εἰς τὸ ἀνενδεές, τὸ ἐκείνων ἀναπληροῦντας· ταῦτα γάρ ἐστιν ἴδια τῆς καθαρᾶς καὶ ἀδόλου φιλίας. ὁ δὲ Ἰάμβλιχος ἅπαξ τὸν ἀκατονόμαστον ὑποθέμενος εἶναι κρείττονα τῶν παρόντων καὶ φιλοθεάμονα τῶν νοητῶν ἐνδείκνυσθαί φησι τὸν Σωκράτην διὰ τούτων, ὅτι, κἂν ἀπολείπηται τὰ γεννήματα τὰ τῆς φύσεως τῶν ὄντως ὄντων, ἀλλὰ παρασπᾶταί τινα ἀπ' αὐτῶν ὁμοιότητα πρὸς αὐτά· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἡ περὶ τὴν φύσιν στρεφομένη θεωρία μετέχει πως τῆς ἐπιστήμης τῶν νοητῶν, καὶ τοῦτο ἡ ἀναπλήρωσις δηλοῖ.*

Πάνυ μὲν οὖν, καὶ κατὰ δύναμίν γε οὐδὲν ἐλλείψομεν· οὐδὲ γὰρ ἂν εἴη δίκαιον χθὲς ὑπὸ σοῦ ξενισθέντας, οἷς ἦν πρέπον ξενίοις, μὴ οὐ προθύμως σὲ τοὺς λοιποὺς ἡμῶν ἀνταφεστιᾶν [17 B].

Τὸ ἦθος τοῦ Τιμαίου δείκνυται διὰ τούτων γαῦρόν τε E *ὂν καὶ σῶφρον, ὑψηλόν τε καὶ ἐμμελές, φιλικόν τε καὶ*

MNP

2 *ὁ τίμαιος* schol. **M**; sed cf. p. 18, 4. 21, 6 ss 3 *αὐτὸν* **MP** 4 *ἐξαίρει* libri 7 *τῆς ἀξίας αὐτοῦ* **P** 8 *ἂν* add Kroll Raderm. 17 *ἀκατωνόμαστον* **MNP**: corr ς | cf. p. 19, 9 ss 19 *σωκράτη* **MN** 20 *γεννήματα τὰ* **P**: *γένη τὰ* **M**: *γενητὰ* **N** 21 *παρασπᾶσαί* **P** *ἀπ' αὐτῶν* om **P** 28 *ἀνταφεστιᾶν* ς cum dett. Plat. ll.: *ἀντεφεστιᾶν* **MNP** cum *ς Plat. sed cf. p. 25, 13. 19. 23. 9, 6. 18, 26 29 *πρᾶον* ci Kroll

φιλάνθρωπον· τὸ μὲν γὰρ πάνυ μὲν οὖν τήν τε προθυμίαν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν ἀπόντα καὶ τὴν τελειότητα τῆς ἐπιστήμης, καθ' ἣν καὶ τὰ ἐλλείποντα τοῖς ἄλλοις πληροῦν ἕτοιμός ἐστι, καὶ τὸ ἄπλαστον ἐπιδείκνυσι· τὸ δὲ καὶ κατὰ δύναμίν γε οὐδὲν ἐλλείψομεν τὸ ἀσφαλὲς ἐν ταῖς ὑποσχέσεσι καὶ τὸ μέτριον ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λόγοις ἱκανῶς παρίστησιν. ἠθικὰ μὲν οὖν ταῦτα διὰ τούτων ληπτέα· φυσικὰ δὲ τὸ τὴν ἀντίδοσιν τῶν λόγων εἰκόνα φέρειν τῆς ἐν τοῖς φυσικοῖς ἔργοις κοινωνίας τῶν δυνάμεων καὶ ἀμοιβῆς, δι' ἣν πάντα συντέτακται καὶ εἰς τὴν μίαν ἁρμονίαν συντελεῖ τοῦ παντός, καὶ τὸ κατὰ χρόνον ἐξαλλάττεσθαι τὰς τῆς φύσεως ἐνεργείας, νῦν μὲν ἄλλων, νῦν δὲ ἄλλων ποιούντων εἰς ἄλλα καὶ ἄλλα· τούτοις γὰρ ἔοικε τὸ ἀνταφεστιᾶν τὸν ἑστιάσαντα χθές. θεολογικὸν δὲ τὸ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον διὰ πάντων προϊέναι καὶ πάντα πληροῦν καὶ πᾶσαν ἔλλειψιν ἀποκόπτειν διὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως καὶ τῆς γονίμου περιουσίας, καθ' ἣν οὐδὲν ἀφίησιν ἔρημον ἑαυτοῦ· τῷ γὰρ ὑπερ- F
πλήρει καὶ τῷ ἱκανῷ καὶ τῷ παντελείῳ χαρακτηρίζεται. καὶ μὴν καὶ τὸ ἀνταφεστιᾶν ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς θεομυθίαις ἑστιάσεως εἵλκυσται, καθ' ἣν δεξιοῦνται ἀλλήλους οἱ θεοί·

τοὶ δὲ χρυσέοις δεπάεσσι Δειδέχατ' ἀλλήλους [Δ 4]·

παρὰ τῷ μεγίστῳ Διὶ πληρούμενοι τοῦ νέκταρος. καὶ οὐδὲ ἁπλῶς εἴρηται ἀνθεστιᾶν, ἀλλ' ἀνταφεστιᾶν· ἡ γὰρ ἀφεστίασις τὴν ὁλοτελῆ τῆς ἑστιάσεως ἀποπλήρωσιν συνείληφεν. ὁρᾶται δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς ὅλοις· αἵ τε γὰρ φαινόμεναι διακοσμήσεις διὰ τῆς ἑαυτῶν ἄκρας ἐπιτηδειότητος προκαλοῦνται 9
τὰς ἀφανεῖς δυνάμεις, καὶ ἐκεῖναι δι' ἀγαθότητος ὑπερβολὴν καὶ ταύτας τελειοῦσι, καὶ συνάπτεται ταῦτα πάντα ἀλλήλοις, καὶ ἀνταπόδοσις γίνεται τῆς προκλήσεως ἡ τῆς τελειότητος μετάδοσις. ἔτι τοίνυν τὸ μετὰ τοῦ δικαίου ταῦτα πάντα ποιεῖν εἰκόνα φέρει τῆς Δίκης τῆς ἅμα τῷ Διὶ πάντα τατ-

MNP

2 prius τὴν om **P** 13 ἀντεφεστιᾶν **MNP**: corr ς 14 τὸ τὸ **N**: τὸ **MP** 19. 23 ἀντεφεστιᾶν **M** 21 χρυσείοις **P** 23 ἀνταφεστιᾶν φησιν, ἀλλ' οὐκ ἀνθεστιᾶν schol. Plat. qui citat usque ad συνείληφεν (24) 29 τελειότητος **M**: τελειώσεως **NP** 30 τὸ τοῦ μετὰ τοῦ **M** πάντα om **P** 31 cf. p. 38, 24 s

τούσης, τὸ δὲ πρέπον τῆς τῷ καλῷ τῷ δημιουργικῷ τὰ ὅλα καταλαμπούσης αἰτίας, τὰ δὲ ξένια τῆς κατὰ τὰς θείας ἰδιότητας ἀφωρισμένης ἐξαλλαγῆς· ἕκαστον γὰρ τῶν θείων οἰκείας ἔχει δυνάμεις καὶ ἐνεργείας. ὥσπερ οὖν ὁ Σωκράτης τοῖς ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ φιλοσοφίας λόγοις ἐξένισε τὸν Τίμαιον, οὕτω δὴ καὶ τῶν θεῶν ἕκαστος κατὰ τὰς ἰδίας ἐνεργῶν δυνάμεις συντελεῖ πρὸς τὴν μίαν τοῦ δημιουργοῦ καὶ ὑπερέχουσαν πρόνοιαν τῶν ὅλων. ταῦτα μὲν οὖν γυμνάσια προτεινέσθω τῆς τῶν πραγμάτων θεωρίας ἐν τοῖς προοιμίοις αὐτῆς εἰκονικῶς ἐμφαινόμενα. δῆλοι δὲ ἐκ τούτων εἰσὶ
B καὶ οἱ χρόνοι τῶν διαλόγων, τῆς τε Πολιτείας λέγω καὶ τοῦ Τιμαίου, εἴπερ ἣ μὲν ἐν τοῖς Βενδιδίοις ὑπόκειται τοῖς ἐν Πειραιεῖ δρωμένοις, ὃ δὲ ἐν τῇ ἑξῆς τῶν Βενδιδίων· ὅτι γὰρ τὰ ἐν Πειραιεῖ Βενδίδια τῇ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα τοῦ Θαργηλιῶνος, ὁμολογοῦσιν οἱ περὶ τῶν ἑορτῶν γράψαντες· ὥστε ὁ Τίμαιος ὑποκέοιτο ἂν τῇ εἰκάδι τοῦ αὐτοῦ μηνός. εἰ δέ, ὡς ἑξῆς ῥηθήσεται [26 E s], καὶ Παναθηναίων ὄντων ὑπόκειται, δῆλον, ὅτι τὰ μικρὰ ἦν ταῦτα Παναθήναια· τὰ γὰρ μεγάλα τοῦ Ἑκατομβαιῶνος ἐγίνετο τρίτῃ ἀπιόντος, ὡς καὶ τοῦτο τοῖς ἔμπροσθεν ἱστόρηται.

Ἆρ' οὖν οὐ μέμνησθε, ὅσα ὑμῖν καὶ περὶ ὧν ἐπέταξα εἰπεῖν; [17 B]

Τῇ τάξει τῶν κεφαλαίων πρῶτον παρακολουθητέον, ὧν ἡγεῖτο μὲν τὸ περὶ τοῦ πλήθους τῶν τὴν συνουσίαν ἀποπληρούντων, συνείπετο δὲ τούτῳ τὸ περὶ τῆς τοῦ ἀπόντος ἀναπληρώσεως· ἐκ τρίτων δὲ προστέθειται νυνὶ τὸ περὶ τῆς τῶν λόγων, ὧν ἐπετάχθησαν, ἀποδόσεως. ἔστι δὲ ταῦτα συνεχῆ ἀλλήλοις· τῷ μὲν τίνας δεῖ συνελθεῖν τὸ τριχῆ ποιῆσαι συνελθόντας, τῷ δὲ τριχῆ εἰπεῖν τὸ τίνα χρὴ εἰπεῖν. πρὸς δὲ τῇ τάξει τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὀνομάτων

MNP

8 οὖν om **N** 10 αὐτοῖς **P** 11 λέγω om **N** 12 ss βενδιδίοις βενδιδίων βενδίδια **MNP**, sed cf. infra 26 E 27 A 14 ἐννάτῃ **MP** 14 s τοῦ θαργηλιῶνος μηνὸς τῇ ἐννάτῃ ἐπιδέκα **P** | cf. in remp. I 18, 17 Mommsen Heortol. 425 20 ἐν τοῖς **P** 21 οὐ om Plat. 23 τῇ γὰρ τάξει **M** 24 οὐσίαν **P** 28 τῷ μὲν δὴ **N** 29 τριχῆ Kroll: ὅτι χρὴ libri: ὅτι ⟨τριχῆ⟩ χρὴ ego

ἐννοεῖν προσήκει· τὸ μὲν γὰρ μέμνησθε τὴν διῃρημένην ἐν τοῖς κοινωνοῖς τῶν λόγων ἐπιδείκνυσι γνῶσιν· ἔστι γὰρ C καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ μνήμη τῶν πάντων ἡ χωριστὴ καὶ ἐξῃρημένη καὶ ἑνοειδὴς γνῶσις κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ Μνημοσύνην, τῆς θείας νοήσεως οὖσαν μόνιμον ἵδρυσιν, καὶ ἐν τοῖς δευτέροις θεοῖς† ἡ ὑφειμένη νόησις· ὧν εἰκόνες οἱ παρόντες ἦσαν. καὶ διὰ ταύτην τὴν ἐν τῷ παντὶ προϋπάρχουσαν μνήμην αἵ τε ὅλαι ψυχαὶ τοῖς νοητοῖς ἐνίδρυνται καὶ οἱ λόγοι οἱ δημιουργικοὶ τὸ ἄτρεπτον ἔχουσι καὶ ἀκίνητον, ὡς ὅσα γε στέρεται αὐτῆς, ἀπορρεῖ τῶν οἰκείων αἰτίων, ὥσπερ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ καὶ αἱ τῶν γενητῶν φύσεις. τὸ δὲ ὅσα καὶ περὶ ὧν τῆς τε ποσότητος καὶ τῆς ποιότητός ἐστι τῶν ὄντων ἐμφαντικόν, ἃ πρόεισι μὲν ἀπὸ τῆς ὅλης δημιουργίας, πρόεισι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν μερικωτέρων θεῶν. τὸ δὲ ἐπιτάξαι, εἰ μὲν πρὸς Κριτίαν λέγοιτο καὶ Ἑρμοκράτην, δῆλόν ἐστιν ὅπως ἀναπεμπτέον ἐπὶ τὰ πράγματα καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς κοσμοποιίας· εἰ δὲ καὶ πρὸς Τίμαιον, οὐκ ἔστιν ὑπεροχῆς σύμβολον, ἀλλὰ προκλήσεως τῶν ἐν αὐτῷ νοήσεων. πρὸς δὴ ταῦτα θεασώμεθα τοῦ Τιμαίου τὴν ἀπόκρισιν· D

Τὰ μὲν μεμνήμεθα, ὅσα δὲ μή, σὺ παρὼν ὑπομνήσεις [17 B].

Ἐν οἷς ἠθικὸν μὲν εὕροις ἄν, ὥς φησιν ὁ Πορφύριος, τὸ μέσον εἰρωνείας τε καὶ ἀλαζονείας· οὔτε γὰρ πάντων ἔφατο μεμνῆσθαι οὔτε μηδενός, ἀλλὰ τῶν μέν, τῶν δ' οὔ· λογικὸν δὲ τὸ πρόφασιν παρασχέσθαι τῇ τῶν προβλημάτων ἀνακεφαλαιώσει· διαλεκτικῆς γὰρ τοῦτο μεταχειρίσεως· φυσικὸν δὲ τὸ καὶ τοὺς λόγους τοὺς φυσικοὺς μένειν τε ἀεὶ καὶ μεταρρεῖν, ὥσπερ ἡ μνήμη ἡ παροῦσα πῇ μὲν σῴζεται, πῇ δὲ ἀπόλωλεν· ἃ γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς λέγεται, ταῦτα καὶ ἐπὶ τὴν ὅλην φύσιν μετενεκτέον· θεολογικὸν δὲ τὸ τὴν μίαν δημιουργίαν ἔχειν μὲν καὶ παρ' ἑαυτῆς τὸ ἄτρεπτον καὶ ἄχραν-

MNP

4 cf. infra 297 A Orph. hymn. 76, 1. 77, 1 6 θεοῖσιν **P** quaedam deesse uidit Kroll 8 αἵ τε **MN**: ὅ ται **P** 13 ὄντων Kroll: λόγων libri ἐμφατικὸν **P** 15 ἑρμοκράτη **M** 18 ἐν αὐτῶν **N** 23 τε om **P** 26 μεταχειρήσεως **M** 27 ἀεὶ om **P** 28 ἡ παροῦσα μνήμη **P** 31 ἄχραντον καὶ ἄτρεπτον **N**

τον ἐν ταῖς ἀπογεννήσεσι, διὰ δὲ τῶν δευτέρων καὶ τρίτων δυνάμεων ἀνέχεσθαι προϊοῦσαν καὶ οἷον δορυφορεῖσθαι προκαταστελλουσῶν τὸν ἐν τοῖς γινομένοις θόρυβον, καὶ ἐφ' ἑαυτῆς οὖσαν χωριστὴν ἔτι μᾶλλον εἶναι τοιαύτην διὰ τὸ δευτέρας ἐπιστῆσαι δυνάμεις τοῖς διοικουμένοις. ἔτι τοίνυν ἡ ὑπόμνησις εἰκόνα φέρει τῆς ἀνανεώσεως τῶν ἐν τῷ παντὶ
E λόγων· τὸ γὰρ ἀπορρέον αὐτῶν κατὰ κύκλον ἐπανακαλεῖται πρὸς τὸ ταὐτὸ καὶ τὸ ὅμοιον, καὶ ἡ τῆς γενέσεως τάξις ἀνέκλειπτος μένει διὰ τὴν τοῦ οὐρανοῦ κυκλοφορίαν, αὕτη δὲ ἀεὶ ὡσαύτως ἐπιτελεῖται διὰ τὸν νοῦν τὸν συνέχοντα καὶ διακοσμοῦντα πᾶσαν τὴν περιφορὰν ταῖς νοεραῖς δυνάμεσιν. εἰκότως οὖν ὁ Σωκράτης ἐστὶν ὁ ὑπομιμνήσκων τῶν λόγων, ὁ τὴν πολιτείαν ἀφηγούμενος, ᾗ ἐστι τὸ παράδειγμα οὐράνιον.

Μᾶλλον δέ, εἰ μή τί σοι χαλεπόν, ἐξ ἀρχῆς πάλιν διὰ βραχέων ἐπάνελθε αὐτά, ἵνα διαβεβαιωθῇ μᾶλλον παρ' ἡμῖν [17 B].

Τριττῆς τῆς πολιτείας οὔσης ἡ μὲν πρώτη διάθεσις αὐτῆς ὄντως ἦν χαλεπὴ διὰ τοὺς σοφιστικοὺς ἀγῶνας, ἡ δὲ δευτέρα τῆς πρὸ αὐτῆς ῥάων, ἡ δὲ τρίτη ῥᾴστη, συνηρημένως πᾶν τὸ εἶδος ἔχουσα τῆς πολιτείας. ἡ δὲ ἐπανάληψις αὕτη τοῖς φυσικοῖς προσήκει πράγμασι διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς παλιγγενεσίαν καὶ τὴν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἶδος ἐπανακύκλησιν, ἀφ' ἧς δὴ καὶ βεβαίως ἐν τῷ κόσμῳ διαμένει τὰ εἴδη, τὴν ἀπορροὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀνακυκλήσεως ἐπα-
F νακαλουμένης, δι' ἣν καὶ ὁ οὐρανὸς ἀεικίνητός ἐστι καὶ πολλὰς ἀνελίττων περιόδους ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἀνακάμπτει ζωήν. ἀλλὰ διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν μὲν τῇ τῆς πολιτείας ἀφηγήσει τούτων οὐκ ἐμνημόνευσεν, οὔτε τῶν προσώπων οὔτε τῶν ὑποσχέσεων, ἐνταῦθα δὲ καὶ ταῦτα προστίθησιν; ὅτι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις τὰ μὲν παραδείγματα περιείληφε πάν-

MNP

3 ἐφ' ς: ἀφ' **MNP** 6 τῶν om **N** 7 λόγω **N** 8 ταὐτὸν **P**: αὐτὸ **N** 13 cf. rep. IX 592 B 14 s διὰ βραχέων πάλιν Plat. 15 βεβαιωθῇ **N** cum Plat. cf. p. 29, 25 15 s παρ' ἡμῖν μᾶλλον **P** μᾶλλον libri cum A 𝔗 F 𝔬 (Σq) Plat.: πάλιν *ς Plat. cf. p. 29, 26 17 τῆς om **MP** ἡ μὲν διάθεσις αὐτῆς ἡ πρώτη **P**

τας τοὺς τῶν εἰκόνων λόγους, τὰ δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν οὐκ ἐξισχύει πᾶσαν τὴν τῶν αἰτίων περιλαμβάνειν δύναμιν. ὥσπερ οὖν τῶν ἐν τῇ πρώτῃ συνουσίᾳ προσώπων ἐν τῇ δευτέρᾳ πεποίηται μνήμην, οὕτω τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ σεσιωπημένων ἐν τῇ 10 *τρίτῃ διαμνημονεύει· τὰ γὰρ αἰτιατὰ τελειότερον ἂν ἐν τοῖς ὑπερτέροις αὐτῶν αἰτίοις θεωρηθείη. λέγοις δ᾽ ἂν θεολογικῶς καὶ ὅτι ὁ μὲν Τίμαιος ὡς ἀνάλογον ἱστάμενος τῇ ὅλῃ δημιουργίᾳ πάντα περιείληφε, τὰ πρόσωπα, τὰς ὑποσχέσεις, τοὺς λόγους αὐτούς, ὁ δὲ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης ἀνάλογον τῇ ἁπλότητι τῆς τριπλῆς δημιουργίας τεταγμένος ὑφαίνει μόνον τὸ τῆς πολιτείας εἶδος οὐράνιον ὄν. ἐνταῦθα οὖν ὡς ἐν ἑνὶ παντελεῖ ζῴῳ πάντα περιείληπται, τά τε πρῶτα καὶ μέσα καὶ τελευταῖα, καὶ ἡ σύμπασα τῶν ὅλων ἀνέλιξις. πῶς δὲ καὶ τρίτον ἡ πολιτεία παραδέδοται καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν; ἢ ὅτι καὶ τῆς ψυχῆς ἡ ζωὴ τριπλῆ τίς ἐστι· πρώτη μὲν ἡ τὸν λόγον καταστέλλουσα καὶ κοσμοῦσα τῇ δίκῃ καὶ κατευθύνουσα δεόντως, δευτέρα δὲ ἡ πρὸς ἑαυτὴν ἐπεστραμμένη καὶ ἑαυτὴν ἐφιεμένη νοεῖν κατὰ τὴν ἑαυτῆς οὖσαν δικαιοσύνην, τρίτη δὲ ἡ πρὸς τὰ αἴτια ἀνιοῦσα καὶ ἐνιδρύ-* B *ουσα ἐκείνοις τὰς οἰκείας ἐνεργείας. ἐπεὶ καὶ τὸ διὰ βραχέων εἰπεῖν εἰκόνα φέρει τῆς συνεσπειραμένης εἰς τὸν ἕνα νοῦν ζωῆς καὶ τοῦ νοητῶς πάντα περιλαμβάνειν, καὶ τὸ ἐπάνελθε θαυμαστὴν ἔνδειξιν παρέχεται τῆς εἰς τὸ ἀκρότατον τέλος συναγωγικῆς τελειότητος καὶ τῆς αἰωνιωτέρας, εἰ βούλει λέγειν, νοήσεως· τοῦτο γὰρ σημαίνει τὸ βεβαιωθῆναι μᾶλλον, τὸ μονιμώτερον καὶ αἰωνιώτερον περὶ τὰ αὐτὰ σχεῖν.*

Χθές που τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ ῥηθέντων λόγων περὶ πολιτείας ἦν τὸ κεφάλαιον οἵα τε καὶ ἐξ οἵων ἀνδρῶν ἀρίστη κατεφαίνετ᾽ ἄν μοι γενέσθαι [17 BC].

Οἱ μὲν τὴν ἐπάνοδον τῆς Πολιτείας ἠθικώτερον λέγοντες

M N P

1 *τὰ δὲ* om **N**   *αὐτῶν δὲ* **N**   10 cf. p. 30, 27 adn. et schol. **M**   13 *γράφεται λόγων* schol. **M**   14 *τρίτον* i. 'ter' *ἡ πολιτεία* **NP**: *ἀνέλιξις* **M**   19 *καὶ ἀνιδρύουσα* **P**: fuit fort. *κἀνιδρύουσα*; cf. Raderm., Philol. 59 (1900) 184   21 *τοῖς πεπειραμένοις* (bis sscr. *η*) **M**   24 *συναγωγῇ* **MP**   30 *καταφαίνετ᾽ ἂν* **MP**: *καταφαίνεταί* ο Plat.   31 scil. Porphyrius

ἐνδείκνυσθαί φασιν ἡμῖν, ὅτι δεῖ τὰ ἤθη κεκοσμημένους ἅπτεσθαι τῆς θεωρίας τῶν ὅλων· οἱ δὲ ἀξιοῦσιν ὡς εἰκόνα τῆς τοῦ παντὸς διακοσμήσεως προκεῖσθαι τῆς συμπάσης φυσιολογίας· εἶναι γὰρ τοῖς Πυθαγορείοις ἔθος πρὸ τῆς ἐπιστημονικῆς διδασκαλίας προτιθέναι τὴν διὰ τῶν ὁμοίων καὶ τῶν εἰκόνων τῶν ζητουμένων σκεμμάτων δήλωσιν καὶ C *μετὰ ταύτην ἐπάγειν τὴν διὰ τῶν συμβόλων ἀπόρρητον περὶ τῶν αὐτῶν ἔνδειξιν, ἔπειθ' οὑτωσὶ μετὰ τὴν ἀνακίνησιν τῆς ψυχικῆς νοήσεως καὶ τὴν τοῦ ὄμματος διακάθαρσιν προσφέρειν τὴν ὅλην τῶν προκειμένων σκεμμάτων ἐπιστήμην. κἀνταῦθα τοίνυν ἡ μὲν τῆς πολιτείας πρὸ τῆς φυσιολογίας ἐπιτετμημένη παράδοσις εἰκονικῶς ἡμᾶς ἐφίστησι τῇ δημιουργίᾳ τοῦ παντός, ἡ δὲ περὶ τῶν Ἀτλαντίνων ἱστορία συμβολικῶς· καὶ γὰρ οἱ μῦθοι τὰ πολλὰ διὰ τῶν συμβόλων εἰώθασι τὰ πράγματα ἐνδείκνυσθαι· ὥστε εἶναι τὸ φυσιολογικὸν διὰ παντὸς τοῦ διαλόγου διῆκον, ἀλλ' οὗ μὲν ἄλλως, οὗ δὲ ἄλλως κατὰ τοὺς διαφόρους τρόπους τῆς παραδόσεως. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ σκοποῦ τῶν προκειμένων λόγων. ὅτι δὲ εἰκότως ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ καὶ ἡ τῆς Πολιτείας ἀνακεφαλαίωσις γέγονε, πολλαχόθεν ἂν συλλογισαίμεθα· καὶ γὰρ ἡ πολιτικὴ πρῶτον ἐν τῷ δημιουργῷ τοῦ παντός ἐστιν, ὡς ἐν Π ρ ω τ α γ ό ρ ᾳ* [321 D] *μεμαθήκαμεν, καὶ ἡ ἀληθὴς ἀρετὴ ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ διαλάμπει. διὸ καὶ* D *ὁ Τ ί μ α ι ο ς* [34 B] *γ ν ώ ρ ι μ ο ν αὐτὸν εἶναί φησιν ἑαυτῷ καὶ φ ί λ ο ν δι' ἀ ρ ε τ ή ν. ἔτι δὲ τριττῆς οὔσης τῆς πολιτείας καὶ τῆς πρώτης ἀνειμένης τῇ ὅλῃ δημιουργίᾳ, καθάπερ ἐν ἄ λ λ ο ι ς ἐπιδείκνυμεν, εἰκότως ἐνταῦθα μάλιστα συνῃρημένως ταύτης παραδίδοται τὸ εἶδος, ὅπου καὶ τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀπογεννῶντα καὶ διακοσμοῦντα τὸ πᾶν θεωρῆσαι πρόκειται. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἐξεργάζεσθαι δυνατόν. ἐπὶ δὲ τὴν λέξιν ἐπανίωμεν καὶ τὰ ῥήματα τοῦ*

MNP

1 *ἤθη* **MN**: *ἠθικὰ* **P** *κατακεκοσμημένους* ci Raderm. 4 cf. Iambl. uit. Pyth. 66 15 *ὥστε* **P**: *ὥστ'* **N**: *ὡς* **M** 16 s *οὐ . . . οὐ* **M** 21 *δημιουργικῷ* **MNP**: em ς 27 *ἐπεδείκνυμεν* **P** *κάλλιστα* **N** | cf. infra 135 F in remp. II 8, 15. 22 30 *ἀδύνατον* ci Kroll

Σωκράτους. ἐν δὴ τούτοις πολλὴ τῶν ἐξηγητῶν ἀμφισβήτησις γραφόντων καὶ ἀντιγραφόντων ἀλλήλοις περὶ μιᾶς τινος στιγμῆς καὶ πρὸς τὴν στιγμὴν ταύτην ἄλλως καὶ ἄλλως ἐξηγουμένων τὸν τῆς Πολιτείας σκοπόν· οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ πολιτείας στίξαντες τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἀφορίζονται πρὸς τῇ ἐπιγραφῇ καὶ τὸν Πλάτωνα μαρτυρόμενοι περὶ πολιτείας· οἱ δὲ ἐν τῷ τῶν λόγων εἶναι μὲν περὶ δικαιοσύνης ἀποφαίνονται τὸν σκοπόν, κεφάλαιον δέ τι τῶν εἰρημένων τῆς δικαιοσύνης ἕνεκα παρεισκυκληθὲν εἶναι τοῦτο δὴ τὸ περὶ πολιτείας. εἰ δὴ δεῖ μὴ φληναφᾶν λέγοντας καὶ ἀντιλέγοντας, ῥητέον ἀμφότερά πῃ συντρέχειν ἀλλήλοις· ὅ τε γὰρ E *περὶ δικαιοσύνης λόγος ὑπὲρ πολιτείας ἐστὶ τῆς ἔνδον· τῶν γὰρ ἐν ἡμῖν δυνάμεων τὴν κοινωνίαν ὀρθῶς διατίθησι· καὶ ὁ περὶ πολιτείας ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐστὶ τῆς ἐν πλήθει γινομένης. ἀμφότερα οὖν εἰς ταὐτὸν ἥκει, καὶ τὸ αὐτὸ δικαιοσύνη μέν ἐστιν ἐν ψυχῇ, πολιτεία δὲ ἐν πόλει, κοσμιότης δὲ ἐν κόσμῳ, καὶ οὐ δεῖ πράγματα ἔχειν τὰ τῇ φύσει συνημμένα διαιροῦντας ἀπ' ἀλλήλων. καὶ τοῦτο μὲν ταύτῃ· Λογγῖνος δὲ καὶ Ὠριγένης ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς ἀμφισβητοῦσιν ἀλλήλοις, περὶ ποίας πολιτείας ἐν τούτοις ὁ Σωκράτης διαλέγεται, πότερον τῆς πρώτης ἢ τῆς μέσης· ἰδεῖν γὰρ τὴν πολιτείαν ἐκεῖ φυσικῶς τε ζῶσαν καὶ πολεμικῶς καὶ νοερῶς. ὁ μὲν οὖν Λογγῖνος περὶ τῆς μέσης οἴεται γεγονέναι τὸν λόγον ἐνταῦθα, διότι τοὺς ἐπικούρους καλεῖ φύλακας καὶ τοὺς φύλακάς φησιν εἶναι τοὺς πολεμήσοντας· ὁ δὲ Ὠριγένης περὶ τῆς πρώτης· ἐν ταύτῃ γὰρ μαθήματα παραδίδωσι τοῖς φύλαξιν. ἡμεῖς δὲ καὶ πρὸς τούτους ἐροῦμεν, ὡς οὐ δεῖ τὴν μίαν πολιτείαν διασπᾶν οὐδὲ τὴν συνέχειαν τῆς* F *ζωῆς διαιρεῖν ἀφ' ἑαυτῆς· μία γάρ ἐστι πολιτεία ἑαυτὴν τελειοῦσα καὶ συναύξουσα τελειοτέραις προσθήκαις· ἔχει γὰρ ἡ πᾶσα καὶ τὸ φυσικὸν ἐν τοῖς θησί, καὶ τὸ πολεμικὸν ἐν τοῖς ἐπικούροις, καὶ τὸ νοερὸν ἐν τοῖς φύλαξιν. ὥστε περὶ*

MNP

1 *ἐν δὲ δὴ* **M** 3 *τινος* om **N** 9 *εἵνεκα* **P** 10 *φλυναφᾶν* **M** 11 *συντρέχει* **N** 15 cf. infra 62 B in remp. I 11, 13 21 *ἰδεῖν* scil. *αὐτούς* i. Longinum et Origenem 31 *πᾶσα* **NP**: *παροῦσα* **M**

τῆς ὅλης πολιτείας ἐστὶν ὁ λόγος, καὶ οὐ δεῖ περὶ τούτων ἀμφισβητεῖν, ἀλλ' ἐκεῖνο μᾶλλον σκοπεῖν, ὅπως εἰκότως καὶ ὑφειμένην καὶ κρείττω τῆς φυσιολογίας ῥητέον τὴν πολιτείαν· ὡς μὲν γὰρ ὕλην ἔχουσα τὰ ἀνθρώπινα πράγματα
11 *καὶ ταῦτα κοσμεῖν ἐφιεμένη δευτέραν ἔχει τάξιν τῆς φυσιολογίας καὶ μερικωτέραν, ὡς δὲ ἐν τοῖς καθόλου λόγοις ὑφεστῶσα καὶ ἀσωμάτως καὶ ἀύλως διατεταγμένη κρείττω καὶ ὁλικωτέραν· καὶ γὰρ ὁ κόσμος πολιτεία τίς ἐστι καὶ μερικός, ὅτι πᾶν σῶμα μερικόν. ὅλως δὲ καὶ ἡ πολιτεία προϋπάρχει μὲν ἐν τῷ νοητῷ, ὑπάρχει δὲ καὶ ἐν οὐρανῷ, τελευταῖον δέ ἐστι καὶ ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς. ὥστε εἴτε κρείττων τῆς φυσικῆς δημιουργίας, εἰκότως πρὸ τοῦ Τιμαίου, εἴτε χείρων, ὅτι αὕτη μὲν ἠθικός ἐστι κόσμος, ἐκείνη δὲ κοσμικὸς καὶ παντελής, εἰκότως δεοίμεθα ἂν ἀπὸ τῶν ὑφειμένων ἀνατρέχειν ἐπὶ τὰ σεμνότερα. καὶ ἔστιν ἀμφότερα ἀληθῆ διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. ἐπεὶ δέ, ὥσπερ ἔφαμεν, καὶ καθόλου τὸ εἶδος ἦν τῆς πολιτείας καὶ ἐπὶ μερικῆς ὕλης ὑπετυποῦτο, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης τὸ μὲν οἷά τε τοῦ εἴδους ἕνεκεν παρέλαβε, τὸ δὲ ἐξ οἵων ἀνδρῶν διὰ τὴν ὕλην.*

Καὶ μάλα γε, ὦ Σώκρατες, ἡμῖν ῥηθεῖσα πᾶσι κατὰ νοῦν [17 C].

Ἡ κατὰ νοῦν ὑφήγησις, ἀλλὰ μὴ καθ' ἡδονὴν μηδὲ
B *κατὰ γνώμην, τελειότητα θαυμαστὴν καὶ νοερὰν ἐπιβολὴν τῶν λόγων ἐνδείκνυται καὶ πρό γε τούτου τὴν εἰς ἕνα νοῦν καὶ μίαν ἡνωμένην δημιουργίαν ἁπάντων τῶν δευτέρων αἰτίων ὁμονοητικὴν σύνοδον αἰνίσσεται. καὶ μέντοι καὶ τὸ μάλα προσκείμενον τὴν ὑπερβάλλουσαν ἕνωσιν ἐμφαίνει, δι' ἣν καὶ πάντα τὰ δημιουργικὰ αἴτια ὡς ἐφ' ἓν κέντρον συννεύει τὴν μίαν τῶν πάντων πατρικὴν αἰτίαν.*

MNP inde a u. 2 | *σκοπεῖν* **CMP**
8 *μερικῶς* **M** 11 *κρείττω* **C** 14 *εἰκότως ἄρα* **P** 15 *ἐπὶ τὸ σεμνότερα* **C** 16 *ἔφαμεν* **CP**: *εἴπομεν* **M** 19 *ἕνεκα* **MP** 20 *ἡμῖν ὦ Σώκρατες* Plat. 22 *ἀφήγησις* **P** 27 *προκείμενον* **MP** *ἕνωσιν* **CM**: *ἔμφασιν* **P**

Ἆρ' οὖν οὐ τὸ τῶν γεωργῶν ὅσαι τε ἄλλαι τέχναι πρῶτον ἐν αὐτῇ χωρὶς διειλόμεθα ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ τῶν προπολεμησόντων; [17 C. cf. rep. II 369 D ss]

Ὁ περὶ τῆς πολιτείας λόγος καὶ ἡ τῶν ἐν αὐτῇ γενῶν συνεσπειραμένη καὶ σύντομος ἀνακεφαλαίωσις εἰς τὴν ὅλην συντελεῖ τῆς κοσμικῆς δημιουργίας παράδοσιν· ἔξεστι γὰρ ἀπὸ τούτων ὡς εἰκόνων ἐπὶ τὰ ὅλα ἀνατρέχειν. καὶ δὴ καὶ αὐτὸ τοῦτο διαφερόντως οἱ Πυθαγόρειοι μετήεσαν, ἀπὸ τῶν ἀναλογιῶν τὰς ὁμοιότητας τῶν ὄντων θηρεύοντες καὶ ἀπὸ τῶν εἰκόνων ἐπὶ τὰ παραδείγματα μεταβαίνοντες. ὃ δὴ καὶ νῦν ὁ Πλάτων ἐργάζεται, πρὸ ὁδοῦ τὰ ἐν τῷ παντὶ δεικνύων ἡμῖν ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς καὶ διδοὺς θεωρεῖν. καὶ C οὐ θαυμαστόν· καὶ γὰρ αἱ τῶν σπουδαίων πολιτεῖαι πρὸς τὴν οὐράνιον ὁμοιοῦνται διακόσμησιν. δεῖ δὴ οὖν καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τὰ ὅλα τὰς νῦν λεγομένας εἰκόνας ἀναφέρειν, καὶ πρῶτον τὸ περὶ τῆς τῶν γενῶν διαιρέσεως. αὕτη τε γὰρ ἡ τομὴ τῶν γενῶν μιμεῖται τὴν ἐν τῷ κόσμῳ δημιουργικὴν διαίρεσιν, καθ' ἣν οὔτε τὰ ἀσώματα μεταβάλλειν δυνατὸν εἰς τὴν τῶν σωμάτων φύσιν οὔτε τὰ σώματα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ἐξίσταται πρὸς τὴν ἀσώματον ὑπόστασιν, καθ' ἣν καὶ τὰ θνητὰ μένει θνητὰ καὶ τὰ ἀθάνατα διαιωνίως ἕστηκεν ἀνέκλειπτα, καὶ αἱ διάφοροι τάξεις αὐτῶν ἔχουσι προϋφεστώσας ἐν τοῖς ὅλοις τὰς παραδειγματικὰς αἰτίας· εἰ γὰρ ἐθέλοις πᾶσαν μὲν τὴν πόλιν ἀνάλογον τῷ παντὶ κόσμῳ τάττειν — οὐ γάρ που μικρὸς μὲν κόσμος ὁ ἄνθρωπος, οὐχὶ δὲ μικρὸς ἡ πόλις κόσμος — τεμεῖν δὲ εἰς δύο πᾶσαν αὐτὴν τῇ τε ἄνω πόλει καὶ τῇ κάτω, καὶ τὴν μὲν τῷ οὐρανῷ, τὴν δὲ τῇ γενέσει προσοικειῶσαι, πάντως ἂν εὕροις ἐοικυῖαν τὴν ἀναλογίαν· ἐπεὶ καὶ κατὰ τὴν εἰς τρία τομὴν λάβοις ἂν ἐν μὲν πόλει τὸ θητικόν, τὸ πολεμικόν, τὸ φυλακικόν, ἐν δὲ ψυχῇ τὸ ἐπιθυμητικόν, ὃ δὴ D τὰς χρείας ἐκπορίζει τοῦ σώματος, τὸ θυμικόν, ὃ πᾶν τὸ

CMP

3 *πολεμησόντων* pars Plat. ll. 8 *μετίεσαν* **C** | cf. p. 30, 4 cum adn. 15 *ἀναφέρειν ἐπὶ τὰ ὅλα τ. ν. λ. εἰκόνας* **MP** 16 *τὸ* **CP**: *τὰ* **M** *αὐτὴ* ci Kroll *τε* om **P** 19 s *ἐξίστασθαι* coni Kroll 24 *τάττειν* **MP**: *τυγχάνειν* **C** 25 *μὲν* om **M** *ὁ* om **MP** | cf. p. 5, 11 26 *αὐτὴν πᾶσαν* **P** 29 *ἐς* **MP** 29 s cf. p. 39, 22 ss 31 *ἐμπορίζει* **M**

τοῦ ζῴου λυμαντικὸν ἀναστέλλειν τέτακται, δορυφοροῦν τὸ ἐν ἡμῖν ἄρχον, καὶ τὸ λογικόν, ὃ φιλόσοφόν τέ ἐστι κατ' οὐσίαν καὶ βασιλικὸν τῆς ὅλης ἡμῶν ζωῆς, ἐν δὲ τῷ παντὶ πλήθει τῶν ψυχῶν τὸ θητεῦον περὶ τὴν γένεσιν, τὸ ταῖς περικοσμίοις προνοίαις τῶν θεῶν ὑπουργοῦν, τὸ ἀναγόμενον ἐπὶ τὸ νοητόν, ἐν δὲ ἅπασι τοῖς ἐγκοσμίοις ἁπλῶς τὸ τῶν θνητῶν γένος, τὸ δαιμόνιον φῦλον, τὴν τῶν οὐρανίων θεῶν τάξιν· οὗτοι μὲν γάρ εἰσι φύλακες ὄντως καὶ σωτῆρες τῶν ὅλων, οἱ δὲ αὖ δαίμονες προπομπεύουσι τῆς ποιήσεως αὐτῶν καὶ καταστέλλουσι πᾶσαν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ πλημμέλειαν. ἔστι δέ τις καὶ φυσικὴ πρόνοια τῶν θνητῶν, ἥτις αὐτὰ καὶ γεννᾷ καὶ συνέχει κατὰ τὸν θεῖον νοῦν. ἔτι κατ' ἄλλην διαίρεσιν τὸ μὲν γεωργικὸν τῆς πόλεως ἀνάλογόν ἐστι Σελήνῃ τῇ περιεχούσῃ τοὺς τῆς φύσεως τῆς γενεσιουργοῦ θεσμούς, τὸ δὲ τῶν κοινῶν γάμων ἔφορον Ἀφροδίτῃ τῇ πάσης ἁρμονίας καὶ ἑνώσεως ἄρρενος πρὸς θῆλυ καὶ εἴδους πρὸς E *ὕλην αἰτίᾳ, τὸ δὲ τῶν κλήρων τῶν κεκομψευμένων προνοητικὸν τῷ Ἑρμῇ διά τε τοὺς κλήρους, ὧν ἔφορος ὁ θεός, καὶ διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς δολερόν, τὸ δὲ παιδευτικὸν καὶ δικαστικὸν Ἡλίῳ, παρ' ᾧ καὶ ἡ ἐγκόσμιος Δίκη καὶ ὁ Ἀναγωγεὺς καὶ ὁ Ἑπτάκτις κατὰ τοὺς θεολόγους, τὸ δὲ προπολεμοῦν τῇ Ἀρεϊκῇ τάξει τῇ πρυτανευούσῃ πάσας τοῦ κόσμου τὰς ἐναντιώσεις καὶ τὴν ἑτερότητα τοῦ παντός, τὸ δὲ βασιλικὸν Διὶ τῷ φρονήσεως ἡγεμονικῆς καὶ νοῦ πρακτικοῦ καὶ διακοσμητικοῦ χορηγῷ, τὸ δὲ φιλόσοφον τῷ Κρόνῳ, καθόσον ἐστὶ νοερὸν καὶ ἄνεισι καὶ μέχρι τῆς πρωτίστης αἰτίας. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως διὰ τῶν ἀναλογιῶν ληπτέον· ἔοικε δὲ ὁ Πλάτων διχῇ τὴν πόλιν τεμεῖν καὶ ἓν μὲν θεῖναι γένος τὸ γεωργικὸν καὶ τεχνικόν, ὃ δὴ καλεῖται δημιουργικόν, ἓν δὲ τὸ προπολεμοῦν κατὰ τὴν ἄνω πόλιν, οὐχ ὅτι νῦν τὴν πολεμικὴν ἀνακεφαλαιοῦται πολιτείαν, ὥς φησι Λογγῖνος,*

CMP

1s *τὸ ἐν ἡμῖν ἄρχον* i. *τὸν λόγον*; cf. p. 40, 8 3 an *βασιλεῦον*? 4 cf. orac. chald. 48. 51 in remp. II 99, 2 11 *τῶν θνητῶν* **C**: *θνητῶν* **M**: *τῶν* **P** 13 *τῇ σελήνῃ* **C** 15 cf. infra 25 B 21 *ἑπτάκις* **CP**; cf. Iulian. orat. 5, 172 D orac. chald. 17 Lobeck Aglaoph. 101 24 *τοῦ νοῦ* **P** 26 *πρώτης* **MP** 30 *τὸ* om **MP** 31 cf. p. 31, 23

ἀλλ' ὅτι διὰ τοῦ προπολεμοῦντος καὶ τοὺς ἐπικούρους περιέλαβε καὶ τοὺς φύλακας· καὶ γὰρ προπολεμοῦσιν οἳ μὲν ταῖς χερσίν, οἳ δὲ ταῖς γνώμαις· ὥσπερ καὶ παρ' Ἕλλησιν ἐπολέμει μὲν καὶ ὁ Αἴας, τὸ ἕρκος τῶν Ἀχαιῶν, ἐπολέμει F *δὲ καὶ ὁ οὖρος τῶν Ἀχαιῶν, Νέστωρ, οὗτος μὲν ὡς φύλαξ ταῖς συμβουλαῖς τοὺς ἐχθροὺς ἀμυνόμενος, ἐκεῖνος δὲ ταῖς χερσὶ κατ' αὐτῶν χρώμενος. εἰ μὴ ἄρα καὶ ἰδίως μέμνηται νῦν τῶν προπολεμούντων, ἐπειδὴ βούλεται πολεμικὰς ἱστορῆσαι πράξεις τῆς τοιαύτης πολιτείας.*

Καὶ κατὰ φύσιν δὴ δόντες τὸ καθ' αὑτὸν ἑκάστῳ πρόσφορον ἓν μόνον ἐπιτήδευμα τούτους, οὓς πρὸ πάντων ἔδει πολεμεῖν, εἴπομεν [17CD. cf. rep. III 394 E].

Πρῶτον μὲν τὴν λέξιν διχῶς ἀναγνωστέον· ἢ γὰρ ὅτι κατὰ φύσιν ἔδομεν ἓν ἑκάστῳ τῶν πολιτῶν ἐπιτήδευμα, ἵνα 12 *ἕκαστος οἰκεῖον ἔργον ἔχῃ πράττειν, ἢ ὅτι τὸ κατὰ φύσιν ἑκάστῳ ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύειν ἔδομεν, ὃ ἑκάστῳ προσήκει κατὰ τὴν παροῦσαν ἐπιτηδειότητα τῆς φύσεως. ἔπειτα ζητητέον, διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ Σωκράτης οὕτω διώρισεν, ἢ δι' ἣν εἶπεν αὐτός· ἕκαστον γὰρ ἐπιτήδευμα ἐπιτηδεύεσθαι ὀρθῶς ὑπό τε τοῦ πεφυκότος καὶ τοῦ ἐπιμελῶς ἁπτομένου τῆς ἐπιτηδεύσεως· οὔτε γὰρ ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἐπιτηδειότητος στερομένη τέλειόν τι δύναται κατορθοῦν οὔτε ἡ δεξιότης χωρὶς ἐπιμελείας εἰς ἐνέργειαν πρόεισιν. ἐξ ἀμφοτέρων οὖν τὸ τέλος. ἀλλ' εἰ τοῦτο, πλείω μέν τις ἐπιτηδεύων ἔργα πρὸς πάντα ὁμοίως πεφυκέναι ἢ πάντων ὁμοίως ἐπιμελεῖσθαι οὐκ ἂν εἴη δυνατός, μεριζόμενος τῇ περὶ τὰ πολλὰ σπουδῇ· τούτων δὲ ἠλαττωμένων ἀνάγκη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα φαυλότερα φαίνεσθαι τῶν πολιτῶν. εἰ δὲ τοῦτο μὴ ὀρθόν, ἓν ἑκάστῳ διανεμητέον ἐπιτήδευμα τῶν πολιτῶν,* B *πρὸς ὃ πέφυκε, καὶ ἐπιτακτέον πρὸς ἓν τὴν ἐπιμέλειαν συν-*

CMP

4 *καὶ* om **P** 4ss cf. Hom. *Γ* 229 et *N* 814. *Θ* 80 et *H* 324 12 *ἐπιτήδευμα ἑκάστῃ τέχνῃ* sim. Plat. cf. u. 14ss 30 Rawack 6 15 *πολιτικῶν* **MP** 20 *γὰρ ἐπιτήδευμα* **C**: *παρεπιτήδευμα* **MP** *ἐπιτηδεύειν* **C**: an *ἐπιτηδεύεται?* 21 *τε* om **P** 28 *δὲ* **CM**: *δὴ* **P** *ἡ ἀνάγκη* **MP** 29 *μὴ τοῦτο* **M** 30 *ἓν* om **C**

τείνειν πᾶσαν· τὸν γὰρ πεφυκότα μὲν πρὸς τόνδε τὸν βίον δεξιῶς, μετιόντα δὲ τὸ κατὰ φύσιν ἐπιμελῶς τό γε εἰκὸς ἄριστον γενέσθαι πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔργον. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἀνθρωπίνων πολιτειῶν τὴν τοιαύτην διαίρεσιν θεωρῆσαι ῥᾴδιον· μεριστὴ γὰρ ἡμῶν ἡ φύσις· ἐπὶ δὲ τῶν θεῶν πῶς ἀληθὲς τοῦτο; πανδύναμον γὰρ καὶ παντέλειον τὸ θεῖον. ἢ καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν ῥητέον, ὅτι πάντα μὲν ἐν πᾶσιν, ἕκαστος δὲ κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν ἑαυτοῦ πάντα ἐστὶ καὶ πάντων ἔχει τὴν αἰτίαν, ὃ μὲν Ἡλιακῶς, ὃ δὲ Ἑρμαϊκῶς· ἀρξαμένη γὰρ ἀπὸ τῶν θείων ἑνάδων ἡ ἰδιότης φοιτᾷ καὶ διὰ τῶν νοερῶν οὐσιῶν καὶ διὰ τῶν ψυχῶν τῶν θείων καὶ διὰ τῶν σωμάτων αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τούτων τὰ μὲν δημιουργικῆς δυνάμεως, τὰ δὲ γονίμου, τὰ δὲ συνεκτικῆς, τὰ δὲ διακριτικῆς μετείληφε καὶ οὕτως ἐνεργεῖ περὶ τὴν γένεσιν. ἐν μὲν οὖν αὐτοῖς τοῖς θείοις ἰδιότης προϋπάρχει τὰς ἑνάδας κατὰ τὴν ἀπειρίαν τὴν ἐκεῖ καὶ τὴν δυάδα τὴν θείαν C *ἀφορίζουσα, ἐν δὲ τοῖς νοῖς ἑτερότης διακρίνουσα τά τε ὅλα καὶ τὰ μέρη, τάς τε νοερὰς δυνάμεις διανέμουσα καὶ ἄλλην ἄλλῳ τὴν ἰδίαν παρεχομένη τάξιν, δι' ἣν οὐ συγχεῖται τῶν νόων ἡ καθαρότης, ἐν δὲ ταῖς ψυχαῖς πρόοδος καὶ διαίρεσις ἄλλων κατ' ἄλλην ζωήν, ⟨καθ' ἣν⟩ αἳ μὲν θείαν, αἳ δὲ ἀγγελικήν, αἳ δὲ δαιμονίαν, αἳ δὲ ἀλλοίαν ὕπαρξιν ἔλαχον· ἐν δὲ τοῖς σώμασι διάστασις ἄλλοις ἄλλας ἐμποιοῦσα δυνάμεις· καὶ γὰρ ἐν τούτοις εἰσὶν ἔσχαται τῶν νοητῶν ἐμφάσεις, καθ' ἃς τοδὶ μὲν τοῦδε ποιητικόν, ἄλλο δὲ ἄλλου, καὶ τοδὶ μὲν τῷδε συμπαθές, ἄλλο δὲ πρὸς ἄλλο τὴν συμπάθειαν ἔχει ταύτην. ὡς οὖν ἐν τῷ παντὶ τοῦτο ἕκαστον ποιεῖ κατὰ φύσιν, ἐφ' ᾧ τέτακται παρὰ τῆς δημιουργίας, οὕτω καὶ ἐν τῇ πόλει διῄρηται τὰ ἑκάστων ἐπιτηδεύματα, καὶ πρὸς ὃ πέφυκεν ἕκαστος, ἐπὶ τοῦτο τέτακται. τίνα οὖν τὰ ἔργα τῶν προπολεμούντων, αὐτὸς ἑξῆς διασαφεῖ λέγων.*

CMP

5 *πῶς* — 7 *θεῶν* om **C** 6 *παντοδύναμος* **M**² schol **M**¹; cf. infra 110E *παντοδυνάμου θεότητος* **C** 7 *ἢ* ll. 10 *καὶ* om **P** 14 *ἐνεργῶν* ut uidetur **M** 15 *ἐν μὲν οὖν ἐν αὐτοῖς* **C** 18 *νέμουσα* **P** 21 *καθ' ἣν* add Kroll 25 *ἄλλου δὲ ἄλλο* **P** 28 *ἐν τῇ δημιουργίᾳ τὰ ἑκάστων* **C** 30 *τούτῳ* (sscr. *ο*) **M**; cf. u. 27 *ἐφ' ᾧ* | *τῷ πολεμούντων* **C** 31 *διασαφεῖ λέγων* om **C**

Ὡς ἄρα αὐτοὺς δέοι φύλακας εἶναι μόνον τῆς πόλεως, εἴ τέ τις ἔξωθεν ἢ καὶ τῶν ἔνδοθεν ἴοι κακουργήσων, δικάζοντας μὲν πράως τοῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτῶν καὶ φύσει φίλοις οὖσι, χαλεποὺς D *δὲ ἐν ταῖς μάχαις τοῖς ἐντυγχάνουσι τῶν ἐχθρῶν γιγνομένους* [17D 18A. cf. rep. III 415Dss II 375BC].

Ἐν οἷς βούλεται τοὺς φύλακας καὶ ἐπικούρους δικαστὰς μὲν εἶναι τῶν ἔνδον, εἴ τις κακουργοίη τὴν πόλιν, ἀγωνιστὰς δὲ πρὸς τοὺς ἔξω, τρόπον μὲν ἄλλον τοὺς ἐπικούρους, τρόπον δὲ ἄλλον τοὺς φύλακας, ὡς εἴρηται πρότερον [p. 35, 1 ss]. τὸ δὲ εἶναι φύλακας μόνον οὐκ ἔστι τῆς δυνάμεως ἐλάττωσις· οὐδὲ γὰρ ὅταν ἐπὶ τοῦ πρώτου λέγωμεν, ὅτι ἓν μόνον ἐστίν, ἐλαττοῦμεν αὐτὸ καὶ εἰς στενὸν κομιδῇ κατακλείομεν· οὐδὲ γὰρ τὸ ἄριστον ἔχον μόνον ἠλάττωται κατὰ τοῦτο, πᾶσα δὲ τοὐναντίον τῷ τοιούτῳ πρόσθεσις ἐλάττωσίς ἐστιν· ὥστε τὸ μὴ μόνον ἐπὶ τούτων ἐλαττοῖ τὸ ὅλον, οὐ τὸ μόνον· ὅσῳ γὰρ ἂν πλεονάσῃς, τοσούτῳ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐλαττοῖς. ταῦτα μὲν δὴ τοιαῦτα. Πάλιν δὲ ὅπως ἐν τοῖς ὅλοις θεασώμεθα τὰ νῦν λεγόμενα, σκοπεῖν χρή. τί γὰρ ἔξωθεν ἐν τῷ παντί; πῶς δὲ οὐ πάντα περιέχει τὸ πᾶν; ἢ τὸ κακὸν καὶ ἐν τῷ κόσμῳ διχῶς ὑφέστηκεν, ἔν τε ψυχαῖς καὶ ἐν σώμασι, καὶ δεῖ τοὺς ἀναιροῦντας τὴν πλημμέλειαν καὶ ἀταξίαν ἐκ τοῦ παντὸς τὴν μὲν δίκην ἐπὶ τὰς ψυχὰς διατείνειν καὶ τὸ μέτρον, ἀνταγωνίζεσθαι δὲ πρὸς τὸ ἄστατον τῆς ὕλης· αἱ μὲν γὰρ φύσει τῷ νοητῷ προσήκουσι, διὸ E καὶ λέγοιντο ἂν ἔνδοθεν καὶ ἐκ ⟦τοῦ⟧ παντὸς εἶναι τοῦ νοητοῦ πλάτους, τὰ δὲ ἔνυλα ὄντα καὶ πόρρω τῶν θεῶν ὀθνεῖά πως αὐτῶν ἐστι καὶ ξένα καὶ ἔξωθεν· διὸ καὶ ἐκείναις μὲν ὡς φύσει φίλαις οἱ τῆς δίκης ἀποπληρωταὶ χρῶνται πράως, χαλεποὶ δέ εἰσι τοῖς τῶν σωμάτων πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως

CMP

1 *μόνον* om **C** cum (Σ) Plat. sed cf. u. 11 2ss *πόλεως ἕως τοῦ· τῶν ἐχθρῶν* **C** 2 *ἔνδον* Plat. ll. praeter A 𝔗 𝔡; cf. u. 8s 26 p. 38, 29 4 *καὶ φύσει* **MP** cum 𝔗F Plat.: *καὶ* 𝔡 Plat.: *ἅτε φύσει* *ς Plat. cf. u. 29 5 *ἐχθρῶν* **C**: *ἀνθρώπων* **MP**; sed cf. u. 30 p. 38, 7 11s *ἐλάττωσιν* **C** 13 cf. infra 61A 14 *οὐδὲν* **MP** 21 *ἦ* ll. 22 *καὶ δὴ καὶ τοὺς* **C** 26 *τοῦ* del Kroll 30 fort. *εἰσι τῶν σ. τοῖς* Kroll

φερομένοις, ὡς ἀσύμμετροι πρὸς αὐτὰ καὶ ὡς ἄρδην ἀφανίζοντες αὐτῶν τὴν ἀταξίαν καὶ ἀποκόπτοντες τὴν ὑλικὴν πλεονεξίαν· τὰ μὲν γὰρ οὐδὲ ὑπομένει τὸν τοιοῦτον κόσμον, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὸ μὴ ὂν οἴχεται φερόμενα, τὰ δὲ πλημμελῶς κινηθέντα καταστέλλεται παρὰ τῆς ἐν τῷ παντὶ Δίκης καὶ τῶν τῆς τάξεως φρουρητικῶν δυνάμεων τῆς ἀνανταγωνίστου ῥώμης. διὸ καὶ νῦν εἶπε τοῖς ἐντυγχάνουσιν εἶναι τοὺς προπολεμοῦντας τῆς πόλεως χαλεπούς· εἰσὶ γὰρ οἳ καὶ τὴν θέαν οὐκ ἂν ἐνέγκοιεν αὐτῶν. ὅλως δὲ καὶ περὶ αὐτὰς τὰς ψυχάς εἰσι καὶ ἀναγωγοὶ δυνάμεις καὶ καθαρτικαί, κρίσεώς τε ἔφοροι καὶ δίκης, καὶ δῆλον, ὡς αἳ μὲν τοῖς φύλαξιν
F ἀνάλογον, αἳ δὲ τοῖς ἐπικούροις· καὶ περὶ τὰ σώματα αἳ μέν εἰσι συνεκτικαὶ δυνάμεις, αἳ δὲ διαλυτικαί, καὶ δῆλον, ὡς αἳ μὲν τοῖς φύλαξιν, αἳ δὲ τοῖς προπολεμοῦσιν ἀνάλογον· τὰ γὰρ μηκέτι μένειν ἐν οἰκείᾳ τάξει δυνάμενα πρὸς τὸ πᾶν ἀναπλοῦσιν, ἵνα πάντα ᾖ τεταγμένα καὶ μηδὲν ἀόριστον ἢ πλημμελές. εἰ δὲ ἀποβλέψειας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ὅλον δημιουργὸν καὶ τὸ ἄτρεπτον τῶν θεῶν καὶ ἀμείλικτον, οὓς καὶ ἡ ἔνθεος ποίησις φύλακας ὠνόμασε τοῦ Διός, ἔχοις ἂν καὶ τὴν ἐν τῷ πατρὶ τῶν διττῶν τούτων γενῶν προϋπάρ-
13 χουσαν αἰτίαν· διὰ μὲν γὰρ τὸ ὂν τὸ δημιουργικὸν πάντα κεκόσμηται, διὰ δὲ τὴν ἄτρεπτον ἐν αὐτῷ φρουρὰν μένει πᾶσα ἡ διακόσμησις αἰώνιος, πάσης ἀταξίας ἄρδην ἀφανιζομένης. ἴδοις δ' ἂν ἐκεῖ καὶ τὴν Δίκην τὴν μετὰ τοῦ Διὸς τὰ πάντα κατευθύνουσαν — ἕπεται γὰρ αὐτῷ πρὸ τοῦ θείου νόμου τιμωρός — καὶ τὴν ἐνόπλιον τάξιν, μεθ' ἧς διατάττει τὸ πᾶν, ὥσπερ λέγουσιν οἱ τὰς τιτανομαχίας τε καὶ γιγαντομαχίας ἀναγράψαντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ εἰσαῦθις. τὸ δ' ἔξωθεν καὶ ἔνδοθεν δύναιτο ἄν τις καὶ

CMP

1 ἀσύμμετρα **P** | cf. infra 68BC orac. chald. 53 6 prius τῆς om **C** ἀνταγωνίστου **CP** 9ss cf. schol. **C** 15 ἐν ⟨τῇ⟩ Kroll 16 ἄριστον **M** ἡ **P**: fort. ᾖ ἢ 18 cf. u. 22s orac. chald. 21 23 cf. u. 1 24 cf. p. 25, 31 infra 328B 25s cf. leg. IV 716A τῷ δ' ἀεὶ ξυνέπεται Δίκη τῶν ἀπολειπομένων τοῦ θείου νόμου τιμωρός. sim. infra 328B et in remp. I 98, 12, ubi deest πρὸ | cf. in remp. II 144s 26ss cf. M. Mayer, Die Gig. u. Tit. 150 et schol. **C**

οὑτωσὶ νοεῖν· ἡ πλημμελὴς καὶ ἄτακτος τῶν σωμάτων ῥοὴ ποτὲ μὲν γίνεται παρὰ τὴν ἀδυναμίαν τῶν λόγων, ποτὲ δὲ παρὰ τὴν πλεονεξίαν τῆς ὕλης· εἰσὶ δὲ οἱ μὲν λόγοι τοῖς ποιητικοῖς αἰτίοις οἰκεῖοι, ἡ δὲ ὕλη διὰ τὴν ἑαυτῆς ἀοριστίαν καὶ τὸ πόρρω τῆς ὑφέσεως ξένη τῶν κοσμούντων αὐτήν. οὐκοῦν ἡ ἀνανταγώνιστος ῥώμη τῶν θεῶν καὶ ἡ ἄτρεπτος τάξις καὶ ἡ τῆς δημιουργίας φρουρὰ παντοίως ἀναιροῦσα τὴν πλημμέλειαν ἀνανεοῖ μὲν τοὺς λόγους καὶ παραμυθεῖται B τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν, καταγωνίζεται δὲ τὴν πλεονεξίαν τῆς ὕλης, οὐχ ὅτι ἀνθίσταται τοῖς θεοῖς τοῖς παράγουσιν αὐτήν, ἀλλ' ὅτι διὰ τὴν ἀοριστίαν φεύγουσα τὸν κόσμον κρατεῖται τοῖς εἴδεσι διὰ τὴν δημιουργικὴν φρουράν, πρὸς ἣν οὐδὲν ἀνθίστασθαι δυνατόν, πάντα δὲ εἶναι κατήκοα δεῖ πρὸς αὐτήν, ὅπως ἂν ἀεὶ διαμένῃ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ πάντα καὶ ᾖ πραγμάτων ὁ δημιουργὸς ἀιδίων πατήρ, ἅτε ἀκίνητος ὢν καὶ ἐν αἰῶνι χωριστῶς ἱδρυμένος.

Φύσιν γὰρ οἶμαί τινα τῶν φυλάκων τῆς ψυχῆς ἐλέγομεν ἅμα μὲν θυμοειδῆ, ἅμα δὲ φιλόσοφον δεῖν εἶναι διαφερόντως, ἵνα πρὸς ἑκατέρους δύναιντο πρᾶοι καὶ χαλεποὶ γίγνεσθαι [18 A. cf. rep. II 375 C 376 C].

Τὸ φιλόσοφον καὶ τὸ θυμοειδὲς ἀμφότερα περιέχει τὰ γένη, τό τε ἐπικουρικὸν καὶ τὸ λεγόμενον ἰδίως φυλακικόν, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν ἐφαρμόσει τῷ τρίτῳ τῷ καλουμένῳ θητικῷ· διότι γὰρ τὴν ἄνω πόλιν ἀντιδιεῖλε πρὸς τὴν κάτω, τοῖς διττοῖς ὀνόμασι τούτοις τὰς διαφορὰς τῶν ἐν αὐτῇ τάξεων ἐδήλωσεν, ὡς εἴ τις εἰς οὐρανὸν καὶ γένεσιν τὸν κόσμον διελόμενος ἔλεγεν ἐν τῷ οὐρανῷ δαιμονίας τε C εἶναι τάξεις καὶ θείας, ἀμφοτέρας δὲ φυλακτικὰς τῆς γενέσεως καὶ τοῦ παντὸς ἐκάλει· τὸ γὰρ πᾶν φρουρεῖται μὲν καὶ ὑπὸ θεῶν, φρουρεῖται δὲ καὶ ὑπὸ δαιμόνων, ὑπ' ἐκείνων μὲν ὁλικῶς καὶ ἑνιαίως καὶ ἐξῃρημένως, ὑπὸ τούτων

CMP

1 ἣ **C** 4 ἐτίοις **C** 5 φύσεως **P** 6 ἀνταγώνιστος **P** 16 χωριστὸς **P** 17 ss φυλάκων ἕως τοῦ· πρᾶοι **C** 20 ὀρθῶς πρᾶοι Plat. sed cf. p. 40, 10 22 cf. p. 33, 29 s in remp. I 11, 16 23 φυλακικῶς **M** 24 nolui ἐφαρμόζει 25 θητικόν **C** γὰρ om **C** 29 φυλακικὰς coni s 32 ὑπὸ — p. 40, 1 πεπληθυσμένως om **C**

δὲ μερικῶς καὶ πεπληθυσμένως καὶ προσεχέστερον τοῖς ὑπ' αὐτῶν φρουρουμένοις· περὶ γὰρ ἕκαστον θεὸν πλῆθος τέτακται δαιμόνων μεριζόμενον αὐτοῦ τὴν μίαν καὶ ὅλην πρόνοιαν. προσήκει δὴ οὖν τὸ μὲν φιλόσοφον ⟨τοῖς⟩ θεοῖς καθόσον ἥνωνται πρὸς τὸ νοητὸν καὶ καθόσον πεπλήρωνται τοῦ ὄντος, τὸ δὲ θυμοειδὲς τοῖς δαίμοσι καθόσον ἀναστέλλουσι πᾶσαν πλημμέλειαν ἐκ τοῦ παντὸς καὶ καθόσον δορυφοροῦσι τοὺς θεοὺς ὥσπερ ὁ θυμὸς τὸν λόγον, καὶ καθόσον σωτῆρές εἰσι τῶν θείων νόμων καὶ τῶν τῆς Ἀδραστείας θεσμῶν. διὰ δὲ ταύτας τὰς αἰτίας πρᾶοι μέν εἰσι τοῖς οἰκείοις, ἐμμελῶς αὐτῶν παραμυθούμενοι τὴν ἀσθένειαν ὡς φύσει συγγενῶν, χαλεποὶ δὲ τοῖς ἔξωθεν, ὡς ἐξῃρημένως καὶ κατ' ἄκραν ὑπερβολὴν ἀφανίζοντες αὐτῶν τὴν ἀοριστίαν.

Τί δὲ τροφῆς; ἆρ' οὐ γυμναστικῇ καὶ μουσικῇ
D *μαθήμασί τε ὅσα προσήκει τούτοις ἐν ἅπασι τεθράφθαι;* [18A. cf. rep. III 401ss]

Οἱ μὲν εἰρημένοι λόγοι τύποι τινὲς ἦσαν ἐπὶ πάντας κοινῇ διατείνοντες κατὰ τὴν δημιουργικὴν διακλήρωσιν καὶ τὴν ἑτερότητα τὴν θείαν, διορίζοντες τὰ προσήκοντα ἐπιτηδεύματα ἑκάστοις καὶ διανέμοντες τὰς δυνάμεις οἰκείως τοῖς ὑποδεχομένοις· ἐντεῦθεν δὲ λοιπὸν ὑφαίνεται τῶν πολιτῶν ὁ βίος διὰ τροφῆς καὶ ἐπιτηδευμάτων καὶ κοινωνίας καὶ παιδοποιίας προϊὼν εἰς τέλος ἀπ' ἀρχῆς δεόντως. τίς οὖν ἡ τροφὴ καὶ πῶς εἴκασται πρὸς τὸ πᾶν; ὅτι μὲν γὰρ ἐν τῇ πόλει παιδεία τίς ἐστι τῆς ψυχῆς τὸ μὲν ἄλογον ῥυθμίζουσα διὰ μουσικῆς καὶ γυμναστικῆς, τῆς μὲν χαλώσης τοῦ θυμοῦ τὸν τόνον, τῆς δὲ ἐγειρούσης τὴν ἐπιθυμίαν καὶ ὥσπερ ἐμμελῆ καὶ σύμμετρον αὐτὴν πρὸς τὸν θυμὸν ἀποτελούσης, ἄγαν ἐκλελυμένην διὰ τὴν πρὸς τὸ ἔνυλον κατά-

CMP

6 quasi *ἀναιροῦσι*. cf. p. 37, 22s 7 cf. p. 34, 1s 9 cf. Phaedr. 248C 11 *αὐτῶν αὐτῶν* **P** 14 *δὲ* ll. cum plurr. Plat. codd.: *δαὶ* A (*Θ q*) Plat. *τροφῇ* **MP**: *τροφὴ* ɒ Plat.: *τροφὴν* ς cum *ς Plat. cf. p. 41, 8 Rawack 41 ad 5, 4 15 *ὅσα* ll. cum A 𝔗 F Plat.: *οἷα* ɒ Plat.: *ὅσοις* *ς Plat. 15s *τεθράφθαι* Plat. ll. praeter (*Υ* e g): *τετράφθαι* **MP**; cf. p. 66, 18: *τρέφεσθαι* **C** 18 *κοινοὶ* **CM** 21 *ἀναδεχομένοις* **P** 25 *τῆς* om **M** *μὲν γὰρ* **M** 26 *τὴν μὲν* **C**

βασιν καὶ ἀζωΐας ἀναπλησθεῖσαν ἐκεῖθεν, τὸν δὲ λόγον διὰ τῶν μαθημάτων τῶν ἐχόντων ἕλκον τι καὶ ἀναμνηστικὸν τοῦ ὄντος καὶ τῶν ἀναγόντων τὸ ἐν ἡμῖν νοερὸν ἐπ' αὐτὸ τὸ φανότατον τοῦ ὄντος, δῆλόν ἐστι τοῖς μὴ πάντη τῶν E *ἐκεῖ διατεταγμένων ἐν λήθῃ γεγονόσι· τίς δὲ ἡ ἐν τῷ παντὶ τροφὴ καὶ τίς ἡ μουσικὴ καὶ γυμναστικὴ καὶ τίνα τὰ μαθήματα τῶν τοῦ παντὸς φυλάκων, ἡμέτερον ἤδη ζητεῖν. τάχ' οὖν εἰ λέγοιμεν τροφὴν μὲν τὴν τελειότητα τὴν ἀποπληροῦσαν ἕκαστον τῶν αὐτῷ προσηκόντων ἀγαθῶν καὶ αὐτάρκη ποιοῦσαν κατά τε τὰς νοήσεις καὶ τὰς προνοίας, μουσικὴν δὲ καὶ γυμναστικὴν τὴν μὲν ἐναρμονίους ἀποτελοῦσαν τὰς ζωάς, τὴν δὲ ἔνρυθμον καὶ ἐμμελῆ τὴν θείαν κίνησιν ἐργαζομένην, ἀεὶ τὸ αὐτὸ τηροῦσαν εἶδος καὶ τὴν αὐτὴν ἕξιν ἄτρεπτον τῶν θείων ὀχημάτων — διὰ ταῦτα γὰρ δὴ καὶ Σειρῆνας ἀλλαχοῦ προσεῖπε τὰς θείας ψυχὰς καὶ ἔνρυθμον τὴν οὐρανίαν ἀπεφήνατο κίνησιν· γυμναστικὴ μὲν γὰρ ἐν ἐκείνοις, ἰατρικὴ δὲ ἐν τοῖς ὑπὸ σελήνην, τοῖς καὶ τὸ παρὰ φύσιν ἐπιδεχομένοις — τάχ' οὖν εἰ ταῦτα λέγοιμεν, ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐφήκουσι δυνάμεις ἐφ' ὅλον τὸν οὐρανὸν ἁρμονίαν τε ἐπιλάμπουσαι ταῖς ζωαῖς τὴν ἀρίστην καὶ ἄτρεπτον ῥώμην τοῖς ὀχήμασιν αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ τὰ μαθήματα νοήσεις εἰσὶ τῶν ψυχῶν τῶν οὐρανίων,* F *καθ' ἃς ἀνατρέχουσιν ἐπὶ τὸ νοητόν, ἑπόμεναι τῷ μεγάλῳ Διὶ καὶ θεώμεναι τόν τε ἑνιαῖον ἀριθμὸν καὶ τὸν ὡς ἀληθῶς οὐρανὸν καὶ τὸ νοερὸν σχῆμα. διὸ δὴ καὶ ἀριθμητικὴν ἂν εἴποις ἐν αὐταῖς τὴν ἀληθεστάτην καὶ ἀστρονομίαν καὶ γεωμετρίαν· καὶ γὰρ τὸ αὐτοτάχος ὁρῶσι καὶ τὴν αὐτοβραδυτῆτα, τὰ παραδείγματα τῶν κατ' οὐρανὸν περιόδων,*

CMP

1 *ἐμπλησθεῖσαν* **P** 2 *παθημάτων* **C** 2ss cf. rep. VII 521Dss ubi *ὁλκόν* et 518C 3 *τῶν* **MP**: *τὸ* **C**: fort. del. Kroll 5 *γεγενημένοις* **P**: **M** (*-νν-*) 6 *παθήματα* **C** 8 *τροφῆς* **P**: *τροφὴ* **C** prius *τὴν* om **P** 12 . 15 *ἔρρυθμον* **P** 15 cf. rep. X 617BC in remp. II 237, 16ss | *προεῖπε* **P** 20 *ἐπιλάμπουσαν* **P** 22 *παθήματα* **C** | cf. Arist. metaph. ϑ 9. 1051ª 30. anal. post. α 12. 77ᵇ 31 23 *τὸν νοητὸν* **C** | cf. Phaedr. 250B 24s cf. schol. **C** 25ss cf. rep. VII 524D 527D 526C 529D in remp. II 18, 3 27 *γὰρ* **CM**: *δὴ* **P**

καὶ ὅλως τὴν πρωτουργὸν καὶ νοερὰν περιφορὰν καὶ τὸν θεῖον ἀριθμὸν καὶ τὰ σχήματα τὰ νοερὰ καὶ πρό γε τούτων
14 *τὴν διαλεκτικήν, καθ' ἣν τὸ νοητὸν ἅπαν νοοῦσι καὶ ἐνίζονται πρὸς τὴν μίαν τῶν ἑνάδων ἁπασῶν αἰτίαν· καὶ εἰ δεῖ διελόντα λέγειν, διὰ μὲν τῶν τοιούτων μαθημάτων ἐνεργοῦσι περὶ τὰ πρῶτα, διὰ δὲ τῆς γυμναστικῆς ἀχράντως προΐστανται τῶν δευτέρων, διὰ δὲ τῆς μουσικῆς ἐναρμονίως τὸν σύνδεσμον συνέχουσι τῶν ὅλων.*

Τοὺς δέ γε οὕτω τραφέντας ἐλέχθη που μήτε χρυσὸν μήτε ἄργυρον μήτε ἄλλο ποτὲ μηδὲν κτῆμα αὐτῶν ἴδιον νομίζειν [18 B. cf. rep. III 416 D ss].

Ἃ μὲν ἐπὶ τῆς εὐνομωτάτης πόλεως προστέτακται, δήλην ἔχει τὴν αἰτίαν καὶ εἴρηται πρὸς τοῦ Σωκράτους ἐν ἐκείνοις· πῶς δὲ καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν ταῦτα μετοίσομεν; ἢ κατιδόντες, δι' ἣν αἰτίαν ἄνθρωποι χρυσὸν καὶ ἄργυρον διώκουσι καὶ τί ποτε ἐννοοῦντες ἔρωτα τοῦτον ἐρῶσιν ἀπέραντον· δῆλον δὴ ὅτι τὰς ἑαυτῶν χρείας ἐκ παντὸς θεραπεύειν ἐθέλοντες καὶ τὰ πρὸς ἡδονὴν ἑαυτοῖς ἐκπορίζειν ἐπιθυμοῦντες· διὰ γὰρ ταῦτα καὶ τὸν πολυάρατον πλοῦτον ἐκπλήττονται. τοῖς γοῦν πλουσίοις πολλά φασι τὰ παραμύθια
B *εἶναι κατὰ τὸν Κέφαλον* [rep. I 329 E]. *εἰ δὴ ταῦτα οὕτως ἔχοντά ἐστιν, ἡ τῶν οὐρανίων θεῶν τελειότης αὐτάρκης οὖσα καὶ πρὸς τὸ καλὸν ἐστραμμένη καὶ τὸ ἀγαθὸν οὐδὲν δεῖται τῆς ἐπεισάκτου ταύτης καὶ φαινομένης αὐταρκείας οὐδὲ εἰς χρείαν βλέπει καὶ τῆς χρείας στοχάζεται, πόρρω δὲ ἁπάσης ἐνδείας ἱδρυμένη καὶ τῆς ὑλικῆς ἀνάγκης καὶ πλήρης οὖσα τῶν ἀγαθῶν τὴν ἡγεμονικὴν ἔχει τάξιν ἐν τῷ παντί. καὶ μὴν καὶ τὸ μεριστὸν καὶ διῃρημένον ἀγαθὸν οὐ προσίεται, τὸ δὲ κοινὸν καὶ ἐπὶ τὰ ὅλα διατεῖνον καὶ ἀμέριστον προβέβληται καὶ κατὰ τοῦτο χαρακτηρίζεται διαφερόντως. ἐφαρμόσει ἄρα καὶ τούτοις τὸ μήτε χρυσὸν μήτε ἄργυρον*

CMP

3 cf. rep. VII 534 E 4 *αἰτίαν* om **C** in fine pag. 8 *συνεχουσῶν* **C** 9 s *τραφέντας ἕως τοῦ· μηδὲν* **C** 11 *ἑαυτῶν* Plat. *νομίζειν δεῖν* Plat. cf. p. 43, 1 12 *μὲν γὰρ* **MP** | cf. Tim. 23 C 14 *ἢ* ll. 14 s *κατιδόντες ἐν ἐκείνοις* **P** 19 *γὰρ* **CM**: *δὴ* **P** 21 *ἐγκέφαλον* **P** | Socratis uerba, non Cephali 26 *πλήρης οὖσα* **MP**: *πληροῦσα* **C**; cf. p. 44, 11

μήτε ἄλλο μηδὲν κτῆμα νομίζειν ἴδιον αὐτῶν. εἰ δὲ βούλει, καὶ τοῦτον λεγέσθω τὸν τρόπον φυσικῶς· καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ ἕκαστα τῶν μετάλλων, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων, ἀπὸ τῶν οὐρανίων ἐν γῇ φύεται θεῶν καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀπορροίας. λέγεται γοῦν Ἡλίου μὲν ὁ χρυσός, Σελήνης δὲ ὁ ἄργυρος, Κρόνου δὲ μόλυβδος καὶ Ἄρεως ὁ σίδηρος. ταῦτα δὴ οὖν γεννᾶται μὲν ἐκεῖθεν, ὑφίσταται δὲ ἐν γῇ καὶ οὐκ ἐν ἐκείνοις τοῖς τὰς ἀπορροίας ἀφιεῖσιν· οὐδὲν γὰρ ἀπὸ τῶν ἐνύλων ἐκεῖνα εἰσδέχεται· καὶ ἔστι πάντα μὲν C ἐκ πάντων, ἐπικρατεῖ δὲ ὅμως ἄλλη ἐν ἄλλοις ἰδιότης, οἷς μὲν Κρόνιος, οἷς δὲ Ἡλιακή, πρὸς ἣν καὶ ἀπιδόντες οἱ τούτων φιλοθεάμονες τὸ μὲν εἰς τήνδε, τὸ δὲ εἰς ἄλλην δύναμιν ἀναπέμπουσιν. οὔτ' οὖν ἴδια ταῦτα τῶν θεῶν ἐστιν, ἀλλὰ κοινά — πάντων γάρ ἐστιν ἔκγονα — οὔτε ἐν ἐκείνοις ἐστίν — οὐ γὰρ δεῖται αὐτῶν τὰ ποιοῦντα — ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐξ αὐτῶν ἀπορροίας ἐνταῦθα συμπήγνυται. διὰ τί οὖν παρὰ ἀνθρώποις μεριστῶς ταῦτα σπουδάζεται; διότι ζωὴν ἔχουσιν ἔνυλον καὶ πρὸς τὸ μερικὸν ἀποτείνονται τοῦ ὅλου ἀποστάντες· διὰ γὰρ τοῦτο τὸ ἐμὸν καὶ οὐκ ἐμὸν πολὺ παρ' αὐτοῖς, ἕνωσις δὲ καὶ κοινωνία ζωῆς ἐκλέλοιπεν.

Ἀλλ' ὡς ἐπικούρους μισθὸν λαμβάνοντας τῆς φυλακῆς παρὰ τῶν σωζομένων ὑπ' αὐτῶν, ὅσος σώφροσι μέτριος, ἀναλίσκειν τε δὴ κοινῇ καὶ συνδιαιτωμένους μετ' ἀλλήλων ζῆν, ἐπιμέλειαν ἔχοντας ἀρετῆς διὰ παντός, τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων σχολὴν ἄγοντας [18B. cf. rep. II 374Ess].

Ἐν μὲν ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς δόσιν καὶ ἀντίδοσιν εἶναι καὶ μισθὸν τῆς εὐποιίας οὐδὲν ἂν εἴη θαυμαστόν· εὖ γὰρ δὴ τοῦτο καὶ ὁ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις εἴρηκεν, ὅτι D σκοπὸς ἡμῖν εὐδαίμονα ποιῆσαι τὴν πόλιν ὅλην, ἀλλ' οὐχ ἕν τι τῆς πόλεως γένος, οἷον τὸ φυλακικόν· εἰ δὲ τοῦτο

CMP

1 κτῆμα μηδὲν **MP** αὐτῶν **M** 5 οὖν **M** 6 μόλιβδος **CM** nolui ὁ μόλυβδος 8 ἀφεῖσιν **P** 16 συμπήγνυνται **P** 17 μερικῶς **C** 18 ἀποτείνοντες **C** 21 ss λαβόντας τῆς φυλακῆς ἕως τοῦ· τῶν ἄλλων **C** 26 ἄγοντας σχολήν Plat. cf. p. 45, 13 29 ἐν ἐκείνοις om **P** | cf. rep. IV 420B

ὀρθόν, δέοι ἂν τοὺς μὲν προνοίᾳ καὶ φρονήσει τὴν πόλιν σῴζειν, τοὺς δὲ ὑπουργίᾳ καὶ θητείᾳ τὰς τοῦ βίου χρείας ἀποπληροῦν τοῖς σωτῆρσι τῆς πολιτείας, ὥσπερ καὶ ἡ ἐν ἡμῖν φύσις πλάττουσα καὶ συνέχουσα τὸ ὄργανον γαλήνην παρασκευάζει τῷ φρονοῦντι πρὸς τὰς αὐτῷ πρεπούσας ἐνεργείας. ἐν δέ γε τῷ κόσμῳ ποίαν ἀντίδοσιν ἢ ποῖον δή τινα μισθὸν εἰς τοὺς ἐν οὐρανῷ θεοὺς ἀπὸ τῶν θνητῶν ὁ λόγος ἐρεῖ γίγνεσθαι; μήποτε γὰρ ἴδια ταῦτα τῆς ἀνθρωπίνης ἐστὶν ἀσθενείας μὴ ἐχούσης τὸ αὔταρκες, θεὸς δὲ πᾶς αὐτάρκης καὶ πρὸς τῷ αὐτάρκει διὰ τὸ μετὰ τῆς αὐταρκείας ὑπέρπληρες πληρῶν μὲν τὰ ἐνδεέστερα τῶν ἀγαθῶν, εἰσδεχόμενος δὲ οὐδὲν ἀπ᾽ αὐτῶν. ἢ καὶ εἰ μηδὲν εἰσδέχοιτο τὸ θεῖον, ἅτε ἱκανὸν καὶ ἀνενδεές, ὅμως μισθούς τινας παρ᾽ ἡμῶν ἀπαιτεῖ καὶ ἀμοιβὰς τῆς εὐποιίας, τὴν ὁμολογίαν τῆς χάριτος καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην, δι᾽ ἣν ἐπι-
E *στρέφομεν εἰς αὐτοὺς καὶ πληρούμεθα μειζόνων ἀγαθῶν· ἀγαθὸν γὰρ ὂν πάντα βούλεται εἰς αὐτὸ βλέπειν καὶ μεμνῆσθαι, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ πάντα καὶ δι᾽ αὐτό. τοῦτο γὰρ σῴζει καὶ τὰ μετ᾽ αὐτό, τὸ πρὸς τὴν θείαν αἰτίαν ἕκαστον ἀναρτᾶν. ἀλλ᾽ εἰ ταῦτα τοῦτον τὸν τρόπον ἀφερμηνεύοιμεν, εἰς ἐπιστροφὰς καὶ ὁμολογίας χάριτος τοὺς μισθοὺς ἀναπέμποντες, πῶς ἔτι συνᾴσεται ἡμῖν τὸ συνδιαιτᾶσθαι κοινῇ τοὺς θεοὺς καὶ ἀναλίσκειν τὸν τοιοῦτον μισθόν; βέλτιον οὖν τὸν μὲν μισθὸν φυσικώτερον ἀκούειν· ἐπειδὴ γὰρ ἀπόρροιαι μὲν ἥκουσιν εἰς τὸν θνητὸν τόπον ἐκεῖθεν, ἀναθυμιάσεις δὲ ἐντεῦθεν ἐκεῖσε κινούμεναι, καὶ διὰ τούτων ἡ περὶ τὰ θνητὰ δημιουργία συντελεῖται τῶν θεῶν, τὰς τοιαύτας μεταβολὰς τῶν γηΐνων καὶ μεταβάσεις μισθὸν προσεῖπεν ἀπὸ τῆς ὅλης γῆς τῷ οὐρανῷ τελούμενον, ἵνα ἀνέκλειπτος ἡ γένεσις ᾖ, τὴν δὲ κοινὴν δίαιταν τὴν μίαν σύμπνοιαν τῆς θείας δημιουργίας*

CMP

2 *ὑπουργεία* **MP** 4 *ἡμῖν* **MP**: *ἐμοὶ* **C** *συνέχουσα* **MP**: *ἔχουσα* **C** | cf. Phaed. 84 A 9 *σχούσης* **C** 10 *αὐτάρκις* **C** *μετὰ* om **P** 11 *ἐνδεέστερα* **C**: *δεύτερα* **MP** 16 *αὐτοὺς* **P** *ἀγαθῶν* **CM**: *ἀγαθόν* **P** | cf. infra 65 A 17 *αὐτὸ* **P** 18s fort. *τούτῳ . . . τῷ* 19 *θείαν* om **P** 21 *ἔτι* **CP**: *ἐστι* **M** 25 *ἐντεῦθεν ἐκεῖσαι* **C**: *ἐκεῖθεν* **MP** 29 *τελουμένην* **P**

καὶ τὴν ὁμονοητικὴν τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν προμήθειαν, δι' ἣν ἀναλίσκεται μὲν ἅπαν τὸ ἐκ γῆς μεταβάλλον, ποικίλως δὲ ἡ γένεσις ἐξαλλάττεται διὰ τῆς χορείας τῶν οὐρανίων. εἰς ἃ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος βλέπων ἐρεῖ τὸν ὅλον κόσμον ἑαυτῷ F φίλον εἶναι καὶ γνώριμον δι' ἀρετήν, καὶ τὴν ἑαυτοῦ φθίσιν ἑαυτῷ παρέχεσθαι τροφήν, πάντα εἰς ἑαυτὸν δρῶντα καὶ πάσχοντα ὑφ' ἑαυτοῦ. τί οὖν τὸ τέλος τῆς μιᾶς ταύτης καὶ κοινῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν; ἀρετή, φησιν αὐτός, ἀρετή· ἡ θεία δηλαδή· παρὰ γὰρ θεοῖς ἡ ἀρετὴ πρῶτον, εἶτ' ἀπ' ἐκείνων καὶ εἰς τὰ κρείττονα γένη καὶ εἰς ἡμᾶς κάτεισι μοῖρά τις αὐτῆς. κατ' αὐτὴν οὖν ζῶντες οἱ τοῦ κόσμου φύλακες καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων ἄγοντες σχολήν — οὐ γὰρ εἰς χρείας ὁρῶσιν οὐδὲ πρὸς τὸ 15 ἔξω βλέπουσιν· πάντα γάρ ἐστιν ἔνδον αὐτῶν — σῴζουσί τε πάντα καὶ πληροῦσι τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ὑπουργοῦντες καὶ συνεργοῦντες τῷ ἑνὶ πατρὶ καὶ δημιουργῷ τῶν ὅλων. ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῖς μεταβολαῖς τῆς γῆς αὐτοὶ μέτρον ἀφορίζουσιν οὐκ ἐξιστάμενοι ἑαυτῶν, ἀλλὰ πρὸς ἑαυτοὺς ἐστραμμένοι καὶ ἐν ἑαυτοῖς ὄντες, διὰ τοῦτο καὶ τὸν μισθὸν σώφροσι μέτριον προσείρηκε· σωφρονοῦντες γὰρ τῷ ἑαυτῶν εἶναι καὶ τὰ δεύτερα μετροῦσι τὰς παντοίας αὐτῶν μεταβολὰς ἐν τῇ ἁπλότητι τῆς ἑαυτῶν ζωῆς περιέχοντες. οὕτω μὲν οὖν κατὰ ταύτην τὴν ὁδόν. κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν τὴν ὁσιότητα φήσομεν καὶ τὴν εἰς θεοὺς ἐπιστροφὴν μάλιστα μέτρον ἔχειν καὶ τῷ ἀγαθῷ κατέχεσθαι, τοῦτο δὲ ὁρίζεσθαι παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν κατὰ τὴν θείαν φρόνησιν ἑαυτούς τε καὶ τὰ ἄλλα σῴζειν δυναμένων.

Καὶ μὲν δὴ καὶ περὶ γυναικῶν ἐπεμνήσθημεν, ὡς τὰς φύσεις τοῖς ἀνδράσι παραπλησίας εἴη συναρμοστέον, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα πάντα κοινὰ κατά τε πόλεμον καὶ κατὰ τὴν ἄλλην δίαιταν δοτέον B πάσαις [18C. cf. rep. V 453Bss].

CMP

1 προμηθίαν **MP** 3 cf. Tim. 40C 4 τὸν κόσμον ὅλον **MP** 4s cf. Tim. 34B 5s cf. 33C 6 παρέχεσθαι τροφὴν ἑαυτῷ **P** 8 πολιτειῶν **C** 19 αὐτοῖς **MP** ταῦτα **C** 25 παρ' αὐτῶν τῶν θεῶν om **P** 28ss ἐπεμνήσθημεν ἕως τοῦ· καὶ κατὰ τὴν **C**

Τὸ κοινὰς εἶναι τὰς ἀρετὰς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν Πλάτωνι μὲν εἰκότως ἤρεσεν ἓν εἶδος ἀποφαινομένῳ τὸ ἀνθρώπειον, ἀλλ' οὐχ ἕτερον μὲν τὸ ἄρρεν, ἕτερον δὲ τὸ θῆλυ τιθεμένῳ· τὰ γὰρ ἑτέραν ἔχοντα τὴν τελειότητα κατ' εἶδος τῷ εἴδει ἕτερά ἐστι, τὰ δὲ τῷ εἴδει τὰ αὐτὰ καὶ τελειότητα μίαν ἔχει καὶ τὴν αὐτήν· ἄλλοις δὲ ἀπέγνωσται τὸ μὴ εἶναι κατ' εἶδος διαφορὰν ἐν τούτοις ὁμολογεῖν, καίτοι τοῦ Πλάτωνος ἐπιδείξαντος, ὅτι καὶ δυνατὸν τοῦτο καὶ συμφέρον· δυνατὸν μέν, ὅτι ἡ ἱστορία τοῦτο βεβαιοῖ· φαίνονται γὰρ γυναῖκες εὖ τραφεῖσαι μακρῷ ἀμείνους ἀνδρῶν· συμφέρον δέ, ὅτι ἄμεινον ἀντὶ ἡμίσεων διπλασίους εἶναι τοὺς τὴν ἀρετὴν ἐν τοῖς ἔργοις ἐπιδεικνυμένους. ὡς οὖν φύλακας ἀπετελέσαμεν τοιᾷδε τροφῇ καὶ τοιοῖσδε μαθήμασιν, οὕτω καὶ φυλακίδας ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀποτελέσομεν, καὶ ὡς τοὺς προπολεμοῦντας, οὕτω καὶ τὰς προπολεμούσας. ἵνα δὲ μᾶλλον τὴν τοῦ Πλάτωνος θαυμάσωμεν διάνοιαν, ἐπὶ τὰ
C *ὅλα καὶ τὴν τοῦ παντὸς διακόσμησιν ἡμῖν ἑαυτοὺς ἀναπεμπτέον, ὅπου καὶ θαυμαστὴν ὀψόμεθα σύμπνοιαν τοῦ ἄρρενος καὶ θήλεος· ἐν μὲν γὰρ θεοῖς οὕτω ταῦτα συμπέφυκεν ἀλλήλοις, ὥστε καὶ ἀρρενόθηλυν ἀποκαλεῖσθαι τὸν αὐτόν, καθάπερ Ἥλιον καὶ Ἑρμῆν καὶ ἄλλους τινὰς θεούς· ὅπου δὲ καὶ διῄρηται, κοινὰ τὰ ἔργα ἐστὶ τοῦ ἄρρενος καὶ θήλεος τῶν ὁμοταγῶν, πρώτως μὲν ⟨ἀποτελούμενα⟩ ἀπὸ τοῦ ἄρρενος, ὑφειμένως δὲ ἀπὸ τοῦ θήλεος. διὸ καὶ ἐν τοῖς θνητοῖς ἡ φύσις ἀσθενέστερον ἐν πᾶσιν ἀπέφηνε τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος. πάντα δ' οὖν ἅπερ ἐκ τοῦ ἄρρενος, ταῦτα καὶ τὸ θῆλυ γεννᾷ τῆς ὑφέσεως σῳζομένης· ἥ τε οὖν Ἥρα συμπρόεισι τῷ Διὶ πάντα ἀποτίκτουσα σὺν τῷ πατρί· διὸ καὶ ἰσοτελὴς αὐτῷ*

CMP(N)

2 *ἓν εἶδος* **N**: *εἶδος* **CMP**: *εἶδος ἓν* ς | cf. in remp. I 236 *περὶ τῶν … δεικνύντων λόγων κοινὰς εἶναι τὰς ἀρετὰς … ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν* et Procli commentarios ad 42A *διπλῆς δὲ οὔσης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως κτἑ.* infra 325Css 3s *τῶ θῆλυ* **C** 4 *θεμένω* **M** *ἔχοντι* **M** 5 *καὶ τὴν* **MP** 6s *ἀπέγνωσται κατ' εἶδος μὴ εἶναι διαφορὰν ἐν τ. ὁμολογοῦσι* **MP** 8 *τοῦτο* post *συμφέρον* **P** 9 *ὅτι καὶ ἡ* **MP** 10 *τῶν ἀνδρῶν* **P** 11 *ἀντὶ* om **M** 14s *ὡς πρὸς τοὺς πολεμοῦντας* **M** 17 *αὐτοὺς* (*ἡμῖν* om) ς 18 *σύμπνοιαν* om **C** 22 *τοῦ θήλεος* **P** | cf. schol. **C** 23 *πρῶτος* **C** | lac. uidit Kroll 27ss cf. infra 67EF 137B Tim. 40Es

προσαγορεύεται· καὶ ἡ Ῥέα τῷ Κρόνῳ· πάσης γάρ ἐστι τῆς Κρονίας δυνάμεως κόλπος ἡ θεὸς αὕτη· καὶ ἡ Γῆ τῷ Οὐρανῷ· πάντων γὰρ ἡ Γῆ μήτηρ, ὧν ὁ Οὐρανὸς πατήρ. καὶ πρὸ τούτων τῶν στοιχείων ἐὰν τὸ πέρας καὶ ἄπειρον λάβωμεν, ἃ δὴ τὴν ἀρχῆς τάξιν ἔλαχε πρὸς ταῦτα καὶ αἰτίας, εὑρήσομεν ἐξ ἀμφοῖν πάντα τὰ ὁπωσοῦν εἰς τὸ εἶναι παριόντα γεννώμενα. ἔχεις οὖν καὶ ἐν νοητοῖς καὶ ἐν νοεροῖς καὶ ἐν ὑπερκοσμίοις θεοῖς τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ συνάρμοσιν. D *ἴδε δὴ τὸ αὐτὸ καὶ ἐν οὐρανῷ· πᾶσα γὰρ ἡ γένεσις ἔκ τε ἡλίου κυβερνᾶται καὶ σελήνης, μειζόνως δὲ ἀπ' ἐκείνου καὶ πατρικῶς, ἀπὸ δὲ ταύτης δευτέρως· διὸ καὶ ἐλάττων ἥλιος ὑπό τινων προσωνόμασται. καὶ τοῖς ἐν ἡλίῳ θεοῖς ἄρρεσίν εἰσι καὶ σεληνιακαὶ τάξεις ἀνάλογον. ἐν δέ γε τοῖς δαίμοσιν εἰ θεωροίης, πανταχοῦ συνεζευγμένην ὄψει τῶν διττῶν τούτων γενῶν τὴν πρόνοιαν· τοῖς μὲν γὰρ θείοις δαίμοσιν αἱ θεῖαι δαιμονίδες ἡνωμένως πάντα ἀποτελοῦσι δευτέρως, ἅπερ ἐκεῖνοι πρώτως· τοῖς δὲ ψυχικοῖς αἱ ψυχικαί, τοῖς δὲ φυσικοῖς αἱ φυσικαί, τοῖς δὲ σωματικοῖς αἱ σωματικαί, μητέρων ἔχουσαι πρὸς τοὺς ἄρρενας καὶ δυάδων ὡς πρὸς μονάδας λόγον· πάντα γὰρ ὑφειμένως γεννῶσιν, ἅπερ ἐκεῖνοι πατρικῶς καὶ ἡνωμένως παράγουσιν. εἰ τοίνυν ὀρθῶς εἰκάζομεν* πρότερον [p. 34, 6 ss] *τοὺς μὲν φύλακας τοῖς θεοῖς τοῖς οὐρανίοις, τοὺς δ' ἐπικούρους τοῖς δαίμοσι τοῖς ἐκείνων ὀπαδοῖς καὶ ὑπουργοῦσιν αὐτῶν ταῖς προνοίαις, εἰκότως ὁ Πλάτων καὶ ἐν τοῖς γένεσι τούτοις τὴν ὁμοίαν τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ συνάρμοσιν ἀσπάζεται, καὶ μεταδίδωσιν ἀμφοῖν κοινῆς* E *ἀρετῆς καὶ κοινῶν ἐπιτηδευμάτων, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις τὰ γένη ταῦτα συνέδησεν ἀλλήλοις καὶ μετ' ἀλλήλων ἐποίησεν αὐτὰ τίκτειν, χωρὶς δὲ ἀπὸ θατέρου τὸ ἕτερον οὐ διεῖλεν,*

CMP

2 *κρονείας* **MP** *αὕτη ἡ θεὸς* **P** | cf. orac. chald. 30. 19 5 *λάβωμεν* **CM**: *λέγομεν* **P** 9 an *ἰδὲ*? *δὴ τὸ* ego: *δὴ δὴ τὸ* **C**: *δὴ καὶ* **M**: *δὴ* **P** *ἡ* om **P** 11 cf. infra 265 A Arist. de animal. creat. *δ* 10 777ᵇ 25 12 *καὶ ἐν τοῖς* **C** 15 *θεοῖς* **MP** 19 an ⟨*ὡς*⟩ *πρὸς*? *ἄρσενας* **P** 21 *εἰ* — 22 *θεοῖς* om **P** 21 s *εἰκάζομεν* impf. 23 *ὁπαδοῖς* **P** 25 *ἐν τούτοις γένεσι* **MP** *ὁμόνοιαν* **CMP**: em ς 28 *ταῦτα συνέδησε τὰ γένη* **P** 29 *αὐτὰ τίκτειν* ll.: *ἀποτίκτειν* Kroll

ἀλλ' ἄγονον χωρισθέν ἐστιν ὁποτερονοῦν, οἷς ἐξ ἀμφοῖν ἡ γένεσις. καίτοι πλείων ἐστὶν ἡ διαφορὰ κατὰ τὰ ὄργανα τὰ φυσικὰ τούτων ἢ κατὰ τὰς ζωάς· ἀλλ' ὅμως καὶ ἐν ἐκείνοις κοινὸν τὸ ἔργον αὐτοῖς ἐποίησεν ἡ φύσις· πολλῷ ἄρα μᾶλλον κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα καὶ τὴν σύμπασαν ζωὴν τὴν κοινωνίαν αὐτῶν πρεσβεύειν ἄξιον.

Τί δὲ δὴ τὸ περὶ τῆς παιδοποιίας; ἢ τοῦτο μὲν διὰ τὴν ἀήθειαν τῶν λεχθέντων εὐμνημόνευτον ἕως τοῦ· καὶ ταῦτα εὐμνημόνευτα ᾗ λέγεις [18CD. cf. rep. V 454D—461E].

Εἴ τις ἐπιζητοίη, διὰ τί τὸ ἄηθες εὐμνημόνευτόν ἐστιν, οὐ χαλεπὸν λέγειν, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν κινεῖ τὴν φαντασίαν ὡς παράδοξον καὶ τὸν τύπον ἑαυτοῦ τρανέστερον ἡμῖν ἐντίθησιν. καὶ μὴν καὶ τὸ κοινὸν ἐπὶ τῶν γυναικῶν ὅπως λέγεται, ῥάδιον ἑπομένως ἀποδιδόναι τῷ Πλάτωνι· βούλεται γὰρ κατὰ τὸν νοῦν τῶν ἀρχόντων ἐν ἀφωρισμένοις καιροῖς
F *ἐπιτελεῖσθαι τὰς συνέρξεις μετὰ θυσιῶν καὶ εὐχῶν, καὶ μηδενὸς ἰδίαν εἶναι τὴν συνερχθεῖσαν, ἀλλὰ χωρίζεσθαι μετὰ τὴν σύνερξιν καὶ οἰκεῖν χωρίς, καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις καιροῖς τούτῳ συντάττεσθαι ὃν ἂν δοκιμάσωσιν οἱ φύλακες. ἀλλὰ ταῦτα οὕτως δείκνυσι τὴν εἰς τὴν φύσιν ἀνήκουσαν τούτων θεωρίαν. λέγωμεν οὖν ὅπῃ ταῦτα προσήκει τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός· καὶ γὰρ ταῦτα πολὺ πρότερον ἐν τοῖς θεοῖς ὑπάρχει διὰ τὴν ἕνωσιν αὐτῶν. πάντα γὰρ ἔκγονα πάντων, εἰ καὶ ἄλλα κατ' ἄλλην ἰδιότητα χαρακτηρίζεται,*
16 *καὶ ἐν πᾶσίν εἰσι πάντες, καὶ πάντες πρὸς πάντας ἥνωνται μετὰ τῆς θεοῖς πρεπούσης ἀμιγοῦς καθαρότητος, εἰς ἣν καὶ ὁ Σωκράτης ὁρῶν τήν τε κοινωνίαν ἠσπάζετο ταύτην καὶ τὴν τῶν ἐπιτηδευμάτων καθ' ἓν ἕκαστον διανομὴν*

CMP

1 *χωριστόν ἐστιν* **P** *ὁποτερονοῦν* **C**: *ὃ πρότερον ἐν* **MP**: *ὁπότερον ἐν* ς 2 *πλέον* **P** 7 *δὲ* ll.: *δαὶ* corr A Plat. *τῆς* ll. cum A 𝔗 F 𝔡 Pl.: om *ς Pl. 7s *μὲν δὴ διὰ* **P** 9 *καὶ ταῦτα* om **C** *εὐμνημόνατο* **C** 11 *τὸ ἄηθες* — 13 *ἐντίθησιν* citat fere schol. Pl. 17 cf. in remp. II 7, 3 18 *χωρίζεται* **C** 24 *πάντα* t: *ταντὰ* (˜ eras.) **C**: *ταῦτα* **MP**; cf. p. 43, 9s 14 27 *τῆς* **C**: ex *τοῖς* **P**[1]: *τῆς τοῖς* **M** fort. recte

ἑκάστῳ κατὰ φύσιν. ἐπεὶ καὶ τὸ μὴ γινώσκειν ἰδίᾳ τὸ ἑαυτοῦ γέννημα παρὰ τοῖς θεοῖς ἐστιν, διὸ κοιναὶ μὲν αὐτοῖς αἱ νοήσεις, κοιναὶ δέ εἰσιν αἱ ποιήσεις· τὸ δὲ γεννηθὲν ἕκαστος ὡς κοινὸν ἁπάντων ὂν εὐεργετεῖ καὶ σῴζει. καὶ μὴν καὶ τὸ ἀδελφοὺς μὲν νενομίσθαι πάντας τοὺς ὁμοταγεῖς, πατέρας δὲ καὶ προγόνους τοὺς κρείττους, ἐκγόνους δὲ καὶ παῖδας τοὺς ὑφειμένους, ἀπὸ τῶν θεῶν καὶ εἰς τήνδε μετενήνεκται τὴν πολιτείαν· ἡ μὲν γὰρ ὁμοιότης τῆς οὐσίας ἡ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αἰτίας τὸ ἀδελφὸν τὸ ἐν ἐκείνοις, ἡ δὲ γόνιμος αἰτία τὸ προγονικόν, ἡ δὲ ἀπόρροια τῆς οὐσίας ἡ εἰς δευτέραν προϊοῦσα καὶ τρίτην σειρὰν τὸ τῶν ἐκγόνων εἶδος ἐπιδείκνυσιν. ἐπεὶ καὶ τὸ τὴν αὐτὴν ἑτέροις ἢ τὸν αὐτὸν πλείοσι συζεύγνυσθαι λάβοις ἂν ἐκ τῶν μυστικῶν B λόγων καὶ τῶν ἐν ἀπορρήτοις λεγομένων ἱερῶν γάμων, οἷς καὶ ὁ Πλάτων εἰς δύναμιν ἐξομοιῶν τὰ περὶ τοὺς πολίτας καὶ τοὺς τούτων γάμους ἱεροὺς γάμους προσηγόρευσε. καὶ μὴν ἐν τοῖς φυσικοῖς λόγοις καθορᾶν ἔξεστι καὶ τῶν διαφόρων λόγων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὑποδοχὴν γιγνομένην, καὶ τὸν ἕνα λόγον ἐν πλήθει φανταζόμενον ὑποδοχῶν καὶ διήκοντα διὰ πλειόνων ὑποκειμένων. ἀνάλογον δέ ἐστι τὰ μὲν εἴδη τοῖς ἄρρεσιν, αἱ δὲ ὑποδοχαὶ τοῖς θήλεσι. τί δή ποτε οὖν τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῷ παντὶ θεωρεῖται καὶ παράδοξόν ἐστιν ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς; ὅτι, φήσω, τῶν ὅλων ἀποτετεμάχισται καὶ μεριστὴ γέγονεν ἡ ἀνθρωπίνη πᾶσα ψυχή, καὶ διὰ τοῦτο φαίνεται καὶ αὐτῇ τὰ τῆς κοινωνίας ταύτης ἀντεχόμενα δόγματα πάντων δυσπαραδεκτότατα. εἰ οὖν τις ἀνέλοι τὴν κατάταξιν καὶ ἑαυτὸν ἐπὶ τὸ ὅλον ἀναγάγοι, προσοῖτο ἂν τὴν τοιαύτην κοινωνίαν, τῆς παρὰ τοῖς πολλοῖς διῃρημένης συμπαθείας ὑπεριδών. καθ' ὅσον δὲ ἕκαστος ἡμῶν κατατείνεται περὶ τὸ μέρος καὶ κατακερματίζεται καὶ

CMP

2 διὸ καὶ **C** 3 prius αἱ om **M** 6 κρείττονας **MP** 8 μετενήνεγκται **M** 11 προσιοῦσα **M** 13 συζευγνῦσθαι **CM** 13s cf. infra 293C et 315B in Parm. 775, 24 Lobeck Aglaoph. 608 Orph. frg. 91 16 τούτων **C**: τῶνδε **MP** | cf. rep V 458E 25 ἀυτῇ **C** 27 ἀυτὸν **C** 27s προσοιτο **M** sic 30 περὶ τὸ μέρος om **M**

C *τοῦ ὅλου καὶ ἑνὸς ἀπολιμπάνεται, κατὰ τοσοῦτον καὶ πρὸς τὴν τοιαύτην ἀνείλλεται ζωήν, ἄσχετον οὖσαν σχέσιν καὶ κατάταξιν ἀκατάτακτον καὶ ἀδιαίρετον διαίρεσιν.*

Ὅπως δὲ δὴ κατὰ δύναμιν εὐθὺς γίγνοινθ' ὡς ἄριστοι τὰς φύσεις ἕως τοῦ· τύχην ἡγουμένοις αἰτίαν τῆς ξυλλήξεως [18DE. cf. rep. V 459DE 460A].

Τὴν ὁμοιότητα καὶ τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ἰσότητα τὴν γεωμετρικὴν μετὰ τῆς ἀριθμητικῆς ἐν τῇ ἑαυτοῦ Πολιτείᾳ [VII 524D ss] *διαφερόντως ὁ Πλάτων παρέλαβεν, ἵνα τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν αὐτῆς ὡς ἐν αἰσθηταῖς ἢ πρὸς τὸ νοητὸν ὡς ἐν ὑπερουρανίοις ζωαῖς ἀπεικασίαν τελέως διασώσηται· διὰ γὰρ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ ἐν τοῖς γάμοις τῷ ἀρίστῳ τὴν ἀρίστην συναρμόζει καὶ τῷ χείρονι τὴν ὑφειμένην, ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς θεοῖς τὰ μὲν πρῶτα τοῖς πρώτοις μᾶλλον, τὰ δὲ δεύτερα τοῖς δευτέροις συμπέφυκε, καὶ μετὰ τῆς ἑνώσεώς ἐστιν ἡ ἀμιγὴς καθαρότης, ὥστε καὶ ἐν τοῖς δευτέροις μετὰ τοὺς θεοὺς γένεσι κατὰ τὸν τῶν θεῶν νοῦν ἡ τοιαύτη διανομὴ κατ' ἀξίαν ἐπιτελεῖται. διὰ τοῦτο τοῖς μὲν θείοις δαίμοσιν αἱ θεῖαι συντάττονται δαιμονίδες, τοῖς δὲ ψυχικοῖς αἱ ψυχικαί, τοῖς δὲ προσύλοις αἱ πρόσυλοι.*
D *καὶ πανταχοῦ τὸ ἀνάλογον ἐν τάξει πρόεισιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων. ἐπεὶ καὶ τὸ λάθρα μηχανᾶσθαι τοὺς ἄρχοντας τοῦτο τὴν ἐν ἀφανεῖ παρὰ τοῖς θεοῖς οὖσαν τῆς τοιαύτης συναγωγῆς τῶν γενῶν αἰτίαν ἱκανῶς ἀπεικονίζεται, γιγνομένης μὲν ἐκεῖθεν πρώτως, δευτέρως δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἑκάστου τάξεως, ἣν ὁ κλῆρος ἐνδείκνυται, τὸ συνδετικὸν ἔχων ἀπὸ τῆς ὁμοιότητος τῆς ζωῆς, καθ' ἣν ἕκαστον τῷ ὁμοίῳ συντέτακται, τῷ μὲν θείῳ τὸ θεῖον, τῷ δὲ ἐνύλῳ τὸ ἔνυλον, τῷ δὲ μέσῳ τὸ μέσον. καὶ διὰ τοῦτο πᾶσα στάσις ἐξῄρηται τῶν θείων καὶ διχόνοια, τὸ οἰκεῖον ἑκάστου στέργοντος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν καὶ αὐτοφυῆ ταύτην ὁρῶντος καὶ οὐκ ἐπεισοδιώδη*

CMP

2 *ἀνείλεται* **P**: *ἀνειλεῖται σϋστρέφεται* schol. **M** 3 *ἀκατάστατον* (*τ* ex *σι* corr) **P** *καὶ καταδιαίρεσιν ἀδιαίρετον* **P** 4 *δὴ* om **C** cum (*x*) Plat. *γίγνοιντο* Plat. cf. p. 51, 11. 15 p. 52, 1 5 *τὰς φύσεις* om **C** 6 *συλλήξεως* **MP** cum **D** (*s*) Plat. cf. p. 51, 2 10 *αἰσθητοῖς* **MP**: *αἰσθητικοῖς* **C** *τὴν πρὸς τὸ νοητὸν* **P** 12 *ἀορίστω* **P** 16 *τοὺς* om **MP** *τὸν* om **C**

25 *συνεκτικὸν* **P** *ἔχ*$\overset{\omega}{ο}$*ν* **M**[1]: *ἔχον* **C** 27 *τὸν θεῖον* **C**

καὶ μεμηχανημένην. ὧν ἁπάντων εἰκόνα φέρει τὸ καὶ τοὺς πολίτας τοῖς κλήροις ἀνατιθέναι τὴν σύλληξιν, οὐχ ὁρῶντας αὐτῶν τὸ κεκομψευμένον. ἐπεὶ κἀν τοῖς φυσικοῖς αἱ ὑποδοχαὶ τοῖς εἴδεσιν οἰκείως διανέμονται, καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν τῆς κατὰ τὴν ὕλην ἐξαλλαγῆς αἰτιάσαιτο ἂν τὴν ἑαυτοῦ σύνταξιν· ἀλλ' ὅμως καὶ τοῦτο ἐπιτελεῖται κατὰ τὰ αἴτια τὰ προεστῶτα τῆς ὅλης δημιουργίας, ἀνάλογον ὄντα τοῖς φύλαξι. ταῦτα μὲν οὖν εἰρήσθω τῆς τῶν ὅλων ἕνεκα E θεωρίας· Λογγῖνος δὲ ἐν τούτοις ἀπορεῖ, μήποτε ὁ Πλάτων τοῖς σπέρμασιν οἴεται συγκαταβάλλεσθαι τὰς ψυχάς· ἵνα γὰρ ἄριστοι γίγνωνται, τοῖς ὁμοίοις τὰς ὁμοίας συζεύγνυσι. καὶ ὅ γε Πορφύριος ἀπαντᾷ μὲν πρὸς τὴν ἔνστασιν, οὐ σφόδρα δὲ ἱκανῶς. ὁ δέ γε ἡμέτερος διδάσκαλος πρῶτον μὲν ἠξίου θεωρεῖν, ὅτι ὁ Πλάτων αὐτὸς προσέθηκε τὸ ἵνα ὡς ἄριστοι γίνοιντο τὰς φύσεις· δέχονται γὰρ οἱ παῖδες ὁμοιότητα φυσικὴν ἀπὸ τῶν πατέρων καὶ τῆς εὐγενείας μεταλαγχάνουσι τῆς τῶν γεννησαμένων κατὰ τὰς φυσικὰς ἀρετάς· ἔπειτα κἀκεῖνο ἐννοεῖν, ὅτι εἰ καὶ μὴ συγκαταβάλλεσθαι τοῖς σπέρμασιν τὰς ψυχὰς ἀληθές, ἀλλὰ κατ' ἀξίαν γε εἶναι τὴν τῶν ὀργάνων διανομήν· οὐ γὰρ εἰς τὰ τυχόντα ὄργανα αἱ ψυχαὶ πᾶσαι εἰσοικίζονται, ἀλλ' ἑκάστη εἰς τὸ ἑαυτῇ προσῆκον· ἐσθλὰ μέν φησιν Ὅμηρος [Ξ 382].

ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρεια δὲ χείρονι δόσκεν.

ἔτι δὲ ὥσπερ ὁ τελεστὴς σύμβολα ἄττα τοῖς ἀγάλμασι περιτιθεὶς ἐπιτηδειότερα αὐτὰ καθίστησιν εἰς μετουσίαν δυνάμεων ὑπερτέρων, οὕτω δὴ καὶ ἡ φύσις ἡ ὅλη τὰ σώματα πλάττουσα τοῖς φυσικοῖς λόγοις ἀγάλματα τῶν ψυχῶν ἄλλην F ἄλλοις ἐπιτηδειότητα ⟨ἐν⟩σπείρει πρὸς ἄλλων καὶ ἄλλων ψυχῶν ὑποδοχήν, ἀμεινόνων τε καὶ χειρόνων· ἣν καὶ ὁ πολιτικὸς ὀρθῶς ἐπιστάμενος καὶ τῶν σπερμάτων ποιεῖται λόγον πολὺν καὶ πάσης τῆς φυσικῆς ἐπιτηδειότητος, ἵνα δὴ αὐτῷ καὶ

CMP

3 cf. in remp. II 7, 3 5 τῆς **M**: τοῖς **P** τῆς — ἐξαλλαγῆς om **C** ἂν τὴν **P**: ἀυτὴν **C**: αὖ τὴν **M** 6 τάξιν **C** 10 cf. Arist. de animal. creat. β 1. 733^b 33 735^a 5 11 γένωνται **P** 17 τῆς τῶν **C**: τε τῶν **P**: τῶν **M** 24 ἐσθλὸς om **C** χείρονα **M** 25 cf. infra 64F ss | ἅττα **C** 29 ⟨ἐν⟩ add Kroll

αἱ ψυχαὶ ἄρισται ἐπὶ φύσεσιν ἀρίσταις γίγνωνται. ταῦτα καὶ πρὸς τὴν ἀπορίαν τοῦ Λογγίνου ῥητέον. διὰ τίνα δὲ αἰτίαν ἄμεινον ὑπέλαβεν ὁ Πλάτων τὴν τύχην αἰτίαν νομίζειν τοὺς
17 *πολίτας τῆς τοιαύτης διανομῆς; ἢ ὅτι τῶν μὲν νομιζομένων ἡμῖν ἀγαθῶν λυσιτελές ἐστι καὶ τὴν αἰτίαν ἐγνωκέναι· μᾶλλον γὰρ ἐκείνην θαυμάσομεν· τῶν δὲ ὑπειλημμένων ἡμῖν κακῶν ἄμεινον ἀναίτιον ἡγεῖσθαι τὴν παρουσίαν, ἤ τινα αἰτίαν αὐτῶν ἐπ' ἀγαθῷ ταῦτα διανέμουσαν αἰτιᾶσθαι· τοῦτο γὰρ εἰς καταφρόνησιν ἐγείρει τοῦ δεδωκότος, μᾶλλον δὲ εἰς μῖσος, διότι παντὶ τὸ κακοποιὸν αὐτοῦ φευκτόν.*

Καὶ μὴν ὅτι γε τὰ μὲν τῶν ἀγαθῶν θρεπτέον φαμὲν εἶναι, τὰ δὲ τῶν κακῶν εἰς τὴν ἄλλην λάθρᾳ διαδοτέον πόλιν [19A].

Καὶ ταῦτα τῶν ἐκεῖ διωρισμένων ἐστί, πολλῷ δὲ πρότερον ἐν τῷ παντὶ γίνεται. τῶν γὰρ παραγομένων ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ δαιμόνων τὰ μὲν ἐν αὐτοῖς μένει, γένη καθαρὰ καὶ πόρρω γενέσεως, ἃ καὶ ἄχραντα διὰ τοῦτο καλεῖται, τὰ δὲ κάτεισιν εἰς γένεσιν, οὐ δυνάμενα ἐν οὐρανῷ μένειν ἀκλινῶς. καὶ τὰ μέν ἐστιν ἐξ ἀγαθῶν, τὰ δὲ ἐκ τῶν χειρόνων· τὸ γὰρ κακὸν τοῦ χείρονός ἐστι δηλωτικόν. εἰσὶ δὴ
B *οὖν θεῶν μὲν ἵπποι τε καὶ ἡνίοχοι πάντες ἀγαθοί, τὰ δὲ τῶν ψυχῶν τῶν μερικῶν μεμιγμένα. διὸ δὴ καὶ ῥοπὴ καὶ νεῦσις καὶ πτερορρύησις ἐν ταύταις, ἃς καὶ πέμπουσιν εἰς γένεσιν οἱ ⟨θεοὶ⟩ ἐν οὐρανῷ καὶ δαίμονες τῶν καθόδων προϊστάμενοι τῶν ψυχικῶν. τά τε οὖν οὐράνια ψυχῶν γένη καὶ ἄχραντα τρέφεται συνεπόμενα τοῖς θεοῖς ἐπὶ δαῖτά τε καὶ θοίνην, ὡς ἐν Φαίδρῳ* [247A] *λέγεται, καὶ τὰ γενεσιουργὰ κοινωνεῖ τῇ γενέσει πεμπόμενα ἐκεῖθεν·*

CMP

1 *αἱ* om **MP** *γίγνωνται* **C**: *προσγίγνωνται* **M**: *προσγένωνται* **P** 2 *αἰτίαν νομίζειν* **C** sic 3 *τὴν* om **MP** 4 *ἢ* ll.; cf. Radermacher ad Demetr. p. 121 ss 6 *θαυμάζομεν* **P** 7 *ἂν αἴτιον* **C** | cf. schol. Plat. 18C *τινὰ* **C**: *τὴν* **MP** 9 *καταφρόνησιν* — 10 *διότι* om **P** 12 *ἔφαμεν* Plat. cf. Rawack 7 ss *κακῶν* libri cum A 𝔗F 𝔬 aliisque Plat. ll.: *φαύλων* *ϛ Plat. 15 *γὰρ* **C**: *δὴ* **MP** *παραγενομένων* **C** 15 s *ὑπὸ θεῶν* **M**: *ὑποθέσεων* **P** 16 *γένη* om **P** 17 *λέγεται* **P** 21 *μὲν* om **C** | cf. Phaedr. 246A 23 cf. Phaedr. 247B 248C 24 cf. p. 54, 5

λάθρᾳ φησὶν ὁ λόγος, τὴν ἀφανῆ καὶ ἀπόκρυφον ἐν τοῖς θεοῖς αἰτίαν τῶν ψυχικῶν καθόδων ἐνδεικνύμενος, . . . τὰς κατιούσας ἐκεῖθεν ψυχὰς ὑπ' ἄλλην γίνεσθαι πρόνοιαν καὶ ἐφόρους ἄλλους τοὺς τῆς γενέσεως προϊσταμένους.

Ἐπαυξανομένων δὲ σκοποῦντας ἀεὶ τοὺς ἀξίους πάλιν ἀνάγειν δεῖν, τοὺς δὲ παρὰ σφίσιν ἀναξίους εἰς τὴν τῶν ἐπανιόντων χώραν μεταλλάττειν [19 A].

Ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ [III 415 BC] *ποιεῖται μετάστασιν οὐ μόνον ἀπὸ τῶν ἄνωθεν διαδοθέντων εἰς τὴν κάτω πόλιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκεῖ τεχθέντων ὑποχρύσων, ἐνταῦθα δὲ ἀπὸ κατεληλυθότων ποιεῖται τὰς ἀναγωγάς. πῇ ποτε οὖν ταῦτα* C *συμφωνήσειεν ἂν ἀλλήλοις; ἦ τάχα μὲν καὶ τήνδε τὴν λέξιν συμβιβάζειν πρὸς τὰ ἐκεῖ διωρισμένα δυνατόν, εἰ μὴ τὸ ἐπαυξανομένων ἐπὶ μόνων τῶν καταπεμφθέντων ἄνωθεν ἀκούσειας, ἀλλ' ἐπὶ πάντων τῶν κάτω τρεφομένων· αὐξανομένων γὰρ τῶν κάτω τικτομένων ἁπλῶς ἢ κάτω γενομένων ἄνωθεν σκοπεῖν ⟨δεῖν⟩ τὰς φύσεις αὐτῶν, ποῖαί τινές εἰσι, καὶ οὕτως ἐπανάγειν τοὺς ἀξίους. εἰ δὲ καὶ ὡς ἐξ ἀρχῆς εἴπομεν ἀκούειν ἐθέλοις, ῥητέον, ὅτι τὸ πρὸς τὰ προκείμενα συνᾷδον ὁ Σωκράτης νυνὶ παρέλαβεν· αἱ γὰρ κατελθοῦσαι ψυχαὶ πάλιν ἀνίασιν, οὐχ ὅσαι τὴν ὑπόστασιν ἐξ ἀρχῆς εἶχον ἐν τῇ γενέσει καὶ περὶ τὴν ὕλην, οἷαι δή εἰσιν αἱ πολλαὶ τῶν ἀλόγων. ταῦτα μὲν περὶ τῆς λέξεως.*

ὅρα δὲ ὅπως τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τοῖς ὅλοις ἐστίν, ἅπερ ὁ Σωκράτης ἐν τῇ ἑαυτοῦ Πολιτείᾳ διατάττεται. τὰ μὲν ἀεὶ τὴν αὐτὴν ἐν οὐρανῷ τάξιν ἔχει, θεῖά τε καὶ ἄτρεπτα μένοντα, τὰ δὲ ἀεὶ περὶ τὴν γένεσιν δέδυκε, τὰ δὲ μέσα πώς ἐστιν ἀμφοτέρων, ὁτὲ μὲν ἐκείνων ἐξηρτημένα τῶν θείων, D *ὁτὲ δὲ ἐπιμιγνύμενα τοῖς τὴν γένεσιν ἀσπαζομένοις. οὐκ ἔστιν οὖν τὸ δαιμόνιον γένος τὸ ἀνατασσόμενον ἢ καταтασσόμενον οὐδὲ αἱ πολυειδεῖς ζωαὶ οὐδὲ οἱ θάνατοι περὶ τοὺς*

CMP

1 *ἀποκρύφιον τοῖς* **C** | lac. statuit s 5 *ἐπαυξομένων* Pl. ll. praeter A o (Θ); sed cf. u. 14 *αἰεὶ* **P** cum Pl. ll. praeter A 𝔗 (Θ Σ Υ) 6 *ἀξίους* **P** 7 *διαλλάττειν* A Plat. 10 *ἀπὸ ⟨μόνων τῶν⟩* Kroll 12 *ἢ* ll. 13 *πρὸς τὴν ἐκεῖ* **P** 17 an ⟨*δεῖ*⟩? 19 *ἐθέλοι τις* **MP** *τὸ* om **M** 26 s *μένοντα* om **P** 28 *ἀμφοτέρων ἐστὶν* **M**

δαίμονας, ἀλλὰ περὶ τὰς μερικὰς ψυχάς, νῦν μὲν γενέσει προσομιλούσας, νῦν δὲ εἰς δαιμονίαν ἢ θείαν λῆξιν μεθισταμένας. ἃ καὶ ὁ Σωκράτης εἰδὼς ἐν τῇ Πολιτείᾳ τὸ ἀνάλογον διεθεσμοθέτησε· καὶ γὰρ ὁ οὐράνιος Ζεὺς προεστήσατο τοὺς θεοὺς ἐν οὐρανῷ καὶ δαίμονας ἀνάγοντας τὰς μερικὰς ψυχάς, ἄλλους δὲ εἰς γένεσιν κατάγοντας, ἵνα μηδέποτε κάθοδοι καὶ ἄνοδοι ψυχῶν ἐκλείπωσι τὸ πᾶν· κἂν γὰρ τήνδε τὴν ψυχὴν ἴδῃς ἀποκαταστᾶσαν,

ἀλλ' ἄλλην ἐνίησι πατὴρ ἐναρίθμιον εἶναι

[Homer. *μ* 65] *κατὰ τὴν ἔνθεον περὶ τούτων ἔνδειξιν.*

Ἆρ' οὖν δὴ διεληλύθαμεν ἤδη καθάπερ χθὲς ὡς ἐν κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν, ἢ ποθοῦμεν ἔτι τι τῶν ῥηθέντων, ὦ φίλε Τίμαιε, ἀπολειπόμενον; [19 A]

Ἡ τῆς Πολιτείας ἐπάνοδος ἐδίδαξεν ἡμᾶς διὰ τῶν εἰκόνων, ὅπως τὸ πᾶν συμπεπλήρωται τοῖς ἀρίστοις λόγοις· καὶ
E *γὰρ διακέκριται ἐν αὐτῷ τὰ γενητά, καὶ ἕκαστον κοινωνοῦν πρὸς τὰ ἄλλα κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἰδιότητα ἐνεργεῖ. καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐξῄρηται τῶν δευτέρων, χρῆται δὲ αὐτῶν ταῖς ἐνεργείαις ὡς ἀναγκαίαις πρὸς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ παντός· τὰ δὲ δεύτερα κοσμεῖται ὑπὸ τῶν πρώτων, συνέζευκται δὲ ὁμοφυῶς τὰ ἄριστα τῶν ἐγκοσμίων τοῖς ἀρίστοις καὶ τὰ μέσα τοῖς μέσοις καὶ τὰ ἔσχατα τοῖς ἐσχάτοις. διήκουσι δὲ οἱ λόγοι διὰ πλειόνων ὑποκειμένων οἱ αὐτοί, καὶ αἱ αὐταὶ ὑποδοχαὶ πλειόνων μετέχουσι λόγων· ζωαὶ δὲ ἄλλοτε ἄλλας μεταλλάττουσι λήξεις κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἀξίαν. ταῦτα οὖν σύμπαντα ἱκανῶς ἡμᾶς ἐπέστησε τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός· ἐν γὰρ κεφαλαίοις ὡρισμένοις πᾶν τὸ εἶδος τῆς πολιτείας συνεκεφαλαιώσατο δεόντως ὁ Σωκράτης εἰς τὴν νοερὰν ἀμέρειαν ἀναδραμών, ἵνα μιμήσηται τὸν θεὸν τὸν διακοσμήσαντα τὴν οὐράνιον πολιτείαν νοητῶς καὶ πατρικῶς. ἐπειδὴ δὲ παν-*

CMP
4 cf. schol. **C** 5 *τοὺς* om **MP**; sed cf. p. 52, 24 *-μονας* om **C** in fine pag. *ἀνάγοντας* ς: *ἄγοντας* **CMP** 7 *ἐκλίπωσι* **C** 8 *ἴδοις* **P** 11 *δὴ* **M** cum A 𝔗 𝔬 aliisque Plat. ll.: om **CP** cum *ς Plat. 11 ss *διεληλύθαμεν* ἕως *τοῦ· ὦ φίλε* **C** 20 *ὡς* om **P** 24 *αἱ* om **MP**

ταχοῦ τοῖς δευτέροις τὰ μέτρα καὶ τὸ τέλειον ἀπὸ τῶν αἰτίων ἀφορίζεται, διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἀπαιτεῖ τὸν Τίμαιον εἰπεῖν, εἰ πᾶν περιέλαβε τὸ τῆς πολιτείας εἶδος· πᾶς γὰρ νοῦς εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ θεὸν ἀπερειδόμενος ἑαυτὸν ὁρίζει τῷ πρὸς F *ἐκεῖνον βλέπειν. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐν κεφαλαίοις εἰρηκέναι σύμβολόν ἐστι τοῦ τὰ πρῶτα τοῦ παντὸς καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπ’ αὐτοῦ διακεκοσμῆσθαι, ἃ δὴ τελειότερον ὁ τοῦ παντὸς δημιουργὸς κοσμήσει πρὸς τὸ ὅλον βλέπων καὶ τὴν μίαν τοῦ κόσμου ζωήν. ταῦτα μὲν περὶ τῆς πρὸς τὰ ὅλα τῶν μερικῶν ἀναλογίας. πότερον δὲ ἡ λέξις τοῦτό φησιν, ὅτι ἣν χθὲς διῆλθε πολιτείαν, νῦν ἐν κεφαλαίοις διελήλυθεν, ἢ καὶ χθὲς ἐν κεφαλαίοις καὶ τήμερον πάλιν ἐν κεφαλαίοις περιέλαβεν αὐτήν, ζητεῖν οὐδὲν ἔχει πραγματειῶδες· εἴτε γὰρ* 18 *χθὲς μὲν ποικιλώτερον εἶπε, νῦν δὲ ἐν κεφαλαίοις, εἴτε ἐν ἀμφοτέροις ἐν κεφαλαίοις, ἀρέσκεται ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, καὶ οὐδὲν ἡμῖν διοίσει. μᾶλλον δὲ ἴσως τοῦτο συμφωνότερον· τὸ γὰρ ὡς ἐν κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν δηλοῖ τὸ καὶ χθὲς ἐν κεφαλαίοις εἰρῆσθαι. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν μὴ φέρεσθαι τὴν ἀνακεφαλαίωσιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ τὴν γενομένην· πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα τῶν ἐνταῦθα λεγομένων ὡς τῇ προτεραίᾳ ῥηθέντων οὐ φέρεται ἐν ἐκείνοις. εἰ μὴ ἄρα κἀνταῦθα τὸ πάλιν οὐ πρὸς τὸ ἐν κεφαλαίοις, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἐπανελθεῖν ἀποδοτέον· ἐπάνεισι μὲν γὰρ ὁ καὶ διὰ μακρῶν τοὺς προειρημένους λόγους ἀφηγούμενος, πάλιν δὲ ἐπάνεισιν ὁ ἐν κεφαλαίοις τὴν μακρὰν ἀφήγησιν συνελών. ὁποτέρως δ’ ἂν ἔχῃ, πραγματειῶδες οὐδέν.*

Ἀκούοιτ’ ἂν ἤδη μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας ἣν διήλθομεν, οἷόν τι πρὸς αὐτὴν πεπονθὼς τυγχάνω [19 B].

Πέντε ταῦτά ἐστιν, ὡς ἐν κεφαλαίοις εἰπεῖν, ἃ περιείληφεν ὁ τοῦ Σωκράτους ἐφεξῆς λόγος. πρῶτον μέν, τί

CMP

1 *μετὰ τὰ μέτρα* **M**: *μετὰ μέτρα* **P** 4 *αὐτοῦ* **P** 13. 26 *πραγματιῶδες* **C** 14 *εἴτε* — 15 *κεφαλαίοις* om **C**: *εἴτε ἐν κεφαλαίοις ἐν ἀμφοτέροις* **P** 17 *πάλιν* om **M** 21 *ἐν* om **P** 22 *κανταῦθα πάλιν οὐ* **C** 25 *κεφαλαῖς* **C** 26 *ἔχοι* **P** | cf. u. 13 26 s *οὐδὲν ἀκούοι τὸ ἄν* **C**: **M** (*τ’ ἂν*) 27 *τὰ μετὰ ταῦτα* Plat.

B *ποτέ ἐστιν ὃ τοῖς εἰρημένοις ἐπιποθεῖ γενέσθαι μετὰ τὴν παράδοσιν τῆς πολιτείας· δεύτερον δέ, ὅτι τοῦτο αὐτὸς αὐτῷ παρασχεῖν οὐκ ἔστιν ἱκανός· τρίτον, ὅτι πρὸς τοῦτο οὐδὲ τῶν ποιητῶν οὐδεὶς ἱκανός· τέταρτον, ὅτι μηδὲ τοῖς σοφισταῖς ἐπιτρέπειν χρὴ τὸ τοιοῦτον ἔργον· πέμπτον, ὅτι μόνοι ἂν οἱ ἀκροαταὶ ποιήσαιεν ἀξίως τὸ σπουδαζόμενον ὑπὸ τοῦ Σωκράτους. τί οὖν τοῦτό ἐστι — πρῶτον γὰρ περὶ αὐτοῦ ἀναγκαίως ῥητέον — ὃ ποθεῖ Σωκράτης μετὰ τὴν πολιτείαν ταύτην; ἰδεῖν, ὥς φησι, κινουμένην τὴν τοιαύτην πόλιν εἰς ἀγῶνας καὶ ἄθλους καὶ πολεμικὰς πράξεις, ἵνα μετὰ τὴν εἰρηνικὴν ζωήν, ἣν παραδέδωκεν αὐτός, τὰς περιστατικὰς ἐνεργείας ἱστορήσῃ. τοῦτο μὲν οὖν ἐστι τὸ παρ' αὐτοῦ ζητούμενον. ἀπορήσειε δ' ἄν τις, ὅποι βλέπει τοῦ Σωκράτους ἡ ἔφεσις αὐτη, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν τοῦτο ποθεῖ γίνεσθαι. Πορφύριος μὲν οὖν λύει τὴν ἀπορίαν λέγων, ὅτι τὰς ἕξεις αἱ ἐνέργειαι τελειοῦσιν οὐ μόνον αἱ πρὸ τῶν ἕξεων, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν προϊοῦσαι· τὸ γὰρ τέλειον τῇ ἕξει μετὰ τοῦ ἐνεργεῖν ἐστιν, εἰ δὲ μή, δυνάμει πώς ἐστιν ἠρεμοῦσα τῆς ἐνεργείας παρῃρημένη. ἵνα οὖν τελείαν ὄντως*
C *θεωρήσῃ τὴν πολιτείαν ὁ Σωκράτης, ἀπαιτεῖ καὶ κινουμένην αὐτὴν εἰς πολεμικὰς πράξεις τῷ λόγῳ θεάσασθαι καὶ ἀγωνιζομένην πρὸς ἄλλας, καὶ ἔοικέ, φησι, διὰ τούτων εἶναι δῆλος οὐ τὴν ἕξιν τῆς ἀρετῆς καθ' αὑτήν, ἀλλὰ τὴν ἐνεργοῦσαν αὐτάρκη πρὸς εὐδαιμονίαν τιθέμενος. ἀλλ' εἰ μὲν πολεμικὸν ἦν τὸ τέλος, φαίη ἄν τις πρὸς αὐτόν, ἔδει λέγειν, ὡς ὁ πόλεμος τελειοῖ τὴν πολιτείαν, εἰ δὲ εἰρηνικόν, τί χρὴ Περιπατητικὰς ἀποδόσεις παρεισφέροντα λύειν τὰς Πλατωνικὰς ἀπορίας; ἢ εἰ καὶ μή ἐστι πολεμικὸν τὸ τέλος, ἀλλὰ μειζόνως τὸ τῆς ἀρετῆς δείκνυσι μέγεθος ὁ πόλεμος τῆς εἰρήνης, ὡς καὶ τῆς κυβερνητικῆς αἱ τρικυμίαι καὶ ὁ κλύ-*

CMP

2 *αὐτῶ* **C** 6 *τοῦ* om **M** 7s *ἀναγκαίως περὶ αὐτοῦ* **MP** 8 *ποθεῖ* — 12 *ἱστορήσῃ* citat fere schol. Plat. 9ss cf. Tim. 19BC 11 *παρέδωκεν* **C** 12 *ἱστορῆσαι* **C** 13 *ὅπῃ* **P** *βλέποι* **P** 14s *γενέσθαι* **MP** 18 *τοῦ* **CP**: *τοῦτο* **M** 19 *παρῃρημένην* **C** 20 *θεωρήσει* **C** 22 *ἄλλους* ll. 27 *εἰσφέροντας* **C** 28 *ἢ* ll. *ἀλλὰ καὶ* **P** | cf. Dyroff, Ethik der Stoa 45s

δων καὶ ὅλως αἱ περιστάσεις, ὡς καὶ οἱ Στωϊκοὶ λέγειν εἰώθασι· δὸς περίστασιν καὶ λαβὲ τὸν ἄνδρα· τὸ γὰρ ἀήττητον ὑπὸ τῶν τοὺς ἄλλους καταδουλουμένων τὴν τῆς ζωῆς δηλοῖ παντάπασιν ἀξίαν. ἴσως δὲ ἄτοπον εἰς ταῦτα μόνα τὴν αἰτίαν ἀναφέρειν, κἂν ᾖ λόγον ἔχοντα πολιτικόν, ἀλλὰ μὴ πρὸς τὸν ὅλον σκοπὸν τοῦ Πλάτωνος ἀποβλέπειν, ὡς ὁ τὴν ἐν οὐρανῷ πολιτείαν διακοσμήσας θεὸς βούλεται καὶ τὴν γένεσιν κυβερνᾶσθαι παρὰ τῶν οὐρανίων θεῶν καὶ ἀεὶ D τῶν ἐν τῇ ὕλῃ καὶ τῶν εἰδῶν συνεστάναι πόλεμον, ἵνα ὁ τῆς γενέσεως κύκλος ἀπεικονίζηται τὸν οὐράνιον. καὶ τοῦτό ἐστι τὸ κινουμένην ἰδεῖν τὴν πόλιν ἐν πολέμοις, τὸ τὴν γένεσιν ἰδεῖν τῷ οὐρανίῳ συντασσομένην κἀκεῖθεν πᾶσαν αὐτὴν ποδηγετουμένην. καὶ ἔοικε τοῦτο ἀνάλογον εἶναι τῷ μικρὸν ὕστερον λεχθησομένῳ περὶ τοῦ δημιουργοῦ τοῦδε τοῦ παντός· ὡς γὰρ κινηθὲν αὐτὸ καὶ ζῶν ἐθεάσατο τῶν ἀιδίων ἄγαλμα γεγονὸς ὁ γεννήσας πατήρ, ἠγάσθη καὶ ηὐφράνθη [37C]. τοῦτο γὰρ ἐοικότως βούλεται καὶ ὁ Σωκράτης· τὴν ἑαυτοῦ πόλιν κινουμένην καὶ ἐνεργοῦσαν ἰδεῖν, ὡς καὶ ὁ τὴν οὐράνιον συνέχων πολιτείαν ἐνεργοῦντα τὰ ἐκεῖ καὶ διακοσμοῦντα τὴν γενεσιουργὸν ἐναντίωσιν θεάσασθαι. τοιαύτη μὲν οὖν ἡ ἐν τούτοις ἀναλογία λεγέσθω τὰ νῦν. εἰ δὲ πρότερον μὲν τὴν κάτω πόλιν ἐπὶ τῆς γενέσεως ἐτάττομεν, νῦν δ' ἐπὶ τοῦ πολέμου, μὴ θαυμάσῃς· τὰ γὰρ αὐτὰ κατ' ἄλλας καὶ ἄλλας ἀναλογίας ἐπὶ διαφόρων πραγμάτων τάττειν ἀσφαλές, ἐπεὶ καὶ ἡ γένεσις κατὰ μὲν τὰς ἀχωρίστους αὐτῆς ζωὰς τῇ κάτω πόλει προσέοικε, κατὰ δὲ τὰς ἐναντιώσεις καὶ τὴν ἔνυλον ταραχὴν τῷ πολέμῳ καὶ E ταῖς πολεμικαῖς διαστάσεσιν. ἀλλὰ δῆτα ἵνα πάντα πρὸς τὴν τῶν ὅλων κοσμικῶν θεωρίαν συναρμόσωμεν πρὸ τῆς περὶ ἑκάστων ἰδίας ἐπιβλέψεως, τό τε δεύτερον ἐννόησον ὅπως ἐστὶ τούτῳ συνᾷδον· ἐπειδὴ γὰρ ἀνάλογόν ἐστιν ὁ

CMP

2 λάβε ll. τὸ ς: τὸν **CMP** 7 ὁ om **C** κοσμήσας **P** 9 τὸν ἐν τῇ ὕλῃ τῶν **MP** 15 ὡς γὰρ καὶ ζῶον ἐθεάσατο **C** 15 ss cf. infra 238 CD 16 ἀιδίων θεῶν Plat. 17 nolui τούτῳ γὰρ ἐοικὼς εἰκότως ci Kroll 19 ὁ ς: om **CMP**; sed cf. u. 7 27 τὰ om **M** 28 δῆτα **C**: δὴ τὸ **MP** 31 τοῦτο **CM**

Σωκράτης τῷ πρώτῳ τῶν τριῶν πατέρων, ὃς τὰ πρῶτα διεκόσμησεν, οὔ φησιν ἱκανὸς εἶναι καὶ τὰ ἐφεξῆς πλάττειν· ἄλλος γὰρ ἦν ὁ πάντων ὑποστάτης καὶ ἄλλος ὁ τῶν μέσων ἢ τρίτων· καὶ τὸ τρίτον, ὅτι οὐδὲ οἱ ποιηταὶ ἱκανοί, τὸ δὲ τέταρτον, ὅτι οὐδὲ οἱ σοφισταί, οἳ μέν, ὅτι οἷς ἐνετράφησαν ταῦτα μιμοῦνται, οἳ δέ, ὅτι πλάνητές εἰσι καὶ οὐχ ἅμα φιλόσοφοι καὶ πολιτικοί· πάλιν ὅπως καὶ ταῦτα τοῖς εἰρημένοις ἀκόλουθα· τὰς γὰρ μελλούσας προΐστασθαι τῆς γενέσεως δυνάμεις οὔτε ἀχωρίστους αὐτῆς εἶναι δεῖ καὶ ἐν αὐτῇ στρεφομένας — αὗται γὰρ ἀναλογοῦσι τοῖς ποιηταῖς τοῖς μύθους πλάττουσι καὶ μιμηταῖς· καὶ γὰρ αὗται περὶ εἴδωλα διατρίβουσι ταῦτα ἐπαινοῦσαι μόνον, ἃ καὶ ἴσασι, τὰ ἔνυλα καὶ μεριστά, καὶ ἀνανεύειν ἀπὸ τῆς ὕλης μὴ δυνάμεναι —
F *οὔτε μὴν χωριστὰς μέν, πολυμεταβόλους δὲ καὶ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλας τάξεις ἀνιούσας ἢ κατιούσας, οἷαι δή εἰσιν αἱ μερικαὶ ψυχαί, τοῖς σοφισταῖς ἀπεικασμέναι, διότι λόγους μὲν ἔχουσι καὶ αὗται παγκάλους, πλανῶνται δὲ ἄλλοτε ἐπ' ἄλλας τοῦ κόσμου μερίδας. ἀναγκαῖον ἄρα φιλοσόφους ἅμα καὶ πολιτικὰς εἶναι τὰς τὴν γένεσιν τὴν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ κυβερνωμένην συνεχούσας δυνάμεις, ἵνα διὰ μὲν τὸ φιλόσοφον χωρισταὶ τῶν διοικουμένων οὖσαι, διὰ δὲ τὸ πολιτικὸν προνοητικαί, κατὰ νοῦν διοικῶσι τὰς ἑαυτῶν λήξεις.*
19 *τὸ μὲν γὰρ φυσικὸν ποιητικὸν ὂν ἀχώριστόν ἐστι τῆς ὕλης, τὸ δὲ τῶν μερικῶν ψυχῶν εἶδος σοφιστικὸν ὂν πολυπλανές ἐστι. δεῖ δὲ πρὸ τῶν κινουμένων τὰς ἀεὶ ὡσαύτως ἑστώσας προνοίας εἶναι τῶν θεῶν, καὶ πρὸ τῶν μεταβαλλομένων λήξεων τὰς ἀμεταβλήτους. πέμπτον δὴ οὖν ἐπὶ τούτοις παραδίδωσι, τίνες οἱ τοῦτο δυνάμενοι ποιεῖν — καὶ γὰρ ταῦτα ἀπὸ τῶν λόγων ἐπὶ τὰ ἔργα μεταθετέον — ὅτι ὅ τε τοῦ παντὸς δημιουργὸς ὁλικὸς καὶ ἐξῃρημένος καὶ οἱ λοιποὶ*

CMP

1 cf. p. 24, 1 ss 2 *καὶ* om **P** *πράττειν* **P** 3 *ἀποστάτης* **P** 5 *ἐν οἷς ἐτράφησαν* **P** 7 *πάλιν* scil. *ἐννόησον* (p. 57, 30) 8 *τὸ γὰρ* **MP** 8 ss cf. schol. **C** 9 *δεῖ* om **C** 9 s *αὐτῶν* et *αὐταῖς* ll.; sed cf. *ἀχώριστοι γενέσεως* schol. **C** 10 s *ποιηταῖς τοὺς μύθους* **MP** 12 *τὰ δὲ* **M** 13 *δυνάμενα* ll.: corr s 15 *ἢ καὶ* **C** 16 *σοφισταῖς* **MP**: *σώμασιν* **C** 20 *τὸν* **C** 26 *πρὸς* **MP** 27 *οὖν* om **C** 30 *ὁλικῶς* **MP** *ἐξῃρημένως* **M**: **C** ante corr

πατέρες, ὧν ὃ μὲν τῶν μέσων, ὃ δὲ τῶν τελευταίων ὑποστάτης, οἷς ἀνάλογον Τίμαιος, Κριτίας, Ἑρμοκράτης. τούτων δὲ ὃ μὲν θαυμαστῶς ἐγκεκωμίασται καὶ προστιθέντος τοῦ Σωκράτους κατ᾽ ἐμὴν δόξαν [20A], *ὃ δὲ μέσως κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, ὃ δὲ ἐσχάτως κατὰ τὴν τῶν ἄλλων μαρτυρίαν.*

Προσέοικε δὲ δή τινί μοι τοιῷδε τὸ πάθος, ἕως τοῦ· καί τι τῶν τοῖς σώμασι δοκούντων προσήκειν κατὰ τὴν ἀγωνίαν ἀθλοῦντα [19B].

Λογγῖνος μὲν ἐν τούτοις ὡραΐζεσθαι τὸν Πλάτωνά B *φησι, διὰ τῶν παραβολῶν καὶ τῆς τῶν ὀνομάτων χάριτος καλλωπίσαντα τὸν λόγον, ἐνδεικνύμενος εἴς τινας Πλατωνικοὺς αὐτοφυῆ τὴν ἑρμηνείαν ταύτην, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τέχνης πεπορισμένην τῷ φιλοσόφῳ λέγοντας· εἶναι μὲν γὰρ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων πεφροντισμένην τῷ Πλάτωνι, καὶ οὐ κατὰ τὸ ἐπιτυχὸν ἕκαστα λαμβάνειν αὐτόν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν εἴποι ἄν τις ἀπὸ τῆς κοινῆς τοῖς τότε καὶ συνήθους ἑρμηνείας ἥκειν καὶ εἰς αὐτόν· πολλὴν δὲ αὐτὸν ποιεῖσθαι καὶ τῆς συνθήκης τὴν προμήθειαν· θᾶττον γὰρ ἂν τὰς ἀτόμους Ἐπικούρου* [p. 257 Vs.] *συνελθούσας ποιῆσαι κόσμον, ἢ ὀνόματα ὡς ἔτυχε συγκείμενα καὶ ῥήματα λόγον κατωρθωμένον· Πλάτωνα δὲ ἐν μὲν τῇ χρήσει τῶν ὀνομάτων ᾐτιάσαντό τινες ὡς μεταφοραῖς χρώμενον, περὶ δὲ τὴν συνθήκην ἅπαντες θαυμάζουσιν· ἀλλ᾽ ὅμως οὐδὲ ἐκ ταύτης μόνον ἄν τις λάβοι τὴν περὶ τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ φροντίδα, ἀλλ᾽ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιτηδεύσεων, οἵαν ἐν τούτοις ἐπιδείκνυται· οὐ γὰρ ἁπλῶς λέγει ὁ Σωκράτης ὃ ποθεῖ γενέσθαι αὐτῷ παρὰ τῶν ἀμφὶ Τίμαιον, ἀλλ᾽ ὡραϊζομένῳ πως ἔοικε καὶ ψυχαγωγοῦντι* C *τὸν ἀκροατήν· προσέοικε δὲ δή τινί μοι τοιῷδε τὸ πάθος, οἷον εἴ τις ζῷα καλὰ θεασάμενος εἴτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα καὶ τὰ ἑξῆς. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Λογ-*

CMP

1 cf. infra 135F   5 *τῶν* om **MP** fort. recte   7 *τοιῷδε* om **M**   15 *πεφορτισμένην* **C**   17 *τῆς τότε* **P**   18 prius *καὶ* om **M**   20 cf. Diels, Elementum 1ss. 4^2 22 cf. Dion. Halic. De Dem. 5s   28 *καὶ* — 29 *δὲ* om **C**   29 *μοι* om **MP**   30 *καλά που* Plat.   31 *καὶ τῶν ἑξῆς* **C**   *οὖν* om **MP**

γῖνος. Ὠριγένης δὲ συνεχώρει μὲν ἐπιμελεῖσθαι τὸν Πλάτωνα τῆς γραφικῆς χάριτος, οὐχ ὡς τοῦ ἡδέος μέντοι στοχαζόμενον, ἀλλὰ παραστάσεως ἕνεκα τοῦ οἰκείου πάθους χρῆσθαι τῇ εἰκόνι ταύτῃ. καὶ ἡμεῖς δὲ φαῖμεν ἂν καὶ τὴν παραβολὴν ταύτην παρειλῆφθαι, διότι καὶ ἡ πολιτεία καθ᾽ ὁμοίωσιν ἀναγέγραπται τῶν θείων, καὶ τὴν χάριν τῶν ὀνομάτων εἰκόνα φέρειν τῆς ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ τοῖς οὐρανίοις ἐνδοθείσης χάριτος, καὶ τὸ τεχνικὸν τῆς ἑρμηνείας τῷ αὐτοφυεῖ συγκεκραμένον ἀπεικονίζεσθαι τὴν θείαν ποίησιν, ἔχουσαν μὲν καὶ τὸν ἀφ᾽ ἑαυτῆς ὅρον, ἔχουσαν δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ εἶναι καὶ τῆς οὐσίας προϊόν. εἰ δὲ καὶ αὐτὴν τὴν εἰκόνα σκοπεῖν ἐπιχειροίης, τὰ μὲν καλὰ ζῷα τὰ τῷ κάλλει προλάμποντα δηλοῖ, τὰ δὲ ἐκ γραφῆς εἰργασμένα ἢ καὶ ζῶντα ἀληθινῶς τὰ καὶ σωματικὰς εἰκόνας ἐπιδεικνύμενα καὶ ζωὰς ἀληθινὰς πρὸ τούτων τῶν μιμημάτων· τὰ γὰρ
D σχήματα τῶν θεῶν ἀγάλματά ἐστι τῶν ἐν αὐτοῖς ζωῶν· τὰ δὲ ἡσυχίαν ἄγοντα ⟨τὰ⟩ τῆς νοερᾶς εὐταξίας ἀνάμεστα καὶ τῆς ὁμαλοῦς καὶ συνεχοῦς ζωῆς, τὰ δὲ κινούμενα ⟨τὰ⟩ ⟦καὶ⟧ προϊόντα εἰς ἑτέραν διακόσμησιν καὶ δημιουργίαν δευτέραν, τὰ δὲ ἀθλοῦντά τι τῶν τοῖς σώμασι δοκούντων προσήκειν τὰ τῶν οἰκείων ἀπορροιῶν καὶ δυνάμεων μεταδιδόντα τοῖς ἀτελεστέροις καὶ δρῶντα εἰς ἄλλα ταῖς ἑαυτῶν δυνάμεσι. ταῦτα καὶ περὶ τῆς εἰκόνος. τὸ δὲ εἴτε ὑπὸ γραφῆς εἰργασμένα εἴτε καὶ ζῶντα ἀληθινῶς ἐπὶ μὲν τῶν θείων σωμάτων ἀμφότερα ἔχει λεγόμενα ὀρθῶς· καὶ γὰρ τῷ δωδεκαέδρῳ διεζωγράφηται καὶ ζωὰς ἔχει δραστηρίους καὶ δημιουργικάς· εἰ δὲ διῃρημένως ἀκούοιτο, σημαίνοι ἂν τὸ τὴν εἰρημένην πολιτείαν λόγῳ μὲν εἶναι ἀπειργασμένην καὶ ὡμοιωμένην τῷ οὐρανῷ, εἶναι δὲ εἰ καὶ μὴ ἐν ἀνθρώποις, ἀλλ᾽ ἐν ζωαῖς ἀληθιναῖς ἢ δαιμονίαις. ἔτι δὲ τὸ ἐπιθυμεῖν κινουμένην ἰδεῖν τὴν πόλιν ἀνάλογόν ἐστι τῷ

CMP

1 ἐπιμεμελῆσθαι **M** 2 συγγραφικῆς **MP** fort. recte οὐχ ὡς τοῦ **CM**: οὐ τοῦ **P** 4 χρῆται **C** 10 ἀφ᾽ **MP**: ἐφ᾽ **C** 16 ἀρχήματα **M** 17 τὰ ins s 18 τὰ ins s 19 καὶ del s 20 τοῖς — 21 τῶν om **C** 21 καὶ μετὰ διδόντα **C** 22 ἀποτελεστέροις **M** 26 cf. Tim. 55C

ὡς δὲ κινηθὲν αὐτὸ εἶδεν ὁ πατήρ, ἠγάσθη καὶ ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸ παράδειγμα ὁμοιῶσαι ἠβουλήθη [37C]· οὕτω γὰρ καὶ ὁ τοῦ οὐρανοῦ διακοσμητὴς βούλεται κινούμενον ἰδεῖν αὐτὸν καὶ διὰ τῆς κινήσεως τὸν τῆς γενέσεως E διακυβερνῶντα πόλεμον. τὸ δὲ καί τι τῶν τοῖς σώμασι δοκούντων προσήκειν εἴρηται, διότι τῶν ἄθλων ἄλλοι μέν εἰσι ψυχῶν, ἄλλοι δὲ σωμάτων, οἷον δρόμος, πάλη, γυμνάσιον ἆθλοι λέγονται σώματος.

Ταὐτὸν καὶ ἐγὼ πέπονθα πρὸς τὴν πόλιν ἣν διήλθομεν, ἕως τοῦ· κατὰ τὰς ἐν τοῖς λόγοις διερμηνεύσεις πρὸς ἑκάστας τῶν πόλεων [19C].

Ἔχεις ἐν τούτοις σύντομον ἀπολογίαν, ἣν καὶ ὁ Σωκράτης Ἀλκιβιάδῃ συγγέγονε καὶ Πλάτων ἀπῇρε πρὸς Διονύσιον· προσεδόκησαν γὰρ ἄμφω δημιουργοὶ πολιτείας ἔσεσθαι χρηστῆς καὶ κινουμένην ὄψεσθαι τὴν πολιτικὴν ζωήν· ἐπεὶ κἀνταῦθα τοῦτ' ἔστιν, ὅπερ ὁ Σωκράτης αὐτῷ προσγενέσθαι ποθεῖ, ῥηθῆναί τινα τῆς τοιαύτης πόλεως ἔπαινον ἀθλούσης ἐν πολέμοις, καὶ εἴρηται, δι' ἣν αἰτίαν καὶ πρὸς τὸ ποῖον βλέπει παράδειγμα. διότι δὲ αἱ πόλεις πρὸς τοὺς πολεμοῦντας καὶ λόγοις χρῶνται καὶ ἔργοις, λόγοις μὲν ἐν ταῖς πρεσβείαις, ἐν ταῖς συνθήκαις, ἐν ταῖς τῆς μάχης παρακλήσεσιν, ἐν πᾶσι τοῖς τοιούτοις, ἔργοις δὲ στρατοπεδεύσεσιν, λόχοις, ἀκροβολισμοῖς, διὰ τοῦτο βούλεται κατ' ἀμφότερα τὴν F τοιαύτην ἐγκωμιασθῆναι πόλιν· ἐν μὲν τοῖς λόγοις ὡς ἔμφρονα καὶ ἀσφαλῆ καὶ μεγαλόφρονα καὶ ἐρρωμένην, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ὡς ἀνδρείαν, ὡς σύντονον, ὡς γεγυμνασμένην· οὕτω γὰρ ἂν κατ' ἄμφω μιμοῖτο τὸ παράδειγμα ἑαυτῆς, ὃ ταῖς τε φυσικαῖς ποιήσεσι καὶ ταῖς νοεραῖς διαλάμπον κοσμεῖ σύμπαντα τὸν τῆς γενέσεως πόλεμον.

CMP

1 ἴδεν **MP** 2 ὡμοιῶσθαι **P** 4s τῆς γεννήσεως **P** 5 τι **CM**: τοι **P**; sed cf. p. 59, 8 9ss πόλιν ἕως τοῦ· πρὸς **C** 12 ἣ coni s: δι' ἥν τινα αἰτίαν tale quid desideratur 13 cf. epist. 328C 18 τὸ om **C** 20 καὶ ἔργοις χρ. κ. λόγοις **M** 23 λόγοις **P** 25 καὶ — μεγαλόφρονα om **M** 26 σύνδρομον **P**

Ταῦτ' οὖν, ὦ Κριτία καὶ Ἑρμόκρατες, ἐμαυτοῦ μὲν αὐτὸς κατέγνωκα, μήποτ' ἂν δυνατὸς γενέσθαι τοὺς ἄνδρας καὶ τὴν πόλιν ἱκανῶς ἐγκωμιάσαι [19CD].

20 *Τοῦτό ἐστι τὸ δεύτερον τῶν προκειμένων κεφαλαίων, οὗ καὶ πρότερον μὲν τὴν αἰτίαν εἴπομεν, καὶ νῦν δὲ πάλιν κατ' ἄλλην αὐτὸ μέθοδον ἐξεταστέον· ἤδη γὰρ καὶ τῶν πρεσβυτέρων τινὲς εἰρήκασιν, ὅτι τὸ ἐγκωμιαστικὸν εἶδος ἁδρόν ἐστι καὶ γαῦρον καὶ μεγαλοπρεπές, ὁ δὲ Σωκρατικὸς χαρακτὴρ τῶν λόγων ἰσχνὸς καὶ ἀκριβὴς καὶ διαλεκτικός. ἔχει δὴ οὖν ἀπ' ἐναντίας πρὸς ἐκεῖνον. διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἀποφεύγει τὸ ἐγκωμιάζειν, εἰδὼς τὴν παρ' ἑαυτῷ δύναμιν πρὸς ἃ πέφυκεν. οἱ δὲ τοῦτο λέγοντες πρὸς τῷ τὸν Μενέξενον ἄντικρυς ἀθετεῖν δοκοῦσί μοι μηδὲ τῆς ἐν Φαίδρῳ τοῦ Σωκράτους ἐπῃσθῆσθαι μεγαλοφωνίας. εἰσὶ δὲ οἳ λέγουσι τὸν τῶν τοιούτων ἐγκωμίων ἐργάτην προσήκειν καὶ τῶν πολεμικῶν πραγμάτων ἐν πείρᾳ γεγονέναι, διὸ καὶ τῶν ἱστορικῶν σφάλλεσθαι πολλοὺς ἐν ταῖς διαθέσεσιν ἀπειρίᾳ τῶν τακτικῶν. ἀλλ' ὅ γε Σωκράτης καὶ ἐπὶ Δηλίῳ καὶ ἐν Ποτιδαίᾳ στρατευσάμενος οὐκ ἄπειρος ἦν τῶν τοιούτων πάν-*
B *των. ἄλλοι τοίνυν φασὶν εἰρωνευόμενον αὐτόν, ὥσπερ ἄλλ' ἄττα μὴ εἰδέναι φησίν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα μὴ εἶναι δυνατὸν φάναι τὴν πόλιν ἀξίως ἐγκωμιάσαι ταύτην. ἀλλ' ἥ γε εἰρωνεία Σωκράτους εἰς σοφιστὰς ἐγίγνετο καὶ νέους, οὐχ οὕτως ἔμφρονας καὶ ἐπιστήμονας ἄνδρας. βέλτιον οὖν ἀντὶ τούτων λέγειν, ὅτι φυλάττεται τρίτος ἀπὸ τῆς ἀληθείας* [rep. X 599D] *γενέσθαι· τὰ γὰρ ἔργα τῆς ὀρθῶς πολιτευομένης πόλεως τρίτα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος τῆς πολιτείας. μένειν οὖν ἐν τῷ δευτέρῳ βουλόμενος οὔ φησι δυνατὸς εἶναι τὴν εἰς τὸ τρίτον εἶδος ὑπομεῖναι τῆς ζωῆς κάθοδον. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ἀδυναμία δυνάμεως περιουσία· τὸ γὰρ ἐν τοῖς παραδείγμασι μένειν διὰ δύναμιν πρόσεστιν ὑπερ-*

CMP

1ss *ἑρμόκρατες ἕως τοῦ· καὶ* **C** 7 *αὐτὸ κατὰ ἄλλην* **P** 10 *ἰσχνῶς* **C** 11 *δ' οὖν* **P** *ἀπεναντίως* **MP** 12 *ἀποφεύγειν* **M** 14 *μὲν ξένον* **M** 19 *δήλω* **C** 19s cf. conu. 221A 23s *ἤ εἰρωνεία* **C** sic 24 *ἐγίγνετο* **CM**: *ἐγένετο* **P** 25 *οὖν* **M**: *ἂν* **C**: om **P**

βάλλουσαν. καὶ ὁρᾷς, ὅπῃ καὶ τοῦτο σύμφωνόν ἐστι τοῖς προειρημένοις περὶ τῆς πρὸς τὰ ὅλα τούτων ἀναλογίας ἡμῖν· ἡ γὰρ δευτέρα δημιουργία πρὸς τὴν προτέραν ἀφομοιοῦται καὶ διὰ τοῦτο προσεχής ἐστι πρὸς ἐκείνην· καὶ γὰρ πᾶσα ἡ δημιουργικὴ σειρὰ μία ἐστί, μετὰ τῆς διακρίσεως ἔχουσα καὶ τὴν ἕνωσιν. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης προηγουμένως εἴς τε Κριτίαν ἀποτείνεται καὶ Ἑρμοκράτη καὶ τούτους ἀξιοῖ C τὰ ἐφεξῆς προσυφαίνειν· Τίμαιος γὰρ καθολικώτερον καὶ ὑψηλότερον καὶ οὐ δι' εἰκόνων ταῦτα παραδώσειν ἔμελλεν, ἄντικρυς τὴν ἀναλογίαν σῴζων πρὸς τὸν τῶν ὅλων δημιουργόν, τὸν μὲν οὐρανὸν τῷ δωδεκαέδρῳ διαζωγραφοῦντα, τὴν δὲ γένεσιν τοῖς οἰκείοις σχήμασιν.

Καὶ τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν θαυμαστόν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν δόξαν εἴληφα καὶ περὶ τῶν πάλαι γεγονότων καὶ τῶν νῦν ὄντων ποιητῶν, οὔ τι τὸ ποιητικὸν ἀτιμάζων γένος, ἀλλὰ παντὶ δῆλον, ὡς τὸ μιμητικὸν ἔθνος, οἷς ἂν ἐντραφῇ, ταῦτα μιμήσεται ῥᾷστα καὶ ἄριστα· τὸ δὲ ἐκτὸς τροφῆς ἑκάστοις γιγνόμενον χαλεπὸν μὲν ἔργοις, ἔτι χαλεπώτερον λόγοις εὖ μιμεῖσθαι [19DE].

Τοῦτο τρίτον ἐστὶ τῶν προαναγεγραμμένων κεφάλαιον, ἐν ᾧ δεικνύει μὲν οὐδὲ τὴν ποιητικὴν ἐφικέσθαι δυναμένην αὐτὴν καθ' αὑτὴν τοῦ ἐπαίνου τῶν τοιούτων ἀνδρῶν εἰς πολεμικὰς πράξεις κατασταθέντων ὑπὸ τῆς τύχης. ἀπορεῖται δὲ ὑπὸ Λογγίνου καὶ Ὠριγένους ὁ λόγος, μήποτε καὶ τὸν Ὅμηρον περιείληφεν ἐν τοῖς ποιηταῖς εἰπὼν τὴν αὐτὴν εἰληφέναι δόξαν οὐ περὶ τῶν ὄντων μόνον — τοῦτο γὰρ D οὐδὲν καινόν — ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πάλαι γεγονότων ποιητῶν. ὥστε, φησὶν ὁ Πορφύριος, τριῶν ὅλων ἡμερῶν διατελέσαι τὸν Ὠριγένη βοῶντα καὶ ἐρυθριῶντα καὶ ἱδρῶτι

CMP

7 καὶ ἑρμοκράτην ἀποτείνεται **P** 10 σῶζον **P** 10 s δημιουργικὸν **P** 11 μὲν οὖν **P** ζωγραφοῦντα **P**; sed cf. p. 60, 26 14 ss πάλαι ἕως τοῦ· χαλεπὸν **C** 15 καὶ περὶ τῶν νῦν ὄντων A Plat. οὗτοι **P** cum (Ξ) Plat. 18 ἐκτὸς τῆς τροφῆς Plat. idem Procl. p. 65, 4 s. 11 19 λόγοις ... ἔργοις **P** cum paucis Pl. codd. | cf. p. 65, 6 ἐν ἔργοις ἔτι δὲ **M**[2] cum Plat. cf. p. 65, 6 ss 28 καινὸν **MP**: κακὸν **C** 30 ὠριγένην **MP**

πολλῷ κατεχόμενον, μεγάλην εἶναι λέγοντα τὴν ὑπόθεσιν καὶ τὴν ἀπορίαν, καὶ δεικνύναι φιλοτιμούμενον, ὅτι πρὸς τὰς κατ' ἀρετὴν πράξεις ἀρκοῦσά ἐστιν ἡ παρ' Ὁμήρῳ μίμησις· τίς γὰρ Ὁμήρου μεγαλοφωνότερος, ὃς καὶ θεοὺς εἰς ἔριν καὶ μάχην καταστήσας οὐ διαπίπτει τῆς μιμήσεως, ἀλλ' ἀρκεῖ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων ὑψηλολογούμενος; ταῦτα μὲν ὁ ἐνιστάμενος λόγος. ἀπαντῶν δὲ ὁ Πορφύριός φησιν, ὅτι μέγεθος μὲν πάθεσι περιθεῖναι καὶ ὕψος Ὅμηρος ἱκανὸς καὶ εἰς ὄγκον ἐγεῖραι φανταστικὸν τὰς πράξεις, ἀπάθειαν δὲ νοερὰν καὶ ζωὴν φιλόσοφον ἐνεργοῦσαν οὐχ οἷός τε παραδοῦναι. θαυμάζω δὲ ἔγωγε, εἰ Ὅμηρος μὲν πρὸς ταῦτα μή ἐστιν ἱκανός, Κριτίας δὲ ἱκανὸς ἢ Ἑρμοκράτης ἄξιος περὶ τούτων λέγειν. δοκεῖ οὖν μοι διελεῖν ὁ Πλάτων τὴν ποιητικὴν εἴς τε τὴν ἔνθουν καὶ τὴν τεχνικήν, καὶ διελὼν
E τὴν μὲν ἀπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μεγαλοφωνίαν καὶ τὸ ὕψος ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀνενεγκεῖν· τὸ γὰρ ἁδρὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τῆς ἑρμηνείας οἱ χρησμοὶ διαφερόντως ἔχουσι· τὴν δὲ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης ἀποφήνασθαι μὴ εἶναι πρὸς τὴν τῆς πόλεως ταύτης ἀριστείαν καὶ τὸ μεγαλουργὸν τῶν ἐν αὐτῇ τραφέντων ἀνδρῶν ἀρκοῦσαν εἰς ἔπαινον· καὶ γὰρ εἴ τι τεχνικόν ἐστι παρά τινι τῶν ποιητῶν ὕψος, πολὺ τὸ μεμηχανημένον ἔχει καὶ στομφῶδες, μεταφοραῖς χρώμενον ὡς τὰ πολλά, καθάπερ τὸ Ἀντιμάχειον. ὁ δὲ Σωκράτης ἐπαινέτου δεῖται τὸ ὕψος τὸ αὐτοφυὲς ἐπιδεικνυμένου καὶ τὴν μεγαλοφωνίαν ἀβιάστως καὶ καθαρῶς ἔχοντος, ὥσπερ δὴ καὶ αἱ πράξεις τὸ μεγαλουργὸν ἔχουσιν οὐ κατὰ τύχην, ἀλλ' οἰκεῖον καὶ τῇ τροφῇ καὶ τῇ παιδείᾳ τῶν ἀνδρῶν. ὅτι δὲ οὐ τὸν ἔνθουν ὁ Σωκράτης ἀποδοκιμάζει ποιητὴν οὐδὲ σύμπασαν ποιητικήν, ἀλλὰ τὴν τεχνικήν, δεδήλωκεν, οἶμαι, καὶ αὐτὸς εἰπὼν μὴ τὸ γένος ἀτιμάζειν τὸ ποιητικόν· θεῖον γὰρ οὖν δὴ καὶ τὸ ποιητικόν ἐστι γένος, ὡς ἐν ἄλλοις [leg. III 682A] εἶπεν αὐτός· ἀλλὰ τὸ μιμητικόν, καὶ οὐδὲ
F τοῦτο ἁπλῶς, ἀλλὰ τὸ φαύλοις ἤθεσι καὶ νόμοις ἐντραφέν·

CMP

12 ἄξιος **C** sic: ἄξιοι **MP** 17ss cf. schol. **C** 20 αὐτῇ **MP**: ταύτῃ **C** 23 καθάπερ **MP**: καθά πως **C** 23s ἐπαιναίτου **C**: ἐπαίνου **P** 24 alterum τὸ om **MP** 26 τὴν τύχην **M** 29 τὴν om **C**

τοῦτο γὰρ ἐπιρρεπὲς ὂν πρὸς τὰ χείρω μιμητικὸν εἶναι τῶν ὑψηλοτέρων ἠθῶν οὐ πέφυκε. πρὸς μὲν οὖν τὴν ἀπορίαν τοσαῦτα ῥητέον. τὸ δὲ τέλος τῆς ῥήσεως ὑποδύσκολόν πως ὂν φέρε σαφηνείας ἀξιώσωμεν. ἔστι δὲ τοῦτο· τὸ δὲ ἐκτὸς τῆς τροφῆς ἑκάστοις γιγνόμενον χαλεπὸν μὲν ἐν ἔργοις, ἔτι δὲ χαλεπώτερον λόγοις εὖ μιμεῖσθαι· δοκεῖ γὰρ εἶναι ῥᾷον μιμεῖσθαι τοὺς λόγους, ἢ τὰ ἔργα. σοφιστεύουσι γοῦν οὐκ ὀλίγοι μέχρι λόγων ἐπιδεικνύμενοι τὴν ἀρετήν, ἔργῳ δ' αὐτῆς παντάπασιν ἀπῳκισμένοι. μήποτε 21 οὖν ἄμεινον οὑτωσί πως ἐξηγεῖσθαι ταύτας τὰς λέξεις, τὸ μὲν ἐκτὸς τῆς τροφῆς τὸ ἄριστον ἀκούσαντας, τὸ δὲ ἔργοις καὶ λόγοις ἐν ἴσῳ λαβόντας τῷ κατά τε ἔργα καὶ κατὰ λόγους, τὸ δὲ εὖ μιμεῖσθαι τῷ εὖ μιμηθῆναι, καὶ ἐκ πάντων συναγαγόντας, ὅτι τὸ ἄριστον εὖ μιμηθῆναι χαλεπὸν μὲν κατὰ τὰ ἔργα, χαλεπώτερον δὲ κατὰ τοὺς λόγους, μιμηθῆναι δὲ λόγῳ· τοῦτο γὰρ προὔκειτο περὶ ποιητικῆς. καὶ ὁρᾷς, ὅπως τοῦτο τοῖς πράγμασι σύμφωνόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ τῷ λόγῳ τὰ ἔργα τῶν ἀρίστων ἀφηγούμενος ἱστορίαν συντίθησιν, ὁ δὲ τοὺς λόγους αὐτῶν διατιθεὶς εἰ μέλλοι διασώσεσθαι τὸ τοῦ λέγοντος ἦθος, διάθεσιν ἀναλήψεται τὴν ὁμοίαν τῷ λέγοντι· κατὰ γὰρ τὰς ἔνδον διαθέσεις οἱ λόγοι φαίνονται διαφέροντες. οὕτω γὰρ καὶ τῶν ἀπολογίας Σωκράτους γεγραφότων ὡς οὐ διασωσαμένων τὸ ἦθος τὸ Σωκρατικὸν ἐν τοῖς λόγοις καταγελῶμεν ἔξω Πλάτωνος τῶν πλείστων. καίτοι αὐτό γε τοῦτο ἱστοροῦντες, ὅτι κατηγόρηται B Σωκράτης καὶ ἀπολελόγηται καὶ ἔτυχε τοιᾶσδε ψήφου, οὐκ ἂν εἶεν ἄξιοι γέλωτος, ἀλλ' ἡ τῆς ἐν τοῖς λόγοις μιμήσεως ἀνομοιότης καταγελάστους ἀποφαίνει τοὺς μιμητάς. ἐπεὶ καὶ περὶ Ἀχιλλέως τὸ μὲν εἰπεῖν, ὅτι ἐξῆλθε τοιῶσδε ὡπλισμένος

CMP

2 τῇ ἀπορίᾳ **C** 3 δύσκολον **M** 4 ἀξιώσομεν **P** 5 s μὲν λόγοις χαλεπώτερον δὲ λόγοις **P** 6 ἐν om lemma 11 ἀκούσαντας **CM**: ἀξιώσαντας **P** 12 λαβόντες **M** sic: λαμβάνοντας **C** 13 καὶ — 14 μιμηθῆναι om **C**, sed u. 15 post ἔργα addit: ὅτι τὸ ἄριστον εὖ μιμηθῆναι, καὶ ἐκ πάντων συναγαγόντας 15 τὰ ς: τε τὰ **MP**: τε **C**; cf. u. 12 16 τῶ περὶ **P** 17 γὰρ om **C** 18 τῶν ἀρίστων τὰ ἔργα **MP** 19 s διασώζεσθαι **C** 19 ss cf. in remp. I 14, 27 ss 20 cf. Ps. Dion. Hal. ars 10, 1 ss 26 τοιᾶσδε ἔτυχε **P**

καὶ τοιάδε ἔδρασεν, οὐ χαλεπόν, τὸ δ' ἐπεκδιδάξαι, τίνας ἂν εἴποι λόγους ἐν τῷ ποταμῷ συνεχόμενος, οὐκέτι ῥᾴδιον, ἀλλὰ τοῦτο τοῦ δυναμένου τὸ ἦθος ἀναλαβεῖν τοῦ ἥρωος καὶ ἱδρυνθέντος κατ' ἐκεῖνο προενέγκασθαι τοὺς λόγους. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ [III 392 C ss] Σωκράτης τὰ πολλὰ τῷ Ὁμήρῳ περὶ τὴν τῶν λόγων μίμησιν ἐπιπλήξας τὴν χαλεπότητα τῆς τῶν λόγων μιμήσεως. ἀλλ' ἐπὶ τῶν θεῶν φασι ῥᾷον τῷ λόγῳ τοὺς λόγους μιμεῖσθαι τῶν θεῶν, ἢ τὰ ἔργα· τίς γὰρ ἂν αὐτῶν ἀξίως τὴν ποίησιν ἀποτυπώσαιτο; ἢ ταὐτόν ἐστιν ἐπ' ἐκείνων τά τε ἔργα μιμεῖσθαι καὶ τοὺς λόγους· ἐπεὶ γὰρ οἱ λόγοι νοήσεις εἰσίν, αὗται δὲ ποιήσεις, ὁ τῶν λόγων μιμητὴς καὶ τῶν ποιήσεών ἐστι μιμητής, ὥστε ὅσῳ θατέρου λείπεται, τοσοῦτον αὐτῷ
C καὶ εἰς τὴν τοῦ λοιποῦ προσδεῖ μίμησιν. Λογγῖνος δὲ ἠπόρει πρὸς ταύτην τὴν ἐκκειμένην ῥῆσιν· εἰ μὲν γὰρ διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ οὐκ ἄξιοί εἰσι μιμηταὶ τῶν τῇ τοιαύτῃ πόλει προσόντων ἔργων καὶ λόγων διὰ τὸ μὴ ἐν τοῖς ἤθεσι τῆς πόλεως τετράφθαι, οὐδ' οἱ περὶ τὸν Κριτίαν ἂν δύναιντο ποιῆσαι τὸ πραττόμενον· οὐδὲ γὰρ οὗτοι ἐν οὕτω πολιτευομένοις ἔζησαν· εἰ δὲ ὅτι ἐπιστήμην οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' εἰσὶ μιμηταὶ μόνον, διὰ τί τοὺς τύπους παρ' ἡμῶν λαβόντες οὐ δυνήσονται μιμεῖσθαι, δύναμιν ἔχοντες μιμητικήν; πρὸς δὲ ταύτας ῥητέον τὰς ἀπορίας, ὅτι ἡ μίμησις τῆς τοιαύτης πολιτείας διὰ ζωῆς πρόεισι συμφωνούσης τοῖς παραδείγμασι· τοὺς γὰρ πρέποντας τοῖς σπουδαίοις λόγους ἀποδιδόναι οὐ δύναται ὁ μὴ ζῶν κατ' ἀρετήν· οὐκ ἀρκεῖ οὖν τὸ ἀκοῦσαι μόνον, ποῖον εἶδος ἔχει ζωῆς ἡ πολιτεία, πρὸς τὸ μιμήσασθαι αὐτήν, ὡς ὁ τοῦ Λογγίνου διαπορῶν ἔλεγε λόγος. προστίθησι δὲ ὁ Πορφύριος, ὅτι ὥσπερ τοῖς ζωγράφοις οὐ πάντα μιμητά, οἷον τὸ μεθημερινὸν φῶς, οὕτως οὐδὲ τοῖς ποιηταῖς ἡ ζωὴ τῆς ἀρίστης πολιτείας
D ὑπεραίρουσα τὴν δύναμιν αὐτῶν.

CMP

2 *μαχόμενος* **P** | cf. Homer. Φ   *οὐκ ἔτι* **M**: *οὐκ ἔστι* **CP**   4 *ἱδρυθέντος* **MP**; sed cf. infra 65 E   8 *ῥάδιον* **P**   10 *ἢ* ll.   11 s cf. infra 128 D   18 *τεθράφθαι* **M**^{2}; cf. p. 40, 15   18 s *δύναιτο* **C**   21 *ἡμῖν* **P**   23 *δὲ* **CM**: *δὴ* **P**   *μίμησις αὐτὴ* **P**   28 *ὁ* om **C**

Τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν αὖ γένος πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν μάλα ἔμπειρον ἥγημαι, μέχρι τοῦ· πράττοιεν καὶ λέγοιεν [19 E].

Οἱ σοφισταὶ μετεποιοῦντο πολλάκις οἱ μὲν ἀστρονομίας, οἱ δὲ γεωμετρίας, οἱ δὲ πολιτικῆς, οἱ δὲ διαιρετικῆς, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται νῦν πολλοὺς ἔχειν καὶ καλοὺς λόγους. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἐπιστημονικοὺς εἶχον λόγους, ἔμπειροι προσερρήθησαν. τὸ γὰρ ἔμπειρον ἐμφαίνει τριβὴν ἄλογον ἐν λόγοις κενοῖς φερομένην ἄνευ τῆς ἔμφρονος αἰτίας. διότι δὲ οὐ μόνον ἄλλοτε ἄλλας ἐπεβόσκοντο πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἀπάτης καὶ δοξοσοφίας καὶ πλάνης ἀνεπιστήμονος ἦσαν γέμοντες, πλανῆται κέκληνται δικαίως. ἐπειδὴ δὲ ἄτακτον ἔφερον ζωὴν καὶ ἀπαίδευτον κατὰ πάθος ἐνεργοῦντες, οἰκήσεις ἰδίας εἰκότως λέγονται μὴ διῳκηκέναι, δέον ἕκαστον ἑαυτὸν πρὸ τῶν ἄλλων τάττειν· πάντα γὰρ ὅσα ἐν οἴκῳ καὶ ἐν πόλει, ταῦτα καὶ ἐν ἤθεσι, καὶ ταῦτα πρὸ τῶν ἐκτὸς ἀπευθυντέον. τίνες οὖν εἰσι προσήκοντες μιμηταὶ ἔργων καὶ λόγων τῆς ἀρίστης πολιτείας, εἰ μήτε οἱ ποιηταὶ μήτε E *οἱ σοφισταί; οὗτοι δή εἰσιν, ὡς αὐτός φησι, πολιτικοὶ καὶ φιλόσοφοι· δεῖ γὰρ ἀμφοτέρων, ἵνα διὰ μὲν τὸ πολιτικὸν τὰ ἔργα αὐτῶν δύνωνται καθορᾶν, διὰ δὲ τὸ φιλόσοφον τοὺς λόγους, ὡς ἔνδον προειληφότες αὐτῶν τὴν ζωήν, καὶ διὰ μὲν ἐκεῖνο τὴν πρακτικὴν αὐτῶν φρόνησιν, διὰ δὲ τοῦτο τὴν νοερὰν τῶν ἀρχόντων ἐνέργειαν περιλάβωσιν. ἀπὸ δὴ τούτων τῶν εἰκόνων κἀπὶ τὰς δημιουργικὰς αἰτίας μεταβατέον, ὅτι καὶ ταύτας νοεράς τε εἶναι δεῖ καὶ ὁλικάς, εἰ μέλλοι συμπληροῦσθαι τὸ πᾶν καὶ ἡ γένεσις εἰκονικῶς ἕξειν, ὅσα πρώτως ὁ οὐρανός.*

CMP

1 *αὖ γένος* ll. cum 𝔇 Pl.: *γένος αὖ* uel *γένος ἂν* *ς Pl. 1 ss *γένος ἕως τοῦ· πράττοιεν* **C** 2 *καλῶν ἄλλων* Pl. ll. praeter (ΞΣS); sed cf. u. 6 8 ad *τριβὴν ἄλογον* cf. Gorg. 501 A Sext. adu. gramm. 61 Quint. inst. 10, 7, 11 Apul. Plat. 2, 8 9 ad *λόγοις κενοῖς* cf. Lach. 196 B 13 *ἔφυρον* coni s, uix recte ⟨*καὶ*⟩ *δέον* Kroll plura fortasse excidisse ratus 16 primum *καὶ* om **C** 17 *τῶν ἔργων* **MP** 18. 19 *οἱ* om **P** 19 *δή* **CM**: *δέ* **P** *ὡς — φησι* om **MP** 23 *τοῦτο* **C**: *τούτου* **MP** 28 *ὁ* om **M**

Καταλέλειπται δὴ τὸ τῆς ὑμετέρας ἕξεως γένος ἅμα ἀμφοτέρων φύσει καὶ τροφῇ μετέχον [19E 20A].

Ὁ Λογγῖνος τὴν λέξιν θεωρεῖν οὐκ ἀπαξιῶν, ἐκεῖνο μὲν τὸ κῶλον, ἐν ᾧ φησι· τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν φοβοῦμαι μή πως ἅτε πλανητὸν ὄν, ἀρχομένου φησὶν εἶναι . . . διὰ σεμνότητος ἔφεσιν τὴν φράσιν ἐξαλλάττειν, τὸ δὲ ἑξῆς ὅσα ἂν οἷά τε ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις πράττοντες καὶ τὰ ἐχόμενα διαστρέφοντος εἶναι τὴν φράσιν ἀπὸ τοῦ F *κατὰ φύσιν, τὸ δὲ τρίτον τὸ καταλέλειπται δὴ τὸ τῆς ὑμετέρας ἕξεως γένος παντελῶς ἀλλόκοτον εἶναι· μηδὲν γὰρ ἀπεοικέναι τοῦ βίῃ Ἡρακληείῃ καὶ ἱερὴ ἲς Τηλεμάχοιο καὶ ὅσα τοιαῦτα. Ὠριγένης δὲ ἀπεδέχετο τὸν τύπον τῆς ἑρμηνείας τῶν προκειμένων ῥήσεων ὡς ὄντα συγγραφικόν· πρέπειν γὰρ τῷ τοιούτῳ καὶ τὰς τοιάσδε περιφράσεις, ὥσπερ τῷ ποιητικῷ. ἡμεῖς δὲ τὸν μὲν Πλάτωνά φαμεν οἰκείως πανταχοῦ τοῖς ὑποκειμένοις μεταβάλλειν τὴν ἀπαγγελίαν καὶ ἐπὶ τῶν ἐξηλλαγμένων πραγμάτων διώκειν* 22 *καὶ τὰς τῆς ἑρμηνείας ἐξαλλαγάς· τὴν δὲ προκειμένην ῥῆσιν οὔ φαμεν εἶναι περίφρασιν· οὐ γὰρ δηλοῦν ταὐτὸν τῷ ὑμᾶς ὥσπερ βίῃ Ἡρακληείῃ τὸν Ἡρακλέα, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ γένος τῆς ἕξεως τῆς ἀρίστης σημαίνειν, ἀφ᾽ ἧς ἂν δύναιντο μόνοι τὸ πρέπον ἀποδοῦναι τῇ μιμήσει τῆς ἀρίστης πολιτείας· κατὰ γὰρ τὴν ἕξιν, ἣν ἔχουσιν, ἐνεργοῦντες τοῦτο ποιοῦσι, διαφέρουσαν τῆς ποιητικῆς καὶ σοφιστικῆς. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν λέξεων. εἰς δὲ τὰς ἐννοίας τῶνδε τῶν λέξεων ἀποβλέποντες ἐροῦμεν, ὅτι ὁ Σωκράτης ἐγείρει μὲν Κριτίαν καὶ Ἑρμοκράτην πρὸς τὰ λοιπὰ τῆς πολιτείας, παρακαλεῖ δὲ καὶ τὸν Τίμαιον ἐφάψασθαι τῶν ζητουμένων· καὶ τοῦτο πέμπτον ἐστὶ κεφάλαιον τῶν προτεθέντων* [p. 56, 5. 58, 27] *εἰς τὴν ἐξήγησιν. καὶ ὅρα, ὅπως ἀπεσέμνυνεν ἐκ προοιμίων τοὺς ἄνδρας, ἕξιν μὲν καλέσας, ἵνα τὴν πλάνην ἐξέλῃς τὴν σοφιστικήν, φύ-*

CMP(N)

1 *δὲ* **P**; sed cf. u. 9 1. 10 *ἡμετέρας* **MP** cum paucis Pl. ll. 5 lac. stat. Raderm. exciditne *καὶ*? 6 *φράσιν* **CM**: *λέξιν* **P** 7 *πράττοντος* **MP** 11 *ἡρακληείη* **N**: *ἡρακλειήη* **P**: *ἡρακλείη* **CM** | cf. Hom. *B* 658 *β* 409 14 s cf. Dion. Hal. I 375, 7 Vs. 15 *τὸ ποιητικὸν* **CM** 19 *τὸ ἡμᾶς* **P** 20 *βίη* ll. *ἡρακληείη* **M**: **P** et **C** ut supra u. 11 23 *ποιήσουσι* **MP** 27 *ἑρμοκράτη* **M**

σει δὲ καὶ τροφῇ πολιτικῆς αὐτοὺς μετόχους εἰπών, ἵνα τὴν ποιητικὴν μίμησιν τὴν τοῖς χείροσι νόμοις ἐντεθραμμένην ἀντιδιέλῃς, ἐκ δὲ φύσεως καὶ τροφῆς τὸ τέλειον ἀφορισάμενος, ἵνα μὴ τὴν φύσιν τροφῆς στερήσας χωλὴν ποιήσῃς B *ἢ τὴν τροφὴν εἰς ἀνεπιτήδειον καὶ ἀνάρμοστον ὑποδοχὴν καταβεβλῆσθαι νομίσῃς. ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ περὶ τῶν ἀνδρῶν εἴρηται. εἰ δὲ βούλοιο λέγειν ἐπὶ τὰ παραδείγματα χωρῶν, καταλέλειπται δὴ τὸ δημιουργικὸν γένος ὁλικόν τε ὂν καὶ νοερὸν εἰς τὴν τῶν ὅλων τετάχθαι προμήθειαν. θεατέον δὲ καὶ τὰ περὶ ἑκάστου λεγόμενα χωρίς.*

Τίμαιός τε γὰρ ὅδε εὐνομωτάτης ὢν πόλεως τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος οὐσίᾳ καὶ γένει οὐδενὸς ὕστερος ὢν τῶν ἐκεῖ τὰς μεγίστας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς τῶν ἐν τῇ πόλει μετακεχείρισται, φιλοσοφίας δὲ αὖ κατ' ἐμὴν δόξαν ἐπ' ἄκρον ἁπάσης ἐλήλυθεν [20 A].

Τίς ἂν γένοιτο τῆς μαρτυρίας θαυμασιωτέρα ταύτης, ἢ ποῖος ἔπαινος μείζων; οὐχὶ πρῶτον μὲν πολιτικὴν τῷ Τιμαίῳ μεμαρτύρηκεν, ἔπειτα τὴν νοερὰν γνῶσιν, πάσης φιλοσοφίας ἐπ' ἄκρον αὐτὸν εἰπὼν ἐληλυθέναι καὶ προσθεὶς ὅτι κατ' ἐμὴν δόξαν, ὃ δὴ τὸν κολοφῶνα πᾶσιν ἐπέθηκε τοῖς ἐγκωμίοις; τίς δ' ἂν τῆς εἰκόνος ταύτης ἐν ἀνθρώποις ἄλλη δύναιτο μᾶλλον ἀφομοιοῦσθαι πρὸς τὸν ἕνα δημιουργόν; πρῶτον μὲν γὰρ τῷ τε πολιτικῷ καὶ τῷ φιλοσόφῳ Δῖός C *ἐστιν, ἔπειτα τῷ εὐνομωτάτης εἶναι πόλεως μιμεῖται τὸν ἐν τῷ νοητῷ τραφέντα ὑπὸ τῆς Ἀδραστείας θεόν, τῷ δὲ γένει διενηνοχέναι τὸ ὁλικὸν ἐκείνου καὶ νοερὸν καὶ ἑνιαῖον ἀπεικονίζεται· πάντα γὰρ ταῦτα κατὰ μετοχὴν ἔχει τῶν πρὸ αὐτοῦ πατέρων· τῷ δὲ τὰς μεγίστας ἀρχὰς μετακεχειρίσθαι τὸ βασιλικὸν ἐκείνου καὶ κρατητικὸν τῶν ὅλων, οὗ καὶ τὸ*

CMP

4 *ποιήσεις* **C** 9 *προμηθίαν* **M** 10 *ἕκαστον* **P** 11 *γὰρ* om **P** 11 ss *πόλεως ἕως τοῦ· φιλοσοφίας* **C** 14 *τῶν ἐν* **MP** cum A Pl.: *ἐν* *ς Pl. 15 *ἁπάσης* ll. cum A 𝔗 F 𝔬 (*q* r) Pl.: *πάσης* *ς Pl. 17 *οὖν ἂν* **M**: *ἂν οὖν* **P** 20 *εἰπὼν* om **P** 25 *τῷ* **MP**: *τὸ* **C** 25 s cf. Lobeck Aglaoph. 514 29 *αὑτοῦ* **P**: *αυτοῦ* **M** 30 *ἐκεῖνο* ll. 30 s *τὸ σκῆπτρον* **P**: *τὸ κῆπτρον* **M**: *τὰ σκύπτρα* **C**

σκῆπτρον πισύρων καὶ εἴκοσι μέτρων ἐστὶ κατὰ τοὺς θεολόγους· τῷ δὲ μεγίστων ἀπολαῦσαι τιμῶν τὴν ἐξῃρημένην ἐκείνου πρεσβείᾳ καὶ δυνάμει τῶν ὅλων ὑπεροχήν· αὐτὸς γοῦν ἐστιν ὁ καὶ τοῖς ἄλλοις διανέμων τὰς τιμάς· τῷ δὲ φιλοσοφίας ἐπ' ἄκρον ἥκειν πρὸς τὸν ὁμοῦ πάσας τὰς γνώσεις ἐν ἑαυτῷ συνέχοντα πάντως ἀποτυποῦσθαι φαίης ἂν αὐτόν. ὥστε ἀπὸ πάντων τῶν εἰρημένων ὡς ἐξ εἰκόνων ἕλοις ἂν καὶ τὸν τοῦ παντὸς δημιουργὸν ὅστις ἐστίν· ὅτι νοῦς νόων πολλῶν περιληπτικός, ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς τεταγμένος καὶ τῶν πρωτίστων νοητῶν πλήρης, βασιλικὴν ἔχων ἀξίαν καὶ πρεσβείᾳ τῶν ἄλλων θεῶν τῶν δημιουργι-
D *κῶν ὑπεριδρυμένος. εἰ δὲ τὴν τοῦ Τιμαίου πόλιν Λοκρίδα κέκληκεν, οὐκ εἰωθότων οὕτω καλεῖν τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ Λοκροὺς μόνον πρὸς ἀντιδιαίρεσιν τῆς κατ' ἀντιπέραν Εὐβοίας Λοκρίδος, οὐ θαυμαστόν· πολλὰ γὰρ ἐξαλλάττει διὰ τὸ τρανέστερον σημαίνειν τὸ προκείμενον. ὅτι δὲ εὐνομοῦντο οἱ Λοκροί, δῆλον· ἦν γὰρ δὴ αὐτῶν νομοθέτης Ζάλευκος* [Arist. Politic. *β* 12. 1274ᵃ 22].

Κριτίαν δέ που πάντες οἱ τῇδε ἴσμεν οὐδενὸς ἰδιώτην ὄντα ὧν λέγομεν [20 A].

Ὁ Κριτίας ἦν μὲν γενναίας καὶ ἁδρᾶς φύσεως, ἥπτετο δὲ καὶ φιλοσόφων συνουσιῶν καὶ ἐκαλεῖτο ἰδιώτης μὲν ἐν φιλοσόφοις, φιλόσοφος δὲ ἐν ἰδιώταις, ὡς ἡ ἱστορία φησίν. ἐτυράννευσε δὲ καὶ αὐτὸς εἷς τῶν τριάκοντα γενόμενος. ἀλλ' οὐ δίκαιον διὰ τοῦτο τῷ Σωκράτει ἐγκαλεῖν, ὅτι νῦν ἐπαίνου τινὸς αὐτὸν ἠξίωσε. πρῶτον μὲν γὰρ ὅπως ἐπήνεσε, προσεκτέον· ὅτι οὐδενὸς ἰδιώτης ἐστὶν ὧν λέγομεν διά τε τὴν φύσιν καὶ τὴν περὶ τὰς φιλοσόφους συνουσίας διατριβήν. ἔπειτα ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ τυραννικὸν εὐφυΐας ἐστὶ τεκμήριον, ὡς οὑν Πολιτείᾳ [X 619 BC] *διδάσκει μῦ-*

CMP

1 cf. infra 137 C Procl. in Crat. 99 p. 57 Orph. frg. 116 2 *τὸ δὲ* **CP** 3 cf. rep. VI 509 B 4 *καὶ* om **C** 6 *ὑποτυποῦσθαι* **C** 7 *τῶν εἰρημένων πάντων* **P** 8 cf. theol. Plat. 5, 20 9 s *τεταγμένοις* **MP** 14 *πρὸς* **CM**: *κατ'* **P** 15 *εὐοίας* **C** 17 s cf. schol. Pl. 21 *ὁ δὲ Κριτίας* (sic debuit) — 24 *γενόμενος* cit. schol. Pl. 23 *ἡ* om **C** 24 *εἷς καὶ αὐτὸς* **C** *γεγονὼς* schol. Pl. 30 *οὑν* Raderm. (cf. p. 29, 19 adn.): *οὖν* **C**: *ὁ ἐν* **MP**

θος τὰς ἐξ οὐρανοῦ κατιούσας ψυχὰς διαφερόντως ἐπὶ τὸν E *τυραννικὸν ἄγων βίον· εἰθισμέναι γὰρ ἐκεῖ συμπεριπολεῖν τοῖς θεοῖς καὶ συνδιοικεῖν τὸ πᾶν κἀνταῦθα ταῖς φαινομέναις ἐπιτρέχουσι δυνάμεσιν, ὡς οἱ τοῦ κάλλους τοῦ νοητοῦ μνήμην ἔχοντες τὸ φαινόμενον ἀσπάζονται κάλλος. ὅτι δὲ προσήκει κατ' ἀναλογίαν τῇ μέσῃ δημιουργίᾳ, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ διαδέχεσθαι τὸν τοῦ Σωκράτους λόγον λάβοις ἄν, ἔπειτα ἐκ τοῦ τὸν Ἀτλαντικὸν ἀπαγγέλλειν, τῶν Ἀτλαντίνων Ποσειδῶνος ὄντων ἐκγόνων, καὶ τρίτον ἀπὸ τῆς οἰκείας αὐτοῦ ζωῆς· τὸ γὰρ ἡγεμονικὸν καὶ τὸ ἐπὶ πολλὰ διατεῖνον καὶ ὅλως ἡ δύναμις τῶν μέσων ἐστί. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐπαίνοις ἔχει τὸ μέσον· τὸ μὲν γὰρ μὴ ἰδιώτην εἰρῆσθαι, ἀλλὰ μηδὲ μέτοχον τῶν τοῦ Τιμαίου πλεονεκτημάτων, τὴν ὕφεσιν αὐτοῦ δείκνυσι τὴν πρὸς τὸν πρῶτον, τὸ δὲ μὴ παντάπασιν αὐτὸν ἀποδεῖν τὴν συγγένειαν τὴν πρὸς ἐκεῖνον.*

Τῆς δὲ Ἑρμοκράτους αὖ περὶ φύσεως καὶ τροφῆς πρὸς ἅπαντα εἶναι ταῦτα ἱκανὴν πολλῶν μαρτυρούντων πιστευτέον [20 AB].

Ὁ Ἑρμοκράτης Συρακούσιός ἐστι στρατηγὸς κατὰ νόμον ζῆν ἐφιέμενος· διὸ καὶ πολιτικῆς πως μετεῖχε καὶ φιλο- F *σοφίας· ἔοικεν οὖν καὶ οὗτος κατὰ ἀναλογίαν τῇ τρίτῃ δημιουργίᾳ· τό τε γὰρ στρατηγικὸν οἰκεῖόν ἐστι τῷ τὰ ἔσχατα τῆς κοσμοποιίας καὶ ἀτακτότατα τάττοντι, καὶ τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν μαρτυρεῖσθαι τῷ εἰς πλῆθος πᾶν καὶ τὸν ἔσχατον μερισμὸν προάγοντι τὴν ποίησιν. ἡμεῖς μὲν οὖν οὕτω τάττομεν, ἵνα καὶ πρὸς τὰ πράγματα ἀναλογίαν ἔχωσιν οἱ ἄνδρες. ἄλλοι δὲ τὸν Κριτίαν τοῦ Ἑρμοκράτους ὡς ὑφει-*

CMP(N)

5 *ἀσπάζονται τὸ φαινόμενον* **MP** | cf. or. chald. 50 8 cf. infra 56 C D 11 *διατείνων* **C** 12 *τὸ μὲν* **C**: *τῷ μὲν* **MP** *ἰδιώτης* et 13 *μέτοχος* ll.: em s 13 *μὴ δὲ* **C**: *μὴ* **MP** 14 *τὸν* s: *τὸ* ll. *τῷ δὲ μὴ* **P** 15 *παντάπασιν* **C**: *παράπασιν* **M**: *παρὰ πᾶσιν* **P** 17 *ἅπαντα* **N**: *ἅπαν τὰ* (σ eras.) **C**, ʽ fort. **C²**: *ἅπαντ'* ς: *ἅπαντας* **MP** cum (a) Plat. *ταῦτ' εἶναι* A Pl. *ἱκανὴν* ll. cum 𝔗 F Pl.: *ἱκανῶς* (s) Pl.: *ἱκανῆς* *ς Pl. 19 *ὁ δὲ Ἑρμοκράτης* (ut debuit) — 20 s *φιλοσοφίας* citat schol. Plat. 20 *μετέχει* **C** fort. recte 21 s cf. schol. **C** 23 *τῶν* om **MP**; cf. p. 59, 5 24 *τῷ* **MP**: *τὸ* **C** *ἄσχετον* **C** 25 s *τάττοντι* **C**

μένον τάττουσι· καίτοι εἰ ὁ ἀπολειπόμενος οὔτε λέγειν οὔτε 23 *ἀκούειν ἐπιτήδειος, καὶ τῶν παρόντων ὁ ἀκροώμενος μέν, σιωπῶν δὲ αὐτὸς δεύτερος τοῦ καὶ λέγοντος καὶ ταύτῃ μιμουμένου τοὺς ἀμφὶ Σωκράτη καὶ Τίμαιον. ἔπειτα καὶ τοῦτο ἐννοητέον, ὅτι καὶ ὁ Σωκράτης τὰ πρεσβεῖα τῷ Κριτίᾳ δέδωκεν ἐν τῷ λόγῳ μετὰ τὸν Τίμαιον αὐτὸν ἐγκωμιάσας. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τοιαύτην τάξιν τοῖς προσώποις ἀπονέμουσι τούτοις, Τίμαιον μὲν κατὰ τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον τάττοντες, Σωκράτην δὲ κατὰ τὸ ποιητικόν, Κριτίαν δὲ κατὰ τὸ εἰδικόν· οὗτος γὰρ εἰς ἐνέργειαν ἄγει τοὺς ὀρθῶς τεθραμμένους· Ἑρμοκράτην δὲ κατὰ τὸ ὑλικόν· διὸ καὶ ἀκούειν μέν ἐστιν ἐπιτήδειος, λέγειν δὲ οὔ· καὶ γὰρ ἡ ὕλη δέχεται μὲν ἀλλαχόθεν λόγους, γεννᾶν δὲ οὐ πέφυκε. καὶ ἔχοι ἂν καὶ πολὺν λόγον ἡ διάταξις μετὰ τοῦ μὴ ἀφίστασθαι τῆς προτέρας ἐπιβολῆς.*

Διὸ καὶ χθὲς ἐγὼ διανοούμενος ὑμῶν δεομένων τὰ περὶ τῆς πολιτείας διελθεῖν ἕως τοῦ· καὶ πάντων ἑτοιμότατος ὢν δέχεσθαι [20 BC].

B *Δοκεῖ μὲν καὶ ἡ τῆς πολιτείας ἀνακεφαλαίωσις, ὥσπερ νῦν φησιν ὁ Σωκράτης, τῆς διεξόδου γεγονέναι τῶν ἐν πολέμοις ἀγώνων χάριν τῆς ὀρθῶς πολιτευομένης πόλεως· ἔστι δὲ ἀμφότερα συντείνοντα πρὸς τὴν μίαν τοῦ κόσμου δημιουργίαν, ἥ τε τῆς πολιτείας σύντομος περίληψις καὶ ὁ Ἀτλαντικός· πρὸ γὰρ τῆς ὅλης δημιουργίας καὶ τοῦ παντὸς τῆς κοσμοποιίας εἴδους ἀπὸ τῶν μερῶν καὶ τῶν εἰκόνων ἄμεινον ποιεῖσθαι τὴν θεωρίαν, ὡς εἴρηται πρότερον* [p. 30, 4 ss]. *εἰκότως οὖν καὶ ὁ Σωκράτης τὴν πολιτείαν ἐν τύποις τισὶν ἀναλαβὼν καὶ πρώτως διὰ ταύτης μιμησάμενος τὸ πᾶν αὐτὸς μὲν ἐπὶ τῆς οἷον οὐσίας ἵδρυσεν ἑαυτόν, ἀνεγείρει δὲ καὶ ἄλλους εἰς τὸν λόγον, οἳ τὴν δύναμιν ὑμνήσουσι τῆς*

CMP

2 *μὲν* et 3 prius *καὶ* om **P** 3 *δεύτερός ἐστι* **MP** | cf. p. 23, 11 ss 3 s *μιμούμενος* **MP** 4 *σωκράτην* **P** 9 prius *τὸ* om **M** 11 *ἑρμοκράτη* **M**: *ἑρμοκρά*$^{\tau}$ **C** 14 an ⟨*αὕτη*⟩ *ἡ*? 16 *ἐχθὲς* **P** 18 *ὢν* ll. cum A Pl. sed cf. infra 63 B 20 *ἐν* **CM**: *ἂν* **P** 21 *χάριν* om **C** *ὀρθῆς* **MP** 24 *πρὸς* **M** 28 *διὰ ταύτης* om **P** 29 cf. p. 24, 1 ss | fort. *αὐτήν* Kroll; sed cf. p. 73, 9

τοιαύτης πόλεως καὶ μιμήσονται τοὺς κατὰ τὸ μέσον δημιουργικὸν εἶδος τάττοντας τὸ πᾶν καὶ τὰς ἐναντιώσεις τὰς ἐν αὐτῷ καὶ τὰς κινήσεις τὰς πολυειδεῖς μονοειδῶς συνέχοντας. ὥσπερ οὖν ὁ παρ' Ὁμήρῳ [Υ 22] *Ζεὺς καθήμενος ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ὀλύμπου πτυχὶ καὶ μένων ἐν τῇ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἑνότητι πέμπει τοὺς θεοὺς ἐπὶ τὸν Ἑλληνικὸν πόλεμον τοὺς τῆς ἐναντιώσεως προεστηκότας τῆς* C *κοσμικῆς, οὕτω δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τῷ νοητῷ τῆς πολιτείας εἴδει καθαρῶς ἱστάμενος παρασκευάζει τοὺς μετ' αὐτὸν δυναμένους τήν τε κίνησιν καὶ τὴν δύναμιν ὑμνῆσαι τῆς πολιτείας ταύτης, τοῦ μὲν Τιμαίου τὴν ἐπιστήμην προκαλούμενος εἰς τὴν τῶν ὅλων ὁλικῶς θεωρίαν, τοὺς δὲ ἄλλους παρασκευάζων εἰς τὴν τῶν μερῶν ὁλικὴν καὶ σύντομον περιοχήν· ὡς γὰρ τὴν πολιτείαν ὁλικῶς διῆλθεν, οὕτως βούλεται καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς ὑμνηθῆναι παρὰ τῶν ἄλλων. ἐπειδὴ δὲ εἰκόνα φέρουσιν οἱ λόγοι πάντες οὗτοι τῶν δημιουργικῶν ἔργων καὶ ἡ συνουσία πᾶσα τῆς κοσμοποιίας, εἰκότως που καὶ ὁ Σωκράτης εἶπεν, ὅτι κεκοσμημένος πάρεστι καὶ ἕτοιμος δέχεσθαι τοὺς λόγους, ὡς τὸ πρόσφορον εἶδος τῆς ἀρετῆς, τὴν κοσμιότητα, τῷ λόγῳ προβεβλημένος.*

Καὶ μὲν δὴ καθάπερ εἶπε Τίμαιος ὅδε, ὦ Σώκρατες, ἕως τοῦ· καθ' ὁδὸν αὐτὰ ταῦτα ἐσκοποῦμεν [20 C].

Ἔδει καὶ τὸν Ἑρμοκράτην τι λέγειν, ἀλλὰ μὴ σιωπῶντα παρεῖναι τοῖς ἐν κωμῳδίᾳ προσώποις ἐοικότα τοῖς ἀργῶς παρεστῶσι· διὸ καὶ οὗτος πεποίηταί τι πρὸς τὸν Σωκράτην D *λέγων. καὶ τοῦτο μὲν λογογραφικόν, ἐκεῖνο δὲ οἰκεῖον τοῖς προκειμένοις· ὅτι γὰρ καὶ τὰ ἔσχατα τῆς δημιουργίας ἕπεται τῷ ἑνὶ πατρὶ τῶν ὅλων καὶ διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς*

CMP

3 *πολυειδεῖς μονοειδῶς* **MP**: *πολυειδῶς* **C** 5 s cf. Tim. 42 E 6 *πέμπει δὲ* **C** 9 *καθαρῶς* (sscr. o) **C** 11 *τίμαιον* **P** 15 *ὑμνεῖσθαι* **P** 17 *οὐσία πάσης* **C** 23 *αὐτὰ ταῦτα* **MP** cum D Plat.: *ταῦτα αὐτὰ* **C**: *αὖ ταῦτα* uel *ταῦτα* uel *ἂν ταῦτα* *ς Plat. 25 *ἑρμοκράτη* **M** 26 *τῆς ἐγκωμωδία* **C** *ἀργοῖς* **MP** 27 *σωκράτη* **M** 29 *ἕπεται* **CM**: *ἔσται* **P**

ἐκεῖνον συννεύει πρὸς τὴν μίαν τοῦ κόσμου πρόνοιαν, ὡς ἐξ εἰκόνων ⟨ἕλοις ἂν⟩ τῶν νῦν λεγομένων. ὁ γάρ τοι Ἑρμοκράτης Τιμαίῳ συνεπόμενος οὐδέν φησιν ἐλλείπειν οὔτε ⟦γὰρ⟧ προθυμίας οὔτε δυνάμεως εἰς τοὺς ὑπὸ Σωκράτους ἐπιζητουμένους λόγους· δύο γὰρ ταῦτα μάλιστα ἐμποδὼν ἡμῖν γίνεται πρὸς τὸ ἐνεργεῖν εἰς ἀλλήλους· ἥ τε ἡμετέρα ῥαθυμία, καὶ εἴ τι ἔξωθεν εἴη κώλυμα. ταῦτ' οὖν ἀμφότερα ἀνεῖλεν εἰπὼν οὔτε προθυμίας ἐλλείπειν, οὔτε πρόφασιν εἶναί τινα κωλύουσαν ἀποπληροῦν αὐτοῖς τὴν Σωκράτους ἐπίταξιν. εἰκότως δὴ οὖν καὶ τὸν Κριτίαν προὐκαλέσατο πρὸς τὴν τῶν παλαιῶν ἔργων ἀφήγησιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, ἐν οἷς ἡ Σωκράτους ἐπίταξις εἶχε τὸ τέλος, ὥσπερ ὁ Σωκράτης τὸν Τίμαιον, καὶ κοινωνόν πως ἑαυτὸν ποιεῖ τῶν ἐκείνου λόγων· τῇ γὰρ προτεραίᾳ μετ' ἐκείνου συνδιεσκέφθαι φησὶν
E αὐτούς, ὥσπερ καὶ ὁ τρίτος δημιουργὸς ἐν τῷ παντὶ κοινωνεῖ πρὸς τὴν τοῦ δευτέρου ποίησιν· δεῖται γὰρ ἡ ὅλη γένεσις καὶ τῶν ἐκ τοῦ ὑποχθονίου κόσμου πάντως ἀναδόσεων. εἰ δὲ ταῦτα τοῦτον ἔχοι τὸν τρόπον, ἔοικε καὶ ὁ Ἀτλαντικὸς τρίτην ἐσχηκέναι τὴν ἀφήγησιν. οἰκείους δὲ τῇ μέσῃ δημιουργίᾳ φασὶν ἀριθμοὺς τήν τε δυάδα καὶ τὴν τριάδα, τὴν μὲν διὰ τὴν δύναμιν, τὴν δὲ διὰ τὴν δημιουργικὴν καὶ τελεσιουργὸν αὐτῆς τῶν ἐγκοσμίων πρόνοιαν· ὥστ' εἴτε διττὴν εἴτε τριττὴν αὐτῷ τὴν ἀφήγησιν ἀποδοίης, ἔχεις ἀφ' ἑκατέρου τῶν ἀριθμῶν εἰς τὴν τῆς μεσότητος ἔννοιαν ἀνατρέχειν.

Ὅδε οὖν λόγον ἡμῖν εἰσηγήσατο ἐκ παλαιᾶς ἀκοῆς, ὃν καὶ νῦν λέγε, ὦ Κριτία, τῷδε, ἵνα συν-

CMP

1 *ἐκεῖνο* **P** 2 suppleui ad p. 70, 8: *ληπτέον* Kroll 3 *γὰρ* del s 3 s *προμηθείας* **P** 5 *ἡμῖν ἐμποδὼν ἡμῖν* **C** 6 *ἥ τε ῥαθυμία ἡ ἡμετέρα* **P** 8 *ἐλλείπει* **P** *οὔτε* **MP**: *οὐ* **C** 14 *ἐκεῖνον* **P** 15 *αὐτός* coni s *δημιουργὸς* scil. Pluton; cf. infra 156 D theol. Plat. 365 18 *ἔχει* **P** 19 *τρίτην* libri: *τριττὴν* coni s fort. recte (cf. u. 23); sed H., tertia dialogi persona, Critiam Atlantici belli narratorem adhortatus tertius quodammodo idem narrat 23 *τριτὴν* **P** *αὐτῷ* om **C** *ἀφήγησιν* **MP**: *ἀπόδοσιν* **C** 26 *ἡμῖν λόγον* Plat. 27 ss *τῷδε ἕως τοῦ· εἰ καὶ* **C**

δοκιμάσῃ πρὸς τὴν ἐπίταξιν, εἴτ' ἐπιτήδειός ἐστιν, εἴτε μή. — Ταῦτα χρὴ δρᾶν, εἰ καὶ τῷ τρίτῳ κοινωνῷ Τιμαίῳ συνδοκεῖ. — Δοκεῖ μήν [20 D].

Θαυμαστὴν ἂν εὕροις ἐν τούτοις ὡς ἐν εἰκόσι τῶν θείων ἔνδειξιν· ὡς γὰρ ἐν ἐκείνοις τὰ δεύτερα τὰς τῶν πρώτων ἐκκαλεῖται γονίμους δυνάμεις καὶ προσάγει πρὸς τὴν τῶν διοικουμένων πρόνοιαν, οὕτω καὶ ἐν τούτοις ὁ Ἑρμοκράτης καὶ τὸν Κριτίαν εἰς τὸ λέγειν προκαλεῖται καὶ τῷ Σωκράτει F *πληροῖ τὴν ὑπόσχεσιν. καὶ ὡς ἐν ἐκείνοις ἐπιστρέφει τὰ αἰτιατὰ πρὸς τὴν τῶν αἰτίων ἀντοχήν, οὕτως ἐν τούτοις ὁ μὲν Ἑρμοκράτης εἰς τὸν Κριτίαν ἀποτείνεται, οὗτος δὲ εἰς τὴν Σωκράτους ἐπίταξιν ἀποβλέπει. καὶ ὡς ἐν ἐκείνοις πάντα τὰ δημιουργικὰ αἴτια τοῦ ἑνὸς ἐξήρτηται πατρὸς καὶ τῷ ἐκείνου βουλήματι πάντα κυβερνᾷ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐνταῦθα πάντες ἐπὶ τὸν Τίμαιον καταφεύγουσι καὶ τὴν τοῦ Τιμαίου νεῦσιν ἢ ἐπίνευσιν ἢ βούλησιν, ἵν' ἐξ ἐκείνης οἷον ἐκ ῥίζης ὁρμηθέντες κατὰ νοῦν αὐτῷ διαθῶσι τὸν λόγον·* 24 *οὕτω γὰρ ἂν καὶ συντελέσοι πρὸς τὴν ὅλην κοσμοποιίαν τὰ μέλλοντα λέγεσθαι. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐκ παλαιᾶς ἀκοῆς, εἰ μὲν ἱστορικὸς ὁ λόγος, τὸ κατὰ χρόνον σημαίνει παλαιόν, εἰ δὲ ἔνδειξίς ἐστι τῶν ἐν τῷ παντὶ γιγνομένων, τοὺς ἐξ ἀιδίου ταῖς ψυχαῖς ἐνυπάρχοντας λόγους αἰνίσσοιτο ἄν· εἰ δὲ καὶ τῶν θείων αἰτίων εἰκόνα φέρει, δείκνυσιν, ὅτι ταῦτα τὰ δημιουργικὰ αἴτια πληρούμενα ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πρεσβυτάτων θεῶν μεταδίδωσι καὶ τοῖς δευτέροις τῆς ἑαυτῶν προνοίας.*

Ἄκουε δή, ὦ Σώκρατες, λόγου μάλα μὲν ἀτόπου, παντάπασί γε μὴν ἀληθοῦς, ὡς ὁ τῶν ἑπτὰ σοφώτατος Σόλων ποτὲ ἔφη [20 D].

Τὸν περὶ τῶν Ἀτλαντίνων σύμπαντα τοῦτον λόγον οἱ

CMP

1 s *ἐστιν εἴτε μὴ* **MP**: *ἔστιν εἴτε καὶ μὴ* (Ξ) Plat.: *εἴτ' ἀνεπιτήδειός ἐστιν* *ς Plat. 6 *γονίμους ἐκκαλεῖται* **P** *καὶ* — 7 *πρόνοιαν* om **P** 13 *ἐξήρτηται* ς: *ἐξήρηται* **CMP** 16 *ἐξ* om **C** 19 *τὸ* **MP**: *τὰ* **C** 20 *παλαιὸν* ante *κατὰ* **P** 23 *φέροι* **P** fort. recte *ὅτι καὶ ταῦτα* **P** 27 *μάλα* om **C** 28 *ὁ* libri cum A 𝔗 F o Plat.: *δὴ* *ς Plat. 28 s *ἑπτὰ σοφώτατος* libri cum A 𝔗 o Plat.: *ἑπτὰ σοφῶν σοφώτατος* *ς Plat. cf. p. 80, 22 ss

μὲν ἱστορίαν εἶναι ψιλήν φασιν, ὥσπερ ὁ πρῶτος τοῦ Πλάτωνος ἐξηγητὴς Κράντωρ· ὃς δὴ καὶ σκώπτεσθαι μέν φησιν αὐτὸν ὑπὸ τῶν τότε, ὡς οὐκ αὐτὸν ὄντα τῆς πολιτείας εὑρετήν, ἀλλὰ μεταγράψαντα τὰ Αἰγυπτίων· τὸν δὲ τοσοῦτον ποιήσα-B σθαι ⟨τὸν⟩ τῶν σκωπτόντων λόγον, ὥστε ἐπὶ Αἰγυπτίους ἀναπέμψαι τὴν περὶ Ἀθηναίων καὶ Ἀτλαντίνων ταύτην ἱστορίαν, ὡς τῶν Ἀθηναίων κατὰ ταύτην ζησάντων ποτὲ τὴν πολιτείαν· μαρτυροῦσι δὲ καὶ οἱ προφῆταί φησι τῶν Αἰγυπτίων ἐν στήλαις ταῖς ἔτι σωζομέναις ταῦτα γεγράφθαι λέγοντες. οἱ δέ φασιν αὐτὴν μῦθον εἶναι καὶ πλάσμα γενόμενον μὲν οὐδαμῶς, ἔνδειξιν δὲ φέρον τῶν ἀεὶ ὄντων κατὰ τὸν κόσμον ἢ γιγνομένων, οὐδὲ τοῦ Πλάτωνος ἐπακούοντες οὗτοι βοῶντος, ὅτι μάλα μὲν ἄτοπος ὁ λόγος, παντάπασί γε μὴν ἀληθής· τὸ γὰρ παντάπασιν ἀληθὲς οὐ πῇ μέν ἐστιν ἀληθές, πῇ δὲ οὐκ ἀληθές, οὐδὲ ψεῦδος μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀληθὲς δὲ κατὰ τὴν ὑπόνοιαν· οὐ γὰρ ἂν εἴη πάντη τὸ τοιοῦτον ἀληθές. οἱ δὲ γεγονέναι μὲν ταῦτα τοῦτον τὸν τρόπον οὐκ ἀπογινώσκουσι, παραλαμβάνεσθαι δὲ νῦν ὡς εἰκόνας τῶν ἐν τῷ παντὶ προουσῶν ἐναντιώσεων· πόλεμον γὰρ εἶναι τὸν πάντων πατέρα καὶ κατὰ τὸν Ἡράκλειτον [frg. 53 D.]. καὶ τούτων οἱ μὲν εἰς τοὺς ἀπλανεῖς καὶ πλάνητας ἀναπέμπουσι τὴν ἀνάλυσιν, ὡς τῶν C μὲν Ἀθηναίων ἀνάλογον τοῖς ἀπλανέσι λαμβανομένων, τῶν δὲ Ἀτλαντίνων τοῖς πλάνησι, καὶ μαχομένων μὲν διὰ τὴν ἀντιπεριφοράν, κρατούντων δὲ τῶν ἑτέρων διὰ τὴν μίαν τοῦ κόσμου στροφήν. ταύτης γοῦν ἐστι τῆς δόξης ὁ γενναῖος Ἀμέλιος οὕτως ὑπερδιατεινόμενος τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν διὰ τὸ λέγεσθαι τὴν Ἀτλαντίδα νῆσον εἰς ἑπτὰ διῃρῆσθαί τινας κύκλους σαφῶς ἐν τῷ Κριτίᾳ, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων. οἱ δὲ εἰς δαιμόνων τινῶν ἐναντίωσιν, ὡς τῶν μὲν ἀμεινόνων, τῶν δὲ χειρόνων,

CMP

1 ψιλὴν εἶναι **MP** πρῶτος τοῦ om **C** 2 κράτωρ **C** ὃς ς: οἷς **CMP** 5 λόγων **M** 10 rectius αὐτὸν 12 οὐδὲ **CM**: οἱ δὲ **P** 15 τὸ om **MP** 16 δὲ om **C** 19 προσουσῶν **C** 22 πλανήτας **C**: πλανήτας **M** 26 τροφὴν **MP** 28 λέγειν **C** 29 κύκλους λέγεσθαι σαφῶς **M** | cf. Crit. 113 E ubi δέκα μέρη 31 τὸ δὲ χειρόνων **C**

καὶ τῶν μὲν πλήθει, τῶν δὲ δυνάμει κρειττόνων, καὶ τῶν μὲν κρατούντων, τῶν δὲ κρατουμένων, ὥσπερ Ὠριγένης ὑπέλαβεν. οἳ δὲ εἰς ψυχῶν διάστασιν καλλιόνων καὶ τῆς Ἀθηνᾶς τροφίμων καὶ γενεσιουργῶν ἄλλων, αἳ καὶ τῷ τῆς γενέσεως ἐφόρῳ θεῷ προσήκουσι. καὶ ἔστι τῆς ἐξηγήσεως ταύτης προστάτης Νουμήνιος. οἳ δὲ καὶ μίξαντες τὴν Ὠριγένους, ὥσπερ οἴονται, καὶ Νουμηνίου δόξαν ψυχῶν πρὸς δαίμονας ἐναντίωσιν εἶπον, τῶν μὲν δαιμόνων καταγωγῶν ὄντων, τῶν δὲ ψυχῶν ἀναγομένων· παρ᾽ οἷς ὁ δαίμων τριχῶς· καὶ γάρ εἶναί φασι τὸ μὲν θείων δαιμόνων D *γένος, τὸ δὲ κατὰ σχέσιν, ὃ μερικαὶ συμπληροῦσι ψυχαὶ δαιμονίας τυχοῦσαι λήξεως, τὸ δὲ πονηρὸν ἄλλο καὶ λυμαντικὸν τῶν ψυχῶν. τοὺς οὖν ἐσχάτους δαίμονας τὸν πόλεμον τοῦτον συγκροτεῖν καὶ τὰς ψυχὰς ἐν τῇ εἰς τὴν γένεσιν καθόδῳ· καὶ ἅπερ οἱ παλαιοί, φασι, θεολόγοι εἰς Ὄσιριν καὶ Τυφῶνα ἀνήγαγον ἢ εἰς Διόνυσον καὶ Τιτᾶνας, ταῦτα ὁ Πλάτων εἰς Ἀθηναίους καὶ Ἀτλαντίνους ἀναπέμπει δι᾽ εὐσέβειαν· πρὶν δὲ εἰς τὰ στερεὰ σώματα κατελθεῖν, ⟨ἐναντίωσιν⟩ παραδίδωσι τῶν ψυχῶν πρὸς τοὺς ὑλικοὺς δαίμονας, οὓς τῇ δύσει προσῳκείωσεν· ἐπεὶ καὶ ἡ δύσις, ὡς ἔλεγον Αἰγύπτιοι, τόπος ἐστὶ δαιμόνων κακωτικῶν· ἐπὶ δὲ ταύτης ἐστὶ τῆς οἰήσεως ὁ φιλόσοφος Πορφύριος, ὃν καὶ θαυμάσειεν ἄν τις, εἰ ἕτερα λέγει τῆς Νουμηνίου παραδόσεως. ἀλλ᾽ οὗτοί γε καὶ ὑπὸ τοῦ θειοτάτου κατά γ᾽ ἐμὴν Ἰαμβλίχου κομιδῇ γενναίως ηὐθύνθησαν. ἀρέσκει δὲ τούτῳ τε καὶ τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι τὴν ἐναντίωσιν ταύτην οὐκ ἐπ᾽ ἀθετήσει τῶν φαινομένων, τοὐναντίον μὲν οὖν, ἐκείνων πάντως δεδογμένων ὡς γεγονότων, ἀλλ᾽ ὡς εἰώθαμεν τὰ* E *πρὸ τῶν ὑποκειμένων τοῖς διαλόγοις ἀνάγειν εἰς τὸν αὐτὸν*

CMP

1 *ἐν πλήθει* **C** 4 cf. Critias 109 CD 10 *θεῖον* **MP** 13 *τῶν* om **P** 14 *ψυχὰς* om **C** *ψυχὰς ⟨λυμαίνεσθαι⟩* Raderm.; sed cf. u. 8 s et in remp. I 175, 18 15 schol. **M**: *φασὶν οἱ τοῦ τετάρτου χοροῦ* *ὄσειριν* **M** | cf. Lobeck Aglaoph. 713 s cum adn. 18 s *κατελθεῖν παραδίδωσι* **CMP**: *τὰς ψυχὰς κατελθεῖν πόλεμον παραδίδωσι* ς 24 *κατά γε τὴν ἐμὴν* **MP** *ἐμὴν ⟨γνώμην⟩* Raderm. 25 *γενναῖος* **C** 26 *τε* om **C** *ταύτην* om **C** 27 *ἐπατήσει* **C** sic 29 *πρὸς* **C** *πρῶτον ὑποκείμενα* ci Raderm.

τοῖς διαλόγοις σκοπόν — ἀρέσκει δὴ οὖν οὑτωσὶ καὶ κατὰ τὸν ὅμοιον τύπον καὶ ταύτην τὴν ἐναντίωσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων ἄραντας διὰ παντὸς τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα τῶν γενητῶν διατείνειν, καὶ ἐπὶ πάντα τὴν διάνοιαν ἐκτείνειν, ὅπῃ μετέχει τῆς ἐναντιώσεως θεωροῦντας κατὰ τὴν ποικιλίαν τῶν δυνάμεων· ἐπεὶ γὰρ πάντα καὶ ἐκ τοῦ ἑνός ἐστι καὶ ἐκ τῆς μετὰ τὸ ἓν δυάδος καὶ ἥνωταί πως ἀλλήλοις καὶ ἀντίθετον ἔλαχε φύσιν, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς γένεσι τοῦ ὄντος ἔστι τις ἀντίθεσις ταὐτοῦ πρὸς θάτερον καὶ κινήσεως πρὸς στάσιν, πάντα δὲ μετέχει τῶν γενῶν τούτων τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, καλῶς ἂν ἔχοι τὴν διὰ πάντων διήκουσαν ἐναντίωσιν θεωρεῖν.

καὶ μὴν καὶ εἰ τὴν πολιτείαν ἀνάλογον ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ τεθεάμεθα, δεῖ δήπου καὶ τὸν πόλεμον τοῦτον ἐν πάσῃ τῇ φύσει καθορᾶν ἐνόντα· τῷ μὲν γὰρ εἶναι καὶ ταῖς οὐσίαις ἀνάλογον ἡ πολιτεία, ταῖς δὲ δυνάμεσιν αὐτῶν καὶ ὡσαύτως ἀεὶ κινήσεσιν ὁ πόλεμος· καὶ τῇ μὲν ἑνώσει τῇ ὅλῃ τὴν
F *πολιτείαν κοινὰ πάντα ποιοῦσαν ἐκείνην, τῇ δὲ διαιρέσει τῇ κοσμικῇ καὶ τῇ τοῦ νείκους δυναστείᾳ τοῦτον ἀφομοιοῦσθαι ῥητέον. εἴτε οὖν δίχα διέλοις τὸ πᾶν εἴς τε τὸ ἀσώματον καὶ σωματικόν, καὶ αὖ τὸ ἀσώματον εἴς τε τὰ νοερώτερα καὶ τὰ ἐνυλότερα, καὶ τὸ σωματικὸν εἰς οὐρανὸν καὶ γένεσιν, καὶ τὸν μὲν οὐρανὸν εἰς ἐναντίας περιόδους, τὴν δὲ γένεσιν εἰς τὰς ἀντικειμένας δυνάμεις, εἴτε ὁπωσοῦν ἢ ἐν θεοῖς τοῖς ἐγκοσμίοις ἢ ἐν δαίμοσιν ἢ ἐν ψυχαῖς ἢ σώμασι λαμβάνοις τὴν ἀντίθετον ταύτην ζωήν, ἔχοις ἂν πανταχοῦ*
25 *τὰς ἀναλογίας ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τὰ πράγματα φέρειν. ἐπεὶ καὶ αὐτῶν τῶν θεῶν ὁ θεῖος Ὅμηρος* [*Υ* 67 ss] *ἀντιθέσεις ποιεῖ, τῷ μὲν Ποσειδῶνι τὸν Ἀπόλλωνα, τῇ δὲ Ἀθηνᾷ τὸν Ἄρεα, τῷ δὲ Ἡφαίστῳ τὸν Ποταμόν, τῇ δὲ Λητοῖ τὸν*

CMP

1 *οὑτωσὶ* ς: *οὕτως εἰ* **CMP** 6 prius *ἐκ* om **C** 8 *ἔτυχε* **M** *ὡς ὅπερ* **P** 12 *ἐν* om **C** 16 *ἀεὶ* **C**: *εἶπε* **MP** 18 *κοσμικῇ* **CM**: *κοινῇ* **P** 19 *τὸ* post *τε* om **C** 19 ss cf. schol. **M** 20 *καὶ αὖ* — 21 *σωματικὸν* om **C** 22 *τὰς ἐναντίας* **MP** fort. recte 23 ad *δυνάμεις* cf. schol. **MR** 24 s *ἐν δαίμοσι λαμβάνεις* (omissis cett.) **C** 25 *λαμβάνοις* om **M** in uers. fine 27 ss cf. in remp. I 91, 25 ss, unde 〈*Ξάνθον*〉 *τὸν π.* (29) ci Kroll 28 *ποιεῖ* om **C** *ἀπόλλω* **MP**

Ἑρμῆν, τῇ δὲ Ἀρτέμιδι τὴν Ἥραν ἀντιτάττων — δεῖ γὰρ τὴν γένεσιν ὁρᾶν καὶ ἐν ἀσωμάτοις καὶ ἐν σώμασι καὶ ἐν τοῖς συναμφοτέροις, καὶ τὸν μὲν Ποσειδῶ καὶ τὸν Ἀπόλλω δημιουργοὺς τίθεσθαι τῆς ὅλης γενέσεως, τὸν μὲν ὁλικῶς, τὸν δὲ μερικῶς, τὴν δὲ Ἥραν καὶ Ἄρτεμιν ζῳογονίας χορηγούς, τὴν μὲν λογικῆς, τὴν δὲ φυσικῆς, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν καὶ τὸν Ἄρεα τῆς δι' ἀμφοῖν, τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ζῆν, διηκούσης ἐναντιώσεως αἰτίους, τὴν μὲν τῆς κατὰ νοῦν ἀφοριζομένης, τὸν δὲ τῆς ὑλικωτέρας καὶ παθητικωτέρας, τὸν δὲ Ἑρμῆν καὶ τὴν Λητὼ τῆς τῶν ψυχῶν διττῆς τελειώσεως προστάτας, τὸν μὲν τῆς διὰ τῶν γνωστικῶν δυνάμεων καὶ τῆς τῶν λόγων προβολῆς, τὴν δὲ τῆς διὰ τῶν ζωτικῶν λείας καὶ ἑκουσίου καὶ ἐθελήμονος ἀναγωγῆς, τὸν δὲ Ἥφαιστον B
καὶ Ξάνθον ἁπάσης τῆς σωματικῆς συστάσεως ἀρχηγοὺς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ δυνάμεων, τὸν μὲν τῶν δραστικωτέρων, τὸν δὲ τῶν παθητικωτέρων καὶ οἷον ὑλικωτέρων — τὴν δὲ Ἀφροδίτην αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἀφιείς, ἵνα πᾶσιν ἕνωσιν ἐπιλάμπῃ καὶ ἁρμονίαν, τοῖς δὲ χείροσι συμμαχοῦσαν, διότι τὸ ἓν ἐν τούτοις χεῖρόν ἐστι τοῦ πλήθους· πᾶσα γὰρ ἐναντίωσις μετὰ τοῦ ἑνὸς θεωρεῖται δεόντως ἢ πρὸ αὐτῆς ὄντος, ἢ ἐν αὐτῇ συμφυῶς ὑφεστηκότος, ἢ μετ' αὐτὴν ἐπιγεννηματικοῦ πως ὄντος. ἃ δὴ καὶ ὁ Πλάτων ὡς οἱ θεολόγοι κατιδὼν ὀρθῶς πρὸ τῆς μιᾶς κοσμοποιίας τὴν πεπληθυσμένην παραδιδοὺς καὶ πρὸ τῶν ὅλων τὰ μέρη καὶ ἐν εἰκόσι ταῦτα πρὸ τῶν παραδειγμάτων εὑρὼν ἐπ' ἀνθρώπων ταύτην τὴν ἐναντίωσιν θεωρεῖ τὴν ἀνάλογον καὶ ἐν τοῖς ὅλοις οὖσαν, οὔτε τιτανομαχίας οὔτε γιγαντομαχίας δεηθείς — πῶς γὰρ ἔμελλεν ἀρεστὰ Σωκράτει λέξειν τῷ τῇ προτεραίᾳ κατηγορήσαντι τῶν ταῦτα πλαττόντων ποιητῶν; — ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἱστορίας τὰ πράγματα λαβών, ἵνα δὴ μὴ ἐπὶ θεῶν αὐτῷ

CMP

2 γένεσιν ὁρᾶν **CM**: ἥραν ἐνορᾶν **P** 7 s διοικούσης **P** 10 λιτῶ **C** τελειώσεως διττῆς **P** 11 τῆς om **P** 12 τῆς διὰ τῶν **C**: διὰ τῶν **P**: διὰ τῆς τῶν **M** 13 θελήμονος **C** 14 ἀρχηγοὺς **CM**: ἀγωγοὺς **P** 17 ἀφεὶς **C** 21 ἑστηκότος **C** sic 23 ὀρθῶς om **C** 25 s τὴν ἐναντίωσιν ταύτην **MP** 26 καὶ τὴν ἐν τοῖς **C** 28 ἔμελλον **MP** 28 s cf. rep. II 378 C

C γίγνηται ὁ λόγος, ὅτι μάχονται ἀλλήλοις, ἀλλ' ἐπ' ἀνθρώπων μὲν φέρηται ταῦτα, διὰ δὲ ἀναλογίας εὐλαβοῦς καὶ ἐπ' αὐτοὺς μεταφέρηται τοὺς θεούς· καὶ γὰρ τοῖς ποιηταῖς τοῖς ἐνθέοις πρὸ τῆς τάξεως τῆς μιᾶς οἱ τοιοῦτοι πόλεμοι παραδίδονται· ἀλλ' ἐκείνοις μὲν ὁ τρόπος ἐκεῖνος προσήκει, Πλάτωνι δὲ οὗτος, μετὰ μὲν πολιτικῆς οὗτος σωφρονέστερος ὤν, μετὰ δὲ τελεστικῆς ἐκεῖνος ὡς ἐνθεώτερος. ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σύμπαντος λόγου. Τῆς δὲ ἐκκειμένης ῥήσεως τὸ μὲν ἄκουε προοιμιῶδές ἐστι καὶ ἐπὶ τούτων λεγόμενον, ἐφ' ὧν ἐκκαλέσασθαι βουλόμεθα τὴν τοῦ ἀκούοντος προσοχήν. ἴσον οὖν ἐστι τὸ ἄκουε τῷ δέχου δὴ τὰ ἄξια ἀκοῆς· τὸ δὲ ἄτοπον δηλοῖ μὲν τὸ παράλογον, ὡς ἐν Γοργίᾳ [473 A] φησὶν ἄτοπά γε, ὦ Σώκρατες, ἢ τὸ παράδοξον, ὡς ἐν Κρίτωνι [44 B] χρῆται ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον, ὦ Σώκρατες, ἢ τὸ θαυμαστόν, ὡς ἐν Θεαιτήτῳ [142 B] καὶ οὐδέν γε ἄτοπον, ἀλλὰ πολὺ θαυμαστότερον, εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν· ἐνταῦθα δὲ εἴληπται ὡς σημαῖνον τὸ θαύματος ἄξιον. δηλοῖ δὲ τοῦτο ἑξῆς περὶ τῶν αὐτῶν λέγων [20 E], ὡς μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τῆσδ' εἴη τῆς
D πόλεως ἔργα παλαιά. ὅ γε μὴν λόγος δηλοῖ τὴν ἀλήθειαν τῶν ῥηθησομένων· οὕτω γὰρ εἴρηται καὶ ἐν Γοργίᾳ [523 A] τοῦ λόγου διαφέρειν ὁ μῦθος. τὸ δὲ τῶν ἑπτὰ σοφώτατον εἰρῆσθαι Σόλωνα πάνυ εἰκότως ἐρρήθη καὶ ὡς ὑπὸ συγγενοῦς καὶ ὡς πρὸς Ἀθηναῖον ἄλλον καὶ ὡς ἐν Παναθηναίοις καὶ ὡς ἔνδειξιν φέρον τοῦ εἰς πᾶσαν σοφίαν διατείνειν τὰ ῥηθησόμενα. καὶ οὐ δεῖ θαυμάζειν, ὅπως ἐρρήθη πάντων σοφώτατος, οὐδὲ προσγλίχεσθαι, ὅπως ἂν ῥηθείη τῶν μὲν ἄλλων ἀνθρώπων σοφώτατος, τῶν δὲ σοφῶν εἷς, σοφώτατοι δὲ πάντες. τί γὰρ ἄτοπον, εἰ καὶ τῶν ὁμοταγῶν λέγοιτο σοφώτατος ἀνήρ; μαρτυρεῖ γοῦν αὐτῷ τὴν σοφίαν ἥ τε νομοθεσία καὶ ἡ ὑπὲρ Σαλαμῖνος τῆς μανίας ὑπόκρισις καὶ ἡ πρὸς Πεισίστρατον αὐτοῦ τὸν τύ-

CMP

1 γένηται **P** 7 τελευτικῆς **M** 9 παροιμιῶδες ll.: em Kroll; cf. Arist. rhet. γ 14. 1415ª 36 παροιμιῶδες — 11 ἀκοῆς cit. fere schol. Pl. 16 γε om **P** 18 περὶ τῆς τῶν **C** 24 ὑπὸ **CM**: πρὸς **P** 31 s cf. Plut. Solon 8 32 ss cf. Plut. Solon 30

ραννον ἔνοπλος ἀπάντησις τῶν μὲν μὴ αἰσθανομένων λέγοντος αὐτὸν εἶναι φρονιμώτερον, τῶν δὲ συνιέντων ἀνδρειότερον, ἥ τε πρὸς τὸν Κροῖσον συνουσία καὶ ἡ ἀπόκρισις ἡ πρὸς τὸν εἰπόντα, ὅτι καλλίστους ἔθηκε νόμους· οὐ γὰρ καλλίστους θεῖναι, ἀλλὰ τοὺς δυνατοὺς ἔφη, εἰδέναι δὲ τοὺς κρείττους. λέγει δὲ καὶ ⟨ἡ⟩ περὶ τοῦ τρίποδος τοῦ σαγηνευθέντος ὑπό τινων νεανίσκων ἱστορία, κἂν μὴ πάντες E αὐτὴν λέγωσιν, ὅτι τοῦ θεοῦ χρήσαντος τῷ σοφωτάτῳ δοθῆναι Θαλῇ μὲν προσηνέχθη πρῶτον, οὗτος δὲ πρὸς ἄλλον ἀνέπεμψε τῶν ἑπτὰ καὶ οὗτος πρὸς ἄλλον καὶ τέλος ἧκεν εἰς Σόλωνα, πάντων ἐκείνῳ παραχωρησάντων, οὗτος δὲ εἰς θεὸν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνήγαγεν εἰπὼν ἐκεῖνον εἶναι τὸν ὄντως σοφώτατον. Σόλωνος δὲ καὶ ὅτι ὁ μὴν ὁ σεληνιακὸς οὐκ ἔστι τριακονθήμερος, καὶ διὰ τοῦτο πρῶτος ἕνην ἐκάλεσε καὶ νέαν, καὶ ὅλως τὸ ἀναστρέψαι τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ἡμερῶν ἀπὸ εἰκάδος εἰς ἐκεῖνον ἀναφέρεται. φασὶ δέ τινες, ὅτι καὶ νοῦν ἐπιστατεῖν τοῖς ὅλοις πρὸ Ἀναξαγόρου Σόλων ἀπεφήνατο· ἐξ ὧν ἁπάντων ὅτι μετῆν αὐτῷ σοφίας τινὸς ἐναργές ἐστιν.

Ἦν μὲν οὖν οἰκεῖος ἡμῖν καὶ σφόδρα φίλος Δρωπίδου τοῦ πάππου, καθάπερ λέγει πολλαχοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ποιήσει. πρὸς δὲ Κριτίαν τὸν ἡμέτερον πάππον εἶπεν, ὡς ἀπεμνημόνευεν αὖ πρὸς ἡμᾶς ὁ γέρων, ὅτι μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τῆσδε εἴη παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως, ὑπὸ χρόνου καὶ φθορᾶς ἀνθρώπων ἠφανισμένα [20 E].

Ἡ μὲν ἱστορία ἡ κατὰ τὸ Σόλωνος γένος καὶ τὴν Πλάτωνος πρὸς αὐτὸν συγγένειαν τοιαύτη τίς ἐστιν· Ἐξηκεστίδου F

CMP inde a u. 2 |τῶν δὲ **CNP**

1 μὴ om **C** 1 s λέγοντες **C** 2 συνέντων **NP** 3 ss cf. Plut. Solon 27. 15 6 δέ τις **NP**, si recte u. 7 ἱστορίαν scrib. 6 ss cf. Plut. Solon 4 Diog. Laert. 1, 27 s 10 καὶ οὗτος πρὸς ἄλλον bis **C** 10 s πρὸς σόλωνα ἧκε **P** 11 ἁπάντων **N** ἐκείνῳ **CN**: αὐτῷ **P** 13 ss cf. Plut. Solon 25 Aristoph. Nub. 1190 14 ἕνην **P** 17 καὶ om **C** σόλων **CN**: πρῶτος **P** 20 οὖν om **NP** ἡμῖν ante καὶ ll. cum 0 Pl.: ἡμῖν post φίλος *ϛ Pl. 21 προπάππου ϛ cum Pl. 23 εἰπεῖν A Pl. ἀπεμνημόνευσεν **P** 26 ἀφανισθέντα **N** 27 ἡ ante κατὰ om **N** 28 ἐξηκατεστίδου **C**: recte schol. **C**

παῖδες ἐγένοντο Σόλων καὶ Δρωπίδης, καὶ Δρωπίδου μὲν Κριτίας, οὗ μνημονεύει καὶ Σόλων ἐν τῇ ποιήσει λέγων·

εἰπέμεναι Κριτίῃ ξανθότριχι πατρὸς ἀκούειν·
οὐ γὰρ ἁμαρτινόῳ πείσεται ἡγεμόνι·

Κριτίου δὲ Κάλλαισχρος καὶ Γλαύκων, Καλλαίσχρου δὲ αὖ Κριτίας οὗτος· δηλοῖ δὲ ὁ ἐν Χαρμίδῃ [154 A] Κριτίας τὸν Γλαύκωνα, τὸν Χαρμίδου πατέρα, θεῖον ἑαυτοῦ καλῶν. Γλαύκωνος δὲ Χαρμίδης καὶ Περικτιόνη, τῆς δὲ δὴ Περικτιόνης ὁ Πλάτων· ὥστε ὁ Γλαύκων Κριτίου θεῖος ἦν, ἀνεψιὸς
26 *δὲ Χαρμίδης, θεῖος δὲ Πλάτωνος, Σόλων δὲ ἀδελφὸς τοῦ ἐπιπάππου ⟨τοῦ⟩ Κριτίου. τὸ μὲν οὖν ἀληθὲς τοιοῦτον. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ἄλλως πως παραδίδωσι τὴν τοῦ γένους διαδοχήν· αὐτόθεν γὰρ τοῦ Δρωπίδου παῖδα τὸν Γλαύκωνα ποιεῖ. ἄλλοι δὲ Καλλαίσχρου Κριτίαν καὶ Γλαύκωνα παῖδας λέγουσιν, ὥσπερ καὶ Θέων ὁ Πλατωνικός. καίτοι ἐν Χαρμίδῃ φησὶν ὁ Κριτίας, ὅτι παῖς ἐστι Χαρμίδης Γλαύκωνος, τοῦ ἡμετέρου θείου, καὶ τοῖς ῥήμασιν οὑτωσὶ λέγων· ἀνεψιὸς δὲ ἐμός. οὔτ' ἄρα Δρωπίδου υἱὸς ὁ Γλαύκων οὔτε Κριτίου τοῦ νεωτέρου ἀδελφός. ἀλλὰ τούτων ἅδην· διαφέρει γὰρ οὐδὲν ἀνδρὶ τῶν πραγμάτων φροντίζοντι ταῦτα ὅπως ἂν ἔχῃ. λάβοις δ' ἂν ἐκ τούτων ὡς εἰκόνων εἰς τὰ πράγματα μετιών, ὅτι πᾶσα τοῦ κόσμου διάστασις καὶ αἱ ἐν αὐτῷ διτταὶ συστοιχίαι καὶ προσεχῶν αἰτίων δημιουργικῶν ἐξήρτηνται καὶ εἰς ἄλλας αἰτίας νοερωτέρας ἀναπέμπονται καὶ πρεσβυτέρας, καὶ ὅτι τὰ αἴτια τῆς κινή-*
B *σεως ταύτης συνεχῆ ἐστι καὶ ἡνωμένα καὶ ἀφ' ἑνὸς ἠρτημένα, καὶ ὅτι πρεσβύτερα τῇ νοήσει τὰ ἀνωτέρω, καὶ ὡς παραδέχεται τὰ δεύτερα τὴν τῶν πρώτων ποίησιν καὶ διαφέρει τε αὐτῶν καὶ κοινωνίαν ἔχει πρὸς αὐτὰ ὁμοφυῆ. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι λήθη διχῶς γίνεται ταῖς ψυχαῖς τῶν ὅλων*

CNP

3 frg. 22 Bergk poet. lyr.[4] p. 48. eosdem affert uersus schol. Pl. | *εἰπέμεν* **N** *κριτίνι* **N** 4 *ἁμαρτίῃ νόῳ* **C** 5 *κάλαισχρος* **C** 5. 14 *καλαίσχρου* **C** 5 ss cf. schol. **CR** et schol. Pl. 8 s *περικτυόνη* et *-νης* **P** 9 ad *ἀνεψιὸς* cf. schol. **C** 11 fort. ⟨*τοῦ δευτέρου*⟩ cum schol. **C** 12 *ἄλλος* **C** 20 *διαφέρει γὰρ* om **N** 22 *εἰκόνων εἰς* **N**: *εἰκόνων ἐς* **P**: *εἰκώνας* **C** 23 *αἱ* om **CP** *συστοιχεῖαι διτταὶ* **P**

καὶ τῆς τῶν ὅλων θεωρίας μεγάλων ὄντων καὶ θαυμαστῶν, ἢ τῷ πολὺν χρόνον ἀφεστάναι τῆς τοιαύτης ζωῆς, ἢ διὰ τὸ ἄγαν πεσεῖν εἰς τὴν γένεσιν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ φθαρῆναι τὸν ὄντως ἄνθρωπον· αἱ δὲ νεοτελεῖς ψυχαὶ καὶ μνήμην ἔχουσαι τῶν ἐκεῖ τῷ μὴ δῦναι κατὰ τῆς ὕλης ῥᾳδίως ἀναμιμνήσκονται τῆς ἀληθείας. καὶ ταῦτα μὲν ταύτῃ διατακτέον. εἰ δὲ οἰκεῖον ἁπλῶς τὸν Σόλωνα κέκληκεν, οὐ δεῖ θαυμάζειν· ἔλεγον γὰρ οἰκείους οὐ μόνον τοὺς συνήθεις, ἀλλὰ καὶ τοὺς συγγενεῖς. προσκείμενον δὲ καὶ τὸ σφόδρα φίλος ἐνδείκνυται τὸ μὴ ψιλὴν εἶναι τοῦ γένους κοινωνίαν, ἀλλὰ ταυτότητα καὶ ὁμοιότητα ζωῆς ἐν τοῖς ἀρχηγέταις τῆς τοῦ Πλάτωνος γενέσεως. γέροντα δὲ τὸν πρότερον Κριτίαν ἐκάλεσε τὸ ἔμφρον αὐτοῦ σημαίνων καὶ νοερὸν καὶ πρὸς τὰ πολιὰ μαθήματα οἰκεῖον.

Πάντων δὲ ἓν μέγιστον, οὗ νῦν ἐπιμνησθεῖσι C *πρέπον ἂν ἡμῖν εἴη σοί τε ἀποδοῦναι χάριν καὶ τὴν θεὸν ἅμα ἐν τῇ πανηγύρει δικαίως καὶ ἀληθῶς οἷόν περ ὑμνοῦντας ἐγκωμιάζειν* [20 E 21 A].

Λογγῖνος μὲν ἠπόρει, τί ποτε βούλεται τῷ Πλάτωνι τούτου τοῦ διηγήματος ἡ παράθεσις· οὔτε γὰρ ὡς διαναπαύων τοὺς ἀκροατάς, οὔτε ὡς δεόμενος αὐτοῦ πεποίηται τὴν μνήμην· καὶ ἔλυσεν ὡς ᾤετο λέγων, ὅτι πρὸ τῆς φυσιολογίας παρέλαβεν αὐτὸ ψυχαγωγῶν τὸν ἀκροατὴν καὶ τὸ τῆς ἑρμηνείας ἐκείνης αὐχμηρὸν προθεραπεύων διὰ τῆς τούτου παραθέσεως. Ὠριγένης δὲ πεπλάσθαι μὲν ἔλεγε τὸ διήγημα καὶ τοσοῦτόν γε συνεχώρει τοῖς ἀμφὶ τὸν Νουμήνιον, οὐ δι' ἡδονὴν δὲ πεπλάσθαι μεμηχανημένην κατὰ τὸν Λογγῖνον· αἰτίαν δὲ οὐ προσετίθει τοῦ πλάσματος. ἡμεῖς δὲ ὅτι πρὸς τὴν ὅλην συντελεῖ θεωρίαν τῆς φύσεως πολλάκις εἴπομεν, καὶ δὴ καὶ ἐν τούτοις φαμὲν τοῖς ῥήμασιν, ὅτι τὸν ἕνα καὶ κοινὸν λόγον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ διττῶν

CNP

2 *τῷ* **CP**: *τὸν* **N** 3 *πεσεῖν* **CP**: *ποιεῖν* **N** 3 s cf. Phaedr. 248 C 249 E 250 A E 5 *τὸν ἐκεῖ* **C** 8 s cf. schol. Pl. 10 *τὴν τοῦ* **NP** 15 *δὲ* ll. cum 𝔗 Pl.: *δὴ* *ς Pl. *ἐπιμνησθῆναι νῦν* **C** 17 *τε καὶ* A Pl. 19 *ποτὲ* om **P** 22 *ἔλυεν* **NP** 27 *δὴ* ut uidetur **P**

συστοιχιῶν καὶ τὴν μίαν ἐναντιότητα τὴν δι' ὅλων διατείνουσαν μέγιστον καλεῖ τῶν ἔργων καὶ θαυμαστόν, ὡς τὴν D *ὅλην συνέχοντα δημιουργίαν ἄρρηκτον ἐξ ἐναντίων συνεστῶσαν, περαινόντων τε καὶ ἀπείρων, ὡς Φιλόλαός* [frg. 1b Ch.] *φησι, καὶ ὡς αὐτὸς ἐν Φιλήβῳ* [30 C] *λέγων πολὺ μὲν εἶναι τὸ πέρας ἐν τῷ κόσμῳ, πολὺ δὲ καὶ τὸ ἄπειρον, ἐναντία ὄντα καὶ συμπληροῦντα τόδε τὸ πᾶν. ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ συντελοῦντα πρὸς τὴν κοσμοποιίαν χάριν διδόναι λέγεται τοῖς ὅλοις αἰτίοις, εἰκότως καὶ ὁ Κριτίας πρέπειν αὐτῷ φησι τῷ Σωκράτει τὴν χάριν ἀποδοῦναι κινήσαντι καὶ τὰς δευτέρας καὶ τρίτας δυνάμεις. ταῦτα μὲν οὖν αὐτόθεν λάβοις ἄν. τὸ δὲ τῆς Ἀθηναϊκῆς πανηγύρεως ἆρ' οὐκ ἂν φαίης καὶ τοῦτο τῶν δημιουργικῶν ἔργων ἔνδειξιν ἔχειν; αὕτη μὲν γὰρ ἡ θεὸς πᾶσαν συνέχει τὴν κοσμοποιίαν καὶ ἔχει νοεράς τε ζωὰς ἐν ἑαυτῇ, καθ' ἃς ὑφαίνεται τὸ πᾶν, καὶ ἑνωτικὰς δυνάμεις, καθ' ἃς ἐπιτροπεύει πάσας τὰς ἐγκοσμίους ἀντιθέσεις· ἡ δὲ πανήγυρις ἡ Ἀθηναϊκὴ τὴν διήκουσαν διὰ πάντων καὶ πάντα πληρώσασαν ἑαυτῆς ἀπὸ τῆς θεοῦ δόσιν ἐνδείκνυται καὶ τὴν διὰ πάσης τῆς ποικιλίας πεφοιτηκυῖαν ἕνωσιν· μάλιστα γὰρ ἐν ταῖς* E *πανηγύρεσιν ἀσπαζόμεθα τὴν κοινὴν καὶ ὁμονοητικὴν ζωήν. εἰ δὲ ταῦτα ὀρθῶς εἴπομεν, ἔξεστι καὶ ἀπὸ τούτων εἴς τε τὴν τοῦ κόσμου ποικίλην καὶ μίαν ἀναπέμπεσθαι ζωὴν καὶ θεωρεῖν τὴν τοῦ Παρμενίδου πρὸς τοῦτον τὸν διάλογον διαφοράν· ἀμφότεροι μὲν γὰρ ἐν Παναθηναίοις ἔσχον τὴν ὑπόθεσιν, ἐκεῖνος δὲ ἐν μεγάλοις καὶ οὗτος ἐν τοῖς μικροῖς — ταῦτα γὰρ περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐπετελεῖτο τοῖς Βενδιδείοις — καὶ εἰκότως· διττῆς γὰρ οὔσης τῆς Ἀθηναϊκῆς ποιήσεως, ὁλικῆς τε καὶ μερικῆς, ὑπερκοσμίας τε καὶ ἐγκοσμίας, νοη-*

CNP

1 *συστοιχειῶν* **C**: *στοιχείων* **P** *ἑνότητα* **P** 3 *ὅλην* **CN**: *ἄλλην* **P** | cf. infra 155 DE 6 prius *τὸ* om **N** 7 *ἐναντία ὄντα* **CP**: *ἐναντιότατα* **N** ς (-ώ- ς) *τόδε* — 8 *συντελοῦντα* om **N** 13 *ἔργων* om **N** 14 *συνέχειαν* **C** 15 *ζωάς τε νοερὰς* **P** *αὐτῇ* **C** 16 *ἐρωτικὰς* **C** 19 *δόσεως* **P** 22 *εἰ δὲ* — 23 *ζωὴν* om **N** 23 s *καὶ δεῖ θεωρεῖν* **N** (*δεῖ* **N**1 im) 24 *τοῦ* om **N** 25 ss cf. in Parm. 643, 5 ss 26 an *ἐν* ⟨*τοῖς*⟩? 27 et p. 85, 27 *βενδιδίοις* **NP** 29 *τε καὶ ἐγκοσμίας* om **C**

τῆς τε καὶ αἰσθητῆς, ἐκεῖνος μὲν ταῖς ἐξῃρημέναις αὐτῆς
συζυγεῖ ποιήσεσι, τὰς νοητὰς τῶν θεῶν σειρὰς ἀναφαίνων,
οὗτος δὲ ταῖς ὑφειμέναις, τὰς περὶ τὸν κόσμον δυνάμεις
ἀφερμηνεύων τῶν θεῶν. καὶ ἔοικεν ἡ μὲν τῶν Βενδιδείων
ἑορτὴ τὴν ἐπιοῦσαν ἔξωθεν ἐναντίωσιν τῷ παντὶ ἀπὸ τοῦ
βαρβαρικοῦ κλύδωνος δηλοῦν ὑπὸ τῶν θεῶν τῶν ἐφόρων
τῆς ἑορτῆς καταστελλομένην, διὸ καὶ ἐν Πειραιεῖ τελουμένη
παραδέδοται ὡς τοῖς ἐσχάτοις καὶ προσύλοις οἰκειοτάτη τοῦ
παντός, ἡ δὲ τῶν Παναθηναίων τὴν ἀπὸ νοῦ καθήκουσαν
εὐταξίαν εἰς τὸν κόσμον καὶ τὴν διάκρισιν τὴν ἀσύγχυτον F
τῶν κοσμικῶν ἐναντιώσεων· φιλόσοφος γὰρ ἅμα καὶ φιλο-
πόλεμος ἥδε ἡ θεός. ἄλλος οὖν οὗτος πέπλος ὑπ' αὐτοῦ
πόλεμον ἔχων, ἐν ᾧ νικῶσιν οἱ τρόφιμοι τῆς Ἀθηνᾶς, ἀνά-
γεται τῇ θεῷ, ὥσπερ ἐκεῖνος ὁ τῶν Παναθηναίων πέπλος
ἔχει τοὺς Γίγαντας νικωμένους ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν,
καὶ ὕμνος ἀποδίδοται τῇ θεῷ δίκαιος καὶ ἀληθής· δίκαιος
μέν, ὅτι δεῖ πᾶν τὸ προελθὸν εἰς τὴν οἰκείαν ἐπιστρέφειν
ἀρχήν, ἀληθὴς δέ, ὅτι διὰ τῶν πραγμάτων καὶ ἀπὸ τῶν
ὄντων ὁ ὕμνος εἴληπται. διότι δὲ τῶν ὕμνων οἳ μὲν τὴν 27
οὐσίαν, οἳ δὲ τὴν πρόνοιαν τῶν θεῶν ὑμνοῦσιν, οἳ δὲ τὰ
ἔργα τὰ ἀπ' αὐτῶν ἐγκωμιάζουσι, καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος ὕμνος
ἔσχατον εἶδος ὑμνήσεως — αἱ γὰρ ἀπὸ τῆς οὐσίας εὐφη-
μίαι πασῶν προέχουσιν, ὡς καὶ ὁ ἐν Συμποσίῳ [198 Dss]
Σωκράτης παραδίδωσιν — εἰκότως τὸ οἷόν περ ὑμνοῦν-
τας προσέθηκεν· ἀπὸ γὰρ τῶν πραχθέντων ὑπὸ τῶν Ἀθη-
ναίων ὑμνεῖν ἐθελήσει τὴν θεόν. ὅτι γε μὴν τὰ Παναθή-
ναια τοῖς Βενδιδείοις εἵπετο λέγουσιν οἱ ὑπομνηματισταί,
καὶ Ἀριστοκλῆς ὁ Ῥόδιος ἱστορεῖ τὰ μὲν ἐν Πειραιεῖ
Βενδίδεια τῇ εἰκάδι τοῦ Θαργηλιῶνος ἐπιτελεῖσθαι, ἕπεσθαι
δὲ τὰς περὶ τὴν Ἀθηνᾶν ἑορτάς.

CNP

1 αὐτῆς **N**: αὐταῖς **CP** 4 βενδιδίων **NP** 5 ἐπεισιοῦσαν **N** τῷ παντὶ om **N** 6 θεῶν τῶν om **P** 8 ὡς ἐν **C** 9 τοῦ νοῦ **P** fort. recte 11 s cf. Tim. 24 D 12. 14 πέπλος om **P** 13 cf. p. 77, 4 15 νικωμένους ante ἔχει **P** 17 τὸ προελθὸν πᾶν **P** καταστρέφειν **P** 19 ὁ om **N** 21 ἀπ' **CN**: ὑπ' **P** καὶ οὐκ ἔστιν **N** 28 ὁ ἀριστοκλῆς ὁ ἡρόδιος **C**; cf. Usener, Mus. Rhen. 28, 398 29 βενδίδια **NP** | cf. in remp. I 18, 17 ἐκτελεῖσθαι **P**

Ἀλλὰ δὴ ποῖον ἔργον τοῦτο Κριτίας οὐ λεγόμενον μέν, ὡς δὲ πραχθὲν ὄντως ὑπὸ τῆσδε τῆς πόλεως ἀρχαῖον διηγεῖτο; [21 A]

Ὁ Σωκράτης ἀνεγείρων ἐπὶ τοὺς λόγους τὸν Κριτίαν ἀπαιτεῖ ῥηθῆναι τὸ μέγιστον ἔργον, ὅπερ Κριτίας ὁ παλαιὸς ἔφη παρὰ Σόλωνος ἀκηκοὼς μὴ πάνυ μὲν τεθρυλημένον, B *γενόμενον δὲ ὅμως. ἐν ᾧ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο ἄξιον σκοπεῖν, ὅτι πολλὰ καὶ ἐν τῷ παντὶ γίνεται λανθάνοντα τοὺς πολλούς — καὶ ταύτῃ διαφέρουσιν οἱ σπουδαῖοι τῶν ἄλλων, ὅτι καὶ τὰ τοιαῦτα ὁρῶσι καὶ ἐπαισθάνονται* ⟦*τῶν*⟧ *γιγνομένων — ἔπειθ', ὅτι τὰ μὲν τελειότερα τῶν αἰτίων ἁπλότητι χαίρει καὶ ἀπὸ τῶν συνθέτων ἐπὶ τὰ πρῶτα χωρεῖ, τὰ δὲ ὑφειμένα τοὐναντίον ἀπὸ τῶν ἁπλῶν ἐπὶ τὰ σύνθετα κάτεισιν· οὕτω γὰρ καὶ ἐν τούτοις ὁ μὲν Σωκράτης κάτωθεν ἄνω μέχρι Σόλωνος ἀναδεδράμηκεν, ὁ δὲ Κριτίας ἔμπαλιν ἀπὸ Σόλωνος ἀρξάμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ μνήμην κατῆλθεν.*

Ἐγὼ φράσω παλαιὸν ἀκηκοὼς λόγον οὐ νέου ἀνδρός [21 A].

Λογγῖνος μὲν ἐν τούτοις ἐπισημαίνεται πάλιν, ὅτι φροντίζει καὶ ὀνομάτων ὥρας καὶ ποικιλίας ὁ Πλάτων, ἀπαγγέλλων ⟨*ἄλλως καὶ*⟩ *ἄλλως τὰ αὐτά· τὸ μὲν γὰρ ἔργον ἀρχαῖον ἐκάλεσε, τὸν δὲ λόγον παλαιόν, τὸν δὲ ἄνδρα οὐ νέον, καίτοι ταὐτὸν διὰ πάντων σημαίνων καὶ δυνάμενος πάντα ὡσαύτως προσειπεῖν. οὗτος μὲν οὖν φιλόλογος, ὥσπερ Πλωτῖνος εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ λέγεται, καὶ οὐ φιλόσοφος. Ὠριγένης δὲ ἡδονῆς μὲν αὐτὸν οὐ συνεχώρει μεμηχανημένης καὶ καλ-* C *λωπισμῶν τινων στοχάζεσθαι, πιθανότητος δὲ αὐτοφυοῦς καὶ ἀκαλλωπίστου καὶ τῆς ἐν ταῖς μιμήσεσιν ἀκριβείας φροντίζειν, καὶ δὴ καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἑρμηνείας αὐτοφυῶς ἔχειν, ὡς πεπαιδευμένῳ προσῆκον· ὀρθῶς γὰρ καὶ Ἀριστό-*

CNP

3 *διηγεῖτο* ll. cum A𝔗F𝔬 (*Σ*) Pl.: *διηγεῖται* *ς Pl. addit Pl.: *κατὰ τὴν Σόλωνος ἀκοήν.* cf. u. 14 ss 4 *τόνδε τὸν* **NP** 5 schol. Pl. *ὁ παλαιὸς δηλαδή* 6 *τεθρυλλημένον* ll. 10 *τῶν* **CP**: *αὐτῶν* **N**: del Kroll 11 *τῶν* **CP**: *αὐτῶν τῶν* **N** 13 *ὑπὸ τῶν* **P** 14 *γὰρ* om **P** 15 *ἄνωθεν* **C** 21 *ἄλλως καὶ* add Kroll 22 *τὸ δὲ ἔργον παλαιὸν* **P** 24 *πλωτῖνον* **N** 29 *καὶ δὴ καὶ* **C**: *καὶ δὴ* **NP**

ξενον φάναι τὸν μουσικόν, ὡς αἱ τῶν φιλοσόφων διαθέσεις ἄχρι τῶν φθόγγων διατείνουσι τὸ ἐν ἅπασιν αὐτῶν τεταγμένον ἐμφανίζουσαι, καθάπερ οἶμαι καὶ ὁ μέγας οὗτος οὐρανὸς τῆς τῶν νοήσεων ἀγλαΐας ἐν τοῖς μετασχηματισμοῖς εἰκόνας ἐναργεῖς ἐπιδείκνυσι συγκινουμένας ταῖς ἐκείνων ἀφανέσι περιόδοις. ὁ δὲ δὴ μέγας Ἰάμβλιχος ἀξιοῖ μᾶλλον ἡμᾶς ἐπὶ τὰ πράγματα τῶν λόγων τὴν ποικιλίαν ἀνάγειν καὶ ὁρᾶν, ὅπως καὶ ἐν τῇ φύσει τὰ ἐναντία τῷ ἑνὶ κεκράτηται, καὶ τὸ ἓν ὅπως ποικίλλεται, καὶ οἱ αὐτοὶ λόγοι πόσην ἐξαλλαγὴν ἐπιφαίνουσιν, ἄλλως μὲν ὄντες ἐν τῷ νῷ τοῦ παντός, ἄλλως δὲ ἐν τῇ ψυχῇ καὶ ἄλλως ἐν τῇ φύσει καὶ ἐσχάτως ἐν ὕλῃ γεγονότες καὶ αὖ περὶ τὴν ὕλην μετὰ τῆς ὁμοιότητος παμπόλλην τὴν ἑτερότητα δεικνύντες· ταῦτα γάρ ἐστιν ἐπάξια τῆς τοῦ Πλάτωνος διανοίας, ἀλλ' οὐχ ἡ πολυπραγμοσύνη τῆς λέξεως.

Ἦν μὲν γὰρ δὴ Κριτίας τότε ὡς ἔφη σχεδὸν ἐγ- D γὺς ἤδη τῶν ἐνενήκοντα ἐτῶν, ἐγὼ δὲ δὴ μάλιστα δεκέτης [21 AB].

Τρία ταῦτα παραλαμβάνεται πρόσωπα τὴν ἱστορίαν ἢ μυθολογίαν διασωσάμενα ταύτην, ὁ Σόλων, ὁ Κριτίας ὁ παλαιός, ὁ νέος οὗτος Κριτίας, διότι τέλεια προηγεῖται τὰ αἴτια τῆς κοσμοποιίας καὶ τελεσιουργὰ τῶν διοικουμένων. ἀλλὰ παρὰ μὲν τοῦ Σόλωνος διακήκοεν ὁ Κριτίας, εἷς ἀφ' ἑνός, παρὰ τούτου δὲ δύο, Κριτίας καὶ Ἀμύνανδρος, παρὰ τούτου δὲ τοῦ Κριτίου τρεῖς· διὰ γὰρ δυάδος ἡ μονὰς πρόεισιν ἐπὶ τὴν τελεσιουργὸν τῶν ὅλων πρόνοιαν. ἔχουσι δὲ καὶ οἱ τῶν ἐτῶν ἀριθμοὶ πολλὴν οἰκειότητα πρὸς τὰ πράγματα· ἥ τε γὰρ δεκὰς τὴν ἐπιστροφὴν πάντων δηλοῖ τῶν ἐγκοσμίων τὴν ἐπὶ τὸ ἕν, καὶ ἡ ἐνενηκοντὰς τὴν μετὰ τῆς προόδου πρὸς τὴν μονάδα πάλιν ἀποκατάστασιν, ἀμφότεροι

CNP

1 τὸ μουσικὸν **C** 2 s τετυγμένον **C** 5 ἐνεργεῖς **N** συγκινουμένοις **C** fort. recte ἐκείνων **N**: εἰκόνων **CP** 6 ἀφανέσι om **P** δὴ om **N** 8 alterum καὶ om **N** τῷ ἑνὶ om **CP** 12 an ⟨τῇ⟩ ὕλῃ? 16 μὲν et δὴ om **P** τότε Κριτίας Plat. ἔφην **P** 17 δὴ libri: πη Plat. 18 δεκαέτης **P**: δεκαετής (a) Plat. 22 ὡς καὶ **N** 23 παρὰ **CN**: περὶ **P** ὁ κριτίας διακήκοεν **NP**

δὲ οἱ ἀριθμοὶ κόσμου φέρουσι σύμβολον. εἰ οὖν ἐθέλοις λέγειν, ὁ μὲν Σόλων ἀναλογεῖ πρὸς τὴν τοῦ μένειν αἰτίαν, ὁ δὲ Κριτίας ὁ πρότερος πρὸς τὴν τῶν προόδων χορηγόν, ὁ δὲ Κριτίας οὗτος πρὸς τὴν ἐπιστρέφουσαν τὰ προελθόντα E *καὶ συνάπτουσαν ταῖς ἀρχαῖς· καὶ ὃ μὲν ἡγεμονικῆς αἰτίας σῴζει λόγον, ὃ δὲ ἀπολύτως ἐφαπτομένης τῆς κοσμοποιίας, ὃ δὲ καὶ τοῦ παντὸς ἐπιμελουμένης ἤδη καὶ τὸν ἐν αὐτῷ πρυτανευούσης πόλεμον.*

Ἡ δὲ Κουρεῶτις ἡμῖν ἐτύγχανεν οὖσα Ἀπατουρίων. ἕως τοῦ· πολλοὶ τῶν παίδων ᾔσαμεν [21 B].

Τὰ Ἀπατούρια ἑορτή τις ἦν εἰς Διόνυσον ἐπὶ τῇ Μελάνθου καὶ Ξάνθου τοῦ Βοιωτοῦ μονομαχίᾳ, καὶ νίκῃ τοῦ Μελάνθου δι' ἀπάτης, Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων ὑπὲρ Οἰνόης πολεμούντων ἀλλήλοις. ἐπετελεῖτο δὲ ἐν ἡμέραις τρισίν, ὧν πρώτη μὲν ἐκαλεῖτο Ἀνάρρυσις, διότι πολλαὶ θυσίαι ἐν αὐτῇ ἐδρῶντο, τὰ δὲ θύματα ἐκάλουν ἀναρρύματα, ἐπειδὴ ἀνελκόμενα καὶ ἐρυόμενα ἄνω ἐθύετο. ἡ δὲ δευτέρα Δορπία· εὐωχίαι γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ δεῖπνα πολλά. ἡ δὲ τρίτη Κουρεῶτις· ἐν ταύτῃ γὰρ τοὺς κούρους ἐνέγραφον εἰς τοὺς φράτερας τριετεῖς ἢ τετραετεῖς ὄντας. ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ τῶν παίδων οἱ ἐντρεχέστεροι ποιήματα ἄττα ᾖδον, καὶ ἐκράτουν ἄλλοι ἄλλων οἱ μνήμην πλειόνων ἔχοντες· ἐρραψῴδουν γὰρ τὰ τῶν παλαιῶν. περὶ δὲ τῶν φρατέρων τοσοῦτον ἰστέον, ὅτι F *τῶν φυλῶν μετὰ μὲν Ἴωνα τεσσάρων γενομένων, ἀπὸ δὲ Κλεισθένους δέκα, μετὰ δὲ ταῦτα δώδεκα, τῶν φυλῶν ἑκάστη διῃρέθη εἰς τρία, καὶ ἐκλήθη τριττὺς τὸ τρίτον τῆς*

CNP

1 *σύμβολον φέρουσιν* **P** *ἐθέλεις* **NP** 9 *οὖσα ἐτύγχανεν* Pl. 10 *πολὺ* **P** 11 ss cf. Anecd. Bekk. 416 s Mommsen Heortol. 302 ss Toepffer, Pauly-Wissowa I 2675 schol. Pl., inde a u. 17 *ἡ δὲ* ad u. 23 *παλαιῶν* uerbotenus fere hinc haustum 13 *τῶν ἀθηναίων καὶ τῶν βοιωτῶν* **N** *τῶν ἀθηναίων* **P** 13 s *πολεμούντων ἀλλήλοις ὑπὲρ οἰνόης* **P** 15 *ἡ πρώτη* **N** 16 *ἐκαλοῦντο ἀναθύματα* **P** 16 s cf. Hesychi et Suidae lex. sub *Ἀπατούρια* Simpl. in phys. 708, 17 17 *ῥυόμενα* **N** *δρόπια* schol. **C** *εὐωχία* **N** 18 *αὐτῇ* **C**: *ταύτῃ* **NP** 19 *φράτορας* **CN** 21 *προσεχέστεροι* **P** *ἅττα* **C** 23 *φρατόρων* **CN** *οἰστέον* **P** 23 s *ὅτι τὸ φυλῶν* **C** 24 *μετὰ μὲν* — p. 89, 3 s *ἐγίγνετο* citat fere schol. Pl. 26 *τριττὰς* **C** | cf. Arist. *Ἀθην. πολ.* 21. 41, 2 frg. 3 W².

*φυλῆς, εἶτα πατρία καὶ φατρία, καὶ φράτερες οἳ εἰς τὴν
αὐτὴν ταττόμενοι φυλὴν καὶ φατρίαν, ὡς ἀλλήλων συγγενεῖς,
καὶ εἰς τούτους τοὺς φράτερας ἡ ἐγγραφὴ τῶν κούρων ἐγί-
γνετο· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τὸ ὄνομα ἐντεῦθεν ἦν ἀπὸ τῶν ἐγγρα-
φομένων παίδων Κουρεῶτις, καθάπερ εἴπομεν. ταῦτα μὲν
τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας. πάλιν δὲ ἐπὶ τὰ πράγματα ἀποβλεπτέον
καὶ ἐν τούτοις ὡς ἐν εἰκόσιν ἐκεῖνα καταθεατέον. ἡ μὲν
οὖν τῶν Ἀπατουρίων ἑορτὴ πρόφασιν ἔχουσα νίκης Ἀθη-* 28
*ναίων προσήκει τῇ ὑποθέσει, καθ' ἣν Ἀθηναῖοι νικῶσι καὶ
τὰ νοερὰ πάντα τῶν ἐνύλων ἐπικρατεῖ. τὸ δὲ αὖ τῆς ἀπά-
της οἰκεῖον τοῖς ἐγκοσμίοις εἴδεσιν ἐξισταμένοις ἀπὸ τῶν
ἀμερῶν καὶ ἀύλων λόγων, καὶ φαινομένοις ἀντὶ τῶν ὄντως
ὄντων γινομένοις. ἡ δὲ ἐγγραφὴ τῶν παίδων μιμεῖται τὰς τῶν
μερικῶν ψυχῶν εἰς τοὺς οἰκείους κλήρους κατατάξεις καὶ
τὰς εἰς διαφόρους γενέσεις καθόδους, τὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τὴν
ἐν τῷ κόσμῳ διαιώνιον εὐθημοσύνην· ἀεὶ γὰρ πεπληρωμένος
θεῶν ἀίδιον ἑορτὴν ἄγει. τὰ δὲ ἆθλα τῆς ῥαψῳδίας ἀνα-
λογεῖ τοῖς ἀγῶσιν, οὓς ὑπομένουσιν αἱ ψυχαὶ συνυφαίνουσαι
τὴν ἑαυτῶν ζωὴν τῷ παντί. αὐτὴ δὲ ἡ ῥαψῳδία προσέοικε
τῇ εἱρομένῃ καὶ ὑφαινομένῃ ζωῇ τοῦ παντός· μίμησιν γὰρ
ἔχει ⟨αὕτη⟩ τῶν νοερῶν εἰδῶν, ὡς ἐκείνη πράξεων καὶ ἠθῶν
ἡρωϊκῶν μετὰ τοῦ τὸν καθηρμοσμένον ἔχειν τοῦτον εἱρμόν. τὰ
δὲ πολλὰ ποιήματα τῶν πολλῶν ποιητῶν τὰς πολλὰς
ἀπεικονίζεται φύσεις καὶ τοὺς πολλοὺς περικοσμίους ⟨λόγους⟩
καὶ ὅλως τὴν τῶν φυσικῶν μιμημάτων διαίρεσιν, τὰ δὲ νέα* B
*ποιήματα τὰ ἀεὶ ἀκμάζοντα εἴδη καὶ ἀεὶ τέλεια καὶ γόνιμα καὶ
δρᾶν εἰς ἄλλα δυνάμενα. ταῦτα περὶ τούτων. μνήμη δὲ γέγονε
καὶ τῶν Σόλωνος ποιημάτων οὐχ ὡς ποιητοῦ κατὰ τὴν δημώδη*

CNP

1 *πατριὰ* **N** schol. Plat.: *πάτρια* **P** *φρατρία* **NP** schol. Pl. *φράτορες* ll. 2 *φρατρίαν* **NP** schol. Pl. 3 *φράτορας* ll. *γραφὴ* **P** *κόρων* **NP** schol. Pl. 8 *νίκης* ς: *καὶ νίκης* **CP**: *μονομαχίας καὶ νίκης* **N** (ad p. 88, 12): ⟨*ἐκ*⟩ *νίκης* Kroll 13 *γενομένοις* **N** 14 *καταλήξεις* **P** 15 *τὴν* **CN**: *τῆς* **P** 16 *εὐθυμοσύνην* **P** 19 *ἑαυτῶν* om **C** *αὕτη* **P** 20 *εἰρημένῃ* **P** 21 *αὕτη* add Kroll 21 s *ἡρωικῶν ἠθῶν* **P** 22 *μετὰ τοῦτον* **CN**: *καὶ μετοῦτον* **P** sic *καθειρμοσμένην* **CN**: *καθειρμοσμένων* **P**: em ς *τούτων* ci Kroll 24 *λόγους* uel *δαίμονας* add t s 25 s *τὰ ἀεὶ* **NP**: *τὴν ἀεὶ* **C** 26 *ἀδρᾶν* **C** 28 *τῶν τοῦ* **P**

ποιητικήν, ἀλλ᾽ ὡς φιλοσοφίαν ποιητικῇ συμμίξαντος, ἐπειδὴ καὶ τῶν ἐγκοσμίων ἔργων καὶ τῶν ὅλων ποιήσεων νοῦς ἡγεῖται βασιλεύς. καὶ ὁ ἔπαινος δὲ εἰς ἄλλον ἀνάγεται, τὸν Ἀμύνανδρον, ἐπειδὴ τοῦ ποιοῦντος καὶ γεννῶντος τὸ κρῖνον διέστηκεν, ὡς ἐν Φαίδρῳ [274 E] *μεμαθήκαμεν. διὰ δὲ πάντων ὁμοῦ τῶν εἰρημένων εἰς τὸ πᾶν ἀναγόμενος ὡς ἀπ᾽ εἰκόνων ἐκεῖνό φησιν ὁ λόγος, ὅτι δὴ πρὸς τὸν ἐν τῷ κόσμῳ πόλεμον συντελοῦσι μέν τι καὶ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ καὶ αἱ μερικαὶ φύσεις καὶ τὰ μεριστὰ εἴδη καὶ τούτων μάλιστα τὰ ἀεὶ νέα καὶ δραστήρια, πάντα δὲ ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν συνέχεται τῶν τῆς δημιουργίας ἐφόρων καὶ πρὸς ἕνα κόσμον καὶ μίαν ἁρμονίαν συντάττεται καὶ μίαν ὁλοτελῆ ζωήν.*

Εἶπεν οὖν τις τῶν φρατέρων, εἴτε δὴ δοκοῦν αὐτῷ τότε, εἴτε καὶ χάριν τινὰ τῷ Κριτίᾳ φέρων ἕως τοῦ· εὐδοκιμώτερος ἄν ποτε ἐγένετο αὐτοῦ [21 BCD].

C *Πάλιν ἐν τούτοις οἱ μὲν τῆς λέξεως φιλοθεάμονες ἐπισημαίνονται τοῖς αὐτῶν ἐρασταῖς, ὅτι Σόλωνος ἐπαινεῖ τὴν ποίησιν ὁ Πλάτων ἀσφαλῶς ἰδιώτῃ τὸν ἔπαινον ἀναθεὶς καὶ εἰς χάριν ἄλλων, ἀλλ᾽ οὐ κατὰ νοῦν λέγοντι καὶ λόγον· εἴπερ γάρ τις ἄλλος καὶ ποιητῶν ἄριστος κριτὴς ὁ Πλάτων, ὡς καὶ Λογγῖνος συνίστησιν. Ἡρακλείδης γοῦν ὁ Ποντικός φησιν, ὅτι τῶν Χοιρίλου τότε εὐδοκιμούντων Πλάτων τὰ Ἀντιμάχου προὐτίμησε καὶ αὐτὸν ἔπεισε τὸν Ἡρακλείδην εἰς Κολοφῶνα ἐλθόντα τὰ ποιήματα συλλέξαι τοῦ ἀνδρός. μάτην οὖν φληναφῶσι Καλλίμαχος καὶ Δοῦρις ὡς Πλάτωνος οὐκ ὄντος ἱκανοῦ κρίνειν ποιητάς· δηλοῖ γοῦν αὐτοῦ καὶ τὰ προκείμενα τὴν φιλόσοφον κρίσιν. καὶ ταῦτα ἱστορικώτερα θείη τις ἄν. ὁ δὲ τῶν πραγμάτων ἐξεταστὴς ἀξιώσει εἰπεῖν ἡμᾶς, ὅπως πάντα τὰ αἴτια τῆς διακοσμήσεως*

CNP

3 cf. Tim. 21 C   6 *ἀπ᾽* ll.: *ἐπ᾽* Raderm.   8 *μέντοι καὶ* **C**   12 *ὁμοτελῆ* **N**   13 *οὖν δὴ* A Pl.   *φρατόρων* **N** cum Pl. ll. praeter A   15 *ἐγένετο ἄν ποτε* Pl.   *ἐφαίνετο αὐτῷ* **P**   17 *αὐτῶν* **C** sic   21 *γοῦν* **CN**: *γὰρ* **P**   22 *χοιρίλλου* **C** | cf. Plut. Lys. 18   23 *τὰ* **CN**: *τὴν* **P**   *προτίμησε* **P**   25 *φληναφοῦσι* **N** | cf. in remp. I 43, 12 Immisch, Festschr. für Th. Gomperz 273   26 *ἱκανοῦ* **CP**: *δυνατοῦ* **N**   26 *ποιητὰς κρίνειν* **P**   28 *οἰηθείη* ci Kroll   29 *ἡμᾶς εἰπεῖν* **P**

καὶ τὰ συνεκτικὰ τῆς ἐναντιώσεως εἰς μίαν ἀρχὴν ἀνατείνεται καὶ τὰ ἔσχατα διὰ τῶν μέσων ἀντέχεται τῶν πρώτων· οὕτω γὰρ οἱ μὲν τοῦ παλαιοῦ Κριτίου παραδεξάμενοι τὸν λόγον ἐπ' αὐτόν, ἐκεῖνος δὲ ἐπὶ τὸν Σόλωνα βλέπει, καὶ οὗτος μὲν θαυμάζει τὴν Σόλωνος ποιητικὴν δύναμιν, ἐκεῖνοι D *δὲ διὰ μέσου τοῦ Κριτίου πρὸς τὴν Σόλωνος ἀναπέμπονται ποίησιν· τούτῳ γὰρ χαριζόμενοι κἀκείνην ἐγκωμιάζουσιν.*

ἀλλὰ δὴ τίνα περὶ Σόλωνός φησιν ὁ Κριτίας; ὅτι δὴ δεύτερός ἐστι τῶν ἐνθέων ποιητῶν διὰ δύο ταύτας αἰτίας, ὅτι τε παρέργως ἐχρήσατο τῇ ποιήσει καὶ ὅτι τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν στασιάζουσαν εὗρεν ἀφικόμενος ἐξ Αἰγύπτου καὶ οὐ δεδύνηται τῆς πατρίδος κηδόμενος διαθεῖναι τὸν λόγον, ὃν ἐκεῖθεν δεῦρο ἐκόμισε. τίς μὲν οὖν ἐστιν ὁ λόγος, ἐρεῖ προϊών [22 B ss]. *ἐκ δὲ τούτων ὡς εἰκόνων ποιεῖ δῆλον, ὅτι τε τὸ πρώτως δημιουργικὸν καὶ ποιητικὸν πᾶν ἔχει μὲν πρώτας ἄλλας ἐνεργείας, δευτέραν δὲ τὴν εἰς τὰ δεύτερα ποίησιν, καὶ ὅτι τὸ πλημμελὲς καὶ ἄστατον τῆς ὕλης οὐ καταδέχεται πολλάκις τὸν ἀπὸ τῶν θειοτέρων αἰτιῶν κόσμον, ἀλλ' ἀσυμμέτρως ἔχει πρὸς τὴν ἀπ' αὐτῶν δόσιν, διὸ δεύτεραι καὶ τρίται δυνάμεις προῆλθον, αἳ προσεχῶς τὸ ἀνείδεον αὐτῆς κοσμοῦσιν. ὁ μὲν οὖν Σόλων ἅτε ἐλευθερώτατος ὢν καὶ μιμούμενος τὰς ἐξῃρημένας αἰτίας οὐ παραδέδωκε διὰ ποιήσεως τὸν Ἀτλαντικὸν πόλεμον. ὁ δὲ Κριτίας καὶ οἱ μετ'* E *ἐκεῖνον καὶ εἰς ἄλλους ἐκφέρουσι μιμούμενοι τὰς δευτέρας καὶ τρίτας αἰτίας, αἳ τὴν ποικιλίαν τῶν λόγων καὶ τὴν ἐξ ἐναντίων ἡρμοσμένην διακόσμησιν εἰς τὸ ἐμφανὲς προάγουσι. καὶ μὴν καὶ τὸ σοφώτατον εἶναι τὸν Σόλωνα τὴν ἀναλογίαν αὐτοῦ δείκνυσι τὴν πρὸς τὰς πρώτας ἀρχάς, καὶ τὸ ἐλευθερώτατον τῆς ἐξῃρημένης καὶ ἐν αὐτῇ ἱδρυμένης καὶ ἀπολύτως πάντα πληρούσης ⟨οὐσίας⟩ ἐνεικονίζεται τὴν δύναμιν,*

CNP

1 s *παρατείνηται* **N** 3 *δεξάμενοι* **P** 6 *πρὸς* **CN**: *περὶ* **P** 8 alterum *δὴ* om **P** 10 *παρέργῳ* Plat. cf. p. 92, 8 s 11 *ἐξ αἰγύπτου ἀφικόμενος* **P** | cf. Herod. 2, 177 13 *ἐκόσμησε* **P** 15 *ἔχοι* **P** 17 s *τῆς ὕλης πολλάκις οὐ κατα* (extr. uers.) *τὸν* **C** sic 18 *αἰτίων* **NP**; sed cf. u. 22 ss 18 s *ἀλλὰ συμμέτρως* **C** 21 *ἐλευθεριώτατον* Plat. ll. praeter (S *s* a r); cf. u. 28 s p. 93, 7 ss 25 *αἳ* om **C** 29 *αὐτῇ* **P** 30 nisi ⟨*αἰτίας*⟩ mauis

καὶ συντρέχει πως τῷ σοφῷ τὸ τοιοῦτον ὡς ἄυλον καὶ ἀδέσποτον καὶ ἑαυτοῦ ὄν. τὸ δὲ γέροντα προσειρῆσθαι τὸν Κριτίαν ἐν τούτοις ἐκεῖνον τὸν παλαιὸν τὴν νοερὰν καὶ πόρρω γενέσεως αἰτίαν ἐνδείκνυται· φρόνησις γάρ, φησι, καὶ δόξαι ἀληθεῖς ἀγαπητὸν ὅτῳ καὶ εἰς γῆρας ἂν παραγένωνται. τὸ δὲ αὖ σφόδρα μεμνῆσθαι τόνδε τὸν Κριτίαν τὴν σωτηρίαν ἐμφαίνει τῶν αἰδίων λόγων καὶ τὴν μόνιμον περὶ τὰ πρῶτα τῶν δευτέρων αἰτίων ἐνέργειαν. τὸ δὲ πάρεργον εἶναι τῷ Σόλωνι τὸ ποιητικὸν τὸ καὶ ἐν τοῖς πρωτίστοις τὰς εἰς τὰ δεύτερα ποιήσεις δεύτερον ἔχειν λόγον· πρῶται γάρ εἰσιν ἐνέργειαι αὐτῶν αἱ νοεραί, καθ' ἃς ἥνωνται τοῖς πρὸ αὐτῶν. εἰ δέ
F *τις ἡμῶν ταῦτα λεγόντων παρεὶς τὰ πράγματα σκοποίη, δι' ἣν αἰτίαν κατὰ τὸ φαινόμενον ταῦτα παρεισκεκύκληκεν ὁ Πλάτων, εἰκότα ἂν εὕροι πάντα πρὸς τὸ προκείμενον· ἦν μὲν γὰρ σκοπὸς αὐτῷ τὸν Ἀτλαντικὸν ἀφηγήσασθαι πόλεμον, ἔδει δὲ τὸν τῆς ἱστορίας ταύτης ἄγγελον μήτε ἀπατᾶν μήτε ἀπατᾶσθαι· διὸ καὶ σοφώτατος ὁ Σόλων εἴρηται καὶ οἰκεῖος τοῖς ἀμφὶ Κριτίαν· ὡς μὲν γὰρ σοφὸς ἀνεξαπάτητός ἐστιν, ὡς δὲ οἰκεῖος οὐκ ἀπατεών. ἔδει γε μὴν καὶ τὸν ὑποδεχόμενον αὐτὴν μήτε ἐν ἡλικίᾳ εἶναι, ἵνα δόξῃ ἀρχαῖος εἶναι ὁ λόγος,*
29 *μήτε νέον οὕτως, ὡς ἐπιλήσμονα· διόπερ ὁ Κριτίας νέος μὲν ὑπόκειται, μνημονεύειν δὲ ἱκανός, ὥστε καὶ ἀγωνίζεσθαι περὶ ῥαψῳδίας πρὸς ἄλλους, ἐν αἷς μνήμης ἔδει πολλῆς. ἔτι τοίνυν ἔδει τὸν παλαιὸν Κριτίαν μὴ νέοις τοὺς τοιούτους λόγους ἐγχειρίζειν, ἵνα μὴ δόξωσιν εὐκαταφρόνητοι εἶναι. εἰκότως ἄρα ὑπόκειται τῶν φρατέρων τις πυνθανόμενος περὶ Σόλωνος καὶ ἀκούων τὴν ἱστορίαν. ἀλλὰ καὶ τοῦτον ἔδει τῷ Σόλωνί πως ᾠκειῶσθαι, ἵνα ὁ γέρων ἐν καιρῷ τὴν κατ' αὐτὸν ἀφηγήσηται πᾶσαν ἱστορίαν· διὸ προκατάρχουσιν οἱ ἔπαινοι τῆς ποιήσεως αὐτοῦ πρὸ τῆς ἱστορίας, οὓς ὁ Ἀμύνανδρος ποιεῖται τῷ Κριτίᾳ χαριζόμενος. ταῦτα καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας. ὅτι δὲ Σόλων ἀφίκετο εἰς*

CNP

1 *πως* om **N** 4 cf. leg. II 653 A 6 s *τῶν αἰδίων ἐμφαίνει* **NP** 13 *παρεισκύκληκεν* **C**: *παρεισκύκλησεν* **P** 18 *τοῖς* **CP**: *τῷ* **N** *γὰρ* om **C** fort. recte 20 *αὐτὸν* **P** 23 *ἀλλήλους* **C** 26 *φρατόρων* **C** 29 *κατ' αὐτοῦ* **P**

Αἴγυπτον οὐ καθ' ἱστορίαν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ χρόνον τινὰ κατὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους Ἀθηναῖοι ζήσωσιν, ὃν ὠμωμόκεσαν αὐτῷ μηδένα λύσειν τῶν τεθέντων νόμων, δῆλον· ἐν γὰρ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ τῷ Κροίσῳ συνεγένετο καὶ εἰς Αἴγυπτον ἔπλευσεν. ἀναστρέψας δὲ κατέλαβε τὴν πόλιν ὑπὸ B *τῶν Πεισιστρατιδῶν ταραττομένην. τοσαῦτα καὶ ἀπὸ τῆς ἱστορίας εἰρήσθω. Ὠριγένης δὲ ἀπορήσας, πῶς ἐλευθερώτατον τὸν Σόλωνα προσεῖπεν — οὐ γὰρ εἶναι πρέποντα ποιητῇ τὸν ἔπαινον — λύει τὸ ἄπορον λέγων ἢ ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς χρήμασιν ἐλευθερίων τὸν εὐπόρως δαψιλέσι τοῖς ὀνόμασι χρώμενον οὕτως ὠνομάσθαι φάσκων, ἢ ὡς παρρησιαστικώτατον καὶ διὰ τοῦτο ἐλεύθερον μετ' οὐδεμιᾶς ὑποστολῆς ἐν τῇ ποιήσει διαγιγνόμενον, ἀλλὰ κατακορεῖ τῇ παρρησίᾳ χρώμενον* [Phaedr. 240 E], *ἢ καὶ ὡς ἀνειμένον καὶ ἀβίαστον κατὰ τὴν ποίησιν. ὁ δὲ Ἰάμβλιχος οὐδὲν εἶναί φησι τούτων ἀληθές, ἀλλὰ σημαίνεσθαι διὰ τούτου τὸ ἀπόλυτον τοῦ νοῦ καὶ τὸ ἀδέσποτον τῆς ἀρετῆς τοῦ Σόλωνος καὶ τὸ σεμνὸν καὶ ὑπερέχον πάντα τὰ ἄλλα. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ μειδιᾶν τὸν Κριτίαν φησὶν ὁ αὐτὸς ἐξηγητὴς δηλοῦν τὴν τελείαν ἀπογέννησιν τῶν αἰτίων, τὴν ἐπιγήθουσαν τοῖς γεννήμασιν ἑαυτῆς, τὴν δὲ σφόδρα μνήμην τὴν σωτηρίαν τῶν ποιητικῶν ἐν τῷ κόσμῳ λόγων ἐνδείκνυσθαι. διὰ τί οὖν ἐσπούδασεν ἂν ὁ Σόλων ἐν ποιήμασι παραδοῦναι τὸν Ἀτλαντικὸν πόλεμον; διότι, φησί, πάντα τὰ φυσικὰ ἔργα καὶ ἡ κοσμικὴ ἐναντίωσις διὰ μιμήσεως ὑφέστηκεν· ἀνα-* C *λογεῖ γὰρ τοῖς ποιητικοῖς αὐτῆς καὶ πρωτουργοῖς αἰτίοις, ὡς ὁ Κριτίας τοῖς προσεχέσι καὶ δευτερουργοῖς. διὰ τί δὲ ὑπὸ τῶν στάσεων ἐκωλύθη; διότι τὰ ἔνυλα κινήματα καὶ ὁ ἔνυλος θόρυβος ἐμποδὼν γίνεται τοῖς ποιητικοῖς λόγοις τῶν ἐγκοσμίων, ὡς εἴρηται καὶ πρότερον* [p. 91, 17 s].

Περὶ μεγίστης ἔφη καὶ ὀνομαστοτάτης πασῶν

CNP

2 *ὧν* **CP** *ὀμωμόκεσαν* **NP** 2 ss cf. Herod. 1, 29 ss Plut. Sol. 25 s 10 *ἐλευθεριῶν* **CNP**: em ς 17 cf. rep. X 617 E 18 *ἄλλα* **CN**: *ὅλα* **P** 20 s *ἐπιθήγουσαν* **N**: nolui *ἐπιγηθοῦσαν* 23 *ἂν* om **N** 24 *τὰ κοσμικὰ ἔργα* **N** 25 *ὑφέστηκεν* **CN**: *πέφυκεν* **P** 31 *ἡ περὶ* A Pl.

δικαιότατ' ἂν πράξεως οὔσης, ἣν ἥδε ἡ πόλις ἔπραξε μέν, διὰ δὲ χρόνον καὶ φθορὰν τῶν ἐργασαμένων οὐ διήρκεσε δεῦρο ὁ λόγος [21 D].

Ἐν δὴ τούτοις ὁ μὲν Λογγῖνος ἐλλείπειν οἴεται τὴν λέξιν· τὸ γὰρ δικαιότατ' ἂν προσδεῖν τοῦ νομισθείσης, διότι τοῦτο ἀπαιτεῖται ἐν τῷ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐ τὸ οὔσης. οὐ συνῆκε δέ, φησιν ὁ Πορφύριος, ὅτι διὰ τὸ εἶναι μὲν μεγίστην τὴν πρᾶξιν, μήπω δὲ ὀνομαστήν, προσέθηκε τὸ δικαιότατ' ἂν ὀνομαστοτάτην εἶναι. ἡμεῖς δὲ τῶν πραγμάτων ἀντεχόμενοι λέγωμεν, ὅτι μεγίστην μὲν ἐκάλεσε τὴν πρᾶξιν τὴν εἰκόνα φέρουσαν τῆς ὅλης ἐναντιώσεως ὡς πανταχοῦ διατείνουσαν, ὀνομαστοτάτην δὲ ὡς εἰς τὴν ἐμφανῆ δημιουργίαν συντελοῦσαν· οὕτω γὰρ καὶ παρ' Ὀρφεῖ [frg. 83] *τὰ τῆς φύσεως ἔργα κλυτὰ προσαγορεύεται·*

D *καὶ φύσεως κλυτὰ ἔργα μένει καὶ ἀπείριτος αἰών.*

Λέγε ἐξ ἀρχῆς, ἦ δ' ὅς, τί τε καὶ πῶς καὶ παρὰ τίνων ὡς ἀληθῆ διακηκοὼς ἔλεγεν ὁ Σόλων [21 D].

Τί μέν, αὐτὸ τὸ θαυμαστὸν ἔργον· πῶς δέ, τὸ τίνα τρόπον πραχθὲν ἢ τίνα τρόπον τῷ Σόλωνι γνωσθέν· παρὰ τίνων δὲ τῶν διασωσαμένων ἧκεν εἰς τὴν Σόλωνος ἀκοήν. ἔοικε δὲ διὰ τούτων αὐτό τε τὸ εἶδος τῆς ὅλης ἐναντιώσεως ἐπιζητεῖν, καὶ πῶς ἐπιτελεῖται ἢ γιγνώσκεται, καὶ ἀπὸ ποίων αἰτίων ἤρτηται τῶν ἡμῖν ἀφανῶν. πρότερον μὲν οὖν διὰ τῶν συγγενῶν ἐπὶ τὴν Σόλωνος παράδοσιν ἀνέτρεχε, νῦν δὲ καὶ τὰς ἀνωτέρω τούτου ζητεῖ κατιδεῖν τῆς ἱστορίας, ἢ ἵνα σαφέστερον εἴπω, τῆς δημιουργίας ταύτης ἀρχάς. καὶ θεωρήσεις γε πάσας μέχρι τῶν πρωτίστων ὡς ἐν εἰκόσι διά τινων συμβόλων †ἐκεῖνα θεώμενος.

Ἔστι τις κατ' Αἴγυπτον, ἦ δ' ὅς, ἐν τῷ Δέλτα περὶ

CNP

1 *δικαιότατα* (om *ἂν*) **CNP** cum 𝔇 Pl. cf. u. 5. 9 1 s *ἔπραξε μὲν* ll. cum AΣF𝔇 (*q*) Pl.: *ἐπράξαμεν* *ς Pl. 4 *δὴ* **C**: *δὲ* **NP** *μὲν* om **N** 5 *τῶ γὰρ* **N** *τοῦ* Kroll: *τὸ* ll. 6 *τούτω* **C** *ἀλλ' οὐ* **CP**: *ἀλλὰ* **N** 9 *ὀνομαστοτάτην δικαιότατ' ἂν* **P** 10 *λέγομεν* **NP** 13 ss cf. Lobeck Aglaoph. 500, qui *μένῃ* 15 *ἀπείρητος* **C** 16 *ὁ* **N** *τίς* **C** 18 ss cf. schol. Plat. 28 *ἐκεῖνα θεώμενος* ll.: *ἐνδεικνυμένας* Kroll 29 s *περὶ ὃν* **NP** cum 𝔇 Plat. sed cf. p. 96, 13 Rawack 10 ss

ὃ κατὰ κορυφὴν σχίζεται τὸ τοῦ Νείλου ῥεῦμα Σαϊτικὸς ἐπικαλούμενος νομός [21 E].

Πρῶτον ἐκεῖνο κατιδεῖν ἄξιον, ὅπως ἀπὸ τῶν περιεκτικωτέρων ἀεὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα παραδίδωσιν ὁ λόγος, ἀπὸ μὲν τῆς Αἰγύπτου τὸν ποταμόν, ἀπὸ δὲ τούτου τὸ Δέλτα καὶ ἀπὸ τούτου τὸν Σαϊτικὸν νομὸν καὶ ἀπὸ τούτου τὴν Σάιν τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱεράν. ἔπειτα κατιδόντας ἀναπεμφθῆ- E *ναι διὰ τῆς ἀναλογίας τούτων ἐπὶ τὰς πρωτίστας καὶ περιεκτικωτέρας αἰτίας τῆς δημιουργίας· καὶ γὰρ ταύτην ἴδοις ἂν περιεχομένην ἄνωθεν ὑπὸ τῶν ὁλικωτέρων αἰτιῶν καὶ προϊοῦσαν ἄχρι τῶν τελευταίων, πανταχοῦ τε τὰ περιεκτικὰ προκατάρχοντα τῶν περιεχομένων καὶ τὰ ὁλικώτερα τῶν μερικωτέρων, τήν τε ἀμέριστον τῶν μεριστῶν δημιουργίαν καὶ νέαν ὀνομαζομένην, εἰς ἣν καὶ ὁ παρὼν λόγος ἀναπέμψει τὸν πατέρα τῶν λόγων, πληρουμένην μὲν ἐκ τούτων καὶ διαφερόντως ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἀχράντου δυνάμεως μεταλαμβάνουσαν, πληροῦσαν δὲ καὶ πᾶσαν τὴν ἐγκόσμιον ποικιλίαν ἑαυτῆς. ὅλως γὰρ ἐπειδὴ τὸν πόλεμον τοῦτον, οὗ δὴ ἕνεκα κεκίνηται τὸ διήγημα πᾶν, εἰς τὴν κοσμικὴν ἀνεπέμψαμεν ἐναντίωσιν, εὖ δὴ ἔχει κατὰ τὸν αὐτὸν οἶμον ἰόντας καὶ τὴν μὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερέων πᾶσαν γνῶσιν εἰκάζειν τῇ πρεσβυτέρᾳ δημιουργίᾳ τῇ μονίμως τοὺς ἐν τῷ παντὶ λόγους συνεχούσῃ, τὴν δὲ κατὰ Σόλωνα νέαν ἀεὶ καὶ μεταβολαῖς ἐγκειμένην ἱστορίαν τῇ νεωτέρᾳ καὶ τὰς παντοίας ἀνακυκλήσεις ἐπιτροπευούσῃ τῶν ἐγκοσμίων, καὶ ὁρᾶν,* F *ὅπως ἐν εἰκόσι τῶν ἀνθρωπίνων ἡ τῶν θείων δημιουργιῶν ἐμφαντάζεται διαφορότης. καὶ ὡς ἐν τούτοις ὁ μὲν Σόλων προκαλεῖται τὸν ἱερέα πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων ἔκφανσιν, ἐκεῖνος δὲ γινώσκει καὶ ὅσα παρ' Ἕλλησιν ἀρχαῖα νενόμισται καὶ ἔτι πρὸ τούτων τὰ ὄντως ἀρχαῖα, οὕτω καὶ ἐν ἐκείνοις ἡ μὲν νέα δημιουργία πρὸς τὴν πρεσβυτέραν ἐπέστραπται καὶ τελειοῦται παρ' αὐτῆς, ἐκείνη δὲ καὶ τὰ ταύτης αἴτια*

CNP

2 *νομός* ς: *νόμος* **CNP** 4 *περιεχόμενα* **P** 6 *τὸν — τούτου* om **C** *νόμον* **NP**: em ς 7 *σάην* **C** 8 s *περιεκτικωτάτας* **NP** 10 *αἰτίων* **NP** 20 *ἔχοι* **P** | cf. rep. IV 420 B 21 *τῶν* om **C** 21 s *γνῶσιν πᾶσαν* **P** 24 *ἐκκειμένην* ci Kroll 27 *ἐμφανίζεται* **C**; sed cf. infra 54 C 28 *προσκαλεῖται* **N** *ἔκφασιν* **N** 32 *ἐκεῖνο* **C**

προείληφε καὶ ἔτι μείζοσιν αὐτῆς ὑπερίδρυται καὶ τελεωτέραις νοήσεσι καὶ δυνάμεσι. ταῦτα μὲν περὶ τοῦ σύμπαντος
30 *λόγου. δεῖ δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστον διελθεῖν. τὴν μὲν οὖν Αἴγυπτον οἳ μὲν ὕλης εἰκόνα καλοῦσιν, οἳ δὲ τῆς ὅλης γῆς, ὡς ἀνάλογον αὐτῇ διῃρημένην, οἳ δὲ τοῦ νοητοῦ καὶ τῆς νοητῆς οὐσίας. ἡ μ ε ῖ ς δὲ ἀφομοιοῦσθαί φαμεν αὐτὴν ἐν τούτοις πρὸς ὅλην τὴν ἀφανῆ διάταξιν, τὴν τῶν ἐμφανῶν ἀρχήν. τὸ δέ γε Δέλτα γίγνεται μὲν τοῦ Νείλου σχιζομένου περὶ τὸν Σαϊτικὸν νομὸν ἀπὸ μιᾶς εὐθείας ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ ἐπὶ θάλατταν ἐξιόντος, ὥστε τοῦ τριγώνου τὴν ὑποτείνουσαν εἶναι τὴν θάλασσαν· ὃ καὶ ὁ Πλάτων τὸν Σαϊτικὸν εἶπε νομὸν ἐν τούτοις ἐνδεικνύμενος εἶναι π ε ρ ὶ ὃ ν κ α τ ὰ κ ο ρ υ φ ὴ ν σ χ ί ζ ε τ α ι τ ὸ τ ο ῦ Ν ε ί λ ο υ ῥ ε ῦ μ α. ἀνάλογον δέ ἐστι καὶ πρὸς τὴν μίαν ζῳογόνον πηγὴν τῆς θείας ὅλης ζωῆς, καὶ ἐν τοῖς ἐμφανέσι πρὸς τὸ οὐράνιον τρίγωνον τὸ πάσης ὂν συνεκτικὸν τῆς γενέσεως, τῷ κριῷ γειτνιάζον, ὃν ἐκεῖνοι διαφερόντως ἐτίμων διά τε τὸν Ἄμμωνα κριοπρόσωπον καθιδρυμένον, καὶ ὅτι γενέσεως ὁ κριὸς ἀρχὴ καὶ ὅτι ταχυκινητότατός ἐστιν, ὡς περὶ τὸν*
B *ἰσημερινὸν κατηστερισμένος. οἰκείως οὖν καὶ τοῦ Δέλτα μνήμη γέγονεν ἐν τούτοις, ἐπειδὴ καὶ τῆς τῶν στοιχείων τῶν κοσμικῶν ὑποστάσεώς ἐστιν ἀρχὴ τὸ τρίγωνον, ὡς ἀκουσόμεθα ἐν τοῖς ἑξῆς* [Tim. 53 C D]. *ὁ δὲ Νεῖλος ἀνάλογον αὐτοῖς τέτακται πρὸς τὸν ζῳδιακόν, ὡς ὑποκείμενος αὐτῷ καὶ ὁμοίως ἐκείνῳ κλινόμενος καὶ διὰ τῶν σχίσεων τὴν λόξωσιν αὐτοῦ μιμούμενος καὶ τὴν περὶ τὰ ἰσημερινὰ σημεῖα διαίρεσιν, σύμβολον δὲ φέρει τῆς χεομένης ἐπὶ πάντα τὸν κόσμον ζωῆς. καὶ μὴν καὶ αἱ δύο τοῦ Νείλου πλευραὶ αἱ ἀπὸ μιᾶς κορυφῆς εἰς θάλατταν φερόμεναι ἐοίκασί πως ταῖς δύο*

CNP

1 s *τελειοτέραις* **P** 4 *οἱ μὲν ο ὖ ν* **P** 6 s *ἐν τούτοις αὐτὴν* **NP** 9 *σχιζόμενα* **C** 9. 12 *νόμον* **CNP**: em ς 12 *εἶπε* **CN**: *εἶναι* **P** sic 16 s cf. Robert Catasterism. p. 126 s 18 s ad *γενέσεως — ἀρχὴ* cf. Firm. 96, 15 ss Macr. somn. 1, 21, 24 19 ad *ταχυκινητότατος* cf. p. 98, 22 ss Arat. 225 ss (schol. ad l. Hyg. astr. 4, 3 p. 102 B.) 20 cf. Diels Doxogr. 196[3] | *κατεστηρισμένος* **P** *οἰκεῖος* **C** 21 *τῆς* om **N** 22 s *ἀκουσώμεθα* **C** 24 *πρὸς τὸ ζωδιακὸν* **P** | ad *ὑποκείμενος* cf. Lucan. 10, 213 ss | Syenes puteique memineris

συστοιχίαις ταῖς ἐκ μιᾶς ῥίζης ἄχρι τῆς γενέσεως προϊούσαις, ὧν ὑποδοχὴ ἡ γένεσις, ὡς γίνεσθαι τρίγωνον ἔκ τε ἐκείνων καὶ τῆς κοινῆς αὐτῶν ὑποδοχῆς, εἰς ἣν συρρέουσιν. ὁ δὲ Σαϊτικὸς νομὸς μεγάλη μοῖρα τοῦ Δέλτα καὶ μεγάλης τῆς κατ' οὐρανὸν μετέχει μερίδος. ἡ γοῦν Σάις ἱερατικῶς αὐτοῖς εἰς τὴν Ἄρκτον ἀναπέμπεται, οὐχ ὅτι ὑπ' αὐτὴν κεῖται οὐδὲ διὰ ψυχρότητα, ἀλλ' ὡς μετέχουσά τινος ἰδίας ἀπορροίας τῆσδε τῆς θεοῦ, διὸ καὶ ἀκίνητός ἐστιν ὑπὸ σεισμῶν, διὰ τὸν περὶ τὸν πόλον τόπον δεξαμένη τὴν ἑδραίαν στάσιν.

Τούτου δὲ τοῦ νομοῦ μεγίστη πόλις Σάις, ὅθεν C *δὴ καὶ Ἄμασις ἦν βασιλεύς. οἷς τῆς πόλεως θεὸς ἀρχηγός τίς ἐστιν Αἰγυπτιστὶ μὲν τοὔνομα Νηΐθ, Ἑλληνιστὶ δέ, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, Ἀθηνᾶ· μάλα δὲ φιλαθήναιοι καί τινα τρόπον οἰκεῖοι τῶνδε εἶναί φασιν* [21 E].

Ὁ μὲν νομὸς ἀπὸ τοῦ νενεμῆσθαι τὴν γῆν αὐτοὺς ἔσχε τὴν ἐπωνυμίαν· οὕτω γὰρ ἐκάλουν Αἰγύπτιοι τὰς διαιρέσεις τὰς κατὰ μεγάλα ⟨μέρη⟩ τῆς Αἰγύπτου νομούς. ἀπὸ δὲ τῆς πόλεως ὁ σύμπας ὠνόμασται νομὸς Σαϊτικός, ὥσπερ ἀπὸ τῆς Σεβεννύτου Σεβεννυτικὸς καὶ ἀπὸ τοῦ Κανώβου Κανωβικός. ὁ δὲ αὖ Ἄμασις παρείληπται νῦν ἀνάλογον τῷ Σόλωνι· καὶ γὰρ ἐκεῖνος παρὰ πάντας τοὺς βασιλέας σοφίας καὶ δικαιοσύνης ἐπεμελήθη. ἔστι δὴ οὖν τῷ Σόλωνι σύζυγος καὶ τοῦτο ὢν πρὸς αὐτόν, ὅπερ ἡ πόλις πρὸς τὴν πόλιν, ἵν' ὡς ἐκ μιᾶς μονάδος τῆς θεοῦ τάς τε πόλεις καὶ τοὺς ἄνδρας κεκοσμημένους θεάσῃ καὶ ἀπὸ τῶν τελειοτέρων ἀεὶ τὰ δεύτερα τελειούμενα. τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης μὲν καὶ Φανόδημος πατέρας τῶν Σαϊτικῶν ἱστοροῦσι γενέσθαι, Θεόπομπος δὲ ἀνάπαλιν ἀποίκους αὐτῶν εἶναί φησιν· Ἀττικὸς δὲ ὁ Πλατωνικὸς διὰ βασκανίαν φησὶ D

CNP

4 *νόμος* **CNP**: em ς   5—9 cf. schol. Pl.   9 *τῶν περὶ τῶν πόλον τόπων* **C** sic   10 *νόμου* **NP**   11. 21 *ἄμασις* **C**   11 *ὁ βασιλεὺς* ς cum Pl.   12 *τίς* om **C** cum Pl. ll. praeter A *αἰγυπτιαστὶ* 𝔗Fɒ Pl.   13 *ὁ* om **C** cum (pr. *Θ*) Pl.   16 *μὲν οὖν* **N**   16. 19 *νόμος* **NP** | cf. schol. Pl.   17 *οἱ αἰγύπτιοι* **NP** | cf. Suid. s. u. *νόμος* 1004 schol. **C**   18 *νόμους* **CNP**: *μέρη* ς | cf. schol. **C**   22 *φιλοσοφίας* **P** | cf. schol. **C**

μεταποιῆσαι τὴν ἱστορίαν τὸν Θεόπομπον· ἐπ' αὐτοῦ γὰρ ἀφικέσθαι τινὰς ἐκ τῆς Σάεως ἀνανεουμένους τὴν πρὸς Ἀθηναίους συγγένειαν. ὁ δὲ Πλάτων τοσοῦτον μόνον εἶπε περὶ αὐτῶν, ὅτι φιλαθήναιοί τε οἱ Σαῗται καί τινα τρόπον οἰκεῖοι. δύναται δὲ τοῦτο λέγειν διὰ τὴν πολιοῦχον μίαν οὖσαν. περὶ δὲ τῆς ἐφόρου τῶνδε τῶν πόλεων ἐκεῖνα χρὴ γιγνώσκειν, ὅτι προϊοῦσα ἀπὸ τῶν νοητῶν τε καὶ νοερῶν αἰτίων διὰ τῶν ὑπερουρανίων τάξεων ἐπί τε τὰς οὐρανίας λήξεις καὶ τὰς τῆς γῆς διακληρώσεις ἔλαχεν οἰκείους ἑαυτῇ τόπους οὐκ ἐπεισοδιώδη τὴν ἑαυτῆς ἡγεμονίαν τῷ τόπῳ παρασχομένη, ἀλλὰ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ καὶ τὸ εἶδος ἐν ἑαυτῇ προλαβοῦσα καὶ οὕτως οἰκεῖον πρὸς ἑαυτὴν τοῦτον λαχοῦσα κλῆρον. ὅτι δὲ ἄνωθεν ἡ ἐπικράτεια τῆς θεοῦ ταύτης διατείνει μέχρι τῶν ἐσχάτων, δηλοῦσιν Ἕλληνες μὲν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Διὸς αὐτὴν γεννᾶσθαι λέγοντες, Αἰγύπτιοι δὲ ἱστοροῦντες ἐν τῷ ἀδύτῳ τῆς θεοῦ προγεγραμμένον εἶναι τὸ ἐπίγραμμα τοῦτο· τὰ ὄντα καὶ τὰ ἐσόμενα καὶ τὰ γεγονότα ἐγώ εἰμι· τὸν ἐμὸν χιτῶνα οὐδεὶς ἀπεκά-
E *λυψεν· ὃν ἐγὼ καρπὸν ἔτεκον, ἥλιος ἐγένετο. δημιουργική τις οὖν ἡ θεὸς καὶ ἀφανὴς ἅμα καὶ ἐμφανὴς ἐν οὐρανῷ τε λῆξιν ἔχουσα καὶ τὴν γένεσιν καταλάμπουσα τοῖς εἴδεσι· καὶ γὰρ τῶν ζῳδίων ὁ κριὸς ἀνεῖται τῇ θεῷ καὶ αὐτὸς ὁ ἰσημερινὸς κύκλος, οὗ δὴ μάλιστα καὶ ἡ κινητικὴ τοῦ παντὸς ἵδρυται δύναμις. εἰκότως οὖν αὐτὴν ὁ Πλάτων καὶ φιλόσοφον ἀποκαλέσει* [24 D] *καὶ φιλοπόλεμον καὶ νῦν ἀρχηγὸν τῶν ἐν γῇ κλήρων τούτων προσείρηκε, πρῶτον μὲν διὰ τῆς πατρίου φωνῆς τιμῶν τὴν θεόν· Ἀρχηγέτιν γὰρ οἱ Ἀττικοὶ τὴν Πολιοῦχον ὠνόμαζον, τὴν ἐπώνυμον καὶ ἀρχηγέτιν ⟨δύναμιν⟩ αὐτῆς ὑμνοῦντες. ἔπειτα τὴν προϊδρυμένην ἐν αὐτῇ μονοειδῶς τῶν διοικουμένων κλήρων περιοχὴν ἐνδεικνύμενος, καὶ πρὸς τούτοις διαρρήδην ἡμῖν παριστάς, ὅτι*

CNP

8 *οὐρανίους* **P** 9 *τὰς* om **N** 11 *οὐσίαν ἑαυτοῦ* **P** 13 ss cf. schol. **C** 17 ss cf. Brugsch, Rel. u. Mythol. d. alt. Aegypter 114 Thesaurus inscr. p. 734 ad papyr. Leid. 75 22 s cf. infra 43 D Manil. 2, 439 Seru. Aen. 11, 259 (Mythogr. 1, 181) Boll, Sphaera 472 ss 23 s cf. schol. **C** 26 *γῇ τούτων κλήρων* **N** 29 *ἀρχηγέτην* **P** *δύναμιν* add. Kroll *αὐτῆς* ς: *αὐτὴς* **N**: *αὐτὴν* **CP**

διὰ πλειόνων φωνῶν τὰ αὐτὰ σημαίνεσθαι δυνατόν, εἰκόνων οὐσῶν τῶν φωνῶν τοῦ σημαινομένου πράγματος ὑπ᾽ αὐτῶν· καὶ γὰρ ἑνὸς ἀγάλματα πλείω γένοιτ᾽ ἂν ἐκ τῆς ὕλης διαφόρου οὔσης· ὥστε καὶ Αἰγύπτιοι λόγον ἀποδώσουσι, διότι τοῦτο αὐτὴν ἐκάλεσαν τὸ ὄνομα, καὶ Ἕλληνες, καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἀμφοτέρους ὀνομάζειν ὀρθῶς, ὡς κατὰ μίαν F *ἐπιστήμην τὰ ὀνόματα θεμένους. εἰ τοίνυν μία τῶν δύο πόλεων ἔφορος, τῆς τε Σάεως καὶ τῶν Ἀθηνῶν, εἰκότως φιλαθήναιοί τινές εἰσιν οἱ τὴν Σάιν οἰκοῦντες, ἅτε συγγενεῖς πως ὄντες αὐτοῖς· ἡ γὰρ οἰκειότης οὐ παντελής· δύναιντο γὰρ ἂν καὶ τῆς αὐτῆς προνοίας οἱ μὲν μᾶλλον, οἱ δὲ ἧττον μετέχειν, καὶ οἱ μὲν ἄλλης, οἱ δὲ ἄλλης ἐν αὐτῇ δυνάμεως. καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο δεῖ γιγνώσκειν, ὅτι τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν ἡ ἐξαλλαγὴ γίνεται μὲν παρὰ τοὺς τόπους αὐτούς, οὓς ἕκαστα κατοικεῖ, καὶ παρὰ τὰς τῶν* 31 *ἀέρων κράσεις καὶ παρὰ τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν σχέσιν καὶ ἔτι μερικώτερον, εἰ βούλει, παρὰ τοὺς σπερματικοὺς λόγους· πολὺ δ᾽ ἂν μάλιστα διαφέρειν εἴποις αὐτὰ κατὰ τὴν ἀγελαιοκομικὴν τῶν θεῶν ἐπιστασίαν καὶ τὰς τῶν ἐφόρων διαφορότητας, παρ᾽ ἃς καὶ χρώματα καὶ σχήματα καὶ φωνὰς καὶ κινήσεις ἐξαλλαττομένας εὕροις ἂν ἐν τοῖς διαφόροις τόποις, ὥστε καὶ τοὺς ἀποίκους πολλάκις μεταβάλλειν τό τε χρῶμα καὶ τὴν φωνὴν τῶν ἀποικισάντων, ὅταν εἰς ἄλλους ἀφίκωνται τόπους, καθάπερ τὰ φυτὰ τῇ ποιότητι τῆς χώρας συμμεταβάλλονται, ἐὰν εἰς ἀλλοτρίαν γῆν μεταβληθέντα τυγχάνῃ.*

Οἷ δὴ Σόλων ἔφη πορευθεὶς σφόδρα τε γενέσθαι παρ᾽ αὐτοῖς ἔντιμος, ἕως τοῦ· περὶ τῶν τοιούτων ἀνευρεῖν [21 E 22 A].

Διὰ μὲν τὴν ἑαυτοῦ φρόνησιν ὁ Σόλων τὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τὴν τῆς πόλεως ἀξίαν εἰκότως ἔντιμος ἐφάνη παρὰ τοῖς ἱερεῦσι τῆς Σάεως· ὡς δὲ πρὸς τὴν παρ᾽ ἐκείνοις

CNP

1 *τὰ αὐτὰ* ante *διὰ* **NP** 6 an ⟨*αὐτὴν*⟩ *ὀρθῶς*? 18 s *ἀγελαιοκοσμικὴν* **C**; cf. infra 324 F Politic. 275 E s 20 *καὶ τὰ σχήματα καὶ χρώματα* **P** 23 *ἀποικησάντων* **P** 25 *συμμεταβάλλοντα* **P**: *μεταβάλλοντα* **C** *ἐὰν* scripsi: *κἂν* **CNP**: *ἐπὰν* Raderm. *εἰς ἄλλην γῆν* **N** 27 *οἷ* **CN**: *ὁ* **P** 32 *τῆς* **CN**: *τοῖς* **P**

μνήμην καὶ ἱστορίαν οὔτε αὐτὸν οὔτε ἄλλον οὐδένα τῶν B *Ἑλλήνων εὕρισκε γιγνώσκοντα τῶν παλαιῶν οὐδέν. ἡ δὲ μνήμη τῶν ἀρχαίων συντελεῖ μὲν πρὸς τὴν πολιτικὴν ἀρετήν, συντελεῖ δὲ καὶ πρὸς τὴν θεωρίαν τῶν κοσμικῶν περιόδων, ἧς ὁ Σόλων ἀντεχόμενος καὶ τοὺς ἱερέας ἀνακρίνων εὕρισκεν ἑαυτὸν ἐνδεᾶ παντελῶς. καὶ ἔστι καὶ ταῦτα σύμβολα θείων ὄντως πραγμάτων· καλεῖται γάρ τις καὶ παρὰ τοῖς θεολόγοις νέα δημιουργία, τιμᾶται δὲ αὕτη διαφερόντως ἔκ τε τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων κἀκ τῶν νοητῶν θεῶν, παρ' οἷς εἰσιν ἐξῃρημέναι τῶν ἄλλων νοήσεις καὶ †βιωτέρων δή, μερικώτεραι δὲ καὶ ἐλάττους αἱ ἐν τοῖς δευτέροις. ἔστιν ἄρα καὶ τοιαύτη τις διαφορὰ τῶν δημιουργικῶν ἀρχῶν, ὥστε τὰς μὲν ὁλικωτέρων εἰδῶν εἶναι περιληπτικάς, τὰς δὲ μερικωτέρων, καὶ τὰς μὲν πρεσβείᾳ καὶ δυνάμει προέχειν, τὰς δὲ νέας ὡς πρὸς ἐκείνας εἶναι καὶ δύναμιν ἔχειν ὑφειμένην.*

Καί ποτε προαγαγεῖν βουληθεὶς αὐτοὺς περὶ τῶν ἀρχαίων εἰς λόγους ἕως τοῦ· τοὺς χρόνους ἀριθμεῖν [22 AB].

Τοιαῦτά ἐστι τὰ θεῖα πάντα αἴτια, προκλητικὰ τῶν τελειοτέρων δυνάμεων καὶ διὰ τῆς προκλήσεως ταύτης ἀπο- C *πληρούμενα θειοτέρων καὶ ὁλικωτέρων νοήσεων ἀπ' αὐτῶν. οἷον δὴ ποιεῖ καὶ νῦν ὁ Σόλων· τὰ γὰρ παρ' Ἕλλησιν ἀρχαιότατα προτείνων τοῖς ἱερεῦσιν ἐπάγεταί πως αὐτοὺς εἰς τοὺς περὶ τῆς παρ' αὐτοῖς ἀρχαιότητος λόγους, ἧς διαφερόντως μετέχουσιν Αἰγύπτιοι, διά τε καθαρότητα ἀέρων τὰ οὐράνια θεωροῦντες ἀκωλύτως καὶ διὰ τὸ μήθ' ὑπὸ ὑδάτων φθείρεσθαι μήθ' ὑπὸ ἐκπυρώσεων σῴζοντες μνήμῃ τὰ ἀρχαῖα. Ἀσσύριοι δέ, φησὶν Ἰάμβλιχος, οὐχ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐτῶν μόνας ἐτήρησαν, ὥς φησιν Ἵππαρχος,*

CNP

1 *αὐτὸν* **CN** 2 *γινώσκοντα* post *οὐδὲν* **P** 3 *πρὸς* **CN**: *εἰς* **P** 6 *αὐτὸν* **NP** 8s *διαφερόντως* ⟨*ὡς ἐξῃρτημένη*⟩ t: plura desiderat s; cf. supra 29E 10 *καὶ* — 11 *δή* om **N** 10s *αἰωτέρων* **P**: *αἰωνιωτέρων* ς falso: *θειότεραι* et *ὁλικώτεραι* (cf. u. 22), *αἰτιώτεραι* et *αἰωνιώτεραι* uel *νεωτέρων* temptauimus 20s *τῶν τε θειοτέρων* **N** 21 *προσκλήσεως* **C** 28 *σώζονται* **C** *ἐν μνήμῃ* **P** 29 ss cf. schol. **C** 30 *μόνον* **P**

ἀλλὰ καὶ ὅλας ἀποκαταστάσεις καὶ περιόδους τῶν ἑπτὰ κοσμοκρατόρων μνήμῃ παρέδοσαν· πολλοῦ ἄρα δεῖ πρὸς ταῦτα παραβάλλεσθαι ἡ παρ' Ἕλλησι πολυθρύλητος ἀρχαιολογία. ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι ἡ παροῦσα ἀφήγησις οὐ πρὸς μικρὸν ὀφείλει βλέπειν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ὅλον καὶ πᾶν. ἔστι δ' οὖν ἡ ἀρχαιολογία τῶν Ἑλλήνων ἄλλη ἄλλοις· τοῖς μὲν Ἀθηναίοις ἄχρις Ἐριχθονίου τοῦ αὐτόχθονος, τοῖς δὲ Ἀργείοις μέχρι Φορωνέως καὶ Νιόβης· οὗτοι γὰρ ἀρχαιότατοι παρ' Ἕλλησιν, ἐπεὶ καὶ Νιόβης μὲν ὁ Ἄργος, τούτου δὲ Ἴασος καὶ Πελασγός, ἀφ' οὗ τὸ Πελασγικὸν Ἄργος· τὰ δὲ D *περὶ Δευκαλίωνος καὶ Πύρρας, ὅτι κατακλυσμοῦ γενομένου διεσώθησαν ἐν τῷ Παρνασῷ, καὶ μεταβάντες ὅπως τὸ ἀνθρώπων γένος συνέστησαν, πρόδηλα, καὶ ὅτι Θετταλοῖς ἄχρι τούτων ἡ ἀρχαιότης. κατὰ δὲ ἐνίους τὸ μὲν Ἀργολικὸν γένος ἀπὸ Ἰνάχου ἄρχεται, τὸ δὲ Ἀθηναίων ἀπὸ Κέκροπος, ὧν ἑκάτερος πρὸ Δευκαλίωνος. ὁ μὲν οὖν Σόλων ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἄττα ἀπολογιζόμενος ἐπήγετο τοὺς Αἰγυπτίους ἱερέας εἰς τὴν τῶν παρὰ σφίσιν ἀρχαίων ἀφήγησιν. θεασώμεθα δὲ ἅ φησι πρὸς ταῦτα τῶν τις παλαιῶν ἱερέων. καὶ ταῦτα μὲν ἔσται δῆλα διὰ τῶν ἑπομένων. ἐνέτυχε δὲ Σόλων ἐν Σάει μὲν ἱερεῖ ὀνομαζομένῳ Πατενεῒτ, ἐν Ἡλίου πόλει δὲ Ὀχαᾶπι, ἐν Σεβεννύτῳ δὲ Ἐθήμων, ὡς αἱ τῶν Αἰγυπτίων ἱστορίαι λέγουσι. καὶ ἴσως οὗτός ἐστιν ὁ Σαΐτης ἱερεὺς ὁ πρὸς αὐτὸν τὰ ἑπόμενα λέγων.*

CNP

1 cf. infra 270C 3 *παραβάλλεσθαι* om **C** *πολυθρύλητος* ll. 4 *ᾧ δὴ καὶ* **P** 5 *ἀλλὰ καὶ* **N** 6 *ἄλλοις ἄλλη* **NP** 7 *ἐρεχθονίου* **C** 8 *μέχρι* **CN**: *μέχρις* **P** *φορονέως* **P** 8. 9 *νεάβης* **P** 10 *Ἄργος ὠνόμασται* **NP** *τὸ δὲ* **C** 12 *παρνασσῷ* **NP** 17 *ἅττα* **C** 19 cf. Plat. *καί τινα εἰπεῖν τῶν ἱερέων εὖ μάλα παλαιόν* (sic A𝔗For, *παλαιῶν* *ς) 21 *πατενεὶτ* **NP**: *πατένειτ* schol. Plat.: *πατενεήθ* **C** cum schol. cf. Mayser, Gramm. d. griech. Papyri p. 11 § 6, 3: *P? — dj — N(j?)t* 'welchen die Göttin Neit giebt' Spiegelberg. idem *Πατε—* (pro *Πετε—*) mediae Aegypti esse docuit Demot. Stud. I 30 22 *Ὀχαᾶπι* '*nh — H'p* 'Apis lebt' Spiegelberg: *ὠχάαπι* **N**: *ὀχαάπη* **C**: *ὀχαάπη* schol. **C**: *ὠχέαπι* **P**. ad *ὠχ-* et *ὀχ-* cf. Mayser l. c. p. 13 § 7, 4 *ἐθήμων* **C**: *ἐθίμων* **P**: *ἐθιμὼν* **N** | alios sacerdotes appellat Plutarch. Sol. 26 23 s cf. u. 18

Ὦ Σόλων, Σόλων, Ἕλληνες ἀεὶ παῖδές ἐστε· γέρων δὲ Ἕλλην οὐκ ἔστι [22 B].

Παλαιὸς μὲν ὁ ἱερεύς, ἵνα καὶ ἐπιπλήττων μὴ λίαν φορτικὸς ᾖ καὶ τοῦ περὶ ἀρχαιολογίας διδάσκειν ἔχῃ τὸν E *εἰκότα λόγον· ἐπαναλήψει δὲ χρῆται τῆς κλήσεως, οὐχ ὡς ὑπερδιατεινόμενος μόνον περὶ ὧν μέλλει λέγειν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἀνακυκλήσεως, ἣν μονίμως καὶ νοερῶς περιείληφε διὰ τῆς ἀνεξαλείπτου γνώσεως τὰ ὁλικώτερα αἴτια τῶν ἐν τῷ παντὶ γιγνομένων, οἷς ἀνάλογον ὁ ἱερεύς. αἰτιᾶται δὲ τοὺς Ἕλληνας ὡς ἀεὶ παῖδας, διότι τὴν παντοίαν Αἰγυπτίων σοφίαν οὐ μετῄεσαν, ἀλλ' οἱ πλεῖστοι παρ' αὐτοῖς τὴν ἀνδραποδώδη τρίχα ἔφερον ἐν ταῖς ψυχαῖς* [Alc. I 120 B]. *τὴν οὖν ἀφροσύνην αὐτῶν ἡ νεότης ἐνδείκνυται· ἢ καὶ διότι συνεχεῖς εἰσιν αἱ παρ' αὐτοῖς φθοραί, καὶ πρὶν ἀρχαῖοι γένωνται οἱ ὄντες, γίγνονται νέοι πάλιν διὰ τῆς φθορᾶς· ἢ καὶ ὅτι τὰ παλαιὰ ἔργα οὐ σῴζεται παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ τὰ παρόντα καὶ ὅσα ἡ αἴσθησις ὑποβάλλει γινώσκουσιν, Αἰγυπτίοις δὲ ἄρα καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεστιν, ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας, αὕτη δὲ ἀπὸ τῶν στηλῶν ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ παράδοξα καὶ τὰ θαύματος ἄξια τῶν πραγμάτων εἴτε ἐν πράξεσιν εἴτε ἐν εὑρέσεσιν. ἀλλὰ διὰ* F *τί, φασίν, οὗτος ὁ ἱερεὺς φορτικῶς ἐπέπληξε; τί γὰρ θαυμαστὸν ἡ τῶν γεγονότων γνῶσις; πολυμαθείη νόον οὐ φύει, φησὶν ὁ γενναῖος Ἡράκλειτος* [frg. 40 D.]. *εἰ δὲ καὶ ὅ φησιν Εὔδοξος ἀληθές, ὅτι Αἰγύπτιοι τὸν μῆνα ἐνιαυτὸν ἐκάλουν, οὐκ ἂν ἡ τῶν πολλῶν τούτων ἐνιαυτῶν ἀπαρίθμησις ἔχοι τι θαυμαστόν. περιττὸς οὖν μέγα φρονῶν ἐπὶ τούτοις ὁ Αἰγύπτιος. ἢ καὶ τὰς μνήμας καὶ τὰς αἰσθήσεις ποιητικὰς μὲν εἶναι τῆς ἐπιστήμης, ὥς φησιν ὁ Ἀριστοτέλης, ἀδύνατον, συντελεῖν δὲ ὅμως εἰς τὰς τῶν ὅλων ἀναμνήσεις δοτέον· πολλὰ γὰρ ἐπὶ πολλοῖς ὅμοια ἱστο-*

C N P

4 *ἦ φορτικὸς* **P** 8 *ἣ* ci Raderm. *νομίμως* **C** 12 cf. schol. **C** 21 *ἐπεγράφοντο* **P** 23 *οὕτως* ci Raderm. *φησιν* **C** *ἀπέπληξε* **C** 24 *πολυμαθῆ* **P**: *πολυμαθείας* **C** 28 *ἔχει* **P** 29 *ἢ* ll. 30 *τῶν ἐπιστημῶν* schol. **C** *ὁ* om **NP** 31 cf. metaph. *α* 1. 980. 981 *περὶ μνήμης* 1. 449b ss

ϱήσαντες τὸ ἓν ἐπ᾽ αὐτοῖς εἶδος προβάλλομεν, καὶ πολλῶν
ἀποκαταστάσεις πολλάκις ἀπὸ τῆς ἱστορίας συμφώνους εὑ- 32
ρόντες ἐπὶ τὴν μίαν αὐτῶν αἰτίαν ἀνατρέχομεν· οὕτω γὰρ
αἵ τε κατὰ **Φίλιππον** τηρήσεις τῶν περὶ τὸν ἀέρα παθῶν
συνέστησαν, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς ἀστρολογίας τῆς οὐρανίας κινή-
σεως ἐπιγνώσεις. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὸν ἀπορήσαντα καὶ
παρ᾽ ἡμῶν εἰρήσθω. πάλιν δὲ ἐπὶ τὴν τῶν ὅλων θεωρίαν
ἀναδραμητέον καὶ θεατέον ἐκεῖ τὴν νέαν δημιουργίαν τὴν
ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς συνεχομένην καὶ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ πρωτογόνων αἰτίων ἀποπληρουμένην· ἐκεῖθεν γὰρ αὕτη
τὸ μόνιμον ἔχουσα καὶ [[πρὸς]] τὸ ἐξῃρημένον καὶ πρὸς τὴν
κοσμικὴν ἐναντίωσιν συντελεῖ· πᾶν γὰρ τὸ μεριζόμενον καὶ
πληθυνόμενον τῆς δημιουργικῆς προόδου δι᾽ ἐκείνην πρόεισι
τὴν ἀρχήν. ὄντων οὖν αἰτίων ἐν τῷ κόσμῳ τῶν μὲν τῆς
παλιγγενεσίας ποιητικῶν, τῶν δὲ φρουρητικῶν τῆς μονίμου
τῶν λόγων συνοχῆς ὁ μὲν ἱερεὺς ἀνάλογον παρείληπται
τούτοις τοῖς αἰτίοις, ὁ δὲ Σόλων τοῖς ἑτέροις. διὸ καὶ ὃ
μὲν τὴν μνήμην ἐπιδείκνυται παρ᾽ αὐτῷ διαφέρουσαν τῆς B
ἀρχαιότητος, ὃ δὲ λέγεται ποικίλας μεταβολὰς ἱστορεῖν καὶ
γενέσεις καὶ φθοράς. δοκεῖ δέ μοι καὶ τοῦτο πρεπόντως
εἰλῆφθαι τῇ διακοσμήσει τοῦ παντός, τὸ προτάττεσθαι τοῦ
νεωτέρου τὸ πρεσβύτερον· ἐν γὰρ τῇ τοῦ Διὸς δημιουργίᾳ
ταύτην ἔχει πρὸς ἄλληλα τάξιν, ὥσπερ τοὺς ⟨μὲν⟩ ἐν τῇ Κρονίᾳ
περιόδῳ ζῶντας ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου πορεύεσθαί φησιν ὁ
Ἐλεάτης ξένος [Politic. 270 DE] εἰς τὸ νεώτερον, τοὺς
δὲ ἐν τῇ τοῦ Διὸς ἀνάπαλιν. καὶ ἐνταῦθα ὁ **Τίμαιος** ἐρεῖ
[34 BC] περὶ τῆς ψυχῆς, ὅτι τὴν ψυχὴν πρεσβυτέραν τοῦ
σώματος παρήγαγεν ὁ δημιουργὸς καὶ διὰ τοῦτο ἀρχηγικω-
τέραν αὐτὴν ὑπεστήσατο. νῦν οὖν ὁ ἱερεὺς ὁ τῶν θείων
θεσμῶν φρουρὸς δι᾽ ἀρχαιότητα κρατεῖν ἀξιοῖ, καίτοι τὸ
νεώτερον ἐξ ὑπερτέρας ἥκει τάξεως, ὥσπερ καὶ ὁ Σόλων
ἀπὸ πόλεως ὥρμηται τῇ Ἀθηνᾷ μᾶλλον προσηκούσης· ἀλλ᾽
ἐν τοῖς κοσμικοῖς ἔργοις μεγάλην ἀξίαν ἔχει τὸ πρεσβύτερον.

CNP

4 *Κάλλιππον* ς; cf. tamen Doxogr. 360ᵇ 3 D. 6 s *καὶ πρὸ ἡμῶν πρὸς τὸν ἀπ. εἰρήσθω* **N** 8 *ἐπαναδραμητέον* **N** 11 *πρὸς* del Kroll; uide ne etiam alterum *καὶ* abundet 13 *πληθυόμενον* **P** 19 *ποικιλίας* **C** sic 21 *εἰλῆπται* **C** sic 25 *εἰς τὸν* **CN**

Νέοι ἐστὲ εἶπε τὰς ψυχάς· οὐδεμίαν γὰρ ἐν αὐταῖς ἔχετε δι' ἀρχαίαν ἀκοὴν παλαιὰν δόξαν οὐδὲ μάθημα χρόνῳ πολιὸν οὐδέν [22 B].

C *Ἀνάλογον οὖν ταῦτα καὶ ἐν ἐκείνοις· ἡ μὲν νεότης τῶν ψυχῶν τῇ ἀνανεώσει τῆς ζωῆς καὶ ταῖς μερικωτέραις αἰτίαις, ἡ δὲ ἀρχαία ἀκοὴ τῇ μονίμῳ νοήσει καὶ ταῖς πρεσβυτέραις ἀρχαῖς, τὸ δὲ μάθημα τὸ πολιὸν τῇ ἡνωμένῃ καὶ ἀεὶ τῇ αὐτῇ περιοχῇ τῆς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων φύσεώς τε καὶ συστάσεως, δι' ἣν τὰ μὲν πρῶτα καὶ θειότατα τῶν ἐγκοσμίων ὁλικῶς καὶ ἐξῃρημένως περιέχει τῶν γιγνομένων ἁπάντων τὰς αἰτίας καὶ αἰωνίως τὰ ἔγχρονα προείληφεν, τὰ δὲ προσεχέστερα τῷ παντὶ μερικῶς καὶ ὑφειμένως, ἅτε ἀπολειπόμενα τῆς ἑνιαίας τῶν ὅλων νοήσεως. διὸ καὶ ἄλλοις μὲν τῶν θεῶν τὸ πολιόν, ἄλλοις δὲ τὸ νέον ᾠκείωται· σύμβολον γὰρ τὸ μὲν πολιὸν νοήσεως καὶ ἀχράντου ζωῆς καὶ πόρρω γενέσεως οὔσης, τὸ δὲ νέον τῆς μερικωτέρας γνώσεως καὶ τῆς ἐφαπτομένης ἤδη τῶν γιγνομένων.*

Τὸ δὲ τούτων αἴτιον τόδε· πολλαὶ κατὰ πολλὰ φθοραὶ γεγόνασιν ἀνθρώπων καὶ ἔσονται, πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγισται, μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι [22 C].

Ζητεῖ μὲν ὁ λόγος, δι' ἣν αἰτίαν Ἕλληνες αἰεὶ παῖδες, χρόνῳ δὲ παρ' αὐτοῖς πολιὸν μάθημα οὐδέν ἐστιν, ἢ εἰ D *βούλει τὰ παραδείγματα θεώρει τούτων, δι' ἣν αἰτίαν ἡ νέα δημιουργία τῆς ποικιλίας προέστηκε τῶν γιγνομένων, ἀεὶ γιγνομένων καὶ ἀνανεουμένων τῶν παλαιουμένων. πρὶν δὲ τὴν αἰτίαν εὕρῃ τῶν τοιούτων ἀποριῶν, περὶ τῶν ἐν τῷ παντὶ περιόδων πρότερον διέξεισι καὶ τὴν ποικιλίαν αὐτῶν ἐπιδείκνυσιν, ἣν αἱ μὲν πρώτισται τῶν θεῶν τάξεις μονίμως καὶ ἡνωμένως προεγνώκασιν, αἱ δὲ δεύτεραι μερικῶς καὶ ἐφαπτόμεναι τῆς τῶν πραγμάτων τῶν διοικουμένων φύσεως.*

CNP

1 *νέοι γε* D Plat. *εἰπεῖν* Plat. ll. praeter D *τὰς ψυχὰς πάντες* Plat. 1s *ἔχετε ἐν αὐταῖς* **P** 6 *πρεσβυτάταις* **C** 8 *τῶν* om **N** 11 *διαιωνίως* **N** 14 *πολιὸν* **CN**: *παλαιὸν* **P** 16 *καὶ* om **N** 18 *τούτων* **P** cum Plat.: *τοῦτο* **C**: *τούτου* **N** *καὶ κατὰ* Plat. ll. praeter D; cf. p. 106, 29 ss 22 *ἀεὶ* **P** 24 *θεωρεῖν* s 26 *αἰεὶ* **NP** *τῶν* ll.: *καὶ* ci Kroll

τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀεὶ τὰ παρόντα γιγνώσκειν, ἐκεῖνο δὲ τὸ καὶ τὰ ἀπόντα τῇ μνήμῃ κατέχειν, τὸ χωριστῶς καὶ μονίμως τὰ ὅλα καθορᾶν. τίνες οὖν αἱ ποικίλαι περίοδοι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων; ἀεὶ δὴ γένεσιν καὶ ἀεὶ φθορὰν ἐν τῷ παντὶ θετέον· τὸ γὰρ αἰσθητὸν *γιγνόμενόν ἐστι καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν*· ἀλλὰ τὴν γένεσιν ταύτην καὶ τὴν ἀπώλειαν ἄλλως μὲν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ θεατέον, ἄλλως δὲ ἐπὶ τῶν ἐνύλων· ἐκεῖ μὲν ἡ ἐναλλαγὴ τῶν σχημάτων καὶ κίνησις ἀεὶ γιγνομένη προϋπάρχει, δι' ἐκείνας δὲ τὰς μεταβολὰς καὶ ἡ γένεσις κυβερνωμένη τὸν ἑαυτῆς ἀνε- E λίττει κύκλον. ἐν δὲ τῷ κύκλῳ τούτῳ ποτὲ μὲν ἄλλα, ποτὲ δὲ ἄλλα τῶν στοιχείων ἐπικρατεῖ. καὶ τὰ μὲν ὅλα κατὰ φύσιν ἀεὶ τὴν αὐτὴν καὶ ὁμοίαν διατηρεῖ τάξιν, ἐν δὲ τοῖς μέρεσιν ἄλλοτε ἄλλοις τὸ κατὰ φύσιν ἢ τὸ παρὰ φύσιν ἐπιγίγνεται δεόντως, ⟨ὡς⟩ ἢ τά τε ὅλα καὶ τὰ μέρη ἀεὶ κατὰ φύσιν ἔχειν, ἢ ἄμφω ποτὲ παρὰ φύσιν, ἢ τὰ μὲν παρὰ φύσιν, τὰ δὲ κατὰ φύσιν, καὶ τοῦτο διχῶς. πάντων μὲν οὖν κατὰ φύσιν ἐχόντων οἴχεται τὸ ποικίλον τῆς γενέσεως, καὶ γίνεται τὰ ἀίδια τῶν ὄντων ἔσχατα καὶ τὰ πρώτιστα τελευταῖα τῶν πάντων· πάντων δὲ παρὰ φύσιν διατιθεμένων οὐδὲν ἔσται μόνιμον, ἀφ' οὗ καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις τὸ ἀεὶ ὡσαύτως ὑπάρχειν δυνατόν, οὐδὲ ὁ κύκλος σωθήσεται τῆς γενέσεως. παρὰ φύσιν δὲ τῶν ὅλων ἐχόντων τὰ μέρη κατὰ φύσιν ἔχειν ἀμήχανον· ἕπεται γὰρ τὰ μέρη τοῖς ὅλοις, καὶ περιεκτικὰ τὰ ὅλα τῶν μερῶν ἐστιν. ἐκείνων οὖν ποτε παρὰ φύσιν ἐχόντων ταῦτα ἐν τῷ κατὰ φύσιν διαμένειν ἀδύνατον· οὐδὲν γὰρ τοῦ ἡμετέρου ζῴου παντὸς κινηθέντος καὶ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀπολέσαντος δύναταί τι τῶν ἐν αὐτῷ μορίων ἔτι κατὰ φύσιν ἔχειν. λείπεται ἄρα τῶν ὅλων ἐν F τῷ κατὰ φύσιν ἱδρυμένων τὰ μέρη ποτὲ μὲν ἑπόμενα τοῖς ὅλοις διακεῖσθαι κατὰ φύσιν, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὸ παρὰ φύσιν χωρεῖν. ὥσπερ δὲ τῶν μερικῶν ζῴων ἕκαστον μὲν ἀεὶ καὶ γίγνεται καὶ φθείρεται διὰ τὴν ἀπορροὴν τῶν ἐνύλων, μᾶλλον

CNP

6 cf. Tim. 28 A 7 θετέον **C** 8 μὲν γὰρ **NP** ἐξαλλαγὴ **NP** fort. melius; cf. p. 99, 14. 21 14 ἢ τὸ παρὰ φύσιν **CN**: ἀεὶ τὴν αὐτὴν **P** 16 ἔχει ς 25 ποτε om **P** 32 ἀεὶ om **P**

μὴν ἄλλο ἄλλου γίγνεται καὶ ἄλλο ἄλλου φθείρεται καὶ μᾶλλον ἐπιτηδείως ἔχει τὸ μὲν εἰς τὸ εἶναι, τὸ δὲ εἰς φθοράν, οὕτω δὴ καὶ τῶν τῆς γῆς μερῶν ἑκάστων ἐπιδεχομένων ἄμφω τὰ μὲν κατὰ φύσιν μᾶλλον ἔχειν δύναται, τὰ δὲ
33 *πολυειδεῖς ὑπομένειν τὰς εἰς τὸ παρὰ φύσιν ἐκτροπάς, τοῦτο μὲν διὰ τὴν κρᾶσιν τὴν διάφορον, ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τὴν θέσιν ἄλλων ἄλλην οὖσαν, ἐπὶ τούτοις ⟨δὲ⟩ διὰ τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν σχέσιν — ἄλλα γὰρ μόρια ἄλλοις τοῦ οὐρανοῦ μορίοις ᾠκείωται καὶ ὑπ' ἄλλων σῴζεται σχημάτων — ἐφ' ἅπασι δὲ τοῖς εἰρημένοις διὰ τὴν τῶν ἐφόρων δύναμιν καὶ τὴν τῶν κλιματαρχῶν θεῶν τοιάνδε ἢ τοιάνδε ἰδιότητα λαχόντων, τῶν μὲν κινήσει μᾶλλον, τῶν δὲ στάσει, καὶ τῶν μὲν ταυτότητι, τῶν δὲ ἑτερότητι χαιρόντων. γιγνομένων δὴ φθορῶν ἀθρόων τε καὶ μερικῶν ἐν ἄλλοις καὶ ἄλλοις τόποις ἀνέκλειπτα διαμένει τὰ εἴδη τοῦ παντός· ἀεὶ γὰρ ἄνθρωπος καὶ ἀεὶ γῆ καὶ ἀεὶ τῶν στοιχείων ἕκαστον. ἐπεὶ γὰρ ἐκ τῶν οὐρανίων σχημάτων ἡ φθορὰ καὶ ἡ γένεσις, ταῦτα δὲ μιμήματά ἐστι τῶν νοήσεων τῶν θείων, αἱ δὲ νοήσεις ἐξημμέναι τῶν νοερῶν εἰσιν εἰδῶν, ἐκεῖθεν δὲ τὸ μόνιμον ἐφήκει καὶ ἡ συνοχὴ τοῖς ἐγκοσμίοις εἴδεσι γίγνεται καὶ τὰ σχήματα τὰ ἐμφανῆ σωστικὰ τοῦ εἴδους καὶ*
B *φθαρτικὰ τῶν μερῶν ἐστι, δέοντος τοῖς ἐν χρόνῳ γενομένοις ἐν χρόνῳ καὶ τὴν λύσιν περιχωρεῖν. ὅσα μὲν γὰρ δύναται μετὰ τοῦ παντὸς εἶναι, τούτοις οὐ φθονεῖ τῆς σωτηρίας τὸ πᾶν, τὸ δὲ συμπολιτεύεσθαι τῷ παντὶ μὴ δυνάμενον οὐδὲ μένειν ἐν τῷ παντὶ δυνατόν, ἀλλ' ὁ τοῦ Διὸς νόμος οἷον ἄτιμον πᾶν τὸ τοιοῦτον γεγονὸς ἐκβάλλει τῆς οὐσίας. μένον γὰρ ἄτιμον εἶναι παντελῶς ἀδύνατον, τὸ δὲ πάντη τάξεως ἐστερημένον ἄτιμον. διότι μὲν οὖν καὶ ἀθρόαι καὶ μερικαὶ γίνονται φθοραὶ κατ' ἄλλους καὶ ἄλλους τόπους, εἴρηται. διὰ τί δ' αἱ μέγισται τῶν φθορῶν διὰ πυρὸς πλεονεξίαν καὶ ὕδατος, ἀλλ' οὐ τῶν ἄλλων στοιχείων, μετὰ ταῦτα ῥητέον. τὸ μὲν δὴ πῦρ δραστήριον ἔχει καὶ ποιητικὴν ἐν*

CNP

4 *ἔχειν μᾶλλον* **NP** 5 *τοῦτον* **C** 6 *κράσιν* **CN** *καὶ* om **N** 16 *ὁ ἄνθρωπος* **P** 19 *δὴ* ci s 22 *δέοντος* **NP** (cf. infra 86 B 225 C): *δέον τὸ* **C**: *δέον* Raderm. 22 s *γινομένοις* **P** 24 *μετὰ* om **P** | cf. Tim. 29 E 29 *διὰ τί* ci t 31 *δ' αἱ* Raderm.: *δὲ* ll.

τοῖς στοιχείοις τάξιν καὶ διὰ πάντων ἱκανόν ἐστι τῶν ἄλλων χωρεῖν καὶ διαιρεῖν τὰ ἄλλα πέφυκε. τὸ δὲ ὕδωρ εὐκινητότερον μέν ἐστι γῆς, δυσπαθέστερον δὲ ἀέρος, καὶ τῷ μὲν εὐκινήτῳ δύναται δρᾶν, τῷ δὲ δυσπαθεῖ βιαζόμενον μὴ πάσχειν μηδὲ διασκορπιζόμενον ἀσθενεῖν ὥσπερ ὁ ἀήρ· ὥστε εἰκότως ἐκ τούτου αἱ βίαιοι καὶ μέγισται φθοραὶ κατακλύσεις τε καὶ ἐκπυρώσεις ἐπιτελοῦνται. φαίης δ' ἂν καὶ ὅτι τὰ λοιπὰ C δύο στοιχεῖα μᾶλλόν ἐστιν ἡμῖν οἰκειότερα· καὶ γὰρ τὸ πεζοὺς ἡμᾶς εἶναι πρὸς τὴν γῆν οἰκειοῖ, καὶ τὸ πανταχόθεν ὑπὸ ἀέρος περιέχεσθαι καὶ ἐν ἀέρι ζῆν καὶ ἀναπνεῖν ἡμᾶς τὸν ἀέρα τὴν πρὸς αὐτὸν συγγένειαν τῶν ἡμετέρων ἐπιδείκνυσι σωμάτων. ταῦτα οὖν ὡς οἰκειότερά πως ἡμῖν ἧττόν ἐστι φθαρτικά, τὰ δὲ ἄλλ' ὡς ἐναντία τούτοις βιαιοτέρας ἐπάγει τὰς φθοράς. ἔτι δὲ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον δοκεῖ ταῦτα μὲν τὰ στοιχεῖα γῆ καὶ ἀὴρ μετὰ τοῦ αὐτὰ πάσχειν καὶ πρὸ ἡμῶν πάσχειν εἰς ἡμᾶς δρᾶν· ἀὴρ γὰρ σῆψιν ὑπομείνας ποιεῖ λοιμούς, καὶ γῆ διαστᾶσα καταπόσεις ἀθρόας. ἔστι δὲ καὶ ὁ λοιμὸς ἀέρος πάθος καὶ τὰ χάσματα καὶ οἱ σεισμοὶ τῆς γῆς. πῦρ δὲ καὶ ὕδωρ αὐτὰ μὴ προπαθόντα δρᾶν εἰς ἡμᾶς δύναται, τὸ μὲν διαδυόμενον, τὸ δὲ ἔξωθεν ὠθοῦν, διόπερ ἀθροωτέρας ἐργάζεται φθορὰς ὡς αὐτὰ ἐρρωμενέστερα ἐκείνων τῷ μὴ πάσχοντα φθείρειν. μέγισται οὖν αὗται φθοραί, καὶ κατακλυσμοὶ καὶ ἐκπυρώσεις, λιμοὶ δὲ καὶ λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ καὶ πόλεμοι καὶ ἄλλα τινὰ τοιαῦτα μερικὰ πάθη καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων γένοιτ' ἄν. καὶ τούτων ἁπάν- D των ποιητικὴν αἰτίαν εἴποις ἂν τήν τε τῶν οὐρανίων κίνησιν καὶ ὅλην τὴν τοῦ παντὸς τάξιν καὶ πρὸ ταύτης τὴν νέαν δημιουργίαν ἀεὶ νέα ποιοῦσαν καὶ ἄλλοτε ἄλλων πραγμάτων παράγουσαν γένεσιν· οὕτω γὰρ οἵ τε μῦθοί φασιν οἱ παρ' Ἕλλησιν, ἥ τε τῶν Αἰγυπτίων ἐνδείκνυται παρά-

CNP inde a u. 4 |δυσπαθεῖ **CMP**
4 δὲ om **N**, sequitur autem δυσπαθεῖ δὲ 6 ἐκ τούτου om **MP** 6s κατακλύσεσί τε καὶ ἐκπυρώσεσιν ci Raderm. 8 ἐστὶν μᾶλλον **P** 11 αὐτὸ **CM** 13 ἄλλως ll. 16 cf. Theophr. ap. Doxogr. 487, 20 Diels 23 primum καὶ om **MP** 23s λοιμοὶ δὲ καὶ λοιμοὶ **C**: λοιμοὶ δὲ καὶ λιμοὶ **P** 24s τοιαῦτά τινα πάθη μερικὰ **P** 26 εἴποις ἂν **C**: ἐποίησαν **MP** 30ss cf. Iambl. de myst. 7, 3 p. 253s P.

δοσις ⟦καὶ⟧ περὶ ἡλίου λέγουσα μυστικῶς ὡς διαφόρους ἐν τοῖς ζῳδίοις ἀμείβοντος μορφάς. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ πολλῶν καὶ πολλαχῇ γιγνομένων φθορῶν ἀεὶ μὲν ἄνθρωπος, ἀεὶ δὲ ἕκαστον εἶδος διὰ τὴν ἀκίνητον τῶν θείων εἰδῶν πρόοδον· δι' ἐκεῖνα γὰρ ἀεὶ ὡσαύτως ἑστήκασιν οἱ ἐν τῷ παντὶ λόγοι, διότι πᾶν τὸ ἐξ ἀκινήτου γιγνόμενον αἰτίας ἀεί ἐστι τῇ αἰτίᾳ τῇ ἑαυτοῦ συνηρτημένον.

Τὸ γὰρ οὖν καὶ παρ' ὑμῖν λεγόμενον, ὥς ποτε Φαέθων, Ἡλίου παῖς, τὸ τοῦ πατρὸς ἅρμα συζεύξας διὰ τὸ μὴ δυνατὸς εἶναι κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὁδὸν ἐλαύνειν τά τε ἐπὶ γῆς συνέκαυσε καὶ αὐτὸς κεραυνωθεὶς διεφθάρη, τοῦτο μύθου μὲν σχῆμα ἔχον λέγεται [22 C].

Ὅτι μὲν αἱ πρώτισται τῶν ὄντων ἀρχαὶ μονίμως τὰ κινούμενα καὶ ἡνωμένως τὰ πεπληθυσμένα καὶ ὁλικῶς τὰ
E *μερικὰ καὶ αἰωνίως τὰ κατὰ χρόνον μεριζόμενα περιέχουσι, πρόδηλον, καὶ ὅτι ταῖς προσεχῶς ὑπὲρ τὸν κόσμον ἑστώσαις τῶν τε περιόδων τὰς αἰτίας καὶ τῶν ψυχικῶν καθόδων καὶ ἀνόδων καὶ πάσης τῆς πεπληθυσμένης καὶ διῃρημένης ζωῆς ἀνατιθέασιν οἱ θεολόγοι, γνώριμον. διό μοι δοκεῖ καὶ νῦν ὁ λόγος τὴν κατὰ Φαέθοντα μυθολογίαν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας καὶ τὴν Σόλωνος ἀναπέμψαι γνῶσιν, ὅτι πᾶσαι αἱ τοιαῦται φθοραὶ καὶ γενέσεις ἐκ τῆς νέας ἐπιτελοῦνται δημιουργίας, παρ' ἧς καὶ ἡ τῶν λόγων ἀνακύκλησις ἐπιτελεῖται καὶ ἡ ποικιλία τῶν τε σωματικῶν καὶ ψυχικῶν περιόδων. ὥσπερ δὲ ἐν τοῖς θείοις μενόντων τῶν δευτέρων ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῖς ἐφήκει ἡ τελειότης, οὕτω δὴ καὶ ὁ Αἰγύπτιος τὰ παρ' Ἕλλησιν ἱστορηθέντα φυλάττων ἀπὸ τούτων ἀναδιδάσκει τὸν Σόλωνα περὶ ὧν αὐτὸς προέγνωκε. τί δὴ οὖν αἰνίσσεται οὗτος ὁ λόγος; ὅτι ἄρα καὶ αἱ ψυχικαὶ ζωαὶ καὶ ἡ τῶν σωμάτων φύσις πολυειδεῖς ἔχουσι μεταβολάς, καὶ ταῦτα ἐπιτροπεύουσι μὲν καὶ ὑπερκόσμιοι δυνάμεις, συνέχουσι*

CMP

1 fort. ⟨*ἡ*⟩ *περὶ* 6s cf. instit. theol. 76 7 *αὐτοῦ* **C** 8 *τοιγαρ' οὖν* **C** *ἡμῖν* **MP** cum aliquot Pl. ll. 9 *ζεύξας* Pl. 10 *ὁδὸν* om **P** 11 *τῆς γῆς* **C** 16 *μερικὰ* **CP**: *ὁλικὰ* **M** 17 cf. schol. **M** 22 *τὴν* **CP**: *τοῦ* **M** 23 *καὶ* om **M** 29 *δὴ* om **C** 31 *ἔχουσαι* **C** 32 *ὑπερκόσμιαι* **P**

δὲ καὶ νοηταὶ τῶν θεῶν τάξεις. σύμβολον δὲ τοῦ μὲν τὸ τὸ φαινόμενον ἱστορεῖσθαι παρ' Ἕλλησι, τοῦ δὲ τὸ τὴν διά- F νοιαν ἰχνεῦσαι τῆς ἱστορίας τὸν ἱερέα καὶ τὸ ἀπ' αὐτῆς δηλούμενον εἰς φῶς ἀναγαγεῖν τῷ Σόλωνι. ταῦτα μὲν οὖν τῆς ὅλης ἕνεκα θεωρίας εἰρήσθω παρ' ἡμῶν, ὡς ἂν μὴ ἀπᾴδοντα καὶ ταῦτα φανείη τῶν προκειμένων. ὁ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα μῦθος ποικίλην ἔχει τὴν περὶ αὐτὸν διατριβήν· δεῖ γὰρ πρῶτον μὲν ἱστορικῶς αὐτὸν μετελθεῖν, δεύτερον δὲ φυσικῶς καὶ τρίτον φιλοσόφως. ἡ μὲν οὖν ἱστορία φησίν, ὅτι Φαέθων, Ἡλίου παῖς καὶ τῆς Ὠκεανοῦ Κλυμένης, τὸ τοῦ πατρὸς ἅρμα ἐλαύνων ἐξετράπετο τῆς ὁδοῦ, καὶ ὁ 34 Ζεὺς περὶ τῷ παντὶ δείσας ἐκεραύνωσεν αὐτόν, ὃ δὲ κεραυνωθεὶς κατέπεσεν ἐπὶ τὸν Ἠριδανόν, καὶ ἔφλεξε πάντα τὸ ἐξ αὐτοῦ πῦρ ἐπιβοσκηθὲν τὴν γῆν, πεσόντα δὲ αὐτὸν αἱ ἀδελφαὶ αἱ Ἡλιάδες ἐθρήνουν. ὁ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς ἱστορίας λόγος τοιοῦτος. δεῖ δὲ ὑποκεῖσθαι καὶ τὴν ἐκπύρωσιν γεγονέναι — τούτου γὰρ ἕνεκα καὶ ὁ πᾶς λόγος — καὶ τὸ αἴτιον αὐτῆς μήτε ἀδύνατον εἶναι μήτε τι τῶν ῥαδίως γιγνομένων. ἔσται δὲ ἀδύνατον μέν, εἴ τις τὸν Ἥλιον οἴοιτο ποτὲ μὲν ἐλαύνειν τὸ οἰκεῖον ἅρμα, ποτὲ δὲ ἀφίστασθαι μεταβαλλόμενον καὶ ἄλλῳ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἐπιτρέπειν, τῶν δὲ ῥαδίως γιγνομένων, εἴ τις ὑποθοῖτο κομήτην εἶναι τὸν Φαέθοντα τοῦτον, ὃς διαλυόμενος αὐχμὸν ἀφόρητον ποιεῖ· τοῦτο γὰρ εἰωθός ἐστι καὶ πεπατημένον. λέγει γοῦν καὶ ὁ Πορφύριος, ὅτι καὶ σημεῖά τινα ἐλάμβανον ἀπὸ τῆς κινήσεως τῶν κομητῶν, ἐπὶ μὲν τὰ νότια γιγνομένης, χειμώνων, ἐπὶ δὲ τὰ ἀρκτῷα, αὐχμῶν, ἐπὶ δὲ ἀνατολάς, λοι- B μῶν, ἐπὶ δὲ δύσιν, εὐετηρίας, καὶ τὴν ἀφάνισιν τοῦ κομήτου κεραύνωσιν ἐκάλουν, ὡς ἂν εἰωθυίας οὔσης τῆς τούτων συστάσεως. καὶ εἴρηται τοῖς φυσικοῖς πολλὰ περὶ κομητῶν. εἰ δὲ χρὴ φυσικώτερον διαλύειν τὸν μῦθον, ἄμεινον ὡς ὁ ἑταῖρος

C M P

3 ἐπ' αὐτῆς C 4 ἀγαγεῖν MP fort. melius 6 an φανῇ? 8 διελθεῖν P 9 ss cf. Eurip. Hipp. 735 ss Lucian. deor. dial. 25 13 κατέπευσεν ἐπὶ C: κατέπεσε παρὰ MP fort. πᾶσαν cum s. cf. p. 110, 4 15 αἱ om P 22 ὑπόθοιτο MP 28 ἐπὶ δὲ τὰς δύσεις P 30 cf. Diels Doxogr. 366 s

ἡμῶν ἐπέβαλε Δομνῖνος ποιεῖσθαι τὴν ἐξήγησιν, ⟨ὅς φησιν⟩ γίγνεσθαί ποτε τῆς ξηρᾶς ἀναθυμιάσεως τοιαύτην σύστασιν, ὥστε ῥαδίως ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς ἐξάπτεσθαι θερμότητος — ἐξαφθεῖσαν δὲ ταύτην φλέξαι πάντα τὸν ὑποκείμενον τῆς γῆς τόπον οὐδὲν θαυμαστόν — καὶ φλέξασαν ἐκπύρωσιν ἐργάσασθαι τοιαύτην, οἵαν φησὶν ὁ μῦθος, καὶ ἐργασαμένην ἀποσβῆναι καὶ ἀφανῆ γενέσθαι. τὸ μὲν οὖν ἀπὸ ἡλίου τὴν ἔξαψιν γεγονέναι τοῦ παῖδα Ἡλίου κεκλῆσθαι τὸν Φαέθοντα τοῖς μυθοπλάσταις αἴτιον, ἄρρενα μὲν διὰ τὸ δραστήριον τῆς τοῦ πυρὸς δυνάμεως, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ πῦρ ἄρρεν εἰώθασι καλεῖν, ὥσπερ θῆλυ τὴν γῆν, καὶ ταύτην μὲν ὕλην, ἐκεῖνο δὲ εἶδος. τὸ δὲ μὴ κατὰ παραλλήλου τοῦ αὐτοῦ τῷ
C *ἡλίῳ γίγνεσθαι τὴν τοιαύτην ἀναθυμίασιν τοῦ φάναι μὴ κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὁδὸν ἐλαύνειν τὸ ἅρμα, τὴν δὲ περὶ γῆν τοῦ νέφους διάλυσιν πτῶσιν τοῦ Φαέθοντος, τὴν δὲ ἀπόσβεσιν ἀπὸ τοῦ Διὸς κεραύνωσιν, τὴν δὲ τῶν ὑετῶν ἐπ' αὐτῇ φοράν — καὶ γὰρ τοῦτο τῶν γιγνομένων ἐπὶ ταῖς μεγάλαις ἐκπυρώσεσι — τῶν ἀδελφῶν θρῆνον, ⟦τῶν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεων,⟧ παρ' ὅσον καὶ οἱ θρηνοῦντες ὑγρὸν προχέουσι καὶ ⟨αἱ⟩ ἀναθυμιάσεις, ἥ τε ξηρὰ καὶ ὑγρά, μίαν αἰτίαν ἔχουσι τὸν ἥλιον, προσήκει δὲ τῇ μὲν τὸ θῆλυ, τῇ δὲ τὸ ἄρρεν. αὗται μὲν οὖν αἱ ἐπιβολαὶ φυσικώτεραι. δύναιτο δ' ἄν τι καὶ ὑψηλότερον λέγειν ὁ μῦθος, ὅτι ἄρα ψυχαὶ μερικαὶ προῆλθον μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ὅλων, ἐσπάρησαν δὲ περὶ τοὺς ἐγκοσμίους θεούς, ἵνα μὴ νοεραὶ μόνον ὦσι καὶ ἐφάπτωνται τῶν νοητῶν καὶ ἀναδύνωσι τῶν σωμάτων, ἀλλὰ καὶ ἐγκόσμιον ἔχωσι τὴν ὑπόστασιν, ὥσπερ αὖ αἱ θεῖαί τε καὶ δαιμόνιαι ψυχαὶ κατετάχθησαν ὑπὸ ἡγεμόνας δευτέρους, αἳ μὲν ὑπὸ τὴν θεότητα τῆς Γῆς, αἳ δὲ ὑπὸ Σελήνην, αἳ δὲ ὑπὸ Ἥλιον, αἳ δὲ ὑπὸ τὴν Διός, αἳ δὲ ὑπὸ τὴν Ἄρεος ἡγεμονίαν.*
D *διότι δὲ τὸ σπειρόμενον πανταχοῦ προσλαμβάνει τι καὶ ἀπὸ τῆς ἐκείνου φύσεως, ἐν ᾧ σπείρεται, τὰ μὲν ἐν γῇ σπαρέντα ἀπὸ*

C M P

1 *ἐπέβαλλε* **P** | cf. infra 37 F Suid. s. u. *Δομνῖνος* 3 *ἐξάπτεται* **C** 7 *γεγονέναι* **P** *οὖν* om **C** 13 *γενέσθαι* **P** 17 *ἐστὶν ἐπὶ* ς 18 *θρήνων* **P** 20 *ἀναθυμίασις* **P** 21 alterum *τὸ* om **C** 25 s *μόνον ὦσι νοεραὶ* **P** 25 s *ἐφάπτονται* **C** 29 *τὴν σελήνην* **P** 30 *ἄρεως* **M** 31 ss cf. Tim. 41 s in remp. II 161, 22 ss

γῆς, τὰ δὲ ἐν ζῴῳ ἀπὸ τῆς τοῦ ζῴου φύσεως (ὥστε καὶ τῶν ἐκγόνων τὰ μὲν τὴν ἰδιότητα τῶν τόπων ἀναμάττεσθαι, τὰ δὲ τὴν ὁμοιότητα τῆς μητρός) διὰ τοῦτο καὶ αἱ ψυχαὶ σπειρόμεναι περὶ τὰ σύννομα ἄστρα δέχονταί τινα καὶ παρ' αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων ἰδιότητα ζωῆς, ὥστε μὴ μόνον εἶναι ψυχήν, ἀλλὰ καὶ τοιάνδε ψυχὴν ἑκάστην, οἷον Ἀρεϊκὴν ἢ Δίιον ἢ Σεληνιακήν· εἴτε γὰρ ἄτρεπτος ὁ θεὸς εἴτε δημιουργὸς εἴτε ζῳογονικός, ἥκει τις ἔμφασις τῆς ἰδιότητος τοῦ λαχόντος ἐπὶ πάσας τὰς ὑποτεταγμένας αὐτῷ ψυχάς. καὶ τί θαυμαστόν, ὅπου καὶ μέχρι πόας καὶ λίθων ἡ τῶν θεῶν τῶν ἐφόρων ἰδιότης καθήκει, καὶ ἔστι λίθος καὶ πόα τῆς Ἡλιακῆς ἐξηρτημέναι δυνάμεως, εἴτε ἡλιοτρόπιον εἴτε ἄλλως ὁπωσοῦν καλεῖν ἐθέλοις; παραπλησίως δὲ κἀπὶ τῶν ἄλλων θεῶν. τούτων δὴ τῶν ψυχῶν αἳ μὲν ἄχραντοι μένουσιν ἀεὶ τῶν οἰκείων ἐξημμέναι θεῶν καὶ συνδιοικοῦσαι τὸ πᾶν αὐτοῖς, αἳ δὲ κατίασιν μὲν εἰς γένεσιν, μεγαλουργοὶ δέ εἰσι καὶ ἀκάκωτοι διαμένουσιν· αἳ δὲ κατίασι καὶ κακίας ἀναπίμπλανται γενεσιουργοῦ, καὶ εἰσδέχονταί τι παρὰ τῶν διοικουμένων· E τοῦτο γὰρ ἔσχατον εἶδος ζωῆς. αἱ μὲν οὖν πρῶται παῖδες ὄντως εἰσὶ θεῶν, ὡς ⟨ἄχραντοι καὶ⟩ ἀνεκφοίτητοι τῶν πατέρων, οἷον ἐν αὐτοῖς τεχθέντες καὶ μείναντες ἔνδον, παῖδες προπομποὶ τῶν θεῶν, δορυφορικὴν ἔχοντες τάξιν ἢ καὶ ὀπαδοὶ τυγχάνοντες. αἱ δὲ μέσαι παῖδες μὲν καλοῦνται θεῶν, ἀλλὰ προσλαμβάνουσι καὶ τὴν δευτέραν ζωὴν καὶ γίγνονται καὶ ἀνθρώπων παῖδες. αἱ δὲ ⟨τρίται⟩ παῖδες μὲν θεῶν, ἀλλ' οὐ γνήσιοι καλοῦνται παῖδες, ὡς μὴ διασωσάμεναι τὸ εἶδος τοῦ οἰκείου θεοῦ, ῥέψασαι δὲ εἰς ὕλην καὶ λήθην ἔχουσαι τῶν οἰκείων πατέρων. εἴτε οὖν Γῆς υἱὸν τὸν Τιτυὸν εἴτε Ἡλίου τὸν Φαέθοντα λέγοιεν, εἴτε Σελήνης τὸν Μουσαῖον εἴτε ἄλλου τινὸς οἱ μυθοπλάσται, τοῦτον τὸν τρόπον λέγουσι

CMP

4 cf. Tim. 42B infra 328B ss 7s δημιουργικὸς ς 8s τοῦ λαχόντος τῆς ἰδιότητος **P** 12 cf. Procl. de sacrif. in ind. Gryph. 1901 p. 6, 21 ss 19 ἐστιν ἔσχατον **P**: ἔσχατόν ἐστιν **M** 20 cf. schol. **C** 21 ἐν αὐτοῖς Kroll: ἑαυτοῖς ll. ταχθέντες **P** 23 ὁπαδοὶ **CMP** 25 αἱ δὲ — 26 παῖδες om **M** 25 cf. schol. **C** 26 καλοῦντες **C** 28 τυτιὸν **P** 29 φαέθον **C** sic τὸν Μουσαῖον — 30 τινὸς om **C**

παῖδας, ἄλλους δὲ ἄλλως κατὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας. καὶ περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἐν ἑτέροις. ὁ δὲ αὖ Φαέθων Ἡλίου μὲν οὕτως ἐστὶ παῖς, ὡς τῆς Ἡλιακῆς ὢν σειρᾶς, διὸ καὶ τὸ ὄνομα φέρει τὸ Ἡλιακόν· ἐπεὶ δὲ ἄνω μένων συμπεριε-
F *πόλει τῷ πατρὶ καὶ συνδιῴκει τὸ πᾶν, ἐλαύνειν εἴρηται τὸ ἅρμα τοῦ πατρός· καὶ γὰρ καὶ τὸ τοῦ Φαέθοντος ὄχημα τῶν Ἡλιακῶν ἐστιν ἁρμάτων· ἔστι γὰρ κἀκεῖνο πάντως ἡλιοειδές. ἐπεὶ δὲ εἰς γένεσιν ἔρρεπεν — οὐ γὰρ ἦν τῶν πρωτίστων ψυχῶν — ὑπὸ τοῦ Διὸς κεκεραυνῶσθαι λέγεται· δημιουργίας γὰρ σύμβολον ὁ κεραυνὸς ἀναφῶς διὰ πάντων χωρούσης καὶ πάντα σῳζούσης, ἀλλ' οὐ τῆς διαλύσεως αἴτιον τοῦ πνεύματος τοῦ φέροντος τὴν ψυχήν. γίγνονται δὲ πολλαὶ μετατάξεις ψυχῶν ἀπ' ἄλλων πολιτειῶν εἰς ἄλλας καὶ ἀπὸ*
35 *στοιχείων ἄλλων εἰς ἄλλα, τῶν μὲν ἀπὸ γῆς εἰς τὴν τοῦ πυρὸς σφαῖραν μεθισταμένων, τῶν δὲ ἀπὸ τοῦ πυρὸς εἰς γῆν, καὶ τῶν μὲν ἐν τάξει, τῶν δὲ ἀθρόως καὶ μετὰ θορύβου πολλοῦ καὶ ἀτάκτου κινήσεως· οἷον δὴ παθεῖν καὶ τὸν Φαέθοντά φασιν· ἄνωθεν γὰρ ἀθρόως φερόμενος καὶ ἐμπυρίους χιτῶνας ἐφελκόμενος, ἐπειδὴ πρὸς τῇ γῇ ἐγένετο διὰ †τούτων ἀτλαντικῶς κινούμενος, ἐξῆψέ τινα μέρη τῆς γῆς· πολλοὺς γὰρ αἱ ψυχαὶ κατιοῦσαι περιβάλλονται χιτῶνας, ἀερίους ἢ ἐνύδρους, αἳ δὲ καὶ ἐμπυρίους καὶ τούτων αἳ μὲν ἀμυδρὸν ἔχουσι τὸ ἐκ τοῦ πυρός, αἳ δὲ σφοδρὸν καὶ πληκτικόν, καὶ αἳ μὲν ἀποτίθενται ἐν ἀέρι γενόμεναι καὶ προσλαμβάνουσι παχυτέρους, αἳ δὲ ἐκείνους καὶ μέχρι γῆς διασῴζουσιν. οἶδα μὲν οὖν, ὅτι καὶ Πλούταρχος ὁ Χαιρωνεὺς* [de facie 941 ss] *ἱστορεῖ τῶν περὶ τὴν Βρεττανίαν νησίδων κατά τινα μίαν ἱερὰν εἶναι δοκοῦσαν καὶ ἄσυλον καὶ διὰ τοῦτο ἀφειμένην ὑπὸ τῶν κρατούντων πολλάκις γίνεσθαι τοῦ ἀέρος συγχύσεις ἐξαίφνης καὶ καταπτώσεις ἢ ὄμβρων ἢ κεραυνῶν*

CMP

3 *μὲν οὖν ἐστιν οὕτω παῖς* **P** 6 alterum *καὶ* om **MP** 8 *ἔρρεπεν* **CMP**: em ς *πρωτίστων* om **P** 10 *ἀναφανῶς* **C**; sed cf. infra 48 D 11 *τῆς* om **C** 20 *ἀτλαντικῶς* **CMP**: *πλημμελῶς* ς *διὰ τόπων Ἀτλαντικῶν* ci Raderm. 21 ss cf. orac. chald. 47 Lyd. de mens. 80, 20 24 *γινόμεναι* **P** | cf. in remp. II 159, 8 26 s *χερωνιεὺς* **P** 28 alterum *καὶ* om **P** *διὰ τούτο* **P** sic: *διὰ τούτων* **CM** 29 *τῶν* om **P**

καὶ λέγειν τοὺς ἐγχωρίους, ὅτι τῶν κρειττόνων τις ἐξέλειπε, B συνήθεις ὄντας τοῖς πάθεσι τούτοις, ὀνομάζειν δὲ κρείττονας ψυχὰς μετενσωματουμένας καὶ ἀπολιμπανούσας τινὰ γένεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατιουσῶν εἰς σώματα ψυχῶν τοιαῦτα συμπίπτειν οὐκ ἀπογνωστέον, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μεγαλουργῶν καὶ δαιμονιωτέραν οὐσίαν λαχουσῶν, οἵαν καὶ τὴν τοῦ Φαέθοντος εἶναι ψυχὴν ὁ μῦθος οὗτος ᾐνίξατο. θαυμαστὸν δὲ οὐδὲν τὰς ψυχὰς κατιούσας καὶ μᾶλλον συμπάσχειν ἐκείνοις τοῖς στοιχείοις, ἅ ἐστιν ἀνάλογον τοῖς ἐφόροις αὐτῶν θεοῖς, καὶ ἐκείνων ἐφέλκεσθαι πλείους καὶ περιβάλλεσθαι χιτῶνας, ὥστε καὶ τὰς Κρονίας τοῖς ἐνίκμοις καὶ ὑγροῖς μειζόνως χαίρειν, καὶ τὰς Ἡλιακὰς τοῖς ἐμπυρίοις, ἀντὶ τῶν ἀύλων ἑκατέρας τὰ ἔνυλα σώματα καὶ ἐμβριθῆ περιεπούσας, καὶ τοὺς θεοὺς ὀργάνοις χρῆσθαι ταύταις, ὥσπερ καὶ τοῖς ὑλαίοις δαίμοσι, τῶν περὶ γῆν ποιήσεων, καὶ διὰ τούτων ποιεῖν ἢ ἐκπυρώσεις ἢ λοιμοὺς ἢ ἄλλα ἅττα πάθη τοῖς πάσχειν δικαίοις οὖσι, καὶ ταῖς οἰκείαις πρὸς τὰ αἴτια τὰ κατ' οὐρανὸν τῶν γιγνομένων ὑπουργοῖς χρωμένους δρᾶν ἃ δὴ καὶ δρῶσιν· πολλὰ γὰρ εἶναι τῶν αὐτῶν αἴτια C θαυμαστὸν οὐδέν, τὰ μὲν ἄλλως ποιοῦντα, τὰ δὲ ἄλλως. φερόμενον δ' οὖν τὸν Φαέθοντα περὶ γῆν καὶ τρόπον τινὰ δαιμονιώδη φλέγοντα ἐκείνους τοὺς τόπους, οἷς ἂν πλησιάσῃ, διὰ τοῦ πυρίου ῥεύματος — πολλὰ γὰρ καὶ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ δρῶσιν, ὄργανα τῶν τιμωρῶν ἢ καθαρτικῶν οὖσαι δαιμόνων, ἔξω τοῦ σώματος — ἐθρήνουν αἱ Ἡλιάδες, ψυχαὶ μὲν Ἡλιακαί τινες, ὅθεν καὶ ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος ἐρρέθησαν, θρηνοῦσαι δὲ οὐχ ὡς ἐλεοῦσαι μόνον αὐτὸν διὰ τὴν εἰς γένεσιν κάθοδον, ἀλλὰ καὶ προνοοῦσαι, ὅπως ἂν τῶν γιγνομένων καὶ φθειρομένων ἄχραντον ποιήσηται τὴν ἐπιμέλειαν. ὁ γὰρ Ἠριδανὸς ποταμὸς καὶ ἡ ἐκεῖ πτῶσις τὴν εἰς τὸν πόντον τῆς γενέσεως ἐνδείκνυται τῆς ψυχῆς φοράν, οὗ δὴ γενομένη δεῖται τῆς τῶν οἰκείων αὐτῇ γενῶν προμηθείας καὶ τῆς ἀπὸ

C M P

1 ἐξέλιπε **P** 8 δὲ om **M** μᾶλλον om **C** 10 καὶ ⟨ἀπ'⟩ Kroll 10ss cf. p. 112,21ss 12 ἐμπύροις **P** 13 ἑκατέρων **M** 15 περὶ τὴν γῆν **P** 16 λιμοὺς **M** ἀλλάττα **P** ἅττα **C** 20s φερόμενον — 21s δαιμονιώδη om **P** 23 ψυχαὶ om **C** 24 τιμωριῶν **P** 29 ποιήσωνται ci s 30s cf. infra 53 F 32 προμηθίας **M**

τῶν μεινασῶν ψυχῶν ἐπικουρίας. καὶ οἱ θεολόγοι [Orph. frg. 236] *δὲ τὴν Ἡλιακὴν πρόνοιαν* ⟦*καὶ*⟧ *εἰς τὰ θνητὰ διὰ τῶν δακρύων σημαίνουσι·*

δάκρυα μὲν σέθεν ἐστὶ πολυτλήτων γένος
ἀνδρῶν.

D *ὥστε καὶ τὴν τῶν Ἡλιακῶν πρόνοιαν ψυχῶν εἰς τὸν Φαέθοντα εἰκότως ὁ περὶ αὐτῶν μῦθος συμβολικῶς διὰ τῶν δακρύων ἐδήλωσε. πάλιν οὖν καὶ ἀπὸ τοῦδε τοῦ μύθου πόρισμα ληπτέον, ὅτι τῶν ψυχῶν αἱ κάθοδοι δι' ἀδυναμίαν ἐπιτελοῦνται — καὶ γὰρ ὁ Φαέθων βούλεται μὲν ἐλαύνειν τὸ ἅρμα τὸ Ἡλιακόν, ἀδυνατεῖ δὲ καὶ πίπτει διὰ τὴν ἀδυναμίαν — καὶ ὅτι οὐ μόνον αἱ ψυχαί, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀχήματα αὐτῶν μεταλαμβάνουσι τῆς τῶν ἡγεμόνων θεῶν ἰδιότητος, ὥστε καὶ ἀπ' ἐκείνων ὀνομάζεσθαι τὰ μὲν Ἡλιακά, τὰ δὲ Ἀρεϊκά, τὰ δὲ ἀπ' ἄλλου τινὸς θεῶν· καὶ ὅτι καὶ αἱ φθοραὶ κατὰ πρόνοιαν ἐκ τῶν θεῶν ἐπιτελοῦνται — καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς τῆς ἐκπυρώσεως αἴτιος τῷ κεραυνῷ τὸν Φαέθοντα βαλών — καὶ ὅτι αἱ κάθοδοι τῶν ψυχῶν ἐξήρτηνται τῆς μιᾶς δημιουργίας, διὸ καὶ ὁ Τίμαιος οὐ περὶ τῆς οὐσίας αὐτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ ἀνόδων καὶ καθόδων ἀναδιδάξει καὶ βίων καὶ αἱρέσεων παντοδαπῶν.*

Τὸ δ' ἀληθές ἐστι τῶν περὶ τὴν γῆν κατ' οὐρανὸν ἰόντων παράλλαξις καὶ διὰ μακρῶν χρόνων γιγνομένη τῶν ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῷ φθορά [22 CD].

E *Ὅσον ἐστὶν ἀπὸ τοῦ μύθου τῷ προκειμένῳ συντελοῦν, τοσοῦτο μόνον ὁ Αἰγύπτιος ἐξέφηνεν, ὅτι δὴ γίγνονται διὰ πυρὸς ἀθρόαι φθοραὶ τῶν ἐπὶ γῆς διὰ τὴν τῶν περὶ γῆν ἰόντων κατ' οὐρανὸν παράλλαξιν. τί σημαίνων διὰ τῆς παραλλάξεως; ἢ τὴν ἀσυμμετρίαν τῶν ἐν γῇ πρὸς τὰ οὐράνια· συμμέτρως μὲν γὰρ ἔχοντα πάντα πρὸς τὰς ἐκεῖθεν ἀπορροίας δύναται διαμένειν, ἀσυμμέτρως δέ, φθείρεται· τὴν γὰρ διαιρετικὴν τοῦ Ἄρεος δύναμιν τὰ μὲν ὑπομεῖναι δυ-*

C M P

2 *δὲ* om **C** *καὶ* ll.: *τὴν* ci Kroll 11 *ἅρματι* **C** sic 16 *ἐκτελοῦνται* **P** | cf. infra 42 B 90 E 91 Phaedr. 249 B 22 s *περὶ γῆν καὶ κατ' οὐ.* Plat. cf. Rawack 12. infra u. 27 s p. 115, 15 26 *τοῦτο* **C** *γίνονται δὴ* **P** 28 *καὶ κατ'* **MP** 29 ad *τὴν ἀσυμμετρίαν* — 31 *φθείρεται* cf. schol. Plat. 29 *ἐν τῇ γῇ* **C** 32 *ἄρεως* **MP**

νάμενα σῴζεται, τὰ δὲ ἀσθενέστερα ὄντα ἢ ὥστε ἐνεγκεῖν τὴν ποίησιν αὐτῆς λύεται ῥᾳδίως. οἷον εἰ καὶ τὸ ὄμμα τὸ ἡμέτερον τὴν ἡλιακὴν αὐγὴν ἐνεγκεῖν μὴ δυνηθὲν ἀποτυφλωθείη, καίτοι γε ἄλλου τινὸς ὄμματος ἀντωπεῖν δυναμένου πρὸς αὐτὴν ἀλύπως. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεῶν καὶ τῶν κατ' αὐτοὺς σχηματισμῶν· ἔστι γὰρ καὶ ἓν ζῷον τὸ πᾶν καὶ τοῖς μορίοις αὐτοῦ συμπαθέσιν οὖσιν τοῖς μὲν ἄλλα, τοῖς δὲ ἄλλα σῴζει, καὶ οὐδὲν τῶν ἐν αὐτῷ γιγνομένων τῷ ὅλῳ παρὰ φύσιν· ἃ γὰρ ἐν αὐτῷ γίγνεται, δι' αὐτοῦ γίγνεται, καὶ αὐτός ἐστιν ὁ δρῶν ὁ κόσμος καὶ δρῶν εἰς ἑαυτόν. ἢ οὖν ταύτην ῥητέον τὴν παράλλαξιν — οἷον εἰ πατὴρ ἀγαθὸς φιλοφρονούμενος ἀεὶ τὸν παῖδά ποτε καὶ F
ῥαπίσειε τοῦ ἀγαθοῦ χάριν, ὑπαλλάττειν ἂν δόξειε τὸ εἰωθός — ἢ τὸν τῶν οὐρανίων ποικίλον σχηματισμόν· οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ κατ' οὐρανὸν περὶ γῆν ἰόντες καὶ ἄλλοτε ἄλλα σχήματα δεικνύντες διὰ τὰς ποικίλας νοήσεις τῶν ψυχῶν· γράμματα γὰρ ἐκείνων τὰ σχήματά ἐστι καὶ τύποι τινὲς δραστήριοι δι' ἐκείνας. ἔστι δὲ αὖ ἀμφότερα ταῦτα ἀληθῆ· καὶ γὰρ ἡ ἐκείνων παράλλαξις καὶ ἡ τῶν περὶ γῆν ἀσυμμετρία τὰς τοιαύτας ἐπάγει φθοράς. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὴν τοῦ Φαέθοντος πτῶσιν εἰς γῆν ἐξ οὐρανοῦ παράλλαξίν 30
τινα τῶν κατ' οὐρανὸν ἰόντων λέγειν, θαυμαστὸν οὐδέν· ἄλλη γὰρ ἡ τῶν οὐρανίων θεῶν αὐτῶν παράλλαξις, ἀπαθὴς οὖσα μετασχημάτισις, ἄλλη τῶν συμπεριπολουσῶν αὐτοῖς ψυχῶν, σχέσις οὖσα πρὸς τὰ περὶ γῆν ἀπὸ τῆς ἀσχέτου ζωῆς, ἄλλη τῶν περὶ γῆν †τόπων, φθαρτική τις οὖσα μεταβολή, καθ' ἣν οὔτε αἱ ψυχαὶ παραλλάττουσιν οὔτε πολλῷ πρότερον οἱ ἡγεμόνες θεοὶ τῶν ψυχῶν. γίγνονται μὲν οὖν καὶ διὰ μερικῶν ψυχῶν τοιαῦται φθοραὶ τῶν περὶ γῆν, γίνονται δὲ καὶ διὰ μόνων δαιμόνων, καὶ ὥσπερ διὰ τούτων αἱ οἰκεῖαι ταῖς σειραῖς αὐτῶν, οὕτω καὶ διὰ τῶν ψυχῶν· αἱ γὰρ ἄνω χαίρουσαι τῷ φωτίζειν ἀΰλως ἐνταῦθα ταῖς ἐκ-

C M P

4 σώματος **M** 6 σχηματισμὸν **M** 10 ὁ δρῶν κόσμος **P** 14 ἢ τὸν — 18 δι' ἐκείνους (sic) citat schol. Plat. 17 ἐκεῖνα schol. Plat. 22 οὐδὲν θαυμαστὸν **P** 23 παράλλαξις om **C** 24 αὐτοῖς ς: αὐταῖς **CMP** 26 τῶν περὶ γῆν om **C** τόπων libri: aut ἰόντων aut ὄντων scribendum, nisi del

πυρώσεσιν ἐπιτρέχουσιν. ἀλλὰ διὰ τί διὰ μακρῶν χρόνων αἱ ἀθρόαι γίγνονται φθοραί; ἢ ὅτι πολλὰ δεῖ συνδραμεῖν, ἵνα γένηται τοιαύτη τις φθορά· καὶ γὰρ τὴν τῶν πασχόντων ἕξιν, τήν τε ἰδίαν καὶ τὴν κοινήν, καὶ τὴν τῶν ποιούντων B *σύμπνοιαν — τί γάρ, εἰ τὸ ἄλλου φθαρτικὸν ἄλλου σωστικὸν εἴη; — καὶ τὴν ἐπιτηδειότητα τῆς ὕλης καὶ τὴν τῶν ὀργάνων παρασκευὴν καὶ τὸν καιρόν· ταῦτα γὰρ ὑπάρχει μὲν καὶ ἐπὶ τῶν μερικῶν φθορῶν, σπανιώτερα δὲ ἐπὶ τῶν κοινῶν, καὶ εἰκότως· ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀφθάρτου χωρεῖν ἐπὶ τὸ εὔφθαρτον τὴν φύσιν διὰ τῶν δυσφθάρτων ἀναγκαῖον. εἰ ἄρα τὰ ὅλα ἄφθαρτα ἀεί, τὰ δὲ μερικώτερα εὔφθαρτα, τὰ μέσα τούτων εἰκότως ἐν τοῖς δυσφθάρτοις τέτακται, διὰ μακρῶν χρόνων ὑπομένοντα τὴν ἀπώλειαν· τὰ μὲν γὰρ ὅλην περίοδον διαμένοντα κοσμικὴν ἄφθαρτα καὶ ἀνώλεθρά ἐστιν· οὐδὲν γάρ ἐστιν αὐτῶν σχῆμα φθαρτικόν, πάντων ἐν τῇ ὅλῃ περιόδῳ τοῦ παντὸς ἀνειλιγμένων· τὰ δὲ μερικὰ καὶ ἄτομα ῥᾳδίαν ἐπιδέχεται τὴν λύσιν· τὰ δὲ ἀθρόα τῶν μερικῶν διὰ μακρῶν μὲν χρόνων, λύεται δὲ ὅμως· ἔστι γὰρ καὶ γένους τινὸς ὡς ἑνὸς ἀνδρὸς βίος καὶ πόλεως καὶ ἔθνους [[καὶ]] περίοδοι, τῶν μὲν μακροπορώτερα, τῶν δὲ βραχυπορώτερά φησιν Ἀριστοτέλης.*

Τότε οὖν ὅσοι κατ' ὄρη καὶ ἐν ὑψηλοῖς τόποις καὶ ξηροῖς οἰκοῦσι, μᾶλλον διόλλυνται τῶν ποτα- C *μοῖς καὶ θαλάττῃ προσοικούντων* [22 D].

Ἐπὶ μὲν τῶν φαινομένων φθορῶν διὰ τοῦ πυρὸς συμβαίνει⟨ν τοῦ⟩το εἰκός· οἱ γὰρ τοῖς ὕδασι παροικοῦντες ἀμύνονται τὴν ἀπὸ τοῦ πυρὸς βλάβην. ὁ δέ γε φιλόσοφος Πορφύριος καὶ ἐπὶ τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῶν φαινομένων μετάγει τοὺς λόγους καί φησιν, ὅτι ἄρα καὶ ἐν ταύταις ποτὲ μὲν ὑπερζεῖ

CMP(N)

1 *διὰ τί* om **P** 2 *ἢ* ll. 3 *τις τοιαύτη* **MP** 4 *ἕξιν* **N**ς: *τάξιν* **MP** *ἕξιν — ποιούντων* om **C** 9 *εὔφθαρτον* **CP**: *ἄφθαρτον* **M** 13s *περίοδον ἔχοντα κοσμικὴν διαμένοντα ἄφθαρτα* **P** 16 *ἀνειλεγμένων* **CMP**: em ς 18ss cf. p. 124, 7ss 19 *βίον* **C** 20 *μακροπορώτεροι τῶν δὲ βραχυπορώτεροι* ς: *βραχυπορώτερα* **CMP** | cf. Arist. *περὶ μακροβιότητος καὶ βραχυβιότητος* 1. 464b 465a. sed cf. etiam infra 271 B 229 E Pl. rep. VIII 546 A 23 *ἐν ξηροῖς* Pl. 25s *συμβαίνει τὸ* ll.: em Kroll 26 *οἱ* **MP**: *εἰ* **C**

τὸ θυμοειδές, καὶ ἡ ἐκπύρωσις αὕτη φθορά ἐστι τῶν ἐν ἡμῖν ἀνθρώπων·

ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι εἴκτην

ἐπὶ θυμουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐποίησεν Ὅμηρος [Α 104]· ὁτὲ δὲ τὸ ἐπιθυμητικὸν ὑπὸ τῆς γενεσιουργοῦ κατακλυζόμενον ὑγρότητος ἐκνευρίζεται καὶ βαπτίζεται τοῖς τῆς ὕλης ῥεύμασι, καὶ ἄλλος οὗτος ψυχῶν τῶν νοερῶν θάνατος, ὑγρῇσι γενέσθαι, φησὶν Ἡράκλειτος [frg. 77 D.]. εἰ δὲ ταῦτα ὀρθῶς διατέτακται, τῶν μὲν κατὰ θυμὸν παθῶν ἀπείρατοι μένουσιν ὅσοι ἂν κεχαλασμένον ἔχωσι τὸν θυμὸν καὶ σύμμετρον εἰς τὴν τῶν δευτέρων ἐπιμέλειαν· τοῦτο γὰρ οἱ κοῖλοι τόποι καὶ ὑδάτων γείτονες σημαίνουσι. τῶν δὲ κατ' ἐπιθυμίαν, οἱ συντονώτερον ἔχοντες τὸ ἐπιθυμητικὸν καὶ ἐγηγερμένον ἀπὸ τῆς ὕλης· τοῦτο γὰρ οἱ ὑψηλοὶ τό- D ποι δηλοῦσι. πέφυκε γάρ πως τὸ μὲν θυμικὸν ὀξυκίνητον εἶναι καὶ δραστήριον, τὸ δὲ τῆς ἐπιθυμίας ἔκλυτον καὶ ἀσθενές· μουσικοῦ δ' ἀνδρὸς χαλάσαι μὲν τοῦ θυμοῦ τὸ εὔτονον, ἐπιτεῖναι δὲ τῆς ἐπιθυμίας τὸ ἐκμελές. ὅ γε μὴν φιλόσοφος Ἰάμβλιχος φυσικῶς ταῦτα ἀξιοῖ θεωρεῖν, ἀλλ' οὐκ ἠθικῶς. ἐκπυρώσεως οὖν γιγνομένης μᾶλλον διόλλυσθαί φησι τοὺς ἐν ὑψηλοῖς οἰκοῦντας ὄρεσιν, ὡς πορρώτερον ὄντας τῶν ἀπὸ τοῦ ὕδατος ἀναθυμιάσεων· οὐ γὰρ ἐπὶ πολὺ αἴρονται διὰ τὴν βαρύτητα τῆς ὑγρᾶς οὐσίας. οὐκ ἔστιν οὖν ἔνικμος ὁ περιέχων αὐτοὺς ἀήρ, ἀλλὰ ξηρός, καὶ ὑπέκκαυμα γίνεται τῷ πυρὶ φύσει πρὸς τὰ ἄνω φερομένῳ. ἀνάπαλιν δὲ κατακλυσμῶν γιγνομένων οἱ ἐν τοῖς κοίλοις οἰκοῦντες φθείρονται μᾶλλον, ἐπειδὴ πάντα τὰ βαρέα πρὸς τὸ κάτω φέρονται φύσει.

Ἡμῖν δὲ αὖ ὁ Νεῖλος εἴς τε ἄλλα σωτὴρ καὶ τότε ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας σῴζει λυόμενος [22 D].

CMP

1s cf. p. 16, 16   3 λαμπετόοντι **M**   5 ὅτε **C**   6 cf. or. chald. 52   8 **M** im: ψυχῇσι βροτείαις θάνατος ὑγρῇσι γενέσθαι (ubi **R**: ψυχᾶισι et ὑγρᾶισι)   10 ἀπείρητοι **C**   ἔχουσι **C**   18 εμμελές **C** sic   20 οὐχ' ἠθικῶς **C**   γενομένης **P**   24 ξηράς **C**   25 τὰ ἄνω **C**: τῷ ἄνω **P**: τὸ ἄνω **M**   28 φέρεται **P**   φύσει **C**: κατὰ φύσιν **MP**   29 αὖ om Pl.   τε τἆλλα Pl.

Τὸ μὲν φαινόμενον, ὅτι πολλῶν καὶ παντοδαπῶν ἀγαθῶν τοῖς Αἰγυπτίοις ὁ Νεῖλος αἴτιος· γεωμετρίας γὰρ καὶ λογισμῶν καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ δὴ καὶ τῆς γενέ- E *σεως τῶν καρπῶν καὶ τοῦ διαφεύγειν τὰς ἐκπυρώσεις αἴτιός ἐστι, καὶ τό τε ὕδωρ τῶν σωμάτων αὐτοῖς σωστικόν, καὶ ἡ τοῦτο συνέχουσα θεότης τῶν ψυχῶν ἀναγωγός ἐστι. λάβοις δ' ἂν ἀπὸ τούτων, ὅτι καὶ τὰ πρῶτα αἴτια ζωῆς ὄντα πλήρη καὶ γονίμου δυνάμεως ἑαυτά τε συνέχει καὶ μένει διαιωνίως καὶ τὰ ἄλλα διαρρέοντα καὶ σκεδαννύμενα τῆς παρ' ἑαυτῶν ἀξιοῖ συνοχῆς· δοκεῖ δέ μοι καὶ τὸ τοῦ σωτῆρος ὄνομα θείαν καὶ ἐξῃρημένην ἀπεικονίζεσθαι πρόνοιαν, ἀφ' ἧς καὶ ἐν θεοῖς τὸ συνέχεσθαι πᾶσι τοῖς νοεροῖς καὶ δημιουργικοῖς αἰτίοις ἐλλάμπεται.*

Ὅταν δὲ αὖ οἱ θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύσωσιν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διασῴζονται βουκόλοι νομεῖς τε, οἱ δὲ ἐν ταῖς παρ' ὑμῖν πόλεσιν εἰς τὴν θάλατταν ὑπὸ τῶν ποταμῶν φέρονται [22 DE].

Ἐν τούτοις τὸ μὲν ποιητικὸν αἴτιον ἐπὶ τοὺς θεοὺς διαρρήδην ἀνήνεγκεν, καὶ ἔξεστι ταὐτὸν κἀπὶ τῶν ἐκπυρώσεων λέγειν· καὶ γὰρ καθαρμὸς ὃ μὲν γίνεται δι' ὕδατος, ὃ δὲ διὰ πυρός, πανταχοῦ δὲ ἡ καθαρότης τοῖς δευτέροις ἀπὸ τῶν πρώτων, διὸ καὶ παρὰ τῷ Ὀρφεῖ [frg. 183] *τὰ καθάρσια κομίζειν ὁ Ζεὺς ἀπὸ τῆς Κρήτης παρακελεύεται·* F *τὴν γὰρ Κρήτην ἀντὶ τοῦ νοητοῦ τάττειν εἰώθασιν οἱ θεολόγοι. τὴν δὲ ὑλικὴν ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος φοράν· ἕκαστον γὰρ τούτων ἀπροαιρέτως ποιεῖ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ῥοπὴν φερόμενον. δεῖ οὖν προϋπάρχειν τὸ εὖ χρώμενον αὐτοῖς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἕνεκα δρῶν, ὃ δὴ καλῶς ὁ λόγος ἀπένειμε τοῖς θεοῖς. εἰ δὲ δὴ καθαρμοί τινές εἰσι καὶ ἐν τοῖς ὅλοις, εἰσὶ δήπου καὶ τῶν καθαρμῶν προστάται τούτων πρὸ τῶν*

C M P

2 *αἴτιος ὁ νεῖλος* **P** 7 possis *τούτων* ⟨*ὡς εἰκόνων*⟩ 9 *σκεδαννύμενα καὶ διαρρέοντα* **P** 14 *οἱ* om AoPl. *ὕδατι* (SY*q*sa r)Pl. 15 *κατακλύζωσιν* Pl. 16 *νομῆς* **M** *ἡμῖν* **MP**: *ὑμῶν* aliquot Pl. ll. 23 cf. Lobeck Aglaoph. 383 26 *ὑλικὴν αἰτίαν* ς | scil. *ἀνήνεγκεν* (20) *τὴν* ante *τοῦ* om **C** fort. recte 30 ss cf. Phaedr. 244 DE Lobeck Aglaoph. 639

μερικῶν καθαρτῆρες εἰς τὰ ὅλα δρῶντες, καὶ δὴ καὶ τελεταὶ θεῖαι τελούντων ἄλλων, τελουμένων ἄλλων, καὶ οὐδέποτε ταῦτα ἀπολείπει τὸ πᾶν. ὃ δὴ καὶ ὁ ἱερεὺς εἰδὼς 37
τὰς δι' ὕδατος καὶ πυρὸς φθορὰς ὀνόματι κέκληκεν ἱερατικῷ καθαρμούς, ἀλλ' οὐ φθοράς, ὡς ἂν εἶπε φυσιολογῶν μόνον.

Κατὰ δὲ τήνδε τὴν χώραν οὔτε τότε οὔτε ἄλλοτε ἄνωθεν ἐπὶ τὰς ἀρούρας ὕδωρ ἐπιρρεῖ· τὸ δὲ ἐναντίον κάτωθεν πᾶν ἐπανιέναι πέφυκεν. ὅθεν καὶ δι' ἃς αἰτίας τὰ ἐνθάδε σῳζόμενα λέγεται παλαιότατα [22 E].

Εἰ καὶ γίγνοιντό ποτε ὄμβροι περὶ τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' οὐ περὶ πᾶσαν, ἀλλὰ περὶ τὴν κάτω γίγνεσθαι εἰώθασιν· αὕτη δὲ ἐπίδηλός ἐστιν ἔργον οὖσα τοῦ ποταμοῦ φησιν Ἀριστοτέλης· ἡ δὲ ἄνω τὰς τοιαύτας ἐπιρροὰς οὐ δέχεται. πόθεν οὖν ὁ Νεῖλος ἐπάνεισι; Πορφύριος μὲν δή φησιν, ὅτι δόξα ἦν παλαιὰ Αἰγυπτίων τὸ ὕδωρ κάτωθεν ἀναβλυσθαίνειν ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ Νείλου, διὸ καὶ ἱδρῶτα τῆς γῆς ἐκάλουν τὸν Νεῖλον, καὶ τὸ ἐπανιέναι κάτωθεν τοῦτο τῷ Αἰγυπτίῳ δηλοῦν καὶ τὸ σῴζει λυόμενος, οὐχ ὅτι ἡ χιὼν λυομένη τὸ πλῆθος τῶν ὑδάτων ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι λύεται ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ πηγῶν καὶ πρόεισιν B
εἰς τὸ ἐμφανὲς ἐπεχόμενος πρότερον. ἡμεῖς δὲ τὸ λυόμενον ὡς πρὸς τὴν ἀπορίαν ἀκουσόμεθα· λέγεται γὰρ Ἀττικῶς, ὅτι λύει τῆς ἀπορίας ἡμᾶς ὁ Νεῖλος· οὔτε γὰρ τὸ ἐκ τῶν χιόνων αὔξεσθαι τὸν Νεῖλον λυομένων ἀληθές· ποῦ γὰρ ἐν τοῖς μεσημβρινοῖς τόποις, ἀφ' ὧν φέρεται, συστήσονται χιόνες; οὔτε τὸ ὑπὸ γῆς ὄντα ἀραιουμένης αὐτῆς

C M P (N)

1 s *τελευταὶ* **C** 3 *ὃ δὴ* **C**: *ἃ δὴ* **MP** 4 s *ἱερατικῶς* **MP** 6 *μόνος* **M** 7 *τήνδε* om **MP** cum o (pr. Ξ) Pl. *τὴν* om pr. A Pl. 7 s *ἄλλοτε* om **P** 9 *πᾶν* ll. cum corr A Pl.: om *ς Pl. 12 *γίγνοιτο* **M** 13 s cf. schol. Pl. | ad sententias de Nilo allatas cf. Herod. 2, 17 ss Aristid. orat. 48 15 cf. Arist. meteor. α 14. 351ᵇ 29 s 20 *τοῦτο* **C**: *ταυτὸ* **MP** *σῴζειν* **M** 20 s *λυόμενος* **N**: *λυόμενον* **CMP** 23 *ἐπεχόμενον* **C** 25 *λύει* om **P** | cf. schol. Pl. 26 *ἀληθὲς λυομένων* **P** | cf. Anaxag. ap. Diels Doxogr. 385ᵃ 5 et Hippol. ibid. 562, 12 27 s *στήσονται* **C**

ἀνατέλλειν· ἡ γὰρ ἀραίωσις τῆς γῆς οὐ δίδωσι τῷ ὕδατι τὴν ἐπὶ τὸ ἄνω φοράν, ἀλλ' ἄλλο τι δεῖ τὸ ὠθοῦν αὐτὸ πάντως εἶναι ἀπὸ τῶν κοίλων εἰς τὰ μετέωρα. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὴν Αἰγυπτίαν δόξαν. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι αὔξεται ὁ Νεῖλος ἀπὸ ὄμβρων τινῶν εἰς αὐτὸν ἐκχεομένων, ὡς εἴρηται διαρρήδην ὑπὸ Ἐρατοσθένους. οὐ τοῦτο οὖν σημαίνει τὸ ἐπανιέναι νῦν, τὸ κάτωθέν ποθεν ἀναβλυσθαίνειν, ἀλλὰ ⟨τὸ⟩ τὸ ὕδωρ ἀλλαχόθεν αὐξόμενον ἀνωτέρω τῆς γῆς χωρεῖν ὑδάτων καταρρηγνυμένων εἰς αὐτὸν ἀπ' ἄλλων τόπων. ὁ δὲ Ἰάμβλιχος οὐδέν φησι χρῆναι τοιοῦτον ζητεῖν, ἀλλ' ἁπλούστερον ἀκούειν τὴν ἐπάνοδον τοῦ ὕδατος
C *τὴν κάτωθεν, ἣν εἰώθασι λέγειν ἀνάβασιν. πλὴν αἰτίαν ἀποδιδούς, δι' ἣν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τοὺς αὐχμοὺς καὶ τοὺς κατακλυσμοὺς διαφεύγουσι, δῆλός ἐστι δοκιμάζων τὴν ἀπὸ τῶν ὄμβρων αὔξησιν· λέγει γὰρ πρωτίστην μὲν αἰτίαν εἶναι τῆς τῶν Αἰγυπτίων σωτηρίας τὴν τῶν εἰληχότων αὐτοὺς θεῶν βούλησιν καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς ὅρον τῆς δημιουργίας, δευτέραν δὲ τὴν τῶν ἀέρων κρᾶσιν· αἵ τε γὰρ ὧραι ἠναντίωνται ἐν τοῖς ἀντοίκοις, ἀφ' ὧν ῥεῖ ὁ Νεῖλος πρὸς τοὺς τῇδε τόπους, καὶ ἡ τῶν αὐχμῶν καὶ τῶν ἐπομβριῶν γένεσις ἐπαμείβεται ἐν αὐτοῖς. εἰ δέ τις αἰτιᾶται ταύτην τὴν ἀπόδοσιν, διότι τῶν ὑπὸ ὀμβρίων αὐξομένων οὐκ ἔστιν ἡ αὔξησις τεταγμένη, λεκτέον, ὅτι γίνονται μὲν καὶ ἀποβάσεις τοῦ Νείλου πολλάκις, ὅμως καὶ ἡ συνέχεια τῶν ὄμβρων αἰτία τῆς ἀδιακόπου τοῦ ὕδατος αὐξήσεως, καὶ τὰ μεγέθη τῶν ὀρῶν, ἐν οἷς αἱ πηγαὶ τοῦ Νείλου· δεχόμενα γὰρ ταῦτα τοὺς ἀπὸ τῶν συνωθουμένων ἐκ τῶν ἐτησίων εἰς αὐτὰ νεφῶν ὄμβρους κατὰ πάσας ἑαυτῶν τὰς λαγόνας ἐπιρρεῖ ταῖς πηγαῖς ἀδιακόπως, αἳ δὲ τὸν ποταμὸν αὔξουσι πληθύνουσαι. καὶ γὰρ τοῦτο ἓν εἶναι αἴτιον ὄμβρων φησὶν ὁ Θεόφραστος,*

CMP

4 *αἰγυπτίων* **P**; cf. p. 119, 17 5 *ἑαυτὸν* **C** 7 *τὸ κάτωθεν* — 10 *τόπων* citat schol. Plat. 7 *ποθεν* om schol. Plat. 8 *τὸ* ins ex schol. Plat. 9 *ἐξ ἄλλων* schol. Plat. 10 *τοιοῦτο* **P** 12 *πλὴν* **CMP**: *διπλῆν* ς: an *πλὴν διπλῆν*? 15 *ὄμβρων* **CM**: *νείλων* **P** 16 prius *τῶν* om **P** *εἰλαχότων* **C** 18 s cf. Eudox. apud Diels Doxogr. 386ª 25 *διακόπου* **C** 27 — p. 121, 1 cf. schol. Plat. 28 *ὄμβροις* **C**

τὴν τῶν νεφῶν πίλησιν πρός τινα τῶν ὀρῶν. καὶ μὴν καὶ εἰ περὶ τοὺς Καταδούπους μὴ ὁρᾶται νέφη, θαυμαστὸν οὐδέν· οὐ γὰρ ἐκ τούτων φέρεται πρῶτον ὁ Νεῖλος, ἀλλ' ἐκ τῶν Σεληναίων ὀρῶν, ἃ διὰ τὸ ὕψος οὕτως ἐκάλεσαν, καὶ τῶν πρὸς ἐκείνοις ἀθροιζομένων νεφῶν, παριόντων τοὺς Καταδούπους, ἐκείνοις δὲ ἐνισχομένων μείζοσιν οὖσιν. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὸν Ἀριστείδου λόγον τὸν Αἰγύπτιον. D

Ἐρατοσθένης δὲ οὐκέτι φησὶν οὐδὲ ζητεῖν χρῆναι περὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ Νείλου, σαφῶς καὶ ἀφικομένων τινῶν εἰς τὰς τοῦ Νείλου πηγὰς καὶ τοὺς ὄμβρους τοὺς γιγνομένους ἑωρακότων, ὥστε κρατύνεσθαι τὴν Ἀριστοτέλους [frg. 235] *ἀπόδοσιν. ταῦτα μὲν οὖν συντόμως ἐπισημαινόμεθα περὶ τούτων. ἐκ δὲ τούτων κατεσκεύασεν ὁ τῶν Αἰγυπτίων λόγος, ὅτι μήτε ἐκπύρωσιν μήτε κατακλυσμὸν ἐπιγίνεσθαι αὐτοῖς. ἄλλως δὲ ἐκλείπειν οὐδέν ἐστι θαυμαστόν, εἴπερ ὀρθῶς Ἀριστοτέλης* [de mundo 6. 400ᵃ 27 s] *φησὶ πᾶν μέρος τῆς γῆς ἐν τῷ ἀπείρῳ θαλασσοῦσθαι καὶ τὸν αὐτὸν τόπον ἤπειρόν τε γίνεσθαί ποτε καὶ ἄλλοτε θάλατταν· ὅπου καὶ περὶ τὸν Νεῖλον ἐκλείψειν τὸ ὕδωρ οὐκ ἀπέγνω πρὸς τὴν ἀπειρίαν τοῦ χρόνου βλέπων. τί γάρ, εἰ ἧττους* E *οἱ ἐτησίαι πνεύσαντες μὴ ὤσαιεν ἐκεῖσε τὰ νέφη; τί δέ, εἰ τὰ ὄρη συμπέσοι, πνεύματος αὐτὰ ῥήξαντος ἀπὸ τῶν ὑπογείων τόπων, ὑφ' οἵου τὰ λόγια καὶ αὐτάνδρους πόλεις ἀπόλλυσθαί φησιν, ἐν οἷς ἡ τῶν νεφῶν σύστασις; ὧν μὴ συστάντων † μένει τὸ ῥεῦμα ἔλαττον ἀεὶ καὶ ἔλαττον γιγνόμενον ὑπὸ τῆς γῆς ξηρᾶς οὔσης ἀναπινόμενον.*

Τὸ δ' ἀληθὲς ἐν πᾶσι τόποις, ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος ἢ καῦμα ἀπείργει, πλέον, ποτὲ δὲ ἔλαττον ἀεὶ γένος ἐστὶν ἀνθρώπων [22 E].

C M P (**N**)

1 *πρός τινα* om **P** 3 *οὐδὲ γὰρ* **P** *ἀναφέρεται* **C** 7 *οὖν* om **P** *λόγον λόγον* **P** | cf. Aristid. orat. 48, 1—11. 12—18. 19 ss 32 ss K. 8 *περὶ* **N**: *αἰτίαν* ς: om **CMP** 14 *ὅτι* ll.: *τὸ* ci Kroll Raderm. 15 *ἐκλιπεῖν* **MP** 17 *ἀπΰρω* **M** 19 *περὶ* **C**: *αὐτὸν* **M**: *τὸν αὐτὸν* **P** 20 *ἧττους μὴ* **P** 23 cf. orac. chald. 65 25 *μένει* ll.: *ἐκλείπει* sim. Kroll: luseris *μινύθει* 27 *ἐν* om pr. A Pl. *πᾶσι τοῖς* Plat. sed cf. p. 122, 5. 19. 22 *πᾶς τόπος*. p. 122, 13. 23. 29 p. 123, 3 *πᾶν κλίμα* 28 *ἢ καὶ* **P** *ποτὲ* **C** cum plurr. Pl. ll. *τοτὲ* **M** cum A𝔗F𝔬(*q*) Pl.: *τὸ* **P**; cf. p. 122 u. 14 s infra 88 C

Εἴρηται περὶ τῶν κοσμικῶν περιόδων καὶ τῶν διαφόρων παραλλάξεων, καὶ ὅτι τοῖς Αἰγυπτίοις ἀπό τε τῆς θέσεως τῆς χώρας καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ Νείλου προνοίας ἡ σωτηρία πάρεστι. νῦν οὖν κοινὸν τὸν λόγον ἐπάγει περὶ τῶν τῆς γῆς τόπων τοιοῦτον· πᾶς τόπος μὴ κατακλυζόμενος ἢ ἐκπυρούμενος ἔχει περιλειπόμενον ἀεὶ γένος ἀνθρώπων πλέον ἢ ἔλαττον· αἱ γὰρ μέγισται φθοραὶ διὰ πυρός εἰσι καὶ ὕδατος, ὡς εἴρηται πρότερον [22 C]. *καίτοι, φαίη ἄν τις, καὶ ἄλλως ἐκλίποι ἂν ἀνθρώπων γένος· οὐ γάρ εἰσι νῦν οἱ †τούσδε* F *τοὺς τόπους τῆς Ἀττικῆς οἰκοῦντες, καίτοι μήτε κατακλυσμοῦ γενομένου μήτε ἐκπυρώσεως, ἀλλὰ δεινῆς τινος ἀσεβείας ἄρδην τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀφανιζούσης. ἢ τόπους νῦν τὰ κλίματα ληπτέον. πᾶν οὖν κλίμα φησὶν ἔχειν ἀνθρώπους, εἰ μὴ κατακλυσμὸς ἢ ἐκπύρωσις γένοιτο, τοτὲ μὲν πλείους, τοτὲ δὲ ἐλάττους. σωθεῖεν δ' ἂν καὶ ἐν κατακλυσμῷ τινες, ὥσπερ ὁ Δευκαλίων τοῦ διὰ τῆς Ἑλλάδος κλίματος κατακλυσθέντος. οὕτω μὲν οὖν τοῦτο ἐξηγήσαντό τινες. ὡς δὲ ὁ ἑταῖρος ἡμῶν ἐπέβαλε, λέγοι ἂν ὁ Πλάτων, ὅτι πᾶς τόπος τῆς γῆς ἀεὶ ἔχει ἀνθρώπους πλείους* 38 *ἢ ἐλάττους ὁ μὴ ἄγαν κρυμώδης ἢ ἄγαν αὐχμώδης. λέγουσι γὰρ καὶ οἱ μαθηματικοί τινας τόπους ἀοικήτους δι' ὑπερβολὴν καύματος ἢ ψύξεως. πᾶς οὖν τόπος ἐπιτήδειος ὢν εἰς οἴκησιν ἀνθρώπων καὶ πᾶν κλίμα πλείους ἢ ἐλάττους ἀνθρώπους ἔχει. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο λόγον ἔχον καὶ ταῖς λέξεσι συνᾶδον· τὸ γὰρ ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος ἢ καῦμα ἀπείργει σημαίνειν δοκεῖ τὸ ὅπου μὴ θάτερον τῶν ἐναντίων ὑπερβάλλον κωλύει τὴν ἐνοίκησιν, καὶ ὅλως ἐπειδὴ προεῖπεν, ὅτι παλαιότατα λέγεται τὰ Αἰγυπτίων, εἰκότως ἐπήνεγκεν, ὅτι δὲ κατὰ τὸ ἀληθὲς πᾶν μὲν κλίμα*

CMP

9 *ἐκλείποι* **MP** *ἂν* ς: om **CMP** 9s *τούσδε τοὺς τόπους* scil. Athenas ferri nequit, si minus praecedebant qualia *νῦν ⟨τοσοῦτοι ὅσοι τότε⟩ οἱ* sim. Kroll 10 *οἰκοῦντες τῆς ἀττικῆς* **M** 11s schol. **C** recte subintellegit christianismum ἢ ll. 17s *τοῦτο μὲν οὖν οὕτω τινὲς ἐξηγήσαντο* **P** 18 *τὸν Δομνῖνόν φησι* schol. **C**; cf. p. 109, 31s 20 *κρυώδης* ς alterum *ἄγαν* om **P** 23. 29 *κλῖμα* **CM** 26 *σημαίνει* **C** 27 *κωλύη* **MP** 29 *κλίμα μὲν* **P**

πρὸς ἀνθρώπων οἴκησιν σύμμετρον ἀεὶ πλείους ἢ ἐλάττους ἀνθρώπους ἔχει — καὶ γὰρ οὐ μόνον οἱ μαθηματικοὶ λέγουσι περὶ τοῦ μὴ πᾶν κλίμα γῆς ἀνθρώπους ἔχειν, ἀλλὰ καὶ Ὀρφεὺς [frg. 77] *οὑτωσὶ διορίζων·*

διώρισε δ' ἀνθρώποισι
χωρὶς ἀπ' ἀθανάτων ναίειν ἕδος, ᾗ μέσος ἄξων
ἠελίου τρέπεται ποτινεύμενος οὔτε τι λίην
ψυχρὸς ὑπὲρ κεφαλῆς οὔτ' ἔμπυρος, ἀλλὰ μεσηγύς.

ὃ καὶ νῦν εἶπεν ὁ Πλάτων· ὅπου μὴ χειμὼν ἐξαίσιος μήτε B *καῦμα, πλέον εἶναι ἢ ἔλαττον ἀνθρώπων γένος — λήθη δὲ γίνεται παρὰ τοῖς ἄλλοις τῶν παλαιῶν οὐ διὰ τὴν ἔκλειψιν τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ τὸ συνεχῶν τῶν φθορῶν γιγνομένων ὑπολείπεσθαί τινας τῶν ἀνθρώπων ἀγραμμάτους καὶ ἀμούσους, παρ' ἡμῖν δὲ παλαιότατα λέγεται πολλὰ διὰ τὴν ἐν τοῖς ἱεροῖς πάντων ἀναγραφήν.*

Ὅσα δὲ ἢ παρ' ὑμῖν ἢ τῇδε ἢ καὶ κατ' ἄλλον τόπον, ὧν ἀκοὴν ἴσμεν, εἴ πού τι καλὸν ἢ μέγα γέγονεν ἢ καί τινα διαφορὰν ἔχον, πάντα γεγραμμένα ἐκ παλαιοῦ τῇδέ ἐστιν ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ σεσωσμένα [23 A].

Ὥσπερ τὴν σωτηρίαν τοῖς Αἰγυπτίοις παρεῖχε μὲν καὶ ἡ τῆς χώρας θέσις, παρεῖχε δὲ καὶ ὁ εἰληχὼς αὐτὴν θεός, οὕτω δὴ καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν γιγνομένων ποιοῦνται μὲν καὶ διὰ τὴν ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν, δι' ἣν παραμυθοῦνται τὴν ἀπὸ τοῦ χρόνου λήθην, ἀρκοῦνται δὲ καὶ ἀπὸ τῶν παρ' αὐτοῖς ἱερῶν, ἐν οἷς ἀναγράφονται τὰς πράξεις πάσας τὰς μεγάλας καὶ θαυμαστάς, τάς τε ἑαυτῶν καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τὰς παραδόξους ἐκβάσεις τῶν πραγμάτων· τοῦτο γάρ ἐστι C *τὸ καὶ ἄλλην τινὰ διαφορὰν ἔχον. συντελεῖ δὲ αὐτοῖς ἡ τούτων ἱστορία πρός τε τὴν γνῶσιν τῶν ὁμοίων, ἀφ' ὧν ἡ τῶν ὅλων ἀνάμνησις, καὶ πρὸς τὴν τοῦ μέλλοντος γνῶσιν·*

CMP(N)

3 *κλῖμα* **C** 5 *διώσε* **P** sic *ἀνθρώποις* **P** 6 *ἔδος* **C** *αὔξων* **M** 7 *ἀελίου* **P** *δινεύμενος* Herwerden 8 *μεσσηγὺς* **M** 11 *παρὰ* om **P** *οὐ μόνον* **P** 13 *ὑπολελεῖφθαί* **P** *τῶν ἀνθρώπων* om **MP** 16 *ἡμῖν* **MP** cum ς Pl. 17 *ἀκοῇ* ς cum F o aliisque Pl. ll. 18 *διαφορὰν ἄλλην* Pl. cf. u. 29 27s *καὶ τὰς* **P**: *ἢ τὰς* **CM** 28 cf. schol. Pl. 30 *τὴν* **N**: om **CMP** 31 *ὅλων* **MP**: *ἄλλων* **C**

διὰ γὰρ τῶν τοιούτων τηρήσεων εὑρίσκουσι τὰς ποιητικὰς τῶν σχημάτων τῶν οὐρανίων δυνάμεις· τίνων γὰρ ὄντων τίνα συνέβη λαβόντες ἔχουσι τὰς τῶν ἐσομένων αἰτίας ἀπὸ τῶν αὐτῶν συλλογίζεσθαι σημείων. δοκεῖ δ' ἔμοιγε καὶ ὁ τῶν Πυθαγορείων λόγος μιμεῖσθαι τὴν τῶν Αἰγυπτίων τοιαύτην ἱστορίαν, ὁ παρασκευάζων τὰς ψυχὰς καὶ τῶν προτέρων ἀναμιμνήσκεσθαι βίων· ὡς γὰρ ἐφ' ἑνὸς ἀνδρός, μᾶλλον δὲ ψυχῆς μιᾶς, διαφόρους βίους, οὕτως ἐφ' ἑνὸς ἔθνους τὰς διαφόρους περιόδους προσήκει λαμβάνειν. ὡς οὖν ἐν ἐκείνοις αἱ τῶν προβεβιωμένων ἀναμνήσεις τελειωτικαὶ τῶν ψυχῶν εἰσιν, οὕτω δὴ καὶ ἐν τούτοις αἱ τῶν πρόσθεν περιόδων ἱστορίαι μεγίστην εἰς φρόνησιν παρέχονται συντέλειαν. ἔτι τοίνυν καὶ πρὸς τὴν τοῦ παντὸς ὁμοιοῦνται διακόσμησιν αἱ τοιαῦται τηρήσεις· τοὺς μὲν γὰρ ἑστῶτας
D *λόγους μιμοῦνται τῆς φύσεως, δι' ὧν ἀκινήτων μενόντων καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις ἡ τάξις ἐπιγίγνεται. εἰ τοίνυν ἱερῶν τὸ ἁγιώτατόν ἐστιν ὁ κόσμος, ἐν ᾧ μένουσιν οἱ λόγοι διαιωνίως οἱ συνέχοντες τὸ πᾶν, ἔχοι ἂν εἰκόνα τῆς τούτων συστάσεως ἡ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀπογραφὴ τῶν παλαιῶν ἔργων, καὶ λέγοι ἂν ὁ λόγος ὁ τῶν Αἰγυπτίων, ὅτι καὶ ὅσον ἐστὶ μόνιμον ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καὶ ἀραρὸς καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἔχον, τοῦτο ἀπὸ τῶν νοητῶν παραγίγνεται θεῶν, ὅσον δὲ κινούμενον ἄλλοτε ἄλλως, γιγνόμενόν τε καὶ ἀπολλύμενον, τοῦτο ἐκ τῆς νέας ἐφήκει δημιουργίας, ἐπεὶ καὶ τὸ ἱερατικὸν γένος τὸ μεμνημένον τῶν παλαιῶν εἰκόνα φέρει τάξεως θείας συνεκτικῆς τῶν ὅλων καὶ μονίμου καὶ τῇ θείᾳ μνήμῃ τὰ πάντα φρουρούσης, ἀφ' ἧς καὶ ἡ νέα δημιουργία πληρουμένη ταυτότητα καὶ συνοχὴν καὶ στάσιν ἐπιλάμπει τοῖς πολυμεταβόλοις πράγμασι.*

Τὰ δὲ παρ' ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρτι κατεσκευασμένα ἑκάστοτε τυγχάνει γράμμασι καὶ ἅπασιν ὁπόσων πόλεις δέονται [23 A].

CMP

2 *ὀχημάτων* **P** 3 *λαχόντες* **C** 5 cf. Iambl. uit. Pyth. 63 7 ss cf. p. 116, 18 ss 8 *μιᾶς ψυχῆς* **M** 9 *ἐν* om **P** 15 *μιμεῖται* **P** 17 *ἱερὸν* **MP** 20 *καὶ* ante *ὅσον* suspectum 21 *ἀεὶ* om **P** 26 *συντακτικῆς* **P** 28 *τοῖς* om **M** 30 *ἡμῖν* **P**

Ἡ κατασκευὴ σύμβολόν ἐστι τῆς ἀεὶ νέα δημιουργούσης αἰτίας καὶ τὰ μήπω ὄντα παραγούσης καὶ πάντα πρὸς τὴν E *μίαν συντέλειαν τοῦ κόσμου συναρμοζούσης· καὶ γὰρ ἐν ταῖς οἰκίαις κατασκευὴν καλοῦμεν τὴν πάντων τῶν ἀναγκαίων παρασκευήν. τοιαῦτα δέ ἐστιν ἐν μὲν ταῖς πόλεσι γράμματα καὶ τέχναι καὶ ἀγοραὶ καὶ λουτρὰ καὶ πάντα τὰ ὅμοια, ἐν δὲ τῷ παντὶ τὰ ἔγχρονον καὶ μερικὴν ἐπιδεχόμενα σύστασιν. ὡς οὖν τὰ ἱερὰ τὰς ὑποδοχὰς ἐσήμαινε τῶν ἀιδίων λόγων καὶ τὰς συνεκτικὰς δυνάμεις καὶ φρουρητικάς, οὕτως αἵδε αἱ πόλεις δηλοῦσι τὰς τῶν ἀειμεταβόλων ὑποστάσεις ἐκ πολλῶν καὶ ἀνομοίων καὶ θνητῶν συνεστώσας. δηλοῖ δὲ τὴν σύστασιν νεωτέραν οὖσαν τῶν τοιῶνδε, γραμμάτων λέγω καὶ τεχνῶν, καὶ ἡ ἱστορία τῶν περὶ εὑρημάτων γεγραφότων, εἴς τινας οὐ πάλαι γεγονότας ἀναφέρουσα τὰς εὑρέσεις.*

Καὶ πάλιν δι' εἰωθότων ἐτῶν νόσημα ἥκει φερόμενον αὐτοῖς ῥεῦμα οὐράνιον [23 A].

Ἐπὶ μὲν τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τοῦτο δῆλον· οἱ γὰρ κατακλυσμοὶ φθείρουσι τὰ γένη, κινούμενοι μὲν ἀπὸ τῶν οὐρανίων περιόδων, ὕλην δὲ ἔχοντες τὸ ὕδωρ, διὸ τὸ ὅλον F *τοῦτο κέκληται ῥεῦμα οὐράνιον, καὶ ὥσπερ νόσημα, διότι φθαρτικόν ἐστιν ἄλλων· τὸ δὲ φθαρτικὸν τῷ μὲν μερικῷ κακόν, τῷ δὲ ὅλῳ ἀγαθόν· δι' εἰωθότων δὲ ἐτῶν, ὅτι κατά τινας περιφορὰς ἐπιτελοῦνται καὶ αἱ τοιαῦται φθοραὶ ἐχούσας τινὰ καὶ αὐτὰς ἀκολουθίαν πρὸς τὴν ὅλην τοῦ θείου γενητοῦ περίοδον. καὶ ἔοικε κἀκεῖνο δηλοῦσθαι διὰ τούτων, ὅτι ὅσα ἀπὸ τῶν ὅλων γίνεται μόνων, ταῦτα κατὰ τὰς περιόδους τὰς κοσμικὰς ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν ἀφωρισμένας, τὰ δὲ ὅσα ἀπό τινων* 39 *μερικῶν αἰτίων συμβαίνει, οὐ πάντως τὰ αὐτὰ συμβαίνει τῶν αὐτῶν τῆς περιόδου σχημάτων ὄντων. ἐπὶ δὲ τοῦ παντὸς τὸ αὐτὸ θεωρήσειας ἂν ἐνθυμηθείς, ὅτι τὰ γινόμενα πάντα καὶ φθείρεται καὶ ταῖς περιόδοις εἴκει ταῖς κοσμικαῖς*

C M P

5 *τοῖς* **C** 6 *λουτρὰ καὶ* om **P** 15 *ὥσπερ νόσημα* Pl. cf. u. 20 21 *ἀνθρώπων* ci Raderm. 23 *ὅτι* — 25 *περίοδον* citat schol. Pl. 23 *ἐπιτελοῦνται περιφορὰς* schol. Pl. 24s cf. rep. VIII 546 B in remp. II 14s 29 *συμβαίνει αἰτίων* **MP** 30 *ὄντων* om **M** 32 *ἥκει* **MP**

καὶ ταῖς ἀνακυκλήσεσι τῆς ὅλης ζωῆς, καὶ ὅτι συνάπτουσιν ἀλλήλαις αἱ περίοδοι καὶ μίαν συνεχῆ ζωὴν ἀποτελοῦσι.

Καὶ τοὺς ἀγραμμάτους τε καὶ ἀμούσους ἔλιπεν ὑμῶν, ἕως τοῦ· ὅσα ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις [23 AB. cf. Critiae 109 D].

Ἐκ γὰρ τοῦ κατακλυσμοῦ βουκόλους ἔφατο λείπεσθαι καὶ νομεῖς, ἀπόλλυσθαι δὲ τοὺς ἐν πόλεσιν. ἀγράμματοι οὖν οἱ λειπόμενοι καὶ ἄμουσοι, καὶ διὰ μὲν τὸ πρότερον οὐ δύνανται διὰ γραμμάτων μνήμῃ παραδοῦναι τὰ τῆς προλαβούσης περιόδου, διὰ δὲ τὸ ὕστερον οὐδὲ ἐν ᾄσμασιν ἢ μέλεσιν ἱκανοὶ διασώσασθαι τὰ προβεβιωμένα τυγχάνουσιν· ὅθεν εἰκότως ἐν λήθῃ γίγνονται πάντων, διὰ δὲ τὴν λήθην
B *εἰς τὴν τῶν παίδων ἀνακάμπτουσι ζωήν· οὐδὲν γὰρ διαφέρει τὴν ζωὴν ὁ τὴν ἡλικίαν νεαρός, φησὶν Ἀριστοτέλης* [eth. Nicom. α 1. 1095ᵃ 6]. *τοιοῦτον δέ τι συμβαίνει καὶ τῶν ψυχῶν ταῖς ἄρτι κατελθούσαις εἰς γένεσιν· ἀλλαξάμεναι γὰρ ἀντὶ τῆς προτέρας περιόδου τῆς νοερᾶς δευτέραν τινὰ καὶ γενεσιουργόν, διὰ τὸν ἐκ τῆς ὕλης κατακλυσμὸν λήθην ἴσχουσι τῶν νοητῶν, καὶ ὅσαι ποτὲ αὐτῶν ἔχουσιν ἐκ τῆς θέας ἐκείνων ἐμφάσεις, χρόνου προϊόντος αὐτὰς ἀποβάλλουσιν. οὕτω δὴ καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ εἰς νεότητα ἀνακάμπτει διὰ τῆς παλιγγενεσίας ἀπὸ τῆς παλαιότητος, ἄλλοτε ἀλλοίως φερόμενα διὰ τὴν ἐν κινήσει τὸ εἶδος ἔχουσαν αὐτῶν φύσιν. καὶ μὴν καὶ τὸ μεταβολῶν γιγνομένων τοὺς ἀγραμμάτους λείπεσθαι καὶ ἀμούσους ἐνδείκνυται φυσικῶς σκοποῦσι τὸ μέχρι τοῦ ἀνειδέου καὶ ἀμόρφου γίγνεσθαι τὴν ἀνάλυσιν καὶ τὴν τῶν στοιχείων ἀπώλειαν, ὅπερ διὰ τοῦ ἀγραμμάτου δηλοῦται, συμβαίνειν καὶ ⟨τὴν⟩ τῆς ἁρμονίας λύσιν, ἃ δὴ πάλιν οἱ τῆς ἀνανεώσεως ἔφοροι θεοὶ ῥαδίως ἐξιῶνται καὶ ἐπανάγουσιν εἰς τὸ κατὰ φύσιν.*

C M P

1 *κυκλήσεσι* **C** 2 *καὶ μίαν καὶ* **P** ut aliis locis codd. praeter p. 127, 32 4 *ἡμῶν* **M** *τοῖς* om **M** 6 *βουκόλους τε* **P** 7 *νομοῖς* **C**: *νομῆς* **M** 11 *διασπάσασθαι* **C** *προβεβαιωμένα* **C** 14 *ὁ* ll.: *ἢ* coni s 16 cf. Phaedr. 248 C ss rep. X 621 A orac. chald. 50 17 *τῆς* om **MP** 19 *ἔχουσι* **P** 27 *καὶ τὴν* — 29 *λύσιν* om **P** 30 *διεξιῶνται* **C**

Τὰ γοῦν νῦν δὴ γενεαλογηθέντα, ὦ Σόλων, περὶ C
τῶν παρ' ὑμῖν ἃ διῆλθες, παίδων βραχύ τι διαφέρει μύθων [23 B].

Τὰ σεμνὰ καὶ παμπάλαια διηγήματα τοῦ Σόλωνος παιδικοῖς ὁ Αἰγύπτιος παραβάλλει μύθοις· οἱ μὲν γὰρ τῶν σοφῶν μῦθοι περὶ ἀιδίων εἰσὶ πραγμάτων, οἱ δὲ τῶν παίδων περὶ ἐγχρόνων καὶ σμικρῶν, καὶ οἳ μὲν νοερὰν ἔχουσι τὴν ἀποκεκρυμμένην ἀλήθειαν, οἳ δὲ χαμαιπετῆ καὶ οὐδὲν ὑψηλὸν ἐνδεικνυμένην. τούτοις οὖν τοῖς τοιούτοις μύθοις ἀνάλογόν εἰσιν αἱ τοῦ Σόλωνος ἱστορίαι, τοῖς δὲ τῶν σοφῶν αἱ τῶν Αἰγυπτίων· αἳ μὲν γὰρ ἐπὶ σμικρὸν βλέπουσιν, αἳ δὲ ἐπὶ πλεῖστον διατείνουσι, καὶ αἳ μὲν ἱστορίαι μόνον εἰσίν, αἳ δὲ εἰς ἐπιστήμην συντελοῦσιν. ἀπὸ δὴ τούτων καὶ τὰ παραδείγματα αὐτῶν θεατέον, ὅτι τὰ μὲν ἐκ τῆς νέας δημιουργίας παίγνια καλεῖται θεῶν καὶ μύθοις ἔοικεν — εἴδωλα γάρ ἐστι τῶν ὄντων καὶ μετέχει τῶν εἰδῶν ἐσχάτως — τὰ δὲ ἀπὸ τῶν νοητῶν πρώτως ὑφιστάμενα νοερά ἐστι καὶ διαιώνια καὶ μόνιμα καὶ ἀποκεκρυμμένην ἔχοντα τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν.

Οἳ πρῶτον μὲν ἕνα γῆς κατακλυσμὸν μέμνησθε,
πολλῶν ἔμπροσθεν γεγονότων [23 B]. D

Τὸν γὰρ ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸν ἐθρύλουν ἄνω καὶ κάτω, πολλῶν καὶ ἄλλων προγενομένων, ὥς φησιν ὁ Αἰγύπτιος. οὕτω δὴ καὶ ἐν τοῖς ὅλοις ἡ νέα δημιουργία μερικῶς τὰ ὅλα καὶ πεπληθυσμένως ἀποτελεῖ καὶ διὰ τῆς παλιγγενεσίας τὸ παρὸν εὖ τίθησιν, ἐν δὲ τοῖς νοητοῖς ἑνιαίως καὶ τῆς πρώτης ὑποστάσεως καὶ τῆς ἀνακυκλήσεως τῶν εἰδῶν τὰ αἴτια προείληπται.

Ἔτι δὲ τὸ κάλλιστον καὶ ἄριστον γένος ἐπ' ἀνθρώπους ἐν τῇ χώρᾳ παρ' ὑμῖν· ἕως τοῦ· γράμμασι τελευτᾶν ἀφώνους [23 BC].

Συνάπτειν βούλεται τὴν δευτέραν περίοδον τῇ προτέρᾳ καὶ μίαν εἶναι συνεχῆ ζωὴν τῶν Ἀθηναίων τῶν τε πρώτων

C M P
1 *δὴ νῦν* **P** *δὴ* om **M** cum 𝔗F (ar) Pl. 6 fort. *πραγμάτων ⟨καὶ μεγάλων⟩* 15 *καλοῦνται* **M** | cf. infra 102 A 20 *πρότερον* **C** 21 *ἐθρύλλουν* **P** 24 prius *καὶ* om **MP** 26 *καὶ τῆς ἀνακυκλήσεως* om **C** 29 *παρ'* ll. cum A 𝔗 F o Pl.: *τῇ παρ'* * ς Pl.

καὶ τῶν νῦν ὄντων διὰ τοῦ σπέρματος, οὗ φησι, βραχέος, ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τὰ πέρατα τῆς περιόδου τῆς προτέρας συνάπτει ταῖς ἀρχαῖς ταῖς μετ' αὐτὴν διὰ τὴν τῶν αἰτίων οὐσίαν καὶ τὴν ἀκατάληκτον κίνησιν τοῦ παντὸς καὶ τὴν ἀμετάβλητον, ὥς φησί τις, μεταβολήν. μὴ θαυμάσωμεν δέ, εἰ τὸν Σόλωνα νῦν μὲν ἔκγονον αὐτός φησι τῶν ἀρίστων E *ἐκείνων ἀνδρῶν, αὖθις δὲ ἡμεῖς κατὰ τὴν αἰτίαν ἵσταμεν τῆς κοσμικῆς πάσης ἐναντιώσεως· ὡς μὲν γὰρ ζῷον, ἀπ' ἐκείνων ἔχει τὸ γένος, ὡς δὲ νοῦς μερικὸς ὑποδεξάμενος τοὺς περὶ τοῦ πολέμου λόγους ἀνάλογόν ἐστι τῷ θείῳ διαπορθμεύοντι τὸν τῆς κοσμικῆς ἐναντιώσεως λόγον ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐπὶ τὸ αἰσθητόν. καὶ οὐ χρὴ ἐπιταράττεσθαι ἀπὸ τῶν τοιούτων ἐνστάσεων, ἀλλ' εἰδέναι τῶν ἀναλογιῶν τὴν φύσιν, ὅτι τὰ αὐτὰ πρῶτα καὶ ἔσχατα καὶ μέσα γίγνεται δι' ἀναλογίας.*

Ἦν γὰρ δή ποτε, ὦ Σόλων, ὑπὲρ τὴν μεγίστην φθορὰν ὕδασιν ἡ νῦν Ἀθηναίων οὖσα πόλις ἀρίστη πρός τε τὸν πόλεμον καὶ κατὰ πάντα εὐνομωτάτη διαφερόντως· ᾗ κάλλιστα ἔργα καὶ πολιτεῖαι γενέσθαι κάλλισται λέγονται πασῶν, ὁπόσων ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴν παρεδεξάμεθα [23 C].

Μεγίστην μὲν φθορὰν οὐ τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνός φησιν, ἀλλ' ἴσως τινὰ τῶν πρότερον γεγονότων κατακλυσμῶν. πολεμικωτάτην δὲ καὶ εὐνομωτάτην τὴν Ἀθηναίων πόλιν ὡς μίμημα οὖσαν τῆς ἐφόρου θεᾶς, ἣν φιλόσοφον καὶ φιλο- F *πόλεμον ἐρεῖ προελθών* [24 D]· *τὸ μὲν γὰρ πολεμικὸν ἀπὸ τοῦ φιλοπολέμου, τὸ δὲ εὔνομον ἀπὸ τοῦ φιλοσόφου μετειλήχασι. κάλλιστα δὲ ἔργα τὴν κατὰ τῶν Ἀτλαντίνων νίκην. καλλίστας δὲ πολιτείας, οὐχ ὅτι πολλὰς μετήλλαξεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν μίαν πολιτείαν πολλῶν πολιτειῶν εἴποι ἂν*

C M P

1 *οὗ* ll.: an *ὅ* uel *ὥς*? 5 cf. in remp. I 109, 8 ss 114, 28 | *θαυμάσομεν* **P** 6 *εἰς τὸν* **C** *ἔγγονον* **MP** *αὐτόν* **P** 10 possis *θείῳ* ⟨*τῷ*⟩ Kroll 10s cf. conu. 202 E 16 *ὦ* **MP**: *ὁ* **C** 20 *λέγονται κάλλισται* A𝔬 Pl. *ὁπόσων* (*ὁπόσον* **P**) ll. cum A𝔬 (S*s*) Pl.: *ὁπόσων νῦν* *ς Pl. 21 *ἀκοῇ* ς cum 𝔬 aliisque Pl. ll. 22 *δευκαλλίωνος* **C** 24 *εὐνομικωτάτην* **P** *τὴν τῶν* **P** 25s *καὶ πόλεμον* **C**

τις ἀριθμόν, ὥσπερ καὶ τὸν ἕνα κόσμον πολλῶν κόσμων συνεκτικόν· εἰ γὰρ καὶ ἡ ἑκάστου ζωὴ πολιτεία τίς ἐστιν, ἡ δὲ κοινὴ ζωὴ πολλῶν ἐστι τῶν μερικῶν ζωῶν κοινωνία, πολλῶν ἂν εἴη πολιτειῶν καθ' ἓν τὸ καλὸν ἕνωσις. πάντων δὲ ὁπόσων ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἴσμεν, διότι πρῶ- 40 τον μίμημά ἐστι τῆς τοῦ κόσμου πολιτείας, ὥστε τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀρίστην ἂν φαίης αὐτήν· ἐν οὐρανῷ γὰρ τὸ παράδειγμα αὐτῆς. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν καθ' ἕκαστον. πάλιν δὲ περὶ τοῦ σύμπαντος ἔργου τοῦ Ἀθηναίων ἀναμνηστέον ἡμᾶς αὐτούς, ὅτι μήτε μῦθος λεγόμενος μήτε ἱστορία ψιλή. ἐνίων μὲν ὡς ἱστορίαν μόνον ἀποδεξαμένων τὸν λόγον, ἐνίων δὲ ὡς μῦθον, καὶ τῶν μὲν λεγόντων, ὅτι πρῶτον μὲν καὶ αὐτῷ δοκεῖ τῷ Πλάτωνι ἐπιπόνου τινὸς εἶναι καὶ οὐ πάνυ εὐτυχοῦς ἡ τούτων καὶ τῶν τοιούτων λόγων ἀνάπτυξις. δεύτερον δέ, ὅτι καὶ ἡ Πλάτωνος παράδοσις οὐκ ἔστι τοιαύτη αἰνιγματώδης, οἵα ἡ Φερεκύδου, ἀλλὰ περὶ πλείστων δογμάτων διδάσκει σαφῶς· οὐ δεῖ οὖν προσβιάζεσθαι ἀναλύειν ⟨αὐτὴν⟩ τοῦ ἀνδρὸς σαφῶς ἡμᾶς προθεμένου διδάσκειν. τρίτον, ὅτι οὐδὲ ἀναγκαία ἡ ἀνάπτυξις ἐν τοῖς παροῦσιν· ἔστι γὰρ αἰτία γνώριμος τῆς παραθέσεως τοῦδε τοῦ διηγήματος ἡ ψυχαγωγία τῶν ἀκροατῶν. τέταρτον ἐπὶ τούτοις, ὅτι εἰ πάντα ἀναλύομεν, ταὐτὸν πεισόμεθα τοῖς B περὶ τὸν Ὅμηρον γλίσχρως διατρίβουσι. τῶν δὲ ἀξιούντων ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Φαέθοντα διηγήματος, ὅ φησιν ὁ Πλάτων [22 C] ὅτι μύθου μὲν ἔχει σχῆμα, δηλοῖ δὲ ἄλλο τι τῶν περὶ τὴν φύσιν συμβαινόντων, καὶ εἰς τὴν τῆς ἱστορίας ταύτης ἀνάγεσθαι πρὸς τὴν φύσιν ἐφαρμογήν, ἐπεὶ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, οὓς πατέρας εἶναί φησι τοῦδε τοῦ λόγου, διὰ μύθων ᾐνίσσοντο τὰ ἀπόρρητα τῆς φύσεως, ὥστε καὶ τῷ λέγοντι προσώπῳ πρέποι ἂν ἡ ἀνάπτυξις τοῦδε τοῦ διηγήματος· ὡς γὰρ αὐτὸς ὁ Τίμαιος οἰκείως τῇ τῶν Πυθαγορείων φιλοσοφίᾳ ποιήσεται τοὺς λόγους ἀπὸ τῶν ἀριθμῶν

CMP

3 δὲ — ἐστι om **C** ἐστιν ἡ **M** 4s quidni πασῶν? 5 ὁπόσον **P** 7s cf. rep. IX 592 B 11 μόνον om **MP** 13s cf. Phaedr. 229 D 14 οὐ om **C** ἐντυχοῦς **M** 16 cf. Arist. metaph. ν 8. 1091ᵇ 8 Pherec. frg. 4. 6 D. 21 τοῦ om **C** 23 cf. schol. **C** 31 οἰκεῖως (sscr. ο) **C** sic 31s cf. Iambl. uit. Pyth. 147. 64 Procl. in Parm. 623, 33

καὶ τῶν σχημάτων ὡς δι' εἰκόνων τὴν φύσιν ἀφερμηνεύων, οὕτω καὶ ὁ Αἰγύπτιος ἱερεὺς διὰ συμβόλων ἑαυτῷ προσφόρως ἀναδιδάσκοι ἂν τὴν περὶ τῶν πραγμάτων ἀλήθειαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἐν ἄλλοις ᾐτιάσατο τοὺς πάντα ἐκ τοῦ προχείρου λέγοντας, ἵνα καὶ τοῖς σκυτοτόμοις, φησί, κατάδηλον αὐτῶν ποιήσωσι τὴν σοφίαν· ὥστε οὐκ ἀλλότριός ἐστι τοῦ Πλάτωνος ὁ δι' αἰνιγμάτων ἀληθῆ C παραδιδοὺς λόγος. ταῦτα μὲν οὖν ἑκάτεροι λέγουσιν.

ἡμεῖς δὲ εἴπωμεν, ὅτι καὶ ἱστορία ταῦτα πάντα ἐστὶ καὶ ἔνδειξις τῆς κοσμικῆς ἐναντιώσεως καὶ τῆς ὅλης τάξεως, ἀφηγουμένη μὲν τὰ ἐπ' ἀνθρώπων γεγονότα, συμβολικῶς δὲ ἐν αὐτῇ περιέχουσα τὰ ἐν τῷ παντὶ περιέχοντα καὶ τὴν κοσμικὴν ἐναντίωσιν· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῶν πρώτων νοητῶν ἡ κατ' ἀντίθεσιν πρόοδος καὶ τὸν κόσμον ταῖς ἀντικειμέναις διεῖλε δυνάμεσι. καὶ εἰ βούλει, θεολογικῶς ἐφεξῆς κατὰ τὰς θείας τάξεις διέλωμεν τὸ πᾶν καὶ κατὰ τοὺς Πυθαγορείους τὰς ἐν αὐτῷ συστοιχίας κατίδωμεν. οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τῶν δυοῖν ἀρχῶν εἰς πέρας καὶ ἀπειρίαν, μᾶλλον δὲ τὰ τοῦ πέρατος συγγενῆ καὶ τῆς ἀπειρίας διῄρηται· τῶν γὰρ μικτῶν τὰ μὲν πρὸς ταύτης, τὰ δὲ πρὸς ἐκείνης ἐστὶ τῆς ἀρχῆς. ἀπὸ δὲ τοῦ μετ' ἐκείνας τριττοῦ φανέντος εἰς ἡνωμένα καὶ πεπληθυσμένα· πρώτως γὰρ ἐκεῖ τὸ πλῆθός ἐστιν ἡνωμένως. ἀπὸ δὲ τῆς ἑξῆς τριάδος εἴς τε ἀίδια καὶ φθαρτά· τὸ γὰρ μέτρον τοῦ εἶναι πᾶσιν ἐκεῖθεν. ἀπὸ δὲ τῆς τρίτης εἴς τε ἄρρενα καὶ θήλεα· καὶ γὰρ ἐν ταύτῃ πρώτως ἑκάτερον. ἀπὸ D δὲ τῆς πρώτης τῶν μεταξὺ κατὰ τὸ περιττὸν καὶ ἄρτιον· ὁ γὰρ ἑνιαῖος ἀριθμὸς ἐκεῖ. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν εἴς τε μερικὸν καὶ ὁλικόν, κατὰ δὲ τὴν τρίτην εἴς τε τὸ εὐθὺ καὶ περιφερές. τῶν δὲ αὖ νοερῶν κατὰ μὲν τὸ πρῶτον εἴς τε τὰ ἐν αὐτοῖς ὄντα καὶ τὰ ἐν ἄλλοις, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον

CMP

4 *καὶ ὁ αὐτὸς πλάτων* **M** | cf. Theaet. 180 D 5 *πάντας* **M** 6 *κατάδηλον ποιήσωσι τὴν αὐτῶν* **P** 9 *εἴπομεν* **MP** *καὶ* om **C** 11s *ἐν αὐτῇ* om **P** 12 *περιεχόμενα* ς 14 ⟨*ἡ*⟩ *καὶ* Kroll 16 cf. Arist. met. α 5. 986ª 15ss 17 *συστοιχείας* **P** *ἀπὸ* **MP**: *τὰ* **C** *δυεῖν* **M** 17—p. 131, 6 cf. schol. **MR** 18ss cf. schol. **CM** 19s cf. theol. Plat. 3, 9 22 *ἐκεῖ τὸ* **MP**: *ἐκεῖνο* **C** 23. 24 *εἴ τε* **P** bis 29 *τὸν πρῶτον* **C** 30 *ἑαυτοῖς* **MP** *τὸν δεύτερον* **MP**: *τὴν δευτέραν* **C**: corr s

εἴς τε τὰ ἔμψυχα καὶ τὰ ἄψυχα εἴς τε τὰ ἑστῶτα καὶ τὰ κινούμενα, κατὰ δὲ τὸ τρίτον εἴς τε τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὰ ἕτερα. καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἡγεμονικῶν εἴς τε τὰ ὁμοιότητι χαίροντα καὶ τὰ τῆς ἀνομοιότητος συγγενῆ, ἀπὸ δὲ τῶν ἀπολύτων εἴς τε τὸ χωριστὸν καὶ ἀχώριστον, ⟨ἀπὸ δὲ τῶν ἐγκοσμίων εἴς τε τὸ ἴσον καὶ ἄνισον⟩. ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἐν ἄλλοις τέτακται, καὶ νῦν παρ' ἡμῶν οἷον ἱστορήσθω. καθ' ἑκάστην γὰρ διάκρισιν ἡ μὲν τῶν βελτιόνων ἀγαθότης ἐφιεμένη πληροῦν τὰ καταδεέστερα καὶ ἀναιρεῖν τὰ φαῦλα τὸν πόλεμον ἀπεργάζεται, ἡ δὲ τῶν χειρόνων ἐπιθυμία τοῦ μοῖράν τινα παρασπάσασθαι τῶν κρεισσόνων ἐγείρει τὴν φαινομένην ἀντίθεσιν, ἐπειδὴ κἂν τοῖς πολέμοις οἱ πρὸς ἀλλήλους ἀνταγωνιζόμενοι χειρώσασθαι βούλονται τὰ τῶν ἀντιπάλων καὶ παντάπασιν αὐτοὺς ἐκποδὼν καταστῆσαι· ταῦτα μὲν οὖν δῆλα. νοητέον δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ παντὶ τῶν δυνάμεων ἀντι- E
θέσεις τὸν τοιόνδε τρόπον εἴς τε κοσμοῦντα καὶ κοσμούμενα τὴν διαίρεσιν ποιησαμένοις· πρῶτον μὲν εἴς τε ὑπερούσια καὶ τὰς οὐσίας· τὸ γὰρ τῶν θεῶν γένος ὑπερούσιον. ἔπειτα καὶ τὰς οὐσίας εἰς αἰωνίους ζωὰς καὶ τὰς κατὰ χρόνον ἐνεργούσας, καὶ τῶν κατὰ χρόνον ἐνεργούντων εἴς τε ψυχὰς καὶ σώματα, καὶ τῶν σωμάτων εἴς τε τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ τὰ κατὰ τὴν γένεσιν, καὶ τούτων εἴς τε τὰ ὅλα καὶ τὰ μέρη· μέχρι γὰρ τούτων ἐσχάτων ἡ διαίρεσις. καὶ αὖ τῶν μὲν ὑπερουσίων καὶ εἰς τὰς θείας ἰδιότητας, οἷον τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, τὸ περιττὸν καὶ τὸ ἄρτιον, τὸ ἑνοποιὸν καὶ διαιρετικόν, τὸ μόνιμον καὶ κινητικόν· τῶν δὲ αἰωνίων εἴς τε τὰς ὅλας οὐσίας καὶ τὰς μερικάς, καὶ τῶν ὅλων εἴς τε τὰς θείας καὶ ἀγγελικάς, τῶν δέ γε ψυχῶν εἴς τε τὰς θείας καὶ τὰς ὀπαδοὺς ἐκείνων, καὶ τῶν θείων εἴς τε οὐρανίας καὶ τὰς τῆς γενέσεως προ-

C M P

1 secundum τὰ om **C** 2 τὸν ll.: em s τὰ ταυτὰ **P** 4 τὰ om **C** 5 s ⟨ ⟩ ins ad schol. **MR**; cf. infra 51 E 82 E 7 scil. theol. Plat. cf. schol. **C** | οἷον ll.: ἀν- ci Kroll ἱστορείσθω **C** 10 ἡ **MP**: εἰ **C** 12 κἂν τοῖς **CM**: καὐτοῖς **P** 14 ἐκποδῶν **CM** 15 — p. 132,4 cf. schol. **MR** 16 τοιόνδε **P**: τοιοῦτον δὲ **CM** τε τὸν κοσμοῦντα **P** 20 debuit ἐνεργουσῶν 23 αὖ τῶν **CP**: αὐτῶν **M** 25 τὸ μόνιμον om **C** 26 ἄλλας **C** 28 ὀπαδοὺς **MP** 29 ss cf. schol. **C**

*μηθουμένας, καὶ τῶν θεοῖς συνεπομένων εἴς τε τὰς ἀιδίως
αὐτοῖς συντεταγμένας καὶ τὰς ἀφισταμένας πολλάκις, καὶ
τὰς ἀφισταμένας εἴς τε τὰς ἀχράντως προϊσταμένας τῆς*
F *γενέσεως καὶ τὰς κακυνομένας· μέχρι γὰρ τούτων ἡ κάθ-
οδος. τῶν δὲ οὐρανίων σωμάτων εἴς τε ἀπλανῆ καὶ πλανώ-
μενα, καὶ τούτων εἴς τε τὰ ἁπλῆν κινούμενα κίνησιν καὶ
τὰ ποικίλην, καὶ τῶν ποικίλην εἰς τὰς τῶν δυνάμεων ἰδιό-
τητας. καθόλου δὲ πασῶν τῶν εἰρημένων διαιρέσεων τὸ
κοσμοῦν καὶ τὸ κοσμούμενον καὶ πληροῦν καὶ πληρού-
μενον. εἰ δὲ δεῖ μὴ πρὸς μέρος βλέπειν, ἀλλὰ τῆς τῶν
ὅλων ἀντέχεσθαι νοήσεως, πανταχοῦ τὴν ἐναντίωσιν ταύτην
ὑποθετέον, καὶ γὰρ ἐν θεοῖς καὶ ἐν νοῖς καὶ ἐν ψυχαῖς καὶ
ἐν σώμασιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ τὸ πέρας καὶ ἄπειρον, ἐν δὲ νοῖς*
41 *ταυτότης καὶ ἑτερότης, ἐν δὲ ψυχαῖς ὁ ταὐτοῦ καὶ θατέρου
κύκλος, ἐν δὲ σώμασιν οὐρανὸς καὶ γένεσις. τάττεται δὲ τὰ
δεύτερα πρὸς τῶν ἀμεινόνων ἀεί. διὸ καὶ χρήσιμον εἶναί
φαμεν τόνδε τὸν μῦθον πρὸς τὴν ὅλην θεωρίαν τῆς φύ-
σεως, ὡς ἐκ τῶν ἐνεργειῶν καὶ τῶν κινήσεων ἐνδεικνύμενον
ἡμῖν τὴν ἐναντίωσιν τὴν κοσμικήν· πάντες γὰρ οἱ περὶ
φύσεως ἀναδιδάξαντες ἀπὸ τῶν ἐναντίων ἄρχονται καὶ ταῦτα
ποιοῦσιν ἀρχάς. ὃ καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς διὰ συμβόλων καὶ
αἰνιγμάτων τὴν ἐναντίωσιν ἡμῖν παραδίδωσι τῶν ἐν τῷ
παντὶ γενῶν ἥτις ἐστί, καὶ ὅπως διὰ τὴν νοερὰν ἐνέργειαν
τῆς Ἀθηνᾶς καθυποτάττεται τὰ χείρω τοῖς ἀμείνοσιν. εἰκό-
τως ἄρα καὶ ἔργα τῶν Ἀθηναίων καὶ πολιτείας ἐκάλεσεν
ὁ Πλάτων, ὅτι διὰ πάντων ᾔδει χωροῦσαν τὴν τοιαύτην
ἀναλογίαν, ἣν συνέχει μὲν καὶ ἡ νέα δημιουργία, πολλῷ δὲ
πρότερον αἱ ὅλαι δυνάμεις, ἀφ᾽ ὧν καὶ αὐτὴ πληρουμένη
νοῦς τε ὑφίστησι τοὺς ἐγκοσμίους καὶ ψυχὰς καὶ σώματα
κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἰδιότητα.*

B *Ἀκούσας οὖν ὁ Σόλων ἔφη θαυμάσαι καὶ πᾶ-
σαν προθυμίαν ἔχειν δεόμενος τῶν ἱερέων πάντα*

CMP

3 *προιεμένας* **C** 7 ad *ποικίλην* cf. schol. **C** 8 *δὴ* **C** 9 *τὸ* om **P** 13 *καὶ* om **M** *νοῖς* — 14 *δὲ* om **C** 15 *γενέσεις* **C** 16 *ἀεὶ πρὸς τῶν ἀμεινόνων* **MP** 18 *δεικνύμενον* **C** 19 *πάν-τες* — 20 *ἄρχονται* om **P** 21 *ὁ* om **MP** 26 *ἤδη* **P** 30 *κατὰ* **CM**: *διὰ* **P** 32 *σχεῖν* Plat. ll. praeter A

δι' ἀκριβείας οἱ τὰ περὶ τῶν πάλαι πολιτῶν ἑξῆς διελθεῖν [23 D].

Καὶ τοῦτο θείων ὄντως ἐστὶν ἴδιον, τὸ τὰ μὲν δεύτερα λιπαρῶς ἀντέχεσθαι τῶν πρώτων καὶ ἐνιδρῦσθαι ταῖς ἐκείνων ἀχράντοις νοήσεσι, τὰ δὲ πρῶτα δυνάμεσιν ἀφθόνοις καὶ ἀγαθότητι τοῖς δευτέροις ἐπιλάμπειν τὴν ἀφ' ἑαυτῶν πλήρωσιν. προηγεῖται μὲν οὖν τὸ θαῦμα, διότι καὶ ἐν ἡμῖν ἀρχὴ τοῦτό ἐστι τῆς τῶν ὅλων γνώσεως, ἐν δὲ τοῖς θείοις συνάπτει τῷ θαυμαζομένῳ τὸ θαυμάζον· ὅθεν καὶ Θαύμαντα θεόν τινα μέγιστον ὑμνήκασιν οἱ τὰ θεῖα σοφοί, τὸν διὰ τοῦ θαύματος ὑποκατακλίνοντα τὰ δεύτερα τοῖς πρώτοις. ἕπεται δὲ ἡ λιπαρὴς δέησις ἐπιτήδειον ἐργαζομένη τὸ μετασχεῖν ὀφεῖλον τῶν τελεωτέρων ἀγαθῶν.

Τὸν οὖν ἱερέα φάναι· Φθόνος οὐδείς, ὦ Σόλων, ἀλλὰ σοῦ τε ἕνεκα ἐρῶ καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν, μάλιστα δὲ τῆς θεοῦ χάριν [23 D].

Καὶ διὰ τῶν ὀνομάτων ἱκανῶς ὁ λόγος ἐνδείκνυται τὰς θείας τῶν φαινομένων αἰτίας· ὅ τε γὰρ Σόλων Ἀθηναῖος ὢν ἰνδάλματα φέρεται τῆς πολιούχου θεᾶς, καθὸ καὶ νοήσεως ἀντέχεται τελειοτέρας, καὶ ὁ ἱερεύς, οἷον ἐξ ἀδύτου C *τινὸς φθεγγόμενος, καὶ* ⟦*γὰρ*⟧ *τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγεγραμμένα διδάσκει καὶ μίμημα φέρει τῶν μέσων τάξεων τῆς τε νέας δημιουργίας καὶ τῆς ὅλης πατρικῆς αἰτίας, αἳ διαπορθμεύουσι τὰς τῆς ὑψηλοτέρας αἰτίας δόσεις ἐπὶ τὴν ὑφειμένην, ὥσπερ ἀπὸ πηγῆς τινος ἐκείνης πληροῦσαι τὴν δευτέραν τάξιν· καὶ πάντα ἐμμελῶς ἀποτελεῖται παρὰ τοῦ λέγοντος· τελειοῦται μὲν γὰρ ὁ Σόλων, εὐφημεῖται δὲ ἡ πόλις, ὑμνεῖται δὲ ἡ θεός, καὶ ἡ ἄνοδος γίνεται ἀπὸ τοῦ Σόλωνος διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν θεόν, μιμουμένη τὴν ἐπιστρεπτικὴν τῆς θεοῦ δύναμιν. καὶ ἔστι μὲν καὶ*

C M P

1 *πολιτειῶν* A Plat. 3 *θεῖον* **MP** 4 *ἐνιδρύσθαι* libri 6 *τὴν* **MP**: *τῶν* **C** 9 s cf. infra 56 E 296 B 297 A Orph. frg. 104 *θαύματα* **M** 12 *δὲ* **CM**: *δὴ* **P** 13 *τελειωτέρων* **P**: *τελειοτέρων* **M** 15 *ἀλλ' αὐτοῦ τε* **P** 16 *δὲ καὶ* Plat. ll. praeter A𝔗Fo(*q*) 20 s cf. Theaet. 162 A 23 s cf. p. 128, 11 s 25 *τινος* om **P** *πληροῦται* **MP** 26 *ὑποτελεῖται* **P** 27 s cf. infra 52 E 30 *ἐπιτρεπτικὴν* **P** *δύναμιν τῆς θεοῦ* **MP**

τοῦτο ἀγαθοειδές, τὸ τῆς τελειώσεως τῶν δευτέρων ἕνεκα ποιεῖσθαι τὰς ἐνεργείας· πρόνοιαν γὰρ †*ποιεῖται καὶ ὑπερπλήρη τῶν θείων δύναμιν. μεῖζον δὲ τὸ τῆς πόλεως ἕνεκα· καὶ γὰρ εὐρυτέραν ἔχει τὴν ἐνέργειαν καὶ μείζονος ἀντέχεται δυνάμεως. ἔτι δὲ καὶ τούτων θειότερον τὸ συντείνειν πᾶσαν τὴν διέξοδον εἰς τὴν θεὸν καὶ εἰς αὐτὴν καταλήγειν τὸ τέλος τῆς ὅλης ἐνεργείας. ἃ δὴ πάντα τὸ ἄφθονον καθαρῶς παρίστησι τοῦ ἱερέως, μὴ τὴν στέρησιν τοῦ φθόνου μόνον* D *ἐνδεικνύμενον, ἀλλὰ καὶ τὴν θείαν καὶ πρόχειρον τῶν ἀγαθῶν ἀπογέννησιν. πάλιν δὲ ὅμως μὴ λάθωμεν ταραττόμενοι διὰ τῶνδε τῶν λόγων, εἰ νῦν μὲν ὁ ἱερεὺς ὡς διαθέτης τοῦ λόγου μείζω καὶ θειοτέραν αἰτίαν ἀπεικονίζεσθαι λέγεται, νῦν δὲ οἱ Ἀθηναῖοι, πρόγονοι τοῦ Σόλωνος ὄντες, πρεσβύτεροι τῶν Σαϊτῶν, οἳ κατὰ τὰ κοσμητικὰ αἴτια τῆς ὅλης ἐναντιώσεως τάττονται· ὡς μὲν γὰρ ἐν τῷ διηγήματι ταύτην ἔχουσι τὴν τάξιν, ὡς δὲ κατὰ τὴν φυσικὴν πρόοδον εἰκόνα φέρουσιν ὑπερτέρων τινῶν καὶ θείων τάξεων. καὶ εἰ βούλει λέγειν, ἐπειδὴ πᾶσα ἡ δημιουργία καὶ ἡ κοσμικὴ ἐναντίωσις ἐν τῷ πατρὶ προείληπται τῶν ὅλων, τά τε κοσμοῦντα καὶ τὰ κοσμούμενα, λάβοις ἂν καὶ ἐκεῖ κατὰ ἀναλογίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων παραδειγματικὴν αἰτίαν ἐν ζωαῖς νοεραῖς. καὶ γὰρ αὖ καὶ ὁ πέπλος ἔσχατον εἴδωλόν ἐστι τῆς ὅλης ἐναντιώσεως· προηγεῖται δὲ ἔν τε τῷ παντὶ τὰ ἀληθινὰ τῶν θεῶν ἔργα κἀν ταῖς ποιητικαῖς αὐτῶν καὶ πρωτουργοῖς αἰτίαις· οὗ δὴ καὶ τὴν Ἀθηνᾶν μετὰ τῶν ὅπλων ἐκφανῆ γενέσθαι φασί. μᾶλλον δὲ ἔσχατον μὲν ὁ πέπλος,* E *τὸ τῆς ὑφαντικῆς ἔργον, εἴδωλον φέρων τοῦ κοσμικοῦ πολέμου καὶ τῆς δημιουργικῆς ἀπὸ τῆς θεοῦ τάξεως τῆς εἰς τὸ πᾶν προϊούσης, ὃν ἡ θεὸς ὑφαίνει μετὰ τοῦ πατρός. τούτου δὲ κρείττων ὁ ἐν λόγοις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐν αἰνίγμασι περὶ τῆς ὅλης ἐναντιώσεως καὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν ἔργων φερόμενος, ὃς καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ὅλην συντελεῖ κοσμοποιίαν, ὥσπερ ἐκεῖνος εἰς τὴν τῆς θεοῦ πομπὴν καὶ τὴν*

C M P

2 *μιμεῖται* ci t ad p. 135,16 s 3 *μείζονα* ll.: em s 9 *ἐνδεικνύμενα* ci Kroll 10 *ὅμως ἂν* **MP** 12 *θεωτέραν* **C** *αἰτίαν* om **P** 14 *κοσμικὰ* **P** 20 *ἐκεῖνα* **C** 24 *κἀν* **MP**: *καὶ* **C** 26 *ἐμφανῆ* **P** | cf. infra 51 D Orph. frg. 132 33 *τοῦ θεοῦ* **MP**

ὅλην πανήγυριν· τὰ γὰρ Παναθήναια τῆς εἰς τὸ πᾶν ἐστιν Ἀθηναϊκῆς ποιήσεως εἰκών. ἀνωτέρω δὲ τούτων ἀμφοτέρων ἐστὶν ὁ ἐν τῷ παντὶ νοερῷ φωτὶ τῆς Ἀθηνᾶς ὑφασμένος· ἡ γὰρ ἐναντίωσις ὑπόκειται τῇ μιᾷ ζωῇ τοῦ παντὸς καὶ ὁ πόλεμος μέρος τῆς δημιουργίας, ὃν ἡ στρατηγικὴ τῆς Ἀθηνᾶς διατάττει δεόντως. καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων ὁ ἐν ταῖς παραδειγματικαῖς αἰτίαις καὶ τῷ νοητῷ προϊδρυμένος καὶ ἐν τῇ μιᾷ νοήσει τῆς Ἀθηνᾶς περιεχόμενος·

ἥδε γὰρ ἀθανάτων προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασῶν
ἱστὸν ἐποίχεσθαι,

φησὶν Ὀρφεύς.

ἐκεῖ οὖν ἥ τε ὑφαντικὴ πρώτως καὶ ὁ πέπλος τῆς οὐσίας τῆς θεοῦ ταύτης, ἣ πάντα ἐστὶ νοερῶς, ὅσα τὸ πᾶν ἐγκοσμίως· οὐ γὰρ ἀλλαχοῦ βλέπουσα ἢ εἰς ἑαυτὴν τὸν ἐν τῷ παντὶ πρυτανεύει πόλεμον. ἀλλ' ἵνα ἐπὶ τὸ προκείμενον F *ἀναδράμωμεν, ἄντικρυς ὁ Αἰγύπτιος μιμεῖται τοῦ δημιουργοῦ τὴν ἄφθονον πρόνοιαν, περὶ οὗ μικρὸν ἐρεῖ προελθὼν* [29 E] *τὸ ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε γίνεται φθόνος. καὶ γὰρ αἱ προσεχῶς μετ' αὐτὸν τάξεις παρ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸν προβεβλημένην ἔχουσι τὴν ἄφθονον μετάδοσιν τῶν ἀγαθῶν· καὶ διὰ τὴν ἀφθονίαν ταύτην πληροῖ μὲν τὴν Σόλωνος διάνοιαν, ἐγκωμιάζει δὲ τὴν πόλιν, ὑμνεῖ δὲ τὴν πολιοῦχον θεόν, μερικά τε καὶ ὁλικὰ συνάπτων τά τε συνεχόμενα τοῖς συνέχουσιν ἐνίζων καὶ καθ' ἕνα δεσμὸν καὶ μίαν σειρὰν ἐξάπτων* 42 *πάντα τῆς θεοῦ.*

Ἡ τήν τε ὑμετέραν καὶ τήνδε ἔλαχεν καὶ ἔθρεψεν καὶ ἐπαίδευσε [23 D].

Θαυμαστόν τινα τρόπον ὁ Αἰγύπτιος ἐπέστρεψέ τε πάντα ἐπὶ τὴν θεὸν καὶ προήγαγεν ἀπ' αὐτῆς καὶ πάλιν ἐπέστρεψεν. ἀπὸ μὲν γὰρ τοῦ πολίτου διὰ τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν

C M P

3 ⟨*ὑπὸ*⟩ *τῆς* ci Kroll; sed cf. u. 8 9 *προφανεστάτη* **C** 11 cf. Tim. 24 D Orph. frg. 135 ex Procli in Crat. 53 p. 24 Lobeck Aglaoph. 541 16 *ὁ αἰγύπτιος ἄντικρυς* **P** 19 cf. infra 109 C 20 *μετ' αὐτοῦ* ll.: em Kroll 24 *ὑλικὰ* (*υλικὰ* **C**) ll.: corr t 26 *πάντας* **C** 27 *ὑμέτερον* **C** 29 *καὶ ἐπέστρεψέ τε* **C** *τε* om **P** 30 *ἀπ'* **MP**: *ἐπ'* **C** 30 s *ἀπέστρεψεν* **P**

πολιοῦχον ἀναδραμὼν ἐπιστροφὴν ἐποιεῖτό τινα ταύτην, ἀπὸ δὲ τῆς θεοῦ πάλιν ἐπί τε τὰ πρώτως αὐτῆς μετέχοντα καὶ τὰ δευτέρως ἐλθὼν πρόοδον ἐμιμεῖτο τὴν ἀπ' αὐτῆς, πάλιν δὲ αὖ τὰ μετέχοντα καὶ τρέφεσθαι καὶ παιδεύεσθαι παρὰ τῆς θεοῦ θέμενος ἐπέστρεψε καὶ ταῦτα πρὸς αὐτήν. ταῦτ' οὖν πῶς οὐχὶ θαυμαστῶς μιμεῖται τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις, αἳ καὶ αὐταὶ τοῖς πρὸ αὐτῶν ἐνίδρυνται καὶ τὰ μεθ' ἑαυτὰς γεννῶσί τε καὶ ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν αἰτίας; ταῦτα μὲν δὴ περὶ τούτων. τὸ δὲ λαχεῖν τοῦτο τί ποτέ ἐστι; καὶ πῶς οἱ θεοὶ διανείμασθαι λέγονται τὸ πᾶν; τῶν
B *δὴ κλήρων οἳ μέν εἰσι ψυχῶν μερικῶν, οἳ δὲ τῶν ἀχράντων γενῶν, οἳ δὲ δαιμόνιοι, οἳ δὲ ἀγγελικοί, οἳ δὲ αὐτῶν τῶν θεῶν· εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν μόνον ὁ τοῦ παντὸς πατὴρ καὶ πρόνοια μία καὶ νόμος εἷς, οὐδὲν ἔδει κλήρων οὐδὲ θείας διανομῆς. ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸν ἕνα τριάς ἐστι καὶ μετὰ τὴν μονοειδῆ πρόνοιαν ἡ πολυειδὴς καὶ μετὰ τὸν ἕνα νόμον τὸ πλῆθος τῶν εἱμαρμένων νόμων, ἀνάγκη καὶ διαίρεσιν εἶναι τῶν διοικουμένων καὶ πρόνοιαν ἄλλην περὶ ἄλλα καὶ τάξιν. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν διῄρηται τὸ πᾶν τοῖς δημιουργικοῖς ἀριθμοῖς, δυάδι, τριάδι, τετράδι, πεντάδι, ἑβδομάδι, δωδεκάδι· μετὰ γὰρ τὴν μίαν δημιουργίαν ἡ εἰς δύο τομὴ τοῦ παντός, οὐρανόν τε καὶ γένεσιν, διττοὺς ὑπέστησε κλήρους, οὐρανίους τε καὶ γενεσιουργούς. μετὰ δὲ ταύτην ἡ τριὰς διεῖλε τὸ πᾶν, περὶ ἧς καὶ ὁ παρ' Ὁμήρῳ* [O 190 ss] *φησὶ Ποσειδῶν τὸ*

ἦ τοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα,
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρύν,
Ἀίδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα.

καὶ μετὰ τὴν τριπλῆν διακόσμησιν ἡ τετραδικὴ διανομή, τετραχῶς ἐν τῷ παντὶ τὰ στοιχεῖα διατάττουσα, καθάπερ οἱ
C *Πυθαγόρειοί φασιν, οὐρανίως τε καὶ αἰθερίως, ὑπὲρ γῆν*

CMP

1 *τοιαύτην* **P** 4 *τρέφεσθαι καὶ* om **C** 4 *παιδέσθαι* **C** 7 *αὖται* **M** *ἐξίδρυνται* **P** 9 *τοῦτο* om **P** 10 *διανεῖμαι* **P** 13 *ἦν* om **M** 20 *πεμπτάδι* **P**: *πεμπάδι* **M** 26 *ἦ* ll. *πολιὴν* om **P** 27 *δ' ἔλαχεν* **C** 28 *ἡμερόεντα* **M** 29 *τριττὴν* **P** 30 *τὰ* om **P** *διατάττουσι* ll.: em s

τε καὶ ὑπὸ γῆν. καὶ μετὰ ταύτην ἡ πενταμερής· εἷς γὰρ ὁ κόσμος καὶ ἐκ πέντε μερῶν ὑφεστηκὼς καὶ σχήμασι καὶ θεοῖς προστάταις οἰκείοις διῃρημένος, οὐρανίοις, ἐμπυρίοις, ἀερίοις, ἐνύδροις, χθονίοις. καὶ μετὰ τήνδε τὴν κληρουχίαν ἡ ἑπταμερής· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῆς ἀπλανοῦς ἡ ἑπτὰς ἀρξαμένη διὰ πάντων φοιτᾷ τῶν στοιχείων. καὶ ἐπὶ πάσαις ἡ ἐν τῇ δωδεκάδι τοῦ παντὸς ἀφοριζομένη διακλήρωσις. τοῖς δὲ θείοις κλήροις οἱ τῶν ἀγγέλων καὶ δαιμόνων συνήρτηνται, ποικιλωτέρας ἔχοντες τὰς διανομάς· ὁ γὰρ εἷς θεῖος κλῆρος πολλῶν ἐστιν ἀγγελικῶν περιεκτικὸς καὶ ἔτι πλειόνων δαιμονίων κλήρων, ἐπειδὴ καὶ ἕκαστος ἄγγελος πλειόνων ἐπάρχει δαιμόνων, καὶ ἕκαστος κλῆρος ἀγγελικὸς πλείους ἔχει περὶ αὐτὸν δαιμονίους κλήρους· ὃ γάρ ἐστιν ἡ μονὰς ἐν θεοῖς, τοῦτο ἐν ἀγγέλοις ἀριθμός, καὶ ὅπερ ἐν τούτοις ἕκαστος, τοῦτο ἐν δαίμοσιν οἰκεῖον ἑκάστῳ φῦλον. ἀντὶ τριάδος οὖν ληψόμεθα συστάσεις τρεῖς καὶ ἀντὶ τετράδος ἢ δωδεκάδος ἀριθμοὺς τέτταρας καὶ δώδεκα χοροὺς ἑπομένους τοῖς ἑαυτῶν ἑκάστους ἡγεμόσιν, καὶ οὕτως ἀεὶ τοὺς ἀνωτέρω κλήρους ἑνικωτέρους φυλάξομεν· ὡς γὰρ ἐπὶ τῶν οὐσιῶν, D ὡς ἐπὶ τῶν δυνάμεων, ὡς ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν αἱ πρόοδοι πλῆθος ἀπογεννῶσιν, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν κλήρων οἱ μὲν πρώτιστοι δυνάμει προέχουσιν ἠλαττωμένοι κατὰ ποσόν, ἅτε ἐγγυτέρω τοῦ ἑνὸς πατρὸς ὄντες καὶ τῆς ὅλης καὶ μιᾶς προνοίας, οἱ δὲ δεύτεροι τήν τε δύναμιν ὑφειμένην καὶ τὸ πλῆθος ηὐξημένον εἰλήχασι. ταῦτα μὲν οὖν κοινῇ περὶ τῶν κλήρων θεωρητέον. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν εἰς δύο τομὴν τοὺς μὲν οὐρανίους, τοὺς δὲ ὑποσελήνους διειλόμεθα κλήρους, περὶ μὲν τῶν ἑτέρων οὐδεὶς ἂν απορήσειε λόγος, ὁποῖοί τινές εἰσι καὶ εἰ ἀεὶ διαμένουσιν ὡσαύτως. περὶ δὲ τῶν ὑπὸ σελήνην θαυμάζειν ἄξιον, εἴτε ἀιδίους εἴτε μὴ λέγοι τις αὐτούς· εἰ μὲν γὰρ ἀίδιοι τυγχάνουσιν ὄντες, πῶς τοῦτο

C M P

1 μετ' αὐτὴν **MP** (μετὰ **P**) 4 ἐνυδρίοις **MP** 7 δυωδεκάδι **MP** | cf. schol. **M** 8 οἱ **CM**: ἡ **P** 9 τὰς **C**: εἰς **MP** ὁ **MP**: οὐ **C** 10 ἔτι ς: περὶ **CMP**: an πολὺ? 16 ἢ ll.: καὶ ci s 16s δυωδεκάδος **MP** 17 τέτταρα **M**: τέσσαρα **P** 17s cf. Phaedr. 247 A 19 φυλάξομεν om **P** 20 δυναμένων **C** 29 αἰεὶ **P**

δυνατόν; πῶς γὰρ τῶν ἐν γενέσει πάντων μεταβαλλομένων καὶ ῥεόντων ἀίδιοι ⟨οἱ⟩ τῶν προνοούντων λέγοιντ᾽ ἄν; οὐ γὰρ ἀίδια τὰ ἐν γενέσει πράγματα. εἰ δὲ μὴ ἀίδιοι, πῶς ἄλλοτε ἄλλως ἔχει τὰ τῆς θείας ἐπιστασίας; ὁ γὰρ κλῆρος οὔτε χωριστή τίς ἐστιν ἐνέργεια τῶν θεῶν, ἵνα τούτων μεταπιπτόντων αὐτὴν ἐξῃρῆσθαι καὶ μένειν ἀμετάβλητον λέγοι-
E *μεν, οὔτε τὸ διοικούμενον μόνον ἐστίν, ἵνα μηδὲν ἄτοπον ᾖ τὸ μεταρρεῖν καὶ ἐν παντοίαις μεταβολαῖς φέρεσθαι τὸν κλῆρον, ἀλλ᾽ ἔστι θεοῦ λῆξις καὶ πρόνοια περὶ τάδε καὶ ἄσχετος ἐπιστασία, καὶ διὰ μὲν τὸ διοικούμενον οὐκ ἀνέχεται τοῦ λόγου τῆς ἀιδιότητος, διὰ δὲ τὸ ἐφεστὸς ἀναίνεται τὴν φθοράν, ἵνα μὴ ψυχῶν μερικῶν πάθος ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀνενέγκωμεν ἄλλοτε ἄλλους κλήρους αὐτοῖς διδόντες. τίς ἂν οὖν λόγος καὶ τοῖς θεοῖς τὸ ἀμετάβλητον φυλάττων καὶ τοῖς ἐν γενέσει τὴν μεταβολὴν ἐξηγήσαιτο τὸν κλῆρον, ὅπως ἡμῖν ἐστι ληπτέον; ἢ τοῦτον ἴσως ἡμῖν τὸν τρόπον μετιοῦσι τῆς θεωρίας ἔσται ῥᾴων ὁ λόγος, ὃν καὶ ἀλλαχοῦ πολλάκις ἐνεκρίνομεν λέγοντες, ὅτι δὴ τὰ ἐν γενέσει πάντα καὶ αὐτὴν τὴν γένεσιν οὐκ οἰητέον ἐκ μεταβαλλομένων εἶναι καὶ μεταρρεόντων μόνον πραγμάτων, ἀλλ᾽ εἶναί τι καὶ ἐν τούτοις ἀμετάβλητον καὶ ἀεὶ ὡσαύτως διαμένειν πεφυκός· τό τε γὰρ διάστημα τὸ πάσας ὑποδεξάμενον τὰς τοῦ κόσμου μερίδας καὶ περιέχον ἐν αὑτῷ καὶ τεταμένον διὰ πάντων τῶν σωμά-*
F *των ἀκίνητόν ἐστιν, ἵνα μὴ τῶν κινουμένων ὂν δέηται καὶ αὐτὸ χώρας ἄλλης, καὶ τοῦτο ἐπ᾽ ἄπειρον προϊὸν λανθάνῃ, καὶ τὰ αἰθέρια τῶν θείων ψυχῶν ὀχήματα, ἃ δὴ περιβέβληνται, τὰς ἐν οὐρανῷ μιμούμενα ζωὰς ἀίδιον ἔχει τὴν οὐσίαν καὶ διαιωνίως συνήρτηται ταῖς θείαις ψυχαῖς, ὄντα πλήρη καὶ γονίμου δυνάμεως καὶ κίνησιν ἐγκύκλιον ποιούμενα κατὰ δεύτερόν τινα τῶν οὐρανίων κύκλον, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις ἡ τῶνδε τῶν στοιχείων ὁλότης ἡ αὐτὴ μένει, κἂν τὰ μέρη φθείρηται παντοίως· δεῖ γὰρ ἕκαστον*

CMP

2 *οἱ* add Kroll *λέγοιντο* **MP**: *λέγοιτ᾽* **C** 7 *μόνον* **CM**: *μένον* **P** 8 *ᾖ* **P**: *ἦν* **CM** 11 *ἐφεστὼς* **P** 16 *ἢ* ll. *μετοῦσι* **C** 17 *ῥᾶον* **M** 23 *τεταγμένον* ll.: em s 24 *ὂν* om **P** 25 *λανθᾶνον* **C**: *λαμβάνει* **P** 26 cf. orac. chald. 47 28 *συνήρτηνται* **CMP**: corr ς 29 prius *καὶ* fort. del 30 *κατὰ δὲ* **MP**

εἶδος ἀνέκλειπτον εἶναι τοῦ παντός, ἵνα τέλειον ᾖ τὸ πᾶν, 43
καὶ ἵνα τὸ ἐξ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας ἀκίνητον ᾖ κατ' οὐσίαν· πᾶσα δὲ ὁλότης εἶδός ἐστι, μᾶλλον δὲ εἴδους ἑνὸς ὁλοτελεῖ μετουσίᾳ τοῦτο ὃ λέγεταί ἐστι. καὶ ὁρᾷς, ὅπως ἐν τάξει προῆλθεν ἡ τῶν σωμάτων φύσις· τὸ μὲν γάρ ἐστι πᾶσαν κίνησιν ἀκίνητον, τὸ δὲ τὴν κατὰ τόπον προσεδέξατο μόνην· αὕτη γάρ ἐστι πορρωτάτω τῆς κατ' οὐσίαν μεταλλαγῆς. τὸ δὲ καὶ τὰς ἄλλας ἐν τοῖς ἑαυτοῦ προσήκατο μέρεσι, τῷ δὲ ὅλῳ μένει παντελῶς ἀμετάβλητον. καὶ οἱ μὲν οὐράνιοι κλῆροι προσεχῶς τὸ διάστημα διελόντες καὶ αὐτὸν συνδιεῖλον τὸν οὐρανόν, οἱ δὲ ὑπὸ σελήνην πρώτως μὲν τὰς ἐν τῷ διαστήματι μοίρας διέλαχον, ἔπειτα κατὰ τὰ διωρισμένα τῶν ψυχῶν ὀχήματα τὴν διανομὴν ἐποιήσαντο, καὶ τρίτον κατὰ τὰς ὅλας τῆς γενέσεως μερίδας ἀεὶ ὡσαύτως διαμένουσιν. οὐκ ἄρα μεταβάλλουσιν οἱ κλῆροι τῶν θεῶν οὐδὲ ἄλλοτε ἄλλως ἔχουσιν· οὐ γὰρ ἐν τοῖς μεταβαλλομένοις B
προσεχῶς ἔχουσι τὴν ὑπόστασιν. πῶς οὖν καὶ ἐν τούτοις αἱ τῶν θεῶν ἐλλάμψεις παραγίνονται; πῶς δὲ αἱ τῶν ἱερῶν καταλύσεις; πῶς δὲ ὁ αὐτὸς τόπος ἄλλοτε ὑπ' ἄλλων καταλαμβάνεται πνευμάτων; ἢ τῶν θεῶν ἀιδίους ἐχόντων κλήρους καὶ διελομένων τὴν γῆν κατὰ τοὺς θείους ἀριθμοὺς ὁμοίως ταῖς τοῦ οὐρανοῦ τομαῖς ἐλλάμπεται καὶ ταῦτα καθ' ὅσον ἐπιτηδειότητος αὐτοῖς μέτεστι. τὴν δὲ ἐπιτηδειότητα ταύτην ποιεῖ μὲν καὶ ἡ τῶν οὐρανίων περιφορὰ διὰ τῶνδε τῶν σχημάτων τοῖσδε δύναμιν παρεχομένη κρείττω τῆς παρούσης φύσεως, ποιεῖ δὲ καὶ ἡ ὅλη φύσις, ἑκάστῳ τῶν ἐλλαμπομένων ἐντιθεῖσα συνθήματα θεῖα, δι' ὧν αὐτοφυῶς ταῦτα μετέχει τῶν θεῶν — ἅτε γὰρ ἐξηρτημένη τῶν θεῶν εἰκόνας ἐκείνων ἄλλας ἄλλοις ἐντίθησι — δρῶσι δὲ καὶ οἱ καιροί, καθ' οὓς καὶ αἱ τῶν ἄλλων πραγμάτων διακυβερνῶνται συστάσεις, καὶ αἱ τῶν ἀέρων εὐκρασίαι. καὶ ὅλως τὰ

C M P

4 ὁλοτελὴς **C** 6 ἀκίνητον οἷον ἡ γῆ, τὸ δὲ αἰθέριον τὴν κατὰ τὸν τόπον **M** 7 μόνον **P** 8 ἄλλας **MP**: ὅλας **C** 9 ὅλαν **P** sic 13 ἐποιήσατο **C** 14 τρίτον **C**: κρεῖττον **MP** 15 θεῶν **MP**: ἐθνῶν **C** 18 ἐλλάψεις **M** 19 κατακλύσεις **P** 20 ἢ ll. 22 τῶν οὐρανῶν **M** 25 παρεχομένην **P** 29 ἐκείνοις **P**

περὶ ἡμᾶς ἅπαντα συντελεῖ πρὸς τὴν τῆς ἐπιτηδειότητος ταύτης αὔξησίν τε καὶ μείωσιν. ὅταν οὖν κατὰ τὴν τῶν πολλῶν τούτων αἰτίων συνδρομὴν ἐπιτηδειότης ἐγγένηταί C *τινι τῶν μεταβάλλεσθαι πεφυκότων τῆς μετουσίας τῶν θεῶν, ἐκφαίνεται κἀν τούτοις τὸ θεῖον πρότερον ἀποκεκρυμμένον ὑπὸ τῆς ἀνεπιτηδειότητος τῶν δεξομένων καὶ τὸν μὲν οἰκεῖον κλῆρον ἔχον αἰωνίως καὶ προτεῖνον τὴν ἑαυτοῦ μετουσίαν, οὐ μετεχόμενον δὲ ὑπὸ τούτων ἀνεπιτηδείων ὄντων, ἀλλ' ὥσπερ τῶν μερικῶν ψυχῶν ἄλλοτε ἄλλους βίους αἱρουμένων αἳ μὲν τοὺς προσφόρους αἱροῦνται τοῖς οἰκείοις θεοῖς, αἳ δὲ καὶ ἀλλοίους λήθῃ τῶν οἰκείων, οὕτω δὴ καὶ τῶν ἱερῶν τόπων οἳ μὲν τῷ τὸν κλῆρον τὸν ἐκεῖ διαλαχόντι προσῳκείωνται, οἳ δὲ καὶ ⟨εἰς⟩ ἄλλην τάξιν ἀνήρτηνται, καὶ διὰ τοῦτο οἳ μὲν εὐτυχέστερον, οἳ δὲ ἀτυχέστερον ἐθείωσαν, φησὶν ὁ Ἀθηναῖος ξένος* [leg. VI 771 BC]· *εἴτ' οὖν τελεστικῆς εἴτε νομοθετικῆς τήνδε τὴν πόλιν ἀνείσης θεῷ τῷ κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς κλῆρον τὸν ἀίδιον ταύτην λαχόντι τὴν μοῖραν, ἥ τε ζωὴ μᾶλλον ὁμοιοῦται πρὸς τὸν ἔφορον θεὸν καὶ τὰ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ⟨ὄντα⟩ μᾶλλον κατορθοῖ τοῦ μὴ ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἐπὶ τὰς πράξεις ὁρμῶντος, καὶ ὁ τὸν τοῦ λαχόντος θεοῦ βίον ᾑρημένος μᾶλλον κατορθοῖ τοῦ* D *πρὸς ἄλλην τάξιν ἑαυτὸν μεταστήσαντος. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον καὶ ὁ Αἰγύπτιος τὴν Ἀθηνᾶν φησι λαχεῖν τήν τε ἐπώνυμον αὐτῆς πόλιν καὶ τὴν ἑαυτοῦ, τὴν Σάιν, ἴσως μὲν καὶ ἀπὸ τῆς πολλῆς ὁμοιότητος πρὸς αὐτὴν τῆς τῶν πολιτῶν ζωῆς τεκμαιρόμενος, ἴσως δὲ καὶ ἐκ τῆς τελεστικῆς καὶ τῶν ἱερατικῶν ἔργων τῆς τοιαύτης κληρουχίας συνῃσθημένος· ὡς γὰρ καὶ ἄλλων θεῶν, οὕτω καὶ Ἀθηνᾶς ἐστι κλῆρος ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοερῶν αἰτίων εἰς τὸν τῆς γῆς τόπον προελθούσης. ἔστι γοῦν ἐν μὲν τῷ πατρὶ πρώτως,*

C M P

2 *τῶν* om **C** 3 *τούτων* om **M** 4 ss cf. p. 145, 24 ss 6 s *τῶν μὲν οἰκείων κλῆρον ἐχόντων* **C** 12 alterum *τὸν* om **M** *διαλαχόντα* **P**: **M**[1] ante corr. 13 *καὶ ⟨εἰς⟩* Kroll: *εἰς* s 14 *εὐτυχέστεροι* **P** *ἀτυχέστεροι* **P** ante corr. *ἐθείωσαν* **MP**: *ἐβίωσαν* **C** 19 *ὄντα* ins Kroll an *ἔργα ⟨τὰ⟩*? 20 *τοῦ μὴ* — 21 *κατορθοῖ* om **P** 20 s cf. infra 50 E 22 *καταστήσαντος* **C** fort. melius 24 *αὐτοῖς* **P**

ἐν δὲ τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς κατὰ δευτέραν τάξιν, ἐν δὲ τοῖς δώδεκα ἄρχουσι τρίτην ποιησαμένη πρόοδον, ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ μετὰ ταύτην ἐκφανεῖσα τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν, ἄλλως μὲν ἐν τῇ ἀπλανεῖ· καὶ γὰρ ἐκεῖ κλῆρός τις ἀνήπλωται τῆς θεοῦ ταύτης, εἴτε ὁ περὶ τὸν Κριὸν τόπος, εἴτε ὁ περὶ τὴν Παρθένον, εἴτε καὶ τῶν ἀρκτῴων ἀστέρων τις, ὥσπερ ἔνιοι τὴν †ἐκεῖ σελήνην φασίν. ἄλλως δὲ ἐν ἡλίῳ· καὶ γὰρ ἐνταῦθα δύναμις θαυμαστὴ καὶ τάξις Ἀθηναϊκὴ κατὰ τοὺς θεολόγους μετὰ ἡλίου τὰ ὅλα δημιουργεῖ. ἄλλως δὲ ἐν σελήνῃ, E τῆς ἐκεῖ τριάδος οὖσα μονάς. ἄλλως δὲ ἐν τῇ γῇ, κατὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν τῆς γῆς διακληρώσεων πρὸς τὰς οὐρανίας διανομάς, καὶ περὶ γῆν ἄλλως ἐν ἄλλοις τόποις, κατὰ τὰς ἰδιότητας τῆς προμηθείας. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν, εἰ λέγοιτο καὶ τὰς Ἀθήνας εἰληχέναι μία θεὸς καὶ τὴν Σάιν· οὐ γάρ, ὥσπερ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ δύο σώματα ἐνοικεῖν οὐ πεφύκασι, διότι μετὰ σχέσεως ποιοῦνται τὴν πρόνοιαν, οὕτω καὶ περὶ τῶν θεῶν οἰητέον ἐστίν· ἀλλ' ἔστι μὲν καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως μετουσία κατὰ διαφόρους τόπους, ἐν δὲ τῇ μιᾷ καὶ πλῆθός ἐστι, καὶ ἄλλως μὲν ὑπὸ τοῦδε τοῦ τόπου, ἄλλως δὲ ὑπ' ἄλλων μετέχεται, καὶ ἐφ' ὧν μὲν ἡ ταυτότης πλείων, ἐφ' ὧν δὲ ἡ ἑτερότης. εἰ δὴ ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, καὶ κλῆροι τῶν θεῶν ἀιδίως ἑστήκασιν ἐν τῷ παντί, καὶ τούτων ὄντων εἰσὶ καὶ αἱ κατὰ χρόνον ἐκφάνσεις ἄλλαι κατ' ἄλλους τόπους. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ παλαιὰ θεολογία τὴν διαιώνιον τῶν κλήρων οὐσίαν, ὥσπερ ὅταν λέγηται παρ' Ὁμήρῳ [O 190] τὸ

ἦ τοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἅλα ναιέμεν αἰεί·

τὸ γὰρ ἀεὶ τῆς ἀιδιότητός ἐστι σημαντικόν. καὶ ὅλως ἐπει- F δὴ δεῖ πρὸ τῶν ποτὲ μετεχόντων εἶναι τὰ ἀεὶ μετέχοντα τῶν θεῶν, ἀνάγκη καὶ τῶν ἐγχρόνων τοὺς ἀιδίους προϋφεστάναι

CMP

3 ἐκφήνασα s 3 s ἄλλως μὲν om **C** καὶ ἄλλως μὲν **P** 4 ἐν τῇ ς: ἐν δὲ τῇ **CMP** τις om **C** 5 cf. p. 98, 22 7 ἐκεῖ σελήνην **CMP**: ἐκεῖσε ἠλέκτραν ς: ἐκεῖ Ἑλίκην coni Dittmann; cf. Boll Sphaera 473 s et infra p. 165, 16 ss 12 διαμονὰς **C** 14 μία om **P** 15 αἱ om **C** 20 μὲν **MP**: μὴ **C** 22 τούτων — 23 καὶ om **MP** χρόνον **P**: τόπον **CM** 24 καὶ om **M** 25 λέγοιτο **P** 27 ἤ ll. ἐγὼ μὲν **P** 29 δὴ δεῖ εἶναι πρὸ **C** sic

κλήρους· ὡς γὰρ καὶ δαίμονες πρὸ τῶν μερικῶν ψυχῶν ἕπονται θεοῖς, οὕτω καὶ αἱ λήξεις ἀεὶ τῶν θεῶν εἰσιν ἐξηρτημέναι πρὸ τῶν μερικῶν ἐλλάμψεων, καὶ ταύτας τὰς λήξεις θεοὶ συνέχουσιν ἐγκόσμιοι, χθόνιοι μὲν τὰς χθονίας, ἐνύδριοι δὲ τὰς ἐνυδρίους, ἀέριοι δὲ τὰς ἀερίους, καὶ πρὸ τῶν φαινομένων σωμάτων τοῖς αἰθερίοις ὀχήμασιν ἐποχοῦνται 44 *⟨μιμουμένοις⟩ τοὺς ἐν οὐρανῷ θεούς. εἰ δὲ καὶ ἄλλους κλήρους ὑπὸ σελήνην θετέον τῷ θείῳ συμπροϊόντας ἄνωθεν φωτί, ἐπέσκεπται ἐν ἄλλοις. πρὸς δὲ τὸ παρὸν καὶ ταῦτα ἀπόχρη.*

Προτέραν μὲν τὴν παρ' ὑμῖν ἔτεσι χιλίοις ἐκ γῆς τε καὶ Ἡφαίστου τὸ σπέρμα παραλαβοῦσαν ὑμῶν, τήνδε δὲ ὑστέραν [23 DE].

Περὶ τῆς Ἡφαίστου δημιουργίας πῶς ἄν τις διαταττόμενος μὴ παντάπασιν τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως ἀποπίπτοι; τὰ μὲν γὰρ τοῖς πολλοῖς λεγόμενα περὶ αὐτοῦ τῶν παντελῶς ἐστι κατεγνωσμένων· ἃ δὲ οἱ νεώτεροι διαλαβόντες φασίν, ἔστι μὲν ἀληθῆ, δεῖται δὲ οὐκ ὀλίγης συστάσεως. ἄνωθεν οὖν ἡμεῖς ἀπὸ τῶν θεολόγων τὰς περὶ αὐτοῦ πίστεις ἐπενέγκωμεν ταῖς ἡμετέραις παραδόσεσιν. ὅτι μὲν οὖν τῆς δημιουργικῆς ἐστι σειρᾶς, ἀλλ' οὐχὶ τῆς ζῳογονικῆς ἢ συνοχικῆς ἢ ἄλλης τινός, δηλοῦσιν οἱ θεολόγοι χαλκεύοντά τε αὐτὸν καὶ κινοῦντα τὰς φύσας καὶ ὅλως ἐργοτεχνίτην παραδιδόντες. ὅτι δὲ τῶν αἰσθητῶν δημιουργός, ἀλλ' οὐ τῶν B *ψυχικῶν ἢ τῶν νοερῶν ἔργων, καὶ τοῦτο οἱ αὐτοὶ δηλοῦσιν· ἡ γὰρ τοῦ ἐσόπτρου κατασκευὴ καὶ ἡ χαλκεία καὶ ἡ χωλεία καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα σύμβολα τῆς περὶ τὸ αἰσθητὸν αὐτοῦ ποιήσεώς ἐστι. καὶ μὴν καὶ ὅτι πάντων τῶν αἰσθητῶν ἐστι ποιητής, ἐκ τῶν αὐτῶν φανερόν, οἵ φασιν αὐτὸν ἄνωθεν ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου φέρεσθαι μέχρι γῆς, καὶ οἳ τὰς ὑποδοχὰς*

CMP

4 *χθονίους* **P** 7 ⟨ ⟩ ins ad p. 138, 27: an *μιμούμενοι*?: *κατὰ* ς 9 cf. in remp. I 178, 6 ss II 94, 26 ss 11 *ἡμῖν.* 12 *ἡμῶν* **P** 12 *λαβοῦσαν* **C**: *παραλαβοῦσα* Plat. sed cf. p. 143, 30 s 144, 6 ss 13 *τὴν δὲ* ς cum o(r) Plat. *ὑστεραίαν* **M**: *δευτέραν* **P** 15 *ἐκπίπτοι* **P** 17 *νεώτερον* **P** 22 cf. infra 101 D 227 C Orph. frg. 140 in Parm. 829, 14 23 *ἐργοτέχνην* **C** | cf. p. 12, 18 26 cf. infra 163 F Orph. frg. 195 29 *αὐτῶν ἐστι φανερὸν* **P**

πάσας τῶν ἐγκοσμίων θεῶν Ἡφαιστοτεύκτους ποιοῦσιν. εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχειν φαμέν, εἴη ἂν ὁ θεὸς οὗτος δημιουργὸς ὁλικὸς τῆς σωματοειδοῦς ἁπάσης συστάσεως, τάς τε ἐμφανεῖς ἕδρας προευτρεπίζων τοῖς θεοῖς καὶ πάντα εἰς τὴν μίαν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου συμπληρῶν, ζωῆς τε πάντα τὰ δημιουργήματα πληρῶν σωματικῆς καὶ τὸ ἀντίτυπον τῆς ὕλης καὶ παχὺ διακοσμῶν καὶ συνέχων τοῖς εἴδεσι· διὰ ταῦτα γὰρ καὶ ὑπὸ τῶν θεολόγων λέγεται χαλκεύειν, ὡς στερεῶν καὶ ἀντιτύπων ἐργάτης, καὶ διότι χάλκεος ὁ οὐρανὸς ὡς μίμημα ὢν τοῦ νοητοῦ καὶ ὁ τοῦ οὐρανοῦ ποιητὴς χαλκεύς. χωλεύειν δὲ ἀμφοτέροις τοῖς ποσίν, ὡς τῶν ἐσχάτων δημιουργὸς ἐν ταῖς προόδοις τοῦ ὄντος — τοιαῦτα γὰρ τὰ C σώματα — καὶ ὡς μηκέτι δυνάμενος προϊέναι ἐπ' ἄλλην τάξιν, καὶ ὡς τοῦ παντὸς ποιητὴς ἀσκελοῦς ὄντος, ὡς ὁ Τίμαιος ἐρεῖ [34 A]. φέρεσθαι δὲ ἄνωθεν εἰς γῆν, ὡς τὴν ἑαυτοῦ δημιουργίαν διὰ πάσης διατείνων τῆς αἰσθητῆς οὐσίας. εἴτε οὖν φυσικούς τινες ἐν τῷ παντὶ λέγοιεν λόγους εἴτε σπερματικούς, τὴν πάντων τούτων αἰτίαν εἰς τὸν θεὸν τοῦτον ἀνενεκτέον. ὃ γὰρ ἡ φύσις ποιεῖ δύνουσα κατὰ τῶν σωμάτων, τοῦτο θείως καὶ ἐξῃρημένως ὁ θεὸς οὗτος διαπλάττει τὴν φύσιν κινῶν καὶ ὀργάνῳ χρώμενος αὐτῇ πρὸς τὴν σφετέραν δημιουργίαν· καὶ γὰρ τὸ ἔμφυτον θερμὸν Ἡφαίστειόν ἐστιν, ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν σωματικὴν ποίησιν παραγόμενον. τὴν μὲν οὖν ὁλικὴν αἰτίαν τῶν γιγνομένων ἐπὶ τοῦτον ἀνήνεγκε τὸν θεὸν ὁ λόγος. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὕλης δεῖ τοῖς γιγνομένοις — καὶ γὰρ οἱ ἐν οὐρανῷ θεοὶ δανείζονται μόρια ἐκ τοῦ παντὸς ὡς αὖθις ἀποδοθησόμενα πρὸς τὴν τῶν θνητῶν ζῴων γένεσιν — πάνυ θαυμαστῶς καὶ ταύτην διὰ τῆς γῆς παραδέδωκε· καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ σπέρματι λόγοι τέ εἰσι καὶ ὑποκείμενον, καὶ οἱ μὲν ἐκ τῆς D Ἡφαίστου τέχνης, τὸ δὲ ἀπὸ γῆς· πᾶν γὰρ τὸ ὑλικὸν αἴτιον νῦν γῆν ἀκουστέον, οὐχ ὅτι αὐτόχθονες οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ'

CMP

2 ἔχοι **P** 3 ὁλικῶς ς 4s πάντα post ἁρμονίαν **M** 5 ad ζωῆς cf. schol. **C** 9 cf. infra 227 C | Hom. *P* 425 10 ὢν **CM**: ὂν **P** 13 προιέναι δυνάμενος **MP** 16 cf. in remp. I 82, 11 19 ἀνεκτέον **C** 24 παραγενόμενον **C** 26s cf. Tim. 42 E

ὅτι καὶ πᾶσαν τὴν γένεσιν γῆν εἰώθασι καλεῖν καὶ πᾶν τὸ ἔνυλον γήινον· ἀναγκαίως οὖν τὰ σπέρματα ἐκ γῆς ἐστιν. ὄργανον μὲν οὖν Ἡφαίστειόν ἐστι τὸ πῦρ, ὕλη δὲ ἡ γῆ διὰ τοῦ πυρὸς κινουμένη καὶ ζῳογονοῦσα, καθ' ἑαυτὴν ἀπεψυγμένη. διὸ καὶ νῦν ὡς ταύτην ἀποπληροῦσα τῷ Ἡφαίστῳ τὴν ὑλικὴν τάξιν παρείληπται, καὶ διὰ ταῦτα εἴρηται τὸ σπέρμα τοῦ Ἡφαίστου μετὰ τῆς γῆς ὑποστῆσαι τὴν γένεσιν τῶν Ἀθηναίων· ἐπεὶ καὶ κατὰ τὸν μῦθον ὁ Ἥφαιστος ἐρῶν τῆς Ἀθηνᾶς ἀφῆκε τὸ σπέρμα εἰς γῆν, καὶ ἐκεῖθεν ἐβλάστησε τὸ τῶν Ἀθηναίων γένος. ἀεὶ μὲν οὖν ὁ Ἥφαιστος καὶ ὅλως ἐρᾷ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ νοερὸν αὐτῆς τοῖς αἰσθητοῖς ἔργοις μιμούμενος. αἱ δὲ Ἀθηναϊκαὶ ψυχαὶ μάλιστα κατὰ ταύτην τοῦ Ἡφαίστου τὴν ἐνέργειαν δέχονται τὰ ὀχήματα παρ' αὐτοῦ καὶ εἰσοικίζονται ἐν σώμασιν ἐκ τῶν Ἡφαίστου λόγων καὶ τῆς γῆς ὑποστᾶσιν, τῶν λόγων Ἀθηναϊκὰ συνθήματα λαβόντων· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ πρὸ τῆς φύσεως τε-

E λεστὴς τῶν σωμάτων ἄλλοις ἄλλα σύμβολα τῶν θείων ἐπιτιθείς. ἀλλὰ τίς ἡ χιλιάς, καθ' ἣν Ἀθηναῖοι πρότεροι τῶν Σαϊτῶν; λεγέσθω μὲν οὖν καὶ ταῦτα ἱστορικῶς, σημαίνειν δὲ ἔοικε καὶ τὸ πρεσβεῖον τῆς τῶν Ἀθηναίων ζωῆς, ὅτι ὅλῳ εἴδει τὴν ἑαυτῶν ζωὴν ὑπερτέραν εἶχον τῆς τῶν Σαϊτῶν· ὡς γὰρ ἐν ταῖς ἀφανέσι τάξεσι τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἐξῆπται πλείω γένη, τὰ μὲν προσεχέστερα, τὰ δὲ ὑφειμένα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν εἰς γένεσιν κατιουσῶν Ἀθηναϊκῶν ψυχῶν αἳ μὲν κατ' ἄκραν ὑπερβολὴν ὡμοίωνται πρὸς τὴν θεόν, αἳ δὲ προσεχῶς εἰσι μετὰ ταύτας· τὴν οὖν ὑπερβολὴν ταύτην ἡ χιλιὰς σημαίνει τῶν ἐτῶν· περιόδου γὰρ μέτρον τελείας γενεσιουργοῦ διὰ τὸ κυβικόν· ὅθεν εἰκότως ἐφαρμόζει τῇ κατὰ τὴν γένεσιν ὑπερτέρᾳ ζωῇ καὶ μᾶλλον ὡμοιωμένῃ πρὸς τὴν ἔφορον θεόν. εἰ δὲ καὶ ταῦτ' ἐπὶ τὸ πᾶν ἐθέλοις μετάγειν, ὄψει κἀκεῖ πᾶσαν μὲν τὴν ἐμφανῆ διακόσμησιν Ἡφαίστειον οὖσαν, καὶ τὰ κοσμοῦντα καὶ τὰ κοσμούμενα,

CMP

5 ss cf. schol. Plat. 11 *καὶ ὅλως* suspecta *αὐτῆς* **MP**: *αὐτοῖς* **C** *αἰσθητοῖς* om **C** 15 *ὑπόστασιν* **CP**; cf. p. 146, 26 19. 21 *σαιτικῶν* **C** 21 *ὅλως* **MP** *ἑαυτοῦ* **C** 25 *ὑποβολὴν* **P** 29 *τὴν* **CM**: *γῆν* **P** 30 *ἐθέλεις* **M** 31 *ἐμφανῆ* om **P**

τῶν δὲ κοσμούντων τὰ μὲν ὁλικώτερα, τὰ δὲ μερικώτερα, καὶ τὰ μὲν ἀνάλογον τοῖς Ἀθηναίοις, τὰ δὲ τοῖς Σαΐταις· οὐδὲν γὰρ κωλύει τὰ αὐτὰ καὶ ἐν ταῖς δημιουργικαῖς αἰτίαις καὶ ἐν τῷ F
παντὶ καὶ ἐν τῇ ἱστορικῇ παραδόσει θεωρεῖν ἀνάλογον.

ἀπορήσας δὲ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, πῶς οἱ θεοὶ κατὰ χρόνους ἀφωρισμένους λαγχάνειν λέγονται τόπους τινάς, οἷον Ἀθηνᾶ πρότερον μὲν τὰς Ἀθήνας, ὕστερον δὲ τὴν Σάιν· εἰ γὰρ ἄρχονταί ποτε τῆς κληρώσεως, καὶ παύοιντ' ἄν ποτε· τὸ γὰρ χρόνῳ παραμετρούμενον ἅπαν τοιοῦτόν ἐστιν· ἔτι δὲ ὄν ποτε λαγχάνουσι τόπον, πότερον ἀδέσποτον ὄντα λαγχάνουσιν, ἢ ὑπ' ἄλλων θεῶν προστατούμενον· εἰ μὲν γὰρ ἀδέσποτον, πῶς ἂν εἴη τι τοῦ παντὸς ἔρημον θεοῦ παντελῶς; πῶς δ' ἂν 45
διαμένοι τις τόπος ὅλως ἀφρούρητος ὑπὸ τῶν κρειττόνων; πῶς δ' ἄν, εἰ αὐτάρκης ἐστὶν εἰς τὸ σῴζειν ἑαυτόν, ὕστερον κλῆρος γένοιτο θεῶν τινος; εἰ δὲ ὑπ' ἄλλον ἡγεμόνα τελεῖ καὶ ἄλλος αὐτὸν λαγχάνει θεός, καὶ οὕτως ἄλογον· οὔτε γὰρ παρασπᾶται ὁ δεύτερος τὴν ἐπιστασίαν τοῦ προτέρου καὶ τὸν κλῆρον, οὔτε ἀντιμεταλαμβάνουσι τοὺς ἀλλήλων τόπους· οὐδὲ γὰρ οἱ δαίμονες ἐναλλάττουσι τὰς ἑαυτῶν λήξεις — ταῦτα δὴ διαπορήσας ἐπιλύεται λέγων ἑστάναι μὲν τὰς κληρώσεις ἀιδίους τῶν θεῶν, τὰ δὲ μετέχοντα αὐτῶν ποτὲ μὲν ἀπολαύειν τῶν ἡγεμόνων, ποτὲ δὲ στέρεσθαι, καὶ ταύτας εἶναι τὰς μεθέξεις τὰς χρόνῳ μετρουμένας, ἃς δὴ πολλάκις οἱ ἱεροὶ θεσμοὶ γενέθλια καλοῦσι θεῶν. εἴρηται [p. 140, 10 ss] *δὲ ἡμῖν, ὅτι τοῖς περὶ τὰς ψυχὰς ἔοικε συμβαίνουσι· καὶ γὰρ πᾶσα ψυχὴ πάντως ἔχει θεὸν ἔφορον, καί τινες αἱροῦνται βίους ἄλλοις θεοῖς οἰκείους. οὕτως οὖν καὶ πᾶς τόπος κλῆρός ἐστι θεοῦ τινος καὶ ἔστιν ὅτε καὶ ἄλλου γίνεται κλῆρος διά τινας περιό-* B
δους ἐπιτήδειον αὐτὸν ποιούσας ἢ καὶ διά τινα τελετὴν ὑπ' ἀνθρώπων κατασταθεῖσαν, ὅτε διττός ἐστιν ὁ κλῆρος, ὃ μὲν κατ' οὐσίαν, ὃ δὲ κατὰ σχέσιν. ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν.

C M P

7 *τῆς ἀθήνας* **C** sic *εἰ γὰρ* om **C** 10 *πρότερον* **P** 14 *εἰ καὶ* **M** 16 *ἄλλως* **P** 17 *ἐπίστασιν* **M**: *ἐπίτασιν* **C** 18 *ἀντιλαμβάνουσι* **M** 20 *δὴ* om **C** 23 *τὰς χρόνω* **MP**: *τῷ χρόνω* **C** | aliter *ἱεροὶ λόγοι* ibid. 148 24 cf. Lobeck Aglaoph. 435 27 *οὗτος* **C** 29 *αὐτὸν ποιήσας* **P** 30 *ὅτε* libri: expectamus *ὥστε* uel *ὅτι* (ci s)

Τῆς δὲ ἐνθαδὶ διακοσμήσεως παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ὀκτακισχιλίων ἀριθμὸς ἐτῶν γέγραπται [23 E].

Τοῖς μὲν Ἀθηναίοις τὸν ἐννακισχίλια ἀριθμὸν ἀποδέδωκεν ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ τοῦτο λαβών, τοῖς δὲ Σαΐταις τὸν ὀκτακισχίλια κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμματα, τῇ χιλιάδι μετρῶν τοὺς βίους τῶν πόλεων· ταύτῃ γὰρ λέγονται καὶ οἱ δαίμονες τὸν χρόνον μετρεῖν, ὥς φησιν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος· ἔτι δὲ ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραμμάτων τὴν ἀφήγησιν ταύτην ποιούμενος, ὃ δηλοῖ τῶν κοσμικῶν θείων εἰδῶν τὴν μόνιμον φρουράν, ὡς φαίη ἂν ὁ Ἰάμβλιχος. συμβαίνουσι δὲ καὶ ταῖς ζωαῖς οἱ ἀριθμοὶ κατὰ τὸν εἰκότα λόγον. ὁ μέν γε ὀκτακισχίλια κύβος ἐστὶν ἐπὶ κύβον, ὁ δὲ ἕτερος ἐπίπεδον τετραγωνικὸν ἐπὶ κύβον. οὐκοῦν ὃ μὲν ἐβάθυνε τὸ ἐπίπεδον καὶ τοῦτο διὰ τῆς ἀορίστου δυάδος, ὃ δὲ αὐτὸ φυλάττων ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐπίπεδον ἐν ὁμοιότητι καὶ τελειότητι C *τῇ ἀπὸ τριάδος οὐδὲ τὸν κύβον ἀφῆκεν ἀπερίληπτον, ἀλλὰ περιέσχε καὶ τοῦτον διὰ τῆς ἐννεάδος. ἔστι δὲ ζωῆς ἀμείνονος σύμβολον τὸ μένον ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ τὰ δεύτερα κοσμοῦν, ἀτελέστερον δὲ τὸ κατιὸν εἰς ἐκεῖνα καὶ ὁμοιούμενον αὐτοῖς καὶ ἀοριστίας τινὸς ἀναπιμπλάμενον. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲ τὸ δεύτερον ἀπέστη πάντῃ τῆς ὁμοιότητος τῆς πρὸς τὴν θεόν, διὰ κύβων ἡ κάθοδος, οἷς ἡ ὁμοιότης ὑπάρχει τριαδική. κρεῖττον δὲ ἦν τὸ δι' ἁπλουστέρας ζωῆς μιμεῖσθαι τὸ κρεῖττον ἢ διὰ συνθετωτέρας· ἁπλούστερον δὲ τοῦ κύβου τὸ τετράγωνον. εἰ δὲ λέγοις, ὅτι καὶ τοῖς ἐκ γῆς ὑποστᾶσι καὶ Ἡφαίστου οἰκεῖος ὁ ἐννακισχίλια — χθόνιος μὲν γὰρ ὁ χίλια ὡς κύβος, Ἡφαίστειος δὲ ὁ ἐννέα·*

τῇσι παρ' εἰνάετες χάλκευον δαίδαλα πολλά,

φησὶν αὐτός [Homer. Σ 400] — *οὐκ ἂν ἄπο τρόπου λέγοις.*

C M P

1 *ἐνθεύδε* **C** sic: *ἐνθάδὲ* A Plat.: *ἐνθάδε* * ϛ Plat. 2 *ἐτῶν ἀριθμὸς* Plat. 4 *ἐνακισχίλια* **P** 7 *λέγεται* **C** 10 *θείων* fort. del Kroll 11 *σημαίνουσι* **P** 13 *γε* **C**: *γὰρ* **MP** | cf. schol. **CM** *ὁ δὲ* — 14 *κύβον* om **M** 14 s cf. leg. X 904 C or. chald. 64 Kroll ad Procl. in remp. II 51, 26 16 *ἀφ'* **M** 18 s *ἀμείνονος μὲν* **MP** fort. melius 22 s *τὸν θεὸν* **P** 23 *οἷς* **MP**: *ἧς* **C** 26 *ὑπόστασιν* **C**: *ὑφεστᾶσι* **P** 30 *οὔκουν* ll : corr s *ἀπὸ* **MP**

ὅλως δὲ ὁ κύβος ἔπρεψε ταῖς χθονίαις τῆς Ἀθηνᾶς λήξεσιν, ἐπειδὴ τῷ μὲν οὐρανῷ τὴν δεκάδα ἀπονέμουσιν, ἡ δὲ ἐσχάτη πρόοδος τῆς δεκάδος ὑπέστησε τὸν χίλια στερεὸν ἀριθμόν· ἀπὸ γὰρ τῶν οὐρανίων κλήρων ἐπὶ τοὺς χθονίους ἐσχάτους πεποίηνται τὴν πρόοδον οἱ θεοί. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν ῥητέον. ὁ δέ γε φιλόσοφος Πορφύριος ταῦτα ἐξηγούμενος τὸν μὲν Ἥφαιστον ⟨τὸν⟩ τεχνικὸν ὑποτίθεται νοῦν, γῆν D δὲ τὴν σεληνιακὴν σφαῖραν· ταύτην γὰρ αἰθερίαν γῆν καλεῖσθαι παρ' Αἰγυπτίοις. τὰς οὖν ψυχὰς τὰς ἀπὸ μὲν θεοῦ ὑποστάσας, τοῦ δὲ τεχνικοῦ νοῦ μετεχούσας εἰς ⟦τε⟧ τὸ τῆς σελήνης σῶμα σπείρεσθαί φησιν, ὡς ἐκεῖ πολιτευομένας τὰς τεχνικὰς τῶν ψυχῶν, σώματα δ' ἐχούσας ἀπορροίας ὄντα τῶν αἰθερίων σωμάτων. τὰ δὲ ἐνναкισχίλια ἔτη ταύταις ἐφαρμόζει ταῖς ψυχαῖς τοιόνδε τρόπον· μυριέτης μέν ἐστιν, ὥς φησι, περίοδος τῆς ψυχῆς ἡ διὰ τῶν πέντε ἀστέρων ἀνιοῦσά τε καὶ κατιοῦσα, ἵν' ἕκαστος ἔχῃ δύο χιλιάδας· οὐ μὴν ἐφεξῆς. ὁ μέντοι χρόνος ἐφεξῆς κατ' ἐπιβολήν· ἑαυτῷ γὰρ οὖν ἐπιβάλλει· διὸ καὶ ἐννέα βίοι γίνονται οἱ πάντες, οὓς αἰνίσσεται διὰ τῶν ἐνναкισχιλίων ἐτῶν, καὶ τοῖς τεθνηκόσιν ἔνατα ποιοῦσι, καὶ τοῖς γεννωμένοις ὁμοίως τὰ ὀνόματα τίθενταί τινες ἐν τῇ ἐνάτῃ, συμβόλοις περιόδοις χρώμενοι γενέσεως καὶ ἀπογενέσεως. οὐ παρέλαβε δὲ νῦν τὸν μυριέτη χρόνον, ἀλλὰ τὸν τῶν ἐνναкισχιλίων ἀριθμόν, ἵν' ἔτι περίγειοι ὦσι πλησιάζοντες τῇ μυριέτῃ περιόδῳ. πᾶσαν δὲ ταύτην τὴν ἐξήγησιν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ἀποδοκιμάζει λέγων E μὴ περὶ βίων εἶναι τὸν λόγον ἐν τούτοις, ἀλλὰ περὶ διαφόρων μέτρων τῆς Ἀθηναϊκῆς μεθέξεως. ἄτοπον οὖν γίνεσθαι τὴν μνήμην τῶν ἐν Φαίδρῳ [248 D] περιόδων. εἰ δὲ δεῖ τινα λόγον ἀποδοῦναι συμβαίνοντα πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Πορφυρίου, λεκτέον, ὅτι ζῇ μὲν ἡ ψυχὴ νοερῶς

CMP

1 ἔπρεπε **P** 4 ἐπὶ ς: ἐπὶ δὲ **CMP** 5 s ῥητέον ἡμῖν **P** καὶ ταῦτα **P** 7 s cf. Macr. somn. 1, 11, 7 10 μετόχους **MP** 12 δ' ll.: τε ci s 13 σώματα **C** 15 φησι om **P** 18 οὖν s: οὐκ ll.: fort. del ἐννεάβιοι (ἐννεάμιοι **M**) ll. οἱ om **C** 20 ἕνατα **CP** 21 fort. συμβολικαῖς Kroll ταῖς περιόδοις ς 22 μυριετῆ **P** 23 ἐνακισχιλίων **P** 24 s αὐτὴν **P** 30 ἡ ψυχὴ om **C**

ἄνω καὶ Κρονίως, κάτεισι δὲ εἰς ἔννοιαν πρώτως πολιτικῆς ζωῆς, ἥτις ἐστὶ Δίιος, ἔπειτα κινεῖ τὸν θυμὸν καὶ ζῇ φιλοτίμως· ὁ δὲ θυμὸς Ἀρεϊκός· καὶ ἐπὶ τούτοις εἰς ἐπιθυμίαν ὑποβαίνει καὶ Ἀφροδισιακὰς ζωάς, καὶ τέλος τοὺς φυσικοὺς προβάλλει λόγους· Ἑρμαϊκοὶ δὲ οἱ λόγοι πάντες, καὶ ἔστι καὶ τῶν φυσικῶν λόγων ἔφορος ὁ ἐντετακὼς Ἑρμῆς. διὰ δὲ τούτων συνδεῖται πρὸς τὸ σῶμα καὶ αὖθις λαβοῦσα σῶμα πρῶτον ζῇ φυτικῶς, τροφῆς καὶ αὐξήσεως οὖσα προστάτις τοῦ σώματος, εἶτα ἐπιθυμητικῶς, ἐγείρουσα τὰς γενεσιουργοὺς δυνάμεις, εἶτα θυμοειδῶς, κατεξανισταμένη μὲν τούτων, εἰς δὲ τὴν φιλότιμον ἐπανιοῦσα ζωήν, εἶτα πολιτικῶς, μετρήσασα τὰ πάθη, καὶ τέλος νοερῶς. εἰ μὲν οὖν ἀπο-
F *κατασταίη, ζῇ νοερῶς, καὶ ἡ μυριὰς ἔχει πέρας· ἐν δὲ τῇ γενέσει, κἂν ἄριστα πολιτεύηται, ζῇ κατὰ τὸν χιλιάδι λειπόμενον. καὶ τούτου σύμβολον ὁ ἐννακισχίλια ἀριθμός, πρέπων τῇ ἀρίστῃ πολιτείᾳ τῶν Ἀθηναίων.*

Π ε ρ ὶ δ ὲ τ ῶ ν ἐ ν ν α κ ι σ χ ί λ ι α γ ε γ ο ν ό τ ω ν ἔ τ η π ο λ ι τ ῶ ν σ ο ι δ η λ ώ σ ω δ ι ὰ β ρ α χ έ ω ν ν ό μ ο υ ς κ α ὶ τ ῶ ν ἔ ρ γ ω ν α ὐ τ ο ῖ ς ὃ κ ά λ λ ι σ τ ο ν ἐ π ρ ά χ θ η· τ ὸ δ' ἀ κ ρ ι β ὲ ς π ε ρ ὶ π ά ν τ ω ν ἐ φ ε ξ ῆ ς ε ἰ σ α ῦ θ ι ς κ α τ ὰ σ χ ο λ ὴ ν α ὐ τ ὰ τ ὰ γ ρ ά μ μ α τ α λ α β ό ν τ ε ς δ ι έ ξ ι μ ε ν [24 A].

Εἰ καὶ ταῦτα βούλοιο πρὸς τὴν ὅλην ἀναπέμπειν δια-
46 *κόσμησιν, τὴν μὲν ὅλην πρόοδον τὴν ἄχρι τοῦ κύβου καὶ τῶν χθονίων ἔργων ὁ ἐ ν ν α κ ι σ χ ί λ ι α δηλώσει καὶ τὴν ζωὴν τὴν διὰ πάντων διήκουσαν, τὴν δὲ ἕνωσιν τῶν πολλῶν λόγων καὶ τὴν κατὰ νοῦν αὐτῶν περιοχὴν τὸ δ ι ὰ β ρ α χ έ ω ν· ἔστι γὰρ τὸ μὲν συνοπτικὸν ἴνδαλμα τῆς νοερᾶς ἀμερείας, τὸ δ' εἰς πλῆθος ἐξιὸν τῆς γονίμου δυνάμεως, πληθυούσης καὶ προαγούσης καὶ κατακερματιζούσης τὰ εἴδη διὰ τῆς ἑτερότητος, οἱ δὲ ν ό μ ο ι τῆς διῃρημένης δημιουργίας κατὰ νοῦν, τὸ δὲ ἔ ρ γ ο ν τ ὸ κ ά λ λ ι σ τ ο ν τῆς εἰς ἓν τὸ καλὸν*

CMP

1 *πρῶτον* **M** 1 ss cf. schol. **CM** 5 s cf. in rp. II 221, 23 6 *ἐντετακὼς* i. phallicus 8 *φυσικῶς* fort. **P** 13 cf. in rp. II 170, 28 s 14 s *λιπόμενον* **M** 17 *δὴ* **MP** cum A 𝔖 F Pl. *ἐνακισχίλια* **P** cum 𝔬 (S*s*) pr. A Pl. *ἔτη γεγονότων* Pl. ll. praeter A 𝔖 𝔬 18 ss *σοι ἕως τοῦ· αὐτὰ* **C** 18 *τε καὶ* Pl. ll. praeter 𝔖 𝔬 19 *κάλλιστα* **M**; sed cf. u. 31 22 ss cf. schol. **CM** 24 *ἐνακισχίλια* **P** schol. **CM**

ἀνατεινομένης διακοσμήσεως· τὸ γὰρ ἡνωμένον κάλλος ἀπὸ τῶν νοητῶν εἰς τὴν ἐμφανῆ πρόεισι δημιουργίαν. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἀνάληψις τὴν ἐπὶ τὰ παραδείγματα αὐτῶν ἐπιδείκνυσιν ἀναδρομήν, ἀφ' ὧν καὶ ὁ ἱερεὺς πληρωθεὶς τῷ Σόλωνι ταῦτα παραδίδωσιν. ἔσται οὖν ὁ λόγος περὶ δημιουργίας διαιρουμένης καὶ πληθυομένης καὶ κατὰ νοῦν συνεχομένης καὶ μέχρι τῶν χθονίων ἔργων διατεινούσης, ὡς ἔστιν ἀπὸ πάντων τῶν εἰρημένων συνάγειν. B

Τοὺς μὲν οὖν νόμους σκόπει πρὸς τοὺς τῇδε· πολλὰ γὰρ παραδείγματα τῶν τότε παρ' ὑμῖν ὄντων ἐνθάδε νῦν ἀνευρήσεις [24 A].

Ὥσπερ ὁ Σωκράτης ἐν κεφαλαίοις τὴν ἑαυτοῦ πολιτείαν διεξῆλθεν, οὕτω καὶ ὁ ἱερεὺς διὰ βραχέων διέξεισι τοὺς τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων νόμους, ἵνα καὶ τὴν ὕφεσιν ἔχῃ ταῦτα πρὸς ἐκεῖνα καὶ τὴν ὁμοιότητα τῆς διατάξεως, καὶ εἰκότως, ὅτι ἐκεῖνα μὲν καθολικώτερα, ταῦτα δὲ μερικώτερα, καὶ τὰ μὲν διανοίας ἔργα, τὰ δὲ καὶ φαντασίας. ἡ μὲν οὖν ὕφεσις θεωρείσθω, καθ' ὅσον ὁ μὲν Σωκράτης πολιτείαν ὑπέγραφεν, οὗτος δὲ νόμους· ἔστι δὲ ἕνωσις μὲν καὶ δεσμὸς κοινὸς τῆς τῶν πολιτῶν ζωῆς ἡ πολιτεία, τάξις δὲ εἰς πλῆθος προϊοῦσα καὶ μερισμὸν ἡ νομοθεσία, καὶ ἣ μὲν τῇ προνοητικῇ αἰτίᾳ, ἣ δὲ εἱμαρμένῃ μᾶλλον ἀνάλογον· ἡ δὲ ὁμοιότης, καθ' ὅσον ἀμφότεροι συνεσπειραμένως τὸ πλῆθος τῶν λόγων παραδιδόναι φασί. πάλιν οὖν καὶ ταῦτα τῶν ὅλων ἀντέχεται καὶ τῶν θείων αἰτίων· ἡ γὰρ μέση δημιουργία τῆς πρώτης ἐξήρτηται καὶ ὁμοιοῦται πρὸς αὐτήν, καὶ ἑκατέρα μὲν τοῦ παντός ἐστιν, ἀλλ' ἣ μὲν καθ' ἕνωσιν καὶ ταυτότητα μίαν, C ἣ δὲ κατὰ πρόοδον καὶ ἑτερότητα τῶν δημιουργουμένων, ὥσπερ ἡ τρίτη κατ' ἐπιστροφήν, καὶ ἣ μὲν οὐρανίως, ἣ δὲ δευτέρως καὶ καθ' ὕφεσιν τὸν ἐν τῇ γενέσει συνέχουσα πόλεμον, ὥσπερ ἡ τρίτη τὰ ἔσχατα τοῦ παντός. εἰκότως οὖν καὶ ὁ Κριτίας νόμους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν τῶν Ἀθηναίων ἐν κεφαλαίοις ὥσπερ καὶ ὁ ἱερεὺς παραδίδωσι.

C M P

4 ἐφ' ὧν **C** καὶ om **M** 9 οὖν om **MP** τῇσδε A(r) Plat. 22 cf. leg. X 904 C 24 ὅλων **CP**: λόγων **M** 25 τῶν fort. del Kroll 30 καὶ om **C** 33 ἐν ς: om **CMP**

ταῦτα καὶ ἀπὸ τούτων ληπτέον. παραδείγματα δὲ νῦν τὰς εἰκόνας ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ δευτέρως οἱ Σαῗται μετέχουσιν, ὧν οἱ Ἀθηναῖοι πρώτως· εἰ γὰρ καὶ πρῶτα τὰ ἀρχέτυπά εἰσιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡμετέραν γνῶσιν πρώτην ἔχουσι τάξιν αἱ εἰκόνες. ὡς οὖν πρῶτα λέγεται τὰ τῇ φύσει δεύτερα, οὕτω καὶ παραδείγματα· γίνεται γὰρ παραδείγματα τοῖς ἀπ' αὐτῶν ἀναπεμπομένοις καὶ δι' αὐτῶν τὰ πρὸ αὐτῶν γινώσκουσι. κἀνταῦθα δὲ τὰ μὲν τῶν Ἀθηναίων τὴν ὁλικωτέραν, τὰ δὲ τῶν Σαϊτῶν τὴν μερικωτέραν ἐπιδείκνυται τάξιν. ἔστι δὲ ταῦτα καὶ ἐν τοῖς μερικοῖς καὶ ἐν τοῖς ὅλοις ἀνάλογον· ὥστε ἡ παραδοθησομένη πολιτεία τῆς Ἀθηναίων ἐστὶ D *πόλεως, μᾶλλον δὲ τῆς ὅλης διακοσμήσεως, καὶ οἱ νόμοι διατείνοντες ἐπὶ πάντα τὸν κόσμον ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς· πᾶς γὰρ νόμος νοῦ διανομὴ λέγεται, καὶ ὀρθῶς λέγεται· οἱ δὲ Ἀθηναίων νόμοι κατὰ τὴν ἔφορον κείμενοι θεὸν Ἀθηναϊκοῦ νοῦ διανομὴν ἐμφαίνουσι. τοιοῦτοι δὲ καὶ οἱ ἐν τῷ παντὶ νόμοι κατὰ τὸν ἕνα δημιουργικὸν νοῦν καὶ τὴν μίαν πρόνοιαν τῆς Ἀθηνᾶς ἀφοριζόμενοι.*

Πρῶτον μὲν τὸ τῶν ἱερέων γένος ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρὶς ἀφωρισμένον [24 A].

Ὅτι μερικωτέρα πώς ἐστιν αὕτη πᾶσα ἡ διακόσμησις τῆς Σωκράτους πολιτείας καὶ διῃρημένη μᾶλλον ἐκείνης, μιμουμένη τὴν μέσην δημιουργίαν, ἔξεστι καὶ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐν τῇ πόλει γενῶν καὶ ἀπὸ τῆς ποιότητος καταμανθάνειν. ἐκεῖ μὲν γὰρ τρία γένη, τὸ φυλακικὸν τὸ ἐπικουρητικὸν τὸ θητικόν — οἰκεία γὰρ ἡ τριὰς τῇ μονάδι τῇ δημιουργικῇ — ἐνταῦθα δὲ διπλάσια τούτων, τὸ ἱερατικὸν τὸ μάχιμον τὸ δημιουργικὸν τὸ γεωργικὸν τὸ νομευτικὸν τὸ θηρατικόν·

CMP inde a u. 19 |*πρῶτον* **MNP**

1s schol. Plat.: *παραδείγματα νῦν, ὥς φησι Πρόκλος, τὰς εἰκόνας καλεῖ* 3 *οἱ* om **C** 4 an *ἐστιν*? 5 *τῇ* om **P** 6 *παραδείγματα — 7s γινώσκουσι* citat schol. Plat. 7 *πρὸ αὐτῶν* libri: *πρῶτα* schol. Plat. 13 nolui *διατείνοντές ⟨εἰσιν⟩* 14 *μὲν γὰρ* **MP** | cf. leg. IV 714 A 19 *ἱερῶν* **NP** 20 *ἀφορισμένων* **M**; cf. (*x*) Plat. 21 *αὐτὴ* **P**: om **M** 25 *γὰρ* **P**: *καὶ γὰρ* **M**: *γὰρ καὶ* **N** 26 *τριὰς* et *μονάδι* **MN**: *μονὰς* et *τριάδι* **P** 27 *μαχικὸν* ll. 28 *τὸ γεωργικὸν* post *θηρατικὸν* ς ex Platone; cf. schol. **M** ad p. 152, 12ss 153, 12ss 153, 28ss et infra 155, 21ss *θηρευτικὸν* **N**

ἔστι γὰρ ἡ μέση δημιουργία τό τε δυαδικὸν ἔχουσα ὁμοῦ καὶ τὸ τριαδικόν· καὶ ἀμφότεροι μὲν οἱ ἀριθμοὶ πρὸς τὴν E Ἀθηνᾶν οἰκείως ἔχουσιν, ἀλλ' ὃ μὲν ἐνταῦθα αὐτόθεν, ὡς τριάς, ὃ δὲ κατὰ τὴν γένεσιν· ἔστι γὰρ ἀπὸ τριάδος τρίγωνος ἡ ἑξάς. τῷ τε οὖν τριγωνικῷ καὶ τῷ ἀπὸ τριάδος καὶ τὴν ὕφεσιν ἅμα καὶ τὴν οἰκειότητα δείκνυσι τὴν πρὸς τὴν θεόν· εἰ γὰρ καὶ πᾶσα ἡ δημιουργία μετέχει τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτῆς ἀποπληροῦται τὰ πρῶτα καὶ ἄκρα τοῦ παντὸς καὶ ἡ πρώτη δημιουργία καὶ ὁ πρῶτος πατήρ. οὕτω μὲν οὖν εἰ ταῦτα μόνα τὰ γένη ἐκλαμβάνοις, εὑρήσεις τὸν ἀριθμὸν οἰκεῖον πρὸς τὴν θεόν. εἰ δὲ τὸ τῆς φρονήσεως ἐπιμελούμενον προσθείης, πάντως Ἀθηναϊκὴν εὑρήσεις οὖσαν τὴν ἑπτάδα· καὶ ἔστι καὶ τοῦτο τῶν τεθρυλημένων, καὶ τὸ ἀθήλυντον τῆς ἑπτάδος ὕμνηται καὶ τὸ ἐκ μόνης εἶναι μονάδος, καὶ ὅτι μάλιστα τῆς Ἀθηνᾶς εἰκὼν ἡ μονὰς ἡ τρίτη καὶ ⟨ἡ⟩ ἑπτάς· ἣ μὲν ὡς νοερᾶς καὶ πρὸς ἑαυτὴν καὶ τὴν μονάδα ἐπεστραμμένης, ἣ δὲ ὡς ἀπὸ μόνου τοῦ πατρὸς προελθούσης. ἐκ μὲν οὖν τῶν ἀριθμῶν οὕτως ἂν ἐπιβάλλοις. δεῖ δὲ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς τῶν γενῶν ποιότητος τὸ ὑφειμένον ἰδεῖν αὐτῶν καὶ ὑπερέχον· τό τε γὰρ ἱερατικὸν γένος ὑφεῖται τοῦ φυλακικοῦ τοῦ μέχρι τῆς πρωτίστης αἰτίας F ἀνιόντος, ὥσπερ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Πολιτικῷ [290 DE] τοὺς ἱερέας ὑπέταξε τῷ πολιτικῷ καὶ οὐ μετέδωκεν αὐτοῖς τῆς πολιτικῆς δυνάμεως· καὶ τὸ μάχιμον τοῦ ἐπικουρικοῦ· τοῦτο μὲν γὰρ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τάττει δεόντως καὶ πεπαίδευται ἱκανῶς, ἐκεῖνο δὲ τοὺς πολέμους μόνον καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς μεταδιώκει καὶ ταύτης μόνης μετέχει τῆς ἀσκήσεως· τὸ δὲ θητικὸν εἰς τὰ λοιπὰ διῄρηται γένη· τῷ τε οὖν περιληπτικωτέρῳ διαφέρει καὶ τῷ κατὰ τρόπον συνηρμόσθαι τοῖς πρὸ αὐτοῦ γένεσιν· ὥστε κἀκ τοῦ ἀριθμοῦ κἀκ 47

MNP

2 τὸ om **N** 3 ἀθηναίων **P** 5 alterum τῷ om **M** 7 τὴν **M**: τὸν **NP** 13 οὖσαν om **P** 13 ss cf. infra 168 C 212 F Orph. frg. 148 in remp. II 192, 18 cum adn. Krollii 13 τεθρυλλημένων **NP** 15 cf. theol. Plat. p. 250, 40 ss Damasc. II 131, 16 s 16 ἡ ins Kroll 19 καὶ om **P** 23 μεταδέδωκεν **MN** αὐτῷ **N** 24 μαχικὸν libri 27 μεταδιώκειν **P** 30 πρὸ αὐτοῦ **MP**: ἑαυτοῦ **N**

τῆς ποιότητος δῆλον ἡμῖν γέγονεν, ὅτι τῆς Σωκρατικῆς πολιτείας ὑφεῖται τὰ νῦν παραδιδόμενα καὶ δευτέραν ἂν ἔχοι μετ᾽ ἐκείνην τάξιν. ἀλλ᾽ ἐπὶ μὲν ἐκείνης καὶ τὰς ἀναλογίας τὰς πρὸς τὸ πᾶν οὕτως ἐτίθεμεν· τὸ φυλακικὸν τοῖς οὐρανίοις θεοῖς ἀνάλογον, τὸ ἐπικουρικὸν τοῖς κρείττοσι τοῖς τῶν οὐρανίων ὀπαδοῖς καὶ φρουροῦσι τὸ πᾶν, τὸ θητικὸν τοῖς τὴν φύσιν συνέχουσι τὴν ἔνυλον καὶ ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς, καὶ τὸ μὲν τοῖς ἀπλανέσι, τὸ δὲ τοῖς πλανωμένοις, τὸ δὲ τοῖς ἐνύλοις· ἐλαμβάνομεν δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς οὐρανίοις θεοῖς πάντα κατ᾽ ἀναλογίαν. ἐνταῦθα δὲ πῶς καὶ τίνα τρόπον ταῦτα τὰ γένη ληπτέον ἐν τῷ παντὶ καθορᾶν ἄξιον· ὁ μὲν γὰρ φιλόσοφος Πορφύριος οὕτω διατάττεται· τοὺς μὲν ἱερέας ἀναλογεῖν τοῖς ἐν οὐρανῷ ἀρχαγγέλοις τετραμμένοις πρὸς θεούς, ὧν εἰσιν ἄγγελοι, τοὺς δὲ μαχίμους τοῖς εἰς τὰ σώματα κατιοῦσι δαίμοσι, τοὺς δὲ αὖ
B νομέας τοῖς ἐπὶ ταῖς τῶν ζῴων ἀγέλαις τεταγμένοις, οὓς δι᾽ ἀπορρήτων ψυχὰς εἶναι λέγουσιν ἀποτυχούσας μὲν τοῦ ἀνθρωπικοῦ νοῦ, πρὸς δὲ τὰ ζῷα ἐχούσας διάθεσιν· ἐπεὶ καὶ ἀνθρώπων ἀγέλης ἔστι τις κηδεμὼν καὶ μερικοί τινες, οἳ μὲν ἔθνη, οἳ δὲ πόλεις, οἳ δὲ καὶ τοὺς καθ᾽ ἕκαστον ἐπισκοποῦντες· τοὺς δὲ θηρευτὰς τοῖς τὰς ψυχὰς θηρεύουσι καὶ εἰς τὰ σώματα κατακλείουσιν· εἰσὶ δὲ οἳ καὶ ταῖς θήραις τῶν ζῴων χαίρουσιν, οἵαν καὶ τὴν Ἄρτεμιν τίθενται καὶ ἄλλο σὺν αὐτῇ πλῆθος δαιμόνων θηρατικῶν· τοὺς δὲ γεωργοὺς τοῖς ἐπὶ τῶν καρπῶν τεταγμένοις. τὸ δὴ πολίτευμα τοῦτο πᾶν τῶν ὑπὸ σελήνην δαιμόνων εἰς πολλὰ νενεμημένων δημιουργικὸν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰρῆσθαι διὰ τὸ ἀφορᾶν πρὸς ἀποτέλεσμα ὂν ἤδη ἢ γιγνόμενον. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ἐπιτιμήσας τούτοις ὡς οὔτε Πλατωνικῶς οὔτε ἀληθῶς λεγομένοις — οὔτε γὰρ τοὺς ἀρχαγγέλους ἠξιῶσθαί που μνήμης ὑπὸ Πλάτωνος, οὔτε τὸ μάχιμον γένος εἶναι τῶν εἰς σώματα ῥεπουσῶν ψυχῶν· οὐ γὰρ δεῖ ταύτας ἀντι-

MNP

3 ἔχει **M** 5 ἐπικουρητικὸν **N** 6 ὁπαδοῖς **MN** 12 οὕτω om **N** 12 ss cf. schol. **M** 13 ἀναλογεῖ **P** 15 τοῖς **MN**: τῆς **P** 19 cf. p. 154, 25 22 cf. p. 153, 7 s 24 θηρατικῶν δαιμόνων **P** 26 πάντων τῶν **P** πολλὰ ⟨γένη⟩ Kroll 30 γενομένοις **M**: γινομένοις **P** 31 παρὰ τοῦ πλάτωνος **P** 32 δὴ **N**

διαιρεῖν θεοῖς ἢ δαίμοσιν· καὶ γὰρ ἄτοπον, εἰ ταύτας μὲν ἐν τῷ μέσῳ γένει τάξομεν, θεοὺς δὲ καὶ δαίμονας ἐν τοῖς C *δημιουργικοῖς τοῖς ἐσχάτοις· οὔτε νομέας ὑπάρχειν ἐκείνους τοὺς ἀποτυχόντας μὲν τοῦ ἀνθρωπικοῦ νοῦ, πρὸς δὲ τὰ ζῷα σχόντας τινὰ συμπάθειαν· οὐ γὰρ ἐξ ἀνθρώπων ἐστὶ τὸ εἶναι τοῖς δαίμοσι τοῖς ἐπιτροπεύουσι τὴν θνητὴν φύσιν· οὔτε θηρατὰς τοὺς ὥσπερ ἐν ζωγρείῳ κατακλείοντας τῷ σώματι τὴν ψυχήν· οὐ γὰρ οὕτως ἡ ψυχὴ τῷ σώματι συζεύγνυται, οὐδὲ φιλόσοφος ὁ τρόπος οὗτος τῆς θεωρίας, ἀλλὰ βαρβαρικῆς ἀλαζονείας μεστός· οὔτε τοὺς γεωργοὺς εἰς τὴν Δήμητραν ἀνενεκτέον· ἐξήρηνται γὰρ οἱ θεοὶ τῶν προσεχῶν αἰτίων τῆς φύσεως — τούτοις δ' οὖν ἐπιτιμήσας τοὺς μὲν ἱερέας ἀνάλογον ἵστησι δι' ὁμοιότητος πρὸς πάσας τὰς δευτέρας οὐσίας καὶ δυνάμεις, ὅσαι τὰς προτέρας ἑαυτῶν αἰτίας τιμῶσι καὶ θεραπεύουσι, τοὺς δὲ νομέας πᾶσι τοῖς ἐν τῷ κόσμῳ τὴν ἐπιστασίαν λαχοῦσι τῆς εἰς τὸ σῶμα ῥεπούσης ζωῆς καὶ τῶν ἀλογίστων δυνάμεων καὶ ταύτας ἐν τάξει διανέμουσι, τοὺς δὲ θηρευτὰς δυνάμεσι καθολικαῖς, κοσμητικαῖς τῶν δευτέρων διὰ τῆς θήρας τοῦ ὄντος, τοὺς δὲ γεωργοὺς τοῖς παρασκευάζουσι τὴν τελεσιουργίαν τῶν ἀπ'* D *οὐρανοῦ φερομένων ἐπὶ γῆν σπερμάτων, τοὺς δὲ μαχίμους τοῖς τὸ μὲν ἄθεον πᾶν ἀνατρέπουσι, τὸ δὲ θεῖον κρατύνουσιν. οὕτω μὲν οὖν καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος. κοινὸν δὲ ἀμφοτέροις, ὅτι τὸ δημιουργικὸν εἰς νομευτικὸν καὶ θηρευτικὸν καὶ γεωργικὸν διαιροῦσιν, ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑνὸς τὰ τέτταρα προάγουσιν· οὐδαμῶς γὰρ τὸ νομευτικὸν ὑπὸ τὸ δημιουργικὸν ἢ τὸ θηρευτικὸν ἂν θείη τις ὀρθῶς σκοπούμενος.*

μήποτε οὖν κάλλιον ὥσπερ ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος διῄρει ποιεῖσθαι τὴν ἐξήγησιν, μίαν μὲν δυάδα θεμένους τὸ ἱερατικὸν καὶ μάχιμον, ἑτέραν δὲ τὸ δημιουργικὸν καὶ γεωργικόν, τρίτην δὲ τὸ νομευτικὸν καὶ θηρευτικόν, καὶ λαβόντας τοιαύτην τάξιν τὰ παραδείγματα μεταδιώκειν αὐτῶν. ἔστι

MNP

5 *τινὰ* **MN**: *τὴν* **P** 7 s cf. rep. VII in. 11 ad *Δήμητραν* cf. Kühner-Blass, Griech. Gramm.[3] I 1. 429, 13 *ἐξήρτηνται* **P** 12 ss cf. schol. **M** 13 *δι' ὁμοιότητος ἀνάλογον ἵστησι* **P** 19 *διὰ τῆς* **N**: *διὰ τὰς* **P**: *διτὰς* **M** sic 23 *οὕτω* **M** sic: *τοῦτο* **P** 25 *τὰ* om **N** 28 ss cf. schol. **M** 31 *θηρατικὸν* **N** schol. **M** bis

γὰρ καὶ τὸ ἱερατικὸν ἐν τοῖς θεοῖς τοῖς ἀναγωγοῖς καὶ τὸ μάχιμον ἐν τοῖς φρουρητικοῖς καὶ τὸ δημιουργικὸν ἐν τοῖς τὰ εἴδη πάντα καὶ τοὺς λόγους διακρίνουσι τῶν ἐγκοσμίων, τὸ δὲ γεωργικὸν ἐν τοῖς τὴν φύσιν ἄνωθεν κινοῦσι καὶ τὰς ψυχὰς διασπείρουσι περὶ τὴν γένεσιν· σπορὰν γὰρ καὶ ὁ E *Πλάτων ὀνομάζει τὴν εἰς γένεσιν πτῶσιν τῆς ψυχῆς, τὸ δὲ σπείρειν οἰκειότατον τοῖς γεωργοῖς, ὥσπερ καὶ τὸ συλλαμβάνειν ταῖς τῆς φύσεως ἀπογεννήσεσι. τὸ δὲ νομευτικὸν ⟨ἐν⟩ τοῖς τὰ εἴδη πάντα τῆς ζωῆς διακεκριμένως ἐπιτροπεύουσι τὰ ἐν τῇ γενέσει φερόμενα· καὶ γὰρ ἐν τῷ Πολιτικῷ* [271 D] *νομέας θείους τινὰς αὐτὸς ἡμῖν παραδέδωκε. τὸ δὲ θηρευτικὸν ⟨ἐν⟩ τοῖς τὰ ἔνυλα πάντα πνεύματα διατάττουσι· καὶ γὰρ θῆρας ἐκεῖνα καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς θεολόγοις. καὶ ταῦτα πάντα τὰ γένη τῇ μέσῃ προσήκει δημιουργίᾳ, τὸ ἐπιστρεπτικόν, τὸ φρουρητικόν, τὸ τὰς ψυχικὰς λήξεις διέπον, τὸ τὰ εἴδη τῆς ζωῆς διακυβερνῶν τὰ γενεσιουργά, τὸ δημιουργικὸν πᾶν καὶ τῶν ἐνύλων εἰδοποιόν, τὸ τῶν ἐσχάτων πνευμάτων τακτικόν. τούτων δὲ τῶν γενῶν πάντων ἕτερον ⟨δεῖ⟩ τιθέναι τὸ τῆς φρονήσεως ἐπιμελούμενον καὶ θεωρητικόν, ὃ καὶ αὐτὸς ἐπὶ πᾶσιν ἐξυμνήσει πρώτου μνησθεὶς τοῦ ἱερατικοῦ γένους ὡς ἱερεύς. ἑπτὰ οὖν τὰ πάντα, καὶ ἡ μονὰς ἐξῄρηται τῆς ἑξάδος, καὶ ἣ μὲν ἀνάλογόν ἐστι τῷ ἑνὶ νῷ, τῷ πᾶσαν συνέχοντι τὴν δημιουργίαν τῶν γενη-* F *τῶν, ἣ δὲ τοῖς ὑπ' αὐτὸν μερικωτέροις ἔθνεσιν, ἀναγωγοῖς, φρουρητικοῖς, εἰδοποιοῖς, ζῳοποιοῖς, ἀγελάρχαις τῆς ἡμέρου ζωῆς, κρατητικοῖς τῆς θηριώδους φύσεως, ἃ δὴ καὶ ἐν τῷ παντὶ διώρισται ἀπὸ τῶν ἁπλῶν. καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, φησί, ταῦτα πάρεστιν ὁρᾶν, πρώτως μὲν παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, δευτέρως δὲ παρὰ τοῖς Σαΐταις, κατὰ τὴν τῶν γενῶν διαίρεσιν ἑκάστου τὸ οἰκεῖον ἔργον ἀποπληροῦντος ἀφωρισμένως· τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ τὸ*

M N P

6 cf. Tim. 41 E 42 D et supra p. 83, 3 14 or. chald. 59 s 15 *ἐπιτρεπτικὸν* **P** 18 *πνευμάτων* **MN**: *πραγμάτων* **P** *τούτων — 20 θεωρητικόν* om **N** 19 *δεῖ* add Kroll 22 *ἐξῄρηνται* **M** 24 *αὐτῶν* **M** 25 cf. infra 320 D in remp. II 297, 24 et Kroll in ind. 26 *ἐν* om **N** *τῷ* om **P** 28 nolui *ὥς φησι* 29 *παρὰ* om **P**

χωρίς, ἵνα τὴν ἀμιγῆ καθαρότητα τῶν γενῶν νοήσωμεν ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων προϊοῦσαν δι' ὑφέσεως. 48

Μετὰ δὲ τοῦτο τὸ τῶν δημιουργῶν, ὅτι καθ' αὑτὸ ἕκαστον, ἄλλῳ δὲ οὐκ ἐπιμιγνύμενον δημιουργεῖ, τό τε τῶν νομέων καὶ τὸ τῶν θηρευτῶν, τό τε τῶν γεωργῶν [24 A].

Αὕτη πᾶσα ἡ τετρακτὺς ἔχει μὲν τὴν τρίτην τάξιν κατὰ τὴν εἰς τρία τῶν γενῶν τομήν, δευτέρα δὲ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἠρίθμηται νῦν, ἵνα καὶ διὰ τούτου μιμήσηται τὸ πᾶν ὁ λόγος, ἐν ᾧ τὸ ἔσχατον μέσον ἐστίν, ὑπὸ θειοτέρων ἁπανταχόθεν περιεχόμενον· τὸ γὰρ ἐνυλότατον καὶ παχύτατον ἐν μέσῳ παρὰ τῆς δημιουργίας κατακέκλιται· μόλις γὰρ ἂν οὕτω σῴζοιτο κοσμούμενον κατὰ πᾶν ἑαυτὸ καὶ φρουρούμενον ὑπὸ τῶν περιεχόντων ἁπάντων. πάλιν δὲ καὶ ἐν τούτοις πρόσκειται τὸ μὴ ἐπιμίγνυσθαι τὸ δημιουργικὸν τοῖς ἄλλοις μηδὲ ἐκεῖνα παραπλησίως αὐτοῖς, ἀλλ' ἕκαστον ἐφ' ἑαυτοῦ μένειν καὶ τῆς ἑαυτοῦ καθαρότητος· τοῦτο γὰρ οὐ μόνον ἀκρίβειαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ κατόρθωσιν ἐν τοῖς οἰκείοις ἔργοις, ἀλλὰ καὶ συμπάθειαν ἀπεργάζεται τῶν πολιτῶν. πάντες γὰρ δεήσονται πάντων τῷ μὴ ἕκαστον πολλὰς B μετιέναι τέχνας· δεήσονται γὰρ ὁ μὲν δημιουργὸς τοῦ γεωργοῦ, ὁ δὲ γεωργὸς τοῦ νομέως, οὗτος δὲ τοῦ θηρευτοῦ, καὶ ὁ θηρευτὴς τοῦ δημιουργοῦ, καὶ οὕτως ἕκαστος τῶν ἄλλων δεόμενος οὐκ ἄμικτος ἔσται πρὸς αὐτούς. ἔστιν ἄρα μετὰ τῆς ἑτερότητος ἡ ταυτότης καὶ μετὰ τῆς ἑνώσεως ἡ διάκρισις.

Καὶ δὴ καὶ τὸ μάχιμον γένος ᾔσθησαί που τῇδε ἁπάντων τῶν γενῶν κεχωρισμένον, οἷς οὐδὲν ἄλλο πλὴν τὰ περὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προσετάχθη μέλειν [24 B].

Πανταχοῦ μέν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ μαχίμου γένους οἰκεῖόν ἐστι τὸ τῆς ἀμιξίας καὶ τὸ τῆς διακρίσεως· πρὸς γὰρ τὴν ἄχραντον τάξιν ἔχει συγγενῶς καὶ τὴν ἀποτέμνουσαν τὸ

MNP

5 *τὸ τῶν* **MNP** cum A Plat.: *τῶν* *ς Plat. 12 *κατακέκλειται* **N** *μόνως* ci t 20 *ἀπάντων* **P** 26 *καὶ δὴ καὶ* libri cum A𝔗F o Plat.: *καὶ δὴ* *ς Plat. 27 *ἀπάντων* ll.: *ἀπὸ πάντων* Plat. 28 s *πόλεμον ἐτάχθη μέλειν* **P** *προετάχθη* **M** 32 s cf. or. chald. 53²

ἔνυλον πᾶν καὶ ἀφανίζουσαν τὸ πλημμελές. εἰκότως ἄρα καὶ τούτῳ τῷ γένει τὰ περὶ τὸν πόλεμον μέλει· διὰ γὰρ τοῦτο μένει τῶν ἔξωθεν καὶ τῶν ⟨ἔνδοθεν⟩ βλαπτόντων ἀπείρατος ἡ πόλις, καὶ τοῦτο αὐτῇ περιβάλλει τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ φρουράν, μιμούμενον τὴν φρουρητικὴν τάξιν· ὡς γὰρ τῷ πρώτῳ τῶν δημιουργῶν, οὕτω καὶ τῷ μέσῳ σύνεστι φρουρητικὴ θεότης.
C *τοῦτο μὲν οὖν ἀπὸ τῆς θεολογίας ληπτέον. νόμον δὲ ἐν τῷ παντὶ τὸν ἀπὸ τῆς μιᾶς δημιουργικῆς νοήσεως θεσμὸν ἀκουσόμεθα· πρὸ γὰρ τῶν ἐγκοσμίων ἐστὶν ὁ δημιουργικὸς νόμος τῷ Διὶ παρεδρεύων καὶ συνδιακοσμῶν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἐν τῷ παντὶ προμηθίαν.*

Ἔτι δὲ ἡ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν σχέσις ἀσπίδων καὶ δοράτων, οἷς ἡμεῖς πρῶτοι τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν ὡπλίσμεθα, τῆς θεοῦ καθάπερ ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις παρ' ὑμῖν πρώτοις ἐνδειξαμένης [24 B].

Ἄνωθεν ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων ἄχρι τῶν ἐσχάτων γενῶν διατείνει τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἐνέργειαν ὁ λόγος· ἔστι γὰρ αὐτῇ καὶ συμφυῆ πράγματα μετειληχότα τῶν ἀχράντων δυνάμεων ὁλικώτερα καὶ μερικώτερα, καὶ ἐγκόσμια γένη, διαταττόμενα παρὰ τῆς μέσης δημιουργίας, ἀνάλογον ἐκείνοις περιέχοντά τε καὶ περιεχόμενα καὶ κρατούμενα ταῖς Ἀθηναϊκαῖς ἐνεργείαις μένοντά τε ἀεὶ ὡσαύτως ἄχραντα δι' ἐκείνην ἐν τῷ παντί. ταῦτα μὲν οὖν κοινῶς περὶ πάντων τούτων προσήκει γινώσκειν. τίς δὲ ἡ ὅπλισις αὕτη καὶ τίνες αἱ ἀσπίδες καὶ τὰ δόρατα τίνα, ῥητέον, καὶ πῶς ἐν τῇ θεῷ
D *ταῦτα προείληπται. Πορφύριος μὲν ἀσπίδα τὸ σῶμα καλῶν ἀντὶ τοῦ δόρατος παραλαμβάνει τὸν θυμόν· ταῦτα δὲ εἰς γένεσιν πεσόντων ἐστὶ καὶ ἐνύλων πραγμάτων, καὶ οὐχὶ τῆς ἀτρέπτου σωτηρίας, ἀλλὰ τῆς γενεσιουργοῦ ζωῆς ὄργανα, διαφθείροντα τὴν καθαρότητα τοῦ νοῦ καὶ τὴν κατὰ λόγον ἀπολλύντα ζωήν. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ἐνθεαστικῶς, ἐπειδὴ πᾶν τὸ θεῖον καὶ δρᾶν χρὴ καὶ μὴ πάσχειν, ἵνα τῷ*

MNP inde a u. 12 | *ἔτι δὲ* **CMP**
3 *ἔνδοθεν* add Kroll; cf. Tim. 17 D 7 *μόνον* **N** 10 cf. p. 38, 24 ss 12 *ὁπλήσεως* **C**; cf. u. 24 12 ss *σχέσις ἕως τοῦ· παρ' ὑμῖν* **C** 15 *ἡμῖν* **P** *πρῶτον* **MP** 16 *μέχρι* **P** 20 *ἐκείνης* ς 24 *ὅπλησις* **C**: *ὅπλησις* **M** 28 cf. p. 83, 3 32 s *ἵνα τὸ μὲν* **P**

μὲν δρᾶν μὴ ἔχῃ τὸ ἀδρανὲς τῇ ὕλῃ προσόμοιον, τῷ δὲ μὴ πάσχειν μὴ ἔχῃ τὸ δραστήριον τοῖς ἐνύλοις ἐοικός, ἃ μετὰ πάθους ποιεῖ, τὰς μὲν ἀσπίδας δυνάμεις εἶναι τίθεται, δι' ἃς ἀπαθὲς καὶ ἄχραντον μένει τὸ θεῖον, ἄρρηκτον ἐν ἑαυτῷ φρουρὰν περιβεβλημένον, τὰ δὲ δόρατα δυνάμεις, καθ' ἃς χωρεῖ διὰ πάντων ἀναφῶς καὶ δρᾷ εἰς πάντα, τὸ ἔνυλον ἀποκόπτον καὶ πᾶν τὸ γενεσιουργὸν εἶδος ἀμυνόμενον. ταῦτα δὲ πρώτως μὲν περὶ τὴν Ἀθηνᾶν ὁρᾶται· διὸ καὶ ἀσπὶς αὐτῆς ἐξήπλωται καὶ δόρυ καὶ ἐν τοῖς ἀγάλμασι· καὶ γὰρ πάντα καταγωνίζεται καὶ διαμένει ἄκλιτος κατὰ τοὺς θεολόγους καὶ ἄχραντος ἐν τῷ πατρί. δευτέρως δὲ ἐν ταῖς Ἀθηναϊκαῖς δυνάμεσι, ταῖς τε ὅλαις καὶ ταῖς μερικαῖς· ὡς E *γὰρ τὸ Δίιον καὶ δημιουργικὸν πλῆθος μιμεῖται τὴν ἑαυτοῦ μονάδα, καὶ ὡς τὸ μαντικὸν καὶ Ἀπολλωνιακὸν μετέχει τῆς Ἀπολλωνιακῆς ἰδιότητος, οὕτως καὶ ὁ Ἀθηναϊκὸς ἀριθμὸς τὸ ἄχραντον τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἀμιγὲς ἀπεικονίζεται. ἐσχάτως δὲ ἐν ταῖς Ἀθηναϊκαῖς ψυχαῖς· ἔστι γὰρ καὶ ἐν ταύταις ἡ μὲν ἀσπὶς τὸ ἀδάμαστον τοῦ λόγου καὶ ἀκλινές, δόρυ δὲ τὸ τμητικὸν τῆς ὕλης καὶ τῶν δαιμονίων ἢ μοιραίων παθημάτων ἀπαλλάττον τὰς ψυχάς, ὧν δὴ καθαρώτερον μὲν οἱ Ἀθηναῖοι, δευτέρως δὲ οἱ Σαΐται μετειλήχασι, μέτρῳ τῆς πρὸς τὴν θεὸν συγγενείας καὶ τούτων μεταλαγχάνοντες.*

Τὸ δ' αὖ περὶ τῆς φρονήσεως, ὁρᾷς που τὸν νόμον τῇδε ὅσην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ἕως τοῦ· πάντα κτησάμενος [24 BC].

Τὴν θεὸν καὶ φιλόσοφον ἐρεῖ [24 D] *καὶ φιλοπόλεμον μικρὸν προελθών. ἵνα οὖν αὐτῷ κατὰ τὸ παράδειγμα καὶ ἡ τῆς Ἀθηναίων καὶ Σαϊτῶν πολιτείας διακόσμησις γίγνηται, τὸ μὲν περὶ τοὺς πολέμους ἀσκητικὸν ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἱκανῶς ἐνεδείξατο, τὸ δὲ περὶ τὴν φρόνησιν ἐν τού-*

CMP

1 *ἀδρανὲς* ς: *ἀπαθὲς* **CMP**; cf. in remp. II 205, 3 in Parm. 840, 5 1 s ne ita efficax sit ut materia quae cum efficit patitur 4 s cf. infra 155 DE 6 s cf. p. 38, 2 9 *ἐξῆπται* ς secundum *καὶ* om ς 17 cf. infra 168 C 20 *ἀπαλλάττων* **CP** 25 s *τῇδε ἕως τοῦ· πάντα* **C** 28 *αὐτὸ* **M**

F *τοις παρίστησιν, ὅπως ἂν τῷ μὲν τὸ φιλοπόλεμον, τῷ δὲ
τὸ φιλόσοφον ἀπεικονίζηται τῆς Ἀθηνᾶς. τίς οὖν ἡ φρόνησις αὕτη; ⟨ἢ⟩ θεωρία τῶν ὅλων τῶν τε ὑπερκοσμίων * * *
πραγμάτων, ἀφ' ὧν μετὰ τὰ πρώτιστα τῶν ἀγαθῶν, ἃ δὴ
τελεσιουργὰ τῶν ψυχῶν ἐστι, καὶ περὶ τὸν βίον τὸν ἀνθρώπινον ὑπῆρχέ τις ῥαστώνη, μέχρι μαντικῆς προϊοῦσα καὶ
ἰατρικῆς, καὶ ταύτας ἄλλως μὲν ἐν τοῖς ἀφανέσιν αἰτίοις,
ἄλλως δὲ περὶ τὸν κόσμον, ἐσχάτως δὲ περὶ τὴν ἀνθρωπίνην ἐπιτήδευσιν τιθεμένη. ἐπειδὴ γὰρ ἄυλος σοφία καὶ
49 χωριστὴ ἡ θεὸς αὕτη, διὰ τοῦτο καὶ τοῖς πρὸς αὐτὴν συγγενέσιν ἐκφαίνει τὰ μόρια πάντα τῆς φρονήσεως, τῆς τε
θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης· ἐπεὶ καὶ τὴν μαντικὴν ἄλλην
μὲν ἐν τοῖς νοεροῖς θεοῖς, ἄλλην δὲ ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις,
ἄλλην δὲ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις θετέον, καὶ ταύτης ἄλλην μὲν
ἀπὸ τῶν θεῶν καθήκουσαν, ἄλλην δὲ ἀπὸ τῶν δαιμόνων,
ἄλλην δὲ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας, τεχνικήν τινα μᾶλλον οὖσαν καὶ εἰκαστικήν. καὶ δὴ καὶ ἰατρικὴν ὡσαύτως ἐν
μὲν τοῖς θεοῖς αὐτὴν τὴν παιώνιον θετέον, ἐν δὲ τοῖς δαίμοσι τὴν διακονικὴν καὶ ὑπουργικὴν τῶν θεῶν, ἀφ' ὧν καὶ
ὗλαι παρασκευάζονται καὶ ὄργανα ταῖς τῶν θεῶν ἐπιφανείαις· ὡς γάρ εἰσι περὶ τὸν Ἔρωτα πολλοὶ δαίμονες, οὕτω
καὶ περὶ τὸν Ἀσκληπιόν, οἳ μὲν ὀπαδῶν, οἳ δὲ προπομπῶν
τοῦ θεοῦ τάξιν λαχόντες. ἐν δὲ ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς τὴν
ἐκ θεωρημάτων καὶ πείρας ποριζομένην, καθ' ἣν οἳ μὲν
μᾶλλον, οἳ δὲ ἧττον οἰκειοῦνται πρὸς τὴν θείαν ἰατρικήν.
ἔστι δὲ καὶ μῖξις τῶν δύο τούτων φρονήσεων τῆς τε μαν-
B τικῆς καὶ ἰατρικῆς παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, διότι καὶ ἐν ἑνὶ
θεῷ προειλημμέναι τυγχάνουσι τούτων αἰτίαι, καὶ ἀπὸ μιᾶς
πηγῆς ὀχετοὶ πλείους μερίζονται περὶ τὸν κόσμον. ταῦτα μὲν
οὖν κοινὰ περὶ τῆς νῦν λεγομένης φρονήσεως εἰρήσθω.
καθ' ἕκαστον δὲ ἐπεκδιδάσκοντες φήσομεν νόμον μὲν τὴν
ἀπὸ τοῦ νοῦ τοῦ ἑνὸς τῆς Ἀθηνᾶς διήκουσαν τάξιν, ἐπι-*

CMP

2 *ἀπεικονίζετται* **C** sic: *ἀπεικονίζωνται* **MP** *καὶ τῶν ἐγκοσμίων* ad u. 13s ins Raderm. 8 *τῶν κόσμων* **M** 9 *γὰρ* om **C** 10 *τοῖς* s: *ταῖς* ll. 18 cf. in rp. II 118, 10 22 *ὁπαδῶν* **MP** 26 *μίξις* ll. 26s scil. Imhetep; cf. addenda 27 *ἐν* om **C** 32 *νοῦ τοῦ* **CM**: *νοητοῦ* **P** *τῆς Ἀθηνᾶς* om **P** | cf. p. 150, 14

μέλειαν δὲ τὴν πρόνοιαν τὴν μέχρι τῶν μερικῶν ἀπὸ τῶν ὅλων πεφοιτηκυῖαν, εὐθὺς δὲ κατ' ἀρχὰς τὴν κατὰ φύσιν τῶν Ἀθηναϊκῶν ψυχῶν πρὸς τὴν φρόνησιν οἰκειότητα· τὸ γὰρ μὴ ἐπείσακτον μηδὲ ἀλλότριον διὰ τοῦ εὐθὺς κατ' ἀρχὰς σημαίνειν ἔοικεν. εἰ δὲ ὡς πρὸς τὴν κοσμικὴν τάξιν ἀνάγοι τις τὸ ῥηθέν, τὸ μὴ ἐκ τοῦ ἀτελοῦς ἐπὶ τὸ τέλειον προϊέναι τὴν διακόσμησιν, ἀλλ' ἀεὶ τετάχθαι καὶ μετὰ τοῦ εὖ προεληλυθέναι δηλοῦν μοι δοκεῖ τοῦτο τὸ εὐθὺς κατ' ἀρχάς. περὶ δὲ τὸν κόσμον ἅπαντα, διότι καὶ ἀφανεῖς εἰσιν αἰτίαι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τεταγμένων, ἃς θεωρεῖ πρὸ τούτων ἡ τελέα φρόνησις· οὐ γάρ ἐστιν αὐτῆς τὸ εἶδος τεχνικόν, ὥς φησι Πορφύριος, ἢ πρὸς τέχνας ἐπιτήδειον· Ἡφαίστου γὰρ τοῦτο δῶρον, ἀλλ' οὐκ Ἀθηνᾶς, ὥς φησιν Ἰάμβλιχος. μέχρι δὲ μαντικῆς καὶ ἰατρικῆς, διότι καὶ C
τῶν ἐγκοσμίων θεῶν τὰς ἄλλας πρῶτον θεωρεῖν προσήκει δυνάμεις, εἶθ' οὕτως καὶ τὴν σημαντικὴν αὐτῶν καὶ ὑγιαστικὴν ποίησιν, ἐπειδὴ καὶ σῶμα ἐλάχομεν διοικεῖν γενητόν, καὶ ἐν σώματι κατακεκλεισμένοις ἡμῖν τὸ μέλλον οὐ δῆλόν ἐστιν· ἡ γὰρ ἔνυλος ζωὴ πολὺ τὸ ἐνδεχόμενον ἐπιδείκνυται κατὰ τὴν ἄλλοτε ἄλλως φερομένην ὕπαρξιν. ὅσα δὲ ἄλλα τούτοις ἕπεται μαθήματα λέγει δήπου γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, λογιστικήν, ἀριθμητικὴν καὶ τὰς τούτων ξυγγενεῖς, ἃ δὴ πάντα καταστησάμενος ὁ νόμος εἰς φρόνησιν Ἀθηναίους τε καὶ Σαΐτας θαυμαστὴν ἀνήγαγε. καὶ περὶ τούτων ταῦτα. Πορφύριος δὲ εἰκότως φησὶ καὶ ἰατρικὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἥκειν, διότι καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς νοῦς ἐστι Σεληνιακός, ὥσπερ ὁ Ἀπόλλων Ἡλιακὸς νοῦς. οἷς καὶ ὁ θεῖος ἐπέπληξεν Ἰάμβλιχος ὡς οὐ καλῶς συγχέουσι τὰς τῶν θεῶν οὐσίας οὐδὲ ὀρθῶς ἀεὶ κατὰ τὸ παρὸν τοὺς νοῦς καὶ τὰς

CMP

2 δὲ om **C** 5 ὡς ll.: καὶ ci s 8 εὐθὺ **C** 16 quidni μαντικὴν? 18 κατακεκλῆμένοις **C**: κατακεκλιμένοις **MP**: em ς | cf. p. 153, 7 s οὐ δῆλον **C**: ἄδηλον **MP** 20 κατὰ **C**: καὶ **MP** 21 γεωμετρία (omnia nominatiue) — 22 συγγενεῖς citat schol. Pl. cf. rep. VII 525 ss 22 λογικὴν **P** ταύταις schol. Pl. συγγενεῖς **M** 23 fort. κατακτησάμενος ex lemmate; sed cf. Longin. ars I 311, 26 Sp. 24 τε om **M** ἐνήγαγε **P** 24 s ταῦτα καὶ περὶ τούτων **MP**

ψυχὰς τῶν ἐγκοσμίων διανέμουσιν· ἐπεὶ καὶ Ἀσκληπιὸν ἐν Ἡλίῳ θετέον καὶ ἀπ' ἐκείνου προϊέναι περὶ τὸν γενητὸν D *τόπον, ἵν' ὥσπερ ὁ οὐρανός, οὕτω δὴ καὶ ἡ γένεσις κατὰ δευτέραν μετοχὴν ὑπὸ τῆς θεότητος ταύτης συνέχηται, συμμετρίας καὶ εὐκρασίας ἀπ' αὐτῆς πληρούμενος.*

Ταύτην οὖν δὴ τότε ξύμπασαν τὴν διακόσμησιν καὶ σύνταξιν ἡ θεὸς προτέρους ὑμᾶς διακοσμήσασα κατῴκισεν [24 C].

Τὸ μὲν ξύμπασαν τὴν ἡνωμένην περιοχὴν ἐν τῇ θεῷ πάντων τῶν ὑπ' αὐτῆς κεκοσμημένων καὶ τὸ μήτε παραλελεῖφθαι μηδὲν μήτε διῃρημένως αὐτῇ τὸ πλῆθος εἶναι δηλοῖ. τὸ δὲ τὴν διακόσμησιν τὴν ἐν τάξει τῆς Ἀθηναϊκῆς προνοίας διανομὴν ἐνδείκνυται· τὸ δὲ τὴν σύνταξιν τὴν ἕνωσιν τούτων καὶ τὴν πρὸς ἕνα κόσμον συγγένειαν. ἔτι δὲ ἡ μὲν διακόσμησις τὴν ἀπὸ τῆς θεοῦ σημαίνει πρόοδον τῶν ὅλων, ἡ δὲ σύνταξις τὴν εἰς ἑαυτὴν ἐπιστροφήν. ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν ἐν τῷ παντὶ τὰ μὲν ὁλικά ἐστι, τὰ δὲ μερικά, καὶ τὰ μὲν μονάσιν, τὰ δὲ ἀριθμοῖς ἀνάλογον, μετέχει δὲ ἄμφω μὲν τῆς Ἀθηναϊκῆς προνοίας, πρώτως δὲ τὰ ὁλικὰ καὶ μοναδικά, διὰ δὴ τοῦτο καὶ τοῖς Ἀθηναίοις τὴν πρεσβυτέραν καὶ ἡγεμονικὴν ἀπονέμει τάξιν ὁ παρὼν λόγος, E *δευτέραν δὲ τοῖς Σαΐταις καὶ τούτων ὑφειμένην.*

Ἐκλεξαμένη τὸν τόπον ἐν ᾧ γεγένησθε, τὴν εὐκρασίαν τῶν ὡρῶν ἐν αὐτῷ κατιδοῦσα, ὅτι φρονιμωτάτους ἄνδρας οἴσοι [24 C].

Πρότερον μὲν λαγχάνειν εἴρηται [23 D] *τὴν χώραν ἡ θεός, νῦν δὲ ἐκλέγεσθαι. συντρέχει δὲ ἀμφότερα, καὶ οὔτε τὸ λαχεῖν ἐπ' αὐτῆς ἀβούλητον οὔτε ἡ αἵρεσις ἄτακτον, οἷα δή ἐστιν ἐπὶ τῆς μερικῆς ψυχῆς· ἡ γὰρ θεία ἀνάγκη συντρέχει τῇ θείᾳ βουλήσει, καὶ ἡ ἐκλογὴ τῷ κλήρῳ, καὶ τὸ ἑλέσθαι*

C M P

2 ⟨*εἶναι*⟩ *θετέον* Kroll 3 *δὴ* om **P** 5 scil. *ὁ γενητὸς τόπος*, nisi potius *πληρουμένη* cum ς scrib. 7 *ἡμᾶς* **P** cum paucis Pl. ll. *ἡ θεὸς* ante *διακοσμήσασα* 𝔗 F Pl. 8 *κατῴκησεν* **M**:**P** (-ε) 11 *διῃρημένον* coni s *αὐτῇ* **MP**: *αὐτὸ* **C** 16 expectamus *αὐτὴν* 17 prius *δὲ* om **P** 23 s *γεγένησθε ἕως τοῦ· φρονημωτάτους* **C** sic 24 *αὐτῶ* **M** 25 *οἴσοι* **M** cum A aliisque Pl. ll.: *οἴσει* **CP** cum *ς Pl. 28 an *ἄτακτος*? *οἷα* ς

τῷ λαχεῖν. τίς δὲ ὁ τόπος οὗτος, εἴρηται μὲν ἔμπροσθεν [p. 138, 21 ss et p. 139, 9 ss], ὅτι τὸ διάστημα καὶ ὁ ὡς ἀληθῶς τόπος· κατὰ γὰρ τοῦτον αἱ διαιρέσεις τῶν θείων κλήρων, ἵν' ἀεὶ ὡσαύτως ἑστηκότες ὦσι πρὸ τῶν κατὰ χρόνον ὑφισταμένων. προσθετέον δὲ καὶ νῦν, ὡς ἡ τοῦ παντὸς ψυχὴ λόγους ἔχουσα τῶν θείων ἁπάντων καὶ ἐξηρτημένη τῶν πρὸ αὐτῆς ἄλλοις τοῦ διαστήματος μορίοις πρὸς ἄλλας δυνάμεις ἐντίθησιν οἰκειότητα καὶ σύμβολα ἅττα τῶν διαφόρων ἐν θεοῖς τάξεων· προσεχῶς γὰρ αὐτῆς ἀπαιωρεῖται τοῦτο τὸ διάστημα καὶ ἔστιν ὄργανον αὐτῇ συμφυές. κόσμος οὖν οὖσα αὕτη λογικὸς καὶ ψυχικὸς ἀποτελεῖ καὶ τοῦτον τὸν κόσμον διαστατὸν καὶ ζωτικὸν διὰ τῶν θείων συνθημάτων. ἔστι μὲν F οὖν καὶ αὐτὸ τὸ διάστημα, εἰ καὶ συνεχὲς λέγεται καὶ ἀκίνητον, ἀλλ' οὐ πάντῃ πρὸς ἑαυτὸ ἀδιάφορον, ὅπου γε οὐδὲ ἡ ψυχὴ τοῦ παντός ἐστι παντελῶς ἀδιάφορος αὐτὴ πρὸς ἑαυτήν, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτῆς ταὐτοῦ κύκλος, τὸ δὲ θατέρου. καὶ τί λέγω περὶ ψυχῆς; οὐδ' αὐτὸς ὁ πολυύμνητος νοῦς ἀδιάφορος πρὸς ἑαυτόν, εἰ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ οἷον ὁμόχροά ἐστιν — οὐ γὰρ ἅπαντα τῆς ἴσης ἐν τῷ νῷ δυνάμεως, ἀλλὰ τὰ μὲν ὁλικώτερα, τὰ δὲ μερικώτερα — καὶ οὐδὲ τοῦτο 50 θαυμαστόν· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς ἔχει πρώτας τε καὶ μέσας καὶ τελευταίας ἐν ἑαυτῷ τάξεις. ὅθεν, οἶμαι, καὶ Ὀρφεὺς [frg. 123, 13. 14. 18] τῶν ἐν αὐτῷ τὴν τάξιν ἐνδεικνύμενος

τοῦ δή τοι κεφαλὴ μέν, φησίν, Οὐρανὸς αἰγλήεις,
ὄμματα δ' ἠέλιός τε καὶ ἀντιόωσα σελήνη,

καὶ οὕτως ἐφεξῆς. εἰ δ' οὖν μίαν οὐσίαν εἶχε τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ἀδιάφορον, ἀλλ' ἥ γε τῆς ψυχῆς δύναμις καὶ αἱ τῶν δαιμόνων τάξεις αἱ διαλαχοῦσαι καὶ πρὸ τούτων οἱ θεοὶ ⟨οἱ⟩ κατὰ τὴν δημιουργικὴν τάξιν καὶ τοὺς κλήρους τῆς Δίκης αὐτὸ διαιροῦντες πολλὴν ἂν τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν ἀπέφηναν διαφοράν. τήν τε οὖν ἐκλογὴν ἔνδοθεν καὶ

CMP

1 τὸ **CM**[1] (ω sscr. **M**[2]) 3 τούτων **MP** 10 αὕτη ll.: αὐτὴ ci s 11 τοῦτον κόσμον **CM**: τοῦτο κόσμον ci Kroll 13 τὸ om **MP** 16 κύκλον **M** 18 s ὁμόχρονά **M** 26 τὸ διάστημα ς: **M**[1] im: om **CP** 29 s τῆς Δίκης om **P** | cf. Critiae 109 B 30 ἂν τῶν s: αὖ τῶν (τῶν in lit.) **C**: αὐτῶν **MP** 31 ἐναπέφηναν **P**

ἀπὸ τῆς οὐσίας τῶν θεῶν γίνεσθαι νομιστέον, ἀλλ' οὐ τοιαύτην, ὁποίαν ἐπὶ τῶν μερικῶν ψυχῶν ὁρῶμεν· ἡ μὲν γὰρ οὐσιώδης ἐστίν, ἡ δὲ κατὰ τὴν παροῦσαν ἀφορίζεται μόνως ζωήν, καὶ ἡ μὲν αἰώνιος, ἡ δὲ ἔγχρονος. καὶ δὴ καὶ τὸν τόπον οὐ τὴν γῆν οὐδὲ τὸν ἀέρα τοῦτον ἀκουστέον, ἀλλὰ πρὸ τούτων τὸ διάστημα τὸ ἀκίνητον καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ὑπὸ B *τῶν θεῶν προσλαμπόμενον καὶ τοῖς τῆς Δίκης κλήροις διηρημένον· τὰ γὰρ ἔνυλα ταῦτα ποτὲ μὲν ἐπιτήδεια πρὸς μετοχήν ἐστι θεῶν, ποτὲ δὲ ἀνεπιτήδεια, καὶ δεῖ πρὸ τῶν ποτὲ μετεχόντων εἶναι τὰ ἀεὶ ὡσαύτως ἐξηρτημένα τῶν θεῶν. περὶ μὲν οὖν τούτων καὶ ταῦτα ἀρκέσει. τὴν δὲ εὐκρασίαν τῶν ὡρῶν τὴν τῶν φρονίμων οἰστικὴν Παναίτιος μὲν καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν Πλατωνικῶν ἐπὶ τῶν φαινομένων ἤκουσαν, ὡς τῆς Ἀττικῆς διὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους εὖ κεκραμένας ἐπιτηδείως ἐχούσης πρὸς τὴν τῶν φρονίμων ἀνδρῶν ἀπογέννησιν. Λογγῖνος δὲ ἀπορεῖ μὲν πρὸς τούτους ὡς μήτε ἀληθεύοντας — τοὐναντίον γὰρ ὁρᾶται πολλή τις καὶ αὐχμῶν καὶ χειμώνων ἀσυμμετρία περὶ τόνδε τὸν τόπον — μήτ', εἰ ὁ τόπος ἦν τοιοῦτος, δυναμένους ἔτι τὴν ἀθανασίαν διασῴζειν τῶν ψυχῶν, εἴπερ ὑπὸ τῆς τῶν ὡρῶν εὐκρασίας ἡ φρόνησις αὐταῖς ἐμφύεται· κρᾶσιν γάρ ἐστιν ἢ τελειότητα κράσεως τοῦτο τὴν ψυχὴν ἀποφαινομένων· αὐτὸς δὲ τὴν εὐκρασίαν ταύτην οὐ πρὸς τὴν τοῦ ἀέρος κατάστασιν ἀναφέρεσθαί φησιν, ἀλλ' εἶναί τινα* C *ἰδιότητα τοῦ καταστήματος ἀκατονόμαστον, συντελοῦσαν εἰς φρόνησιν· ὡς γὰρ ὕδατά τινα μαντικά ἐστι, καὶ τόποι τινὲς νοσοποιοὶ καὶ φθορώδεις, οὕτω καὶ εἰς φρόνησιν συμβάλλεσθαι τοιάνδε τινὰ χώρας ἰδιότητα θαυμαστὸν οὐδέν. Ὠριγένης δὲ τὴν εὐκρασίαν ταύτην ἐπὶ τὴν τοῦ οὐρανοῦ κυκλοφορίαν ἀνέπεμπεν· ἐκεῖθεν γὰρ εἶναι τὰς φορὰς καὶ τὰς ἀφορίας τῶν ψυχῶν, ὥς φησιν ὁ ἐν Πολιτείᾳ* [VIII 546 A] *Σωκράτης. ἀλλ' οὗτος μὲν μερικώτερον ἐφάπτεται τῆς ἀληθείας, Λογγῖνος δὲ λανθάνει τὴν ἰδιότητα σωματικὴν ποιῶν καὶ ταῖς ἀπορίαις ἐνισχόμενος, ἃς καὶ ὁ Πορφύριος αὐτῷ προσφέρει· μία γὰρ*

CMP

1 *τὴν ἀπὸ τῆς* **P** 5 fort. *γῆν ⟨ταύτην⟩* 9 *ποτὲ* om **C** 13 *παλαιῶν* ci Kroll 15 *ἀπογένεσιν* **P** 20ss cf. Theophr. ap. Doxogr. 515, 22ss D. 24 *ἀκατωνόμαστον* **MP**: *ἀκατανόμαστον* **C**: em ς 30 *ὁ σωκράτης ἐν πολιτεία* **P** 31 cf. Tim. 90C

ἰδιότης ἀέρος πῶς πρὸς διάφορα ποιεῖ ἐπιτηδείους; ἔπειτα τῆς ἰδιότητος ἔτι μενούσης τῆς ὁμοίας πῶς οὐκέτι ἡ αὐτὴ εὐφυΐα τῶν οἰκούντων ἐστίν; εἰ δὲ φθαρτὴ ἡ ἰδιότης, τί τὸ φθαρτικὸν αὐτῆς λεκτέον; ἄμεινον δὲ λέγειν, ὅτι τῶν θεῶν διελομένων τὸν σύμπαντα τόπον κατὰ τὴν δημιουργικὴν τάξιν ἑκάστη τοῦ τόπου μερὶς ὑποδέχεται ψυχὰς τὰς αὐτῇ προσφόρους, ἡ μὲν Ἀρεϊκὴ τὰς θυμοειδεστέρας, ἡ δὲ Ἀπολλωνιακὴ τὰς μαντικάς, ἡ δὲ Ἀσκληπιακὴ τὰς ἰατρικάς, ἡ δὲ Ἀθηναϊκὴ τὰς φρονίμους, τοῦτο δὲ διὰ τὸ ποιότητά τινα, μᾶλλον δὲ D *δύναμιν ἔχειν τοιαύτην ἐκ τοῦ λαχόντος θεοῦ καὶ εὐαρμοστίαν πρὸς τὰς τοιάσδε ζωάς. τὴν μὲν οὖν εὐαρμοστίαν ταύτην εὐκρασίαν ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ πολλαὶ μὲν ἑκάστῃ μερίδι δυνάμεις ἔνεισιν φυσικαὶ καὶ ψυχικαί, δαιμόνιοι καὶ ἀγγελικαί, πάσας δὲ αὐτὰς ἑνίζει καὶ συγκίρνησιν ἀμιγῶς ἑνώσασα πάσας ἡ ἑνὰς τοῦ λαχόντος ἑκάστην θεοῦ. διότι δὲ καὶ τῶν μερίδων τούτων καὶ τῶν κλήρων τὴν φρουρὰν αἱ Ὧραι παρὰ τοῦ πατρὸς εἰλήχασι,*

ταῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε,

φησὶν Ὅμηρος [E 750], καθ' ἃς καὶ αἱ τῶν ψυχῶν ἐπιτελοῦνται τῶν ὁμοίων πρὸς τοὺς τόπους συναρμόσεις, διὰ δὴ τοῦτο τὴν εὐκρασίαν ταύτην ἐξῆψε τῶν Ὡρῶν, ἐκεῖθεν ὅλην συνεχομένην. κατιδοῦσα οὖν ἡ θεὸς τὴν μερίδα τοῦ διαστήματος ἐκείνην εὐάρμοστον ὑπὸ τῶν Ὡρῶν ἀεὶ φρουρουμένην εἰς ὑποδοχὴν ψυχῶν ἐμφρόνων ἐξελέξατο αὐτὴν οὐχ ὡς ποτὲ μὲν ὄντος τοῦ τόπου χωρὶς τῆς Ἀθηνᾶς, ποτὲ δὲ ὑπ' αὐτῆς κληρουχουμένου — τοὐναντίον γὰρ ἀπέδειξεν ὁ λόγος — ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν αὐτῷ μέν εἰσι τῷ διαστήματι πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῶν θείων ἐλλάμψεων ἐπιτηδειότητες ἄλλαι κατ' ἄλλας μοίρας, ἃς ἐνέθηκεν ὁ ὅλος δημιουργὸς E *ἑνοειδῶς τὰς πάντων τῶν μετ' αὐτὸν θεῶν δυνάμεις περιέχων, κρατύνονται δὲ αὗται καὶ τελειοῦνται, μᾶλλον δὲ καὶ προΐασιν ἀπὸ τῶν ἐφεστώτων θεῶν. ὥσπερ οὖν περὶ τὰς βίων αἱρέσεις ἡ τὸν οἰκεῖον ἐκλεγομένη βίον ψυχὴ κατορθοῖ,*

CMP inde a u. 29 | *ἑνοειδῶς* **CMN**

3 *ἐνοικούντων* **P** *εἰ δὲ* **MP**: *ἡ δὲ* **C** *φθαρτικὴ* **P** 6 *ἑκάστης* **C** 11 *τὰς* om **C** 13 prius *καὶ* om **CM** *δαιμόνιαι* **P** 20 *τοῦτο δὴ* **P** *οἰκειόθεν* **C** 22 s *φρουρουμένων* **C** 23 *εὐφρόνων* **C** *αὑτὴν* **M** 26 *μέν εἰσι* ll.: *ἔνεισι* ci Kroll 30 alterum *καὶ* om **N** 32 ⟨*τῶν*⟩ *βίων* Kroll | cf. p. 140, 21

τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ κατὰ τὴν αἵρεσιν τῆς ζωῆς εἰς τὸν οἰκεῖον ταττομένη τόπον μᾶλλον περὶ αὐτὴν τῆς εἰς ἀλλότριον σπειρομένης. εἰς δὲ τὴν κατάταξιν ταύτην καὶ ἡ τοῦ οὐρανοῦ κυκλοφορία μέγα συντελεῖ, φορὰς καὶ ἀφορίας ἐπάγουσα ψυχῶν, ἀλλὰ κἂν ταῖς φοραῖς ἡ τῶν φρονίμων οἰστικὴ πλεονεκτεῖ κατὰ τὴν φοράν, κἂν ταῖς ἀφορίαις ἧττων ἡ ἐν ταύτῃ σπάνις. ὥσπερ οὖν εἰ γεωργὸς ἀγαθὴν εἰς σπερμάτων τελεσιουργίαν ἐπιλέξαιτο γῆν, εἰδὼς ὅτι καὶ φορᾶς οὔσης πλέον ἕξει καὶ ἀφορίας γενομένης ἧττον ἀπολαύσεται τῆς περιόδου διὰ τὴν δύναμιν τῆς γῆς, οὕτω δὴ καὶ τὴν θεὸν ἐκλέξασθαί φησιν ὁ λόγος τοῦτον τὸν τόπον ὡς φρονίμων οἰστικόν, ἵνα καὶ φορᾶς οὔσης πλέον ἔχῃ τῇ γενέσει τῶν ἐμφρόνων, καὶ ἀφορίας πλέον,
F *τῷ ἔλαττον ἀποπίπτειν τῆς κατὰ τὸν τόπον ἐπιτηδείας ζωῆς. εἰ δὲ καὶ τῶν φαινομένων ὡρῶν τὴν εὐκρασίαν ἐπαινοῖ διὰ τούτων, οὐ θαυμασόμεθα· ἄλλη γάρ ἐστιν εὐκρασία πρὸς σωμάτων ὑγίειαν καὶ ἄλλη συντελοῦσα πρὸς ψυχῶν ἐμφρόνων ὑποδοχήν, οἵα δή ἐστιν ἡ τῆς Ἀττικῆς· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἀεὶ ἡ αὐτὴ φρόνησις, ἀλλ' ἔστι τις πλέων τοῖς ταύτην οἰκοῦσι τὴν χώραν διὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ τόπου καὶ τὴν τῶν ὡρῶν ἐπιτηδειότητα. ἡμεῖς μὲν οὖν τοιαῦτα περὶ τούτων ὑπονοοῦμεν. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος τόπον*
51 *ἤκουσεν οὐδεμίαν σωματοειδῆ διάστασιν, ἀλλὰ τὴν διὰ τῆς γῆς διήκουσαν ἀσώματον αἰτίαν τὴν ἀνέχουσαν τῇ ζωῇ τὰ σώματα καὶ περιέχουσαν πᾶσαν διάστασιν· εἰς γὰρ τὸν τοιοῦτον τόπον ἥ τε θεὸς δημιουργεῖ, φησί, καὶ κατοικίζει τοὺς ὄντως ἀγαθοὺς ἄνδρας. εἰ δὲ συμφωνεῖ ταῖς τοῦ Πλάτωνος ῥήσεσιν, ἔξεστιν ἀπὸ τῶν λεγομένων σκοπεῖν. εἰ δὲ δεῖ τούτων ἀποστάντας τὰ ὅλα κατὰ τὸ ἀνάλογον θεωρεῖν, ῥητέον, ὅτι μετὰ τοῦ πατρὸς ἡ θεὸς αὕτη δημιουργοῦσα*

CMN

2 *περὶ αὐτὴν* (sc. *τὴν αἵρεσιν κατορθοῖ*): an latet uerbum uelut *ἐνεργεῖ* ς? 4 *μέσα* **M** 4s cf. p. 162, 29s 7 *ἐν ταύτῃ* **MN**: *ταύτης* **C** 9 *γενομένης* **MN**: *οὔσης* **C** 10 *ἀπολέσεται* **CN**: *ἀποτελέσεται* **M**: em ς 14 *τῷ* **C**: *τὸ* **MN** 16 *ἐπαινεῖ* **M** 18 *εὐφρόνων* **C** 19 *ἡ αὐτὴ* ς: *αὐτὴ* **M**: *αὐτῇ* **CN** *πλέον* ll.: em s 24 *αἰτίαν* ς: *τὴν αἰτίαν* **CMN** 29 *δὲ δεῖ* **C**: *μὴν δὴ* **MN** 30 *αὐτὴ* **C**

καὶ ὑφαίνουσα τὸ πᾶν πανταχοῦ τοῖς ὅλοις καὶ τοῖς τῆς ἀμείνονος συστοιχίας τελειότερον κλῆρον ἀπένειμε· ταῦτα γάρ ἐστιν ἐμφρονέστερα τῶν ἀντικειμένων καὶ οἰκειότερα πρὸς τὴν θεόν. πῶς οὖν ὅτι τὸ φρονήσει διαφέρον Ἀθηναϊκώτερόν ἐστι, δείξομεν ἀπὸ τῶν ἑξῆς τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων.

Ἅτε οὖν φιλοπόλεμός τε καὶ φιλόσοφος ἡ θεὸς οὖσα τὸν προσφερεστάτους αὐτῇ μέλλοντα οἴσειν τόπον ἄνδρας τοῦτον ἐκλεξαμένη πρῶτον κατῴκισεν [24 D].

Ἐν δὴ τούτοις ὁ μὲν Πλάτων ἀκριβεστάτην περὶ τῆς μεγίστης B *ταύτης θεότητος τῆς Ἀθηναϊκῆς παραδέδωκεν ἔννοιαν, τὰς τῶν θεολόγων ἐνδείξεις ἐκφήνας τοῖς συνορᾶν ἱκανοῖς. ἄλλοι δὲ τῶν ἐξηγητῶν ἐπ' ἄλλας ἐτράποντο διατάξεις, οἳ μὲν αἰνιγματωδέστερον τὴν ἑαυτῶν γνώμην ἀναγράφοντες, οἳ δὲ διαρρήδην ἃ βούλονται λέγοντες, οὐ μέντοι κρατοῦντες ὧν λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ Πορφύριος ἐν σελήνῃ τὴν Ἀθηνᾶν ὑποθέμενος ψυχὰς ἐκεῖθεν κατιέναι φησὶ τό τε θυμοειδὲς ἅμα καὶ τὸ πρᾶον ἐχούσας, καὶ διὰ τοῦτο φιλοσόφους καὶ φιλοπολέμους οὔσας, τῶν ἐν Ἐλευσῖνι μυσταγωγούς, ἐπείπερ καὶ ἀπὸ Μουσαίου τοῦ Σεληνιακοῦ τὸ γένος τοῖς ἐν Ἐλευσῖνι τῶν μυστηρίων ἡγουμένοις, ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ περὶ Σελήνην ἐστὶ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ Κηρύκων, ὥς φησι, γένος. ὁ δὲ θεῖος Ἰάμβλιχος τούτοις ἐπιπλήξας οὐ καλῶς τὴν ἀναλογίαν διασωσαμένοις τὸν μὲν πόλεμον ἐξηγεῖται τὸν ἀναιρετικὸν ἄρδην ὅλης τῆς ἀτάκτου καὶ πλημμελοῦς καὶ ἐνύλου φύσεως, σοφίαν δὲ τὴν ἄυλον νόησιν καὶ χωριστήν, ἀμφοτέρων δὲ τὴν θεὸν αἰτίαν εἶναι ταύτην, ἣν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι μιμοῦνται διὰ τῆς ἔμφρονος* C *ζωῆς καὶ πολεμικῆς, καὶ ὁ τόπος ⟨ὁ⟩ Ἀθηναϊκὸς εὖ συνήρμοσται πρὸς τὴν ὑποδοχὴν τῶν τοιούτων ψυχῶν. εἰ δὲ δεῖ καὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν τούτων σαφῆ γενέσθαι διάνοιαν καὶ*

CMN

2 *γὰρ* **CM**: *μὲν* **N** 3 *ἐμφανέστερα* **M** 4 ad *πῶς ὅτι* cf. *πόθεν ὅτι* et *πάντως ὅτι* (Kroll ad Syrian. in metaph. 179, 30) 6ss *θεὸς ἕως τοῦ· ἐκλεξαμένη* **C** 7 *προσφερεστάτους* ll. cum (x) Pl.: *προφερεστάτους* *ς Pl. 8 *τὸ πρῶτον* Pl. ll. praeter A D 10 *μὲν* om **C** 16 *γὰρ* om **C** 24 ⟨*ὡς*⟩ *οὐ* Kroll *τὸ μὲν* **C** 27 *τῶν θεῶν* **M** 29 *ὁ* add Kroll

πρὸ τούτων τὴν Πλατωνικὴν ἐκφανῆναι παράδοσιν συμφωνοτάτην οὖσαν τοῖς θεολόγοις, ἄνωθεν οὑτωσὶ ῥητέον· ἐν τῷ πατρὶ καὶ δημιουργῷ κόσμου τοῦ σύμπαντος πολλαὶ μὲν ἑνιαῖαι θεῶν ἀναφαίνονται τάξεις, φρουρητικῶν, δημιουργικῶν, ἀναγωγῶν, συνεκτικῶν, τελεσιουργῶν, μία δὲ καὶ αὕτη τῶν ἐν αὐτῷ πρώτων νοερῶν ἑνάδων ἡ ἄχραντος καὶ ἀδάμαστος θεότης, καθ' ἣν καὶ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς ἀκλινὴς μένει καὶ ἄτρεπτος καὶ πάντα τὰ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα μετέχει δυνάμεως ἀμειλίκτου, καθ' ἣν καὶ πάντα νοεῖ καὶ χωριστός ἐστιν ἀφ' ὅλων τῶν ὄντων ἐξῃρημένος. ταύτην δὴ τὴν θεότητα καλοῦσιν οἱ θεολόγοι πάντες Ἀθηνᾶν, ὡς μὲν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ πατρὸς τικτομένην καὶ ἐν αὐτῷ μένουσαν νόησιν οὖσαν δημιουργικὴν χωριστὴν καὶ ἄυλον, διὸ καὶ θεονόην αὐτὴν ὁ ἐν Κρατύλῳ [407 B] *Σωκράτης ἀνύμνη-*
D *σεν, ὡς δὲ μετὰ τῶν ὅλων ἀνασχοῦσαν τὴν ἀχράντως συνδιακοσμοῦσαν τῷ ἑνὶ δημιουργῷ τὰ πάντα καὶ τάττουσαν τὰ ὅλα μετὰ τοῦ πατρός· καὶ διὰ μὲν τὸ πρότερον φιλόσοφον προσαγορεύουσι, διὰ δὲ τὸ δεύτερον φιλοπόλεμον· ἡ γὰρ ἑνιαίως πᾶσαν συνέχουσα τὴν πατρικὴν σοφίαν φιλόσοφός ἐστι, καὶ ἡ πᾶσαν ἐναντίωσιν μονοειδῶς ἐπιτροπεύουσα φιλοπόλεμος ἂν εἰκότως καλοῖτο. διὸ καὶ ὁ Ὀρφεὺς* [frg. 132] *περὶ αὐτῆς τικτομένης φησίν, ὅτι ἄρα αὐτὴν ὁ Ζεὺς ἀπεγέννησεν ἐκ τῆς κεφαλῆς*

ὅπλοις λαμπομένην χαλκήιον ἄνθος ἰδέσθαι.

ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς δευτέρας ἔδει καὶ τρίτας αὐτὴν προϊέναι τάξεις, ἀναφαίνεται μὲν ἐν τῇ Κόρῃ κατὰ τὴν ἄχραντον ἑπτάδα, γεννᾷ δὲ πᾶσαν ἀρετὴν ἀφ' ἑαυτῆς καὶ δυνάμεις ἀναγωγοὺς καὶ νοῦν ἐπιλάμπει τοῖς δευτέροις καὶ ζωὴν ἄχραντον· διὸ καὶ ἡ Κόρη τριτογενὴς ἀποκαλεῖται, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ κόρον καὶ τὸ καθαρὸν ἀπὸ τῆς Ἀθηναΐκῆς ἔλαχεν ἰδιότητος· ἀναφαίνεται δὲ ἐν τοῖς ἀπολύτοις θεοῖς τῷ νοερῷ φωτὶ καὶ δημιουργικῷ τὴν Σεληνιακὴν ἐνίζουσα τάξιν καὶ

C M N

4 *ἑνιαίων* **MN** num recte? 4 ss cf. schol. **C** et infra 300 AB 5 *ἀναγωγικῶν* **C** 9 ad *ἀμειλίκτου* cf. orac. chald. 21 *τὰ πάντα* **C** 10 *δὴ* **MN**: *διὰ* **C** 13 s *θεονόην* **C** 15 cf. schol. **CM** 17 *καὶ* om **C** 21 *ὁ* om **MN** 26 *κορικῇ* **C** 29 cf. infra 139 B 30 *κορὸν* **CN** | cf. Crat. 396 B

ἄχραντον ποιοῦσα πρὸς τὰς ἀπογεννήσεις, καὶ ἀπὸ τῶν ἐξηρτημένων δυνάμεων ἀμιγῆ τὴν ἑνάδα τὴν μίαν αὐτῶν E *ἀποφαίνουσα. ἀναφαίνεται δὲ καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ ὑπὸ σελήνην, πανταχοῦ τὴν διττὴν ταύτην προβεβλημένη δύναμιν, μᾶλλον δὲ κατὰ τὴν ἡνωμένην ἑαυτῆς δόσιν ἀμφοῖν τὴν αἰτίαν παρεχομένη· τό τε γὰρ ἀμείλικτον αὐτῆς νοερόν ἐστι καὶ ἡ χωριστὴ σοφία καθαρὰ καὶ ἀμιγὴς πρὸς τὰ δεύτερα, καὶ μία μέχρι τῶν ἐσχάτων τάξεων αὕτη καθήκει τῆς Ἀθηναϊκῆς προνοίας ⟨ἡ⟩ ἰδιότης. ὅπου γὰρ καὶ αἱ πρὸς αὐτὴν ὡμοιωμέναι τῶν μερικῶν ψυχῶν φρόνησίν τε θαυμαστὴν προβέβληνται καὶ ῥώμην ἀνανταγώνιστον ἐπιδείκνυνται, τί ἂν λέγοι τις περὶ τῶν χορευτῶν αὐτῆς δαιμόνων ἢ τῶν θείων τάξεων, ἐγκοσμίων καὶ ἀπολύτων καὶ ἡγεμονικῶν; πᾶσαι γὰρ ὥσπερ ἐκ πηγῆς μιᾶς τὴν διττὴν ἰδιότητα παραδέχονται τῆς θεοῦ ταύτης· διὸ δὴ καὶ ὁ θεῖος ποιητὴς ἀμφοτέρας αὐτῆς ἐνδεικνύμενος τὰς δυνάμεις μετὰ τῶν μυθικῶν πλασμάτων*

πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανόν, φησί, πατρὸς ἐπ' οὔδει,
ποικίλον, ὅν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο καὶ κάμε χερσίν·
ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς νεφεληγερέταο
τεύχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσσετο F
[Hom. *E* 734 ss *Θ* 385 ss]·

τὸν μὲν γὰρ πέπλον, ὃν αὐτὴ ποιεῖ καὶ ὑφίστησι ταῖς ἑαυτῆς νοήσεσι, τὴν νοερὰν αὐτῆς σοφίαν ἀκουστέον, τὸν δὲ τοῦ Διὸς χιτῶνα τὸν πολεμικὸν τὴν δημιουργικὴν πρόνοιαν τὴν ἀτρέπτως προμηθουμένην τῶν ἐγκοσμίων καὶ τὰ θειότερα τῶν ἐν τῷ κόσμῳ κρατεῖν ἀεὶ παρασκευάζουσαν. ὅθεν, οἶμαι, καὶ τοῖς Ἕλλησιν αὐτὴν ἐφίστησι σύμμαχον κατὰ τῶν βαρβάρων, ὥσπερ ὁ Πλάτων ἐν τούτοις κατὰ τῶν Ἀτλαντίνων τοῖς Ἀθηναίοις, ἵνα πανταχοῦ τὰ νοερώτερα καὶ θειότερα κρατῇ τῶν ἀλογωτέρων καὶ ἀτιμοτέρων. ἔστι 52 *μὲν γὰρ καὶ ὁ Ἄρης τῷ πολέμῳ καὶ ταῖς ἐναντιώσεσι φίλος, ἀλλὰ τῇ διακρίσει καὶ διαιρέσει τῶν πραγμάτων οἰκειότερος· ἡ δέ γε Ἀθηνᾶ καὶ τὴν ἐναντίωσιν συνέχει καὶ τὴν ἕνωσιν*

CMN

1 *ἀπογενέσεις* **C** 12 cf. Phaedr. 252 D 13 *ἐγκοσμίων τε καὶ* **MN** 14 *μιᾶς* om **N** 17 *κατέχευ'* **CM** *ἑανὸν* ll. 23 *αὐτὴν* **C** 25 *προμηθευομένην* **C** 27 *τοῖς* **MN**: *τῶν* **C** *ὑφίστησι* **CN** 33 prius *καὶ* om **C**

ἐλλάμπει τοῖς διοικουμένοις. διὸ καὶ αὕτη μὲν φιλοπόλεμος εἴρηται καθ' ἕνωσιν, περὶ δὲ ἐκείνου κατὰ διαίρεσιν·

αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη πόλεμοί τε μάχαι τε
[Hom. *E* 891]·

τοῦτο μὲν ὡς τὸ ἀκρότατον τῆς διακρίσεως τοῦ θεοῦ λαχόντος, ἐκεῖνο δὲ ὅτι καὶ τὰ ἐναντία συνάγεταί πως διὰ τὴν θεὸν ταύτην τῶν ἀμεινόνων κρατούντων καὶ τὴν Νίκην αὐτῇ διὰ τοῦτο καὶ τῶν παλαιῶν συνταττόντων. εἰ τοίνυν ταῦτα ὀρθῶς λέλεκται, φιλόσοφος μέν ἐστιν ὡς νόησις δημιουργικὴ καὶ ὡς σοφία χωριστὴ καὶ ἄυλος· διὸ δὴ καὶ Μῆτις καλεῖται παρὰ τοῖς θεοῖς· αὐτὴ γοῦν φησι περὶ ἑαυτῆς·

μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσι [Hom. *ν* 299]·

φιλοπόλεμος δὲ ὡς τὰς ἐναντιώσεις τὰς ἐν τοῖς ὅλοις συνέχουσα καὶ ὡς ἀδάμαστος καὶ ἀμείλικτος θεός· διὸ καὶ σῴζει μὲν τὸν Διόνυσον ἄχραντον, καταγωνίζεται δὲ τοὺς
B *Γίγαντας μετὰ τοῦ πατρός, μόνη δὲ αὕτη τὴν αἰγίδα κινεῖ μὴ τοῦ Διὸς προστάττοντος καὶ τὸ δόρυ προβέβληται,*

τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν
ἡρώων, τοῖσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη
[Hom. *Θ* 390 *α* 100].

ἡμῖν δὲ ἵλεως οὖσα μετάδοσιν παρέχοι τῆς ἀχράντου σοφίας καὶ ἀποπλήρωσιν τῆς νοερᾶς δυνάμεως, πορίζουσα μὲν τὰ Ὀλύμπια καὶ ἀναγωγὰ τῶν ψυχῶν ἀγαθά, ἐξορίζουσα δὲ τὰ Γιγάντια καὶ γενεσιουργὰ φαντάσματα καὶ ἀνεγείρουσα τὰς καθαρὰς καὶ ἀδιαστρόφους ἐν ἡμῖν περὶ ἁπάντων θεῶν ἐννοίας καὶ προσλάμπουσα τὸ θεῖον φῶς ἐξ αὐτῆς. ἔστι γὰρ φωσφόρος μὲν ὡς τὸ νοερὸν πάντῃ διατείνουσα φῶς· σώτειρα δὲ ὡς πάντα τὸν μερικὸν νοῦν ἐνιδρύουσα ταῖς ὁλικαῖς νοήσεσι τοῦ πατρός· ἐργάνη δὲ ὡς τῶν δημιουργι-

CMN
1 *αὐτὴ* **N** 2 *ἐκείνου δὲ* **N** *κατὰ τὴν* **N** 3 *ἀεὶ* **MN** *πόλεμή τε μάχε τε* **C** 13 *μῆτις τε καλέομαι* **C**: *μή τέ τι κλαίομαι* **N** 17 *αὐτὴ* ci Kroll 18 *τῷ δόρυ* **M**: *τοῦ δόρυ* **C** 19 *στίχαν* **C** 20 *τοῖσί* **C** 22 *παράσχο* **N** 25 *γιγάντεια* ς | cf. infra 345 D in remp. I 51, 11 theol. Plat. 49, 5 28 ad *φωσφόρος* cf. in remp. I 18, 20 30 *ἐργανὴ* **CM**

κῶν ἔργων προστάτις· λέγει γοῦν καὶ ὁ θεολόγος [frg. 131], *ὅτι παρήγαγεν αὐτὴν ὁ πατὴρ*

ὄφρ' αὐτῷ μεγάλων ἔργων κράντειρα πέλοιτο·

καλλίεργος δὲ ὡς πάντα τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς τῷ νοερῷ κάλλει συνέχουσα· παρθένος δὲ ὡς ἄχραντον προβεβλημένη καὶ ἀμιγῆ καθαρότητα· φιλοπόλεμος δὲ ὡς τὰς ἐν τῷ παντὶ συστοιχίας διέπουσα καὶ τὸν σύμπαντα πρυτανεύουσα πόλεμον· αἰγίοχος δὲ ὡς τὴν ὅλην εἱμαρμένην κινοῦσα καὶ ποδηγετοῦσα τὰς ποιήσεις αὐτῆς. ἐπήλθομεν δ' ἂν καὶ τὰς λοιπὰς τῆς θεοῦ προσηγορίας, εἰ μὴ καὶ ταῦτα διὰ τὴν ἐμὴν περὶ τὸν λόγον συμπάθειαν μηκύνειν ἐδόκουν. πάλιν οὖν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀπὸ τούτων τραπόμενοι λέγωμεν, ὅτι δύο τούτους θεοὺς ὁ Πλάτων φιλοσόφους ἐκάλεσε, τόν τ' Ἔρωτα καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἀμφοτέρους, ἀλλὰ τὸν μὲν ὡς μεσότητα τῶν ὅλων καὶ ὡς πρὸς τὴν νοητὴν σοφίαν ἀνάγοντα, τὴν δὲ ὡς ἀκρότητα καὶ ὡς τῆς δημιουργικῆς σοφίας ἕνωσιν· ἦν γὰρ ὁ δημιουργὸς (C)

καὶ Μῆτις πρῶτος γενέτωρ καὶ Ἔρως πολυτερπής [Orph. frg. 71],

καὶ ὡς μὲν Μῆτις τίκτει τὴν Ἀθηνᾶν, ὡς δὲ Ἔρως ἀπογεννᾷ τὴν ἐρωτικὴν σειράν.

Ὠικεῖτε οὖν δὴ νόμοις τε τοιούτοις χρώμενοι καὶ ἔτι μᾶλλον εὐνομούμενοι πάσῃ τε παρὰ πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβηκότες ἀρετῇ, καθάπερ εἰκός, γεννήματά τε καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντες [24 D].

Ἔστι μὲν ἀπὸ τῆς ἱστορίας πρεσβύτερα τὰ τῶν Ἀθηναίων ἢ τὰ τῶν Σαϊτῶν, καὶ ἡ κατάστασις τῆς πολιτείας προτέρα, καὶ οἱ νόμοι τῆς Ἀθηνᾶς μᾶλλον ἐγγύς. ἔστι δὲ D

C M N

1 *προστάτης* **M** 3 *αὖ τῶν* **C**: *αὐτῶν* **M** *κρήτειρα* **C**: *κρή*[ἀν]*τειρα* **M** | cf. Orph. frg. 133 9 *αὐτῆς* om **C** 9 s *ταῖς λοιπαῖς . . . προσηγορίαις* **MN** 12 *τὸν* **C** *λέγομεν* **CN** 13 *τ'* om **N** 13 s cf. conu. 203 DE 22 *δὴ οὖν* A Plat. sed cf. p. 170, 20 s 22 ss *χρώμενοι ἕως τοῦ· καὶ παιδεύματα* **C** 23 *παρὰ πάντας* **MN** cum A o Plat.: *πάντα* * ς Plat. 24 *ὑπερβεβληκότες* 𝔗 (qui *ὑπο-*) F o cum aliis Plat. ll. 25 *τε* om Plat. cf. p. 170, 12 *ὄντας* **MN** cum Plat. sed cf. p. 170, 11 s 26 *μὲν καὶ* **MN**

καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασι τοῖς κοσμικοῖς τὰ ὅλα πρὸ τῶν μερῶν, καὶ τάξις ἐν αὐτοῖς θειοτέρα καὶ δύναμις μείζων, καὶ ἀρετῆς εἶδος θειότερον καὶ ὄντως Ἀθηναϊκῆς· οἰκεῖον γὰρ τὸ τῆς ἀρετῆς γένος πρὸς τὴν μεγίστην ταύτην θεόν, ὡς καὶ αὐτὴν ἀρετὴν οὖσαν· ἐν γὰρ τῷ δημιουργῷ μένουσα σοφία καὶ νόησίς ἐστιν ἄτρεπτος, καὶ ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς θεοῖς ἐκφαίνει τὴν τῆς ἀρετῆς δύναμιν,

ἀρετῆς τε ὄνομ' ἐσθλόν
κλήζεται,

φησὶν Ὀρφεύς [frg. 136 Lobeck Aglaoph. 541]. *καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. ὅτι δὲ τὰ ἐν τῷ παντὶ θειότερα κυρίως ἂν ῥηθείη γεννήματα καὶ παιδεύματα θεῶν, ἐμφανές· καὶ γὰρ ὑφίσταται καὶ τελειοῦται, μᾶλλον δὲ ἀεὶ τέλεια διὰ τὴν τῶν θεῶν δημιουργίαν καὶ τὴν ἄχραντον τῆς Ἀθηνᾶς ποίησιν. πᾶν οὖν τὸ ἀπὸ θεῶν ἠρτημένον καὶ ἀπὸ θεῶν ὁρμώμενον καὶ ἐπιστρέφον εἰς θεοὺς ἀρετὴν ἐπιδείκνυται διαφέρουσαν. τοῦτο δὲ ἔστι μὲν καὶ ἐν τοῖς ὅλοις, ἐπεὶ καὶ ἀρετὴν θείαν ἐν τῷ παντὶ θετέον, ἔστι δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀνθρωπίναις ζωαῖς καθ'*
E *ὁμοιότητα τῶν ὅλων· διὸ καὶ Ἀθηναίοις αὐτὸ περιέθηκεν ὁ παρὼν λόγος. μίαν δὲ καὶ συνεχῆ ποιῶν τὴν ζωὴν τῶν Ἀθηναίων συνῆψε τὸν Σόλωνα τοῖς πάλαι Ἀθηναίοις ᾠκεῖτε οὖν δὴ λέγων· ἓν γὰρ δὴ τὸ παράδειγμα αὐτῶν ἐστι πρὸς ἑαυτὸ καὶ συνεχές· πᾶσα γὰρ ἡ Ἀθηναϊκὴ σειρὰ μία διήκει μέχρι τῶν ἐσχάτων ἄνωθεν ἀπὸ τῶν ὑπερουρανίων ἀρχομένη διακόσμων.*

Πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα ἔργα τῆς πόλεως τῇδε γεγραμμένα θαυμάζεται, πάντων γε μὴν ἓν ὑπερέχει μεγέθει καὶ ἀρετῇ [24 D].

Νόμους καὶ ἔργα τῶν Ἀθηναίων εἰπεῖν ἐν κεφαλαίοις ὑποσχόμενος [Tim. 23 E] *τοὺς μὲν νόμους καὶ δὴ παραδέδωκε κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν γενῶν, τὰ δὲ ἔργα λοιπὸν ὑμνήσει, δι' ὧν ἐγκωμιάζεται μὲν ἡ πόλις, εὐφημεῖται δὲ ἡ πολιοῦχος θεός.*

C M N

3 *καὶ ὄντως Ἀθηναϊκόν* Kroll: an ⟦*καὶ*⟧ *ὄντως* ⟨*ὡς*⟩ *Ἀθηναϊκῆς*? 8 *τε οὔνομ'* ll.: em Lobeck 9 *κληΐζεται* **C** 13 *ἀεὶ* ⟨*ἐστι*⟩ Kroll 22 alterum *δὴ* om **MN** 23 *ἡ* om **C** 25 s *ἔργα* post *γεγραμμένα* Pl. ll. praeter A𝔖F𝔬 25 ss *πόλεως ἕως τοῦ· μεγέθει* **C** 26 *γε* om Pl. ll. praeter rc. A 28 *κεφαλαίῳ* **C** 29 *καὶ δὴ* ll.: an *ἤδη*? 31 cf. p. 133, 27 s

ἐπειδὴ δὲ καὶ τῶν ἔργων ἔστι μὲν καὶ ἀριθμός, ἔστι δὲ καὶ ἑνὰς μία περιληπτική, καθ' ἣν τὸ πᾶν εἶδος ἐπιδείκνυται τῆς πολιτείας, τὸ μέγιστον καὶ ἀρετῇ διαφέρον ἔργον ἐπαγγέλλεται ἀναδιδάξειν, οὐχ ἓν τῶν πολλῶν ὄν, ἀλλ' ἓν πρὸ τῶν πολλῶν. ἡ γὰρ τοιαύτη μέθοδος τῶν λόγων οἰκείως ἔχει πρός τε τὸ πᾶν, ἐν ᾧ τὰ ὅλα μίαν ἀποτελεῖ καὶ συνεχῆ F ζωήν, καὶ πρὸς τὴν θεὸν τὴν καὶ τὰς πολλὰς ἐναντιώσεις εἰς ἕνωσιν μίαν συνάγουσαν. πολλῶν οὖν καὶ μεγάλων ὄντων ⟨ἔργων⟩ τῆς πόλεως εἰκότως τὸ ἓν ἔργον ἱστορεῖ τὸ ἐν τοῖς ἱεροῖς γεγραμμένον. ἔστι γὰρ αὐτοῦ καὶ παράδειγμα νοερόν, καθ' ὅσον ἐν τῷ κόσμῳ θεωρεῖται καὶ τὸ ὑπερέχον μεγέθει καὶ ἀρετῇ, τῆς μὲν κατὰ μέγεθος ὑπεροχῆς τὸ ὁλικόν, τῆς δὲ ἀρετῆς τὸ νοερὸν ἐμφανιζούσης· τὰ γὰρ ὅλα καὶ τὰ θειότερα τῶν ἐγκοσμίων καὶ μερικὰς ἐνεργείας ἔχει πολλὰς καὶ μίαν ἀποτελεῖ ζωὴν καὶ πολιτείαν, καθ' ἣν πάν- 53 των κρατεῖ ὑφειμένων ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς στρατηγούμενα. ταῦτα μὲν οὖν οὑτωσὶ λεκτέον. ὁ δὲ Πορφύριος μεγάλα μὲν ἔργα καὶ θαυμαστὰ ψυχῶν ἤκουσεν, ὅσα πρὸς ὕλην καὶ τοὺς ὑλικοὺς πράττεται τρόπους, ὑλικοὺς δὲ τρόπους ἀποκαλεῖ τοὺς δαίμονας· δύο γὰρ εἶναι δαιμόνων εἴδη, τὸ μὲν ψυχάς, τὸ δ' ἕτερον τρόπους, εἶναι δὲ τούτους ὑλικὰς δυνάμεις, ἠθοποιοὺς τῆς ψυχῆς. καὶ ὑπέρ γε τῶν δογμάτων τούτων εὐθύνας παρέσχετο τῷ μετ' αὐτὸν ἐξηγητῇ.

Λέγει γὰρ τὰ γεγραμμένα, ὅσην ἡ πόλις ὑμῶν ἔπαυσέ ποτε δύναμιν ὕβρει πορευομένην ἅμα ἐπὶ πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν [24 E].

Οὔτε τῶν ἐγκωμιαστικῶν αὐξήσεων οὐδεμίαν ἐν τούτοις παραλέλοιπεν ὁ Πλάτων, εἴ τις ὡς ψιλὴν ἱστορίαν ἀποδέχοιτο τὸν τῶν Ἀθηναίων πρὸς Ἀτλαντίνους πόλεμον, οὔτε θεολογικῆς ἀκριβείας τινὸς ἀπολέλειπται μετ' εὐλαβείας, εἴ τις ἐπὶ τὰ ὅλα μεταβαίνειν ἀπὸ τῶν μερικῶν ἐθέλοι καὶ ἐπὶ τὰ παραδείγματα χωρεῖν ἀπὸ τῶν εἰκόνων. πολλῶν γοῦν B

CMN

2 καθ' ἣν καὶ **N** 6 s cf. supra 39 AD 8 s ὄντων καὶ μεγάλων **MN** 16 τῶν ὑφειμένων ς 17 cf. p. 174, 24 ss 18 μὲν om **M** 23 τῷ om **C** | scil. Iamblicho 25 τότε pr. A Plat. 26 ἔξωθεν ὁρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους addit Plat. cf. p. 175, 14 ss 178, 18 s Rawack 3 31 ἀπὸ **MN**: ἐπὶ **C**

εἰωθότων ἐν τοῖς Παναθηναϊκοῖς λόγοις ἄνω καὶ κάτω τὸν Περσικὸν στόλον θρυλεῖν καὶ τὰς Ἀθηναίων νίκας κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ὧν καὶ οἱ νεώτεροι λογογράφοι τοὺς ἑαυτῶν ἐμπεπλήκασι λόγους, αὐτὸς ἐγκωμιάζων τὰς Ἀθήνας οὐχὶ Πέρσας οὐδὲ ἄλλο τοιοῦτον ἔργον οὐδὲν παραδίδωσιν, ἀλλ' ἔξωθέν ποθεν τῆς ἡμετέρας οἰκουμένης πόλεμον Ἀτλαντικὸν εἰς τὴν ἡμετέραν εἰσαγαγὼν ἄρδην ἀπολέσαι πάντα δυνάμενον, ἐν τούτῳ τοὺς Ἀθηναίους ἀριστέας ἀναγράφει καὶ νικηφόρους, κρατήσαντας τῆς τοιαύτης καὶ τηλικαύτης δυνάμεως. ἐπεὶ δὲ ὁ Περσικὸς στόλος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ὡρμήθη καὶ διαφερόντως Ἀθηναίους, αὐτὸς ἀπὸ τῆς δύσεως εἰσήγαγε τὸν Ἀτλαντικὸν πόλεμον, ἵν' ὥσπερ ἐκ κέντρου τὴν Ἀθηναίων πόλιν θεωρήσῃς τὸ ἐφ' ἑκάτερα βαρβαρικὸν ἀτάκτως κινούμενον σωφρονίζουσαν. καὶ μὴν καὶ ἐν τοῖς Ἀττικοῖς πατρίοις καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις τοῦ Γιγαντικοῦ πολέμου θρυλουμένου καὶ ὡς τῆς Ἀθηνᾶς ἀριστευσάσης ἐν
C *τῇ κατ' αὐτῶν μάχῃ, διότι τούτους τε καὶ τοὺς Τιτᾶνας μετὰ τοῦ πατρὸς κατηγωνίσατο, τὸ μὲν αὐτόθεν εἰς θεοὺς πόλεμον εἰσαγαγεῖν οὐχ ἡγήσατο εἶναι ἀσφαλές — αὐτὸ γὰρ τοῦτο ἦν, ὃ καὶ τοῖς παλαιοῖς ἐνεκάλει ποιηταῖς, καὶ ἦν ἄτοπον τὸν Κριτίαν ἢ Τίμαιον ἀκροατὴν γενόμενον ὧν ὁ Σωκράτης ᾐτιάσατο τοὺς ποιητὰς τῇ προτεραίᾳ, πάλιν ἐπὶ τοὺς θεοὺς πολέμους ἀναγαγεῖν καὶ στάσεις — διὰ δὲ τῆς παρ' ἀνθρώποις τῶν θείων ἀναλογίας καὶ τοῦτον παραδίδωσι τὸν πόλεμον πρὸ τῆς κοσμοποιίας, ἀντὶ μὲν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν τοὺς Ἀθηναίους λαβών, ἀντὶ δὲ τῶν Τιτάνων καὶ Γιγάντων τοὺς Ἀτλαντίνους — τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ ἐν εἰκόσιν, ἅπερ ἐν τοῖς ὅλοις, θεωρεῖν δυνατόν — καί, ἵνα τῆς ἀναλογίας ἡμᾶς ἀναμνήσῃ, διὰ μὲν τοῦ τῶν Ἀθηναίων ὀνόματος ἐπὶ τὴν Ὀλυμπίαν ἀναπέμπει τοὺς ἀκούοντας συστοιχίαν, τὴν ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς στρατηγουμένην, διὰ δὲ τοῦ τῶν Ἀτλαντίνων ἐπὶ τοὺς Τιτανικοὺς θεούς· εἷς γάρ που τῶν*

C M N

2 *θρυλλεῖν* **N** *γε* **C** 7 *ἄρδην* ⟨*ἂν*⟩ Kroll 13 *θεωρήσεις* **C** 15 *καὶ μὴν ἐν τοῖς* **C** 15s Lobeck Aglaoph. 132 16 *θρυλλουμένου* **N** *καὶ* fort. del Kroll 16s in Parm. 692, 26ss 18 *τὸν* **M** 18ss cf. rep. II 379 E 27 *ἐν ἐκείνοις* **C** 29 *ἀναμνήσει* **N**

Τιτανικῶν καὶ ὁ μέγιστος Ἄτλας· καὶ γὰρ οἱ θεολόγοι [Orph. frg. 205] *μετὰ τὸν τοῦ Διονύσου διασπασμόν, ὃς δηλοῖ τὴν ἐκ τῆς ἀμερίστου δημιουργίας μεριστὴν πρόοδον* D *εἰς τὸ πᾶν ὑπὸ τοῦ Διός, τοὺς μὲν ἄλλους Τιτᾶνας ἄλλας λήξεις διακεκληρῶσθαί φασι, τὸν δὲ Ἄτλαντα ἐν τοῖς πρὸς ἑσπέραν τόποις ἱδρῦσθαι ἀνέχοντα τὸν οὐρανόν·*

Ἄτλας δ' οὐρανὸν εὐρὺν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
πείρασιν ἐν γαίης.

ἔτι τοίνυν τῆς Ἀθηνᾶς τὰ νικητήρια παρὰ Ἀθηναίοις ἀνύμνηται, καὶ ἑορτὴν ποιοῦνται ταύτην ὡς τοῦ Ποσειδῶνος ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς νενικημένου καὶ ὡς τῆς γενεσιουργοῦ τάξεως ὑπὸ τῆς νοερᾶς κεκρατημένης καὶ ὡς μετὰ τὴν τῶν ἀναγκαίων κατασκευὴν τῶν οἰκούντων τὴν χώραν ταύτην ἐπὶ τὴν κατὰ νοῦν ὁρμησάντων ζωήν· γενέσεως γὰρ εἶναι τὸν Ποσειδῶνα προστάτην, νοερᾶς δὲ ζωῆς ἔφορον τὴν Ἀθηνᾶν. ἔχεις οὖν καὶ πρὸς ταῦτα μεγίστην ἀπὸ τῶν προκειμένων συντέλειαν· οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι τὴν τῆς θεοῦ φέροντες ἐπωνυμίαν ἀνάλογόν εἰσιν αὐτῇ, καὶ οἱ Ἀτλαντῖνοι διά τε τὸ νῆσον οἰκεῖν καὶ διὰ τὸ Ποσειδῶνος ἀπόγονοι λέγεσθαι τὴν πρὸς τὸν θεὸν τοῦτον ἀναλογίαν διασῴζουσιν, ὥστε καὶ ἐκ τούτων εἶναι δῆλον, ὅτι ὁ Ἀτλαντικὸς πόλεμος τὴν μέσην ἐνδείκνυται δημι- E *ουργίαν, καθ' ἣν ὁ δεύτερος πατὴρ ὑπό τε τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων ἀφανῶν αἰτίων ἀποπληρούμενος δυνατώτερα ποδηγεῖ τὰ θειότερα καὶ ὑποτάττει τοῖς νοεροῖς πάντα τὰ πεπληθυσμένα καὶ διῃρημένα καὶ ἐνυλότερα κατὰ τὴν ὑπόστασιν· αὐτοὶ μὲν γὰρ οἱ θεοὶ διαιωνίως ἥνωνται, τὰ δ' ὑπ' αὐτῶν διοικούμενα τῆς τοιαύτης ἀναπίμπλανται διαιρέσεως. ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἰδίᾳ νοητέον. ἵνα δὲ τῆς προκειμένης ἀναλύσεως τύπους τινὰς διωρισμένους προλάβωμεν, τὰς μὲν ἐντὸς τῶν Ἡρακλέους*

C M N

2 *διονυσίου* **C** | cf. infra 184E 200C Lobeck Aglaoph. 555ss 711 M. Mayer, Gig. u. Tit. 236 4 *ὑπὸ* del? Kroll 7s ex Hesiodi theog. 517s 12s cf. p. 125, 3 15 *προστάτιν* **C** *ἔχει* **M** 22s cf. schol. **C** 27 *οὖν* om **C** 27s *οὑτωσὶ διανοητέον* s 29s ad *Ἡρακλέους στηλῶν* et *ἀληθινὸς πόντος* (p. 174, 10) cf. Tim. 24E 25A infra 55D in remp. II 69, 17 Kroll ad l. et in indice sub *ἀνομοιότης* Politic. 273D Diels ad Simplic. in phys. 1122, 11 29—174, 18 cf. schol. **M**

στηλῶν οἰκήσεις ἀνάλογον πάσῃ τῇ κρείττονι συστοιχίᾳ θετέον, τὰ δὲ ἐκτὸς πάσῃ τῇ καταδεεστέρᾳ, καὶ ταύτης μίαν τε ζωὴν καὶ συνεχῆ καὶ ποικίλως προϊοῦσαν. εἴτε οὖν ἀπὸ θεῶν ἀρξόμενος λέγοις Ὀλυμπίους καὶ Τιτανικούς, εἴτε ἀπὸ νοῦ στάσιν καὶ κίνησιν ἢ ταὐτὸν καὶ θάτερον, εἴτε ἀπὸ ψυχῶν λογικὰς καὶ ἀλόγους, εἴτε ἀπὸ σωμάτων οὐρανὸν καὶ γένεσιν, εἴτε ἄλλως ὁπωσοῦν μερίζοις τὰς οὐσίας, κατὰ πάσας τὰς διαιρέσεις ἀναλογήσει τοῖς μὲν ἀμείνοσι τὸ τῶν
F *ἐντὸς Ἡρακλέους στηλῶν γένος πᾶν, τοῖς δὲ χείροσι τὸ τῶν ἐκτός· ἐκεῖ γὰρ ὁ ἀληθινὸς πόντος ὁ τῆς ἀνομοιότητος καὶ πᾶσα ἡ ἔνυλος ζωὴ καὶ ἡ προϊοῦσα εἰς διάστασιν καὶ πλῆθος ἀπὸ τοῦ ἑνός. εἴτε οὖν Ὀρφικῶς ἐθέλοις ἀντιτάττειν τὰ Ὀλύμπια γένη καὶ Τιτανικὰ καὶ κρατοῦντα τὰ ἕτερα τῶν ἑτέρων ὑμνεῖν, εἴτε Πυθαγορείως τὰς δύο συστοιχίας ὁρᾶν ἄνωθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων διηκούσας καὶ τὴν ἀμείνω κοσμητικὴν τῆς καταδεεστέρας, εἴτε Πλατωνικῶς πολὺ μὲν τὸ ἄπειρον θεωρεῖν ἐν τῷ παντί, πολὺ δὲ τὸ πέρας, ὡς ἐν Φιλήβῳ* [30 C] *μεμαθήκαμεν, καὶ τὴν ὅλην ἀπειρίαν μετὰ*
54 *τῶν τοῦ πέρατος μέτρων γένεσιν ἀπειργασμένην διὰ πάντων τείνουσαν τῶν ἐγκοσμίων, ἓν ἐξ ἁπάντων ἂν λάβοις τούτων, ὅτι πᾶσα ἡ τοῦ κόσμου σύστασις ἐκ τῆς ἐναντιώσεως συνήρμοσται ταύτης. καὶ εἰ ὁ γενναῖος Ἡράκλειτος* [frg. 53 Diels] *εἰς ταύτην ἀπιδὼν ἔλεγε πόλεμος πατὴρ πάντων, οὐδ' οὗτος ἀτόπως ἔλεγεν. ὁ μὲν οὖν Πορφύριος ἐν τούτοις εἰς δαίμονας καὶ ψυχὰς ἀναπέμπων τὴν θεωρίαν, ποτὲ δὲ καὶ τοῦ μυθευομένου Τιτανικοῦ πολέμου μνήμην ποιησάμενος τὰ μὲν πιθανῶς, τὰ δὲ οὐ προσβιβάζει τοῖς προκειμένοις. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος θαυμαστόν τινα τρόπον διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἄλλους ἀντιλογίαν μερικώτερον ἀντιλαβομένους τῆς ἀναλύσεως οὐδὲ ἄλλως ἢ κατὰ τὸ φαινόμενον ἀκροᾶσθαι τῶν λόγων διέγνωκε, καίτοι γε ἐν προοιμίοις αὐτὸς ἀφορμὰς ἡμῖν τῶν τοιούτων λόγων παραδε-*

CMN

4 *ἀρξάμενος* **MN** *λέγεις* **CM** 6 *λογικοὺς* **C** 9s cf. p. 173, 29s adn. 12ss Orph. frg. 205; cf. Damasc. II 88, 12. 254, 11. 25 13 *τιτανὰ* **C** 18 *φιλήμω* **M** 24 an *οὕτως ἀτόπως*? 24ss cf. p. 171, 17ss 27 *τὸ μὲν . . . τὸ δὲ* **C** 29 *αἰτιολογίαν* ll.: em Kroll 30 *ἀντιλαμβανομένους* **C**

δωκώς. ἀλλ᾽ ὁ μὲν θεῖος οὗτος ἀνὴρ πολλά τε ἄλλα καὶ δὴ καὶ ταῦτα ἡμᾶς παιδεύσας εὐμενὴς ἔστω. πρὸς δὲ τὴν ἐξήγησιν τρεπόμενοι τῶν τοῦ Πλάτωνος ῥημάτων ἀξιώσομεν B ἡμᾶς αὐτοὺς ἀναμιμνήσκεσθαι τῶν προαναγεγραμμένων τύπων καὶ τοὺς μὲν Ἀτλαντίνους τάττειν κατὰ τὰ ὁλικὰ πάντα τῆς χείρονος συστοιχίας· ἔστι γὰρ καὶ ἐν ταύτῃ τὰ μὲν ὅλα, τὰ δὲ μέρη. τὴν δὲ ὕβριν αὐτῶν κατὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν διὰ τῆς ὑφέσεως διαίρεσιν καὶ τὴν πρὸς τὴν ὕλην γειτνίασιν· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ὡς ἀληθῶς ἀπειρία καὶ τὸ αἶσχος, διὸ καὶ τὸ συνεγγίζον αὐτῇ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ πως ὂν ἐξυβρίζειν λέγουσιν, ἐπεὶ παράδειγμα αὐτῶν διὰ τούτων παρὰ τῷ θεολόγῳ [frg. 102] δηλοῦται τῶν ὀνομάτων·

Τιτῆνες κακομῆται, ὑπέρβιον ἦτορ ἔχοντες.

τὴν δὲ ἔξωθεν ὁρμὴν κατὰ τὴν ἀπόστασιν τὴν πόρρω τῶν θεῶν ἀπῳκισμένην καὶ τῶν ἐν τῷ παντὶ θειοτέρων πραγμάτων· τὸ γὰρ ἔξωθεν οὐ περιοχὴν ἐμφαίνει δυνάμεων, ἀλλὰ τὴν ἐξελθοῦσαν τοῦ τε μονίμου καὶ ἀΰλου καὶ καθαροῦ καὶ ἡνωμένου παντὸς ὑπόστασιν. τὸ δὲ Ἀτλαντικὸν πέλαγος κατ᾽ αὐτὴν τὴν ὕλην, εἴτε ἄβυσσον αὐτὴν εἴτε ἀνομοιότητος πόντον εἴθ᾽ ὁπωσοῦν ἐθέλοις προσονομάζειν· καὶ γὰρ ἡ ὕλη δέχεται τὰς ἐπωνυμίας τῆς χείρονος συστοι- C χίας, ἀπειρία καὶ σκότος ὀνομαζομένη καὶ ἀλογία καὶ ἀμετρία καὶ ἑτεροιώσεως ἀρχὴ καὶ δυάς, ὥσπερ ἀπὸ τῆς Ἀτλαντίδος τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος ἔσχε τὴν προσηγορίαν. οὕτω γάρ που τὰς ἀναλογίας ἐν τάξει λαβόντες ἐροῦμεν ὅτι πᾶσα ἡ καταδεεστέρα συστοιχία, καὶ τὰ ὁλικώτερα ἐν αὐτῇ γένη καὶ τὰ μερικώτερα, κατὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν διαίρεσιν χαρακτηρίζεται καὶ τὴν εἰς ὕλην τροπήν, καὶ οὑτωσὶ φοιτᾷ διὰ πάντων, ἐν ἑκάστοις οἰκείως ἐμφανταζομένη καὶ καθ᾽ ἑκάστην φύσιν ἀνάλογον ἐμφαινομένη, θείαν τε καὶ νοεράν, ψυχικήν τε καὶ σωματικήν, τοιαύτη δὲ οὖσα κοσμεῖται καὶ τάττεται παρὰ τῆς κρείττονος, ἣν καὶ Ἀθηναϊκὴν ἂν φαίης εἰκότως ὡς ἄχραντον οὖσαν καὶ τῶν ὑποδεεστέρων διὰ τὴν

C M N

1 s cf. schol. **CMR** 14 s *ἀπόστασιν τῶν πόρρω τῶν θεῶν ἀποκισμένων* **C** sic 15 alterum *τῶν* om **M** *τῷ* om **N** 20 cf. p. 174, 10 s 26 *ὁλικώτερα* — 27 *τὰ* om **C** 28 *ῥοπήν* ci Kroll 31 *ψυχικὴν καὶ* **MN**

ἑαυτῆς δύναμιν κρατοῦσαν, κοσμουμένη δὲ παύεται τῆς πολλῆς διαιρέσεως καὶ τῆς ἀπειρίας· τὸ μὲν τῶν Τιτάνων γένος ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων συνεχόμενον θεῶν, ἡ δὲ ἑτερότης ὑπὸ τῆς ταυτότητος ἐνιζομένη, καὶ ἡ μὲν κίνησις ὑπὸ τῆς στά- D *σεως, αἱ δὲ ἄλογοι ψυχαὶ παρὰ τῶν λογικῶν, ἡ δὲ γένεσις ἐκ τῶν οὐρανίων, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως. καὶ μὴ ⟨διὰ⟩ τοῦτον οἰηθῶμεν τὸν λόγον, ὅτι δὴ τὰς ἀρχὰς τῶν πραγμάτων διῃρημένας θετέον· καὶ γὰρ τὰς δύο ταύτας συστοιχίας ὁμογνίους φαμέν· προηγεῖται γὰρ τὸ ἓν ἁπάσης ἐναντιώσεως, ὡς καὶ οἱ Πυθαγόρειοί φασιν. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ μετὰ τὴν μίαν αἰτίαν ἡ δυὰς τῶν ἀρχῶν ἀνεφάνη, καὶ ἐν ταύταις ἡ μονὰς κρείττων τῆς δυάδος, ἢ εἰ βούλοιο λέγειν Ὀρφικῶς* [frg. 52], *ὁ αἰθὴρ τοῦ χάους, ἔν τε τοῖς πρὸ τοῦ κόσμου θεοῖς τοῦτον τὸν τρόπον αἱ διαιρέσεις ἐπιτελοῦνται καὶ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις ἄχρι τῶν ἐσχάτων· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὸ τὴν ἑτέραν ἀρχὴν τὸ συνοχικόν, τὸ δημιουργικόν, ὑπὸ δὲ τὴν ἑτέραν τὸ γεννητικόν, τὸ ζῳογονικόν, ἐνταῦθα δὲ ὑπὸ μὲν τὴν μονάδα τὸ Ὀλύμπιον γένος, ὑπὸ δὲ τὴν δυάδα τὸ Τιτανικόν, καὶ ὑπὸ μὲν τὴν πρεσβυτέραν ταυτότης, στάσις, λόγος, εἶδος, ὑπὸ δὲ τὴν λοιπὴν ἑτερότης, κίνησις, ἄλογον, ὕλη· μέχρι γὰρ καὶ τούτων ἡ τῶν δυεῖν ἀρχῶν προῆλθεν ὕφεσις. ἐπεὶ δὲ τὸ ἓν ἐπέκεινα τῆς πρωτίστης* E *δυάδος, καὶ συνάγεται τὰ ἐναντία δοκοῦντα εἶναι καὶ πρὸς μίαν συντάττεται διακόσμησιν — ἔστι γὰρ ἐν τῷ παντὶ καὶ τὰ διττὰ γένη τῶν θεῶν καὶ τὰ ἀντιδιῃρημένα γένη τοῦ ὄντος καὶ τὰ ποικίλα γένη τῶν ψυχῶν καὶ τὰ ἐναντία γένη τῶν σωμάτων, κρατεῖται δὲ ὑπὸ τῶν θειοτέρων τὰ καταδεέστερα — καὶ εἷς ἀποτελεῖται κόσμος ἐξ ἐναντίων ἡρμοσμένος, ἐκ περαινόντων τε καὶ ἀπείρων ὑφεστηκὼς κατὰ τὸν Φιλόλαον* [frg. 1. 2 Diels], *καὶ κατὰ μὲν τὰ ἐν αὐτῷ ἄπειρα τὰ ἐκ τῆς ἀορίστου δυάδος ἡ τῆς ἀπειρίας φύσις, κατὰ δὲ τὰ περαίνοντα ⟨τὰ⟩ ἐκ τῆς νοητῆς μονάδος ἡ τοῦ πέρατος, κατὰ δὲ τὸ ἐκ πάντων τούτων ἓν καὶ ὅλον καὶ παντελὲς*

CMN

4 *αὐτότητος* **C** 6 ss cf. schol. **M** 6 *διὰ* add s 7 *δὴ τὰς* **CMN**: *διττὰς* ς 9 s constat enim ex finito et infinito 14 *τὸν* om **C** 21 *ὕλην* **C** 30 s *ἄπειρα τῆς ἐκ τῆς ἀρίστου* **M** sic 32 *τὰ* ins s *ἡ* **N**: *ἢ* **CM**

εἶδος ⟨ὁ⟩ ἐκ τοῦ ἑνὸς ὤν· ὁ γὰρ θεός ἐστιν ὁ τὸ μικτὸν ὑφιστάς, ὥς φησιν ὁ ἐν Φιλήβῳ [61BC] *Σωκράτης.*

Τότε γὰρ πορεύσιμον ἦν τὸ ἐκεῖ πέλαγος· νῆσον γὰρ πρὸ τοῦ στόματος εἶχεν, ὃ καλεῖτε ὥς φατε ὑμεῖς Ἡρακλέους στήλας. ἡ δὲ νῆσος ἅμα Λιβύης ἦν καὶ Ἀσίας μείζων, ἐξ ἧς ἐπιβατὸν ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους τοῖς τότε ἐγίνετο πορευομένοις, ἐκ δὲ τῶν νήσων ἐπὶ τὴν καταντικρὺ πᾶσαν ἤπειρον τὴν περὶ τὸν ἀληθινὸν ἐκεῖνον πόντον [24E 25A].

Ὅτι μὲν ἐγένετο τοιαύτη τις νῆσος καὶ τηλικαύτη, δη- F
λοῦσί τινες τῶν ἱστορούντων τὰ περὶ τῆς ἔξω θαλάττης· εἶναι γὰρ καὶ ἐν τοῖς αὐτῶν χρόνοις ἑπτὰ μὲν νήσους ἐν ἐκείνῳ τῷ πελάγει Περσεφόνης ἱεράς, τρεῖς δὲ ἄλλας ἀπλέτους, τὴν μὲν Πλούτωνος, τὴν δὲ Ἄμμωνος, μέσην δὲ τούτων ἄλλην Ποσειδῶνος, χιλίων σταδίων τὸ μέγεθος, καὶ τοὺς οἰκοῦντας ἐν αὐτῇ μνήμην ἀπὸ τῶν προγόνων διασῴζειν περὶ τῆς Ἀτλαντίδος ὄντως γενομένης ἐκεῖ νήσου παμμεγεθεστάτης, ἣν ἐπὶ πολλὰς περιόδους δυναστεῦσαι πασῶν 55
τῶν ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ πελάγει νήσων, Ποσειδῶνος καὶ αὐτὴν οὖσαν ἱεράν. ταῦτα μὲν οὖν Μάρκελλος ἐν τοῖς Αἰθιοπικοῖς γέγραφεν. ἐπειδὴ δέ, εἰ καὶ ταῦτα οὕτως ἔχει καὶ γέγονέ τις τοιαύτη νῆσος, δυνατὸν καὶ ὡς ἱστορίαν ἀποδέχεσθαι τὸν περὶ αὐτῆς λόγον καὶ ὡς εἰκόνα μέντοι φύσεώς τινος ἐν τοῖς ὅλοις οὔσης καὶ περὶ ταύτης ἐξηγουμένους τὴν ὁμοιότητα καὶ κατὰ βραχὺ συνεθίζοντας τοὺς ἀκροωμένους τῶν τοιῶνδε θεαμάτων εἰς τὴν ὅλην τῶν ἐγκοσμίων θεωρίαν — ἔστι γὰρ τὰς αὐτὰς ἀναλογίας καὶ μερικώτερον θεωρεῖν καὶ περιληπτικώτερον — δεῖ δὴ τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τῶν ὁλοσχερῶν προϊοῦσαν εἰς τὴν τῶν μερικῶν λεπτουργίαν ἀποπαύειν τὴν θεωρίαν. μὴ τοίνυν

C M N

2 *συνιστὰς* **C** *φιλήμω* **M** 3 *ἦν* om **C** cum pr. A Plat. 3ss *πέλαγος ἕως τοῦ· τὴν περὶ τὸν* **C** 4 *καλεῖται* libri cum Plat. codd. praeter A(Θ) 6 *ἐξῆς* **M** 10—21 citat schol. Plat. adiectis: *ἡμεῖς δὲ ἀπὸ τῶν Πρόκλου ἐξελόντες παρεθέμεθα* 10 *μὲν οὖν* **C** 17 *νήσου ἐκεῖ* schol. Plat. 19 *τῶν* om **C** 24s coniunge *περὶ . . . τὴν ὁμοιότητα* 25 *καὶ* om **C** 29 *προιοῦσα* **C**

θαυμάσῃς, εἰ καὶ τήνδε τὴν ἀναλογίαν ἄνω μὲν ἄλλως καὶ ὡς τύπῳ εἰπεῖν, νῦν δὲ τρόπον ἕτερόν πως καὶ τὸν αὐτὸν B μετὰ τῆς οἰκείας τοῖς πράγμασιν ἀκριβείας ἐξετάζομεν· διττῆς γὰρ οὔσης ἐν τῷ παντὶ τῆς συστοιχίας, ὥσπερ ἐλέγομεν, ἀρχομένης τε ἀπὸ θεῶν καὶ περατουμένης εἴς τε ὕλην καὶ τὸ ἔνυλον εἶδος, ἐχούσης δὲ ἑκατέρας τὰ μὲν ὁλικώτατα, τὰ δὲ μερικώτατα — καὶ γὰρ ταῦτα προείπομεν — τὰ δὲ μέσα τούτων ἀμφοτέρων — τά τε γὰρ θεῖα γένη πάντων περιεκτικὰ καὶ τὰ ἔσχατα στοιχεῖα πάντων ἀτομώτατα, τὰ δέ ἐστι μεταξύ, νοερά τε γένη καὶ ψυχικά — τὴν καταδεεστέραν συστοιχίαν ἀξιοῦμεν πρῶτον τριχῇ διαιρεῖν καὶ τὰ μὲν ὁλικώτατα λαμβάνειν ἐν αὐτῇ γένη, τὰ δὲ μέσα, τὰ δὲ ἔσχατα, καὶ τοῖς μὲν ἀνάλογον τάττειν τοὺς Ἀτλαντίνους, τοῖς δὲ τοὺς κατ' ἄλλας νήσους, τοῖς δὲ τὴν καταντικρὺ πᾶσαν ἤπειρον, τὸν δὲ πόντον τῇ ὕλῃ καὶ τὸ Ἀτλαντικὸν πέλαγος. πᾶσα μὲν γὰρ ἡ καταδεεστέρα συστοιχία πρόσυλός ἐστι καὶ εἰς πλῆθος προϊοῦσα καὶ διαίρεσιν, ἀλλ' ἔχει καὶ αὕτη πρὸς ἑαυτὴν ὑπεροχήν τε καὶ ἔλλειψιν. διόπερ ἔξωθεν μὲν ὡρμῆσθαι τοὺς Ἀτλαντίνους εἶπεν, ὡς πορρωτέρω τοῦ ἑνὸς καὶ ἐγγυτέρω τῆς ὕλης, νῆσον δὲ οἰκεῖν C μείζω Λιβύης ἅμα καὶ Ἀσίας, ὡς εἰς ὄγκον προϊόντας καὶ διάστασιν — τὰ γὰρ πορρωτέρω πάντα τοῦ ἑνὸς ἠλαττωμένα κατὰ τὴν δύναμιν πλεονεκτεῖ κατὰ τὸ ποσόν, ὥσπερ δὴ καὶ τὰ ἐγγυτέρω τῷ ποσῷ συνεσταλμένα δύναμιν ἔχει θαυμαστήν· ἔστιν οὖν ἐνταῦθα τὸ μέγεθος ὑφέσεως σημαντικὸν καὶ τῆς ἐπὶ πᾶν προόδου καὶ ἐκτάσεως — πορεύσιμον δ' ἔχειν τὸ πέλαγος, ἐπειδὴ τὰ ὁλικώτερα πρόεισιν ἄχρι τῶν τελευταίων καὶ κοσμεῖ τὴν ὕλην, ἐλθόντα δὲ ἐπὶ τὸ πέρας τῆς διακοσμήσεως ἵσταται, καὶ ἄπορον αὐτῆς τὸ ἐπέκεινα λοιπόν· ἔστι γὰρ τὸ μηδαμῶς ὂν ἐφεξῆς τοῖς πέρασι τοῦ ὄντος. ἡ δὲ προσθήκη τοῦ τότε ἔνδειξιν ἔχει τοῦ τὰς

C M N

1 *ἄνω μὲν ἄλλως* **C**: *ἄλλως μὲν* **MN** 2 *εἰπεῖν πρότερον ἐλαμβάνομεν* **MN** 4 *τῆς* fort. del Kroll 7 *μερικώτερα* **M** | cf. p. 175, 26 s 176, 10 ss 11 *πρῶτον ἀξιοῦμεν* **MN** 14 *τοὺς* s: *τὴν* **CMN** 16 *πᾶσαν* **C** *συστοιχεία* **M** 18 *αὕτη* **C**: *αὐτὴ* **MN** 21 *μείζων βύης* **M** 24 *ἐγγυτέρα* **M** sic 26 *ἐκστάσεως* **MN** 30 an *λοιπόν ἐστι*? Kroll

μὲν ὅλας αἰτίας ἀκωλύτως καὶ διὰ τῆς ὕλης διήκειν καὶ κοσμεῖν αὐτήν, ἡμᾶς δὲ μὴ ἀεὶ κρατεῖν αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὴν ἄπειρον καὶ ἀόριστον βαπτίζεσθαι φύσιν. ἐπειδὴ δὲ συνεχής ἐστι τῶν πραγμάτων ἡ πρόοδος, καὶ οὐδὲν οὐδαμοῦ παρεμπίπτει κενόν, ἀλλ' ὕφεσις εὔτακτος ἀπὸ μὲν τῶν ὁλικωτάτων ἐπὶ τὰ μέσα θεωρεῖται περιέχοντά τε καὶ περιεχόμενα, ἀπὸ δὲ τῶν μέσων ἐπὶ τὰ ἔσχατα καὶ ἀτομώτατα, διὰ δὴ τοῦτο καὶ αὐτὸς τοῖς Ἀτλαντίνοις ἀπὸ μὲν τῆς D *Ἀτλαντίδος ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους, ἀπὸ δὲ τούτων ἐπὶ τὴν καταντικρὺ κειμένην ἤπειρον εἶναί φησι τὴν πορείαν, καὶ εἶναι μίαν μὲν τὴν Ἀτλαντίδα, πολλὰς δὲ τὰς ἄλλας νήσους, μεγίστην δὲ τὴν ἤπειρον· πρέπει γὰρ ἡ μὲν μονὰς τῷ καθ' ἕκαστον γένει πρώτῳ, ὁ δὲ ἀριθμὸς καὶ τὸ πλῆθος τῷ δευτέρῳ — ἅμα γὰρ δυάδι τὸ πλῆθος — καὶ τὸ μέγεθος τῷ τρίτῳ διὰ τὴν ἐπὶ τριάδα τοῦ μεγέθους πρόβασιν. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἔσχατα τῆς χείρονος συστοιχίας ἐστὶ τὰ ἐνυλότατα, διὰ μὲν τοῦ καταντικρὺ τὴν πλείστην αὐτῶν πρὸς τὰ κρείττονα διάστασιν ἐδήλωσε, καὶ οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν Ἀτλαντίνων ἀπέχρησεν αὐτῷ μόνον τὸ ἔξωθεν, ὃ τῆς ἑτέρας μερίδος αὐτοὺς ἀπέφαινεν, ἀλλὰ καὶ τὸ καταντικρὺ προσέθηκεν, ἵνα τὴν ἐσχάτην ὕφεσιν ἐνδείξηται· διὰ δὲ τοῦ περὶ τὸν ἀληθινὸν εἶναι πόντον τὴν περὶ τὴν ὕλην καὶ τὰ τελευταῖα τῶν ἐγκοσμίων ὑπόστασιν αὐτῶν ἐσήμηνεν· ὁ γὰρ ἀληθινὸς πόντος ἀνάλογόν ἐστι τῷ ἀληθινῷ ψεύδει καὶ τῇ ἀληθῶς ὕλῃ, ἣν ἀνομοιότητος πόντον ἐν τῷ Πολιτικῷ* [273D] *προσείρηκε. καὶ μὴν καὶ* E *ὅτι διωρισμένας εἶναι δεῖ τὰς διττὰς ταύτας συστοιχίας ἀπ' ἀλλήλων, ἀσυγχύτους τοῖς δημιουργικοῖς ὅροις φυλαττομένας, τὰς Ἡρακλέους στήλας ἔφατο διορίζειν τήν τε ἐντὸς οἰκουμένην καὶ τὴν ἐκτός· τὴν γὰρ ἀκμάζουσαν δημιουργικὴν ποίησιν καὶ τὴν διάκρισιν τὴν τῶν ἐν τῷ παντὶ γενῶν τὴν θείαν μονίμως καὶ ἀρρενωπῶς ἀεὶ τὴν αὐτὴν διαμένουσαν, Ἡρακλέους στήλας προσηγόρευσε. Δίιος γοῦν*

CMN

1 *μὲν* om **C** 3 cf. orac. chald. 52 11 *μίαν* om **C** 23 *τὴν τελευταίαν* ll.: em Kroll 24 *ἐσήμανεν* **C** 24ss cf. rep. II 382A et p. 174, 10s 25s *τόπον* Plat. 29 *ἡρακλέας στείλας* **C** 31 alterum *τὴν* om **CM** fort. recte 33 *στείλας* **C**

ὁ Ἡρακλῆς οὗτος· ὁ δὲ πρὸ τούτου καὶ θεῖος ὢν φρουρητικὴν ἔλαχε τάξιν τῆς γεννητικῆς σειρᾶς. ἀπ' ἀμφοῖν οὖν τὴν δημιουργικὴν διαίρεσιν τὴν φρουροῦσαν διωρισμένας τὰς δύο μοίρας τοῦ παντὸς ληπτέον.

Τάδε μὲν γάρ, ὅσα ἐντὸς τοῦ στόματος οὗ λέγομεν, φαίνεται λιμὴν στενόν τινα ἔχων εἴσπλουν· ἕως τοῦ· ὀρθότατ' ἂν λέγοιτο ἤπειρος [25A].

Τὰ μὲν ἐντὸς τοῦ στόματος τὰ γένη τῆς κρείττονος ἐνδείκνυται συστοιχίας, ὡς εἰς ἑαυτὰ ἐστραμμένα καὶ τῷ μονίμῳ καὶ τῇ ἑνοποιῷ δυνάμει χαίροντα. τὸ γὰρ στόμα συμβολικῶς δηλοῖ τὴν ὁρίζουσαν καὶ διακρίνουσαν αἰτίαν
F *τὰς δύο τῶν ἐγκοσμίων μοίρας. ὁ δὲ στενὸς λιμὴν σημαίνει τὴν συνεσπειραμένην καὶ πρὸς ἑαυτὴν συννεύουσαν καὶ τεταγμένην καὶ ἄυλον αὐτῶν ὕπαρξιν· διὰ μὲν γὰρ τοῦ στενοῦ τὴν διάστασιν καὶ τὴν ἔκτασιν ἀποπέμπεται τὴν ἀπὸ τῆς χείρονος συστοιχίας, διὰ δὲ τοῦ λιμένος τὴν* * * * *ἐξῃρημένην τῆς πλημμελοῦς καὶ ἀτάκτου τῶν ἐνύλων φορᾶς· τοιοῦτοι γὰρ οἱ λιμένες, σκέπην παρέχοντες ἀπὸ τῶν ἐν θαλάττῃ θορύβων. εἰ δὲ καὶ ὅτι ψυχαῖς γίνεται λιμὴν ἡ ἐπὶ τὰ νοερώτερα καὶ θειότερα τοῦ παντὸς ἀναγωγὴ λέγοι τις,*
56 *οὐδ' οὗτος ἂν πόρρω βάλλοι τῆς ἀληθείας.*

Ἐν δὲ τῇ Ἀτλαντίδι νήσῳ ταύτῃ μεγάλη συνέστη καὶ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, ἕως τοῦ· μέχρι Τυρρηνίας [25AB].

Ἐν τούτοις μνημονεύειν χρὴ τῶν Πλατωνικῶν ὑποθέσεων τῶν περὶ γῆς, ὅτι οὐ κατὰ ταὐτὰ τοῖς μαθηματικοῖς μετρεῖ τὸ μέγεθος αὐτῆς, ἀλλὰ πλέον τι τὸ διάστημα αὐτῆς ὑπείληφεν εἶναι, ὥς φησιν ὁ ἐν Φαίδωνι [109] *Σωκράτης, καὶ ὅτι τῇ ἡμετέρᾳ οἰκουμένῃ πολλὰς οἰκήσεις παραπλησίας εἶναι τίθεται. διὸ καὶ ἐν τῇ ἔξω θαλάττῃ νῆσον καὶ ἤπειρον*

CMN

3 *διωρισμένως* **C** 4 *τοὺς παντὸς* **C** 5 *γὰρ* om Pl. ll. praeter A𝔗F𝔇 (*ΘΣq*) 5ss *λέγομεν ἕως τοῦ·* **C** 6 *ἔχον* **M** *εἴσπλουν ἔχων* Pl. ll. praeter A 13 *συνεπειραμένην* **C** *πρὸς αὐτὴν* **MN** 15 *ἔκστασιν* **MN** 16 lac. cognouit Kroll, supple ⟨*ὑπόστασιν ἐνδείκνυται τὴν*⟩ sim. 17 *συμφορᾶς* **N**: om **C** 22 *ἐν δὲ* ll. cum plurr. Pl. codd.: *ἐν δὲ δὴ* A𝔗F𝔇 Pl. 22s *σύνεστι* **M** 23 *βασιλέων* om **C** 30 *διὸ* om **C**

ἱστορεῖ τηλικαύτην. ὅλως γὰρ εἰ κατὰ φύσιν ἡ γῆ τὸ σφαιροειδὲς ἔχει, δεῖ κατὰ τὸ πλέον αὐτὴν αὑτῆς εἶναι τοιαύτην. ἀλλὰ μὴν ἡ ἡμετέρα οἰκουμένη πολλὴν ἐπιδείκνυται τὴν ἀνωμαλίαν εἰσοχαῖς καὶ ἐξοχαῖς. ἔστιν ἄρα ἀλλαχοῦ τῆς γῆς πεδία τε ἀνηπλωμένα καὶ εἰς ὕψος ἐκτεινομένη διάστασις· καὶ γὰρ Ἡρακλέα λόγος διὰ πολλῆς ἀβάτου χώρας διαπορευθέντα εἰς τὸ Ἀτλάντινον ὄρος ἀπελθεῖν, οὗ τὸ μέγεθος τηλικοῦτον ἱστόρησαν οἱ τὰ Αἰθιοπικὰ γράψαντες, ὥστε αὐτοῦ ψαύειν τοῦ αἰθέρος καὶ τὴν σκιὰν ἐκπέμπειν μέχρι B σταδίων πεντακισχιλίων· ἀπὸ γὰρ ἐνάτης ὥρας ἡμερινῆς ὑπ' αὐτοῦ κρύπτεσθαι τὸν ἥλιον μέχρι τελέας καταδύσεως. καὶ οὐδέν γε θαυμαστόν· καὶ γὰρ ὁ Ἄθως, τὸ Μακεδονικὸν ὄρος, ἐκπέμπει μέχρι Λήμνου τὴν σκιάν, ἑπτακοσίοις σταδίοις διεστώσης, καὶ οὐ τὸν Ἄτλαντα μόνον τὸ ὄρος τηλικοῦτον ἱστόρησε Μάρκελλος ὁ τὴν Αἰθιοπικὴν γράψας ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ Πτολεμαῖος τὰ Σεληναῖα ὄρη τὸ ὕψος ἄπλετον ἔχειν φησί, καὶ Ἀριστοτέλης [meteor. α 13. 350ª 31 ss] τὸν Καύκασον τὸ τρίτον μετὰ δυσμὰς καὶ τὸ τρίτον πρὸ τῶν ἀνατολῶν μέρος τῆς νυκτὸς ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων καταυγάζεσθαι. καὶ εἴ τις ἀποβλέποι πρὸς τὸ ὅλον μέγεθος τῆς γῆς ὁριζόμενον τοῖς ὕψεσιν αὐτῆς, ὄντως ἂν ἄπλετον αὐτὴν εἶναι λογίσαιτο κατὰ τὴν Πλάτωνος φήμην, ὥστε οὐ δεηθησόμεθά τινων μαθηματικῶν ἐφόδων ἡμεῖς νῦν εἰς τὴν περὶ γῆς ἐξήγησιν, οὐδὲ ἀνατρέπειν αὐτὰς ἐγχειρήσομεν· ἐκεῖναι γὰρ κατὰ τὸ οἰκούμενον παρ' ἡμῶν ἐπίπεδον μετροῦσιν αὐτήν, ὁ δὲ Πλάτων ἡμᾶς μὲν ἐν κοίλῳ φησὶν οἰκεῖν, αὐτὴν δὲ εἶναι ὅλην ὑψηλήν, ὃ καὶ ἡ τῶν Αἰγυ- C πτίων ἱερὰ φήμη παραδέδωκε. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ

CMN

2 αὐτῆς ll.: em s 4 cf. Chrysipp. apud Stob. ecl. I 21, 5 p. 445 s H. | πολλαχοῦ ci Kroll 5 διάστασιν **C** 6 Ἡρακλέα — 10 πεντακισχιλίων minus accurate exscr. schol. Plat. quae secuntur ad u. 19 s ex parte uerbotenus 7 ἀτλάντιον **M** 7 ss cf. Mela 3, 101 Plin. nat. 5, 6 8 τηλικοῦτον om **N** 10 s ὑπ' αὐτοῦ post ἥλιον schol. Plat. 12 cf. Plin. nat. 4, 73 16 τὸ ὕψος τὸ ἄπλετον **M**: τὸ ἄπλετον **C** | errat Proclus; cf. Ptol. 4, 8, 2 18 τῶν om schol. Plat. 21 αὐτοῖς **M** 26 κύκλῳ **CMN**: em ς ex Phaed. 109 D 27 αὐτὴν δὲ ἄρα ὅλην εἶναι **M**: αὐτὴν δὲ ἄρα εἶναι ὅλην **N**

λεγομένου μεγέθους τῆς Ἀτλαντίδος, ὡς οὐ χρὴ ἀπιστεῖν, εἰ καὶ ἱστορίαν μόνην ἀποδέχοιτό τις τὸ λεγόμενον. περὶ δὲ τῆς δυνάμεως αὐτῆς, ὅτι δέκα βασιλεῖς ἦσαν ἐν αὐτῇ, τεχθέντες δίδυμοι πεντάκις, καὶ ὅτι τῶν ἄλλων νήσων ἦρχον καί τινων μερῶν τῆς ἠπείρου καί τινων τῶν ἐντὸς Ἡρακλέους στηλῶν, ἐν τῷ Κριτίᾳ [113 B — 114 B] *διαρρήδην ἱστόρηται. νῦν δέ — πρόκειται γὰρ τὴν ἀνάλυσιν αὐτῷ ποιεῖσθαι κατὰ τὴν εἰς τὸ πᾶν ἀναφοράν — μεγάλη μὲν καὶ θαυμαστὴ λέγεται δύναμις, διότι πρόεισιν ἐπὶ πᾶν καὶ ὁλικῶς τὴν δευτέραν πᾶσαν συστοιχίαν περιείληφε. δέκα δὲ αὐτὴν συνέχουσι βασιλεῖς, ὅτι τὰ ἡγεμονοῦντα τῶν δύο συστοιχιῶν ἡ δεκὰς περιείληφεν, ὡς καὶ οἱ Πυθαγόρειοί φασι, διὰ τῆς δεκάδος τῶν ἀντικειμένων πάντα περιλαμβάνεσθαι λέγοντες. δίδυμοι δέ, ὥστ' εἶναι πέντε δυάδας, πεντάκις διδύμων τεχθέντων ἔκ τε Ποσειδῶνος καὶ Κλειτοῦς, διότι κατὰ τὰ μέτρα μὲν τῆς δίκης καὶ ταύτης ἐστὶ τῆς* D *συστοιχίας ἡ διακόσμησις, ἧς ἡ πεντὰς εἰκών, διὰ δὲ δυάδος ἡ πρόοδος αὐτῆς, ὥσπερ τῆς κρείττονος διὰ μονάδος. Ποσειδῶνός γε μὴν ἀπόγονοι πάντες, ὅτι πᾶσα ἡ τῶν ἐναντίων συμπλοκὴ καὶ ὁ κοσμικὸς πόλεμος τῆς μέσης ἐστὶ δημιουργίας· οὗτος γὰρ ὁ θεὸς τῆς πανταχοῦ προστάτης ὢν ἐναντιώσεως ἐπάρχει καὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς καὶ παντοίας κινήσεως. κρατοῦσι μὲν δὴ τῆς Ἀτλαντίδος, ὡς πάντα τὰ πρώτιστα καὶ ὁλικώτατα γένη τῆς χείρονος συστοιχίας συνέχοντες, κρατοῦσι δὲ τῶν ἄλλων νήσων, ὡς καὶ τὰ μέσα προειληφότες διὰ τῆς αὐτῶν ὁλότητος, κρατοῦσι δὲ καὶ τῶν τῆς ἠπείρου μερῶν, ὡς καὶ τὰ ἔσχατα κοσμοῦντες ἐφ' ὅσον δυνατόν, δυναστεύουσι δὲ καὶ κατά τινων μερῶν τῆς ἐντὸς οἰκουμένης, διότι καὶ τῆς κρείττονος συστοιχίας τὰ ἔσχατα δουλεύουσι τοῖς πρώτοις τῆς χείρονος, καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, ὥσπερ καὶ δαίμονές τινες ἡρώων τινῶν ὑφεῖνται, καὶ ψυχαὶ*

CMN

6 s cf. schol. Plat. 25 A 7 *αὐτῶν* **MN** 10 *πᾶσαν* om **C** 12 *καὶ* om **C** | cf. infra 69 C Philol. A 13 Diels Theo Smyrn. p. 106, 7 ss H. Theol. arithm. p. 61 13 s *περιλαμβάνειν* ll. | intellege *πάσας τὰς συστοιχίας* 14 et 15 cf. schol. Plat. 25 A 16 ss cf. in remp. II 93, 17 Theol. arithm. p. 27 19 *γε* **MN**: *δε* **C** sic

μερικαὶ τῆς τοῦ νοητοῦ μοίρας οὖσαι δουλεύουσιν εἱμαρμένῃ πολλάκις. τοιαύτη γὰρ καὶ παρὰ τοῖς θεοῖς ἡ Τιτανικὴ τάξις, εἰς ἣν καὶ ὁ Ἄτλας τελεῖ, καὶ τούτων δὲ τῶν δέκα βασιλέων ὁ πρώτιστος Ἄτλας ἐκαλεῖτο καὶ τῇ νήσῳ τὸ ὄνομα E δέδωκεν αὐτός, ὡς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ [Crit. 114 A] λέγεται. τὰ δ' οὖν ἀκρότατα τῆς δευτέρας συστοιχίας κοσμεῖται μὲν ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, ὧν ἡγεῖται ἡ Ἀθηνᾶ, κρατεῖ δὲ πάσης τῆς καταδεεστέρας τῶν θεῶν οὐσίας, τελούσης δὲ ὑπὸ τὴν χείρονα συστοιχίαν, οἷον τῶν ἀλόγων ψυχῶν, τῶν ἐνύλων ὄγκων, τῆς ὕλης αὐτῆς. καὶ ἔοικεν ὁ Πλάτων καὶ διὰ τοῦτο μεγάλην καὶ θαυμαστὴν καλέσαι τὴν δύναμιν τῶν Ἀτλαντίνων, ἐπειδὴ καὶ ἐν ταύτῃ τῇ τάξει παραδέδοταί τις Θαύμας καλούμενος καὶ Βίας ἄλλος τις ὑπὸ τῶν πάλαι θεολόγων. ἴσως δὲ καὶ ὅτι πᾶσα ἡ δευτέρα συστοιχία τῆς ἀπειρίας ἐστὶν ἔκγονος, ἣν πρωτίστην δύναμιν εἶναί φαμεν, ὥσπερ ἡ κρείττων τοῦ πέρατος, διὰ τοῦτο τὴν δύναμιν ἐξυμνεῖ τῶν Ἀτλαντίνων, ὥσπερ τῶν Ἀθηναίων τὴν ἀρετήν, ἥτις ἐστὶ πρὸ τοῦ πέρατος· μέτρον γάρ ἐστι τῶν ἐχόντων αὐτήν. οὕτω μὲν οὖν αὐτοφυῶς, οἶμαι, δυνησόμεθα ποιεῖσθαι τὴν ἀνάλυσιν κατὰ τὰς Πυθαγορείους ἀρχάς. ἔχει δὲ καὶ τὴν αὔξησιν πολλὴν ὁ λόγος, ἵνα μεῖζον ἀποφήνῃ καὶ λαμπρότερον τὸ τῶν νικηφόρων ἔργον· δύναμίν τε F γὰρ εἶπε διὰ τῆς ἑνώσεως αὔξων αὐτήν, καὶ ἔτι προσέθηκε μεγάλην καὶ θαυμαστήν. ἄλλο δὲ τούτων ἑκάτερον· μεγάλη μὲν γάρ, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο εἴη, θαυμαστὴ δὲ λέγεται τοῖς ἄλλοις. ὅσῳ δὲ θαυμάζεται τὸ νικώμενον, τοσούτῳ μεῖζον ἀποδείκνυται τὸ νικῶν. καὶ ἐπὶ τούτοις διὰ τῶν μερισμῶν τὸ πλῆθος ἐνδειξάμενος τὸ κρατούμενον ὑπ' αὐτῆς πολλαπλασίαν ἐκείνην ἀπέφηνεν οὖσαν καὶ τοῖς πᾶσιν ὑπερέχουσαν.

CMN

1 cf. orac. chald. 48 3 ss cf. schol. Plat. 25 A 7 ἀπὸ **C** 13 s cf. infra 297 A supra p. 133, 9 s Orph. frg. 104 πᾶσα om **C** 14 τῆς om **C** 15 δύναμιν om **N** 18 σχόντων **C** 22 λαμπρότερα τὰ **C** δύναμις **C** 26 δὲ om **M** 29 πᾶσαν **C**

Αὕτη δὲ πᾶσα συναθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ δύναμις τόν τε παρ' ὑμῖν καὶ τὸν παρ' ἡμῖν καὶ τὸν ἐντὸς
57 *τοῦ στόματος πάντα τόπον μιᾷ ποτε ἐπεχείρησεν ὁρμῇ δουλώσασθαι* [25 B].

Οὐχ ὅτι στάσις ἦν ποτε τῶν θείων πραγμάτων, οὐδ' ὅτι τὰ καταδεέστερα κρατεῖν τῶν ἀμεινόνων ἐγλίχετο, φησίν· ἀλλ' ἔστω μὲν ταῦτα ἐπ' ἀνθρώπων ἀληθῆ, περὶ δὲ τῶν ἐν τῷ παντὶ τῆς δευτέρας συστοιχίας γενῶν τῶν ὁλικωτάτων ἐνδείκνυται ὁ παρὼν λόγος, ὅτι ἄρα διὰ πάντων πεφοίτηκεν· ἔστι γὰρ καὶ ἐν οὐρανῷ καὶ πανταχοῦ διακριτικὴ δύναμις καὶ ἑνωτική, καὶ οὐδέν ἐστιν ἄμοιρον αὐτῶν, ἀλλ' ἔστιν ἐν τοῖς κρείττοσιν οὐ διῃρημένως οὐδὲ κατὰ πληθυσμόν, ἀλλ' εἰς ἓν ἠθροισμένη καὶ μιᾷ ὁρμῇ, τοῦτο δέ ἐστιν ἡνωμένως καὶ κατὰ μίαν καὶ συνεχῆ ζωήν· ὡς γὰρ ἐν τῇ χείρονι συστοιχίᾳ καὶ τὸ ἓν πληθύεται, οὕτως ἐν τῇ κρείττονι τὸ πλῆθος ἑνίζεται. διὸ καὶ πανταχοῦ ἐστι τὸ πλῆθος καὶ κρατεῖται διὰ τῆς ἑνώσεως. τούτων γὰρ εἰκόνα φέρει καὶ τὸ τοὺς Ἀτλαντίνους βούλεσθαι μὲν κρατεῖν τῆς ἐντὸς οἰκουμένης πάσης ἀθροιζομένους εἰς ἕν, κρατεῖσθαι δὲ ὅμως
B *ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος καὶ ἡ διάκρισις εἰ καὶ ἐν τῇ ἀμείνονι συστοιχίᾳ θεωροῖτο, ἀλλ' ἡνωμένως θεωρηθήσεται καὶ οὐ τοῦ πλήθους ἐκεῖ κρατοῦντος, ἀλλὰ τῆς ταυτότητος καὶ ὅλως τῶν ἀμεινόνων γενῶν.*

Τότε οὖν, ὦ Σόλων, ὑμῶν τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς πάντας ἀνθρώπους διαφανὴς ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐγένετο [25 B].

Ἀντέθηκε τῇ δυνάμει τῶν Ἀτλαντίνων τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, τοῦτο τὸ ὄνομα τῶν ἄλλων προθεὶς ὡς τῇ μέσῃ δημιουργίᾳ προσῆκον, καὶ ὕμνησε τὴν κρείττω

CMN(R)

1 *αὐτὴ* 𝔗Fo Plat. *δὴ* A (*ΣΥ*seg) Plat. 1 ss *δύναμις ἕως τοῦ· ἐπεχείρησεν* **C** 4 *δουλώσασθαι* **C** cum (Ss) Plat.: *καταδουλώσασθαι* **MN**: *δουλοῦσθαι* *ς Plat. 8 *τῷ* om **M** 11 *ἑνωτική* ς: *κινητική* **CMN** 17 *γὰρ* om **N** 19 *ἀθροιζομένης* **CM** 22 *οὐ* om **CN** 24 *ὦ σόλων ὑμῶν* libri cum o Plat.: *ὑμῶν ὦ σόλων* *ς Plat. 25 *ἅπαντας* Plat. *τε* om **C**; sed cf. p. 185, 1 28 *προσθεὶς* **CM** *ὡς* **R**: *καὶ ὡς* **CMN**

δύναμιν κατά τε ἀρετὴν καὶ ῥώμην, ἵνα διὰ μὲν τῆς ἀρετῆς τὴν πρὸς τὸ φιλόσοφον τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῆς οἰκείωσιν ἐνδείξηται — καὶ γὰρ ἄλλη θεολογία τις, οὐχ ἡ Ὀρφικὴ μόνον, ἀρετὴν αὐτὴν ἀπεκάλεσε — διὰ δὲ τῆς ῥώμης τὴν πρὸς τὸ φιλοπόλεμον. διαφανῆ δὲ τὴν δύναμιν προσεῖπεν, ὅτι ἄρα ἐγκόσμιός ἐστι καὶ πρὸς τὴν δημιουργίαν συντελεῖ τῶν αἰσθητῶν, καὶ τοῖς μὲν Ἀτλαντίνοις μόνον ἀπονέμει τὴν δύναμιν καὶ τοῦτο συνεχῶς ὡς ὑπὸ τὴν ἀπειρίαν τεταγμένοις, τοὺς δὲ Ἀθηναίους κρατεῖν φησι τῆς δυνάμεως διὰ τῆς ὅλης ἀρετῆς· τῆς γὰρ περατοειδοῦς ὄντες συστοιχίας χαρακτηρίζονται κατὰ τὴν ἀρετήν, ᾗ καὶ τὰ πάθη μετρεῖ C *καὶ χρῆται ταῖς δυνάμεσι δεόντως.*

Πάντων γὰρ προστᾶσα εὐψυχίᾳ καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, ἕως τοῦ· πάντας ἠλευθέρωσεν [25 BC].

Ὥσπερ τὴν καταδεεστέραν συστοιχίαν τριχῇ διείλομεν, πρώτοις τε καὶ μέσοις καὶ τελευταίοις ὅροις, οὕτω καὶ τὴν κρείττονα διαιρήσομεν εἴς τε ὁλικώτατα καὶ μερικώτατα καὶ τὰ μέσα τούτων ὑφεστηκότα, καὶ διελόντες τοὺς μὲν Ἀθηναίους τοῖς πρώτοις ἀνάλογον τάξομεν, τοὺς δὲ ἄλλους Ἕλληνας τοὺς μὲν μήπω δουλεύοντας τοῖς μέσοις, τοὺς δὲ ἤδη δούλους τοῖς ἐσχάτοις· κατὰ γὰρ ταύτας τὰς ὁδοὺς κρατοῦσι μὲν οἱ Ἀθηναϊκοὶ τῶν τοῦ Ποσειδῶνος, οἱ πρῶτοι τῶν δευτέρων καὶ τὰ μοναδικὰ τῶν δυαδικῶν καὶ ἁπλῶς τὰ κρείττω τῶν χειρόνων, σῴζουσι δὲ αἰωνίως τὰ μέσα φυλάττοντα τὴν ἑαυτῶν τάξιν καὶ οὐ κρατούμενα τοῖς τῆς χείρονος συστοιχίας διὰ τὴν ἑαυτῶν ἕνωσιν καὶ τὸ μόνιμον τῆς δυνάμεως γένος, ἐξαιροῦνται δὲ καὶ τὰ δουλεύοντα τῆς δουλείας εἰς ἕνωσιν αὐτὰ καὶ στάσιν ἀνακαλούμενοι· τὰ μὲν γὰρ ἀεί ἐστιν ἐν ὕλῃ, τὰ δὲ ἀεὶ κεχώρισται, τὰ δὲ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῖς ὑλαίοις γένεσι γίνεται, ποτὲ δὲ εἰς χωριστὴν D *ἀνατάσσεται ζωήν, οἷον δὴ καὶ τὸ περὶ ἡμᾶς δρᾶμα ποτὲ μὲν ὑπὸ τὴν Τιτανικὴν τάξιν ταττομένους, ποτὲ δὲ ὑπὸ τὴν*

CMN

3 *οὐχ ἡ* **CN**: *οὐχὶ* **M** | cf. p. 170, 7s 8 *συχνῶς* ci Kroll 11 *ἣ* **CN** 13s *εὐψυχία ἕως τοῦ· πάντας* **C** 14 *παντὸς* **MN**: *ἅπαντας* ς cum Plat. 23 *δευτέρων* t: *πρώτων* libri 25 *τῆς* [*οι*] *τῆς* **M** sic: *τῆς* **C**

Ὀλυμπίαν, καὶ ποτὲ μὲν ἐν γενέσει, ποτὲ δὲ ἐν οὐρανῷ τελοῦντας. τοῦτο δὲ ὑπάρχει ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς διὰ τὴν ἀεὶ ὡσαύτως ἑστῶσαν πρόνοιαν τῶν θεῶν τὴν ἀναγωγὸν τῶν ψυχῶν· ὡς γὰρ διὰ τὸ εἶναι γενεσιουργοὺς θεοὺς καὶ ψυχαὶ κατίασιν ὑπηρετούμεναι ταῖς βουλήσεσιν αὐτῶν, οὕτω δήπου καὶ διὰ τὸ τὰ ἀναγωγὰ προϋπάρχειν αἴτια καὶ ταῖς ἡμετέραις ψυχαῖς ἡ ἐντεῦθεν ἄνοδος περιγίνεται. ταῦτα μὲν περὶ τῆς ὅλης τῶν ἐκκειμένων ῥημάτων διανοίας. ἐπεξέλθωμεν δὲ καὶ τοῖς καθ' ἕκαστον συντόμως. τὸ μὲν οὖν πάντων προστῆναι *τὴν ὁλικὴν περίληψιν δηλοῖ τῶν πρώτων γενῶν τῆς θειοτέρας μερίδος, τὸ δὲ* εὐψυχίᾳ *καὶ* ταῖς πολεμικαῖς τέχναις *ταὐτόν ἐστι τῷ Ἀθηναϊκῶς· διὰ μὲν γὰρ τῆς εὐψυχίας μιμοῦνται τὸ φιλόσοφον αὐτῆς, διὰ δὲ τῶν πολεμικῶν τεχνῶν τὸ φιλοπόλεμον. τὸ δὲ ποτὲ μὲν* ἡγεῖσθαι τῶν Ἑλλήνων, *ποτὲ δὲ καὶ μόνους διακινδυ-* E *νεύειν τὸ τὰ πρῶτα καὶ τὰ ὅλα αἴτια τὰ μὲν μετὰ τῶν δευτέρων καὶ μέσων ποιεῖν, τὰ δὲ καὶ καθ' αὑτὰ χωροῦντα τῆς τούτων ἐπέκεινα ποιήσεως καὶ μονούμενα κατὰ τὴν ἐνέργειαν· οὐ γὰρ ἐπίσης ποιεῖ τό τε τῶν θεῶν γένος καὶ τὸ μετὰ θεούς, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἡ τῶν θεῶν διήκει ποίησις, ὅτι πανταχοῦ τὰ θειότερα καὶ πρὸ τῶν αἰτιατῶν καὶ σὺν τοῖς αἰτιατοῖς ἐνεργεῖ καὶ μετὰ ταῦτα. τοῦτο μὲν οὖν πολλαχόθεν πιστοῦσθαι δυνατόν. οἱ δὲ* ἔσχατοι κίνδυνοι *τὴν ἐσχάτην δηλοῦσι τῶν πρώτων ποίησιν. τὰ δὲ* τρόπαια *σημαίνει τό τε τὴν δευτέραν συστοιχίαν ὑπὸ τῇ πρώτῃ τελεῖν καὶ κοσμουμένην ὑπ' αὐτῆς καὶ τὸ τρέπεσθαί πως κατὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν, καὶ εἶναι τῆς τροπῆς τῶν χειρόνων ἀεὶ ὡσαύτως ἑστῶτα σημεῖα καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἐφήκοντα ἀπὸ τῶν πρώτων· καὶ γὰρ ὅσον ἐστὶ καὶ ἐν τούτοις τεταγμένον καὶ εἰδοπεποιημένον ὑπεσταλμένων τῶν ὑλικῶν αἰτίων, ἱκανὸν ἕστηκε σημεῖον τῆς ἐπικρατείας τῶν κρειττόνων, ὃ δὴ μάλιστα τῶν τροπαίων ἐστὶν ἴδιον. ἡ δὲ* ἄφθονος

CMN inde a u. 6 |*διὰ* **CMP** inde a u. 15 |*τῶν* **CNP**
6 *ἀναγωγικὰ* **C** 11 *τὰ δὲ ἀψυχία* **C** *καὶ* om **C** 16s ad *τὸ . . . ποιεῖν* supple *δηλοῖ* 16 *αἴτια* om **C** 19 *τό τε* **NP**: *τὸ* **C** 21 *ὅτε* **N** 21s cf. inst. theol. 70 25 *συστοιχείαν* **P** 26 prius *καὶ* om **N** fort. recte

ἐλευθερίᾳ τὴν θείαν καὶ ἀκώλυτον ἐπὶ πάντα διήκουσαν ἄνωθεν διακόσμησιν, ἣν ἐπέλαμψαν τοῖς Ἕλλησιν Ἀθηναῖοι κρατήσαντες τῶν Ἀτλαντίνων, μᾶλλον δὲ τὰ Ὀλύμπια γένη F τῶν Τιτανικῶν· οὕτω γὰρ ἥ τε δημιουργικὴ πέρας ἴσχει βούλησις καὶ τὰ χείρω κρατεῖται ὑπὸ τῶν ἀμεινόνων, ἐν μὲν τοῖς μερικοῖς Ἀτλαντῖνοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐν δὲ τοῖς ὅλοις οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τῶν Ὀλυμπίων,

καὶ κρατεροί περ ἐόντες ἀμείνονος ἀντιάσαντες,
ὕβριος ἀντ' ὀλοῆς καὶ ἀτασθαλίης ὑπερόπλου,

φησὶν ὁ θεολόγος [Orph. frg. 103], ὃν καὶ ὁ Πλάτων ζηλώσας ὕβρει πορεύεσθαι τοὺς Ἀτλαντίνους εἶπεν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους [24 D].

Ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς χαλε- 58 *πῆς ἐπελθούσης τό τε παρ' ὑμῖν μάχιμον πᾶν ἀθρόον ἔδυ κατὰ γῆς, ἥ τε Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάττης δῦσα ἠφανίσθη. διὸ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητον τὸ ἐκεῖ πέλαγος πηλοῦ καταβραχέος ἐμποδὼν ὄντος, ὃν ἡ νῆσος ἱζομένη παρέσχετο* [25 CD].

Ὅτι μὲν καὶ φυσικὴν ἀκολουθίαν ἔχει τὰ λεγόμενα, δῆλον τοῖς μὴ παντάπασι φυσικῆς θεωρίας ἀπείροις· σεισμόν τε γὰρ γενέσθαι τηλικοῦτον, ὥστε ἀπολέσαι τηλικαύτην νῆσον, οὐ θαυμαστόν — καὶ γὰρ ὁ πρὸ ἡμῶν ὀλίγον γεγονὼς σεισμὸς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τήν τε Αἴγυπτον καὶ Βιθυνίαν ἔσεισε — καὶ ἐπακολουθῆσαι τῷ σεισμῷ κατακλυσμόν, οὐδὲν παράδοξον· εἴωθε γὰρ τοῦτο συμπίπτειν ἀεὶ τοῖς μεγάλοις σεισμοῖς, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης ἱστορεῖ καὶ τὴν αἰτίαν ἅμα προστιθείς·

CNP

13 ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ om **NP**; sed cf. p. 190, 3 s δ' ἐν 𝔗F Pl. cf. ibid. σεισμῶν δὲ **NP** 14 ss γενομένων ἕως τοῦ· ὃν ἡ νῆσος **C** 14 ἡμέρας μιᾶς **P** 15 ἐλθούσης Pl. ll. praeter rc. A ὑμῶν A(ΘΣ) Pl. 17 θαλάσσης Pl. ll. praeter o(S) διὸ ἔτι καὶ rc. A Pl. 18 ἀδιερεύνητον γέγονε Pl. cf. p. 190, 21 τοὐκεῖ Pl. κατα e corr **P**: κάρτα **N**; cf. p. 188, 21 κάρτα βαθέος A Pl.: κατα (κατὰ) βραχέος (-έως) *ς Pl. 24 οὐδὲν **P** 24 s a. p. Chr. 358; cf. Amm. 17, 7, 1 27 ἀεὶ **C**: ἐπὶ **NP** 27 — p. 188, 12 cf. Arist. meteor. β 8. 368ª 34—368ᵇ 6 Amm. 17, 7, 9 ss 28 ἱστορεῖ et προστιθείς traiecit **N** καὶ alterum om **N**; num recte? προτιθείς **C**

ὅπου γὰρ ἅμα σεισμῷ γίνεται κατακλυσμός, κῦμα τούτου τοῦ πάθους αἴτιον. ὅταν γὰρ τὸ τὸν σεισμὸν ποιοῦν πνεῦμα, B *μηδέπω ῥέον ὑπὸ γῆν, τὴν θάλατταν ὑπό τινος ἐναντίου πνεύματος αὐτῷ κινουμένην ἐξ ἐναντίας φερόμενον ἀπῶσαι μὲν εἰς τοὐπίσω μὴ δυνηθῇ διὰ τὸν προωθοῦντα ἄνεμον αὐτήν, ἱστὰν δὲ καὶ ἐμποδίζον αὐτῆς τὴν πρόοδον αἴτιον γίνηται τοῦ πολλὴν ὠθουμένην ὑπὸ τοῦ ἐναντίου τούτῳ πνεύματος ἀθροισθῆναι, τότε δὴ πολλῆς τῆς θαλάττης γενομένης διὰ τὸ ἀπεναντίας ὠθοῦν αὐτὸ μὲν ὑπὸ γῆν ἔδυ τῆς ῥοῆς ἀθρόας ἐπιχυθείσης καὶ ἐποίησε τὸν σεισμόν, ἡ δὲ θάλασσα ἐπέκλυσε τὸν τόπον· τοῦτον γὰρ τὸν τρόπον καὶ περὶ Ἀχαίαν γενέσθαι τὸν σεισμὸν ἅμα καὶ τὴν τοῦ κύματος ἔφοδον τοῦ ἐπικλύσαντος τὰς παραθαλαττίους πόλεις Βοῦράν τε καὶ Ἑλίκην· ὥστε οὐδ᾽ ἂν τοῦτο τῶν φυσικῶν τις ἀπογνοίη σκοπῶν ὀρθῶς. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τὴν αὐτὴν χώραν πορευσίμην γίνεσθαι καὶ ἄπορον καὶ ἤπειρον καὶ θάλατταν τῶν συγχωρουμένων ἐστὶν ὑπὸ τῶν φυσικῶν, ὡς καὶ Ἀριστοτέλει δοκεῖ καὶ ἡ ἱστορία δείκνυσι. καὶ τὸ πηλὸν εἶναι ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ μετὰ τὸ στόμιον ὁ αὐτὸς ἱστόρησε καὶ τὸ τεναγώδη τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπάρχειν, ὥστε τὸ πηλοῦ* C *καταβραχέος εἰ σημαίνει τὸν τεναγώδη, οὐ θαυμαστόν· βράχη γὰρ καὶ νῦν ἔτι λέγουσι τὰς ὑφάλους πέτρας καὶ ἐπιπολῆς ἐχούσας τὸ ὕδωρ. τί ἂν οὖν τις ὑπὲρ τούτων ἐνοχλοίη διαγωνιζόμενος; ὅτι δὲ καὶ ταῦτα θαυμαστὴν ἔνδειξιν ἔχει τῆς τοῦ παντὸς διακοσμήσεως, πιστοῦμεν ἀναμνήσαντες ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν παρὰ τῷ Ὀρφεῖ* [frg. 205] *λεγομένων πρὸς τῷ πέρατι τῆς δημιουργίας καταταρταρώσεων·*

CNP

1 *ὅπου* — 14 *Ἑλίκην* citat schol. Plat. sub nomine auctoris *Πρόκλου* 6 *ἱστᾶ* **P** schol. Plat.: *ἵστα* **C** 7 *γίνεται* **CP** 10 *ἀθρόως* **P** 13 *θαλασσίους* **N** 14 *τε* om schol. Plat. | cf. Theophr. apud Diels Doxogr. 490, 1ss Strab. 1, 59 Sen. nat. 6, 25, 4 Amm. 17, 7, 13 15 *τὸ* **CN**: *τοῦ* **P** 16 *γενέσθαι* **P** 17 cf. Arist. meteor. *α* 14. 351ª 22ss 18ss cf. Arist. meteor. *β* 1. 354ª 22 de mundo 3. 393ª 18 schol. Plat. qui interpretatur *τεναγώδη* et Suidae lex. sub uoce *τενάγη* 21 *κατα* **P**: *κατὰ* **C**: *κάρτα* **N** *βαθέος* **N** cum A Plat. *σημαίνοι* **N** *οὐδὲν* **P** 22 *ἔτι καὶ νῦν* **NP** 23 *τί οὖν ἂν* **N**

καὶ γὰρ ἐκεῖνος τὴν τῶν Ὀλυμπίων θεῶν καὶ τὴν Τιτανικὴν παραδοὺς δημιουργικὴν ἀντίθεσιν ἀποπερατοῖ τὴν ὅλην διακόσμησιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων τοῦ παντός, μεταδιδοὺς καὶ ἐκείνοις τῆς τῶν θεῶν ἀχράντου προνοίας. ταῦτ' οὖν καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς ἐν εἰκόσι τὰ ὅλα παραδιδοὺς διατείνει καὶ κατάγει καὶ ὑπὸ τὸ ἀφανὲς τὰ διττὰ ταῦτα γένη καὶ διὰ τῆς ἀφανίσεως ταύτης μιμεῖται τὴν Ὀρφικὴν καταταρτάρωσιν· ἵνα γὰρ καὶ τὰ ἔσχατα κοσμηθῇ καὶ τῆς θείας ἀπολαύσῃ προνοίας, ἔδει καὶ τὴν κρείττω καὶ τὴν ὑφειμένην συστοιχίαν διατεῖναι τὴν ἑαυτῆς ποίησιν ἄνωθεν ἄχρι τοῦ κοσμικοῦ πυθμένος, ἑκατέραν δὲ οἰκείως ἑαυτῇ, τὴν μὲν σειομένην καὶ δύνουσαν κατὰ γῆς, ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ προϊ- D *οῦσαν μονίμως καὶ στερεῶς, τὴν δὲ ἀφανιζομένην, ὃ ταὐτὸν ἂν εἴη τῷ ἔνυλον καὶ ἄτακτον καὶ ἀνείδεον γιγνομένην· τὸ μὲν γὰρ* κατὰ γῆς *τοῦ μονίμου καὶ σταθεροῦ σύμβολον, τὸ δὲ* κατὰ θαλάττης *τοῦ εὐμεταβόλου καὶ ἀτάκτου καὶ ῥοώδους· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ἐσχάτοις ἡ μὲν ἵδρυσις καὶ ἡ γένεσις ἀπὸ τῆς ἀμείνονος συστοιχίας, ἡ δὲ φθορὰ καὶ ἡ παράλλαξις καὶ ἡ πλημμελὴς κίνησις ἀπὸ τῆς χείρονος. ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα κοσμεῖται τῆς τε ἀφανοῦς καὶ τῆς ἐμφανοῦς δημιουργίας συμπληρουμένης, διὰ τοῦτο κἀνταῦθά φησιν ἡμέραν γεγονέναι καὶ νύκτα χαλεπήν, τῆς μὲν νυκτὸς τὰς ἀφανεῖς αἰτίας, τῆς δὲ ἡμέρας τὰς ἐμφανεῖς ἐνδειξαμένης, τῆς δὲ χαλεπότητος τὸ ἀνανταγώνιστον καὶ ἀκλινὲς καὶ διὰ πάντων χωροῦν. διότι δὲ πάντα ταῦτα κατὰ δημιουργικὰς ἐπιτελεῖται δυνάμεις, οἱ σεισμοὶ καὶ οἱ κατακλυσμοὶ παρελήφθησαν, τῇ μέσῃ δημιουργίᾳ πρέποντες· εἰ μὲν γὰρ Διίους ἠβούλετο σημαίνειν δυνάμεις ἢ ἐνεργείας, κεραυνοὺς ἂν εἶπε καὶ πρηστῆρας· ἐπεὶ δὲ Ποσειδωνίους ἐνεργείας παραδίδωσι δημιουργικάς, σεισμοῖς αὐτὰς παρείκασεν ἢ* E

C N P

2 *παραδιδοὺς* **P** 3 *διδοὺς* **P** 6 *κατάγει* **NP**: *τάττει* **C** secundum *καὶ* om ς 7 *ταύτας* **C** *Ὀρφικὴν* om **C** 7 s *ταρτάρωσιν* **P** 10 *συστοιχεῖαν* **P** 11 *ἑκατέρα* **C** 18 *συστοιχείας* **P** 25 *διὰ* **CN**: *κατὰ* **P** *ταῦτα πάντα* **NP** 27 *παρελείφθησαν* **P** *δημιουργίᾳ* om **N** 28 *ἐβούλετο* **NP** 29 *ποσειδωνείους* **C** 30 *εἴκασεν* **NP** *ἢ* libri: an *καί*?

κατακλυσμοῖς· σεισίχθονα γὰρ τὸν θεὸν τοῦτον καὶ κυανοχαίτην εἰώθασι καλεῖν. διότι δὲ ὁ χρόνος τὴν ἐν τάξει πρόοδον σημαίνει καὶ τὴν εὔτακτον ὕφεσιν, ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ταῦτα πάντα γεγενῆσθαι λέγεται. οὐκ ἄρα δεῖ λέγειν, ὅτι ὁ ἀφανίζων τὸν ἔλεγχον ἀφαιρεῖ τὰ ὑποκείμενα, καθάπερ Ὅμηρος ἐπὶ τῶν Φαιάκων καὶ ἐπὶ τοῦ τείχους, ὃ ἐποίησαν οἱ Ἕλληνες· οὐ γὰρ πέπλασται τὰ ῥηθέντα, ἀλλ' ἀληθῆ ἐστι· πολλὰ γὰρ μέρη τῆς γῆς ἐπικλύζεται ὑπὸ θαλάττης, καὶ οὐδὲν ἀδύνατον εἶπε συμβαίνειν· οὐδ' αὖ ὡς ἱστορίαν ἀπαγγέλλει ψιλήν, ἀλλ' ὡς εἰς ἔνδειξιν αὐτὴν παραλαμβάνει τῆς διὰ πάντων διηκούσης καὶ τῶν ἐσχάτων προνοίας. συνελόντι δὴ οὖν φάναι πρὸς τῷ τέλει τῆς ὅλης διακοσμήσεως, συμπληρουμένης τῆς τε ἀφανοῦς καὶ ἐμφανοῦς δημιουργίας κατὰ τὰς δημιουργικὰς τοῦ δευτέρου πατρὸς ποιήσεις, φοιτᾷ καὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων ἥ τε ἀπὸ τῆς ἀμείνονος μοίρας δόσις καὶ ἡ ἀπὸ τῆς χείρονος· ἣ μὲν κρατοῦσα τῶν ὑποκειμένων διὰ τὸ μάχιμον καὶ γόνιμον
F ἐλλάμπουσα δύναμιν διὰ τὸ κατὰ γῆς, ἣ δὲ τὴν ἐσχάτην ἐμποιοῦσα διαίρεσιν καὶ τὴν ἐνυλοτάτην καὶ ἀόριστον τοῦ Ταρτάρου συνέχουσα κίνησιν. κοσμηθέντων δὲ καὶ τούτων εἰκότως ἄπορος λοιπὸν καὶ ἀδιερεύνητος ὁ τοῦ πελάγους τόπος· οὐ γάρ ἐστιν ἄλλη πορεία καὶ πρόοδος τῶν κοσμητικῶν τοῦ παντὸς γενῶν, ἀλλ' οὗτός ἐστιν ὁ ὡς ἀληθῶς πηλός, οὗ καὶ ὁ ἐν τῷ Φαίδωνι [110 A] μέμνηται Σωκράτης περὶ τῶν ὑποχθονίων τόπων ἀναδιδάσκων, ὁ ὑπὸ γῆς τόπος ἀμυδρῷ τῆς σωματότητος εἴδει κεκρατημένος, ὃ διὰ τὴν
59 καταδεεστέραν ἔσχε συστοιχίαν ὑφιζάνουσαν ⟦οὖσαν⟧ καὶ προϊοῦσαν ἐπὶ τὸ τέλος τῆς διακοσμήσεως· καὶ γὰρ ἡ Τιτανικὴ τάξις ὑπὸ τοῦ Διὸς μέχρι τοῦ Ταρτάρου συνελαυνομένη πληροῖ καὶ τὰ ἐκεῖ τῆς ἀπὸ τῶν θεῶν φρουρᾶς.

Τὰ μὲν δὴ ῥηθέντα, ὦ Σώκρατες, ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ Κριτίου κατ' ἀκοὴν τὴν Σόλωνος ὡς συντόμως

CNP

1 κατακλεισμοῖς **C** 1s cf. Pind. Isthm. 1, 53 Homer. Υ 144 Amm. 17, 7, 12 5 ὁ om **N** 7 οἱ om **C** 11 διοικούσης **P** 12 δὲ **P** τὸ **C** 15 ἐφοίτα **NP** 17 μόνιμον ci t 18 ἐλλάμπουσαν **C** sic τὸ ll.: τοῦ uel τῶν ci Kroll 23 γενῶν τοῦ παντὸς **NP** 24 ὁ om **C** 27 οὖσαν del s 32 ss κριτίου ἕως τοῦ· τὰ πολλὰ **C**

εἰπεῖν ἀκήκοας· λέγοντος δὲ δὴ χθὲς σοῦ περὶ πολιτείας, ἕως τοῦ· τὰ πολλὰ οἷς Σόλων εἶπεν [25 DE].

Ὅπως μὲν ὁ τῶν Ἀτλαντίνων καὶ Ἀθηναίων πόλεμος εἰς τὴν ὅλην συντελεῖ κοσμοποιίαν, καὶ ὅπως ὑπὸ τῆς μέσης δημιουργίας ἡ κοσμικὴ συνέχεται ἐναντίωσις ἄνωθεν ἀπὸ τῶν πρώτων προϊοῦσα μέχρι τῶν τελευταίων, τῆς μὲν Ἀθηναϊκῆς σειρᾶς μονίμως καὶ ἡγεμονικῶς καὶ κρατητικῶς τὰ πάντα κοσμούσης καὶ ἀναπλούσης μὲν τὰ ἐν ὕλῃ κατεχόμενα, σῳζούσης δὲ ἄχραντα τὰ κεχωρισμένα τῆς ὕλης, τῆς δὲ ἑτέρας ἑαυτῇ προσφόρως κίνησιν καὶ διαίρεσιν καὶ ἑτερότητα τοῖς δημιουργήμασι χαριζομένης καὶ ἄνωθεν εἰς τέλος προϊούσης, εἴρηται καὶ ὑπέμνησται μετρίως ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. B *ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ὁ λέγων τὸν λόγον ἀνάλογον ἦν τῷ τὴν ἐναντίωσιν ταύτην συνέχοντι θεῷ, μιμεῖταί πως ἐκεῖνον καὶ διὰ τῆς ἐπὶ τοὺς πατέρας τῆς διηγήσεως ἀναδρομῆς διὰ Κριτίου καὶ τῆς Σόλωνος ἀκοῆς ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἄνεισιν· ὃ δὴ καὶ ἐν τῷ παραδείγματι προϋπάρχει, πληρουμένῳ τε ἀπὸ τῶν πρώτων καὶ πληροῦντι τὰ μετ' αὐτὸ τῆς δημιουργικῆς δυνάμεως. ἔτι δὲ ἐπειδὴ δευτέρας φέρει δημιουργίας εἰκόνα προϊούσης ἀπ' ἄλλης, διὰ δὴ τοῦτό φησιν ἀπὸ τῶν Σωκράτους λόγων ἀνεμνῆσθαι τῆς ἱστορίας· ἡ γὰρ ἀνάμνησις αὕτη οὐκ ἔστιν ἀπὸ εἰκόνων ἐπὶ τὰ παραδείγματα μετάβασις, ἀλλ' ἀπὸ τῶν καθολικῶν ἐννοιῶν ἐπὶ μερικωτέρας πράξεις. διὸ καὶ ἐφαρμόζει τῇ προόδῳ τῆς ὅλης δημιουργίας· πάντων γὰρ ὄντων ἐν τοῖς νοητοῖς τὰ δημιουργικὰ αἴτια κατὰ τὴν οἰκείαν ἕκαστον τάξιν κατενείματο τὰς ὅλας ποιήσεις. ἔτι τοίνυν κατ' ἄλλον τρόπον λόγων μετιόντι σοι τὴν λέξιν οἵ τε Ἀθηναῖοι θαυμαστῶς ἐγκωμιάζονται καὶ ἡ πολιτεία Σωκράτους ἀνυμνεῖται πρεπόντως· ἡ μὲν γὰρ ὅτι δυνατή ἐστι, δέδεικται διὰ τῆς τῶν* C *Ἀθηναίων ζωῆς, καὶ ὅτι, οἷς ἂν ἐγγένηται, μεγίστων ἀγαθῶν ἐστιν οἰστική· ἃ δὴ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν ἐκείνοις ἀποδείξεως ἠξίωσεν· οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄριστον εἶδος τῆς πολιτείας ζήσαντες*

C N P

19 *αὐτὸν* libri: em s; sed idem contulit infra 137 B *δημιουργίας* **C** 21 *τῶν* om **N** *ἀναμεμνῆσθαι* ς 23 *παράδειγμα* **C** sic 33 *ἀόριστον* **C**

ἄξιοι μεγίστου δείκνυνται θαύματος· τὸ γὰρ κατὰ τὸ πρῶτον παράδειγμα τυπωθῆναι θαυμαστὸν ὄντως ἐστίν· ἐπεὶ καὶ τῶν ἐγκοσμίων τὰ μὲν θειότερα τὸ ὅλον εἶδος αὐτῶν ἄκρως καταδεξάμενα μοναδικὰ λέγεταί τε καὶ ἔστι, τὰ δὲ ἔνυλα τὴν αὐτὴν ἔχοντα μορφὴν ἐν πολλοῖς ὑποκειμένοις ἐσχάτην ἔχει τάξιν. τοῦτο γοῦν, ὃ καὶ ἐν τῇ δημιουργίᾳ τοῖς θεοῖς ὑπάρχει, τὸ τοῦ παραδείγματος ἄκρως τοῦ οἰκείου τυγχάνειν, καὶ ἡ Ἀθηναίων πόλις ἐπεδείξατο τὸ ἄριστον μέτρον τῆς ζωῆς ἄκρως ἐπιτηδεύσασα. καὶ μὴν καὶ ὁ κύκλος τῶν εὐεργεσιῶν μιμεῖται τὸν ἐγκόσμιον κύκλον. Αἰγύπτιοί τε γὰρ εὖ πεπόνθασιν ὑπὸ Ἀθηναίων διὰ τῶν πολεμικῶν ἔργων, καὶ Ἀθηναῖοι παρ' Αἰγυπτίων διὰ τῶν ἱερατικῶν λόγων· ἦν μὲν γὰρ καὶ αὐτὸ τὸ ἀνάγραπτον ἔχειν τὴν πρᾶξιν ἀπόδοσις τῆς χάριτος, προστεθεῖσα δὲ καὶ ἡ D *διδασκαλικὴ τῶν πατρίων αὐτοῖς ἔργων ἀφήγησις πολλαπλασίαν ἐπιδείκνυσι τὴν ἀμοιβήν. πρὸς δὴ τούτοις τὸ τὴν τύχην καὶ δαιμονίαν ὑποτίθεσθαι καὶ κινεῖν ἡμῶν τὴν διάνοιαν ἐπάξιόν ἐστι τῆς τοῦ Πλάτωνος θεωρίας· οὐ γὰρ ἄσκοπος οὐδὲ ἀόριστος ἡ τύχη καὶ ἡ παρ' αὐτῆς δόσις, ἀλλὰ δύναμίς ἐστι συναγωγὸς τῶν πολλῶν καὶ διεσπαρμένων αἰτίων καὶ κοσμητικὴ τῶν ἀτάκτων καὶ ἀποπληρωτικὴ τῶν ἐκ τοῦ παντὸς ἑκάστοις ἀποκεκληρωμένων. διὰ τί οὖν ὁ Σωκράτης συνηνέχθη τοῖς Σόλωνος; διά τε τὴν συναγωγὸν τῶν πολλῶν καὶ διεσπαρμένων αἰτίαν φήσω καὶ διὰ τὴν μίαν θεὸν τὴν τὸν κοινὸν αὐτῶν συνέχουσαν νοῦν· Ἀθηναϊκοὶ γὰρ ὄντες ὥσπερ ἐκ μιᾶς πηγῆς κινοῦνται τῆς ἑαυτῶν ἐφόρου θεᾶς πρὸς τὰς ὁμοίας ἐννοίας.*

Οὐ μὴν ἠβουλήθην παραχρῆμα εἰπεῖν· διὰ χρόνου γὰρ οὐχ ἱκανῶς ἐμεμνήμην· ἕως τοῦ· λέγειν οὕτως [25 E 26 A]

Ταῦτα καὶ ἐν τῷ παντὶ θεατέον· πρὸ τῶν μερικῶν τὸ δημιουργικὸν αἴτιον τῶν γιγνομένων κατὰ χρόνον ὑφίστησι

C N P

9 *μέτρον* om **C** | cf. rep. VIII 543 A 12 s *τῶν ἱερῶν* **N** 16 *δὴ* **CN**: *δὲ* **P** 18 *πλάτωνος* **NP**: *σόλωνος* **C** 24 *αἰτίων* **N** sic 25 *τὸν* **N**: *τῶν* **CP** *συνέχουσαν αὐτῶν* **N** 28 *ἐβουλήθην* Plat. *διὰ* — 29 *ἐμεμνήμην* om **C** 31 *πρὸς* **C** 32 *τὸν χρόνον* **C**

τὰ ἑαυτοῦ γεννήματα, καὶ ὅπως ἑαυτὸν πρῶτον νοῶν ὁ ὑποστάτης τῶν γενητῶν καὶ ἐν αὑτῷ τὰς αἰτίας τῶν ποιουμένων E *ὁρῶν, οὕτω καὶ τοῖς ἄλλοις ἀφ' ἑαυτοῦ δίδωσι τὴν πάροδον, ἵνα αὐτὸς ἱκανὸς ὢν καὶ τέλεος οὕτω μεταδιδῷ τοῖς δευτέροις τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. ἥ τε οὖν ἔννοια καὶ ἡ ἀνάληψις καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τὴν ἐν ἑνὶ δηλοῖ περιοχὴν τῶν δημιουργικῶν λόγων.*

Ὅθεν ταχὺ ξυνωμολόγησά σοι τὰ ἐπιταχθέντα μέχρι τοῦ· τῆς νυκτὸς ἀνέλαβον [26 AB].

Διότι μὲν ἐμέμνητό πως, ὑπέσχετο τὰ ἐπιταχθέντα πληρώσειν, διότι δὲ οὐκ ἀκριβῶς ἐμέμνητο, πρὸς ἑαυτὸν ἀνεσκέψατο πρότερον τοὺς λόγους, ἡγούμενος ἐν τοῖς τοιούτοις ἐπιτάγμασιν, οἷον ὁ Σωκράτης ἐπέταξε κινουμένην τὴν πολιτείαν ἰδεῖν, ἔργον εἶναι μέγιστον ὑπόθεσιν εὑρεῖν, ἐφ' ἧς δυνήσεται τὸ πρέπον ἀποδοῦναι τοῖς ἐπιτάγμασιν· ὃ δὴ καὶ αὐτὸς πεποίηκε τὸν Ἀτλαντίνων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον ἀπὸ τῆς ἱστορίας λαβὼν ὡς δεικνύναι δυνάμενον τὴν τῆς ἀρίστης πολιτείας παρακτικὴν ζωήν, καὶ ταῦτα τῆς νυκτὸς ἀναλαβών, ἵνα ἀδιαπταίστως καὶ τοῖς κοινωνοῖς μεταδῷ τῶν λόγων. πάλιν οὖν καὶ ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὰ ὅλα μεταβατέον· καὶ γὰρ F *ἐκεῖ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ἀπὸ τῆς ἀφανοῦς αἰτίας πληρούμενον — ἐκεῖ γὰρ πρώτως ἦν πάντα τὰ αἴτια τὰ νοερά, οἷς ἥνωτο κατ' ἄκραν ὑπεροχήν — οὕτως εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν ἑαυτοῦ προάγει δύναμιν κατὰ τὴν ἐκείνων βούλησιν καὶ κρίσιν. ἔτι δὲ τὸ παραχρῆμα μὴ εἰπεῖν, ἀλλ' εἰσαῦθις, σύμβολόν ἐστι τῆς προευτρεπιζομένης παρασκευῆς τῶν φύσεων, ἀφ' ἧς ἡ τελειότης παραγίνεται τοῖς φυσικοῖς ἀποτελέσμασιν. εἴποις δ' ἄν τι καὶ ἠθικὸν τὸ τῆς ἀσφαλείας· οὐ γὰρ δεῖ προπετῶς ἐγχειρεῖν τοῖς τηλικούτοις λόγοις μὴ πρὸς* 60 *ἑαυτοὺς πρῶτον τὸ ὅλον ἔργον ἀνασκεψαμένους, ἵνα ὥσπερ*

CNP

2 *γεννητῶν* **CN**: *νοητῶν* **P** *αὐτῷ* **C** 3 *ἐφ'* **C** 6 *τὴν* ς: om **CMP** 9 *τῆς* om aliquot Plat. ll. *ἀνέλαβεν* **P** cum (e g r) Plat. cf. p. 194, 3 13 *ἐπέταξεν* ⟨*ἀξιῶν*⟩ ci Kroll 13 s cf. Tim. 19 B rep. VIII 545 D 16 *τῶν* **C** 17 prius *τῆς* om **P** 22 prius *τὰ* om **C** 24 s *καὶ κρίσιν* om **C** 29 *λόγοις* **CN**: *ἔργοις* **P**

ἐκ ταμείου προφερώμεθα τὸν διὰ φωνῆς λόγον ὄντως τῶν ἔνδον κειμένων λόγων γινόμενον ἄγγελον. καὶ μὴν καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν ἀναλαβόντα λέγειν μιμεῖται μὲν καὶ τὴν τῶν λόγων τῶν δημιουργικῶν πρὸς ἑαυτοὺς ἐπιστροφήν, ἐνδείκνυται δὲ καὶ τὴν ἔμφρονα τῆς ψυχῆς ἐφ' ἑαυτὴν ἐπιστροφήν. καθ' ἣν ἐν ἑαυτῇ θεᾶται τοὺς τῶν ὄντων λόγους. τὸ δὲ ὑποθέσθαι τοῖς βουλήμασι πρέποντα λόγον τὴν ἐν τῇ δημιουργίᾳ συνάρτησιν ἐνδείκνυται τῶν φαινομένων πρὸς τὰς αἰτίας αὐτῶν.

Ὡς δή τοι τὸ λεγόμενον τὰ παίδων μαθήματα θαυμαστὸν ἔχει τι μνημεῖον· ἕως τοῦ· ὥστε οἷον ἐγκαύματα ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμονά μοι γέγονεν [26 BC].

Τὸ μνημονικωτέρους εἶναι τοὺς παῖδας καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων ὁρᾶται καὶ πολλὰς ἂν ἔχοι πιθανὰς αἰτίας· μίαν μέν, ὥς φησι Πορφύριος, ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν παίδων πεῖραν οὐκ ἔχουσι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν· ἅτε οὖν μήτε περισπώ-
B *μεναι μήτε ἐνοχλούμεναι ὑπὸ τῶν ἐκτὸς εὐτύπωτον μὲν ἔχουσι τὸ φανταστικόν, ἀργότερον δὲ τὸ διανοητικόν· αἱ γὰρ πεῖραι τοῦτο ποιοῦσιν ὀξὺ καὶ εὐκίνητον. ἑτέραν δὲ ὅτι ἡ λογικὴ ζωὴ πλέον ἐν αὐτοῖς συμπέφυρται πρὸς τὴν φαντασίαν· ὥσπερ οὖν τῆς ψυχῆς τῷ σώματι συμπασχούσης καὶ συνανακεκραμένης αὐτῷ ῥωμαλεώτερόν ἐστι καὶ ζωτικώτερον τὸ σῶμα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἡ φαντασία ῥώννυται διὰ τῆς τοῦ λόγου σχέσεως, ῥωννυμένη δὲ μονιμωτέρους ἔχει τοὺς τύπους, μᾶλλον αὐτῶν ἀντιλαμβανομένη διὰ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, ὥσπερ καὶ τὸ σῶμα μᾶλλον κρατεῖ τῶν ἐν αὐτῷ, ζωτικώτερον ὂν διὰ τὴν τῆς ψυχῆς πλείονα κοινωνίαν. τρίτην δὲ ἐπὶ ταύταις, ὅτι τὰ αὐτὰ μείζω φαίνεται ταῖς τῶν παίδων φαντασίαις· μᾶλλον οὖν θαυμάζεται παρ' αὐτῶν, ὥστε μᾶλλον αὐτοῖς συμπάσχουσι, διὸ μάλιστα μέμνηνται· τὰ*

C N P

1 *προφερόμεθα* **C** 1 s *τὸν ἔνδον* **C** 11 *τι* om **C** *ὥστε* — 12 *γραφῆς* om **C** 12 *ἀνεκκτλύτου* **P** sic *βαφῆς* D Plat. cf. p. 195, 26 s 17 *μήτε* **C**: *μήπω* **NP** 20 *ἕτερα* **C** 21 *ζωὴ ἐν αὐτοῖς πλέον* **P** *ἑαυτοῖς* **N** 23 *συγκεκραμένης* **P** *αὐτὸ* ci Kroll | cf. Axioch. 365 A 28 *πλέονα* **NP** 31 *μάλιστα* **CN**: *μᾶλλον αὐτῶν* **P** *μέμνηται* **C**

γὰρ σφόδρα λυπήσαντα ἡμᾶς ἢ σφόδρα εὐφράναντα εἰς μνήμην κατατιθέμεθα· μᾶλλον γοῦν εἰς ἡμᾶς δρᾷ. καθάπερ οὖν τὸ μᾶλλον παθὸν ὑπὸ πυρὸς ἐπὶ πλέον τὴν δοθεῖσαν θερμότητα φυλάττει, τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ μᾶλλον ὑπὸ τῶν C *ἔξωθεν πάσχον φανταστικὸν μᾶλλον κατέχει τὸν τύπον. ἀλλὰ μὴν τὸ τῶν παίδων πάσχει μᾶλλον διὰ τὸ τὰ αὐτὰ μείζω φαίνεσθαι ἡμῖν παισὶν οὖσι. μᾶλλον ἄρα κατέχουσιν οἱ παῖδες τὸν τύπον εἰκότως, ὡς μᾶλλον ὑπὸ τῶν αὐτῶν πάσχοντες. ταῦτά μοι δοκεῖ καὶ ὁ Κριτίας ἐνδείκνυσθαι μετὰ πολλῆς ἡδονῆς ἠκροᾶσθαι λέγων τῆς ἱστορίας παρὰ τοῦ γέροντος, καὶ διὰ τοῦτο οἷον ἔγκαυμα ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμονον αὐτῷ γεγονέν⟨αι⟩. ὥσπερ δὲ ὁ Σωκράτης ἐν τῇ ἀνακεφαλαιώσει τῆς Πολιτείας μνήμης αἴτιον ἡμῖν παραδέδωκε τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων, ὧν ἀκούομεν, οὕτως ὁ Κριτίας ἐν τούτοις τὴν ἡλικίαν τῶν παίδων. καὶ ἔοικεν ἐκεῖνο καὶ τούτου αἴτιον εἶναι, ἡ ἀλήθεια τῆς τῶν παίδων μνήμης· πάντα γὰρ ἀλήθη εἶναι δοκεῖ πρῶτον προσπίπτοντα τοῖς παισί. καὶ ἴσως ἔνδειξιν φέρει καὶ τοῦτο τοῦ τὴν γόνιμον δημιουργίαν τῶν δευτέρων ἐξηρτῆσθαι τῆς μονίμου ταυτότητος τῶν πρώτων, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς μνήμης ⟨τῆς Σωκράτους αἴτιον⟩ αἴτιόν ἐστι καὶ τῆς παρὰ τῷ Κριτίᾳ λεγομένης τῶν παίδων μνήμης. εἰ δέ τις πρὸς ταύταις ταῖς ἀποδόσεσι καὶ τῶν πραγμάτων ἀντέχοιτο τῆς ὅλης* D *θεωρίας, ἀκουέτω λέγοντος Ἰαμβλίχου τὴν μὲν τῶν παίδων μνήμην ἐνδείκνυσθαι τὴν ἀεὶ νέαν καὶ ἀκμάζουσαν μόνιμον τῶν λόγων ποίησιν, τὸ δὲ ἀνέκπλυτον τῆς γραφῆς ἢ τῆς βαφῆς — λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως — τὴν ἀέναον καὶ ἀνέκλειπτον δημιουργίαν, τὸ δὲ πρόθυμον τοῦ διδάσκοντος τὴν ἄφθονον τῶν πρεσβυτέρων αἰτίων εἰς τὰ δεύτερα χορηγίαν· ἔχει γὰρ καὶ ταῦτα χώραν μετὰ τῶν εἰρημένων ἀποδόσεων.*

CNP

2 *γοῦν* **CN**: *οὖν* **P** 6 *πάσχειν* **P** 8 *τὸν* om **P** *ὡς* om **C** 10 *ἀκροᾶσθαι* **P** *γέροντος* **CN**: *λέγοντος* **P** 12 *γέγονεν* ll.: em Kroll 12ss cf. Tim. 18C 16 *ἡ* om **C** *πάντα* **CN**: *ταῦτα* **P** 17 cf. Tim. 43BC infra 340D in remp. II 350, 14 20s lac. suppleuit Kroll: *αἴτιον* iterauit s 25 *μονίμων* ci s 27 *ἀμφότερον* **P** *ἀένναον* **CN** 30 *ἀποδόσεων* om **C**

Καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' εὐθὺς ἔλεγον ἕωθεν αὐτὰ ταῦτα, μέχρι τοῦ· ἤ τινα ἔτ' ἄλλον ἀντ' αὐτοῦ ζητητέον [26 CDE].

Πρότερον μὲν Κριτίας ἐποιεῖτο αὐτοὺς κοινωνοὺς τῶν λόγων, νῦν δὲ συνευπορεῖν αὐτοὺς παρακαλεῖ, διότι καὶ ἐν τοῖς παραδείγμασιν ἄνω μὲν ἥνωται πάντα καὶ νοερῶν ἄλληλα πληροῖ δυνάμεων, ἐν δὲ τῷ κόσμῳ δημιουργεῖ μετ' ἀλλήλων κατὰ θείαν τινὰ καὶ ὁλικὴν σύμπνοιαν, καθ' ἣν καὶ δι' ἣν πάντα πανταχοῦ ἐστιν οἰκείως ἑκάστοις, ἐν οὐρανῷ τε παραδείγματα προϋπάρχει τῶν γενητῶν καὶ ἐν τῇ γενέσει τῶν οὐρανίων εἰσὶν εἰκόνες. ἐπειδὴ δὲ ἡ ὁλότης παν-
E *ταχοῦ προηγεῖται τῶν μερῶν, κἀν τῇ δευτέρᾳ δημιουργίᾳ τοῦτο θεωρεῖται καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον μὲν ἐν κεφαλαίοις διεξῆλθε τὸν πόλεμον, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστον ἐπεκδιδάσκειν πειράσεται σύμπασάν τε τῶν Ἀτλαντίνων τὴν πολιτείαν διηγούμενος καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν τῆς γενέσεως, καὶ πῶς εἰς ἀδικίαν ἐτράποντο, καὶ πῶς οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν πόλεμον παρῆλθον, ἀπὸ ποίας παρασκευῆς, ἀπὸ ποίων πρεσβειῶν, διὰ ποίων ὁδῶν, τίσι συντεταγμένοι, καὶ ὅσα τούτοις ἑπόμενά ἐστιν. ἔστι τοίνυν ἡ μὲν ἀνυπόθετος πολιτεία μίμημα τῆς πρώτης δημιουργίας, διὸ τὸ μυστικὸν αὐτῆς ἐνδεικνύμενος καὶ τὸ ἐν λόγοις καθαροῖς προϋπάρχον ὥσπερ ἐν μύθῳ διατετάχθαι φησὶν αὐτήν, ἡ δὲ ὑπόθεσις ἡ ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων ὡς ἐκείνων ὄντων ἔνδειξιν ἔχει τῆς δευτέρας δημιουργίας, ἐν ᾗ καὶ τὸ μερικώτερον ὁρᾶται καὶ ἡ ἐναντίωσις λοιπὸν καὶ ἡ κίνησις καὶ τὸ ἐν τόπῳ περιγεγραμμένον. ἐπειδὴ δὲ καὶ αὕτη συνήρτηται τῇ προτέρᾳ καὶ συνεχής ἐστι πρὸς αὐτήν, πάντως ἁρμόσουσι, φησί, καὶ οὐκ ἀπᾳσόμεθα λέγοντες.*

CNP

2 *ταῦτα* **CN**: *τὰ* **P** 4 *αὐτοὺς* **C**: *τοὺς* **NP** 8 *κατ' εὐθεῖαν* **C** 9 *ἑκάσταις* **N** 10 *γεννητῶν* **P**: *γενῶν* **C** 11 *ὁ ἡλότης* **C** 12 *κἀν* s: *καὶ* libri 18 s *πρεσβείων* **CP** 24 cf. Tim. 26 D *ὡς ἐκείνην τήνδε οὖσαν* 26 *ἐν τόπῳ* scil. Athenis 27 *τῇ προτέρᾳ* om **N** 29 *ἀπαισόμεθα* **P** cum corr A Plat.: *ἀπαϊσόμεθα* O: *ἀπ' ἐσόμεθα* 𝔗: *ἀπασόμεθα* **N** (corr S): *ἀπατησόμεθα* **C**: *ἀπωσόμεθα* ς cum plurr. Plat. ll. cf. p. 201, 7

Καὶ τίνα ἄν, ὦ Κριτία, μᾶλλον ἀντὶ τούτου μετα- F *λαμβάνοιμεν, ἕως τοῦ· οὐκ ἔστιν* [26 E].

Ἀποδέχεται τὸν λόγον ὁ Σωκράτης πρῶτον μὲν ὡς τῇ τῶν Ἀθηναίων ἑορτῇ προσήκοντα — καὶ γὰρ ἦν εἰκὼν ὁ πόλεμος τῶν κοσμικῶν πολέμων — καὶ ὡς ὕμνον τῆς Ἀθηνᾶς τῇ θυσίᾳ πρόσφορον· εἰ γάρ τι φωνῆς ὄφελος ἀνθρώποις, εἰς ὕμνους αὐτῇ χρηστέον. καὶ ἄλλως ἐπειδὴ θεωρίας καὶ πράξεως ἡ θεὸς αἰτία, διὰ μὲν τῆς θυσίας μιμούμεθα τὴν πρακτικὴν αὐτῆς ἐνέργειαν, διὰ δὲ τοῦ ὕμνου τὴν θεωρητικήν. δεύτερον δὲ ὡς μαρτυρήσοντα τῷ δυνατῷ τῆς 61 *πολιτείας· τοῦτο γὰρ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς περὶ αὐτῆς λόγοις ἀποδείξεως ἠξίωσεν* [rep. V 471 C]*· ἤρκει μὲν γὰρ αὐτῷ καὶ ἐν οὐρανῷ τοῦτο τὸ σχῆμα τῆς πολιτείας ὑπάρχον καὶ ἐν ἑνὶ ἀνδρί· πάντα γάρ ἐστιν ἔνδον, ὅσαπερ ἔξω, καὶ ὁ ὡς ἀληθῶς νόμος ἀπ' αὐτῆς ἄρχεται τῆς ἔνδον ζωῆς· εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Ἀθηναίων δειχθείη ποτὲ κρατῆσαν, ἀτεχνῶς ἀποδείκνυται τὸ δυνατὸν αὐτῆς. τοῦτο μὲν οὖν τοιαύτας αἰτίας ἔχει. πάλιν δὲ καὶ ἐκ τούτων ληπτέον, ὅτι οὐκ ἄρα ἦν πλάσμα τὸ περὶ τοὺς Ἀτλαντίνους, ὥς τινες ᾠήθησαν, ἀλλ' ἱστορία μέν, οἰκείως δὲ ἔχουσα πρὸς τὴν ὅλην κοσμοποιίαν, ὥστε καὶ ὅσα περὶ μεγέθους διῆλθε τῆς Ἀτλαντίδος, οὐκ ἂν ὡς μυθώδη καὶ πεπλασμένα καταγινώσκοιτο παρὰ τῶν τὸ μέγεθος τῆς γῆς εἰς στενὸν κομιδῇ κατακλειόντων.*

Ἀλλ' ἀγαθῇ τύχῃ χρὴ λέγειν μὲν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ ἀντὶ τῶν χθὲς λόγων νῦν ἡσυχίαν ἄγοντα ἀντακούειν [26 E 27 A].

Οὐχ ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς τὸν σπουδαῖον οὐδέν φασι δεῖσθαι τῆς τύχης, οὕτως καὶ ὁ Πλάτων, ἀλλὰ τὰς B *διανοητικὰς ἡμῶν ἐνεργείας, ὅταν συνεπιπλέκωνται ταῖς σωματικαῖς κατὰ τὴν εἰς τὸ ἐκτὸς πρόοδον, ἐπιπνεῖσθαι βούλεται*

C N P (R)

1 *τίν' ἂν* A Plat.: *ἂν* post *μεταλάβοιμεν* (sic omnes) *ς Plat. *τούτων* **C** 3 *πρῶτον μὲν* om **C** 6 *γάρ τι* **NP**: *γὰρ τῆς* **C** 10 *δεύτερον* **R**: *δευτέραν* **CNP** *μαρτυρήσαντα* **NP** 12 *ἠξίωσεν* om **P** 13 *ἐν* om **C** 14 *ἅπερ* **P** 23s cf. p. 37, 13 26 *ἡσυχίαν ἄγοντα νῦν* **C** 26s *ἀκούειν* 𝔗F(ΘΞΣTSY) Pl. cf. p. 198, 11 et 16s 29 *ἀλλὰ καὶ τὰς* **NP**

παρὰ τῆς ἀγαθῆς τύχης, ἵνα τὴν πρόοδον εὐτυχῆ ποιήσωνται καὶ τὴν εἰς ἄλλους ἐνέργειαν θεοφιλῆ. καθάπερ γὰρ ἡ Νέμεσις τῶν κούφων ἐστὶ λόγων ἐπίσκοπος, οὕτω δὴ καὶ ἡ ἀγαθὴ τύχη κυβερνᾷ τοὺς λόγους ἐπ' ἀγαθῷ τῶν τε δεχομένων καὶ τοῦ διδόντος, ἵνα οἳ μὲν εὐγνωμόνως καὶ συμπαθῶς * * *, *ὃ δὲ ἐνθέως καὶ δυνατῶς ἀποδιδῷ τὸ προσῆκον ἑκάστοις. οὕτω μὲν οὖν ἐπὶ τῶν μερικῶν. ἐπὶ δὲ τῶν ὅλων ἡ ἀγαθὴ τύχη τὴν ἔνθεον σημαίνει διακλήρωσιν, καθ' ἣν ἕκαστον ἔλαχε τάξιν τὴν ἑαυτῷ πρόσφορον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πατρὸς καὶ τῆς ὅλης δημιουργίας. καὶ μὴν καὶ τὸ ἡσυχίαν ἄγοντα τὸν Σωκράτην τῶν λόγων τούτων ἀκούειν ἔχει μὲν καὶ ἀντίδοσιν καθήκοντος· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τοῦτο ἐποίησαν, ὅτε διηγεῖτο τὴν πολιτείαν, ὡς μηδὲ ὅτι παρῆσαν γεγονέναι δῆλον ἐν ἐκείνῳ τῷ συγγράμματι. δείκνυσι δ' ἐξ ἀναλογίας καὶ ὅπως τὰ δημιουργικὰ αἴτια πάντα ἡνωμένα*
C *ἀλλήλοις ὅμως διακεκριμένας ἔχει ποιήσεις· τὸ μὲν γὰρ ἀκούειν τῆς δι' ἀλλήλων χωρήσεώς ἐστι δηλωτικόν, τὸ δὲ ἡσυχίαν ἄγειν τοὺς ἄλλους ἑνὸς λέγοντος τὴν ἀμιγῆ καθαρότητα σημαίνει, καθ' ἣν ἕκαστον ἀπὸ τῆς ἰδιότητος τῆς ἑαυτοῦ ποιεῖ καὶ γεννᾷ τὰ δεύτερα.*

Σκόπει δὴ τὴν τῶν ξενίων σοι διάθεσιν, ὦ Σώκρατες, ᾗ διέθεμεν. ἕως τοῦ· τὰ δὲ λοιπὰ ὡς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ἤδη ποιεῖσθαι τοὺς λόγους [27 AB].

Βούλεται ἡ τάξις αὕτη τὸν μὲν Τίμαιον ἄκρον ἅμα καὶ μέσον ποιεῖν· καὶ γὰρ μετὰ Σωκράτη λέγει καὶ Κριτίαν καὶ πρὸ Κριτίου καὶ Ἑρμοκράτους· καὶ οὑτωσὶ μὲν μέσον, ἄλλως δὲ ἄκρον, κατά τε τὴν ἐπιστήμην καὶ ὅτι γεννᾷ τοὺς ἀνθρώπους, οὓς τρέφει μὲν ὁ Σωκράτης, ὁπλίζει δὲ ὁ Κριτίας. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς ὅλης δημιουργίας σύμβολον ἐναργές, τὸ ἄκρον ἅμα καὶ μέσον· καὶ γὰρ ἐξήρηται πάντων

CNP

2s cf. leg. IV 717CD   6 *ἀποδέχωνται* ins ts   *καὶ δυνατῶς* om **N**   *ἀποδῶ* **NP**   12 *καθηκόντως* ci Kroll   13 *παρῆσαν ἡμῖν* **NP**   15 *ἀντιλογίας* **C**   16 *ὅμως καὶ* **NP**   17 *χρήσεως* **CP**   19 *τῆς ἑαυτοῦ* **CN**: *αὐτοῦ* **P**   21ss *σώκρατες μέχρι τοῦ· ἤδη* **C**   22 *τὰ λοιπὰ δὲ* Plat.   25 *τὸ* **C**   26 *σωκράτην* **N**   31 *ἅμα* om **C**

τῶν ἐγκοσμίων καὶ πᾶσιν ἐξ ἴσου πάρεστι, τά τε ἄκρα τοῦ παντὸς ἀνεῖται τῷ δημιουργῷ καὶ τὸ μέσον, ὡς ὁ τῶν Πυθαγορείων λόγος· ἐκεῖ γὰρ ὁ Ζανὸς πύργος, ὥς φασι. τὸν δὲ Κριτίαν μέσον, εἰπόντα μετὰ Σωκράτη νῦν D
ἐν κεφαλαίοις αὖθις πρὸ τοῦ Ἑρμοκράτους εἰπεῖν· προσήκει γὰρ τῇ μέσῃ δημιουργίᾳ τὸ δυαδικὸν καὶ τὸ ὅλον μετὰ τῶν μερῶν, ὥσπερ τῇ μὲν πρώτῃ τὸ ὅλον, τῇ δὲ ἐσχάτῃ τὰ μέρη· διὸ καὶ ὁ Σωκράτης ἐν κεφαλαίοις τὴν πολιτείαν παραδέδωκε, καὶ ὁ Ἑρμοκράτης εἰς τὰ μέρη συντελεῖ τῆς ὑπὸ Κριτίου παραδοθησομένης ἱστορίας. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς ὅλης εἰρήσθω τάξεως. ἀπορήσειε δ' ἄν τις, τί ποτε τῷ Ἑρμοκράτει καὶ ὑπολείποιτο ἂν ἔργον, τοῦ μὲν Τιμαίου τὴν γένεσιν τῶν ἀνθρώπων, τοῦ δὲ Σωκράτους τὴν τροφήν, τοῦ δὲ Κριτίου τὰς πράξεις παραδεδωκότος· οὐδὲν γάρ ἐστι τούτοις ἐφεξῆς. ἢ συλλήπτωρ ἐστὶν ὁ Ἑρμοκράτης τῷ Κριτίᾳ τῶν λόγων· ἡ γὰρ τῆς ἱστορίας ἀφήγησις τῶν τε πράξεων ἦν καὶ τῶν λόγων· καὶ ὁ μὲν Κριτίας αὐτὸς τῶν πράξεων ὑπέσχετο ποιήσεσθαι διέξοδον, παρεκάλεσε δὲ καὶ τὸν Ἑρμοκράτη πρὸς τὸ συνευπορεῖν ἐν τοῖς λόγοις· χαλεπὴ γὰρ ἡ τούτων μίμησις, ὡς εἴρηται πρότερον [19 E]. διὸ καὶ ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ [121 BC], τοὺς θεοὺς συναγαγὼν ὡς βουλευσομένους περὶ τῆς κατὰ τῶν Ἀτλαντίνων δίκης ἔλεξε, φησίν, ὁ Ζεὺς ὧδε, καὶ συνεπέρανε τὴν συνουσίαν, ὡς τῷ E
Ἑρμοκράτει παραδιδοὺς τὴν μίμησιν τῶν λόγων. εἰ δὲ μηδὲ τοῖς λοιποῖς τῶν ἔργων ἐπεξῆλθεν, οὐδὲν ἀπεικός· ὅλως γὰρ θεοὺς συναγαγὼν ἐπὶ τῷ σωφρονίσαι τὴν τῶν Ἀτλαντίνων ὕβριν ἔχει καὶ τὰ ἑξῆς πάντα περιεχόμενα ἐν τούτῳ, τὴν παρασκευὴν τῶν Ἀθηναίων, τὴν ἔξοδον, τὴν νίκην. οὐκοῦν ὁ μὲν Τίμαιος γεννᾷ τοὺς ἄνδρας, ὁ δὲ Σωκράτης παιδεύει, ὁ δὲ Κριτίας εἰς πράξεις προάγει, ὁ δὲ Ἑρμοκράτης εἰς λόγους· ὃ μὲν τὴν πατρικὴν αἰτίαν μιμούμενος, ὃ δὲ τὴν τῆς μονίμου νοήσεως χορηγόν, ὃ δὲ τὴν τῆς κινήσεως καὶ τῆς εἰς τὰ

C N P

2 τῶ μέσον **C** 3 cf. infra 172 B Simpl. in phys. 1355, 8 s 4 σωκράτην **P** 13 ἀνῶν **C**: ἀνδρῶν **N P** 14 οὐδὲ **C** 15 ἢ ll. 18 ποιήσειν **C** 18 s ἑρμοκράτην **P** 22 περὶ τῆς om **C** ἔλεγξε **C** 23 οὐσίαν **N** 26 ἐπὶ τὸ **C** 27 τὴν om **C** 29 μὲν om **P** 32 ὁ δὲ τὴν τῆς κινήσεως χορηγὸν **P**: om **N**

δεύτερα προόδου, ὃ δὲ τὴν τὰ ἔσχατα διὰ τῆς τῶν λόγων μιμήσεως ἐπιστρέφουσαν εἰς τὰς ἀρχάς. ταῦτα μὲν οὑτωσὶ συμβολικῶς ἂν ἀκούσειας καὶ ἴσως οὐ σφόδρα περιέργως.

Ἀπορήσειε δ' ἄν τις, τίνος ἕνεκα μὴ προτέτακται τῆς Πολιτείας ὁ Τίμαιος, ἐν ᾧ τοῦ τε ἄλλου κόσμου γένεσις παραδίδοται καὶ τοῦ ἀνθρώπων γένους· ἔδει γὰρ τεχθῆναί τε αὐτούς, ὡς ὁ Τίμαιός φησι, καὶ παιδευθῆναι, ὡς ὁ ἐν Πολι-
F *τείᾳ ποιεῖ Σωκράτης, καὶ ἐνεργῆσαι τῆς τροφῆς ἐπαξίως, ὅπερ ἐνδείκνυταί πως ὁ Ἀτλαντικός. καὶ εἰ μὲν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ τέλους ἀρξάμενος κατήντα ἐπὶ τὸν Τίμαιον, ὅς ἐστι τῇ φύσει πρῶτος, εἴχομεν ἂν τὰ εἰωθότα λέγειν, ὅτι δὴ διδασκαλίας ἕνεκα πρῶτα παραδέδοται τὰ πρῶτα πρὸς ἡμᾶς, ὕστερα ὄντα κατὰ φύσιν· νῦν δὲ τὸ πρῶτον μέσον καὶ τὸ μέσον πρῶτον τετάχθαι δοκεῖ. καὶ εἰ μὲν ὑπὸ τῶν διασκευαστῶν ἡ τάξις αὕτη παραδέδοτο, ἧττον ἂν ἡμῖν ἦν θαυμαστόν· νῦν δὲ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἔοικεν οὕτως τάττειν. ἐνταῦθα γοῦν ἀνακεφαλαιοῦται τὴν Πολιτείαν ὡς ἤδη προ-*
62 *ειρημένην ἐν κεφαλαίοις διὰ βραχυτάτων. πρὸς δὴ ταύτην τὴν ἀπορίαν ῥητέον, ὡς εἰ μὲν πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις ἐκ τῆς φύσεως παρελαμβάνοντο τῶν ὄντων ἢ γεγονότων, ἔδει τὴν ἀπορίαν κρατεῖν καὶ τὸν Τίμαιον οὐκ ὀρθῶς τετάχθαι δεύτερον· καὶ εἰ ὅλαι τῷ λόγῳ καθ' ὑπόθεσιν ἐπλάττοντο, ἔδει καὶ οὕτω πρῶτα παραλαμβάνεσθαι τὰ πρῶτα κατὰ φύσιν· ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν τοῦ Σωκράτους ὑπόθεσις λόγῳ μόνον ἑπομένη καὶ τὸ καθόλου θεωροῦσα πλάττει καὶ τὴν τροφὴν καὶ τὴν παιδείαν τῶν ἀνδρῶν, αἱ δὲ ἑξῆς περί τε ὄντων καὶ γενομένων διεξίασιν, εἰκότως αὗ μὲν συντάττονται ἀλλήλαις, ἡ δὲ Σωκράτους ὡς ἂν κατὰ λόγον ὑφεστῶσα μόνον καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς προτέτακται τῶν λοιπῶν, ἴσως καὶ τοῦτο ἐνδείξασθαι τοῦ Πλάτωνος ἐθελήσαντος, ὅτι ὅσα αἱ θεῖαι*

CNP

3 *σφόδρα περιέργως* **NP**: *παρέργως* **C** 5 s *παραδέδοται* **P** 7 alterum *ὁ* om **C** 8 *ποιεῖ* **CP**: *φησὶ* **N** 10 *ἀρξόμενος* **C** 11 *πρώτως* **P** 13 s *τό τε μέσον πρῶτον καὶ τὸ πρῶτον μέσον* **NP** 14 *ἀπὸ* **P** 15 *παρεδίδοτο* **N** 16 *οὕτως ἔοικε* **NP** 24 *ἡ μὲν* om **N** 26 *τῶν ὄντων* **N** 28 displicet *καὶ* 29 *ἀκριβὴς* **NP** 30 *πλάτωνος ἡμῖν* **NP**

ψυχαὶ καὶ εἰς τὸ νοητὸν περιαχθεῖσαι προβάλλουσιν, ταῦτα ἐγένετό ποτε ⟦καὶ⟧ κατά τινας εὐμοίρους περιτροπὰς κύκλων καὶ ἐπὶ γῆς. τοῦτο γοῦν καὶ ὁ Κριτίας τῷ Σωκράτει μαρτυρήσει λέγων [26 D]· *καὶ τοὺς πολίτας, οὓς διενοοῦ,* B *φήσομεν ἐκείνους τοὺς ἀληθινοὺς προγόνους ἡμῶν, οὓς ἔλεγεν ὁ ἱερεύς· πάντως ἁρμόσουσι, καὶ οὐκ ἀπᾳσόμεθα λέγοντες αὐτοὺς εἶναι τοὺς ἐν τῷ τότε ὄντας χρόνῳ. εἰ δὲ καὶ τῷ μερικῷ λείποιτο ἡ Πολιτεία τοῦ Τιμαίου καὶ τῷ περὶ θνητῶν διαλέγεσθαι* * * * *περὶ εἰκόνα διατρίβοι, ἀλλὰ τῷ γε καθόλου κρατεῖ· τὸ γὰρ αὐτὸ εἶδος τῆς ζωῆς ἐν ψυχῇ μὲν δικαιοσύνην, ἐν πόλει δὲ πολιτείαν, ἐν δὲ κόσμῳ δημιουργίαν ἐπιδείκνυσιν. ἔτι δὲ ἡ μὲν προαίρεσις τῆς ἀρετῆς ἐλευθέρα, ἡ δὲ ἐνέργεια ἡ εἰς τὰ ἐκτὸς δεῖται τῆς κοσμικῆς τάξεως· ὅθεν ὁ μὲν Ἀτλαντικὸς μετὰ τὸν Τίμαιον, ἡ δὲ τῶν πολιτῶν ἕξις τὴν ἀδέσποτον ἀρετὴν ἐνδείκνυται. καὶ δηλοῖ καὶ διὰ τούτων ὁ Πλάτων, ὅτι ἑαυτῆς μὲν οὖσα ψυχὴ κρείττων ἐστὶ τῆς φυσικῆς πάσης ὑποστάσεως καὶ εἱμαρμένης ὑπερτρέχει, ῥέπουσα δὲ εἰς πράξεις ὑπὸ τῶν φυσικῶν κρατεῖται νόμων καὶ ὑποτάττεται εἱμαρμένῃ.*

πρὸς δὲ τοῖς εἰρημένοις κἀκεῖνο εἰδέναι χρή, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Πολιτείᾳ παραδοθεῖσαν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς τάξιν ἡ τῶν διαλόγων τούτων ἔχει συνέχεια· καὶ γὰρ ἐκεῖ πρῶτον C *ἐτράφησαν καὶ ἐπαιδεύθησαν διὰ τῶν μαθημάτων οἱ ἄνδρες, ἔπειτα εἰς θέαν ἀναβεβήκασι τῶν ὄντων, καὶ τρίτον ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν πρόνοιαν τῆς πόλεως κατεληλύθασι. κατὰ δὴ ταύτην τὴν ἀκολουθίαν καὶ ἡ Πολιτεία προτέτακται τοῦ Τιμαίου καὶ οὗτος τοῦ Ἀτλαντικοῦ· παιδευθέντες γὰρ ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ ἀναχθέντες ὑπὸ τοῦ Τιμαίου κατὰ τὴν θεωρίαν διαθήσουσιν ἐμφρόνως τὰς τοιαύτας πράξεις, ὁποίας ὁ*

CNP

1 *καὶ* fort. del *τὸν* **P** 2 *καὶ* del Kroll 3s debuit *ἐμαρτύρησε* 5 *ἀληθινοὺς εἶναι* Plat. 7 *ἀπαισόμεθα* **P**: *ἀπασόμεθα* **N**: *ἀπατηθησόμεθα* **C**: ς ut p. 196, 29 8 *χρόνους* **P**: **N** ante corr 9 *καὶ τὸ περὶ* **P** *εἰκόνας* **N** fort. melius 10 *διατρίβει* **NP**: ⟨*καὶ τῷ*⟩ ... *διατρίβει*⟨*ν*⟩ Kroll: ⟨*καὶ τῇ*⟩ ... *διατριβῇ* ego *τῷ γε* **C**: *τῷ γε τῷ* **N**: *τό γε* **P** 11 *ζωῆς* **NP**: *ψυχῆς* **C** | cf. p. 31, 15s cum adn. 12 *ἀποδείκνυσιν* **P** 13 *ἐλευθερία* **P** 15s cf. rep. X 617 E 16 *ἐδείκνυ* **NP** 17 *ἐστὶ* om **C** 18 *τάξεις* **P** 21 *ἐν τῇ* **NP** 23 *οἱ ἄνδρες* om **C**

Ἀτλαντικὸς ἀναδιδάσκει, ζῶντες εὐδαιμόνως. ἡμεῖς μὲν οὖν οὕτω πρὸς τὴν ἀπορίαν ἀπηντήκαμεν. ὁ δὲ φιλόσοφος Πορφύριος οὐκ αὐτόθεν τῆς ἀπορίας ἕνεκα ταύτης, ἀλλ' ἄλλου τινὸς πέρι διαταττόμενος τοιαύτην ἀφορμὴν παρέσχετο λύσεως· τοὺς τῆς ὅλης θεωρίας γνησίως ἀντιλήψεσθαι μέλλοντας δεῖ πεπαιδεῦσθαι πρότερον τὸ ἦθος, ἵνα ὅμοιον ὂν τῷ κατανοουμένῳ συναρμόζηται πρεπόντως εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας. τοῦτο δὴ καὶ ἡ τάξις αὕτη τῶν διαλόγων ἐπιδείκνυσιν· οἱ γὰρ ἀκροώμενοι τῶν ἐν τῷ Τιμαίῳ λόγων ὀφείλουσι τῆς Πολιτείας ἀπολελαυκέναι πρότερον καὶ δι' ἐκεί-
D νης κοσμηθέντες οὕτως ἥκειν τῶν περὶ τοῦ κόσμου δογμάτων ἀκροασόμενοι, ὁμοιοτάτους σφᾶς αὐτοὺς τῇ τοῦ παντὸς εὐκοσμίᾳ διὰ τῆς παιδείας ἀποφήναντες. τοσαῦτα καὶ πρὸς ταύτην εἰρήσθω τὴν ἀπορίαν. Θεατέον δὲ καὶ τὰ καθ' ἕκαστον τῆς λέξεως. ἀστρονομικώτατος μὲν οὖν λέγεται νῦν ὁ Τίμαιος οὐχ ὡς τὰ τάχη τῶν κινήσεων ἐπεσκεμμένος οὐδ' ὡς

μετρῶν δρόμον ἠελίου κανόνας συναθροίσας

οὐδὲ τοῖς μοιραίοις ἔργοις ἐνδιατρίβων, ἀλλ' ὡς οὐρανοῦ τε ὕπερ ἀστρονομῶν κατὰ τὸν ἐν Θεαιτήτῳ [173 CE] κορυφαῖον καὶ τὰς ἀφανεῖς αἰτίας θεωρῶν, ἃ καὶ κυρίως ἐστὶν ἄστρα — διὸ καὶ ἄνθρωπον οὐ τὸν φαινόμενον, ἀλλὰ τὸν ἐν λόγῳ καθαρῶς οὐσιωμένον ἀπέφηνεν ὁ Σωκράτης — καὶ ὡς τὸν ὅλον δημιουργὸν ἀπομιμούμενος, ἐν ᾧ καὶ ὁ οὐρανός ἐστι καὶ τὰ ἄστρα πάντα νοερῶς, ὥσπερ φησὶν ὁ θεολόγος. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως καὶ εἰς ἀνθρώπους τελευτᾷ, διότι καὶ ὁ ἄνθρωπος μικρός ἐστι κόσμος, πάντα ἔχων μερικῶς ὅσα τὸ πᾶν ὁλικῶς, ὥσπερ ἀπέδειξεν ὁ ἐν Φιλήβῳ [29] Σωκράτης. διαφερόντως δέ τινές εἰσιν ὑπὸ Σωκράτους παιδευθέντες, ὅτι μὴ πᾶσαν παιδεύει τὴν πόλιν, ἀλλὰ τοὺς φύλακας καὶ ἐπικούρους· καὶ
E γὰρ ἐν τῷ παντὶ τὸ διαφερόντως νοῦ μετέχον ἐστὶν ὁ

CNP

3 s *ἀλλ' ἄλλου* — 5 *γνησίως* om **N** 12 *ἀκροασώμενοι* **C**[1]: *ἀκροασάμενοι* **P** 13 *διὰ τὸ τῆς* **P** 14 *ἕκαστα* **CNP**: em ς 17 cf. or. chald. 64, 3 *μηδὲ μέτρει μέτρον ἠελίου κ. σ.* ibid. 65[1] 18 quidni *οὐδὲ* ⟨*ὡς*⟩? 19 *ὑπὲρ ἀστρονομῶν* **C**: *ὑπεραστρονομῶν* **NP** | cf. infra 324 BC 23 *τὸν ὅλων* **N**: *τῶν ὅλων* **P** 25 *τοῦ* om **P** 31 *τὸ* om **P** *μετέχων* **P**

οὐρανός, ὃς καὶ νοῦν μιμεῖται διὰ τῆς κινήσεως. εἰσάγονται δὲ ὑπὸ Κριτίου κατὰ τὸν Σόλωνος νόμον τε καὶ λόγον, ὅτι καὶ ἱστόρησε Σόλων Ἀθηναίους οὕτω πολιτεύεσθαί ποτε καὶ νόμους ἔθηκεν, ὅπως εἰσάγεσθαι δεῖ τοὺς παῖδας εἰς τὴν πολιτείαν, ὅπως εἰς τοὺς φράτερας, ὅπως εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἐπὶ ποίων κριτῶν, ὅπου μὲν φρατέρων, ὅπου δὲ ἄλλων τῶν προσηκόντων. θέμενος οὖν καὶ αὐτὸς Ἀθηναίους εἶναι τοὺς ὑπὸ Σωκράτους παιδευθέντας τῷ τε λόγῳ τῷ Σόλωνος ἕπεται καὶ τῷ νόμῳ, καθ' ὃν εἰσάγονταί τινες εἰς τὴν πολιτείαν.

Τελέως τε καὶ λαμπρῶς ἔοικα ἀνταπολήψεσθαι τὴν τῶν λόγων ἑστίασιν. σὸν οὖν ἔργον λέγειν ἄν, ὦ Τίμαιε, τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικεν, ἢ καλέσαντα κατὰ νόμον θεούς [27 B].

Τὸ μὲν τέλειον καὶ τὸ λαμπρὸν τῆς ἀποδόσεως τήν τε ὑπερφυῆ καὶ τὴν διὰ πάντων χωροῦσαν ἐνδείκνυται ποίησιν τοῖς εἰς τὰ παραδείγματα καὶ ταῦτα ἀνάγουσι τὰ ῥήματα τοῦ Σωκράτους· ἡ δὲ τῶν λόγων ἑστίασις τὴν τῶν δημιουργικῶν εἰδῶν ἀποπλήρωσιν· ἡ δὲ τοῦ Τιμαίου παράκλησις F *τὴν τῶν μερικῶν αἰτίων ἐπιστροφὴν πρὸς τὸ ὅλον καὶ πρόκλησιν τῶν ἐκεῖθεν ἀγαθῶν· ἡ δὲ τῶν θεῶν ἐπίκλησις τὴν ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν ἐξημμένην δημιουργίαν. οὐ γάρ ἐστι τὸ κατὰ νόμον τοιοῦτον, οἷον οἱ πολλοὶ ἀκούουσι τὸν Ἰταλικὸν ἢ Ἀττικόν, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθασι λέγεσθαι παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις* [carm. aur. 1] *τὸ*

ἀθανάτους μὲν πρῶτα θεούς, νόμῳ ὡς διάκεινται,
τίμα·

δηλοῖ γὰρ ὁ νόμος τὴν τάξιν τὴν θείαν, καθ' ἣν ἐξήρτηται ἀεὶ τὰ δεύτερα τῶν προτέρων καὶ πληροῦται ἀπ' αὐτῶν. 63

CNP

1 *νῦν* **N** sic 5s *φράτορας* et *φρατόρων* **C** 11ss *ἀνταπολήψεσθαι ἕως τοῦ· κατὰ* **C** 12s *λέγειν ἂν εἴη* Plat. ll. (*ὦ τίμαιε εἴη* 𝔗FPlat.) praeter A𝔬(r, qui om *ἄν*) 13 *ἢ* om **N** cum Plat. ll. *ἐπικαλέσαντα* A Plat.; cf. u. 21 *ἐπίκλησις* et Rawack 30, qui ci *εἴη καλέσαντα* 15 *τῆς ἀποδόσεως ταύτης* **N** 16 *χωροῦσαν* om **P** 18 *λόγων* **CP**: *ὅλων* **N** 21 *πρόσκλησιν* **C** 24 *τῶν ἰταλικῶν ἢ ἀττικῶν* **C** 24s *εἰώθασι* et *τὸ* suspecta 28 *περὶ τὴν τάξιν* **C**

οὗτος δὲ ὁ νόμος ἀπὸ τῶν νοητῶν ἀρξάμενος καθήκει καὶ εἰς τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν καὶ ἀπὸ ταύτης πρόεισι καὶ μερίζεται περὶ τὸ πᾶν. ἅμα δὲ ἐνδείκνυται διὰ τούτων ὁ Σωκράτης καὶ ὅτι Πυθαγόρειον ἀπαιτεῖ γενέσθαι τὴν φυσιολογίαν, ἀπὸ τῆς θείας αἰτίας ἀρχομένην, ἀλλὰ μὴ τοιαύτην, ὁποίαν αὐτὸς ἀπεδοκίμασεν ἐν Φαίδωνι [98 C], *τὴν ἀποτυφλοῦσαν τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς, ἀέρας καὶ αἰθέρας αἰτιωμένην κατὰ τὸν Ἀναξαγόραν. δεῖ γὰρ τὴν ἀληθινὴν φυσιολογίαν ἐξάπτειν τῆς θεολογίας, ὥσπερ καὶ ἡ φύσις ἐξήρτηται τῶν θεῶν καὶ διῄρηται κατὰ τὰς ὅλας τάξεις αὐτῶν, ἵνα καὶ οἱ λόγοι μιμηταὶ τῶν πραγμάτων ὦσιν, ὧν εἰσι σημαντικοί, ἐπεὶ καὶ αὐτὸν τὸν Ἥφαιστον, τὸν προεστηκότα τῆς φύσεως, ἐρῶντα τῆς Ἀθηνᾶς οἱ μυθοπλάσται παραδεδώκασι, τῆς τῶν νοερῶν εἰδῶν τὸν διάκοσμον ὑφαινούσης καὶ τῶν νοήσεων χορηγοῦ πᾶσι τοῖς ἐγκοσμίοις.*

Μέχρι δὴ τούτων συμπεπλήρωται τὸ τοῦ Τιμαίου προ-
B *οίμιον, ὅπερ Σευῆρος μὲν οὐδὲ ἐξηγήσεως ἠξίωσε τὸ παράπαν, Λογγῖνος δὲ οὐ πᾶν ἔλεγε περιττόν, ἀλλ' ὅσα παρεισκυκλεῖται περὶ τῶν Ἀτλαντίνων καὶ τῶν τοῦ Αἰγυπτίου διηγήσεων, ὥστε καὶ εἰώθει συνάπτειν τῇ Σωκράτους δεήσει τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ Κριτίου, λέγω δὲ τῷ πάρειμί τε οὖν κεκοσμημένος ἐπ' αὐτὰ καὶ πάντων ἑτοιμότατος δέχεσθαι* [20 C] *τὸ σκόπει δὴ τὴν τῶν ξενίων σοι διάθεσιν, ὦ Σώκρατες, ᾗ διέθεμεν* [27 A]. *Πορφύριος δὲ καὶ Ἰάμβλιχος τῇ πάσῃ τοῦ διαλόγου προθέσει σύμφωνον ἀπέφηναν, ὃ μὲν μερικώτερον, ὃ δὲ ἐποπτικώτερον· ὥστε εἰ καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα τὸ βιβλίον περιγράψαιμεν, σύμφωνον τῷ τε Πλάτωνι καὶ τούτοις παρεξόμεθα τὴν ἑαυτῶν τάξιν.*

CNP

1 *οὕτω* ll.: em Kroll *δὴ* **N** 5 *ἀρξαμένην* **P** 6 ss cf. p. 2, 14 s Diels, Vorsokratiker sub Anaxagoras A 47 11 cf. Tim. 29 B 14 *τὴν διακόσμησιν* **N** 17 *σεβῆρος* **C** 21 *τῷ* **CN**: *τὸ* **P** *οὖν δὴ* Plat. 22 s cf. p. 72, 18 25 *προσθέσει* **P** 27 *εἰ* om **N**, sed sscr. **N**[1] post *ἡμεῖς* 28 *τε* om **C** 28 s *ἑαυτῶν* scil. *ἡμῶν αὐτῶν* 29 *τέλος τοῦ α^{ου} βιβλί^{ου}* **P**

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΙΜΑΙΟΝ ΠΛΑΤΩΝΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τὸ προοίμιον τοῦ Τιμαίου δύο κεφαλαίων ποιεῖται παράδοσιν, συγκεφαλαίωσίν τε τῆς Σωκράτους πολιτείας καὶ σύντομον ἀφήγησιν τῆς πρὸς Ἀτλαντίνους τῶν Ἀθηναίων μάχης C *καὶ τῆς γενομένης νίκης κατ' αὐτῶν. ἑκάτερον δὲ τούτων πρὸς τὴν ὅλην τοῦ κόσμου θεωρίαν μεγίστην παρέχεται συντέλειαν· τὸ μὲν γὰρ τῆς πολιτείας εἶδος αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ γνωσθὲν ⟦καὶ⟧ τῇ τοῦ οὐρανοῦ διακοσμήσει πρώτως ἐφήρμοζε, τὸ δὲ τοῦ πολέμου καὶ τῆς νίκης διήγημα σύμβολον ἡμῖν ἐγίγνετο τῆς κοσμικῆς ἐναντιώσεως, καὶ τὸ μὲν τὴν οὐσίαν ἐδήλου τῶν ἐγκοσμίων γενῶν, τὸ δὲ τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ἀφ' ὧν αἱ ἐνέργειαι προΐασιν εἰς τὸ πᾶν, καὶ τὸ μὲν τὴν πρώτην δημιουργίαν ἐν εἰκόσιν ὑπέγραφε, τὸ δὲ τὴν δευτέραν, ἤ, εἰ βούλει, τὸ μὲν τὴν εἰδητικὴν αἰτίαν, τὸ δὲ τὴν ὑλικήν. πάντες γὰρ οἱ φυσικοὶ τὰ ἐναντία ποιοῦσιν ἀρχὰς καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων ἁρμοσθέντων τὸν κόσμον ὑφιστᾶσιν· ἡ δὲ ἁρμονία καὶ ἡ τάξις ἐκ τοῦ εἴδους, ὅπερ ἐκ τῆς πολιτείας ὁ λόγος ἀνέφηνε κοινὸν καὶ διατεῖνον ἐπὶ πᾶν πλῆθος ἐν τάξει προϊόν· ἄλλο γάρ ἐστι τὴν ἐν ψυχῇ παραδοῦναι πολιτείαν, ἄλλο τὴν ἐν ἀνθρώποις, ἄλλο τὴν κοσμικήν· ἡ δὲ τοῦ Σωκράτους ἀνακεφαλαίωσις, αὐτὸ τὸ εἶδος ὑπογράψασα τῆς πολιτείας πάσης*

CNP

1 ss *πρόκλου διαδόχου εἰς τὸν τίμαιον πλάτωνος βιβλίον β'* **P**: *πρόκλου εἰς τὸν τίμαιον βιβλίον β* **C** (rubro): *πρόκλου διαδόχου πλατωνικοῦ τῶν εἰς τὸν πλάτωνος τίμαιον βιβλίον δεύτερον* **N** (rubro) 4 *πεποίηται* **NP** 7 *τῆς* om **N** 12 *ἐγένετο* **P** 13 *ἐγκοσμίων* im **C**: *κοσμικῶν* iu **C** 14 *ὧν καὶ αἱ* **P** 14 s *πρώτην ἐν εἰκόσι δημιουργίαν* **C** 20 *κοινὸν* om **C** 21 *τὴν ἐν* **C**: *τῇ* **NP** *ἄλλον* **C** 22 s *ἀνακεφαλαίωσιν* **C**

D *ὕλης χωρισθέν, ἐπιδείκνυσιν ἡμῖν πρώτως τὴν ἐν τῷ παντὶ πολιτείαν, πρὸς ὃ καὶ τὰ μέρη πάντως ἀναφέρειν ἔσπευδεν. ἔτι δέ, εἰ βούλει, κατ' ἄλλον τρόπον τὴν μὲν πολιτείαν ἀνάλογον τῷ οὐρανῷ τακτέον, τὸν δὲ πόλεμον τῇ γενέσει· διήκει μὲν γὰρ ἡ πολιτεία μέχρι τῶν ἐσχάτων, ἐπειδὴ πάντα τέτακται κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ σειρὰν ἄχρι τοῦ πυθμένος τῶν ἐγκοσμίων καθήκουσαν· καὶ προϋφέστηκέ πως ἐν τοῖς οὐρανίοις ἡ ἐναντίωσις ἢ κατὰ τὰς διττὰς περιφορὰς τῶν σωμάτων, τήν τε ἐπὶ δεξιὰ καὶ τὴν ἐπ' ἀριστερά, ἢ κατὰ τοὺς διττοὺς κύκλους τῶν ψυχῶν, τὸν ταὐτοῦ καὶ θατέρου, ἢ κατὰ τὰ γένη τοῦ ὄντος, στάσιν καὶ κίνησιν, ἢ κατὰ τὰς θείας ἰδιότητας, τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, ἢ κατ' ἄλλην ὁποιανοῦν τοιαύτην τομήν. μᾶλλον μὲν οὖν ἡ μὲν πολιτεία πρὸς τὸν οὐρανόν, ὁ δὲ πόλεμος οἰκείως ἔχει πρὸς τὴν γένεσιν, διὸ καὶ ἣ μὲν Διιός ἐστιν, ὃ δὲ τῇ Ποσειδῶνος λήξει προσήκει. μετὰ δὲ τὴν τῶν μερῶν θεωρίαν δι' εἰκόνων ἀνατείνεσθαι δεῖ πρὸς τὴν τοῦ ὅλου γνῶσιν, καὶ μετὰ τὴν τῶν εἰκόνων ἐπίβλεψιν αὐτῶν ἀντέχεσθαι λοιπὸν χρὴ τῶν παραδειγμάτων ἀπὸ τῶν μικρῶν τὰ μείζω μνησομένους.*
E *οἷον γὰρ προτέλεια ταῦτα καταβέβληται καὶ μικρὰ μυστήρια τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς ἀνακινοῦντα πρὸς τὴν τοῦ ὅλου καὶ παντὸς περίληψιν καὶ τὴν θεωρίαν τῆς τε μιᾶς αἰτίας καὶ μιᾶς προόδου τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων· πᾶν γὰρ ἐξ ἑνός ἐστι καὶ ἔμπαλιν εἰς ἓν ⟨πάντα * * *⟩ ἰόντα μετὰ τοῦ μερικωτέρας ἔχειν ⟨ἄλλας⟩ κατ' ἄλλας μοίρας ἐπιστατούσας δυνάμεις τὸ πᾶν. πρὶν δὲ ἄψηται τῆς ὅλης πραγματείας, ἐπὶ θεῶν παρακλήσεις καὶ εὐχὰς τρέπεται, μιμούμενος καὶ ταύτῃ τὸν τοῦ παντὸς ποιητήν, ὃς πρὸ τῆς ὅλης δημιουργίας εἴς τε τὸ χρηστήριον εἰσιέναι λέγεται τῆς Νυκτὸς κἀκεῖθεν πληροῦσθαι τῶν θείων νοήσεων καὶ τὰς τῆς δημιουργίας ἀρχὰς ὑποδέχεσθαι καὶ τὰς ἀπορίας ἁπάσας, εἰ θέμις εἰπεῖν, δια-*

CNP

5 *γὰρ* om **C** *ἐπειδὴ δὲ* **N** 6 *κατὰ* om **C** 10 *τὸν* **C**: *τῶν* **N**: *τοῦ* **P** | cf. Tim. 36 C 13 *μὲν* om **N** *μὲν οὖν μὴν* **C** *μὲν* om **P** 15 *ἡ* **NP**: *εἰ* **C** *ὁ δὲ* **CP**: *ἡ δὲ* **N** 22 *αἰτίας καὶ μιᾶς* om **P** 13 *καὶ τῶν ἐγκοσμίων* **N** 24 *ἰόντα* ll.: *πάντα* desiderauit s 25 *ἄλλας* add Kroll *κατ'* **CN**: *καὶ* **P** 26 *ἄψεται* **C** 27 *τὰς παρακλήσεις* **C** 31 *τὰς* om **N** *ἁπάσας* post *εἰπεῖν* **N**

λύειν καὶ δὴ καὶ τὸν πατέρα παρακαλεῖν εἰς τὴν τῆς δημιουργίας σύλληψιν. πρὸς μὲν γὰρ τὴν Νύκτα τῷ θεολόγῳ [Orph. frg. 117. 118] *πεποίηται λέγων·*

μαῖα, θεῶν ὑπάτη, Νὺξ ἄμβροτε, πῶς, τάδε φράζε,
πῶς χρή μ' ἀθανάτων ἀρχὴν κρατερόφρονα θέσθαι;

καὶ ἀκούει παρ' αὐτῆς·

αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτῳ λάβε, τῷ δ' ἐνὶ μέσσῳ οὐρανόν·

καὶ περὶ πάσης ἑξῆς ἀναδιδάσκεται τῆς κοσμοποιίας· πρὸς F *δὲ τὸν Κρόνον πάλιν μετὰ τοὺς δεσμοὺς μόνον οὐκ εὐχόμενός φησιν·*

ὄρθου δ' ἡμετέρην γενεήν, ἀριδείκετε δαῖμον;

καὶ διὰ πάντων τῶν ἐχομένων τὴν τοῦ πατρὸς εὐμένειαν 64 *προκαλούμενος. καὶ πῶς γὰρ ἄλλως ἔμελλε θεῶν πάντα πληρώσειν καὶ πρὸς τὸ αὐτοζῷον ἀφομοιώσειν τὸ αἰσθητὸν ἢ πρὸς τὰς ἀφανεῖς αἰτίας τῶν ὅλων ἀνατεινόμενος, ἀφ' ὧν αὐτὸς πεπληρωμένος ἔμελλεν*

ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι θέσκελα ἔργα;

Δεῖ δὴ οὖν πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἡμᾶς περὶ εὐχῆς τι γνῶναι σαφές, τίς τε ἡ οὐσία αὐτῆς καὶ τίς ἡ τελειότης, καὶ πόθεν ἐνδίδοται ταῖς ψυχαῖς. ὁ μὲν γὰρ φιλόσοφος Πορφύριος διοριζόμενος, τίνες μὲν τῶν παλαιῶν προσήκαντο τὴν εὐχήν, τίνες δὲ οὔ, περιήγαγεν ἡμᾶς ἐπ' ἄλλας καὶ ἄλλας δόξας λέγων, ὡς συλλήβδην εἰπεῖν, ὡς οὔτε οἱ τὴν πρώτην ἀθεότητα νοσήσαντες προσποιοῦνται τὴν ἀπὸ τῆς εὐχῆς ὠφέλειαν, οἵ γε μηδὲ εἶναι λέγοντες θεούς, οὔτε οἱ τὴν δευτέραν, ὅσοι τὴν πρόνοιαν ἄρδην ἀνατρέπουσι θεοὺς εἶναι διδόντες, οὔθ' οἱ καὶ εἶναι καὶ προνοεῖν αὐτοὺς συγχωροῦν-

CNP

2 ss cf. Lobeck Aglaoph. 517 ss   5 *φράδε* (sscr. *ςζ*) **P**: *φράζεις* infra 294 B   9 *λαβὲ τῷδ' ἐνὶ* ς: *λαβέτω δ' ἐνὶ* **CP** (*ἐνι* **P**): *λαβέτω δ' ἐνὶ* **N** | cf. infra 96 A Simplic. de loco ed. Diels 643, 27 ss *μέσως* **C**   12 *μονονοὺ* (` ex ~) **C**; cf. *μονονουχὶ* infra 124 D   14 *ὄρθρου* **C**   *δαίμων* **N**   20 cf. infra 99 B ubi *ῥέζων* pro *ἔργα*   23 *ἐνδέδοται* **P**   24 s *τὴν εὐχὴν προσήκαντο* **P**   27 *νοσοῦντες* **NP**   *ἀπὸ τῆς* om **C**

B *τες, ἅπαντα δὲ ἀπ' αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι· τῶν γὰρ ἐνδεχομένων καὶ ἄλλως γίνεσθαι μὴ ὄντων ἀναιρεῖται τὸ τῆς εὐχῆς ὄφελος· ὅσοι δὲ καὶ εἶναι καὶ προνοεῖν φασιν αὐτοὺς καὶ πολλὰ τῶν γιγνομένων ἐνδέχεσθαι καὶ ἄλλως ἔχειν, οὗτοι καὶ τὰς εὐχὰς εἰκότως παραδέχονται καὶ τὸν βίον ἡμῶν ἀνορθοῦν ὁμολογοῦσι. καὶ δὴ καὶ προστίθησιν, ὅτι τοῖς σπουδαίοις ἡ εὐχὴ μάλιστα προσήκει, διότι συναφὴ πρὸς τὸ θεῖόν ἐστι, τῷ δὲ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον συνάπτεσθαι φιλεῖ, τοῖς δὲ θεοῖς ὁ σπουδαῖος ὁμοιότατος, καὶ διότι ἐν φρουρᾷ ὄντες οἱ τῆς ἀρετῆς ἀντεχόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ σώματος ὡς δεσμωτηρίου συνειλημμένοι δεῖσθαι τῶν θεῶν ὀφείλουσι περὶ τῆς ἐντεῦθεν μεταστάσεως, καὶ ὅτι ὡς παῖδας πατέρων ἀποσπασθέντας εὔχεσθαι προσήκει περὶ τῆς πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς ἡμῶν πατέρας, τοὺς θεούς, ἐπανόδου, καὶ ὅτι ἀπάτορές τινες ἄρα καὶ ἀμήτορες ἐοίκασιν εἶναι οἱ μὴ ἀξιοῦντες εὔχεσθαι μηδὲ ἐπιστρέφειν εἰς τοὺς κρείττονας, καὶ ὅτι καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν οἱ σοφίᾳ διενεγκόντες περὶ εὐχὰς ἐσπούδασαν, Ἰνδῶν μὲν Βραχμᾶνες, Μάγοι δὲ Περσῶν,
C Ἑλλήνων δὲ οἱ θεολογικώτατοι, οἳ καὶ τελετὰς κατεστήσαντο καὶ μυστήρια· Χαλδαῖοι δὲ καὶ τὸ ἄλλο θεῖον ἐθεράπευσαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν τῶν θεῶν θεὸν εἰπόντες ἐσέφθησαν, πολλοῦ δέοντες διὰ τὴν ἀρετὴν ὑπερφρονεῖν τῆς ἱερᾶς θρησκείας· καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις, ὅτι μέρος ὄντας τοῦ παντὸς δεῖσθαι προσήκει τοῦ παντός· παντὶ γὰρ ἡ πρὸς τὸ ὅλον ἐπιστροφὴ παρέχεται τὴν σωτηρίαν· εἴτε οὖν ἀρετὴν ἔχεις, παρακλητέον σοι τὸ τὴν ὅλην ἀρετὴν προειληφός· τὸ γὰρ πᾶν ἀγαθὸν αἴτιόν ἐστι καὶ σοὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ σοὶ προσήκοντος· εἴτε σωματικόν τι ζητεῖς ἀγαθόν, ἔστιν ἡ παντὸς σώματος ἐν τῷ κόσμῳ συνεκτικὴ δύναμις· ἐκεῖθεν οὖν ἐφήκειν ἀνάγκη καὶ τοῖς μέρεσι τὸ τέλειον. ταύτῃ μὲν ὁ Πορφύριος ὡς*

CNP

6 alterum *καὶ* om **N** 9s cf. Phaed. 62B 10 *καὶ* — 11 *συνειλημμένοι* om **P** | cf. p. 153, 7 rep. VII in. Macrob. somn. 1, 11, 3 15 *ἅμα* ς 17 *περὶ* **NP**: *πρὸς* **C** 18 *βραχμάνες* **C** 20s cf. or. chald. 27. 65, 11 21 *τὴν τῶν θεῶν ἀρετὴν* **N**: *τὴν θεῶν ἀρετὴν* **P** 22 *ἱερᾶς* **NP**: *ἰδίας* **C** 25 *ἔχοις* **P** 27 *αἴτιον ἔσται* **NP**

συντόμως εἰπεῖν. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν μὲν τοιαύτην ἱστορίαν οὐδὲν ἡγεῖται προσήκειν ⟦*ἐν*⟧ *τοῖς προκειμένοις· οὐ γὰρ περὶ ἀθέων ἀνθρώπων ὁ λόγος τῷ Πλάτωνι νῦν, ἀλλὰ περὶ σωφρονούντων καὶ θεοῖς προσομιλεῖν δυναμένων, οὐδὲ περὶ ἀμφισβητούντων πρὸς τὰ ἔργα τῆς ὁσιότητος, ἀλλὰ περὶ τῶν σῴζεσθαι δυναμένων ὑπὸ τῶν τὰ ὅλα σῳζόντων· παραδίδωσι δὲ τήν τε δύναμιν τῆς εὐχῆς* D *καὶ τὴν τελειότητα θαυμαστήν τινα καὶ ὑπερφυῆ καὶ πᾶσαν ὑπεραίρουσαν ἐλπίδα. προσήκει δὲ ἡμᾶς ἐπὶ τὸ συνηθέστερον τοῖς ἀκούουσι καὶ γνωριμώτερον τὸν λόγον μεταγαγόντας τήν τε ἐκείνου σαφῆ ποιῆσαι διάνοιαν καὶ τῷ Πλάτωνι συμφώνους ἀποδοῦναι τοὺς περὶ εὐχῆς λόγους. ἀρκτέον οὖν ἐντεῦθεν· Πάντα τὰ ὄντα θεῶν ἐστιν ἔκγονα καὶ παράγεται ὑπ' αὐτῶν ἀμέσως πάντα καὶ ἱδρύεται ἐν αὐτοῖς. οὐ γὰρ μόνον ἡ κατὰ συνέχειαν ἐπιτελεῖται τῶν πραγμάτων πρόοδος, ἀεὶ τῶν ἑξῆς ἀπὸ τῶν προσεχῶς αἰτίων ὑφισταμένων, ἀλλὰ καὶ αὐτόθεν ἀπὸ τῶν θεῶν ἔστιν ὅπῃ γεννᾶται τὰ πάντα, κἂν πορρωτάτω τῶν θεῶν εἶναι λέγηται, κἂν αὐτὴν εἴπῃς τὴν ὕλην· οὐδενὸς γὰρ ἀφέστηκε τὸ θεῖον, ἀλλὰ πᾶσιν ἐξ ἴσου πάρεστι. διό, κἂν τὰ ἔσχατα λάβῃς, καὶ τούτοις παρὸν τὸ θεῖον εὑρήσεις· ἔστι γὰρ πανταχοῦ τὸ ἕν, καθὸ τῶν ὄντων ἕκαστον ἐκ θεῶν ὑφέστηκε, προελθόντα δὲ πάντα ἐκ θεῶν οὐκ ἐξελήλυθεν ἀπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐνερρίζωται ἐν αὐτοῖς· ποῦ γὰρ ἂν καὶ ἐξέλθοι, πάντα τῶν θεῶν περι-* E *ειληφότων καὶ προκατειληφότων καὶ ἐν ἑαυτοῖς ἐχόντων; τὸ γὰρ ἐπέκεινα τῶν θεῶν τὸ μηδαμῶς ὄν ἐστι. πάντα δὲ τὰ ὄντα κύκλῳ περιείληπται ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ ἐν αὐτοῖς ἐστι. θαυμαστὸν οὖν τινα τρόπον καὶ προῆλθε πάντα καὶ οὐ προῆλθεν. οὐ γὰρ ἀπεσπάσθη τῶν θεῶν· οὐδὲ γὰρ ἂν ἦν ἀποσπασθέντα, διότι καὶ πάντα τὰ ἔκγονα τῶν πατέρων ἀποσπώμενα πρὸς τὴν ἀχάνειαν εὐθὺς ὑποτρέχει τοῦ*

CNP

6 *δυναμένων* **CP**: *βουλομένων* **N** 14 *γὰρ ἄγεται* **N** 16 *προσεχῶν* **NP** 18 post *πάντα* ins **N**: *καὶ ἱδρύεται ἐν αὐτοῖς*; cf. u. 14s *λέγεται* **P** 19 *εἴποις* **P** 21 *τὸ θεῖον παρὸν* **NP** 25 *καὶ προκατειληφότων* om **C** *αὑτοῖς* **NP** 27s *τοῖς αὐτοῖς* **C** 29 *οὐ γὰρ* **CN**: *οὐδὲ γὰρ* **P**

μὴ ὄντος· ἀλλ' ἵδρυταί πως ἐν αὐτοῖς, καί, ὡς τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἑαυτοῖς μὲν προελήλυθε, μένει δὲ τοῖς θεοῖς. ἐπεὶ δὲ προελθόντα καὶ ἐπιστρέφειν ἔδει μιμούμενα τὴν τῶν θεῶν ἔκφανσίν τε καὶ εἰς τὸ αἴτιον στροφήν, ἵνα κατὰ τὴν τελεσιουργὸν τριάδα καὶ ταῦτα διατεταγμένα πάλιν ὑπὸ τῶν θεῶν περιέχηται καὶ τῶν πρωτίστων ἑνάδων, δευτέραν τινὰ δέχεται παρ' αὐτῶν τελειότητα, καθ' ἣν ἐπιστρέφειν δύναται πρὸς τὴν ἀγαθότητα τῶν θεῶν, ὅπως ἂν ἐρριζωμένα τὴν ἀρχὴν ἐν θεοῖς διὰ τῆς ἐπιστροφῆς αὖθις ἐν αὐτοῖς ἀπερείδηται, κύκλον τινὰ τοῦτον ἀπὸ θεῶν τε ἀρχόμενον καὶ εἰς θεοὺς F *λήγοντα ποιούμενα. πάντ' οὖν καὶ μένει καὶ ἐπιστρέφει πρὸς τοὺς θεούς, ταύτην λαβόντα παρ' αὐτῶν τὴν δύναμιν καὶ διττὰ συνθήματα κατ' οὐσίαν ὑποδεξάμενα, τὰ μὲν ὅπως ἂν ἐκεῖ μένῃ, τὰ δὲ ὅπως ἂν ἐπιστρέφῃ προελθόντα. καὶ ταῦτα οὐκ ἐν ψυχαῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἀψύχοις πάρεστι θεωρεῖν. τί γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ καὶ τούτοις τὴν συμπάθειαν πρὸς ἄλλας καὶ ἄλλας δυνάμεις ἐναπεργαζόμενον, ἢ τὸ σύμβολα παρὰ τῆς φύσεως εἰληχέναι, τὰ μὲν πρὸς* 65 *ἄλλην, τὰ δὲ πρὸς ἄλλην οἰκειοῦντα σειρὰν θεῶν; ἄνωθεν γὰρ καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐξηρτημένη τῶν θεῶν ἡ φύσις καὶ διανενεμημένη περὶ τὰς τῶν θεῶν τάξεις ἐντίθησι καὶ τοῖς σώμασι τῆς πρὸς θεοὺς αὐτῶν οἰκειότητος συνθήματα, τοῖς μὲν Ἡλιακά, τοῖς δὲ Σεληνιακά, τοῖς δὲ ἄλλου τινὸς θεῶν, καὶ ἐπιστρέφει καὶ ταῦτα πρὸς θεούς, τὰ μὲν ὡς πρὸς θεοὺς ἁπλῶς, τὰ δὲ ὡς πρὸς τούσδε τοὺς θεούς, τελεώσασα τὰ ἑαυτῆς γεννήματα κατ' ἄλλην καὶ ἄλλην ἰδιότητα θεῶν. ταῦτ' οὖν πολλῷ πρότερον καὶ ὁ δημιουργὸς περὶ τὰς ψυχὰς ἐνήργησε τοῦ τε μένειν αὐταῖς καὶ τοῦ ἐπιστρέφειν συνθήματα δοὺς καὶ κατὰ μὲν τὸ ἓν ἱδρύσας αὐτάς, κατὰ δὲ τὸν νοῦν τὴν ἐπιστροφὴν αὐταῖς καταχαρισάμενος. πρὸς δὲ τὴν ἐπιστροφὴν ταύτην ἡ εὐχὴ μεγίστην παρέχεται συντέ-*

CNP

2 *ἐπεὶ δὲ* **NP**: *ἐπειδὴ* **C** 3 s *ἔκφασιν* **C** 8 *ἂν* om **N** 17 *δυνάμεις* om **C** iu: im add **C**¹ post *ἐναπεργαζόμενον* 18 *ἢ* **CP**: *καὶ* **N** 19 *θεῶν σειρὰν* **NP** 22 *τοὺς θεοὺς* **P** *σύνθημα* **C** 26 *ἑαυτῆς* **CN**: *ἐν αὐτοῖς* **P** 27 *περὶ* **CN**: *πρὸς* **P** 28 *αὐτὰς* **P**: *αὐτοὺς* **N** 30 *χαρισάμενος* **CN**

λειαν συμβόλοις ἀρρήτοις τῶν θεῶν, ἃ τῶν ψυχῶν ὁ πατὴρ ἐνέσπειρεν αὐταῖς, τῶν θεῶν τὴν εὐποιίαν ἕλκουσα εἰς ἑαυτὴν καὶ ἑνοῦσα μὲν τοὺς εὐχομένους ἐκείνοις, πρὸς οὓς εὔχονται, συνάπτουσα δὲ καὶ τὸν τῶν θεῶν νοῦν πρὸς τοὺς B τῶν εὐχομένων λόγους, κινοῦσα δὲ τὴν βούλησιν τῶν τελείως τὰ ἀγαθὰ περιεχόντων ἐν ἑαυτοῖς ἐπὶ τὴν ἄφθονον αὐτῶν μετάδοσιν, πειθοῦς τε οὖσα τῆς θείας δημιουργὸς καὶ ὅλα τὰ ἡμέτερα τοῖς θεοῖς ἐνιδρύουσα. Ἡγεῖται δὲ τῆς τελείας καὶ ὄντως οὔσης εὐχῆς πρῶτον ἡ γνῶσις τῶν θείων τάξεων πασῶν, αἷς πρόσεισιν ὁ εὐχόμενος· οὐ γὰρ ἂν οἰκείως προσέλθοι μὴ τὰς ἰδιότητας αὐτῶν ἐγνωκώς. διὸ καὶ τὸ λόγιον τὴν πυριθαλπῆ ἔννοιαν πρωτίστην ἔχειν τάξιν ἐν τῇ ἱερᾷ θρησκείᾳ παρεκελεύσατο. δευτέρα δὲ μετὰ ταύτην ἡ οἰκείωσις κατὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον ὁμοίωσιν ἡμῶν τῆς συμπάσης καθαρότητος, ἁγνείας, παιδείας, τάξεως, δι' ἧς τὰ ἡμέτερα προσάγομεν τοῖς θεοῖς, ἕλκοντες τὴν ἀπ' αὐτῶν εὐμένειαν καὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν ὑποκατακλίνοντες αὐτοῖς. τρίτη δὲ ἡ συναφή, καθ' ἣν ἐφαπτόμεθα τῆς θείας οὐσίας τῷ ἀκροτάτῳ τῆς ψυχῆς καὶ συννεύομεν πρὸς αὐτήν. ἐπὶ δὲ ταύταις ἡ ἐμπέλασις — οὕτως γὰρ αὐτὴν καλεῖ τὸ λόγιον·

τῷ πυρὶ γὰρ βροτὸς ἐμπελάσας θεόθεν φάος
ἕξει —

μείζω τὴν κοινωνίαν ἡμῖν παρεχομένη καὶ τρανεστέραν τὴν C μετουσίαν τοῦ τῶν θεῶν φωτός. τελευταία δὲ ἡ ἕνωσις, αὐτῷ τῷ ἑνὶ τῶν θεῶν τὸ ἓν τῆς ψυχῆς ἐνιδρύουσα καὶ μίαν ἐνέργειαν ἡμῶν τε ποιοῦσα καὶ τῶν θεῶν, καθ' ἣν οὐδὲ ἑαυτῶν ἐσμεν, ἀλλὰ τῶν θεῶν, ἐν τῷ θείῳ φωτὶ μένοντες καὶ ὑπ' αὐτοῦ κύκλῳ περιεχόμενοι. καὶ τοῦτο πέρας ἐστὶ τὸ ἄριστον τῆς ἀληθινῆς εὐχῆς, ἵνα ἐπισυνάψῃ τὴν ἐπιστροφὴν τῇ μονῇ καὶ πᾶν τὸ προελθὸν ἀπὸ τοῦ τῶν θεῶν ἑνὸς αὖθις ἐνιδρύσῃ τῷ ἑνὶ καὶ τὸ ἐν ἡμῖν φῶς τῷ τῶν

CNP inde a u. 20 |λασις **CMP**

1 ὁ πατὴρ om **P** 1s cf. orac. chald. 50 2 αὐταῖς ς: αὐτοὺς **CP**: αὐτοῖς **N** 3 τοὺς om **N** 8 δὴ ut uid. **P** 8ss cf. schol. **M** 10s προσέλθῃ **N** 11s cf. orac. chald. 56 13 ἡ om **N** 20ss cf. orac. chald. 53. 55 25 τῷ ἐν τῇ ψυχῇ **C** ἰδρύουσα **P** 27 θείῳ om **P** 29 ἄνισον **P** συνάψῃ **MP** 30 μόνῃ **C** 31 ἑνὸς — p. 212, 1 θεῶν om **C**

θεῶν φωτὶ περιλάβῃ. οὐκ ἄρα σμικρόν τι μόριόν ἐστιν ἡ εὐχὴ τῆς ὅλης ἀνόδου τῶν ψυχῶν, οὐδὲ ὁ τὴν ἀρετὴν ἔχων ἀπροσδεής ἐστι τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀπὸ τῆς εὐχῆς προσγινομένων, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἡ ἄνοδος δι' αὐτῆς ἐπιτελεῖται καὶ μετὰ ταύτης καὶ τὸ κεφάλαιον τῆς ἀρετῆς ἡ περὶ θεούς ἐστιν ὁσιότης. ὅλως δὲ οὐδὲ ἄλλον εὔχεσθαι προσῆκεν, ἢ τὸν ἀγαθὸν διαφερόντως, ὥς φησιν ὁ Ἀθηναῖος ξένος· τούτῳ γὰρ ἀνυσιμώτατον γίνεται πρὸς τὸν εὐδαίμονα βίον τὸ προσομιλεῖν θεοῖς, τοῖς δὲ κακοῖς τἀναντία τούτων πέφυκε [leg. IV 716 D]*· μὴ* D *καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι οὐ θεμιτόν* [Phaed. 67 B]. *δεῖ δὴ οὖν τὸν γενναίως ἀντιληψόμενον τῆς εὐχῆς ἵλεώς τε ποιεῖσθαι τοὺς θεοὺς καὶ ἀνεγείρειν ἐν ἑαυτῷ τὰς περὶ θεῶν ἐννοίας — τὸ γὰρ προσηνὲς τῶν κρειττόνων πρώτιστόν ἐστιν ὁρμητήριον τῆς μετουσίας αὐτῶν — καὶ ἀδιαλείπτως ἔχεσθαι τῆς περὶ τὸ θεῖον θρησκείας —*

δηθύνοντι γὰρ βροτῷ κραιπνοὶ μάκαρες τελέθουσιν —

καὶ τὴν τάξιν τῶν θείων ἔργων ἀσάλευτον φυλάττειν ἀρετάς τε ἀπὸ τῆς γενέσεως καθαρτικὰς καὶ ἀναγωγοὺς προβεβλῆσθαι καὶ πίστιν καὶ ἀλήθειαν καὶ ἔρωτα, ταύτην ἐκείνην τὴν τριάδα, καὶ ἐλπίδα τῶν ἀγαθῶν ἄτρεπτόν τε ὑποδοχὴν τοῦ θείου φωτὸς καὶ ἔκστασιν ἀπὸ πάντων τῶν ἄλλων ἐπιτηδευμάτων, ἵνα μόνος τις τῷ θεῷ μόνῳ συνῇ καὶ μὴ μετὰ πλήθους τῷ ἑνὶ συνάπτειν ἑαυτὸν ἐγχειρῇ· πᾶν γὰρ τοὐναντίον ὁ τοιοῦτος δρᾷ καὶ ἀφίστησιν ἑαυτὸν τῶν θεῶν· ὡς γὰρ οὐ θέμις μετὰ τοῦ μὴ ὄντος τῷ ὄντι προσομιλεῖν, οὕτως οὐδὲ μετὰ πλήθους τῷ ἑνὶ συνάπτεσθαι δυνατόν.

E *Ἃ μὲν οὖν περὶ εὐχῆς εἰδέναι δεῖ τὴν πρώτην, τοιαῦτα ἄττα ἐστίν, ὅτι οὐσία μὲν αὐτῆς ἡ συναγωγὸς καὶ συνδετικὴ τῶν*

CMP

1 *περιλάβοι* **P** 3 alterum *τῶν* om **CP** 8 *τούτῳ* **M**[1]: *τούτων* **M**[2(?)]**P**: *τοῦτο* **C** *γὰρ* **C**: *γ' ἂν* **MP** 11 *μὴ οὐ* Plat. 13 *τὰς* om **P** 16 *εὔχεσθαι* **C** 17s cf. orac. chald. 56 19 *φυλάττειν ἀσάλευτον* **MP** 21 cf. in Alcib. 356, 27ss orac. chald. 26 22 *τε* **CM**: *δε* **P** sic 29 *ἅττα* **CP** 30 *συνδεκτικὴ* **P**: *συνδυτικὴ* **C**

ψυχῶν πρὸς τοὺς θεούς, μᾶλλον δὲ ἡ πάντων τῶν δευτέρων ἑνοποιὸς πρὸς τὰ πρότερα· πάντα γὰρ εὔχεται πλὴν τοῦ πρώτου, φησὶν ὁ μέγας Θεόδωρος. τελειότης δὲ ἀρχομένη μὲν ἀπὸ τῶν κοινοτέρων ἀγαθῶν, λήγουσα δὲ εἰς τὴν θείαν ἕνωσιν καὶ κατὰ μικρὸν συνεθίζουσα τὴν ψυχὴν πρὸς τὸ θεῖον φῶς. ἐνέργεια δὲ δραστήριος καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀποπληρωτικὴ καὶ κοινὰ ποιοῦσα τὰ ἡμέτερα τοῖς θεοῖς. αἰτίας δὲ τῆς εὐχῆς ὡς μὲν ποιητικὰς ἀπολογιζόμεθα εἶναι τὰς δραστηρίους τῶν θεῶν δυνάμεις, τὰς ἐπιστρεφούσας καὶ ἀνακαλουμένας πάντα ἐπ' αὐτοὺς τοὺς θεούς, ὡς δὲ τελικὰς τὰ ἄχραντα ἀγαθὰ τῶν ψυχῶν, ἃ δὴ καρποῦνται ἐνιδρυνθεῖσαι τοῖς θεοῖς, ὡς δὲ παραδειγματικὰς τὰ πρωτουργὰ αἴτια τῶν ὄντων, ἃ καὶ προῆλθεν ἐκ τἀγαθοῦ καὶ ἥνωται πρὸς αὐτὸ κατὰ μίαν ἄρρητον ἕνωσιν, ὡς δὲ εἰδικὰς τὰ ἀφομοιωτικὰ τῶν ψυχῶν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τελεσιουργὰ τῆς ὅλης αὐτῶν ζωῆς, ὡς δὲ ὑλικὰς τὰ συνθήματα τὰ ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ ταῖς οὐσίαις αὐτῶν ἐνδοθέντα πρὸς ἀνάμνησιν τῶν ὑποστησάντων αὐτάς τε καὶ τὰ ἄλλα θεῶν. καὶ F *μὴν καὶ τοὺς τρόπους τῶν εὐχῶν ἀφοριζόμεθα πολυειδεῖς ὄντας, τοὺς μὲν κατὰ γένη καὶ εἴδη τῶν θεῶν· δημιουργικὴ γάρ ἐστιν εὐχὴ καὶ καθαρτικὴ καὶ ζῳοποιός· δημιουργικὴ μέν, οἷον ὑπὲρ ὄμβρων καὶ ἀνέμων· οἱ γὰρ δημιουργοὶ τῆς τούτων αἴτιοι γενέσεως· καὶ αἱ τῶν Εὐδανέμων εὐχαὶ παρὰ Ἀθηναίοις πρὸς τούτους ἐγίνοντο τοὺς θεούς. καθαρτικαὶ δέ, αἱ ἐπὶ ἀποτροπαῖς λοιμικῶν νοσημάτων ἢ παντοίων μολυσμῶν, οἵας δὴ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἔχομεν ἀναγεγραμμένας. ζῳοποιοὶ δέ, ὡς αἱ ὑπὲρ τῆς τῶν καρπῶν γενέσεως θερα-* 66 *πεύουσαι τοὺς κρείττονας ἡμῶν τῆς ζῳογονίας αἰτίους· καὶ τελεσιουργοί, διότι πρὸς τὰς τάξεις ταύτας ἡμᾶς ἀνατείνουσι*

CMP(N)

2 *ἐνωπιὸς* **C** 3 *τελειότης δὲ* om **P** 4 *κοιλοτέρων* **CMP**ς: em **N**; cf. infra 107E 9 alterum *τὰς* om **M** 10 *ἀνακαλουομένους* **C** sic 11s *ἐνιδρυνθεῖσαι* **P**: *ἐνιδρυνθεῖναι* **C**: *ἐνιδρῦσθαι* **M** 15 *ἀφομοιωματικὰ* **M** 16 *ὑλικὰ* ll.: corr s 17 *ἔνδοθεν τὰ* **C** 18 *αὐτὴν* ll.: corr s, nisi *ζωὴν* suppl. 20 *τῶν* om **M** 21 an *δημιουργικαὶ*? 23 fort. ⟨*ὡς*⟩ *καὶ* ad *Εὐδανέμων* adscr. schol. **CM** Arrian. anab. 3, 16, 8 25 *αἱ* om **MP** *λοιβικῶν* **M** 27 *ὑπὸ* **C** 27s *θεραπεῦσαι* **CM** 28 *αἰτίας* **P** 29 *γενεσιουργοὶ* **C**

τῶν θεῶν· καὶ ὁ ἐναλλάττων τὴν τούτων κρίσιν ἀποπίπτει τῆς ὀρθότητος τῶν εὐχῶν. τοὺς δὲ κατὰ τὰς τῶν εὐχομένων διαφορότητας· ἔστι γὰρ καὶ φιλόσοφος εὐχὴ καὶ θεουργικὴ καὶ ἄλλη παρὰ ταύτας ἡ νόμιμος ἡ κατὰ τὰ πάτρια τῶν πόλεων. τοὺς δὲ κατὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν αἱ εὐχαὶ γίνονται· πρώτισται μὲν γάρ εἰσιν αἱ ὑπὲρ τῆς τῶν ψυχῶν σωτηρίας, δεύτεραι δὲ αἱ ὑπὲρ τῆς τῶν σωμάτων εὐκρασίας, τρίται δὲ αἱ ὑπὲρ τῶν ἐκτὸς ἐπιτελούμεναι. τοὺς δὲ κατὰ τὴν διαίρεσιν τῶν καιρῶν, ἐν οἷς ποιούμεθα τὰς εὐχάς, ἢ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, ἢ κατὰ τὰ κέντρα τῆς ἡλιακῆς περιφορᾶς, ἢ κατὰ τὰς ἄλλας τοιαύτας ἐπιπλοκὰς διοριζόμενοι τὰς πολυειδεῖς εὐχάς.

Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε δὴ πάντες, ὅσοι καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν, ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ πράγματος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν [27 C].

Ὁρᾷς, ὁποίαν μὲν ὁ Πλάτων ὑπόθεσιν εἰς τὸν Τίμαιον ἀνέπεμψεν, ὁποῖον δὲ ἀκροατὴν αὐτῷ τὸν Σωκράτην προσήγα-
B *γεν, ὁποίαν δὲ ἀρχὴν τῶν λόγων ὑπέγραψεν. ἡ μὲν γὰρ ὑπόθεσις εἰς τὴν ὅλην ἀνήκει δημιουργίαν, ὁ δὲ ἀκροατὴς καθ' ἕνα νοῦν καὶ μίαν τῶν ὅλων θεωρίαν αὐτῷ συνάγεσθαι παρεσκεύασται, διὸ καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν εὐχὴν ἀνήγειρε τὸν Τίμαιον. ἡ δὲ ἀρχὴ τῶν λόγων ἀπὸ τῆς τῶν θεῶν ὡρμημένη κλήσεως ὄντως μιμεῖται τὴν τῶν ὄντων πρόοδον, ἃ δὴ μένοντα πρῶτον ἐν θεοῖς οὕτω τὴν ἀπ' αὐτῶν ἔλαχεν ἀπογέννησιν. ἐπειδὴ δὲ πάντας τοὺς καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχοντας ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ πράγματος θεὸν ἀεὶ χρῆναι καλεῖν διατάττεται, κατίδωμεν, ἀπὸ ποίας δή τινος ἐννοίας οὗτοι ταύτην ἐφ' ἑκάστοις ποιοῦνται τὴν*

CMP

1 *ἐνελαττῶν* **C**   3 *θεουργικὴ* **MP**: *δημιουργικὴ* **C**   11 s *ἐπιβολὰς διοριζομένοις* **MP**   14 *παντὸς* ll. cum A𝔗F𝔇 Plat.; cf. p. 214, 27. 216, 10: *πάσῃ* *ς Plat.   15 *μικροῦ* **P**   *σμικροῦ καὶ μεγάλου* Plat. sed cf. p. 214, 27. 215, 28. 216, 20. 217, 11 Rawack 43 ad 22, 6 Vahlen ind. lect. Berol. 1879 aest. p. 4   17 *ὁποῖον* **P**   *ὁ πλάτων* post *τίμαιον* **P**   18 *σωκράτη* **M**   18 s *ἀνήγαγεν* **P**   25 *παρ' αὐτῶν* **P**   *ἔλαχον* **C**   29 *ἐννοίας* om **C**   *ἀφ'* **C**   *ἑκάστης* **CM**: an *ἑκάστῃ* scil. *ὁρμῇ*?

ἐπίκλησιν τῶν θεῶν· οὐ γάρ που σωφρονοῦντας εἰκὸς μὴ
τοῦ ὄντος στοχάζεσθαι καὶ τῆς περὶ τῶν θεῶν αὐτῶν ἀλη-
θείας. φημὶ τοίνυν, ὅτι πάντες τῆς περὶ θεῶν ἐπιστήμης
γνησίως ἀντιλαμβάνονται, νοῦν καθαρὸν προστησάμενοι τῆς
θεωρίας καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς
ἀποθέμενοι πλεονεκτήμασιν, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς ἀνθρωπίνοις
οὐδὲ ταῖς ἔξωθεν τύχαις, καὶ τὴν τῆς προνοίας καθο-
ρῶσι δύναμιν διὰ πάντων διήκουσαν τῶν ὄντων καὶ πάντα C
πρὸς τὸ πᾶν συναρμόζουσαν, ὡς ἂν ἔχοι κάλλιστα τό
τε ὅλον καὶ τὰ μέρη καὶ μηδὲν ἄμοιρον ᾖ τῆς θεόθεν
ἐφηκούσης εἰς ἕκαστα προμηθείας· τοῦτο δὲ αὖ ὁρῶντες
ἐφ' ἑκάστῃ πράξει καὶ καθ' ἑκάστην ἐνέργειαν θεὸν εἰκό-
τως καλοῦσι συλλήπτορα τῆς ἑαυτῶν ὁρμῆς, ἐμβιβάζοντες
τὰς ἑαυτῶν ποιήσεις εἰς τὸ πᾶν μετὰ τῶν ὅλων καὶ ἐνι-
δρύοντες ἑαυτοὺς τῇ ἀγαθότητι τῶν θεῶν· καὶ γὰρ τὰ σμικρὰ
δοκοῦντα εἶναι προνοίας ἀπολαύει καὶ ἔστι μεγάλα, καθ'
ὅσον ἐξήρτηται τῶν θεῶν, ὥσπερ αὖ καὶ τὰ μεγάλα κατὰ
τὴν ἑαυτῶν φύσιν ἀποστάντα τοῦ θείου πάνσμικρα καὶ οὐ-
δενὸς ἄξια φαίνεται. ταῦτα μὲν οὖν ἡ σωφροσύνη παρέ-
χεται ταῖς ψυχαῖς, οὐκ οὖσά τις ἕξις ἀνθρωπίνη οὐδὲ πλη-
σιάζουσα πρὸς τὴν λεγομένην ἐγκράτειαν, ἀλλ' ἔνθεος ἐνέρ-
γεια τῆς ψυχῆς εἰς ἑαυτήν τε καὶ τὸ θεῖον ἐπεστραμμένης
καὶ τὴν ἐν θεοῖς τῶν πάντων αἰτίαν ὁρώσης κἀκεῖθεν τά
τε ὅλα καὶ τὰ μέρη προϊόντα θεωμένης καὶ τὰ ἐν ἡμῖν
συνθήματα τῶν θεῶν ἐπ' αὐτοὺς ἀναφερούσης, δι' ὧν ὥσπερ
ἀφορμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς ἀνατρέχειν δυνάμεθα παρ'
αὐτῶν ἡμῖν ἐνδεδομένων, τά τε ἐν ἑκάστῳ σύμβολα τῶν
θεῶν καὶ τῶν σμικροτάτων εὑρισκούσης καὶ διὰ τούτων D
ἕκαστα πρὸς τοὺς θεοὺς οἰκειούσης. ἐπειδὴ δὲ παρήγαγον
οἱ θεοὶ καὶ πᾶσαν ἡμῶν τὴν οὐσίαν καὶ τὸ αὐτοκίνητον

CMP(N)

1 πω **M** 6 s cf. schol. **C** 7 an οὐδ' ἐν? 7 s καθαρῶσι **C** 8 τῶν ὄντων διήκουσαν **MP** 9 ἔχῃ ut uidetur **P** 9 s τά τε μέρη καὶ τὸ ὅλον **P** 10 εἴη? 11 εἰς om **C** προμηθίας **M** 12 θεῶν **P** 14 εἰς **N**: om **CMP**: πρὸς ς 17 τῆς τῶν **P** 19 s cf. schol. **C** 20 τῆς ψυχῆς **C** ἀνθρωπίνη τις ἕξις **MP** 22 ἀπεστραμμένης **C** 27 τά τε ante ἐνδιδομένων **C** sic 30 μὲν οἱ **MP**

ἐδωρήσαντο ἡμῖν πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν ἀγαθῶν, διαφερόντως δὲ ἡ ποίησις αὐτῶν ἐν ταῖς ἐκτὸς ἡμῶν ἐνεργείαις ἐπιδείκνυται, καίτοι καὶ βουλευόμενοι τῆς παρ' αὐτῶν δεόμεθα προμηθείας — δηλοῦσι δὲ Ἀθηναῖοι καὶ Βουλαῖον Δία τιμήσαντες — καὶ αἱρούμενοι τῆς ἐξ αὐτῶν συλλήψεως, ἵνα βουλευόμενοι μὲν τὸ λυσιτελοῦν εὕρωμεν, αἱρούμενοι δὲ μὴ διὰ πάθος ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥέψωμεν, ἀλλὰ μᾶλλον πράττοντες καὶ ὁρμῶντες τὸ μὲν αὐτοκίνητον ἐλαχίστην ἔχον δύναμιν ὁρῶμεν, τὸ δὲ ὅλον τῆς τῶν θεῶν ἠρτημένον προνοίας — διὰ ταῦτα δὴ καὶ ὁ Τίμαιος ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ φησι τοὺς σωφρονοῦντας θεὸν ἀεί που καλεῖν. διακρῖναι γὰρ ἐπὶ μὲν τῶν αἱρέσεων τὴν πρόνοιαν ἀπὸ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἀδυνατοῦμεν, ἐπὶ δὲ τῶν ὁρμῶν μᾶλλον δυνάμεθα, διότι τὸ αὐτοκίνητον ἧττον ἐν ταύταις· οὐ γὰρ ἐφ' ὅσον ἡ πρόνοια διήκει τῶν θεῶν, ἐπὶ τοσοῦτον διατείνει καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν, ἀλλ', ὥσπερ εἴρηται E [p. 209 s], *πολλάκις τὰ κρείττω καὶ πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ καὶ σὺν αὐτοῖς καὶ μετ' αὐτά, καὶ περιέχει πανταχόθεν τὰς τῶν ὑφειμένων ἐνεργείας. ἀλλὰ πῶς, φησὶν ὁ Ἐπικούρειος Ἕρμαρχος, οὐκ εἰς ἄπειρον πρόϊμεν, εἰ ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ πράγματος εὐχῆς δεόμεθα; καὶ γὰρ ἵνα εὐξώμεθα, πάλιν ἄλλης εὐχῆς δεήσει, καὶ οὐδαμοῦ στησόμεθα. λυτέον δὴ τὴν ἀπορίαν ὡς ὁ Πορφύριος, ὅτι οὐκ εἴρηται ἐπὶ παντὶ πράγματι δεῖν εὔχεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ πράγματος· ἐπὶ πράγματα μὲν οὖν ὁρμῶμεν, ἐπὶ δὲ ὁρμὰς οὐχ ὁρμῶμεν, ὥστε οὐκ ἐπ' ἄπειρον ἡ ὁδός. ἢ ἔτι μένει τὸ ἄπορον; καὶ γὰρ ἐπὶ τὴν εὐχὴν ὁρμῶμεν, ὥστε καὶ ἐπὶ ταύτῃ δεήσει πάλιν εὐχῆς καὶ ἐπὶ τῇ ταύτης αὖθις ὁρμῇ καὶ εἰς ἄπειρον. κάλλιον οὖν λέγειν, ὅτι ὁ περὶ ὁτουοῦν τῶν πραγμάτων εὐχόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου πρῶτον ὁμολογήσει τοῖς θεοῖς χάριν, ὅτι δύναμιν ἔλαχε παρ' αὐτῶν τῆς πρὸς αὐτοὺς ἐπιστροφῆς, καὶ ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις πράγμασι*

CMP

1 *ἡμῖν ἐδωρήσαντο* **MP** *τῶν ἀγαθῶν* **CM**: *αὐτῶν* **P** 3. 6 *βουλόμενοι* **P** 4 *προμηθίας* **M** 8 *δύναμιν ἔχον* **MP** 9 *ὅλον* ⟨*ἔργον*⟩? 10 *ὁρμῇ* **CM**: *ἠρτημένον προνοίας* **P** 13 *δυνάμεθα μᾶλλον* **P** 16 *καὶ τὰ πρὸ τῶν δευτέρων* **M** 18 s cf. uit. Epic. 25 apud Vsener. Epicur. p. 369 19 *προίεμεν* **MP** 20 *εὐχῇ* **C** 22 *δὲ* **MP** 25 *ὁρῶμεν* **C** 31 *ὅτι* **CM**: *ἔτοι* **P**

τὸ ἀγαθὸν διὰ τὴν εὐχὴν παραγίνοιτο ἄν, τῇ δὲ εὐχῇ δι’ ἑαυτήν. οὐδὲν οὖν ἄλλης εὐχῆς δεήσεται ἐν ἑαυτῇ τὸ ἀγαθὸν συλλαβοῦσα καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον παρέχουσα κοινωνίαν. F

Ἡμᾶς δὲ τοὺς περὶ παντὸς λόγους ποιεῖσθαί πῃ μέλλοντας ἣ γέγονεν ἢ καὶ ἀγενές ἐστιν, εἰ μὴ παντάπασι παραλλάττομεν [27 C].

Τὴν μὲν ὑπόθεσιν θαυμαστὴν ἡλίκην ἀπέφηνεν, ἑαυτὸν δὲ ἐμμελῶς ἐν τῇ σώφρονι τάξει διεφύλαξε τὸ μέσον εἰρωνείας τε καὶ ἀλαζονείας διώκων· εἰπὼν γὰρ ἔμπροσθεν, ὅτι καὶ οἱ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχοντες ἐπὶ παντὸς ὁρμῇ καὶ σμικροῦ πράγματος θεὸν ἐπικαλοῦσι, τὸ μὲν προκείμενον αὐτῷ λίαν ἐξῆρε τῷ σμικρῷ πράγματι τοὺς περὶ τοῦ 67 παντὸς λόγους ἀντιθείς, ἑαυτὸν δὲ ἀσφαλῶς οὐκ εἰς ἄκρον ἔφατο σωφροσύνης ἥκειν — τοῦτο γὰρ ὑπεναντίον τῷ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχειν — ἀλλὰ μὴ παντάπασι παραλλάττειν, καὶ τοῦτο ἐξ ὑποθέσεως, ἵνα παρ’ αὐτοῦ τοῦ ἔργου τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν καὶ ἐπιστήμην ἔχῃ δεικνυμένην, ἀλλ’ οὐκ ἀπὸ τῶν οἰκείων λόγων. ἔσται οὖν αὐτῷ περὶ τοῦ παντὸς ἡ θεωρία, καθ’ ὅσον ἀπὸ θεῶν παράγεται τὸ πᾶν, ἐπεὶ καὶ πολλαχῶς ἄν τις τὸν κόσμον θεωρήσειεν, ἢ κατὰ τὸ σωματοειδές, ἢ καθ’ ὅσον ψυχῶν μετέχει μερικῶν τε καὶ ὁλικῶν, ἢ καθ’ ὅσον ἔννους ἐστίν. ἀλλ’ ὅ γε Τίμαιος οὐ κατὰ τούτους μόνον τοὺς τρόπους ἐπισκέψεται τὴν τοῦ παντὸς φύσιν, ἀλλὰ διαφερόντως κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ πρόοδον· οὗ δὴ καὶ ἡ φυσιολογία φαίνεται θεολογία τις οὖσα, διότι καὶ τὰ φύσει συνεστῶτα, καθ’ ὅσον ἐκ θεῶν ἀπογεννᾶται, θείαν πως ἔχει τὴν ὕπαρξιν. καὶ τοῦτο μὲν οὑτωσὶ διοριστέον. εἰώθασι δὲ ἀπορεῖν, τί δή ποτε

CMP

2 *ἑαυτῇ* **CP**: *ἑαυτοῦ* ut uidetur **M** 4 *περὶ παντὸς* **C** cum Plat. libris praeter A ꝺ, qui *περὶ τοῦ παντὸς*, ut **MP**; cf. u. 12s p. 218, 2 et 25. 219, 14 et 28. 220, 28s *πῃ* **MP**: *πως* **C**; sed cf. p. 218, 2 5 *ἣ* **C** priore loco cum A𝔖 (Σ S *q s* corr. Y) Pl.: *εἰ* (*Θ*) Pl.: *ἢ* *ς Pl. cf. p. 218, 28 ss 219. contra cf. infra 84 C 5s *παντάπασι* libri cum plurr. Plat. codd.: *πάντας* ꝺ(r) pr. A Plat. 11 *καλοῦσι* **MP** 12s *τοῦ παντὸς* **C**: *τοῦ πλάτωνος* **M**: *πλάτωνος* **P** 13 *ἐντιθεὶς* **P** 14 *ἥκειν ἔφατο σωφροσύνης* **MP**

B προσέθηκεν ὁ Πλάτων ἐνταῦθα τὸ πῄ· λέγει γὰρ τοὺς περὶ παντὸς λόγους ποιεῖσθαί πῃ μέλλοντας. καὶ οἱ μὲν παλαιότεροι τῶν ἐξηγητῶν φασιν, ὅτι τὸ πᾶν πῇ μὲν ἀγενές ἐστι, πῇ δὲ γενητόν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος εἰκότως ἐστὶ πῇ μὲν ὡς ἀγενήτου, πῇ δὲ ὡς γενητοῦ· καίτοι γε ὁ Πλάτων οὐ τῷ ἀγενεῖ καὶ τῷ γενητῷ τὸ πῄ συνέταξεν, ἀλλὰ τῷ τοὺς λόγους ποιεῖσθαι. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος πῃ μὲν περὶ τοῦ παντὸς ἔσεσθαί φησι τὸν λόγον, πῇ δ' οὔ· τὴν γὰρ ὕλην ἅτε ἀόριστον οὖσαν καὶ ἀνείδεον ἄρρητον ἀφίησι, τὴν δὲ εἰδητικὴν πᾶσαν ἐν τῷ κόσμῳ ποικιλίαν ἀνασκέψεται. ῥητέον δὲ καὶ πρὸς ταύτην τὴν ἐξήγησιν, ὅτι τὸ πῃ πρὸς ἄλλο συντέτακται καὶ οὐ πρὸς τὸ πᾶν. μήποτε οὖν, ὥσπερ ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος, τῶν λόγων πολλαχῶς λεγομένων — ἄλλοι γάρ εἰσιν οἱ ἀπὸ νοῦ προϊόντες δημιουργικοὶ λόγοι, οἵους καὶ ὁ δημιουργὸς ἐρεῖ [41. 42] πρὸς τοὺς νέους θεούς· καὶ γὰρ τὴν ψυχὴν λέγει [37 A] κινουμένην πρὸς ἑαυτήν· καὶ ἄλλοι τινὲς οἱ ἐν τῇ ἐπιστήμῃ θεωρούμενοι, καὶ ἄλλοι τρίτην ἀπόστασιν ἀπὸ νοῦ λαχόντες, οἱ ἐν προφορᾷ διδασκαλίας ἕνεκα κινούμενοι καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας —
C εἰδὼς ὁ Τίμαιος, ὅτι τοὺς μὲν δημιουργικοὺς λόγους ὁ δημιουργὸς ὑφίστησιν, τοὺς δὲ ἐπιστημονικοὺς οὐ νῦν μέλλει γεννᾶν, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ προείληφεν αὐτούς, μόνους δὲ τοὺς ἐν προφορᾷ λόγους ποιήσεται Σωκράτους ἕνεκα, διὰ τοῦτο τοὺς περὶ τοῦ παντὸς ἔφατο ποιήσεσθαί πῃ λόγους· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ νοερῶς, ἄλλο τὸ ἐπιστημονικῶς, ἄλλο τὸ διδασκαλικῶς, καὶ τὸ πῇ τὰς διαφορὰς ταύτας ἐνδείκνυται τῶν λόγων. πάλιν τοίνυν τὸ η γέγονεν η καὶ ἀγενές ἐστιν οἳ μὲν ἐξηγήσαντο τὸ μὲν πρότερον ῆ δασύναντες, τὸ δὲ δεύτερον ψιλώσαντες, ὅσοι φασὶν αὐτὸν ἐρεῖν περὶ τοῦ παντός, καθ' ὅσον γέγονεν ἀπ' αἰτίας, εἰ καὶ ἀγενές ἐστιν, ἵνα

CMP

2 τοῦ παντὸς **MP** ut p. 217,4 7 συνέταξεν τὸ πῆ **P** 9 τὴν γὰρ **CP**: τήν γε **M** 14 γὰρ **CM**: γε **P** 17 γὰρ del s λέγει φησὶ **P**: λέγειν φησὶ **M** 18 τινὲς — ἄλλοι om **C** 20 κινούμενοι om **P** 21 τοὺς om **C** δημιουργικοὺς (ικ in lit.) **C** λόγος **C** 28 τὸ **CM**: τοῦ **P** ῆ **CP**: ἢ **M** ἢ altero loco ll. 29 ῆ **MP** δασύνοντες **M** 31 εἰ **CMP**: ἢ s

γενόμενον αὐτὸ θεωρήσαντες τὴν ἐν αὐτῷ φύσιν κατίδωμεν. καὶ ὅ γε Πλατωνικὸς Ἀλβῖνος ἀξιοῖ κατὰ Πλάτωνα τὸν κόσμον ἀγένητον ὄντα γενέσεως ἀρχὴν ἔχειν· ᾧ καὶ πλεονάζειν τοῦ ὄντως ὄντος, ἐκείνου μόνως ἀεὶ ὄντος, τοῦ δὲ κόσμου πρὸς τῷ ἀεὶ εἶναι καὶ γενέσεως ἔχοντος ἀρχήν, ἵν' ᾖ καὶ ἀεὶ ὢν καὶ γενητός, οὐχ οὕτως ὢν γενητὸς ὡς κατὰ χρόνον — οὐ γὰρ ἂν ἦν καὶ ἀεὶ ὤν — ἀλλ' ὡς λόγον ἔχων γενέσεως διὰ τὴν ἐκ πλειόνων καὶ ἀνομοίων σύνθεσιν, ἣν D ἀναγκαῖον εἰς ἄλλην αἰτίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν ἀναπέμπειν πρεσβυτέραν, δι' ἣν πρώτως ἀεὶ οὖσαν ἔστι πῃ καὶ αὐτὸς ἀεὶ ὢν καὶ οὐ μόνον γενητός, ἀλλὰ καὶ ἀγένητος· καίτοι τοῦ Πλάτωνος ἐν τοῖς ἑξῆς μηδαμοῦ λέγοντος πῶς μὲν γενητόν, πῶς δὲ ἀγενὲς τὸ πᾶν. οἱ δὲ ἀμφότερα ἐδάσυναν, ἵνα λέγοι ποιήσεσθαι τοὺς περὶ τοῦ παντὸς λόγους, ᾗ γέγονε καὶ ᾗ ἀγενές ἐστι, τὰ αὐτὰ τοῖς πρὸ αὐτῶν ἁμαρτάνοντες, εἰ μὴ ἄρα οὕτως λέγοιεν γεγονὸς καὶ ἀγένητον τὸ πᾶν κατὰ μὲν τὸ εἶδος γεγονός, κατὰ δὲ τὴν τιθήνην ἀγένητον· οὕτω γὰρ καὶ ὁ Τίμαιος ἐρεῖ [52A] τὴν μὲν ἀγένητον εἶναι, τὸν δὲ κόσμον γενητόν, ὡς ἀπὸ τοῦ θεοῦ τὸ εἶδος δεξάμενον. Πορφύριος δὲ καὶ Ἰάμβλιχος ἀμφότερα ψιλοῦσιν, ἵνα ᾖ τὸ λεγόμενον, πότερον γέγονε τὸ πᾶν ἢ ἀγενές ἐστι· τοῦτο γὰρ ἐπισκέψεται πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων· καὶ γὰρ μεγίστην ἐν τῇ ὅλῃ φυσιολογίᾳ παρέχεται συντέλειαν ὀρθῶς ὑποτεθὲν ἢ μή, τὸ γενητὸν ἢ ἀγένητον εἶναι τὸν κόσμον· καὶ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ καὶ τὰς δυνάμεις ἀπὸ ταύτης τῆς ὑποθέσεως δυνησόμεθα κατιδεῖν, ὁποῖαί τινές εἰσιν, ὡς ἔσται δῆλον ἡμῖν μικρὸν ὕστερον. E ἔσονται ἄρα οἱ λόγοι περὶ τοῦ παντὸς διδασκαλίας ἕνεκα προϊόντες ἀπ' ἀρχῆς ὁρμώμενοι ταύτης, εἴτε γέγονεν ὁ κόσμος εἴτε ἀγένητός ἐστι, καὶ ἀπὸ ταύτης τὰ ἄλλα κατὰ τὸ ἀκολουθοῦν ὑφαίνοντες.

CMP

3s *πλεονάζειν* scil. *τὸν κόσμον*: an *πλεονάζει* cum ϛ? 5 *τῷ* **C**: *τὸ* **MP** 7 *ἔχον* **C** 11 *ὢν* **CM**: *ὂν* **P** 14 *λέγῃ* **P** 15 *ἀγενής* **C** *τὰ αὐτὰ* **CP**: *τοιαῦτα* **M** 18 cf. Tim. 49A 52D 88D 19 *εἶναι* om **M** 22 *πρὸς* **C** 23 *πάντων* **P**: om **C** *ἐν τῇ ὅλῃ φυσιολογίᾳ μεγίστην* **P** 24 *μή* om **C** 27 *μικρὸν ἡμῖν* **P** | ad Tim. 27D ss 28 *τοῦ* om **P** 30s *ἀκόλουθον* **MP**

Ἀνάγκη θεούς τε καὶ θεὰς ἐπικαλουμένους εὔχεσθαι πάντα κατὰ νοῦν ἐκείνοις μὲν μάλιστα, ἑπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν [27 C].

*Πάντα τὰ πληρώματα τῶν θείων διακόσμων ἡ τοῦ ἄρρενος καὶ θήλεος διαίρεσις ἐν ἑαυτῇ συνείληφε· τὸ μὲν γὰρ μονίμου δυνάμεως αἴτιον καὶ ταυτότητος καὶ τοῦ ὄντος χορηγὸν καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῖς πᾶσι τὴν πρωτίστην ἀρχὴν ἀναδησάμενον ἐν τῷ ἄρρενι συνείληπται, τὸ δὲ προόδους παντοίας καὶ διακρίσεις καὶ ζωῆς μέτρα καὶ γονίμους δυνάμεις ἀφ' ἑαυτοῦ προϊέμενον ἐν τῷ θήλει περιέχεται. διὸ δὴ καὶ ὁ Τίμαιος εἰκότως ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς ἑαυτὸν ἀναγαγὼν κατὰ τὴν εἰς τὰ γένη ταῦτα διαίρεσιν τὰς ὅλας αὐτῶν τάξεις περιέλαβεν. ἔστι δὲ καὶ πρὸς τὴν προκειμένην θεωρίαν ἡ τοιαύτη διαίρεσις οἰκειοτάτη· τὸ γὰρ πᾶν τόδε πλῆρές ἐστι τῶν διττῶν τούτων θείων γενῶν· ὅ τε γὰρ οὐ-
F ρανὸς πρὸς τὴν γῆν, ἵνα τὰ ἄκρα παραλάβωμεν, ἄρρενος ἔχει πρὸς θῆλυ τάξιν, διότι δὴ λόγους μὲν καὶ δυνάμεις ἑκάστοις ἐνδίδωσιν ἡ τοῦ οὐρανοῦ κίνησις, δεχομένη δὲ τὰς ἐκεῖθεν ἀπορροίας ἡ γῆ λοχεύει καὶ γεννᾷ ζῷά τε καὶ φυτὰ παντοῖα, καὶ τῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν οἳ μὲν κατὰ τὸ ἄρρεν, οἳ δὲ κατὰ τὸ θῆλυ διακρίνονται, καὶ δὴ καὶ τῶν τὴν γένεσιν ἀγενήτως ἐπιτροπευόντων οἳ μὲν τῆς ἑτέρας, οἳ δὲ τῆς λοιπῆς εἰσι συστοιχίας· ὅλως δὲ πολὺς μὲν ὁ δημιουργικὸς ἐν τῷ παντὶ χορός, πολλοὶ δὲ οἱ ὀχετοὶ τῆς ζωῆς,
68 ὧν οἳ μὲν τοῦ ἄρρενος, οἳ δὲ τοῦ θήλεος ἐπιδείκνυνται τὴν μορφήν. τί δεῖ πολλὰ λέγειν; ἀπὸ γὰρ τῶν ἀπολύτων ἑξάδων τῆς τε ἀρρενωποῦ καὶ τῆς θηλυπρεποῦς ποικίλαι διακοσμήσεις καθήκουσιν εἰς τὸ πᾶν. εἰκότως ἄρα ὁ τοὺς περὶ τοῦ παντὸς λόγους ποιεῖσθαι μέλλων θεοὺς ἐπικαλεῖται καὶ θεάς, ἀφ' ὧν ἑκατέρων συμπεπλήρωται τὸ πᾶν, κατὰ νοῦν αὐτοῖς διαφερόντως τοῖς θεοῖς λεχθῆναι τὰ μέλλοντα λέγε-*

C M P

9s *δυνάμεις* om **MP** 10 *θῆλυ* **M** 11 *τοὺς* om **M** 17 *τὸ θῆλυ* **CP** *δὴ* om **P** 18 *δίδωσιν* **P** 19 *φυτὰ* **C**: *φυτᾶ* **P**: *φοιτᾶ* **M** 23 *συστοιχείας* **P** 24 cf. orac. chald. 34 25 *ἐπιδείκνυται* **C** 26 *δεῖ* **CP**: *δὴ* **M** | cf. schol. **M** | *ἀπολωλότων* **P** 28 *καθήκουσαι* **M** 30s ad structuram cf. lemma 31 *αὐτοὺς* **P**

σθαι. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀκρότατον θεωρίας τέλος, τὸ εἰς τὸν θεῖον ἀναδραμεῖν νοῦν, καὶ ὡς ἐκείνῳ πάντα προείληπται ἑνοειδῶς, οὕτω τὸν περὶ τῶν πραγμάτων διαθεῖναι λόγον. δεύτερον δὲ δὴ καὶ ἑπόμενον τούτῳ τὸ κατὰ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν καὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης φῶς διαπεράνασθαι τὴν ὅλην θεωρίαν. τὸ γὰρ ὅλον καὶ τέλεον καὶ μονοειδὲς ἐν τῷ θείῳ νῷ προϋπάρχει, τὸ δὲ μερικὸν καὶ ἀπολειπόμενον τῆς θείας ἁπλότητος * * * περὶ τὸν θνητόν ἐστι νοῦν. ἀλλὰ πῶς, φασίν, ὁ Τίμαιος ὅτι μὲν εὔχεσθαι δεῖ καὶ θεοὺς καλεῖν καὶ θεὰς μεγαλοπρεπῶς ἀνεκήρυξε, παρεὶς δὲ τοῦτο αὐτὸ καὶ οὐκ B εὐξάμενος ἐπὶ τοὺς προκειμένους εὐθὺς ἐτράπετο λόγους; ὅτι, φήσομεν ἡμεῖς, τὰ μὲν ἐν αὐτῇ τῇ βουλήσει τὸ τέλος ἔχει συνειλημμένον, τὰ δὲ μετὰ τὴν βούλησιν εἰς ἄλλην ἐνέργειαν ἀπονεύει καὶ διὰ πράξεως ἀνύει τὸ βουληθέν· ἡ μὲν γὰρ κατὰ φιλοσοφίαν ζωὴ τῆς ἡμετέρας ἤρτηται βουλήσεως, καὶ τὸ ἐλλεῖπον ἐν αὐτῇ παρὰ τὴν βούλησίν ἐστιν ἐλλείπουσαν· ἡ δὲ τῶν ἐκτὸς περιποίησις καὶ δευτέρας ἐνεργείας δεῖται μετὰ τὴν βούλησιν· οὐ γὰρ ἐν ἡμῖν αὐτῶν κεῖται τὸ τέλος. τούτων τοίνυν τῶν ἐν τῷ βούλεσθαι τὴν τελειότητα πᾶσαν ἐχόντων καὶ τὸ τῆς εὐχῆς ἂν θειήμεθα δικαίως· ἡ γὰρ βούλησις τῆς εὐχῆς ἔφεσίς ἐστι τῆς εἰς θεοὺς ἐπιστροφῆς· ἡ δὲ ἔφεσις αὕτη συνάγει τὴν ἐφιεμένην ψυχὴν καὶ συνάπτει πρὸς τὸ θεῖον, ὃ δὴ πρώτιστον ἔργον ἡμῖν ἐφαίνετο τῆς εὐχῆς. οὐκ ἄρα βουληθῆναι δεῖ πρότερον, εὔξασθαι δὲ ὕστερον, ἀλλ' ἅμα τε βούλεταί τις καὶ τὴν εὐχὴν ἔχει κατὰ τὸ τῆς βουλήσεως μέτρον, ὃ μὲν μᾶλλον, ὃ δὲ ἧττον. ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς ἀληθοῦς εὐχῆς ἔργον, τὸ κοινὰ τοῖς θεοῖς ὑπάρχειν ταῦτα, ὑπὲρ ὧν εὐχόμεθα, κατά τε τὰς δυνάμεις καὶ τὰς ἐνεργείας, καὶ συναποτελεῖν ἡμᾶς αὐτὰ τοῖς θεοῖς, οἷον εἴ τις εὔχοιτο τοῖς ἀποκόπτουσι τὴν ὕλην καὶ C ἀφανίζουσι τὰς ἀπὸ τῆς γενέσεως κηλῖδας, αὐτὸς δὲ διὰ

CMP

2 *νοῦν* om **C** *ἐν ἐκείνων* **P** sic 3 *μονοειδῶς* **MP** 5 *διαπεράναντες* **C** 8 possis ⟨*καὶ τελειότητος*⟩ *θνητόν* **CM**: *λοιπόν* **P** *φησὶ* **C** 9 *δεῖ* om **P** 12 *βουλῆι* **M** 13 *καὶ εἰς ἄλλην* **P** 18 *αὐτῶν* **P** 20 *θείμεθα* **MP** 22 *ἐφεμένην* **C** 22ss cf. p. 212, 30ss 25 *βεβούληταί* **MP** 30s cf. p. 38, 1ss infra 331B in Crat. 121 p. 76, 8 orac. chald. 53 31 *κηλίδας* ll.

τῶν καθαρτικῶν ἀρετῶν τοῦτο διαφερόντως ἐπιτηδεύοι, πάντως ὁ τοιοῦτος ὁμοῦ τοῖς θεοῖς ἐπιτελεῖ τὴν ἀπόλυσιν τῶν ὑλαίων δεσμῶν. τοῦτο δὴ οὖν καὶ ὁ Τίμαιος ἐνταῦθα ποιεῖ· ἃ γὰρ εὔχεται τοῖς θεοῖς ἐπιτελεῖν, ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀποπληροῖ κατὰ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν διατιθεὶς ἑπομένως τῷ τῶν θεῶν νῷ τὸν σύμπαντα λόγον.

Καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν ταύτῃ παρακεκλήσθω· τὸ δὲ ἡμέτερον παρακλητέον, ᾗ ῥᾷστ᾽ ἂν ὑμεῖς μὲν μάθοιτε, ἐγὼ δὲ ᾗ διανοοῦμαι μάλιστα περὶ τῶν προκειμένων ἐνδειξαίμην [27D].

Ἡ προτροπὴ τῶν ἀκουόντων ἑπομένως γίνεται ταῖς εὐχαῖς· δεῖ γὰρ τὸ πληροῦν ἐξηρτημένον τῶν οἰκείων αἰτίων προανεγείρειν τὰ δεξόμενα καὶ ἐπιστρέφειν εἰς ἑαυτὸ πρὸ τῆς πληρώσεως, ἵνα ἐπιτηδειότερα γενόμενα λιπαρῶς ἀντιλάβηται τῶν ἐνδιδομένων νοήσεων. τοῦτο γὰρ αὐτοῖς μὲν τελεωτέραν τὴν μετουσίαν, τῷ δὲ διδόντι ῥᾴονα τὴν δόσιν ἀπεργάζεται. καὶ μὴν καὶ τοῦτο αὐτὸ τὸ τῆς ῥαστώνης πρέπον ἐστὶ τοῖς τὴν ὅλην δημιουργίαν μιμησομένοις, ἀφ᾽ ἧς
D *πάντα πρόεισιν ἐν ἑαυτῇ μενούσης καὶ εὐφραινομένης ἐπὶ τοῖς ἀποτελέσμασιν αὐτῆς κινουμένοις. ἔτι δὲ τὸ μίαν σειρὰν ἀποτελεῖν διὰ τῆς τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρότερα συναφῆς τὴν δημιουργικὴν ἀπεικονίζεται σειρὰν τὴν διήκουσαν ἄχρι τῶν ἐσχάτων· εἰ γὰρ οἱ μὲν ἀκροαταὶ κατὰ τὸν νοῦν τοῦ Τιμαίου δέξονται τὸν λόγον, ὁ δὲ Τίμαιος κατὰ τὸν νοῦν τῶν θεῶν διαθήσει τὴν ὅλην πραγματείαν, ἀτεχνῶς ἐφ᾽ ἕνα νοῦν καὶ μίαν νόησιν τὴν ὅλην ἀναφέρεσθαι συμβήσεται συνουσίαν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ αὐτοκίνητον ἱκανῶς διὰ τούτων ἐπιδείκνυται τῶν ψυχῶν, ὅτι κινούμεναι παρὰ θεῶν καὶ ἑαυτὰς κινοῦσι καὶ ἀφ᾽ ἑαυτῶν προβάλλουσι*

CMP

1 *ἐπιτηδεύει* **P** 2 *ἀποτελεῖ* **M** *ἀπόλυσιν* **MP**: *ἀπό* **C** sic 7ss *παρακεκλήσθω· ἕως τοῦ· περὶ* **C** 8 *ὑμέτερον* **P** *μάθητε* ς cum paucis Plat. ll. 9 *μάλιστ᾽ ἂν* Plat. libri praeter (ΘSY*sr*) 11 *τροπὴ* **P** 12 *ἐξηρτημένως* **MP** 17 *τὸ* om **MP** 20 *τοῖς αὐτῆς ἀποτελέσμασι κινουμένοις* **P** 24 *δέξωνται* **P** *τὸν* om **C** 25 *διατίθησι* **C** 26 s *συμφήσεται* **C** 27 *τὸ* om **M**

*τὰς ἐπιστήμας· τὸ γὰρ ᾗ διανοοῦμαι τὴν ἀπὸ τῆς αὐτ-
εξουσίου ζωῆς ὡρμημένην ἐνέργειαν ἐπιδείκνυσιν.*

*Ἔστιν οὖν δὴ κατά γε ἐμὴν δόξαν πρῶτον διαι-
ρετέον τάδε* [27 D].

*Πυθαγόρειος ὁ Τίμαιος καὶ σῴζων τὸν τύπον τῶν Πυθ-
αγορείων λόγων εὐθὺς ἐκ προοιμίων ἐπιδείκνυται. Σωκρά-
της μὲν γὰρ οὐ τὰς ἑαυτοῦ δόξας ἀποφαντικῶς εἰς τοὺς
ἄλλους ἐξέφερεν, ἀλλὰ τὰς ἐκείνων ἐννοίας ἀνακαθαιρόμενος
διαλεκτικῶς τὴν ἀλήθειαν ἐξέφαινεν· ὅς γε καὶ μηδὲν εἰδέ-* E
*ναι πρὸς αὐτοὺς ἔλεγε πλὴν τοῦ διδόναι λόγον καὶ λαμβά-
νειν. Τίμαιος δέ, ἅτε καὶ πρὸς ἄνδρας ἔμφρονας τοὺς λό-
γους ποιούμενος, ἑαυτοῦ δόγμα φησὶν ἐκφέρειν, οὐδὲν τὰς
ἀλλοτρίας γνώμας πολυπραγμονῶν, ἀλλὰ μίαν τὴν τῆς ἐπι-
στήμης ἀτραπὸν μεταχειριζόμενος. καὶ μὴν καὶ ἡ δόξα πάνυ
πρόσφορος ἐνταῦθα καὶ ἑπομένως τοῖς ἔμπροσθεν ῥηθεῖσι
παρείληπται· τῆς γὰρ λογικῆς πάσης ψυχῆς τὸ μέν ἐστι
νοῦς, τὸ δὲ διάνοια, τὸ δὲ δόξα, καὶ ὃ μὲν συνάπτεται τοῖς
θεοῖς, ἣ δὲ προβάλλει τὰς ἐπιστήμας, ἣ δὲ ἐκδίδωσιν εἰς
ἄλλους. ταῦτ᾽ οὖν καὶ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐγνωκὼς διὰ μὲν τῶν
εὐχῶν τὸν ἑαυτοῦ νοῦν ἐνήρμοσε τῷ νῷ τῶν θεῶν· τοῦτο
γὰρ ἐδήλου τὸ πάντα κατὰ νοῦν μάλιστα μὲν θεοῖς,
ἑπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν* [27 C]. *διὰ δὲ τῶν παρακλή-
σεων τὸ διανοητικὸν ἀνήγειρε τῶν ψυχῶν· τὸ γὰρ ᾗ διανο-
οῦμαι τοιαύτην ἔχει ἔνδειξιν. λείπεται δὴ τὸ δοξαστικόν,
ὃ παρὰ τῆς διανοίας τὴν ἐπιστημονικὴν διαίρεσιν ὑποδεξά-
μενον καὶ ἐπ᾽ ἄλλους αὐτὴν μετοχετεύει· τοῦτο δὲ οὐκ ἔστιν
ἀμφίβολον οὐδὲ περὶ τὰ αἰσθητὰ μεριζόμενον οὐδὲ ἐν ὑπο-* F
*λήψεσι μόναις τὴν εἴδησιν ἀφωρισμένην ἔχον, ἀλλὰ πεπλη-
ρωμένον μὲν ἀπὸ νοῦ καὶ διανοίας, τὸν δὲ δημιουργικὸν
λόγον θεωροῦν καὶ διακρῖνον τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν.
ἔστι δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τὸ παράδειγμα τοῦ λέγοντος ἱκανῶς*

C M P

2 *ὁρμωμένην* **MP** 3 *δὴ* om 𝔗F(S*s*) Pl. *κατ᾽ ἐμὴν* Plat. 6 *εὐθὺς ἐκπιδείκνυται* **P** sic 7 *ἑαυτῶν* **C** 8 *ἀνακαθαιρομένας* **M** 9 ss cf. Plat. Prot. 336 C 11 *καὶ* fort. del 12 *δόγματα* **P** 13 s cf. Parmenid. frg. 4 Diels 18 *ὁ δὲ προσβάλλει* **P** 19 *ὁ* om **CM** 24 *δικαστικὸν* **C** 30 *διακρίνον* **M**: *διακρίνων* **C**

ἀπεικασμένα· νοῦς τε γὰρ ἐκεῖ βασιλικὸς προηγεῖται, καθ' ὃν ἥνωται τοῖς νοητοῖς, καὶ διάνοια, τὰ πληρώματα τῶν εἰδῶν ἐν ἑαυτῇ συνέχουσα, καὶ δόξης ἡ πρωτίστη καὶ ἑνοειδὴς αἰτία· δι' ὃ

νῷ μὲν κατέχει τὰ νοητά,
αἴσθησιν δὲ ἐπάγει κόσμοις,

ὥς φησι τὸ λόγιον, ἢ ὡς ὁ Πλάτων [39 E]· ᾗπερ
69 οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον καθορᾷ,
τοσαύτας διενοήθη καὶ τόδε τὸ πᾶν σχεῖν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ διάκρισις τῶν ὄντων καὶ γιγνομένων ἀκόλουθός ἐστι τοῖς προειρημένοις· μετὰ γὰρ θεοὺς καὶ θεὰς καὶ τὴν ἄρρητον ἐν ἐκείνοις ἰδιότητα τῶν δύο τούτων γενῶν ἡ τοῦ ὄντος καὶ τῆς γενέσεως χώραν ἔχει διάκρισις. τὸ μὲν γὰρ ὂν οἰκεῖόν ἐστι πρὸς τὴν κρείττονα τῶν θεῶν τάξιν, ἀεὶ καὶ κατὰ ταὐτὰ ἑστὸς καὶ νοητὸν ὄν, ἡ δὲ γένεσις πρὸς τὴν καταδεεστέραν, ἀφ' ἧς ἡ ἄπειρος πρόοδος καὶ ἡ παντοία μεταβολὴ τὴν ὑπόστασιν κομίζεται. τίς οὖν ἡ διαίρεσις αὕτη καὶ τίνα τρόπον γέγονε; πότερον ὡς ὅλου τινὸς εἰς μέρη πεποίηται τὴν τομήν, ἢ ὡς γένος εἰς εἴδη διεῖλεν, ἢ ὡς εἰς πλείω σημαινόμενα μίαν τινὰ φωνήν, ἢ ὡς οὐσίαν εἰς συμβεβηκότα, ἢ ἀνάπαλιν ὡς συμβεβηκὸς εἰς οὐσίας; ταῦτα γάρ ἐστιν ἃ θρυλεῖν εἰώθασί τινες εἴδη τῆς διαιρέσεως. ὡς μὲν οὖν συμβεβηκὸς εἰς οὐσίας ἢ ὡς οὐσίαν εἰς συμβεβη-
B κότα τέμνειν τό τε ὂν καὶ τὴν γένεσιν γελοῖον· οὐδαμῶς
γὰρ προσήκει τῷ ἀεὶ ὄντι τὸ συμβεβηκός. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὡς φωνὴν εἰς σημαινόμενα διαιρετέον· ποίαν γὰρ φωνὴν κοινὴν ὁ Πλάτων λαβὼν τό τε ἀεὶ ὂν καὶ τὸ γιγνόμενον διεῖλεν; οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ ἄρα λέγοι τις τὸ τί· τοῦτο δὲ οὐ Πλατωνικόν, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς Στωϊκῆς εἵλκυσται συνηθείας. τί οὖν; ὡς ὅλον εἰς μέρη διεῖλε; καὶ τί ποτ' ἂν ἐστιν ἐκεῖνο, ὃ σύγκειται ἐκ τοῦ ἀεὶ ὄντος καὶ γινομένου; πῶς δ' ἂν

C M P

1 ἐκεῖ om **C** | cf. Phil. 30 D 2 ἕνωται **P** 4 s διὸ νῷ **C**: δι' ὃν ὧ **MP** 5 s cf. orac. chald. 14 8 κα|ρᾷ **C** 9 cf. infra 272 E 14 θείων **MP** 15 ταῦτα **MP** 20 prius εἰς om **C** 21 οὐσίαν **M** 22 θρυλλεῖν **P** 26 εἰς om **C** init. pag. 29 cf. Plotin. enn. 6, 1, 25 30 ἂν om **MP** ἐκεῖνο τὸ ὅλον **MP**

παράδειγμα καὶ εἰκὼν μιᾶς εἴη συμπληρωτικὰ συστάσεως; αὐτὸ δὲ τὸ ὂν ἀεὶ πῶς ἂν εἴη μέρος τινός, ἀμέριστον ὂν καὶ ἡνωμένον καὶ ἁπλοῦν; ἀμερὲς γὰρ οὐδενός ἐστι μέρος, ὃ μή ἐστιν ἐκ πάντων ἀμερῶν· τὸ δὲ γενητὸν μεριστόν· οὐκ ἄρα τοῦτό τε καὶ τὸ ἀεὶ ὂν ἑνὸς ἔσται μέρη. ἀλλ' ὡς γένος ἓν εἰς εἴδη; καὶ πῶς ἐν οἷς τὸ πρότερον καὶ ὕστερον, τούτων κοινόν ἐστι γένος; τὸ γὰρ ἀεὶ ὂν προηγεῖται κατ' αἰτίαν τοῦ γινομένου, καὶ τούτου μὲν οὐκ ὄντος ἔστιν ἐκεῖνο, μὴ ὄντος δέ, ὃ μηδὲ θέμις εἰπεῖν, τοῦ ἀεὶ ὄντος, οἴχεται καὶ ἡ γένεσις. πῶς δὲ καὶ ἓν γένος ἐστὶ τῶν τε πρωτίστων καὶ τῶν ὑστάτων; ἡ γὰρ ἀπὸ γενῶν εἰς εἴδη διαίρεσις ἐν τοῖς μέσοις ἐστὶ λόγοις τοῖς ψυχικοῖς, τὰ δὲ πρὸ τῆς ψυχῆς ἐν κρείττοσιν ὑφέστηκε γένεσιν, καὶ τὰ μετὰ ψυχὴν ἐν τοῖς C *κατατεταγμένοις ἔχει τὴν οὐσίαν. πῶς ἂν οὖν τὸ ὂν αὐτὸ καὶ τὸ γινόμενον ὑφ' ἓν τάττοιτο γένος; τί δὲ καὶ τοῦτο ἔσται; ὂν μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν, ἵνα μὴ τὸ γιγνόμενον ἐν τῷ ὄντι τάττηται, τὸ μηδέποτε ὄν· ἓν δὲ αὖ [τὸ τὸ ὂν] οὐκ ἔσται, διότι πᾶν γένος διαιρεῖται διαφοραῖς οἰκείαις καὶ ἤτοι δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ τὰς διαφορὰς προείληφε· τὸ δὲ ἓν οὔτε δυνάμει τὰς διαφορὰς ἔχειν θέμις, ἵνα μὴ ἀτελέστερον ᾖ τῶν δευτέρων, οὔτε ἐνεργείᾳ, ἵνα μὴ πλῆθος ἔχῃ· κρεῖττον δὲ ὅλως ἀποπεφασμένον καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας οὐδετέρως ἂν ἔχοι τὰς διαφοράς, ὥστε οὐδ' ὅλως ἂν εἴη τοῦ ἑνὸς διαίρεσις. τί οὖν ἐροῦμεν; ἦ διαίρεσιν μὲν οὐδεμίαν πεποιῆσθαι τὸν Πλάτωνα νῦν, διάκρισιν δὲ ἀφοριστικὴν τοῦ τε ἀεὶ ὄντος καὶ τοῦ γιγνομένου, τί ποτέ ἐστιν ἑκάτερον αὐτῶν. τὸ γὰρ διαιρετέον τῷ διευκρινητέον ταὐτόν μοι δοκεῖ σημαίνειν· ἐπεὶ γὰρ διαλέξεται περί τε τοῦ κόσμου καὶ τοῦ δημιουργοῦ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ παραδείγματος, βούλεται χωρὶς μὲν ἀφορίσασθαι τὸ ὂν ἀεί, χωρὶς δὲ τὸ γιγνόμενον, ἵνα διὰ τῶν δοθέντων ὅρων ἔχωμεν οὗ μὲν τὸν κόσμον, οὗ δὲ τὸν δημιουργόν, οὗ δὲ τὸ παράδειγμα τακτέον,* D

CMP

1 *στάσεως* **P** 2 priore loco *ὂν* **MP**: *ὅλον* **C** 3 *μέρους* **P** 9 *δέ* om **M** 13 *ἐν τοῖς — 14 τὴν* om **C** 16 *ἔσται* **C** 17 *τὸ ὂν* del s an *αὖ τὸ ὄν*? Kroll 24 *ἢ* ll. 27 *ταυτό* **P** 29 s *χωρὶς μὲν βούλεται* **M**

καὶ μὴ συγχέωμεν τὰς τῶν πραγμάτων τάξεις, ἀλλὰ διακρίνωμεν αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων ᾗ πεφύκασιν ἕκασται. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ Φιλήβῳ [23 C] *πεποίηκε· ζητῶν γὰρ περί τε νοῦ καὶ ἡδονῆς καὶ τοῦ μικτοῦ βίου, τίς ἀμείνων, τὰ γένη παρέλαβεν αὐτῶν, τὸ πέρας τὸ ἄπειρον τὸ μικτόν· οὕτως γὰρ ἡ ἑκάστου τάξις ἂν γένοιτο φανερά· καὶ ἀπὸ τῶν γενῶν τὴν ἰδιότητα δεδήλωκεν αὐτῶν. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ πέρας καὶ ἄπειρον ἀπὸ θεῶν ἀρξάμενα διὰ πάντων ἐφοίτα τῶν ὁπωσοῦν ὄντων· ἦν γὰρ καὶ ἐν νοητοῖς ταῦτα κατὰ τὴν μόνιμον τῶν νοητῶν καὶ τὴν γεννητικὴν αἰτίαν, ἦν καὶ ἐν νοεροῖς κατὰ τὴν πατρικὴν καὶ μητρικὴν τῶν νοερῶν θεῶν ἀρχήν, ἦν καὶ ἐν τοῖς ὑπερκοσμίοις κατὰ τὴν δημιουργικὴν μονάδα καὶ ζῳογονικὴν δυάδα καὶ τελευταῖον κατὰ τὰς ποιητικὰς καὶ γονίμους δυνάμεις. ἐνταῦθα δὲ τὸ ὂν καὶ γιγνόμενον οὔτε ἀπὸ θεῶν ἄρχεται· κρείττους γάρ εἰσιν αἱ*
E *τῶν θεῶν ἑνάδες τοῦ ὄντος, καὶ πρὸ τούτων αὐτὸ τὸ ἓν ἐξῄρηται τῶν ὄντων ἁπάντων, οὐδὲ μετεχόμενον ὑπ' αὐτῶν, ὥσπερ αἱ μετ' αὐτὸ καὶ ἀπ' αὐτοῦ μεθεκταὶ λέγονται καὶ εἰσὶν ὑπὸ τοῦ ὄντος ἑνάδες· οὔτε ἄχρι τῶν ἐσχάτων διήκει· τὴν γὰρ ὕλην οὔτε ὂν ἀεὶ φάναι δυνατόν, ἣν τὸ μὴ ὂν εἰώθαμεν καλεῖν, οὔτε γιγνόμενον, ἣν μηδὲ πάσχειν δυνατόν, ἵνα μὴ παντάπασιν οἴχοιτο ἀπολομένη. τοῦτο μὲν οὖν καὶ εἰσαῦθις εἰρήσεται, ὅτι τε διαίρεσις οὐκ ἔστιν ἑνός τινος καὶ ὅτι ἀναγκαῖον ἔχει τὸν ἀφορισμὸν τῶν διττῶν τούτων γενῶν ἡ προκειμένη θεωρία πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἵν' ὥσπερ ἐκ γεωμετρικῶν ὑποθέσεων ἐπὶ τὴν τῶν ἀκολούθων ἐξέτασιν ὁ λόγος προϊὼν τήν τε τοῦ παντὸς ἀνεύρῃ φύσιν καὶ τὴν πατρικὴν αὐτοῦ καὶ παραδειγματικὴν αἰτίαν· εἰ γὰρ γενητὸν τὸ πᾶν, ὑπ' αἰτίου γέγονεν· ἔστιν ἄρα δημιουργικὸν αἴτιον τοῦ παντός· εἰ ἔστι δημιουργός, ἔστι καὶ παράδειγμα τοῦ κόσμου, πρὸς ὃ δεδημιούργηκεν ὁ*

C M P

4 *τε* om **P** 10 *μόνιμον* **CM**: *γόνιμον* **P** alterum *τὴν* fort. del Kroll *γεννητικὴν* **CM**: *νοητικὴν* **P** 11 *νοερῶν* om **P** 11 s *μητρικὴν ἀρχὴν τῶν νοερῶν θεῶν* **M** 12 s *δημιουργικὴν* **CP**: *μοναδικὴν* **M** 17 *αὐτῶν* **CM**: *αὐτὸ* **P** 19 *ἄχρι*—20 *οὔτε* om **C** 20 s in primis Plotin. enn. 1, 8, 3. 3, 6, 7 al. 22 *οἴχηται ἀπολουμένη* **C** *τε* **CM**: *δὲ* **P**

ξυνιστὰς τὸ πᾶν. καὶ οὕτως ἐφεξῆς καὶ ὁ περὶ τούτων εἰσάγεται λόγος, καὶ τελευτᾷ δὴ καλῶς ἡμῖν εἰς θεολογίαν ἡ F
φυσικὴ θεωρία.

Τί τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, καὶ τί τὸ γενόμενον μέν, ὂν δὲ οὐδέποτε; [27 D]

Οἱ μὲν πάντα τὰ ὄντα ὁπωσοῦν εἴτε παραδειγματικῶς εἴτε εἰκονικῶς ἔφαντο διὰ ταύτης περιλαμβάνεσθαι τῆς διακρίσεως, οἱ δὲ οὐ πάντα. καὶ τῶν ἐξηγητῶν ἀντιλογίαι πρὸς ἀλλήλους οὐκ ὀλίγαι περὶ τούτου γεγόνασιν. ἡ μ ε ῖ ς δὲ οὐκ ἂν γνοίημεν, ποτέρως προσήκει λέγειν, εἰ μὴ τῶν λέξεων ἑκάστην αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐξετάσαιμεν. φέρε οὖν ἀπ' ἀρχῆς ἕκαστον τῶν ῥημάτων ἐφ' ἑαυτοῦ τίνα δύναμιν ἔχει κατα- 70
νοήσωμεν. πρῶτον οὖν τὸ τί βούλεται μὲν ὁρικὸν εἶναι· τὸ γὰρ τί ἐστιν ἐν τοῖς ὁρισμοῖς προτάττειν εἰώθαμεν, καὶ οὐχὶ γένος ἐστίν, ὡς οἴεται Σ ε υ ῆ ρ ο ς ὁ Π λ α τ ω ν ι κ ό ς, λέγων τοῦ ὄντος καὶ γινομένου τοῦτο εἶναι γένος τὸ τί, σημαίνεσθαι δὲ ὑπ' αὐτοῦ τὸ πᾶν· οὕτως γὰρ ἂν καὶ τὸ γιγνόμενον εἴη πᾶν καὶ τὸ ἀεὶ ὄν. ἀπορίαν δὲ ἡμῖν ἐμποιεῖ ταύτην, ἣν καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν, τί δήποτε μὴ πρὸ τοῦ τί ἐστιν ὁ Πλάτων τὸ εἰ ἔστι παραδέδωκε· πόθεν γάρ, ὅτι ἐστὶ τὸ ἀεὶ ὄν; τοῦτο δὲ ὁ τῶν ἀποδεικτικῶν βούλεται νόμος, ἐν οἷς ἀγνοεῖται τὸ εἰ ἔστι, πρὸ τοῦ τί ἐστιν αὐτὸ τοῦτο σκοπεῖν. ῥητέον οὖν, ὅτι τάχα μὲν οὐκ ᾠήθη τοῦτο δεῖσθαι τῆς παρ' ἑαυτοῦ κατασκευῆς ὁ Τίμαιος· εἶχε γὰρ αὐτὸ τῇ προτεραίᾳ παρὰ Σωκράτους ἐν τοῖς περὶ ψυχῆς λόγοις παραμυθίας ἠξιωμένον, ἐν οἷς ἀπεδείκνυ τὴν ψυχὴν ἀγένητον καὶ ἄφθαρτον οὖσαν ⟦καὶ⟧ διὰ τὴν πρὸς τὰ ὄντα συγγένειαν, ὧν ἐφάπτε-

C M P

2 *καλὸν* **C** 4 *ὂν μὲν ἀεὶ* nonnulli Plat. ll. 5 *γενόμενον* libri, sed *γιγνόμενον* in commentariis et infra 84 C *γιγνόμενον μὲν ἀεὶ* A 𝔗 F Plat.: *γιγνόμενον μὲν* *ς Plat.; sed cf. p. 233, 19 et infra 84 C 8 *ἐξηγητῶν* om **M** 9 *τοῦτο* **C** 12 *ἐφ' ἑαυτοῦ* om **P** *ἔχοι* **P** 12 s *κατανοήσομεν* **M** 13 *ὁριστικὸν* **P** 15 s cf. p. 224, 28 s 17 *γενόμενον* **P** 18 *ἣν* ς: om **C**: *ἢ* **P**: *ἡ* **M** 20 *παρενέδωκε* **P** ad *πόθεν γάρ, ὅτι* cf. infra 97 E et Diels in indice ad Simplic. in phys. s. u. *πόθεν* 24 cf. rep. X 611 DE 25 *παρὰ τοῦ σωκράτους* **M** 26 s *οὖσαν καὶ ἄφθαρτον* **MP**

ται φιλοσοφοῦσα, καὶ ἐν οἷς ἄλλο μὲν ἐδείκνυ τὸ παντελὲς B *ὂν καὶ ὄντως ἐπιστητὸν καὶ ἄλλο τὸ πῇ μὲν ὄν, πῇ δὲ μὴ ὂν καὶ διὰ τοῦτο δοξαστὸν ὑπάρχον, ἄλλο δὲ τὸ μηδαμῶς ὂν καὶ ἄγνωστον παντελῶς, καὶ ἐν οἷς τὴν γραμμὴν εἰς τέτταρα διῄρει, νοητὸν διανοητὸν αἰσθητὸν εἰκαστόν, ἐν οἷς καὶ περὶ τἀγαθοῦ διαλεγόμενος ἔλεγεν αὐτὸ βασιλεύειν ἐν τῷ νοητῷ τόπῳ καθάπερ ἐν τῷ ὁρατῷ τὸν ἥλιον. τάχα δὲ καὶ ὁ προλαβὼν περὶ εὐχῆς λόγος ἀπόδειξίς ἐστι τοῦ εἶναι τὸ ἀεὶ ὄν· εἰ γὰρ εἰσὶ θεοί, ἀναγκαῖον εἶναι καὶ τὸ ὄντως ὄν· τοῦτο γάρ ἐστι τοῖς θεοῖς ἡνωμένον, ἀλλ' οὐχὶ τὸ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. μᾶλλον δὲ καὶ πρὸ τούτων ἐν ταῖς κοιναῖς ἡμῶν ἐννοίαις ἀπόκειται τὸ εἶναί τι ἀεὶ ὄν. πόθεν γὰρ τὸ γιγνόμενον γίγνεται, ἢ ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ὄντος; εἰ γὰρ καὶ ἐκεῖνο γίγνοιτο, ὑπ' ἄλλου τινὸς ὄντος γενήσεται καὶ ἤτοι ἀεὶ ὄντος ἢ γιγνομένου καὶ αὐτοῦ, ὥστε ἢ ἐπ' ἄπειρον χωρήσομεν, ἢ κύκλῳ ἡ γένεσις, ἢ ἔστι τὸ ἀεὶ ὄν. ἀλλ' οὔτε* ⟦*δὲ*⟧ *ἐπ' ἄπειρον προϊέναι θέμις· ἐκ γὰρ ἑνὸς πάντα καὶ μιᾶς ἀρχῆς· οὔτε κύκλῳ ἡ γένεσις, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ κρείττω καὶ χείρω γίγνηται καὶ αἴτια καὶ* C *ἀποτελέσματα· λείπεται ἄρα ἀεὶ εἶναι τὸ ὄν. διὰ τί οὖν, φαίη τις ἄν, μὴ ἐκ τοῦ ἑνὸς ἡ γένεσις; ὅτι, φήσομεν, ἐκ τοῦ ἑνὸς παντελῶς τὸ πλῆθος παράγειν εὐθὺς ἄτοπον. δεῖ οὖν εἶναι τὸ ὄντως ὄν, ὃ πρώτως ἀπ' αὐτοῦ πρόεισιν, ἵνα μὴ τὸ πρώτιστον τῶν ἐσχάτων αἴτιον ᾖ μόνον, ἀλλὰ πρὸ τούτων τοῦ ὄντος, ἐξ οὗ καὶ ἡ γένεσις. τὸ δὲ ἀληθέστατον ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἐστίν, ὅτι νῦν μὲν ὡς ὑπόθεσιν λαβὼν εἶναι τὸ ἀεὶ ὂν ὡρίσατο, καθάπερ ὁ γεωμέτρης τὸ σημεῖον εἶναι θέμενος ὡρίσατο· μετὰ δὲ τοὺς περὶ τῆς κοσμοποιίας λόγους ἀναλαβὼν αὐτὸ τοῦτο ἀποδείκνυσιν, ὅτι ἐστὶ τὸ ἀεὶ ὄν· τὰ δὲ καθήκοντα τῇ φυσιολογίᾳ τηρῶν ἐξ ὑπο-*

CMP

1 *φιλοσοφοῦσαν* **C** *παντελῶς* Kroll ex Pl. 1ss cf. rep. V 477. 478 2 *οὕτως* **P** 4ss cf. rep. VI 509DE 7 *τάχα* **MP**: *τὰ* **C** 11 *οὕτως* **P** 15 *ὄντως* priore loco **MP** 17 *δὲ* del Kroll: *δὴ* s 20 *ἀεὶ* om **P** rectius *εἶναι τὸ ἀεὶ ὄν* 25ss cf. Tim. 27D—31B 27 an *ὡρίσατο* ⟨*αὐτὸ*⟩? *καθάπερ* — 28 *ὡρίσατο* om **P** | cf. p. 236, 30ss 28 *περὶ τῆς* om **M** 29 *λόγους* om **C** 29s cf. Tim. 28B

θέσεως πρόεισι ταύτης καὶ τὰ ἑπόμενα αὐτῇ δείκνυσιν. ἔστι
γὰρ ἐξ ὑποθέσεως ἐπιστήμη †καὶ αὔτη καὶ δεῖ τὰς ὑποθέσεις
αὐτῶν προειλῆφθαι τῶν ἀποδείξεων. ἐν μὲν οὖν τοῖς περὶ
τῆς ὕλης λόγοις ἀποδείξει μὴ μόνον εἶναι τὴν ὕλην, ἀλλὰ
καὶ τὸ ὄν, μικρὸν δὲ ὕστερον ἐκ μιᾶς τῶν ὑποθέσεων, τῆς
τρίτης, δείξας, ὅτι ἔστι τοῦ κόσμου δημιουργός, ἔχει διὰ
τοῦτο καὶ τὸ ἀεὶ ὂν εἶναι πρὸ τοῦ γενητοῦ, καὶ πάλιν ἐκ τῆς
τετάρτης ἀποφαίνει τὸν δημιουργὸν πρὸς ἀίδιον παράδειγμα
δεδημιουργηκέναι τὸ πᾶν, αὐτὸ δὲ καθ' αὑτὸ τὸ εἶναι τὸ ἀεὶ D
ὂν πρὸ τῶν γενητῶν ἐν ἐκείνοις ἀποδείξει τοῖς λόγοις, οἷς
εἴπομεν [p. 228, 28s]. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. Αὐτὸ δὲ
τὸ ὂν ἀεὶ πότερον τὸν νοητὸν πάντα σημαίνει κόσμον ἢ τὸν
δημιουργὸν ἢ τὸ παράδειγμα τοῦ παντός; ἄλλοι γὰρ ἄλλως
ὑπέλαβον. καὶ εἰ μὲν τὸ νοητόν, πόθεν τε ἄρχεται καὶ ποῖ
πρόεισι τὸ νοητὸν πλάτος; εἰ δὲ τὸ παράδειγμα, πῶς ὁ
δημιουργὸς οὐκ ἔστιν ἀεὶ ὄν, εἴπερ ἄλλο τὸ παράδειγμα καὶ
ὁ δημιουργός; εἰ δὲ ὁ δημιουργός, πῶς τὸ παράδειγμα οὐ
τοιοῦτον; ὅτι μὲν οὖν τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον ἐν τῷ ἀεὶ
ὄντι τακτέον, ἐναργῶς ὁ Πλάτων φησί [28 C 29 A]· πρὸς
πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκτηνάμενος αὐτὸν
ἀπειργάζετο, πρὸς τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον,
ἢ πρὸς τὸ γεγονός; καὶ ἐπέκρινεν εὐθύς· εἰ μὲν δὴ κα-
λός ἐστιν ὁ κόσμος ὅ τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον
ὡς πρὸς τὸ ἀίδιον ἔβλεπεν· εἰ δέ, ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν,
πρὸς τὸ γεγονός· εἰ οὖν τοῦτο μὴ θέμις εἰπεῖν, ἀεὶ ὂν
ἐστι τὸ παράδειγμα τοῦ παντός. ὅτι δὲ καὶ ὁ δημιουργὸς
τῆς αὐτῆς ἐστι ταύτης μοίρας, δῆλον ἐκεῖθεν· τὴν ψυχήν,
ἣν ὁ δημιουργὸς ὑφίστησι, πρώτην αὐτὸς διαρρήδην ἀπο- E
καλεῖ [34 C] τῶν γενομένων καὶ γένεσιν αὐτῆς παραδίδωσιν·

CMP

2 *καὶ αὐτὴ* uel *καὶ ταύτῃ* temptauit Kroll 3 *αὐτῆς* ll.: em Kroll 5 cf. Tim. 28 AB 6 *δείξας* om **P** 6s *καὶ διὰ τοῦτο* **C** 7 *ἐκ τῆς* **CM**: *αὐτῆς* **P** 7s cf. Tim. 29 A 9 *αὐτὸ τὸ* **C**: *ἑαυτὸ τὸ* **P**: *αὐτὸ* **M** 10 *ὂν πρὸ* ς: *ὂν τὰ πρὸ* **CMP** 13.14 *τὸ* **CM**: *τὸν* **P** 14 *ποῖ* **C**: *ποῦ* **MP** 16 *οὐκ*—17 *δημιουργός* (prius) om **C** 17 *οὐ* om **C** 20 *πρότερον* **P** ad *τεκτηνάμενος* cf. infra 97 D 21 *πότερον πρὸς* Pl. *κατὰ ταὐτὰ* ς: *κατ' αὐτὰ* **CMP** 23 *ὅδε ὁ κόσμος* Pl. 24 *ὃ μηδ' εἰπεῖν τινι θέμις* Pl. 25 *μὴ* om **P** 27 *ἐστι ταύτης μοίρας* **MP**: *αἰτίας* **C**

ὁ δὲ δημιουργὸς πρὸ τῆς ψυχῆς ἐστιν, ὥστε τῶν ἀεὶ ὄντων ἐστί. διὸ καὶ ἐρεῖ [34A] περὶ αὐτοῦ· οὗτος οὖν ὄντος ἀεὶ λογισμὸς θεοῦ. καὶ πῶς γὰρ ἔμελλε νοῦς ὢν θεῖος μὴ ταύτης εἶναι τῆς μοίρας; ἆρ' οὖν πᾶς ὁ νοητὸς κόσμος ἀεὶ ὄν ἐστιν; ἀλλ' ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ἐμβριθῶς διαμάχεται τῷ λόγῳ, τὸ ἀεὶ ὂν κρεῖττον καὶ τῶν γενῶν τοῦ ὄντος καὶ τῶν ἰδεῶν ἀποφαινόμενος καὶ ἐπ' ἄκρῳ τῆς νοητῆς οὐσίας ἱδρύων αὐτὸ πρώτως μετέχον τοῦ ἑνός. τούτοις δὲ μαρτυρεῖ καὶ τὰ ἐν Παρμενίδῃ γεγραμμένα περὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος καὶ τὰ ἐν Σοφιστῇ· καὶ γὰρ ἐκεῖ πρὸ τοῦ ὅλου τάττει τὸ ἓν ὂν καὶ πρὸ τοῦ παντὸς τοῦ νοητοῦ, καίτοι καὶ τὸ ὅλον νοητόν ἐστι καὶ τὸ πᾶν. ἀλλ' ἐνταῦθά γε σαφῶς τὸ παράδειγμα ἀεὶ ὂν ὁ Πλάτων προσηγόρευσε καὶ ὅλον καὶ παντελές· τοῦτο μὲν οὖν αὐτόθεν· παντελὲς γὰρ αὐτὸ καλεῖ ζῷον καὶ ὅλον ⟦δέ⟧, ὅταν λέγῃ [30C]· οὗ δέ ἐστι τὰ ἄλλα ζῷα μόρια καθ' ἓν καὶ τὰ γένη. ὥστε εἰ τὸ παράδειγμα ὅλον καὶ παν-
F τελές, τὸ δὲ πρώτως ὂν ὑπὲρ τὸ ὅλον καὶ πᾶν, οὐκ ἂν εἴη τὸ παράδειγμα ταὐτὸν κἀκεῖνο τὸ ὄν. μήποτε οὖν ἄμεινον λέγειν εἶναι μέν τινα τοιαύτην τοῦ ὄντος τάξιν, οἵαν ὁ θεῖος ἐκεῖνος παραδέδωκε καὶ οἵαν ὁ Πλάτων ἐν ἄλλοις ἐθεώρησε, νῦν δὲ ἅπαντα τὸν αἰώνιον κόσμον οὕτως ἐπωνομάσθαι. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν· καὶ γὰρ τὸ νοητὸν ποτὲ μὲν κατὰ πάσης φέρουσι τῆς ἀειδοῦς καὶ ἀοράτου φύσεως, ὥσπερ ὅταν καὶ τὴν ψυχὴν νοητὴν λέγωσιν, ὡς ὁ ἐν Φαίδωνι [80AB] Σωκράτης, ποτὲ δὲ κατὰ τῶν κρειττόνων ἁπάντων τῆς ψυχικῆς οὐσίας, ὡς ἡ ἐν Πολιτείᾳ [VI 509BDE]
71 δηλοῖ διαίρεσις, ποτέ γε μὴν κατὰ τῶν πρωτίστων τοῦ ὄντος τριάδων, ὡς μικρὸν ὕστερον ὁ Τίμαιος ἀποκαλέσει [28A]. καὶ τὸ ὂν οὖν τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν Σοφιστῇ μὲν τὴν τοῦ ἑνὸς ὄντος δηλοῖ τάξιν, ἐνταῦθα δὲ τὸν αἰώνιον σύμπαντα κόσμον· ἐπεὶ ὅτι γε τὸ ὂν τὸ πρώτως ὂν τὸ ἀκρότατόν ἐστι τοῦ νοητοῦ πλάτους καὶ ἡ μονὰς τῶν ὄντων ἁπάντων, δῆλον·

C M P

10 cf. Soph. 244D 245 13 συνηγόρευσε **P** τοῦτο — 14 αὐτόθεν om **P** 15 οὗ δὲ ς: οὐδὲ **CMP**; cf. infra 129D 16 fort. καὶ ⟨κα⟩τὰ εἰ **CP**: εἰς **M** 19s οἵαν καὶ ὁ θεῖος **P** 24 ὅπερ **C** ὁ om **C** 25 πάντων **C** 26 ψυχῆς **C** 28 ὡς ll.: an ἃς? 31 ὂν τὸ πρώτως **C**: ὂν πρώτως **M**: ὄντως **P**

πανταχοῦ γὰρ τὸ πρώτως ὂν ὅπερ ἐστὶν ἐν τῇ ἑαυτοῦ σειρᾷ τὴν ἀκροτάτην ἔχει τάξιν· δεύτερον γὰρ ὄν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τὸ εἶδος, οὐκέτι πρώτως ἐστὶν ὅπερ ἐστίν. ὥσπερ οὖν ἡ αὐτοαρετὴ τὴν ἀκροτάτην ἔχει χώραν ἐν τῇ σειρᾷ τῶν ἀρετῶν, ὡς τὸ αὐτὸ ἴσον ἐν τοῖς ἴσοις, τὸ αὐτοζῷον ἐν τοῖς ζῴοις, οὕτω δήπου καὶ τὸ αὐτοόν, ὃ πρώτως ἐστὶν ὄν, κορυφὴ τῶν ὄντων ἐστὶν ἁπάντων, καὶ ἀπ' αὐτοῦ πρόεισι πᾶν τε τὸ νοητὸν καὶ τὸ νοερὸν καὶ τὸ ὁπωσοῦν ἀποφερόμενον τὴν τοῦ ὄντος προσηγορίαν. ἀλλ' οὐ ταὐτόν ἐστιν ἓν ὂν καὶ ἀεὶ ὄν· τὸ μὲν γὰρ ἓν ὂν ἐπέκεινα τοῦ αἰῶνός ἐστιν· ὁ γὰρ αἰὼν μετέχει τοῦ ὄντος· πάντα γοῦν ὅσα αἰῶνος μετείληφε, B *καὶ τοῦ ὄντος ἔχει τινὰ μοῖραν, οὐ πάντα δὲ ὅσα τοῦ ὄντος μετέχει, καὶ τοῦ αἰῶνος μετείληφεν· ἔστι γοῦν καὶ τὰ ἐν χρόνῳ μετέχοντα τοῦ ὄντος· ὥστε ἐπέκεινα τὸ πρώτως ὂν τῆς τοῦ αἰῶνος τάξεως. τὸ δὲ ἀεὶ ὂν αἰώνιόν ἐστιν· ὥστε αὐτὸ τοὐναντίον ἀπέδειξεν ὁ λόγος, ὅτι πᾶν μᾶλλον ἐκ τοῦ ἀεὶ ὂν ληπτέον, ἢ τὸ ἓν ὄν. ἐκεῖνο γὰρ τοῦ ἀεὶ κρεῖττον, ἅτε μεταξὺ ὂν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ αἰῶνος καὶ ἓν ὂν πρὸ τοῦ αἰῶνος καλούμενον. εἰ οὖν με χρὴ τὸ φαινόμενον λέγειν, προηγουμένως πᾶν τὸ αἰωνίως ὂν νῦν ὁ Πλάτων παρείληφεν, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῆς τοῦ αὐτοενὸς φύσεως — τοῦτο γάρ ἐστι τὸ πρώτως αἰώνιον — λῆγον δὲ ἄχρι τῶν μερικῶν νόων· τὸ δὲ ἓν ὂν ἴσως ὡς μονάδα τούτων ἀφῆκε καὶ ὡς ἄρρητον καὶ τῷ ἑνὶ συνηνωμένον. καὶ οὕτως ἂν αὐτῷ περὶ τοῦ νοητοῦ παντὸς ὁ λόγος εἴη, τὸ νοητὸν εἰ μὴ τὸ ἀκρότατον καὶ κρύφιον λαμβάνοις καὶ ἀνεκφοίτητον τοῦ ἑνός. τὸ γοῦν τῶν* ν ο ο υ μ έ ν ω ν κ ά λ λ ι σ τ ο ν *τὸ αὐτοζῷον ἐρεῖ* μ ι κ ρ ὸ ν π ρ ο ε λ θ ώ ν *[30D], ὡς τῶν πρὸ τούτου δι' ἑνότητος ὑπερβολὴν καὶ τοῦ νοεῖσθαι κρειττόνων ὄντων· εἰ μὴ ἄρα κάλλιστον τῶν νοουμένων πάντων ζῷον τὸ αὐτοζῷον εἶπε* C *νοουμένων ὄντων καὶ τοῦ αἰῶνος πρὸ τοῦ ζῴου καὶ τοῦ ἑνὸς ὄντος, τοῦ μὲν ὡς κατ' αἰτίαν ἀεί, τοῦ δὲ ὡς καθ'*

C M P

1 *ὅπερ ἐστὶν* om **C** *αὐτοῦ* **C** 8 *νοητὸν ὂν* **MP** 17 *ὄν* (sic) om **M** 21 *αὐτοενὸς* **C**: *αὐτοζώου* **MP**; cf. u. 23 et 28. sed uide etiam p. 232, 7 *αὐτοόντος* 23 *τοῦτον* **M** 24 *αὐτὸ* **C** 27 *τὸ γοῦν* **MP**: *τῶν γ' οὖν* **C** 30 *ζῶον* **CM**: *ζώων* **P** 32 *αἰτίαν* **CM**: *οὐσίαν* **P**

ὕπαρξιν, τοῦ αἰῶνος, τοῦ δὲ ὡς κατὰ μέθεξιν, τοῦ αἰωνίου. καὶ εἰ ταῦτα κρατοίη, ἐν τῷ ἀεὶ ὄντι καὶ ὁ αἰὼν καὶ τὸ αὐτοζῷον καὶ ὁ δημιουργὸς περιέχοιτο ἂν καὶ αὐτὸ τὸ ἓν ὂν ἔχον τοῦ αἰῶνος τὴν κρύφιον αἰτίαν· ὥστ' εἶναι δῆλον ἐκ τούτων, ὅτι τὸ ἀεὶ ὂν ἅπασαν περιείληφε τὴν πρὸ τῶν ψυχῶν φύσιν εἴτε νοητὴν εἴτε νοεράν, ἀρχομένην μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτοόντος, τελευτῶσαν δὲ εἰς τὸν μερικὸν νοῦν, ἀλλ' οὐχὶ μόνον τὸ ἀκρότατον τῶν ὄντων πάντων, ὡς Ἰάμβλιχος ἔλεγεν, οἷόν ἐστι τὸ ἓν ὄν, δι' ὃ τὰ ὄντα πάντα †ὄντα λέγεται, οὗ δὴ μόνον ἐστὶ κρεῖττον τὸ ἓν αὐτὸ καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ ὄντος. τὸ μὲν οὖν ἓν καὶ τοῦ αὐθυπόστατον εἶναι κρεῖττόν ἐστι· δεῖ γὰρ αὐτὸ παντὸς ἐξῃρῆσθαι πλήθους· τὸ δὲ ἀεὶ ὂν αὐθυπόστατον μέν, διὰ τὸ ἓν δὲ τὴν δύναμιν ἔχει ταύτην· τὸ δὲ μετ' αὐτὸ καὶ αὐθυπόστατον ἅμα καὶ ἀπ' αἰτίας ἄλλης ὑφίσταται ποιητικῆς, οἷόν που καὶ τὸ ἡμέτερόν ἐστι· τὰ δὲ ἔσχατα πάρεισι μὲν ἀπ' αἰτίας εἰς τὸ
D *εἶναι κρείττονος, αὐθυπόστατα δὲ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἀνυπόστατα. τὸ δὲ ἀεὶ ὂν οὐ πῇ μὲν ὑποθετέον ὄν, πῇ δὲ οὐκ ὄν, εἰ μὴ σύνθετον ᾖ καὶ ἐκ τοιούτων οὕτως ἀνομοίων σύνθετον, οὐδὲ ποτὲ μὲν ὄν, ποτὲ δὲ οὐκ ὄν· αὐτὸ γὰρ τοῦτο λέλεκται ἀεὶ ὄν· ἀλλ' ἁπλῶς καὶ αἰωνίως ὂν καὶ ἀμιγὲς πρὸς πᾶν ὁπωσοῦν ὑπεναντίον. τοῦτο γάρ μοι δοκεῖ καὶ ἡ προσθήκη τοῦ γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον ἐνδείκνυσθαι, τὴν ἀμιγῆ καὶ ἄχραντον καθαρότητα τοῦ ἀεὶ ὄντος, καθ' ἣν ἐξῄρηται πάσης τῆς ἐν εἰδώλοις τοῦ ὄντος φερομένης ὑποστάσεως καὶ τῆς κατὰ χρόνον μεταβαλλομένης, οὐχ ὥσπερ τινές φασιν, ὅτι τοῦ σαφοῦς ἕνεκα τὸ ἀεὶ ὂν ἐξηγεῖται διὰ τοῦ γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, οὐδ' ὥσπερ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι καὶ καταφατικῶς τὸ αὐτὸ καὶ ἀποφατικῶς ἠθέλησεν εἰπεῖν, ἀλλ' ὅτι δεῖ τὸ ἀεὶ ὂν ἐφ' ἑαυτοῦ νοεῖν πόρρω τῆς κατὰ χρόνον μεταβολῆς· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ χρόνου μετέχει, καὶ ὁ οὐρανὸς κατὰ χρόνον ἀνελιττομένην ἔλαχε ζωήν· μόνη δὲ ἡ*

CMP

6 s cf. p. 231, 21 ss   8 *πάντως* **MP**   9 *ἕνα* ci Kroll   9 s *λέγεται εἶναι* **MP**   10 *ἐστὶ κρεῖττον μόνον* **P**   *αἱ* om **M**   11 *καὶ τοῦ* **CM**: *καὶ τὸ* **P**   11. 13 *αὐθυπόστακτον* **P**   17 s *ἀλλ' ἀνυπόστατα* Kroll: *ἀλλὰ μήπω ταῦτα* ll.   18 *πῇ μὲν ὂν ὑποθετέον* **MP**   19 *εἴη* coni s   28 *τοῦ* **C**: *τὸ* **MP**

νοητὴ φύσις καθ' ὅλην ἑαυτὴν αἰώνιός ἐστι· διὸ καὶ τῶν παλαιῶν τινες ὄντως μὲν ὂν καλοῦσι τὸ νοητὸν πλάτος, οὐκ ὄντως δὲ ὂν τὸ ψυχικόν, οὐκ ὄντως δὲ οὐκ ὂν τὸ αἰσθητόν, ὄντως δὲ οὐκ ὂν τὴν ὕλην· ἀλλ' οὗτοι μὲν ὅπως ταῦτα E διατάττονται, ἐν ἄλλοις ἐξετάσομεν· ὅτι δὲ τὸ γένεσιν μὴ ἔχειν πρόσκειται τὴν χωριστὴν οὐσίαν τοῦ ἀεὶ ὄντος ἐνδεικνύμενον, οἶμαι διὰ τῶν εἰρημένων γεγονέναι δῆλον.

Ἐπὶ δὴ τούτοις τὸ γιγνόμενον πότερον τὸν σύμπαντα λέγει κόσμον, ἢ τὴν ἔνυλον καὶ πάντῃ μεταβαλλομένην σύστασιν; καὶ γὰρ τοῦτο οἳ μὲν ἄλλως, οἳ δὲ ἄλλως ἐξηγήσαντο τῶν παλαιῶν. ἡμεῖς δὲ πᾶν μὲν τὸ σωματοειδὲς γιγνόμενον ἀκούομεν, καθ' ὅσον δὴ παρ' ἑαυτοῦ μὲν ἀκόσμητόν ἐστιν, ὑπ' ἄλλου δὲ ἀεὶ ἢ ποτὲ ταττόμενον· ἀλλ' οὐχ ἡ ψυχὴ ἡ τοῦ παντός· ἔστι γὰρ πῇ ἀεὶ ὄν· οὐδὲ πολλῷ πλέον ὁ νοῦς· οὗτος γὰρ αὐτόθεν ἀεὶ ὄν· μόνον δὲ τὸ σῶμα γιγνόμενόν ἐστι καὶ ὄντως οὐδέποτε ὄν· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ἀεὶ τῆς κοσμοποιοῦ δεόμενον αἰτίας καὶ ἀεὶ παρ' αὐτῆς ⟨τὴν⟩ τοῦ εἶναι κομιζόμενον ἔμφασιν. διὰ τί οὖν, φασί, μὴ προσέθηκε τὸ ἀεὶ καὶ τῷ γιγνόμενον, ὥσπερ τῷ ὄν, ἢ τὸ ποτέ, ἵνα κατὰ πᾶν πρὸς τὸ ἀεὶ ὂν ἀντιθέτως ἔχῃ; ἢ τοῦτο πρὸς τὴν φύσιν τοῦ γιγνομένου ποικίλην οὖσαν ὁ Πλάτων ἀπιδὼν ἐμηχανήσατο καὶ τὸ ποτὲ καὶ τὸ ἀεὶ τοῦ γιγνομένου περιελών· τὰ μὲν γὰρ ὅλα γίγνεται ἀεί, τὰ δὲ F μέρη ποτέ. καὶ ἄλλως τὰ μὲν τῶν εἰδῶν ἀχώριστά ἐστι τῆς ὕλης καὶ ἀεὶ γίγνεται ἐκ τοῦ ἀεὶ ὄντος, τὰ δὲ ἐν χρόνῳ γίγνεται καὶ ἀπογίγνεται· ἡ μὲν γὰρ σωματότης ἀεὶ γίγνεται καὶ ἀεὶ περὶ τὴν ὕλην ἐστί· τὸ δὲ τοῦ πυρὸς ἢ τοῦ ἀέρος εἶδος εἴσεισί τε εἰς τὴν ὕλην καὶ ἔξεισι, χωριζόμενον καὶ ἀπολλύμενον διὰ τὴν τῆς ἐναντίας φύσεως ἐπικράτειαν. εἰ δὴ τὸ ἀεὶ τὴν ὕλην κατέχον ἀεὶ γίγνεται, οὐδέποτε ὄν ἐστι· τὸ γὰρ γιγνόμενον, καθὸ γίνεται, οὐκ ἔστιν, ἀεὶ δὲ γίνεται, οὐδέποτε ἄρα ἐστί. καὶ εἰ τὸ ποτὲ γιγνόμενον, ὅτε

CMP

1 αἰωνίως **C** 2 ὂν **MP**: οὐ **C** 2ss cf. Plat. Sophist. schol. **CM** 8 ἐπὶ δὴ **MP**: ἐπειδὴ **C** 12 δὴ **CM**: δὲ **P** 13 οὐχὶ ἡ **M** 18 μὴ om **M** 18ss cf. schol. **C** 19 τὸ γιγνόμενον **C**: **P** ante corr (ῶ sscr.) 19s ἢ καὶ τὸ ποτὲ **P** 20 ἢ ll. 27 ἢ τοῦ **MP**: ἢ τὸ **C** 30 κατέχον τὴν ὕλην **M**

γίνεται, οὐκ ἔστι, μὴ γιγνόμενον δὲ οὐκ ἔστι, καὶ τὸ ποτὲ
72 *γιγνόμενον οὐδέποτέ ἐστιν ὄν. ἀλλὰ πᾶν τὸ γινόμενον ἢ ἀεὶ γίνεται, ἢ ποτέ· πᾶν ἄρα τὸ γινόμενον οὐδέποτε ὄν ἐστιν.*

Εἰρημένων δὴ τούτων ἐπὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀναδραμόντες λέγομεν, πότερον ἁπάντων ἐστὶ τῶν ὄντων ἐν τούτοις περίληψις ἢ οὔ· τοῦτο γὰρ ζητήσαντες ἐφήθημεν δεῖν ἕκαστον τῶν ἐνταῦθα λεγομένων διερευνήσασθαι, πότερον ἁπάντων φήσομεν ἢ οὐχ ἁπάντων· εἰ μὲν γὰρ τὸ ὂν ἀεὶ τὴν αἰώνιον μόνην φύσιν ἐνδείκνυσθαι θείημεν, τὸ αἰώνιον καθ' ὅλην ἑαυτὴν ἔχουσαν, οὐχ ἁπάντων· οὔτε γὰρ τὸ πρὸ τοῦ αἰῶνος ὂν οὔτε ἡ τοῦ αἰῶνος τάξις οὔτε αὖ ὅσα τὴν μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔχει, τὰς δὲ ἐνεργείας ποιεῖται κατὰ χρόνον, ὑπὸ τοῦτο ταχθήσεται τὸ ὄν. εἰ δὲ πᾶν τὸ ὁπωσοῦν αἰώνιον εἴτε κυρίως εἴτε μὴ καὶ εἴτε καθ' ὅλου εἴτε μερικῶς ἀεὶ ὂν λάβοιμεν, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν αἰωνίων ἔσται, καὶ τὸ ἓν ὂν ἀεὶ ὂν ῥηθήσεται, καθ' ὅσον ἔχει τὴν αἰτίαν τῶν αἰωνίων ἁπάντων ἑνιαίως ἐν αὐτῷ καὶ κρυφίως, ὥσπερ φασίν. ἔχει γὰρ οὕτως· τὸ μέν ἐστιν ὑπεραιώνιον, τὸ δὲ αἰών, τὸ δὲ αἰώνιον ἁπλῶς, τὸ δὲ πῃ αἰώνιον. ἕκαστον δὲ τούτων ἀεὶ ὄν, τὸ μὲν ὡς τοῦ ἀεὶ δύναμις καὶ πηγή, τὸ δὲ ὡς πρώτως ὂν τὸ ἀεὶ καὶ αὐτοαεὶ καὶ οὐ κατὰ μετοχήν, τὸ δὲ ὡς τοῦ ἀεὶ
B *μετέχον καὶ πρώτως ὅλον αἰώνιον, τὸ δὲ ὡς πῃ τῆς τοιαύτης ἰδιότητος μεταλαβόν. τριχῶς γάρ ἐστιν ἕκαστον, ἢ κατ' αἰτίαν, ἢ καθ' ὕπαρξιν, ἢ κατὰ μέθεξιν· τὸ μὲν οὖν ἓν ὂν καθ' ὕπαρξίν ἐστι μόνως ὄν, κατ' αἰτίαν δὲ ἀεὶ ὄν, ὁ δὲ αἰὼν καθ' ὕπαρξιν ἀεὶ ὄν, κατὰ μέθεξιν δὲ ὄν, τὸ δὲ αἰώνιον κατὰ μέθεξιν ὂν καὶ ἀεὶ ὄν, καθ' ὕπαρξιν δὲ ἄλλο τι, ⟨ἢ⟩ νοητὸν ἢ νοητὸν καὶ νοερὸν ἢ νοερόν, καὶ εἰ τοῦτο, ἢ ὁλικὸν ἢ μερικόν, καὶ εἰ τοῦτο, ἢ ὑπερκόσμιον ἢ ἐγκόσμιον, καὶ εἰ τοῦτο, ἢ θεῖον ἢ μετὰ θεοὺς ὄν, καὶ ἑκάτερον ἢ τῷ εἶναι μόνον, ἢ τῷ δύνασθαι καὶ τῷ ἐνεργεῖν.*

C M P

2 *οὐδέποτε ὄν ἐστιν* **MP**   *ἢ* om **P**   4s *λέγωμεν* ς   5 *ἐν τούτοις ἐστὶ* **M** sic   8 *ἢ* **P**: *καὶ* **CM**   11 *μὲν* om **M**   13 *τετάχθαι* **C** *τὸ* om **M**   17 ad *κρυφίως* cf. orac. chald. 18[2]   23ss cf. schol. **M**   26 prius *ὄν* om **C**   26s cf. schol. **C**   27 *ὂν καὶ ἀεὶ* om **MP**   28 *ἢ νοερόν* om **C**   29 *ἢ μερικὸν ἢ ὁλικὸν* **P**   31 *ἢ τῷ* **P**: *ἢ τὸ* **C**: *νοητῷ* **M**   *τὸ δύνασθαι* **C**   *τὸ ἐνεργεῖν* **M**

καὶ μέχρι τούτων τὸ ἀεὶ ὂν τῶν πῇ αἰωνίων. πάλιν τοίνυν τὸ γιγνόμενον, εἰ μὲν τὸ κυρίως λάβοιμεν, τὴν γένεσιν ληψόμεθα τὴν παντοίως ἐξαλλαττομένην, εἰ δὲ πᾶν τὸ ὁπωσοῦν γενητόν, καὶ τὸν οὐρανὸν γιγνόμενον ἐροῦμεν, καθ' ὅσον αὐτῷ μέτεστι κινήσεως καὶ μεταβολῆς, καὶ τὴν ψυχὴν τῶν γιγνομένων πρώτην, καθ' ὅσον ἐν χρόνῳ ζῇ καὶ συμφυής ἐστιν αὐτῆς ταῖς ἐνεργείαις ὁ χρόνος. καὶ οὕτω κάτωθέν τε ἀνιόντες εἰς ψυχὴν ἀπολήξομεν ὡς πρώτην τῶν γενητῶν, καὶ ἄνωθεν κατιόντες εἰς αὐτὴν ἀποπαυσόμεθα πάλιν ὡς ἐσχάτην τῶν αἰωνίων· καὶ γὰρ εἰ καὶ τὸν οὐρανὸν C *ἀεί φησί τις εἶναι λέγων ὀρθῶς, ἀλλὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ γίγνεται ἀεὶ παρ' ἄλλου, ψυχὴ δὲ καὶ παρ' ἑαυτῆς ἔχει τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν. διὸ καὶ ὁ ἐν Φαίδρῳ* [245E 246A] *Σωκράτης ἀγένητον αὐτὴν ἅμα καὶ αὐτοκίνητον ἔλεγεν, ὡς ἀρχὴν μὲν πάσης γενέσεως, ἑαυτὴν δὲ γεννῶσαν καὶ ἑαυτὴν ζωοποιοῦσαν· ἀγένητον ἄρα καὶ γενητὴν αἰώνιόν τε καὶ οὐκ αἰώνιον αὐτὴν λέγοντες ὀρθῶς ἐροῦμεν. διὸ καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος* [leg. X 904A] *ἠξίου τὴν ψυχὴν ἀνώλεθρον μὲν λέγειν, οὐκ αἰώνιον δέ, καὶ τοῖς ῥήμασιν τούτοις λέγων, διότι πή ἐστιν αἰώνιον, ἀλλ' οὐ κατὰ πᾶσαν ἑαυτήν, ὡς τὸ ὄντως ὄν. ἄλλο δὲ ἦν τὸ εἶναι ἀεὶ καὶ τὸ γίγνεσθαι· καὶ ὁ μὲν οὐρανὸς γίνεται ἀεί — παρ' ἑαυτοῦ γὰρ οὐκ ἔχει τὸ ὄν — ἡ δὲ ψυχὴ καὶ ἔστιν ἀεί — παρ' ἑαυτῆς γὰρ ἔχει τὸ ὄν — καὶ πᾶν τὸ πρὸ αὐτῆς οὐ γίνεται μὲν ἀπ' αἰτίας, ἔστι δὲ ἀπ' αἰτίας· γένεσις γὰρ ἐν τοῖς ὑπ' ἄλλων μόνον ὑφισταμένοις ἐστί. πῶς μὲν οὖν ἁπάντων γέγονε τῶν ὄντων περίληψις καὶ πῶς οὐχ ἁπάντων ἐν τοῖς εἰρημένοις τμήμασι, διὰ τούτων ἔστω καταφανές· οὐχ ἁπάντων μέν, διότι τὸ* D *μόνως αἰώνιον εἴληπται καὶ τὸ μόνως γενητόν, ἃ δή ἐστι τὸ μὲν πρὸ ψυχῆς, τὸ δὲ μετὰ ψυχήν· ἁπάντων δέ, ὅτι τῶν ἄκρων ληφθέντων ἔστι καὶ τὸ μέσον ἐκ τούτων εὑρεῖν, ὅπερ ἅμα καὶ ὄν ἐστι καὶ γιγνόμενον. Ὅτι δὲ ἀναγκαίως πρὸ*

C M P

2 *τὸ κυρίως* **M**: *τοῦ κυρίως* **C**: *αἰωνίως* **P** 12 *παρ' ἄλλου ἀεὶ* **P** 13 *οὐσίαν ἑαυτῆς* **P** 15 *ἑαυτήν τε δὲ* **M** 17 *τὴν αὐτὴν* **P** 25 *ἔστι δὲ ἀπ' αἰτίας* om **P** 26 *ἐφισταμένοις* **P**

τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀξιωμάτων τοὺς διορισμοὺς πεποίηται τοῦ τε ὄντος ἀεὶ καὶ τοῦ γιγνομένου, ῥάδιον καταμαθεῖν ἐννοήσαντας, ὅτι τοῦτο πρώτιστόν ἐστι τῶν προβλημάτων περὶ τοῦ παντὸς εἰ γέγονεν ἢ ἀγενές ἐστιν, ὥσπερ εἴρηται μικρῷ πρότερον [27 C], *καὶ ὡς αὐτὸς ἐρεῖ προελθών* [28 B]· *σκεπτέον δὴ περὶ αὐτοῦ πρῶτον, ὅπερ ὑπόκειται περὶ παντὸς ἐν ἀρχῇ δεῖ⟨ν⟩ σκοπεῖν, πότερον ἦν ἀεί, γενέσεως ἀρχὴν ἔχον οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν. εἰ γὰρ τοῦτο πρώτιστόν ἐστι τῶν ἐξετασθησομένων, εἰκότως καὶ ἐν τοῖς ἀξιώμασι πρώτην ἔχει τάξιν, τί τὸ γενητὸν καὶ τί τὸ αἰώνιον· τούτοις γὰρ ἕπεται καὶ τὰ ἄλλα ἀξιώματα, ὥσπερ τῷ περὶ τοῦ γεγονέναι προβλήματι συνακολουθεῖ καὶ τὰ λοιπὰ προβλήματα. καὶ εἴ με δεῖ πάλιν ἐπαναλαβόντα τὸν περὶ τῶν ὑποθέσεων λόγον διὰ πλειόνων τὸ δοκοῦν εἰπεῖν, ἔοικεν ὁ Πλάτων ὥσπερ οἱ γεωμέτραι πρὸ τῶν ἀποδείξεων ὅρους παραλαμβάνειν καὶ ὑποθέσεις, δι' ὧν ποιήσεται τὰς*
E *ἀποδείξεις, καὶ ἀρχὰς προκαταβάλλεσθαι τῆς ὅλης φυσιολογίας· ὡς γὰρ ἄλλαι μουσικῆς ἀρχαὶ καὶ ἄλλαι ἰατρικῆς, ὁμοίως δὲ καὶ ἀριθμητικῆς ἄλλαι καὶ μηχανικῆς, οὕτω δὴ καὶ φυσιολογίας ἀρχαί τινές εἰσι τῆς ὅλης, ἃς νῦν ὁ Πλάτων παραδίδωσιν* [28 AB]. *ὄντως ὄν ἐστι τὸ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν. γενητόν ἐστι τὸ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν. πᾶν τὸ γενητὸν ἀπ' αἰτίας γίγνεται. τὸ μὴ ἀπ' αἰτίας ὑφεστὸς οὐκ ἔστι γενητόν. οὗ τὸ παράδειγμα τὸ ἀεὶ ὄν ἐστι, τοῦτο καλόν ἐστιν ἐξ ἀνάγκης. οὗ τὸ παράδειγμα γενητόν, τοῦτο οὐ καλόν ἐστι. τὸ πᾶν οὐρανὸς καλείσθω ἢ κόσμος. ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν ἀρχῶν πάντα προάγει τὰ ἐφεξῆς. καί μοι δοκεῖ καὶ διὰ τοῦτο τί μέν ἐστι τὸ ἀεὶ ὂν καὶ τί τὸ γενητὸν εἰπεῖν, ὅτι δέ ἐστι θάτερον αὐτῶν μὴ εἰπεῖν· καὶ γὰρ ὁ γεωμέτρης τί μέν ἐστι σημεῖον καὶ τί γραμμὴ πρὸ τῶν ἀποδείξεων ὑπέμνησεν, ὅτι δέ ἐστι τούτων ἑκάτερον, οὐδαμῶς ἐδίδαξε. καὶ πῶς γὰρ ἂν εἴη γεωμέτρης περὶ τῶν οἰκείων διαλεγόμενος ἀρχῶν; κατὰ*

CMP

7 *δεῖν* Pl. ll. praeter o 8 *ἔχων* **CM** 12 *ἐπακολουθεῖ* **M**
13 *ἀναλαβόντα* **MP** 15 s cf. p. 228, 26 s 16 *προλαμβάνειν* **MP**
23 s *γένηται* **C** 25 *ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν* **P** 33 cf. p. 228, 27 s

τὰ αὐτὰ δὴ οὖν καὶ ὁ φυσικὸς τί μὲν τὸ ἀεὶ ὂν ἐρεῖ τῶν ἀποδείξεων ἕνεκα τῶν μελλουσῶν, ὅτι δὲ ἔστιν, οὐδαμῶς F ἀποδείξει· πέρα γὰρ ἂν ὁδεύοι φυσιολογίας. ἐπειδὴ δέ, ὡς προείπομεν [p. 1. 204, 3 ss], οὐχ ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις φυσιολόγος ἐστὶν ὁ Τίμαιος, φυσιολόγος Πυθαγόρειος ὤν, οὐδὲ ὁ Πλάτων ἐπιστήμην ἀκροτάτην καὶ ἐν τούτοις ἐπιδεικνύμενος, μετὰ ταῦτα κατασκευάσει πάνυ δαιμονίως, ὅτι ἔστι τὸ ὄντως ὄν, ἀπόχρη δὲ αὐτῷ πρὸς τὸ παρὸν τὸ τί ἐστι φυλάττοντι τοὺς τῆς φυσιολογίας ὅρους. καὶ ἔοικε τὸν μὲν ὅρον τοῦ ἀεὶ ὄντος καὶ τοῦ γενητοῦ ζητεῖν, ἵνα εὕρῃ τὰ αἴτια τὰ συμπληροῦντα τὸ πᾶν, τὸ εἶδος καὶ τὴν ὕλην· τούτων γὰρ δεῖται τὸ γενητόν. 73 τὴν δὲ τρίτην παραλαμβάνειν ὑπόθεσιν, ἵνα εὕρῃ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν, τὴν δὲ τετάρτην, ἵνα λάβῃ, ὅτι πρὸς παράδειγμα ἀίδιον γέγονε τὸ πᾶν, τὴν δὲ πέμπτην, τὴν περὶ τοῦ ὀνόματος, ἵνα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ ἀρρήτου τὴν εἰς τὸν κόσμον θηράσῃ μετάδοσιν, ὡς δειχθήσεται ἐν τοῖς ἑπομένοις. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Ἀριστοτέλης μιμούμενος αὐτὸν ἐν μὲν τῇ Φυσικῇ [α 2. 185^{a} 12 s] τὴν ὑπόθεσιν τὴν μίαν παραλαβεῖν λέγων· ἡμῖν δὲ ὑποκείσθω τὰ φύσει ἢ πάντα ἢ ἔνια κινούμενα — δεῖ γὰρ πάντως εἶναι κίνησιν, εἰ μέλλουσιν εὐοδήσειν οἱ λόγοι τῆς φυσικῆς θεωρίας, εἴπερ ἀρχὴ κινήσεως ἡ φύσις — ἐν δὲ τῇ Περὶ Οὐρανοῦ πραγματείᾳ πρὸ τῶν ἄλλων ἁπάντων λόγων τὰς ὑποθέσεις παραλαβεῖν ἐκείνας, περὶ ὧν καὶ ὁ Πλωτῖνος [enn. 2, 1, 2] εἶπεν· Ἀριστοτέλει μὲν οὖν οὐδὲν πρᾶγμα, εἴ τις αὐτοῦ τὰς περὶ τοῦ πέμπτου σώματος ὑποθέσεις παραδέξαιτο· τὰς πέντε λέγων· ἡ ἁπλῆ κίνησις ἁπλοῦ σώματος. τὸ ἁπλοῦν σῶμα ἁπλῆν ἔχει τινὰ κατὰ φύσιν κίνησιν. δύο B εἰσὶν αἱ ἁπλαῖ κινήσεις. ἓν ἑνὶ ἐναντίον. τὸ μὴ ἔχον ἐναν-

C M P

1 οὖν om **P**   τί μὲν οὖν **C** sic   3 ἂν ὁδεύοι **CM**: ὂν ὁδεύει **P**   4 s φυσιολόγοις **MP**   11 καὶ om **C**   13 λάβοι **P**: **M** ante corr   16 cf. infra 109 C ss 111 A ss   21 s cf. Arist. phys. β 1. 192^{b} 21   25 οὖν ll.: γὰρ Plot.   ἂν πρᾶγμα εἴη Plot.   26 s τὰς ὑποθέσεις τοῦ πέμπτου παραδέξαιτο σώματος Plot. | cf. p. 6, 32   27 ss cf. de cael. γ 3. 302^{b} 6 metaph. ι 5. 1055^{b} 30 de cael. α 3. 270^{a} 16. 22 et 270^{b} 28   28 ἁπλῆν **CM**: ἁπλοῦν **P**   κατὰ φύσιν τινὰ **MP**   δύο γάρ **M**   29 ἐναντίως ut uid. **P**

τίον οὐκ ἔχει τὸ φθεῖρον· ἀφ' ὧν ἐπιδείκνυσι τὴν οὐσίαν τοῦ πέμπτου σώματος. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ὅτι ἀγένητος ἐκ τῶν ὑποθέσεων δείκνυσιν, οὗτος δὲ ὅτι γενητός. εἰ δὲ διαφωνοῦσιν ἢ μή, μικρὸν ὕστερον ἡμῖν ἔσται καταφανές. καὶ τοῦτο μὲν εἰσαῦθις. Διὰ τί δὲ εἰωθὼς ὁ Πλάτων καὶ τῷ 'αὐτὸ' καὶ τῷ 'ὅπερ' ἐπὶ τῶν νοητῶν χρῆσθαι τούτων μὲν οὐδέτερον παρείληφε, τὸ δὲ 'ἀεὶ' μᾶλλον ἐνέκρινεν ὡς τῷ ὄντι συμφυές; ἔχει γὰρ καὶ τοῦτο ἀπορίαν, δι' ἣν αἰτίαν ἀπὸ τῶν τριῶν τὸ 'ἀεὶ' κυριώτερον ὑπέλαβεν εἰς τὸ σημῆναι τὴν τοῦ ὄντως ὄντος φύσιν. ἢ τὸ μὲν 'αὐτὸ' τὴν ἁπλότητα δηλοῖ τῶν νοητῶν καὶ τὸ κατὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ τὸ πρώτως εἶναι, ὃ λέγεται κατὰ τὴν ἰδιότητα, καθ' ἣν πρώτως ὄντα ἅ ἐστι καὶ τὰ δεύτερα πληροῖ τῆς ἑαυτῶν μετουσίας· τὸ δὲ 'ὅπερ ὃν' τὴν καθαρότητα καὶ τὸ ἀμιγὲς καὶ μὴ ἀναπεπλησμένον τῆς ἐναντίας φύσεως· τὸ δὲ 'ἀεὶ' τὸ αἰώνιον καὶ ἀμετάβλητον καὶ ἀνεξάλλακτον κατὰ τὴν ὑπόστασιν. C *οἷον ὅταν μὲν αὐτὸ καλὸν φῶμεν καὶ αὐτὸ δίκαιον, τὸ μὴ κατὰ μετοχὴν κάλλους μηδὲ κατὰ μετουσίαν δικαίου καλὸν ἢ δίκαιον ὁρῶμεν, ἀλλ' αὐτὸ πρώτως καλὸν καὶ πρώτως δίκαιον ὑπάρχον· ὅταν δὲ ὅπερ καλόν, τὸ μὴ τῷ αἰσχρῷ συμμιγὲς μηδὲ χραινόμενον ὑπὸ τοῦ ἐναντίου, καθάπερ τὸ ἔνυλον κάλλος, ὃ δὴ ἐν αἰσχρῷ κείμενον καὶ αὐτὸ τῆς ὑποκειμένης ἀναπίμπλαται φύσεως· ὅταν δὲ ἀεὶ καλόν, ὃ μὴ ποτὲ μὲν καλόν ἐστι, ποτὲ δὲ οὐ καλόν, ἀλλ' αἰωνίως ἐστὶ καλόν· ὥστε τὸ μὲν τὴν ἁπλότητα δηλοῖ τῶν νοητῶν καὶ τὴν εἰς τὰ ἄλλα πάντα παρ' αὐτῶν χορηγίαν· τοῦτο γὰρ τὸ αὐτὸ καλόν, ᾧ πάντα καλὰ τὰ καλά, καὶ αὐτὸ ἴσον, ᾧ πάντα ἴσα τὰ ἴσα, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραπλησίως· τὸ δὲ τὴν μόνωσιν καὶ τὴν καθαρότητα καὶ τὸ ἀμιγὲς καὶ ἄχραντον· τοῦτο γὰρ τὸ ὅπερ, τὸ μὴ ἀλλοῖον μηδὲ ἐφελκόμενόν τι τῶν ἀλλοτρίων· τὸ δὲ τὴν ἀμεταβλησίαν· τοῦτο*

CMP

4 cf. p. 286, 20 ss 294, 27 ss   6 *αὐτὸ* **CM**: *αὐτῷ* **P**   9 *τριῶν τὸ* ς: *τρίτων* **CMP**   10 *ὄντος ὄντως* **M**   *ἢ* ll.   12 (sic) *πρώτος* **C**   14 s *καὶ τὸ μὴ* **P**   15 *ἀναπεπλησμένον* **C**²: *ἀναπεπλασμένον* **C¹MP**   18 *κάλλους* **C**: *καλους* **P** sic: *καλοῦ* **M**   *δικαίου* **CM**: *δίκαιον* **P**   27 ss cf. schol. **M**

γὰρ τὸ ἀεί· καὶ οὐχ ἁπλῶς τὴν ἀμεταβλησίαν, ἀλλὰ τὴν αἰώνιον διαμονήν· ἄλλο γὰρ τὸ ἀεὶ τὸ χρονικὸν καὶ ἄλλο τὸ αἰώνιον· τὸ μὲν ἀθρόως πᾶν ὄν, τὸ δὲ τῇ ὅλῃ συνεχείᾳ τοῦ χρόνου συνεκτεινόμενον καὶ ἄπειρον, τὸ μὲν ἐν τῷ νῦν, D *τὸ δὲ ἐν διαστάσει, τῆς διαστάσεως ἀκαταλήκτου τυγχανούσης καὶ ἀεὶ γιγνομένης. ἔστιν ἄρα τὸ μὲν ‘αὐτὸ’ τοῖς οὖσιν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ἐφῆκον· ἐκεῖνο γὰρ τῆς ἁπλότητος αἴτιον τοῖς οὖσι καὶ τῆς εἰς τὰ ἄλλα δόσεως ὧν ἔχει πρώτως· τὸ δὲ ‘ὅπερ ὂν’ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος· ἐκεῖνο γάρ ἐστι τὸ πρώτως ἐξῃρημένον τοῦ μὴ ὄντος καὶ τῆς στερήσεως, διότι πρώτως ἐστὶν ὂν καὶ κρυφίως ἐν αὐτῷ πάντα καὶ ἀδιαιρέτως ὑφέστηκε· τὸ δὲ ‘ἀεὶ’ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος· ὡς γὰρ τοῦ εἶναι τὸ ἓν ὄν, οὕτω τῆς ἀιδιότητός ἐστι χορηγὸς τοῖς νοητοῖς ὁ αἰών. εἰ μὲν οὖν ὁ Πλάτων περὶ μετεχόντων καὶ μετεχομένων ἐποιεῖτο τὸν λόγον καὶ πρὸς τοῦτο ἐδεῖτο τοῦ ὄντος, εἶπεν ἂν τί τὸ ὂν αὐτό· καὶ εἰ περὶ ἀμιγῶν καὶ συμμιγῶν, εἶπεν ἂν τί τὸ ὅπερ ὄν· ἐπειδὴ δὲ περὶ γενέσεως καὶ ἀγενεσίας διαλέξεται καὶ πρὸς τοῦτο δεῖται τῶν διορισμῶν τούτων, εἰκότως ἤρετο τί τὸ ὂν ἀεί. τούτῳ γὰρ διακρίνεται τὸ αἰώνιον ἀπὸ τοῦ κατὰ χρόνον ὑφεστῶτος· τὸ γὰρ γενητὸν σύστοιχον ἔχει τὸν χρόνον ὡς τὸ ἀγένητον τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ ἡ μὲν ζῴου φύσις ἡ πάντων περιληπτικὴ τῶν νοουμένων ζῴων αἰώνιός ἐστι* [37D], *χρόνος δὲ μετ' οὐρανοῦ γέγονεν,* E *ὡς αὐτὸς ἐρεῖ* [38B] *προελθών. τὸ μὲν γὰρ ἀεὶ ὄν, κἂν ἀπ' αἰτίας προϊέναι λέγηται, ἀλλὰ κατὰ πάσας αὐτὸ τὰς αἰτίας οὐ γίγνεσθαι, ἀλλ' εἶναι ῥητέον· καὶ γὰρ δι' ὃ καὶ πρὸς ὃ καὶ ὑφ' οὗ τὸ αὐτό ἐστιν· αὐθυπόστατον γάρ ἐστι τὸ ἀεὶ ὄν, οὐ γιγνόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ, ἵνα μὴ γένηταί ποτε μὴ ὂν — τὸ γὰρ γιγνόμενον ὅτε γίγνεται, οὐκ ἔστιν — οὐδὲ πρὸς αὐτὸ γιγνόμενον, ἵνα μὴ σύνθετον ᾖ, οὐδὲ δι' αὐτὸ γιγνόμενον, ἵνα μὴ ἀτελὲς ᾖ. τὸ δὲ γενητὸν εἰς ἄλλο ἀνήρτηται καὶ ἀπ' ἄλλων αἰτίων ἔχει τὴν πάροδον, οἷόν δή ἐστι*

CMP

2 *αἰώνιον* **C**[1] in lit.: *ἐν αἰῶνι* **MP** 3 *συνεχεία ὅλη* **P** 4 *τὸ μὲν* **CP**: *τῶ μὲν* **M** 5 possis *ἐν* ⟨*τῇ*⟩ 7 *αἴτιον* **CM**: *ἴδιον* **P** 17 *ἀγενησίας* **M** 19 *εἴρετο* **P** 22 *ἡ* priore loco **MP**: *εἰ* **C** 27 cf. schol. **MR** 29 cf. p. 233, 32s 31 *γιγνόμενον ον* **C** sic 32 *πρόοδον* **P**

τὸ σωματοειδὲς πᾶν. ἀλλὰ πῶς οὐδέποτε ὂν τὸ γιγνόμενον, περὶ οὗ διαρρήδην εἶπεν ἐν Σοφιστῇ, ὅτι καὶ τοῦτο ὄν πώς ἐστιν; ἦ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐρεῖ μικρὸν ὕστερον [28A], οὐχ ὅτι τὸ μὴ ὄν ἐστιν, ἀλλ᾽ ὅτι ὄντως οὐδέποτε ὄν. νῦν δὲ εἴρηται οὐδέποτε ὄν, ὅτι τὸ ὂν ἐπὶ τῆς αἰωνίας προετέτακτο φύσεως, τὸ δὲ γιγνόμενον οὐδέποτέ ἐστι τὸ ἀεὶ ὄν· εἴπερ οὖν τὸ εἶναι ᾗ ὂν ἄδεκτον τοῦ μὴ εἶναι, δῆλον, ὅτι τὸ γιγνόμενον, συμπεπλεγμένον ἔχον τῷ μὴ ὄντι τὸ ὁπωσοῦν ἐν αὐτῷ ὄν, οὐδέποτέ ἐστιν ὂν οὕτως, ὡς εἰλικρινῶς ὂν καὶ καθ᾽ αὑτὸ ὄν, ᾧ προσήκει μόνῳ εἶ-
F ναι, ἀλλὰ μὴ μετὰ τοῦ εἶναι καὶ μὴ εἶναί πως, ὁμοῦ καὶ οὐκ ὄν.

Τὸ μὲν δὴ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν, τὸ δὲ αὖ δόξῃ μετ᾽ αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν [28A].

Οἳ μὲν ἑκάτερον τούτων τῶν κώλων ἕνα λόγον πεποιήκασιν, ὅσοι φασὶν ὁρισμὸν εἶναι τοῦ ἀεὶ ὄντος ⟨τὸ⟩ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτὸν ὄν, ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν, καὶ τοῦ γιγνομένου τὸ δόξῃ μετ᾽ αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν· οἷς πολλά τε ἄλλα συμβέβηκεν ἁμαρτεῖν καὶ τὸ τὰ ὁριστὰ ἐν τοῖς ὁρισμοῖς περιλαμβάνειν· ἐζητεῖτο γάρ, τί τὸ ἀεὶ ὄν, ὃ παρέλαβεν ὁ πρότερος ὅρος εἰπών· ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν· καὶ ⟨τί⟩ τὸ γιγνόμενον, ὃ παρέλαβεν ὁ δεύτερος εἰπών· γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν· τοῦτο δὲ καὶ ἑαυτῶν ἐστι κατηγορούν-
74 των διαλεκτικῆς ἀπειρίαν καὶ τοῦ Πλάτωνος. οἳ δὲ διελόντες τὸ μὲν ὁρισμόν, τὸ δὲ ὁριστὸν ἐν ἑκατέρῳ τῶν κώλων ἀπέφηναν· ἔν τε γὰρ τῷ προτέρῳ τὸ μὲν νοήσει μετὰ λόγου περιληπτὸν ὅρον εἶναι, τὸ δὲ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὂν ὁριστόν,

CMP

1 *αὐτοειδὲς* **P** 3 ἢ ll. 7 *ᾗ* **CP**: *ἢ* **M**: *ἀεὶ* coni s 10s *εἶναι μόνον* ci s 14 *τὰ αὐτὰ* **MP**; cf. p. 240, 31 241, 6 243, 12 *δ᾽ αὖ* **MP** cum Plat. 15 *ὄντος* **C** 18s *νοήσει* om **P** 25 *ὅπερ ἔλαβεν* libri: corr s 29 *κώλων* **MP**: *λόγων* **C** 30 *τὸ μὲν* **CP**: *τῷ μὲν* **M** 31 *ἀεὶ* om **M** *κατὰ ταῦτα* **P**

καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τὸ μὲν δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστὸν ὡς ὅρον ἀποδεδόσθαι, τὸ δὲ λοιπὸν ὡς αὐτὸ τὸ κεφαλαιῶδες. τούτοις δὴ τοῖς ἀνδράσιν εὖ λέγουσι καὶ ὁ ἡμέτερος ἠρέσκετο διδάσκαλος· καὶ γὰρ εἰ μικρόν πως τὴν λέξιν μεταρρυθμίσαιμεν, αὐτόθεν ἔσται τὸ πᾶν καταφανές· τὸ μὲν δὴ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν ἐστι νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν, τὸ δὲ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν· ταῦτα γὰρ καὶ τοῖς προειρημένοις ἀκόλουθα· τί τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, καὶ τί τὸ γιγνόμενον, ὂν δὲ οὐδέποτε· τοῦ μὲν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν⟨τος⟩ τὸ ἀεὶ ὂν καὶ γένεσιν οὐκ ἔχον δηλοῦντος — ἰσοδυναμεῖ γὰρ τὸ κατὰ ταὐτὰ τῷ γένεσιν οὐκ ἔχον — τοῦ δὲ γιγνομένου μέν, οὐδέποτε δὲ ὄντος τῷ γιγνομένῳ καὶ ἀπολλυμένῳ καὶ ὄντως B *οὐδέποτε ὄντι τὸ αὐτὸ σημαίνοντος, εἰ καὶ σαφέστερον ἀπήγγελται, διὰ τῆς τοῦ ὄντως προσθήκης ἐνδεικνυμένου τοῦ Πλάτωνος, ὅτι καθὸ μὲν γιγνόμενόν ἐστιν, οὐκ ἔστι, καθὸ δὲ ἴνδαλμα τοῦ ὄντος ἀποφέρεται, κατὰ τοσοῦτόν ἐστιν οὐ γιγνόμενον. ἐν γὰρ τοῖς ὁρισμοῖς καὶ τὰ ὁριστὰ μᾶλλον ἐσαφήνισε διὰ τῶν προσθέσεων· ὃ μὲν γὰρ εἶπεν ἄνω ἀεὶ ὄν, τοῦτο προσθεὶς εἶπεν ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν, ἵνα μὴ τὸ ἀεὶ τὸ χρονικὸν ἀκούσωμεν, ἀλλὰ τὸ αἰώνιον· τοῦτο γὰρ ὁμοῦ πᾶν καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν, τὸ δὲ χρονικὸν τῷ ἀπείρῳ τοῦ χρόνου συνεκτέταται· ὃ δὲ εἶπε γιγνόμενον, τοῦτο μετὰ τοῦ ἀπολλύμενον εἴρηκεν, ἵνα μὴ τὰς προόδους ἁπλῶς γενέσεις ἀκούσωμεν, ὃ καὶ ἐπὶ θεῶν τάττεται τῶν ἐπέκεινα τοῦ ὄντος, ἀλλὰ τὰς τὴν ἀπώλειαν ἐχούσας σύστοιχον. εἰσὶ δ' οὖν οἱ ἀποδοθέντες ὁρισμοὶ τοιοῦτοί τινες· ἀεὶ ὄν ἐστι τὸ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν· γιγνόμενόν ἐστι τὸ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν. ὑπὲρ ὧν ἐγκαλεῖν εἰώθασι τῷ Πλάτωνι, πρῶτον μέν, ὅτι μὴ γένος παρείληφεν, ὡς οἱ τῶν ὅρων βούλονται κανόνες, ἔπειθ', ὅτι τὴν μὲν αὐτῶν τῶν ὁριστῶν*

CMP

4 *διδάσκαλος ἠρέσκετο* **P** 6 *κατὰ ταὐτὰ* **MP** 12 *ὂν* om **C** 14 *ὄντως* **CM**: *ὄντος* **P** 15 *ἀσαφέστερον* ς fort. melius 16 *ἐπήγγελται* **P** *ὄντως* ς: *ὄντος* **CMP** 23 *κατὰ ταὐτὰ* **M** 24 *συνεκτεται* **C** sic 25 *τὸ γιγνόμενον* **C** 26ss cf. schol. **M** 28 *ἔχοντος* **C**

φύσιν οὐ δεδήλωκεν ὁποία τίς ἐστιν, ἀπὸ δὲ τῶν γνώσεων C *αὐτὰ τῶν ἡμετέρων ἀφωρίσατο· δεῖν δὲ πρὸ τῆς σχέσεως ταύτης αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ τὰ πράγματα σκοπεῖν. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὐτὸ τοὐναντίον, ὅτι παντελῶς ἁμαρτάνουσιν οἱ ταῦτα διαπορεῖν εἰωθότες· ποῖον γὰρ γένος ἐπὶ τοῦ ὄντος ἔχει χώραν, ὃ πᾶσαν περιλαμβάνει τὴν νοητὴν οὐσίαν; εἰ γὰρ μηδὲν ἡ οὐσία γένος ἔχει πρὸ ἑαυτῆς μηδὲ ὁρισμὸν οὖσα γενικώτατον, τί ἂν περὶ αὐτοῦ τοῦ ὄντος εἴποις, ὃ πάσης μὲν οὐσίας, πασῶν δὲ δυνάμεων, πασῶν δὲ ἐνεργειῶν ἐστι περιληπτικόν; οὔτε οὖν ὂν τὸ γένος ἐστὶ τοῦ ὄντος· ἔσται γὰρ τοῦτο τὸ ὂν οὐχ ἁπλῶς ὄν, ἀλλὰ τὶ ὄν· οὔτε μὴ ὄν, ἵνα μὴ καὶ τὸ ἀεὶ μὴ ὂν λάθωμεν ποιοῦντες· πανταχοῦ γὰρ τὰ γένη κατηγορεῖται τῶν οἰκείων εἰδῶν. οὐκ ἄρα ἔστι γένος τοῦ ὄντος. πῶς δὲ οὐ προσήκων ἐστὶ τῇ ὅλῃ θεωρίᾳ καὶ τοῖς προκειμένοις διορισμοῖς ὁ ἀπὸ τῶν γνώσεων ἀφορισμός; εἰ γάρ, ὥσπερ εἴπομεν πρότερον* [p. 228, 25 ss], *ἀξιώμασι τούτοις ἐθέλει χρῆσθαι καὶ ὑποθέσεσι τῶν ῥηθησομένων ἀποδείξεων, δεῖ γνωρίμους εἶναι τὰς ἀποδόσεις ταύτας καὶ ἐναργεῖς ἡμῖν. ἀλλ' εἰ μὲν αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς τὴν* D *τῶν πραγμάτων φύσιν ἡμῖν παρεκελεύσατο θηρᾶν, ἔλαθεν ἂν ἀσαφείας ἐμπλήσας τὴν σύμπασαν διδασκαλίαν· ἐπειδὴ δὲ γνώριμον ποιῆσαι βούλεται διὰ τῶν ὅρων τό τε ὂν καὶ τὸ γιγνόμενον, ἵνα ἀπὸ γνωρίμων τὰς ἀποδείξεις προάγῃ καὶ τοῖς ἀκούουσιν ἐναργῶν ὑποθέσεων, εἰκότως ἀπὸ τῶν γνώσεων τῶν ἐν ἡμῖν οὐσῶν τὴν ἰδιότητα παρίστησιν αὐτῶν, ἃς καὶ ἀνεγείραντες καὶ τελεωσάμενοι θεασόμεθα τὴν ἐκείνων φύσιν τρανέστερον· ἐπεὶ γὰρ πᾶν τὸ γνωστικὸν ἢ αὐτό ἐστι τὸ γνωστὸν ἢ ὁρᾷ ἢ ἔχει τὸ γνωστόν — νοῦς μὲν γάρ ἐστι τὸ νοητόν, αἴσθησις δὲ ὁρᾷ τὸ αἰσθητόν, διάνοια δὲ ἔχει ἐν ἑαυτῇ τὸ διανοητόν — ἡμεῖς δὲ αὐτὸ γενέσθαι τὸ νοητὸν οὐ πεφύκαμεν, γιγνώσκομεν δὲ αὐτὸ διὰ τῆς ἐν ἡμῖν συζύγου πρὸς αὐτὸ δυνάμεως, ταύτης οὖν δεῖ,*

C M P

7 *μηδὲ* ci Kroll 10 *οὔτε ὂν οὖν τὸ* **M** 11 prius *ὄν* (sic) om **C** 12 s cf. Arist. top. β 2. 109b 6 14 *προσῆκον* **CP** 17 *ἐθέλοι* **P** *χρήσασθαι* **MP** 20 *πραγμάτων τούτων* **M** *ἡμῖν* om **C** 21 *σύμπασαν* **CM**: *ὅλην* **P** *ἐπεὶ* **P** 23 *προάγει* **C**: **M** ante corr 32 ad *οὖν* cf. p. 245, 28. 247, 29 *δὴ* **CM**

καὶ διὰ ταύτης γνώριμος ἡμῖν ἡ τοῦ ὄντος φύσις. πρὸς μὲν οὖν τὰς ἀπορίας διὰ τούτων ἀπαντησόμεθα. δεῖ δὲ ἐφιστάνειν, ὅπως προτείνων μὲν ἑαυτῷ τὰ προβλήματα ἑκάτερον καὶ καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς ἐδήλωσεν, ἀποκρινόμενος δὲ πρὸς ἑκάτερον ἐπὶ μὲν τοῦ ἀεὶ ὄντος τὸ κατα- E *φατικὸν μόνον παρέλαβεν, ἐπὶ δὲ τοῦ γιγνομένου καὶ τὸ ἀποφατικόν, προσθεὶς μὲν αὐτῷ καὶ τὸ ἀπολλύμενον, ἑρμηνεύσας δὲ καὶ τὸ ὂν δὲ οὐδέποτε διὰ τῆς εἰς τὸ ὄντως δὲ οὐδέποτε ὂν μεταλήψεως· ἐπεὶ γὰρ τὸ ὂν κατὰ τὸ εἶναι χαρακτηρίζεται μόνον, τὸ δὲ γιγνόμενον καὶ κατὰ τὸ μὴ εἶναι, τὸ μὲν ὁριζόμενος αὐτὸ μόνον παρέλαβεν, εἰπὼν κατὰ τὰ αὐτὰ ὄν, τὸ δὲ μετὰ τῆς ἀποφάσεως, οὐ τὴν ἀπόφασιν δὲ μόνην, ἐπειδὴ οἱ ὁρισμοὶ τῶν καταφάσεών εἰσι τὸ ὑπάρχον ἑκάστῳ σημαίνοντες. εἰ δὲ μὴ μόνον αὐτὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ ἀπολλύμενον προσείρηκεν, οὐ θαυμαστόν· ὡς γὰρ τῷ ὄντι προσέθηκε τὸ κατὰ τὰ αὐτὰ εἶναι καὶ μὴ μόνον τὸ ἀεὶ εἶναι, οὕτως τῷ γιγνομένῳ τὸ ἀπόλλυσθαι· τοῦτο γὰρ ὡς μὲν γινόμενον τοῦ ἀεὶ ὄντος ἕτερον, ὡς δὲ ἀπολλύμενον τοῦ κατὰ τὰ αὐτὰ ὄντος. οὐ γάρ ἐστι τὸ γιγνόμενον καθόσον γιγνόμενόν ἐστι καὶ ἀπολλύμενον, ἑαυτὸ συνέχειν οὐ δυνάμενον· ἦν γὰρ ἂν καὶ ἑαυτὸ παράγειν δυνάμενον. ἑκάτερον οὖν καθ' ἑαυτὸ λαβών, τὸ ὂν καὶ τὸ γιγνόμενον, εἶδε τὸ μὲν ὑπὲρ γένεσιν, τὸ δὲ ἀνώλε-* F *θρον οὐκ ὄν· ὡς ὅταν γε τῷ γιγνομένῳ προσγένηται τοῦ ὄντος ἔμφασις, δύναται μένειν ὁπωσοῦν ἀεὶ γιγνόμενον.*

Φέρε δὴ καὶ ἑκάστην τῶν λέξεων αὐτὴν καθ' αὐτὴν ἐπισκεψώμεθα δι' ὧν συντίθησι τὰς ἀποδόσεις, καὶ πρώτην ᾱ *τῶν ἄλλων τὴν νόησιν κατίδωμεν, τῶν ποσαχῶς ἐστι λεγομένων, καὶ τὰς ὅλας αὐτῆς συλλογισώμεθα προόδους. πρώτη μὲν οὖν ἐστι νόησις ἡ νοητή, εἰς ταὐτὸν ἥκουσα τῷ νοητῷ καὶ οὐχ ἕτερον οὖσα παρὰ τὸ νοητόν, ἢ καὶ οὐσιώδης ἐστὶ*

C M P

3 *μὲν ἐν* **P** 4 *καὶ ἀποφατικῶς* om **MP** 9 *δὲ* om **C** 10 *καὶ* om **MP** 18 *γενόμενον* **CP** *ὄντως* **C** 19 *οὐ* om **MP**; sed cf. p. 241,17 21 *ἦν* — 22 *δυνάμενον* om **C** 21 *ἂν* om **P** 22 *λαβὸν* **M** 25 *ἔμφασιν* **C** *ἀεὶ* om **P** 26 *δὲ* **MP** *ἑαυτὴν* **MP** 27 ss cf. schol. **CMR** 31 *καὶ οὐδέτερον* **MP**

75 *νόησις καὶ αὐτοουσία, διότι πᾶν τὸ ἐν τῷ νοητῷ τοῦτον*
β *ὑφέστηκε τὸν τρόπον, οὐσιωδῶς καὶ νοητῶς. δευτέρα δὲ ἡ*
συνάπτουσα τῷ νοητῷ τὸν νοῦν, συνεκτικὴν ἔχουσα καὶ
συναγωγὸν τῶν ἄκρων ἰδιότητα καὶ οὖσα ζωὴ καὶ δύναμις,
πληροῦσα μὲν ἀπὸ τοῦ νοητοῦ τὸν νοῦν, ἐνιδρύουσα δὲ τὸν
γ *νοῦν εἰς τὸ νοητόν. τρίτη δὲ ἡ* [[*ἐν*]] *αὐτῷ τῷ θείῳ νῷ σύ-*
ζυγος νόησις, ἐνέργεια οὖσα τοῦ νοῦ, δι' ἧς τὸ ἐν αὐτῷ
νοητὸν συνείληφε καὶ καθ' ἣν ἑαυτὸν νοεῖ καὶ ᾗ αὐτός
ἐστιν· ἐνέργεια γάρ ἐστι καὶ αὐτονόησις, ἀλλ' οὐ νοητὴ
νόησις, οὐδὲ ὡς δύναμις, ἀλλ' ὡς ἐνέργεια, καθάπερ εἴρη-
δ *ται, καὶ νοερὰ νόησις. τετάρτην δὲ ἔχει τάξιν ἡ τῶν μερι-*
κῶν νόων νόησις, ἐπεὶ καὶ τούτων ἕκαστος ἔχει καὶ νοητόν
τι πάντως ἑαυτῷ συζυγοῦν καὶ νόησιν, μᾶλλον δὲ ἕκαστος
πάντα ἔχει μερικῶς, νοῦν, νόησιν, νοητόν, δι' ὧν καὶ συν-
άπτεται τοῖς ὅλοις καὶ τὸν ὅλον νοητὸν κόσμον νοεῖ καὶ
ε *τούτων ἕκαστος. πέμπτη δ' ἐστὶν ἡ τῆς ψυχῆς τῆς λογικῆς*
νόησις· ὡς γὰρ νοῦς λέγεται ἡ λογικὴ ψυχή, οὕτω καὶ ἡ
B *γνῶσις αὐτῆς νόησις καὶ μεταβατικὴ νόησις καὶ τὸν χρόνον*
ς *ἔχουσα συμφυῆ πρὸς ἑαυτήν. ἕκτη δέ, εἰ βούλει καὶ ταύ-*
την συναριθμεῖν, ἡ φανταστικὴ γνῶσις ὑπό τινων προσαγο-
ρεύεται νόησις καὶ νοῦς ἡ φαντασία παθητικός, ὅτι καὶ
ἔνδον καὶ μετὰ τύπων καὶ σχημάτων γινώσκει ὅσα γινώσκει.
κοινὸν δὲ κατὰ πάσης νοήσεως αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔνδον ἔχειν τὸ
γνωστόν· τούτῳ γὰρ δήπου καὶ διαφέρει νόησις αἰσθήσεως.
ἀλλ' ὅπου μέν ἐστιν αὐτὸ τὸ γνωστὸν ἡ νόησις· ὅπου δὲ
ἔστι μὲν τὸ δεύτερον, ἔχει δὲ τὸ πρῶτον· ὅπου δὲ ἔστι μὲν
τὸ τρίτον, ἔχει δὲ τὸ δεύτερον, ὁρᾷ δὲ τὸ πρῶτον ὁλικῶς·
ὅπου δὲ ἔστι μὲν τὸ γνωστὸν μερικῶς, ὁρᾷ δὲ καὶ τὰ ὅλα
διὰ τοῦ μερικοῦ· ὅπου δὲ ὁρᾷ μὲν τὰ ὅλα, ἀλλὰ μερικῶς
ἅμα καὶ οὐκ ἀθρόως· ὅπου δὲ καὶ μετὰ πάθους ἡ ὅρασις.
τοσαῦται μὲν οὖν εἰσι διαφοραὶ νοήσεως. ληπτέον δὲ νῦν

C M P

14 *ἔχει τί* **M** *νοῦν νόησιν* ς: *νοῦς νόησις* **CMP**: nisi cum *νοητὸν* ut glossema delenda 15 *ὅλοις* **CM**: *ἄλλοις* **P** 17 *λογικὴ* **CM**: *νοητὴ* **P** 19 *βούλοι* **M** 21 cf. Arist. de anim. γ 10. 433^{ab} 23 *κοινὸν δὲ τὸ* **C** 24 *τοῦτο* **C** 25 *τὸ* om **C** 29 *μὲν* om **C** *ὅλα* **CM**: *ὄντα* **P** 31 an *εἰσι⟨ν αἱ⟩*?

οὔτε τὴν φανταστικὴν νόησιν· οὐ γὰρ πέφυκεν αὕτη τὸ ὄντως ὂν γιγνώσκειν· ἀόριστον γάρ, ὅτι καὶ μετὰ σχήματος καὶ μορφῆς γινώσκει, τὸ φανταστόν, τὸ δὲ ἀεὶ ὂν ἀσχημάτιστόν ἐστι· καὶ ὅλως οὐδεμία γνῶσις ἄλογος αὐτὸ τὸ ὂν δύναται θεωρεῖν, ἥ γε μηδὲ τὸ καθόλου πέφυκεν αἱρεῖν. οὔτε τὴν ἐν τῇ λογικῇ ψυχῇ· τὸ γὰρ ἀθρόον οὐκ ἔχει καὶ τὸ τοῖς αἰωνίοις σύστοιχον, ἀλλὰ κατὰ χρόνον πρόεισιν. C οὔτε τὰς ὁλικὰς νοήσεις· ἐξῄρηνται γὰρ ἐκεῖναι τῶν ἡμετέρων γνώσεων, ὁ δὲ Τίμαιος συνέταξε τῷ λόγῳ τὴν νόησιν. ἀλλὰ τὴν τοῦ μερικοῦ νοῦ νόησιν νυνὶ ληπτέον· αὕτη γάρ ἐστι, μεθ' ἧς καὶ ἡμεῖς ὁρῶμέν ποτε τὸ ὄν. ὡς γὰρ ἡ αἴσθησις ἐν τῇ δευτέρᾳ δυάδι κατωτέρω τῆς λογικῆς ψυχῆς, οὕτως ἡ νόησις ἀνωτέρω κατ' αὐτήν. ὁ γὰρ μερικὸς νοῦς προσεχῶς ὑπερίδρυται τῆς ἡμετέρας οὐσίας, ἀνάγων αὐτὴν καὶ τελειῶν, πρὸς ὃν ἐπιστρεφόμεθα καθηράμενοι διὰ φιλοσοφίας καὶ τὴν ἑαυτῶν νοερὰν δύναμιν τῇ ἐκείνου νοήσει συνάψαντες. τίς δὲ ὁ μερικὸς νοῦς ἐστιν οὗτος, καὶ ὡς οὐχ εἷς ἐστι κατὰ μίαν ψυχὴν μερικήν, οὐδὲ αὐτόθεν ὑπὸ τῶν μερικῶν μετέχεται ψυχῶν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἀγγελικῶν καὶ δαιμονίων ψυχῶν τῶν ἀεὶ κατ' αὐτὸν ἐνεργουσῶν, δι' ἃς καὶ αἱ μερικαὶ ψυχαί ποτε μετέχουσι τοῦ νοεροῦ φωτός, διήρθρωται διὰ πλειόνων ἐν ἄλλοις. νῦν δὲ εἰλήφθω τοσοῦτον, ὅτι μετέχεται μὲν οὗτος ὑπ' ἄλλων προσεχῶς ψυχῶν δαιμονίων πᾶς, ἐλλάμπει δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας, ὁπόταν ἐπιστρέφωμεν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν ἐν ἡμῖν λόγον νοερὸν ἀποτελέσωμεν. καὶ ὡς ἐν Φαίδρῳ [247 CD] κυβερνήτην τοῦτον ἐκάλεσε τῆς ψυχῆς καὶ μόνον εἶπε τὸ ὂν νοεῖν, τὴν δὲ ψυχὴν μετὰ D τούτου νῷ καὶ ἐπιστήμῃ τρεφομένην, οὕτως οὖν καὶ ἐνταῦθα τὴν νόησιν εἶναι καὶ πρὸ ψυχῆς καὶ ὄντως εἶναι νόησιν ἐκείνην, μετέχεσθαι δὲ ὑπὸ ψυχῆς, ὅταν ὁ λόγος ἐνεργῇ νοερῶς. διὸ καὶ ἐν τοῖς ἑπομένοις ἐρεῖ [51 E]

C M P

2 an ὁριστὸν? Kroll; sed cf. p. 247, 10 s 5 ἢ **C** μὴν δὲ **M** ἐρεῖν **P** 10 νῦν **P** 12 cf. schol. **M** 13 ἀνωτέρω ς: κατωτέρω **CMP**; cf. p. 251, 12 ss κατὰ ταύτην **MP** | ad μερικὸς νοῦς cf. inst. theol. 109 19 τῶν — 20 ψυχῶν **M** im pro scholio: om **P** 20 κατὰ ταυτὸν **C** 21 ποτε om **C** διήρθρωται γὰρ **P** 27 ψυχικῆς **P** 31 ἐνεργεῖ **CM**

τὸν νοῦν εἶναι μὲν ἐν θεοῖς, μετέχειν δὲ αὐτοῦ γένος ἀνθρώπων βραχύ τι. καὶ ἔοικεν ὁ λόγος πᾶσαν γνῶσιν τοῦ ἀεὶ ὄντος ἐκφαίνων νόησιν μὲν αὐτὴν εἰπεῖν τὴν πρώτην, ὅπως δὲ μὴ μόνην αὐτὴν ὑπολάβῃ, προσθεῖναι τῇ νοήσει τὸν λόγον, τῷ μεταβατικῷ διελών, ὡς ὅταν γε λόγος νοῇ τὸ ἀεὶ ὄν, ὡς μὲν λόγος ἐνεργεῖ μεταβατικῶς, ὡς δὲ νοῶν μετὰ ἁπλότητος, ἕκαστον μὲν ὡς ἁπλοῦν ἅμα νοῶν, οὐ πάντα δὲ ἅμα, ἀλλὰ μεταβαίνων ἀπ' ἄλλων ἐπ' ἄλλα, νοῶν δὲ πᾶν ὃ νοεῖ μεταβαίνων ὡς ἓν καὶ ἁπλοῦν.

Μετὰ δὴ τὸν περὶ τῆς νοήσεως διορισμὸν τὸν λόγον κατίδωμεν ὅστις ἐστὶ καὶ ὅπως τῇ νοήσει συμφύεται. λέγεται μὲν οὖν καὶ ἐν Θεαιτήτῳ τριχῶς ὁ λόγος, ὅ τε προφορικὸς καὶ ἡ διὰ τῶν στοιχείων διέξοδος καὶ ὁ τῶν ἑκάστου πρὸς τὰ ἄλλα διαφορῶν παραστατικός. ἀλλὰ πάντα
E ταῦτα τὰ σημαινόμενα περὶ σύνθεσίν ἐστι καὶ διαίρεσιν καὶ ἀνάρμοστα τυγχάνει ὄντα πρὸς τὴν τοῦ ἀεὶ ὄντος περίληψιν· τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ὅμοιον αἱρεῖσθαι πέφυκε· τὸ δὲ ἀεὶ ὂν ἁπλοῦν ἐστι καὶ ἀδιαίρετον, ἐξῃρημένον πάντων τῶν πρὸς ταῦτα ἐναντίων. λέγεται δὲ αὖ κατ' ἄλλον τρόπον ὃ μὲν δοξαστικός, ὃ δὲ ἐπιστημονικός, ὃ δὲ νοερός· ἐπεὶ γάρ ἐστιν ἐν ἡμῖν καὶ δόξα καὶ διάνοια καὶ νοῦς — λέγω δὲ νοῦν ἐν τούτοις τὸ τῆς διανοίας ἀκρότατον — πᾶσα δὲ ἡμῶν ἡ οὐσία λόγος ἐστίν, ἐν ἑκάστῳ τούτων ἄλλως τὸν λόγον θεατέον. ἀλλ' οὔτε ἡ δόξα πέφυκε τῇ νοήσει συνάπτεσθαι τοῦ κατ' ἐνέργειαν νοῦ· τοὐναντίον γὰρ τῇ ἀλόγῳ γνώσει συνέζευκται· οὔτε ἡ διάνοια, καθ' ὅσον εἰς πλῆθος χωρεῖ καὶ διαίρεσιν, οἵα τέ ἐστιν εἰς νοῦν ἀνατρέχειν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀφίσταται διὰ τῆς τῶν λόγων ποικιλίας τῆς νοερᾶς ἀμερείας· λείπεται ἄρα τὸ ἀκρότατον τῆς ψυχῆς καὶ τὸ ἑνοειδέστατον τῆς διανοίας ἐνιδρύεσθαι τῇ νοήσει τοῦ μερικοῦ νοῦ, διὰ συγγένειαν αὐτῇ συναπτόμενον. τοῦτο δὴ οὖν ἐστιν ὁ λόγος, τὸ νοοῦν ἡμῶν τὰ νοητά, καὶ οὗ ὁ ἐν Πολιτείᾳ [VI 511 DE]

CMP

4 *μόνον* **C** 8 *οὐ πάντα* **MP**: *ἅμα* **C** 12 ss cf. Theaet. 206 D 207 A 208 A 208 D 16 *ὄντως* **C** 17 cf. conu. 195 B rep. IV 425 C 19 s cf. Theaet. ll. cc. 21 primum *καὶ* om **P** *δὴ* **P** 27 *οἷα* **MP** 30 *ἐνιδρύσθαι* **MP** fort. melius (-ῦ-), ut p. 248, 28 32 *οὗ* **C**: *οὓς* **P**: *ους* **M** *ὁ* om **C**

Σωκράτης νόησιν εἶπε τὴν ἐνέργειαν, ὡς διάνοιαν τὴν τῶν F *μέσων γνῶσιν νοητῶν καὶ δοξαστῶν· εἰ δὲ νόησις αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια, νοῦς ἄν τις εἴη οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἐν τοῖς ἑπομένοις* [37 ABC] *ἐγγίγνεσθαί φησι τῇ ψυχῇ περὶ τὸ νοητὸν κινουμένῃ, καθάπερ καὶ τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ τὴν ἐπιστήμην ποικιλωτέραν ἔχειν ἐνέργειαν, δι' ἄλλων ἄλλα πιέζουσαν, τὸν δὲ νοῦν ἁπλουστέραν, αὐτοπτικῶς τὰ ὄντα θεωμένην. τοῦτο δὴ τὸ ἀκρότατον καὶ ἀμερέστατον ἡμῶν προσηγόρευσε νυνὶ λόγον ὁ Πλάτων, ὡς ἐκφαῖνον τὸν νοῦν ἡμῖν καὶ τὴν νοητὴν φύσιν· ὅταν γὰρ ἡ ψυχὴ φαντασίας ἀποστῇ καὶ δόξης καὶ τῆς ποικίλης καὶ ἀορίστου γνώ-* 76 *σεως, ἀναδράμῃ δὲ εἰς τὴν ἑαυτῆς ἀμέρειαν, καθ' ἣν ἐνερρίζωται τῷ μερικῷ νῷ, καὶ ἀναδραμοῦσα συνάψηται τὴν ἑαυτῆς ἐνέργειαν πρὸς τὴν ἐκείνου νόησιν, τότε δὴ μετ' ἐκείνου νοεῖ τὸ ἀεὶ ὄν, μιᾶς τε τῆς ἐνεργείας οὔσης καὶ δυοειδοῦς καὶ ταυτότητος καὶ διακρίσεως ἐν ταῖς νοήσεσιν ὑπαρχούσης. τηνικαῦτα γὰρ καὶ ἀθροωτέρα γίνεται τῆς ψυχῆς ἡ νόησις καὶ ἐγγυτέρω τῶν αἰωνίων πραγμάτων, ἵνα καὶ ἕλῃ τὸ νοητὸν ἅμα τῷ νῷ καὶ οἷον φῶς ἔλαττον μετὰ μείζονος φωτὸς ἐνεργήσῃ, τοῦ ἐν ἡμῖν λόγου τὴν νόησιν ὑποτρέχοντος τοῦ νοῦ, καὶ γένηται τὸ νοητὸν νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν. ὁ μὲν γὰρ ἡμέτερος λόγος μετὰ τῆς νοήσεως αἱρεῖ τὸ νοητόν, ἡ δὲ τοῦ νοῦ νόησις ἀεὶ καὶ ἔστι καὶ ὁρᾷ τὸ νοητόν, συνάπτει δὲ αὐτῷ τὸν λόγον, ὅταν καὶ οὗτος γένηται νοοειδής. ἀλλὰ πῶς περιληπτὸν τῷ μερικῷ νῷ τὸ ὄντως ὂν ἢ τῷ λόγῳ; τοῦτο γὰρ ἔτι θαυμαστότερον. ἢ καὶ εἰ μὴ τὸ νοητὸν αὐτὸ δυνατὸν περιληφθῆναι τῷ νῷ καὶ τῷ λόγῳ, διότι κρεῖττόν ἐστιν ἁπάσης περιοχῆς καὶ ἐξῃρημένως πάντα περιείληφεν, ἀλλ' οὖν ὁ μὲν νοῦς τὸ ἑαυτοῦ νοητὸν ἔχων διὰ τοῦτο λέγεται καὶ τὸ ὅλον περι-* B *λαμβάνειν, ὁ δὲ λόγος διὰ τοῦ νοῦ συστοίχως ἑαυτῷ τῶν ὄντων ὑποδεχόμενος ἐννοίας οὕτω διὰ τούτων λέγεται τὸ ὂν*

C M P (N)

3 *οὗτος ὁ λόγος ὃν* **N**: *οὗτος ὁ λόγος* **CMP**: *τοῦτον τὸν λόγον* ς 9 *προηγόρευσε* **P** *ὁ πλάτων λόγον* **MP** *ἐκφαῖνον* ς: *ἐκφαίνων* **CM**: *ἐκφαινομένων* **P** 21 *τοῦ* om **P** 21 s *περιληπτὸν μετὰ λόγου* **MP** 27 *ἢ* ll *νοητὸν* **CM**: *δυνατὸν* **P** 31 *συστοίχους* ci Kroll

περιλαμβάνειν. τάχα δὲ ἂν σημαίνοι καὶ ὅτι περιθέων τὸ νοητὸν ὁ λόγος καὶ ὡς περὶ κέντρον ἐνεργῶν καὶ κινούμενος οὕτως αὐτὸ θεᾶται, τῆς μὲν νοήσεως ἀμεταβάτως αὐτὸ καὶ ἀμερίστως γινωσκούσης, τοῦ δὲ λόγου περιχορεύοντος αὐτοῦ κύκλῳ τὴν οὐσίαν καὶ ἀνελίττοντος τὴν ἡνωμένην ἐν αὐτῷ πάντων ὑπόστασιν.

Ἐπὶ δὴ τούτοις τὴν δόξαν κατανοήσωμεν ἥτις ἐστίν. ὅτι μὲν οὖν πέρας ἐστὶ τῆς λογικῆς ἁπάσης ζωῆς καὶ ὅτι συνάπτεται πρὸς τὸ ἀκρότατον τῆς ἀλόγου, πολλάκις ἐστὶ τεθρυλημένον. ἃ δέ ἐστιν ἐξαίρετα τῆς Πλατωνικῆς παραδόσεως, ταῦτα νῦν λέγωμεν· ὅτι τοὺς τῶν αἰσθητῶν λόγους τὸ δοξαστικὸν περιέχει καὶ τοῦτό ἐστι τὸ τὰς οὐσίας αὐτῶν γινῶσκον καὶ τὸ μὲν ὅτι θεωροῦν, τὴν δὲ αἰτίαν ἀγνοοῦν. τῆς γὰρ διανοίας ἅμα καὶ τὰς οὐσίας καὶ τὰς αἰτίας γιγνωσκούσης τῶν αἰσθητῶν, τῆς δὲ αἰσθήσεως μηδέτερα — δέδεικται γὰρ ἐν Θεαιτήτῳ σαφῶς, ὅτι οὐσίας ἐστὶν ἀγνὼς ἡ C *αἴσθησις καὶ τῆς αἰτίας ὧν γινώσκει παντελῶς ἀμαθής — ἀναγκαῖον τὴν δόξαν ἐν μέσῳ τεταγμένην τὰς μὲν οὐσίας τῶν αἰσθητῶν διὰ τῶν ἐν αὐτῇ λόγων γινώσκειν, τὰς δὲ αἰτίας ἀγνοεῖν. οὕτω γὰρ ἂν καὶ ἡ ὀρθὴ δόξα διαφέροι τῆς ἐπιστήμης, ᾗ τὸ ὅτι γινώσκει μόνον, ἐκείνης καὶ τὴν αἰτίαν θεωρεῖν δυναμένης. ἔχεται δὲ τῆς δόξης ἡ αἴσθησις, μέση καὶ αὐτὴ οὖσα τοῦ τε αἰσθητηρίου καὶ τῆς δόξης· τὸ μὲν γὰρ αἰσθητήριον μετὰ πάθους ἀντιλαμβάνεται τῶν αἰσθητῶν, διὸ καὶ φθείρεται ταῖς ὑπερβολαῖς αὐτῶν, ἡ δὲ δόξα γνῶσιν ἔχει καθαρὰν πάθους, ἡ δὲ αἴσθησις μετέχει μέν πως καὶ τοῦ πάθους, ἔχει δέ τι καὶ γνωστικόν, καθόσον ἐνίδρυται τῷ δοξαστικῷ καὶ ἐλλάμπεται παρ' αὐτοῦ καὶ γίνεται λογοειδής, ἄλογος οὖσα καθ' ἑαυτήν. εἰς ταύτην γὰρ ἀποπερατοῦται τῶν γνωστικῶν δυνάμεων ἡ σειρά, ἧς ἡγεῖται μὲν ἡ νόησις, ὑπὲρ λόγον οὖσα καὶ ἀμετάβατος, δευτέραν δὲ*

C M P

3 priore loco *αὐτὸ* **C**: *αὐτῷ* **MP**   6 ⟨*τῶν*⟩ *πάντων* ci Kroll   7 *ἐπειδὴ* **C**   10 *τεθρυλλημένον* **MP**   11 *λέγομεν* **P**   16 cf. praecipue 192 s   20 *οὕτω γὰρ ἂν* **MP**: *οὕτως ἂν* **C**   *ἡ* om **P**   *διαφέρει* **P**   21 *ᾗ* s: *ἡ* **C**: *εἰ* **MP**   *γινώσκοι* **CM**: **P** (ut uid.): em ς   24 *γὰρ* om **C** | cf. Arist. de somn. 2. 459b 5 s de anim. *γ* 13. 435b 15   29 ss cf. schol. **MR**

ἔχει τάξιν ὁ λόγος, ὅς ἐστι τῆς ψυχῆς ἡμῶν νόησις μεταβατικῶς ἐφαπτομένης τῶν ὄντων, τρίτην δὲ ἡ δόξα, κατὰ λόγον οὖσα γνῶσις τῶν αἰσθητῶν, τετάρτη⟨ν⟩ δὲ ἡ αἴσθησις, ἄλογος ὑπάρχουσα τῶν αὐτῶν γνῶσις. ἡ γὰρ διάνοια μέση νοήσεως οὖσα καὶ δόξης τῶν μέσων ἐστὶν εἰδῶν γνωστική, τῶν δεομένων D *ἀμυδροτέρας μὲν ἢ κατὰ νόησιν, τρανεστέρας δέ τινος ἢ κατὰ δόξαν ἐπιβολῆς, ὡς καὶ ὁ Σωκράτης ἔλεγε τῇ προτεραίᾳ διορίζων τὰς γνώσεις τοῖς γνωστοῖς. τὴν μὲν οὖν δόξαν κατὰ λόγον προσρητέον, διότι λόγους ἔχει γνωστικοὺς τῶν οὐσιῶν, ἄλογον δὲ ἄλλως, ὡς τὰς αἰτίας ἀγνοοῦσαν· ἄλογον γὰρ πρᾶγμα πῶς ἂν εἴη ἐπιστήμη, φησὶν ὁ ἐν Συμποσίῳ* [202 A] *Σωκράτης περὶ αὐτῆς. τὴν δὲ αἴσθησιν πάντως ἄλογον θετέον. ὅλως γὰρ ἑκάστης τῶν αἰσθήσεων τὸ ἀπὸ τοῦ αἰσθητοῦ γενόμενον περὶ τὸ ζῷον πάθος γιγνωσκούσης, οἷον μήλου προσενεχθέντος ὄψεως μὲν ὅτι ἐρυθρὸν γνούσης ἐκ τοῦ περὶ τὸ ὄμμα πάθους, ὀσφρήσεως δὲ ὅτι εὐῶδες ἐκ τοῦ περὶ τὰς ῥῖνας, γεύσεως δὲ ὅτι γλυκὺ καὶ ἁφῆς ὅτι λεῖον, τί τὸ λέγον, ὅτι μῆλόν ἐστι τοῦτο τὸ προσενεχθέν; οὔτε γὰρ τῶν μερικῶν τις αἰσθήσεων — τούτων γὰρ ἑκάστη ἕν τι τῶν περὶ αὐτὸ γινώσκει καὶ οὐχ ὅλον — οὔτε ἡ κοινὴ* E *αἴσθησις — αὕτη γὰρ διακρίνει μόνον τὰς διαφορὰς τῶν παθῶν, ὅτι δὲ τοιάνδε ἔχον ἐστὶν οὐσίαν τὸ ὅλον, οὐκ οἶδε —. δῆλον οὖν, ὅτι ἔστι τις κρείττων τῶν αἰσθήσεων δύναμις, ἡ τὸ ὅλον γινώσκουσα πρὸ τῶν οἱονεὶ μερῶν καὶ τὸ εἶδος αὐτοῦ θεωροῦσα ἀμερῶς, τὸ τῶν πολλῶν τούτων δυνάμεων συνεκτικόν. ταύτην δὴ οὖν τὴν δύναμιν δόξαν ὁ Πλάτων κέκληκε καὶ τὸ αἰσθητὸν διὰ τοῦτο δοξαστόν. ἔτι τοίνυν τῶν αἰσθήσεων πολλάκις ἀλλοῖα παθήματα ἀπαγγελλουσῶν καὶ οὐχ οἷα τὰ ποιοῦντα βούλεται, τί τὸ κρῖνον ἐν ἡμῖν καὶ λέγον τὴν μὲν ὄψιν λέγουσαν ποδιαῖον τὸν ἥλιον ἠπατῆσθαι, τὴν δὲ τῶν νοσούντων γεῦσιν τὸ μέλι πικρὸν ἀπο-*

CMP

2 *δὲ* om **P** 7 cf. rep. VII 533 D 12 *περὶ αὐτῆς* om **C** *πάντων* ll: em b 16 *πάθος* **C** *εὐώδους* **MP** 17 *δὲ* om **P** 22 *οὐσίαν ἐστὶ* **MP** 23 *οὖν* **CP**: *νῦν* **M** *ἡ δύναμις* **C** 28 *ἀπαγγελουσῶν* **C** 30 cf. Arist. de anim. γ 3. 428^b 3 s de somn. 1. 458^b 29 2. 460^b 18 s

*φαινομένην; πάντως γάρ που φανερόν, ὡς ἐν τούτοις ἅπασι
καὶ τοῖς τοιούτοις αἱ μὲν αἰσθήσεις τὸ ἑαυτῶν ἀπαγγέλλουσι
πάθημα, καὶ οὐ πάντη ψεύδονται· τὸ γὰρ περὶ τὰ αἰσθη-
τήρια πάθος λέγουσιν, ἐκεῖνο δὲ τὸ τοιοῦτόν ἐστι· τὸ δὲ
λέγον τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους καὶ ἐπικρῖνον ἕτερον. ἔστιν
ἄρα τῆς ψυχῆς τις δύναμις κρείττων αἰσθήσεως, ἡ μηκέτι*
F *δι' ὀργάνου γινώσκουσα, ἀλλὰ δι' ἑαυτῆς τὰ αἰσθητὰ καὶ
τὴν παχύτητα τῆς αἰσθήσεως ἐπανορθουμένη. καὶ αὕτη μὲν
ἡ δύναμις, λόγος οὖσα ὡς πρὸς τὴν αἴσθησιν, ἄλογός ἐστιν
ὡς πρὸς τὴν γνῶσιν τῶν ὄντως ὄντων, ἡ δὲ αἴσθησις ἁπλῶς
ἄλογος. διὸ καὶ ἐν Πολιτείᾳ* [V 478 D] *μέσην αὐτήν, τὴν
δόξαν λέγω, γνώσεως ἀπεφήνατο καὶ ἀγνοίας· λογικὴ μὲν
γάρ ἐστι γνῶσις, ἀλλὰ συμφύρεται πρὸς τὴν ἀλογίαν μετ'
αἰσθήσεως τὰ αἰσθητὰ γινώσκουσα, μόνως δὲ ἄλογος ἡ
αἴσθησις, ὥσπερ καὶ ὁ Τίμαιος αὐτὴν προσηγόρευσε, πρῶ-
τον μέν, διότι καὶ τοῖς ἀλόγοις ἐνυπάρχει ζῴοις καὶ ἔστι*
77 *χαρακτηριστικὴ τῆς ἀλόγου πάσης ζωῆς· ταύτῃ γὰρ αὐτὴν
καὶ τῆς ἐπιστήμης διέκρινεν ὁ ἐν Θεαιτήτῳ* [186 C] *λόγος.
δεύτερον δέ, ὅτι παρὰ πάντα τὰ μόρια τῆς ἀλόγου ψυχῆς
ἀπειθὴς αὐτὴ πρὸς τὸν λόγον ἐστί· τὸ μὲν γὰρ θυμοειδὲς
καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν κατήκοόν ἐστι λόγου καὶ τῶν τοῦ λό-
γου προσταγμάτων καὶ δέχεται τὴν παρ' αὐτοῦ παιδείαν, ἡ
δὲ αἴσθησις κἂν μυριάκις ἀκούῃ τοῦ λόγου λέγοντος, ὅτι
μείζων ἐστὶν ὁ ἥλιος τῆς γῆς, ὅμως ποδιαῖον αὐτὸν ὁρᾷ
καὶ οὐκ ἂν ἄλλως ἀπαγγείλειεν ἡμῖν. τρίτον τοίνυν, ὅτι
οὐδὲ αὐτὸ ὃ γινώσκει οἶδεν· οὐ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ πέ-
φυκεν αἱρεῖν· οὐ γὰρ τί ἐστι λευκὸν οἶδεν, ἀλλ' ὅτι λευκὸν
διὰ τοῦ πάθους ἔγνωκε· διακέκριται γὰρ τὸ αἰσθητήριον.
καὶ ταύτῃ οὖν ἄλογος· οὕτω γὰρ ἐν Γοργίᾳ* [464 C] *τὴν
ἄλογον ἀφωρίσατο γνῶσιν, τὴν μὴ εἰδυῖαν, ἀλλὰ στοχαζομένην.*

C M P

3 *πάντη* **MP**: *πᾶν* **C** 7 *δι'* **MP**: *δ'* **C** 12 *καὶ ἀγνοίας ἀπεφήνατο* **P** 13 *συμφέρεται* **C** 14 *μόνος* **P** 15 s *πρώτην* **C** sic 17 *πάσης* om **P** 20 *αὔτη* ci s *μὲν* om **C** 22 *πραγμάτων* **M**: **C** iu: im *προσταγμάτων* 24 *ἐστὶν* om **MP** | cf. Arist. de anim. l. c. 25 *τοίνυν* **CM**: *δὲ* **P** 27 *ἀλλ' ὅτι ἐστὶ λευκὸν* **P**

τέταρτον, ὅτι πέρας ἐστὶ πάσης τῆς τῶν γνώσεων σειρᾶς, καὶ πορρωτάτω λόγου καὶ νοῦ τὴν οὐσίαν ἔχει καὶ τῶν ἐκτός ἐστι καὶ διὰ σώματος ποιεῖται τὴν ἀντίληψιν. ταῦτα γὰρ πάντα δείκνυσι τὸ ἄλογον αὐτῆς. ἔστι δὴ οὖν τὸ γενητὸν B πᾶν δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ληπτόν, τῆς μὲν εἰσαγγελλούσης τὰ πάθη, τῆς δὲ τοὺς λόγους αὐτῶν προβαλλούσης ἀφ' ἑαυτῆς καὶ τὰς οὐσίας γινωσκούσης, καὶ ὥσπερ ὁ λόγος τῇ νοήσει συναφθεὶς αἱρεῖ τὸ νοητόν, οὕτω καὶ ἡ δόξα τῇ αἰσθήσει συνταχθεῖσα γινώσκει τὸ γενητόν. ἐπεὶ γὰρ μέσης ἐστὶν οὐσίας ἡ ψυχή, καὶ τὸ μεταξὺ συμπληροῖ νοῦ καὶ ἀλογίας· τῷ μὲν γὰρ ἀκροτάτῳ ἑαυτῆς νῷ σύνεστι, τῷ δὲ ἐσχάτῳ νεύει πρὸς τὴν αἴσθησιν· διὸ καὶ ὁ Τίμαιος ἐν μὲν τῇ προτέρᾳ συζυγίᾳ τὴν νόησιν προὔταξε τοῦ λόγου, κρείττονα οὖσαν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὴν δόξαν τῆς αἰσθήσεως· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὁ λόγος μετὰ τὴν νόησιν ὡς ἐλάττων νοῦς, ἐνταῦθα δὲ ἡ δόξα πρὸ τῆς αἰσθήσεως ὡς λογικὴ αἴσθησις. τὸ δὲ ὅλον πλάτος τῆς λογικῆς οὐσίας ἀφορίζει δόξα καὶ λόγος — νοῦς δὲ ἡμῶν βασιλεύς, αἴσθησις δὲ ἄγγελος, φησὶν ὁ μέγας Πλωτῖνος [enn. 5, 3, 3] — καὶ λόγος μὲν ἅμα τῷ νῷ τὸ νοητὸν αἱρεῖ, καθ' ἑαυτὸν δὲ τοὺς μέσους θεωρεῖ λόγους, δόξα δὲ μετὰ μὲν αἰσθήσεως αἱρεῖ τὸ γενητόν, καθ' ἑαυτὴν δὲ τὰ ἐν αὐτῇ εἴδη πάντα διασκέπτεται, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις εἴρηται πῶς τε ὑφίσταται C καὶ πῶς τόπος αὐτῶν ἐστι τὸ δοξαστικὸν μέρος τῆς ψυχῆς· καὶ ἐκείνῳ μὲν τὸ νοητὸν περιληπτόν, ταύτῃ δὲ τὸ γενητὸν δοξαστόν· ἔξω γὰρ αὐτῆς ἐστι καὶ οὐκ ἔνδον τὸ γνωστόν, ὥσπερ ἐκείνου τὸ νοητόν. διὸ περιληπτὸν μὲν οὐκ ἔστι, δοξαστὸν δέ, ἀλλ' οὐκ αἰσθητὸν προσείρηται, διότι δόξα μὲν τὰς οὐσίας γινώσκει τῶν πραγμάτων, αἴσθησις δὲ οὔ. τῆς οὖν τρανεστέρας γνώσεως ἀποφέρεται τὴν ἐπωνυμίαν, καὶ τῆς γινωσκούσης τί ἐστιν, ἀλλ' οὐχὶ οἷόν ἐστι μόνον, ὃ τῆς αἰσθήσεως ἔργον ἐλέγομεν· εἰκότως ἄρα τὸ γενητὸν καὶ δοξαστὸν προσηγόρευσεν ὁ Τίμαιος· καὶ ἔστι τοῦτο Πυθα-

CMP

1 πάσης ἐστὶ πέρας **M** 11 αὐτῆς **P** 12 νεύει **CM**: ἀεὶ **P** 16 ὡς om **C** 18 s ἄγγελος δὲ αἴσθησις **C** 20 ἐρεῖ **M** 27 περιληπτικὸν **M** 31 τί ς: om **CMP** οὐχ **MP** 33 καὶ γάρ ἐστι **MP**

γορικόν· ἐπεὶ καὶ ὁ ἐν ⟨τοῖς ἔπεσι⟩ Παρμενίδη⟨ς⟩ τὴν περὶ τῶν αἰσθητῶν πραγματείαν διὰ τοῦτο Πρὸς Δόξαν ἐπέγραψεν ὡς τῶν αἰσθητῶν δοξαστῶν ὄντων κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν. οὔτ' οὖν αἰσθητὸν ἔδει μόνον καλεῖν τὸ γενητόν, διότι τῆς οὐσίας οὐδενός ἐστιν ἡ αἴσθησις γνωστική, οὔτε δοξαστὸν ἄνευ αἰσθήσεως· καὶ γὰρ τοὺς ἐν αὐτῇ λόγους ἡ δόξα γινώσκει καὶ ὅλως ἑαυτήν, ἃ δὴ τῶν ἁπλῶς γενητῶν οὐκ ἔστιν. εἰκότως ἄρα δοξαστὸν μετ' αἰσθήσεως αὐτὸ προσείρηκεν. τοσαῦτα περὶ τῶν Πλατωνικῶν ῥημάτων εἴχομεν λέγειν.

Δοκεῖ δέ μοι διαφερόντως ἐν τούτοις ὁ Ἀριστοτέλης τὸν δεύτερον αἰτιάσασθαι λόγον· ποῦ γὰρ ἀληθὲς τὸ δόξῃ
D *μετ' αἰσθήσεως δοξαστὸν εἶναι γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον; τὸν γοῦν οὐρανὸν ἀγένητον εἶναι καὶ ἀνώλεθρον δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ὄντα δοξαστόν. ζητήσει μὲν οὖν καὶ ὁ Τίμαιος προϊών, εἰ γέγονεν ὁ πᾶς οὐρανός· λεγέσθω δὲ καὶ νῦν παρ' ἡμῶν, ὅτι τὸ γίγνεσθαι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι κατ' ἀναλογίαν ἐστὶ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐ μόνον κατὰ τὰς κινήσεις καὶ τὰς τῶν σχημάτων μεταβολάς, ἀλλὰ καὶ ὅτι τὸ σῶμα τὸ οὐράνιον οὐκ ἔστιν ἑαυτοῦ γεννητικόν, ἀλλ' ἀπ' ἄλλης αἰτίας μόνον ὑφέστηκε· διὸ γενητόν ἐστιν, ὡς τοῦ ὑφίστασθαι τὴν αἰτίαν εἰς ἕτερον ἀνηρτημένην ἔχον. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον ὑφέστηκεν ἀπ' ἄλλων, ἀλλὰ καὶ συνέχεται ὑπ' ἄλλου συνέχειν ἑαυτὸ μὴ δυνάμενον, καὶ ἀπόλλυται κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον διὰ τοῦτο, τῷ γίγνεσθαι συστοίχως τοῦ ἀπόλλυσθαι ληφθέντος. τὰ μὲν γὰρ ὄντως ὄντα καὶ ἀεὶ ὄντα γεννᾷ τε ἑαυτὰ καὶ συνέχεται παρ' ἑαυτῶν, ὅθεν καὶ ἀγένητα λέγεται καὶ ἀνώλεθρα κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν· εἰ δὲ τὸ ὄντως ὂν ἀγένητον παρ' ἑαυτοῦ ὑφέστηκε, τὸ μὴ παρ'*

CMP

1 *ὁ ἐν παρμενίδη* ll.: em Bäumker, Fleckeis. JJ. 133 (1886) p. 252   2 *περὶ* om **P**   *πραγμάτων* **C** | cf. in Parm. 1024, 10   5 *ἡ* om **C**   10 *ἔχομεν* **P**   11 *ὁ ἀριστοτέλης ἐν τούτοις* **MP**   14 cf. Arist. de caelo α 10 ss de mund. 4. 396ᵃ 31   16 *γέγονε πᾶς ὁ* **P**   17 *γίγνεσθαι* **MP**: *γιγνόμενον* **C**   *ἀπόλλυσθαι* **MP**: *ἀπολλήμενον* **C** (*η* in lit. **C**[1])   18 *τῷ* om **MP**   19 *μεταβολὰς* **CM**: *διαφορὰς* **P**   22 *ἀνηρτημένον* **C**   23 *ὑπ'* **CM**: *ἀπ'* **P**   25 *τῷ* **MP**: *τὸ* **C**

ἑαυτοῦ ὑφεστὸς οὐκ ἂν ὄντως ἀγένητον εἴη, καὶ εἰ τὸ ὄντως ἀνώλεθρον ἑαυτὸ συνέχειν πέφυκε, τὸ μὴ πεφυκὸς ἑαυτὸ συνέχειν οὐκ ὄντως ἀνώλεθρόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν ὁ οὐρανός — λέγω δὲ οὐρανὸν τὸ σωματοειδὲς μόνον — οὔτε παράγειν E ἑαυτὸν οὔτε συνέχειν πέφυκεν· ἀμερὲς γὰρ πᾶν τὸ τοιοῦτον, τὸ ἑαυτοῦ παρακτικὸν καὶ ἑαυτοῦ συνεκτικόν. οὐκ ἄρα ὄντως ἀγένητός ἐστιν οὐδὲ ὄντως ἀνώλεθρος, ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τῷ σωματοειδεῖ καὶ γενητός ἐστι καὶ σκεδαστός. ἔτι δέ, ὥς φησιν αὐτὸς Ἀριστοτέλης καὶ ἀποδείκνυσι μέντοι σαφῶς καὶ γενναίως, οὐδὲν σῶμα πεπερασμένον ἄπειρον ἔχει δύναμιν· τὸ δὲ σῶμα τὸ οὐράνιον πεπερασμένον· οὐκ ἄρα ἄπειρον ἔχει δύναμιν. τὸ δὲ ἀνώλεθρον καθὸ ἀνώλεθρον, ἄπειρον ἔχει δύναμιν· τὸ σῶμα ἄρα καθὸ σῶμα, οὐκ ἔστιν ἀνώλεθρον· ὥστε καὶ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλους λόγον δείκνυται τὸ τοιοῦτον. ὅπῃ δὲ ἀγένητός ἐστι καὶ ἀίδιος ὁ οὐρανός, μικρὸν ὕστερον [p. 276 ss] ἡμῖν ἔσται δῆλον· νῦν δὲ τοσοῦτον μόνον ἐκ τῶν εἰρημένων φανερόν, ὅτι καθ' αὑτὸ πᾶν τὸ σωματικὸν γιγνόμενόν ἐστι καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν, ὥσπερ δὴ καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Πολιτικῷ [269 D] φησι· τὸ κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχειν ἀεὶ καὶ ταὐτὸν εἶναι τοῖς πάντων θειοτάτοις προσήκει μόνοις, σώματος δὲ φύσις οὐ ταύτης τῆς τάξεως· ὃν δὲ οὐρανὸν ἢ κόσμον ἐπωνομάκαμεν, πολλῶν μὲν καὶ μακαρίων παρὰ τοῦ γεννήσαντος αὐτὸν μετείληφεν, ἀτὰρ κεκοινώνηκέ γε καὶ σώματος, ὅθεν αὐτῷ μετα- F βολῆς ἀμοίρῳ γίνεσθαι διὰ παντὸς ἀδύνατον. εἴρηται οὖν, ὅπως καὶ ὁ οὐρανὸς τοῖς εἰρημένοις ὑποπίπτει διορισμοῖς. εἰ δὲ αὖ πάλιν διαποροίη πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἀεὶ ὄντος ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης, οὐ πᾶν τὸ ἀεὶ ὂν νοήσει μετὰ λόγου περιληπτὸν ἀνεχόμενος λέγειν — εἶναι γὰρ ἀεὶ καὶ τὰ θειότατα τῶν φανερῶν — ἀξιώσομεν αὐτὸν μὴ

CMP

5 ἑαυτὸν b: ἑαυτὸ libri 6 παρεκτικὸν **M** 7 οὐδὲ ὄντος **C** 8 ἔτι **CM**: ἔστι **P** 9 αὐτὸς ὁ **MP** | cf. Arist. phys. ϑ 10. 266^{ab} 25 al. 11 τὸ δὲ — 13 (sic) δύναμιν om **P** 14 καὶ om **CM** 19 ὁ αὐτὸς **P** 20 καὶ ὡσαύτως Plat. 23 ἢ libri: καὶ Plat. 24 αὐτὸν om Plat. 25 ἀτὰρ οὖν δὴ Plat. 30s cf. Arist. phys. β 4. 196^{a} 33 infra p. 262, 2 ss

συγχεῖν τὸ αἰώνιον καὶ τὸ εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον ὑφεστός· καὶ γὰρ αὐτὸς διακρίνει τὸν αἰῶνα καὶ τὸν χρόνον, καὶ τὸν
78 *μὲν ἀπονέμει τῷ νῷ, τὸν δὲ τῷ οὐρανῷ καὶ τῇ κινήσει τοῦ οὐρανοῦ. ἐκεῖνο δὴ οὖν τὸ ἀεὶ ὄν, τὸ αἰώνιον, τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον ὁ Τίμαιος ἀποδέδωκε· τὰ δὲ θειότατα τῶν φανερῶν ἄλλον ἐστὶ τρόπον ἀίδια καὶ οὐ κατὰ τὴν αἰώνιον διαμονήν, ἀλλ' ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ παράγεται ἐκ τῶν σφετέρων αἰτίων, καὶ τὸ εἶναι αὐτῶν σύμπαν ἐν τῷ γίνεσθαί ἐστιν. εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ὁ αἰὼν συμφυής ἐστι τοῖς νοητοῖς, ἔχων καὶ περιέχων τὸν ἄπειρον χρόνον, καὶ τὸ αἰώνιον νοητὸν ὄντως ἐστίν. εἰ δὲ τοῦτο, τὸ δὲ ἀεὶ ὂν τὸ αἰώνιον δηλοῖ, τί δεῖ τὴν τοῦ οὐρανοῦ φύσιν εἰς τοῦτο ἀνάγειν τὸ ἀεὶ ὄν, ἀλλὰ μὴ λέγειν ἀεὶ γινόμενον αὐτόν, ὡς κατὰ τὴν τοῦ χρόνου ἀιδιότητα συμπαρατεινόμενον; ὥστε ἀμφοτέρας ἐλύσαμεν τὰς ἐνστάσεις ἀπὸ τῶν ἐκείνου λόγων, ἃς ἐπήγαγε τοῖς ὁρισμοῖς τούτοις. ἀλλ' ἐπεὶ καὶ πρὸς ταύτην ἀπεκρινάμεθα τὴν ζήτησιν, τούτων μὲν ἄρα ἀπαλλακτέον· ῥηθήσεται γὰρ καὶ εἰσαῦθις.*

Ὅλως δὲ περὶ κριτηρίων ἣν ἔχει δόξαν ὁ Πλάτων, ἀπὸ τούτων ληπτέον. ἄλλων γὰρ ἄλλο τὸ κριτήριον θεμένων, τῶν
B *μὲν αἴσθησιν, ὥσπερ οἱ Πρωταγόρειοί φασι, τῶν δὲ δόξαν, ὥσπερ ὁ λέγων*

δόκος δ' ἐπὶ πᾶσι τέτυκται [Xenophan. frg. 34, 4 D.],

τῶν δὲ λόγον, τῶν δὲ νοῦν, ὁ Πλάτων οἰκείως τοῖς πράγμασι τὴν τῶν κριτηρίων διεῖλεν οὐσίαν, τοῖς μὲν νοητοῖς νοῦν ἀπονείμας, τοῖς δὲ διανοητικοῖς διάνοιαν, τοῖς δὲ δοξαστοῖς δόξαν, τοῖς δὲ αἰσθητοῖς αἴσθησιν. καὶ μὴ διὰ τοῦτο οἰηθῇς διεσπασμένα τὰ κριτήρια κατ' αὐτὸν ὑπάρχειν· ἡ γὰρ ψυχὴ καὶ ἕν ἐστι καὶ πλῆθος. εἰ τοίνυν τὸ κρίνειν ψυχῆς ἐστιν — οὐ γάρ που τὸ ἡμέτερον σῶμα κριτικὴν ἔχει δύναμιν — ἡ δὲ ψυχὴ ἕν ἐστι καὶ πλῆθος, καὶ τὸ κριτικὸν ἄρα

C M P

2 ss cf. Arist. metaph. λ 9. 1075ᵃ 10 *περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς* β 10. 337ᵃ 23 al. 9 s cf. Arist. de caelo α 9. 279ᵃ 23 ss 16 *ἐπήγαγεν ἐν τοῖς* **C** 23 *πᾶσι* — 24 *νοῦν* **MP**: *πᾶσί τε* **C** 24 *λόγων* **M** 29 *κρίνειν* **C**: *κρῖνον* **MP** *ψυχή* **MP** 30 *τό γε σῶμα τὸ ἡμέτερον* **MP** 31 *ἐστιν ἓν* **M** *κριτήριον* **P**

ἕν ἐστιν ἅμα καὶ πολλά, καὶ μονοειδὴς ἡ κριτικὴ δύναμις καὶ πολυειδής. τίς οὖν ἡ μία δύναμις; φαίη τις ἄν. ὁ λόγος, φήσομεν. οὗτος γὰρ ἐπὶ μὲν τὴν τῶν νοητῶν θέαν στελλόμενος ἑαυτῷ τε χρῆται καὶ τῇ νοήσει, οὐχ ὅτι ὄργανον μὲν ἡ νόησις, τὸ δὲ χρώμενον αὐτός, ὡς οἴεται Σευῆρος ὁ Πλατωνικὸς χείρω τοῦ λόγου τὴν νόησιν τιθέμενος, ἀλλ' ὅτι φῶς ἐστι τοῦ λόγου ἡ νόησις, τελεσιουργὸς οὖσα καὶ ἀναγωγὸς αὐτοῦ καὶ ἀπολαμπρύνουσα τὴν ἐν αὐτῷ γνωστικὴν δύναμιν. εἰς δὲ τὴν τῶν μέσων λόγων ἐπίκρισιν εἰσιὼν τῇ διανοίᾳ καὶ οὐχ ἑαυτῷ χρῆται μόνῳ καὶ πρὸς ἑαυτὸν διὰ ταύτης ἐπέστραπται, τὰ δὲ δοξαστὰ κρίνων κινεῖ καὶ τὴν C δόξαν, τὰ δὲ φανταστὰ τὴν φαντασίαν, τὰ δὲ αἰσθητὰ τὴν αἴσθησιν. ὅταν μὲν γὰρ περὶ τῆς αἰσθητῆς οὐσίας σκοπῆται τῶν εἰδῶν, οἷον ἕκαστόν ἐστι τῶν αἰσθητῶν, τῇ δόξῃ χρῆται ⟨ὡς⟩ συνεργῷ πρὸς τὴν διάσκεψιν· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ λόγοι τῶν αἰσθητῶν. ὅταν δὲ περὶ θέσεώς τινος ἢ σχήματος, οἷον περὶ τοῦ πῶς κεῖται ἡ γῆ ἡ κατὰ κορυφῆς ἔχουσα τὸν πόλον, καὶ ποίαν ἔχουσα πρὸς τὸν οὐρανὸν σχέσιν, ἐγείρει καὶ τὴν φαντασίαν, ἵνα διαστατῶς καὶ μορφωτικῶς ὥσπερ ἐστὶ θεάσηται τὸ ζητούμενον, καὶ ὅταν περὶ ἐκλείψεως, παραλαμβάνει καὶ τὴν αἴσθησιν ὡς ὑπουργὸν ἐν ταῖς τηρήσεσι, καὶ ποτὲ μὲν ἀποδέχεται τὰς κρίσεις τῶν δευτέρων δυνάμεων, ποτὲ δὲ διελέγχει τὰ σφάλματα αὐτῶν, ὅσα διὰ τὰ ὄργανα συμβαίνει πολλάκις αὐταῖς ἁμαρτάνειν. περὶ μὲν οὖν κριτηρίων ἀρκέσει καὶ ταῦτα πρὸς τὸ παρόν· εἴρηται γὰρ ἡμῖν ἐν τοῖς εἰς Θεαίτητον περὶ τούτων διὰ πλειόνων σαφέστερον.

Ὅσην δὲ ἀκρίβειαν ἔχουσιν οἱ εἰρημένοι διορισμοί, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων· εἰ δὲ βούλει, καὶ κατ' ἄλλην μέθοδον αὐτὸ θεασώμεθα. λέγω δὴ πρώτως ἀεὶ ὂν εἶναι τὸ αἰώνιον ὑπάρχον κατὰ πάντα, τὴν οὐσίαν, τὴν δύναμιν, τὴν D

C M P

1 ἅμα om **P** (ἐστι) 2 ἡ μία **MP**: ἡμῖν **C** 3 τὴν om **C** 5 σεβῆρος **M** 7 ἐστιν ἡ νόησις τοῦ λόγου **MP** 10 οὐχὶ **MP** 13 γὰρ om **C** 17 alterum ἡ om **C** πῶλον **C** 18 ἐγείρει **MP**: ἄγει **C** 20 παραλαμβάνῃ **CP** 24 αὐταῖς **CP**: αὐτοῖς **M** 26 διὰ πλειόνων περὶ τούτων **M**: διὰ πλειόνων **P** 29 γρά(φεται) ἔφοδον **M** im αὐτὰ **C** θεασόμεθα **MP** 30 ταύτην τὴν δύναμιν **C**

ἐνέργειαν, γενητὸν δὲ ἁπλῶς τὸ ἐν χρόνῳ τήν τε οὐσίαν ὑποδεχόμενον καὶ τὴν δύναμιν πᾶσαν καὶ τὴν ἐνέργειαν· δεῖ γὰρ τὸ μὲν ὅλον εἶναι αἰώνιον, τὸ δὲ ὅλον ἔγχρονον, καὶ τὸ μὲν αὐθυποστάτως ὁμοῦ πᾶν ὑφεστάναι, τὸ δὲ ἀλλαχόθεν ἠρτημένην ἔχειν τὴν ἐν τῇ παρατάσει ὑπόστασιν. τούτων δὲ ἄκρων ὄντων εἶναι καὶ τὰ μέσα, τὰ πῇ μὲν τῆς τοῦ ὄντος μετειληφότα μοίρας, πῇ δὲ κοινωνοῦντα γενέσεως. εἶναι δὲ αὖ καὶ τὰ μηδετέρου τούτων μετέχοντα, τὸ μὲν κατὰ τὸ κρεῖσσον, τὸ δὲ κατὰ τὸ χεῖρον· καὶ γὰρ ἡ ὕλη οὔτε ὄν ἐστιν οὔτε γενητόν — οὔτε γὰρ νοήσει περιληπτὸν οὔτε αἰσθητόν — καὶ τὸ ἕν, ὡς ἀμφότερα δείκνυσιν ὁ Παρμενίδης· τὸ μὲν κατὰ τὴν πρώτην, τὸ δὲ κατὰ τὴν πέμπτην ὑπόθεσιν. ἔστι μὲν οὖν ἀεὶ μὲν ὂν πᾶν τὸ νοητὸν γένος, πᾶν τὸ νοερόν, πᾶς ὁ ὑπερκόσμιος νοῦς, πᾶς ὁ μετεχόμενος ὑπὸ τῶν θείων ψυχῶν, πᾶς ὁ μερικὸς καλούμενος καὶ μετεχόμενος ὑπό τε ἀγγέλων καὶ δαιμόνων καὶ τῶν μερικῶν ψυχῶν, διὰ μέσων, ὡς εἴπομεν [p. 245, 17 ss], *ἐκείνων· καὶ μέχρι τούτου*
E *τὸ ἀεὶ ὄν· πᾶς γὰρ νοῦς αἰωνίως ἐνεργεῖ καὶ μετρεῖται καθ' ὅλον ἑαυτὸν ὑπὸ αἰῶνος. γιγνόμενον δὲ πᾶν τό τε πλημμελῶς κινούμενον καὶ ἀτάκτως, ὃ κατ' ἐπίνοιαν θεωρεῖται πρὸ τῆς κοσμοποιίας, καὶ πᾶν τὸ κυρίως γενητὸν καὶ φθαρτὸν καὶ ὁ οὐρανός· πάντα γὰρ ταῦτα αἰσθητὰ καὶ ὁρατά· καὶ ταῦτα ὁ Τίμαιος ἀφορίζεται τό τε ἁπλῶς γενητὸν καὶ τὸ ἁπλῶς ἀεὶ ὄν. μεταξὺ δὲ τούτων ἐστὶ τὰ ἀμφοῖν κοινωνοῦντα καὶ ἐφ' ἑκάτερα αὐτῶν τὰ μηδετέρου μετέχοντα. διὸ καὶ καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς ἀμφότερα προτείνει, οἷον ἀεὶ ὂν καὶ γένεσιν οὐκ ἔχον καὶ πάλιν γενητὸν καὶ οὐδέποτε ὄν, ἵνα διὰ μὲν τῶν καταφατικῶν τὰ μηδετέρου κοινωνοῦντα χωρίσῃ, διὰ δὲ τῶν ἀποφατικῶν τὰ ἀμφοτέρων πῃ μετειληφότα διαστήσηται. τούτων τοίνυν ἄκρων ὄντων τῆς νοητῆς καὶ νοερᾶς ἁπάσης οὐσίας καὶ τῆς αἰσθητῆς, θεατέον καὶ τὴν ἐν μέσῳ φύσιν· καὶ γὰρ ὁ Τίμαιος καὶ τὸν χρόνον καλεῖ γενητὸν καὶ τὴν ψυχήν, καὶ δῆλον ὅτι*

CMP

5 *ἔχειν* ς: *ἔχει* **CMP** *τὴν ὑπόστασιν* **MP** 7 *μοίρας μετειληφότα* **P** 12 *πέμπτην . . . πρώτην* **P** 19 s cf. Tim. 30 A 30 *διαστήσηται* **CM**: *χωρίσηται* **P** 32 cf. Tim. 34 B—39 E

ταῦτα, ἅτε οὐκ ὄντα αἰσθητά, πῂ μέν ἐστιν ὄντα, πῂ δὲ γενητά, καὶ οὐδετέρας μοίρας ἐστὶ παντελῶς. ὀρθῶς οὖν F *καὶ ὁ Πορφύριος ἔλεγεν, ὅτι τὰ ἄκρα νῦν ὁ Πλάτων ἀφορίζεται, τό τε πρώτως ἀεὶ ὂν καὶ τὸ μόνως γενητόν, τὰ δὲ μέσα παρῆκεν, οἷον τὸ ὂν ἅμα καὶ γινόμενον, ἢ τὸ γινόμενον καὶ ὄν. ὧν τὸ μὲν ὂν καὶ γινόμενον οἰκεῖόν ἐστι τῷ πλάτει τῶν ψυχῶν, τὸ δὲ ἀνάπαλιν καὶ γιγνόμενον καὶ ὂν τῇ ἀκρότητι τῶν γενητῶν. τοιαύτη δέ ἐστι καὶ ἡ τοῦ παντὸς φύσις ἡ ζῳοποιοῦσα τὸ πᾶν· καὶ γὰρ αὕτη πάντως ὡς μὲν μεριστὴ περὶ τοῖς σώμασι γενητή ἐστιν, ὡς δὲ παντελῶς ἀσώματος ἀγένητος. τὸ δὲ λέγειν καὶ τὴν ὕλην εἶναι γινόμενον* 79 *καὶ ὂν ἄτοπον· οὕτω γὰρ ἂν εἴη κρείσσων τῶν γενητῶν αἰσθητῶν, εἴπερ ταῦτα μὲν γενητὰ μόνον, ἐκείνη δὲ μετέχει καὶ τοῦ ὄντος. καὶ εἴπερ ἐθέλοις, χωρὶς λαβὼν τὸ μόνως ἀεὶ ὂν καὶ τὸ μόνως γενητόν, ὁρίσασθαι καὶ τὸ μέσον, τὸ πῂ μὲν ἀεὶ ὄν, πῂ δὲ γενητόν, ἀφελὼν τοῦ μὲν ἑτέρου τοῖν ὅροιν τὸν νοῦν, τοῦ δὲ ἑτέρου τὴν αἴσθησιν, ποιήσεις τοῦ μέσου τὸν ὅρον· ἔστι γὰρ τοῦτο λόγῳ καὶ δόξῃ γνωστόν. γινώσκει γὰρ καὶ ὁ λόγος ἑαυτὸν καὶ τὴν δόξαν, καὶ ἡ δόξα ἑαυτὴν καὶ τὸν λόγον, ὁ μὲν ἄμφω μετὰ τῆς αἰτίας, ἡ δὲ ἄμφω χωρὶς τῆς αἰτίας· ταύτῃ γὰρ λόγος καὶ δόξα διεστήκατον. καὶ γινώσκεται καὶ λόγῳ ἡ δόξα καὶ δόξῃ ὁ λόγος καὶ πᾶσα ἡ ψυχὴ δι' ἀμφοτέρων μέσων ὄντων. ὥσπερ δὴ καὶ τῶν μὲν ἄνω δύο τὸ χεῖρον λαβών, οἷον τὸν λόγον, καὶ ποιήσας αὐτὸν νόθον λόγον, τῶν δὲ κάτω τὴν αἴσθησιν καὶ ποιήσας αὐτὴν αἴσθησιν ἀναίσθητον ἕξεις, πῶς οἴεται γινώσκεσθαι τὴν ὕλην ὁ Πλάτων, νόθῳ λόγῳ καὶ αἰσθήσει ἀναισθήτῳ. καὶ ἀνάλογον ἐφ' ἑκατέρων τὸ* B *κρεῖττον λαβὼν καὶ ποιήσας νόθον κατὰ τὸ κρεῖττον ἕξεις πῶς τὸ ἓν γνωστόν· νῷ γὰρ νόθῳ καὶ δόξῃ νόθῃ, διὸ καὶ οὐχ ἁπλοῦν κυρίως καὶ οὐκ ἀπ' αἰτίας γνωστόν· νόθῳ δ' οὖν,*

CMP

5 *ἅμα* om **C** 7 *καὶ γιγνόμενον* **CM**: *τὸ γινόμενον* **P** uereor ne recte 10 *μὲν* om **C** 13 *γενητὰ* **CM**: *αἰσθητὰ* **P** 21 s *καὶ λόγος καὶ δόξα χωρὶς διεστήκατον* **P** 24 ss cf. schol. **C** 26 *ἕξεις* ς: *ἕξειν* **CMP** 27 s cf. Tim. 52 B 29 *κατὰ* ll.: *καὶ* ci s 30 *νόθῃ* **CP**: *νόθῳ* **M** 31 *δ' οὖν* **MP**: *δοῦναι* **C**

διότι κρειττόνως καθ' ἑκάτερον· δόξα γὰρ οὐκ ἀπ' αἰτίας γινώσκει, καὶ ἐκεῖνο οὐκ ἀπ' αἰτίας γνωστόν, ἀλλὰ τῷ μὴ ἔχειν αἰτίαν· καὶ νοῦς τὸ ἁπλοῦν γινώσκει, νόθος δὲ νοῦς ἐκεῖνο, διότι κρειττόνως τοῦ νοεῖν. τὸ οὖν κρεῖσσον νόθον ἐστὶν ὡς πρὸς τὸν νοῦν, ὡς καὶ ἐκεῖνο τοῦ ἁπλοῦν εἶναι κρεῖσσον, οἷον τὸ τῷ νῷ τῷ ὄντι νοητὸν καὶ ᾧ ὁ νοῦς ὁμόγνιος, ἀλλ' οὐ νόθος. ἐκεῖνο οὖν νοεῖ τῷ ἑαυτοῦ μὴ νῷ, τοῦτο δὲ τὸ ἐν αὐτῷ ἕν, καθὸ καὶ ἔστι θεός.

Πᾶν δὲ αὖ τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι· παντὶ γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν ἔχειν [28 A].

Ὄντως κατὰ τὸν γεωμετρικὸν τρόπον μετὰ τοὺς ὁρισμοὺς τὰ ἀξιώματα ταῦτα παραλαμβάνει. τί γὰρ τὸ ὂν καὶ τί τὸ γιγνόμενον εἰπὼν ἄλλας κοινὰς ἐννοίας προστίθησι ταύτας, ὅτι τὸ μὲν γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου γίγνεται πάντως, τὸ δὲ μὴ ὑπ' αἰτίου γιγνόμενον οὐδὲ γένεσιν ἔχειν δυνατόν. C *δῆλον δὲ καὶ ἐκ τούτων, ὅτι τὸ διαιρετέον οὐκ ἐδήλου διαιρετικὴν ὁδόν, ἀλλὰ διοριστέον εἶναι τὰς ὑποθέσεις· τὸ γὰρ πᾶν τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι καὶ τὸ ἀδύνατον εἶναι χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν καὶ ἑξῆς ⟨τὸ⟩ τὸ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γιγνόμενον καλὸν ἀποτελεῖσθαι, πάντα ταῦτα πρὸς τὸ διοριστέον ἀποδέδοται, ἀξιώματα ὄντα, ἀλλ' οὐ μόρια διαιρέσεως. ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν ἕτερον τῶν νῦν ῥηθέντων τούτων ἐναργέστερόν ἐστι, τὸ δὲ ἕτερον ἧττον γνώριμον καὶ σαφές, τὸ μὲν ὡς μέσον, τὸ δὲ ὡς συμπέρασμα τίθησι· τὸ μὲν γὰρ πᾶν τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου γίγνεσθαί τινος ἐξ ἀνάγκης συμπέρασμά ἐστι, τὸ δὲ παντὶ γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν μέσος, ἵν' ὁ συλλογισμὸς ᾖ κατηγορικὸς ἐν τῷ πρώτῳ σχήματι τοιοῦτος· τὸ γιγνόμενον ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γίγνεσθαι· πᾶν δέ, ὃ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γίγνεσθαι, τοῦτο ὑπ' αἰτίου τινὸς ἀνάγκη γίγνεσθαι·*

CMP

4 *κρεῖττον ὡς* **MP** 5 *ὁ τοῦ* **C** 6 *τῷ νοητῷ ὄντι* **M** 8 *αὐτῷ* **P** 9 *αὐτὸ τὸ* **M** 11 *σχεῖν* Plat.: idem Procl. u. 21. 29 12s cf. p. 228, 25ss 14 *ἐννοίας* **CM**: *αἰτίας* **P** 17 cf. Tim. 27D 22 *ταῦτα πάντα* **M** 30 *τῷ* om **P**

πᾶν ἄρα τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίνεται. κάλλιον γὰρ οὕτω συνάγειν, ὥσπερ καὶ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ἐπέκρινεν, ἢ ὥσπερ ἄλλοι τινὲς ὑποθετικὸν ποιεῖν συλλογισμόν. ἀλλὰ πῶς ὁ μέσος τοῦ συμπεράσματος γνωριμώτερος; D τὸ γὰρ ἀδύνατον μὴ εἶναι δῆλον, ὡς ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ τὸ ἀναγκαῖον εἶναι ἀδύνατον μὴ εἶναι. ἢ ταὐτὸν μέν πως ἑκάτερον, πολλάκις δὲ τὸ μὲν ἀναγκαῖον εἶναι οὐ γνώριμον, τὸ δὲ ἀδύνατον μὴ εἶναι γνώριμον· οἷον ὁ ἰατρός φησιν ἀναγκαῖον τραφῆναι, καὶ ἧττον ἂν πείσειε τὸν ἄρρωστον· εἰ δὲ εἴποι· ἀδύνατον γὰρ μὴ τραφέντα ζῆσαι, τοῦτο ἤδη συστέλλει τὸν ἀκούσαντα. καὶ πάλιν ἀναγκαῖόν φαμεν τὸν θάνατον διά τινα αἰτίαν, ἀδύνατον γὰρ μὴ ἀποθανεῖν, καὶ ἀναγκαῖον ἀποδοῦναι τὸν ὀφείλοντα τῷ τυράννῳ χρήματα, ἀδύνατον γὰρ τὸ μὴ ἀποδοῦναι, καὶ ἐπ' ἄλλων παμπόλλων ὁμοίως ἴδοις ἂν τὸ μὲν ἀσαφέστερον, τὸ δὲ γνωριμώτερον, εἰ καὶ ἄμφω τὸ αὐτὸ δοκοίη σημαίνειν. πῶς οὖν καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου σαφέστερον θατέρου θάτερον; τί γάρ, εἰ ἐπ' ἄλλων μὲν τοῦτο ἀληθές, ἐνταῦθα δὲ οὐκ ἀληθές; ἢ καὶ ἐνταῦθα ῥᾴδιον καταμαθεῖν, ὅπως τὸ γιγνόμενον τοῦ αἰτίου χωριζόμενον ἀδύνατόν ἐστι καὶ ἀσθενές· ἑαυτὸ γὰρ σῴζειν μὴ δυνάμενον μηδ' ὑφ' ἑαυτοῦ συνεχόμενον, ἀπὸ δὲ τοῦ E αἰτίου μόνον καὶ τὸ σῴζεσθαι καὶ τὸ συνέχεσθαι κομιζόμενον ἐὰν τοῦ αἰτίου χωρισθῇ, δῆλον, ὡς ἀδύνατον γίγνεται καθ' ἑαυτὸ καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν ἄπεισι σκεδαννύμενον, ὃ καὶ δεικτικόν ἐστι τοῦ μὴ δύνασθαι χωρὶς αἰτίου γίνεσθαι τὸ γιγνόμενον· εἰ γάρ ἐστι γιγνόμενον, ὑπό τινος γίγνεται ποιοῦντος. ὀρθῶς γοῦν εἴρηται καὶ ἐν Φιλήβῳ [26 E 27 A], ὅτι τὸ γιγνόμενον ποιούμενόν ἐστι, τὸ δὲ ποιοῦν αἴτιον τῷ γιγνομένῳ. εἰ δὲ τοῦτο, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ γίγνεται, ἢ ὑπ' ἄλλου· ἀλλ' εἰ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ, εἰς ταὐτὸν ἥξει τῷ ἀεὶ ὄντι, καὶ ἔσται ταὐτὸν γιγνόμενον καὶ ἀεὶ ὄν, καὶ ἔσται τῶν αἰωνίως ὑφεσταμένων· εἰ δὲ μὴ ὑφ' ἑαυτοῦ, πάντως

C M P

5 ss cf. Arist. περὶ ἑρμ. 13. 22^a 14 ss 6 ἢ ll. ταυτὸ **P** 8 nolui οἷον ⟨εἰ μὲν⟩ 10 εἴποιεν **M** 15 ὁμοίως om **P** ἐτὸ δὲ **C** sic 16 τὸ αὐτὸ om **C** 17 θάτερον θατέρου **P** 18 ἢ ll. 25 δεικτόν **C** 27 καὶ om **C** φιλήμῳ **M** 29 εἰ δὲ τοῦτο om **C**

ὑπ' ἄλλου· δεῖ γὰρ ὑπό τινος γίνεσθαι τὸ γιγνόμενον, εἴπερ γιγνόμενόν ἐστι καὶ οὐκ ὄν· ἑαυτὸ γὰρ μὴ συνέχον μηδ' ἐνεργείᾳ ποιοῦν ὑπ' ἄλλου τοῦτο πείσεται, καὶ αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀσθενὲς ὂν ὑπ' ἄλλου κομίζεται τὴν δύναμιν. ἔτι δὲ κἂν τὸ αὐτὸ ποιῇ καὶ πάσχῃ, καθὸ μὲν παθητικόν ἐστιν, ὑπ' ἄλλου πάσχει, καθὸ δὲ ποιητικόν, εἰς ἄλλο δρᾷ· τὸ δὲ γιγνόμενον
F καθὸ γιγνόμενον, πάσχον ἐστίν, εἰ δὲ πάσχον, ὑπ' ἄλλου πάσχει· αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ γεννᾶν οὐ πέφυκεν· εἴη γὰρ ἂν πρὶν γένηται, καὶ ἐνεργείᾳ πρὸ τοῦ δυνάμει· δεῖ γὰρ τὸ δρῶν εἰς τὸ δυνάμει κατ' ἐνέργειαν εἶναι. εἰκότως ἄρα ὁ Πλάτων τὸ γιγνόμενον τῷ μὲν αἰτίῳ συνάψας, ὅπερ ἐποίησεν ἐν τῷ συμπεράσματι, τῷ ἐξ ἀνάγκης ἐχρήσατο· τὸ γὰρ μόνιμον καὶ τὸ βέβαιον μετὰ πάθους ἀπὸ τῆς αἰτίας παραγίγνεται τῷ γινομένῳ, ὥσπερ φησὶν ἐν τῷ Πολιτικῷ [270 A] τὴν ἐπισκευαστὴν ἀθανασίαν ἐνδίδοσθαι τῷ κόσμῳ παρὰ
80 τοῦ πατρός· τοῦ δὲ αἰτίου χωρίσας, ὃ δὴ ἐποίησεν ἐν τῷ μέσῳ χωρὶς τοῦ αἰτίου τὸ γιγνόμενον ἀποδιελών, τῷ ἀδύνατον ἐχρήσατο· καθ' ἑαυτὸ γὰρ ὀφθὲν ἀδρανές ἐστι καὶ ἀτελές. καὶ μὴν καὶ τῷ αἴτιον εἰπεῖν τὴν ἑνοειδῆ τῆς δημιουργικῆς ἀρχῆς ἐνδείκνυται δύναμιν, αἴτιον καλῶν τὸ δημιουργικόν, οὐχ ἁπλῶς τὸ ὑποστατικὸν ἄλλου· καὶ γὰρ τἀγαθὸν αἴτιον εἶναι τῶν νοητῶν εἶπεν ὁ Σωκράτης· ἀλλ' οὐκ ἔστι δημιουργοῦν, διότι πᾶν τὸ δημιουργοῦν πρὸς γένεσιν ἀποδίδοται, ὡς εἶπεν ἐν Φιλήβῳ [27 AB] τὸ δημιουργοῦν λέγεσθαι πρὸς τὸ γιγνόμενον. ὅθεν καὶ αἴτια πρὸ τοῦ κόσμου ἄλλα ἄλλων, ἀλλ' οὐ δημιουργικὰ τῶν γενητῶν ἐστιν· εἰ δ' οὖν πολλὰ τὰ δημιουργικὰ αἴτια, ἀλλὰ καὶ ἕν· ὅλως δέ, εἰ καὶ εἰς τὸ γιγνόμενον ἡ ἕνωσις ἀπὸ τοῦ αἰτίου παραγίνεται, δεῖ πολλῷ πρότερον αὐτὸ μονοειδὲς εἶναι καὶ συνεκτικὸν τοῦ πλήθους, ἵνα κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ προϋπάρχουσαν ἕνωσιν γένηται καὶ τὸ γιγνόμενον ἕν. ταῦτα μὲν οὖν περὶ

CMP

4 κἂν **MP**: καὶ **C** 5 ποιεῖ καὶ πάσχει **C** παθητόν **MP** 8 πάσχον **MP** αὐτὸ **MP**: τὸ **C** 12 τὸ μὲν γὰρ **C** 13 πάθους ς: πειθοῦς **CMP**; cf. infra 104 D, contra ad πειθοῦς cf. Tim. 29 BC et 51 E 19 καὶ τὸ αἴτιον **P** εἰπεῖν om **M** 21 s cf. rep. VI 509 B 24 ἀποδέδοται **P** φιλήμω **M** 26 ἀλλ' οὐ **MP**: ἀλλὰ **C** 27 εἰ δ' οὖν, π. τ. δ. αἴτ. ἅμα καὶ ἓν ci Kroll; sed cf. p. 262, 10 ss

τούτων. Εἰώθασι δὲ ἐν τούτοις τὰ αἴτια πάντα καταριθμεῖσθαι B *καὶ τὰς διαφορὰς τῶν αἰτίων τὰς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει, οὐδὲ τοῦτο ποιοῦντες ἐμμεθόδως· ἔδει γὰρ λέγειν, ὅτι πᾶν τὸ αἴτιον ἢ καθ' ἑαυτό ἐστιν ἢ κατὰ συμβεβηκός, καὶ ὡς ταῦτα ἀποδίδοται διχῶς, ἢ προσεχῶς ἢ πόρρωθεν, καὶ ταῦτα πάλιν διχῶς, ἢ ἁπλᾶ ἢ συμπεπλεγμένα, καὶ ταῦτα πάλιν διχῶς, ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ· οὕτω γὰρ ἂν ὀφθείη καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν. διὰ μὲν γὰρ τὸ καθ' αὑτὸ καὶ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς οἱ τρόποι δύο τῆς τῶν αἰτίων ἀποδόσεως, διὰ δὲ τὸ ταῦτα ἀποδίδοσθαι διχῶς, ἢ προσεχῶς ἢ πόρρωθεν, τέτταρες, διὰ δὲ τὸ πάντα ταῦτα πάλιν διχῶς, ἢ ἁπλᾶ ἢ συμπεπλεγμένα ἀλλήλοις, ὀκτώ, διὰ δὲ τὸ καὶ ταῦτα διχῶς, ἢ ἐνεργείᾳ ἢ δυνάμει, δέκα καὶ ἕξ· διὰ δὲ τὸ τὰ αἴτια λέγεσθαι τετραχῶς, εἰ τύχοι, κατὰ Ἀριστοτέλην, κατὰ δὲ Πλάτωνα τὰ μὲν αἴτια τριχῶς, τὰ δὲ συναίτια ἄλλως τριχῶς, κατὰ μὲν ἐκεῖνον τέτταρες οἱ τρόποι καὶ ἑξήκοντα, κατὰ δὲ Πλάτωνα τῶν μὲν αἰτίων ὀκτὼ καὶ τετταράκοντα, τῶν δὲ συναιτίων ἄλλοι τοσοῦτοι τὸν ἀριθμόν· οὕτω γὰρ ἐμμέθοδος ἂν γένοιτο πάντως ἡ λῆψις. εἰ καὶ ἐκεῖνοι τὸν τρόπον τῆς λήψεως παρῆκαν καὶ ταῦτα ἀπαριθμησάμενοι ζητοῦσιν,* C *ὅπως εἴρηται τὸ ὑπ' αἰτίου γίγνεσθαί τινος πᾶν τὸ γιγνόμενον, ἡμεῖς δὲ ἀφέντες αὐτῶν πᾶσαν ταύτην τὴν πολυπραγμοσύνην λέγωμεν, ὅτι περὶ τῆς ποιητικῆς ἐστιν αἰτίας ἐν τούτοις ὁ λόγος· διὸ καὶ οὕτως εἶπεν· ὑπ' αἰτίου τινός· οἰκεῖον γὰρ τῷ ποιητικῷ τὸ ὑφ' οὗ. τὸ δὲ τινὸς προσέθηκεν, ἐπειδὴ λέγεται ποιητικὸν καὶ ὁ νοῦς τοῦ παντὸς καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ φύσις, καὶ πρὸ τούτων ἄλλα ταύτην ἔχει τὴν ἀξίαν· ἐπεὶ καὶ πολλῶν γινομένων καὶ πολλῶν αἰτίων ὄντων, ἀλλ' οὐ καθ' ἕκαστον εἰκότως πρόσκειται τὸ τινός·*

C M P

3 ss cf. schol. **MR** 4 *αὑτό* **MP** 7 *πάλιν* **C**: *πάντα* **M**: om **P** 8 *τοῦ καθ' αὑτὸ* **P** 11 *πάντα ταῦτα* **MP**: *ταῦτα ἀποδίδοσθαι* **C** sic 13 *ἢ δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ* **P** *τὰ* om **M** 13 ss cf. schol. **MR** 14 *ἀριστοτέλη* **M** | cf. metaph. α 3. 983ᵃ 26 14 ss cf. p. 3, 10 ss p. 263, 19 ss 15 *τριχῶς μὲν τὰ αἴτια* **P** 18 *δὲ* om **C** possis ⟨*τοῦτον*⟩ *τὸν* 22 *πᾶσαν* om **P** 23 *λέγομεν* **P** fort. praestat 25 *τῷ* om **P** 26 *ποιητικὸν* om **C** 28—p. 262, 23 excerpsit Anonym. de astrol. II 22 s 29 *τίνος* **C**

ἕκαστον γὰρ ὑπὸ τινὸς γίνεται καὶ οὐχ ὑπὸ πάντων. ταῦτα μὲν οὖν δῆλα. Τοῦτο δὲ τὸ ἀξίωμα τοῖς μὲν Ἐπικουρείοις [257 Vs.] *καὶ πάντῃ προπεπηλάκισται, τὸν ὅλον οὐρανὸν καὶ τὰ θειότατα τῶν φανερῶν ἀπὸ ταὐτομάτου ποιοῦσι· τοῖς δὲ Ἀριστοτελικοῖς ὀνόματι μόνον αἰδοῦς ἠξίωται· λέγουσι μὲν γὰρ ὑπ' αἰτίου τινὸς πάντως γίνεσθαι τὸ γιγνόμενον, ἀλλὰ τὸ αἴτιον ἀναίτιον λανθάνουσι ποιοῦντες, ὁπόταν καὶ τὸ αὐτόματον τοῖς αἰτίοις ἐγκατα-*
D *λέγουσιν· αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ αὐτόματον, τὸ ἀναίτιον. μόνος δὲ ὁ Πλάτων τοῖς Πυθαγορείοις ἑπόμενος πᾶν τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίας γίγνεσθαί φησιν ὀρθῶς, εἱμαρμένην ἐπιστήσας τοῖς γιγνομένοις καὶ θεόν. κἂν γὰρ πολλὰ καὶ διεσπαρμένα τὰ γιγνόμενα ᾖ καὶ διὰ τοῦτο ἐκ πολλῶν αἰτίων γίγνηται, ἄλλων ἄλλως ποιούντων, ἀλλ' ἔστι καὶ ἓν αἴτιον τῶν ποιούντων συναγωγὸν καὶ συνακτικόν, ἵνα μηδὲν μάτην μηδὲ ἐπεισοδιῶδες ᾖ τῷ παντί· οὐ γὰρ δεῖ τὰ ὄντα πολιτεύεσθαι κακῶς, ἀλλ' ‘εἷς κοίρανος ἔστω’ καὶ ἓν πάντων αἴτιον καὶ μία πρόνοια καὶ εἷς εἱρμός, ἔστω δὲ καὶ ἅμα τῇ μονάδι τὸ οἰκεῖον πλῆθος καὶ πολλοὶ βασιλεῖς καὶ αἴτια ποικίλα καὶ πρόνοια πολυειδὴς καὶ τάξις διάφορος, πανταχοῦ δὲ τὸ πλῆθος ἐχέτω περὶ τὴν μονάδα σύνταξιν καὶ τὰ ποικίλα περὶ τὸ ἁπλοῦν καὶ τὰ πολυειδῆ περὶ τὸ μονοειδὲς καὶ τὰ διάφορα περὶ τὸ κοινόν, ἵνα σειρά τις ὄντως χρυσῆ πάντων ἐπάρχῃ καὶ πάντα διακοσμῆται δεόντως. εἰ γάρ, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, πάντα συντέτακται*
E *πρὸς τὸ εὖ, δεῖ καὶ τὴν αἰτίαν εἶναι τῆς συντάξεως, καὶ μὴ ἔχειν τὸ μάτην ἐν τῷ παντὶ χώραν, ἀλλὰ τὸ τῷ μέρει δοκοῦν εἶναι μάταιον ὑπάρχειν τῷ παντὶ λυσιτελές. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις. ἔοικε δὲ τοῦ ἀξιώματος τούτου καθολικώτερον εἶναι τὸ ἐν Φιλήβῳ* [23 D 27 B] *ῥηθέν,*

C M P (N)

3 *καὶ* fort. del 4 ex Arist. phys. *β* 4. 196ª 33 s; cf. p. 253, 28 ss 6 s *γίνεσθαι πάντως* **MP** 7 s cf. anal. pr. *β* 17. 65ᵇ 16 8 s aut *ὁπότε* cum s aut *ἐγκαταλέγωσιν* cum **N** 10 *μόνος* ς: *μὲν ὡς* **CMP** 11 s cf. leg. X 904 C 14 *γίνεται* **P** 15 *συναγαγὸν* **C** *συντακτικὸν* **MP** 16 s cf. Arist. metaph. *λ* 10. 1076ª 1. 3 s 21 s *τὴν σύνταξιν* ς 23 s cf. infra 96 A 24 *ὑπάρχῃ* ci s *τὰ πάντα* **M** 28 *λυσιτελὲς παντὶ* **C** sic 30 *φιλήμω* **M**

ὅτι πᾶν τὸ μικτὸν ἔκ τινος ὑφέστηκεν αἰτίου τῆς μίξεως· εἰ γὰρ μὴ ὡς ἔτυχε μέλλοι μίγνυσθαι τὰ μιγνύμενα, δεῖ μίαν αἰτίαν εἶναι συναγωγὸν τῶν διῃρημένων καὶ ἑνοποιόν, τὸ εἶδος τῷ μικτῷ παρεχομένην· τοῦτο δὲ ὅπου μέν ἐστι θεός, ὅπου δὲ νοῦς, ὅπου δὲ ψυχή, ὅπου δὲ φύσις, ὅπου δὲ τέχνη τις μιμουμένη τὴν φύσιν. πᾶν μὲν οὖν τὸ γιγνόμενον μικτόν, οὐ πᾶν δὲ τὸ μικτὸν γιγνόμενόν ἐστι· καὶ γὰρ τὰ πρώτιστα τῶν ὄντων ὑπέστη μιχθέντα ἀλλήλοις, τὸ πέρας καὶ ἄπειρον· ἐκ τούτων γοῦν τά τε ἄλλα φησὶν ὄντα καὶ τὰ σώματα ὑφέστηκεν. ἀνάλογον οὖν τὰ ἐνταῦθα πάντα τοῖς ἐκεῖ πᾶσι, τὸ μὲν δημιουργοῦν τῷ ἑνί, τὸ δὲ εἶδος τῷ πέρατι, ἡ δὲ ὕλη τῷ ἀπείρῳ, τὸ δὲ γενητὸν τῷ μικτῷ, καθολικώτερα δὲ ἐκεῖνα τούτων, διότι τὰ μὲν ἐπὶ πάντων θεωρεῖται, τὰ δὲ ἐπὶ τῶν ἐγκοσμίων μόνων· καὶ γὰρ ὁ νοῦς μικτὸν ὡς γνῶσις καὶ ὡς ἀπειροδύναμος, καὶ ἡ ψυχὴ ὡς F ἀμέριστος ἅμα καὶ μεριστή. τὶ οὖν αἴτιον τὸ τοῦ γιγνομένου αἴτιον, ὥσπερ τὶ μικτὸν τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' οὐ πᾶν. ᾧ καὶ δῆλον, ὅπως ὁ δημιουργὸς δεύτερος τοῦ ἑνός, μικτὸν μὲν ποιῶν, γενητὸν δὲ μικτόν. ἐπειδὴ δὲ ταῦτά ἐστιν αἴτια τοῦ κόσμου, τὸ τελικὸν τὸ παραδειγματικὸν τὸ ποιητικὸν τὸ ὀργανικὸν τὸ εἰδητικὸν τὸ ὑλικόν, τὸ μὲν τελικὸν ὕστερον ἡμῖν αὐτὸς ἐκ τοῦ λόγου καὶ τῶν ἀποδείξεων ἀναφαινόμενον ἐπιδείξει, τὸ δὲ ὀργανικὸν καὶ τὸ ὑλικὸν καὶ τὸ εἰδικὸν ἐκ τῶν εἰρημένων πρότερον ἀξιωμάτων παρα- 81 δώσει· εἰ γὰρ μὴ ὄν, ἀλλὰ γιγνόμενόν ἐστι τὸ πᾶν, εἶδός ἐστι μετεχόμενον ὑπὸ ὕλης καὶ τὸ τούτων κινητικὸν προσεχῶς· τὸ δὲ ποιητικὸν ἐκ τῶν νῦν ῥηθέντων ἀποφαίνει· εἰ γὰρ γιγνόμενόν ἐστι τὸ πᾶν, αἴτιόν ἐστιν αὐτοῦ ποιητικόν· τὸ δὲ παραδειγματικὸν ἐκ τοῦ μετὰ τοῦτο ῥηθησομένου· εἰ γὰρ ὁ κόσμος καλός, πρὸς ἀεὶ ὂν παράδειγμα γέγονεν. ὥστε

CMP

7 (sic) *γενόμενον* **P** 8 *ὑπέστη* **C**: *ὑπέστησε* **MP** 9 s cf. infra 117 B et Phil. 30 AB 10 *ἀφέστηκεν* **MP** *πάντα τὰ ἐνταῦθα* **MP** 14 *μόνον* **P** 17 *ὥσπερ τὸ μικτὸν τί γιγνομένον* **C** sic 19 *δὲ τὸ μικτὸν* **P** 21 *ὁλικὸν* **P** 23 s *τὸ εἰδικὸν* (sic **M**) *καὶ τὸ ὑλικὸν* **MP** 24 *εἰδηκὸν* **P**: uoluit fortasse *εἰδητικὸν* 26 *τὸ τούτων κινητικὸν* scil. *ὄργανον*, an *τὶ τ. κ.*? 29 *τοῦτο* **CP**: *τοῦ* **M**

καὶ διὰ τούτων τῶν ἀξιωμάτων τὰ αἴτια τοῦ παντὸς ἡμῖν θηράσας ἐν τάξει πάντα παραδίδωσιν. καὶ ταύτην αὐτῷ παρέχονται τὴν χρείαν αἱ ὑποθέσεις.

Ὅτου μὲν ἂν ὁ δημιουργὸς πρὸς τὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον βλέπων ἀεί, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι τὴν ἰδέαν καὶ τὴν δύναμιν ἀπεργάζηται, καλὸν ἐξ ἀνάγκης οὕτως ἀποτελεῖσθαι πᾶν· οὗ δ' ἂν εἰς γεγονὸς γεννητῷ παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν [28AB].

Καὶ τοῦτο συνεχές ἐστι τοῖς εἰρημένοις· μετὰ γὰρ τὴν ποιητικὴν αἰτίαν ἡ παραδειγματικὴ ζητεῖται, πλὴν ὅτι τὰ
B *μὲν εἰρημένα ἀξιώματα πρὸς εὕρεσιν ἡμῖν συντελεῖ τοῦ εἶναι δημιουργικὴν αἰτίαν τοῦ παντός, ταῦτα δὲ πρὸς εὕρεσιν οὐχὶ τοῦ εἶναι παράδειγμα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τοῦ ὁποῖόν ἐστι τὸ παράδειγμα, πότερον ἀίδιον ἢ γενητόν· ἕπεται γὰρ τῷ εἶναι ποιητικὸν αἴτιον τὸ εἶναι καὶ παράδειγμα, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ ποιοῦντι προϋπάρχον, ἢ ἐκτὸς αὐτοῦ, καὶ ἢ κρεῖττον τοῦ ποιοῦντος, ἢ καταδεέστερον, ἢ ὁμοταγὲς αὐτῷ· πάντως γὰρ τὸ ποιοῦν εἴς τι εἶδος ἀποτεινόμενον, ὃ βούλεται ἐνθεῖναι τῷ ποιουμένῳ, ποιεῖ. τοῦτο μὲν οὖν ἕπεται. δεῖ δὲ καὶ τὸ ἑξῆς εὑρεῖν, εἴτε ἀίδιόν ἐστι τὸ παράδειγμα τὸ κοσμικόν, εἴτε γενητόν. πρὸς δὲ τοῦτο συντελεῖ ἡμῖν τὰ προκείμενα ἀξιώματα. σύμπας δὲ ὁ λόγος οὕτως ἂν εἴη πρὸς ἑαυτὸν ἀκόλουθος· εἰ ἔστι γιγνόμενον, ἔστιν αὐτοῦ δημιουργός· εἰ ἔστι δημιουργὸς τοῦ παντός, ἔστι καὶ παράδειγμα· καὶ εἰ μὲν καλόν ἐστι τὸ γιγνόμενον, πρὸς τὸ ἀεὶ ὂν παράδειγμα γέγονεν, εἰ δὲ μὴ καλόν, πρὸς τὸ γεγονός· ὥστε καὶ συνεχῆ γίγνεσθαι τοιοῦτον συλλογισμόν· ὁ κόσμος γέγονε· πᾶν τὸ*

CMP

4 *μὲν οὖν ἂν* Plat. ll. praeter 𝔡 *κατ' αὐτὰ* **MP**; sed cf. p. 271, 29 (in remp. I 109, 28). ibid. *τὸ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἔχον* cum 𝔬 Plat. 5 *ἔχων* **C**; cf. p. 271, 29s *ἀεὶ βλέπων* **P**; cf. p. 271, 29s 5ss *βλέπων ἕως τοῦ· γενητῷ* **C** 5s *παραδειγματικὴν ἰδέαν* **M** 6 alterum *τὴν* om Plat. ll. praeter 𝔬; ut hic Procl. in remp. I 110, 1 *δύναμιν αὐτοῦ* ς cum A 𝔗[1] F 𝔡 𝔬 (*q*) Plat.; cf. Rawack 44 sub 23, 1 7s *οὐδ' ἂν* **M** 8 *τὸ γεγονὸς* Plat. ll. praeter 𝔬: *ὃ γεγονὸς* (Sr). ut hic in remp. I 110, 3 16 *τῶ εἶναι* **P**

γεγονὸς αἴτιον ἔχει δημιουργικόν· πᾶν τὸ αἴτιον ἔχον δημιουργικὸν C καὶ παραδειγματικὸν αἴτιον ἔχει· ὁ ἄρα κόσμος δημιουργικὸν ἔχει καὶ παραδειγματικὸν αἴτιον. καὶ ὥσπερ ἐπὶ τῶν πρώτων ἀξιωμάτων δύο ἦσαν ὑποθέσεις, τί τὸ ὂν ἀεὶ καὶ τί τὸ γιγνόμενον, καὶ ἐπὶ τῶν δευτέρων ἄλλαι δύο, πᾶν τὸ γιγνόμενον αἴτιον ἔχει, τὸ μὴ ἔχον αἴτιον οὐκ ἔστι γενητόν, οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τούτων δύο εἰσὶν ἔννοιαι κοιναί, τὸ πρὸς νοητὸν γεγονὸς καλόν ἐστι, τὸ πρὸς γενητὸν γεγονὸς οὐ καλόν ἐστιν. ἔστι δὲ καὶ τούτων ἑκάτερον πανάληθες· ὁ γὰρ πρὸς τὸ νοητὸν ποιῶν ἢ ὁμοίως αὐτὸ μιμεῖται ἢ ἀνομοίως· εἰ μὲν ὁμοίως, καλὸν ποιήσει τὸ μιμηθέν· ἦν γὰρ ἐκεῖ τὸ πρώτως καλόν· εἰ δὲ ἀνομοίως, οὐ πρὸς τὸ νοητὸν ποιεῖ· τοὐναντίον γὰρ ἀπολισθάνει τῆς ὁμοιώσεως· καὶ ὁ πρὸς ⟦τὸ⟧ γεγονός τι ποιῶν, εἴπερ ὄντως ἀφορᾷ πρὸς ἐκεῖνο, δῆλον ὡς οὐ καλὸν ποιεῖ· αὐτὸ γὰρ ἐκεῖνο πλῆρές ἐστιν ἀνομοιότητος καὶ οὐκ ἔστι τὸ πρώτως καλόν· ὥστε πολλῷ μᾶλλον ἀφεστήξεται τὸ πρὸς αὐτὸ γεγονὸς τοῦ κάλλους. ἐπεὶ καὶ ὁ Φειδίας ὁ τὸν Δία ποιήσας οὐ πρὸς γεγονὸς ἀπέβλεψεν, ἀλλ' εἰς ἔννοιαν ἀφίκετο τοῦ παρ' Ὁμήρῳ D Διός· εἰ δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν ἠδύνατο τὸν νοερὸν ἀνατείνεσθαι θεόν, δηλονότι κάλλιον ἂν ἀπετέλεσε τὸ οἰκεῖον ἔργον. ἀπὸ μὲν οὖν τοῦ παραδείγματος ἐφήκει τῇ εἰκόνι τὸ καλὸν ἢ μὴ καλόν, ἀπὸ δὲ τοῦ ποιοῦντος τὸ ὅμοιον ἢ ἀνόμοιον πρὸς τὸ ἀρχέτυπον. λέγεται δὲ πρὸς ἄμφω ἡ εἰκών, τοῦ μὲν παραδείγματος εἰκών, τοῦ δὲ ποιοῦντος ἔργον καὶ ἀποτέλεσμα. διὸ καὶ αὐτός, ὅταν μὲν παράδειγμα λέγῃ, τὴν εἰκόνα αὐτῷ συνάπτει· ὧδε οὖν περί τε τοῦ παραδείγματος καὶ εἰκόνος λεκτέον [29 B]· ὅταν δὲ δημιουργόν, τὸ ἔργον· ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τ' ἔργων, ἄλυτα ἐμοῦ γε ἐθέλοντος [41 A]. τριττῶν δὲ ὄντων τῶν παραδειγμάτων — ἢ γὰρ ἀίδιόν ἐστιν ἀιδίου, ἢ ἀίδιον γενη-

C M P

1 πᾶν — δημιουργικὸν om **M** 7 κἀπὶ **MP** 8 τὸ πρὸς τὸ νοητὸν **MP** πρὸς τὸ γενητὸν **P** 11 μὲν δὴ **MP** 13 ἀπολισθαίνει **P** 14 τὸ del Kroll γένος τί **C**: γένός τϊ **M** 18 ss cf. Macrob. sat. 5, 13, 23 Plotin. enn. 5, 8, 1 Creuzer ad l. 29 τε **MP** 30 μὴ ἐθέλοντος A Plat. sed cf. infra 302 D

τοῦ, ἢ γενητὸν γενητοῦ — ὅταν μὲν ἀιδίου ἀίδιον παράδειγμα ᾖ, τὸ πάντῃ ἀίδιον τοῦ πῄ τοιούτου παράδειγμά ἐστιν, ὡς νοῦς ψυχῆς· ὅταν δὲ ἀίδιον γενητοῦ, καὶ τοῦτο πῄ ἀίδιόν ἐστι κατὰ τὸν ἄπειρον χρόνον· ὅταν δὲ γενητὸν γενητοῦ, πάντῃ τοῦτο τῆς ἀιδιότητος ἀποπέπτωκεν· οὐ γὰρ
E *ἐνδέχεται τὸ κατ' οὐσίαν γενητὸν ἀιδίων εἶναι παρακτικόν. ἐκεῖνα οὖν ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων μετέχει κάλλους καὶ τάξεως, ἅτε ἑστώσης ὄντα μιμήματα φύσεως, ταῦτα δὲ ὡς ἐκ μεταβαλλόντων ὑφιστάμενα καὶ κινουμένων οὐ καλά ἐστιν, οὐδὲ πάντῃ αἰσχρὰ ὄντα, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀποφάσεως μόνον τοῦ καλοῦ δηλούμενα. καὶ ὅσα δὴ οὖν τέχνης ἐστὶν ἔκγονα κάλλη, καὶ ταῦτα οὐ καλά ἐστιν ὡς πρὸς τὸ κάλλος ἐκεῖνο παραβαλλόμενα τὸ ἀπὸ τοῦ αἰωνίου παραδείγματος ἐφῆκον τοῖς αἰσθητοῖς ὁμοιώμασι. καὶ ἴσως καὶ διὰ ταῦτα οὐκ εἶπεν ὁ Τίμαιος τὸ πρὸς γενητὸν ὑποστὰν παράδειγμα πάντως αἰσχρόν, ἀλλ' ὅτι οὐ καλὸν μόνον· τὸ γὰρ πρὸς τεχνικὸν λόγον ὑποστὰν οὐ πρὸς αἰώνιον ὑφέστηκεν εἶδος, εἴπερ μή ἐστι παραδείγματα ἐν νῷ καὶ τῶν τεχνητῶν. διὸ οὐκ ἔστιν ἁπλῶς καλόν, οὐ μὴν οὐδὲ αἰσχρόν, ὡς ὅλως κατὰ λόγον ὑποστάν. ὅτι μὲν οὖν ἀληθῆ ταῦτά ἐστι τὰ ἀξιώματα, διὰ τούτων ὑπομνηστέον. ἀποροῦσι δέ τινες, ὅπως ὁ Πλάτων ἔλαβεν ὡς ὁμολογούμενον τὸ δημιουργὸν εἶναι τοῦ*
F *παντὸς εἰς παράδειγμα βλέποντα· μὴ γὰρ εἶναι δημιουργὸν εἰς τὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον ὁρῶντα· πολλοὶ γὰρ καὶ τούτου προεστᾶσι τοῦ λόγου τῶν παλαιῶν· οἱ μὲν γὰρ εἶναι δημιουργὸν Ἐπικούρειοι* [257 Vs.] *καὶ πάντῃ τοῦ παντὸς αἴτιον οὐκ εἶναί φασιν, οἱ δὲ ἀπὸ τῆς Στοᾶς* [frg. 307 v. Arn.] *εἶναι μέν, ἀχώριστον δὲ ὑφεστάναι τῆς ὕλης, οἱ δὲ Περιπατητικοὶ χωριστὸν μὲν εἶναί τι, ποιητικὸν δὲ οὐκ εἶναι, ἀλλὰ τελικόν· διὸ καὶ τὰ παραδείγματα ἀνεῖλον*

C M P

2 s *παραδείγματός ἐστι* **C** 5 *πάντῃ γενητοῦ* **MP** 6 *παρεκτικὸν* **M** 11 *ἔκγονα* sscr. *εγγ* **P**: *ἔγγονα* **M** 13 *παραλαμβανόμενα* **C** *τοῦ* **CM**: *τὸ αὐτ͂* **P** 16 *τεχνικὸν* **MP**: *ἑνικὸν* **C** 18 *τεχνικῶν* **M** 22 *ὡμολογημένον* **P**: **M** (*ὁ-*) 23 *μὴ δὲ γὰρ* **P** 27 aut *εἶναι οὔ φασιν* scrib. aut uerbum negandi excidit ante *καὶ* (26); ⟨*οὐκ*⟩ *εἶναι* Kroll (25) 29 s cf. Arist. de anim. *γ* 5. 430ᵃ 17 s Procl. in Parm. 842, 30

καὶ νοῦν ἀπλήθυντον προεστήσαντο τῶν ὅλων. Πλάτων δὲ
καὶ οἱ Πυθαγόρειοι τὸν δημιουργὸν ὕμνησαν τοῦ παντὸς
ὡς χωριστὸν καὶ ἐξῃρημένον καὶ πάντων ὑποστάτην καὶ πρό- 82
νοιαν τῶν ὅλων, καὶ μάλιστά γε εἰκότως· εἰ γὰρ ἐρᾷ ὁ κό-
σμος, ὥς φησι καὶ Ἀριστοτέλης, τοῦ νοῦ καὶ κινεῖται
πρὸς αὐτόν, πόθεν ἔχει ταύτην τὴν ἔφεσιν; ἀνάγκη γάρ,
ἐπεὶ μή ἐστι τὸ πρῶτον ὁ κόσμος, ἀπ᾽ αἰτίας ἔχειν ταύτην
τὴν ἔφεσιν αὐτὸν τῆς εἰς τὸ ἐρᾶν κινούσης· κινητικὸν γὰρ
τὸ ὀρεκτὸν τοῦ ὀρεκτικοῦ φησιν εἶναι καὶ αὐτός. εἰ δὲ
τοῦτο ἀληθές, ὀρεκτικὸν δὲ ὁ κόσμος αὐτῷ τῷ εἶναι καὶ
κατὰ φύσιν ἐκείνου, δῆλον, ὅτι καὶ τὸ εἶναι αὐτοῦ πᾶν
ἐκεῖθεν, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὸ εἶναι ὀρεκτικόν ἐστι. πόθεν δὲ τὸ
κινεῖσθαι ἐπ᾽ ἄπειρον πεπερασμένον ὄντα; πᾶν γὰρ σῶμα
πεπερασμένην ἔχει δύναμιν, ὥς φησι. πόθεν οὖν τὴν ἄπει-
ρον ἔσχε ταύτην τοῦ εἶναι δύναμιν τὸ πᾶν, εἴπερ μὴ ἐκ
ταὐτομάτου κατὰ τὸν Ἐπίκουρον [257 Us.]; ὅλως δέ, εἰ
τῆς κινήσεως αἴτιος ὁ νοῦς τῆς ἀπείρου καὶ ἀδιακόπου καὶ
μιᾶς, ἔστι τι τοῦ ἀιδίου ποιητικόν· εἰ δὲ τοῦτο, τί κωλύει
καὶ ἀίδιον εἶναι τὸν κόσμον καὶ ἀπ᾽ αἰτίας εἶναι πατρικῆς;
καὶ γὰρ ὡς τοῦ κινεῖσθαι δύναμιν ἄπειρον ἐκ τοῦ ὀρεκτοῦ
λαμβάνει, δι᾽ ἣν ἐπ᾽ ἄπειρον κινεῖται, οὕτω καὶ τὴν τοῦ B
εἶναι δύναμιν ἄπειρον ἐκεῖθεν πάντως λήψεται διὰ τὸν
λόγον ὅς φησιν ἐν πεπερασμένῳ σώματι μὴ εἶναί ποτε δύ-
ναμιν ἄπειρον. ἢ οὖν οὐκ ἔχει δύναμιν ὅλως, δι᾽ ἣν συνέ-
χεται· καὶ πῶς; πᾶν γὰρ μεριστὸν ἔχει τι ἀμερὲς τὸ συνέχον
αὐτό, καθάπερ αὐτός που λέγει, καὶ ἔστι δὲ ζῷον τὸ πᾶν·
αὐτὸς γοῦν φησι τὸν θεὸν εἶναι ζῷον ἀίδιον· πᾶν δὲ
ζῷον ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ συνέχεται ζωῆς. ἢ ἔχει μὲν δύναμιν
συνέχουσαν, πεπερασμένην δὲ ταύτην· ἀλλ᾽ ἀδύνατον· ἐκλεί-

CMP

1 cf. p. 295, 21 3 ἐξῃρημένον καὶ χωριστὸν **M** 4 εἰκότος **P** ἐρᾷ om **C** 4 ss cf. in Parm. 788, 12 ss 7 ὑπ᾽ αἰτίας **P** 7 s τὴν ἔφεσιν ταύτην **MP** 9 ὀρεκτικὸν τοῦ ὀρεκτικοῦ **P** | cf. Arist. de mot. anim. 6. 701ᵃ 1 10 τῷ **MP**: τὸ **C** 12 ss cf. schol **MR** 13 πεπερασμένον — σῶμα om **C** 14 ἔχων **C** | cf. p. 253, 9 15 τοῦ εἶναι ταύτην **M** 16 cf. p. 262, 1 ss 23 ὅς **C**: ὡς **MP** 26 αὐτὸ καθάπερ αὐτός **MP**: αὐτός **C** | cf. Arist. de atom. 968ᵃ 1 s δὲ om **P** 27 cf. Arist. metaph. λ 7. 1072ᵇ 29

ποι γὰρ ἄν, εἰ πεπέρασται. ἢ ἄπειρον ἔχει τὴν δύναμιν· καὶ πάλιν ἔχοι ἂν ταύτην οὐ παρ' ἑαυτοῦ. ἄλλο ἄρα αὐτῷ δώσει τὴν τοῦ εἶναι δύναμιν, καὶ δώσει οὐχ ὅλην ἅμα· οὐ γὰρ ἦν ὅλης ἅμα δεκτικόν. ἐπιρρέον ἄρα δώσει καὶ ἀεὶ ἐπιρρέον ὅσην δύναται λαμβάνειν. ὥστε εἰκότως καὶ γίνεται ἀεὶ καὶ ⟦*οὐκ*⟧ *ἔστιν. εἰ δὲ δὴ νοῦς τοῦ κόσμου δημιουργός ἐστι, πότερον λογιζόμενος ποιεῖ ἃ ποιεῖ, ἢ αὐτῷ τῷ εἶναι; εἰ μὲν δὴ βουλευόμενος, ἄτοπον μέν· μεταβολὴ γὰρ ἔσται περὶ αὐ-*
C *τὸν καὶ τὰ πάθη τῆς μερικῆς ψυχῆς· κἂν βουλεύηται δέ, προείληφε πάντως ἐν ἑαυτῷ τὸ ἔργον, περὶ οὗ βουλεύεται, καθάπερ καὶ πᾶς ὁ περὶ ὁτουοῦν βουλευόμενος. εἰ δὲ αὐτῷ τῷ εἶναι, ἑαυτῷ ὅμοιον ποιεῖ· εἰ δὲ τοῦτο, ἔχοι ἂν αὐτὸς παραδείγματα τῶν γιγνομένων. καὶ πάλιν εἰ πρώτως ἐν αὐτῷ ταῦτά ἐστιν ἢ οὔ, ζητήσομεν, καὶ πόθεν εἰς αὐτὸν ἥκει τοῦτο τὸ παραδειγματικὸν τῶν ὅλων αἴτιον. ἔτι τοίνυν πῶς τοὺς ἐνταῦθα δημιουργοὺς ποιοῦντας ὁρῶμεν; οὐχὶ λόγους ἔχοντας τῶν ἀποτελεσμάτων; τοῦτο μὲν οὖν καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης συνεχώρησεν· εἰ δὲ ἡ τέχνη μιμεῖται τὴν φύσιν, δεῖ πολλῷ πρότερον καὶ τὴν φύσιν ἔχειν τῶν ὑπ' αὐτῆς γιγνομένων λόγους· εἰ δὲ ἡ φύσις, πόθεν αὕτη κινεῖται ζητήσομεν καὶ πόθεν τελειοῦται· ἄλογος γάρ ἐστι. καὶ οὕτως ἀνιόντες ἐν τῷ νῷ τὰς πάντων αἰτίας θήσομεν. πρὸς μὲν οὖν Ἀριστοτέλη πολλὰ παρὰ πολλῶν ἀντείρηται· τὰ δὲ τοῦ Πλάτωνος νυνὶ βασανιστέον. Καὶ πρῶτον, δι' ἣν αἰτίαν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος τὸ καλὸν καὶ οὐ καλὸν ἐπιφέρει τοῖς γινομένοις, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς ποιητικῆς αἰ-*
D *τίας· ἠδύνατο γοῦν εἰπεῖν διττὰ εἶναι τὰ δημιουργικὰ αἴτια, τὰ μὲν γενητὰ τὰ δὲ νοητά, τὰ μὲν καλῶν ποιητικὰ τὰ δὲ οὐ καλῶν· ὃ δὲ οὐ τοῦτον εἶπε τὸν τρόπον, ἀλλ' ὅτι τὰ μὲν νοητὰ παραδείγματα καλῶν ἐστι παραδείγματα, τὰ δὲ γενητὰ οὐ καλῶν. λεγέσθω μὲν οὖν, ὅτι καὶ παιδευτικός ἐστιν ὁ*

CMP

1 *ἔχοι* **C** 4 *ἅμα* om **P** *ἀεὶ* **MP**: *εἰ ἄρα* **C** 6 *οὐκ* del Kroll 6 ss cf. in Parm. 786, 20 ss 10 *τὸ* om **C** 11 *ὁ περὶ τοῦ οὖν* **M** 14 *ταῦτά* **CM**: *πᾶσα* **P** 15 ss cf. in Parm. 793, 31 ss 18 ss cf. Arist. phys. *β* 2. 194ᵃ 21 ss al. 19 *δεῖ — φύσιν* om **C** 23 *ἀριστοτέλης* **C** sic 24 *νῦν* **P** 30 *καλόν* **M**

λόγος, παραμυθούμενος ἡμᾶς, ὅπως ἂν μὴ ἀπογνοίημεν τῶν καλῶν πράξεων· εἰ γὰρ εἶπεν, ὅτι τὸ γενητὸν οὐκ ἔστι καλοῦ ποιητικόν, ἴσως ἂν ἀργοτέρους ἡμᾶς ἀπετέλεσε περὶ τὰς καλὰς πράξεις. ἄμεινον δ' ἂν ῥηθείη καὶ φυσικώτερον, εἰ φαίημεν, ὅτι τὸ αὐτὸ ποιητικὸν αἴτιον πρὸς διττὰ παραδείγματα βλέπειν δυνατὸν καὶ τῇ μὲν καλὸν ποιεῖν, τῇ δὲ οὐ καλόν· ψυχὴ γὰρ εἰς νοῦν μὲν ὁρῶσα τίκτει ἀλήθειαν καὶ ἐπιστήμην, εἰς δὲ γένεσιν φαντασίας καὶ ὀρέξεις ἐμπαθεῖς· τὸ δὲ αὐτὸ παραδειγματικὸν αἴτιον καλῶν καὶ οὐ καλῶν ὑπάρχειν ἀδύνατόν ἐστιν. εἰκότως ἄρα ἀπὸ τοῦδε τὸ κάλλος καὶ τὸ αἶσχος ἐφήκειν διατάττεται τοῖς γιγνομένοις. τὸ δὴ τούτου παράδειγμα, καλοῦ ὄντος, δῆλον ὅτι νοητόν ἐστι καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον, εἰς ὃ καὶ ὁ δημιουργὸς βλέπων διακοσμεῖ τὸ πᾶν. εἰ δὴ τοῦ κάλλους E *ἐστὶ χορηγόν, τὴν ἀκροτάτην ἔχει τάξιν ἐν τοῖς ἀεὶ οὖσι καὶ ἔστι τῶν πρώτων νοητῶν· ἐκεῖθεν γὰρ πρόεισι τὸ καλόν· ἐκεῖ οὖν ἡ καλλοποιὸς αἰτία, δι' ἣν πάντα καλά, νοῦς καὶ ψυχὴ καὶ σώματος φύσις. πάλιν τοίνυν ὁ μὲν δημιουργὸς τοῦ εἴδους αἴτιος, τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ κάλλους, τὸ δὲ ἀγαθὸν τῆς ἑνώσεως, καὶ τοῦτο μὲν ἅμα πάντων χορηγόν, τὸ δὲ νοητὸν τοῦ τε κάλλους καὶ τοῦ εἴδους, τὸ δὲ δημιουργικὸν αἴτιον νοερὸν ὂν τοῦ εἴδους καὶ τῆς οὐσίας. καὶ μὴν καὶ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον τὸ πρὸς τὸ νοητὸν βλέπον πολυειδές ἐστιν· ἄλλως γὰρ δημιουργεῖ πρὸς ἐκεῖνο βλέπων ὁ ὅλος δημιουργός — οὗτος μὲν οὖν καὶ ἥνωται πρὸς αὐτὸ κατ' ἄκραν ὑπεροχήν — ἄλλως δὲ ἡ δημιουργικὴ τριάς, καὶ ταύτης ἑνοειδῶς μὲν τὸ πρῶτον, γεννητικῶς δὲ τὸ δεύτερον, ἐπιστρεπτικῶς δὲ τὸ ἔσχατον, καὶ ἄλλως μὲν ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς ἀπολύτοις, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς ἐγκοσμίοις. ἐπὶ δὲ ταύτῃ τρόπον ἕτερον θεατέον προϊοῦσαν τὴν δημιουργίαν εἰς τοὺς πολλοὺς δημιουργικοὺς θεούς, οἳ*

CMP

7 *μὲν* om **P** *ὁρῶσα* **MP**: *ὅσα* **C** sic 10 *καλῶν* **CP**: *καλὸν* **M** | *ἀπὸ τοῦδε* scil. *τοῦ παραδειγματικοῦ αἰτίου*; cf. p. 268, 25 s 17 *οὖν* **C**: *γοῦν* **MP** fort. melius *καλοποιὸς* **P** 18 *τοίνυν* **C**: *οὖν* **MP** 20 *τοῦτο* **CP**: *τούτων* **M** 21 *τε* om **M** 22 *ὂν* om **P** 23 (sic) *βλέπων* **C**: **MP** ante corr 28 ss cf. or. chald. 37 in Tim. 173 D 30 *ταύτην* **P** *προιοῦσα* **C**

F *παρὰ τούτων ὑποδέχονται καὶ διακληροῦνται τὰς δυνάμεις τὰς πατρικάς, καὶ μετὰ τούτους ἄλλως μὲν τοὺς δημιουργικοὺς ἀγγέλους, ἄλλως δὲ τοὺς δαίμονας τοὺς τῆς τάξεως ταύτης ὀπαδούς, ἔτι τὰ ἄχραντα τῆς ζωῆς εἴδη τὰ συντελοῦντα πρὸς τὴν δημιουργικὴν σειρὰν καὶ τὰ τῶν ψυχῶν τῶν μερικῶν γένη τὰ συνεπόμενα τῷ δημιουργικῷ χορῷ· καθήκει γὰρ ἄχρι τούτων ἡ ἰδιότης καὶ ὁ τρόπος ἐπ' ἄλλων ἄλλος τῆς ποιήσεως καὶ τῆς εἰς τὸ νοητὸν ἀφοράσεως. δεῖ δὲ κἀκεῖνο θαυμάζειν τοῦ Πλάτωνος, ὅπως οὐκ εἶπε τὸ πρὸς αἰώνιον*
83 *παράδειγμα γεγονὸς καλόν, ἀλλὰ τὸ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ βλέποντος πρὸς ἐκεῖνο γεγονὸς εἶναι κάλλιστον, ἐπεὶ καὶ τὸ πλημμελὲς καὶ τὸ ἄτακτον γενητὸν ὄν — ὁρατὸν γὰρ καὶ αἰσθητόν· πᾶν δὲ τὸ τοιοῦτον γενητὸν καὶ γέγονεν, ὡς ἐρεῖ προϊών* [28BC 31B] — *ἀπὸ τοῦ νοητοῦ δεξάμενον εἰδῶν τινα ἴχνη πρὸ τῆς δημιουργίας* ⟦*καὶ*⟧ *οὐκ ἔστι κάλλιστον, εἰ καὶ καλόν πῄ ἐστιν ὡς πρὸς τὸ ἀνείδεον τῆς ὕλης. οὐχ ἁπλῶς οὖν τὸ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γεγονὸς καλόν, οἷον ἐκεῖνο τὸ ἄτακτον καὶ πλημμελές, ἀλλ' ὅπερ ὑπὸ τοῦ δημιουργήσαντος γέγονεν εἰς ἐκεῖνο βλέποντος· ἐκείνου γὰρ ὁ δημιουργὸς ἀπῆν, τὸ δὲ νοητὸν πρὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ τοῦτο κατέλαμπεν. ὅσον δὲ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ γέγονε, καὶ ἀπ' ἐκείνου γέγονεν εἰς αὐτὸ διὰ μέσου τοῦ δημιουργοῦ ἐνεργοῦντος, καὶ ὡς μὲν ἀπ' ἐκείνου γεγονὸς εἰδοπεποίηται, ὡς δὲ ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ γεγονὸς τέτακται· τάξεως γὰρ ὁ δημιουργὸς αἴτιος, εἴδους δὲ ἁπλῶς τὸ παράδειγμα αἴτιον τοῖς μετέχουσιν. ἔτι τοίνυν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ παραδείγματος*
B *τὴν διαφορὰν τῶν δημιουργῶν ληπτέον· οἳ μὲν γὰρ πρὸς ὅλον ὁρῶσι τὸ νοητὸν καὶ καθ' ὅλον ποιοῦσι, καὶ τούτων οἳ μὲν ὁλικῶς ποιοῦσιν, οἳ δὲ μερικῶς, καὶ οἳ μὲν δι' ἑνώσεως αὐτὸ θεῶνται, οἳ δὲ διὰ νοήσεως, οἳ δὲ αὖ οὐ καθ' ὅλον ποιοῦσι τὸ νοητόν, ἀλλ' οἳ μὲν διῄρηνται κατὰ τὰς πρωτουργοὺς αἰτίας* ⟨*τὰς*⟩ *τέτταρας, οἳ δὲ εἰς ἀριθμὸν πλείω προεληλύθασιν, οἳ δὲ καὶ τὰ ἔσχατα εἴδη παραδείγματα ποιοῦνται*

C M P

4 *ὀπαδοὺς* ll. *ἔτι* ⟨*δὲ*⟩ Kroll 7s *τῆς τε ποιήσεως* **P** 12 *τὸ* om **M** 13 *τὸ δὲ τοιοῦτον πᾶν καὶ γέγονεν* **P** 18 *ὥσπερ* **P** 20 *γενητὸν* **C** 27 *δημιουργικῶν* ll.: em Kroll 32 *τὰς* ins Kroll 33 *παράδειγμα* **M**

τῆς ἑαυτῶν ἀπογεννήσεως καὶ διὰ τοῦτο ἀνθρώπων μὲν ἄλλος νομεύς, ἵππων δὲ ἄλλος, ὥς φησιν ἐν Πολιτικῷ [267D], καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν ὁμοίως. πολυειδοῦς οὖν οὔσης τῆς δημιουργικῆς σειρᾶς καὶ παραδειγμάτων ἄλλων ἄλλοις ὄντων ὁλικωτέρων ἢ μερικωτέρων εἰκότως καὶ ὁ Τίμαιος οὐκ εἶπεν, ὡς ὁ τούτῳ τῷ νοητῷ παραδείγματι χρώμενος καλὸν ποιεῖ τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' ὡς ὁ τοιούτῳ χρώμενος· καὶ γὰρ ὁ τῷ αὐτοανθρώπῳ χρώμενος τοιούτῳ χρῆται. τὸ γοῦν μέρος ἐν ἐκείνοις ἐστί πως τὸ ὅλον διὰ τὴν ἕνωσιν τῶν νοητῶν, καὶ ὁμοιότατον τὸ πλῆθος τῇ μονάδι διὰ τὴν τῆς ταυτότητος ἐπικράτειαν. ἐπεὶ καὶ ὁ ὅλος δημιουργὸς βλέπει μὲν εἰς τὸ νοητὸν καὶ παντελὲς ζῷον, χρῆται δὲ τῷ ἐν ἑαυτῷ παραδείγματι νοερῶς ἔχων τὸ νοη- C
τόν, ὃ δὴ καὶ τοιοῦτόν ἐστιν, οἷον τὸ νοητόν, διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς ἐκεῖνο καὶ μερικώτερον αὐτοῦ. διὸ καὶ τῷ τοιούτῳ τὸ τινὶ προσέθηκε· πάντα γὰρ τὰ νοητὰ ἐκείνου μετέχει καὶ ἔστι μερικώτερα τοῦ παντελοῦς ζῴου.

ἀλλὰ τίς ἡ ἰδέα καὶ τίς ἡ δύναμις; ἢ τὴν οὐσίαν ἰδέαν ἐκάλεσεν, ἐξομοιῶν τῷ παραδείγματι τὸ γενόμενον· δίδωσι δὲ ἡ δημιουργία καὶ τὰς οὐσίας καὶ τὰς δυνάμεις τοῖς ἀπογεννωμένοις. διὰ τί δὲ ἐπὶ μὲν τοῦ ἀεὶ ὄντος τοιούτῳ φησὶ παραδείγματι χρώμενος, ἐπὶ δὲ τοῦ γεγονότος οὐκέτι ⟨τὸ⟩ τοιοῦτο προσέθηκεν, ἀλλ' ἀντὶ τούτου τὸ γενητὸν ἐπήγαγεν; ἢ ὅτι τὸ μὲν νοητὸν εἶχεν ἑαυτῷ ὅμοιόν τι, ἅτε ἀκρότατον ὄν, τὸ δὲ γενητὸν ἔσχατον ὂν οὐδὲν εἶχεν ἄλλο ὅμοιον· καὶ γὰρ τὸ πρὸς αὐτὸ γινόμενον γενητόν ἐστι, καὶ τούτῳ μὲν τὸ ἀνόμοιον οἰκεῖον, ἐκείνῳ δὲ τὸ ὅμοιον, τὸ ταυτόν, πᾶν τὸ τοιοῦτον. ταῦτα καὶ περὶ τούτου. τὸ δὲ ἀεὶ συναπτέον τῷ κατὰ ταὐτὰ ἔχον, ἵν' ᾖ πρὸς τὸ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἔχον βλέπων. οὕτω καὶ ὁ φιλόσοφος ἔκρινε Πορφύριος εἰκότως· οὐ γὰρ καὶ ἀεὶ βλέπειν φησὶ πάντα δημι-

CMP

2 νομὰς **C** 4s ἄλλοις ἄλλων **MP** 6 ὡς om **C** 13 ἔχειν **P** 16 τὸ om **M** 17 παντελῶς **C** 18 ἢ ll. 21 ἀπογενομένοις **C** 22 παραδείγματι χρώμενος **CP**: παραδείγματος **M** 23 τοιούτω **MP** 24 ἢ **MP**: om **C** τι ὅμοιον **MP** 27 ἐκεῖνο **C** 29s τὸ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ἔχον ο Plat.

D *ουργόν, ὡς οἴεται Ἀττικός, ἀλλ' ἀεὶ ὡσαύτως ἔχειν τὸ νοητόν· εἰ μὴ ἄρα καὶ τὸ βλέπειν ἀεὶ διὰ τοῦτο παρέλαβεν, ἵνα μὴ τῷ ποτὲ μὲν ὁρᾶν, ποτὲ δὲ μή, παρείσδυσιν δῷ τῷ μὴ καλῷ πρὸς τὴν ποίησιν· ἐν ᾧ ἂν οὖν ᾖ δημιουργός, βλεπέτω πρὸς τὸ ἀίδιον, ἵνα ποιήσῃ προσόμοιον αὐτῷ καὶ καλόν.*

Ὁ δὴ πᾶς οὐρανὸς ἢ κόσμος ἢ ὅ τί ποτε ὀνομαζόμενος μάλιστα δέχοιτο, τοῦτο ἡμῖν ὠνομάσθω [28 B].

Τοῦτο τελευταῖόν ἐστι τῶν ἀξιωμάτων, κατὰ τοὺς γεωμέτρας ὄνομα τῷ ὑποκειμένῳ τιθέμενον, ὥσπερ ἐκεῖνοί φασιν, ὅταν λέγωσι περὶ τοῦ ἐν τοῖς παραλληλογράμμοις γνώμονος· ἓν ὁποιονοῦν σὺν τοῖς δυσὶ παραπληρώμασι γνώμων καλείσθω [Euclid. elem. 2 def. 2]· *ἐπεὶ γὰρ μέλλει καὶ οὐρανὸν καὶ κόσμον τὸ αὐτὸ καλεῖν, ἵνα μὴ τὴν διδασκαλίαν ἐπιταράττειν αὐτὸν οἰηθῇς ἄλλοτε ἄλλοις ὀνόμασι χρώμενον, προδιορίζεταί τι περὶ τῶν ὀνομάτων. καὶ γὰρ δὴ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἰστέον, ὅτι τὰ ὀνόματα ταῦτα πολλὴν ἔσχε παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀμφιβολίαν, τῶν μὲν τὸ ὑπὸ σελήνην μόνον κόσμον καλούντων, τὸ δὲ ὑπὲρ αὐτὴν οὐρα-*
E *νόν, τῶν δὲ τὸν οὐρανὸν μέρος τοῦ κόσμου λεγόντων, καὶ τῶν μὲν ἄχρι σελήνης αὐτὸν ὁριζόντων, τῶν δὲ καὶ τὰ ἄκρα τῆς γενέσεως οὐρανὸν προσειπόντων* [Hom. *O* 192]·

Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ
νεφέλῃσι.

διόπερ εἰκότως ὁ Πλάτων ἀφορίζεται πρὸ τῆς ὅλης θεωρίας ὑπὲρ τῶνδε τῶν ὀνομάτων, τὸ πᾶν οὐρανὸν καὶ κόσμον προσαγορεύων καὶ λέγων, ὡς ὁ πᾶς οὐρανός — ἵνα μὴ μόνον αὐτὸν οἰηθῇς τὸ θεῖον σῶμα λέγειν — ὠνομάσθω

CMP

1 *ὡς οἴεται* om **P** *αττικῶς* **C** sic 4 *ᾗ* **CP**: *ἡ* **M** 5 *αὐτῷ* **C**: *αὐτὸ* **MP** 7 *ἢ καὶ κόσμος* Plat. sed cf. p. 273, 1 *ἄλλο ὅ τί ποτε* Plat., idem Procl. l. c. cf. p. 273, 27 ss 8 *δέχοιτ' ἂν* **C**² *μάλιστ' ἂν* Plat. cf. p. 274, 13 s *ὀνομάσθω* **P** 11 *τιθέμενος* **C** 13 *δυσὶ* **C**: *δύο* **MP** 16 *ἐπιτάττειν* **C** 17 *προσδιορίζεται* **P** 18 *δὴ* om **MP** *οἰστέον* **M** 22 *αὐτὸν* **CP**: *αὐτῶν* **M** *τὰ* om **C** 26 *πρὸς* **C** 29 cf. Arist. de caelo *β* 3. 286ᵃ 11 *ὀνομάσθω* **C**

ἡμῖν ὁ κόσμος ἢ ἄλλο ὅ τί ποτε ὀνομαζόμενος χαίρει. καὶ ἔοικεν οὐρανὸν μὲν αὐτὸν καλεῖν ὡς πᾶσι δοκοῦν, κόσμον δὲ ὡς ἑαυτῷ· λέγει γάρ, ὅτι ὁ οὐρανὸς ἡμῖν ὠνομάσθω κόσμος· προσήκει γὰρ ὡς δημιουργήματι τὸ ὄνομα τοῦ κόσμου, εἰ καὶ ἄμφω δυνατὸν αὐτὸν καλεῖν, οὐρανὸν μὲν ὡς ὁρῶντα τὰ ἄνω καὶ θεώμενον τὸ νοητὸν καὶ ὡς νοερᾶς οὐσίας μετέχοντα, κόσμον δὲ ὡς πληρούμενον ἀεὶ καὶ κοσμούμενον ἀπὸ τῶν ὄντως ὄντων, καὶ οὐρανὸν μὲν ὡς ἐπεστραμμένον, κόσμον δὲ ὡς προϊόντα· καὶ γὰρ ἀπογεννᾶται ἐκεῖθεν καὶ ἐπέστραπται πρὸς τὸ ὄν. ἀλλ' ὥσπερ τῶν ὑπὸ τῆς τελεστικῆς ἱδρυμένων ἀγαλμάτων τὰ μέν ἐστιν ἐμφανῆ, τὰ δὲ ἔνδον ἀποκέκρυπται σύμβολα τῆς τῶν θεῶν F *παρουσίας, ἃ καὶ μόνοις ἐστὶ γνώριμα τοῖς τελεσταῖς, τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ κόσμος ἄγαλμα ὢν τοῦ νοητοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς τελεσθεὶς τὰ μὲν ἔχει φανερὰ τῆς ἑαυτοῦ θειότητος γνωρίσματα, τὰ δὲ ἀφανῆ συνθήματα τῆς τοῦ ὄντος μετοχῆς, ἃ παρὰ τοῦ τελέσαντος αὐτὸν ἐδέξατο πατρός, ἵνα δὴ δι' αὐτὸν ἐρριζωμένος ᾖ διαιωνίως ἐν τῷ ὄντι. τὸ μὲν οὖν οὐρανὸς καὶ τὸ κόσμος ὄνομα τῶν ἐμφανῶν ἐστιν ἐν αὐτῷ δυνάμεων σημαντικά, τὸ μὲν καθὸ πρόεισιν ἐκεῖθεν, τὸ δὲ τῆς ἐπιστροφῆς· δεῖ δὲ εἶναι καὶ τῆς μενούσης αὐτοῦ* 84 *δυνάμεως ὄνομα θεῖον τοῦ συνθήματος ὂν τοῦ δημιουργικοῦ σύμβολον, καθὸ καὶ ἀνεκφοίτητός ἐστι τοῦ ὄντος, ἄρρητον ὂν καὶ ἄφθεγκτον καὶ αὐτοῖς γνώριμον τοῖς θεοῖς. οἰκεῖα γάρ ἐστιν ὀνόματα πάσῃ τάξει τῶν πραγμάτων, θεῖα μὲν τοῖς θείοις, διανοητὰ δὲ τοῖς διανοητοῖς, δοξαστὰ δὲ τοῖς δοξαστοῖς· καὶ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Κρατύλῳ* [391 DE 392 A] *φησὶ τὸν Ὅμηρον ἀποδεχόμενος ἄλλα μὲν ἐν θεοῖς ὀνόματα τῶν αὐτῶν, ἄλλα δὲ ἐν ἀνθρώπων δόξαις τιθέμενον·*

C M P

1 ἢ — 4 *κόσμος* om **P** 2 *καλεῖν ὡς ἔθος πᾶσι καλεῖν* **C** 3 s *ὀνομάσθω* **CM** 5 s cf. Cratyl. 396 C 12 cf. in remp. II 246, 19 ss in Parm. 847, 26 ss 13 *γνωριμώτερα* **P** 14 *ὢν* **C**: *ὂν* **MP** | cf. Tim. 37 C 17 *τελετήσαντος* **C** 18 *δι' αὐτῶν* **M** *ἐρριζωμένως* **P**: *ἐρριζόμενος* **C** *ἢ δι' αἰῶνος* **C** 22 s *ὄνομα θεῖον τοῦ συνθήματος ὂν τοῦ δημιουργικοῦ σύμβολον* **MP**: *θεῖον τοῦ δ. συνθ. σύμβ.* **C** 29 *τὸν αὐτὸν* **C** *ἀνῶ* **C** sic

ὃν Ξάνθον καλέουσι θεοί, ἄνδρες δὲ Σκάμανδρον [Υ 74]

καὶ

χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν [Ξ 291]

καὶ ἐπὶ πολλῶν ὁμοίως· ὡς γὰρ ἄλλαι μὲν αἱ θεῶν γνώσεις, ἄλλαι δὲ αἱ τῶν μερικῶν ψυχῶν, οὕτω καὶ ὀνόματα ἄλλα μὲν τὰ θεῖα, τὴν ὅλην οὐσίαν ἐκφαίνοντα τῶν ὀνομαστῶν, ἄλλα δὲ τὰ ἀνθρώπων, μερικῶς αὐτῶν ἐφαπτόμενα. τοῦτο τοίνυν ἐπὶ τοῦ κόσμου προϋπάρχον εἰδώς, ἄλλο τὸ θεῖον
B ὄνομα παρὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἄρρητον ἀφῆκεν αὐτὸ καὶ μετὰ πλείστης εὐλαβείας αὐτῷ προσήνεγκεν ὡς σύμβολον τοῦ ἐν αὐτῷ θείου συνθήματος· τὸ γὰρ ὅ τί ποτε καὶ τὸ δέχοιτο λανθάνων ὕμνος ἐστὶ τοῦ κοσμικοῦ ὀνόματος ὡς ἀφθέγκτου καὶ θείαν οὐσίαν εἰληχότος, ἵνα καὶ σύστοιχον ᾖ τῷ παρ' αὐτοῦ σημαινομένῳ. διὸ καὶ τοῖς θεουργοῖς ὀνόματα θεῖα κοσμικὰ παραδέδοται, τὰ μὲν ἄρρητα καλούμενα, τὰ δὲ ῥητὰ παρ' αὐτοῖς, τὰ μὲν τῶν ἀφανῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων ὄντα, τὰ δὲ τῶν ἐμφανῶν στοιχείων, ἐξ ὧν συμπεπλήρωται.

Διὰ μὲν οὖν τούτων ὡς ὑποθέσεων παραδίδοται τό τε εἶδος τὸ κοσμικὸν καὶ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον καὶ τὸ παράδειγμα καὶ τὸ ὄνομα τό τε ἐμφανὲς καὶ τὸ ἀφανές, τὸ μὲν δυαδικὸν τὸ δὲ μοναδικόν· τὸ γὰρ ὅ τί ποτε τῆς ἑνότητός ἐστι σημαντικόν· καὶ ἔχοις ἂν τὸ μὲν ἄρρητον ὄνομα τῆς τοῦ παντὸς ἐν τῷ πατρὶ μονῆς, τὸ δὲ κόσμος τῆς προόδου, τὸ δὲ οὐρανὸς τῆς ἐπιστροφῆς, διὰ δὲ τῶν τριῶν τὴν τελικὴν αἰτίαν, δι' ἣν τοῦ ἀγαθοῦ πλῆρές ἐστι, μένον μὲν ἀρρήτως, προϊὸν δὲ τελείως, ἐπιστρέφον δὲ ὡς πρὸς
C ἐφετὸν τὸ ἀγαθόν. προσήκει δὲ λοιπὸν αὐτῆς ἐφάψασθαι τῆς τῶν πραγμάτων θεωρίας, τὰ ἑξῆς ταῖς ἀρχαῖς περαίνοντας.

CMP

4 cf. orac. chald. 66 | *κυμινδιν* **CM** 6 *αἱ ἄλλαι μὲν* **C** 8 *ἐμφαίνοντα* **MP** 12 *αὐτὸ* **C** 13 alterum *τὸ* om **C** 15 *ἄφθεγκτον* ll.: em Kroll 16 *τὸ* **C** sic 29 *προιὼν* **C**

Σκεπτέον δὴ οὖν περὶ αὐτοῦ πρῶτον, ὅπερ ὑπόκειται περὶ παντὸς ἐν ἀρχῇ δεῖν σκοπεῖν [28B].

Μετὰ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν παράκλησιν τῶν ἀκροατῶν καὶ τὴν τῶν ὑποθέσεων παράδοσιν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὑπολειπόμενον, ἢ ταῖς ὑποθέσεσιν αὐταῖς ἑπομένως τὴν ὅλην διατιθέναι πραγματείαν· ταύτης ἡγεῖται κεφάλαιον ἐκεῖνο τὸ εἴτε γέγονεν ὁ κόσμος, εἴτε ἀγένητός ἐστι, γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς πρὸ τῶν ὑποθέσεων λόγοις εἶπεν [27C], *ὅτι δεῖ περὶ τοῦ παντὸς ἡμᾶς μέλλοντας λέγειν, εἰ γέγονεν ἢ καὶ ἀγενές ἐστι, θεοὺς παρακαλεῖν καὶ θεάς, ὡς ἐντεῦθεν ἀρξόμενος τῆς θεωρίας, καὶ ἐν ταῖς ὑποθέσεσιν αὗται πρῶται παρελαμβάνοντο* [27D]· *τί τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον, καὶ τί τὸ γιγνόμενον μέν, ὂν δὲ οὐδέποτε. τοῦτο οὖν πρῶτον σκεπτέον, ὥσπερ ὑπόκειται πρῶτον ἐν ταῖς ἀρχαῖς. δεῖ δὲ καί, ὥσπερ εἴρηκεν ὁ ἐν Φαίδρῳ* [237BC] *Σωκράτης, περὶ παντὸς τὸ τί ἐστιν ἐν ἀρχῇ σκοπεῖν. τοῦτο δέ ἐστι τὸ εἶδος τοῦ ζητουμένου.* D *τὸ δὲ γενητὸν καὶ ἀγένητον τὸ εἶδος ἀφορίζει τὸ κοσμικόν· ὥστε εἰκότως τοῦτο πρῶτον ἀξιωτέον τῆς πρεπούσης διασκέψεως, ὃ καὶ ποιήσει μετὰ τοῦτο εὐθύς. ἐπειδὴ δὲ τῶν Πλατωνικῶν οἱ μὲν πολλοὶ τὸ περὶ παντὸς ἤκουσαν ἐπὶ παντὸς πράγματος κατὰ τὸ ἐν τῷ Φαίδρῳ ῥηθέν, Πορφύριος δὲ καὶ Ἰάμβλιχος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ παντός, ὡς δέον ὂν περὶ τοῦ παντὸς εἰπεῖν πρῶτον, ποτέρως ἔχει φύσεως, εἴτε ἀγένητον, εἴτε αὖ γενητὸν τυγχάνει ὄν, εἰδέναι χρή, ὅτι μᾶλλον ἡ προτέρα ἐξήγησις ἔχει τὸ αὐτοφυές· καὶ γὰρ τὸ περὶ παντὸς εἰς τὸ περὶ τοῦ παντὸς μεταλαμβάνειν ὑπόψελλόν ἐστιν. ὅτι δὲ ἁπλῶς περὶ παντὸς ταῦτα ζητητέον, ἐκ τῶν κοινῶν ἐννοιῶν καὶ τῶν πρώτων ὑποθέσεων προειλήφαμεν. καὶ τὸ ἐπαγαγεῖν πότερον ἦν ἀεί, γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐ-*

C M P

1 *δὴ οὖν* **C** cum nonnullis Plat. ll.: *οὖν* **MP**: *δ' οὖν* A 𝔟 Plat.: *δὴ* 𝔬 Plat.: *οὖν δὴ* *ς Plat. cf. p. 236, 6 2 *δεῖ* **C** cum 𝔬 Plat.: *ν* sscr. **P**¹; cf. p. 236, 7 3 *καὶ τὴν παράκλησιν* **MP**: *μετὰ τὴν π.* **C** 5 *αὐτῆς* **P**: om **C** 6 *ταύτης οὖν* **MP** 11 *ἀρξάμενος* **MP** 12 *αὗται* **MP**: *αὐταῖς* **C** 16 s *περὶ παντὸς* post *ἀρχῇ* **P** 20 *ἐπεὶ* **MP** 23 an *ὂν* del? 29 *τὸ* **C**: *τῷ* **MP** 30 *ἔχον* **P**

δεμίαν, ἢ γέγονεν δείκνυσιν, ὅτι κοινότερον ἐρρήθη τὸ περὶ παντός· πρὸς γὰρ τὸν κόσμον ἀποδέδωκε τὸ ἔχων καὶ τὸ ὁρατὸς καὶ ἁπτός, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ πᾶν. τοῦτο μὲν οὖν καταφανές. ἐπειδὴ δὲ δεῖ τοῦτο πρῶτον εὑρεῖν τὸ εἶδος E *τὸ κοσμικὸν πότερον ἐν τοῖς αἰωνίοις ἢ ἐν τοῖς γενητοῖς αὐτὸ τακτέον, ἴδωμεν, ὅπως ὁ φιλόσοφος μέτεισι τὸν λόγον, καὶ συνοδεύσωμεν αὐτοῦ ταῖς ἀποδείξεσι.*

Πότερον ἦν ἀεί, γενέσεως ἀρχὴν ἔχων οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀρξάμενος [28B].

Πάσαις ταῖς διαλεκτικαῖς μεθόδοις χρησάμενος ἐν ταῖς ὑποθέσεσι — καὶ γὰρ τὸ ὂν ἀπὸ τοῦ γιγνομένου διεστείλατο, καὶ ὁριστικῶς ἑκάτερον αὐτῶν ἀποδέδωκε τί ἐστι καὶ ἀναλυτικῶς· ἀπὸ γὰρ τῶν γιγνομένων ἐπὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν τάς τε δημιουργικὰς καὶ παραδειγματικὰς ἀνέδραμε — καὶ δὴ καὶ περὶ ὀνομάτων ἀρρήτων τε καὶ ῥητῶν ἐνδειξάμενος ὄντως κατὰ τὸν τῶν Πυθαγορείων λόγον, ὅς φησι σοφώτατον μὲν εἶναι τὸν ἀριθμόν, δευτέρως δὲ τὸν τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασι θέμενον, ἐπὶ τὰς ἀποδείξεις τρέπεται τῶν περὶ τοῦ κόσμου προβλημάτων, καὶ πρῶτον αὐτοῦ τὸ εἶδος ζητῶν εὑρεῖν βούλεται, ποίας αὐτὸν μοίρας θετέον, τῆς ἀεὶ οὔσης, ἢ τῆς γενητῆς. καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ, πότερον ἀρχήν τινὰ ἔχει γενέσεως ἢ οὐδεμίαν, οὐκ ἐρόμενος, εἰ τῶν ἀεὶ ὄντων ἐστὶν ἢ τῶν γενητῶν — δυνατὸν γὰρ F *ἦν αὐτὸν λέγειν μέσον τῶν γενητῶν καὶ ἀεὶ ὄντων, ὡς τὴν ψυχήν — ἀλλ' εἰ ἀεὶ ἦν, γενέσεως οὐδεμίαν ἔχων ἀρχήν, ἢ γέγονεν ὁπωσοῦν, ἵνα καὶ τὸ ἀμφοῖν μέσον περιλάβῃ, τὸ καὶ τινὰ ἀρχὴν ἔχον γενέσεως καὶ ἀεὶ ὄν. εἶτ' ἐπιδείξας αὐτὸν κατὰ τὸ σῶμα γενητὸν μόνως, κατ' ἄλλο τι δώσει τὸ ἀγένητον αὐτῷ, καθὸ καὶ ἔστι θεός, ὡς ἔσται τοῦ λόγου προϊόντος ἐμφανές* [34B]. *τοιαύτης δ' οὖν τῆς ζητήσεως οὔσης Πλούταρχος μὲν καὶ Ἀττικὸς καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν*

CMP(N)

4 *ἐπεὶ* **MP** *δεῖ* om **C** 6 *ὅπως* **CM**: *πῶς* **P** 12 *ὁριστικὸς* **C** 12s *τί ἐστιν* post *ἀναλυτικῶς* **P** 16 *τὸν* om **C** *τῶν* om **MP** *λόγων* **C** 16ss cf. Iambl. uit. Pyth. 82 17 *τὸν τὰ* **C**: *τὸ τὰ* **MP** 20 *τὸ εἶδος αὐτοῦ* **MP** 22s *ἐρώμενος* **P** 23 *εἰ* **N**: *ἢ* **CMPς** 25 *εἰ* om **CP** 27 *ἐπειδείξας* **C**

Πλατωνικῶν κατὰ χρόνον τὴν γένεσιν ἤκουσαν καί φασι γίγνεσθαι τὴν ζήτησιν, εἴτε ἀγένητος κατὰ χρόνον ὁ κόσμος, 85 *εἴτε γενητός· εἶναι γὰρ πρὸ τῆς κοσμοποιίας ἄτακτον κίνησιν, ἅμα δὲ κινήσει πάντως ἐστὶ καὶ χρόνος, ὥστε καὶ χρόνον εἶναι πρὸ τοῦ παντός· ἅμα δὲ τῷ παντὶ γεγονέναι χρόνον, ἀριθμὸν ὄντα τῆς τοῦ παντὸς κινήσεως, ὡς ἐκεῖνος ἦν τῆς πρὸ τῆς κοσμοποιίας οὔσης ἀτάκτου κινήσεως ἀριθμός. οἱ δὲ περὶ Κράντορα τοῦ Πλάτωνος ἐξηγηταί φασι γενητὸν λέγεσθαι τὸν κόσμον ὡς ἀπ᾽ αἰτίας ἄλλης παραγόμενον καὶ οὐκ ὄντα αὐτόγονον οὐδὲ αὐθυπόστατον, Πλωτῖνος δὲ καὶ οἱ μετὰ Πλωτῖνον φιλόσοφοι, Πορφύριος καὶ Ἰάμβλιχος, τὸ σύνθετόν φασιν ἐν τούτοις κεκλῆσθαι γενητόν, τούτῳ δὲ συνυπάρχειν καὶ τὸ ἀφ᾽ ἑτέρας αἰτίας ἀπογεννᾶσθαι. ἡμεῖς δὲ καὶ ταῦτα μὲν εἶναί φαμεν πάντων ἀληθέστατα, καὶ εἶναι γενητὸν τὸν κόσμον καὶ ὡς σύνθετον καὶ ὡς ἄλλων αἰτίων εἰς τὸ εἶναι δεόμενον· πᾶν γὰρ τὸ διαστατὸν τοιοῦτον, καὶ τὸ αἰσθητὸν φύσιν ἔλαχε τοιαύτην. ἀξιοῦμεν δὲ αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ ἄλλα γενητὰ ἀποβλέπειν, τὸν* B *χρόνον λέγω καὶ τὴν ψυχήν, καὶ σκοπεῖν, τί τὸ κοινὸν καὶ ἐπὶ ταῦτα τὰ σημαινόμενα διατεῖνον, καὶ λέγειν τὸ μὲν ἀεὶ ὂν τὸ αἰωνίως καὶ τὴν οὐσίαν ἑστῶσαν ἔχον καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν, τὸ δὲ γενητὸν τὸ μὲν ἁπλῶς, τὸ πάντα ταῦτα κατὰ χρόνον ὑποδεχόμενον, πῇ δὲ γενητὸν τὸ ἐν κινήσει καὶ παρατάσει τὴν ἐνέργειαν κεκτημένον· εἴρηται γὰρ καὶ ἔμπροσθεν* [235, 28ss], *ὅτι τὰ μὲν ἄκρα ἀφωρίσατο τὸ ἁπλῶς ἀεὶ ὂν καὶ ἁπλῶς γενητόν, τὰ δὲ μέσα περιείληφεν ἐν τούτοις. τὸ οὖν μὴ ὅλην ἅμα ἑστῶσαν ἐν ἑνὶ τὴν οὐσίαν ἢ τὴν ἐνέργειαν ἔχον γενητὸν ἐπονομάζεται· διὰ γὰρ γενέσεως τὸ τοιόνδε πάντως ὑφέστηκε καὶ τὸ εἶναι αὐτῷ γιγνόμενόν ἐστιν, ἀλλ᾽ οὐκ ὄν. τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ αἰσθητὸς κόσμος οὗτος καὶ ὁ χρόνος ὁ ἐν τοῖς κινουμένοις καὶ ἡ μεταβατικὴ νόησις τῶν ψυχῶν. ἀλλ᾽ ὅτι μὲν πᾶσα κίνησις κατὰ μέρος ὑφίσταται καὶ οὐχ ὅλη ἅμα ἔσται, δῆλον. εἰ δὲ καὶ ἡ οὐσία*

C M P

3 s *τὴν κίνησιν* **P** 4 *χρόνον* **C**: *χρόνος* **MP** 5 s cf. Arist. phys. δ 11. 219ᵇ 1 s al. 10 ss cf. Plotin. enn. 5, 9, 3? 21 *τοῦ αἰωνίως* **CM** 24 *παραστάσει* **MP** 25 *τὸ* om **CM** 29 *αὐτὸ* **M** 33 an *ἐστί*?

τοῦ κόσμου γένεσιν ἔχει καὶ τὸ ἀίδιον αὐτῆς κατὰ τὴν ἀπει-
ρίαν ἐστὶ τὴν χρονικήν, ἐπιστήσειεν ἄν τις καὶ ἐπιστήσας
C συλλογίσαιτο πρῶτον μέν, ὅτι δεῖ τῶν αἰωνίως ἀιδίων καὶ
τῶν ἐν μέρει χρόνου γενητῶν εἶναι μεταξὺ τὴν κατὰ τὸν
ἄπειρον χρόνον γενητὴν ὑπόστασιν, καὶ ταύτην διττήν, ἢ τὸ
μὲν ὅλον ἀίδιον ἔχουσαν εἰς τὸν ὅλον χρόνον, τὰ δὲ μέρη ἐν
μέρεσι τοῦ χρόνου, οἷα τὰ τῇδε στοιχεῖα, ἢ καὶ τὸ ὅλον καὶ
τὰ μέρη συμπαρατείνοντα πρὸς τὴν ἀιδιότητα τοῦ χρόνου
παντός, ὡς τὰ οὐράνια· οὐ γάρ ἐστιν ἡ αὐτὴ ἀιδιότης κατὰ
τὸν αἰῶνα καὶ τὸν ὅλον χρόνον· οὐδὲ γὰρ ἡ αὐτὴ ἀπειρία
χρόνου καὶ αἰῶνος· οὐδὲ γὰρ ταὐτὸν αἰὼν καὶ χρόνος. δεύ-
τερον δέ, ὅτι τὸ αἰῶνι μετρούμενον καὶ ἐν αἰῶνι ὂν ἀμερὲς
εἶναι δεῖ· πῶς γὰρ τὸ μεριστὸν ἐν τῷ ἀμερίστῳ στήσεται
καὶ ἱδρυμένην ἕξει τὴν οὐσίαν; τρίτον δέ, ὅτι τῆς ψυχῆς
ἐνεργούσης κατὰ χρόνον καὶ τὸ σῶμα πάντως ἐστὶ κατὰ
χρόνον· ἐγγυτέρω γὰρ ἡ ἐνέργεια τῆς ψυχῆς τῶν αἰωνίων
τῆς τοῦ σώματος οὐσίας. τί δὴ οὖν ἡμῖν τεκμήριον ἔσται
τοῦ τὴν οὐσίαν τῶν οὐρανίων οὕτως εἶναι ἀίδιον, ὡς κατὰ
τὸν χρόνον; τὸ χωρισθεῖσαν αὐτήν, φήσω, τοῦ κοσμοῦντος
μηκέτ' εἶναι· τοῦτο γὰρ δὴ ποιεῖ δῆλον, ὅτι τὴν ἀιδιότητα
D ἐπισκευαστὴν ἔλαχε καὶ ἀεὶ γίνεται ἀλλαχόθεν· ὅλην γάρ
πού τι τὴν οἰκείαν οὐσίαν ἀπειληφὸς αὔταρκες ἂν ἦν κατὰ
τὸ εἶναι καὶ τοῦ ποιοῦντος χωρισθὲν καὶ διδόντος αὐτῷ
τὴν οὐσίαν. Σκοπὸς μὲν οὖν αὐτῷ δεῖξαι γενητὸν ἁπλῶς
τὸν κόσμον ὡς καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν
ἐνέργειαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀιδιότητα τῷ ὅλῳ χρόνῳ συμπαρ-
εκτεινομένην ἔχοντα. ζητεῖ δὲ ἐξ ἀρχῆς, εἴτε ἀεὶ ὄν ἐστιν,
εἴτε γενητόν, ὃ ταὐτὸν τῷ εἴτε τῶν αἰωνίων ἐστίν, εἴτε
τῶν ὑπὸ τὸν χρόνον τελούντων· τὸ μὲν γὰρ ἦν ἀεὶ τὸ
νοητὸν αὐτῷ δηλοῖ, καθάπερ εἰρήκαμεν ἔμπροσθεν [27D]·
τί τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον; εἰ δὲ τὸ ἦν οὔ
φησι προελθὼν [37E] οἰκεῖον εἶναι τοῖς αἰωνίοις, ἀλλὰ

CMP
1s ἀπορίαν **C** 7s καὶ τὰ μέρη om **M** 9 ἰδιότης **M** 13 δεῖ· πῶς **MP**: εἴπως **C** 18 τοῦ **MP**: τὸ **C** 19ss cf. schol. **M** 20 δεῖ **C** 20s cf. Polit. 270A 26 ἰδιότητα **M** 29 τῶν ὑπὸ χρόνῳ **P** 32 προελθὸν **P**

τὸ ἔστιν, οὐ δεῖ ταράττεσθαι· πρὸ γὰρ τῆς διαρθρώσεως ἕπεται τῇ συνηθείᾳ. διὸ καὶ τὸν δημιουργὸν ἀνυμνῶν ἀγαθὸς ἦν φησι [29E], καίτοι τῶν αἰωνίων ἐστὶν ὁ δημιουργός, καὶ ἐπὶ τοῦ παραδείγματος ἀμφότερα ἅμα συνήγαγεν εἰπών [37D], ἡ μὲν οὖν ζῴου φύσις ἐτύγχανεν οὖσα αἰώνιος, ὁμοῦ τῷ αἰώνιος οὖσα τὸ ἐτύγχανε συλλαβών. καὶ ἐπὶ πᾶσι, διότι παντὸς σώματος πεπερασμένου καὶ ἡ δύναμις οὐκ ἄπειρος, ὡς ἔδειξεν Ἀριστοτέλης· E ὁ δὲ αἰὼν δύναμις ἄπειρος· ὥστε πᾶν σῶμα πεπερασμένον αἰῶνος ἄδεκτον. δεῖ ἄρα αὐτὸ μὴ ἀεὶ εἶναι, ἀλλ' ἀεὶ γίνεσθαι, ἀεὶ ἐπιναόμενον ὅσον δέξασθαι δύναται. τὸ μὲν οὖν ὂν ὡς ἔφην καὶ ἀεὶ ὂν δηλοῖ τὸ αἰώνιον, τὸ δὲ γεγονέναι τὸ τῷ χρόνῳ μετρουμένην εἰληχέναι τὴν ὑπόστασιν, οἷόν ἐστι τὸ αἰσθητόν, ὃ δή ἐστι δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ληπτόν. εἴρηται δέ, ὅτι τὸ μὲν νοητὸν αὐθυπόστατόν ἐστι καὶ αἰώνιον, τὸ δὲ αἰσθητὸν ὑπ' ἄλλου παραγόμενον καὶ τῷ χρόνῳ συνυφιστάμενον· ἄλλο γὰρ τὸ ἓν ἀριθμῷ τὸ αἰώνιον, ἄλλο τὸ ἔγχρονον, καὶ τὸ μὲν ἔστιν ἓν ἀριθμῷ, τὸ δὲ γίγνεται ἓν ἀριθμῷ· συζυγεῖ γὰρ τῷ μὲν ὁ αἰών, τῷ δὲ ὁ χρόνος, καὶ ἔχει τὸ γενητόν, κἂν ἀίδιον λέγηται, τῷ παντὶ χρόνῳ συνεκτεινομένην τὴν ὑπόστασιν, ἀεὶ γιγνόμενον καὶ ἀεὶ κοσμούμενον ἀπὸ τοῦ αἰτίου τοῦ παράγοντος αὐτήν.

εἰ τοίνυν τὸ ἀεὶ ὂν τὸ αἰώνιον δηλοῖ, τὸ δὲ γενέσεως ἀρχὴν ἔχον τὸ κατ' ἄλλην αἰτίαν παραγόμενον — τοιοῦτον γὰρ τὸ ἀεὶ γιγνόμενον — ζητεῖ δὲ ὁ Πλάτων, εἴτε ἀεὶ ὂν ὁ κόσμος εἴτε ἀρχὴν ἔχων γενέσεώς τινος, εἰς ταὐτὸν ἡ τοι- F αύτη χωρεῖ ζήτησις τῷ πότερον τῶν αἰωνίων ἐστὶν ὁ κόσμος, ἢ τῶν κατὰ τὸν ὅλον χρόνον παραγομένων, καὶ πότερον τῶν αὐθυποστάτων, ἢ τῶν ἀπ' ἄλλης αἰτίας κοσμουμένων.

ἔτι τοίνυν τὸ γενητὸν τῶν πολλαχῶς ἐστι λεγομένων· καὶ γὰρ τὸ πολυθρύλητον τοῦτο τὸ ἀρχὴν ἔχον χρονικὴν γενητὸν ἀποκαλεῖται, κἄν τε διὰ γενέσεως ἐπὶ τὸ ὂν ἀφικνῆται, κἂν

CMP

1 *διορθώσεως* **C** 5 *ἡ* **MP**: *εἰ* **C** *τοῦ ζῴου* Plat. 6 *αἰωνίως* **C** bis 7s cf. p. 253, 9ss 10 *δεῖ γὰρ ἄρα* **C** 13 *μετρούμενον* **P** 20 *λέγεται* **C** 24. 28 *παραγενόμενον (-ένων)* **C** 30 *τὸ γενητὸν τὸ πολαχῶς* **C** sic 32 *ἀφικνεῖται* **P**

τε χωρὶς γενέσεως, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης [de cael. α 11. 280^{b} 15 s], καὶ τὸ ἀπ᾽ αἰτίας προϊὸν πᾶν καλεῖται γενητόν, καὶ
86 τὸ σύνθετον κατὰ τὴν οὐσίαν καλεῖται γενητόν, ὡς ἐξ αἰτίων ἀνομοίων ὑφεστὸς καὶ δεόμενον τοῦ ταῦτα συνάγοντος, καὶ τὸ φύσιν ἔχον γενητὴν κἂν μὴ ᾖ γεγονός, οἷον δή ἐστι καὶ τὸ φύσιν ἔχον ὁρατὴν κἂν μὴ ὁρώμενον ᾖ. πολλαχῶς οὖν τοῦ γενητοῦ λεγομένου τὸ μὲν κατὰ χρόνον γενητὸν πάσας ἔχει τὰς γενέσεις· καὶ γὰρ ἀπ᾽ αἰτίας πρόεισι καὶ σύνθετόν ἐστι καὶ φύσιν ἔχει γενητήν· οὐ πάντως δὲ τὸ κατ᾽ ἄλλον τρόπον γενητὸν πάσας ἔχει τὰς γενέσεις. εἰ μὲν οὖν εἴρητο πότερον ὁ κόσμος πάσας ἔχει τὰς γενέσεις ἢ οὐ πάσας, εἴπομεν ἂν αὐτὸν ζητεῖν, εἴτε κατὰ χρόνον ἐστὶ γενητός, εἴτε μὴ ἔχει γενέσεως ἀρχὴν χρονικήν. ἐπειδὴ δὲ εἶπεν οὐ ταύτην τὴν ἀντίφασιν, ἀλλ᾽ ἐκείνην· πότερον οὐδεμίαν ἔχει γενέσεως ἀρχὴν ἢ τινά, δῆλον ποιεῖ τοῖς καὶ μικρὰ συνεῖναι δυναμένοις, ὡς οὐ περὶ τῆς χρονικῆς ἀρχῆς ἀπορῶν, ἀλλ᾽ εἰ πολλῶν γενέσεων οὐσῶν ἔχει τινὰ γενέσεως ἀρχὴν τὸ πᾶν· εἰ γὰρ μηδεμίαν, τῶν αἰωνίων ἐστὶ καὶ τῶν αὐθυποστάτων, ἐν οἷς γένεσις οὐκ ἔστιν, ὅτι μηδὲ χρόνος. κἂν γάρ ποτε λέγωμεν θεῶν γενέσεις, τὴν ἄρρητον αὐτῶν πρό-
B οδον ἐνδεικνύμενοι, λέγομεν κατὰ τὴν τῶν δευτέρων ἑτερότητα πρὸς τὰς αἰτίας αὐτῶν. οἵ δέ γε θεολόγοι πάσας τὰς τοιαύτας ἀπορίας προαναιροῦντες, ἵνα αἱ γενέσεις αὐτοῖς κατὰ λόγον πλάττωνται τῶν θεῶν, χρόνον τὸ πρῶτον ἐπωνόμασαν, ὡς δέοντος, ὅπου γένεσίς ἐστιν, ἐκεῖ προηγεῖσθαι τὸν χρόνον, καθ᾽ ὃν ἡ γένεσις καὶ δι᾽ ὅν. τούτοις μὲν οὖν εἰς ταὐτὸν εἶσιν ἡ αἰτία καὶ ὁ χρόνος, ἐπεὶ καὶ ἡ πρόοδος καὶ ἡ γένεσις. τὸ δὲ ὄντως γιγνόμενόν ἐστι τὸ ἑαυτὸ μὴ γεννῶν, ἀλλ᾽ ὑφ᾽ ἑτέρου παραγόμενον καὶ εἴδωλον ἑτέρου

CMP

2 *προιὼν* **C**   2 *καὶ* — 3 *γενητόν* om **C**   3 s *ἀναιτίων ὁμοίων* **MP**   4 *δεομένων* **C**   9 *ἔχειν* **C**   10 *πρότερον* **P**: **M** ante corr   11 *ἔχειν* **P**   12 *ἔχῃ* **MP**   15 *δῆλον* — 17 s *τὸ πᾶν* om **C**   16 an *ἀπορεῖ*?   20 *λέγομεν* **C** | cf. Tim. 40DE   21 *κατὰ* ego: *καὶ* ll.: *διὰ* Kroll   22 cf. Orph. frg. 50 Lobeck Aglaoph. 470   25 *δέοντως* **C** sic   27 *εἰσὶν* **C**: *ἴησιν* **M**: *ἴησιν* **P**   27 s *ἡ γένεσις καὶ ἡ πρόοδος* **P** | scil. *ἀμφοῖν ἔνεστιν*   29 *παραγενόμενον* **CM**: *παραγινόμενον* **P**: em ς

γιγνόμενον καὶ ἐκ πολλῶν ἀνομίων συντιθέμενον καὶ ἀεὶ τὴν ὑπόστασιν ἐπισκευαστὴν δεχόμενον, ᾧ καὶ ὁ χρόνος σύζυγος ἔχοντι τὴν γένεσιν ἀνέκλειπτον τῇ ἀπειρίᾳ τοῦ χρόνου συμπαρατεινομένην, καὶ τὸ ταυτὸν κατὰ ἀριθμὸν ἐν τῷ ἀεὶ γίγνεσθαι ἕν, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ ἀεὶ εἶναι ἕν. τὸ δὲ οὕτω γενητὸν καὶ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἴποις ἂν προϊέναι· τὸ μὲν γὰρ αὐθυπόστατον ἀφ' ἑαυτοῦ γεννώμενον οὐκ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος πρόεισι· κἂν γὰρ ἐπινοίᾳ διέλῃς αὐτὸ εἰς αἴτιον καὶ αἰτιατόν, ἐξ ὄντος πρόεισιν· ἦν γὰρ ἓν τὸ ποιοῦν καὶ C *ποιούμενον, ὥστ' ἐξ ὄντος ἑαυτοῦ πρόεισι, διὸ καὶ αἰώνιόν ἐστιν, οὐδέποτε ἀπολεῖπον ἑαυτό. τὸ δὲ ἀπ' ἄλλου μόνον ὂν*[[*τος*]] *ἐκ μὴ ὄντος ὑφίσταται, διότι χωρισθὲν τῆς αἰτίας οὐκέτι ἐστί, καὶ τὸ αἴτιον ἕτερόν ἐστι τοῦ ἀποτελέσματος. οὕτω μὲν οὖν καὶ τὸ ἀξίωμα τὸ φυσικὸν ἐφαρμοστέον τῷ γενητῷ τούτῳ κατὰ ἀναλογίαν καὶ τὸ ἐν χρόνῳ δὲ εἶναι τὸ γιγνόμενον προσβιβαστέον· οὐ γὰρ ἐν μέρει χρόνου φαμὲν τοῦτο εἶναι, ἀλλ' ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ, γιγνόμενον ἀεὶ καὶ ἐλλαμπόμενον ἀπὸ τοῦ ὄντος. δῆλον γάρ· ἂν γὰρ ἀφέλῃς τὸ ποιοῦν, ἀτελὲς εὐθὺς τὸ πᾶν, ὅπερ ὑπάρχει πᾶσι τοῖς ἔτι γιγνομένοις, καὶ οὐ διὰ τοῦτο ἀτελέστερον τῶν ποτὲ γεγονότων· οὐ γὰρ ἐκ τοῦ ἀτελοῦς εἰς τὸ τέλειον ὥσπερ ταῦτα πρόεισιν, ἀλλ' ὅλον ἅμα καὶ τέλειον καὶ ἀεὶ γίνεται, διὸ τὸ ἀεὶ αὐτοῦ καὶ τέλειον κατὰ τὸν ὅλον ἐστὶ χρόνον· χρόνος γὰρ μετ' οὐρανοῦ γέγονεν* [38B], *οὐ χρόνου μόριον, ἀλλ' ὁ πᾶς χρόνος· ὥστε ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ γίνεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἀνέκλειπτός ἐστιν ἐφ' ἑκάτερα καθάπερ ὁ χρόνος. οὕτως οὖν εἴρηται καὶ γενέσεως ἀρχὴν ἔχειν καὶ ἀπ' ἀρχῆς τινος ἄρξασθαι, τὸ πρῶτον μὲν ἀπ' ἀρχῆς τῆς κυριωτάτης, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ* [29E], *τῆς τελικῆς· ἀπὸ ταύτης γὰρ ἤρξατο τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ὁ γεννήσας αὐτὸν*

CMP

1s cf. p. 278, 20s 5 *γίνεσθαι ἀεὶ* **P** 7 *αὐτοῦ* **MP** 9s *καὶ ποιούμενον* om **M** 12 *ὑφίστασθαι* ll.: em Kroll 15s idque adducendum *ἐν χρόνῳ εἶναι*, quod fit 17 *εἶναι τοῦτο* **MP** 18 *ἐλλαπόμενον* **CM** *γὰρ* (priori) sscr. *δὲ* **M**: *δὲ* **P** 22 *καὶ ἀεὶ* — 23 *τέλειον* om **M** 23 *τὸ τέλειον* **P** *τὸ ὅλον* **C** *ἔνεστι* **P** 28 *ἀρχῆς τινος* ego: *ἄλλης τινὸς* ll. 30s cf. Tim. 37C

D πατήρ. ἔπειτα πρὸς τούτῳ καὶ [[ὡς]] διὰ τὴν ἐν παντὶ τῷ χρόνῳ γένεσιν ἀεὶ γιγνόμενος καὶ ἀρξάμενος τοῦ γίγνεσθαι καὶ τέλος ἔχων· οὐ γὰρ ἄλλο μὲν ἐπ' αὐτοῦ τὸ γέγονεν, ἄλλο δὲ γίνεται, ὥστε οὐδὲ ἄλλο ἡ ἀρχὴ καὶ ἄλλο τὸ τέλος. τὸ μὲν οὖν ἐν μέρει χρόνου γιγνόμενον ἄλλοτε ἄρχεται καὶ ἄλλοτε τελειοῦται, τὸ δὲ κατὰ πάντα τὸν χρόνον γιγνόμενον ἀεὶ ἀρξάμενον ἀεὶ τέλειόν ἐστι, καὶ τινὰ μὲν ἀρχὴν ἔχει γενέσεως, τὴν ἀπ' ἄλλου τελειουμένην, οὐ τινὰ δὲ ὡς οὐκ ἔχον ἀρχὴν χρόνου τινὸς μερικοῦ· ἐπεὶ γὰρ ἡ γένεσις πολλαχῶς, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως πολλαχῶς· ὥστε ἡ εἰς τὸν ὅλον χρόνον ὑφισταμένη γένεσις τὶς γένεσίς ἐστι, καὶ ἡ ἀρχὴ ταύτης τινὸς ἀρχὴ γενέσεως, οὐ πάσης. τίς οὖν ἐστιν αὕτη; ἡ ὁμοῦ καὶ τὸ τέλος συνῃρημένον ἔχουσα. διότι μὲν οὖν αὐτὸ σῶμά ἐστι, γίνεταί τε καὶ ἔχει γενέσεως ἀρχήν, διότι δὲ νοῦς ὁ ποιῶν, γέγονε καὶ ἔχει τέλος τῆς γενέσεως, δι' ἄμφω δὲ ἀρξάμενός τέ ἐστι καὶ τέλεος κατὰ τὴν γένεσιν, καὶ γέγονε καὶ γιγνόμενός ἐστιν ἀεὶ καὶ γεγονώς· ταῦτα γὰρ ἐπὶ μὲν τῶν ἔν τῳ μέρει χρόνου γιγνομένων χωρίς ἐστιν, ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ πάντα τὸν χρόνον γιγνομένων ἅμα E ὑφέστηκεν, οἷον καὶ ἡ κίνησις τοῦ οὐρανοῦ πέπονθεν, ἀεὶ ἐν τέλει οὖσα, φησὶν Ἀριστοτέλης [meteor. α 2. 339ᵃ 26], ὅπερ οὐχ ὑπάρχει ταῖς τῇδε κινήσεσι.

Γέγονεν· ὁρατὸς γὰρ ἁπτός τέ ἐστι καὶ σῶμα ἔχων· πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα αἰσθητά· τὰ δ' αἰσθητά, δόξῃ περιληπτὰ μετ' αἰσθήσεως, γιγνόμενα καὶ γενητὰ ἐφάνη [28 BC].

Ὥσπερ ὁ τῶν ὅλων δημιουργὸς εἰς ἑαυτὸν ὁρῶν καὶ μένων ἀεὶ ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει [42 E] παράγει τὸν ὅλον κόσμον ὁλικῶς καὶ ἀθρόως καὶ ἀεὶ ὡσαύτως — οὐ γὰρ δὴ ποτὲ ποιεῖ καὶ ποτὲ οὐ ποιεῖ, ἵνα μήπου ἐκβῇ τοῦ αἰῶνος — τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Τίμαιος εἰς

C M P

1 πρὸς τοῦτο καὶ ὡς ll.: em Kroll 4 τὸ γίγνεται ς 7 s γενέσεως ἔχει **P** 8 ἔχων **C** 16 τέλεος **MP**: τέλος **C** 18 ἔν τῳ s: ἐν τῷ ll. 19 τὸν om **C** 21 ἐντελειοῦσα **C** 23 ss ἁπτός ἐστιν ἕως τοῦ· μετ' **C** 24 ἅπαντα ς cum 𝔗 F o Plat. 30 μή που **C**: μὴ **MP** 30 s μὴ παρεκβῇ ci Kroll

ἑαυτὸν ἐστραμμένος τὴν σύμπασαν ἀνατίθησιν θεωρίαν εἴς τε νοῦν ἀνατρέχων ἀπὸ διανοίας καὶ εἰς λογισμὸν ἀπὸ νοῦ προϊών. ἀπορῶν μὲν οὖν καὶ ἐρωτῶν ἑαυτὸν κατὰ τὸ αὐτοκίνητον ἐνήργει τῆς ψυχῆς, ἀποκρινάμενος δὲ μιμεῖται τὴν τοῦ νοῦ βολήν, πρῶτον μιᾷ φωνῇ τὸ δόγμα περιλαβὼν καὶ τὸ συμπέρασμα πρὸ τῆς ἀποδείξεως ἀνακηρύξας ἄντικρυς κατὰ τοὺς ἐνθουσιῶντας, οἳ τὸ ὅλον ἀθρόως ὁρῶσι καὶ τὸ τέλος πρὸ τῆς ἐκβάσεως τῷ νῷ συνῃρήκασιν ὁμοῦ πάντα τὰ παρόντα ὁρῶντες· συλλογιζόμενος δὲ ἀπὸ νοῦ κάτεισιν F εἰς λογικὰς διεξόδους καὶ τὴν δι᾽ ἀποδείξεως θήραν τῆς τοῦ κόσμου φύσεως. πάνυ γοῦν δαιμονίως ἀπὸ τῶν ὑποθέσεων δείκνυσι τὸ ὅλον εἶδος τοῦ παντός· εἰ γὰρ ὁ κόσμος ὁρατὸς καὶ ἁπτὸς καὶ σῶμα ἔχων, τὸ δὲ ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν καὶ σῶμα ἔχον αἰσθητόν, τὸ δὲ αἰσθητὸν δοξαστὸν μετ᾽ αἰσθήσεως, τὸ δὲ δοξαστὸν μετ᾽ αἰσθήσεως γενητόν, ὁ κόσμος ἄρα γενητός ἐστιν ἀποδεικτικῶς ἐκ τοῦ ὅρου δεδειγμένος κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ὅρου· ἐπεὶ καὶ οἱ γεωμέτραι χρῶνται ταῖς τοιαύταις δείξεσι. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τοῦ τῶν 87 λόγων εἴδους. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ εἴπομεν, ἠρώτησε πότερον αἰώνιόν ἐστι τὸ πᾶν, ἢ ἔχει τινὰ γενέσεως ἀρχήν, καὶ ἐπήγαγε τοῦτο δὴ τὸ γέγονε νοῦν μιμούμενος, δῆλον, ὅτι γένεσιν τινὰ τῷ κόσμῳ δίδωσι· τοῦτο γὰρ ἦν θάτερον μόριον τῆς εἰρημένης ἀντιθέσεως· εἰ δὲ τοῦτο, πόρρω χρονικῆς γενέσεως ἱδρύει τὸ πᾶν· εἰ γὰρ ὁ μὲν κόσμος τινὰ γενέσεως ἀρχὴν ἔχει καὶ οὐ πᾶσαν, τὸ δὲ ἀπὸ χρόνου γεγονὸς ἅπασαν ἔχει γενέσεως ἀρχήν, ὁ κόσμος οὐκ ἔστιν ἀπὸ χρόνου γεγονώς. ἔτι δὲ καὶ ἐπακολουθήσωμεν ταῖς Ἀττικοῦ θαυμασταῖς ὑποθέσεσιν, ὅς φησι τὸ μὲν πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον εἶναι ἀγένητον, τὸν δὲ κόσμον ἀπὸ χρόνου γενητόν, καὶ φῶμεν περὶ αὐτοῦ τοῦτο δὴ τὸ γέγονε *** καλῶς. οὐκοῦν ἐπείπερ τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως αὐτὸς ἀποδέδωκε,

C M P

1 *ἐστραμμένως* **C**: **P** (sscr. ος) 2 *καὶ ἀπὸ διανοίας καὶ* **MP** 4 *ἀποκρινόμενος* ci s 5 *ἐπιβολὴν* ς; cf. infra 133D 112E 14 *τὸ δὲ αἰσθητὸν* om **C** 16 *ἀποδεικτῶς* **C** 19 *ἐπεὶ* **MP** 21 *γεγονέναι* **MP** 22 *μόριον* om **P** 25 *ἅπασαν*: *ἁπᾶσαν* **C**: *ἁπάσης* **MP** 27 *ἐπακολουθήσομεν* **P** 28s cf. Tim. 30A 30 ⟨*εἰρῆσθαι*⟩ ins Kroll *καλός* **C**

κατίδωμεν, ὁποίαν τινὰ ταύτην φησίν· ὁ ρ α τ ὸ ς γ ὰ ρ ἁ π τ ό ς τ έ ἐ σ τ ι· πότερον οὖν πᾶν τὸ αἰσθητὸν ἀπὸ χρόνου γενη-
B *τόν, ἢ οὐ πᾶν; εἰ μὲν δὴ πᾶν, καὶ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον ἔσται ἀπὸ χρόνου γενητόν· ὁρατὸν γὰρ καὶ ἐκεῖνό φησιν. εἰ δὲ οὐ πᾶν, ἀσυλλόγιστος ὁ λόγος κατὰ τὸν Ἀττικὸν καὶ οὐδενὸς περαντικός, εἰ μὴ ἄρα λέγοι τὸν μὲν κόσμον ὁρατὸν εἶναι καὶ ἁπτόν, τὸ δὲ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον οὐχὶ νῦν ὁρατὸν εἶναι, ἀλλὰ πρὸ τῆς κοσμοποιίας, ἐπεὶ καὶ ὁ Πλάτων οὕτω φ η σ ί* [30A], *π ᾶ ν ὅ σ ο ν ὁ ρ α τ ὸ ν ἦ ν π λ η μ μ ε λ ῶ ς κ α ὶ ἀ τ ά κ τ ω ς κ ι ν ο ύ μ ε ν ο ν, ἐνταῦθα δὲ ὁ ρ α τ ὸ ς γ ὰ ρ ἁ π τ ό ς τ έ ἐ σ τ ι κ α ὶ σ ῶ μ α ἔ χ ω ν. πᾶν οὖν, ὃ ἔστιν ὁρατὸν καὶ ἁπτόν, τοῦτο δείκνυται γενητόν, ἀλλ' οὐχ ὃ ἦν. κἂν ταῦτα τοίνυν λέγῃ — δεινὸς γὰρ ὁ ἀνὴρ ἀντιλαβέσθαι τῶν ῥημάτων — λεκτέον, ὅτι ἔν γε τῷ ὅρῳ τοῦ γενητοῦ οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἁπλῶς εἴρηται π ᾶ ν τ ὸ γ ε ν η τ ὸ ν δ ό ξ ῃ μ ε τ' α ἰ σ θ ή σ ε ω ς ἀ λ ό γ ο υ δ ο ξ α σ τ ό ν· ὥστε καὶ εἴ τι αἰσθητόν ἐστι, πάντως γενητὸν ἂν εἴη τὸ τοιοῦτον· πᾶν δὲ τὸ ὁρατὸν αἰσθητόν· ὥστε καὶ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον γενητόν, πρὸς τῷ κἀκεῖνο σαφῶς τὸν Πλάτωνα λέγειν γενητόν· π ρ ὶ ν γ ὰ ρ ο ὐ ρ α ν ὸ ν γ ε ν έ σ θ α ι τ ρ ί α φησὶν* [52D] *ε ἶ ν α ι, τὸ ὂν τὴν χ ώ ρ α ν*
C *τὴν γ έ ν ε σ ι ν, ἐν ἴχνεσιν εἰδῶν ὑφεστηκυῖαν· ὥστε καὶ τὸ πλημμελὲς ἐκεῖνο γενητόν ἐστιν ὥσπερ καὶ ὁρατόν. οὐ δεῖ τοίνυν λέγειν ἐκεῖνο μὲν ἀγένητον κατὰ χρόνον, τὸ δὲ πᾶν γενητόν, ἀλλ' ἢ ἄμφω γενητὰ κατ' αὐτὸν ἢ ἄμφω ἀγένητα· καὶ γὰρ ὁρατὰ ὁμοίως ἄμφω καὶ γενέσεις ὑπὸ Πλάτωνος εἴρηται. ἀλλ' εἰ ἄμφω γενητὰ ἦν, πρὸ ἐκείνου ὁ κόσμος εἰς τὸ πλημμελὲς μετέβαλε· τῷ γὰρ ἐναντίῳ ἐκ τοῦ ἐναντίου πάντως ἡ γένεσις. καὶ εἰ μὲν ἀγαθὸς ὁ ποιήσας ἐκεῖνο, πῶς*

CMP

1 *ταύτην* om **C** *ὁρατὸν* et *ἁπτὸν* **MP** 11 *τέ* om **C** | cf. lemma et u. 2 13 *κἀνταῦθα* **CP** *λέγει* **P** | cf. rep. I 336B 15 *οὐ τοιοῦτόν* **C**: *τοιοῦτόν* **P**: *τοιοῦτον οὐδέν* **M** *οὐ τοῦτο ἔνεστιν* ci Kroll 18 *τοιοῦτο* **P** *ὁρατικὸν* **C** 19 *τὸ* **P** 22 cf. Tim. 53B 24 *ἐκεῖνο λέγειν* **P** | cf. infra 99C 25 *καὶ κατ' αὐτὸν* **P**: *κατὰ ταὐτὸν* **M** 26 *γένεσις* **MP** *τοῦ πλάτωνος* **MP** 27 *ὁ* om **MP** 28s cf. Phaed. 70E 29 *ἐκεῖνον* **MP** 29s cf. p. 296, 6ss

ἢ οὐ καλῶς ἥρμοσεν, ἢ καλῶς ἁρμόσας ἔφθειρεν; εἰ δὲ οὐκ ἀγαθός, πῶς ἐποίει τεταγμένον καὶ κεκοσμημένον μὴ ὢν ἀγαθός; ἀγαθοῦ γὰρ τὸ κοσμεῖν ἄλλα καὶ τάττειν. εἰ δὲ καὶ ὁρατὸν ὂν καὶ γενητὸν μή ἐστι κατὰ χρόνον γενητόν, οὐκ ἀναγκαῖον καὶ τὸ πᾶν διὰ τὸ ὁρατὸν καὶ τὸ γενητὸν εὐθὺς ποιεῖν κατὰ χρόνον γενητόν. πρὸς μὲν οὖν Ἀττικὸν τοσαῦτα. ἀναδράμωμεν δὲ ἐπὶ τὰς ἡμετέρας ἀρχὰς καὶ φῶμεν οὕτως· πότερον ἀεὶ ὂν ὡς αἰώνιον ὁ κόσμος ἦν, ἢ οὐκ αἰώνιον, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ συνυφεστός; καὶ πότερον αὐθυπόστατον ἢ ἀπ' ἄλλου παραγόμενον; ἡ μὲν ἐρώτησις D *αὕτη, ἡ δὲ ἀπάντησις· ἀπ' ἄλλου παρῆκται καὶ τῷ χρόνῳ συνυφέστηκε· τὸ δὲ τοιοῦτο γενητόν· εἰ γὰρ σύνθετον ἔχει τὸ εἶδος, γένεσιν ἔχει κατὰ τὴν σύνθεσιν, καὶ εἰ ἀπὸ αἰτίας μόνως ἄλλης ὑφέστηκε, γενητόν ἐστιν ὡς μὴ αὐτὸ αὑτοῦ παρακτικόν, καὶ εἰ μὴ αἰώνιόν ἐστι, κατὰ τὸν χρόνον ἔχει τὴν ὅλην ὑπόστασιν. καὶ γὰρ πρὸς ἄλλο δεδημιούργηται καὶ γεγονός ἐστιν ὡς εἴδωλον τοῦ ὄντος ἀποφερόμενον. ἀνάλογον οὖν ὡς τὸ σύνθετον πρὸς τὸ ἁπλοῦν καὶ ὁ χρόνος πρὸς αἰῶνα, οὕτω πρὸς οὐσίαν γένεσις. εἰ οὖν ἡ ἁπλῆ οὐσία καὶ μονοειδὴς αἰώνιος, ἡ σύνθετος καὶ πολυειδὴς καὶ τῷ χρόνῳ συζυγοῦσα γένεσίς ἐστιν· ἐπεὶ καὶ ἀπό τινος ἀρχῆς ἄρξασθαι δαιμονίως εἴρηται· τὸ μὲν γὰρ ποτὲ γεγονὸς καὶ ἀπὸ τῆς χρονικῆς ἀρχῆς ἤρξατο καὶ ἀπὸ τῆς ποιητικῆς καὶ ἀπὸ τῆς τελικῆς καὶ ἀπὸ τῆς ὑλικῆς καὶ ἀπὸ τῆς εἰδικῆς· πολλαχῶς γὰρ τῆς ἀρχῆς λεγομένης κατὰ πάσας ἤρξατο τῆς γενέσεως. ὁ δὲ κόσμος ἀπὸ τινὸς ἀρχῆς ἤρξατο καὶ οὐ πάσης. τίνος οὖν ταύτης; οὐ τῆς χρονικῆς, φαίην ἄν· τὸ γὰρ ἀπὸ ταύτης ἀρχόμενον καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἔλαχε* E *πασῶν ἀρχὴν γενέσεως, ἀλλ' ἀπὸ ταύτης, ἣν αὐτὸς διδάξει προελθών, τῆς κυριωτάτης, λέγω δὴ τῆς τελικῆς· διὰ γὰρ τὸ*

CMP

1 *αὐτὸν ἥρμοσεν* **MP** 3 *ἄλλα* ϛ: *ἀλλὰ* **CMP** 7 *ταῦτα* **C** 10 *αὐθυπόστακτον* **P** *παραγόμενον* — 11 *ἀπ' ἄλλου* om **C** 14 s *γενητός . . . αὐτὸς . . . παρακτικὸς* **C** 18 *ὁ* **CP**: *ὡς* **M** 23 *τῆς χρονικῆς* **MP**: *πάσης* **C** 24 *ὕλης* **C** 25 *πάσης* **MP** 26 *ὅδε ὁ κόσμος* **MP** 27 *φαίη* **MP** 29 s et p. 286, 2 cf. Tim. 29E

ἀγαθὸν γέγονε, καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς γενέσεως, ἀφ᾽ ἧς ἤρξατο, τοῦτό ἐστι. ταύτην γοῦν ἀρχὴν ἐρεῖ αὐτὸς κυριωτάτην τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, ὥστε καὶ νῦν ταύτην ἂν λέγοι. πρῶτον δ᾽ οὖν ἀπὸ τῆς συνθέσεως δείκνυσιν αὐτοῦ τὸ γενητόν· ἔστι γὰρ ἁπτὸς καὶ ὁρατός. ταῦτα μὲν οὖν ἄκρα τοῦ παντός· ὁ μὲν γὰρ οὐρανὸς ὁρατός, ἁπτὸν δὲ ἡ γῆ, καὶ ἐν γῇ τὸ ὁρατόν ἐστι καθόσον μετέχει φωτός, καὶ ἐν οὐρανῷ τὸ ἁπτὸν καθόσον κατ᾽ αἰτίαν ἐν αὐτῷ προείληπται τὸ γεῶδες· ἔστι δὲ ἁπλῶς καὶ σῶμα ἔχων, ἵνα καὶ τὰ μέσα πληρώματα τοῦ κόσμου λάβῃς, καὶ τούτῳ πάλιν ἐκεῖνο τὸ λόγιον εἴρηται συμφώνως·

νοῦ μὲν γὰρ μίμημα πέλει, τὸ δὲ τευχθὲν ἔχει τι σώματος·

καθόσον γὰρ ἔχει τι σωματικόν, γενητὸν τὸ πᾶν· κατὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὁρατὸν καὶ ἁπτόν· πᾶν δὲ τὸ ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν αἰσθητόν· αἴσθησις γὰρ ἁφὴ καὶ ὅρασις· τὸ δὲ αἰσθητὸν δοξαστόν ἐστιν ὡς ἐξ ἀνομοίων συγκεκροτημένον καὶ τὴν
F καθαρότητα τῶν νοητῶν εἰδῶν οὐ δυνάμενον διαφυλάττειν· τὸ δὲ τοιοῦτον πᾶν γενητὸν ὡς συνθέτην ἔχον τὴν οὐσίαν. οὐκ ἄρα ὁ Πλάτων ἀναιρεῖ τὴν ἀιδιότητα τοῦ παντός, ὡς οἴονταί τινες Ἀριστοτελικαῖς ὑποθέσεσιν ἀκολουθήσαντες· καὶ ὅτι τοῦτο ἀληθές, ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐντεῦθεν· τὸν χρόνον ἅμα τῷ οὐρανῷ γεγονέναι φησίν [38B]. εἰ μὲν οὖν ἀίδιος ὁ χρόνος, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀίδιος· εἰ δὲ ἀρχὴν ἔχει χρονικὴν τὸ πᾶν, καὶ ὁ χρόνος ἀρχὴν ἕξει χρονικήν, ὃ πάντων ἐστὶν ἀδυνατώτατον. ἀλλὰ διττός, φασίν, ὁ χρόνος, ὃ
88 μὲν ἄτακτος, ὃ δὲ κατ᾽ ἀριθμὸν προϊών· καὶ γὰρ διττὴ ἡ κίνησις, ἡ μὲν ἄτακτος καὶ πλημμελής, ἡ δὲ τεταγμένη καὶ ἐμμελής· ἑκατέρᾳ δὲ κινήσει καὶ χρόνος ἐστὶ σύστοιχος. ἀλλὰ σῶμα μὲν κινεῖσθαι ὁμαλῶς ἢ ἀνωμάλως δυνατόν, χρόνον

CMP(N)
2 οὖν **P** κυριωτάτην αὐτὸς **MP** 4 δ᾽ om **P** 5 σύμπαντος **C** 8 ἐν αὐτῷ **CM**: ἑαυτῷ **P** γαιῶδες **M** 10ss cf. orac. chald. 35 12 μὲν om **C** τι ς: om **CMPN** 13 σῶμα **N** 14 γὰρ **C**: οὖν **MP** 17 cf. in remp. II 67, 3s 19 τοιοῦτο **MP** σύνθετον **MP** 20s cf. Arist. de caelo α 279ᵇ 33 schol. Arist. 488ᵇ 17ss 22 ἀληθές ἐστι **P** 25 τὸ πᾶν χρονικὴν **MP** χρόνος **C**: οὐρανὸς **MP**

δὲ ὁμαλὸν καὶ ἀνώμαλον ἐπινοεῖν ἀδύνατον· ἔσται γὰρ οὕτω σύνθετος ἡ οὐσία τοῦ χρόνου. καὶ τί ταῦτα λέγω; καὶ γὰρ ἀνωμάλου τῆς κινήσεως οὔσης ὁ χρόνος ὁμαλός ἐστι. πολλαὶ γοῦν καὶ νῦν αἱ κινήσεις, καὶ αἳ μὲν θάττους, αἳ δὲ βραδύτεραι, καὶ ἄλλης ἄλλη ὁμαλεστέρα, χρόνος δὲ εἷς πασῶν καὶ συνεχὴς καὶ κατ' ἀριθμὸν προϊών. οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει τὸ διττὸν οὕτω τὸν χρόνον ποιεῖν· εἰ δὲ εἷς ὁ χρόνος καὶ συνεχής, εἰ μὲν ἀγένητός ἐστι, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀγένητος τῷ χρόνῳ συνυποστάς, εἰ δὲ γενητὸς ἄτοπον, εἰ ὁ χρόνος, ἵνα γένηται, χρόνου δεήσεται καὶ ταῦτα μήπω ὄντος· ὅτε γὰρ ἐγίγνετο χρόνος, οὔπω ἦν χρόνος. ἔτι τοίνυν τὴν ψυχὴν τοῦ παντὸς εὐθὺς γινομένην τῷ σώματι συνῆψε καὶ οὐ δέδωκεν αὐτῇ προτέραν τοῦ σωματοειδοῦς ζωήν, ἀλλ' ἀφ' οὗ B ἔστι, τῷ σώματι συνεῖρξεν αὐτήν. ἀλλὰ μὴν αὐτὴν τὴν ψυχὴν τῶν ἀεὶ ὄντων εἶναί φησιν. εἰ τοίνυν τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα συνυφέστηκεν, ἀεὶ δὲ ὂν ἡ ψυχή, καὶ τὸ σῶμα ἀίδιόν ἐστι κατ' αὐτόν· τὸ γὰρ ἅμα τῷ ἀιδίῳ συνυποστὰν ἀγένητόν ἐστιν. ἔτι τὴν ψυχὴν γενητὴν μὲν ἐν τούτοις φησὶν ὁ Τίμαιος, ἀγένητον δὲ ὁ ἐν τῷ Φαίδρῳ [246 A] Σωκράτης· εἰ τοίνυν ἐναργῶς τὸ κατὰ χρόνον ἀγένητον γενητὸν ἀποκαλεῖ, τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τὸν ὅλον κόσμον, ἀγένητον ὄντα κατὰ χρόνον, ἕτερον τρόπον προσαγορεύοι γενητόν; ἔτι τὸν κόσμον ἄφθαρτον ἐρεῖ [37 Ess] διαρρήδην, ὥσπερ καὶ οἱ ἑτερόδοξοι τοῦτό γε συγκεχωρήκασιν, ἐν δὲ Πολιτείᾳ [VIII 546 A] σαφῶς διωρίσατο — μᾶλλον δὲ οὐκ αὐτός, ἀλλ' αἱ Μοῦσαι — παντὶ γενομένῳ φθορὰν ἐπακολουθεῖν ἐξ ἀνάγκης, τὴν κατὰ χρόνον γένεσιν λαμβάνων. ἐκ δὴ τούτων ξύνες, ὅ τοι λέγω· δείκνυται γὰρ ἀγένητος ὁ κόσμος· εἰ γὰρ ὁ κόσμος ἄφθαρτος, οὐδὲν δὲ κατὰ χρόνον γενητὸν ἄφθαρτόν ἐστιν, ὁ ἄρα κόσμος οὐκ

C M P

6 *συνεχὴς καὶ — ὀρθῶς* **MP**: *συνεχὴς καθὼς* **C** 7 *τὸ τὸν χρόνον οὕτω διττὸν* **P** 8 *καὶ ὁ οὐρανὸς ἀγένητός ἐστι* **M** 10 *καὶ ταῦτα* om **P** *ὅταν* **C** 11 *τοίνυν* om **MP** 11 s cf. Tim. 34B 15 cf. u. 19 17 *τῷ ἅμα γὰρ τὸ ἀιδίῳ* **M** 24 *ὥσπερ γε* **M** *γε* om **P** 26 *γιγνομένῳ* **C** 26 s *ἐπακολουθεῖ* **M**: *ἀκολουθεῖν* **P** 28 *ὅ τι* ς

ἔστι κατὰ χρόνον γενητός. ἀλλὰ τί δεῖ τοιούτων συλλογισμῶν; διαρρήδην γὰρ αὐτὸς ἐν Νόμοις [III 676 AB] ἄπειρον κατὰ τὸ παρελθὸν ἔφατο τὸν χρόνον εἶναι, καὶ ἐν
C τῇ ἀπειρίᾳ ταύτῃ φορὰς καὶ ἀφορίας ἀνθρώπων γεγονέναι μυρίας ἐπὶ μυρίαις· πολιτείας γὰρ ἀρχὴν ζητήσας, ἀφ᾽ ἧς εἰς ἀρετήν τε καὶ κακίαν μεταβαίνουσιν αἱ πόλεις, ἐπήγαγε· λέγεις δὲ πόθεν; Οἶμαι μὲν ἀπὸ χρόνου μήκους τε καὶ ἀπειρίας καὶ τῶν μεταβολῶν ἐν τῷ τοιούτῳ. μᾶλλον δὲ ἵνα ἀπὸ τῶν ἐν χερσὶ ποιησώμεθα τὴν ὑπόμνησιν, ὀλίγῳ πρότερον [22 E] αὐτοῦ λέγοντος ἠκούσαμεν, ὡς ὅπου μὴ χειμὼν ἢ καῦμα ἐξαίσιον, ἐκεῖ γένος ἀνθρώπων ἀεὶ πλέον ἢ ἔλασσόν ἐστιν. εἰ δὲ ἀεὶ γένος ἐστὶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ πᾶν ἀναγκαῖον ἀίδιον ὑπάρχειν. ἔτι τοίνυν εἰ ὁ δημιουργὸς τῶν ἀεὶ ὄντων ἐστίν, οὐχὶ ποτὲ μὲν δημιουργεῖ, ποτὲ δὲ ἀφίησι τοὺς οἴακας· οὐ γὰρ ἂν ἔχοι τὸ ὡσαύτως οὐδὲ τὸ ἀμετάβλητον· εἰ δὲ ἀεὶ δημιουργεῖ, καὶ τὸ δημιουργούμενον ἀεί ἐστι. τί γὰρ καὶ βουλόμενος τὸν ἄπειρον χρόνον ἀργῶν ἐπὶ τὴν δημιουργίαν τραπήσεται; πότερον ἄμεινον τοῦτο ὑπολαβών; ἀλλ᾽ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄμεινον ἠγνόει πρότερον, ἢ οὔ; εἰ μὲν γὰρ ἠγνόει νοῦς ὤν, ἄτοπον· ἔσται γὰρ περὶ αὐτὸν ἄγνοια καὶ γνῶσις· εἰ δὲ ἐγίνωσκε, διὰ τί μὴ πρότερον ἤρχετο γεννᾶν καὶ κοσμοποιεῖν; ἀλλ᾽ οὐχὶ τοῦτο ἄμεινον. τί οὖν οὐκ ἔμενεν ἐπὶ τῆς
D ἀργίας, εἰ θέμις εἰπεῖν; νοῦν γὰρ ὄντα καὶ θεὸν τὸ ἧττον κάλλιον ἀντὶ τοῦ μᾶλλον διώκειν οὐδὲ ὅσιον ἐννοεῖν. ἀλλὰ μὴν ἀναγκαῖον ταῦτα συγχωρεῖν, εἰ γενητὸς κατὰ χρόνον ὁ κόσμος, ἀλλὰ μὴ τῇ ἀπειρίᾳ τοῦ χρόνου συνυφεστώς. δοκοῦσι δέ μοι καὶ εἰς αὐτὸν πλημμελεῖν καὶ ἄλλως τὸν τοῦ κόσμου δημιουργὸν οἱ τὸν κόσμον ποτὲ μὴ εἶναι λέγοντες· εἰ γὰρ οὗτός ποτε οὐκ ἦν, ἐκεῖνός ποτε οὐκ ἐποίει· ἅμα γὰρ τὸ ποιούμενον καὶ τὸ ποιοῦν· εἰ δέ ποτε οὐκ ἐποίει, δυνάμει ἦν τότε ποιοῦν· εἰ δὲ δυνάμει, ἀτελὴς ἦν καὶ ὕστερον τέλειος, ὅτε ἐποίει· εἰ δὲ τὸ πρότερόν ἐστι

CMP

4 cf. rep. l. c. 5 ἀφ᾽ ἧς **CM**: ἀσαφεῖς **P** 15 cf. Polit. 272 E 18 ἀργήσας ci Kroll 19 τὸ om **C** 23 οὐχὶ ll.: οὐδὲ ci Kroll 31 ποιεῖν **M** 33 πότερον **C**

καὶ ὕστερον περὶ αὐτόν, δῆλον, ὡς οὐκ ἦν τῶν αἰωνίως ἐνεργούντων, ἀλλὰ κατὰ χρόνον ἐκ τοῦ μὴ ποιεῖν εἰς τὸ ποιεῖν μεταστάς. ἀλλὰ μὴν αὐτὸς παράγει τὸν χρόνον· πῶς οὖν ἐνέργειαν ἔχων χρόνου δεομένην διὰ τῆς ἐνεργείας ταύτης τὸν χρόνον παρήγαγεν, οὗ δεῖται, ἵνα ποιήσῃ; τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι. *μετὰ δὲ ταύτην τὴν δόξαν ἐπισκεψώμεθα Σευῆρον, ὅς φησιν ἁπλῶς μὲν ἀίδιον εἶναι τὸν κόσμον, τοῦτον δὲ τὸν νῦν ὄντα καὶ οὕτως κινούμενον γενητόν· ἀνακυκλήσεις γὰρ εἶναι διττάς, ὡς ἔδειξεν ὁ Ἐλεάτης* E *ξένος* [Polit. 270B], *τὴν μὲν ἣν νυνὶ περιπορεύεται τὸ πᾶν, τὴν δὲ ἐναντίαν· γενητὸς οὖν ὁ κόσμος καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἤρξατό τινος ὁ ταύτην τὴν ἀνακύκλησιν ἀνακυκλούμενος, ἁπλῶς δὲ οὐ γενητός. πρὸς δὴ ταύτην τὴν ἐξήγησιν ἀπάντησιν ἀπαντησόμεθα λέγοντες, ὅτι τὰ μυθικὰ αἰνίγματα μετάγεις εἰς φυσιολογίαν ὡς οὐκ ἔδει· ποῦ γὰρ ἀποκαμεῖν δυνατὸν τὴν κινοῦσαν ψυχὴν καὶ μεταβάλλειν τὴν ἀρχαίαν περιφοράν; πῶς δὲ τέλειον καὶ αὔταρκες τὸ πᾶν, εἰ μεταβολῆς ἐφίεται; πῶς δὲ ἀμφοτέρων τὴν οἰκείαν ἕξιν διασῳζόντων, τοῦ τε κινουμένου καὶ τοῦ κινοῦντος, ἔχει χώραν ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἀνακυκλήσεων; πῶς δὲ ὁ Τίμαιός φησι* [36C] *τὴν μὲν ταὐτοῦ περιφορὰν ἐπὶ δεξιὰ κινεῖσθαι κατὰ τὴν δημιουργικὴν βούλησιν, τὴν δὲ θατέρου ἐπὶ ἀριστερά; εἰ γὰρ δεῖ μένειν ὡσαύτως καὶ ἀεὶ εἶναι τὰ δημιουργικὰ ἔργα, δεῖ καὶ τὰς ἀνακυκλήσεις εἶναι τὰς αὐτὰς ἀεὶ καὶ τὴν ταὐτοῦ περίοδον τὴν ἐπὶ δεξιὰ κινεῖσθαι κίνησιν· ἅμα γὰρ προῆλθεν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ταύτην ἔλαχε τὴν περιφοράν. ἔτι δὲ πῶς οὐκ ἀναγκαῖον ἀνωμαλίαν ἐπεισάγειν τῇ κινήσει τοῦ* F *οὐρανοῦ; πᾶν γὰρ τὸ παύεσθαι μέλλον τῆς προτέρας κινήσεως, ἐπ' ἄλλην δὲ μεταβαίνειν τὴν ἐναντίαν, καὶ ἐπὶ στάσιν ἐπείγεται καὶ ἀπομαραίνει τὴν προτέραν κίνησιν· ἐπεὶ τῆς*

CMP

1 *καὶ τὸ* **MP** 3 *καταστὰς* **P** 4ss *ταύτης — ποτὲ γὰρ ποιεῖ τὸν χρόνον, οὗ* (*οὐ* **M**) *δεῖται ἵνα μὴ* (scrib. *δὴ*) *ποιήσῃ — χρόνον παρήγαγε· τοῦτο μὲν* **MP**, quae retinere possis parenthesi post *δεομένην* inserta, ut uidit Kroll 7 *εἶναι ἀίδιον* **C** 10 *νῦν* **P** 14s *μετάγειν* omissa *ὡς* **MP** 17 *τέλεον* **P** *ἐφεῖται* **C** 19 *κινομένου* **C** 20s *τὴν μετ' αὐτοῦ* **M** 24 *τὴν τοῦ* **M** 29 *τὴν ἐναντίαν καὶ ἐπὶ* **MP**: *ἐνέργειαν ἐπι* **C** sic 30 *προηγουμένην* **MP**

αὐτῆς ἑστώσης ἐνεργείας τίς αἰτία τῆς δευτέρας ἀνακυκλήσεως; ταύτας μὲν δὴ φυσικὰς οὐκ οὔσας ἐξηγήσεις οὐδαμῶς ἀποδεκτέον. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκεῖναι χώραν ἔχουσιν, ὅσαι λογικώτερον ἀποδίδονται, οἷον ὅτι κατ' ἐπίνοιαν μόνην ἡ γένεσις ἐπὶ τοῦ κόσμου λέγεται — οὕτω γὰρ ἂν καὶ ὅτι
89 *δημιουργός ἐστι τοῦ παντὸς κατ' ἐπίνοιαν συλλογισαίμεθα καὶ οὐ κατὰ ἀλήθειαν· ἐκ γὰρ τοῦ γενητὸν εἶναι τὸν κόσμον δέδεικται, ὅτι ποιητική τίς ἐστιν αὐτοῦ καὶ δημιουργικὴ αἰτία — ἢ αὖ ὅτι σαφηνείας ἕνεκα διδασκαλικῆς ὑπέθετο γιγνόμενον τὸ πᾶν, ἵνα διδάξῃ, πόσων ἀγαθῶν ἐκ τῆς δημιουργικῆς προνοίας μετείληχε· καὶ γὰρ τοῦτο ἔστι μέν πως ἀληθές, οὐκ αὔταρκες δὲ πρὸς τὴν Πλάτωνος θεωρίαν· τὸ γὰρ σαφὲς* τίμιόν ἐστι, *φησὶν* Ἰάμβλιχος, ὅταν οἰκεῖον ᾖ πρὸς ἐπιστήμην· *ἐπεὶ καὶ ἀιδίου τοῦ παντὸς ῥηθέντος δυνατὸν ἦν ἐνδείξασθαι τὰ εἰς αὐτὸ παρὰ τῶν θεῶν διδόμενα ἀγαθά. πρὸς μὲν οὖν τὰς ἐξηγήσεις ταύτας τοσαῦτα ἀντειρήσθω. Πάλιν δὲ ἐξ ἀρχῆς εἴπωμεν, ὅπως λέγεται γενητὸν τὸ πᾶν· οὔτε γὰρ κατὰ χρόνον διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους, οὔθ' ὅτι ἀπ' αἰτίας ἁπλῶς· οὐ γὰρ ἀπόχρη τοῦτο λέγειν· ἀπὸ γὰρ αἰτίας καὶ ὁ νοῦς τῆς πρώτης, καὶ πάντα τὰ μετὰ τὸ ἓν ἀπ' αἰτίας ἐστίν, ἀλλ' οὐ*
B *πάντα γενητά· ποῦ γὰρ τὸ αἰώνιον, εἰ πάντα γενητά; τὸ γὰρ ἓν καὶ πρὸ αἰῶνος. πῶς οὖν γενητὸν τὸ πᾶν; φαίη τις ἄν· ὡς ἀεὶ γιγνόμενον ἅμα καὶ γεγενημένον· οὐ γάρ που τοδὶ μὲν τὸ σῶμα οὐχὶ γίγνεται μόνον, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ γέγονεν, ὁ δὲ σύμπας οὐρανὸς ἐν τῷ γίγνεσθαι μόνον ὑφέστηκεν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ γεγονώς ἐστιν* ἅμα καὶ ἀεὶ ἐν τέλει, *κατὰ τὸν* Ἀριστοτέλην, *τοῦ ἀεὶ χρονικοῦ ὄντος κατὰ τὴν ἀπειρίαν τὴν χρονικήν· ὡς γὰρ τὸ ἡλιοειδὲς φῶς ἀεὶ πρόεισιν ἀπὸ τῆς οἰκείας πηγῆς, οὕτω δὴ καὶ ὁ κόσμος ἀεὶ γίνεται καὶ ἀεὶ παράγεται καὶ ἀεὶ γιγνόμενός ἐστιν ἅμα*

C M P

2 *ταῦτα* **C** 3 *αἱ κεῖναι* **C** 4 s cf. Doxogr. 330[b] 16 s 331[b] 5 ss 6 *συλλογισώμεθα* **C**: *συλλογιζόμεθα* **MP**: an *συλλογισόμεθα*? Kroll 7 *γενητοῦ* **M** 10 *ὑπετίθετο* **P** 12 *πως* om **P** 13 *ἐστι* om **P** 14 *οἰκεῖον* **CM**: *σαφὲς* **P** 16 *ἐνδεδομένα* **M**: *ἐνδεόμενα* **P** 25 *τὸ δὲ μὲν τὸ* **P** 28 *ἀριστοτέλη* **M** | cf. p. 282, 21

καὶ γεγενημένος. αὐτὸ γὰρ ὅ ἐστι γίγνεται· διότι μὴ γιγνόμενος οὐκ ἔσται· καὶ ὡς σύνθετος γίνεται· πᾶσα γὰρ σύνθεσις γένεσίς ἐστιν. εἰ δὲ ἀεὶ σύγκειται, καὶ ἀεὶ γέγονεν, ὃ τῷ γίγνεσθαι σύνδρομόν ἐστιν, ὅ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς ἀντὶ τοῦ γιγνόμενον τὸ γέγονεν εἰπεῖν, ὡς ἐπὶ τοῦ ὄντος ἀντὶ τοῦ ἔστι τὸ ἦν, πότερον ἦν ἀεὶ φάς [28 B]· *ὡς γὰρ ἐπὶ τοῦ νοητοῦ τὸ ἦν καὶ ἔστι ταὐτόν — πάντα γάρ ἐστιν ἐκεῖ κατὰ τὸ ἔστιν, ἐπεὶ καὶ πάντα ἐν τῷ νῦν, ὃ δὴ τοῦ κατὰ χρόνον νῦν ἀμερέστερον — οὕτω που καὶ τὸ γίγνεται τῷ γέγονεν ἐπὶ τοῦ αἰσθητοῦ παντὸς εἰς ταὐτὸν χωρεῖ· καὶ γὰρ γέγονεν ὡς γιγνόμενος καὶ ἔστιν ὡς* C *γενητός. ὅτι δὲ οὐ τὸ γενητὸν* ⟨*τὸ*⟩ *κατὰ χρόνον τινὰ λαμβανόμενον δηλοῖ ἢ τὸ σύνθετον ἁπλῶς, δῆλον ἀπὸ τοῦ ἀντιθέτου· τούτῳ γὰρ τὸ ἀεὶ ὂν ἀντιδιεῖλεν. εἰ μὲν οὖν τὸ ἀεὶ ὂν ἐδήλου τὸ ἁπλοῦν, εἴπομεν ἂν γενητὸν τὸ σύνθετον μόνως· εἰ δὲ τὸ ἀεὶ ὂν τὸ κατὰ τὸν ἀεὶ χρόνον ἐσήμαινεν, ἐλέγετο ἂν γιγνόμενον τὸ ἀπό τινος χρόνου ἀρξάμενον· ἀντίκειται γὰρ οὐ τῷ αἰωνίῳ τὸ ἐν μέρει χρόνου, ἀλλὰ τὸ κατὰ πάντα τὸν χρόνον· νυνὶ δὲ τῷ αἰωνίῳ τὸ γενητὸν ἀντιδιεῖλεν· ὡς χρόνου ἄρα μετειληχὸς τοῦτο ἐκείνῳ ἀντίκειται, καὶ διὰ τοῦτο γενητόν. ὅτι δὲ τὸ ἀεὶ ὂν τὸ αἰώνιον δηλοῖ, φανερόν, εἴπερ καὶ ὁ δημιουργὸς ὁ παράγων τὸν χρόνον ἀεὶ ὂν ἀποκαλεῖται καὶ τὸ παράδειγμα. τὴν αἰώνιον ἄρα ὑπόστασιν σημαίνει καὶ οὐ τὴν χρονικῆς ἀιδιότητος μετέχουσαν.*

ἀπορήσειε δ' ἄν τις καὶ ταῦτα ὁμολογῶν, διὰ τί τὸν κόσμον γενητὸν ἀπὸ τοῦ σώματος προσείπομεν· ὄντος γὰρ ἐν αὐτῷ σώματος, ὅ ἐστι γενητὸν μόνως, καὶ ψυχῆς θείας καὶ ἀεὶ οὔσης καὶ θείου νοῦ πρὸ ταύτης, τί μαθόντες ἡμεῖς διὰ τὸ σῶμα γενητὸν αὐτόν, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν ψυχὴν ἢ τὸν νοῦν ἀγένητον ἐπωνομάκαμεν; ἀπὸ γὰρ τοῦ εἴδους πανταχοῦ D

CMP

5 *γιγνομένου* **M** *εἶπεν* **MP** *ὡς* **C**: *ὥσπερ καὶ* **MP** 7 *τὸ* **CP**: *τοῦτο* **M** *ταυτό* **P** 11 *ταυτὸ* **P** 13 *δηλοῖ, ἢ* **C**: *δηλοίη* **M**: *δηλοῖ* **P** 17 *ἂν τὸ γιγνόμενον ἀπό τινος* **C** 20 *μετειληχότος* **MP** 26 *προείπομεν* **P** 27 *μόνως γενητὸν* **MP** 28 *νοῦ θείου* **MP** 29 *αὐτὸν* post *νοῦν* **P** 30 *γὰρ* **C**: *γοῦν* **MP**

χαρακτηρίζεσθαί φασι τὸν ὅλον κόσμον, ἀλλ᾽ οὐκ ἐκ τῆς ὑποκειμένης φύσεως· ἢ καὶ τὸν Σωκράτην θνητὸν ἀποκαλοῦμεν τὴν ψυχὴν ἀθάνατον ἔχοντα, διότι τὸ ἐν αὐτῷ ζῷον θνητόν. εἰ δὲ κἀκεῖνο λέγοις, ὅτι τὸ σωματοειδὲς νῦν τοῦ παντὸς σκοποῦμεν οὔπω τῇ ψυχῇ συντεταγμένον, ὀρθῶς ἂν λέγοις· ἂν δὲ ἔμψυχον αὐτὸ καὶ ἔννουν ἴδῃς, θεὸν αὐτὸ καλέσεις, ὥσπερ ὁ Πλάτων ἐν Πολιτείᾳ [VIII 546 B] μὲν θεῖον γενητόν, ἐνταῦθα [34 B] δὲ θεὸν εὐδαίμονα προσειπεῖν τὸν κόσμον ἠξίωσε. τίς δ᾽ ἂν καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις μειζόνως ἐνεκωμίασε τὸ πᾶν; ὃς ἐπειδὴ γενητὸν αὐτὸ καλεῖν ἔμελλε, τὸ ἀγένητον τοῖς αἰωνίοις ἀπονείμας οὕτως τὸν κόσμον γενητὸν προσεῖπεν — οὐ γὰρ ἐλαττοῦται τῇ πρὸς τὸ αἰώνιον παραθέσει γενητὸν ὀνομαζόμενον — καὶ τὸ γιγνόμενον αὐτοῦ τῷ γέγονε συνέπλεξεν, ἵνα ὡς μὲν πᾶν καὶ τέλειον γεγονός τε ἀποφανθῇ καὶ ὄν, ὡς δὲ ἐν χρόνῳ τὴν οὐσίαν ἔχον γενητόν, καὶ τινὸς ἀρχὴν αὐτῷ δέδωκε γενέσεως, ἀλλ᾽ οὐ πάσης, καὶ κατὰ τὸ σωματοειδὲς
E αὐτὸν προσεῖπε [29 D] γένεσιν, παρεὶς τὰς ἐν αὐτῷ θείας δυνάμεις, δι᾽ ἃς εὐδαίμων ἐστὶ καὶ λέγεται θεός. ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν ἀπόδειξιν θαυμάζειν ἄξιον, ὅπως ἐπιστημονικῶς ἀπὸ τοῦ ὅρου προελήλυθε· διὸ καὶ ἀντέστρεψε τὴν τάξιν· ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὑποθέσεσι τὸ γενητὸν ἀφωρίσατο δοξαστόν, εἰς δὲ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ γενητοῦ τὸ ἀντίστροφον παρείληφεν, ἵνα μέσον ποιήσηται τὸν ὅρον, ὥσπερ χρὴ πάντως ἐν ταῖς ἀποδείξεσι· τοῦτο γὰρ καὶ ὄντως ἔμελλεν ἀπόδειξιν τὸν λόγον ποιεῖν· ἡ γὰρ δόξα τῷ τοὺς λόγους ἔχειν τῶν γενητῶν τὴν αἰτίας ἀποφέρεται πρὸς αὐτὰ τάξιν. διό μοι δοκεῖ καὶ μὴ ἀρκεσθῆναι τῷ αἰσθητῷ πρὸς τὸ δεῖξαι τὸ γενητόν,

CMP

2 ἢ ll. σωκράτη **M** 4 λέγεις **M** τὸ om **M** νῦν οὐ τοῦ **C** sic 4s τοῦ παντὸς post σκοποῦμεν iterat **P** 5 συντεταγμένῳ **MP** 6 ἂν ego: ἂν δὲ ἂν **C**: ὅτι ἂν **MP**: ὅταν ς ἴδοις **P**: **C** ante corr 7 ἀποκαλέσεις **P** 9 προειπεῖν **P** 10 ἐνεγκωμίασε **C** 12 γενητὸν om **P** 13 an ⟨τὸ⟩ τῇ? Kroll 14 τῷ **CM** (e corr): τοῦ ut uid. **P** 15 prius καὶ et γεγονός om **MP** 20 ἐπιστημονικῶς post 21 προελήλυθεν **P** 21 ἀντέστραψε **P** 23 τὴν om **MP** 25 τοῦτο subiect.: an οὕτω? γὰρ om **C** ἀποδείξειν ἔμελλε **MP** 27 τὴν **MP**: τὰς **C** 28 πρὸς τῷ δεῖξαι **CM**

ἀλλὰ προσθεῖναι καὶ ὅτι δοξαστόν, ἐπείπερ ἡ μὲν αἴσθησις τὰς ἐνεργείας γινώσκει τῶν αἰσθητῶν πάσχουσα ὑπ' αὐτῶν, ἡ δὲ δόξα καὶ τὰς οὐσίας· προείληφε γὰρ αὐτῶν τοὺς λόγους· ἵν' οὖν αὐτὴν τὴν οὐσίαν ἀποφήνῃ γενητὴν τῶν αἰσθητῶν, ἀπὸ τοῦ δοξαστοῦ πεποίηται τὴν κατασκευήν. ἔτι τὸ μὴ προσθεῖναι τῷ γιγνομένῳ τὸ ἀπολλύμενον τὸ σέβας αὐτοῦ τὸ περὶ τὸν κόσμον ἀποδείκνυσι, καίτοι καὶ τοῦτο ἔστιν F
ὅπῃ ἀληθές, ὥσπερ εἴπομεν πρότερον [p. 243, 14ss]. ὅμως τήν γε τοῦ Πλάτωνος εὐλάβειαν καὶ τοῦτο δείκνυσιν. ἔχων γὰρ αὐτὸ ἑπόμενον ὅμως οὐ προστίθησιν. ὃ καὶ θαυμάσειεν ἄν τις τῶν οἰομένων κατὰ χρόνον εἶναι τὸν κόσμον παρὰ τῷ Πλάτωνι γενητόν. τοῦτο μὲν γὰρ δὴ τὸ γιγνόμενον, ὃ καλεῖ δοξαστόν, ἅμα καὶ ἀπολλύμενόν ἐστιν, ἐκεῖνο δὲ οὐχ ἅμα. ὁ δ' οὖν κόσμος καὶ ἀπολλύμενός ἐστι καὶ ἄφθαρτος, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ δήπου καὶ ἀπολλύμενον αὐτὸν καὶ ἄφθαρτον τοῦ φιλοσόφου καλοῦντος· γελοῖον γάρ· ἀλλὰ ἄφθαρτον μὲν κατὰ χρόνον, ὥσπερ καὶ ἀγένητον· εἰ γὰρ τὸ 90
γενητὸν φθαρτόν, ὡς ἐν *Πολιτείᾳ* [VIII 546 A] γέγραπται, τὸ ἄφθαρτον ἀγένητόν ἐστιν· ἀπολλύμενον δὲ ὡς ἑαυτὸ συνέχειν μὴ δυνάμενον. ὡς γὰρ ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ἀκίνητόν ἐστι τὸ σωματοειδὲς ἑτεροκίνητον ὄν, οὕτως ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ ἀπολλύμενόν ἐστιν ὡς ὑπ' ἄλλου συνεχόμενον· οὐδὲν γὰρ σῶμα ἑαυτοῦ γεννητικὸν ἢ συνεκτικόν· πᾶν γὰρ τὸ γεννῶν ποιεῖ, πᾶν δὲ τὸ ποιοῦν ἀσώματόν ἐστι· κἂν γὰρ σῶμα ᾖ, δυνάμεσιν ἀσωμάτοις ποιεῖ· πᾶν ἄρα τὸ γεννῶν ἀσώματόν ἐστι, καὶ πᾶν τὸ συνεκτικὸν ποιητικόν τινός ἐστι — λέγω δὲ τῆς ἑνώσεως καὶ τοῦ ἀσκεδάστου — πᾶν δὲ τὸ ποιητικὸν ἀμερές· πᾶν ἄρα τὸ συνεκτικὸν ἀμερές ἐστι. τὸ οὖν ἑαυτοῦ συνεκτικὸν σῶμα μὲν εἶναι ἀδύνατον· οὐ γάρ ἐστι τὸ συνέχειν σώματος· μεριστὸν γὰρ ᾖ σῶμα, καθάπερ εἴρηται καὶ ἐν τῷ *Σοφιστῇ* πρὸς τοὺς πάντα λέγοντας σώματα· τὸ

CMP

5 τοῦ om **M** 7 τὸ om **M** καίτοι καὶ **MP**: καί **C** sic 8 ὅπως **C** 9 γε ς: τε **CMP** ἔχον **P** 10 οὐ ς: καὶ **CMP** 11 εἶναι τὸν κόσμον κατὰ χρόνον **P** 12 δὴ om **M** 13 ὃ δὴ **MP** 13 ἐστιν — 14 ἀπολλύμενός om **C** 15 ἄφθαρτον **C** 20 μὴ **C**: οὐ **MP** 20. 21 ἑαυτὸ **C** 28 ἄρα **CM**: δὲ **P** 30 ᾖ **P**: ἡ **CM** 31 τῷ om **P**

δὲ συνέχον ἀμερές. εἰ δὲ τὸ συνεχόμενον σῶμα, τὸ δὲ B *συνέχον ἀσώματον, οὐκ αὐτὸ ἑαυτοῦ συνεκτικόν ἐστιν· ἀνάγκη ἄρα ἀμερὲς εἶναι τὸ ὑφ' ἑαυτοῦ συνεχόμενον. ὡς οὖν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν τὸ σῶμα πεπερασμένην ἔχει δύναμιν, οὕτω κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἀπολλύμενόν ἐστιν, οὐχ ὡς ἐπιτήδειον εἰς φθοράν, ἀλλ' ὡς ἑαυτὸ σῴζειν οὐ πεφυκός, οὐδ' ὡς δυνάμει φθαρτόν, ἵνα καὶ τὸ ἐνεργείᾳ ζητῇς, ἀλλ' ὡς καὶ τὸ ἄφθαρτον ἑαυτῷ παρέχειν οὐ δυνάμενον. πόθεν οὖν ἔχει τὸ ἀίδιον καὶ πόθεν τὴν ἄπειρον ὑποδέχεται δύναμιν; ἀπὸ τῆς ποιητικῆς, φαίην ἄν, αἰτίας· ὡς γὰρ κινεῖται ἐκεῖθεν, οὕτως καὶ γίνεται ἐκεῖθεν, καὶ ἀεὶ γίνεται· πᾶν γὰρ τὸ ἐξ ἀκινήτου γιγνόμενον αἰτίας ἀνέκλειπτον ἔλαχε φύσιν, ὥς πού φησι καὶ ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ὁ κόσμος ἔχοι ἂν τὸ ἀίδιον ἐξ ἀκινήτου δημιουργίας προϊών. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν γενητόν ἐστιν, ἀεὶ γίνεται παρὰ τοῦ πατρός· διότι δὲ πᾶν ὂν καὶ ὅλον οὐκ ἔστιν ἀτελές, ἀεὶ πρὸς τῷ γίνεσθαι γέγονεν, ὅπου γε καὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ἀεὶ ἐν τέλει ἐστίν, ὥς φησι καὶ ἐκεῖνος. πολλῷ* C *ἄρα ⟨μᾶλλον⟩ ἡ κατὰ τὴν οὐσίαν γένεσις ἀεὶ ἐν τέλει ἐστί, μιμουμένη τὴν τελειότητα τοῦ ποιοῦντος· ὥστε καὶ γίνεται ἀεὶ καὶ γέγονεν, ὃ ἀεὶ γίνεται, ὅλον ἅμα τὸ ἄπειρον τῆς γεννητικῆς αὐτοῦ δυνάμεως ὑποδέξασθαι μὴ δυνάμενος, ἀεὶ δὲ κατὰ τὸ νῦν δυναμούμενος εἰς τὸ εἶναι παρ' αὐτῆς τῇ κατὰ τὸ νῦν θίξει τοῦ ἀπείρου, δεχόμενος ἐκείνου τι, καὶ τοῦτο διὰ τὸ διδὸν καὶ οὐ δι' ἑαυτόν, τὸ ἄπειρον λαβεῖν ὁμοῦ μὴ σθένων. καὶ οὕτως ἥ τε ἀιδιότης μένει τοῦ κόσμου, καὶ ἡ γένεσις ἔχει χώραν. καὶ ταύτῃ γε οἱ ἄνδρες οὐ μάχονται, διαφέρουσι δ' ὅμως, ὅτι Πλάτων* [38BC] *μὲν τὴν οὐσίαν τοῦ οὐρανοῦ τῷ παντὶ χρόνῳ συμπαρατείνεσθαί φησιν, Ἀριστοτέλης δὲ ἀεὶ οὖσαν ἁπλῶς ὑποτί-*

CMP inde a u. 13 |*φύσιν* **CNP**

6 *ἐπιτήδιον* **C** 12ss cf. eth. Nicom. ε 10. 1134ᵇ 25s 15 *ἐπεὶ* **NP** 17 *ὧν* **N** *ἀτελὴς* **NP** 19 *ἐστίν* — 20 *ἐν τέλει* om **C** | cf. p. 282, 21 24 *δυναμούμενος* — 25 *νῦν* om **C** *δυναμούμενος* **P**: *μὴ δυνάμενος* **N** 26 *τοῦτο* **C**: *ταυτὸ* **P**: *ταυτὸν* **N** *διδόναι* **NP** *καὶ οὐ κατ' αὐτὸν δι' ἑαυτὸ* **NP** 27 *σθένον* **NP** 29 *ὁ πλάτων* **NP** 31ss cf. de caelo α 9. 279ᵃ 25s

θεται, εἰ καὶ διὰ πολλῶν λόγων ἀναγκάζεται καὶ αὐτὸς εἰς τὴν χρονικὴν ἀπειρίαν ἀνάγειν αὐτήν, τὸν αἰῶνα δύναμιν ἄπειρον ἑστῶσαν λέγων. οὐδεμίαν δὲ ἄπειρον δύναμιν ὑπάρχειν σώματι πεπερασμένῳ δείκνυσιν. ἕπεται ⟨δὴ⟩ ἀεὶ μὲν λαμβάνειν τὸν κόσμον τὴν ἄπειρον δύναμιν, ὄντα σωματικόν, μηδέποτε δὲ τὴν ὅλην ἔχειν, διότι πεπέρασται. μόνως οὖν ἀληθὲς περὶ αὐτοῦ λέγειν, ὅτι ἀπειροδύναμος γίνεται, ἀλλ' οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ γίνεται, δῆλον, ὅτι ἀνὰ τὸν ἄπειρον χρόνον D ἀπειροῦται· τῷ γὰρ αἰωνίῳ τὸ εἶναι ἀπείρῳ προσήκειν μόνῳ, τῷ δὲ γιγνομένῳ ἀπείρῳ τὸ τῷ χρόνῳ συναπειροῦσθαι· γένεσις γὰρ χρόνῳ σύζυγος, αἰῶνι δὲ ὕπαρξις· ὥστε καὶ αὐτὸς ἀναγκάζοιτ' ἂν γιγνόμενόν πως τὸν κόσμον ὁμολογεῖν. καὶ δὴ τὸν αὐτὸν κατ' ἀριθμὸν αὐτὸν ἀμφότεροί φασιν, ἀλλ' ὃ μὲν εἶναι τὸν αὐτόν, ὃ δὲ γίνεσθαι, ταῖς ἀρχαῖς ἀκολούθως· ὃ μὲν γὰρ αἰτίαν ποιητικὴν πρὸ τοῦ παντὸς ἔθετο, παρ' ἧς ὑφίστησι τὸ πᾶν, ὃ δὲ οὐδενὸς τῶν ἀιδίων αἴτιον παραδίδωσι ποιητικόν· καὶ ὃ μὲν ἅμα τῇ οὐσίᾳ τοῦ οὐρανοῦ τὸν χρόνον ἀπεγέννησεν, ὃ δὲ ἅμα τῇ κινήσει· τὸν γὰρ ἀριθμὸν αὐτῆς εἶναι τὸν χρόνον. εἴωθε δὲ καὶ ἐν ἄλλοις Ἀριστοτέλης τοῦτο ποιεῖν· ὅσα γὰρ τῷ ἑνὶ Πλάτων, ταῦτα τῷ νῷ περιτίθησι, τὸ ἀπλήθυντον τὸ ἐφετὸν τὸ μηδὲν νοεῖν τῶν δευτέρων· ὅσα δὲ τῷ δημιουργικῷ νῷ ὁ Πλάτων, ταῦτα τῷ οὐρανῷ καὶ τοῖς οὐρανίοις θεοῖς Ἀριστοτέλης· παρὰ τούτων γὰρ εἶναι τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν πρόνοιαν· καὶ ὅσα τῇ οὐσίᾳ τοῦ οὐρανοῦ ὁ Πλάτων, ταῦθ' οὗτος τῇ κυκλοφορίᾳ, τῶν μὲν θεολογικῶν ἀρχῶν ἀφιστάμενος, τοῖς E δὲ φυσικοῖς λόγοις πέρα τοῦ δέοντος ἐνδιατρίβων. ἐπειδὴ δὲ πολύς ἐστιν ὁ δαιμόνιος Ἀριστοτέλης ἄνω καὶ κάτω

CNP

1ss cf. p. 253, 9 4 δὴ b: om **CNP** 9 τῶ εἶναι **P** προσήκει **N** 10 τὸ τῶ χρόνω **C**: τούτω χρόνω **NP** ἀπειροῦσθαι **C** 11 αἰὼν **P**; cf. p. 281, 2ss 12 πως **C**: πη **NP** 13 alterum αὐτὸν om **NP** 14 cf. Arist. de caelo α 10. 280ª 21 16 αἴτιον **CN**: αἰτίων **P** 16s cf. Arist. met. ν 3. 1091ª 12 18 τὸ γὰρ **N** ἀριθμητὸν **NP** 18s cf. p. 277, 5s 21 cf. Arist. de anim. α 3. 407ª 6 met. λ 7. 1072ᵇ 20 et 24. 1073ª 6 24 τοῦτον **P**: τούτω **N** 25 ὁ om **P** | scil. τὴν ἀιδιότητα; cf. Arist. de caelo β 6. 5. 287ᵇ 26 al. 27 πέρα **CN**: παρὰ **P**

θρυλῶν τὰς ἀντιστροφὰς τοῦ γενητοῦ πρὸς τὸ φθαρτὸν καὶ τοῦ ἀγενήτου πρὸς τὸ ἄφθαρτον, ὑπομνηστέον αὐτόν, ὅτι πολλῷ πρότερον καὶ ὁ Πλάτων τούτοις συγχωρεῖ τοῖς ἀξιώμασιν, ἐν Πολιτείᾳ [VIII 546A] *μὲν γράφων, ὅτι παντὶ τῷ γενομένῳ φθορὰ ἕπεται, ἐν Φαίδρῳ* [245D] *δὲ ὅτι τὸ ἀγένητον καὶ ἄφθαρτόν ἐστι. πῶς οὖν δυνατὸν ἢ γένεσιν αὐτὸν διδόντα τῷ παντὶ μὴ οὐχὶ καὶ φθορὰν ἐπεισάγειν, ἢ φθορὰν τῷ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινουμένῳ μὴ οὐχὶ καὶ γένεσιν αὐτῷ διδόναι πρὸ τῆς φθορᾶς; ἀλλ' ἦν ἄρα καὶ ἡ γένεσις τοῦ παντὸς τρόπον ἕτερον αὐτῷ μεμηχανημένη καὶ ἀιδιότης προσήκουσα τῷ τρόπῳ τῆς γενέσεως ἐκείνης συνηρμοσμένη.*

Τῷ δ' αὖ γενομένῳ φαμὲν ὑπ' αἰτίου τινὸς ἀνάγκην εἶναι γενέσθαι [28C].

Συνοδεύει ταῖς ὑποθέσεσιν ὁ λόγος, μᾶλλον δὲ τῇ τάξει τῶν πραγμάτων, ἀφ' ὧν αἱ ὑποθέσεις ἐλήφθησαν· ὡς γὰρ πανταχοῦ τὸ εἶδος ἐξήρτηται τῆς ποιητικῆς αἰτίας, οὕτω καὶ αἱ πρῶται ὑποθέσεις συνεχεῖς εἰσι πρὸς τὰς δευτέρας καὶ πρὸς τὰς ἀποδείξεις ἀρχὴν παρέχουσι ταῖς ἐχομέναις
F *αὐτῶν· ἐπεὶ γὰρ δέδεικται κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν, ὅτι γενητὸς ὁ κόσμος, διὰ μέσου τοῦ δοξαστοῦ, τὸ τούτῳ ἀκόλουθον ἑξῆς ἀποδείκνυσιν, ὅτι ὑπ' αἰτίου γέγονε, κατὰ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν· εἰ γὰρ ὁ κόσμος γιγνόμενόν ἐστι, πᾶν δὲ τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίου γίνεταί τινος, ὁ κόσμος ἄρα ὑπ' αἰτίου τινὸς γέγονεν ἐξ ἀνάγκης. τί οὖν τὸ ποιητικὸν αἴτιον τοῦ παντός, ἀφ' οὗ τὸ γίγνεσθαι τῷ κόσμῳ πάρεστι; τοῦτο γάρ ἐστιν ἐφεξῆς τῇ ἀποδείξει ταύτῃ ζητεῖν ἀναγκαῖον, καὶ θεασώμεθα, ποίοις δή τισι περὶ τούτου κέχρηται λόγοις*
91 *προϊών. νῦν δὲ ὅτι πᾶν τὸ γινόμενον ὑπ' αἰτίου τινὸς*

CNP
1 *θρυλλῶν* **NP** *τοῦ τε* **N** *ἄφθαρτον* **P** 3 *πολὺ* **C** 4ss cf. in remp. II 9s 5 *γινομένω* **P** 6 *καὶ* om **C** 7 *αὐτὸν* ς: *αὐτῶ* **C**: *αὐτοῦ* **NP** *διδόναι* **C** 8 *φθορὰν τῶ* **C**: *φθείροντα τὸ* **NP** *κινούμενον* **NP** 18 *τὰ δεύτερα* **C** 21 *τὸ* om **P** *τούτων* **N** 21s *ἀκολούθως* **P** 22 *ἐπιδείκνυσιν* **NP** 24 *τὸ* om **C** *ἄρα κόσμος* **NP** 27 *ἐστιν* om **NP** 28 *θεασόμεθα* **P** rectene? *κεχρήσεται* **P**

ἐξ ἀνάγκης γίνεται, διὰ βραχέων ἀναμνήσωμεν ἡμᾶς αὐτούς. τὸ δὴ γιγνόμενον πᾶν ἀτελές ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν· ἀτελὲς δὲ ὂν ἑαυτὸ τελειοῦν οὐ πέφυκεν, ὅπου γε οὐδὲ ἄλλο· πᾶν γὰρ τὸ τελειούμενον ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος τελειοῦται· τὸ δὲ κατ' ἐνέργειαν ὂν τέλειον· ὥστε πᾶν τὸ τελειοῦν ἄλλο τι ἀεὶ ὄν ἐστι κατ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος. τὸ δὲ γιγνόμενον καθὸ γιγνόμενον ἀτελές· οὐκ ἄρα τὸ γιγνόμενον καθὸ γίγνεται ταύτῃ πέφυκεν ἄλλο τελειοῦν. εἰ δὲ μηδὲ ἄλλο, πολλῷ πλέον ἑαυτὸ τελειοῦν ἀδύνατόν ἐστι· τοῦτο γοῦν ἐκείνου μεῖζον· τὸ γὰρ ἑαυτοῦ τελειωτικὸν καὶ ἄλλο δύναται τελειοῦν· ἀλλὰ τὸ γιγνόμενον ἄλλο τελειοῦν οὐ δυνατόν, ἀτελὲς ὄν, οὐδ' ἄρα ἑαυτοῦ τελειωτικόν ἐστιν. εἰ δὲ μὴ ὑφ' ἑαυτοῦ, δῆλον, ὡς ὑπ' ἄλλου. πῶς γὰρ ἔσται γεγονὸς μὴ τελειωθέν; πάλιν οὖν ῥητέον· ὁ κόσμος γίγνεται. πᾶν τὸ γιγνόμενον ἀτελές. πᾶν ἀτελὲς ἢ ὑπ' ἄλλου ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ τελειοῦται. πᾶν ἄρα τὸ γιγνόμενον ἢ ὑπ' ἄλλου ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ B *τελειοῦται. ἀλλὰ μὴν οὐχ ὑφ' ἑαυτοῦ· ὑπ' ἄλλου ἄρα· ὥστε ἀπ' αἰτίας γίγνεταί τινος. ἔτι σύνθετός ἐστιν ὁ κόσμος καὶ ἐξ ἀνομοίων ἔχει τὴν ὑπόστασιν. εἰ δὲ σύνθετος, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ συνετέθη ἢ ὑπ' ἄλλου· δεῖ γὰρ ἐξ αἰτίας εἶναι τὴν σύνθεσιν, εἰ μὴ μέλλοιμεν αὐτὴν τυχαίαν καὶ ηὐτοματισμένην ποιεῖν. εἰ μὲν οὖν ὑφ' ἑαυτοῦ συντέθειται, πάλιν ἑαυτὸν τελειώσει καὶ ἑαυτὸν ὑποστήσει, καὶ λήσομεν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀσώματον αὐτὸν μεθιστάντες οὐσίαν· πῶς γὰρ καὶ συντίθησιν ἑαυτόν; πότερον τῶν μερῶν ἑαυτὰ ταττόντων; ἀλλ' αὐτοκίνητα τὰ σώματα ποιήσομεν· ἀλλὰ ὠθούντων ἄλληλα; καὶ τί τὸ πρῶτον κινῆσαν; πῶς δὲ ὅσιον ταῖς τοιαύταις ὤσεσι καὶ μοχλείαις ἐπιτρέψαι τὸν σύμπαντα κόσμον; πῶς δὲ ἐξ ἀτάκτων ἔσται τάξις καὶ ἐξ ἀκοσμήτων κόσμος; πανταχοῦ γὰρ τὸ ποιοῦν κρεῖττον τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τοῦ γεννωμένου τὸ γεννῶν. καὶ εἰ μὲν ὑλικά ἐστιν*

C N P

1 *ἐξ ἀνάγκης* om **C** *ἀναμνήσομεν* **C** *αὐτοὺς* **P**: **N** (ἑ-) 2 *τὸ γὰρ δὴ* **P** 3 *γε* om **C** 4 *ὄντως* **N** 6 *τί* **C**: *τὸ* **P**: om **N** 12 *μὴ δ' ὑφ'* **P** 15 *πᾶν ἀτελὲς* om **NP** 16 *πᾶν* — 17 *τελειοῦται* om **N** 18 *γίγνεσθαι* **N** 23 *αὐτὸν* **C** priore loco 26 *ἀλλ' οὐ ταυτοκίνητα* **P** *ἀλλὰ* ll.: *ἆρα* ci Kroll 27 *τί τὸ* **NP**: *τὸ τὸ* **C** 28 *ὦσις* et *μοχλεία* uoces Aristotelicae *ἐπιστρέψαι* **C**

αἴτια τὰ μόρια τοῦ κόσμου τῆς συνθέσεως, τί τὸ ποιοῦν εἰς αὐτά; τοῦτο γὰρ ζητοῦμεν. εἰ δὲ ποιητικά, πῶς τὰ ἀκόσμητα τῶν κεκοσμημένων ποιητικὰ καὶ τὰ ἄτακτα τῶν C *τεταγμένων; εἰ δὲ μὴ ὑφ' ἑαυτοῦ σύνθετον ὁ κόσμος, ὑπ' ἄλλου δηλαδὴ τὴν σύνθεσιν ταύτην ἔσχεν. εἰ τοίνυν ὁ κόσμος σύνθετος, τὸ δὲ σύνθετον ὑπ' αἰτίας τινὸς σύγκειται, ἡ δὲ σύνθεσις αὕτη γένεσίς τίς ἐστιν, ὁ κόσμος ἄρα ἀπ' αἰτίας ἔχει τὴν γένεσιν. ὅτι μὲν οὖν τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίας γίγνεταί τινος, ἀπὸ τούτων δῆλον. εἰ δὲ τὶ κέκληκεν αἴτιον τὸ τοῦ γιγνομένου παντὸς αἴτιον, οὐ θαυμαστόν· τὸ γὰρ ἁπλῶς αἴτιον καὶ οὐ τὶ αἴτιόν ἐστι τὸ τῶν πάντων αἴτιον, περὶ οὗ καὶ αὐτὸς εἶπε* [29E] *καὶ ἐκεῖνο αἴτιον πάντων καλῶν· ἐκεῖνο γὰρ καὶ θεὸς ἁπλῶς· πᾶν δὲ τὸ μετ' ἐκεῖνο τὶς θεός, οἷον δημιουργικὸς ἢ ζῳοποιός. τὶ οὖν αἴτιον τὸ τῶν γενητῶν αἴτιον, ὡς τοῦ πάντων αἰτίου διαφέρον· ὅθεν ὑπ' αἰτίου τινὸς εἶπε γίγνεσθαι τὸ γιγνόμενον. εὖ δέ, ὅτι τὸ αἴτιον ἓν τῆς γενέσεως τῆς ὅλης ὁ Πλάτων προεῖναί φησι· καὶ γὰρ τὸ πλῆθος περὶ τὴν μίαν ἀρχὴν συντέτακται καὶ αἱ πολλαὶ ἑνάδες περὶ τὸ ἕν. τῶν δὲ ἄλλων οἳ μὲν τοῖς συναιτίοις τὴν αἰτίαν ἀνέθεσαν, οἳ δὲ εἰς φυσικὰς δυνάμεις ἀνῆλθον, οἳ δὲ εἰς διεσπαρμένας ἀπείρους ἀρχάς, οἳ δὲ εἰς ταύτην τὴν φύσιν, οἳ δὲ εἰς* D *ψυχήν· ὁ δέ γε Πλάτων ταύτας μὲν τὰς αἰτίας μεθῆκε, πρωτίστην δὲ πασῶν ὑποτίθεται τὴν μίαν αἰτίαν· ταύτῃ γὰρ συνεργεῖ μὲν ἡ ψυχικὴ τάξις, ὑπουργεῖ δὲ ἡ φύσις, δουλεύει δὲ πάντα τὰ συναίτια καὶ κατὰ τὴν αὐτῆς κινεῖται βούλησιν. διότι μὲν οὖν προηγεῖται τοῦ πλήθους ἡ δημιουργικὴ μονάς, αἰτίαν ταύτην προσηγόρευσε· τοῦτο γάρ ἐστι τῆς μονότητος σημαντικόν· διότι δὲ οὐχὶ τὴν πρώτην ἔχει τάξιν ἐν τοῖς αἰτίοις οὐδέ ἐστιν ἀμέθεκτος, τὸ τινὸς προσέθηκεν· ὥστε τὸ ὑπ' αἰτίου τινὸς ταὐτὸν τῷ ἀπ' αἰτίας*

C N P

6 *ἀπ' αἰτίας* **NP** 7 *ἡ δὲ — ἐστιν* om **P** 9 *ἀπ' αἰτίας* **P** *τὶ* **CN**: *τις* **P** 11 *αἴτιον καὶ οὐ τὶ* om **N** 14 *οἷον* **N**: *ὃν ἢ* **P**: *ἢ* **C** 16 *διαφέρει* **C** 16s *ὑπ' αἰτίου τινὸς* post *γινόμενον* **P** 22 *αὐτὴν* coni s 23 *μετέθηκε* **P** 28 *αἰτίαν* **C**: *αἰτιατὸν* **P**: *αἴτιον* **N**

μὲν μιᾶς, μὴ μέντοι τῆς πρώτης. οὐκοῦν οὐδὲ ἔχει λόγον ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ γιγνόμενον εὐθὺς παράγειν, ἀλλὰ τὸ αἰώνιον, ἵνα ἀπὸ μὲν τοῦ ἑνὸς ᾖ τοῦ πρὸ αἰῶνος ἡ αἰώνιος ἅπασα φύσις, ἀπὸ δὲ ταύτης ἡ γενητὴ καὶ ἔγχρονος, καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ κρείττονος τῶν ἑαυτὰ ποιούντων τὰ αὐθυπόστατα, ἀπὸ δὲ τούτων τὰ ὑφ' ἑτέρων γιγνόμενα· συνέχεια γάρ ἐστι καὶ σειρὰ καὶ τάξις τῶν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς προεληλυθότων, καὶ τὰ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς ὑποστατικὰ γίνεται τῶν πορρωτέρω.

Τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τοῦδε τοῦ παν- E
τὸς εὑρεῖν τε ἔργον καὶ εὑρόντα εἰς ἅπαντας ἀδύνατον λέγειν [28 C].

Ἐπέστησαν μὲν οἱ πρὸ ἡμῶν ὀρθῶς, ὅτι δείξας ἀπ' αἰτίου γεγονότα τὸν κόσμον ὁ Πλάτων ἐπαξίως τῆς ἑαυτοῦ νοήσεως εὐθὺς ἐπὶ θεὸν ἀνῆλθε δημιουργόν· τὸ γὰρ τεχνικὸν τοῦ γεννήματος λελογισμένην καὶ θείαν αἰτίαν εἰσάγειν ἐφαίνετο καὶ οὐ τύχην οὐδὲ τὸ αὐτόματον, ἃ μήτε αἴτιά ἐστι μήτε ὑποστατικὴν ἔχει δύναμιν μήθ' ὅλως ὑπομένει τὴν εὔτακτον τῶν ὄντων πρόοδον. ἡμᾶς δὲ πρῶτον χρὴ τὴν λέξιν αὐτὴν καθ' αὑτὴν ἐξετάσαντας ἔπειτα οὕτω πρὸς τὴν ὅλην θεωρίαν ἀναδραμεῖν. ὁ μὲν οὖν πατὴρ καὶ ὁ ποιητὴς διαφορὰν ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους, καθόσον ὃ μὲν τῆς ὅλης ὑποστάσεώς ἐστιν αἴτιος, ὃ δὲ τοῦ κόσμου καὶ τῆς τάξεως καὶ ὅλως τῆς εἰδητικῆς αἰτίας, καὶ καθόσον ὃ μὲν τοῦ εἶναι καὶ τῆς ἑνώσεως ὑπάρχει χορηγός, ὃ δὲ τῶν δυνάμεων καὶ τῆς πολυειδοῦς οὐσίας, καὶ καθόσον ὃ μὲν ἐν ἑαυτῷ πάντα μονίμως συνέχει, ὃ δὲ προόδου καὶ ἀπογεννήσεως αἴτιός ἐστι, καὶ καθόσον ὃ μὲν ἄρρητον πρόνοιαν σημαίνει καὶ

CNP

2 *ἀλλὰ τὸν* **N** 3 altero loco *τοῦ* **CP**: *τὸ* **N** 3s *ἅπασα ἡ αἰώνιος* **NP** 4 *γενικὴ* **P** 5s *αὐθυπόστακτα* **P** 11 *εὑρόντας* infra 105D 11s *ἀδύνατον εἰς ἅπαντας* **C**: *εἰς πάντας ἀδύνατον* Plat. et Procl. infra l. c. (ubi *ἅπαντας* **P**, quod **CNP** 105E). sed cf. p. 302, 25. 303, 5 | ad *ποιητὴν καὶ πατέρα* cf. theol. plat. 5, 16 p. 275s Plut. quaest. Platon. 2. 1000[f] ss 13 *πρὸς* **P** 18 *μήτε* **C**: *μὴ δὲ* **NP** *ἔχειν* **C** *ὑπομένην* **C** 19 *πρῶτον* om **C** 20 *ἑαυτὴν* **N** 23 *ἐστιν* om **N**

F *θείαν, ὃ δὲ ἄφθονον μετάδοσιν τῶν λόγων. Πορφύριος*
δέ φησιν, ὅτι πατὴρ μέν ἐστιν ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ γεννῶν τὸ
ὅλον, ποιητὴς δὲ ὁ παρ' ἄλλου τὴν ὕλην λαμβάνων· ὅθεν
καὶ πατὴρ μὲν Ἀρίστων λέγεται Πλάτωνος ὡς ὅλου αἴτιος,
ποιητὴς δὲ ὁ οἰκοδόμος τῆς οἰκίας ὡς οὐκ αὐτὸς τὴν ὕλην
γεννῶν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, δῆλον ὡς οὐκ ἔδει πατέρα
λέγειν τὸν δημιουργόν, οὐχ ὑφιστάντα κατὰ τὸν Τίμαιον
τὴν ὕλην· οὐ γὰρ λέγει τοῦτο σαφῶς [30 A]; *μήποτε οὖν*
ὡς μὲν εἰδοποιὸς μᾶλλόν ἐστι ποιητής· καὶ γὰρ ποιεῖν φα-
92 *μεν πάντας τοὺς ἀπὸ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναί τι παρά-*
γοντας· ὡς δὲ μετὰ ζωῆς παράγων ἃ παράγει, πατήρ· ζῴων
γάρ εἰσιν οἱ πατέρες αἴτιοι καὶ ζώντων τινῶν καὶ προετικοὶ
σπερμάτων μετὰ ζωῆς. τοῦτο μὲν οὖν τοιοῦτον. τὸ δὲ
πᾶν τόδε σημαίνει μὲν καὶ τοὺς ὄγκους τοὺς σωματικοὺς
τάς τε ὅλας σφαίρας καὶ τὰ πληρώματα τὰ ἑκάστης, σημαί-
νει δὲ καὶ τὰς ἐποχουμένας τοῖς ὄγκοις δυνάμεις ζωτικάς τε
καὶ νοεράς, περιλαμβάνει γε μὴν καὶ αὐτοὺς πάντας τοὺς
ἐγκοσμίους <*θεοὺς*> *καὶ τὴν ὅλην τοῦ κόσμου θεότητα, περὶ*
ἣν πρόεισιν ὁ τῶν ἐγκοσμίων θεῶν ἀριθμός· ἥ τε οὖν μία
θεότης καὶ ὁ εἷς νοῦς καὶ ἡ θεία ψυχὴ καὶ ὁ ὅλος ὄγκος
μετὰ τοῦ συζυγοῦντος ἀριθμοῦ θείου τε καὶ νοεροῦ, ψυχι-
κοῦ τε καὶ σωματοειδοῦς — ἑκάστη γὰρ μονὰς ἔχει σύστοιχον
ἑαυτῇ πλῆθος — ἀντὶ τοῦ παντὸς εἰλήφθω· ταῦτα γὰρ
πάντα σημαίνει τὸ πᾶν. τάχα δὲ καὶ τὸ τόδε προσκεί-
μενον τοῦ αἰσθητὸν εἶναι καὶ μερικόν πώς ἐστι σημαντικόν·
τὸ μὲν γὰρ νοητὸν πᾶν οὐ τόδε, διότι πάντων ἐστὶ νοερῶν
B *εἰδῶν περιεκτικόν· τούτῳ δὲ αὖ τῷ παντὶ καὶ τὸ τόδε*
προσήκει, φύσιν αἰσθητὴν λαχόντι καὶ ἔνυλον. τὸν τοί-
νυν δημιουργὸν τοῦδε τοῦ παντὸς εὑρεῖν ἔργον ἐστίν, ὥς
φησιν· ἐπειδὴ γὰρ ἡ εὕρεσις, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐστὶ
προϊοῦσα κατ' ἐπιστήμην, ἡ δ' ἀπὸ τῶν δευτέρων κατὰ
ἀνάμνησιν ὁδεύουσα, τὴν μὲν ἀπὸ τῶν πρώτων εὕρεσιν

C N P

1 *μεταδίδωσι τὸν λόγον* **P** *τῶν* om **N** 2 *ἐφ' ἑαυτοῦ* **N** 4 *πλάτωνος λέγεται* **C** 5 *ὁ* om **NP** 9 *καὶ* om **N** 12 *προετικοὶ* **N**: *προεκτικοὶ* **P**: *ετικοὶ* **C** sic 20 prius *ὁ* om **N** *ὁ ὅλος ὄγκος* **N**: *ὅλος ὄγκος* **C**: *ὁ λόγος ὄγκωσιν* **P** 30 *μὲν* om **C**

χαλεπὴν ἂν φαίης, διότι τῆς ἀκροτάτης ἔχεται θεωρίας ἡ τῶν μεταξὺ δυνάμεων εὕρεσις, τὴν δὲ ἀπὸ τῶν δευτέρων ὀλίγου δέω φάναι ταύτης χαλεπωτέραν· εἰ μὲν γὰρ μέλλοιμεν ἀπὸ τούτων τὴν οὐσίαν ὄψεσθαι τοῦ δημιουργοῦ καὶ τὰς ὅλας αὐτοῦ δυνάμεις, δεῖ τὴν τῶνδε τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγεννημένων φύσιν τεθεᾶσθαι σύμπασαν τάς τε ἐμφανεῖς ἁπάσας τοῦ κόσμου μερίδας καὶ τὰς ἀφανεῖς ἐν αὐτῷ φυσικὰς δυνάμεις, καθ' ἃς ἡ ἐν τῷ κόσμῳ συμπάθεια καὶ ἀντιπάθεια τῶν μερῶν ὑφέστηκε, καὶ πρὸ τούτων τοὺς ἑστῶτας φυσικοὺς λόγους καὶ τὰς φύσεις αὐτάς, τάς τε ὁλικωτέρας ⟨καὶ τὰς μερικωτέρας⟩, ἀύλους αὖ καὶ ἐνύλους, θείας τε καὶ δαιμονίας καὶ τὰς τῶν θνητῶν ζῴων, ἔτι τὰ ὑπὸ τὴν ζωὴν γένη, τὰ μὲν ἀίδια τὰ δὲ θνητά, καὶ τὰ C *μὲν ἄχραντα τὰ δὲ ἔνυλα, καὶ τὰ μὲν ὅλα τὰ δὲ μέρη, καὶ τὰ μὲν λογικὰ τὰ δὲ ἄλογα, τά τε κρείττονα ἡμῶν πληρώματα, δι' ὧν πᾶν τὸ μεταξὺ συνδέδεται θεῶν τε καὶ τῆς θνητοειδοῦς φύσεως, καὶ ψυχὰς παντοίας καὶ θεῶν ἀριθμοὺς ἄλλους κατ' ἄλλας τοῦ παντὸς μερίδας, τά τε ἄρρητα καὶ τὰ ῥητὰ συνθήματα τοῦ κόσμου, δι' ὧν συνάπτεται τῷ πατρί· ὁ γὰρ ἄνευ τούτων ὁρμῶν ἐπὶ τὴν τοῦ δημιουργοῦ θεωρίαν ἀτελέστερός ἐστι τῆς νοήσεως τοῦ πατρός· ἀτελὲς δὲ οὐδὲν τῷ παντελείῳ συνάπτεσθαι θέμις. ἀλλὰ δεῖ καὶ τὴν ψυχὴν κόσμον νοερὸν γενομένην καὶ ὁμοιωθεῖσαν εἰς δύναμιν τῷ ὅλῳ καὶ νοητῷ κόσμῳ προσάγειν ἑαυτὴν τῷ ποιητῇ τοῦ παντός, ἐκ δὲ τῆς προσαγωγῆς οἰκειωθῆναί πως αὐτῷ διὰ τῆς συνεχοῦς ἐπιβολῆς — ἡ γὰρ ἀδιάκοπος ἐνέργεια περὶ ἕκαστον ἐκκαλεῖται καὶ ἀναζωπυρεῖ τοὺς ἐν ἡμῖν λόγους — διὰ δὲ τῆς οἰκειώσεως εἰς τὴν θύραν καταστᾶσαν*

CNP

1 ἢ **C** 3 *μὲν* om **NP** 5 *ἄλλας* **N** *τῶν* — 9 *ὑφέστηκε* (omissis *φυσικὰς* et *καὶ ἀντιπάθεια*) citat Anonym. christ. de astrol. II 185 (Kroll et Viereck) 6 *γεγενημένων* ll. 7 *πάσας* **NP** Anonym. 8 *ἡ τῶν ἐν τῷ* **P** 9 *μερικῶν* **C** 11 ⟨ ⟩ ins t s 13 *τῆς ζωῆς* ll.: em Kroll *ζωῆς τὰ γένη* **C** 15 *ἡμῶν* ς: *ἡμῖν* **CNP** 18 ss cf. Anonym. p. 70 22 *τελείῳ* **C** | cf. infra 137 E F 24 *τῷ νοητῷ* **N** 27 *ἐκλαλεῖται* **P** | cf. rep. VII 527 D infra 259 E 28 *τῆς οἰκίας αυτὴν θῆραν* **C** sic *θήραν* **N** | cf. Phil. 64 C, unde conicias *διὰ δὲ τ. οἰκ. εἰς τὴν τῆς οἰκίας αὐτὴν θύραν κ.*

τοῦ πατρὸς ἑνωθῆναι πρὸς αὐτόν· τοῦτο γάρ ἐστιν ἡ εὕρε-
D *σις, τὸ ἐντυχεῖν αὐτῷ, τὸ ἑνωθῆναι, τὸ μόνην μόνῳ συγ-*
γενέσθαι, τὸ τῆς αὐτοφανείας ταύτης τυχεῖν, ἀπὸ πάσης
ἄλλης ἐνεργείας εἰς ἐκεῖνον ἁρπάσασαν ἑαυτήν, ὅτε καὶ
τοὺς ἐπιστημονικοὺς λόγους μύθους ἡγήσεται συνοῦσα τῷ
πατρὶ καὶ συνεστιωμένη τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος καὶ ἐν
αὐγῇ καθαρᾷ καθαρῶς ὁλόκληρα καὶ ἀτρεμῆ φάσματα
μυουμένη [Phaedr. 250C]. *τὸ μὲν οὖν εὑρεῖν τοιόνδε τί*
ἐστιν, οὐχ ἡ δοξαστικὴ εὕρεσις· ἀμφίβολος γὰρ αὕτη καὶ
οὐ πόρρω τῆς ἀλόγου ζωῆς· οὐδ' ἡ ἐπιστημονική· συλλογι-
στικὴ γὰρ αὕτη καὶ σύνθετος καὶ οὐκ ἐφάπτεται τῆς τοῦ
νοεροῦ δημιουργοῦ νοερᾶς οὐσίας· ἀλλ' ἡ κατὰ τὴν ἐπι-
βολὴν τὴν αὐτοπτικὴν καὶ τὴν ἐπαφὴν τοῦ νοητοῦ καὶ τὴν
ἕνωσιν τὴν πρὸς τὸν δημιουργικὸν νοῦν· αὕτη γὰρ ἔργον
ἂν προσρηθείη κυρίως, ἢ ὡς χαλεπὴ καὶ δυσέφικτος, μετὰ
πᾶσαν τὴν διέξοδον τῆς ζωῆς ἀναφαινομένη ταῖς ψυχαῖς,
ἢ ὡς ἆθλος ἀληθινὸς τῶν ψυχῶν· μετὰ γὰρ τὴν πλάνην
τῆς γενέσεως καὶ τὴν κάθαρσιν καὶ μετὰ τὸ τῆς ἐπιστήμης
φῶς ἀναλάμπει τὸ νοερὸν ἐνέργημα καὶ ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς,
ὁρμίζων τὴν ψυχὴν ἐν τῷ πατρὶ καὶ ἐνιδρύων αὐτὴν ἀχράν-
E *τως ἐν ταῖς δημιουργικαῖς νοήσεσι καὶ φῶς φωτὶ συνάπτων,*
οὐχ οἷον τὸ τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ τοῦδε κάλλιον καὶ
νοερώτερον καὶ ἑνοειδέστερον· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ πατρικὸς
ὅρμος, ἡ εὕρεσις τοῦ πατρός, ἡ πρὸς αὐτὸν ἄχραντος ἕνω-
σις. τὸ δὲ αὖ εὑρόντα μὴ δυνατὸν εἶναι λέγειν
τάχα μὲν καὶ τὸ τῶν Πυθαγορείων ἔθος ἐνδεικνύοιτ'
ἄν, οἳ τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους ἀπορρήτους εἶχον καὶ

CNP

2 *τῶ ἐνωθῆναι* **C** sic 3 *ταύτης* om Anonym. l. c. p. 70 cum ς: *αὐτῆς* ci Kroll | cf. in remp. II 241, 22s 4 cf. orac. chald. 12 5 ad *ἐπιστημονικοὺς*—8 *μυουμένη* cf. Anonym. p. 70 5s cf. Phaedr. 247E 7s cf. theol. Plat. 4, 26 8 *τοιάδε* **N** *τι* **C**: *τίς* **NP** 9 *οὐχ ἡ* **P**: *οὐχὶ* **CN** 12s cf. orac. chald. 65 Hugo Koch 173 14 *ἔργον* om **C** 15 *ἢ ὡς* **NP**: *πῶς* **C** *χαλεπῶς* **C** 17 *ἄθλον ἀληθινὸν* **C** sic 17s cf. leg. VIII 831A Phaed. 81A 67C 25 *μηδὲ εὑρόντα δυνατὸν* **P**: *μηδὲ εὑρόντα ἀδύνατον* **N** 26 *ἦθος* **P** 26s *ἐνδεικνύοιτ' ἂν* **C**: *ἐνδείκνυται* **N**: *ἐδέετο ἂν* **P** | cf. Iambl. uit. Pyth. 226 27 *τὸ θεῖον* **N**

οὐ πρὸς πάντας διελέγοντο περὶ αὐτῶν· τὰ γὰρ τῶν πολλῶν ὄμματα καρτερεῖν πρὸς τὸ ἀληθὲς ἀφορῶντα ἀδύνατα, φησὶν ὁ Ἐλεάτης ξένος [Soph. 254 AB]. τάχα δὲ καὶ τοῦτο λέγοι ἂν καὶ πολλῷ τούτου σεμνότερον, ὅτι τὸν εὑρόντα λέγειν ὡς εἶδε πρός τινας ἀδύνατον· οὐδὲ γὰρ ἡ εὕρεσις λεγούσης τι τῆς ψυχῆς ἦν, ἀλλὰ μυούσης καὶ ὑπεστρωμένης πρὸς τὸ θεῖον φῶς, οὐδὲ κινουμένης οἰκείαν κίνησιν, ἀλλὰ σιωπώσης τὴν οἷον σιωπήν· ὅπου γὰρ οὐδὲ τὴν τῶν ἄλλων πραγμάτων οὐσίαν πέφυκεν ἢ δι' ὀνόματος αἱρεῖν ἢ δι' ὁριστικῆς ἀποδόσεως ἢ δι' ἐπιστήμης, ἀλλὰ διὰ νοήσεως μόνης, ὥς φησιν ἐν ταῖς Ἐπιστολαῖς [342 s] αὐτός, πῶς ἂν τὴν οὐσίαν τοῦ δημιουργοῦ δύναιτο τρόπον ἕτερον F
εὑρεῖν ἢ νοερῶς; πῶς δ' ἂν οὕτως εὑροῦσα δύναιτο δι' ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἐξαγγεῖλαι τὸ ὀφθὲν καὶ εἰς ἄλλους ἐξενεγκεῖν; ἡ γὰρ ἐν συνθέσει φερομένη διέξοδος ἀδυνατεῖ τὴν ἑνοειδῆ καὶ ἁπλῆν παριστάνειν φύσιν. τί οὖν; φαίη τις ἄν· οὐχὶ πολλὰ καὶ περὶ τοῦ δημιουργοῦ καὶ περὶ τῶν ἄλλων θεῶν καὶ ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ λέγομεν; ἢ περὶ αὐτῶν μὲν λέγομεν, αὐτὸ δὲ ἕκαστον οὐ λέγομεν, καὶ ἐπιστημονικῶς μὲν δυνάμεθα λέγειν, νοερῶς δὲ οὔ· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ εὑρεῖν, ὥσπερ εἴπομεν πρότερον [p. 300 s]. εἰ δὲ ἡ εὕρεσις 93
σιωπώσης ἐστὶ τῆς ψυχῆς, πῶς ἂν ἀρκέσειε τὸ εὑρεθὲν οἷόν ἐστιν ὁ διὰ τοῦ στόματος ῥέων λόγος εἰς φῶς ἐξενεγκεῖν;

Φέρε οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τούτοις ἑπόμενοι τῷ φωτὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτὸ τοῦτο, ὃ λέγομεν, θεασώμεθα, τίς ὁ δημιουργὸς οὗτος καὶ ἐν ποίᾳ τάξει τέτακται τῶν ὄντων· ἄλλοι γὰρ αὖ τῶν πρεσβυτέρων ἐπ' ἄλλας δόξας ἠνέχθησαν. Νουμήνιος [frg. 36] μὲν γὰρ τρεῖς ἀνυμνήσας θεοὺς πατέρα μὲν καλεῖ τὸν πρῶτον, ποιητὴν δὲ τὸν δεύτερον, ποίημα δὲ τὸν τρίτον·

CNP

1 πρὸς πάντας οὐ **N** 2 θεῖον Plat. 3 s τάχα δ' ἂν καὶ τοῦτο λύγοι καὶ πολλῶ **C** sic 4 τούτου Kroll: τοῦτο ll. 4 s τὸ εὑρόντα **P** 5 οἶδε **P** 6 s cf. in remp. I 178, 14 8 οἷον **C**: ὁδὸν **P**: ἑδὸν **N**: θείαν fort. Anonym. p. 70, 16: ἄναυδον ci Kroll | cf. or. chald. 16. 55 H. Koch 123 10 ὁρικῆς **NP** 12 πῶς — 13 νοερῶς om **NP** 13 εὑρεῖν ς: om **C** δ' om **P** 16 ἐννοειδῆ **C** 18 καὶ om **P** ἢ ll. 19 μὲν **NP**: δὲ **C** 22 σιώπησις **NP** εὑρεῖν **N** 26 αὖ **CP**: οὖν **N** 28 γὰρ om **N** μὲν γὰρ καλεῖ **C**

ὁ γὰρ κόσμος κατ' αὐτὸν ὁ τρίτος ἐστὶ θεός· ὥστε ὁ κατ' αὐτὸν δημιουργὸς διττός, ὅ τε πρῶτος θεὸς καὶ ὁ δεύτερος, τὸ δὲ δημιουργούμενον ὁ τρίτος. ἄμεινον γὰρ οὕτω λέγειν, ἢ ὡς ἐκεῖνος λέγει προστραγῳδῶν, πάππον, ἔγγονον, ἀπόγονον. ὁ δὴ ταῦτα λέγων πρῶτον μὲν οὐκ ὀρθῶς τἀγαθὸν συναριθμεῖ τοῖσδε τοῖς αἰτίοις· οὐ γὰρ πέφυκεν ἐκεῖνο συζεύγνυσθαί τισιν οὐδὲ δευτέραν ἔχειν ἄλλου τάξιν. ὁ δὲ B *πατὴρ παρὰ τῷ Πλάτωνι δεύτερος τέτακται τοῦ ποιητοῦ. ἔτι δὲ τὸ πάσης ἐξῃρημένον σχέσεως συντάττει τοῖς ὑπ' αὐτὸ καὶ μετ' αὐτό· δεῖ δὲ ταῦτα μὲν ἀναπέμπειν ἐπὶ τὸ πρῶτον, ἐκείνου δὲ πᾶσαν ἀφαιρεῖν σχέσιν. οὐδὲ τὸ πατρικὸν ἄρα τοῦ παντὸς ἐφαρμόσει τῷ πρώτῳ· ταῦτα γὰρ ἐν ταῖς μετ' αὐτὸ τάξεσιν ἀνεφάνη τῶν θεῶν. τρίτον δὲ ἐπὶ τούτοις τὸ διαιρεῖν τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν τοῦ Πλάτωνος ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀμφοτέροις τοῖς ὀνόμασιν ὑμνήσαντος οὐκ ὀρθόν· μία γὰρ ἡ θεία δημιουργία καὶ εἷς ὁ ποιητὴς καὶ πατὴρ πανταχοῦ τῷ Πλάτωνι παραδέδοται, καὶ τὸ διασπᾶν τὴν μίαν αἰτίαν τοῖς ὀνόμασιν ἐφεπόμενον ὅμοιον ὥσπερ εἴ τις τοῦ Πλάτωνος τὸ πᾶν οὐρανὸν καὶ κόσμον ἐπονομάζοντος δύο τὰ δημιουργήματα ἔλεγε, τὸ μὲν οὐρανόν, τὸ δὲ κόσμον, καθάπερ ἐνταῦθα διττόν †φησι τὸ δημιουργικόν, τὸ μὲν πατήρ, τὸ δὲ ποιητής. Ἁρποκρατίων δὲ θαυμάσαιμ' ἄν, εἰ καὶ αὐτὸς ἑαυτόν γε ἀρέσκοι τοιαῦτα περὶ τοῦ δημιουργοῦ διαταττόμενος· ἕπεται μὲν γὰρ τῷδε τῷ ἀνδρὶ* C *κατὰ τὴν τῶν τριῶν θεῶν παράδοσιν καὶ καθόσον διττὸν ποιεῖ τὸν δημιουργόν, ἀποκαλεῖ δὲ τὸν μὲν πρῶτον θεὸν Οὐρανὸν καὶ Κρόνον, τὸν δὲ δεύτερον Δία καὶ Ζῆνα, τὸν δὲ τρίτον οὐρανὸν καὶ κόσμον. πάλιν δ' αὖ μεταβαλὼν τὸν πρῶτον Δία προσαγορεύει καὶ βασιλέα τοῦ νοητοῦ, τὸν δὲ*

C N P

1 *ὁ γὰρ ὁ κόσμος* **C** 4 *ἢ ὡς* **CN**: *πῶς* **P** *λέγει* **C**: *φησι* **NP** 5 *ὁ δὲ* **NP** *ταυτὸν* **P** 6 *ἐκεῖνος* **N** 6s *ζεύγνυσθαι* **N** 12 *τῶ παντὸς* **P** sic 15 *ἀμφοτέροις* om **P** *ὑμνήσαντος* **NP**: *ὑπο|σαντος* **C** sic 18 *ἑπόμενον* **C** *ὥσπερ* **CN**: *εἴπερ* **P** 20s *τὸν μὲν . . . τὸν δὲ* **N** 21 *φασι* **NP**: *φύσει* ci Kroll 22 *ἁρποκρατίωνα* ς 23 *γε* om **C** *ἀρέσκει* **P** 26 *ἀποκαλεῖ δὲ* **NP**: *ἀποκαλεῖν* **C** 27 *ζῆνα καὶ δία* **P**

δεύτερον ἄρχοντα, καὶ ὁ αὐτὸς αὐτῷ γίγνεται Ζεὺς καὶ Κρόνος καὶ Οὐρανός. πάντα γοῦν ταῦτά ἐστι τὸ πρῶτον, οὗ πάντα ὁ Παρμενίδης [141 Es] ἀφεῖλε, πᾶν ὄνομα καὶ πᾶσαν σχέσιν καὶ πάντα λόγον. καὶ ἡμεῖς μὲν οὐδὲ πατέρα τὸν πρῶτον ἠνεσχόμεθα καλεῖν, ὃ δὲ τὸ αὐτὸ καὶ πατέρα καὶ ἔγγονον καὶ ἀπόγονον ἀπέφηνεν. Ἀττικὸς δέ, ὁ τούτου διδάσκαλος, αὐτόθεν τὸν δημιουργὸν εἰς ταὐτὸν ἄγει τἀγαθῷ, καίτοι ἀγαθὸς μὲν καλεῖται παρὰ τῷ Πλάτωνι, τἀγαθὸν δὲ οὔ, καὶ νοῦς προσαγορεύεται, τἀγαθὸν δὲ αἴτιον ἁπάσης οὐσίας καὶ ἐπέκεινα τοῦ ὄντος ἐστίν, ὡς ἐν Πολιτείᾳ [VI 509 B] μεμαθήκαμεν. τί δ' ἂν εἴποι καὶ περὶ τοῦ παραδείγματος; ἢ γὰρ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ ἐστι, καὶ ἔσται τι τἀγαθοῦ πρεσβύτερον, ἢ ἐν τῷ δημιουργῷ, καὶ ἔσται πολλὰ τὸ πρῶτον, ἢ μετὰ τὸν δημιουργόν, καὶ τἀγαθόν, ὃ D μηδὲ θέμις εἰπεῖν, εἰς τὰ μετ' αὐτὸ ἐπιστραφήσεται κἀκεῖνα νοήσει. μετὰ δὴ τούτους τοὺς ἄνδρας Πλωτῖνος [enn. 3, 9, 1] ὁ φιλόσοφος διττὸν μὲν ὑποτίθεται τὸν δημιουργόν, τὸν μὲν ἐν τῷ νοητῷ, τὸν δὲ τὸ ἡγεμονοῦν τοῦ παντός, λέγει δὲ ὀρθῶς· ἔστι γάρ πως καὶ ὁ νοῦς ὁ ἐγκόσμιος δημιουργὸς τοῦ παντός. καὶ ὅ γε Ἀριστοτέλης — τοῦτο γὰρ ἀπεφήνατο εἶναι τὸ πρῶτον — καὶ τοῦτον εἱμαρμένην ἀπεκάλεσε καὶ τῷ τοῦ Διὸς ὀνόματι προσεῖπεν. ἔστι δὲ αὖ καὶ ὁ ἐξῃρημένος πατὴρ καὶ ποιητής, ὃν ἐν τῷ νοητῷ τίθεται εἶναι, πᾶν τὸ μεταξὺ τοῦ τε ἑνὸς καὶ κόσμου νοητὸν καλῶν· ἐκεῖ γὰρ αὐτῷ καὶ ὁ ἀληθινὸς οὐρανός ἐστι καὶ ἡ βασιλεία τοῦ Κρόνου καὶ ὁ Δίιος νοῦς· οἷον εἴ τις ἔλεγεν ὅτι ἐν οὐρανῷ καὶ ἡ τοῦ Κρόνου σφαῖρα καὶ ἡ τοῦ Διὸς καὶ ἡ τοῦ Ἄρεως· τὸ γὰρ ὅλον νοητὸν ἓν πολλά ἐστι καὶ εἷς νοῦς πολλῶν νοητῶν περιληπτικός. ταῦτα μὲν οὖν ὁ

CNP

1 s ζεὺς κρόνος οὐρανός **NP** 3 πᾶσαν **NP**: πάσας **C** 4 τὸ πρῶτον ci s 5 ὁ δὲ **CN**: οἱ δὲ **P** τὸ αὐτὸ καὶ om **N** 6 ἀπέφηναν **P** 12 s καὶ ἔστι τι **CN** 14 δημιουργικὸν **C** ὃ om **P** 15 τὰ μετ' αὐτὸ **CN**: ταυτὸ **P** καὶ ἐπιστραφήσεται **NP** κακεῖνο **P** 20 de mund. 7. 401[ab] τοῦτον? 21 s ἐκάλεσε **C** 24 νοητοῦ **P** 25 αυτὸ **C** sic ὁ οὐρανός **C** 27 τῶ οὐρανῶ **P** 28 ἄρεος **NP**

Πλωτῖνος φιλοσοφῶν. Ἀμέλιος δὲ τριττὸν ποιεῖ τὸν δημιουργὸν καὶ τρεῖς νοῦς, βασιλέας τρεῖς, τὸν ὄντα, τὸν ἔχοντα, τὸν ὁρῶντα. διαφέρουσι δὲ οὗτοι, διότι ὁ μὲν πρῶ-
E *τος νοῦς ὄντως ἐστὶν ὅ ἐστιν, ὁ δὲ δεύτερος ἔστι μὲν τὸ ἐν αὐτῷ νοητόν, ἔχει δὲ τὸ πρὸ αὐτοῦ καὶ μετέχει πάντως ἐκείνου καὶ διὰ τοῦτο δεύτερος, ὁ δὲ τρίτος ἔστι μὲν τὸ ἐν αὐτῷ καὶ οὗτος· πᾶς γὰρ νοῦς τῷ συζυγοῦντι νοητῷ ὁ αὐτός ἐστιν· ἔχει δὲ τὸ ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ ὁρᾷ τὸ πρῶτον· ὅσῳ γὰρ πλείων ἡ ἀπόστασις, τοσούτῳ τὸ ἔχειν ἀμυδρότερον. τούτους οὖν τοὺς τρεῖς νόας καὶ δημιουργοὺς ὑποτίθεται καὶ τοὺς παρὰ τῷ Πλάτωνι* [Tim. 40E s] *τρεῖς βασιλέας καὶ τοὺς παρ' Ὀρφεῖ* [frg. 74. 85 p. 186] *τρεῖς, Φάνητα καὶ Οὐρανὸν καὶ Κρόνον, καὶ ὁ μάλιστα παρ' αὐτῷ δημιουργὸς ὁ Φάνης ἐστίν. ἄξιον οὖν ἐκεῖνα καὶ πρὸς τοῦτον λέγειν, ὅτι πανταχοῦ ὁ Πλάτων ἀπὸ τοῦ πλήθους ἐπὶ τὰς ἑνάδας ἀνατρέχειν εἴωθεν, ἀφ' ὧν καὶ ἡ ἐν τοῖς πολλοῖς προελήλυθε τάξις. μᾶλλον δὲ καὶ πρὸ τοῦ Πλάτωνος κατ' αὐτὴν τὴν τῶν πραγμάτων τάξιν πρὸ τοῦ πλήθους ἡ ἑνάς ἐστι, καὶ πᾶσα θεία τάξις ἀπὸ μονάδος ἄρχεται· δεῖ μὲν γὰρ ἐκ τριάδος προϊέναι τὸν ἀριθμὸν τὸν θεῖον, ἀλλὰ πρὸ τῆς τριάδος ἡ μονάς. ποῦ οὖν ἡ δημιουργικὴ μονάς, ἵνα ἀπ' αὐτῆς ἡ τριάς; πῶς δὲ καὶ ὁ κόσμος εἷς μὴ ὑφ'*
F *ἑνὸς αἰτίου δημιουργούμενος; δεῖ γὰρ πολλῷ πρότερον αὐτὸ τὸ αἴτιον ἡνῶσθαι καὶ εἶναι μοναδικόν, ἵνα γένηται καὶ ὁ κόσμος μονογενής. ἔστωσαν οὖν καὶ οἱ δημιουργοὶ τρεῖς· ἀλλὰ τίς ὁ πρὸ τῶν τριῶν εἷς; οὐδεμία γὰρ τῶν θείων τάξεων ἐκ πλήθους ἄρχεται. ἔτι δὲ εἰ τὸ παράδειγμα ἓν καὶ ὁ κόσμος εἷς, πῶς οὐχὶ καὶ ὁ δημιουργὸς εἷς ἔσται πρὸ τῶν πολλῶν, βλέπων μὲν εἰς τὸ ἓν παράδειγμα, ποιῶν δὲ μονογενῆ τὸν κόσμον; οὐκ ἄρα ἀπὸ τριάδος ἄρχεσθαι δεῖ τὸν δημιουργικὸν ἀριθμόν, ἀλλ' ἀπὸ μονάδος. μετὰ*
94 *δὴ τὸν Ἀμέλιον ὁ Πορφύριος οἰόμενος τῷ Πλωτίνῳ*

CNP

1 *διττὸν* **P** 2 *βασιλέας τρεῖς* del? Kroll 4 *ὁ* (sic) om **P** 5 *πάντος* **C** sic 7 *αὐτῶ* **P** 8 *ἔχει δὲ καὶ* **P** 16 *ἡ* om **N** 18 *καὶ κατ' αὐτὴν* **N** 22 *καὶ* om **C** 23 *αὐτῶ* **P** 25 *μοναδικός* **C** *δημιουργικοὶ* **CPς** 27 *ἓν* om **N** 32 *πλάτωνι* **C**

συνᾴδειν, τὴν μὲν ψυχὴν τὴν ὑπερκόσμιον ἀποκαλεῖ δημιουργόν, τὸν δὲ νοῦν αὐτῆς, πρὸς ὃν ἐπέστραπται, τὸ αὐτοζῷον, ὡς εἶναι τὸ παράδειγμα τοῦ δημιουργοῦ κατὰ τοῦτον τὸν νοῦν. ὃν ἐρωτᾶν ἄξιον, ἐν τίσι Πλωτῖνος τὴν ψυχὴν ποιεῖ δημιουργόν. πῶς δὲ καὶ τῷ Πλάτωνι τοῦτο σύμφωνον, ὃς θεὸν μὲν καὶ νοῦν συνεχῶς ἐπονομάζει τὸν δημιουργόν, ψυχὴν δὲ οὐδαμῶς; πῶς δὲ θεὸν ἀποκαλεῖ τὸν κόσμον; πῶς δὲ καὶ διὰ πάντων φοιτᾷ τῶν ἐγκοσμίων; ψυχῆς μὲν γὰρ οὐ πάντα μετέχει, τῆς δὲ δημιουργικῆς προνοίας πάντα μετείληχε, καὶ ἡ μὲν θεία ποίησις νοῦν τε καὶ θεοὺς δύναται γεννᾶν, ἡ δὲ ψυχὴ τῶν ὑπὲρ τὴν ψυχικὴν τάξιν οὐδὲν παράγειν πέφυκεν. ἐῶ λέγειν, ὅτι καὶ αὐτὸ τοῦτο τῶν πολλῆς συστάσεώς ἐστι δεομένων, εἴ τινα ψυχὴν ὁ Πλάτων οἶδεν ἀμέθεκτον. *ἀλλὰ δὴ μετὰ τοῦτον ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος πολλὰ μὲν ἀντιγράψας πρὸς τὴν Πορφυρίου δόξαν καὶ ὡς ⟨μὴ⟩ Πλωτίνειον αὐτὴν οὖσαν καταβαλών, αὐτὸς δὲ τὴν ἑαυτοῦ παραδιδοὺς θεολογίαν πάντα τὸν νοητὸν* B *κόσμον ἀποκαλεῖ δημιουργόν, ὥς γε ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον, αὐτὸς τῷ Πλωτίνῳ συμφθεγγόμενος. λέγει γοῦν ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω· τὴν ὄντως οὐσίαν καὶ τῶν γιγνομένων ἀρχὴν καὶ τὰ νοητὰ τοῦ κόσμου παραδείγματα, ὅν γε καλοῦμεν νοητὸν κόσμον, καὶ ὅσας αἰτίας προϋπάρχειν τιθέμεθα τῶν ἐν τῇ φύσει πάντων, ταῦτα πάντα ὁ νῦν ζητούμενος θεὸς δημιουργὸς ἐν ἑνὶ συλλαβὼν ὑφ' ἑαυτὸν ἔχει. ταῦτα δὲ λέγων, εἰ μὲν τοῦτο σημαίνει διὰ τῶν λεγομένων, ὅτι καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ πάντα ἐστὶ δημιουργικῶς καὶ τὸ ὂν αὐτὸ καὶ ὁ νοητὸς κόσμος, ἑαυτῷ τε καὶ Ὀρφεῖ συμφωνήσει λέγοντι·*

> *πάντα γὰρ ἐν Ζηνὸς μεγάλου τάδε σώματι κεῖται* [frg. 123, 12]

C N P

1 alterum *τὴν* om **C** *καλεῖ* **C** 2 *πρὸς* **NP**: *εἰς* **C** *ἀπέστραπται* **C** | cf. p. 322, 1 s 4 *τὸν νοῦν ὃν* **C**: *ὃν* **N**: *ὃ* **P** 13 *ἐστι συστάσεως* **NP** 16 *μὴ* add Kroll *οὖσαν* om **P** 20 *οὐσίαν* **CP**: *αἰτίαν* **N** 21 *ἀρχῶν* **P** 22 *τε* ll.: em Kroll 25 *ὑφ'* **CN**: *ἐφ'* **P** 26 *σημαίνοι* **CN** 27 *καὶ τὸ ὂν αὐτὸ* om **P** *αὐτὸς* **C**

καὶ

Ζηνὸς δ' ἐνὶ γαστέρι σύρρα πεφύκει [frg. 121]

καὶ ὅσα τοιαῦτα· καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν ἕκαστον εἶναι τῶν θεῶν τὸ πᾶν, ἄλλον δὲ ἄλλως, τὸν μὲν δημιουργικῶς, τὸν δὲ συνοχικῶς, τὸν δὲ ἀτρέπτως, τὸν δὲ τρεπτῶς, τὸν δὲ ἄλλως κατὰ τὴν ἰδιότητα τὴν θείαν. εἰ δ', ὅτι πᾶν τὸ μεταξὺ πλάτος τοῦ τε κόσμου καὶ τοῦ ἑνὸς ὁ δημιουργός
C *ἐστι, τοῦτο ἤδη ἀπορίας ἄξιον. καὶ ἀπαντησόμεθα πρὸς τὸν λόγον, ἐξ ὧν ἡμᾶς αὐτὸς ἀνεδίδαξε· ποῦ γάρ εἰσιν οἱ πρὸ τοῦ Διὸς βασιλεῖς, οἱ πατέρες τοῦ Διός; ποῦ δὲ οἱ παρὰ Πλάτωνι βασιλεῖς, οὓς ὑπὲρ τὸν κόσμον αὐτὸς ἀξιοῖ τάττειν μετὰ τὸ ἕν; πῶς δὲ καὶ τὸ μὲν ἀεὶ ὂν αὐτὸ τὸ πρώτιστον ὂν ἐλέγομεν, τὸν δὲ δημιουργὸν πάντα τὸν νοητὸν διάκοσμον, ὅς ἐστι καὶ αὐτὸς ἀεὶ ὂν ὡς καὶ τὸ αὐτοζῷον; μήποτε γὰρ οὕτως ἀναγκασθησόμεθα λέγειν τὸν δημιουργὸν μὴ εἶναι ἀεὶ ὄν, εἰ μὴ ἄρα ὡς καὶ τοῦτο περιειληφότα μετὰ τῶν ἄλλων ἀεὶ ὄντων. ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς Ἰάμβλιχος εἰ καὶ ἐν τούτοις ὁλοσχερέστερον, ἀλλ' ἐν ἄλλοις ἀκριβέστερον τὴν δημιουργικὴν ἀνύμνησε τάξιν, ἐκεῖθεν ληπτέον· περὶ γὰρ τῆς ἐν Τιμαίῳ τοῦ Διὸς δημηγορίας γράφων μετὰ τὰς νοητὰς τριάδας καὶ τὰς τῶν νοερῶν θεῶν τρεῖς τριάδας ἐν τῇ νοερᾷ ἑβδομάδι τὴν τρίτην ἐν τοῖς πατράσιν ἀπονέμει τῷ δημιουργῷ τάξιν· τρεῖς γὰρ εἶναι θεοὺς τούτους καὶ παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις ὑμνημένους, οἳ τοῦ μὲν ἑνὸς νοῦ, φησί, καὶ τὰς μονάδας ὅλας ἐν ἑαυτῷ περιέχοντος τὸ*
D *ἁπλοῦν καὶ ἀδιαίρετον καὶ ἀγαθοειδὲς καὶ μένον ἐν ἑαυτῷ καὶ συνηνωμένον τοῖς νοητοῖς καὶ τὰ τοιαῦτα γνωρίσματα τῆς ὑπεροχῆς παραδεδώκασι, τοῦ δὲ μέσου καὶ τὴν συμπλήρωσιν συνάγοντος τῶν τριῶν τὸ γόνιμον τῶν θεῶν καὶ τὸ συναγωγὸν τῶν τριῶν καὶ τὸ τῆς ἐνεργείας ἀποπληρωτικὸν καὶ*

CNP

2 *συρρὰ* **N**: *συρρὰν* **C** | cf. Lobeck Aglaoph. 520 4 *ἄλλον* ς: *ἄλλο* **CNP** 4s *τὸν δὲ* **NP**: *τὸ δὲ* **C** 5 *τὸν δὲ τρεπτῶς* om **N** 7 *ὁ* om **P** 10 *οἱ πατέρες* — 11 *βασιλεῖς* om **CP**; cf. infra 291A et p. 306,11s 13 *δὲ* om **C** 16 *τοῦτο* **NP**: *αὐτὸν* **C** 22 cf. orac. chald. 16 schol. **C** 24 *ὑμνουμένους* **P** 29 *τῶν τριῶν* om **P**

τὸ τῆς θείας ζωῆς γεννητικὸν καὶ τὸ προϊὸν πάντῃ καὶ τὸ ἀγαθουργὸν κάλλιστα δείγματα λέγουσι, τοῦ δὲ τρίτου καὶ δημιουργοῦντος τὰ ὅλα τὰς μονίμους προόδους καὶ τὰς τῶν αἰτίων ὅλων ποιήσεις καὶ συνοχὰς τάς τε ἀφωρισμένας ὅλας τοῖς εἴδεσιν αἰτίας καὶ τὰς προϊούσας πάσας δημιουργίας καὶ τὰ ὅμοια τούτοις τεκμήρια κάλλιστα ἀναδιδάσκουσι. τὴν μὲν οὖν Ἰαμβλίχειον θεολογίαν ἀπὸ τούτων ἄξιον κρίνειν, ὁποία τίς ἐστι περὶ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων· καὶ πῶς γὰρ ἂν ἦν ὅλον τὸ ἀεὶ ὂν ὁ δημιουργός, εἴπερ τὸ μὲν ἀεὶ ὂν ἤδη κατεδήσατο διὰ τῆς ὁρικῆς ἀποδόσεως, τὸν δὲ δημιουργὸν εὑρεῖν τε ἔργον εἶναί φησι καὶ εὑρόντα εἰς ἅπαντας ἀδύνατον λέγειν; πῶς γὰρ ταῦτα ἀληθεύσει περὶ τοῦ ὁρικῶς ἀποδοθέντος καὶ εἰς φῶς ἐξενεχθέντος πᾶσι τοῖς παροῦσι; E
Θεόδωρος δὲ μετὰ τοῦτον τρεῖς μὲν Ἀμελίῳ συνεπόμενος εἶναί φησι δημιουργούς, τάττει δὲ αὐτοὺς οὐκ εὐθὺς μετὰ τὸ ἕν, ἀλλ' ἐπίταδε τῶν νοητῶν τε καὶ νοερῶν θεῶν, ἀποκαλεῖ δὲ τὸν μὲν οὐσιώδη νοῦν, τὸν δὲ νοερὰν οὐσίαν, τὸν δὲ πηγὴν ψυχῶν, καὶ τὸν μὲν ἀδιαίρετον, τὸν δὲ εἰς ὅλα διῃρημένον, τὸν δὲ καὶ τὴν εἰς τὰ καθ' ἕκαστα διαίρεσιν πεποιημένον. πάλιν οὖν καὶ πρὸς τοῦτον τὰ αὐτὰ ῥητέον, ἃ καὶ πρὸς τὸν γενναῖον Ἀμέλιον, τρεῖς μὲν εἶναι θεοὺς τούτους ὁμολογούντων ἡμῶν ἢ τοὺς τούτοις ἀνάλογον, οὐ μέντοι καὶ τρεῖς δημιουργούς, ἀλλὰ τὸν μὲν *** νοητὸν τοῦ δημιουργοῦ, τὸν δὲ γεννητικὴν αὐτοῦ δύναμιν, τὸν δὲ ὄντως δημιουργικὸν νοῦν. ἐφιστάνειν δὲ χρὴ καὶ εἰ τὴν πηγὴν τῶν ψυχῶν τρίτην τακτέον· τοῦ μέσου γὰρ ἡ δύναμις, ὡς καὶ αὐτός πού φησι. καὶ εἰ μερικῶς οὕτως ὀνομαστέον, ἀλλὰ μὴ καθολικώτερον πηγὴν ζωῆς· ἡ γὰρ πηγὴ τῶν ψυχῶν μία τῶν ἐν αὐτῇ πηγῶν ἐστιν· ἐπεὶ καὶ τὸ ζῆν οὐκ ἐν ψυχαῖς μόνον οὐδὲ ἐν τοῖς ἐψυχωμένοις, ἀλλ' ἔστι καὶ θεία ζωὴ καὶ νοερὰ πρὸ τῆς ψυχικῆς, ἣν ἐκεῖθεν

C N P

1 *προιὼν* **C** *παντὶ* **CP**ς 4 *ἀιδίων λόγων* ci Kroll 7 *ἰάμβλίχιον* **C** sic 12 *ὁρικοῦ* **P** 13 *καὶ* om **P** 17s *τὸ δὲ νοερὰν . . . τὸ δὲ πηγὴν* **NP** 19 *τὸν δὲ καὶ τὸν εἰς καθ' ἕκαστα* **C** an *ἕκαστον*? 21 cf. p. 306, 14ss 23 ⟨*παράδειγμα*⟩ ins Kroll 24 *τὴν δὲ γ.* **P** 25 *ὄντος* **C** 28 *πηγὴν* **CP**: *ψυχὴν* **N** 30 *ἐμψυχομένοις* **C**

F *προϊέναι φασίν, ἄλλων κατ᾽ ἄλλην ζωὴν ἀπομεριζομένων ὀχετῶν.*

Τὰ μὲν οὖν τῶν παλαιῶν ἐξηγητῶν περὶ τοῦ δημιουργοῦ δόγματα τοιαῦτα ἄττα ἐστὶν ὡς συντόμως εἰπεῖν· ἃ δὲ καὶ τῷ ἡ μ ε τ έ ρ ῳ κ α θ η γ ε μ ό ν ι περὶ τούτου τεθεώρηται, φέρε, συνελόντες ἀναγράψωμεν, ἃ καὶ μάλιστα στοχάζεσθαι τῆς τοῦ Πλάτωνος ἡγούμεθα διανοίας. ἔστι τοίνυν ὁ δημιουργὸς ὁ εἷς κατ᾽ αὐτὸν ὁ τὸ πέρας τῶν νοερῶν θεῶν ἀφορίζων θεὸς καὶ πληρούμενος μὲν ἀπὸ τῶν νοητῶν μονάδων καὶ τῶν τῆς ζωῆς πηγῶν, προϊέμενος δὲ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ τὴν ὅλην 95 *δημιουργίαν καὶ προστησάμενος μερικωτέρους τῶν ὅλων πατέρας, αὐτὸς δὲ ἀκίνητος ἐν τῇ κορυφῇ τοῦ Ὀλύμπου διαιωνίως ἱδρυμένος καὶ διττῶν κόσμων βασιλεύων ὑπερουρανίων τε καὶ οὐρανίων, ἀρχὴν δὲ καὶ μέσα καὶ τέλη τῶν ὅλων περιέχων· τῆς γὰρ δημιουργικῆς ἁπάσης διακοσμήσεως τὸ μέν ἐστι τῶν ὅλων ὁλικῶς δημιουργικὸν αἴτιον, τὸ δὲ τῶν μερῶν ὁλικῶς, τὸ δὲ τῶν ὅλων μερικῶς, τὸ δὲ τῶν μερῶν μερικῶς. τετραπλῆς δὲ τῆς δημιουργίας οὔσης ἡ δημιουργικὴ μονὰς εἰς ἑαυτὴν ἀνεδήσατο τὴν ὁλικὴν τῶν ὅλων πρόνοιαν, ἐξήρτηται δὲ αὐτῆς ἡ δημιουργικὴ τριὰς ὁλικῶς ἐπιτροπεύουσα τὰ μέρη καὶ τὴν τῆς μονάδος διελομένη δύναμιν, ὥσπερ αὖ καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῆς μεριστῆς δημιουργίας ἡ μονὰς ἡγεῖται τῆς τριάδος, ἡ τὰ ὅλα μερικῶς τῆς τὰ μέρη μερικῶς διακοσμούσης· τῆς δὲ τριάδος τὸ σύμπαν πλῆθος περιχορεῦον αὐτὴν καὶ διαιρούμενον περὶ αὐτὴν καὶ μεριζόμενον αὐτῆς τὰς ποιήσεις καὶ πληρούμενον ἀπ᾽ αὐτῆς. ὥσπερ οὖν τῶν πολλῶν παραδειγμάτων ἡγεῖται τὸ ἕν, οὕτω καὶ τῶν πολλῶν δημιουργῶν ὁ εἷς, ἵνα πάντα ἀλλήλοις* B *ἕπηται, τὸ ἓν παράδειγμα τὸ νοητόν, ὁ εἷς νοερὸς δημι-*

CNP

1 *φησὶ* **C** 2 cf. orac. chald. 34 et supra p. 158, 29 4 *ἅττα* **CP** 8 *ἀφορίζων* — 9 *νοητῶν* om **N** 9 *μὲν* om **C** 12 s cf. p. 73, 4 s 14 *δὲ* ll.: *τε* ci Kroll *καὶ μέσα καὶ τέλη καὶ μέσα* **P** 17 *τὸ δὲ* (prius) — 18 *μερικῶς* om **C** 17 *τῶν μερικῶν* **N** 19 *μονὰς* — 20 *δημιουργικὴ* om **C** 21 *διελομένην* (*ν* sscr.) **P** 22 *μεριστικῆς* **C** 23 *ἡ* **CN**: *ᾗ* **P** *μέρη* om **CP** 24 *πλῆθος* **CN**: *τριπλῶς* **P** 25 *περὶ* — 26 *πληρούμενον* om **C** 26 *ἀπ᾽* **N**: **P** (*α* ex *υ* corr): *ὑπ᾽* **C** 29 *ἕπεται* **C**

ουργός, ὁ εἷς μονογενὴς αἰσθητὸς κόσμος. εἰ δὴ ταῦτα ὀρθῶς εἴρηται, τὸ πέρας ἐστὶ τῶν νοερῶν ὁ τῶν ὅλων δημιουργός, ἱδρυμένος μὲν ἐν τῷ νοητῷ, δυνάμεως δὲ πλήρης ὤν, καθ' ἣν παράγει τὰ ὅλα, πάντα δὲ ἐπιστρέφων εἰς ἑαυτόν. καὶ διὰ ταῦτα ὁ Τίμαιος νοῦν τε ἀποκαλεῖ [29 A] καὶ τῶν αἰτίων ἄριστον καὶ πρὸς τὸ νοητὸν παράδειγμά φησιν ὁρᾶν, ἵνα τούτῳ μὲν αὐτὸν χωρίσῃ τῶν πρώτων νοητῶν θεῶν, τῷ δὲ νοῦν λέγειν τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν διαστείλῃ, τῷ δὲ τῶν αἰτίων ἄριστον πάντων ὑπεριδρύσῃ τῶν ἄλλων δημιουργῶν, ὑπερκοσμίων περικοσμίων· αἴτια γὰρ τὰ δημιουργικὰ ἐπονομάζει, ὡς καὶ ἔμπροσθεν ἔλεγε [28 A]· πᾶν τὸ γιγνόμενον ὑπ' αἰτίας γίγνεται· καὶ ἐπήγαγεν· ὅτου μὲν ἂν ὁ δημιουργὸς καὶ τὰ ἑξῆς τούτοις. νοερὸς οὖν ἐστι θεὸς πάντων δημιουργῶν ἐξῃρημένος. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ πρώτιστος ἦν ἐν τοῖς νοεροῖς, ἔμενεν ἂν μόνον ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει [42 E]· τοῦτο γὰρ ἐξαίρετον ἐκείνου. εἰ δὲ ὁ δεύτερος, ζωῆς ἂν ἦν διαφερόντως αἴτιος. νῦν δὲ οὗτος ψυχὴν μὲν γεννῶν ἐνεργεῖ μετὰ τοῦ κρατῆρος, νοῦν δὲ καθ' ἑαυτόν· οὐκ ἄλλος ἄρα ἐστὶν ἢ ὁ τρίτος τῶν C νοερῶν πατέρων· τὸ γὰρ ἐξαίρετον ἔργον αὐτοῦ τὸ νοοποιόν ἐστιν, ἀλλ' οὐ τὸ σωματουργόν· τὸ γὰρ σῶμα οὐ μόνος, ἀλλὰ μετὰ τῆς ἀνάγκης ποιεῖ, δι' αὐτῆς ποιῶν· οὐδὲ τὸ ψυχοποιόν· τὴν γὰρ ψυχὴν μετὰ τοῦ κρατῆρος γεννᾷ· μόνος δὲ τὸν νοῦν καὶ ὑφίστησι καὶ ἐφίστησι τῷ παντί. νοοποιὸς οὖν ὑπάρχων εἰκότως καὶ νοερὰν ἔχει τάξιν. διὸ δὴ καὶ ποιητὴς λέγεται παρὰ Πλάτωνι καὶ πατήρ, καὶ οὔτε πατὴρ μόνον οὔτε ποιητὴς μόνον, οὔτε αὖ πατὴρ καὶ ποιητής· ἔστι γὰρ ἄκρα μὲν ὁ πατὴρ καὶ ὁ ποιητής, ὃ μὲν τὴν ἀκρότητα τῶν νοητῶν κατέχων καὶ πρὸ τῆς βασιλικῆς σειρᾶς, ὃ δὲ τὸ πέρας ταύτης ἔχων τῆς τάξεως, ὃ μὲν τῆς πατρικῆς

CNP

1 κόσμος αἰσθητὸς **N** | cf. Tim. 92 B 2 νοερῶν **CN**: ὅρων **P** 6 καὶ πρὸς — ὁρᾶν traiecit **N**, sub finem addita καί, post ἄριστον (9) 7 τοῦτο **P** 9 s δημιουργὸν **P** 14 δημιουργὸς **C** ἐξῃρημένος δημιουργῶν **P** 18 cf. Tim. 41 D 20 ἔργου **P** 22 ἀλλὰ καὶ **C** ἀνάγκης **CP**: ψυχῆς **N** | cf. Tim. 47 E 48 A 26 ss cf. orac. chald. 35[1] 27 αὖ **NP**: αὐτὰ **C** 30 ἔχων ταύτης τῆς συντάξεως **P**

ὢν θεότητος μονάς, ὃ δὲ τὴν ποιητικὴν ἐν τῷ παντὶ κληρωσάμενος δύναμιν· μεταξὺ δὲ ἀμφοῖν ὅ τε πατὴρ ἅμα καὶ ποιητὴς καὶ ὁ ποιητὴς ἅμα καὶ πατήρ· οὐ γὰρ ταὐτὸν ἑκάτερον, ἀλλ' οὗ μὲν τὸ πατρικόν, οὗ δὲ τὸ ποιητικὸν ἐπικρατεῖ. κρεῖττον δὲ τοῦ ποιητικοῦ τὸ πατρικόν· διόπερ ἐν D *τοῖς μέσοις, εἰ καὶ ἄμφω καθ' ἑκάτερον, ἀλλὰ μᾶλλον μὲν πατὴρ ὁ πρότερος· ἔστι γὰρ πέρας τοῦ* π α τ ρ ι κ ο ῦ β υ θ ο ῦ *καὶ ἡ πηγὴ τῶν νοερῶν· μᾶλλον δὲ ποιητὴς ὁ δεύτερος· ἔστι γὰρ μονὰς τῆς ὅλης δημιουργίας. ὅθεν, οἶμαι, καὶ ἐκεῖνος μὲν καλεῖται* Μ ῆ τ ι ς, *οὗτος δὲ* Μ η τ ι έ τ η ς, *καὶ ὁρᾶται μὲν ἐκεῖνος, ὁρᾷ δὲ οὗτος, καὶ καταπίνεται μὲν ἐκεῖνος, ἐμφορεῖται δὲ οὗτος τῆς ἐκείνου δυνάμεως, καὶ ὅπερ ἐκεῖνος ἐν τοῖς νοητοῖς, τοῦτο οὗτος ἐν τοῖς νοεροῖς ἐστι· πέρας γὰρ ὃ μὲν τῶν νοητῶν, ὃ δὲ τῶν νοερῶν ἐστι θεῶν· καὶ περὶ ἐκείνου μέν φησιν Ὀρφεύς* [frg. 84]·

ταῦτα πατὴρ ποίησε κατὰ σπέος ἠεροειδές,

περὶ τούτου δὲ ὁ Πλάτων [41 A]· ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τε ἔργων, *καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ* [273 B]· τὴν τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρὸς ἀπομνημονεύων διδαχήν, *ὅτι παρ' ἐκείνῳ μὲν τὸ πατρικὸν μᾶλλον, παρὰ δὲ τούτῳ τὸ δημιουργικόν. ἕκαστον δὲ τῶν θείων ἀπὸ τῆς ἰδιότητος ὀνομάζεται, κἂν πάντων ᾖ περιεκτικόν, καὶ ὁ μὲν μόνον ποιητὴς τῶν ἐγκοσμίων αἴτιος, ὁ δὲ ποιητὴς καὶ πατὴρ ὑπερκοσμίων καὶ ἐγκοσμίων, ὁ δὲ πατὴρ καὶ ποιητὴς νοερῶν, ὑπερκοσμίων, ἐγκοσμίων, ὁ δὲ μόνον πατὴρ νοητῶν,* E *νοερῶν, ὑπερκοσμίων, ἐγκοσμίων. ὁ μὲν οὖν Πλάτων τοιοῦτον ὑποστησάμενος δημιουργὸν ἄρρητον αὐτὸν καὶ ἀκατονόμαστον εἴασεν, ὡς ἐν τἀγαθοῦ μοίρᾳ προτεταγμένον*

CNP

1 *τῆς* **CP** *ποιητικῆς* **P** 1 s *κληρωσαμένης* **P** 3 *ὁ πατὴρ* **NP** 7 *ὁ πατὴρ ὁ* **N** | cf. orac. chald. 18 10 *μῆτις* ς: *μήτης* **CNP** | cf. infra 102 E 137 C Orph. frg. 61 *οὗτος* s: *αὐτὸς* **CN**: *καὶ αὐτὸς* **P** | cf. Hom. *A* 175 11 *ὁρᾶται* **C** *καὶ* om **C** | cf. p. 313, 6 s infra 102 E 14 *ἐστι* om **NP** 15 *Ὀρφεύς φησι* **NP** 16 *ταῦτα·* **CP** *ἠεροειδὲς* **C** 20 *ἐκείνου* **N** 21 *θεῶν* **N** 22 *ᾖ* ς: *ἦν* **CNP** 22—26 cf. infra 303 C 24 ss *καὶ ἐγκοσμίων* et bis *ἐγκοσμίων* om **C** 24 *ὁ δὲ* — 25 *ἐγκοσμίων* om **P** 25 *ἐγκοσμίων* ς: *καὶ ἐγκοσμίων* **N** *μόνος* **C** 27 s *ἀκατωνόμαστον* **N** 28 cf. Phil. 54 C

τῶν ὅλων· ἔστι γὰρ ἐν πάσῃ τάξει θεῶν τὸ ἀναλογοῦν τῷ ἑνί. τοιοῦτον γοῦν ἡ ἐν ἑκάστῳ κόσμῳ μονάς. ὁ δέ γε Ὀρφεὺς [frg. 121. 122] *καὶ ὄνομα αὐτῷ προσήνεγκεν, ἅτε ἐκεῖθεν κινούμενος, ᾧ καὶ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἠκολούθησεν ἐν ἄλλοις· ὁ γοῦν παρ' αὐτῷ Ζεύς, ὁ πρὸ τῶν τριῶν Κρονιδῶν, οὗτός ἐστι τῶν ὅλων δημιουργός. μετὰ γοῦν τὴν κατάποσιν τοῦ Φάνητος αἱ ἰδέαι τῶν πάντων ἐν αὐτῷ πεφήνασιν, ὥς φησιν ὁ θεολόγος·*

τοὔνεκα σὺν τῷ πάντα Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη
αἰθέρος εὐρείης ἠδ' οὐρανοῦ ἀγλαὸν ὕψος,
πόντου τ' ἀτρυγέτου γαίης τ' ἐρικυδέος ἕδρη,
Ὠκεανός τε μέγας καὶ νείατα τάρταρα γαίης
καὶ ποταμοὶ καὶ πόντος ἀπείριτος ἄλλα τε πάντα
πάντες τ' ἀθάνατοι μάκαρες θεοὶ ἠδὲ θέαιναι,
ὅσσα τ' ἔην γεγαῶτα καὶ ὕστερον ὁππόσ' ἔμελλεν,
ἐνγένετο, Ζηνὸς δ' ἐνὶ γαστέρι σύρρα πεφύκει.

τῶν δὲ ἰδεῶν πλήρης ὢν διὰ τούτων ἐν ἑαυτῷ τὰ ὅλα F
περιείληφεν, ὡς καὶ τοῦτο ἐνδεικνύμενος ὁ θεολόγος ἐπήγαγε [Orph. frg. 123. cf. 46]·

Ζεὺς πρῶτος γένετο, Ζεὺς ὕστατος ἀργικέραυνος,
Ζεὺς κεφαλή, Ζεὺς μέσσα, Διός τ' ἐκ πάντα τέτυκται.
Ζεὺς πυθμὴν γαίης τε καὶ οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Ζεὺς βασιλεύς, Ζεὺς αὐτὸς ἁπάντων ἀρχιγένεθλος,
ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων,
ἓν δὲ δέμας βασίλειον, ἐν ᾧ τάδε πάντα κυκλεῖται,
πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γαῖα καὶ αἰθήρ, νύξ τε καὶ ἦμαρ.

τὰ τοίνυν ὅλα περιέχων ὁ Ζεὺς καὶ πάντα μοναδικῶς καὶ 96

CNP

2 *τοιοῦτο* **P** 4s *ἐν ἄλλοις ἠκολούθησεν* **NP** | cf. p. 315, 30s 5 *γ' οὖν* **C**: *γὰρ* **NP** *παρ'* om **N** 6 *ἐστιν* ⟨*ὁ*⟩ Kroll 6ss cf. in Parm. 799. 800 12 *τάρταρος* **C** 15 *τὲ ἦν* **CP** *ὁπόσ'* **N** *ἔμελλον* **P** 16 *συρρᾶν* **C** 20ss cf. Arist. de mund. 7. 401[ab] 20 (sic) *ἐγένετο* **C** 21 *μέσα* **P** 25 *γενέτωρ* **N** ut infra 137C 27 *ἓν* **CP**: *ἐν* **N** *δὲ* om **P** 29 *καὶ ὕδωρ* om **P**

νοερῶς κατὰ τούτους τοὺς χρησμοὺς τῆς Νυκτὸς ὑφίστησι πάντα τὰ ἐγκόσμια, θεούς τε καὶ τὰς μοίρας τοῦ παντός. λέγει γοῦν πρὸς αὐτὸν ἡ Νὺξ ἐρωτήσαντα·

πῶς δέ μοι ἕν τε τὰ πάντ' ἔσται καὶ χωρὶς ἕκαστον;
Αἰθέρι πάντα πέριξ ἀφάτῳ λάβε, τῷ δ' ἐνὶ μέσσῳ
οὐρανόν, ἐν δέ τε γαῖαν ἀπείριτον, ἐν δὲ θάλασσαν,
ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται.

καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑποθεμένη δημιουργημάτων ἐπήνεγκεν·

αὐτὰρ ἐπὴν δεσμὸν κρατερὸν ἐπὶ πᾶσι τανύσσῃς

(δεσμὸς δὲ πάντως κρατερὸς καὶ ἀδιάλυτος ὁ ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ· δεσμοῖς γάρ φησι καὶ ὁ Πλάτων [38 E] ἐμψύχοις δεθέντα ζῷα ἐγεννήθη)

σειρὴν χρυσείην ἐξ αἰθέρος ἀρτήσαντα,

σειρᾶς χρυσῆς Ὁμηρικῶς τῶν θείων τάξεων τῶν ἐγκοσμίων κεκλημένης· ἃ δὴ καὶ ὁ Πλάτων ζηλώσας φησὶ [30 B] τὸν δημιουργὸν νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι θέντα δημιουργῆσαι τὸ πᾶν καὶ τοὺς νέους ὑποστῆσαι
B *θεούς, δι' ὧν κεκόσμηται τὰ μέρη τοῦ παντός. εἰ τοίνυν ὁ Ζεύς ἐστιν ὁ τὸ ἓν κράτος ἔχων, ὁ τὸν Φάνητα καταπιών, ἐν ᾧ πρώτως αἱ νοηταὶ τῶν ὅλων αἰτίαι, ὁ πάντα παράγων κατὰ τὰς ὑποθήκας τῆς Νυκτός, ὁ τοῖς θεοῖς τὰς ἐξουσίας παραδιδοὺς τοῖς τε ἄλλοις καὶ τοῖς τρισὶ Κρονίδαις, οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ κόσμου παντὸς εἷς καὶ ὅλος δημιουργός, πέμπτην ἔχων ἐν τοῖς βασιλεῦσι τάξιν, ὡς καὶ τοῦτο*

CNP

1 *τούτους* om **C** 3 cf. p. 207, 2 ss 6 *ἀφάτῳ* om **C** *λαβέτω δ'* **CNP** 7 *ἐν δέ* **P**: *ἠδέ* **C**: *ἐς δέ* **N** altero loco *ἐν δὲ* **CN**: *ἠδὲ* **P** 9 *πείρεα* **N** | hic uersus est Hom. *Σ* 485 9 s *ἐστεφάνωται* **CN**: *ἐστεφάνωτο* ς: **P** (nisi erraui) 13 *ἀτὰρ* **C** | cf. infra 146 E *περὶ πάντα* **MP**: *ἐπὶ πάντα* **Q** *τανύσῃς* **C** 14 *ὁ* om **P** 16 *τὰ ζῷα* **C** *ἐγεννήθην* **C** 17 *ἀρτήσαντα* **CN**: *τανύσαντα* **P** 18 *συρᾶς* **C** | cf. Hom. *Θ* 19 | *θείων* **NP**: *θεῶν* **C** 19 *κεκλημένων* ς 21 *τεθέντα* **C** *δημιουργεῖσθαι* **CP**ς *νέους* **NP**: *μέσους* **C** | cf. Tim. 42 D 22 *εἰ* **NP**: *ὁ* **C** 25 *παραγαγὼν* **N** 27 *ἐστιν* om **P** 28 cf. schol. **C** et infra 291 A

ἀποδέδεικται τῷ ἡμετέρῳ καθηγεμόνι δαιμονίως ἐν ταῖς Ὀρφικαῖς συνουσίαις, καὶ σύστοιχος ὢν Οὐρανῷ καὶ Φάνητι, διὸ καὶ ποιητής ἐστι καὶ πατὴρ καὶ ὁλικῶς ἑκάτερον. ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ ὁ Πλάτων ταύτας ἔχει τὰς ἐννοίας περὶ τοῦ μεγίστου Διός, δεδήλωκεν ἐν Κρατύλῳ [396 B] μὲν ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ζωῆς αὐτὸν αἴτιον καὶ χορηγὸν πᾶσιν ἀποφηνάμενος· δι' ὃν γὰρ τὸ ζῆν ὑπάρχει πᾶσι, τοῦτον αὖ Δία καὶ Ζῆνα παρ' ἡμῶν ἐπωνομάσθαι. ἐν δὲ τῷ Γοργίᾳ [523] συντάττων τε αὐτὸν τοῖς Κρονίδαις καὶ ἐξαιρῶν ἀπ' αὐτῶν, ἵνα καὶ πρὸ τῶν τριῶν ᾖ καὶ μετέχηται ὑπ' αὐτῶν, καὶ τὸν νόμον αὐτῷ συγκαθιδρύων, ὥσπερ καὶ ὁ Ὀρφεύς [frg. 126]· κατὰ γὰρ τὰς ὑποθήκας τῆς Νυκτὸς καὶ παρ' ἐκείνῳ πάρεδρον ποιεῖται τὸν νόμον· ἔτι δὲ C τὴν Δίκην ὅλην ὀπαδὸν αὐτοῦ τιθέμενος ἐν Νόμοις [IV 716 A], ὥσπερ καὶ ὁ θεολόγος. ἐν δὲ τῷ Φιλήβῳ [30 D] βασιλικὴν μὲν ψυχήν, βασιλικὸν δὲ νοῦν κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον ἐν τῷ Διὶ προϋπάρχειν ἀποφαινόμενος· οἷς καὶ νῦν ἀκολούθως νοῦν τε αὐτὸν καὶ ψυχὴν ὑφιστάντα παραδώσει [30 B] καὶ τοὺς εἱμαρμένους νόμους ἐκφαίνοντα [41 E] καὶ πάσας τὰς τάξεις τῶν ἐγκοσμίων θεῶν καὶ ζῷα ὑφιστάντα πάντα μέχρι καὶ τῶν ἐσχάτων, τὰ μὲν παρ' αὐτοῦ μόνου γεννώμενα, τὰ δὲ διὰ μέσων τῶν οὐρανίων θεῶν. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ [273 B] τὸν Δία καλεῖ δημιουργὸν καὶ πατέρα τοῦ παντός, ὥσπερ καὶ ἐν τούτοις αὐτὸς περὶ αὐτοῦ φησιν [41 A]· ὧν ἐγὼ δημιουργὸς πατήρ τ' ἔργων· καὶ τὴν νῦν οὖσαν διακόσμησιν τοῦ κόσμου φησὶν εἶναι τὴν ἐπὶ Διός, καὶ τὸν κόσμον, κἂν καθ' εἱμαρμένην κινῆται, τὴν τοῦ δημιουργοῦ καὶ πατρὸς αὐτὸν ἀπομνημονεύοντα διδαχὴν οὕτω κινεῖσθαι· ζῶν οὖν τὴν ἐπὶ Διὸς ζωήν, δημιουργὸν ἔχει καὶ πατέρα τὸν Δία τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς. εἰ δὲ καὶ δημηγοροῦντα παρα- D

CNP

3 *καὶ* ante *ὁλικῶς* om **N** 10 *ἐξαίρων* ll.: em s 11 *αὐτῷ* ς: *αὐτῶν* **CP**: *αὐτὸ* **N** 12 *ὁ* om **NP** 14 *ὀπαδὸν* **CP**: *ὀπαδὴν* **N** 20 *θεῶν* om **C** 22 *αὐτὸν μόνον* **P** 23 *τῷ* om **NP** 24 *καλεῖν* **C** 25 *αὐτὸς* ll.: an *οὕτω*? Kroll *ἑαυτοῦ* **N** 26 *τε* **NP** 26ss cf. Polit. 272BE 273B 27 *τὴν* om **N** 29 *ἀπομνημονεύσαντα* **P** 31 *καὶ* om **N** *δημιουργοῦντα* **C** 31s *παράγει* **N**

δώσει [41 AE] *τὸν δημιουργὸν ἀτεχνῶς καὶ τοῦτο Δίιόν ἐστι· καὶ γὰρ ἐν Μίνωϊ* [319 C] *διὰ τοῦτο σοφιστὴν αὐτὸν προσηγόρευσεν, ὡς παντοίων λόγων πληροῦντα τοὺς μετ' αὐτὸν θεούς. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ θεῖος ποιητὴς* [Hom. Θ 3 ss] *ἀπ' ἄκρας αὐτὸν τῆς τοῦ Ὀλύμπου κορυφῆς δημηγοροῦντα παραδιδούς·*

κέκλυτέ μευ, πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι·

καὶ τὰς διπλᾶς συστοιχίας τῶν θεῶν ἐπιστρέφοντα πρὸς ἑαυτόν· ὃς καὶ διὰ πάσης ⟨τῆς⟩ ποιήσεως ὕπατον κρειόντων καὶ πατέρα ἀνδρῶν καὶ θεῶν αὐτὸν ἀνυμνεῖ καὶ πᾶσιν εὐφημεῖ τοῖς δημιουργικοῖς ὀνόμασιν.

Ὅτε τοίνυν σύμπασαν τὴν Ἑλληνικὴν θεολογίαν ἀπεφήναμεν τῷ Διὶ τὴν ὅλην δημιουργίαν ἀπονέμουσαν, τί χρὴ περὶ τῆσδε τῆς ῥήσεως τοῦ Πλάτωνος ἐννοεῖν, ἢ ὅτι ποιητὴς αὐτῷ καὶ πατὴρ ἀνυμνεῖται ὁ αὐτὸς θεός, ὁ βασιλεὺς Ζεύς, καὶ οὔτε πατὴρ μόνον οὔτε πατὴρ καὶ ποιητής; ὃ μὲν γὰρ ὁ πατὴρ ἦν μονάς, ὃ δὲ ὁ πατὴρ καὶ ποιητὴς τετράς, ὃ δέ, ὡς οἱ Πυθαγόρειοί φασι, δεκάς, καὶ αὕτη τῶν θείων ἡ τάξις.

ἔστ' ἂν ἵκηται
(προϊὼν ὁ θεῖος ἀριθμός,
μουνάδος ἐκ κευθμῶνος ἀκηράτου)
τετράδα ἐπὶ ζαθέην· ἣ δὴ τέκε μητέρα πάντων,
πανδεχέα, πρέσβειραν, ὅρον περὶ πᾶσι τιθεῖσαν,
E *ἄτροπον, ἀκαμάτην· δεκάδα κλείουσί μιν ἁγνήν.*

μετὰ τὴν πατρικὴν ἄρα μονάδα καὶ τὴν πατρικὴν ἅμα καὶ ποιητικὴν τετράδα προελήλυθεν ἡ δημιουργικὴ δεκάς, ἄτροπος μὲν οὖσα, διότι σύνεστιν αὐτῇ θεότης ἄτρεπτος, ὅρον δὲ τιθεῖσα πᾶσιν, ὡς τάξεως μὲν τοῖς ἀτάκτοις χορηγός,

C N P

5 *τοῦ* om **P** 5 s *δημιουργοῦντα* **C** 6 *παραδοὺς* **C** 7 prius *τε* om **NP** 8 *συστοιχείας* **P** *τῶν θεῶν* **CP**: *τὸν* **N** 9 *τῆς* add Kroll *ὕπαγον κριόνων* **C** 15 *πατὴρ αὐτὸς ἀνυμνεῖται θεὸς* **P** *ὁ αὐτὸς* om **N** 16 *ὁ* (sic) om **N** 17 *ὃ δὲ — ὃ δέ* om **N** post *ποιητὴς* ins **P**: *ὁ ποιητὴς καὶ πατὴρ* 18 post *δεκὰς δὲ* (sic) add **N** quae **P** u. 17 *τῶν θείων* **NP**: *θεῶν* **C** 21 *μονάδος* **NP** 22 *ἤδη τὲ· καὶ* **CN** | cf. Nauck Iambl. uit. Pyth. p. 228 et infra 269 B 24 *ἄτρεπτον* **N** 25 *μενάδα* **C** | cf. orac. chald. 15 26 *παρελήλυθεν* **C** 27 *μένουσα* **C**

κοσμήσεως δὲ τοῖς ἀκόσμοις, καὶ νοῦν μὲν ἐλλάμπουσα ταῖς ψυχαῖς, ἅτε νοῦς οὖσα ὁλικός, ψυχὴν δὲ σώμασιν, ὡς τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἔχουσά τε καὶ περιέχουσα, καὶ τὰ τοῦ ὄντος γένη τά τε μέσα καὶ ἔσχατα γεννῶσα, ὡς τὸ ὂν τὸ δημιουργικὸν ἐν ἑαυτῇ περιειληφυῖα. καὶ μὴν καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Πρωταγόρᾳ [321 D] *γεγραμμένων πάρεστι συλλογίσασθαι τὴν τοῦ δημιουργοῦ τάξιν ἥτις ἐστίν· ὁ γὰρ Ζεὺς καὶ ἐν ἐκείνοις τῆς ὅλης πολιτικῆς αἴτιος λέγεται καὶ τῶν κατ' οὐσίαν ταῖς ψυχαῖς ἐνεσπαρμένων λόγων· τοῦτο δέ ἐστι τὸ τὴν ὅλην δημιουργίαν ἀναδήσασθαι καὶ ταῖς ἀτρέπτοις ἑαυτοῦ δυνάμεσι τὰ πάντα συνέχειν· ὥσπερ γὰρ ὁ θεολόγος περὶ αὐτὸν ἵστησι τὴν Κουρητικὴν τάξιν, οὕτω δὴ καὶ ὁ Πλάτων* [l. c.] *φυλακὰς φοβερὰς εἶναί φησι περὶ αὐτόν, καὶ ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ τῆς τοῦ Ὀλύμπου κορυφῆς αὐτὸν ἱδρύει,* F *οὕτως καὶ οὗτος τὴν ἀκρόπολιν ἀνῆκεν αὐτῷ, ἐν ᾗ διαιωνίως ἱδρυμένος διὰ τῶν μέσων τάξεων κοσμεῖ τὰ πάντα. τίς μὲν οὖν ὁ δημιουργός ἐστι καὶ ὅτι νοῦς θεῖος τῆς ὅλης ποιήσεως αἴτιος, εἰρήσθω διὰ τούτων, καὶ ὅπως ὑπό τε Ὀρφέως καὶ Πλάτωνος ὁ αὐτὸς ἀνυμνεῖται δημιουργὸς Ζεύς, ἀπὸ τούτων ὑπεμνήσθω. πότερον δὲ πηγαῖον ἐροῦμεν εἶναι τοῦτον, ἢ ἀρχικόν, ἤ τινος ἄλλης τάξεως τὸν δημιουργόν, ἄξιον μὴ σιγῇ παρελθεῖν. δοκεῖ μὲν οὖν ὅσα τῷ τρίτῳ τῶν ἀρχικῶν ὁ θεουργὸς ἀνατίθησι, ταῦτα καὶ οὗτος τῷ κόσμῳ* 97 *διδόναι καὶ δημιουργεῖν μὲν τὸν οὐρανόν, κυρτῷ σχήματι περικλάσας, πηγνύναι δὲ πολὺν ὅμιλον ἀστέρων ἀπλανῶν, ζώνας δὲ πλανωμένων ὑφιστάνειν ἑπτά, καὶ γῆν ἐν μέσῳ τιθέναι καὶ ὕδωρ ἐν τοῖς κόλποις τῆς γῆς καὶ ἀέρα ἄνωθεν τούτων. οὐ μὴν ἀλλ' εἴπερ ἀκριβῶς σκοποῖμεν, τὸν μὲν τρί-*

C N P

2 *ὁλικῶς* **P** 4 *γενητά τε μέσα* **N**: **P** (*-νν-*) *τε* om **C** 5 *προειληφυῖα* **NP** 11 cf. Orph. frg. 112 13 *αὐτὴν* **P** 14 *καὶ ὡς* **NP**: *ὡς καὶ* **C** 17 *θεῖος* **CN**: *εἷς* **P** 20 *ὑπομνήσθω* **P** 21 *τῶν δημιουργῶν* **N**: fort. del 22 *οὖν* **NP**: *γὰρ* **C** 22ss cf. Tim. 40 ABC quae secuntur ex Iuliani hyphegeticis sumpta esse dicitur infra 277 D. cf. infra 280 B et orac. chald. 34s 38 24 *δημιουργεῖ* **N** 25 *περικλάσας* **CN**: *περικαλέσας* **P**; cf. Diels Doxogr. 289ᵃ 7 al. 26 *ζωνῶν* **NP** *ἑπτάδα* **NP** 27 *καὶ* ante *ὕδωρ* om **N** *κόσμοις* **P** 28 *τὸν* s: *τὸ* libri

τον τῶν κοσμικῶν ἀρχικῶν εὑρίσκοντες εἰς τὰ κατὰ μέρος διαιροῦντα τὸ πᾶν, τὸν δὲ δεύτερον εἰς τὰ ὅλα, καὶ κινήσεως αἴτιον δημιουργικὸν ὑμνούμενον, τὸν δὲ πρῶτον θελήματι μόνῳ τὰ πάντα κατασκευάσαντα καὶ καθ' ἕνωσιν ὑφιστάντα τὸν ὅλον κόσμον, τοῦτον δὲ τὸν ὑπὸ τοῦ Τιμαίου λεγόμενον δημιουργὸν καὶ τῷ βούλεσθαι τὰ πάντα παράγοντα καὶ τὴν εἰς ὅλα τομὴν παρεχόμενον τῷ παντὶ καὶ τὴν εἰς τὰ μέρη τὰ συμπληροῦντα τὰς ὁλότητας πάσας — οὐ γὰρ μόνον ὅλον ἐξ ὅλων ποιεῖ τὸ πᾶν, ἀλλὰ καὶ ἑκάστης
B *ὁλότητος τὰ πλήθη — διὰ ταῦτα πάντα τῆς τριάδος τῶν ἀρχικῶν πατέρων αὐτὸν ἐπέκεινα λέγειν ἀξιοῦμεν καὶ μίαν πηγαίαν αἰτίαν, καὶ τοῦτον ἐκεῖνον, ⟨ὃν⟩ ἐν τῇ πηγαίᾳ ψυχῇ τὰ λόγια παραδίδωσι τὰ πλήθη τῶν ἰδεῶν ἐκροιζοῦντα καὶ ἐκ νοῦ καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ὑφιστάντα τὸν λόγον καὶ τὰς ἡμετέρας γεννῶντα ψυχὰς καὶ εἰς γένεσιν πέμποντα, περὶ οὗ καὶ ταῦτά φησιν, ἃ καὶ ὁ Τίμαιος· κατέθετο γὰρ*

νοῦν μὲν ψυχῇ, ἐνὶ σώματι δ' ἀργῷ
ἡμέας ἐγκατέθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

τοῦτο δὴ τὸ θαῦμα παρὰ τοῖς Ἕλλησι περὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς δημιουργοῦ τεθρυλημένον. εἰ δὲ ταῦτα ὁμοφώνως λέγεται τῷ τε Τιμαίῳ καὶ τοῖς λογίοις, πηγαῖός ἐστιν οὗτος δημιουργός, φαῖεν ἂν οἱ ἐκ τῆς θεοπαραδότου θεολογίας ὁρμώμενοι, κατὰ τὰς ἰδέας καὶ αὐτὸς δημιουργῶν τὸν ὅλον κόσμον καὶ ὡς ἕνα καὶ ὡς πολὺ καὶ ὡς καθ' ὅλα διῃρημένον καὶ ὡς κατὰ μέρη, καὶ εἷς ὑπό τε Πλάτωνος καὶ Ὀρφέως καὶ τῶν λογίων ποιητὴς καὶ πατὴρ ὑμνεῖται τοῦ παντός, πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, γεννῶν μὲν τὰ πλήθη τῶν θεῶν, ψυχὰς δὲ πέμπων εἰς γενέσεις ἀνδρῶν, ὡς καὶ τοῦτό φησιν

C N P

1 *τῶν μὲν κοσμικῶν* **N** *ἀρχικῶν* del? Kroll *εὑρήσομεν* **N** 2 *τὸ δὲ δ.* **NP** *καὶ* om **N** 3 *δημιουργικῆς* **P**: **N** (ex *-κὸν* corr) 4 *μόνον* **CN** *ἕνωσιν* **NP**: *ἓν* **C** 6 *τῷ* **CP**: *τὸ* **N** *βουλεύεσθαι* **C** 7 *ὅλα* — 8 *εἰς* om **C** 8 alterum *τὰ* om **N** 12 *ὃν* ins s 13 cf. or. chald. 23. 24 | *ἐκριζοῦντα* **N** 16 ss cf. infra 124D or. chald. 47 19 *περὶ* **CN**: *παρὰ* **P** 20 *τεθρυλλημένον* **NP** 23 *καὶ αὐτὸς* om **C** *κόσμον ὅλον* **C** 24 *πολὺν* ci Kroll 25 *τὰ μέρη* **CN** 27 alteram *τε* om **N** post *τε* iterat *θεῶν* **P**

ὁ Τίμαιος· καὶ γὰρ εἰ ἄριστός ἐστι τῶν αἰτίων, ὡς C
αὐτός φησι [29 A], τίς μηχανὴ τάττειν αὐτὸν ἐν ταῖς δευτέραις τάξεσι τῶν δημιουργῶν; τὸ γὰρ ἄριστον ἐν δημιουργοῖς ὑπεροχῆς ἐστι σημαντικὸν ἀκροτάτης ἐν τῇ σειρᾷ τῇ δημιουργικῇ. πάσης δὲ σειρᾶς τὸ ἀκρότατον πηγαῖόν ἐστιν, ὥστε ἀνάγκη πηγαῖον εἶναι τοῦτον τὸν δημιουργόν, ἀλλ' οὐκ ἀρχικόν, τῶν ἀρχῶν δευτέρων οὐσῶν πανταχοῦ τῆς οἰκείας πηγῆς. διὸ καὶ τοὺς ἐγκοσμίους θεοὺς αὐτὸς ἀποτελεῖ δημιουργούς, ὡς πηγή τις ὢν δημιουργική. πολλῶν δὲ ὄντων τῶν πηγαίων δημιουργῶν, ποῖ χοροῦ τοῦτον τάξομεν μείζονος δεῖται ἐπιβλέψεως· τοσοῦτον δ' οὖν ἀπὸ τῶν εἰρημένων δῆλον, ἐν ποίᾳ θεῶν τάξει δεῖ ζητεῖν αὐτόν, ἀφ' ὧν δῆλον λοιπὸν καὶ τίνα τρόπον εὑρεῖν τε ἔργον αὐτὸν καὶ εὑρόντα εἰς ἅπαντας λέγειν, καὶ ὅπως ποιητής ἐστι καὶ πατήρ, καὶ τί τὸ ποιητικόν, καὶ ὡς οὐχ οἷον ἔνιοί φασι, τὸ μὲν τῶν ἀψύχων ποιητικόν, τὸ δὲ τῶν ἐμψύχων πατρικόν· πάντων γὰρ ὁ αὐτός ἐστι ποιητὴς καὶ πατήρ· καὶ γὰρ τῶν ἔργων λέγεται πατήρ, ὡς ἐν τῇ δημηγορίᾳ φησίν [41 A], ἀλλ' ὡς καὶ τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς D
οὐσίας αἴτιος ὢν καὶ τῆς ὑποστάσεως καὶ τῆς προνοίας τῶν ὑποστάντων χορηγός.

Τόδε δ' οὖν πάλιν ἐπισκεπτέον περὶ αὐτοῦ, πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκτηνάμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο, πότερον ὡς πρὸς τὸ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον ἢ πρὸς τὸ γεγονός [28 C 29 A].

Εἰπών, τί τὸ εἶδος τοῦ κοσμικοῦ συστήματος, ὅτι γενητὸν καὶ πῶς γενητόν, ὅτι ὡς αἰσθητόν — χρόνου γὰρ οὐδεμίαν πεποίηται μνείαν, ὅτι μηδὲ ὑφέστηκέ πω χρόνος — καὶ τί τὸ δημιουργικὸν αἴτιον, ὅτι τὸ ποιητικὸν ἅμα καὶ

C N P

7 cf. orac. chald. 35[1] 10 ποῦ **N** 11 δ' οὖν **CN**: γ' οὖν **P** 12 τάξει θεῶν δεῖν αὐτὸν ζητεῖν **P**: τ. θ. αὐτὸν δεῖ ζ. **N** 14 πάντας **P** 15 καὶ ὡς οὐχ — 16 ποιητικόν om **P** 17 πατρικῶν **P** 17s καὶ πατήρ om **C** 18s δημιουργία **C**: im δημηγορία **C**[1] 22 οὖν **CP**: αὖ **N** ς cum *q* b ς Plat. 22ss αὐτοῦ ἕως τοῦ κατὰ **C** 23 τεκτηνάμενος **NP** cum *o* Plat.: τεκταινόμενος *ς Plat. cf. p. 327, 21. 29 229, 20 24 ὡς om **N** ς cum Plat. ll. 27 καὶ **C**: τὸ **NP** ὅτι **C**: τὸ **NP**

πατρικόν — τοῦτο δέ ἐστι νοερὸν ἀμέθεκτον ὁλικόν — ἐπὶ τὸ τρίτον μέτεισι νῦν, τὸ παράδειγμα τοῦ παντὸς ἐπιζητῶν ὁποῖόν ἐστι, πότερον γενητὸν ἢ αἰώνιον· κατεῖδε γάρ, ὅτι πᾶς δημιουργὸς ἢ ἔξωθεν λαμβάνει τὸ παράδειγμα ὧν δημιουργεῖ, ἢ αὐτὸς αὐτὸ τίκτει ἀφ' ἑαυτοῦ· ὥσπερ καὶ τῶν ἐνταῦθα δημιουργῶν οἳ μὲν ἄλλα μιμήσασθαι ἀκριβῶς δύνανται, οἳ δὲ αὐτοὶ δύναμιν ἀναπλαστικὴν ἔχουσι μορφωμάτων θαυμαστῶν ⟨καὶ⟩ ἔργων ἀναγκαίων πρὸς τὰς χρείας, ὡς ὁ πρῶτος ναῦν ποιήσας τὸ παράδειγμα τῆς νεὼς ἐν ἑαυτῷ
E *ἀνέπλασε φανταστικῶς. ἔτι τοίνυν κἀκεῖνο συνεῖδεν, ὅτι πᾶν τὸ τεταγμένως ποιοῦν σκοπὸν ἔχει καὶ μέτρον τοῦ ποιήματος· εἰ γὰρ μή, καὶ ἐν τῷ ποιεῖν πλανήσεται, καὶ ἐὰν εἰς τὸ τέλος ἔλθῃ, οὐκ εἴσεται· πόθεν γάρ, εἰ τοῦτο τέλος ἐστί; μήποτε γὰρ ἐλλείπει τι ἢ πλεονάζει, καὶ δεῖ ἀφελεῖν ἢ προσθεῖναι· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὰ σώματα ἀλόγως ποιεῖ καὶ ἀνοήτως, ὅτι οὐδὲν ἔχει μέτρον οὐδὲ αἰτίαν τοῦ ποιουμένου· δεῖ γὰρ ἄχρι τοσούτου θερμανθῆναι τὸ φάρμακον· ἀλλ' ἐὰν μὴ παρῇ τέχνη καὶ νοῦς ἰατρικὸς ἀφορίζων τὸ μέτρον τῷ πυρὶ τῆς ἐνεργείας, πλέον θάτερον ἀπεργάζεται τὸ πῦρ καὶ φθείρει τὸ ὅλον, ᾧ συντελεῖν ἔμελλε πρὸς τὴν γένεσιν· οὐ γὰρ εἶχε τοῦ γιγνομένου τὸ εἶδος. πᾶν ἄρα τὸ ποιοῦν ἔχειν δεῖ τοῦ ποιουμένου τὸν λόγον, εἰ μέλλοι τεταγμένως ποιήσειν. ταῦτ' οὖν κατιδὼν ὁ Πλάτων ἅμα τῷ ποιητικὴν αἰτίαν ἀπολείπειν ἔθετο καὶ παράδειγμα τοῦ παντός, ὥσπερ καὶ Ἀριστοτέλης τῷ τὸ παράδειγμα ἀνελεῖν συνανεῖλε καὶ τὸ ποιοῦν. θέμενος δ' οὖν ὁ Πλάτων εἶναι παράδειγμα ζητεῖ*
F *διὰ τούτων, ὁποῖον τὸ παράδειγμα, καὶ τοῖς εἰρημένοις ἀνωτέρω διορισμοῖς χρώμενος δι' ἐκείνων τῶν ὑποθέσεων τῶν τριῶν εὑρίσκει τὸ ζητούμενον. καὶ πῶς μὲν αὐτὸς ποιήσεται τὴν εὕρεσιν καὶ δι' οἵας ἀποδείξεως, θεασόμεθα μικρὸν ὕστερον* [p. 328ss]. *ἡμῖν δὲ πρῶτον αὐτὸ τοῦτο δεικτέον, ὅτι*

CNP

9 ὁ om **C** *πρῶτος πρὸς τὰς ναῦς ποιήσας* **N** *ἐν ἑαυτῷ* post *ποιήσας* **NP** 12 *ἂν* **N** 17 *τοσοῦτον* **P** 18 *μὴ* om **P**: *μὲν* **N** *ἰατρικῶς ἀφωρίζων* **C** 22 *ποίησιν* **C** 23 *ποιητικῷ* **P** 24 *ἀπολιπεῖν* ς 25 *τῷ* om **N** 25s cf. p. 294s | *καὶ τὸ ποιοῦν συνανεῖλεν* **N** 26 *δ'* om **P**

κατά τι παράδειγμα γέγονεν ὁ κόσμος, ἔπειτα, τί ποτέ ἐστι τοῦτο καὶ ἐν ποίᾳ τάξει τῶν ὄντων ζητητέον. εἰ μὲν οὖν ἀόριστός ἐστι καὶ ἄσκοπος ἡ δημιουργία τῶν ὅλων, οὐκ ἔστι παραδειγματικὸν αἴτιον τοῦ παντός· εἰ δὲ τοῦτο μὲν οὐδὲ ὑπονοεῖν θέμις, ὁ δὲ δημιουργὸς οἶδεν ἃ ποιεῖ καὶ εἰδὼς 98 *οὕτω προάγει τὴν κοσμοποιίαν, εἰσὶν ⟨αἱ⟩ αἰτίαι τῶν γιγνομένων ἐν αὐτῷ, καὶ ταύτας τὰς αἰτίας ἀναγκαῖον ἤτοι πρώτως ἔχειν αὐτόν, ἢ ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἀρχῶν εἰς αὐτὸν καθήκειν· ὁποτέρως δ' ἂν λέγωμεν, ἔστι πρὸ τοῦ κόσμου τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον. ἔτι δὲ ἐπειδὴ νοῦς ἐστιν ὁ δημιουργός, εἰ μὲν αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, ὁμοιότατον αὐτῷ ποιεῖ· τοῦτο δέ ἐστιν εἰκόνα ἑαυτοῦ ποιεῖν· εἰ δὲ βουλευόμενος ποιεῖ, πάντῃ μὲν καὶ πάντως ἀνάξιον τοῦτο τῆς δημιουργικῆς αἰτίας. εἰ δ' οὖν καὶ τοῦτο παραδέξαιτό τις, ἀλλ' ἐκεῖνό γε ἕπεται, προϋπάρχειν ἐν αὐτῷ τὸ τοῦ δημιουργήματος εἶδος· πᾶς γὰρ ὁ βουλευόμενος προείληφεν ἐν ἑαυτῷ τὸ παράδειγμα περὶ οὗ βουλεύεται. τοῦτο μὲν οὖν καὶ δι' ἄλλων ἀποδείκνυται πολλῶν, ὅτι δεῖ τὸ παράδειγμα τοῦ κόσμου προϋφεστάναι, καὶ μάλιστα τῆς δημιουργικῆς αἰτίας προϋποκειμένης· ἢ γὰρ ἀγνοεῖν ἀναγκαῖον τὸ δημιουργοῦν τὴν* B *τοῦ δημιουργουμένου τάξιν νοερὸν ὂν ἢ γινώσκειν· ἀλλ' εἰ μὲν ἀγνοοίη, πῶς προνοήσει, πῶς δὲ τάξει τὸ πᾶν; εἰ δὲ γινώσκει, πῶς οὐ περιέξει τὸ γιγνόμενον τῇ ἑαυτοῦ νοήσει κατὰ μίαν αἰτίαν;*

Ἐκεῖνο δὲ ἐπὶ τούτῳ θεατέον, τί τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ ποίας τάξεως τῶν ὄντων· ἄλλοι γὰρ ἄλλως ἔθεντο τῶν παλαιοτέρων. ὁ μὲν γὰρ θεῖος Ἰάμβλιχος *αὐτὸ τὸ ὅπερ ὄν, ὃ δὴ νοήσει μετὰ λόγου περιληπτόν ἐστιν, ἀφωρίσατο τὸ παράδειγμα τοῦ παντός, τὸ μὲν ἓν ἐπέκεινα τιθέμενος τοῦ παραδείγματος, τὸ δὲ ὅπερ ὂν αὐτῷ σύνδρομον ἀποφαίνων, ἑκάτερον δὲ νοήσει περιληπτὸν ἀποκαλῶν.*

CNP

2 *οὖν* om **N** 6 *παράγει* **N** 9 *λέγομεν* **C**: *λέγοιμεν* **P** 11 *αὐτὸ τὸ εἶναι* **N** *αὐτῶ ποιεῖ* **C** 12 an *ποιεῖ?* 13 *τοῦτο* **CN**: *ποιεῖ* **P** 14 *παραδέξεταί* **P** 15 *τὸ* **NP**: *τῶ* **C** 16 *βουλόμενος* **P** 20 *τὸν δημιουργὸν* **C** 21 *ἢ* om **N** 22 *πῶς δὲ* **CP**: *πῆ δὲ* **N** 23 fort. *γινώσκοι* 24 *τούτοις* **P** 28 *τὸ μὲν* — 29 *παραδείγματος* om **C** 29 *αὐτῶ* **N**: *αὐτὸ* **C**: **P** (-ο) 30 *ἀποφαῖνον* **P** *περιληπτῶν* **C**: *περιληπτικὸν* **P**

ὁ δέ γε φιλόσοφος Πορφύριος τὴν μὲν ψυχήν, ὥσπερ εἴρηται καὶ πρότερον [p. 307, 1s], δημιουργὸν ὑπέθετο τὴν ἀμέθεκτον, τὸ δὲ παράδειγμα τὸν νοῦν, ἐν ταῖς ὑφειμέναις τάξεσι τὰ ἐν ταῖς πρεσβυτέραις ὁρῶν· ὁ μὲν γὰρ Πλάτων νοῦν δημιουργὸν εἰπὼν τὸ παράδειγμα νοητὸν ἐπωνόμασεν, ὁ δὲ ἐξηγητὴς οὗτος ψυχὴν δημιουργὸν λαβὼν νοῦν τὸ παράδειγμα κέκληκε. τρίτος δὲ ὁ θαυμαστὸς Θεόδωρος τὴν
C δημιουργικὴν τριάδα τριαδικῶς διαιρούμενος καὶ ἐν ἑκάστῃ μονάδι πρῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον ὁρῶν, τὸ ἔσχατον ἐφ' ἑκάστης αὐτοζῷον προσηγόρευσε καὶ οὕτως ἔφατο τὸν νοῦν εἰς τὸ ὅ ἐστι ζῷον ὁρᾶν· εἰς γὰρ τὸ οὐσιῶδες ζῷον αὐτὸν ἀνηρτῆσθαι προσεχῶς. ὥστε καὶ κατὰ τοῦτον ὁ οὐσιώδης δημιουργὸς οὐχὶ πρὸς τὸ αὐτοζῷον ἀποβλέπων δημιουργεῖ, ἢ ⟦οὐ⟧ πολλὰ τὰ παραδειγματικὰ αἴτια, ἢ οὐ πᾶς δημιουργὸς κατά τι παράδειγμα τὴν οἰκείαν προβέβληται ποίησιν, ἵνα μὴ τὸ ποιοῦν εἰς τὰ μεθ' αὐτὸ βλέπον ποιῇ καὶ οὕτως τὸ τῆς μερικῆς ψυχῆς ὑπομένον λανθάνῃ πάθος. ὁ δέ γε ἡμέτερος καθηγεμὼν κατὰ τὴν ἔνθεον ἑαυτοῦ νόησιν καὶ τόδε τῆς προσηκούσης διαίτης ἠξίωσεν· ἐπεὶ γὰρ τῶν παλαιῶν οἱ μὲν αὐτὸν τὸν δημιουργὸν ἐποίησαν ἔχοντα τὰ παραδείγματα τῶν ὅλων, ὡς Πλωτῖνος [enn. 3, 9, 1], οἱ δὲ οὐκ αὐτόν, ἀλλ' ἤτοι πρὸ αὐτοῦ τὸ παράδειγμα, ἢ μετ' αὐτόν, πρὸ αὐτοῦ μὲν ὡς ὁ Πορφύριος, μετ' αὐτὸν δὲ ὡς ὁ Λογγῖνος, ἠρώτα, πότερον ὁ δημιουργὸς εὐθὺς μετὰ τὸ ἕν ἐστιν, ἢ καὶ ἄλλαι τάξεις εἰσὶ νοηταὶ μεταξὺ τοῦ τε δημιουργοῦ καὶ τοῦ ἑνός· εἰ μὲν γὰρ
D μετὰ τὸ ἓν ὁ δημιουργός, ἄτοπον τὸ σύμπαν εἶναι τῶν νοητῶν πλῆθος μετὰ τὸ ἀπλήθυντον· διὰ γὰρ τῶν τῷ ἑνὶ προσεχῶν ἀριθμῶν ἡ πρόοδος ἡ ἐπὶ τὸν ὅλον ἀριθμὸν καὶ τὸ ὅλον πλῆθος. εἰ δὲ καὶ ἄλλαι μεταξὺ τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ

CNP

1s *καὶ πρότερον εἴρηται* **NP** 2 *τὸν* **N** 3 *τὸ* **CN**: *τοῦτο* **P** 4 *προτέραις* **C** 7ss aliquid lucis praebet 130B 10 *ἀφ'* **CN** 11 *τὸν* **NP**: *τὸ* **C** *ὅ ἐστι* **C**: *ἐστι* **NP** alterum *τὸ* om **C** 12 *ἀνηρπάσθαι* **P** 14 prius *οὐ* del Kroll 16 *ἑαυτὸ* **NP** *βλέπων* **NP** 17 *ὑπομένων* **CN** 20 *αὐτὸν* **CN**: *αὐτῶν* **P** 21 *τὰ* om **P** 22 *οὐ κατ' αὐτὸν* **N** 23 *ὁ* om **NP** 24 prius *ὁ* om **NP** 25 *ἢ* **CN**: *εἰ* **P** 28 *τῶν ἐν τῷ ἑνὶ* **C**

δημιουργοῦ τάξεις εἰσί, πότερον ἐν αὐτῷ πρώτῳ τὸ παράδειγμα τοῦ παντὸς ἢ μετ' αὐτὸν ἢ πρὸ αὐτοῦ ζητητέον· εἰ μὲν γὰρ ἐν αὐτῷ πρώτῳ, πᾶν τὸ νοητὸν πλῆθος ἐν αὐτῷ θήσομεν· τὸ γὰρ τῶν νοουμένων κάλλιστον τὸ παράδειγμά ἐστιν· ὥστε πάλιν ἔσται νοητὸς καὶ οὐ νοερός, ὃ μικρῷ πρότερον [p. 310 ss] *ἀπεδείκνυμεν. καίτοι τὸ μὲν παράδειγμα μόνας ἰδέας ἔχει τέτταρας, αὐτὸς δὲ καὶ τὰς ἔτι μερικωτέρας ἐκείνων, ἡλίου, σελήνης, ἑκάστου τῶν ἀιδίων. εἰ δὲ μετ' αὐτόν, ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐστραμμένος ἔσται καὶ τὸ ἀτιμότερον, ὃ μηδενὶ τῶν θείων ὑπάρξαι θέμις· ὥστε πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τὸ παράδειγμά ἐστιν. ἀλλ' εἰ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ, πότερον ὁρᾶται ὑπ' αὐτοῦ ἢ οὐχ ὁρᾶται; τὸ μὲν οὖν μὴ ὁρᾶσθαι λέγειν καὶ τοῦ Πλάτωνός ἐστιν ἀνήκοον καὶ τῆς τῶν πραγμάτων φύσεως· ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν ἡμετέραν ψυχὴν ὁρᾶν ἐκεῖνο καὶ περὶ αὐτοῦ λέγειν, νοῦν δὲ καὶ τὸν ὅλον νοῦν μὴ ὁρᾶν. εἰ δὲ ὁρᾷ τὸ νοητὸν ὁ δημιουργός,* E *πότερον εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος ὁρᾷ, ἢ ἔξω μόνον ἑαυτοῦ; ἀλλ' εἰ μὲν ἔξω μόνον ἑαυτοῦ, εἴδωλα ὁρᾷ τοῦ ὄντος καὶ ἕξει αἴσθησιν ἀντὶ νοήσεως· εἰ δὲ εἰς ἑαυτόν, ἔστι καὶ ἐν αὐτῷ τὸ νοούμενον· ὥστε καὶ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τὸ παράδειγμά ἐστι καὶ ἐν αὐτῷ, νοητῶς μὲν πρὸ αὐτοῦ, νοερῶς δὲ ἐν αὐτῷ. δοκεῖ δὲ καὶ τὰ τοῦ Πλάτωνος ῥήματα ποτὲ μὲν ἕτερον αὐτοῦ ποιεῖν τὸ παράδειγμα, ποτὲ δὲ ταὐτόν· ὅταν μὲν γὰρ λέγῃ* [39 E] *τό· ἧπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον, ὅσαι τε καὶ οἷαι καθορᾷ, τοσαύτας διενοήθη καὶ τόδε τὸ πᾶν σχεῖν, ὡς ἕτερον τοῦ παραδείγματος τὸν δημιουργὸν ἐπὶ τὸ αὐτοζῷον ἀνατείνεσθαί φησι, καὶ αὖ ὅταν φῇ* [30 C]· *τίνι τῶν ζῴων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα ὁ συνιστὰς συνέστησε; τῶν μὲν ἐν μέρους εἴδει πεφυκότων, μηδενὶ καταξιώσωμεν·*

CNP

3 *αὐτῷ τῷ* **C** 4 cf. Tim. 30D 5 *οὐ* om **C** 6 s scil. quattuor corporum 8 *καὶ σελήνης* **P** 13 *ἀνηκόου* ci Kroll: *ἀνηκόων* ς 16 *τὸν* **N** 19 *ἔσται* **N** 20 *ἑαυτῷ* **C** 21 *ἑαυτῷ* **P** *νοητῶς* — 22 *αὐτῷ* om **P** 23 *ταυτὸν* **CN**: *αὐτὸν* **P** 24 *ἧπερ* **C**: *εἴπερ* **P** 25 s *καὶ τοσαύτας* **N** 26 s *τὸν δημιουργὸν τοῦ παραδείγματος* **C** 28 *αὖ* om **P** 29 *τῶν* **CN**: *τὸν* **P** 30 *καταξιώσομεν* **P**

οὗ δέ ἐστι τὰ ἄλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μόρια, τούτῳ πάντων ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τιθῶμεν· καὶ γὰρ ἐν τούτοις διορίζει τὸ συνιστὰν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος. ὅταν γε μὴν πάλιν διαρρήδην λέγῃ [29E] *τὸ·*
F *ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνετο φθόνος· τούτου δὲ ἐκτὸς ὤν, πάντα ὅτι μάλιστα ἠβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια αὐτῷ,* δηλοῦν φαίνεται τὴν τοῦ δημιουργοῦ πρὸς τὸ παράδειγμα ταυτότητα· ὥστε καὶ ὁ Πλάτων ἔστι μὲν ὅπῃ ταὐτόν, ἔστι δὲ καὶ ὅπῃ φησὶν ἕτερον, καὶ τούτοιν ἑκάτερον εἰκότως· νοητῶς μὲν γάρ εἰσιν αἱ ἰδέαι πρὸ τῆς δημιουργίας, τέτταρες ἰδεῶν μονάδες, πρόεισι δὲ καὶ εἰς τὸν δημιουργὸν ἡ εἰδητικὴ τάξις, καὶ ἔστι μία τῶν ἐν αὐτῷ μονάδων ὁ τῶν ἰδεῶν ὅλος
99 ἀριθμός. ταῦτα δὲ καὶ ὁ Ὀρφεὺς [frg. 120] ἐνδεικνύμενος καταπίνεσθαι τὸν νοητὸν θεὸν ἔφατο παρὰ τοῦ δημιουργοῦ τῶν ὅλων· καὶ ὁ μὲν Πλάτων βλέπειν εἰς τὸ παράδειγμα τὸν δημιουργὸν ὑπέθετο, τὴν νόησιν διὰ τῆς ὁράσεως ἐνδεικνύμενος, ὁ δὲ θεολόγος καὶ οἷον ἐπιπηδᾶν αὐτὸν τῷ νοητῷ καὶ καταπίνειν, ὡς ὁ μῦθος ἔφησεν· ἔστι γάρ, εἰ χρὴ διαρρήδην τὰ τοῦ καθηγεμόνος λέγειν, ὁ παρὰ τῷ Ὀρφεῖ Πρωτόγονος θεὸς κατὰ τὸ πέρας τῶν νοητῶν ἱδρυμένος παρὰ τῷ Πλάτωνι τὸ αὐτοζῷον· διὸ καὶ αἰώνιόν ἐστι καὶ τῶν νοουμένων κάλλιστον, καὶ τοῦτ' ἔστιν ἐν νοητοῖς, ὅπερ ὁ Ζεὺς ἐν νοεροῖς· πέρας γὰρ ἑκάτερος τῶνδε τῶν τάξεων, καὶ ὃ μὲν τῶν παραδειγματικῶν αἰτίων τὸ πρώτιστον, ὃ δὲ τῶν δημιουργικῶν τὸ μοναδικώτατον· διὸ καὶ ἑνοῦται πρὸς ἐκεῖνον ὁ Ζεὺς διὰ μέσης τῆς Νυκτὸς καὶ πληρωθεὶς ἐκεῖθεν γίνεται κόσμος νοητὸς ὡς ἐν νοεροῖς.

ὣς τότε Πρωτογόνοιο χανὼν μένος Ἠρικεπαίου

CNP

1 *οὗ* **CN**: *οὐ* **P** 4 *γε μὴν πάλιν* om **P** 6 *ἐγγίγνεται* **N**: *γίνεται* **P** | cf. infra 109C 7 *αὐτῶ* **NP** 10 *ὅπῃ* **NP**: *πῆ* **C** *καὶ τούτοις ἑκάτερον* **P**: *καίτοι τούτων ἕνεκα ῥητέον* **C** 11 *αἱ* om **NP** 13 *ἐν αὐτῶ* **NP**: *ἑαυτῶ* **C** 14 *ὁ* om **NP** 15 *καταπίνεσθαι φησὶ* (omisso *ἔφατο*) **P** 19 *καὶ* om **P** 19s *διαρρήδην εἰ χρὴ* **N** 21 an ⟨*ὁ*⟩ *κατὰ*? Kroll 23 cf. Tim. 30D 25 *κράτιστον* **P** 29ss cf. Lobeck Aglaoph. 519s 29 *προτογόνοιο* **C** sic: *πρωτογόνων* **P**: *πρωτόγονος* **N** *ἠρικαίπαίου* (ε supra αι) **P**: *ἠρισκεπαίου* **C**: *ἠρισκεπαῖος* schol. **C** bis: *ἠρικαπαίου* **N**

τῶν πάντων δέμας εἶχεν ἑῇ ἐνὶ γαστέρι κοίλῃ, B
μῖξε δ' ἑοῖς μελέεσσι θεοῦ δύναμίν τε καὶ ἀλκήν,
τοὔνεκα σὺν τῷ πάντα Διὸς πάλιν ἐντὸς ἐτύχθη.

εἰκότως ἄρα καὶ νῦν ὁ Πλάτων εἰς τὸ παράδειγμα βλέποντά φησι δημιουργεῖν αὐτόν, ἵνα τῷ νοεῖν ἐκεῖνο πάντα γενόμενος τὸν αἰσθητὸν ὑποστήσηται κόσμον· τὸ μὲν γὰρ ἦν νοητῶς πᾶν, αὐτὸς δὲ νοερῶς πᾶν, ὁ δὲ κόσμος αἰσθητῶς πᾶν· διὸ καὶ ὁ θεολόγος φησί·

πάντα τάδε κρύψας αὖθις φάος ἐς πολυγηθὲς
μέλλεν ἀπὸ κραδίης προφέρειν πάλι θέσκελα ῥέζων.

Ὅτι μὲν οὖν πρὸς παράδειγμα γέγονεν ὁ κόσμος, καὶ τί τοῦτ' ἔστι, καὶ πῶς μὲν ὑπὲρ τὸν δημιουργικὸν νοῦν, πῶς δὲ ἐν αὐτῷ, διὰ τούτων καταφανές· ἀποροῦσι δέ τινες, ὅπως ὁ Πλάτων ἠρώτησεν, εἴτε πρὸς τὸ γενητὸν δεδημιούργηται ὁ κόσμος, εἴτε πρὸς τὸ νοητόν· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἄλλο τι γενητόν, ἵνα πρὸς αὐτὸ δημιουργῆται τὸ πᾶν. εἰ μὲν οὖν περὶ Σωκράτους ἢ ἄλλου τῶν μερικῶν τινος ἦν ὁ λόγος, εἶχε χώραν ⟨ἂν⟩ ἡ ἐρώτησις· ἐπειδὴ δὲ περὶ τοῦ παντὸς ἡ ζήτησις, μήποτε ἀδύνατον ᾖ τὸ πρὸς γιγνόμενον ὑπο- C στῆναι τὸ πᾶν· τί γὰρ ἄλλο γιγνόμενόν ἐστιν, ἢ τὸ πᾶν; λύσομεν δὴ τὴν ἀπορίαν ταύτην ἀναμνησθέντες τῶν πολλάκις εἰρημένων, ὅτι καὶ τὴν ψυχὴν γιγνόμενον ὁ Πλάτων καλεῖ, καθόσον τοῦ χρόνου μετείληχεν· ἀπορεῖ δὴ οὖν ὁ λόγος, τί παράδειγμα τοῦ παντός, πότερον ψυχὴ ἢ νοῦς ἢ νοητόν· ταῦτα γάρ ἐστι τὰ μόνως αἰώνια· καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν, εἴτε πρὸς γινόμενον, εἴτε πρὸς αἰώνιον ὁ κόσμος γέγονε. λεγέσθω μὲν οὖν ὥς τισιν ἔδοξε καὶ οὕτως. μήποτε δὲ τελειότερον κατ' ἄλλην ἔφοδον ἀπαντᾶν δυνατὸν πρὸς τὴν ἀπορίαν, ᾧ καὶ δῆλον ἔσται τὸ πρὸ τοῦ κόσμου

C N P

1 *ἑῇ* **C** 2 *μίξε δ' ἑοῖς* **C**: *μίξε δ' οἷς* **N**: *μίξεν δ' οἷς* **P** 3 *πάντα* scripsi ad p. 313, 9: *παρὰ* libri 5 *φησὶν αὐτὸν δημιουργεῖν* **P** *τῶ νοεῖνο* (omisso *ἐκεῖν*) **P** 6 *γὰρ* om **P** 7 *ἦν* **N**: *ἡ* **P**: om **C** 9 *τάδε* **NP**: *δὲ* **C** 10 *παλιθέσκελα* **CP**: *πάλιν θέσκελα* **N** 15 *ἠπόρησεν* **N** 19 *ἐπειδὴ δὲ* **N**: *ἐπειδὴ* **C**: *ἐπεὶ δὲ* **P** 20 an ⟨*ἂν*⟩ *εἴη*? 22 *δὴ* **NP**: *δὲ* **C** 26 *τὸ νοητὸν* **C**

πλημμελὲς ὅπως οὐ δεῖ λέγειν, ὡς Ἀττικὸς καὶ Πλούταρχος ᾠήθησαν, ἀγένητον· εἰ γὰρ μηδὲν ἦν πρὶν οὐρανὸς γένηται γενητόν, γελοῖον ἦν ζητεῖν, εἰ πρὸς ἀεὶ ὂν ἢ γενητὸν ὁ κόσμος γεγένηται. ἀλλὰ μὴν τοῦτο ζητεῖ νῦν. ἦν ἄρα καὶ πρὸ τοῦ κόσμου τι γενητόν. καὶ ἐπειδὴ οὐ τὸ ἀεὶ ὂν οὐδὲ ἡ χώρα, τρία δὲ ἦν καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, ὂν καὶ χώρα καὶ γένεσις δῆλον, ὅτι τοιοῦτον ἦν ἐκεῖνο τὸ θρυλούμενον, D τὸ πλημμελές. γιγνόμενον οὖν οὐ τὸ πᾶν μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον, ὥσπερ εἴπομεν καὶ πρότερον [p. 284, 23]. ἔστιν οὖν ἔχων ὁ κόσμος τοῦτο μὲν τὸ πλημμελὲς ὡς ὕλην, τὸ δὲ νοητὸν ὡς κρεῖττον προϋπάρχον. πότερον ⟨οὖν⟩ ὁμοιοῦται πρὸς τὸ ἐν ἑαυτῷ ὑλικὸν ἢ πρὸς τὸ κατ᾽ οὐσίαν θειότερον; μέσος γὰρ ὢν ἀμφοῖν θατέρῳ τῶν ἄκρων ἐξ ἀνάγκης ὡμοίωται· ὑπόκειται γὰρ ὁ δημιουργὸς κἀκεῖνο παραλαβὼν καὶ τὸ αὐτοζῷον ὁρῶν· ὥστε εἰκότως ζητεῖ, ποτέρῳ τὸ πᾶν ὁμοιοῖ, τῷ ὅπερ ἔλαβεν, ἢ τῷ ὃ καθορᾷ. τούτοις οὖν ἀκόλουθον καὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι καλὸς ὢν πρὸς τὸ νοητὸν ἀπείκασται καὶ οὐ πρὸς τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον· τὸ γὰρ πρὸς τοῦτο εἰκασμένον ⟦τοῦτο⟧ αἰσχρόν. ἤδη δέ τινες τῶν ἐξηγητῶν λέγουσιν οὐ περὶ τοῦ δημιουργοῦ τὸν Πλάτωνα ζητεῖν, πρὸς ποῖον ἐποίησε τῶν παραδειγμάτων, ἀλλὰ περὶ ἡμῶν λέγειν τῶν εἰδότων, ὅτι τὰ παραδείγματα διττά, πρὸς πότερον τὸ πᾶν γεγονέναι φήσομεν. καὶ ἔχει τρόπον τινὰ καὶ τοῦτο λόγον· ἡμᾶς γὰρ εἶναι τοὺς εἰς ἄμφω βλέποντας, ἀλλ᾽ οὐ τὸν δη- E μιουργόν· οὐ γὰρ θέμις αὐτῷ πρὸς τὸ χεῖρον βλέπειν, ἡμεῖς δὲ ὁρῶντες τά τε πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ᾽ αὐτὸν ἑαυτοὺς ἐπανερωτῶμεν, ἐν τίσιν αὐτοῦ τὸ παράδειγμα τιθέναι προσήκει. ἄλλοι δέ φασιν, ὅτι τῆς τελείας ἕνεκα διαιρέσεως προέτεινε καὶ τὸ γενητόν, ἵνα μὴ προαρπάζειν δοκῇ τὸ ζητούμενον, ὅτι ἀίδιον τὸ παράδειγμα τὸ κοσμικόν· ὑποθέμενος

CNP

3 γενητόν (sic) — 4 γεγένηται om **CN** 6s cf. Tim. 52D 7 τοῦτο (scil. γένεσις) ci Kroll θρυλλούμενον **NP** 8 τὸ πλημμελές **CN**: καὶ πλημμελές **P** 9 πλημμελὲς **P** 10 ἔστιν οὖν ἔχων **C**: ἐστιν· ἔχων οὖν **NP** ἔστω ci Kroll 16 ὃ παρέλαβεν ci s 21 ποῖον **NP**: τὸ πότερον **C** 24 γέγονε **N** 26 οὐ **NP**: εἰ **C** αὐτὸν **P** 28 ἐν om **P** 28s καθήκει **P** 30 δοκῇ om **C**

γὰρ τὸ γενητὸν ἔδειξεν ἄτοπόν τι ἑπόμενον. οἳ δὲ λέγουσιν, ὅτι, ἐπεὶ τῶν αἰσθητῶν τὰ μέν ἐστι παρὰ φύσιν, τὰ δὲ κατὰ φύσιν, τούτων δὲ τὰ μὲν εἰκόνας ἔχει τινῶν γενητῶν, τὰ δὲ ἀγενήτων ἐστὶν ὁμοιώματα, βουλόμενος ἀποδεῖξαι τὸν κόσμον πρὸς ἀίδιον γεγονότα παράδειγμα τῶν ἄλλων πεποίηται τὴν ἀναίρεσιν διὰ τοῦ κάλλιστον εἶναι τὸ πᾶν· οὔτε γὰρ παρὰ φύσιν εἶναι τὸ κάλλιστον, οὔτε ἀπὸ γενητῆς οὐσίας παραδειγματικῆς· οὐ γὰρ κάλλιστον τὸ ἐκ ταύτης. διότι δὲ ὅλως καλόν, οὐ παρὰ φύσιν. ἡ μὲν οὖν λύσις τῆς ἀπορίας τοιάδε τίς ἐστιν. Ἄξιον δὲ καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων ἀκρίβειαν τῷ λογισμῷ συνελεῖν· τὸ μὲν γὰρ πάλιν καὶ τὸ ἐπισκεπτέον τὴν τάξιν ἐνδείκνυται τοῦ προβλήματος, ὅτι τοῖς πρὸ αὐτοῦ συνεχές ἐστι καὶ ἐπ' ἐκείνοις τοῖς σκέμ- F μασι τοῦτο πρόεισιν ἑξῆς. τὸ δὲ περὶ αὐτοῦ πάντα τὰ ζητήματα συνάγει πρὸς τὴν μίαν περὶ τοῦ κόσμου θεωρίαν· καὶ γὰρ ὁ περὶ τοῦ δημιουργοῦ λόγος καὶ ὁ περὶ τοῦ παραδείγματος τῆς τοῦ παντὸς ἕνεκα θεωρίας παραλαμβάνεται. τὸ δὲ πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων διίστησιν ὡς ἄκρα καὶ ὡς ἀλλήλων ἕτερα τὸ νοητὸν καὶ τὸ γενητόν, τὸ μὲν ἐν τοῖς πρωτίστοις τῶν ὄντων, τὸ δὲ ἐν τοῖς ἐσχάτοις. τὸ δὲ ὁ τεκτηνάμενος τὴν εἰδοποιίαν δείκνυται τὴν ἀπὸ 100 τοῦ αἰτίου καθήκουσαν καὶ τὴν δημιουργικὴν τέχνην τὴν εἰς τὸν κόσμον προϊοῦσαν· ὥς γάρ φησιν ὁ θεολόγος [frg. 92], οἱ πρῶτοι τεκτονόχειρες τῷ Διὶ τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις ἔδοσαν πάσης τῆς ἐγκοσμίου ποιήσεως·

οἳ Ζηνὶ βροντήν τε πόρον τεῦξάν τε κεραυνόν,
πρῶτοι τεκτονόχειρες, ἰδ' Ἥφαιστον καὶ Ἀθήνην
δαίδαλα πάντ' ἐδίδαξαν, ὅσ' οὐρανὸς ἐντὸς ἐέργει.

τούτοις οὖν καὶ ὁ Πλάτων ἑπόμενος τῷ τεκτηνάμενος καὶ τῷ ἐτεκτήνατο χρήσεται [33A] συνεχῶς ἐπὶ τῆς δημιουργικῆς ποιήσεως. τὸ δὲ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχον τὸ αἰώνιον παράδειγμα τοῦ παντός, ὃ δὴ πρωτιστόν ἐστι τῶν αἰωνίων ἐν τῷ πέρατι τῶν πρωτίστων νοητῶν ἱδρυμένον.

CNP

1 τι **NP**: ἐστιν **C** 2 ἐπὶ **C** 4 γενητῶν **CNP**: em ς 6 τοῦ **CP**: τοῦτο **N** 13 παρ' αὐτοῦ **P** 14 τὸ **CN**: τί **P** περὶ **CN**: πρὸ **P** 21 ἐνδείκνυται **N** 23ss cf. Lobeck Aglaoph. 504 26 ζηνοὶ **P**

τὸ δὲ αὖ γεγονὸς τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον· σύνθετον γάρ ἐστι καὶ τοῦτο καὶ πολυμιγὲς καὶ ἑτεροκίνητον, ἃ δὴ στοιχεῖα τῆς γενητῆς φύσεως. οὐκ ἄρα φασίν· ἐκεῖνο μὲν ἀγένητον καὶ φθαρτόν, ὁ δὲ κόσμος γενητὸς καὶ
B ἄφθαρτος, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο γεγονὸς ὡς ἑτεροκίνητον καὶ συμμιγές· σαφῶς γὰρ καὶ ὁ Πλάτων πρὸ τῆς οὐρανοῦ γενέσεως ἐρεῖ [52 D] τρία ταῦτα εἶναι, χώραν καὶ γένεσιν καὶ τὸ ὄν, δηλαδὴ γένεσιν λέγων τὸ πλημμελές. καὶ τοῦτο οὖν γένεσις, καὶ ὁ κόσμος ἀγένητος κατὰ τὴν χρονικὴν γένεσιν. ταῦτα γοῦν ἐστι τῷ τε Πλάτωνι συμφωνότερα καὶ ταῖς κατὰ φύσιν ἡμῶν καὶ ἀδιαστρόφοις περὶ τοῦ παντὸς ὑπολήψεσιν.

Εἰ μὲν δὴ καλός ἐστιν ὅδε ὁ κόσμος ὅ τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον ὡς πρὸς τὸ ἀίδιον ἔβλεπεν· εἰ δὲ ὃ μηδὲ εἰπεῖν τινι θέμις, πρὸς τὸ γεγονός [29 A].

Πρῶτον τὴν λογικὴν ἔφοδον τοῦ Πλάτωνος κατανοήσωμεν ὅπως ἀποδεικτικῶς προελήλυθεν· ἐκ μὲν τῶν ὑποθέσεων εἶχε διττὰ ταῦτα ἀξιώματα κείμενα· τὸ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γεγονὸς καλόν· τὸ πρὸς γενητὸν γεγονὸς οὐ καλόν· τούτοις δὲ ἀντιστρέφοντά ἐστι· τὸ καλὸν πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γέγονε· τὸ μὴ καλὸν οὐ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα· ἐὰν γὰρ τῷ ἀντικειμένῳ τοῦ ἡγουμένου ἕπηται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἑπομένου, ταῦτά τε ἀντιστρέφει πρὸς ἄλληλα καὶ
C τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὡς δείκνυται διὰ τῆς εἰς ἀδύνατον ἀπαγωγῆς· εἰ γὰρ τὸ καλὸν πρὸς γενητὸν εἴη γεγονός, τὸ πρὸς γενητὸν γεγονὸς οὐ καλὸν διὰ θάτερον τῶν ἀξιωμάτων, ἔσται τὸ καλὸν οὐ καλόν· καὶ αὖ ὅ,τι μὴ καλὸν πρὸς ⟨ἀ⟩γένητον παράδειγμα — γέγονε γὰρ πρὸς αἰώνιον — καλὸν ἔσται τὸ μὴ

CNP

3 δὴ **CN**: δὲ **P** φησὶν s 4 ἄφθαρτον **N** 5 γενὸς **P** sic 7 εἶναι ταῦτα **P** 8 λέγων γένεσιν **P** 10 τε om **P** 12 ss κόσμος ἕως τοῦ· εἰ δὲ **C** 13 δῆλον **N**: om **P**; sed cf. p. 229, 23 14 πρὸς γεγονὸς ς cum A Plat. sed cf. 229, 22 17 μὲν γὰρ **NP** 18 τὸ ἀίδιον **P** 19 τὸ πρὸς γενητὸν — 21 γέγονε om **P** 23 τῷ ἑπομένῳ **C** τε om **C** 24 ὡς om **N** διὰ **NP**: ὡς διὰ **C** 25 τὸ δὲ πρὸς **N** fort. recte 25 s ἀγένητον **C** 27 τὸ **NP**: τὲ **C** οὐ καλόν om **CP** καὶ αὖ **C**: καὶ ἂν **P**: καὶ αὖ εἰ **N** ὅτι **CP**: τὸ **N** 27 s παράδειγμα scil. εἴη γεγονός 28 γεγόνει **NP**

καλόν. διὰ τί οὖν μὴ αὐτόθεν ἐν ταῖς ὑποθέσεσι ταῦτα παρέλαβε τὰ ἀξιώματα· τὸ καλὸν πρὸς ἀίδιον γέγονε· τὸ μὴ καλὸν οὐ πρὸς ἀίδιον· ἀλλ' ἐκεῖνα, οἷς ταῦτα ἀντιστρέφει, καίτοι μέλλων εἰς τὴν ἀπόδειξιν τούτοις χρῆσθαι καὶ οὐκ ἐκείνοις; λεκτέον, ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἀπὸ τῶν αἰτίων ἀρχόμενα ὑποθέσεσίν ἐστιν οἰκειότερα, ταῦτα δὲ ἀπὸ τῶν αἰτιατῶν τοῖς μετὰ τὰς ὑποθέσεις· ὅταν μὲν γὰρ λέγῃ· τὸ πρὸς ἀίδιον γεγονὸς καλόν ἐστιν· ἀπὸ τῆς αἰτίας ἄρχεται, τελευτᾷ δὲ εἰς τὸ αἰτιατόν· ὅταν δὲ ἀνάπαλιν· τὸ καλὸν πρὸς ἀίδιον γέγονε· προηγούμενον ποιεῖ τὸ καλόν, ἑπόμενον δὲ τὴν αἰτίαν. ἵνα οὖν ἀρχαῖς προσήκοντα λαμβάνῃ καὶ αἰτίαις, ἐν ταῖς ὑποθέσεσιν ἐκείνως ἔλαβεν, ἀντέστρεψε δὲ ἐν ταῖς ἀποδείξεσι, τὸ προσῆκον τοῖς δεικνυμένοις ἐκλεγόμενος. τέτταρα δὴ ταῦτα ἀξιώματα θέμενος διορίζεται περὶ τοῦ παντὸς εἰ- D κότως· ἤτοι καλός ἐστιν ὁ κόσμος, ἢ οὐ καλός. ἀλλ' εἰ μὲν καλός, πρὸς τὸ ἀίδιον γέγονεν, εἰ δὲ μὴ καλός, πρὸς τὸ γενητόν. ἀλλὰ μὴν ὅτι καλὸς ὁ κόσμος, ἐκ τῆς αἰσθήσεως δῆλον. πρὸς τὸ ἀίδιον ἄρα γέγονεν. ἐπειδὴ δὲ τῷ κόσμῳ τὸ καλὸν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ἐφήκει διὰ μέσης τῆς δημιουργικῆς αἰτίας, ἐν τῷ ἡγουμένῳ πρὸς τῷ καλὸν εἶναι τὸν κόσμον ἔλαβεν, ὅτι καὶ ὁ δημιουργὸς ἀγαθός· πᾶς γὰρ δημιουργὸς ἀγαθὸς κρατεῖ τῆς οἰκείας ὕλης καὶ τὸ εἶδος ἐπιτίθησιν ὃ βούλεται τοῖς ὑποκειμένοις, καὶ πολλῷ πλέον ὁ ὅλος δημιουργός, ὃς καὶ αὐτὴν ὑφίστησι τὴν ὑποκειμένην φύσιν, ὥς που καὶ ἄλλοι λόγοι φασί, καὶ οὕτως ὑφίστησιν αὐτήν, ὡς ἂν εὐεργὸς εἴη πρὸς τὸ δέξασθαι τὸν ἀπ' αὐτοῦ κόσμον καὶ τὴν ἀπ' αὐτοῦ δημιουργίαν. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο προσέθηκεν ἐν τῷ δευτέρῳ συνημμένῳ, τὸ ἀντικείμενον ἀπεσιώπησεν· ἦν μὲν γὰρ καὶ ἡ περὶ τὸν κόσμον δυσφημία χαλεπή, κάλλιστον ὄντα καὶ θεὸν εὐδαίμονα, χαλεπωτέρα δὲ ἡ περὶ τὸν δημιουργόν. διὸ καὶ τὴν Θέμιν προεστήσατο τοῦ λόγου, τὴν συνάγουσαν ἐπὶ τὸν δημιουργὸν καὶ αὐτοὺς τοὺς E

CNP

6 *ταῖς ὑποθέσεσιν* ς 10 *ἑπομένην* **NP** 11 altero loco *αἰτίας* **NP** 12 *ἐκείνων* **P** 14 *δὴ* **NP**: *δὲ* **C** 20 *πρὸς τὸ καλὸν* **NP** 25 *ὥς που* **CP**: *ὥσπερ* **N** 26 *ὑπ' αυτοῦ* **C** sic 30 cf. Tim. 34 B 31 *θέμην* **C** 31 s cf. infra 121 A

θεοὺς καὶ οὐκ εἴασαν ἀπεσπάσθαι τῆς ἀγαθότητος τοῦ πατρός, ἵνα δὴ καὶ αὐτὸς διὰ τῆς Θέμιδος μηδὲν πλημμελὲς μηδὲ δύσφημον εἰς τὸν δημιουργὸν ἀναπέμψῃ τῶν ὅλων. τούτων δὴ τῶν συνημμένων τοιούτων ὄντων, τῶν ἐκ διαιρετικοῦ τὴν ἀρχὴν λαβόντων, κατίδωμεν, ὁποῖα ἄττα ὁ Πλάτων ἐπήνεγκεν ἑξῆς.

Π α ν τ ὶ δ ὴ σ α φ έ ς, ὅ τ ι π ρ ὸ ς τ ὸ ἀ ΐ δ ι ο ν · ὃ μ ὲ ν γ ὰ ρ κ ά λ λ ι σ τ ο ς τ ῶ ν γ ε γ ο ν ό τ ω ν, ὃ δ ὲ ἄ ρ ι σ τ ο ς τ ῶ ν α ἰ τ ί ω ν. ο ὕ τ ω δ ὴ γ ε γ ε ν η μ έ ν ο ς π ρ ὸ ς τ ὸ λ ό γ ῳ κ α ὶ φ ρ ο ν ή σ ε ι π ε ρ ι λ η π τ ὸ ν κ α ὶ κ α τ ὰ τ α ὐ τ ὰ ἔ χ ο ν δ ε δ η μ ι ο ύ ρ γ η τ α ι [29 A].

Διὰ δὴ τούτων πρῶτον μὲν τὸ συμπέρασμα προὔλαβεν, ὥσπερ εἴωθεν, ἀπὸ νοῦ τὰς ἀρχὰς τῶν ἀποδείξεων ποιούμενος· ἔπειτα τὴν ὑπόμνησιν προσήγαγε τῆς προσλήψεως καὶ ἐπὶ ταύτῃ τὸ λῆγον ἐπήνεγκε· τὸ μὲν γὰρ π α ν τ ὶ δ ὴ σ α φ έ ς, ὅ τ ι π ρ ὸ ς τ ὸ ἀ ΐ δ ι ο ν, συμπέρασμά ἐστι, τὸ δὲ ὃ μ ὲ ν γ ὰ ρ κ ά λ λ ι σ τ ο ς τ ῶ ν γ ε γ ο ν ό τ ω ν, ὃ δ ὲ ἄ ρ ι σ τ ο ς τ ῶ ν α ἰ τ ί ω ν, ἀπόδοσις τῆς προσλήψεως, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ αἰτιώδης σύνδεσμος· τὸ δὲ λοιπὸν ἡ ἐπιφορὰ τοῦ λόγου παντός.
F *ἡ μὲν οὖν λογικὴ διάταξις τοιαύτη. πάλιν δὲ ἐπὶ τὴν τῶν πραγμάτων θεωρίαν μεταβάντες κατίδωμεν πρῶτον, δι᾽ ἥντινα αἰτίαν τό τε κ α λ ὸ ν εἰς τὸ κ ά λ λ ι σ τ ο ν μετέλαβε καὶ τὸ ἀ γ α θ ὸ ν εἰς τὸ ἄ ρ ι σ τ ο ν · ἔπειτα πῶς ταῦτα ἀληθῆ καὶ ποίαν ἔχει πρὸς ἄλληλα τάξιν. ὅτι μὲν οὖν τὸ καλὸν δημιούργημα πρὸς ἀίδιον παράδειγμα δεδημιούργηται, πρόδηλον, καὶ εἴ ρ η τ α ι π ρ ό τ ε ρ ο ν · πόθεν γὰρ αὐτῷ τὸ καλὸν ἢ ἐκ τῆς ἐκείνου μιμήσεως; εἰ δὲ τοῦτο τὸ κάλλιστον, οὐ πρὸς*
101 *τὸ ἀίδιον ἁπλῶς, ἀλλ᾽ εἰ χρὴ φάναι πρὸς τὸ τῶν ἀιδίων ἀιδιώτατον ὡμοίωται· πᾶσα γὰρ εἰκὼν ἐναργέστερον μετέχουσα τοῦ εἴδους καθαρωτέρου παραδείγματός ἐστιν εἰκών· καὶ ὥσπερ τῶν ἀπὸ τῆς τελεστικῆς ἀγαλμάτων τὰ μὲν ἀμυδροτέρας τυχόντα τῆς τοῦ θείου παρουσίας δευτέρων*

C N P

5 *ἄττα* **C** 7 ss *ἀίδιον ἕως τοῦ· καὶ κατὰ ταυτὰ* **C** 9 *τὸ λόγῳ* ς: *τῶ λόγω* (ὁ superscr.) **N**: *τῶ λόγω* **P** cum (ΘSYr pr. Υ) Plat. 10 *καὶ* om A Plat. *ἔχων* **C** 14 *τὴν* om **N** *προλήψεως* **C** 21 *τῶν* om **C** 29 ss cf. in Parm. 847, 25 ss 29 *ἐνεργέστερον* **P**

ἀπολαύει καὶ τρίτων τοῦ θείου δυνάμεων, τὰ δὲ ἐναργεστέρας καὶ αὐτῶν τῶν πρωτίστων αὐτοῦ καὶ [[*τῶν*]] *ἀκροτάτων μετέχει ποιήσεων, τὸν αὐτὸν δήπου τρόπον καὶ ὁ τοῦ κόσμου τελεσιουργὸς θεὸς κάλλιστον αὐτὸν ἀπέφηνεν ὡς εἰκόνα τοῦ πρωτίστου τῶν αἰωνίων· ἐκεῖθεν γὰρ τὸ κάλλιστον, καὶ τὸ κάλλιστον εἰς τὴν πρὸς ἐκεῖνο διὰ τῆς ἑαυτοῦ καλλονῆς ὁμοίωσιν ἀνατείνεται. πάλιν τοίνυν εἰ τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ἀγαθόν ἐστι, πρὸς τὸ ἀίδιον ἀπέβλεπεν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸ γενητόν, ἵνα μὴ πρὸς τὸ χεῖρον ἀποβλέπον, ὃ μὴ θέμις εἰπεῖν, ἀποπίπτῃ τῆς ἀγαθότητος· εἰ δὲ μὴ μόνον ἀγαθόν ἐστιν αἴτιον, ἀλλὰ καὶ ἄριστον ἐν τοῖς αἰτίοις, πρὸς τὸ ἀιδιώτατον ἔβλεπεν· ὅσῳ γὰρ τὸ ὁρῶν θειότερον, τοσοῦτον* B *τὸ ὁρώμενον ὑψηλότερον· κἂν γὰρ τὸ αὐτὸ θεωρῆται ὑπό τε κρείττονός τινος καὶ χείρονος, ἀλλὰ μᾶλλον μὲν ὑπὸ τοῦ κρείττονος καὶ ἐναργέστερον, ἧττον δὲ ὑπὸ τοῦ χείρονος. ταῦτ' οὖν ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος καὶ διὰ τούτων ἐκεῖνο λεληθότως παραμυθούμενος, ὅτι τὸ παράδειγμα τοῦ παντὸς οὐ τῶν πολλῶν ἐστιν ἀιδίων, ἀλλὰ τὸ πάντων ἀιδιώτατον καὶ τὸ πρώτως αἰώνιον, κάλλιστον μὲν τὸν κόσμον, ἄριστον δὲ τὸν δημιουργὸν προσείρηκε· τό τε γὰρ κάλλιστον πρὸς τὸ θειότατον παράδειγμα γέγονε, καὶ τὸ ἄριστον πρὸς τὸ ὑπέρτατον ἀποβλέπειν ἀναγκαῖον· εἰ γὰρ μὴ τὸ κάλλιστον ἐκ τοῦ πρωτίστου παραδείγματος ᾖ, οὐδενὸς ἔσται παράδειγμα ἐκεῖνο, ἢ χείρονός τινος. θέμις δὲ οὐκ ἔστι τοῖς ὑπερτέροις τὰ χείρω τῶν δευτέρων ποιεῖν. καὶ εἰ μὴ τὸ ἄριστον ἀποβλέψειε πρὸς τὸ πρώτιστον, ἢ οὐδὲ⟨ν⟩ ἀποβλέπον εἰς ἐκεῖνο ποιεῖ — καὶ πῶς ἐκεῖνο τὴν παραδείγματος ἕξει χώραν; — ἢ τὸ μὴ ἄριστον αὐτὸ νοήσει — καὶ πῶς τὸ τῷ χείρονι νοητὸν τῷ κρείττονι δι' ὑπεροχὴν ἄληπτόν ἐστιν; — ἀνάγκη ἄρα τὸ κάλλιστον πρὸς τὸ θειότατον γεγονέναι καὶ τὸ ἄριστον* C

CNP

1 *ἀπολαύῃ* **N** 2 *τῶν* del Kroll 5 *ἐκεῖθεν· τί γὰρ* **NP** 9 *ἀποβλέπων* **NP** 10 *εἰ δὲ* **C**: *εἰ* **N**: *εἰς* **P** *μὴ* **C**: *τοῦτο μὴ* **P**: *τοῦτο τὸ μὴ* **N** *ἀγαθῶν* **N** 11 *ἐστιν* om **NP** 12 *τοσούτῳ* **P** 14 *χείρονός τινος καὶ κρείττονος* **N** *ἀλλὰ* — 15 *κρείττονος* om **N** 16 *διὰ* om **P** 22 *πρώτιστον* **N** 23 *εἴη* ς altero loco *παραδείγματος* **P** 25 s *ἀποβλέψει* **NP** 26 *ἀποβλέπων* **NP** 28 *αὐτὸ* **CN**: *αὐτῷ* **P**

πρὸς τὸ ἀιδιώτατον βλέπειν, ἔτι δὲ τὸ κάλλιστον ὑπὸ τοῦ ἀρίστου δημιουργεῖσθαι· τίνος γὰρ αἴτιόν ἐστι τὸ ἄριστον, ἢ τοῦ καλλίστου τῶν γενομένων; εἰ γὰρ μὴ τοῦ καλλίστου, τῶν χειρόνων τινός. εἰ οὖν τὸ ἄριστον χείρονος αἴτιον, καὶ τὸ μὴ ἄριστον τοῦ καλλίστου πάντως αἴτιον, καὶ οὕτως ἄρδην ἀνατρέπεται τῶν πραγμάτων ἡ τάξις. ταῦτα μὲν οὖν τὰ τρία γεωμετρικαῖς ἀνάγκαις φασὶν ἀποδεδειγμένα κείσθω, καὶ διὰ τούτων ὅπως ὁ Πλάτων τὰ ὀνόματα μετείληφεν, ἡμῖν ὑπεμνήσθω. προστίθησι δὲ ὁ Πορφύριος, ὅτι οὔτε, εἰ ἄριστος ὁ δημιουργός, ἕπεται τὸ βλέπειν αὐτὸν πρὸς τὸ ἀίδιον, εἰ μὴ καλὰ δημιουργοῖ, οὔτε, εἰ καλὰ δημιουργοίη ⟦*τις*⟧, *τὸ βλέπειν πρὸς τὸ ἀίδιον, εἰ μὴ ὡς ἄριστος δημιουργὸς τὰ καλὰ ποιεῖ, ἀλλὰ κατὰ τύχην — διὸ συνέπλεξεν ἀμφότερα ὁ Πλάτων — καὶ ὅτι εἰ δαίμονες οἱ δημιουργοὶ τῶν θνητῶν, καὶ εἰ μὴ ἁπλῶς ἄριστοί εἰσιν, οὐδὲν κωλύονται οἱ τεχνῖται καὶ ὑποστάται τῶν θνητῶν ἄριστοι εἶναι καὶ διὰ τοῦτο καλῶν εἰκόνων δημιουργοί. ταῦτα μὲν οὖν ὁ*
D *ἐκείνου λόγος. ὅτι δὲ ὅ τε κόσμος ὀρθῶς εἴρηται κάλλιστος καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν αἰτίων ἄριστος, ῥάδιον καταμαθεῖν. πρῶτον μὲν καὶ τὸ φαινόμενον τοῦ οὐρανοῦ κάλλος καὶ ἡ τάξις τῶν περιόδων καὶ τὰ μέτρα τῶν ὡρῶν καὶ ἡ ἁρμονία τῶν στοιχείων καὶ ἡ διὰ πάντων διήκουσα ἀναλογία δείκνυσι τοῖς μὴ παντάπασιν ἐσκοτωμένοις, ὅτι κάλλιστον τὸ πᾶν. ἔπειτα ἡ τῶν ἀφανῶν ἐν αὐτῷ δυνάμεων τάξις, καθ' ἣν συνέχονται αἱ τοῦ κόσμου μοῖραι, καὶ ἡ τῆς νοερᾶς οὐσίας δόσις πῶς οὐ κάλλιστον αὐτὸν ἀποφαίνει τῶν γενητῶν; ἔστι γὰρ ψυχῶν ἐν αὐτῷ ἐναρμόνιος χορεία, νοῦ μετουσία, ζωῆς θείας χορηγία, θεότης ἄρρητος, ἑνάδων ἀριθμός, ἐξ ὧν ὅλος γίνεται τοῦ κάλλους διακορής. ὅπου δὲ καὶ ἡ πρὸς τὸ πᾶν ὁμοιουμένη ψυχὴ γιγνομένη κοσμία θαυμαστὸν ἐν ἑαυτῇ*

CNP

3 *ἢ οὐ τοῦ* **N** 7 *φησὶν* b | cf. rep. V 458D 9 *ἡμῖν* om **C** *ὑπομνήσθω* **N** *οὔτε* om **N** 10 *αὐτὸν* **CN**: *αὐτοῦ* **P** 11 s *εἰ μὴ καλὰ δημιουργοῖ· οὔτε τὸ βλέπειν* om cett **C** 11 *δημιουργεῖ οὔτε* **P** 12 *τις* del Kroll 14 *ὅτι εἰδήμονες* **C** 18 *τε* om **C** 21 *ὀρῶν* **C** 22 *ἡ* om **C** 27 *ἐν αὐτῷ ψυχῶν* **NP** *χορία* **C** 28 *χορηγεία* **P** *ὅλος* **NP**: *ὁ λόγος* **C** 30 *αὐτῇ* **C**

κάλλος ἐπιδείκνυσι, πῶς οὐχὶ πολλῷ μειζόνως τὸ πᾶν ἔχει τὸ κάλλος; διὰ δὴ ταῦτα καὶ οἱ θεολόγοι τῷ Ἡφαίστῳ τὴν Ἀφροδίτην συζεύξαντες οὕτως αὐτὸν χαλκεύειν εἰρήκασι τὸ πᾶν, καὶ αὖ ἐξ Ἡφαίστου καὶ Ἀγλαΐας Εὔκλειαν καὶ Εὐθένειαν ἀπογεννῶσι καὶ Εὐφήμην καὶ Φιλοφροσύνην, αἳ καὶ E *αὐταὶ τὸ σωματοειδὲς τῷ κάλλει διαπρέπον ἀποτελοῦσι. τοῦτο μὲν οὖν οὐδὲ οἱ τῷ δημιουργῷ λοιδορησάμενοι τετολμήκασιν εἰπεῖν, ὡς οὐ κάλλιστος ὁ κόσμος, ἀλλὰ τοὐναντίον διὰ τῆς τοῦδε καλλονῆς δελεάζεσθαί φασι τὰς ψυχάς. ὅτι δὲ καὶ ὁ δημιουργὸς τῶν αἰτίων ἄριστος, πῶς ἂν δείξαιμεν; ἔνιοι μὲν γὰρ ὑπήκουσαν τούτῳ τὸ τῶν γεγονότων, ἵνα δὴ μὴ ἁπλῶς ἄριστος τῶν αἰτίων ᾖ· τοῦτο γὰρ εἶναι ψεῦδος· ἀλλὰ τῶν αἰτίων τῶν γεγονότων· τὰ γὰρ ὑπὲρ αὐτὸν οὐκ ἔστιν αἴτια τῶν γεγονότων. ἐγὼ δ' αἰσχυναίμην ἂν ἐμαυτόν, εἰ τοιαύτης δεοίμην μηχανῆς, ἐπιλαθόμενος τῶν μικρῷ πρόσθεν εἰρημένων* [p. 316 ss], *ἐν οἷς ἡμῖν ἐπεδείκνυτο πάσης τῆς δημιουργικῆς τάξεως πηγὴ καὶ μονὰς ὢν ὁ νυνὶ παραδεδομένος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος δημιουργός. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τῶν αἰτίων ἄριστός ἐστι, διότι τὴν πρωτίστην τάξιν ἔλαχεν ἐν τοῖς δημιουργοῖς τοῦ παντός, κἀνταῦθα τοῦ Πλάτωνος ἄντικρυς τὸν Ὅμηρον ζηλοῦντος, ὃς δὴ πατέρα τῶν ὅλων αὐτὸν ἀποκαλεῖ καὶ ὕπατον κρειόντων, καὶ ταῦτα τῶν* F *πρὸ αὐτοῦ μεμνημένος θεῶν μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Νυκτός. ἀλλ' οὖν διότι τῶν δημιουργικῶν πρεσβύτατος, ἐκείνῳ μὲν ὕπατος κρειόντων, τούτῳ δὲ τῶν αἰτίων ἄριστος ὕμνηται. ἔνιοι δὲ τὸν μὲν δημιουργὸν αἰτιᾶσθαι οὐδαμῶς τολμῶσι, τὸ δὲ πᾶν τοῦτο αἰτιῶνται καὶ παραφέρουσι τὰ τῶν παλαιῶν ἄντρον καλούντων τὸν κόσμον καὶ φρουρὰν καὶ σπή-*

C N P

3 cf. Orph. frg. 140 Lobeck Aglaoph. 542 s 6 *αὐταὶ* **C**: *αὐτὸ* **NP** *τὸ κάλλει* **N** 6 ss scil. gnostici (Plotin. enn. 2, 9, 5 ss) 9 *φησὶ* **P** 11 *τούτῳ* **CN**: *τούτων* **P** *γεννητῶν* **P** *ἵνα δὴ* — 13 *γεγονότων* om **N** 12 *ᾖ* — 13 *αἰτίων* om **C** 13 *αὐτῶν* **C**: *αὑτῶν* **P** 14 *αἰσχυνοίμην* **N**: *αἰσχυνόμην* **P** 15 *τοιᾶσδε* **P** 18 *γὰρ* **C**: *γοῦν* **NP** 19 *διότι τῶν αἰτίων τὴν* **P** 20 *δημιουργικοῖς* **N** 21 s cf. p. 316, 15. 9 23 *αὐτοῦ* **P** | cf. Hom. Ξ 259 24 *τῶν δημιουργικῶν* om **P**: rectius *τῶν δημιουργῶν* 27 ss cf. Pherecyd. frg. 6 Diels 28 *τὸν κόσμον καὶ φρουρὰν* om **N**

λαιον. ἄλλοι δὲ καὶ τὸν δημιουργὸν ἐν τῷ κοσμουργεῖν παίζειν εἰρήκασιν, καθάπερ Ἡράκλειτος [frg. 52 D.]. *πρὸς δὲ ταῦτα ῥάδιον ἀπαντᾶν. ὅ τε γὰρ κόσμος, εἰ κάλλιστός*
102 *ἐστι καὶ εὐδαίμων θεός, ὥς φησι Πλάτων* [34 B], *ἀλλὰ πρός γε τὸ νοητὸν καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ἄντρον εἰκότως ὀνομάζεται καὶ σπήλαιον, καὶ μάλιστα * * * ταῖς μερικαῖς ψυχαῖς ταῖς εἰς τὰ σώματα καὶ τὴν ὕλην ῥεπούσαις. ὁ δὲ δημιουργὸς εἰ καὶ ἄριστος τῶν αἰτίων, ἀλλὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περὶ τὰ νέα δημιουργήματα πρόνοιαν παιδιὰν ἄν τις καλέσειεν ὡς πρὸς τὰς ἐξῃρημένας τῶν αἰσθητῶν ἐνεργείας. διὰ ταῦτα μὲν οὖν ὁ δημιουργὸς τοιαύτης ἔτυχεν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος ἐν τοῖς παροῦσιν εὐφημίας. κατανοητέον δὲ καὶ τὴν τοῦ καλλίστου πρὸς τὸ ἄριστον σύνταξιν ὅπως ἤρτηται τῶν πρωτίστων ἀρχῶν· ὡς γὰρ ἐν ἐκείναις τὸ κάλλος ἐξῆπται τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἡ καλλοποιὸς αἰτία τῆς πηγῆς τῶν ἀγαθῶν πάντων, οὕτω δὴ καὶ ἐν τούτοις ὁ μὲν κόσμος εἴρηται κάλλιστος, ὁ δὲ δημιουργὸς ἄριστος, καὶ ἐξήρτηται τοῦ ἀρίστου τὸ κάλλιστον. ἔτι δέ, ὅπως μιμεῖται τὴν δημιουργίαν αὐτὴν ὁ περὶ αὐτῆς λόγος· ὡς γὰρ αὐτὸς ὁ κόσμος ἀπὸ τοῦ πλημ-*
B *μελοῦς ἄγεται πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὴν πρὸς τὸ νοητὸν ὁμοίωσιν ὑπὸ τῆς δημιουργίας, οὕτως δὴ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρότερον μὲν τοῖς ἀπεμφαίνουσιν ἐχρῆτο τῶν ὀνομάτων, γιγνόμενον αὐτὸν καὶ ἀπολλύμενον καλῶν, νῦν δὲ αὖ τοῖς σεμνοτάτοις, κάλλιστον μὲν τῶν γεγονότων, πατρὸς δὲ ἔγγονον ἀρίστου, παραδείγματος δὲ ἄγαλμα θειοτάτου προσαγορεύων αὐτόν· μικρὸν δὲ ὕστερον* [29 E] *καὶ τοῖς ἁγιωτάτοις αὐτὸν ὑμνήσει τῶν ὀνομάτων.*

Τούτων δὲ ὑπαρχόντων αὖ πᾶσα ἀνάγκη τόνδε τὸν κόσμον εἰκόνα τινὸς εἶναι [29 B].

Δόξειε μὲν ἂν τοῖς ἁπλουστέροις τοῦτο τῷ προειρημένῳ ταὐτὸν εἶναι· τί γὰρ διαφέρει, φαίη ἄν τις μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εἰπεῖν, ὅτι πρὸς παράδειγμα δεδημιούργηται ὁ κόσμος καὶ ὅτι εἰκών τινός ἐστιν; ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ

C N P

1 *κόσμωγουργεῖν* **C** sic 4 *θεός* om **C** 6 possis ⟨*προσήκει ταῦτα τὰ ὀνόματα*⟩ 9 cf. p. 127, 14 s infra 147 D E in remp. I 127, 6 26 *μικρῷ* **P** 28 *αὖ καὶ* Pl. ll. praeter A𝔡𝔖F𝔬 (*Σq*)

τούτων ἑκάτερον τοῦ λοιποῦ κεχωρισμένον· ἐπειδὴ γὰρ δυνατὸν τὸν μὲν δημιουργὸν πρὸς παράδειγμα ποιεῖν, τὸ δὲ δημιουργούμενον μὴ γίνεσθαι τοῦ παραδείγματος εἰκόνα τῷ μὴ κρατεῖσθαι παρὰ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας, ἵνα μὴ καὶ τοῦτο ἐπὶ τοῦ κόσμου οἰηθῇς, ὅτι μὲν ὁ δημιουργὸς πρὸς παράδειγμα ἔβλεπε καὶ ὅτι ἄριστος ὢν πρὸς τὸ θειότατον C *ἐδείκνυεν ἐξ ὧν ἔλεγε πρὸς τὸ νοητὸν δεδημιουργῆσθαι τὸ πᾶν· ὅτι δὲ καὶ τοῦτο κεκράτηται τῷ εἴδει καὶ ὄντως μεμίμηται τὸ παράδειγμα, δεδήλωκεν ἐκ τῆσδε τῆς ῥήσεως· εἰ γὰρ εἰκών ἐστιν ὁ κόσμος, ὡμοίωται πρὸς τὸ πᾶν τὸ νοητόν· τὸ γὰρ μὴ ἀνόμοιον, ἀλλ' ὅμοιον καὶ ἐοικὸς εἰκών ἐστιν. ἔχεις οὖν εἰκόνων μὲν καλλίστην τὸ πᾶν τὸ αἰσθητόν, αἰτίων δὲ ἄριστον τὸ πᾶν τὸ νοερόν, παραδειγμάτων δὲ θειότατον τὸ νοητόν, καὶ πανταχοῦ μὲν ἕκαστον, ἐπεὶ καὶ τὸ αἰσθητὸν νοῦ μετέχει καὶ τοῦ ὄντος, καὶ τὸ νοερὸν ἑνοειδῶς μὲν τὰ αἰσθητά, δευτέρως δὲ ἔχει τὰ νοητά, καὶ τὸ νοητὸν ἀρχηγικῶς καὶ ἡνωμένως τά τε νοερὰ καὶ τὰ αἰσθητὰ προείληφεν. ἀλλ' οἰκείως ἐν ἑκάστῃ τάξει τὸ πᾶν. καὶ τὸ μὲν αἰσθητὸν ὡς δημιούργημα πρόκειται, τὸ δὲ αἴτιον τὸ μὲν ὡς δημιουργικόν, τὸ δὲ ὡς παραδειγματικόν. καίτοι καὶ ἐν τῷ δημιουργικῷ τὸ παραδειγματικόν ἐστιν· εἰς γὰρ ἑαυτὸ βλέπον ποιεῖ· πᾶς γὰρ νοῦς ἑαυτὸν ὁρᾷ καὶ ὁ αὐτός ἐστι πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ νοητόν. καὶ αὖ ἐν τῷ παραδειγματικῷ τὸ δημιουργικόν· καὶ γὰρ ἐκεῖνο ποιεῖ τὸ γιγνόμενον·* D *οὐ γὰρ ὥσπερ ὁ κοροπλαθικὸς τύπος παράδειγμά ἐστιν, οὐδὲ ὡς ἡ Σωκράτους εἰκὼν εἰκόνος ἄλλης, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον ὅμοια ἑαυτῷ ποιεῖ τὰ δεύτερα. διαφέρει δὲ ὅμως δημιουργεῖν παραδειγματικῶς καὶ παράδειγμα εἶναι δημιουργικῶς· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἐνεργεῖν οὐσιωδῶς, τὸ δὲ οὐσιοῦν ἐνεργητικῶς, καὶ τὸ μὲν νοεῖν νοητῶς, τὸ δὲ νοητὸν εἶναι νοερῶς· ἴδιον γὰρ παραδείγματος*

CNP

1 *τοῦτον* **C** 5 *καὶ τοῦτο* **C**: *τοῦτο καὶ* **NP** 9 *μέμνηται* **P** 12 *εἰκόν* **C** alterum *τὸ* om **N** 13 *αἴτιον* **CP** 14 *δὲ* om **N** nolui ⟨*τὸ πᾶν*⟩ *τὸ* 17 *τὰ* (sic) om **N** 19 *πρόσκειται* **CP** 20 *αἴτιον* **CP**: *αἰώνιον* **N** 22 *βλέπων* **CP** 23 cf. Arist. metaph. λ 7. 1072ᵇ 20 | *αὐτῶ* **N** 25 *κοσμοπλαθικὸς* **C**; cf. infra 120 A Theaet. 147 AB 27 s *τὰ δὲ δεύτερα* **C**

μὲν τὸ τῷ εἶναι ποιεῖν, δημιουργοῦ δὲ τὸ τῷ ἐνεργεῖν· οὐ γὰρ ταὐτὸν τὸ τῷ εἶναι ποιεῖν καὶ τὸ γινώσκειν καὶ ἐνεργεῖν διὰ γνώσεως. ἐπεὶ καὶ ἡ ψυχὴ ζῆν μὲν ποιεῖ τῷ εἶναι, τεχνικῶς δὲ ποιεῖ τῷ γινώσκειν, καὶ τὸ μὲν ἔχει κατ' οὐσίαν, τὸ δὲ κατ' ἐνέργειαν. καὶ τί δεῖ φιλοσόφως ταῦτα μηκύνειν; πάλαι γὰρ ὁ θεολόγος [frg. 71] *ἔν τε τῷ Φάνητι τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν ἀνύμνησεν· ἐκεῖ γὰρ ἦν τε καὶ προῆν, ὥσπερ ἔφη καὶ αὐτός,*

Βρόμιός τε μέγας καὶ Ζεὺς ὁ πανόπτης,

ἵνα δὴ τῆς διττῆς δημιουργίας ἔχῃ τὰς οἱονεὶ πηγάς· καὶ
E *ἐν τῷ Διὶ τὴν παραδειγματικήν· Μῆτις γὰρ αὖ καὶ οὗτός ἐστιν, ὥς φησι*

καὶ Μῆτις πρῶτος γενέτωρ καὶ Ἔρως πολυτερπής,

αὐτὸς δὲ ὁ Διόνυσος καὶ Φάνης καὶ Ἠρικεπαῖος συνεχῶς ὀνομάζεται. πάντα ἄρα μετείληχεν ἀλλήλων τὰ αἴτια καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστίν, ὥστε καὶ ὁ τὸν δημιουργὸν λέγων ἐν αὐτῷ τὸ παράδειγμα περιέχειν ἔστιν ὅπῃ φησὶν ὀρθῶς, καθάπερ ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος διατάττεται καὶ ὁ τὸ παράδειγμα δημιουργὸν ἀποφαινόμενος, ὥσπερ ὁ γενναῖος Ἀμέλιος· ἑώρα γὰρ ὃ μὲν ἐν τῷ παραδείγματι δημιουργικὸν ἰδίωμα προϋπάρχον· ἐκεῖ γὰρ ὁ πρώτιστός ἐστι Ζεὺς καὶ διὰ τοῦτο ἐποίει τὸν Φάνητα δημιουργόν· ὃ δὲ ἐν τῷ δημιουργῷ τὸ παράδειγμα· ἦν γὰρ καὶ ἐν τούτῳ καταποθεὶς ὁ Μῆτις· καὶ διὰ τοῦτο εἰς ταὐτὸν ἦγε τῷ δημιουργικῷ τὸ παραδειγματικὸν αἴτιον. ταῦτα καὶ περὶ τούτων. εἰ δὲ εἰκόνα κέκληκεν ὁ Πλάτων τὸν κόσμον, οὐ δεῖ θαυμάζειν· καίτοι γὰρ κάλλιστος ὢν εἰκών ἐστι τοῦ νοητοῦ κάλλους, καὶ διὰ τῆς ὁμοιότητος ταύτης σῴζεται. καθάπερ οὖν Ὀρφεὺς εἴδωλα πλάττει τοῦ Διονύσου τὰ τὴν γένεσιν ἐπιτροπεύοντα καὶ τὸ εἶδος

CNP

1 *δημιουργοῦ* — 2 *ποιεῖν* om **P** 2 *τὸ τῷ εἶναι* ς: *τὸ εἶναι* **C**: *τῶ εἶναι* **N** *τῶ γιγνώσκειν* **N**: **P** (-ιν-) 4 *ποιεῖν* **N** *τὸ γινώσκειν* **P** 6ss cf. Lobeck Aglaoph. 495s 11 *μήτης* **N** *αὖ καὶ* om **P** 13 *μήτης* **N**: *μῖτις* **C** *γενέστωρ* **P** 15 *δὲ* **C**: *τε* **NP** *φάνητος* **N** | cf. p. 324, 29 17 *ὁ* om **CP** *αυτῶ* **C** sic: *αὐτῶ* **N** 20 *ἀμέλιος* **CN**: *ἰάμβλιχος* **P** 24 *μήτης* **N**: *μῖτις* **C**

ὅλον ὑποδεξάμενα τοῦ παραδείγματος, οὕτως καὶ ὁ φιλόσοφος F εἰκόνα τὸν κόσμον τοῦ νοητοῦ προσεῖπεν, ὡς ἐοικότα τῷ σφετέρῳ παραδείγματι. καὶ τὸ ἀνάγκη δὲ προσκείμενον θαυμαστὴν ἐμφαίνει καὶ ἄρρητον καὶ ὄντως ἄλυτον οὖσαν τὴν τούτου πρὸς ἐκεῖνο ὁμοίωσιν, μετὰ τοῦ καὶ τῇ ἀποδείξει μαρτυρεῖν, ὡς ἐχούσῃ τὸ ἀναμφίλεκτον καὶ τὸ ἀραρός· ἐκ γὰρ τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν προελήλυθεν.

Μέγιστον δὴ παντὸς ἄρξασθαι κατὰ φύσιν ἀρχήν [29 B].

Τοῦτο οἱ μὲν ἐν τῷ παντὸς ὑποστίξαντες ἀναγινώσκουσιν· οἷς ἡ λέξις ἐνδείκνυται, ὅτι πάντων μέγιστόν ἐστι τὸ 103 ἀρχὴν θέσθαι τῶν λόγων τὴν κατὰ φύσιν οὖσαν ἀρχήν· οἱ δὲ ἐν τῷ μέγιστον δή, τὸ παντὸς τῷ ἐχομένῳ συνάπτοντες· οἷς σημαίνει τὸ κῶλον, ὅτι μέγιστόν ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν ἀρχῆς ἄρξασθαι τοῦ παντός. καὶ οἱ μὲν τῶν προλαβόντων ἕνεκά φασιν εἰρῆσθαι, ὡς ὀρθῶς συμπερανθέντων διὰ τὰς ὑποθέσεις ἀναγκαίας οὔσας· οἱ δὲ τῶν εὐθὺς ῥηθησομένων, ὡς δέον, εἰ μέλλοιμεν ἀρχὴν θήσεσθαι τὴν ὀφειλομένην, προδιορίσασθαι, ποίους εἶναι προσήκει τοὺς περὶ τῶν αἰσθητῶν λόγους· οἱ δὲ τῶν μετὰ ταῦτα περὶ τῆς τελικῆς αἰτίας παραδοθησομένων· αὕτη γὰρ ἀρχὴ μεγίστη καὶ κατὰ φύσιν, ἣν μάλιστα δεῖ θεωρεῖν, καὶ ἀφ' ἧς ἀρχομένους προσήκει τὰ ἑξῆς ἀποδιδόναι. πρὶν δὲ περὶ ταύτης ποιησώμεθα τὸν λόγον, εἴπωμεν, ὁποῖος ὁ τρόπος ἔσται τῶν φυσικῶν λόγων. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ περὶ πάντων ὀρθῶς εἰρῆσθαι τοῦτο τὸ ἀξίωμα· καθόλου γάρ ἐστι καὶ ἐφαρμόζει τοῖς τε προειρημένοις καὶ τοῖς ἐχομένοις καὶ τοῖς εἰσαῦθις ῥηθησομένοις, B μᾶλλον δὲ οὐ τούτοις μόνον, ἀλλὰ καὶ πάσῃ τῇ δημιουργίᾳ· ὡς γὰρ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἀρχῆς τὰ πάντα πρόεισι καὶ τῆς ἀιδιότητος τῶν θεῶν καὶ τῆς πηγῆς τῶν ὄντων, οὕτω δὴ καὶ ὁ ἐπιστήμων λόγος, ἐκ τῆς κατὰ φύσιν

CNP

1 ὡς ὅλον **NP** ὑποδεξόμενα **C** 3 τῷ om **C** 6 ὧν ἔχουσι **CNP**: em ς 11 οἷς **CN**: ἧς **P** 13 s συνάπτουσι **C** 15 ἄρξασθαι om **C** 16 s συμπερασθέντων **N** 19 προσδιορίσασθαι **CP**; cf. p. 339, 19 et 27 21 μεγίστην **N** 23 τὸ ἑξῆς **C** 24 ποιησόμεθα **NP**: περιποιησόμεθα **C** ποῖος **N** 28 μόνοις **NP** 31 δὴ **CN**: δὲ **P**

ἀρχῆς οἱονεὶ ῥίζης ὁρμώμενος, ὁμολόγους πρὸς αὐτὴν ἀποδίδωσιν τοὺς μετὰ ταῦτα τῆς αἰτίας ἀπολογισμούς, καὶ ἡ ἐπιστήμη αὐτὴ ἀπὸ τῶν οἰκείων ὑποθέσεων συνάγει τὰ οἰκεῖα συμπεράσματα. ἕπεται οὖν τῇ μὲν τάξει τῶν πραγμάτων ἡ ἐπιστήμη, ταύτῃ δὲ ὁ διδασκαλικὸς λόγος. καὶ τοῦτο μέγιστόν ἐστι, πρῶτον μέν, ὅτι μιμεῖται τὰ ὅλα καὶ τὴν τῶν ὄντων πρόοδον, ἔπειθ', ὅτι καὶ τὸ σμικρότατον ἐν τῇ ἀρχῇ παροφθὲν πολλαπλασιάζεται προϊόν, καὶ τρίτον ὅτι ἡ ἀρχὴ ἥμισυ λέγεται τοῦ παντός· εἰ δὲ τοῦτο, μεγίστην ἔχει μοῖραν τοῦ πράγματος. εἰ δέ, ὥς φασί τινες, καὶ πλέον τι τοῦ παντός ἐστιν ἡ ἀρχή, θαυμασίως ἂν αὐτῇ προσέδυ τὸ μέγιστον. δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ ποιηταὶ λέγοντες, ὡς ἅπαντα τὰ πράγματα,

ἢν καλὰς ἀρχὰς λάβῃ,
καλῶς τελευτᾶν ⟨καὶ⟩ μεσοῦν φιλεῖ βροτοῖς.

καὶ μέντοι καὶ ὁ Ἀθηναῖος ξένος [leg. VI 775 E] *διὰ τοῦτο θεὸν τὴν ἀρχὴν ἀποκαλεῖ, ἐὰν τύχῃ τοῦ πρέποντος·*
C *ἀρχὴ γάρ, φησί, θεὸς ἐν ἀνθρώποις ἱδρυμένη πάντα ὀρθὰ ποιεῖ, ἐὰν μοίρας τῆς προσηκούσης τύχῃ. ἀλλὰ τί τὸ κατὰ φύσιν; ἢ τὸ μιμούμενον τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν, ἢ τὸ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον ἀπειληφός, ἢ τὸ ἐκ τῶν κατ' οὐσίαν πρῶτον προϊόν· ἀρχὴ γὰρ καὶ τὸ ἔσχατον ὡς πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' οὐ πρὸς τὴν φύσιν· οἰκεῖον δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸ τοῖς προκειμένοις τὸ κατὰ φύσιν, ἐν οἷς ὁ περὶ τῆς ὅλης φύσεως γίνεται λόγος καὶ τῶν ἔργων τῆς φύσεως, καὶ τῇ ἀρχῇ τῶν προκειμένων λόγων. ἔστιν οὖν ἀρχὴ κατὰ φύσιν τοῦ μὲν παντὸς ἡ τελικὴ αἰτία, τῶν δὲ ἀποδείξεων αἱ ὑποθέσεις, τῶν δὲ λόγων ὁ διορισμὸς περὶ τοῦ εἴδους τῆς διδασκαλίας, εἴτε ἀραρυῖαν αὐτὴν καὶ ἀμετάπτωτον καὶ ἀπη-*

C N P

1 *αὐτὸν* **C** 3 *αὕτη* **NP** 4 *ἕπεται* **NP**: *ἔπειτα* **C** 7 *μικρότατον* **N** 8 *παροχθὲν* **N** *προιόν τε* **P** 9 prouerbium iam Aristoteli laudatum Pythagorae tributum; cf. Nauck Iambl. uit. Pyth. p. 237, 17 *ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός* | ad sequentia cf. Arist. *περὶ σοφ. ἐλέγχ.* 33. 183ᵇ 22ss 11 *προσέφυ* ci s 13 *τὰ* om **N** 15 *τελευτᾶ* **P** *καὶ* ins s | cf. Nauck frg. trag. 433 17 *ἀποκαλεῖ τὴν ἀρχὴν* **NP** 22 *πρώτων* **P** 23s *τοῦτο αὐτὸ* fort. del, an ante *τὸ* ponenda? 26 *τί ἀρχὴ* **N** *ἡ ἀρχὴ* **P** 29s cf. Tim. 29 BC

κριβωμένην ὑποληπτέον, εἴτε εἰκοτολογίαν, ἀλήθειαν μὲν οὐκ οὖσαν, πίστιν δὲ καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ὡμοιωμένην.

Ὧδ' οὖν περί τε εἰκόνος καὶ περὶ τοῦ παραδείγματος αὐτῆς διοριστέον [29 B].

Τρία ταῦτά ἐστιν ἐχόμενα συμφυῶς ἀλλήλων, τὰ πράγματα, τὰ νοήματα καὶ οἱ λόγοι. κατὰ μὲν οὖν τὰ πράγματα καὶ τὰ νοήματα τὰς πρώτας ἔλαβεν ὑποθέσεις, κατὰ δὲ τοὺς λόγους τοῦτον ποιήσεται τὸν διορισμόν. ὅτε μὲν γὰρ διέκρινεν ἀπὸ τοῦ ὄντος τὸ γιγνόμενον, τῆς τῶν πραγμάτων D *ἀντείχετο θεωρίας· ὅτε δὲ τὰς ἡμετέρας γνώσεις διώριζεν ἐπὶ τοῖς πράγμασι, τῆς τῶν νοημάτων· νῦν δὲ τοὺς λόγους μερίζων κατὰ τὰς διαφόρους γνώσεις τῶν λόγων ἡμῖν ἐπιδείξει τὴν διωρισμένην φύσιν· ὥστε εἶναι ταῦτα ἀλλήλοις ὁμόλογα, πράγματα διττά, τὸ ὂν καὶ τὸ γενητόν, γνώσεις διττάς, νόησιν καὶ δόξαν, λόγους διττούς, μονίμους καὶ εἰκότας. καὶ πόθεν γὰρ ἀλλαχόθεν αἱ γνώσεις, ἢ ἀπὸ τῶν γνωστῶν; πόθεν δὲ ἡ διαφορότης τῶν λόγων, ἢ ἀπὸ τῶν γνώσεων; ἔνιοι μὲν οὖν φασιν, ὅτι λογογραφικόν ἐστι τὸ προδιορίζεσθαι, τίς ὁ τρόπος τῶν λόγων καὶ ὁποῖον εἶναι χρὴ τὸν ἀκροατήν, καὶ ὅτι τοῦτο καὶ Ἀριστοτέλης ἐζήλωσε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων. ἐγὼ δὲ φαίην ἄν, ὅτι μιμεῖται τὴν δημιουργίαν αὐτὴν ὁ λόγος· ὡς γὰρ ἐκείνη προάγει μὲν καὶ ⟨τὰς⟩ ἀφανεῖς τοῦ κόσμου ζωάς, ὑφίστησι δὲ καὶ τὸ ἐμφανὲς καὶ περιέχει καὶ τοῦδε τὸν ὅρον πρὸ τοῦ κόσμου παντός, οὕτω δὴ καὶ ὁ Τίμαιος ἔχεται μὲν τῆς τῶν πραγμάτων θεωρίας, ποιεῖται δὲ καὶ τὸ εἶδος τῶν λόγων οἰκεῖον τοῖς πράγμασι, προείληφε δὲ καὶ προδιορίζεται τῆς ὅλης* E *θεωρίας τὸν τρόπον τῶν λόγων, ἵνα πρὸς τοῦτον τὸν ὅρον ἀπευθύνῃ τὴν σύμπασαν διδασκαλίαν. διὰ τί οὖν μὴ πρότερον, ἀλλὰ νῦν; ὅτι μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τοῦ γενητὸν εἶναι τὸν κόσμον ἀναγκαίως διορίζεται, ποῖον εἶναι δεῖ τὸν περὶ τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων λόγον, ἀλλ' οὐ πρότερον,*

CNP

2 *πρὸς τὴν* om **C** 3 *ὧδε* **NP** *τε* **C**: *τῆς* **NP** 18 *φιλογραφικόν* **P** 19 *προσδιορίζεσθαι* **N** *ποῖον* **N** 20 cf. Arist. rhet. α 3. 1358ᵇ 2ss 21s *ὅτι ἂν μιμεῖται* **C** 22ss cf. schol. **C**, ubi *προσδιορισμός* 23 *τὰς* ins Kroll 28 *ὅρον* **CN**: *λόγον* **P**

ἀγνοουμένης τῆς φύσεως τοῦ παντός. ὅταν δὲ εἰκόνα λέγῃ τὸ πᾶν, τοιαύτην ληπτέον τὴν εἰκόνα, ὁποίαν τὴν τῶν ψυχῶν εἶναι νομίζομεν, ὥσπερ οὐδὲ τὸ παράδειγμα ἄγονον καὶ ἀδρανές, ἀλλὰ τὴν ἀφομοίωσιν δοτέον τῷ κόσμῳ τούτῳ πρὸς τὸ νοητόν, πρῶτον μὲν κατὰ τὴν γόνιμον τοῦ παραδείγματος δύναμιν· αὐτῷ γὰρ τῷ εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ παράγει τὴν εἰκόνα· δεύτερον δὲ κατὰ τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν τὴν ἀποτελοῦσαν τὸ πᾶν ὁμοιότατον τῷ νοητῷ ταῖς εἰς αὐτὸ ἐνεργείαις· τρίτον δὲ κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ κόσμου πρὸς τὴν εἰδοποιίαν καὶ τὴν μετουσίαν τῶν νοητῶν ἐπιστροφήν· ἀφομοιοῖ γὰρ καὶ ἑαυτὸν ἐκείνοις, ὥς φησι τὸ λόγιον, ἐπειγό-
F μενος τὸν τύπον περιβάλλεσθαι τῶν εἰδώλων, ὃν αὐτῷ προτείνουσιν οἱ νοητοὶ θεοί.

Ὡς ἄρα τοὺς λόγους ὧνπέρ εἰσιν ἐξηγηταί, τούτων αὐτῶν καὶ ξυγγενεῖς ὄντας [29B].

Ὥσπερ ἡ τῶν ὄντων πρόοδος ἀφ' ἑνὸς γίνεται ⟨πρὸ⟩ τῶν πολλῶν καὶ ἡ τῶν ἐγκοσμίων ἀπὸ μονάδος ἐπὶ τὸν οἰκεῖον ἀριθμόν, οὕτω δὴ καὶ ὁ τοῦ Τιμαίου λόγος, ὁμοιούμενος, ὅπερ αὐτός φησι, τοῖς οὖσιν, ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἀξιώματος ἄρχεται καὶ τοῦ καθόλου, κἄπειθ' οὕτως τὴν διαίρεσιν ἐπάγει τοῖς λόγοις. τί οὖν τὸ ἓν ἀξίωμα καὶ κοινὸν ἐν τούτοις;
104 ὅτι δεῖ τὸν λόγον συγγενῆ τοῖς πράγμασιν εἶναι, ὧν δὴ καὶ ἔστιν ἐξηγητής. καὶ ἐοίκασιν ἐντεῦθεν ἀφορμὰς λαβόντες οἱ περὶ Ἀλβῖνον καὶ Γάιον Πλατωνικοὶ διορίζειν, ποσαχῶς δογματίζει Πλάτων, καὶ ὅτι διχῶς, ἢ ἐπιστημονικῶς ἢ εἰκοτολογικῶς, καὶ οὐ καθ' ἕνα τρόπον οὐδ' ὡς μίαν ἀκρίβειαν τῶν παντοίων ἐχόντων λόγων, εἴτε περὶ τῶν ὄντων εἶεν εἴτε περὶ τῶν διὰ γενέσεως ὑφισταμένων, ἀλλ' ᾗπερ ἔχει τὰ πράγματα, ταύτῃ καὶ τῶν λόγων συνδιῃρημένων τοῖς πράγμασι καὶ οὕτως ἐχόντων τοῦ τε ἀκριβοῦς

C N P

2 s *μὴ τοιαύτην* et *ἀψύχων* **N**, quae coniecerat t (*οὐ*) 3 *ἄτονον* **P** 4 *δοτέον* om **P** *τοῦτο* **C** 11 cf. orac. chald. 23, 5 ss 12 *τόπον* **P** *περιβαλλέσθαι* **C**: *περιβαλέσθαι* **N** *ὃν* **N**: *ὧν* ς: om **CP** 15 *συγγενεῖς* **NP** 16 *πρὸ* add t 18 *ὁ* om **C** 28 *τῶν* **NP**: *τὴν* **C** 29 ss anacoluthon grauissimum, temptaui *οἱ λόγοι συνδιῃρήσθων*

πέρι καὶ τοῦ σαφοῦς ὡς τὰ ὑποκείμενα αὐτοῖς πράγματα, ὡς τοὺς μὲν τῶν λόγων λέγειν †τῶν δογμάτων λεγόντων, ὅτι τὰ πράγματα ὡδὶ ἔχει καὶ οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι, τοὺς δὲ ὅτι τὸ εἰκὸς τοιόνδε ἐστὶ τῶν πραγμάτων· δεῖ γὰρ ὅμοιον εἶναι τὸν λόγον τοῖς πράγμασιν· οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἂν αὐτῶν τὴν φύσιν ἐξηγήσαιτο ἢ συγγενῶς ἔχων πρὸς αὐτά· δεῖ γὰρ ὃ τὸ πρᾶγμα συνῃρημένως ἐστί, τοῦτο εἶναι αὐτὸν ἀνειλιγμένως, ἵνα καὶ ἐκφαίνῃ τὸ πρᾶγμα καὶ ὑφειμένος ᾖ τῆς φύσεως αὐτοῦ· τὸν γὰρ τρόπον τοῦτον καὶ τὰ θεῖα αἴτια τοῦ λόγου τάς τε οὐσίας ἐκφαίνει τῶν πρὸ αὐτῶν καὶ συμφυῆ B *πρὸς αὐτά ἐστιν. ἐν μὲν οὖν θεοῖς ὁ τοῦ Διὸς ἄγγελος, ὃς δὴ λόγος ἐστὶν ὡς πρὸς τὸν νοῦν τοῦ πατρός, ἀπαγγέλλει τὴν βούλησιν αὐτοῦ τοῖς δευτέροις· ἐν δὲ ταῖς οὐσίαις ἡ ψυχὴ λόγος οὖσα τῶν νοητῶν ἐκφαίνει τὴν ἡνωμένην τῶν λόγων ⟨τῶν⟩ ἐν αὐτοῖς αἰτίαν ἀπ' αὐτῶν λαχοῦσα τὴν ὑπόστασιν· ἐν δὲ τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν γένεσιν ἡ ἀγγελικὴ τάξις ἀπὸ τῶν θεῶν ὑποστᾶσα συνεχῶς ἑρμηνεύει καὶ διαπορθμεύει τὸ ἄρρητον τῶν θεῶν. εἰκότως ἄρα καὶ ὅδε ὁ λόγος ὁ τῶν πραγμάτων συγγενής ἐστι τοῖς πράγμασι καὶ οἷον ἔγγονος αὐτῶν· ἀποτελεῖται γὰρ ἐκ τῶν ἐν ἡμῖν γνώσεων τῶν συστοίχων τοῖς πράγμασι. τοῦτο μὲν οὖν ⟨ἓν⟩ καὶ κοινὸν ἀξίωμα πρὸ τῶν διῃρημένων εἰρήσθω· τὰ δὲ ἑξῆς συνδιαιρεῖ τῇ ποιότητι τῶν πραγμάτων τοὺς διαφόρους τρόπους τῶν λόγων.*

Τοῦ μὲν οὖν μονίμου καὶ βεβαίου καὶ μετὰ νοῦ καταφανοῦς μονίμους καὶ ἀμεταπτώτους, καθ' ὅσον

CNP

1 *ὡς* om **CP**ς 2 *τῶν δογμάτων λεγόντων* del Kroll *ἃ λεγόντων* **P** *λεγόντων* — 4 *πραγμάτων* om **N** 4 *ποιόνδέ ἐστι* **C** 5 *ἂν* om **C** 6 *ἐξηγήσαντο* **P** *ἔχον* **P** 7 s *ἀνειλεγμένως* **P** 8 *ὑφειμένον* **P** 9 *τοῦτον* om **CP** 10 *ἐκφαίνοι* (η supra) **C**: *ἐκφαίνοι* **N** *πρὸ αὐτῶν* **NP**: *πραγμάτων* **C** 11 an ⟨*τοῖς*⟩ *θεοῖς*? 15 *ὅλων* ll.: em Kroll *λαχοῦσα* scripsi: *λαβοῦσα* **N**: *ἄλλη οὖσα* **C**: *ἀλλ' οὖσα* **P** 15 s *ὑπόστασιν* **CP**: *ὑπόθεσιν* **N** 17 *ἀπὸ* **CP**: *ὑπὸ* **N** *ἀποστᾶσα* **C** 19 ⟨*περὶ*⟩ *τῶν* ci Kroll 20 *αὐτῶν* **P** 21 *ἓν* add t; cf. p. 340, 21 25 *μετὰ* **NP**: *μὴ τὰ* **C** 26 *καταφανὲς* **P** 26 ss *καταφανοῦς ἕως τοῦ· τούτου* **C** 26 *καὶ καθόσον* pauci Plat. ll.

οἷόν τε ἀνελέγκτοις προσήκει λόγοις εἶναι, καὶ ἀνικήτοις· τούτου δεῖ μηδὲν ἐλλείπειν [29 B].

Τὸ παράδειγμα πρότερον μὲν ἀεὶ ὂν ἐκάλει καὶ κατὰ ταὐτὰ ἔχον καὶ νοήσει περιληπτόν, νῦν δὲ μόνιμον, τοῦτο μὲν ἀντὶ τοῦ ἀεὶ ὄντος, καὶ βέβαιον, τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ κατὰ ταὐτὰ ἔχοντος, καὶ μετὰ νοῦ καταφανές, τοῦτο C δὲ ἀντὶ τοῦ λοιποῦ τοῦ νοήσει περιληπτοῦ. τοὺς δὲ περὶ αὐτοῦ λόγους μονίμους μέν, ἵνα καὶ διὰ τῆς τοῦ ὀνόματος ταυτότητος τὴν πρὸς τὰ πράγματα αὐτῶν ὁμοιότητα ἐνδείξηται, ἀμεταπτώτους δέ, ἵνα ἀπεικονίζωνται τὸ τοῦ πράγματος βέβαιον, ἀνελέγκτους δέ, ἵνα τὸ νοήσει μιμῶνται περιληπτὸν καὶ ἐπιστημονικῶς προέρχωνται· δεῖ γάρ, εἰ μέλλοιεν οἱ λόγοι προσήκοντες εἶναι τοῖς νοητοῖς, τὸ ἀπηκριβωμένον ἔχειν αὐτοὺς καὶ τὸ ἀραρός, ἅτε περὶ τοιούτων ἄλλων πραγμάτων ὄντας· ὡς γὰρ ἡ γνῶσις τῶν ἀιδίων ἀμετάπτωτος, οὕτω καὶ ὁ λόγος· ἀνειλιγμένη γάρ ἐστι γνῶσις. ἐπεὶ δὲ εἰς πλῆθος πρόεισιν οὗτος καὶ συνθέτην ἔλαχε φύσιν καὶ διὰ τοῦτο ἐλαττοῦται τῆς ἑνώσεως καὶ ἀμερείας τοῦ πράγματος, ἐκεῖνο μὲν ἑνικῶς μόνιμον καὶ βέβαιον καὶ νῷ καταφανὲς προσεῖπε, τούτων δὲ πληθυντικῶς μονίμους λόγους καὶ ἀμεταπτώτους καὶ ἀνελέγκτους εἰπών. καὶ ἐπειδήπερ ἐν τῷ λόγῳ ἔστι μέν τις ὁμοιότης πρὸς τὸ παράδειγμα, ἔστι δέ τις καὶ ἀνομοιότης καὶ αὕτη πλείων, ἓν μὲν ὄνομα παρέλαβε κοινόν, τὸ μόνιμον, τὰ δ᾽ ἄλλα διαD φέροντα. καὶ ἐπειδήπερ ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος ἀνέλεγκτός ἐστιν ὡς πρὸς τὴν ἡμετέραν γνῶσιν — οὐδὲν γὰρ ἐν ἡμῖν ἐστι κρεῖττον ἐπιστήμης — ἐλέγχεται δὲ ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ πράγ-

C N P

1 *οἷόν τε* ς cum A𝔡𝔗F𝔬 (*q*) Plat.: *τε* **NP** cum *ς Plat. sed cf. p. 343, 3 1s *ἀνελέγκτους ... λόγους ... ἀνικήτους* ς cum 𝔗𝔡(*q*) Platonis (qui tamen *ἀκινήτους* praeter 𝔗) 1s *ἀκινήτοις* (*-ους*) Plat. ll. praeter 𝔗: Cic. Tim. 8 *neque conuinci potest*: Chalc. *inexuperabilis*; cf. p. 343, 14s 2 *δεῖ* **C**: *δὴ* **NP** cum 𝔗F𝔬 (*Θx*𝔢) Plat.: *δὲ* ς cum 𝔡 Plat. 4 *τοῦτο* **CN**: *τοῦ* **P** 5 *τοῦτο* **CN**: *τοῦ* **P** 10 *ἀμέμπτως τοὺς δὲ* **P** 11 *ἀνέλεγκτος* **N** 12 *προέχονται* **C** sic 13 *εἶναι* om **C** 13s cf. p. 338, 29s 16 *ἐστι γνῶσις* ς: *ἐστιν ἡ γνῶσις* **CNP** 20 *τούτων* **CP**: *τοῦτο* **N**: rectene an *τούτους*? 22 *μὲν ὁμοιότης τις* **N** 23 *αὐτὴ* **P** 25 *ὁ* om **C** *ἐπιστημονικῶς* **C**

ματος, ὡς μὴ δυνάμενος αὐτοῦ τὴν φύσιν ὡς ἔστι περιλαβεῖν καὶ ὡς ἀπολειπόμενος αὐτοῦ τῆς ἀμερείας, τὸ καθ' ὅσον οἷόν τε προσέθηκε· καὶ γὰρ αὕτη ἡ ἐπιστήμη ὡς μὲν ἐν ψυχαῖς ἀνέλεγκτός ἐστιν, ἐλέγχει δὲ αὐτὴν νοῦς· μόνος γὰρ οὗτος ἐρεῖ τὸ ὂν ὅπερ ἐστίν· ἐπιστήμη δὲ δευτέρως ἀνελίττουσα τὸ ἀμερὲς καὶ διὰ συνθέσεως αἱροῦσα τὸ ἁπλοῦν. ἐπεὶ καὶ αἴσθησιν μὲν ἐλέγχει φαντασία, διότι μετὰ πάθους γινώσκει κατὰ σύγκρισιν ἢ διάκρισιν, ὧν αὐτὴ καθαρεύει· δόξα δὲ φαντασίαν, διότι μετὰ τύπου καὶ μορφῆς, ὧν αὐτὴ κρείττων· ἐπιστήμη δὲ δόξαν, διότι χωρὶς τοῦ τῆς αἰτίας ἀπολογισμοῦ γινώσκει, ὃν αὐτὴ μάλιστα καταδεῖ· καὶ νοῦς δὲ ὡς εἴρηται ἐπιστήμην, διότι μεταβατικῶς ⟦δι⟧αἱρεῖ τὸ γνωστόν, αὐτὸς δὲ ὁμοῦ πᾶν μετὰ τῆς αἰτίας. νοῦς οὖν ὁ μόνος ἀνίκητος. ἐπιστήμη δὲ καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς λόγος ὑπὸ νοῦ κρατεῖται κατὰ τὴν τοῦ ὄντος γνῶσιν.

Τοὺς δὲ τοῦ πρὸς μὲν ἐκεῖνο ἀπεικασθέντος, ὄντος δὲ εἰκόνος εἰκότας [29 C].

Ὅτι μὲν ὁ περὶ τῶν γενητῶν λόγος περὶ εἰκόνων ἐστί, E
καὶ ὅτι διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸν εἰκότα προσρητέον, καταφανές. ἴσως δὲ ζητήσειεν ἄν τις, τίνας λόγους ἀποδοτέον λοιπὸν τοῖς μὴ πρὸς τὸ νοητὸν μὲν εἰκασμένοις, οὖσι δὲ ὅμως ἐν τῷ παντί, οἷα δή φαμεν εἶναι τά τε εἰκαστὰ καὶ ὅσα τεχνητά. ἢ καὶ τούτοις οἱ εἰκαστικοὶ λόγοι προσήκουσιν, ἄλλοι τῶν εἰκότων ὄντες· ἄλλο γὰρ τὸ εἰκάζειν· ἀμυδρότερον γὰρ τοῦτο καὶ τῆς αἰσθήσεως· ἄλλο τὸ ἐοικέναι· τοῖς γὰρ λόγοις προσήκει τοῦτο τοῖς τῶν εἰκόνων τοῦ ὄντος ἐξηγηταῖς. καὶ τὰ τεχνητὰ οὖν καὶ τὰ εἰκαστὰ διὰ τῶν εἰκαστικῶν ἑρμηνεύεται λόγων. εἰ μὴ ἄρα τοῖς μὲν ὄντως εἰκαστοῖς, ὅπερ εἴπομεν, ἄλλους τοιούτους, τῶν δὲ τεχνητῶν τοῖς μὲν πρώτοις ἀπὸ τῶν

C N P

2 *αὐτῶ* **N** 3 *αὐτὴ* ς 3 s *ὡς μὲν* — 5 *ἐπιστήμη* om **N** 5 *αἱρεῖ* **C** sic 6 *διὰ συνθέσεως* **C**: *ἀσυνθέτως* **NP** 9 *τοῦ τύπου* **N** 10 *δόξα* **C** 11 *ὃν ἂν* **P** *αὐτοὶ* **C** 12 *διαιρεῖ* ll.: em Kroll 14 alterum *ὁ* om **N** 16 *ἀπεικασθέντας* **CP**; cf. p. 344,21 18 ss ad totam paragraphum cf. in remp. II 86 s 20 *λοιπὸν* om **P** 21 *ὅλως* **P** 22 *δή* **CN**: *δὲ* **P** *τά τε εἰκαστὰ* **NP**: *ὅσα εἰκότα* **C** *ἐντεχνητά* (*ἐν* sscr.) **P** *ἢ* ego: *ἢ* **CN**: *εἰ* **P** 24 *τοῦτο καὶ* **CP**: *καὶ τοῦτο* **N** 25 *καὶ ἄλλο* **N** 27 *εἰκαστῶν* **C** 29 *τεχνικῶν* **P**

εἰδῶν εἰκότας, τοῖς δὲ δευτέρως ὑποστᾶσιν, ἃ δὴ καὶ ἔστι τρίτα ἀπὸ τῆς ἀληθείας, τοιούτους, οἵους καὶ τοῖς κατὰ φύσιν εἰκαστοῖς· καὶ γὰρ τὰ εἰκαστὰ τῶν αἰσθητῶν εἰκόνες, ὥσπερ καὶ ἐκεῖνα πάντως, οἷον ἡ γεγραμμένη κλίνη τῆς ὑπὸ τοῦ τέκτονος γεγονυίας. ἔτι δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμητέον, ὅτι νῦν ὁ Πλάτων περὶ τῶν φυσικῶν εἰκόνων διαλέγεται
F *καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς λόγους διχῇ διεῖλε· τὰ γὰρ πρὸς τὸ νοητὸν εἰκασθέντα τὰ φύσει ἐστίν, ἀλλ' οὐ τὰ τέχνῃ· οὐ γὰρ κατά τινας ἰδέας ὁ τεχνίτης ποιεῖ ἃ ποιεῖ, εἰ καὶ δοκεῖ τοῦτο λέγειν ὁ ἐν Πολιτείᾳ* [X 596 B] *Σωκράτης· ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τὰ εἰρημένα παραδείγματος εἴρηται χάριν καὶ οὐ περὶ αὐτῶν τῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ περὶ τῶν ἐνταῦθα ἰδεῶν· ποιητὴν γὰρ αὐτῶν λέγει τὸν θεὸν καὶ δημιουργόν· τῶν δὲ ἰδεῶν οὐκ ἔστι δημιουργός. ἐν δὲ Πρωταγόρᾳ σαφῶς ἀποδέδεικται κατὰ τὸν Πλάτωνα μήτε ἐν ἡμῖν εἶναι λόγους τῶν τεχνῶν καὶ πολλῷ πλέον τῶν τεχνητῶν, μήτε ἐν θεοῖς αὐ-*
105 *τῶν ἑστάναι παραδείγματα. ταῦτα οὖν οὐ πρὸς τὸ νοητὸν γέγονε. διεῖλε δὲ νῦν ὁ Πλάτων τοὺς λόγους εἴς τε τὸν περὶ τοῦ νοητοῦ καὶ τὸν περὶ τῆς εἰκόνος τοῦ νοητοῦ. τοῦτο γοῦν ἐνδεικνύμενος εἶπε τό· τοὺς δὲ τοῦ πρὸς μὲν ἐκεῖνο ἀπεικασθέντος, ὄντος δὲ εἰκόνος εἰκότας. ἀπείκασται δὲ πρὸς τὸ νοητὸν τὰ ἔργα τῆς φύσεως, οὐχὶ καὶ τὰ κατὰ τέχνην, ὡς οὐδὲ τὰ καθ' ἕκαστα διωρισμένως, ἀλλ' αἱ ἐπ' αὐτοῖς κοινότητες. εἴρηται δὲ περὶ τούτων ἐν ἄλλοις.*

Ἀνάλογόν τε ἐκείνων ὄντας. ὅ τί περ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦτο πρὸς πίστιν ἀλήθεια [29 C].

Πρότερον μὲν δύο ἡγούμενα ἐποίει, νοητὸν καὶ γενητὸν ἢ παράδειγμα καὶ εἰκόνα, καὶ δύο τούτοις ἀνάλογον ἐλάμ-

C N P

2 cf. rep. X 597 E 7 s *τὸν νοητὸν* **N** 8 *τὰ φύσει* **C**: *τῇ φύσει* **NP** *τὰ τέχνῃ* **C**: *τὰ τεχνητά* **P**: *τεχνητά* **N** 11 *παραδείγματα* **N** 12 *εἰδεῶν* priore loco **C** alterum *περὶ* om **NP** fort. recte 13 *γὰρ* **NP**: *δὲ* **C** 14 cf. Prot. 312 B — 319 C 16 *τεχνιτῶν* **P** 19 *τὸν περὶ* om **N** 20 *τούσδε τοὺς πρὸς* **N** 21 *ἀπεικασθέντας* (ο supra α) *ὄντος* **C**: *ἀπεικασθέντας ὄντας* **NP** 23 prius *τὰ* om **C** an *ἕκαστον*? 24 *ἐν* om **P** 26 *περ* **C** cum Plat. ll.: *τὸ* **NP** 27 *πίστιν* **NP**: *γένεσιν* **C** sic 28 *ἐποίη* **C**

βανεν, ἐπιστήμην καὶ εἰκοτολογίαν ἢ ἀλήθειαν καὶ πίστιν· ὡς ἀλήθειαν πρὸς τὸ νοητὸν παράδειγμα, οὕτω πίστιν πρὸς τὴν γενητὴν εἰκόνα. νῦν δὲ γεωμετρικῶς καὶ τὸ ἐναλλὰξ προσέθηκεν· εἰ γὰρ ὡς ἀλήθεια πρὸς τὸ νοητόν, οὕτως ἡ πίστις πρὸς τὸ γενητόν, καὶ ἐναλλάξ, ὡς ἀλήθεια πρὸς πίστιν, οὕτως τὸ νοητὸν πρὸς τὸ γενητόν. καὶ εὖ πάνυ B
προλόγους μὲν ἐποίησε τὸ νοητὸν καὶ τὴν ἀλήθειαν, ἤρξατο δὲ ὅμως ἀπὸ τοῦ γενητοῦ καὶ τῆς πίστεως, ἵνα μίξῃ τὸ πρὸς ἡμᾶς τῇ τάξει τῇ κατὰ φύσιν καὶ τὴν ἀξίαν φυλάξῃ τῶν πραγμάτων καὶ ἀπὸ τῶν ἡμῖν ἐπιχειρήσῃ γνωρίμων. ὁ μὲν οὖν Πλάτων διαρρήδην τούς τε λόγους καὶ τὰς γνώσεις τοῖς γνωστοῖς συνδιεῖλεν. ὁ δέ γε Παρμενίδης, καίτοι διὰ ποίησιν ἀσαφὴς ὤν, ὅμως καὶ αὐτὸς ταῦτα ἐνδεικνύμενός φησιν [frg. 1, 29 s D.]·

ἠμὲν Ἀληθείης εὐφεγγέος ἀτρεμὲς ἦτορ
ἠδὲ βροτῶν δόξας, αἷς οὐκ ἔνι πίστις ἀληθής.

καὶ πάλιν [frg. 4]·

εἰ δ' ἄγ' ἐγὼν ἐρέω, κόμισαι δὲ σὺ μῦθον ἀκούσας,
αἵπερ ὁδοὶ μοῦναι διζήσιός εἰσι νοῆσαι·
ἡ μὲν ὅπως ἔστιν τε καὶ ⟨ὡς⟩ οὐκ ἔστι μὴ εἶναι
Πειθοῦς ἐστι κέλευθος (Ἀληθείῃ γὰρ ὀπηδεῖ),
ἡ δ' ὡς οὐκ ἔστιν γε καὶ ὡς χρεών ἐστι μὴ εἶναι,
τὴν δή τοι φράζω παναπευθέα ἔμμεν ἀταρπόν.

καὶ

οὔτε γὰρ ἂν γνοίης τό γε μὴ ⟨ἐ⟩όν (οὐ γὰρ ἐφικτόν)
οὔτε φράσαις.

λέγει δ' οὖν καὶ οὗτος ὁ φιλόσοφος ἐπὶ διττοῖς πράγμασιν,

C N P

1 *ἐπιστήμην τε καὶ* **P** 3 *τὴν* om **C** 4 *προσέθηκεν* — 5 *ἐναλλάξ* om **N** 5 *ἀλήθειαν* **C** 9 alterum *τῇ* om **C** *ἀταξίαν* **P** 12 *γε* om **C** 15 *ἠμὲν* Sext. Simpl. alii: *τῶ μὲν* **CN**: *τὸ μὲν* **P** *ἀληθείας* **P** *ἦτορ* **C** 16 *ἡ δὲ* **C** *δόξας* cett. testes: *δόξαι* **C**: *δόξαις* **NP** 18 *ἄγε τῶν* ll.: em Karsten 21 *ἡμὲν* **C** *ἐστὶ* (*ἔστι*) priore loco ll. *ὡς* Simpl.: om Procl. 22 *καὶ λεύθους* **C** 23 *ἥδ'* **CP** prius *ὡς* om **C** *ἔστι γε* libri: *ἔστι τε* Simpl. 24 *δ' ἤτοι* **C** *παναπευθέα* Simpl.: *παναπειθέα* **P**: *παραπειθέα* **N** *πᾶνα πειθέλημεν* **C** *ἀτραπόν* **P** 26 *ἐὸν* Simpl.: *ὂν* ll. 27 *οὔτ' ἂν* **C** 28 *οὗτος* om **N**

οὖσι καὶ μὴ οὖσι, διττὰς εἶναι τὰς γνώσεις, ἀλήθειαν, ἣν C *καὶ εὐφεγγῆ κέκληκεν, ὡς τῷ φωτὶ τῷ νοερῷ διαλάμπουσαν, καὶ πίστιν, ἣν τῆς μονίμου γνώσεως ἀφεῖλεν. ἔοικε δὲ ἡ πίστις, ἣν Πλάτων παρείληφε νῦν, ἑτέρα τις εἶναι παρὰ τὴν ἐν Πολιτείᾳ* [VI 511 E] *λεγομένην ἐν τῇ κατατομῇ τῆς γραμμῆς· ἐκείνη μὲν γὰρ ἄλογός ἐστι γνῶσις, ὅθεν καὶ διῄρηται μὲν ἀπὸ τῆς εἰκασίας, τέτακται δὲ κατὰ τὴν αἴσθησιν, αὕτη δὲ λογικὴ μέν ἐστι, συμμίγνυται δὲ πρὸς τὰς ἀλόγους γνώσεις, αἰσθήσει καὶ εἰκασίᾳ χρωμένη, διὸ καὶ ἀναπίμπλαται πολλοῦ τοῦ ἀστάτου· τὸ γὰρ ὅτι λαμβάνουσα παρὰ τῆς αἰσθήσεως ἢ τῆς εἰκασίας, οὕτως τὰς αἰτίας ἀποδίδωσιν· αἱ δὲ γνώσεις αὗται πολὺ τὸ συγκεχυμένον ἔχουσι καὶ ἄστατον. διὸ καὶ ὁ ἐν Φαίδωνι* [83 A] *Σωκράτης πολλὰ κατηγορεῖ τῆς αἰσθήσεως, ⟨ὡς⟩ οὔτε ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν. πῶς ἂν οὖν ἡ ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως ἀρχομένη γνῶσις ἔχοι τὸ ἀκριβὲς καὶ τὸ ἄπταιστον; τὰ μὲν γὰρ ἐπιστήμῃ μόνῃ χρώμενα μετὰ ἀκριβείας πᾶν συναιρεῖ τὸ γνωστόν, τὰ δὲ μετ' αἰσθήσεως σφάλλεται καὶ διαπίπτει τἀκριβοῦς διὰ τὴν αἴσθησιν καὶ δι' αὐτὸ τὸ γνωστὸν* D *ἄστατον ὄν· τὸ μὲν γὰρ ἔνυλον ἀεὶ τρεπόμενον καὶ ῥέον τί ἂν λέγοι τις, ὅ γε οὐδὲ ἀκαρῆ διαμένειν πέφυκε; τὸ δὲ οὐράνιον διὰ μὲν τὸ πόρρω ἡμῶν εἶναι οὐκ ἔστιν εὔγνωστον οὐδ' ἐπιστήμῃ ληπτόν, ἀλλ' ἀγαπῶσι καὶ τὸ ἐγγὺς ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ θεωρίᾳ καὶ τὸ πιθανόν· πᾶν γὰρ τὸ ἐν τόπῳ ὂν δεῖται τοῦ ἐκεῖ γενησομένου πρὸς τὸ ἐπιγνωσθῆναι πάντως ὁποῖόν ἐστιν. ἀλλ' οὐ τὸ νοητὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ τόπῳ διείληπται* ⟦*τὰ*⟧ *τῆς ἡμετέρας γνώσεως· ὅπου γὰρ ἂν στήσῃ τις τὴν διάνοιαν, ὥσπερ πανταχοῦ παρούσης ἐφάπτεται τῆς ἀληθείας. εἰ δέ τι καὶ δυνατὸν ἀραρὸς περὶ αὐτοῦ λέγειν, καὶ τοῦτο δυνατὸν καθόσον τοῦ ὄντος μετείληφε, καὶ καθόσον νοήσει ληπτόν ἐστι· διὰ γὰρ τῶν γεωμετρικῶν καθολικῶν οὐσῶν ἀποδείξεων, εἴ τι ἀναγκαῖον συνάγειν περὶ*

CNP

2 *τὸ φωτὶ* **C** 3s *δὲ νῦν ἡ πίστις* **C** 4 *νῦν ὁ πλάτων παρείληφεν* **NP** *ἕτερα* **C** 6 *ἐκείνης* **N** 13 *ὁ* om **P** 14 *πολλάκις* **C** *ὡς* ins Kroll 16 *ἔχει* **P** alterum *τὸ* om **NP** 23 quidni *ἀγαπῶμεν*? cf. p. 349, 9s 27 *τὰ* del Kroll 28s cf. Tim. 90 C 31 *καὶ* om **N** 32 *εἴ τι* **CN**: *ἔτι* **P**

αὐτοῦ, δυνατὸν μόνως· ὡς δὲ αἰσθητὸν δύσληπτόν ἐστι καὶ δυσθεώρητον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων. ἀπορήσειε δ' ἄν τις, πῶς ἔτι τὸν δημιουργὸν εὑρεῖν ἔργον ἂν φήσειέ τις καὶ εὑρόντας εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν [28 C], ὅπου γε περὶ τοῦ παραδείγματος μονίμους καὶ ἀμεταστάτους καὶ ἀνελέγκτους ἀποδιδόναι λόγους οἷοί τέ ἐσμεν. ἢ τὸ μὲν περὶ τοῦ δημιουργοῦ ῥηθὲν ἐφαρμόσει πολλῷ μᾶλ- E
λον καὶ αὐτῷ τῷ παραδείγματι· μειζόνως γὰρ ἐκεῖνο καὶ εὑρεῖν ἔργον καὶ εὑρόντα λέγειν εἰς ἅπαντας· οὔτε δὲ περὶ τοῦ δημιουργοῦ τοὺς μετ' ἐπιστήμης ἀπεγίνωσκε γίνεσθαι λόγους οὔτε περὶ ἄλλου του τῶν ἀεὶ ὡσαύτως ἐχόντων. καὶ τίνι γὰρ ἂν ὁ Πλάτων διαφέροι τῶν ἄλλων φυσιολόγων ἢ τὴν περὶ τῶν θείων ἐπιστήμην ἐπιδεικνύμενος; εἰ δὲ διαφερόντως ἐπὶ τῆς δημιουργικῆς αἰτίας τοῦτο ὑπέμνησεν ἡμᾶς, ὅτι ἔργον αὐτὴν εὑρεῖν, οὐ χρὴ θαυμάζειν. ἐγίνωσκε γάρ, οἶμαι, τοὺς ἄλλους φυσιολόγους τὴν ποιητικὴν αἰτίαν εἰς φυσικὰς δυνάμεις ἀνάγοντας. ἵνα οὖν μὴ ταὐτὸν ἐκείνοις πάθωμεν, δυσεύρετον καὶ δύσγνωστον ἀποφαίνεται εἶναι τὴν δημιουργικὴν ἀρχήν. ταῦτα καὶ πρὸς τὴν ἀπορίαν.

ἀλήθειαν δὲ πολλαχοῦ τῶν ὄντων ὑποτίθεται ὁ Πλάτων, τοῖς θεολόγοις ἑπόμενος· ἄλλη γὰρ ἡ ἑνοειδὴς ἀλήθεια, τὸ ἐκ τἀγαθοῦ προϊὸν φῶς, ὃ καὶ τὴν καθαρότητα, ὡς ἐν Φιλήβῳ [55 C 58 D] λέγει, καὶ τὴν ἕνωσιν ἐν Πολιτείᾳ [VI 508 E 509 B] παρέχεται τοῖς νοητοῖς· ἄλλη ἡ ἀπὸ τῶν νοητῶν, ἡ καταλάμπουσα τὰς νοερὰς διακοσμήσεις, ἣν ὑπο- F
δέχεται πρώτως ἡ ἀσχημάτιστος καὶ ἀχρώματος καὶ ἀναφὴς οὐσία [Phaedr. 247 C], οὗ δὴ καὶ τὸ τῆς ἀληθείας ἐστὶ πεδίον, ὡς ἐν Φαίδρῳ [248 B] γέγραπται· ἄλλη ἡ συμφυὴς ταῖς ψυχαῖς, ἡ διὰ νοήσεως ἐφαπτομένη τοῦ ὄντος καὶ δι' ἐπιστήμης συνοῦσα τοῖς ἐπιστητοῖς· τρίτον

CNP inde a u. 17 |ἀνάγοντας **CMP**
1 μόνως δυνατὸν **P** 3 ἔτι ς: ἐστι **CNP** τὸ **C** 4 εὑρόντα ς ἅπαντας **P** 7 ἢ ll. τὸ μὲν **NP**: τοῦ **C** 9 εἰς ἅπαντας λέγειν **P** 15 εὑρεῖν om **C** 16 γὰρ **NP**: δὲ **C** 20 πανταχοῦ **C** ὁ πλάτων ὑποτίθεται **MP** 22 τοῦ ἀγαθοῦ **P** 23 φιλήμῳ **M** λέγει om **C** 26 ἡ ἀχρώματος **C**: ἀχρωμάτιστος **P** 29 prius ἡ om **C**

γὰρ ὡς ἐν πλάτει λέγειν τὸ ψυχικὸν φῶς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ, τοῦ μὲν νοεροῦ πλάτους ἀπὸ τοῦ νοητοῦ πληρουμένου, τοῦ δὲ αὖ ψυχικοῦ παρὰ τοῦ νοεροῦ. ταύτην οὖν τὴν ἐν ψυχαῖς ἀλήθειαν ληπτέον καὶ νῦν, ἐπεὶ καὶ πίστιν ταύτην
106 *ἐλαμβάνομεν, ἀλλ' οὐ τὴν ἄλογον καὶ ἀπειρημένην πάσης λογικῆς ἐπιστάσεως, καὶ συναπτέον τὴν μὲν τοῖς νοητοῖς, τὴν δὲ τοῖς αἰσθητοῖς.*

Ἐὰν οὖν, ὦ Σώκρατες, πολλὰ πολλῶν πέρι, θεῶν καὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως, μὴ δυνατοὶ γιγνώμεθα πάντῃ πάντως αὐτοὺς ἑαυτοῖς ὁμολογουμένους καὶ ἀπηκριβωμένους ἀποδοῦναι λόγους, μὴ θαυμάσῃς [29C].

Πρῶτον τὰς ὑποθέσεις παρέσχετο τῆς ὅλης φυσιολογίας καὶ τὰ λήμματα συνήγαγεν, ὧν δεῖ πρὸς τὴν θεωρίαν, τρία μὲν ὄντα ταῦτα, πέντε δὲ ἐκείνας οὔσας. δεύτερον τὸν τρόπον ἀφωρίσατο τῶν λόγων. τρίτον παρασκευάζει τὸν ἀκροατήν, ὅπως προσήκει τοὺς μέλλοντας ὑποδέχεσθαι λόγους· δεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ ὡς ἀπηκριβωμένων ἀκροᾶσθαι λόγων ὅσοι λέγονται περὶ τῶν φυσικῶν, οὐδὲ ὡς ἐπιστημονικῶν ὄντως, ἀλλ' ὡς ἐοικότων ἐκείνοις· ἔτι δὲ γινώσκειν, ὅτι καθάπερ ὁ κόσμος συγκέκραται ἔκ τε φυσικῶν δυνάμεων καὶ νοερᾶς καὶ θείας οὐσίας — συνυφίσταται γὰρ τὰ φυσικὰ ἔργα τῷ νοερῷ φέγγει τοῦ πατρός, ὥς φησι καὶ τὸ λόγιον — οὕτω
B *δὴ καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος σύμμιξιν ποιεῖται πίστεως καὶ ἀληθείας· τὰ μὲν γὰρ ἀπ' αἰσθήσεως λαμβανόμενα πολλῆς μετέχει τῆς εἰκοτολογίας, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν νοητῶν ὁρμώμενα τὸ ἀνέλεγκτον ἔχει καὶ ἄπταιστον. ὅταν γὰρ περὶ αὐτοῦ τοῦ*

CMP

5 *ἀπηρημένην* **MP**: *ἀπερριμμένην* ς: *ἀφῃρημένην* ci Kroll 8 *ὦ* om **P** *πολλῶν* om **P** *πολλὰ πολλῶν εἰπόντων* ς cum Pl. ll. praeter A$\mathfrak{T}^1$𝔡𝔬; cf. p. 350, 23s *πέρι* scripsi ad p. 350, 24ss: *περὶ* ll. 8ss *θεῶν ἕως τοῦ· μὴ θαυμάσῃς* **C** 9s *γενώμεθα* **P** 10 *αὐτοὺς ἑαυτοῖς* **CMP** (cf. p. 350, 8) cum 𝔡 Pl.: *αὐτοὺς αὑτοῖς* A𝔬 Pl.: *αὐτοὺς αὐτοῖς* 𝔗 Pl.: *αὖ τοὺς αὑτοῖς* uel *ἂν τοὺς αὑτοῖς* sim. *ς Pl. 10s *ὡμολογημένους* ς cum $\mathfrak{T}^2$F (*Θ*SY*qser* et o *ΣTx* e corr) Pl.; cf. p. 350, 7 11 *λόγους* post *ὁμολογουμένους* Pl. sed cf. p. 350, 30s 12 *θαυμάσῃ τις* A Plat. 19 *ὡς* om **C** 23 cf. infra 155F *τὰ πατρὸς νοερῷ ὑφασμένα φέγγει* Lobeck Aglaoph. 220 orac. chald. 25 26 *μετέχεται* **MP** 27 *ὅταν γὰρ καὶ* **M**

δημιουργοῦ λέγωμεν, ὅτι βουλεύεται καὶ διανοεῖται καὶ ὅτι ποιεῖ τάδε πρὸ τῶνδε, τῆς ἀληθείας ἀπολειπόμεθα τῶν πραγμάτων· ὥστε εἰ περὶ τῶν ἀεὶ ὄντων λέγοντες ὅπως προνοοῦσι τοῦ παντὸς ἀναγκαζόμεθα μερίζειν τὸ ἀμέριστον καὶ ἔγχρονον ποιεῖν τὸ αἰώνιον, πολλῷ μᾶλλον οἱ περὶ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν λόγοι τοῦ ἀκριβοῦς ἂν διαμαρτάνοιεν. τί οὖν; φαίη τις ἄν· οὐκ ἀκριβεῖς τινας περὶ τοῦ οὐρανοῦ λόγους ἀποδίδομεν, οἷον ὅτι οἱ ἐν αὐτῷ κύκλοι διχοτομοῦσιν ἀλλήλους; οὐχὶ δὲ καὶ ὅταν μὴ τὸ ἀκριβές, ἀλλὰ τὸ σύνεγγυς ἀγαπῶμεν, διὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν τοῦ πράγματος φύσιν ἀποπίπτομεν τῆς ἀκριβείας; ἢ καὶ ὅταν μὴ ἀπ' αἰσθήσεως λαμβάνωμεν τὰς ἀρχάς, ἀλλ' ἀπὸ τῶν καθόλου λόγων, ὡς μὲν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς οἱ περὶ τοῦ οὐρανοῦ λόγοι τἀκριβὲς ἐπιδείκνυνται καὶ ἀνέλεγκτον, ὡς δὲ ἐν ἐπιστητοῖς ἐλέγχονται καὶ οὗτοι διὰ τῶν ἀΰλων εἰδῶν. C *σκόπει γὰρ οὖν καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ νῦν ῥηθέν· οἱ μέγιστοι, φασί, κύκλοι δίχα τέμνουσιν ἀλλήλους. οὐκοῦν ἀνάγκη κατὰ σημεῖα γίγνεσθαι τὴν τομήν. τοῦτο δὲ ἀμερές. τί οὖν ἐν μεριστῷ τοιοῦτον; τίς δὲ ἀδιάστατος ἐν διαστατοῖς οὐσία; πᾶν γὰρ τὸ ἐν σώματι γεγονὸς φυσικῶς συμμερίζεται τῷ ὑποκειμένῳ. τί οὖν; οὐχὶ καὶ σημεῖόν ἐστι φυσικόν; ἀλλὰ τοῦτο τοῦ ὄντως ἀμεροῦς ἀπολείπεται, καὶ ἔστι σημεῖον μὲν ἐν φυσικοῖς, ἁπλῶς δὲ οὐ σημεῖον, ὥστε ὁ περὶ σημείου λόγος ἀκριβῶς οὐκ ἐφαρμόσει τῷ τοιούτῳ. ὅλως δὲ ὡς οἱ περὶ τῶν νοητῶν λόγοι τοῖς διανοητοῖς οὐκ ἐφαρμόσουσιν, οὕτως οὐδ' οἱ περὶ τῶν ἐπιστητῶν τοῖς αἰσθητοῖς· τὰ μὲν γὰρ νοητὰ παραδείγματα τῶν διανοητῶν, τὰ δὲ διανοητὰ τῶν αἰσθητῶν· ψυχὴ γὰρ ἡ κοσμήσασα τὸν μέγαν οὐρανὸν καὶ κοσμοῦσα μετὰ τοῦ πατρός. ὥσθ' ὅταν λέγωμεν κύκλους ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπαφὰς καὶ διχοτομίας καὶ ἰσότητας, ὡς μὲν περὶ αἰσθητῶν λέγοντες ἀκριβῶς λέγομεν· ἐπὶ γὰρ οὖν τῶν*

CMP

7 *τινας* om **C** 8 *οἱ* om **C** 9 *ἀλλὰ καὶ τὸ* **C** 11 *ἢ* ll. 13 *ἐν* om **P** 14 *ἀνέλεγχον* **P** 16 *τοῦτο αὐτὸ* **MP** *οἱ* **CM**: *καὶ* **P** 17 *κατὰ* **C**: *καὶ τὰ* **MP** 19 *τοιοῦτο* **MP** 22 *ὄντος* **P** 23 *οὐ* om **M** 27 *γὰρ* om **C** 31 *λέγωμεν* **C** *ἐπεὶ* **C**

ἀύλων πάντα τὰ τοιαῦτα φλήναφός ἐστιν. εἰ δέ τις ἡμᾶς D *ἔροιτο· τί δέ; οὐ τὸ ὄντως ἴσον λόγος ἐστὶ καὶ ὁ ὄντως κύκλος ἀδιάστατος; καθόλου γὰρ ἑκάτερον, τὸ δὲ καθόλου λόγος καὶ εἶδος ἀμερές· τὰ δὲ ἐν οὐρανῷ μεριστὰ καὶ διάτομα καὶ ἐν ὑποκειμένῳ, πάλιν ἐνταῦθα οὔτε κύκλους οὔτε ἰσότητας οὔτε ἄλλο τοιοῦτον οὐδὲν ἐν τοῖς αἰσθητοῖς εἶναί φαμεν, καὶ οὕτω τοὺς ἑαυτῶν λόγους οὐχ ὁμολογοῦντας αὐτοὺς ἑαυτοῖς παρεχόμεθα. λέγομεν οὖν συντόμως, ὅτι τὴν ἐπιστήμην ὁ Πλάτων ποτὲ μὲν ὁρίζεται τῷ τὰς αἰτίας ἀποδιδόναι μόνον, τοτὲ δὲ τῷ καὶ τὰ ὑποκείμενα αὐτῇ μόνιμον ἔχειν οὐσίαν παντελῶς μετὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν τῆς αἰτίας ἀπολογισμῶν, τοτὲ δὲ τῷ τὰς ἀρχὰς μὴ εἶναι ὑποθέσεις. καὶ κατὰ τοῦτο μὲν τὸ εἶδος μίαν ἐπιστήμην ἀφορίζεται τὴν μέχρι τῆς ὄντως ἀρχῆς ἀνιοῦσαν· αὕτη γὰρ τὴν ⟦ἀρχὴν⟧ ὄντως ἀρχήν, ⟨τὴν⟩ ἀνυπόθετον, προΐσταται καὶ τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὸ ὄντως ὂν καὶ ἀπ᾽ αἰτίας ποιεῖται τοὺς λόγους· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον καλεῖ καὶ τὰς διανοητικὰς γνώσεις ἐπιστήμας. κατὰ δὲ τὸ πρῶτον μόνον δοίη ἂν καὶ τῇ φυσιολογίᾳ τὴν τῆς ἐπιστήμης προσηγορίαν· νῦν δὲ τὸ δεύτερον εἶδος ὁρῶν* E *ἀξιοῖ καλεῖν αὐτὴν εἰκοτολογίαν. ταῦτα μὲν οὖν πρὸς τὴν ἀπορίαν. τὴν δὲ σύμπασαν ῥῆσιν ἔχουσάν τινα δυσκολίαν κατὰ τὴν σύνταξιν οὑτωσὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀπευθυντέον μετὰ βραχείας προσθήκης· ἐάν, ὦ Σώκρατες, πολλὰ λέγοντες περὶ πολλῶν, εἶτα τίνων δεικνύων πολλῶν προσέθηκε θεῶν καὶ τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως· καὶ γὰρ καὶ περὶ τῆς τῶν θεῶν γενέσεως τῶν νέων ἐρεῖ* [42 D] *καὶ περὶ τῆς τοῦ παντός· καὶ ταῦτά ἐστι τὰ πολλά· ἐὰν δ᾽ οὖν, φησί, πολλὰ περὶ πολλῶν λέγοντες περὶ γενέσεως τῆς τε τοῦ παντὸς καὶ θεῶν τῶν ἐν αὐτῷ, πολλῶν τούτων ὄντων ἑκατέρων, μὴ δυνώμεθα ἀπηκριβωμένους ἀπο-*

C M P

1 *ἐνύλων* ll., nisi tamen hoc seruato p. 349, 30 cum ς *μὲν* in *μὴ* mutare mauis (cf. u. 5 ss) *φανὰ φῶς* **C** 2 *ὁ ὄντως* **MP**: *ὅλως* **C** 8 *ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς* **C** 10. 12 *ποτὲ δὲ* **P** 14 s *ἀρχὴν ὄντως* del Kroll 15 *τὸ* del? Kroll 17 *δεύτερον* — 18 *δὲ τὸ* om **P** 19 *προσηγορία* **C** 23 cf. Cic. Tim. 8 *disserentes . . . consequemur* 24 *πολλῶν δεικνύων* **MP** 29 *καὶ τῶν θεῶν τῶν* **P**

δοῦναι λόγους, μὴ θαυμάσῃς. τοῦτο δὲ εἶπεν, ἐπειδὴ τοῖς ἀναγκαίοις ἐνίσχεσθαι οὐ θαυμαστόν· ἀναγκαῖον δὲ τὸ μὴ ἀκριβῶς διχῶς, διά τε τὸ γνωστὸν οὐκ ὂν μόνιμον οὐδὲ σαφὲς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν φύσιν ἀνθρωπίνην οὖσαν. Πλάτων μὲν οὖν τοσαύτῃ χρῆται ἐν τοῖς λόγοις ἀσφαλείᾳ· οἱ δὲ ἄλλοι οὐχ οὕτως· ἀλλ' Ἡράκλειτος [frg. 1 D.] μὲν ἑαυτὸν πάντα εἰδέναι λέγων πάντας τοὺς ἄλλους ἀνεπιστήμονας ποιεῖ, Ἐμπεδοκλῆς [frg. 4, 8 D.] δὲ αὐτὴν ἐπαγγέλλεται παραδώσειν τὴν ἀλήθειαν·

καὶ τάδε τοι σοφίης ἐπ' ἄκροισι θοάζει·

ταῦτα γὰρ οὐ κατὰ τὴν φιλόσοφον εὐλάβειαν. οἱ δὲ ἀπὸ F
τῆς Στοᾶς καὶ τὴν αὐτὴν ἀρετὴν εἶναι θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἰρήκασι, πολλοῦ δέοντες τῆς τοῦ Πλάτωνος ὁσιότητος εἶναι ζηλωταὶ καὶ τῆς Σωκρατικῆς μετριότητος.

Ἀλλ' ἐὰν ἄρα μηδενὸς ἧττον παρεχώμεθα εἰκότας, ἀγαπᾶν χρὴ μεμνημένον, ὡς ὁ λέγων ἐγὼ ὑμεῖς τε οἱ κριταὶ φύσιν ἀνθρωπίνην ἔχομεν, ὥστε περὶ τούτων τὸν εἰκότα μῦθον ἀποδεχομένους πρέπει τούτου μηδὲν ἔτι πέρα ζητεῖν [29 CD].

Διχόθεν ὁ Τίμαιος τὸ μὴ ἀραρὸς μηδ' ἀκριβὲς τῶν περὶ τῆς φύσεως λόγων ὑπέμνησεν, ἔκ τε τῆς αὐτῶν τῶν πραγ- 107
μάτων οὐσίας — ἀπὸ γὰρ ἀύλων ἔνυλα γενόμενα καὶ ἀπὸ ἀμερίστων μεριστὰ καὶ ἀπὸ χωριστῶν ἐν ἀλλοτρίᾳ ἕδρᾳ καὶ ἀπὸ καθολικῶν ἄτομα καὶ μερικὰ τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ ἀνέλεγκτον οὐκ ἐπιδέχεται λόγον, ὃς τοῖς καθόλου καὶ τοῖς ἀύλοις ἐφαρμόζει καὶ τοῖς ἀμερίστοις εἴδεσι — καὶ ἐκ τῆς τῶν ἐπισκοπουμένων ἀδυναμίας· εἰ γὰρ ἔδει τι γνῶναι περὶ αὐτῶν, ἔδει τὴν σύστοιχον αὐτοῖς περιβαλεῖν γνῶσιν, αὕτη δὲ αἴσθησις. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ὄντες ἴσως ἧττον ἂν ἠπατήθημεν, ἐνταῦθα δ' ἐν τῷ ἐσχάτῳ τοῦ παντὸς κατῳκισμένοι καὶ

CMP

7 ἑαυτῷ **C** 10 σοφίσης **M** ἄκροις **M** 11 εὐλάβειαν **MP**: σιβύλλαν **C** 11 s cf. Dyroff, Ethik der Stoa 195 13 δὲ ὄντες **C** 15 μηδὲν **M**; sed cf. p. 353, 13. 17. 20 παρεχόμεθα **M** 15 s εἰκότως **M** cum paucis dett. Plat. ll. 16 ss ἀγαπᾶν ἕως τοῦ· πρέπει **C** μεμνημένους ς cum ɒ Plat.: -ον sscr. ους A Plat. ἐγὼ **MP** cum A ƀ ɒ (s, mg S) Plat.: om *ς Plat. 17 τε om **M** 24 τὰ μερικὰ **MP** 25 ἀνέλεκτον **P** 29 μένοντες **C**

πορρωτάτω ὄντες ἐκείνων παχέως καὶ ἡμαρτημένως τῇ αἰσθήσει χρώμεθα. καὶ ἡμεῖς μὲν οὕτω· φύσιν γὰρ ἀνθρωπίνην ἐλάχομεν· ἡ δὲ ἀνθρωπίνη φύσις συνεισφέρει τὴν ἔνυλον ζωὴν τὴν ἐπιπροσθουμένην ὑπὸ τοῦ σώματος, τὴν μεριστήν, τὴν δεομένην καὶ τῶν ἀλόγων γνώσεων. αὐτοὶ δὲ οἱ θεοὶ καὶ τὸ γενητὸν ἀγενήτως καὶ τὸ διαστατὸν ἀδιαστάτως ἐγνώκασι καὶ τὸ μεριστὸν ἀμερίστως καὶ τὸ ἔγχρονον διαι-
B *ωνίως καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἀναγκαίως· αὐτῷ γὰρ τῷ νοεῖν πάντα γεννῶσιν, ἃ δὲ γεννῶσιν, ἐκ τῶν ἀμερῶν καὶ αἰωνίων καὶ ἀύλων εἰδῶν γεννῶσιν· ὥστε καὶ νοοῦσιν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον. μὴ γὰρ οἰηθῶμεν, ὅτι ταῖς τῶν γνωστῶν φύσεσιν αἱ γνώσεις χαρακτηρίζονται, μηδ' ὅτι τὸ μὴ ἀραρὸς οὐκ ἀραρός ἐστι παρὰ θεοῖς, ὥς φησιν ὁ φιλόσοφος Πορφύριος — τοῦτο γὰρ αὖ ἐκεῖνος ἀνεφθέγξατο, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον* [Hom. ξ 466] — *ἀλλ' ὅτι ταῖς τῶν γινωσκόντων διαφοραῖς ἀλλοῖος γίγνεται τῆς γνώσεως ὁ τρόπος· τὸ γὰρ αὐτὸ γινώσκει θεὸς μὲν ἡνωμένως, νοῦς δὲ ὁλικῶς, λόγος δὲ καθολικῶς, φαντασία δὲ μορφωτικῶς, αἴσθησις δὲ παθητικῶς. καὶ οὐχ ὅτι τὸ γνωστὸν ἕν, μία καὶ ἡ γνῶσις. ἔτι δέ, εἰ αἱ γνώσεις κατ' οὐσίαν εἰσὶν ἐπὶ τῶν θεῶν καὶ ἔστιν οὐκ ἐπίκτητος ἡ νόησις αὐτῶν, ὡς εἰσίν, οὕτω καὶ γιγνώσκουσιν, ἃ γινώσκουσιν· εἰσὶ δὲ ἄυλοι καὶ αἰώνιοι καὶ ἡνωμένοι καὶ ἄχραντοι· καὶ γινώσκουσιν ἄρα ἀύλως, αἰωνίως, ἡνωμένως, ἀχράντως· τὸ ἄρα ἔνυλον ἀύλως καὶ τὸ διεσπαρμένον πλῆθος ἑνοειδῶς καὶ τὸ κατὰ χρόνον μεταβαλλόμενον μονίμως καὶ αἰωνίως καὶ τὸ παρὰ φύσιν πᾶν καὶ σκοτεινὸν καὶ*
C *μὴ καθαρὸν ἀχράντως προειλήφασι. τοῦτο μὲν οὖν μὴ καὶ περιττὸν ᾖ πλείονος ἀξιοῦν παραμυθίας· τόδε δὲ αὖ ληπτέον ἀπὸ τῶν εἰρημένων, ὅτι καὶ παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀσθένειαν γίνεται τὸ μὴ ἀκριβὲς ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν τοῦ ὄντος εἰκόνων· δεόμεθα γὰρ καὶ φαντασίας καὶ αἰσθήσεως καὶ ὀργάνων ἄλλων τῶν πολλῶν πρὸς τὴν γνῶσιν. οἱ δὲ θεοὶ τῷ ἑνὶ*

C M P

3ss uidit Anonym. de astrol. p. 10, 2s 4 cf. in remp. II 281, 4 Anonym. l. c. p. 4, 3 12 *τὸ* om **C** 18 *παθητικῶς* et *μορφωτικῶς* transposuit **P** 19 *ἐν μιᾷ* **C** 20 *εἰσὶν* om **C** 23 *αἰωνίως* — 24 *ἀύλως* om **C** 25 *ἐννοειδῶς* **C** 26 *τὸ μὴ παρὰ* **P** 28 an *ἄξιον* uel *ἀξιοῦμεν*? 32 *τῶν* om **P**

αὐτῶν καὶ τῇ θείᾳ νοήσει καὶ ταῦτα συνῃρήκασιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ὑπὸ σελήνην ἀγαπῶμεν ἑλεῖν τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διὰ τὸ τῆς ὑποκειμένης αὐτοῖς ὕλης ἀστάθμητον· ἐπὶ δὲ τῶν οὐρανίων πάλιν αἰσθήσει χρώμενοι καὶ ὀργάνοις ἀναπιμπλάμεθα πολλοῦ τοῦ εἰκότος, καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἐπ᾽ ἐκείνων τὸ ἐγγὺς ἀγαπητὸν ἡμῖν, πόρρω κατῳκισμένοις ἐν τῷ πυθμένι, φασί, τοῦ παντός. δῆλον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν περὶ αὐτῶν πραγματευσαμένων ἀπὸ διαφερουσῶν ὑποθέσεων τὰ αὐτὰ περὶ αὐτῶν συναγόντων, τῶν μὲν διὰ τῶν ἐκκέντρων, τῶν δὲ διὰ τῶν ἐπικύκλων, τῶν δὲ διὰ τῶν ἀνελιττουσῶν τὰ φαινόμενα σῳζόντων. τί οὖν; φαίη τις ἄν· ἀγαπήσωμεν παρὰ Πλάτωνος φυσιολογοῦντος ἀκούοντες ὁπόσα καὶ τῶν ἄλλων, καὶ στέρξωμεν τὸ μηδενὸς ἧττον. ἢ μάλιστα μὲν D *τοῖς ἔμφροσιν οὕτω περὶ αὐτῶν ἁρμόσει λέγειν, τὸ μεταξὺ διώκουσιν εἰρωνείας καὶ ἀλαζονείας· τῆς μὲν γὰρ εἴη ἂν τὸ φάναι ʻπάντων μᾶλλονʼ, τῆς δὲ τὸ ʻπάντων ἧττονʼ, μεσότης δὲ τὸ ʻμηδενὸς ἧττονʼ. ἔπειτα τὸ μηδενὸς ἧττον οὐ μόνον λέγοι ἂν τῶν ἤδη προγεγονότων καὶ θεατῶν τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν πραγμάτων τῶν εἰκότων, ὡς ἂν εἰ ἔλεγεν· εἰ μηδενὸς ἧττον τῶν πραγμάτων καὶ αὐτοὶ παρεχοίμεθα λόγους εἰκότας μηδ᾽ ἀπολειφθείημεν τῆς φύσεως τῶν γνωστῶν, ἀγαπητέον· θεοὶ μὲν γὰρ καὶ κρειττόνως αὐτὰ γινώσκουσιν, ἡμῖν δὲ ἀγαπητόν, εἰ καὶ ἐγγὺς αὐτῶν βάλλομεν· ἄνθρωποι γάρ ἐσμεν καὶ ἐν σώματι κατατετάγμεθα καὶ μερικὸν εἶδος ζωῆς προβεβλήμεθα καὶ αὐτοῦ πολλοῦ τοῦ εἰκότος ἀναπεπλήσμεθα, ὥστε εἰκότως καὶ μύθοις ἐοικότας ἐροῦμεν λόγους· πολλῆς γὰρ τῆς παχύτητος καὶ τῆς ἀλογίας, ἣν ὁ μῦθος ἐνδείκνυται, ὁ ἡμέτερος λόγος ἐστὶν ἀναπεπλησμένος, καὶ δεῖ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει συγγινώσκειν.*

CMP

2 *ὑπὸ τὴν* **P** 7 fort. Orphici; cf. infra 117D 135D 9ss cf. infra 272B in remp. II 227, 26s Dercyllides apud Theon. Smyrn. 200s 10 *ἑλιττουσῶν* **P**: **M** (*ἑ-*) 11 *ἀγαπήσομεν* ς 13 *στέρξομεν* **MP** *ἢ* ll. *κάλλιστα* **M** 14 *εὔφροσιν* **C** 14s cf. p. 217, 8s 17 *ἔπειτα — ἧττον* om **C** 18 *καὶ* del? 19 *τῶν πραγμάτων* om **C** *εἰ* om **M** 20 *ἔλεγεν οὖν* **MP** 20s *παρεχόιμεθα* (*ι* in lit.) **C** 21 *λόγους* **MP**: *λέγουσι* **C** *ἀποληφθείημεν* **CP** 23s *βάλλωμεν* **P** 24 *μὲν γὰρ* **C** *ἐν τῷ* **C** 25 *αὐτοὶ* ci s 26s *μύθους εἰκ.* **CMP**: em ς

Ἄριστα, ὦ Τίμαιε, παντάπασιν ὡς κελεύεις ἀπο- E *δεκτέον. τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμασίως ἀπεδεξάμεθά σου, τὸν δὲ δὴ νόμον ἡμῖν ἐφεξῆς πέραινε* [29 D].

Ἐν μὲν τῇ Πολιτείᾳ τοῦ Σωκράτους διατιθέντος τοὺς λόγους σιωπῇ παρῆν ὁ Τίμαιος, οὐκ ἐνδεικνύμενος τὰς ἑαυτοῦ κρίσεις περὶ τῶν λεγομένων. ἐνταῦθα δὲ ὁ Σωκράτης θαυμαστῶς ὅπως ἀποδέχεται τὸν Τίμαιον, ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς πράγμασιν, ὧν τὰ πρόσωπα εἰκόνες, τῶν μὲν δευτέρων ἐνεργούντων αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς ἵδρυται τὰ πρῶτα καὶ οὐκ ἐξίσταται ἑαυτῶν οὐδὲ νεύει πρὸς τὰ χείρω, τῶν δὲ θειοτέρων κινουμένων ἐπαίρεται καὶ τὰ κοιλότερα πρὸς τὴν μετουσίαν αὐτῶν δι' ἔρωτος παμπόλλου καὶ θαύματος. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ Σωκράτης ἐν τούτοις εὐφημίαν πᾶσαν περὶ τὸν Τίμαιον καταβάλλεται· διὰ γὰρ αὐτοῦ τοῦ θαύματος μειζόνως συνάπτεται πρὸς αὐτόν. καὶ μὴν καὶ τὸ ἄριστον ἐνδείκνυται μὲν καὶ τὸ τέλειον καὶ τὸ νοερὸν τῆς τοῦ Τιμαίου διδασκαλίας καὶ τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ τὸ ἱκανόν, ἐνδείκνυται δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν πρὸς τὸν δημιουργὸν ἀναλογίαν· ὡς γὰρ F *ἐκεῖνος τῶν αἰτίων ἄριστος ἐν τοῖς ἔργοις, οὕτω δὴ καὶ οὗτος ἄριστος ἐν τοῖς λόγοις. καὶ τὸ παντάπασιν ὡς κελεύεις ἀποδεκτέον ὁποῖον εἶναι προσήκει τὸν ὀρθῶς ὑποδεξόμενον τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους ἐπιδείκνυσιν· ὅτι δὴ λιπαρῶς μὲν ἀντεχόμενον τοῦ διδάσκοντος, ποιοῦντα δὲ παντὶ σθένει τὸ ὑπ' ἐκείνου προσταττόμενον, πείθοντα δὲ ἑαυτόν, ὡς ὀρθῶς ἔχει πείθεσθαι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ λεγομένοις.*

ἔτι τοίνυν τὸ μὲν προοίμιον τὴν ἐν ταῖς ὑποθέσεσι τῶν ὅλων νοημάτων περιοχὴν ἐνδείκνυται· πάντα γοῦν ἐστιν ἐν

CMP

1 *ἄριστε* **MP** cum r Plat.; cf. u. 16 ss *παντάπασί τε* **MP** cum Plat. fort. tenendum; sed cf. u. 21 1 ss *κελεύεις ἕως τοῦ· ἐφεξῆς* **C** 1 s *ἀποδεκτέον* ς: *ἀποδεικτέον* **MP**; sed cf. u. 22 2 cf. *θαυμαστῶς* u. 8, quod exhibet o Plat. 3 *νόμον* **CMP**: *λόγον* ς cum $\mathfrak{T}^1$F(*q*) et corr A Plat. sed cf. p. 355, 4 ss 7 *αὐτοῦ* **C** 8 *ὅπως* **C**: *πως* **MP** 10 *ἐφ' ἑαυτοῖς* **P** 12 *κοινότερα* s; cf. p. 213, 4; sed interpretare 'caua' i. 'inania' 15 s *συνάπτεται μειζόνως* **P** 21 *οὗτος* **MP**: *οὕτως* **C** 22 *τὸ* **M** 23 *ὑποδείκνυσιν* **P** 24 *δὴ* **MP**: *δεῖ* **C** *μὲν αὐτὸ* **C** 26 *ἔχοι* **P**

αὐτῷ τὰ προοίμια· τί τε γὰρ τὸ προοίμιον εἴρηται, καὶ τί 108
τὸ εἶδος τοῦ ζητουμένου, καὶ ποίων ὑποθέσεων καὶ τίνων προδεικνυμένων ἐκ τούτων ἤρτηται, καὶ ὁποῖον τῶν λόγων εἶδος, καὶ ὁποῖος ὁ ἀκροατής. ὁ δὲ νόμος εἴληπται ἀπὸ τῶν κιθαρῳδικῶν νόμων· οὗτοι μὲν οὖν εἰσι μέλη τινὰ πεποιημένα, τὰ μὲν Ἀθηναϊκά, τὰ δὲ Ἀρεϊκά, καὶ τὰ μὲν ἐνθεαστικά, τὰ δὲ κοσμητικὰ τῶν ἠθῶν. πρὸ δὲ τῶν νόμων τούτων προοίμια προτάττειν εἰώθασιν, ἃ καὶ διὰ τοῦτο προψηλαφήματα ἐκάλουν. εἴληπται μὲν οὖν ἐκεῖθεν. συντελεῖ δὲ εἰς τὸ προκείμενον, διότι καὶ πᾶσα ἡ ἐμφανὴς διακόσμησις ἐναρμόνιος οὖσα μένει διαιωνίως διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν τῶν αἰτίων· ἔτι δὲ καὶ ὅτι πρόεισιν ἀπὸ νοῦ καὶ κατὰ νοῦν, καὶ ὅτι διακεκριμένας ἔχει τὰς ὅλας δυνάμεις καὶ διατεταγμένας κατὰ τὸ προσῆκον ἑκάστῃ· καὶ γὰρ τὰ μέλη νόμους ἐκάλουν, ὅτι τε ἀκίνητα ἔμενε καὶ ὅτι διανενέμητο τὰ πρέποντα ἐφ' ἑκάστοις.

Λέγωμεν δή, δι' ἥν τινα αἰτίαν γένεσιν καὶ τὸ πᾶν τόδε ὁ ξυνιστὰς συνέστησεν [29 D]. B

Τὰ μὲν προειρημένα πάντα παρασκευὰς ἡμῖν τὰς πρὸς τὴν ὅλην παρεδίδου φυσιολογίαν· καὶ τούτων τὰ μὲν δι' εἰκόνων καὶ συμβόλων ἐπεδείκνυ τὴν τοῦ κόσμου θεωρίαν, τὰ δὲ προοίμια κατεβάλλετο τῆς συμπάσης πραγματείας, καὶ τῆς δι' εἰκόνων ἢ συμβόλων ἐνδείξεως τὰ μὲν τὴν ἕνωσιν ἐξέφαινε τῶν ἐγκοσμίων, τὰ δὲ τὴν διάκρισιν, καὶ τῶν προοιμίων τὰ μὲν ἦσαν ὑποθέσεις, τὰ δὲ οἷον λήμματα δεικνύμενα διὰ τῶν ὑποθέσεων. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῶν λόγων ἐν τοῖς δεικνυμένοις ἄν τις θεῖτο· τῷ γὰρ γενητὸν ἀποδεδεῖχθαι τὸν κόσμον ἀκολουθεῖ τὸ εἰκοτολογίαν εἶναι τὴν περὶ τοῦ κόσμου πραγματείαν. τούτων δ' αὖ τέλος τὸ πρέπον λαβόντων ἀρχόμενος τῆς δημιουργίας τοῦ παντὸς

CMP

1 τῷ προοιμίῳ ci t Kroll, nisi del   τί τε **P**: καὶ τί τε **M**: κατὰ τί τε **C**   3 τὸ τῶν ς   4 εἴρηται **M** | cf. Suidae lex. II 1004   5 κιθαριωδικῶν **C**   6 πεποικιλμένα?   καὶ τὰ μὲν **M**: τὰ δὲ **P**: καὶ τὰ **C**   7 καὶ τὰ δὲ **C**   12 ἔτι **C**: ὅτι **MP**   14 ἑκάστην **MP**   16 λέγω μὲν **C** cum (*q*) Plat.: λέγομεν **P**   δή om **C**   ἣν τὴν αἰτίαν uel ἣν αἰτίαν Plat. ll. praeter A𝔟𝔗F𝔬 (*Θ*) Plat. sed cf. p. 357, 17   17 συνιστὰς συνεστήσατο **MP** cum (*q*) Plat. sed cf. p. 359, 11. 13. 329, 29   24 λήματα **P**   26 θείτω **M**   τὸ γὰρ **MP**

ὁ Τίμαιος ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ ποιεῖται τὴν ἀρχὴν ὁρμητήριον αὐτῷ κάλλιστον εἶναι νομίζων τὴν τῆς τελικῆς αἰτίας εὕρεσιν· ὡς γὰρ πάντων τῶν ὄντων αἴτιόν ἐστι τἀγαθόν, οὕτω δεῖ καὶ τὴν τοῦ κόσμου γένεσιν ἀπὸ ταύτης προϊέναι τῆς C *ἀρχῆς πρωτίστης· πάντα γὰρ ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ ὅσων μή ἐστιν αἴτιος ὁ δημιουργικὸς νοῦς, τούτων αἴτιον τἀγαθόν, ὥσπερ τῆς ὕλης, καὶ ὅσων μή ἐστιν ὑποστατικὸν τὸ παράδειγμα, καὶ ταῦτα ἐκεῖθεν ὑφίσταται· πάντα γὰρ ἐκείνου ἕνεκά ἐστι, καὶ ἐκεῖνο αἴτιον πάντων καλῶν, ὡς εἴρηται ἐν Ἐπιστολαῖς* [312 E]· *διὸ καὶ τὰ ἄλλα αἴτια πρὸς ταύτην ἀναπέμπει τὴν μίαν αἰτίαν ὁ Τίμαιος. τὸ γὰρ εἶδος τοῦ κόσμου διὰ τῶν ὑποθέσεων ἀνευρὼν καὶ τὸ παραδειγματικὸν καὶ τὸ ποιητικὸν αἴτιον νῦν ἐθελήσει τὴν κυριωτάτην καὶ πρεσβυτάτην ἀποδοῦναι τῶν αἰτιῶν, τὴν τελικήν, ἣν δεῖ διαφερόντως ἐπὶ τῆς ὅλης δημιουργίας ἐπιποθεῖν· ὅπου γὰρ καὶ ὁ κατὰ νοῦν ζῶν ἄνθρωπος τοῦ ἀγαθοῦ πάντα πραγματεύεται χάριν, πόσῳ μᾶλλον αὐτὸς ὁ νοῦς καὶ ὁ θεῖος νοῦς οὐχὶ τῆς τελικῆς αἰτίας ἕνεκα πάντα δημιουργεῖ; κἂν γὰρ δοκῇ πολλάκις ὁ σπουδαῖος τοῦ σώματος ἕνεκά τι πράττειν ἢ ὅλως τῶν χειρόνων, οὐ τόδ᾽ ἐστὶ τὸ τέλος, τὸ τοῦ σώματος ἢ τὸ τοῦ χείρονος ἀγαθόν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τοῦτο πράττει τῆς πρὸς τὸ θεῖον ὁμοιότητος ἕνεκα καὶ* D *ἐκείνην ποιεῖται τὸ σκοπιμώτατον τέλος· πόσῳ δὴ οὖν μειζόνως ὁ τοῦ παντὸς δημιουργὸς τοῦ ἀγαθοῦ χάριν ἂν δημιουργοίη καὶ τῆς τελικῆς αἰτίας; οὐ γὰρ ἄσκοπον οὐδὲ ἀόριστον ποιεῖται τὴν ἐνέργειαν. διό μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων μηδὲ ζητῆσαι τὴν ἀρχήν, εἰ ἔστι τελικὸν αἴτιον τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως, ἀλλ᾽ ὡς τούτου παρὰ πᾶσιν ὁμολογουμένου ζητεῖν, τί τὸ τελικόν ἐστιν αἴτιον· νοῦς γὰρ ὑπόκειται δημιουργὸς καὶ θεός, ἀλλ᾽ οὐ τὸ αὐτόματον, ὥσπερ τινές φασιν. εἰ δὲ νοῦς τὸ ποιοῦν, ἔστι δήπου τὸ οὗ ἕνεκα ἐν τῇ δημιουργίᾳ· ὡς γὰρ ψυχὴ κατωρθωμένη πάντα*

C M P

4 *δὴ* **CM**   7 *ὅσον* **MP**   8 *καὶ* del?   *ἐκεῖθεν* **CP**: *ἐκεῖ θέλει* **M**   *ὑφίστασθαι* **M**   14 *αἰτίων* **CM**   18 an *οὐχὶ* post *ὁ νοῦς* (17)? Kroll   20 *οὐ τόδ᾽ ἐστὶ τὸ* ego: *οὗτός ἐστι τὸ* **CMP**: *οὐ τοῦτ᾽ ἐστὶν αὐτῷ* ς   28 *τούτου* **MP**: *τοῦτο* **C**   31 scil. Epicurei, cf. ex. gr. p. 262, 2 ss

πάντως πράττει κατὰ νοῦν, οὕτως νοῦς δημιουργῶν πάντα ὑφίστησι κατὰ θεόν· τοῦτο δὲ τῷ κατὰ τὸ ἀγαθὸν ταὐτόν. εἴτε οὖν τοῖς Ἀριστοτελικοῖς ἐφέπεσθαι δεῖ προβλήμασι, μετὰ τὸ τί ἐστι τὸ πᾶν καὶ ὁποῖόν ἐστιν ἀνάγκη τὸ διὰ τί ἐστι ζητεῖν· εἴρηται γάρ, ὅτι γενητὸν μέν ἐστιν, εἰκὼν δὲ τοῦ ὄντος, καὶ δεῖ προσδιασκέψασθαι, τίνος ἕνεκα γέγονεν· εἴτε κατὰ τὰς Πλατωνικὰς αἰτίας μετὰ τὸ δημιουργοῦν καὶ τὸ παράδειγμα τὸ τελικὸν εὑρεῖν προσήκει τῆς κοσμοποιίας αἴτιον· καὶ γὰρ αὖ καὶ εἰς τοῦτο πάντα τὰ ἄλλα ἀνήρτηται καὶ ἡ τοῦ παραδείγματος θειότης καὶ ἡ E τοῦ ποιοῦντος ἀγαθότης καὶ ἡ τοῦ γενομένου τελειότης. καὶ μέχρι τούτου τοῖς φιλοθεάμοσιν ἡ ἄνοδος. καλεῖν δὲ εἰώθασι τὸ μὲν τελικὸν αἴτιον δι' ὅ, τὸ δὲ παραδειγματικὸν πρὸς ὅ, τὸ δὲ δημιουργικὸν ὑφ' οὗ, τὸ δὲ ὀργανικὸν δι' οὗ, τὸ δὲ εἶδος καθ' ὅ, τὴν δὲ ὕλην ἐξ οὗ ἢ ἐν ᾧ, ταῦτα καὶ αὐτῷ τῷ Πλάτωνι δοκοῦντα τὰ ὀνόματα λαμβάνοντες. τὸ μὲν γὰρ τελικὸν νῦν ἐπιζητῶν δι' ἣν αἰτίαν φησί· τὸ δὲ παραδειγματικὸν πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων [28 C]· τὸ δὲ δημιουργικὸν τῷ δ' αὖ γιγνομένῳ φαμὲν ὑπ' αἰτίας τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι [28 A]· τὰ δὲ λοιπὰ προϊόντες ἐπ' αὐτῶν τῶν ῥημάτων ἐπισκεψόμεθα τοῦ Πλάτωνος, πλὴν ὅτι γε οἰκεῖα ταῦτα τῆς τοῦ φιλοσόφου διακριτικῆς ἐπιστήμης εἰρήσθω καὶ νῦν. ἀλλὰ τίς ἡ γένεσις καὶ τί τὸ πᾶν; ἔνιοι μὲν οὖν γένεσιν τὸν ὑπὸ σελήνην τόπον ἀκούσαντες τὸ πᾶν εἰρήκασι τὸν ὅλον κόσμον, πάντη διαπίπτοντες οὗτοι τοῦ Πλάτωνος· οὐ γὰρ ἰδίᾳ μὲν ὁ δημιουργὸς παραδίδοται τὰ ἔνυλα πλάττων, ἰδίᾳ δὲ τὸν ὅλον κόσμον. ἔπειτα δὲ καὶ ἡ γένεσις αὐτὴ μέρος ἐστὶ τοῦ παν- F τός. εἰ δὲ πᾶν λέγοιεν τὸν οὐρανόν, διότι τὸ πλεῖστόν ἐστι τοῦ κόσμου — σμικρὸν γὰρ τὸ λοιπόν — ἢ διότι τὸ θειότα-

C M P

1 πάντως om **M P** 2 τῷ **C**: τὸ **M P** 7 s δημιουργὸν **C** sic 8 prius τὸ om **P** 11 γιγνομένου **M**: **P** (-ιν-) 12 τούτου **C**: τούτοις **M P** 12 ss cf. schol. **M R** ad p. 261, 13 ss 19 φαμὲν om ς 21 ἐπισκεψώμεθα **C** (sic): ἐπισημανούμεθα **M P** 25 ἀκούσαντες — πάντη om **C** 25. 27 s κόσμον ὅλον **P** 28 κόσμος **C** sic αὐτῆς **M P** 30 μικρὸν **P** alterum τὸ om **C**

τον καὶ κυριώτατον καὶ οἷον ἡ κεφαλὴ τοῦ κόσμου παντός — λέγεται γὰρ καὶ ἡ κεφαλὴ τὸ πᾶν, ὡς τὸ

Τεῦκρε, φίλη κεφαλή [Hom. Θ 281],

καὶ ταύτης ἕνεκά φησι καὶ ὁ Πλάτων [44 D] περιβεβλῆσθαι τὸν λοιπὸν ὄγκον ἡμῖν τοῦ σώματος — ἀλλ' ὅμως καὶ τοῦτο γένεσιν εἴωθεν ἀποκαλεῖν ὁ Πλάτων. ἄλλοι δὲ γένεσιν μὲν τὴν ὕλην προσεῖπον, τὸ δὲ ἐκ τῆς ὕλης κεκοσμημένον τὸ πᾶν· οἷς πολλὰ τῶν παρὰ Πλάτωνι γεγραμμένων
109 ἀθετεῖν ἀναγκαῖον· πᾶν γὰρ τὸ γενητὸν καὶ πᾶσαν γένεσιν αἰσθητὸν ἢ ἁπτὸν εἶναί φησι [28 B] καὶ ὁρατόν. ἔτι δὲ ἀντιδιαιρεῖ που τῇ ὕλῃ τὴν γένεσιν, ὥσπερ ὅταν λέγῃ [52 D] τρία ταῦτα εἶναι χωρίς, ὄν, χώραν, γένεσιν, ἀφ' ὧν ὑφεστάναι τὸ πᾶν. ὁ δέ γε ἡμέτερος διδάσκαλος διχῶς φησιν ἐπινοεῖσθαι τὴν κοσμοποιίαν. τὸ μὲν γὰρ αὐτῆς ἐστι σωματουργικόν, τὸ δὲ ἁρμοστικὸν τῶν σωμάτων εἰς ἑνὸς κόσμου συμπλήρωσιν· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ αὐτὰ τὰ σώματα πλάττειν διὰ τῶν σχημάτων, ἄλλο τὸ ἐναρμόζειν τὰ πλασθέντα τῷ παντί. γένεσιν μὲν οὖν εἰρῆσθαι τὴν τῶν σωμάτων πλάσιν, κίνησιν οὖσαν ἐπὶ τὴν ὁλότητα καὶ τὴν τελειότητα τοῦ παντός· τὸ γὰρ ἐκ μερῶν συγκείμενον προεπινοουμένην ἔχει τὴν ποίησιν τῶν μερῶν· πᾶσαν οὖν τὴν μεταξὺ τῆς τε ὕλης καὶ τῆς ὅλης διακοσμήσεως καὶ τῆς μιᾶς συμπληρώσεως τοῦ παντὸς γένεσιν προσρητέον, ἵνα καὶ ὁδὸς ᾖ πρὸς τὸ ὅλον ἡ γένεσις μέση πως οὖσα τῆς τε ἀκοσμίας καὶ τοῦ κόσμου. πᾶν δὲ τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, ἐν ᾧ
B τὰ μέρη συνείληπται· τοῦτο γάρ ἐστι πᾶν, τέλειον ἐκ τῶν τελείων συνεστὸς κατὰ τὴν μίαν ἁρμονίαν τῶν ὅλων. ἐπειδὴ δὲ καὶ αἰσθητόν ἐστι τοῦτο τὸ ὅλον, ἀλλ' οὐ νοητὸν πᾶν — τοῦτο γὰρ ἦν τὸ παράδειγμα — οὐδὲ νοερόν — τοῦτο γὰρ ἦν τὸ δημιουργικόν — διὰ τοῦτο προσέθηκε τὸ τόδε, τό τε αἰσθητὸν δηλῶν διὰ τούτου καὶ τὸ μερικόν· πᾶν γὰρ τὸ σωματικόν, κἂν ὅλον ᾖ, μερικόν ἐστι· κυριώτατον δὲ ὅλον

CMP

6 ἀποκαλεῖν ὁ πλάτων **C**: ὁ φιλόσοφος ἀποκαλεῖν **MP** 16 ἐστι τὸ **MP**: ἐστιν **C** 19 κίνησιν ς: om **CMP** οὖσα **M** 21 πᾶσαν scil. τὴν ποίησιν 24s cf. p. 369, 9ss 26 μέλη **M** παντέλειον **C** 29 οὐδὲν **P** 32 κυριώτατα **MP**

τὸ ἄυλον καὶ ἀδιάστατον καὶ ὅλως ἐκεῖνο πᾶν τὸ νοερόν τε καὶ νοητόν. ταῦτα καὶ περὶ τούτου. τὴν δὲ σύστασιν τίνα φῶμεν; ἢ τάχα μὲν καὶ τὸ σύνθετον ἐκ πολλῶν εἶναι τὸν κόσμον ἐνδείκνυται καὶ τὴν ἐξ ἀνομοίων αὐτοῦ γένεσιν, τάχα δὲ καὶ τὸ τὴν ἕνωσιν αὐτῷ καὶ τὸ μόνιμον ἐκ τῆς ὅλης δημιουργίας ἐφήκειν· ἡ μὲν γὰρ σὺν πρόθεσις τῆς ἑνώσεώς ἐστι σημαντικὴ καὶ τῆς εἰς ἓν πάντων συμπνοίας, ἡ δὲ στάσις δηλοῖ τὸ ἑδραῖον καὶ μόνιμον τοῦ δημιουργήματος. ἔτι τὸ μὲν συμπλέξαι τοὺς χρόνους, τόν τε ἐνεστῶτα καὶ τὸν παρεληλυθότα, τό τε αὐτοτελὲς τῆς δημιουργίας ἐνδείκνυται καὶ τὸ διαιώνιον· τὸ μὲν γὰρ συνιστὰς τὴν διηνεκῆ καὶ τὴν ἀεὶ ὡσαύτως ἐπιτελουμένην ποίησιν δηλοῖ, [C] *τὸ δὲ συνέστησε τὴν ὁλοτελῆ καὶ τὴν ἐν τῷ πλήρει τὸ εἶναι λαχοῦσαν. τὸ δὲ διὰ τῶν αὐτῶν ὀνομάτων ἀμφοτέρους σημῆναι τοὺς χρόνους, ὅτι διὰ ταυτότητος καὶ ὁμοιότητος πρόεισιν ἡ θεία δημιουργία· οἷον γάρ ἐστι τὸ ποιητικόν, τοιαύτην ἔχει καὶ τὴν ἐνέργειαν, καὶ ὡς ἔστιν, οὕτω καὶ δημιουργεῖ, διότι κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι ποιεῖ καὶ ἀπὸ τῆς οἰκείας οὐσίας.*

Ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνετο φθόνος [29 E].

Ὅσοι μὲν τὸν δημιουργὸν εἰς ταὐτὸν ἤγαγον καὶ τὸν πρῶτον θεόν, ὃν ὁ ἐν τῇ Πολιτείᾳ [II 379 A] *Σωκράτης ἀγαθὸν ἀνύμνησε, διότι καὶ τὸν δημιουργὸν ἀγαθὸν ἐκάλεσε, γελοῖοι παντελῶς εἰσιν· οὐ γὰρ ταὐτὸν τἀγαθόν ἐστι καὶ ὁ ἀγαθός· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἀμέθεκτον, αὐτὸ καθ' αὑτό, τῶν πάντων ἐξῃρημένον, ὃ δὲ διὰ τὸ ἐκείνου μετέχειν ἐστὶν ἀγαθός· καὶ τὸ μὲν βασιλεύει τῶν νοητῶν πάντων, ὃ δὲ εἰ μὲν ταὐτόν ἐστι τῷ παραδείγματι, αὐτὰ τὰ νοητά ἐστιν, ἀλλ' οὐ βασιλεύει τῶν νοητῶν, εἰ δὲ δεύτερός ἐστι τοῦ παραδείγματος, πολλῷ καταδεέστερός ἐστι τοῦ τῶν*

CMP

1 *ὅλως* **C**: *ὄντως* **MP** 3 *ἢ* ll. 5 prius *τὸ* **C**: *τῶ* **MP** 6 *γὰρ* om **C** *σὺν* **CMP** 9 *τε* om **MP** 11 *συνιστᾶ* **MP**: *συνιστᾶν* **C**: fortasse *συνιστὰν* ut p. 324, 3 21 *ἐγγίνεται* **MP**; item uariant codd. p. 324, 6. contra omnes *-αι* p. 362, 18. 370, 22 adde infra 141 C 23 *ὃν ὁ* **MP**: *ὃ* **C** 24 prius *ἀγαθὸν* **CP**: *τἀγαθόν* **M** sic 31 *πολλῶ τἀγαθοῦ* **MP** fort. recte

νοητῶν πάντων βασιλεύοντος· καὶ ὅλως πᾶς θεὸς τὶ ἀγαθόν ἐστιν, ὃ μὲν δημιουργικόν, ὃ δὲ ζῳογονικόν, ὃ δὲ τελε-
D *σιουργόν, τἀγαθὸν δὲ οὐ τὶ ἀγαθόν, ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἀγαθόν. ἂν δὲ εἴπῃς δημιουργικόν, ἐλαττοῖς αὐτοῦ τὸ ἁπλῶς.*
τούτων δὲ διακεκριμένων αὐτὴν λοιπὸν ἐπισκοποῦντες τὴν εἰσβολὴν τοῦ λόγου πρῶτον ἐκεῖνο λέγομεν, ὅτι ὥσπερ τὸ εἶδος τὸ κοσμικὸν ἐπιζητῶν καὶ ἐρόμενος, πότερον γέγονεν ὁ κόσμος ἢ ἀγένητός ἐστιν, ἐπήγαγε [28 B] *πρὸ τῆς ὅλης ἀποδείξεως τὸ γέγονε, καὶ ὥσπερ τὸ παραδειγματικὸν διερευνώμενος αἴτιον προὔλαβε* [29 A] *τὸ παντὶ δὴ σαφές, ὡς πρὸς ἀίδιον, τὸ συμπέρασμα πρὸ τοῦ παντὸς λόγου τιθείς, οὕτω δὴ καὶ τὸ τελικὸν ἐφ᾽ ἅπασιν εὑρεῖν προθέμενος ἐπήγαγε τὸ ἀγαθὸς ἦν, νοῦν διὰ τῆς ἀναφωνήσεως ταύτης μιμούμενος καὶ τὴν ἀθρόαν τοῦ παντὸς περίληψιν. ἐν γὰρ τῷδε τῷ κώλῳ περιέχεται πᾶν τὸ ζητούμενον, διότι τοῦτό ἐστι τὸ τελικὸν αἴτιον, ἡ ἀγαθότης, ἥ τε ἁπλῶς καὶ ἡ δημιουργικὴ ἀγαθότης· ὡς γὰρ παράδειγμα διττόν, τὸ μὲν νοητόν ἐστι, τὸ δὲ νοερόν, καὶ τὸ μὲν ἔτι πρὸ τοῦ δημιουργοῦ, πρώτως αἰώνιον καὶ ἡνωμένον καὶ πάντων τῶν*
E *νοητῶν ζῴων περιληπτικόν, τὸ δὲ ἐν τῷ δημιουργῷ τὸν ὅλον δημιουργικὸν ἀριθμὸν τῶν εἰδῶν περιέχον ἑνιαίως, οὕτω δὴ καὶ ἀγαθότης ἄλλη μὲν ἁπλῶς, ἄλλη δὲ ἡ ἐν τῷ δημιουργικῷ νῷ, καὶ ἡ μὲν πηγὴ τῶν ἀγαθῶν ἐστι πάντων νοητῶν τε καὶ νοερῶν καὶ ὑπερκοσμίων καὶ ἐγκοσμίων, ἡ δὲ τὶς ἀγαθότης οὖσα τῶν μέν ἐστιν αἰτία καὶ πηγή, τῶν δὲ ὑφειμένην ἔλαχε τάξιν. εἰ γὰρ ἐθέλοιμεν ἐξετάσαι, τί τὸ ποιοῦν θεὸν νοητὸν ἢ νοερὸν ἢ ὑπερουράνιον ἢ ἐγκόσμιον, οὐκ ἂν ἕτερον οὐδὲν εὕροιμεν ἢ τἀγαθόν. τί γὰρ τὸ ποιοῦν ἕκαστον τῶν σωμάτων ἔμψυχον ἢ τὸ ἴνδαλμα τῆς ψυχῆς; τί δὲ τὸ ποιοῦν τὰς νοερὰς ψυχὰς τοιαύτας, ἢ ὁ ἐν*

CMP

2 s *τελεσιουργικὸν* **M** 4 *ἔλαττον αὐτοῦ τοῦ ἁπλῶς* **C** 6 *λέγωμεν* **M** 13 *νοῦ* **P** 14 *ταύτης μιμούμενος καὶ* om **M** *καὶ* om **C** 18 *ἔτι* **MP**: *ἐστὶ* **C** 19 s *τῶν νοητῶν* om **C** 20 s *τὸν ὅλον* **C**: *τῶν ὅλων* **MP** 21 *περιέχων* **C** *ἑνιαίως* **CM**: *αἰωνίως* **P** 24 *καὶ ἐγκοσμίων* om **C** 28 *εὕροιμεν* **MP**: *ἐροῖμεν* **C** 29 *ἢ* om **P** in fine uersus

αὐταῖς νοῦς ἔλλαμψις ὢν τοῦ ὅλου νοῦ; τί οὖν καὶ τὸ τὸν νοῦν καὶ τὴν νοητὴν οὐσίαν ἐκθεῶσαν ἢ τὸ μετασχεῖν τοῦ πρώτου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ προλάμψεως; τί οὖν ἐστι τὸ πρῶτον; εἰ μὲν δὴ καλόν, ἐλέγομεν ἂν τῷ κάλλει τὸν νοῦν εἶναι θεόν· ἐπειδὴ δὲ τἀγαθόν ἐστι, καὶ ὁ νοῦς ἀγαθότητος μετασχὼν ἐστι θεὸς καὶ αὕτη ἄρα ἡ τῶν θεῶν ὕπαρξις, αὕτη ἡ τῶν θεῶν, εἰ θέμις εἰπεῖν, οὐσία, ἡ ἀγαθότης, κατὰ ταύτην πᾶς θεὸς ἔχει τὸ εἶναι θεός, καὶ διὰ ταύτην προνοητικός ἐστιν F *ἢ δημιουργικὸς ἢ ζῳογονικὸς ἢ συνεκτικός· νοῦς μὲν γὰρ καθὸ νοῦς νοεῖν τὰ ὄντα πέφυκε καὶ γιγνώσκειν, τὸ δὲ δὴ προνοεῖν θεῖόν ἐστιν· ὥστε καὶ ὁ δημιουργικὸς νοῦς τὸ εἶναι δημιουργικὸς ἔχει διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἐν αὐτῷ. διὰ ταύτην γὰρ καὶ ὁ ἐν αὐτῷ νοῦς ποιητής ἐστι καὶ οὐ μόνον γνωστικὸς τοῦ ὄντος, καὶ τὸ ὂν τὸ ἐν αὐτῷ παράδειγμα δραστήριον καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ποιοῦν καὶ οὐχὶ τοῦ νοῦ μόνον τελειωτικόν. καὶ ὁ μὲν νοῦς ποιῶν ἀπ' ἀμφοῖν δυναμοῦται· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ παραδείγματος, διότι πρὸς αὐτὸ* 110 *ποιεῖ, καὶ ἀπὸ τῆς ἀγαθότητος· δι' αὐτὴν γὰρ ποιεῖ· τὸ δὲ παράδειγμα ἀπὸ τῆς ἑνάδος. ἔχεις οὖν τρία ταῦτα ἐφεξῆς, τὴν ἀγαθότητα, τὸ παράδειγμα, τὸν νοῦν, ἄλλως μὲν ἐν τῷ δημιουργῷ, ἄλλως δὲ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ· καὶ εἰ βούλοιο λέγειν, ἀγαθότης μὲν ἡ πρώτη τὸ ἕν, τὸ ἐπέκεινα καὶ αὐτῶν τῶν νοητῶν· ἐκεῖνο γὰρ ἡ ἀμέθεκτος ἀγαθότης· παράδειγμα δὲ τὸ νοητόν, τὸ πάντα τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰδῶν ἡνωμένως συνέχον· ποιητὴς δὲ νοῦς ὁ νοερός, ὁ τῶν ὅλων ὑποστάτης. ὥστε εἰ τοῦτον τὸν τρόπον Ἀμέλιος ἔλεγε τοὺς τρεῖς δημιουργούς, ἐν τῷ ἑνὶ τὴν τριάδα ταύτην ὁρῶν, ὀρθῶς ἔλεγεν· ὃ μὲν γάρ ἐστι, φησί, μεταχειρήσει ποιῶν, ὃ δὲ ἐπιτάξει μόνον, ὃ δὲ βουλήσει μόνον· ὃ μὲν κατὰ τὸν αὐτουργὸν τεχνίτην τεταγμένος, ὃ δὲ κατὰ τὸν ἀρχιτέ-*

C M P (N)

4 *καλὸν ἧττον ἦν* **M**: *καλὸν ἧττον ἂν* **P**: unde cum **N** *καλὸν ἦν* conicias 5 *τἀγαθόν ἐστιν ἐκεῖνο* **MP** 6 *αὕτη ἄρα* **CM**: *αὐτὴ ἄρα* **P** 6 s *αὕτη ἡ* **C**: *αὐτὴ ἡ* **MP** 7 *εἰ* om **C** 9 *ἢ δημιουργικὸς* **M**: *ἢ δημιουργὸς* **P**: om **C** *ζωογονικῶς ἢ συνεκτικῶς* **C** 15 *αὐτὸ τὸ* **CMP**: em ς 15 s *μόνον τοῦ νοῦ* **MP** 16 *ἐπ'* **CP**: an *ὑπ'*? Kroll 18 *ποιοῖ* **M** 27 s *ὀρθὸς* **P** 28 *ἔλεγεν* ⟨*ἄν*⟩? 30 *τεταγμένως* **C** | cf. infra 154 E orac. chald. 35

κτονα προϋπάρχων, ὁ δὲ κατὰ τὸν βασιλέα πρὸ ἀμφοῖν ἱδρυμένος. οὐκοῦν καθὸ μὲν νοῦς ὁ δημιουργός, παράγει τὰ B πάντα ταῖς ἑαυτοῦ νοήσεσι, καθὸ δὲ νοητόν ἐστιν αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, καθὸ δὲ θεός, τῷ βούλεσθαι μόνον. εἰ δὲ διασπῴη τοὺς τρεῖς δημιουργοὺς ἀπὸ τοῦ ἑνός, οὐκ ἀνεξόμεθα τῷ Πλάτωνι συνακολουθοῦντες· ὁ γὰρ αὐτὸς καὶ ἀγαθός ἐστιν ὡς θεός, καὶ διὰ τὴν ἀγαθότητα βουλήσει πάντα ποιεῖ καὶ νοητός ἐστι νοερῶς — τοιοῦτον γὰρ τὸ ὂν τὸ δημιουργικόν — καὶ νοῦς ἐστι κοσμουργός. τὸ μὲν οὖν ἀγαθὸς ἦν τοιαύτην ἔχει τὴν ἐξήγησιν, ἐν τῷ ἦν τό τε ὑπερπλῆρες καὶ τὸ ὁλοτελὲς καὶ τὸ ὑπεραιώνιον τῆς θείας ὑπάρξεως ἐνδεικνύμενον· τὸ μὲν γὰρ 'ἔστι' τῶν αἰωνίων ἐστὶ πραγμάτων σημαντικόν, τὸ δὲ ἦν τῶν ὑπεραιωνίων ἑνάδων, τὸ δὲ 'ἔσται' τῶν ἐν χρόνῳ συνεστώτων· εἰ γὰρ τὸ 'ἔστι' προσήκει τοῖς αἰωνίοις, τὸ μὲν ἦν τοῖς πρὸ τούτων οἰκεῖον, τὸ δὲ 'ἔσται' τοῖς μετὰ τὰ αἰώνια· τοιαῦτα δὲ τὰ χρόνου δεόμενα. ἐπειδὴ δὲ ἀγαθὸς ὁ δημιουργός, οὐδεὶς οὐδέποτε περὶ οὐδενὸς αὐτῷ φθόνος ἐγγίνεται. καὶ τί τοῦτο, φαίη τις ⟨ἄν⟩, εἰ μὴ φθονεῖ νοῦς; τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς μετρίοις πρόσεστι τῶν ἀνθρώπων. τὸ μὲν οὖν οὐδέποτε τῆς αἰωνίου τελειότητος ἔστω σημαντικόν, ἐπειδήπερ αἱ ψυχαὶ ποτὲ μὲν C παθαίνονται, ποτὲ δὲ εἰς ἀπάθειαν ἀνατρέχουσι. τὸ δὲ περὶ οὐδενὸς τῆς αὐταρκείας, ἐπειδήπερ ἡμεῖς ἄλλων μὲν ἕνεκα πολλάκις φθόνου καθαρεύομεν, ⟨ἐν⟩ οἷς δ' ἂν ἔλαττον ἔχειν νομίζωμεν, ἐν τούτοις κατεχόμεθα τῷ πάθει. τὸ δὲ οὐδεὶς τίνα ἂν ἔχοι λόγον; πότερον γὰρ ὡς πολλῶν ὄντων φθόνων τὸ οὐδεὶς προσέθηκεν, ἢ δι' ὑπερβολὴν εἴρηται, παντελῆ τοῦ φθόνου ποιούμενον ἀπόφασιν; καὶ ποίαν ὑπερβολὴν ἐν τοῖς περὶ θεῶν λόγοις ἀνευρεῖν δυνατόν; πάντα γὰρ αὐτῶν καὶ ὀνόματα καὶ νοήματα τῆς ἀξίας ἐστὶν ὑποδεέστερα. μήποτε οὖν φθόνος μέν ἐστι καὶ ἡ ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς λύπη, συμμιγὲς τοῦτο πάθος ἐν ἡμῖν ἀπο-

CMP

1 πρὸς **P** 2 δημιουργικὸς **C** 5 δημιουργο////ς **C** sic 8 τοιοῦτο **P** 10 cf. p. 365, 21 12 ἐστὶ (sic) om **C** 20 μηδέποτε **CM** 21 ἔστω τελειότητος **C** 24 ⟨ἐν⟩ add Kroll 25 νομίζομεν **CMP**: em b 26 τινὰ **C** 28s ὑπερβολὴν εἴρηται **C** sic 31 ἡ om **P**

γεννώμενον ἔκ τε ἡδονῆς καὶ λύπης, ὡς ὁ ἐν Φιλήβῳ [48 B] *Σωκράτης ἀπέδειξε, φθόνος δὲ καὶ τὸ δυνάμενον εὖ ποιεῖν μὴ εὖ ποιεῖν, ἀλλὰ παρ' ἑαυτῷ κατέχειν τὸ ἀγαθόν, φθόνος γε μὴν καὶ ἡ ἔνδεια αὐτὴ τῶν ἀγαθῶν, ἥν μοι δοκεῖ καὶ μάλιστα νῦν ὁ φιλόσοφος παραλαμβάνειν ἐξορίζων αὐτὴν ἀπὸ τῆς θείας οὐσίας· ταύτης γὰρ μόνης ἐξορίζεσθαι πέφυκεν, ἐπειδὴ κατ' αὐτὴν οὐσίωται τὴν ἀγαθότητα. τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις λυπεῖσθαι ἀγαθοῖς καὶ τὸ παρ'* D *αὑτῷ κατέχειν τὸ ἀγαθὸν πάθη μερικῶν ἐστι ψυχῶν· ἡ δὲ ἔνδεια τῶν ἀγαθῶν πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς κατὰ μέθεξιν, ἀλλ' οὐ πρώτως ἀγαθοῖς· ἄλλο γὰρ τὸ ἐπίκτητον ἀγαθόν, ἄλλο τὸ κατὰ μέθεξιν ἀγαθόν, ἄλλο τὸ πρώτως ἀγαθόν. τὸ μὲν γὰρ συμμικτόν ἐστι πρὸς τὸ ἐναντίον, ὥσπερ καὶ τὸ ἐπίκτητον καλὸν συμπέφυρται πρὸς τὸ αἰσχρόν· τὸ δὲ ὅλον μέν ἐστιν ἀγαθοειδές, μεθέξει δὲ αὖ τοιοῦτόν ἐστι· τὸ δὲ αὐτοαγαθὸν πρώτως ἀγαθόν· ὡς γὰρ ὁ αὐτονοῦς ⟨πρώτως νοῦς⟩ ἐστι, καὶ ὡς τὸ αὐτοκαλὸν πρώτως καλόν, οὕτως τὸ αὐτοαγαθὸν πρώτως ἀγαθόν. τί οὖν τοῦτό ἐστιν; ἡ ἑκάστου θεότης, καθ' ἣν ἕκαστον τῶν ὄντως ὄντων θεός· οὐδὲν γὰρ αὐτὴ διαφέρει τῆς ἀγαθότητος· εἰ δέ τι τῶν δευτέρων λέγοιτο ἀγαθὸν ἢ θεός, τῶν ἐκθεουμένων ἐστὶν ἢ ἀγαθυνομένων, καὶ διὰ τὴν μετοχὴν θεός, ἀλλ' οὐ διὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν οὐδὲ ἀφ' ἑαυτοῦ. ταύτην οὖν τὴν μέθεξιν καὶ ἔνδειαν εἴωθεν ὁ Πλάτων καλεῖν, ὥσπερ δὴ καὶ ἐν τῷ Συμποσίῳ* [201 BC] *τὸν Ἔρωτα τῶν καλῶν καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐνδεᾶ προσείρηκε. τὸ τοίνυν θεῖον, καθὸ τοιοῦτόν ἐστι καὶ οὐ κατὰ μέθεξιν, ἀγαθόν, ὥστε οὐδὲ ἐνδεὲς ἀγαθοῦ· παντὸς ἄρα φθόνου κρεῖττόν ἐστιν· ὡς γὰρ ἡλίῳ φωτὸς* E *ὄντι γεννητικῷ τὸ σκότος πελάζειν ἀδύνατον, ἀλλὰ πόρρω*

CMP

1 *ὁ* om **M** *φιλήμῳ* **M** 2 *ἐπέδειξε* **M** 3 *καὶ μὴ* **P** *ποιοῦν* **C** 4 *αὕτη* **C** 9 *αὐτῷ* **CM** 12 *κατα μέθέξιν* **C** sic: *καθ' ἕξιν* **MP** 16 s *ἐστι πρώτως νοῦς* ς 17 *ὡς αὐτὸ τὸ καλὸν* **C** 18 *ἡ* **MP**: *ἢ* **C** 20 *αὕτη* ci Kroll 21 *ἢ* **CP**: *ἡ* **M** *ἐστὶν· ἢ* **C**: *ἐστὶ καὶ* **MP** 23 *ἑαυτῆς* ll.: corr s 24 *δεῖ* **C** *τῷ* om **P** 26 cf. infra 132 F 27 *ὥστ' οὐδενδεὲς* **M** 27 s *ἀγαθοῦ· παντὸς ἄρα* ς: *ἀγαθοῦ παντὸς παρὰ* **M**: *ἀγαθοῦ τινος παρὰ* **P**: *πάντων ἄρα* **C**, recte, si *φθόνων* scripseris 29 — p. 364, 2 *τῷ σκότος πλεονάζειν ἀμήχανον* **C**

που κατακλείεται περὶ τὰ κοῖλα τῆς γῆς, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῷ θείῳ τὸν φθόνον πελάζειν ἀμήχανον· ποία γὰρ ἔνδεια τῆς τοσαύτης περιουσίας; τίς ἀσθένεια τῆς παντοδυνάμου θεότητος; τίς μετουσία τῆς πηγῆς τῶν ἀγαθῶν; αὐτῷ ἄρα τῷ ἀγαθὸς εἶναι δημιουργὸς πάσης ἐνδείας ὑπερέχει καὶ πάσης μεθέξεως τῆς ἀπ' ἄλλου παραγινομένης, αὐτῷ τῷ ἑνὶ συνηνωμένος καὶ ἀνεκφοίτητος ὢν τοῦ ἑνός· ἄλλη μὲν γάρ ἐστιν ἡ νοερὰ ἕνωσις, ἄλλη δὲ ἡ πρὸ τοῦ νοῦ, καθ' ἣν συνῆπται πρὸς αὐτὸ τὸ ἓν ἡ γεννητικὴ τοῦ δημιουργοῦ θεότης καὶ ἡ πάντα συνέχουσα ἀγαθότης· οὐ γάρ ἐστι δύναμίς τις τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, ὥς τινές φασιν, ἀλλὰ πάσης δυνάμεως μέτρον, οὐδὲ βούλησις, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς ἡ βούλησις, οὐδὲ ἕξις· ἄλλου γάρ ἐστιν ἡ ἕξις· ἡ δὲ ἀγαθότης αὐτὴ ἑαυτῆς ἐστιν· οὐδὲ ὅλως οὐσιώδης τις ὑπόστασις, ἀλλὰ ἑνωτικὴ τῆς οὐσίας καὶ ἄρρητος δυνάμεών τε συνοχὴ καὶ F *ἐνεργειῶν οἰστικὴ δημιουργικῶν. ὡς οὖν πᾶς νοῦς οὐσίωται κατὰ τὸ εἶναι νοῦς, μεθεκτὸν δὲ αὐτῷ τὸ ὑπὲρ νοῦν, καὶ ὡς πᾶσα ψυχὴ κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι ψυχή, μεθεκτὸν δὲ αὐτῇ νοῦς, οὕτω δὴ καὶ πᾶς θεὸς ἐν τῷ εἶναι θεὸς οὐσίωται, μᾶλλον δὲ ὑπερουσίωται, μεθεκτὸν δὲ οὐδὲν αὐτῷ, διότι πάντων εἰσὶν οἱ θεοὶ πρεσβύτατοι, καὶ ὁ δημιουργικὸς ἄρα νοῦς καθὸ θεός ἐστιν ἐν τῷ θεὸς εἶναι πρώτως ἐστὶ καὶ οὐ κατὰ μέθεξιν θεός· τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ ἀγαθός. ὥσπερ οὖν εἴ τις ἔλεγεν ἔνδειαν νοῦ τὸν φθόνον, καὶ ὁ μερικὸς* 111 *νοῦς κρείττων ἦν τοῦ φθόνου, ψυχὴ δὲ οὐ κρείττων — ἐνδεὴς γὰρ αὐτὴ νοῦ, διότι κατὰ μετοχὴν νοῦ νοερὰ γίνεσθαι πέφυκεν — οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἀγαθότητος, εἰ φθόνος ἐστὶν ἡ ἔνδεια τῶν ἀγαθῶν, ἐνδεὲς πᾶν τὸ μὴ πρώτως ἀγαθόν, ψυχὴ μὲν καὶ νοῦς ἐνδεῆ τῶν ἀγαθῶν, ὅτι μὴ πρώτως, ὁ δὲ θεὸς καθὸ θεὸς ἀγαθὸς ὢν ἐξῄρηται παντὸς φθόνου καὶ*

C M P

1 *καταλείπεται* **P** | cf. Phaed. 109 B 3 s *πανδυνάμου* **MP**; cf. p. 36, 6 5 *εἶναι ὁ* ς 7 *συνηνωμένως* **C** 11 *τις* ς: *τι* **CMP** 13 *ἀλλ' οὐδὲ* **C** 19—22 *εἶναι θεὸς πρώτως ἐστὶ* **M** 19 s *οὐσίωται* ς: om **CP** 20 *μᾶλλον δὴ* **C** *αὐτῶν* **C** 22 *καθὸ* **C**: *καὶ ὁ* **P** 24 *ὁμηρικὸς* **M** 25 *δὲ οὐ κρεῖττον* **P** 26 *αὔτη* ci Kroll 27 *τῆς* om **P** 28 *ἐνδεὲς δὲ* s 29 *ψυχὴ — πρώτως* om **C** *ἐνδέει* **MP**: em ς *πρῶτος* **P** 30 *δὲ θεὸς* **CM**: *θεὸς δὲ* **P** *ἐξήρτηται* **M**

πάσης ἐνδείας ὑπερέχει τῆς ὁπωσοῦν ὑφισταμένης ἢ κατὰ τὴν ὕφεσιν ἢ κατὰ τὴν παρατροπήν· διχῶς γὰρ ἡ ἔνδεια, καὶ ἡ μὲν οὐ κακόν, ἡ δέ, ὥσπερ λέγεται, κακόν.

Τούτου δὲ ἐκτὸς ὢν πάντα ὅτι μάλιστα ἠβουλήθη γενέσθαι παραπλήσια αὐτῷ [29 E].

Τοῦτο ἦν ἀκόλουθον τοῖς προειρημένοις ἀξιώμασι· τὸ μὲν γὰρ πρῶτον κῶλον τὴν τάξιν ἐδήλου τοῦ δημιουργοῦ καὶ τὴν ὕπαρξιν, ὅτι θεός· καὶ ἐπειδὴ θεὸς ὃ μέν ἐστιν ἀμέθεκτος, ὃ δὲ μεθεκτός, καὶ τοῦτο διὰ τοῦ αὐτοῦ δεδήλωκεν, ὅτι μεθεκτός· οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι τἀγαθὸν ἦν, ἀλλ' ὅτι ἀγαθὸς ἦν· μετέχει δὲ ὁ ἀγαθὸς τῆς ἀγαθότητος, καὶ αὕτη μὲν ἡ ἀγαθότης πρώτως ἀγαθόν, ὁ δὲ νοῦς ἢ τὸ ὂν B *κατὰ μετοχὴν ἀγαθόν. τὸ δ' αὖ δεύτερον, ὅτι μὴ τῶν ἐκθεουμένων ἐστὶν ὁ δημιουργός· ἔστι γὰρ τὸ μὲν πάντη ἀμέθεκτον, οἷον τἀγαθόν, τὸ δὲ τῷ μετασχεῖν ἄλλου ἀγαθόν, ὥσπερ τὸ ἐκθεούμενον πᾶν, τὸ δὲ πρώτως μὲν ἀγαθὸν καὶ αὐτό, μετεχόμενον δὲ καὶ μέσον ἀμφοῖν τοῖν εἰρημένοιν, ὥσπερ λέγονται πάντες οἵ τε νοητοὶ καὶ νοεροὶ διάκοσμοι τῶν θεῶν. τοῦτο δὲ αὐτὸ τὸ τρίτον τὴν ἰδιότητα περιέχει τὴν δημιουργικήν· τὸ γὰρ μὴ μόνον αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν εἶναι, διὰ δὲ τὸ ὑπέρπληρες καὶ τὸ ἐκτενὲς ἐπὶ πάντα προϊέναι τῆς δημιουργικῆς ἐστι καὶ ποιητικῆς αἰτίας ἐνδεικτικόν, πάντα πληροῦν ἑαυτῆς ἐφιεμένης καὶ πάντα ἀγαθύνειν, ἵνα ὅτι μάλιστα γένηται πάντα αὐτῷ παραπλήσια, θείου τινὸς μετασχόντα καὶ συνθημάτων ἀπορρήτων, ἃ δὴ παρὰ τῆς ὅλης αὐτοῖς ἐφήκει ποιήσεως. εἰ τοίνυν ἐκτός ἐστι πάσης ἐνδείας ὁ ποιητὴς τοῦ παντός, ἐξῄρηται πάσης ἀσθενείας, καὶ τοῦτο αἰωνίως — τὸ γὰρ ὂν σημαίνει τὸ αἰώνιον — καὶ ὅτι μάλιστα πάντα ἀγαθύνει, πᾶσιν ἐπιλάμπει τοῦ ἀγαθοῦ*

C M P

2 *ὕφεσιν — τὴν* om **C** 3 *ἡ μὲν* **MP**: *εἰ μὲν* **C** 4 s *ἐβουλήθη* Plat. p. 370, 23 s *γενέσθαι ἠβουλήθη* cum A𝔡 Plat. contra cf. p. 324, 7 5 *αὐτῷ* ll. cum 𝔗 Plat.: *ἑαυτῶι* A𝔡 Plat.: *αὐτῷ** ς Plat. cf. p. 324, 7. 365, 24. 366, 6. 367, 15 8 alterum *καὶ* om **C** 10 alterum *ὅτι* om **C**: *ὅ* **P** 12 *αὐτὴ* ς 13 *ἀγαθοῦ* **C** 15 *τὸ* ς: *ὁ* **CMP** 17 *δὲ* om **C** 20 *αὐτὸ ἀγαθὸν* ci s 21 *ὑπερπλῆρες* **MP** 22 *δεικτικὸν* **C** 23 cf. inst. theol. 13 26 *ἐφίκει* **P** *ἐστι δίχα* **P**: *ἐστι διὰ* **M** 28 *ὢν* ci s

C μέτρον, οὗ μεῖζον χωρῆσαι τῶν δεχομένων ἕκαστον οὐδαμῆ πέφυκεν, ὃ τῆς προνοίας ἐνδείκνυται τὴν ἐκτένειαν. καὶ εἰ πᾶσι βούλεται χορηγεῖν τὴν τοῦ ἀγαθοῦ μετουσίαν, οὐδέν ἐστιν ἐν τῷ παντὶ μόνως κακόν, ὥστ' οὐδὲ ἄτακτον οὐδὲ ἀπρονόητον οὐδὲ ἀόριστον, ἀλλὰ πάντα μετέχει κάλλους καὶ τάξεως καθόσον δέχεσθαι πέφυκε. πάντα οὖν ἑαυτῷ ποιεῖ παραπλήσια καθόσον θεὸς ἀγαθύνων τὰ γιγνόμενα, ἄλλα δὲ λοιπὸν κατ' ἄλλους ἀπεργάζεται λόγους παραδειγματικούς· ὥσπερ γάρ, φησὶν Ἀττικός, ὁ τέκτων πάντα μὲν τεκτονικὰ ποιεῖ, ἄλλα δὲ κατ' ἄλλον λόγον, τὸ μὲν βάθρον, τὸ δὲ κλίνην, οὕτω καὶ ὁ θεός, ᾗ μὲν ἀγαθός, ἐξομοιοῖ πάντα ἑαυτῷ, ἀγαθὰ ἀποτελῶν, κατὰ δὲ τὰ εἴδη τὰ μερίζοντα τὰς ἑκάστων οὐσίας ποιεῖ πρὸς τὰς παραδειγματικὰς αἰτίας. ὁ δὲ Πορφύριος καὶ ταῦτα προσέμενος ἀξιοῖ λέγειν, τί προσλαβόντα τὰ γενητὰ ἀγαθά ἐστι, καί φησιν, ὅτι τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν συμμετρίαν καὶ τὴν τάξιν· ταῦτα γὰρ καλά, πᾶν δὲ τὸ καλὸν ἀγαθόν. δηλοῖ γοῦν ὁ Πλάτων,
D ὅτι ἐν τούτοις τὸ ἀγαθόν, ἐν οἷς φησιν [30 A], ὅτι εἰς τάξιν ἦγε τὸ ἄτακτον ὁ θεὸς διὰ τὴν βούλησιν τῆς μεταδόσεως τῶν ἀγαθῶν. ἐκ δὲ τούτων ἁπάντων συνελεῖν ῥᾴδιον, ὅτι καὶ ὁ δημιουργὸς αἰωνίως ποιεῖ, καὶ ὁ κόσμος ἀίδιός ἐστι κατὰ τὴν εἰς ἅπαντα τὸν χρόνον ἐκτεινομένην ἀιδιότητα, καὶ ὡς ἀεὶ γίγνεται τεταγμένος καὶ ὡς ἄφθαρτος οὐκ ἔστιν ἀεί, γίνεται δὲ ἀεὶ ἀγαθυνόμενος, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν ἀγαθὸς ὤν, ὡς ὁ γεννήσας αὐτὸν πατήρ· πάντα γὰρ ἐν αὐτῷ γινομένως ἐστίν, ἀλλ' οὐκ ὄντως ὡς ἐν τοῖς αἰωνίοις. φέρε γάρ, εἰ γενητὸν τὸ πᾶν, πότερον παρὰ τὸν δημιουργόν — καὶ πρότερον οὐκ ἦν — ἢ παρὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν ἄτακτον οὖσαν; εἰ μὲν δὴ παρὰ τὸν δημιουργόν, πότερον ὅτι καὶ αὐτὸς οὐκ ἦν αἰωνίως; ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲ θέμις εἰπεῖν καὶ ἄλλως μάταιον· καὶ γὰρ περὶ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς τῆς ἐρωτήσεως τρόπος, καὶ ἤτοι πάντα γενητὰ ποιήσομεν,

C M P

11 ᾗ ς: ἦν **CM**: ὡς **P** 17 δὲ **CM**: γὰρ **P** 18 prius ὅτι **MP**: ὁ **C** 20 τῶν om **C** πάντων **C** συντελεῖν **C** 25 ὁ om **C** 26 γινομένως s: ἡνωμένως libri 28 καὶ — ἦν om **C** fort. merito 29 δὴ om **P** 30 ἢ ll.

ἢ ἔσται τι πρώτως ἀγένητον. ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον θετέον εἶναι τὸν δημιουργὸν οὐκ ἐνεργοῦντα. πότερον οὖν οὐ δημιουργεῖ μὴ βουλόμενος ἢ μὴ δυνάμενος; εἰ μὲν δὴ φήσομεν, ὅτι μὴ βουλόμενος, λανθάνομεν αὐτοῦ τὴν ἀγαθότητα ἀναιροῦν- E τες· εἰ δὲ μὴ δυνάμενος, ἄτοπον τὸ ποτὲ μὲν δύναμιν ἔχειν, ποτὲ δὲ ἀδυναμίαν αὐτόν· ἀφαιρήσομεν γὰρ τὸ αἰώνιον. εἰ δὲ παρὰ τὴν ὑποκειμένην φύσιν, πότερον ἀνεπιτήδειον οὖσαν ἢ ἐπιτήδειον; εἰ μὲν οὖν ἐπιτήδειον, οὐ παρ᾽ αὐτήν· ὃ γὰρ δὴ πᾶν τὸ ὑποκείμενον ἔχει, τοῦτο καὶ περὶ αὐτὴν ἦν. εἰ δὲ ἀνεπιτήδειον, πῶς τὸν ἄπειρον χρόνον ἀνεπιτήδειος οὖσα νῦν μετέβαλε; πότερον ἑαυτὴν κεκίνηκεν; ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν αὐτοκίνητος, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ κεκίνηται. καὶ διὰ τί μὴ πρότερον, ὅτε εἶδε καλὸν ὂν τοῖς γιγνομένοις τὸ γίνεσθαι, εἴπερ καὶ τότε ἀγαθὸς ἦν καὶ ἠβούλετο πάντα αὐτῷ γενέσθαι παραπλήσια; συνήρτηται ἄρα τῇ μὲν ἀγαθότητι τοῦ πατρὸς ἡ τῆς προνοίας ἐκτένεια, ταύτῃ δὲ ἡ τοῦ δημιουργοῦ διαιώνιος ποίησις, ταύτῃ δὲ ἡ τοῦ παντὸς κατὰ τὸν ἄπειρον χρόνον ἀιδιότης, γιγνομένη οὖσα καὶ οὐχ ἑστῶσα ἀιδιότης, καὶ ὁ αὐτὸς λόγος ταύτην τε ἀναιρεῖ καὶ τὴν ἀγαθότητα τοῦ πεποιηκότος· εἰ γὰρ ἀγαθὸς ἀεὶ ὁ δημιουργός, ἀεὶ βούλεται τὰ ἀγαθὰ πᾶσιν· ὡς γὰρ ὁ ἥλιος ἐν ὅσῳ ἐστί, πάντα καταλάμπει, καὶ τὸ πῦρ θερμαίνει — κατ᾽ οὐσίαν F γάρ ἐστιν ὃ μὲν φωτιστικός, τὸ δὲ πῦρ θερμαντικόν — οὕτω καὶ τὸ ἀεὶ ὂν ἀγαθὸν ἀεὶ βούλεται τὰ ἀγαθά· εἰ δὲ ἀεὶ τὰ ἀγαθὰ βούλεται, ἀεὶ δύναται τὰ ἀγαθά, ἵνα μὴ βουλόμενος μέν, ἀδυνατῶν δὲ τὸ τῶν φαυλοτάτων ὑπομένῃ πάθος· οὐδὲ γὰρ ὁ σπουδαῖος ἄλλα βούλεται, ἢ ἃ δύναται. εἰ δὲ ἀεὶ δύναται τὰ ἀγαθά, ἀεὶ ἐνεργεῖ τὰ ἀγαθά, ἵνα μὴ ἀτελῆ τὴν δύναμιν ἔχῃ. εἰ δὲ ἀεὶ ἐνεργεῖ τὰ ἀγαθά, ἀεὶ ποιεῖ τὰ ἀγαθά. εἰ δὲ αὐτὸς ἀεὶ ποιεῖ, ἀεὶ γίνεται κόσμος· ἀίδιος ὁ κόσμος

CMP

1 ἤ τι πάντως ἔσται (om τι πρώτως) **P** 3 prius μὴ om **C** 9 ὃ ς: οὐ **CMP** ἔχειν **MP** 11 μετέβαλλεν **M** 13 ὅτε — 14 γίνεσθαι om **C**: **M** im 14 εἰ γὰρ καὶ τότε **P** εἰβούλετο **C**: ἐβούλετο **P** 18 γιγνομένη — 19 ἀιδιότης om **P** 18 οὐχὶ **M** 23 καὶ τὸ πῦρ **C** 29 ἀεὶ ἐνεργεῖ — 30 εἰ δὲ om **P** 29 ἀεὶ altero loco **M**: δεῖ **C** ποιεῖν **C**

ἄρα· ἀεὶ γὰρ ἀγαθὸς ὁ δημιουργός ἐστιν. αἴδιος δὲ ὁ κόσμος
112 *οὐκ ὤν, ἀλλὰ γινόμενος ἀιδίως κόσμος. συνήρτηται ἄρα, καθάπερ εἴπομεν, τῇ ἀγαθότητι τοῦ ποιοῦντος ἡ τοῦ παντὸς ἀιδιότης· ἡ γὰρ διακόσμησις τοῦ παντὸς ἱκανὴ μάλιστα δηλοῦν ἐστι καὶ τὴν δημιουργικὴν δύναμιν· ἡ μὲν γὰρ ὕλη διὰ τὸ ἀνείδεον καὶ ἄμορφον ἄθεος ἤδη τισὶν ἔδοξεν εἶναι, καὶ τὸ πλημμελὲς καὶ ἄτακτον πόρρω τῆς θείας προνοίας· τὸ δὲ πᾶν εὖ διακοσμηθὲν καὶ κάλλει διαπρέπον ἐναργῆ δείκνυσι τὴν θείαν ποίησιν. αὕτη τοίνυν ἡ ἐμφανὴς τάξις, ἀπόγονος οὖσα τῆς δημιουργικῆς αἰτίας, συνυφέστηκε τῇ ἀγαθότητι τοῦ πατρός.*

Ταύτην δὴ γενέσεως καὶ κόσμου μάλιστ᾽ ἄν τις ἀρχὴν κυριωτάτην παρ᾽ ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμενος ὀρθότατα ἀποδέχοιτ᾽ ἄν [29E 30A].

Τὴν τελικὴν αἰτίαν ἀποδοὺς εἰς τὴν ἀγαθότητα τοῦ δημιουργοῦ συντείνουσαν, καθ᾽ ἣν ἑνώσας ἑαυτὸν τῷ πρώτῳ καὶ μιμούμενος ἐκεῖνο τὰ πάντα ἀπογεννᾷ — τὸ γὰρ πάντα
B *παράγον ἐκεῖνο πρώτως ἐστί — κυριωτάτην ἀρχὴν αὐτὴν ἐπονομάζει, διότι καὶ αὐτῶν ἐστι κινητικὴ τῶν αἰτίων· τὸ γὰρ δημιουργικὸν κινεῖ μὲν τὸ γιγνόμενον, κινεῖται δὲ ἐκεῖθεν, καὶ τὸ παραδειγματικὸν κινεῖ μὲν τὴν ὅλην δημιουργίαν, κινεῖται δὲ ἀπὸ τῆς ἀγαθότητος, διότι τὸ μὲν ἀγαθὸν καὶ πρὸ τῶν νοητῶν ἐστι, τὸ δὲ παράδειγμα νοητόν, ὁ δὲ δημιουργὸς νοερός, καὶ περὶ τὸ ἀγαθὸν πάντα νοητά τε καὶ νοερά, περὶ δὲ τὸ νοητὸν ἡ τῶν νοερῶν διακόσμησις. κύριον μὲν οὖν καὶ τὸ ποιητικὸν αἴτιον, κυριώτερον δὲ τὸ παραδειγματικόν, κυριώτατον δὲ τὸ τελικόν· αὐτὸ γάρ ἐστιν οὗ ἕνεκα πάντα καὶ εἰς ὃ τὰ ἄλλα ἀνήρτηται καὶ τὸ ὄντως τέλος τῆς δημιουργίας. διὸ καὶ ὁ κόσμος τελειοῦται μὲν ψυχούμενος καὶ ἔννους γινόμενος, τελειότατος δέ ἐστι καθό-*

C M P

1 *γὰρ* om **MP** *δὲ* om **MP** 2 *συνήρηται* **C** 6 *εἶναι* om **C** (*ἔδοξε*) | cf. infra 117A 10 *συνυφέστη* **C** 12 *δεῖ* **C**: *δὲ* A𝔡 Plat. cum paucis aliis ll. *γεννήσεως* **P** *καὶ* ll. cum A𝔡𝔗𝔬 Plat.: om *ϛ Plat. cf. p. 369, 9 13s *ἀρχὴν ἕως τοῦ· ὀρθότατα* **C** 14 *ἀποδέχοιτο ἂν* **MP** 18 *ἐκεῖνον* ll.: em s *αὐτὴν ἀρχὴν* **MP** 22 *τὸ* om **C** 25 *τὸ νοητὸν* **CP**: *τῶν νοητῶν* **M** 29 *μὲν* om **C**

σον τοῦ ἀγαθοῦ μετέχει καὶ τῆς ἑνώσεως τῆς δι' ὅλων πεφοιτηκυίας· ὡς γὰρ πάντων ἡγεῖται τἀγαθόν, οὕτως καὶ ἐν ἑκάστοις ἔχει τὴν πρώτην ἀξίαν ἡ ἐν ἑκάστοις ἀγαθότης. διὰ ταῦτα μὲν οὖν τὴν τελικὴν αἰτίαν κυριωτάτην ἀρχὴν προσηγόρευσε· τὸ γὰρ ὄνομα τῆς ἀρχῆς καὶ τὰ συναίτια περιείληφε, τὸ δὲ 'κυριώτατον' προστεθὲν τὴν ὄντως αἰτίαν C ἐνδείκνυται· κυριώτεραι μὲν γὰρ ἀρχαὶ τὰ αἴτια τῶν γιγνομένων, δουλεύουσαι δὲ ἄλλοις τὰ συναίτια καὶ ἐν αὐτοῖς ὄντα τοῖς ἀποτελέσμασιν. γένεσιν δὲ καὶ κόσμον, ὥσπερ εἴρηται καὶ πρότερον, τήν τε μεταξὺ τῆς ὕλης καὶ τῆς ὅλης διατάξεως ὁδὸν καὶ αὐτὴν τὴν τελειότητα τοῦ παντὸς λεκτέον. ἐπεὶ δὲ ἐν τοῖς περὶ αὐτῶν τῶν ἀκροτάτων αἰτίων δόγμασι τοῦ τε λέγοντος δεῖ νοερὰν ἔχοντος ἕξιν καὶ τῆς ἔμφρονος τῶν ἀκουόντων κρίσεως καὶ μάλιστα ἐν τοῖς περὶ τἀγαθοῦ λόγοις — νοῦς γὰρ ἐπὶ τἀγαθὸν ἀνατείνεσθαι δύναται, ὅ τε ὅλος ἐπὶ τὸ ἁπλῶς ἀγαθὸν καὶ ὁ ἐν ἡμῖν νοῦς ἐπὶ τὸ ἐν ἡμῖν — διὰ δὴ τοῦτο καὶ τοὺς λέγοντάς τι περὶ τῆς κυριωτάτης ἀρχῆς φρονίμους οἴεται δεῖν εἶναι καὶ τοὺς ἀκούοντας ὀρθότατα ἀποδέχεσθαι τοὺς λόγους. τί οὖν; οὐχὶ καὶ ὁ ἐπιτυχὼν εἴπειεν ⟨ἄν⟩ τι περὶ θεοῦ καὶ τῆς τελικῆς αἰτίας; τί δέ; οὐ καθ' ἑκάστην ἡμέραν πολλῶν ἔστιν ἀκούειν λεγόντων· ὁ θεὸς ἀγαθός; ἀλλὰ τὸ θεὸς ὄνομά ἐστι χωρὶς ἀρετῆς, ὥς φησι Πλωτῖνος [enn. 1, 2, 1s], καὶ οὐ κατὰ φρόνησιν, ἀλλὰ κατ' ἐπιτυχίαν λέγεται παρὰ τῶν πολλῶν. τί δέ; οὐχὶ καὶ δαίμονες γινώσκουσι τὴν ἀγαθότητα D τοῦ πατρὸς οἱ περὶ αὐτὸν χορεύοντες, καὶ ἄγγελοι δημιουργικοὶ προπομπεύοντες τῆς πατρικῆς ποιήσεως, καὶ θεοὶ παραδεχόμενοι τὰς ἀπὸ τοῦ ἑνὸς αἰτίου δημιουργικὰς δυνάμεις; ἀλλὰ θεοὶ μὲν ἑνοειδῶς, ἄγγελοι δὲ νοερῶς, δαίμονες δὲ ἀχράντως καὶ ἀιδίως καὶ συγγενῶς τοῖς πρὸ αὐτῶν· ἡμεῖς δὲ ἀγαπῷμεν ἂν ἐμφρόνως γινώσκοντες, μέσοι πως ὄντες

C M P

2 πεφοικυίας **C** 7 κυριώταται **P** 8 δουλεύουσι **C** 9ss cf. p. 358, 24s 10 prius τῆς om **C** 12 ἐπειδὴ ll.: em s 13 δεῖ om **C** ἕξιν **CM**: τάξιν **P** 16 ὅλως **M** 20 εἴπειέ τι **C**: εἴποιέ τι **P**: εἴποιέν τι **M** εἴποι ἄν τι ς περὶ θεοῦ **MP**: περι οὗ **C** sic 22 ἀγαθὸς ὁ θεὸς **C** τὸ ὁ θεὸς ὄνομα **P** 23 ἀρετῆς **MP**: ἀρίστης **C** 28 παεχόμενοι **C** sic nisi errauit Kalbfleisch

τῶν τε θειοτέρων καὶ τῶν πολλῶν, τῶν τε νοερῶν καὶ τῶν ἀνοήτων· τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀνθρωπίνη φρόνησις, προϊοῦσα μὲν ἀπὸ νοῦ καὶ νοήσεως, κρατοῦσα δὲ τῆς ἀνοήτου ζωῆς. ὥστε καὶ ὅταν περὶ τῆς κυριωτάτης ἀρχῆς λέγωμεν, οὕτως ἀποδεκτέον τοὺς λόγους, ὡς παρὰ φρονίμων ἀνδρῶν· μέση γὰρ ἡ φρόνησις νοῦ καὶ δόξης, ὥστε καὶ ἡ ὀρθὴ κρίσις σύμφωνος ἔσται πρὸς αὐτήν. διὸ καὶ τὸ μάλιστ' ἄν τις *προσέθηκε· μάλιστα γὰρ τοῦτον παρ' ἀνδρῶν ἐμφρόνων ἀποδεκτέον τὸν λόγον· παρὰ δὲ τῶν ὑπὲρ ἄνθρωπον τὸν κρείττω ζητητέον καὶ παρὰ τῶν πολλῶν τὸν εἰκαῖον.*

Βουληθεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὲν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν εἶναι κατὰ δύναμιν [30 A].

E *Ἡ θεία δημιουργία καὶ ἡ νοερὰ ποίησις ἀπὸ τῶν ἀμερῶν ἐπὶ τὰ μεριστὰ πρόεισι καὶ ἀπὸ τῶν ἡνωμένων ἐπὶ τὰ πληθυόμενα καὶ ἀπὸ τῶν ἀδιαστάτων ἐπὶ τοὺς πάντη διεστῶτας ὄγκους. ταύτην δὴ καὶ ὁ περὶ αὐτῆς λόγος ἀπεικονιζόμενος πρῶτον μὲν ἀποφθεγματικῶς τὴν τελικὴν αἰτίαν ἀνύμνησεν, ἔπειτα διεξοδικῶς καὶ τρίτον ἀνειλιγμένως τὴν ὅλην ἀπ' αὐτῆς διακόσμησιν καὶ πρόοδον παραδιδούς· τὸ μὲν γὰρ* ἀγαθὸς ἦν *ἑνοειδῶς πᾶν περιέχει τὸ τελικὸν καὶ τὸ θειότατον τῶν αἰτίων· τὸ δὲ* ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτε ἐγγίνεται φθόνος· τούτου δὲ ἐκτὸς ὢν πάνθ' ὅτι μάλιστα αὐτῷ παραπλήσια γενέσθαι ἠβουλήθη, *** *ὅτι μετὰ τὴν μίαν τοῦ νοῦ βολὴν τὴν διῃρημένην ἐπήγαγε τοῦ αὐτοῦ θεωρίαν· τὸ δὲ ἐντεῦθεν ἤδη τὴν εἰς πλῆθος πᾶν καὶ διάστασιν προϊοῦσαν νόησιν πᾶσαν ἀνελίττουσαν τὴν δημιουργικὴν πρόνοιαν καὶ πάντα τὰ μέρη τῆς δημιουργίας. καὶ δὴ καὶ ἔστι συνεχὲς τὸ μὲν τρίτον τῷ δευτέρῳ, τῷ δὲ πρώτῳ τὸ δεύτερον· ἐπεὶ γὰρ τὸ πρῶτον*

CMP

3 *τοῦ νοῦ* **MP** 8s *ἀποδεικτέον* **C** 10 *τὸν εἰκαῖον* **MP**: *τῶν οἰκαῖον* **C** 11s *φαῦλον* o Plat. et Procl. infra 332 A; contra *φλαῦρον* p. 374, 31 infra 158 B 12 *δ' οὐδὲν* o (SY*q*) Plat. cf. p. 374, 31. 375, 5 15 *πληθυνόμενα* **P** *πάντη* **MP**: *πάντα* **C** 16 *ὄγγους* **M** 17 *ἀπὸ φθέγματος* **C** 20 *τὸ πᾶν ἑνοειδῶς περιέχει τὸ* **C** 21 prius *τὸ* om **P** 22 *οὐδέποτε* om **P** 23 *τὰ αὐτῷ* **MP** 24 *διεξοδικῶς* ins t: plura desiderat s *βουλὴν* **MP**; cf. p. 283, 5 28 *δὴ καὶ* om **P** 29 *τὸ πρῶτον* **MP**: *τον* **C** sic

ἦν κομμάτιον τὸ ἀγαθὸς ἦν, διὰ τοῦτο τὸ δεύτερον ἤρχετο F μὲν ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, προήει δὲ ἄχρι τῆς βουλήσεως τοῦ πατρός. τὸ δέ γε τρίτον ἀπὸ τῆς βουλήσεως ἀρξάμενον τὴν ὅλην παραδίδωσι πρόνοιαν· εἰ γὰρ ἀγαθὸς ἦν, ἠβούλετο πάντα ἀγαθὰ ποιεῖν, εἰ δὲ ἠβούλετο, καὶ ἐποίει καὶ εἰς τάξιν ἦγε τὸ πᾶν· ἐξήρτηται γὰρ ἡ μὲν πρόνοια τῆς βουλήσεως, ἡ δὲ βούλησις τῆς ἀγαθότητος. περὶ μὲν οὖν τῆς τάξεως καὶ τῆς συνεχείας τῶν λόγων τοσαῦτα εἰρήσθω.

Τὴν δὲ βούλησιν αὐτὴν τί ποτέ ἐστι κατίδωμεν, ἵνα καὶ ὅπως συνῆπται πρὸς τὴν ἀγαθότητα νοήσωμεν. ἡ τοίνυν τῶν θεῶν ὑπερούσιος ἕνωσις, αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐξῃρημένη 113 τῶν ὄντων, ἔστι μὲν μία καὶ ἄρρητος καὶ ἀπεριόριστος, αὐτῷ τῷ ἑνὶ τὸ ἀπερίγραφον ἔχουσα καὶ ἀπερίληπτον. εἰ δ' οὖν καὶ ἐν αὐτῇ χρὴ θεωρεῖν ἀπὸ τῶν ἐξημμένων τὴν ἑνοειδῆ τριάδα, προηγεῖται μὲν ἡ ἀγαθότης ἐπ' αὐτῆς, δευτέρα δέ ἐστιν ἡ βούλησις, τρίτη δὲ ἡ πρόνοια, τῆς μὲν ἀγαθότητος τὸ τέλειον καὶ ἱκανὸν καὶ ἐφετὸν ποιούσης, τῆς δὲ βουλήσεως τὸ ὑπερπλῆρες τὸ ἐκτενὲς τὸ γεννητικὸν ἐπιδεικνυμένης, τῆς δὲ προνοίας τὸ δραστήριον τὸ τελεσιουργὸν καὶ ἄχραντον παρεχομένης. κατὰ δὴ τὴν ἄρρητον ταύτην καὶ ἡνωμένην τῆς τριάδος ὕπαρξιν καὶ τὸ νοητὸν διῄρηται τριχῇ, τῇ τε οὐσίᾳ καὶ τῇ δυνάμει καὶ τῇ ἐνεργείᾳ, τῆς μὲν οὐσίας ἐν ἑαυτῇ μονίμως ἡδρασμένης καὶ αὐτοτελοῦς οὔσης, τῆς δὲ δυνάμεως ἀνέκλειπτον καὶ ἄπειρον πρόοδον ἐχούσης, τῆς δὲ ἐνεργείας τελειότητα καὶ οὐσιώδη ποίησιν λαχούσης· καὶ αὖ ὁ νοῦς κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τριχῇ, τῷ ὄντι τῇ ζωῇ τῷ νοερῷ· τὸ μὲν γὰρ τοῦ εἶναι χορηγόν, τὸ δὲ τοῦ ζῆν, τὸ δὲ B τοῦ γινώσκειν· καὶ ἐπὶ τούτοις ἡ ψυχή, τῷ ἐπιστητῷ τῇ ἐπιστήμῃ τῷ ἐπιστημονικῷ· τὸ μὲν γάρ ἐστι γνωστόν, ἣ δὲ γνῶσις, τὸ δὲ ἀποπληρωτικὸν ἀμφοῖν. τεττάρων δὴ τούτων ⟨τῶν⟩ τριάδων οὐσῶν ἀνάλογόν ἐστιν ὡς ἡ ἀγαθότης πρὸς τὴν

CMP

2 δέ γε ἄχρι **P** 2 s τοῦ πατρὸς — βουλήσεως om **C** 3 γε om **P** 4 πρόνοιαν om **M** in fine pag. 9 τίς **MP** 11 αὕτη **M** 13 ἀπερίγραπτον **P** εἰ sscr. η **M**[1] 14 ἐξῃρημένων **C** 17 alterum καὶ om **M** 18 ὑπέρπληρες? 20 ἄρρηττον **C** 23 ἱδρυμένης **C** 24 δὲ om **C** ἀνεπίληπτον **P** 26 s cf. orac. chald. 13 27 an ἣ δὲ τοῦ ζῆν? 29 γνωστικὸν **CMP**: em ς 31 ἡ om **C**

βούλησιν, οὕτως ἥ τε οὐσία πρὸς τὴν δύναμιν καὶ τὸ ὂν πρὸς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἐπιστητὸν πρὸς τὴν ἐπιστήμην, καὶ ὡς ἡ βούλησις πρὸς τὴν πρόνοιαν, οὕτως ἥ τε δύναμις πρὸς τὴν ἐνέργειαν καὶ ἡ ζωὴ πρὸς τὸν νοῦν καὶ ἡ ἐπιστήμη πρὸς τὸ ἐπιστῆμον. ἔστι γὰρ τῇ μὲν ἀγαθότητι τὴν ἀνάλογον ἔχοντα τάξιν οὐσία ὂν ἐπιστητόν· τὸ γὰρ συνεκτικὸν καὶ μόνιμον καὶ ἑνοειδὲς καὶ τελειωτικὸν τῆς ἀγαθότητος· τῇ δὲ βουλήσει δύναμις ζωὴ ἐπιστήμη· τὸ γὰρ αὐτόγονον καὶ πάντων περιληπτικὸν καὶ μετρητικὸν τῆς βουλήσεώς ἐστι· τῇ δὲ προνοίᾳ ἥ τε ἐνέργεια καὶ ὁ νοῦς καὶ τὸ ἐπιστῆμον· τὸ γὰρ δραστήριον καὶ διὰ πάντων χωροῦν καὶ πάντα προειληφὸς ἰνδάλματα τῆς θείας προνοίας ἐστίν. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ὁ δημιουργὸς θεός ἐστι καὶ ἀμέθεκτος C *νοῦς, ὡς μὲν θεὸς ἀγαθότητα ἔχει καὶ βούλησιν καὶ πρόνοιαν, ὡς δὲ νοητὸν οὐσίαν καὶ δυνάμεις καὶ ἐνεργείας, ὡς δὲ νοῦς ἔστι τε καὶ ζωὴν ἔχει καὶ γνῶσιν τῶν ὅλων, καὶ ἡ μὲν ἐν αὐτῷ μονὰς τῆς τριάδος ἐστὶ συνεκτική, ἡ δὲ ἄρρητος ἑνὰς τῆς μονάδος. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῆς βουλήσεως. τούτῳ δὲ ἐφεξῆς ἔστιν ζητεῖν, πῶς ἀγαθὰ πάντα βούλεται εἶναι, καὶ εἰ δυνατὸν τοῦτο καὶ ὅπως· εἰ μὲν γὰρ τοῦτο ἠβούλετο, φασίν, ἔδει μέχρι θεῶν καὶ τῶν ἀχράντων οὐσιῶν στῆναι τὴν πρόοδον· εἰ δὲ μὴ ταῦτα μόνον ἐδημιούργησεν, ἀλλὰ θηρία καὶ ἑρπετὰ καὶ ἀνθρώπους καὶ πᾶν τὸ ἔνυλον, οὐκ ἠβούλετο πάντα εἶναι ἀγαθά· οὐ γάρ που βούλεται μὲν τὰ κρείττω, δημιουργεῖ δὲ καὶ τὰ χείρω. βουληθεὶς οὖν πάντα ἀγαθὰ εἶναι μέχρι θεῶν ἂν ἐνεστήσατο τὴν ποίησιν. ἀλλ' εἰ μέχρι θεῶν, φήσομεν ἡμεῖς, ἡ πρόοδος, οὐ πάντα ἀγαθά· τὰ γὰρ πρῶτα τὴν ἐσχάτην λαχόντα τάξιν ἀπολέσει τὸ ἀγαθόν, καὶ τὰ γεννᾶν δυνάμενα καὶ βουλόμενα διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑαυτῶν τελευταῖα ταχθέντα καὶ ἄγονα γίνεται καὶ οὐκ ἀγαθά. ἐκεῖνοι μὲν οὖν φασιν, εἰ πάντα ἀγαθά, μέχρι θεῶν ἡ πρόοδος· ἡμεῖς δὲ ἐροῦμεν,* D *εἰ μέχρι θεῶν ἡ πρόοδος, οὐ πάντα ἀγαθά· τὸ γὰρ θεῖον*

C M P

6 *τάξιν* **MP**: *γνῶσιν* **C** 8 *ζωῆς* **M** 12 *προειληφῶς* **C** 19 *τοῦτο* **C** 22 possis *⟨ἐν⟩στῆναι* (26) 23 quidni *ἀλλὰ ⟨καὶ⟩*? 28 *γὰρ* om **C** 29 *τὰ* **MP**: *τὸ* **C** 31 *ἐκεῖ* **P**

ἄγονον εἶναι πῶς ἀγαθόν; ἔσται δὲ ἄγονον, εἰ ἔσχατον· πᾶν γὰρ τὸ γεννῶν τοῦ γεννωμένου κρεῖττον· τοῦ δὲ χείρονος οὐκ ὄντος οὐκ ἔχει χώραν τὸ κρεῖττον. ἔστωσαν μὲν οὖν θεοὶ τὴν πρωτίστην ἔχοντες τάξιν, μετὰ δὲ θεοὺς καὶ αὐτῆς ἄχρι τῆς ὕλης ὑφιστάσθω * * * καὶ δῶμεν πᾶσι τοῖς οὖσι πάροδον ἀπὸ τῶν πρώτων ἄχρι τῶν τελευταίων, καὶ μήτε ἐλλειπέτω τι τῶν ἐσχάτων μήτε κενὸν ἔστω μηδέν. καὶ τί γὰρ ἂν εἴη κενὸν πρώτων μὲν ὄντων τῶν αὐτό, δευτέρων δὲ τῶν αὐτοῦ, τρίτων δὲ τῶν αὐτοῦ καὶ ἄλλου, τετάρτων δὲ τῶν ἄλλου γεγονότων, πέμπτην δὲ τάξιν ἐχόντων τῶν ἄλλων ὄντων, ἐφ' ἑκάτερα δὲ τούτων τῶν ἀνομοίως ὁμοίων τεταγμένων καὶ τοσαύτης ἐν τοῖς πράγμασι τῆς συνεχείας οὔσης; τί δ' ἂν ἐλλείποι πρώτων μὲν τῶν ἀκινήτων ἱδρυμένων, δευτέρων δὲ τῶν αὐτοκινήτων, τρίτων δὲ τῶν ἑτεροκινήτων, ἃ δὴ πάντων ἔσχατα τῶν ὄντων ἐστί — πάντα γὰρ συμπεπλήρωται τὰ ὄντα τοῖς εἰρημένοις — καὶ ὅλως κατὰ πολλὰς ἐφόδους τῆς παραγωγῆς τῶν πραγμάτων συνεχοῦς E δεικνυμένης καὶ εἰ βούλει λέγειν ἀναλογίας οὔσης ἄνωθεν ἄχρι τῶν τελευταίων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν πάντων πρόοδον εὔτακτον; ἔστω δὴ οὖν ἅπαντα ταῦτα διωμολογημένα, καὶ μέχρις ὧδε προήχθω τῶν ὄντων ἡ ἀπογέννησις. ἀλλὰ πότερον οὐδέν ἐστιν ἐν τούτοις κακόν, ἢ δώσομεν εἶναί πῃ καὶ τὴν λεγομένην κακίαν ἔν τε σώμασι καὶ ἐν ταῖς ψυχαῖς; ἀπὸ γὰρ ταύτης τῆς ἀπορίας προαχθέντες τινὲς μὲν καὶ πάντῃ τὸ κακὸν ἀνεῖλον, τινὲς δὲ τῆς προνοίας ἀπέγνωσαν, οἳ μὲν προνοίας οὔσης πάντα ἀγαθὰ εἶναι πιστεύοντες, οἳ δὲ κακῶν ὄντων προνοεῖσθαι τὰ πράγματα μὴ πιστεύοντες· εἰ μὲν γὰρ βούλοιτο εἶναι τὸ κακὸν ὁ θεός, πῶς ἀγαθός; ἀγαθοῦ γὰρ τὸ πᾶν ἀγαθύνειν, ᾧ κατ' οὐσίαν τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ θερμοῦ τὸ θερμαίνειν, ᾧ κατ' οὐσίαν τὸ θερμόν· θέμις δὲ οὐκ ἔστι τῷ ἀγαθῷ δρᾶν ἄλλο τι πλὴν

CMP

1 ἒ ἔσται **C** sic (ἔστ in lit.) εἰ **C**: εἰς **MP** 3 ὄντως **C** 4 οἱ θεοὶ **C** πρώτην **P** 5 lacunam uidit Kroll, possis τὰ δεύτερα uel τὰ χείρω 8 εἴη s: ἢ ll. πρῶτον **P** 8 ss cf. p. 10, 31 s 9 τεττάρων **C** 10 prius δὲ om **P** 12 τῆς om **C** 13 πρῶτον **C** 15 πάντων **C**: πάντα **MP** 21 ὧδε **C** sic: οὐδὲν **MP** καὶ ἡ ἀ. **C** 27 οἳ δὲ — 28 πιστεύοντες om **P** 31 τὸ ἀγαθὸν **C** ἀλλ' ὅτι **C**

τὸ ἀγαθόν· εἰ δὲ μὴ βούλοιτο, πῶς ἔστι τὸ κακόν; εἴη γὰρ ἄν τι τῷ πατρὶ τῶν πάντων ἀκουσίως γεγονός. ἡ μὲν οὖν ἀπορία τοιαύτη. λεκτέον δὲ αὐτῶν τῶν τοῦ Πλάτωνος ἐφαπτομένοις κατὰ τὸν ἡμέτερον διδάσκαλον, ὅτι δὴ τρόπος F *ἕτερος τῆς τε θεοῦ πρὸς τὰ πράγματα σχέσεως καὶ τῆς ἡμῶν αὐτῶν καὶ αὖ τῶν πραγμάτων πρός τε τὸ ἔνθεον καὶ πρὸς ἡμᾶς· ἄλλον γὰρ ἔχει λόγον τά τε ὅλα πρὸς τὰ μέρη καὶ τὰ μέρη πρὸς ἄλληλα. θεῷ μὲν οὖν οὐδέν ἐστι κακόν, οὐδὲ τῶν λεγομένων κακῶν· χρῆται γὰρ καὶ τούτοις εὖ· τοῖς δὲ αὖ μερικοῖς ἔστι τι κακόν, ἃ καὶ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ πέφυκε. καὶ τὸ αὐτὸ τῷ μὲν μέρει κακόν, τῷ δὲ παντὶ καὶ τοῖς ὅλοις οὐ κακόν, ἀλλ' ἀγαθόν· ᾗ γὰρ ὄν ἐστι καὶ ᾗ τάξεως μετέχει τινός, ἀγαθόν ἐστι· τοῦτο γὰρ τὸ λεγόμενον* 114 *κακὸν εἰ μὲν ἔρημον ἀγαθοῦ παντὸς ὑπολάβοις, ἐπέκεινα ποιεῖς αὐτὸ καὶ τοῦ μηδαμῶς ὄντος· ὡς γὰρ τὸ αὐτοαγαθὸν πρὸ τοῦ ὄντος, οὕτω τὸ αὐτοκακὸν μετὰ τὴν οὐδένειαν τοῦ μὴ ὄντος· τὸ γὰρ πλεῖστον ἀφεστὸς τοῦ ἀγαθοῦ τὸ κακόν ἐστι καὶ οὐ τὸ μηδαμῶς ὄν. εἰ οὖν τὸ μηδαμῶς ὂν μᾶλλόν ἐστιν ἢ τὸ αὐτοκακόν, ἀλλ' ἐκεῖνο τῶν ἀδυνάτων εἶναι, πολλῷ ἄρα τοῦτο μειζόνως ἀδύνατον. εἰ δὲ μὴ πάντῃ κακόν, ἀλλὰ τῷ ἀγαθῷ συμπεπλεγμένον, δώσεις τε αὐτῷ χώραν ἐν τοῖς οὖσι καὶ τοῖς ὅλοις αὐτὸ ποιήσεις ἀγαθόν. πῶς γάρ, εἴπερ ὄν ἐστι; τὸ γὰρ ὂν μετέχει τοῦ ὄντος· τὸ τοῦ ὄντος μετέχον καὶ ἑνὸς μετέχει· τὸ ἑνὸς μετέχον ἀγαθοῦ μετέχει· τὸ ἄρα κακόν, εἴπερ ἐστίν, ἀγαθοῦ μετέχει· διόπερ οὐκ ἀκράτως ἐστὶ κακὸν οὐδὲ πάντῃ πλημμελὲς οὐδὲ ἀόριστον. τίς οὖν αὐτὸ ποιεῖ τοιοῦτον; τίς δὲ μέτρον αὐτῷ παρέχεται καὶ τάξιν καὶ ὅρον; δῆλον, ὡς ὁ δημιουργός, ὁ πάντα ἑαυτῷ παραπλήσια ἀπεργαζόμενος·* B *οὗτος γὰρ καὶ τὰ ὅλα καὶ τὰ μέρη πληροῖ τῶν ἀγαθῶν. εἰ δὴ πάντα ἀγαθύνει καὶ αὐτὸ τὸ κακὸν τῷ ἀγαθῷ χρώννυσιν, οὐδέν ἐστι φλαῦρον κατὰ τὴν δύναμιν*

CMP

4 *δὴ* **MP**: *δεῖ* **C** 5 *τε* **CP**: *τοῦ* **M** 6 *αὐτῶν* om **MP** 8 *θεῶμεν* **C** 12 *ἀλλὰ καὶ ἀγαθὸν* **MP** 15 an *ποιήσεις*? *αὐτὸ* **MP**: *αὐτῶ* **C** 17 *τὸ μὴ κακόν* **P** 18 *οὐ τὸ* **MP**: *αὐτὸ* **C** 20 ⟨*εἶναι*⟩ *ἀδύνατον* ci Kroll 22 cf. p. 377, 3s *καὶ πῶς γὰρ* **P** 23 *γὰρ* om **C** 28 *ὡς δημιουργὸς* **C** 29 *καὶ τὰ* ante *μέρη* om **M** 30 *τὸ* om **M**

τήν τε τοῦ θεοῦ καὶ τὴν τῶν δεχομένων· διττὴ γὰρ ἡ δύναμις, ἡ μὲν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πολυάρατον κακίαν ἀγαθύνουσα, ἡ δὲ τῶν δεχομένων ⟨τῶν⟩ μέτρῳ τῆς ἑαυτῶν τάξεως τῆς ἀγαθότητος τοῦ δημιουργοῦ μεταλαβόντων. τῷ ἄρα δημιουργῷ βουλομένῳ μηδὲν εἶναι κακὸν οὐδέν ἐστι κακόν.

εἰ δέ τινες αὐτὸν αἰτιάσονται, διότι τὰ μερικὰ ὑπέστησεν, ὡς τῶν κακῶν αἴτιον, ἀναιροῦσι τὴν κοσμοποιίαν, ἀνατρέπουσι τὴν γόνιμον τῶν ὅλων δύναμιν, συγχέουσιν εἰς ταὐτὸν τήν τε τῶν πρώτων καὶ τῶν ἐσχάτων φύσιν. ὅτι δὲ ταῦτα τῷ Πλάτωνι δοκοῦντα λέγομεν, ῥᾴδιον ἐκ τῶν γεγραμμένων σκοπεῖν· ἐν μὲν γὰρ τῷ Πολιτικῷ [273 BC] *διαρρήδην φησί· παρὰ μὲν γὰρ τοῦ ποιήσαντος πάντα καλὰ κέκτηται, παρὰ δὲ τῆς ἔμπροσθεν ἕξεως ὅσα ἄδικα καὶ χαλεπὰ ἐν οὐρανῷ γίνεται. διότι γὰρ γένεσίς ἐστι καὶ φθορά, καὶ τὸ παρὰ φύσιν ἔχει παρυπόστασιν, καὶ διότι τὸ τῆς ὕλης αἶσχος ἀναπίμπλησι τὰς μερικὰς ψυχὰς ἀσχημοσύνης* C *διὰ τῆς περὶ αὐτὴν διατριβῆς, διὰ τοῦτο καὶ τὸ παράλογον λαγχάνει τινὰ παρυπόστασιν. πάντα δὲ ὅμως καὶ ταῦτα γίνεται καλὰ διὰ τὴν ἀγαθότητα τοῦ πεποιηκότος τὸ πᾶν. ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ* [II 379 C]· *καὶ τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδὲν ἄλλο αἰτιατέον ἢ τὸν θεόν, τῶν δὲ κακῶν ἄλλα ἄττα δεῖ ζητεῖν αἴτια. δι' ὧν καὶ ὅτι τὰ κακὰ θεόθεν οὐκ ἔστι, δεδήλωκεν — οὐ γὰρ πυρός, φασί, τὸ ψύχειν οὐδὲ χιόνος τὸ θερμαίνειν οὐδὲ τοῦ παναγάθου τὸ κακύνειν — καὶ ὅτι μερικὰ αὐτῶν αἴτια θετέον καὶ ταῦτα ἀόριστα· οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς προηγεῖται τὸ ἓν τοῦ πλήθους καὶ τὸ πρώτως ἀγαθόν, οὕτω καὶ ἐν τοῖς κακοῖς, διὰ τὴν ἀόριστον τῆς κακίας χύσιν. τὸ οὖν ἄλλα καὶ τὸ ἄττα τό τε μερικὸν καὶ τὸ ἀόριστον ἐμφαίνει τῶν*

C M P (N)

1 *καὶ τὴν* — 2 *τοῦ θεοῦ* om **C** 2 *μὲν* **N**ς: om **MP** 8 *μόνιμον* **P** 8 s *ταυτὸ* **MP** 10 *ἔστι ῥᾴδιον* **MP** 12 *ποιήσαντος* libri: *συνθέντος* Plat. *πάντα τὰ* 𝔄ΔΠ Plat. 13 s *χαλεπὰ καὶ ἄδικα* Plat. 17 *περὶ αὐτῶν* **C** 18 *λαγχάνειν* **P**: *τυγχάνει* **C** 18 s *καὶ ταῦτα* om **M** 21 *οὐδένα ἄλλον* Pl. *ἄλλό τι* **M** 22 *ἅττα* **CM** *δεῖ* om **C** *τὰ αἴτια* Pl. 23 *φησι* b s 23 ss cf. rep. I 335 D 25 *καὶ ὅτι* **P**: *ἢ ὅτι* **M**: *ὅτι* **C** *αἴτια αὐτῶν* **C** 26 *οὐ γὰρ* om **C** 26 s *τοῦ πλήθους τὸ ἓν* **M** 29 *ἅττα* **CM**

τῆς κακίας αἰτίων· οὔτε γὰρ ἡ ψυχὴ τῶν παρὰ φύσιν ἔχει τὴν αἰτίαν — τοὐναντίον γὰρ εἰ παρὰ φύσιν ἐστίν, ἀποδιδράσκει τὴν φύσιν, ψυχὴ δὲ καὶ ἡ φύσις — οὔτε τὸ σῶμα τῶν παραλόγων· σῶμα γὰρ ἔχουσι καὶ οἱ σπουδαῖοι καὶ μετὰ τοῦ σώματος τὴν ἀρετήν. ἐν δὲ Θεαιτήτῳ [176A] *τό· ἀλλ' οὔτε ἀπολέσθαι τὰ κακά, ὦ Θεόδωρε, δυνατὸν*
D *οὔτε ἐν θεοῖς αὐτὰ εἶναι· τὴν δὲ θνητὴν φύσιν καὶ τόνδε τὸν τόπον περιπολεῖ ἐξ ἀνάγκης. εἰ γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἐστὶν ἐν τῷ θνητῷ τόπῳ τὸ κακὸν φερόμενον, οὐκ ἂν κατά γε τὸν Πλάτωνα τὸ μηδαμῶς ὂν εἴη καὶ τῶν ὄντων ἐξῃρημένον ἁπάντων. ὥστε καὶ ἔστι τὸ κακὸν κατ' αὐτὸν καὶ ἀπὸ τῶν μερικῶν αἰτίων ἐστὶ καὶ ἀγαθύνεται διὰ τὴν ἀγαθοειδῆ τοῦ δημιουργοῦ πρόνοιαν, ὅτι μηδὲν παντάπασι κακόν, ἀλλ' ἔστιν ὅπῃ κατὰ δίκην ἕκαστον ἀποτελεῖται καὶ θεόν· διέλωμεν γὰρ οὑτωσί· τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πάντων τὰ μέν ἐστιν ὅλα, τὰ δὲ μέρη, καὶ τῶν μερῶν τὰ μὲν αἰωνίως φρουρεῖ τὸ ἑαυτῶν ἀγαθόν, ὥσπερ ὁ μερικὸς νοῦς καὶ δαιμόνων γένη μερικῶν, τὰ δὲ οὐκ ἀεὶ δύναται σῴζειν τὸ οἰκεῖον ἀγαθόν. ἀλλὰ καὶ τούτων τὰ μέν ἐστιν ἑτεροκίνητα, τὰ δὲ αὐτοκίνητα, καὶ τῶν αὐτοκινήτων τὰ μὲν ἐν ταῖς αἱρέσεσιν ἔχει τὴν κακίαν ἱσταμένην, τὰ δὲ καὶ εἰς πράξεις τελευτᾷ. τὰ μὲν οὖν ὅλα πανάγαθά ἐστιν, οὐ μόνον ἑαυτοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς μέρεσι χορηγοῦντα τὸ ἀγαθόν· τὰ δὲ μέρη μὲν ἄλλων ὄντα, φρουροῦντα δὲ τὸ ἑαυτῶν ἀγαθὸν δευτέρως*
E *ἔχει τὸ ἀγαθὸν καὶ μερικῶς· τὰ δὲ μέρη μέν, ἑτεροκίνητα δέ, παρ' ἄλλων ἔχοντα τὴν ὑπόστασιν, ἐξήρτηται τῆς ἐκείνων προνοίας καὶ μετατίθεται κατὰ τὸ δέον, ὥσπερ δὴ τὰ σώματα ὅσα γίνεται καὶ φθείρεται· εἰ γὰρ δεῖ γένεσιν εἶναι, δεῖ καὶ φθορὰν εἶναι· κατὰ μεταβολὴν γὰρ ἡ γένεσις καὶ μεταβολή τίς ἐστιν· εἰ δὲ φθορὰ ἔσται, δεῖ καὶ τὸ παρὰ φύσιν ἔχειν παρείσδυσιν. ὡς οὖν τὸ ἐφθαρμένον ἑαυτῷ*

CMP

2s *ἀποδιδράσκειν* **CM** 3 *ἡ* om **C** 6 *δυνατὸν ὦ Θεόδωρε* Plat. 7 *εἶναι* libri: *ἱδρῦσθαι* Plat. 8 *τὸν* om **C** *γὰρ* **C**: *γὰρ οὖν* **P**: *γοῦν* **M** 9 *φαινόμενον* **C** 14 *ἐπιτελεῖται* **MP** 16 *μερῶν* **CM**: *φρουρῶν* **P** 29s cf. infra 147E 30 *εἰ* **MP**: *ἡ* **C**

μὲν ἔφθαρται, τῷ παντὶ δὲ οὐκ ἀπόλωλεν — ἔστι γὰρ ἀὴρ ἢ ὕδωρ ἢ ἄλλο τι τῶν εἰς ὃ μετέβαλεν — οὕτω δὴ καὶ τὸ παρὰ φύσιν ἔχον ἑαυτῷ μὲν ἄτακτόν ἐστι, τῷ παντὶ δὲ τέτακται· εἰ γὰρ καὶ φθαρὲν καὶ πάντῃ τάξεως στερηθὲν οὐ λύει τοῦ παντὸς τὴν τάξιν, πῶς ⟦γὰρ⟧ ἂν παρὰ φύσιν ἔχον καὶ μηδὲ αὐτὸ πάσης τάξεως παρῃρημένον ἀφανίζοι τὴν ὅλην διακόσμησιν; τὰ δ' αὖ μερικὰ μέν, αὐτοκίνητα δὲ καὶ εἰς τὰ ἔξω ἐνεργοῦντα ἑαυτοῖς μὲν ποιεῖ τὸ γιγνόμενον κακόν, ἔστι δὲ ὅπῃ καὶ τοῦτο ἀγαθὸν καὶ κατὰ θεόν· ἐπεὶ γὰρ αἱ ὁρμαὶ καὶ πράξεις ἀπὸ τῶν αἱρέσεων, κατὰ δίκην ἕπονται ταῖς αἱρέσεσιν αἱ πράξεις, ὅταν ὁ ἑλόμενος ἐπάξιος F *ᾖ μὴ τῆς αἱρέσεως μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ πράξεως· καὶ ἁπλῶς μὲν ἡ πρᾶξις οὐκ ἀγαθόν, τῷ δὲ ἑλομένῳ μὲν τοδί, ὁρμήσαντι δὲ τοιῶσδε κατὰ δίκην ἐπάγεται καὶ ἔστιν ἀγαθὸν πρὸς τόνδε καὶ τὴν τοιάνδε ζωήν· τῶν γὰρ ἀγαθῶν τὰ μὲν πᾶσίν ἐστιν ἀγαθά, τὰ δὲ τοῖς κατ' εἶδος διαφόροις, τὰ δὲ καὶ τοῖς ἀτόμοις ὡς ἀτόμοις· ἐλλέβορος γὰρ οὐ πᾶσιν, ἀλλ' οὐδὲ σώμασι πᾶσιν οὐδέ γε τοῖς νοσοῦσι σώμασι πᾶσιν ἀγαθόν, τῷ δὲ ὡδὶ νοσοῦντι καὶ ἀπὸ τοιᾶσδε ἀρχῆς ὑγιεινόν. εἴτε οὖν ἀκόλαστος πρᾶξις εἴτε ἄδικος εἴη,* 115 *τοῖς μὲν πράττουσιν ἀγαθὸν ὡς κατὰ δίκην, ἁπλῶς δὲ οὐκ ἀγαθὸν οὐδὲ ἐκείνοις, ἀλλὰ μέγιστον κακόν, καὶ ὡς μὲν ἀπ' αὐτῶν εἰς αὐτούς, κακόν, ὡς δὲ ἐκ τοῦ παντὸς εἰς αὐτούς, οὐ κακόν, καὶ ὡς μὲν εἰς ἑαυτοὺς δράσαντες ἐπέτριψαν τὴν ζωὴν ἐνεργείᾳ γενόμενοι κακοί, ὡς δὲ ἐκ τοῦ παντὸς ὄντες ποινὴν τῆς αἱρέσεως ἔδοσαν· οἷόν φασι καὶ τοῖς τὸν ἱκέτην προδοῦναι βουλευσαμένοις ἐπιτρέψαι τὸν θεὸν δι' οὐδὲν ἄλλο καὶ κατ' αὐτὸν τὸν θεόν, ἢ ἵνα δίκας ὑπόσχωσι τῆς βουλήσεως. ἀλλὰ δὴ τὰ λειπόμενα σκεπτέον,*

C M P

2 prius ἢ om **MP** *ἄλλό τι* **C**: *τι ἄλλο* **MP** *μετέβαλλεν* **MP** 3 *ἔχειν ἑαυτὸ* **C** *ἄτατον* **P** *τῷ δὲ παντὶ* **M** 5 *γὰρ* del Kroll 6 *αὐτὸ* ll.: *οὕτω* ci Kroll 11 *ἔσονται* **P** 11s *ἐπάξιος ᾖ* **MP**: *ᾖ* (ex *ἡ*) *ἐπάξιος* **C** 13s *μὲν τῷ διορμήσαντι* **MP** 14 *καταδίκῃ* **MP** 15 *τὸν τόνδε* **MP** 16 *πᾶσιν ἐστὶν* **C**: *ἐστιν ὡς πᾶσιν* **MP** 19 *τοιᾶς* **C** 26 *ὄντες* **C**: *παθόντες* **P** (ferri potest): *ἀπόντες* **M** 27 *ἐπιστρέψαι* **C** | cf. Herod. 1, 159s 28 *αὐτῶν τῶν θεῶν* **M** *καὶ — θεόν* deletis u. 27s scripserim *καὶ αὐτὸν τὸν θεόν*; cf. Brinkmann, Rhein. Mus. 57 (1902) 481ss

ὅσα μερικά τέ ἐστι καὶ αὐτοκινήτως ἐνεργοῦντα μέχρι τῶν αἱρέσεων ἵστησι τὴν μοχθηρίαν· ὅτι μὲν γὰρ καὶ ταῦτα δίκας δίδωσι τῆς ἐννοίας μόνης, ἐῶ λέγειν· καὶ γὰρ φαντασίας ψιλῆς καὶ ὁρμῆς καὶ βουλῆς, ὥσπερ εἴρηται, ποινή τίς ἐστιν· ἔνδοθεν γὰρ ἡμᾶς οἱ θεοὶ κυβερνῶσι, καὶ ὥσπερ τὰς ἀγαθοειδεῖς αἱρέσεις γεραίρουσιν, οὕτω δὴ καὶ τὰς ἐναν-
B *τίας κολάζουσι· πῶς δ' ἂν καὶ ἡ αἵρεσις αὕτη τὸ κατὰ δίκην ἔχοι καὶ θεόν; ἢ διότι καὶ τοιαύτην οὐσίαν ἔδει καὶ τοιαύτην εἶναι δύναμιν ἀμφίβολον καὶ ῥέπουσαν ἐπὶ διαφόρους ζωάς. εἰ οὖν τὸ κύριον αἱρέσεως θεόθεν, καὶ ἡ αἵρεσις θεόθεν, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἀγαθόν· καὶ γὰρ ἑλομένη μόνον ἡ ψυχὴ πρὸς ἄλλην καὶ ἄλλην μεθίσταται τάξιν· πᾶσα γὰρ αἵρεσις ἢ ἀνάγει τὴν ψυχὴν ἢ καθέλκει· εἰ μὲν οὖν ἀπὸ ψυχῆς ἡ αἵρεσις, κακόν, εἰ δὲ εἰς τὴν οἰκείαν τάξιν μεθίστησι τὸ ἑλόμενον, κατὰ δίκην ἐστὶ καὶ ἀγαθόν· αὕτη γὰρ ἡ αἵρεσις ἐπάγει τῷ ἑλομένῳ τὴν δίκην [[τῷ εἶναι μᾶλλον ἡ αἵρεσις]], μᾶλλον δὲ ἡ ἐν αὐτῷ γίνεται δίκη, τῶν ἀγαθῶν ἀποστήσασα τὴν ψυχήν· ὡς γὰρ ἡ ἀγαθοειδὴς αἵρεσις ἑαυτῆς γίγνεται καρπός, οὕτως ἡ μοχθηρὰ ἑαυτῆς ποινή· τοῦτο γὰρ οὖν ἴδιόν ἐστι τῶν αὐτοκινήτων δυνάμεων. οὐδὲν ἄρα τῶν κακῶν ἐστιν, ὃ μὴ καὶ ἀγαθόν πώς ἐστιν, ἀλλὰ πάντα μετέχει προνοίας. εἰ δὲ θαυμάζουσί τινες, δι' ἣν αἰτίαν παρῆκται τὴν ἀρχήν, κακοποιὸν αἴτιον ⟨ὄν⟩, καὶ εἰ μηδὲν εἴη τοῦτο τῶν ὅλων, ἀλλὰ μερικόν, ῥητέον πρὸς αὐτούς, ὅτι τῶν ὄντων ἡ πρόοδος συνεχής ἐστι καὶ*
C *οὐδὲν ἐν τοῖς οὖσιν ἀπολέλειπται κενόν. πότερον οὖν τὴν αὐτοκίνητον πᾶσαν ἔδει μὴ εἶναι ζωήν; ἀλλὰ πολλὰ καὶ τῶν θείων οὕτως ἀναιρήσομεν. ἀλλὰ τὰ μὲν ὅλα τῶν αὐτοκινήτων εἶναι, τὰ δὲ μέρη μὴ εἶναι; καὶ πῶς δυνατὸν εἶναι ὁλότητα τῶν οἰκείων μερῶν ἐστερημένην; πῶς δὲ ἡ συνέχεια*

CMP

4 *καὶ βουλῆς* om **P** 8 *ἔχει* **M** *ἢ* ll. 10 *τῆς αἱρέσεως* ς 12 *μόνη ψυχὴ* **C** 13s *εἰ μὲν . . . εἰ δὲ* **P**: *ἡ μὲν . . . ἡ δὲ* **C**: *ἡ μὲν . . . ἡ δὲ* **M** 14 *ἡ* om **M** 15 *αὐτὴ* ς 16s [[ ]] dittographia et glossemate orta deleui 16 *τὸ εἶναι* **CM** 17 *ἡ αἵρεσις* **C** sic: *ἢ αἵρεσις* **P**: *ἢ αἵρεσ(ει)ς* **M** *μᾶλλον δὲ ἢ ἐν τῷ αὐτῷ γίνεται* **P** 20 *γὰρ* om **P** 28 *οὕτως* **MP**: *ὄντως* **C** 29s *ὁλότητος εἶναι* **MP** 30 *ἐστερημένας* **MP**

σωθήσεται τῶν ὄντων, εἰ τὰ μὲν ὅλα προϋπάρχει καὶ αὐτοκίνητα τά τε μερικὰ καὶ ἑτεροκίνητα, τὰ δὲ μεταξὺ τούτων ἐκποδὼν ποιήσαιμεν αὐτοκίνητα μὲν ὄντα, μερικὰ δὲ ὅμως, καὶ διὰ μὲν τὸ μερικὸν εἶδος ἐν σχέσει γιγνόμενα, διὰ δὲ τὸ αὐτοκίνητον ἀπολυόμενά ποτε τῆς σχέσεως; ἀναγκαῖον ἄρα καὶ ταύτην εἶναι τὴν ζωήν, μέσην ἐν τοῖς οὖσι καὶ σύνδεσμον τῶν οἷον ἀπ' ἐναντίας ἀλλήλοις τεταγμένων, καὶ οὐ διὰ τοῦτο κατὰ φύσιν αὐτῇ τὸ κακόν, ἐπειδὴ κατ' οὐσίαν ἐστὶ κυρία τῶν αἱρέσεων· καὶ γὰρ τὸ σῶμα κατ' οὐσίαν ἔχει τὴν πρὸς τὴν νόσον ῥοπήν· φθαρτὸν γὰρ ἦν κατ' οὐσίαν· ἀλλ' οὐ κατὰ φύσιν ἡ νόσος· διὸ καὶ ἡ νόσος αὐτὴ τῇ μὲν μερικῇ φύσει κακόν, ἣ τοδὶ τὸ σῶμα συνέχειν ἔλαχε, τῇ δὲ ὁλότητι τῶν σωμάτων ἀγαθόν· ἔδει γὰρ μεταβάλλειν D *εἰς ἄλλο τὸ ἐξ ἄλλων γεγονός. ὥσπερ οὖν τῇ ἐν ἡμῖν φύσει τὸ μεταβάλλειν τὴν τροφὴν ἀγαθόν, εἰ μέλλοι σῴζεσθαι τὸ ζῷον, οὕτω δὴ καὶ τῇ πάσῃ φύσει τὸ φθαρῆναι τὸ μέρος ἀγαθόν, εἰ μέλλοι σῴζειν τὰς ὁλότητας ἀεὶ πρὸ τῶν μερῶν· εἰ γὰρ ἐξ αὐτῶν μὲν γίνοιτο τὰ μέρη, μένοι δὲ γινόμενα, ταχὺ ἂν πάντα δαπανηθείη τῶν ὅλων μερικῶν γεγονότων· ἐκ γὰρ πεπερασμένων συνεχοῦς ἀφαιρέσεως γιγνομένης ἀνάγκη τὸ σύμπαν ἐκλείπειν. τούτων δὲ οὐκ ὄντων ἢ στήσεται ἡ γένεσις, ἢ ἐξ ἄλλων ἡ μεταβολὴ τοῖς μερικοῖς ἔσται. τοῦτο δὲ ἦν τὸ ἐξ ἀρχῆς, ὃ καὶ τῶν ὅλων ἔδει γίνεσθαι σῳζομένων· ὡς δὲ τὸ τῇ μερικῇ φύσει κακὸν τῇ ὅλῃ ἀγαθόν, οὕτω δὴ καὶ τὸ τῇ μερικῇ ζωῇ κακὸν τῇ ὅλῃ ζωῇ ἀγαθόν ἐστιν. ἔτι τοίνυν καὶ κατ' ἄλλον τρόπον ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβόντες τὴν ἐρώτησιν λέγωμεν· εἰ γάρ τις ἔροιτο ἡμᾶς, πότερον ἠβούλετο εἶναι τὸ κακὸν ὁ θεὸς ἢ οὐκ ἠβούλετο, ἀμφότερα φήσομεν. ἠβούλετο μὲν γὰρ ὡς πᾶσι τὸ εἶναι χορηγῶν· πᾶν γὰρ τὸ ὁπωσοῦν ὂν ἐν τῷ παντὶ παρὰ τῆς δημιουργικῆς προῆλθεν αἰτίας· οὐκ ἠβούλετο δὲ ὡς*

C M P

1 *προυπάρχοι* **M** rectene? 3 *ποιήσομεν* **M** *μὲν* **MP**: *δὲ* **C** 5 *ἀπολυόμενα απότε* **C** sic 12 *φύσει κὸν* **C** sic 14 *ἄλλο* ὁ *τῶν ἐξ αλλο* **C** sic 18 *μένει* **CP** 19 *γενόμενα* **MP** 24 *τὸ μερικῇ* **P** 26 *ἔτι* om **MP** 30 *ὂν* **C**

E πάντα ἀγαθὰ ποιῶν· ἐπέκρυψε γὰρ καὶ τὸ κακὸν τῇ χρώσει τοῦ
ἀγαθοῦ. καὶ εἰ βούλει φυσικῶς ἐπιχειρεῖν, γίνεται τὸ κακὸν
⟨καθὸ κακὸν⟩ καθ' αὑτὸ μὲν ἐκ τῆς μερικῆς ψυχῆς, κατὰ
συμβεβηκὸς δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ, ⟦καθὸ κακόν⟧, εἴπερ καὶ τοῦτό
τις συγχωρήσειεν, ὅτι δὴ τὴν ψυχὴν ἐκεῖνος ὑπέστησεν· ᾗ δὲ
ἀγαθόν, καθ' αὑτὸ μὲν ἀπὸ τῆς θείας αἰτίας, κατὰ συμβε-
βηκὸς δὲ ἐκ τῆς ψυχῆς· ὡς γὰρ κατὰ δίκην γιγνόμενον ἔχει
τὸ ἀγαθόν. ἔτι τὴν τιμωρίαν αὐτὴν ὁ Πλάτων ἐν Νό-
μοις [V 728 C?] διώρισεν ἥτις ἐστίν, ὅτι δοκεῖ μὲν ἐπι-
τρίβειν τὸ πάσχον, ἔοικε δὲ ταῖς ἀναστομώσεσι τῶν ἑλκῶν·
καὶ τὸ μὴ δυνάμενον ἰαθῆναι χωρὶς τῆς τοιᾶσδε πράξεως
ἐπ' αὐτὴν προκαλεῖται, ὅπως ἂν ὠδῖνος ἀπαλλαγεῖσα ἡ ψυχὴ
καὶ τῆς περὶ τὸ αἰσχρὸν πτοίας ἐν μεταμελείᾳ τε γενομένη
τῶν ἑαυτῆς κακῶν εἰς ἀρχὴν καταστῇ τῆς καθάρσεως· αἱ
γὰρ αἰσχραὶ καὶ ἄδικοι πράξεις ἐλπιζόμεναι μέν εἰσιν ἐράσμιοι
τοῖς ἐμπλήκτοις, γενόμεναι δὲ μεταμελείας ἀναπιμπλᾶσι τοὺς
ἐργασαμένους, καὶ μελετώμεναι μὲν ὕπουλον ποιοῦσι τὴν
ψυχήν, εἰς ἐνέργειαν δὲ προελθοῦσαι τὴν μὲν ἑαυτῶν ἀπε-
F λέγχουσιν ἀσθένειαν, τὴν δὲ ψυχὴν ὠδῖνος ἀπολύουσιν αἰσχί-
στης. ταύτην δὴ τὴν τιμωρίαν οἳ μὲν καθ' ὅλην ἑαυτῶν
ἐπιδείκνυνται τὴν ζωήν, οἳ δὲ κατὰ τὰς μερικὰς ἐνεργείας·
πᾶς γὰρ ὁ παράλογόν τι ποιῶν ἑλόμενός τε ποιεῖ καὶ ὁρμή-
σας ἐφ' ἅπερ εἵλετο καὶ τὸ ἐν φαντασίᾳ προϋπάρχον εἰς
ἐνέργειαν προαγαγών. συλλήβδην οὖν εἴπωμεν, ὅτι τὸ κακὸν
οὔτε ἐν τοῖς νοεροῖς ἐστιν· ἅπαν γὰρ ἀκάκωτον τὸ νοερὸν
γένος· οὔτε ἐν ψυχαῖς ὁλικαῖς ἢ τοῖς ὅλοις σώμασιν· ἅπαντα
116 γὰρ τὰ ὅλα ἀκάκωτα ὡς καὶ ἀίδια καὶ ἀεὶ κατὰ φύσιν. λείπε-
ται οὖν ἐν ψυχαῖς αὐτὸ εἶναι μερικαῖς ἢ σώμασι μερικοῖς.
ἀλλὰ καὶ τούτων οὔτε ἐν ταῖς οὐσίαις· πᾶσαι γὰρ αὐτῶν
αἱ οὐσίαι θεόθεν· οὔτε ἐν ταῖς δυνάμεσιν· κατὰ φύσιν γὰρ
αὗται. λείπεται ἄρα ἐν ταῖς ἐνεργείαις. καὶ ἐν μὲν ψυχαῖς

C M P

2 εἰ βούλει **MP**: εἶπον **C** 4 καλὸν **C** 8 αὐτὸς **MP** 10 ss cf. in remp. I 103, 4 ss 15 ἐράσμιαι **MP** 16 γινόμεναι **C** 16 s τοὺς ἐργασαμένους **C**[2] ς: τοῖς ἐργασαμένοις **C**[1]**MP** 17 ὑπ' οὖλον **C** 20 δὲ **MP** ἑαυτῶν ς: ἑαυτὴν **CMP** 23 τῇ φαντασίᾳ **P** 24 εἴπομεν **CP** 26 ταῖς ψυχαῖς **P** 28 ἢ ἐν σώμασι **P**

οὔτε ἐν ταῖς λογικαῖς· πᾶσαι γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ ὀρέγονται· οὔτε ἐν ταῖς ἀλόγοις· καὶ γὰρ αὗται κατὰ φύσιν ἐνεργοῦσιν· ἀλλ' ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλας αὐτῶν ἀσυμμετρίᾳ. ἐν δὲ σώμασιν οὔτε ἐν τῷ εἴδει· κρατεῖν γὰρ ἐθέλει τῆς ὕλης· οὔτε ἐν ταύτῃ· ἐφίεται γὰρ τοῦ κοσμεῖσθαι· ἀλλ' ἐν τῇ ἀσυμμετρίᾳ τοῦ εἴδους πρὸς τὴν ὕλην. ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι πᾶν τὸ κακὸν κατὰ παρυπόστασίν ἐστι, καὶ τοῦτο δὲ ὅμως ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ χρωννύμενον ὑφέστηκεν· ὥστε πάντα ἀγαθὰ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, καὶ οὐδὲν ἔρημον ἀγαθοῦ κατὰ δύναμιν, εἰ καὶ ὁπωσοῦν ἐστι τὸ κακόν· οὐ γὰρ ἦν γενέσεως οὔσης μὴ καὶ τοῦτο παρυφεστάναι, ἀναγκαῖον ὂν πρὸς τὴν τελειότητα τῶν ὅλων. περὶ μὲν οὖν τῶν κακῶν, ὅπως τε B *ὑφέστηκε καὶ ὁποίας ἐκ θεῶν καὶ ταῦτα τυγχάνει προνοίας, πρὸς μὲν τὸ παρὸν ἱκανὰ καὶ ταῦτα· εἴρηται δὲ ἐν ἑτέροις περὶ αὐτῶν ἐπὶ πλέον. ἐκεῖνό γε μὴν δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων, ὡς οὔτε βούλησις τοῦ θεοῦ μάταιός ἐστι· πάντα γὰρ ἀγαθὰ τῷ θεῷ καὶ οὐδέν ἐστι τῶν ὄντων ὃ μὴ κεκράτηται τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ· οὔτε τὸ κατὰ δύναμιν προσγέγραπται περιττῶς· οὐ γὰρ τὴν ἀτελῆ σημαίνει δύναμιν, ἀλλὰ τὴν κρατοῦσαν πάντων καὶ διὰ περιουσίαν τῶν ἀγαθῶν πάντα ἀγαθύνουσαν.*

Οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν παραλαβὼν οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ἡγησάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον [30 A].

Οἱ μὲν οὖν περὶ Πλούταρχον τὸν Χαιρωνέα καὶ Ἀττικὸν λιπαρῶς ἀντέχονται τούτων τῶν ῥημάτων ὡς τὴν ἀπὸ χρόνου τῷ κόσμῳ γένεσιν αὐτοῖς μαρτυρούντων καὶ δὴ

CMP

3 *αὐτῇ ἀσυμμετρία* (*ἀ* s. u.) **C**: *αὐτῶν συμμετρία* **M** 6 *ᾧ* **MP**: *ὃ* **C** 10 *ἦν* ς: *εἰ* **P**: *ἡ* **C**: *ἢ* **M** 11 *οὔσης* **P**: *ὅπως* **C**: om **M**: fort. *οὔσης ὅπως* 14 *καὶ πρὸς μὲν* **MP** 15 *δῆλον* **MP**: *πλέον* **C** 17 *τῷ θεῷ* om **C** 18 *ἀγαθοῦ* **CM**: *θεοῦ* **P** 19 *οὐ γὰρ* **CM**: *ἀλλὰ* **P** 20 *διὰ* om **C** *οὐσίαν* **P** 22 *ὁρατὸν* **CP**: *δυνατὸν* **M** 22 ss *παραλαβὼν ἕως τοῦ· ἡγησάμενος* **C** 24 *ἦγεν* **MP** cum 𝔬 Plat.; cf. p. 371, 6. 389, 30 25 *πάντων* **C** cum *q* Plat. 26 *οἱ περὶ μὲν πλούταρχον τὸν χερωνέα* **MP** 27 *ἀττικῶν* **P**

καί φασι προεῖναι μὲν τὴν ἀκόσμητον ὕλην πρὸ τῆς γενέσεως, προεῖναι δὲ καὶ τὴν κακεργέτιν ψυχὴν τὴν τοῦτο κινοῦσαν
C *τὸ πλημμελές· πόθεν γὰρ ἡ κίνησις ἦν ἢ ἀπὸ ψυχῆς; εἰ δὲ ἄτακτος ἡ κίνησις, ἀπὸ ἀτάκτου ψυχῆς· εἴρηται γοῦν ἐν Νόμοις* [X 897B] *τὴν μὲν ἀγαθοειδῆ ψυχὴν ὀρθὰ καὶ ἔμφρονα παιδαγωγεῖν, τὴν δὲ κακεργέτιν ἀτάκτως τε κινεῖσθαι καὶ τὸ ὑπ' αὐτῆς διοικούμενον πλημμελῶς ἄγειν· ἐπιγενομένης δὲ τῆς ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ κοσμοποιίας τὴν μὲν ὕλην μεθίστασθαι πρὸς τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν, τὴν δὲ κακεργέτιν ⟨ψυχὴν⟩ νοῦ μετασχοῦσαν ἔμφρονα ἀποτελεῖσθαι καὶ τεταγμένην ποιεῖσθαι κίνησιν· ἄγει γὰρ εἰς τάξιν τὴν μὲν ἡ τοῦ εἴδους μετουσία, τὴν δὲ ἡ τοῦ νοῦ παρουσία. οἱ δὲ περὶ Πορφύριον καὶ Ἰάμβλιχον ταύτην μὲν ἐπιρραπίζουσι τὴν δόξαν ὡς τὸ ἄτακτον πρὸ τοῦ τεταγμένου καὶ τὸ ἀτελὲς πρὸ τοῦ τελείου καὶ πρὸ τοῦ νοεροῦ τὸ ἀνόητον ἐν τοῖς ὅλοις ἀποτιθεμένην καὶ οὐ μόνον περὶ τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὸν ἀσεβοῦσαν τὸν δημιουργὸν καὶ ἤτοι αὖ τὴν ἀγαθοειδῆ βούλησιν αὐτοῦ τὸ παράπαν ἀναιροῦσαν, ἢ τὴν γόνιμον δύναμιν· ἀμφοτέρων γὰρ συντρεχουσῶν ἀνάγκη καὶ τὸν κόσμον δημιουργεῖσθαι παρ' αὐτοῦ διαιωνίως. αὐ-*
D *τοὶ δέ φασιν, ὅτι τὴν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ πρόνοιαν τὴν εἰς τὸ πᾶν καθήκουσαν ὁ Πλάτων ἐνδείξασθαι βουλόμενος καὶ τὴν ἀπὸ νοῦ χορηγίαν καὶ τὴν τῆς ψυχῆς παρουσίαν ὅσων ἐστὶ τῷ κόσμῳ καὶ ἡλίκων αἰτίων ἀγαθῶν αἰτία πρότερον αὐτὴν ἐφ' ἑαυτῆς θεωρεῖ τὴν ὅλην σωματοειδῆ σύστασιν, ὅπως ἐστὶ πλημμελὴς καὶ ἄτακτος, ἵνα δὴ καὶ τὴν ἀπὸ ψυχῆς τάξιν καὶ τὴν δημιουργικὴν διακόσμησιν καθ' ἑαυτὴν ἰδὼν ἔχῃς ἀφορίζεσθαι, ποίαν μὲν τὸ σωματοειδὲς καθ' αὑτὸ φύσιν, ποίαν δὲ ἔλαχεν ἀπὸ τῆς δημιουργίας διακόσμησιν, αὐτοῦ μὲν ὄντος ἀεὶ τοῦ κόσμου, τοῦ δὲ λόγου διαιροῦντος ἀπὸ τοῦ ποιοῦντος τὸ γιγνόμενον καὶ παράγοντος κατὰ χρόνον τὰ ὁμοῦ συνυφεστηκότα, διότι σύνθετόν*

C M P

2 *ψυχὴν* om **C** 3 *εἰ δὲ*—4 *ψυχῆς* om **P** 3s *ἡ δὲ ἄτακτος κίνησις* **M** 9 *ὅλην* **M** 11 *τεταγμένη* **C** 13s *ῥαπίζουσι* **P** 17 *ἀσεβοῦσι* **C** 18 *ἀναιροῦσιν* **C** 24 *αἰτίων* om **P** fort. merito 28 *ἔχοις* **P**: *ἔχεις* **M** *τὸ* om **P**

ἐστι πᾶν τὸ γενητόν. προσθείης δ' ἂν τοῖς εἰρημένοις ὀρθῶς εἰρημένοις καὶ ὅτι διττῆς τῆς δημιουργικῆς οὔσης ποιήσεως, τῆς μὲν σωματουργικῆς, τῆς δὲ κοσμητικῆς, ἀπὸ ταύτης ὁ Πλάτων ἀρχόμενος εἶναι μὲν πάντῃ καὶ πάντως εἰκότως ὑποτίθεται πᾶν τὸ σωματικόν, πλημμελῶς δὲ καὶ ἀτάκτως κινούμενον, ὅσον γὰρ ἐφ' ἑαυτῷ τοιοῦτον ὄν, κίνη- E σιν μὲν ἔχον ὡς ὑπὸ φύσεως ἐμπνεόμενον, ἄτακτον δὲ κίνησιν, οὔπω γεγονὸς ἔννουν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ καὶ ἐψυχωμένον ὑπὸ τῆς νοερᾶς ψυχῆς· ὅταν γὰρ τοιοῦτον γένηται τὸ πᾶν, τότε τῶν ὑπερφυῶν μετέχει δυνάμεων. εἰ δὲ κινητὸν μὲν ὡς φύσει κινητόν, μὴ ὑπὸ νοῦ δὲ μηδὲ ὑπὸ ἔμφρονος ψυχῆς, ἀφ' ἧς ἡ τάξις, ἄτακτον ποιήσει τὴν κίνησιν. μικρὸν δὲ ὕστερον ἡμῖν παραδώσει καὶ τὸ σωματουργικὸν τῆς δημιουργικῆς προνοίας· πλάττει γὰρ αὐτῷ πᾶν τὸ σωματικὸν ὁ δημιουργός, ὃ νῦν παραλαβεῖν αὐτόν φησιν, αὐτὸν ὄντα τὸν ποιητήν, αὐτὸν τὸν κοσμητήν, αὐτὸν τὸν τεχνίτην, αὐτὸν ⟨τὸν⟩ χειρουργόν. εἰ οὖν καὶ σώματα παράγει τὰ πρῶτα, δῆλον δή, ὅτι μέρος ἐστὶ τῆς δημιουργίας καὶ ἡ ἐκείνου γένεσις, τοῦ ὁρατοῦ δεξαμένου τινὰ τῶν εἰδῶν ἴχνη πρόδρομα τῆς διαρθρώσεως αὐτῶν, ἧς γενομένης ἕκαστον κεκόσμηται τελέως καὶ ἔχει θέσιν ἐν τῷ παντὶ καὶ τάξιν τὴν πρέπουσαν. καὶ περὶ μὲν τοῦ πλημμελῶς κινουμένου καὶ ἀτάκτως οὐ πολὺς ὁ λόγος· αὐτὸς γὰρ διαρρήδην ἐρεῖ [36D] πᾶν τὸ σωματικὸν τεκταίνεσθαι τὸν θεὸν εἴσω τῆς ψυχῆς. ὅτι δὲ καὶ τῆς ψυχῆς οὐ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἦν, παρήγαγε δὲ μόνην τὴν διακόσμησιν, δῆλον· F καὶ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐτὴν ὑπέστησε πρῶτον καὶ τὸ ταυτὸν καὶ τὸ ἕτερον, ἐξ ὧν ἐστιν ὡς στοιχείων. εἰ οὖν καὶ τὰ στοιχεῖα παρήγαγεν αὐτῆς καὶ τὸ κρᾶμα τὸ ἐκ τούτων, ὅλην παρήγαγε, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἔλαβεν ὄν, τὸ δὲ προσέθηκεν αὐτός. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ψυχῆς ἀσωμάτου οὔσης τοῦτο ἀλη-

C M P

1 τὸ πᾶν γενητόν **C** 2s διττῆς οὔσης τῆς δημιουργικῆς ποιήσεως **P** 3 σωματικῆς **P** 4 ταύτης τῆς κοσμικῆς **MP**: ταύτης τῆς κοσμητικῆς ς re uera clarius 6 ὅσον om **C** αὐτῷ **M** 8s ἐμψυχωμένον **CM** 13 cf. Tim. 31B 36D 15 δημιουργικός **CM** 19ss cf. Tim. 53B 27 αὐτὴν om **P** 31 αὐτόν **P**

θές· ἐπὶ δὲ τοῦ σώματος τὸ μὲν περὶ τῶν εἰδῶν τῶν πρώτων δεδείχαμεν, ὅπως καὶ τούτων αἴτιός ἐστιν ὁ θεός, περὶ δὲ τῆς ὕλης αὐτῆς ζητήσειεν ἄν τις, εἴτε ἀγένητός ἐστιν ἀπ' αἰτίας, ὥς φασιν οἱ περὶ Πλούταρχον καὶ Ἀττικόν,
117 *εἴτε γενητή, καὶ ἐκ ποίας αἰτίας. Ἀριστοτέλης μὲν γὰρ ἀγένητον ἄλλως ἀπέδειξεν αὐτὴν ὡς μὴ σύνθετον μηδὲ ἐξ ἄλλης ὕλης ὑφισταμένην μηδ' αὖ εἰς ἄλλην ἀναλυομένην· ὁ δὲ παρὼν λόγος ἀίδιον μὲν αὐτὴν εἶναί φησιν, ἐπιζητεῖ δέ, εἰ ἀπ' αἰτίας ἐστὶν ἀγένητος, καὶ εἰ δύο ταύτας ἀρχὰς θετέον κατὰ Πλάτωνα τῶν ὅλων, ὕλην καὶ θεόν, μήτε τοῦ θεοῦ τὴν ὕλην παράγοντος μήτε τῆς ὕλης τὸν θεόν, ἵνα ἡ μὲν ἀίδιος ᾖ πάντη καὶ ἄθεος, ὁ δὲ ἄυλος πάντῃ καὶ ἁπλοῦς. αὐτὸ μὲν οὖν τὸ πρᾶγμα τῶν σφόδρα ζητουμένων ἐστί, καὶ εἴρηται ἡμῖν ἐν ἄλλοις. νῦν δὲ ἀπόχρη πρὸς τούσδε τοὺς ἄνδρας ἐπιδεικνύναι τὴν τοῦ Πλάτωνος διάνοιαν ὁποία τίς ἐστιν· ὅτι μὲν γὰρ οὐχ ὁ δημιουργὸς πρώτως ὑφίστησι τὴν ὕλην, δῆλον ἐξ ὧν ἐρεῖ προελθών [52 D], τρία ταῦτα προεῖναι τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, ὂν καὶ χώραν καὶ γένεσιν, καὶ τὴν μὲν γένεσιν ἔγγονον, τὴν δὲ χώραν μητέρα· δοκεῖ γοῦν διὰ τούτων τὴν μὲν ὕλην ὥσπερ ἀντιδιελεῖν τῷ δημι-*
B *ουργῷ κατὰ τὸ μητρικὸν ἰδίωμα καὶ πατρικόν, τὴν δὲ γένεσιν ἀπὸ τοῦ δημιουργοῦ παράγειν καὶ τῆς ὕλης. μήποτε οὖν ἀπ' ἄλλης τάξεως τῆς πρὸ τοῦ δημιουργοῦ τεταγμένης ὑφίστησιν αὐτήν. ἐν γοῦν τῷ Φιλήβῳ [23 C] γράφει διαρρήδην· τὸν θεὸν ἐλέγομέν που τὸ μὲν πέρας δεῖξαι τῶν ὄντων, τὸ δὲ ἄπειρον, ἐξ ὧν καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς πᾶσιν εἶναι τὴν σύστασιν. εἰ τοίνυν καὶ τὰ σώματα ἐκ πέρατός ἐστι καὶ ἀπειρίας, τί τὸ ἐν αὐτοῖς πέρας; καὶ ἡ ἀπειρία τίς; δῆλον τοίνυν, ὡς τὴν μὲν ὕλην ἀπειρίαν φήσομεν, τὸ δὲ εἶδος πέρας. εἰ οὖν, ὥσπερ εἴπομεν, ὁ θεὸς*

C M P

2 *ἐστιν* om **MP** 5 cf. de caelo α 3. 270ᵃ 24 ss 8 *εἶναί* om **M** 9 *ἀπαιτείας* **C** 10 *μήτε*—11 *τὸν θεόν* om **C** 16 *οὐχ* om **MP** *πρῶτως* **P** 18 *γεννήσεως* **P** 19 *καὶ τὴν μὲν γένεσιν* om **C** 24 *φιλήμω* **M** 25 *τὸ μὲν ἄπειρον . . . τὸ δὲ πέρας* Plat. 27 s cf. p. 263, 8 ss Phil. 30 AB | *σώματα* om **C** 29 *τοίνυν* **C**: *γὰρ* **MP** *τὴν μὲν* **MP**: *μὲν τὴν* **C** 30 *εἴπωμεν* **C** | cf. p. 267, 20 ss

πᾶσαν ἀπειρίαν ὑφίστησι, καὶ τὴν ὕλην ὑφίστησιν, ἐσχάτην οὖσαν ἀπειρίαν. καὶ αὕτη μὲν πρωτίστη καὶ ἄρρητος αἰτία τῆς ὕλης· ἐπειδὴ δὲ πανταχοῦ τὰ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἀνάλογον ὄντα πρὸς τὰς νοητὰς αἰτίας ἀπ' ἐκείνων ὁ Πλάτων ὑφίστησιν, οἷον τὸ ἐνταῦθα ἴσον ἀπὸ τοῦ αὐτοΐσου, καὶ τὸ ὅμοιον καὶ ζῷα τὰ τῇδε πάντα καὶ φυτά, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον δῆλον ὅτι καὶ τὴν ἐνταῦθα ἀπειρίαν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀπειρίας παράγει, καθάπερ καὶ τὸ ἐνταῦθα πέρας ἀπὸ C *τοῦ ἐκεῖ πέρατος. δέδεικται δ' ἐν ἄλλοις, ὅτι τὴν πρώτην ἀπειρίαν, τὴν πρὸ τῶν μικτῶν, ἐν τῇ ἀκρότητι τῶν νοητῶν ἵδρυσε καὶ ἐκεῖθεν αὐτῆς διατείνει τὴν ἔλλαμψιν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, ὥστε κατ' αὐτὸν ἡ ὕλη πρόεισιν ἔκ τε τοῦ ἑνὸς καὶ ἐκ τῆς ἀπειρίας τῆς πρὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος, εἰ δὲ βούλει, καὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος καθόσον ἐστὶ δυνάμει ὄν. διὸ καὶ ἀγαθόν πή ἐστι καὶ ἄπειρον, καὶ ἀμυδρότατον ὂν καὶ ἀνείδεον, διὸ καὶ ταῦτα πρὸ τῶν εἰδῶν καὶ τῆς ἐκφάνσεως αὐτῶν. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα καὶ Ὀρφεὺς* [frg. 52] *παραδίδωσιν· ὥσπερ γὰρ ὁ Πλάτων διττὰς παρήγαγεν αἰτίας ἀπὸ τοῦ ἑνός, τὸ πέρας καὶ τὴν ἀπειρίαν, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεολόγος ἀπὸ τοῦ χρόνου τόν τε αἰθέρα καὶ τὸ χάος ὑπέστησε, τοῦ μὲν πανταχοῦ πέρατος αἴτιον τὸν αἰθέρα, τῆς δὲ ἀπειρίας τὸ χάος· καὶ ἀπὸ τούτων τῶν δυοῖν ἀρχῶν τούς τε θείους γεννᾷ διακόσμους καὶ τοὺς ἐμφανεῖς, ἀπὸ μὲν τῆς κρείττονος πᾶν τὸ μόνιμον καὶ ταυτοποιὸν καὶ μετρητικὸν καὶ συνεκτικόν, ἀπὸ δὲ τῆς λοιπῆς πᾶσαν τὴν κινητικὴν καὶ ἑτεροποιὸν καὶ ἀνέκλειπτον πρόοδον καὶ τὴν ὑπ' ἄλλων ὁριζομένην καὶ τὴν ὑπ' ἄλλων συνεχομένην φύσιν καὶ τελευ-* D *ταίαν τὴν ἐσχάτην ἀπειρίαν, ὑφ' ἧς καὶ ἡ ὕλη περιέχεται, διὸ καὶ ἀνομοίως ὡμοίωται πρὸς ἑαυτήν — χάσμα μὲν γάρ ἐστιν ὡς χώρα τῶν εἰδῶν καὶ τόπος, οὔτε δὲ πεῖραρ οὔτε*

CMP(N)

2 an *μὲν* ⟨*ἡ*⟩? 3 *παν*ͭ (i. *πάντα*) **C** 5 *αὐτοῦ ἴσου* **P**: *ἴσου* **M** *καὶ* ll.: *κατὰ* ci Raderm. 11 *ἱδρύει* **P** 13 *ἐκ* om **MP** *εἰ δὲ* — 14 *ὄντος* iterat **C**: om **M** 15 *πή* om **C** 15 s *ἀνείδεος* **CMP**: em ς 17 adde in remp. II 138 22 *δυεῖν* **M** 26 *ὁριζομένην* — 27 *ἄλλων* om **C** 27 *τὴν* om **P** 29 *αὐτήν* ci t *χάος* **N** 30 *χώραν* **C** *πειραρ* **M** sic: *πεῖρα* **P**: *πέρας* **C** | cf. infra 130 C Simpl. in phys. 4, 1 p. 528, 14 ss Lobeck Aglaoph. 472 ss

πυθμὴν οὔτε ἕδρα περὶ αὐτήν ἐστιν, ὡς ἄστατον καὶ ἄπειρον καὶ ἀόριστον οὖσαν· ἀζηχὲς δὲ αὖ σκότος καὶ αὐτὴ ὡς ἀνείδεον λαχοῦσα τὴν φύσιν ὀνομάζοιτο ἄν — ὥστε καὶ Ὀρφεὺς κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀπὸ τῆς πρωτίστης τῶν νοητῶν ὑποστάσεως παράγει τὴν ὕλην· ἐκεῖ γὰρ τὸ ἀζηχὲς σκότος καὶ τὸ ἄπειρον, καὶ ταῦτα μὲν κρειττόνως τῶν ἐφεξῆς, τῇ δὲ ὕλῃ τὸ ἀλαμπὲς δι' ἔνδειαν καὶ τὸ ἄπειρον, οὐ κατὰ δυνάμεως περιουσίαν, ἀλλὰ κατ' ἔλλειψιν. καὶ μὴν καὶ ἡ τῶν Αἰγυπτίων παράδοσις τὰ αὐτὰ περὶ αὐτῆς φησιν· ὅ γέ τοι θεῖος Ἰάμβλιχος ἱστόρησεν, ὅτι καὶ Ἑρμῆς ἐκ τῆς οὐσιότητος τὴν ὑλότητα παράγεσθαι βούλεται· καὶ δὴ καὶ εἰκὸς κἀκ τούτου τὸν Πλάτωνα τὴν τοιαύτην περὶ τῆς ὕλης δόξαν ἔχειν. πρώτως μὲν οὖν ἀπὸ τούτων ὑφίσταται τῶν ἀρχῶν ἡ ὕλη, παράγει δὲ αὐτὴν τὰ δεύτερα καὶ E *τρίτα νοητά τε καὶ νοερὰ αἴτια καὶ ὑπερουράνια καὶ ἐγκόσμια. καὶ τί λέγω περὶ τῶν θεῶν αὐτῶν; ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ παντὸς φύσις παράγει τὴν ὕλην καθόσον ἐστὶ καὶ κατὰ τὴν ἑαυτῆς ὕπαρξιν· κατὰ γὰρ ταύτην μετέχει τῆς πρωτίστης αἰτίας· καὶ τοίνυν ὁ δημιουργὸς κατὰ μὲν τὴν ἑνάδα τὴν ἐν αὐτῷ, καθ' ἣν καὶ ἔστι θεός, ἔστι καὶ τῆς ἐσχάτης ὕλης αἴτιος, κατὰ δὲ τὸ ὂν τὸ δημιουργικὸν αὐτῆς μὲν οὐκ αἴτιος, τῶν δὲ σωμάτων ᾗ σώματα καὶ τῶν σωματικῶν ποιοτήτων, διόπερ ἡ γένεσις ἔγγονός ἐστι τοῦ ὄντος, κατὰ δὲ τὴν ἐν αὐτῷ ζωὴν τῆς διὰ πάντων διηκούσης ψυχώσεως, κατὰ δὲ τὸν νοῦν τῆς νοερᾶς εἰς τὸ πᾶν χορηγίας. καὶ πάντα μὲν ὅσα κατὰ τὰς δευτέρας ποιεῖ δυνάμεις, μετὰ τῶν προτέρων ἀπεργάζεται· πᾶν γὰρ τὸ ἔννουν καὶ ζωῆς μετέχει καὶ τοῦ ὄντος καὶ τῆς ἑνώσεως, καὶ τὸ ζῶν ἔστι τε καὶ ἕν ἐστι, καὶ τὸ ὂν διὰ τῆς οἰκείας ἑνότητος συνέχεται. τὸ δ' ἔμπαλιν οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ ὅσα κατὰ τὸ ἕν, τοσαῦτα καὶ κατὰ τὸ ὂν*

CMP

6 *κρειττόνος* **C** (sic?) 7 *ὑφεξῆς* **C** 10 *ὁ γέ* **M**: *ὁ δέ* sscr. *γε* **C**: *ὁ δέ* **P** *Ἑρμῆς* om **P** 12 *καὶ* om **M** *περὶ* om **P** 13 *οὖν* om **M** 14 *ἡ* om **MP** *τὰ* **C**: *κατὰ* **MP** 16 *ἡ* om **C** 17 ⟨*θεός*⟩ *ἐστι* t ad p. 11, 13s *καὶ* om **P** 20 *ἑαυτῷ* **C** alterum *ἔστι* **C**: *ὅτι* **MP** 21 *αὑτῆς* **P** 24 *διοικούσης* **M** 30 *καὶ* om **MP** *ὂν* **MP**: *ἓν* **C**

ὑφίστησιν, οὐδ' ὅσα κατὰ τὸ ὄν, τοσαῦτα καὶ κατὰ τὴν τῆς ζωῆς πηγήν, οὐδ' ὅσα κατὰ ταύτην, τοσαῦτα ⟨καὶ⟩ κατὰ τὸν F *βασιλικὸν νοῦν, ἀλλὰ ταῖς ὑψηλοτέραις δυνάμεσιν ἐπὶ πλεῖστον διατείνει τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις ἐξήτασται διὰ πλειόνων. ἐπανιτέον δὲ ἐπὶ τὴν λέξιν καὶ θεατέον ἕκαστον ὅπως εἴρηται. τὸ μὲν οὖν οὕτω δὴ τῆς ἀγαθότητος ἐξάπτει τοῦ δημιουργοῦ, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν τῆς θεότητος, τὴν ὅλην διακόσμησιν. τὸ δὲ πᾶν ὅσον ὁρατὸν πρῶτον μὲν οὐδὲν ἀφίησιν ἔρημον τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας, ἔπειθ' ὅτι σωματικόν ἐστι τοῦτο τὸ ὁρατὸν ἐπιδείκνυσιν· οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁρατὸν ἀσώματον ὂν καὶ ἄποιον· ὥστε οὔτε τὴν ὕλην οὔτε τὸ δεύτερον ὑποκείμενον σημαίνει,* 118 *ἀλλ' ἔστι τὸ ἤδη μετασχὸν τῶν εἰδῶν καὶ ἴχνη τινὰ ἔχον αὐτῶν καὶ ἐμφάσεις πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον· αἱ γὰρ εἰδωλικαὶ τῶν εἰδῶν καὶ ἀδιάρθρωτοι παρουσίαι διαφόρους αὐτῷ κινήσεις ἐμποιοῦσιν, ὡς καὶ αὐτὸς ἐρεῖ προελθὼν ὁ Τίμαιος, ταύτας δὲ ἐλλάμπουσι μὲν αἱ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ πᾶσαι τάξεις τῶν θεῶν, ἐξαιρέτως δ' ἐλλάμπει τὸ παράδειγμα αὐτῷ τῷ εἶναι καὶ πρὸ τῆς δημιουργίας· τὰ γὰρ ὑπέρτερα αἴτια καὶ πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ, καὶ ὁ μὲν δημιουργὸς μετὰ τοῦ παραδείγματος ποιεῖ, ἐκεῖνο δὲ καὶ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ, καὶ ἐπὶ ταῦτα διαβαῖνον, ἐφ' ἃ μὴ φθάνει τῆς δημιουργικῆς προνοίας ἡ ἐνέργεια. εἰ οὖν ἐθέλεις τὰ πρωτουργὰ διιστάνειν αἴτια καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν, τἀγαθὸν μὲν ἐρεῖς πάντων αἴτιον ὂν εἶναι καὶ ὕλης αἴτιον — διὸ καὶ αὐτὴ ἀναγκαῖον — καὶ τῆς εἰδοποιίας — καὶ γὰρ πᾶν εἶδος μέτρον ἐστί — καὶ τῆς τάξεως — καὶ γὰρ ἡ τάξις λόγος ἐστὶ τῶν τεταγμένων — τὸ δὲ παράδειγμα τῆς μὲν ὕλης οὐκ* B *ἔστι, τῆς δὲ εἰδοποιίας καὶ τῆς ἐν τοῖς εἴδεσι τάξεως· τὸ δὲ δημιουργικὸν τῆς τάξεως. διὸ καὶ παρέλαβε, φησίν, ἤδη προκόψασαν τὴν ὕλην εἰς εἰδῶν μετάληψιν· τοῦτο γὰρ τὸ*

C M P

1 *τὸ ὄν* — 2 *ὅσα κατὰ* om **C** 2s cf. Phil. 30D 6 *οὖν* om **C** 13s *αὐτῶν ἔχον* **MP** 15 *ἀδιόρθρωτοι* **P**; cf. p. 419, 29 16 *αὐτῷ* **MP**: *αὐτων* **C** sic 16s *προελθὼν* **CM**: *προιὼν* **P** | cf. Tim. 40B 43B 17 *ἐλλάπουσι* **C** 23 *φθάνῃ* **M** 26 *αὐτῇ* **M**: an *αὐτη*? 27 *τῆς τάξεως* ς: *τίς τάξις* **CMP** 31 *προκόψαν* **P**

ἄτακτον ἤδη μορφωθὲν ὁπωσοῦν τοῦ ἀνειδέου κρεῖττον. πάντων οὖν ἀεὶ καὶ ἅμα αἰτίων ὄντων, τῶν δὲ ἀποτελεσμάτων τῶν μὲν ἄχρι τῶν ἐσχάτων, τῶν δὲ ἄχρι τῶν ὑπὲρ ἀμφότερα διὰ τὴν τῶν ὑπερτέρων ἐκτένειαν τὴν μὲν ὕλην παραλαμβάνει τὸ παράδειγμα παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ εἰδοποιεῖ· τὰ γὰρ εἴδη καθόσον εἴδη τοῦ παραδείγματός ἐστιν ἔγγονα· τὸ δὲ δημιουργ<ικ>ὸν παρὰ τοῦ παραδείγματος τὰ εἴδη παραδεξάμενον ἀριθμοῖς διακοσμεῖ καὶ λόγοις τάξιν ἐπιτίθησιν. καὶ οὕτω μὲν εἰ διαστήσαις τὰ αἴτια, κἂν αὐτὸν δὲ λέγῃς τὸν δημιουργὸν πάντων ἕνα ὄντα αἴτιον, ἄλλως μὲν ποιήσει κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ἀγαθόν, ἄλλως δὲ κατὰ τὸ ἐν αὐτῷ παράδειγμα, ἄλλως κατὰ τὸ ποιητικὸν ἰδίωμα καὶ τεχνικόν, ὡς εἴπομεν [p. 383, 14ss]. καὶ ἀθρόως ἐκείνου καὶ αἰωνίως ποιοῦντος ἄλλα ἀπ' ἄλλου τῶν ἐν αὐτῷ πρόεισι·
C κατὰ τὸ ἀγαθὸν ὕλη, εἶδος, τάξις· κατὰ τὸ παράδειγμα τὸ ἐν αὐτῷ εἶδος· κατὰ τὸ τεχνικὸν ἰδίωμα ἡ τάξις· ὥστε τὸ εἰδοπεποιημένον τοῦτο πρὸ τῆς τάξεως ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ἔχει τὰς ἐμφάσεις ταύτας τῶν εἰδῶν, νοητοῦ ὄντος κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν. ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς τάξεως καὶ τὰ λόγια παράγει τὴν πολυποίκιλον ὕλην·

ἔνθεν ἅδην θρῴσκει γένεσις πολυποικίλου ὕλης· οὐ γάρ ἐστιν ἡ πρώτη πολυποίκιλος, οὐδὲ γένεσις αὐτῆς ἐστιν, ἀλλὰ τοῦ ἔχοντος ἴχνη πρόδρομα τῶν εἰδῶν. ᾧ καὶ δῆλον, ὅτι τὸ παράδειγμα καὶ ὁ δημιουργὸς διαφέρετον ἀλλήλοιν, εἴπερ ἐκείνου μὲν ἡ ὕλη μετέχει καὶ πρὸ τῆς κοσμοποιίας, ὅτε κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ὁ δημιουργὸς ἀπῆν, τοῦ δὲ δημιουργοῦ μάλιστα ταττόμενον καὶ κοσμούμενον μεταλαμβάνει, καὶ τότε πάρεστιν αὐτῷ ὁ δημιουργός. τὸ οὖν παραλαβὼν λέγοιτο μὲν ἄν που καὶ ὡς πρὸς τὴν τῆς δημιουργικῆς προνοίας ἐξῃρημένην παραδειγματικὴν αἰτίαν, ἀφ' ἧς παραλαμβάνει τὸ ὑποκείμενον ἴχνεσιν εἰδῶν ἤδη τισὶ

C M P
3 τῶν μὲν om **C** 4 διὰ om **C** 5 τἀγαθοῦ **MP** 8s ἐπιτιθεὶς **MP** 16 ἑαυτῷ **C** 19 αὐτοῦ **CM** 21 ἄρδην libri: em ad 137 C | cf. orac. chald. 20 23 ἴχνη **MP**: εἴδη **C** 25 ἀλλήλων **MP** 28 παραλαμβάνει **P** ὁ δημιουργὸς αὐτῷ **M** 29 λέγει **P** 31 τὸ — p. 389, 2 παραλαμβάνει om **C**

διαπεποικιλμένον, λέγοιτο δ' ἂν καὶ ὅτι ⟨ἀπ'⟩ ἄλλης δυνάμεως τὸ ἔργον ἄλλη⟨ν⟩ παραλαμβάνει πρὸς τὴν τελείαν διακόσμησιν, D εἰ καὶ πάσας ἐν τῷ δημιουργῷ θεωροίημεν· εἴη γὰρ ἂν ὁ αὐτὸς ὅ τε παραλαβὼν καὶ ὁ παραδοὺς ἄλλαις καὶ ἄλλαις δυνάμεσιν οὐσιοποιῶν ἢ διακοσμῶν τὰ πράγματα. τὸ δὲ οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινούμενον ὅτι τὴν φύσιν αὐτῷ δέδωκε μόνην ἡ ὑπόθεσις δείκνυσιν, ἀφ' ἧς ἡ κίνησις· ἄλογος γὰρ ἡ φύσις οὖσα καὶ οὐ θεόθεν ποδηγετουμένη ποίαν ἔτι φυλάττειν τάξιν δύναιτο ἄν; δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ ἐν τῷ Πολιτικῷ [272 E]· τὸν γὰρ δημιουργὸν ἀποστήσας τοῦ κόσμου κινεῖσθαί φησιν αὐτὸν ὑπὸ δή τινος εἱμαρμένης καὶ συμφύτου καθ' αὑτὸν ἐπιθυμίας· ὅπερ οὖν ἐκεῖ μετὰ τὴν δημιουργίαν, τοῦτο ἐνταῦθα πρὸ τῆς δημιουργίας ὑποθέμενος ἀταξίαν εἰσήγαγεν εἰς τὴν τοῦ ὁρατοῦ κίνησιν ἄνευ νοῦ γιγνομένην. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. τὸ δὲ εἰς τάξιν ἄγειν ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ διὰ νοῦ μετουσίας καὶ ζωῆς νοερᾶς παραγίνεται. τὸ δὲ ἡγησάμενος τὴν νόησιν ἐνδείκνυται τὴν δημιουργικὴν ἀνάλογον οὖσαν τῇ βουλήσει καὶ δυνάμει. προλαβὼν οὖν ἐν μὲν τῷ βουληθεὶς τὴν βούλησιν, ἐν δὲ τῷ κατὰ δύναμιν τὴν E δύναμιν, ἐκ τρίτων ἐν τῷ ἡγησάμενος προσέθηκε τὴν νοερὰν γνῶσιν· τούτοις γὰρ αὖ καὶ ἐν Νόμοις [X 900 DE ss] ἐχαρακτήριζε τὴν θείαν πρόνοιαν, ἀγαθότητι, δυνάμει, γνώσει· ἀγαθότης μὲν γάρ ἐστι πατρικὴ καὶ περὶ τὰ πρῶτα, δύναμις δὲ μήτηρ καὶ δεύτερον, νοῦς δὲ τρίτον ὁ γνωστικός· ἡ μὲν γὰρ ἀγαθότης τὸ πρῶτον, ἡ δὲ δύναμις σὺν ἐκείνῳ, τῷ πρώτῳ δηλαδὴ τῆς τριάδος, ὁ δὲ νοῦς ἀπ' ἐκείνου τὸ τρίτον. τὸ δὲ αὖ ἐκεῖνο τούτου ἄμεινον τὴν τάξιν λέγει τῆς ἀταξίας· ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ τάξις, τοῦτο δὲ ἡ ἀταξία· καὶ γὰρ οὕτως εἴρηται ⟨τό⟩· εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγεν ἐκ τῆς ἀταξίας. τοῦτο οὖν τὸ ὕστερον ῥηθὲν ἐκάλεσεν, ἐκεῖνο δὲ τὸ πρότερον. ἔχει δὲ τὸ τοῦτο καὶ τῆς παρούσης

CMP

2 *ἄλλη⟨ν⟩* scil. *δύναμιν* 8 s cf. p. 8, 6 10 *τῷ* om **P** 15 s *τοιοῦτο* **P** 16 *καὶ* del? 17 *μετουσίας* **CM**: *μεσιτείασ* (*ι* ex *η*) **P** sic 25 s *τρίτον ἢ γνωστικὸς* **P** 26 ss cf. orac. chald. 13 29 *λέγειν* **MP** 30 *εἴρητο* **MP** ⟨*τὸ*⟩ ins Raderm.

ἀταξίας ἔνδειξιν, ἣν παρέλαβεν ὁ δημιουργός, τὸ δὲ ἐκεῖνο τῆς ἐν τῷ δημιουργῷ προϋπαρχούσης τάξεως, καθ' ἣν καὶ τὰ ἄτακτα τάττειν ἔμελλεν. Ἀριστοτέλης μὲν οὖν τὴν ἐν τῷ δημιουργῷ τάξιν οὐκ οἶδεν, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι, τό γε μὴν εὖ ἐν ἀμφοτέροις τίθησιν, ἵνα ὁ νοῦς κατ' αὐτὸν F *ἐφετὸς μὲν ᾖ τοῖς δευτέροις, ποιητικὸς δὲ μηδαμῶς. ὁ δέ γε Πλάτων Ὀρφεῖ συνεπόμενος ἐν τῷ δημιουργῷ πρῶτον εἶναί φησι τὴν τάξιν καὶ τὸ πρὸ τῶν μερῶν ὅλον· πάντα γὰρ ὢν αὐτὸς νοερῶς ἔμελλε τὰ αὐτὰ ποιεῖν αἰσθητῶς· εἰ γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ — τοῦτο δὲ ἀναγκαῖον, ἵνα μὴ προαίρεσιν καὶ ἀμφίβολον ῥοπὴν ἐπ' αὐτὸν ἀναπέμπωμεν — ἤτοι κατὰ ἀπομερισμὸν καὶ ἐλάττωσιν ποιεῖ τῶν ἑαυτοῦ δυνάμεων, ὥσπερ τὸ πῦρ, ἢ μένων ὅς ἐστιν αὐτῷ τῷ εἶναι παράγει τὰ ἐφεξῆς. εἰ μὲν οὖν κατὰ ἀπομερισμόν, ἄτοπον·* 119 *οὐδὲ γὰρ ἡ φύσις ἐλαττοῦται ποιοῦσα τρίχας ἢ ὀδόντας ἢ ἄλλο τι τῶν μορίων· πολλῷ δὴ πλέον τὴν ἐξῃρημένην οὐσίαν καὶ ἑαυτὴν ὑφιστάνουσαν ἀνελάττωτον προσήκει φυλάττειν. εἰ δὲ ὅπερ ἐστὶ μένων αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, διὰ τοῦτο μὲν ὅμοιον ἑαυτῷ ποιεῖ, δι' ἐκεῖνο δὲ καθ' ὅλον ἑαυτόν· τὸ γὰρ ἐλαττούμενον οὐ καθ' ὅλον ποιεῖ. πάντα ἄρα ἐν ἑαυτῷ πρώτως· τὰ δὲ ἐκτὸς εἰκόνες τῆς αὐτοῦ παντότητος· καὶ ἡ τάξις ἄλλως μὲν ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν, ἄλλως δὲ ἐν τοῖς παραδείγμασιν· αὕτη μὲν γὰρ συμπλέκεται τοῖς ἀτάκτοις, ἐκείνη δὲ αὐτὸ τάξις ἐστίν, ἐν ἑαυτῇ οὖσα καὶ ἑαυτῆς, ἵνα καὶ τὰ ἄτακτα δύνηται τάττειν ἐξῃρημένη τε ἀπ' αὐτῶν καὶ σῴζουσα τὴν ἑαυτῆς οὐσίαν ἄχραντον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τῶν λέξεων εἰρήσθω παρ' ἡμῶν. ἄξιον δὲ μηδὲ ἐκεῖνο παραλιπεῖν, ὅτι μιμεῖται τοὺς θεολόγους πρὸ τῆς κοσμοποιίας τὸ πλημμελὲς καὶ ἄτακτον ὑφιστάς· ὡς γὰρ ἐκεῖνοι πολέμους καὶ στάσεις εἰσάγουσι τῶν Τιτάνων πρὸς τοὺς Ὀλυμπίους, οὕτω δὴ καὶ ὁ Πλάτων δύο ταῦτα προϋποτίθεται,* B *τό τε ἄκοσμον καὶ τὸ κοσμοποιόν, ἵνα θάτερον κοσμηθῇ*

C M P

3 cf. metaph. λ 10. 1075a 11ss *τὴν* om **C** 4 *εἶδεν* **C** 6 *μένη* **CP** *ποιητικῶς* **MP** 10 *τὸ* **P** 11 *ἀναφέρωμεν* **P** 12 *μερισμὸν* **P** 17 *ἐλάττων* **C** 19 *ἑαυτὸ ποιεῖ* **M** *ἑαυτόν* ego: *ἑαυτό* **CMP**: *ἑαυτοῦ* s: *ἑαυτῷ* ς 20 *αὐτῷ* ς 24 *ἑαυτῇ* **C**: *αὐτῇ* **MP** 29 *γὰρ* **MP**: *γ'* **C** 32 *τό τε* om **C**

καὶ μετάσχῃ τῆς τάξεως. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν θεολογικῶς· αὐτοὺς γὰρ τοὺς προστάτας τῶν σωμάτων ἀντιτάττουσι τοῖς Ὀλυμπίοις· ὁ δὲ Πλάτων φιλοσόφως ἀπὸ τῶν θεῶν ἐπὶ τὰ διοικούμενα τὴν τάξιν μετήγαγε. Φέρε δὴ οὖν καὶ ὅσα ὁ φιλόσοφος Πορφύριος ἐν τούτοις ἱεροπρεπῆ νοήματα παραδέδωκε, συντόμως περιλάβωμεν. Πρῶτον μὲν οὖν ἀποτείνεται πρὸς τοὺς περὶ Ἀττικὸν πολλὰς ὑποτιθεμένους ἀρχὰς συναπτούσας ἀλλήλοις τὸν δημιουργὸν καὶ τὰς ἰδέας, οἳ καὶ τὴν ὕλην ὑπὸ ἀγενήτου φασὶ κινουμένην ψυχῆς, ἀλόγου δὲ καὶ κακεργέτιδος, πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως φέρεσθαι, ⟨καὶ⟩ προϋφιστᾶσι κατὰ χρόνον τὴν μὲν ὕλην τοῦ αἰσθητοῦ, τὴν δὲ ἀλογίαν τοῦ λόγου, τὴν δὲ ἀταξίαν τῆς τάξεως. ἔστω δὴ οὖν, ὥς φασιν, ὕλη καὶ θεὸς ἀγένητα ἄμφω ἀπ' αἰτίας. οὐκοῦν τὸ μὲν ἀγένητον αὐτοῖς κοινόν· διαφέρει δὲ ὅμως ἀλλήλων· ἄλλῳ ἄρα τινὶ καὶ οὐ τῷ ἀγενήτῳ. ἐκεῖνο οὖν, ᾧ διαφέρει ἀλλήλων, οὐκ ἂν εἴη ἀγένητον. γενητὸν ἄρα. ἀλλὰ ἀδύνατον τὰ ἀγένητα τῷ γενητῷ διαφέρειν. ἔπειτα τί τὸ τῆς διακρίσεως αὐτοῖς αἴτιον καὶ ποιῆσαν τὸ μὲν σωστικόν, C *τὸ δὲ φθαρτικόν; εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀγένητον, ἄτοπον· ἦν μὲν γὰρ ἂν πᾶν τὸ ἀγένητον σωστικόν, ἢ πᾶν τὸ ἀγένητον φθαρτικόν, εἴπερ τὸ ἀγένητον ἐποίει σωστικὸν τὸν θεόν, ἢ τὸ ἀγένητον τῆς ὕλης φθαρτικὸν τὴν ὕλην. εἰ δὲ ἄλλο τι λεκτέον ἐκεῖνο, πότερον καὶ αὐτὸ ἀγένητον ἢ γενητόν; εἴτε γὰρ γενητὸν τῶν ἀγενήτων αἴτιον, ἄτοπον· εἴτε ἀγένητον, πῶς τῶν πάντη ἀγενήτων ἄλλο αἴτιον ἀγένητον; οὐδὲν γὰρ μᾶλλον ἐκεῖνο τούτοις αἴτιον ἢ ταῦτα ἐκείνῳ, πάντων καθάπερ ἀγενήτων ὄντων· ὥστε πάλιν ἄλλο πρὸ τούτων ζητήσομεν αἴτιον αὐτῶν τῆς διαφορᾶς, καὶ ἐπ' ἄπειρον ἡ ἄνοδος ἔσται· εἰ γὰρ μηδὲν ἔσται αἴτιον τοῖς διαφέρουσι τῆς διαφορᾶς καὶ τοῦ τὸ μὲν εἶναι σωστικόν, τὸ δὲ φθαρτικόν, τὸ*

CMP

2s *τοὺς ὀλυμπίους* **M** sic 4 *καὶ* om **C** 5s *παρέδωκε* **P** 8 *ἀλλήλοις* ς: *ἀλλήλαις* **CMP**: an uerba mutila? Raderm. 9 *ἀπὸ* **P** *καὶ* ς: om **CMP** 10 *καὶ* add s 12 *ἀναλογίαν* **M** 15 *ἄλλῳ* om **MP** *ἄρα* om **C** . fort. *ἀλλ' ἄλλῳ τινὶ* 16 *ἀγένητον* **C**: *γενητόν* **M**: **P** (-νν-) 18 *καὶ ποιῆσαν καὶ* **C** 20 *μὲν* om **M** 21 *τοῦ θεοῦ σωστικὸν τὸν θεὸν* ς 27 *πρὸς* **P** 27s *ζητήσωμεν* **M** 30 *τοῦ τὸ* **P**: *τοῦτο* **CM**

τυχαῖον ἐπικρατήσει τῶν ἀρχῶν· αἰτίας γὰρ ἀνῃρημένης ἡ συνδρομὴ τῶν τοιῶνδε ἀρχῶν ἄλογος ἔσται καὶ ἀναίτιος.

ἔτι δὲ τὸ τὸ κακὸν διαιώνιον ποιεῖν ὥσπερ καὶ τὸ ἀγαθόν, ἄτοπον· οὐ γὰρ ὁμότιμον τῷ θείῳ τὸ ἄθεον οὐδὲ ἐπίσης ἀγένητον οὔτε ὅλως ἀντιδιῃρημένον· τί γὰρ μᾶλλον αὔταρκές ἐστι θάτερον ἢ ἄτρεπτον ἢ ἀμετάβλητον, εἴπερ ἑκάτερον αὐτῶν ἐξ ἀιδίου, μηδὲν τοῦ λοιποῦ προσδεόμενον; ἔτι D *τοίνυν, εἰ τὸ μὲν ἐπιτήδειον πρὸς τὸ κοσμεῖσθαι, τὸ δὲ πρὸς τὸ κοσμεῖν, πόθεν αὐτοῖς ἡ ἐπιτηδειότης; δεῖ γὰρ εἶναί τι τὸ συνάπτον ἄμφω καὶ ποιοῦν σύμμετρα ἀλλήλοις· οὐ γάρ που ταῦτα ἀπεσπασμένα ἀλλήλων καὶ ἐναντίως ἔχοντα ἑαυτὰ ἐπιτήδεια πρὸς τὴν σύνοδον ἀπεργάζεται. εἰ μὴ ἄρα καὶ τοῦτο ἀπὸ ταὐτομάτου γίγνεσθαι φαῖεν, οὐδὲ τοῦ Ἀθηναίου Ξένου* [leg. X 891 C] *λέγοντος ἀκούοντες πηγὴν ἀνοήτου δόξης εἶναι ταύτην, εἴ τίς φησι πρὸ λογισμοῦ τὸ ἄλογον εἶναι καὶ πρὸ τῆς νοερᾶς τέχνης τὸ τυχαῖον ἐπικρατεῖν, οὐδὲ τοῦ Σωκράτους ἐν Πολιτείᾳ λέγοντος μὴ δεῖν ἐπὶ τοῦ πλήθους μένειν, ἀλλὰ ἀνατρέχειν ἀπὸ τῶν πολλῶν ἐπὶ τὰς κοινὰς αὐτῶν μονάδας. ἔτι τὴν ἀνωτάτω ἀρχὴν οὐ ταύτῃ μόνον χαρακτηρίζειν δεῖ τῷ μὴ ἔχειν ἄλλην ἀρχήν — τοῦτο γὰρ οὔπω δείκνυσι τὴν ἀξίαν αὐτῆς — ἀλλὰ τῷ πάντα ἐξ αὐτῆς. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἂν εἶεν ἀρχαὶ πλείους μιᾶς· ἔσται γὰρ οὕτως οὐ πάντων αἴτιος ὁ θεός, ἀλλὰ τινῶν. εἰ δὲ καὶ τῆς ὕλης ἄρχοι, μία ἡ ἀρχὴ καὶ οὐ πολλαί. ἔτι δέ, εἰ ἐν τούτῳ ἔχοι τὸ εἶναι ἀρχή, ἐν τῷ* E *τινῶν εἶναι καὶ κοσμεῖν τὸ ἄτακτον, ἅμα ἔσται τοῖς ἐξ αὐτῆς, καὶ οὐδὲν μᾶλλον ἀνῃρημένης τῆς ἀρχῆς ἐκποδὼν τὰ μετ' αὐτήν, ἢ τούτων μὴ ὄντων ἀναιρεῖται ἡ ἀρχή. τοῦτο δέ, ἐπειδὴ πολλάκις φασὶ τὴν ἀρχὴν ἐν τούτῳ ἔχειν τὸ εἶναι, ἐν τῷ δημιουργεῖν. εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές, οὐχ οἷόν τε κόσμου*

CMP

3 *τὸ τὸ* **M**: *τὸ* **CP** 5 rectius *οὐδὲ* s 11 *ἀνεσπασμένα* **C** 13 *γίγνεσθαι* om **C** *τοῦ* **MP**: *τοῖς* **C** 15 *προλογισμοὺς* **M**: *πρὸς τέχνης λογισμοὺς* **P** 16 *καὶ τὸ πρὸ τῆς* **MP** *τέχνης* om **C** 16 s *ἐπικρατεῖν* ς: *ἐπικρατεῖ* **CMP** | cf. rep. VII 523—526 18 s *ἀπὸ τὰς τῶν πολλῶν* **C** sic *τῶν*—19 *τὰς* iterauit **C** 21 *ἀταξίαν* **M** 22 *αἱ ἀρχαὶ* **P** 23 *οὕτως* **CM**: *ὄντως* **P** 25 *ἔχει* **C** 30 *εἰ δὲ τοῦτο ἀληθές* om **C**

μὴ ὄντος εἶναι τὴν ἀρχήν. αὖθις δὲ μεταβαλλόμενοι λέγουσιν εἶναι καὶ ἄνευ τοῦ δημιουργεῖν τὸν θεόν, οὐδὲ τοῦτο εἰδότες, ὅτι αἱ ἀληθεῖς δυνάμεις αὐτῷ τῷ εἶναι ἐνεργοῦσι, καὶ ἡ αὐξητικὴ δύναμις καὶ ἡ θρεπτικὴ αὐτῷ τῷ εἶναι τρέφει τὸ σῶμα καὶ αὔξει. οὕτω δὴ οὖν καὶ ἡ ψυχὴ ψυχοῖ καὶ ζωοποιεῖ καὶ κινεῖ τὸ ὄργανον ἑαυτῆς· οὐ γὰρ προελομένων ἡμῶν αἰσθάνεται ἢ σφύζει τὸ σῶμα, ἀλλ' ἡ παρουσία μόνον τῆς ψυχῆς ἀποτελεῖ τὰς ἐνεργείας ταύτας. ἔτι τὸ πᾶν πρός τι πεφυκὸς ἀεὶ κατ' οὐσίαν ἔχει ἐκείνην τὴν δύναμιν, τὸ δὲ ἄλλοτε ἄλλως μεταβαλλόμενον ἐπίκτητον. εἰ μὲν οὖν ὁ θεὸς ἀεὶ δημιουργεῖ, σύμφυτον ἂν ἔχοι τὴν δημιουργικὴν δύναμιν· εἰ δὲ μή, ἐπίκτητον. πῶς οὖν ἐξ ἀτελοῦς γίνεται τέλειος καὶ ἐκ μὴ τεχνίτου τεχνίτης;

Δεύτερον δὴ κεφάλαιον ἐπὶ τούτῳ τὸ δεικνύον, ὅτι καὶ F *Πλάτων ἐπὶ μίαν ἀρχὴν ἀνάγει τὰ πάντα, καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Πολιτείᾳ* [VI 508 BC] *λόγων, ἐν οἷς τὸν μὲν ἥλιον αἰτιᾶται τῶν ὁρατῶν, τὸ δὲ ἀγαθὸν τῶν νοητῶν, αὐτὸν δὲ αὖ πάλιν τὸν ἥλιον ἔγγονον τοῦ ἀγαθοῦ προσαγορεύει· καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Ἐπιστολαῖς* [312 E], *ἐν οἷς περὶ τῶν πάντων βασιλέα τὰ πάντα εἶναί φησι καὶ ἐκείνου ἕνεκα πάντα· εἰ γὰρ πάντα ἐπέστραπται πρὸς ἐκεῖνον καὶ περὶ ἐκεῖνον ὑφέστηκεν, ἁπάντων ἐστὶν ἀρχὴ καὶ οὐ τινῶν· ὃ γὰρ ἂν λάβῃς, ἐκεῖθεν ἔσται· καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Φιλήβῳ* [23 C], *ἐν οἷς πάντα μὲν ἐκ πέρατος εἶναι καὶ ἀπειρίας* 120 *λέγει σαφῶς, αὐτῶν δὲ τούτων τῶν ἀρχῶν αἴτιον ἓν προϋπάρχειν τὸν θεόν, ὡς καὶ μίαν ἀρχὴν εἶναι καὶ πλείους, ἀλλὰ ταύτας ὑπὸ τὴν μίαν τελεῖν· καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Σοφιστῇ* [238 ss], *ἐν οἷς ἀπαντᾷ πρὸς τοὺς πολλὰ τὰ ὄντα λέγοντας καὶ χωρὶς πρὸς τοὺς αὐτὸ τὸ ὂν ἀρχὴν τιθεμένους, δεικνύς, ὅτι οὔτε ἀπὸ τοῦ πλήθους ἄρχεσθαι δεῖ τῶν ὄντων οὔτε ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἑνός. Τρίτον*

CMP(N)

2 *οὐδὲ τοῦτο* **N**: *εἰ δὲ τοῦτο* **CMP**ς 6 possis ⟨*τὸ*⟩ *ἑαυτῆς* 9 *ἔτι πᾶν τὸ* ς 11 *σύμφοιτον* **M** *ἔχει* **C** 15 *τὰ* om **MP** 16 *τὸ μὲν* **C** 17 *αὐτῶν δὲ* **C** 18 *ἔκγονον* Plat. 19 s *περὶ τὸν πάντων* Plat. 20 *τὰ* om Plat. 21 *πρὸς ἐκεῖνον ἐπέστραπται* **M** 23 *ὃ* **C**: *ὅτι* **MP** *φιλήμῳ* **M**: *φιλίβῳ* **C** 25 s *προυπάρχει* **C** 30 prius *οὔτε* om **P**

τοίνυν, ὅτι οὐδὲ ὁ ποιητής, ὃν παραλαμβάνουσιν ἀρχήν, προσήκει τῷ Πλάτωνι· οὔτε γὰρ αἱ ἰδέαι κεχωρισμέναι τοῦ νοῦ καθ' αὑτὰς ὑφεστήκασιν, ἀλλ' ὁ νοῦς εἰς ἑαυτὸν ἐπεστραμμένος ὁρᾷ τὰ εἴδη πάντα· διὸ ὁ Ἀθηναῖος Ξένος [leg. X 898 B] *σφαίρας ἐντόρνου περιφορᾷ τοῦ νοῦ τὴν ἐνέργειαν ἀπείκασεν· οἱ δὲ ἀδρανεῖς τὰς ἰδέας τύποις κοροπλαθικοῖς ἐοικυίας ἐφ' ἑαυτῶν οὔσας καὶ ἔξω τοῦ νοῦ κειμένας εἰσάγουσιν. οὔτε ὁ δημιουργὸς ὁ πρώτιστός ἐστι θεός· κρείττων γὰρ ἐκεῖνος ἁπάσης τῆς νοερᾶς οὐσίας. οὔτε ψυχή*
B *τις ἄλογος κινεῖ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως φερόμενον· πᾶσα γὰρ ψυχὴ γέννημά ἐστι τῶν θεῶν. οὔτε ὅλως ἐξ ἀτάκτου τεταγμένον γίνεται τὸ πᾶν· εἰ γὰρ ὁ θεὸς βούλεται εἰς τάξιν ἄγειν πάντα, πῶς βούλεται; ἆρα ἀεὶ ἢ ποτέ; εἰ μὲν γὰρ ποτέ, ἢ παρ' αὑτὸν τοῦτο ἢ παρὰ τὴν ὕλην. ἀλλ' εἰ παρ' αὑτόν, ἄτοπον· ἀεὶ γὰρ ἀγαθός· τὸ δὲ ἀγαθὸν πᾶν ἀεὶ εὖ ποιητικόν· εἰ δὲ παρὰ τὴν ὕλην ἀντικόπτουσαν, πῶς νῦν κεκόσμηται; ὅτι, φασίν, ἐπιτηδεία γέγονεν εἰς τὸ δέξασθαι τὸν δημιουργικὸν λόγον· τοῦτο γὰρ καὶ ἐπιτηρεῖν τὸν θεόν, τὴν ἐπιτηδειότητα αὐτῆς. ἀνάγκη δὴ οὖν οὐκ ἄτακτον οὖσαν αὐτὴν εἰς τάξιν ἦχθαι — οὐ γὰρ ἂν ἦν ἐπιτηδεία — ἀλλὰ πεπαυμένη⟨ν⟩ τῆς ἀταξίας· ἡ γὰρ ἀνεπιτηδειότης ἐστὶν ἡ ἄτακτος αὐτῆς κίνησις. οὐκ ἄρα ἡ ὕλη αἰτία τῆς ἀκοσμίας. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἡ τοῦ θεοῦ βούλησις· ἀεὶ γὰρ ἀγαθός· ἀεὶ ἄρα καὶ ὁ κόσμος ἐκοσμεῖτο καὶ ὁ δημιουργὸς ἔταττε τὴν πλημμελῆ καὶ ἄτακτον φύσιν. τί δή ποτε οὖν ὑπέθετο τὴν ἀταξίαν; ἢ ἵνα θεωρήσωμεν, ὅπως ἄλλη μὲν ἡ τῶν σωμά-*
C *των γένεσις, ἄλλη δὲ ἡ γενομένων αὐτῶν τάξις, ὑποθετέον ὄντα μὲν αὐτά, κινούμενα δὲ ἀτάκτως· αὐτὰ γὰρ τάττειν τὰ σώματα ἀδύνατον. τὴν οὖν τάξιν τὴν ἀλλαχόθεν αὐτοῖς ἐφήκουσαν παραδεῖξαι βουλόμενος ταῖς κινήσεσιν αὐτῶν τὴν ἀταξίαν συνυπάρχουσαν ἄνευ τῆς θείας αἰτίας ἀπέφηνεν.*

CMP inde a u. 5 |*τοῦ νοῦ* **MNP**

1 *ὁ* **C**: *εἰ* **MP** *ὃν* **C**: *ὧν* **MP** *ἀρχῶν* **MP** 2 *προσήκει τί τῷ* **M** 3 *ἑαυτὰς* **MP** 6s cf. p. 335, 25 Theaet. 147 A 10 *φερόμενον* **MP**: *κινούμενον* **N** 13 *ἄρα* ll.: corr s 19 *οὐκ* om **P** 20 *ἄγειν* **N** 21 *πεπαυμένη* **MNP**: em Kroll Raderm. prius *ἡ* **M**: *εἰ* **NP** 26 *ἢ* ll. *θεωρήσομεν* **M** 28 *αὐτὰ* ς: *ὄντα* **MNP**: an del? Raderm. *αὐτὰ* ego: *ἑαυτὰ* ς: *αὐτὰ* **MNP**

εἰ δὲ ὁ Ἀριστοτέλης ᾐτιάσατο τὸν εἰπόντα καθ' ὑπόθεσιν προειλῆφθαι τοῦ κόσμου τὸ ἄκοσμον, λέγων μὴ συμβαίνειν ταῦτα, ἐφ' ὧν αἱ ὑποθέσεις παραλαμβάνονται οἷον ἐπὶ γεωμετρίας — δύνασθαι γὰρ εἶναι ταύτας καθ' ἑαυτάς — ῥητέον, ὅτι οὐχ οὕτω καθ' ὑπόθεσιν λέγεται τὸ ἄκοσμον προϋποκεῖσθαι δεῖν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς τὸ ἀνείδεον ὁρᾷ πρὸ τῶν εἰδῶν, εἰ καὶ μηδέποτέ ἐστιν ἐκείνων χωρίς, οὕτω τὸ εἰδοπεποιημένον μέν, ἔτι δὲ ἀδιάρθρωτον εἴληπται πρὸ τῆς τάξεως, εἰ καὶ μηδέποτε πρὸ τάξεως ἦν, ἀλλ' ὁμοῦ τῇ τάξει συνυφεστός. Τέταρτον πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐστὶ τῶν λόγων κεφάλαιον, ἐν ᾧ τὸν τρόπον ἐπιδεικνύει τῆς δημιουργίας αὐτῷ τῷ εἶναι τὸν θεῖον νοῦν ἐπιτελούμενον, καὶ κατασκευάζει διὰ πλειόνων· καὶ γὰρ οἱ τεχνῖται δέονται πρὸς τὴν ἐνέργειαν ὀργάνων διὰ τὸ μὴ πάσης κρατεῖν τῆς ὕλης, D δηλοῦσι δὲ καὶ αὐτοῖς τοῖς ὀργάνοις χρώμενοι πρὸς τὸ εὐεργὸν ποιῆσαι τὴν ὕλην, τρυπῶντες ἢ ξέοντες ἢ τορνεύοντες, ἃ δὴ πάντα οὐ τὸ εἶδος ἐντίθησιν, ἀλλ' ἐξαιρεῖ τὴν ἀνεπιτηδειότητα τοῦ δεξομένου τὸ εἶδος· αὐτὸς δὲ ὁ λόγος ἀχρόνως ἀπὸ τῆς τέχνης παραγίνεται τῷ ὑποκειμένῳ, πάντων ἐξαιρεθέντων τῶν ἐμποδών. καὶ εἰ μηδὲν ἦν καὶ τούτοις ἐμπόδιον, τό τε εἶδος ἀθρόως ἂν τῇ ὕλῃ προσῆγον καὶ ὀργάνων οὐδὲν ἂν ὅλως ἐδεήθησαν. καὶ μὴν καὶ ἡ φαντασία πολλὰ περὶ τὸ σῶμα παθήματα ἀπεργάζεται παρ' αὐτὴν μόνην τὴν ἑαυτῆς ἐνέργειαν· ᾐσχύνθη γάρ τις φαντασθεὶς τὸ αἰσχρὸν καὶ ἐρυθρὸς ἐγένετο, καὶ ἐφοβήθη δεινοῦ τινος ἔννοιαν λαβὼν καὶ ὠχρὸν τὸ σῶμα ἀπέφηνε. καὶ τὰ μὲν πάθη περὶ τὸ σῶμα, αἴτιον δὲ τούτων τὸ φάντασμα, οὐκ ὤσεσι καὶ μοχλείαις χρησάμενον, ἀλλὰ τῷ παρεῖναι μόνον ἐνεργῆσαν. ἔτι δὲ αὖ κατὰ τοὺς θεολόγους εἶναί τινας καὶ κρείττους ἡμῶν δυνάμεις χρωμένας δραστηρίοις φαντασίαις καὶ ἅμα τῷ γενέσθαι ποιητικαῖς, ὧν ἂν ἐθέλωσι, καὶ τὰς

M N P

1 s cf. de mund. 6. 399ª 14   8 μέν om **P**   ἀδιόρθρωτον **P**   9 πρὸ τῆς τάξεως **N**   9 s συνυφεστὼς **N**   11 ἐπιδεικνύοι **M**   17 ἐξαιρεῖ ς: ἐξαίρει **MNP**   20 ἐν τούτοις **P** | scil. τοῖς τεχνίταις   27 παρὰ τὸ σῶμα **P**   alterum τὸ om **N**   27 s cf. p. 297, 28   29 κατὰ om **N**ς

E *φωταγωγίας ἀπεργάζεσθαι καὶ δεικνύναι θείας τινὰς μορφὰς ταῖς ἑαυτῶν κινήσεσι, †τοιαύτας ἔξω δεικνύσας τοῖς θεᾶσθαι δυναμένοις ὄψεις. εἰ τοίνυν καὶ τέχναι ἀνθρώπιναι καὶ ψυχῶν μερικῶν φαντασίαι καὶ δαιμόνων ἐνέργειαι τοιαῦτα δρῶσι, τί θαυμαστὸν τὸν δημιουργὸν αὐτῷ τῷ νοεῖν τὸ πᾶν ὑπόστασιν παρέχεσθαι τῷ αἰσθητῷ, ἀύλως μὲν ⟨παράγοντα⟩ τὸ ἔνυλον, ἀναφῶς δὲ ἀπογεννῶντα τὸ ἁπτόν, ἀμερῶς δὲ ἐκτείνοντα τὸ διαστατόν; καὶ οὐ δεῖ τοῦτο θαυμάζειν, εἴ τι ἀσώματον ὂν καὶ ἀδιάστατον ὑποστατικὸν εἴη τοῦδε τοῦ παντός· εἴπερ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦ ἀνθρώπου, τοσοῦτον ὄγκον ἔχον καὶ πάντας ἐν ἑαυτῷ τοὺς λόγους, ὑφίστησι τοσαύτας διαφορὰς τῶν μὲν στερεῶν, οἷον ὀστᾶ τὰ μὲν ναστά, τὰ δὲ κοῖλα, τῶν δὲ μαλακῶν, ὡς πνεύμονα καὶ ἧπαρ, τῶν δὲ ξηρῶν, ὡς ὄνυχας καὶ τρίχας, τῶν δὲ ὑγρῶν, ὡς αἷμα καὶ φλέγμα, τῶν δὲ λιπαρῶν, ὡς μυελὸν καὶ πιμελήν, τῶν δὲ πικρῶν, ὡς χολήν, τῶν δὲ ἀποίων, ὡς σίελον, τῶν δὲ πυκνῶν, ὡς νεῦρα, τῶν δὲ ἐξηπλωμένων, ὡς ὑμένας — ταῦτα γὰρ πάντα*
F *τά τε ὁμοιομερῆ καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν πως ὑφίστησιν ἐξ ὀλίγου ὄγκου, μᾶλλον δὲ ἐκ τοῦ ἀόγκου· οἱ γὰρ λόγοι ταῦτα γεννῶσιν, οὗτοι δὲ ἄογκοι πανταχοῦ ὄντες· ὅ,τι γὰρ ἂν λάβῃς τοῦ σπέρματος, ἐν αὐτῷ πάντα εὑρήσεις — πολλῷ δὴ οὖν μᾶλλον ὁ δημιουργικὸς λόγος τὰ πάντα παράγειν δύναται μηδὲν εἰς τὸ εἶναι τῆς ὕλης δεηθείς, ὥσπερ ὁ τοῦ σπέρματος· ἐκεῖνος μὲν γὰρ οὐκ ἔξω ὕλης, ὁ δὲ τῶν πάντων ὑποστάτης ἐν ἑαυτῷ διαιωνίως ἕστηκε καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ μένοντος τὰ πάντα παρήγαγε.*

Θέμις δὲ οὔτ᾽ ἦν οὔτ᾽ ἔστι τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο τι πλὴν τὸ κάλλιστον [30A].

121 *Ἡ Θέμις εἰκότως ἐν ἀρχαῖς παραλαμβάνεται τῆς δημιουργίας· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τῶν δημιουργικῶν θεσμῶν αἰτία,*

MNP

2 *τὰς αὐτὰς* ς   *τοσαύτας ἑξῆς* ci Kroll   *ἐξοικειούσας* uel *ἐξεγειρούσας* ci Raderm.   4 *μεριστῶν* **N**   11 *ἑκάστῳ* ll.: em Kroll   12 *ὁστᾶ* **M**: *ὀστῶν* **P**   16 *ἀποίων* ς: *ἀπὸ τῶν* **MNP**   18 *πῶς* **P**   20 *λάβοις* **P**   22 *δημιουργὸς* **P**   27 *οὔτ᾽ ἦν* om **N**; cf. p. 398, 3 *ἔσται* 𝔡 et rc A Pl. cf. p. 398, 3. 10. 11 contra p. 410, 27 infra 141C   27s *ἄλλο τι* ll. cum F Pl.; cf. p. 410, 28 infra 141C in remp. I 107, 29 II 208, 19: *ἄλλο* *ς Pl.   30 *αἰτία θεσμῶν* **N**

καὶ ἀπὸ ταύτης ἀδιαλύτως ἡ τάξις συνέστη τοῦ παντός. διὸ καὶ μένει μὲν παρθένος πρὸ τῆς τοῦ δημιουργοῦ προόδου κατὰ τοὺς χρησμοὺς τῆς Νυκτός,

ἔστ' ἂν Ῥείη παῖδα τέκῃ Κρόνῳ ἐν φιλότητι·

συμπαράγει δὲ τῷ Διὶ τὴν τριάδα τῶν Ὡρῶν,

ταῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς Οὔλυμπός τε,
ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος ἠδ' ἐπιθεῖναι
[Homer. *E* 750. 751].

πάσης οὖν ἐστι τῆς τάξεως τῆς κοσμικῆς μονάς, δι' ἣν καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ Σωκράτης Ἀνάγκην αὐτὴν προσηγόρευσεν, ὡς δέδεικται ἐν ἐκείνοις, καὶ ἐν τοῖς γόνασιν αὐτῆς ἀνεκύκλει τὸν κόσμον, ἄτρεπτον καὶ ἀσάλευτον τὴν τάξιν ἀεὶ διατηρούσης. κατὰ ταύτην οὖν τὴν θείαν αἰτίαν τῆς τάξεως καὶ ὁ δημιουργὸς εἰς τάξιν ἄγων τὸ πλημμελὲς κάλλους τοῖς πᾶσι μεταδίδωσι καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ τὸν κόσμον ἀποτελεῖ καὶ συνεχῆ πρὸς ἑαυτόν· ἄριστος γὰρ ὢν τοῦτον ἀποτελεῖ κάλλιστον εἰκότως, διότι καὶ αὐτὸ τὸ κάλλος τὸ B πρώτιστον καὶ νοητὸν τῆς ἀγαθότητος ἐξήρτηται καὶ ἐν αὐτῇ ἐστι. διὰ τοῦτο δὴ καὶ ὁ κόσμος κάλλιστος ὢν ἐξῆπται τοῦ δημιουργοῦ ἀρίστου ὄντος· καὶ διότι τὸ ἀγαθὸν αἴτιόν ἐστι τῆς καλλονῆς, διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἄριστος πατὴρ τοῦ καλλίστου γεννήματος ὑποστάτης. ἔτι δὲ ἐπειδὴ φρουρός ἐστι τῶν θείων νόμων ἡ Θέμις, οὗτοι δὲ ἐν τάξει τῶν δευτέρων τὰς ἀπογεννήσεις ἀπὸ τῶν πρώτων ποιοῦνται καὶ τὴν συνέχειαν σῴζουσι τῶν θείων καὶ τὰς ὁμοιότητας τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα, διὰ δὴ τοῦτο καὶ ὁ δημιουργὸς μετὰ τῆς Θέμιδος ἐνεργῶν κάλλιστον ἀπεργάζεται τὸ πᾶν, αὐτὸς ἄριστος ὤν. ὅπου γὰρ καὶ ὁ Σωκράτης, ἄνθρωπος ὤν, οὔ φησιν αὐτῷ θεμιτὸν εἶναι συγχωρῆσαί τι τῶν ψευδῶν ἢ ἀφανίσαι τὸ ἀληθές [Theaet. 151 A], πῶς ἂν αὐτὸν τὸν δημι-

MNP

1 συνέσται **MP**: συνέχεται ς 4 Orph. frg. 105. 129 Lobeck Aglaoph. 538 s | ῥεῖα **N** παῖδα τέκῃ Κρόνῳ G. Hermann: τε καὶ παῖδα κρόνω **M**: τε καὶ κρόνω παῖδα **P**: τέκεν παῖδα κρόνω **N** 7 ἡ μὲν **M** ἤδ' **M** 9 prius τῆς om **P** 10 s προσηγόρευκεν **P** 10 ss cf. rep. X 616 C 617 B in remp. II 207, 14 ss 14 ἄγον **M** 17 alterum τὸ **NP**: καὶ **M** 19 δὴ τοῦτο **P** 22 s cf. leg. IV 716 A 26 δὴ om **P**

ουργικὸν νοῦν ἄλλο τι φαῖμεν ποιεῖν ἢ τὸ καλόν, ἐξορίζειν δὲ τὸ αἰσχρόν, τῇ Θέμιδι συνηνωμένον καὶ ᾧ ἀεὶ πάρεστιν ἡ Θέμις; ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτου. τὸ δὲ οὔτ' ἦν οὔτ' ἔστι πάνυ τῷ ἀρίστῳ προσφυῶς εἴληπται· πρότερον μὲν γὰρ
C *ἀγαθόν τε ἐκάλει τὸν δημιουργὸν καὶ τὸ ἦν αὐτῷ προσῆπτεν, ὡς ἐν τῷ ἀγαθὸς ἦν· ἡ γὰρ ὑπὲρ νοῦν ἁπλότης καὶ αὐτὸ τὸ τῆς θεότητος ἰδίωμα τῷ ἦν οἰκειότερόν ἐστιν, ὡς ὑπεραιώνιον καὶ κρεῖττον ἁπάσης νοήσεως. νῦν δὲ ἄριστον προσειπὼν αὐτὸν ὡς νοῦν ὄντα ἔνθεον — τὸ γὰρ * * * μετέχον τὸ ἄριστόν ἐστι — τὸ ἦν καὶ τὸ ἔστιν αὐτῷ προσήρμοσεν, ὡς μὲν θεῷ τὸ ἦν, ὡς δὲ νῷ τὸ ἔστιν, ἵνα ἅμα τήν τε θείαν ἕνωσιν δηλώσῃ καὶ τὴν αἰώνιον ὑπόστασιν.*

Λογισάμενος οὖν εὕρισκεν ἐκ τῶν κατὰ φύσιν ὁρατῶν οὐδὲν ἀνόητον τοῦ νοῦν ἔχοντος ὅλον ὅλου κάλλιον ἔσεσθαί ποτ' ἔργον [30AB].

Ὁ μὲν Ἀμέλιος θαυμαστῶς διατείνεται τὸν Πλάτωνα τὰς διαφόρους αἰτίας εἰδότα τῆς δημιουργίας ἐπ' ἄλλην καὶ ἄλλην συνεχῶς μεταπηδᾶν ἀψόφῳ κελεύθῳ, μηδὲν ἐνδεικνύμενον διὰ τὴν συνέχειαν αὐτῶν τῶν θείων αἰτίων, ἀλλ' ὡς περὶ ἑνὸς καὶ ταὐτοῦ διαταττόμενον διὰ τὴν ἕνωσιν τὴν ἐν ἀλλήλοις τῶν δημιουργῶν· καὶ γὰρ οἱ πάντες εἷς εἰσι καὶ ὁ εἷς πάντες, ἐπεὶ καὶ νῦν ἄλλος μὲν ὁ βουληθείς, ἄλλος δὲ ὁ λογιζόμενος, ἄλλος δὲ ὁ παραλαβών, καὶ ὃ μὲν τῇ
D *βουλήσει ποιεῖ μόνον, ὃ δὲ τῇ νοήσει καὶ τῷ νοεῖν, ὃ δὲ τῇ μεταχειρίσει· τίθησι μὲν γὰρ νοῦν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι καὶ οὕτω συντεκταίνεται τὸ πᾶν. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος πᾶσαν μὲν τὴν τοιαύτην ἐξήγησιν ὡς ἂν λίαν περιττῶς διεσκευωρημένην ἐπιρραπίζει, λογισμὸν δὲ ἀφορίζεται τὸν κατ' αἰτίαν τῶν ὄντων προηγούμενον καὶ τὸν τῆς οὐσίας αὐτῆς δημιουργικὸν καὶ τὸν κατ' ἐνέργειαν ἑστηκότα ὡσαύτως, ἀφ' οὗ πάντες οἱ λογισμοὶ συνέχονται καὶ τὸ εἶναι*

MNP

2 ⟨*τὸν*⟩ *τῇ* ci Kroll *ᾧ* **MP**: *ὡς* **N** 3 *οὔτ' ἦν οὔτ'* om **N** 7 *τῷ ἦν* ς: *τὸ ἦν* **MNP** 9 *θεοῦ* sim. excidisse uidit Kroll 19 ⟨*περὶ*⟩ *τῶν* ci Kroll 20 *ἑνὸς* **NP**: *οὐδενὸς* **M** *ταὐτοῦ* **NP**: *ταῦτα* **M** 25 *μεταχειρήσει* **P** 25 s cf. Tim. 30B 27 *ἂν λίαν* **N**: *ἀλίαν* **MP**: *λίαν* ς 28 *διεσκευωρημένως* **MP** 29 *τῶν κατ' αἰτίαν τὸν* (sscr. ω) **M** 31 *ὡς αὐτὸς* **MP**

ἔχουσιν. ἡμεῖς δὲ ὅτι μὲν περὶ ἑνὸς δημιουργοῦ καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιεῖται τοὺς λόγους, ἤδη τε εἰρήκαμεν καὶ νῦν ὑπομιμνήσκομεν· καὶ γὰρ εἰ πλῆθός ἐστι δημιουργῶν, δεῖ τὴν μονάδα τάττειν πρὸ τοῦ πλήθους· ἐκεῖνό γε μὴν ἀξιώσομεν τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον σκοπεῖν, μήποτε ὁ εἷς δημιουργὸς καὶ ὁ ὅλος κόσμος ὢν νοερὸς πολυδύναμός ἐστι καὶ ἄλλαις δυνάμεσιν ἄλλα δημιουργεῖ πρὸς τῷ καὶ πάντων εἷς εἶναι πατήρ· ἔστω γὰρ καθὸ μὲν ἀγαθὸς καὶ καθὸ θεὸς πάντων ὁ αὐτὸς ὑποστάτης· πάντα γὰρ μετέχει τοῦ ἑνός· ἐπειδὴ δὲ τῶν δημιουργημάτων ἁπάντων ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰτίαν συνείληφε καὶ ὑφίστησιν ἄλλως μὲν τὸ ὅλον, ἄλλως E δὲ τὰ μέρη, τὸ μὲν ἀθρόως καὶ ὁλικῶς, τὰ δὲ διῃρημένως, κατὰ τὰς οἰκείας ἕκαστον αἰτίας, τῇ μὲν μιᾷ νοήσει τὸ ὅλον κοσμεῖ καὶ ἀθρόως ἀπογεννᾷ, καθὸ καὶ ὁ κόσμος ζῷόν ἐστιν ἕν, τῷ δὲ λογισμῷ τὰ ἐν αὐτῷ μέρη, καὶ ταῦτα ὡς ὅλα, διότι τῶν ὁλικῶν ἐστι δημιουργός, νοῦν τὸν ὅλον καὶ ψυχὴν τὴν ὅλην καὶ τὸν ὄγκον ἅπαντα τοῦ σώματος· καὶ διὰ τοῦτο τὰ μὲν μέρη συντιθεὶς λογισμῷ λέγεται ποιεῖν· ἔστι γὰρ ὁ λογισμὸς τῶν μερῶν διῃρημένη διέξοδος καὶ ἡ διακεκριμένη τῶν πραγμάτων αἰτία — οὐ γὰρ ἀπορούντος ὁ λογισμός, ἐπεὶ οὐδὲ ἡ τέχνη ἀπορεῖ οὐδὲ ἡ ἐπιστήμη, ἀλλ' οἱ τεχνῖται καὶ οἱ ἐπιστήμονες, ὅταν ἐνδεεῖς ὦσι τῶν ἕξεων· εἰ δὲ αὗται μὴ ἀπορούσι, τίς μηχανὴ νοῦν ἀπορεῖν; οὐκ ἔστιν· ὥσθ' ὁ λογισμὸς οὐ δι' ἀπορίαν τοῦ γενέσθαι δέοντος — τὸ δὲ ὅλον κοσμῶν νοήσει ποιήσει· ἁπλῆ γὰρ ἡ νόησις καὶ εἰς ἓν τοῦ πλήθους συναγωγός, ὥσπερ ὁ λογισμὸς διαιρετικὸς τοῦ ἑνὸς εἰς πλῆθος. τὸ μὲν οὖν λογισάμενος τοιοῦτόν ἐστι. τὰ δὲ κατὰ φύσιν ὁρατὰ τὰ μὲν αἰσθητὰ λέγειν παντελῶς ἄτοπον· ταῦτά τε γὰρ οὔπω διετέτακτο τῷ F λόγῳ, καὶ τὸν δημιουργὸν ἐπιστρέφειν εἰς αὐτὰ τῶν ἀδυνάτων ἐστί· πῶς γὰρ νεύει πρὸς τὸ χεῖρον ἢ ὁποίαν ἐμ-

MNP
6 ὢν **MP**: ὡς **N** 7 εἷς om **N** 11 μετείληφεν **P** 16 καὶ νοῦν τὸν ὅλον **N** 22 οἱ om **N** 27 εἰς πλῆθος **NP**: πλήθους (ο supra ου) **M** 27 s -μενος τοιοῦτόν ἐστι om **P** in pag. in. 28 μὲν delere iussit s 31 ποίαν **N** fort. recte

φασιν δέχεται τῶν ἐνύλων, ἐφ' ἃ μηδὲ τῇ μερικῇ ψυχῇ τὸ νεύειν εὐτυχές; ἄμεινον οὖν, ὡς ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος ὑφηγεῖται, τὰ νοητὰ τοιαῦτα νομίζειν· ὅτι μὲν γὰρ ὁρατά ἐστι, δῆλον ἐξ ὧν ὁρᾶν αὐτά φησι τὸν δημιουργόν· ᾗπερ οὖν νοῦς ἐνούσας ἰδέας ἐν τῷ ὅ ἐστι ζῷον, ὅσαι τε καὶ οἷαι, καθορᾷ, μικρὸν ἐρεῖ προελθών [39 E]. *ὅτι δὲ καὶ*
122 *κατὰ φύσιν ὁρατά, δῆλον εἰ ἐνθυμηθείης, ὅτι τὰ μέν ἐστι πρὸς ἡμᾶς ὁρατά, τὰ δὲ κατὰ φύσιν, καὶ τὰ μὲν πρὸς ἡμᾶς ὁρατὰ τῇ ἑαυτῶν φύσει σκοτεινά ἐστι καὶ ἀσαφῆ, τὰ δὲ κατὰ φύσιν ὁρατὰ ὄντως γνωστὰ καὶ τῷ θείῳ φωτὶ καταλαμπόμενα· τοιαῦτα δὲ τὰ νοητά ἐστι. καὶ μήποτε διότι καὶ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον ὁρατὸν ἐκάλεσε, παρὰ φύσιν ἔχον ὡς πρὸς τὴν δημιουργίαν, ὁρατὰ κατὰ φύσιν ἐκεῖνα κέκληκε τὰ νοητὰ παραδείγματα τοῦ δημιουργοῦ· διὸ καὶ ἐν προοιμίοις ἐδείχθη, πότερον ἀίδιον τὸ παράδειγμα τοῦ κόσμου θετέον ἢ γενητόν, ὄντων πρὸ τοῦ οὐρανὸν γενέσθαι τῶν δύο, τοῦ τε ὄντος καὶ τῆς γενέσεως. καὶ ποῦ γὰρ ἂν ἀλλαχοῦ τὰς αἰτίας εὑρίσκοι τῶν γενητῶν ὁ δημιουργὸς ἢ ἐν τοῖς νοητοῖς; ἡ γὰρ εὕρεσις οὐκ ἔστι περίπτωσις οὐδὲ κατὰ συλλογισμόν τις ἐπιβολή — τοῦτο γὰρ μερικαῖς προσήκει ψυχαῖς —, ἀλλ' ἕνωσις πρὸς τὰς νοητὰς τῶν μερῶν τοῦ παντὸς αἰτίας καὶ θέα καὶ πλήρωσις ἐκεῖθεν· ὄντων*
B *γὰρ ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ πάντων παραδειγματικῶς, τῶν τε νοουμένων καὶ τῶν ἀνοήτων — τὸ γὰρ ὄντως ὂν καὶ τῶν νοερῶν καὶ τῶν νοῦ μὴ μετεχόντων περιεῖχεν ἑνοειδῶς τὴν αἰτίαν — καὶ ὑπερτέρων ὄντων ἐκεῖ τῶν ἔννων, καταδεεστέρων δὲ τῶν λοιπῶν — εἰ γὰρ πάντα τὰ ἐκεῖ νενοωμένα καὶ νόες, ἀλλ' ἐν οἷς μὲν καὶ ἡ αἰτία τὸ νοερὸν ἔχει τῶν αἰτιατῶν, ἐν οἷς δὲ τὸ ἄνουν καὶ ἀλόγιστον, αὐτῶν μὲν τῶν αἰτίων νοερῶν ὄντων, τῶν δὲ ἀπ' αὐτῶν ἀνοήτων — εἰκότως ὁ δημιουργὸς ἐκεῖσε βλέπων τὸ ἔννουν τοῦ ἀνοήτου τίθεται σεμνότερον, τό τε γένος τοῦ γένους καὶ τὰ ἄτομα τῶν ἀτόμων. καὶ γὰρ ἄνθρωπος ἵππου καὶ τὶς ἄνθρωπος*

MNP

1 s *τὸ γονεύειν* **M** 4 *ᾗπερ* **N** cum Plat.: *ἤπερ* **M**: *εἴπερ* **P** 5 *νοῦν* **P** 13 *καὶ κατὰ φύσιν* **N** 16 s cf. Tim. 52 D 25 *νοῦ* **N**: *νοῦν* **MP** 27 *γὰρ* ⟨*καὶ*⟩ ci Kroll 29 *τὸ ἄνουν* **N**: *τὸν ἄνουν* **MP**

πάντων ἵππων καλλίων κατ' αὐτὸ τὸ ἔννουν· εἰ δὲ λάβοις μόριον ἀνθρώπου τινὸς καὶ ἵππον, οὐ πάντως θάτερον κάλλιον, οὐδὲ εἰ λάβοις τὸν ὑπὸ ⟨*τῆς*⟩ *φύσεως δεδημιουργημένον ἄνθρωπον καὶ τὸν ὑπὸ τῆς ἀνδριαντοποιητικῆς κατεσκευασμένον, πάντως ὁ ἐκ τῆς φύσεως κατὰ τὸ σχῆμα σεμνότερος· πολλὰ γὰρ ἡ τέχνη μᾶλλον ἀκριβοῖ. τὸ δ' οὖν ὅλον πανταχοῦ τοῦ ὅλου κρεῖσσον, ὅταν τὸ μὲν ἔννουν, τὸ δὲ ἀνόητον ᾖ. καὶ γὰρ διά τινος ἄλλου τὰ σώματα μετασχεῖν τοῦ νοητοῦ* C *κάλλους ἀδύνατον ἢ διὰ νοῦ· νοῦς γὰρ τὸ πρώτως τῆς τοῦ κάλλους πληρούμενον μεταδόσεως.* *μηδεὶς οὖν οἰέσθω τὸν Πλάτωνα τῶν εἰδῶν ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν εἴς τε τὰ νενοωμένα καὶ τὰ ἀνόητα· τὰ γὰρ ἐκεῖ πάντα νόες, ὡς εἴπομεν* [p. 400, 27ss], *ὅπου καὶ θεοὺς πάντα καλεῖ Πλάτων· ἀλλ' εἴπομεν, ὅτι εἰς τὰ ἐκεῖ ἀποτεινόμενος ἑώρα καὶ τῶν ἔννων τῶν τῇδε καὶ τῶν ἀνοήτων τὴν διάστασιν· διὸ καὶ οὕτως εἶπεν οὐδὲν ἀνόητον ἔσεσθαι τοῦ ἔννου κάλλιον, ὡς ἐν* ⟨*μὲν*⟩ *τοῖς ἔργοις οὔσης τῆς τούτων διαφορᾶς, κατ' αἰτίαν δὲ ἐκεῖ προούσης.* *πάλιν οὖν θεώρησον, ὅπως ὁ Πλάτων διὰ τὰς κυριωτέρας αἰτίας τὰς δευτέρας φησὶν ἐνεργεῖν, ὡς τελικωτέρων οὐσῶν ἐκείνων, τούτων δὲ εἰς ἐκείνας ἀνηρτημένων· διότι μὲν γὰρ ἀγαθὸς ὁ δημιουργός, διὰ τοῦτο κάλλιστον ποιεῖ τὸν κόσμον· ἡ γὰρ ἀγαθότης αἰτία τοῦ κάλλους. διότι δὲ κάλλιστον ποιεῖ τὸ πᾶν, ἔννουν αὐτὸ ἀπεργάζεται· τὸ γὰρ κάλλος ἀποπληροῖ τὸν νοῦν πρῶτον τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. διότι δὲ ἔννουν ποιεῖ τὸ πᾶν, ψυχῆς αὐτῷ μεταδίδωσι· ψυχὴ γὰρ ἀπὸ τοῦ νοῦ πρόεισι. διότι δὲ ἔμψυχον ἀποτελεῖ τὸν κόσμον, ζωὴν ἐντίθησι τῷ πρότερον πλημμελῶς* D *κινουμένῳ καὶ ἀτάκτως· τοῦτο γὰρ καλῶς ταχθὲν ψυχῆς μετασχεῖν δυνήσεται, ψυχὴ δὲ νοῦ, νοῦς δὲ κάλλους, ὁ δὲ ὅλος κόσμος κάλλιστος γενόμενος τἀγαθοῦ· καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔσται* ⟨*τε*⟩ *καὶ* ⟨*κα*⟩*λοῖτ' ἂν εὐδαίμων θεός. καὶ*

MNP

4 *ἀνδριαντοποιικῆς* **MN** 8 *τὸ σῶμα* **N** 10 *πληρουμένης* **MP** *διαδόσεως* **P** 13 *πλάτων* **N**: *πάντων* **MP**: *πάντως* ς 14 *ἀποτεινόμενα* **P** 16 *ὥστ'* **M** 23 *αὐτὸ* om **P** 24 *πρῶτον τὸν νοῦν* **P** 29 *νοῦ* **N**: *νοῦν* **MP** 31 *ἐστὶ* **N** ⟨*κα*⟩*λοῖτ'* Raderm.: *τοιτ'* **MP**: *ἔσοιτ'* **N**: *τοι λέγοιτ'* ς *ἔσται καὶ τὸ πᾶν* ci Kroll ad p. 411, 29s | cf. Tim. 34B

ἔοικεν ἐν τούτοις πάντα τὰ παραδείγματα ὁρᾶν, ἃ δὴ κατὰ φύσιν ὁρατὰ κέκληκεν, οὐ τὸ ἐν τῷ αὐτοζῴῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅσα μερικώτερά ἐστι τῶν ἐκεῖ τεττάρων ἰδεῶν. ἢ πῶς ὁρᾷ τὰ μὲν νοητῶν, τὰ δὲ ἀνοήτων παραδείγματα, ἃ δὴ μή ἐστιν ἐν τῷ αὐτοζῴῳ διακεκριμένα; τοῦδε δὲ ἤδη τοῦ αὐτοζῴου μνημονεύσει, ὅταν ζῷον ἀποτελέσῃ τὸ πᾶν· ᾗ γὰρ ζῷον, εἰκών ἐστιν ἐκείνου, καὶ ᾗ τετραμερές· ᾗ δὲ λοιπόν, εἰς νοοῦντα καὶ μὴ νοοῦντα διῄρηται ἤδη ⟨καὶ⟩ ταύτῃ πάντως ἐξ ἄλλων ἐστὶ μερικωτέρων παραδειγμάτων ἢ κατ' ἐκείνας τὰς τέτταρας ἰδέας· ὥστε τὸ μὲν αὐτοζῷον ⟨τὶ⟩ παράδειγμά ἐστιν, οὐ πᾶν δὲ παράδειγμα τὸ αὐτοζῷον. ἀλλ' ἐπὶ τὰ ἑξῆς ἴωμεν τούτοις ἐπιστήσαντες.

Νοῦν δὲ αὖ χωρὶς ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τῳ [30 B].

E *Ἡ μὲν νοερὰ οὐσία ἀμέριστός ἐστι καὶ ἑνοειδὴς καὶ αἰώνιος, ἡ δὲ τῶν σωμάτων μεριστὴ καὶ πεπληθυσμένη καὶ μετὰ τῆς χρονικῆς συνυφεστῶσα παρατάσεως. ἀπ' ἐναντίας οὖν ἔχουσιν αὗται πρὸς ἀλλήλας καὶ δέονται μεσότητος τῆς συνάγειν αὐτὰς δυναμένης, μεριστῆς ἅμα καὶ ἀμερίστου, συνθέτου καὶ ἁπλῆς, αἰωνίου τε καὶ γενητῆς ὑπαρχούσης. τοιαύτην δὲ τὴν ψυχικὴν τάξιν ὁ Πλάτων ὑποτίθεται, νοητὴν ἅμα καὶ πρώτην τῶν γιγνομένων, αἰώνιον καὶ ἔγχρονον, ἀμέριστον καὶ μεριστήν. εἰ ἄρα δεῖ τὸ πᾶν ἔννουν γενέσθαι, δεῖ καὶ ψυχῆς· ὑποδοχὴ γάρ ἐστιν αὕτη τοῦ νοῦ, καὶ δι' αὐτῆς ὁ νοῦς ἐμφαίνεται τοῖς ὄγκοις τοῦ παντός, οὐχ ὅτι δεῖται τῆς ψυχῆς ὁ νοῦς· οὕτω γὰρ ἂν ἀτιμότερος εἴη τῆς ψυχῆς· ἀλλ' ὅτι τὰ σώματα δεῖται τῆς ψυχῆς, εἰ μέλλοι νοῦ μεθέξειν. τὰ γὰρ ἔσχατα δεῖται τῶν σωμάτων, ἀλλ' οὐ τὰ πρῶτα· ταῦτα γὰρ ἀμέσως πανταχοῦ πάρεστι. δεῖ τοίνυν κἀκεῖνο ἐννοεῖν, ὅτι τὴν ψυχὴν τὴν συνάπτουσαν τῷ αἰσθητῷ τὸν νοῦν νοερὰν εἶναι δεῖ καὶ οὐκ ἄνουν· πῶς γὰρ*

MNP

2 *τῶ ἐν τῶ* **P**: *τὰ ἐν τῷ* ς 4 *νοητικῶν* **MN** 5 *τοῦδε* ego: *τοῦ τε* **MP**: *τότε* **N**: *τούτου* ς 6 *μνημονεύσειν* **MP** *ἀποτελέσει* **M** 7 *οὗ καὶ* **MP** 8 *ἤδη* ς: *εἰ δὴ* **MP**: *εἴδη* **N** 8 s *ταῦτα* **N** 9 *πάντως* ς: *πάντων* **MP**: *πάντα* **N** *μερικώτερον* **M** 11 *πάντων* **N** an (*τὶ* om) *τὸ* del? 17 *παραστάσεως* **MP** *ἀπεναντίως* **MN** 25 *ἐκφαίνεται* **MN** 26 *οὕτω* — 27 *ψυχῆς* om **N**

τὸ ἄνουν τῷ νῷ συνηρτῆσθαι δυνατόν; ἀλλὰ δεήσει καὶ F *τούτοις ἄλλης μεσότητος. τοιαύτη δὲ οὖσα τὸ μὲν σωματοειδὲς ἅπαν ἐμφρόνως ποδηγετήσει καὶ εὐτάκτως, μιμήσεται δὲ τὸν νοῦν χορεύουσα περὶ αὐτόν. εἰ τοίνυν τὰ ὅλα κρείττω τῶν μερῶν ἐστι καὶ τὰ ἀίδια τῶν κατὰ χρόνον ὑφισταμένων καὶ τὰ ποιοῦντα τῶν ἀποτελουμένων, δεῖ καὶ τὸν ὅλον οὐρανὸν θειότερον εἶναι πάντων τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν.*

εἰ δὴ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τινὰ ζῷα μερικὰ ὄντα καὶ ἔνυλα καὶ ἐπίκηρα νοῦ μετέχειν πέφυκε, τί χρὴ φάναι τὸν σύμπαντα κόσμον; οὐχ ὅλον δι' ὅλου τὴν εἰς αὐτὸν τοῦ νοῦ 123 *παρουσίαν ἐκφαίνειν; τὸ γὰρ σχῆμα καὶ τὴν τάξιν καὶ τὰ μέτρα τῶν δυνάμεων ἐναργῆ τεκμήρια φαίην ἂν εἶναι τῆς νοερᾶς ἐπιστασίας. εἰ δὲ νοῦς ἐφέστηκε τοῖς ὅλοις καὶ διακυβερνᾷ τὸ πᾶν, δεῖ καὶ ψυχὴν εἶναι νοερὰν ἐν μέσῳ, κοσμοῦσαν τὰ σώματα καὶ διοικοῦσαν καὶ χωριστὴν ἅμα τῶν διοικουμένων καὶ πάντα ζωῆς πληροῦσαν, ἵνα δι' αὐτῆς ὁ κόσμος ἐνστηρίζηται τῷ νῷ καὶ ὁ νοῦς ἐλλάμπῃ τὸν κόσμον· εἰ γὰρ βούλει, καὶ τῶν ἐν* Φιλήβῳ *[29] γεγραμμένων ἀναμνησθῶμεν, ἐν οἷς ἔλεγεν ὁ* Σωκράτης *ἀποδεικνύς, ὅτι ἔννους ὁ κόσμος καὶ ἔμψυχος, ὅπως τό τε ἐν ἡμῖν γήϊνον ἐκ τοῦ παντός ἐστι, καὶ τὸ ἐν ἡμῖν πῦρ ἀπὸ τοῦ κοσμικοῦ πυρός, καὶ ὁ ἀὴρ ὡσαύτως καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὡς ἄτοπον τὰ μὲν ἐν ἡμῖν χείρονα προϋπάρχειν ἐν τῷ ὅλῳ, τὰ δὲ θειότερα μὴ εἶναί πως ἀνάλογον καὶ ἐν τῷ παντί, νοῦν τὸν ὅλον καὶ ψυχὴν τὴν ὅλην· ἢ γὰρ οὐδὲν τῶν ζῴων ἔννουν ῥητέον, ἢ εἰ ἔστι τι ζῷον τοιοῦτον, ἄτοπον ἄλλο τι πρὸ τοῦ παντὸς νοῦ μετέχειν· τοῦτο μὲν γὰρ ἀεὶ τέτακται* B *καὶ διὰ τὸ ὡσαύτως ἐγγυτέρω τῆς νοερᾶς ἐστιν οὐσίας, τοῖς δὲ μερικοῖς ζῴοις ὑπάρχει πολὺ τὸ ἄτακτον καὶ πλημμελές· καὶ πολλῷ ἄρα μᾶλλον τέτακται τῶν μερικῶν ζῴων τὸ πᾶν· ἔννουν ἄρα αὐτὸ καὶ ἔμψυχον ῥητέον. ὁ μὲν οὖν* Πλάτων *πάνυ δαιμονίως νοῦν τε ὑποτίθεται διττόν, τὸν μὲν*

MNP

4 cf. Tim. 37C | *αὐτὸν* **M** 6 *τῶν ἀποτελουμένων τὰ ποιοῦντα* **N** 10 *αὐτὸν* **MN** 11 *τὴν τάξιν* s: *ἡ τάξις* ll. quod retinere possis *τεκμήρια* post *ἂν* posito (12) 12 *ἐναργῆ* **NP**: *ἐν ἀρχῇ* **M** *φαίην* **MP**: *φαίνεται* **N** 18 *φιλήμῳ* **M** 25 *ἢ* **M** 26 *τὸ τοιοῦτον* **M** 30 *μᾶλλον* om **P** 32 *διττὸν* **MP**: *διπλοῦν* **N**

ἀμέθεκτον καὶ δημιουργικόν, τὸν δὲ μεθεκτὸν καὶ ἀχώριστον — ἀπὸ γὰρ τῶν ἐν αὐτοῖς ὄντων τὰ ἐν ἄλλοις ὄντα καὶ συντεταγμένα τοῖς ὑφειμένοις — καὶ τῷ παντὶ διττὴν ἐνδίδωσι ζωήν, τὴν μὲν σύμφυτον, τὴν δὲ χωριστήν, ἵνα καὶ ζῷον ὁ κόσμος ᾖ διὰ τὴν ἐν αὐτῷ ζωήν, καὶ ἔμψυχον διὰ τὴν νοερὰν ψυχήν, καὶ ἔννουν δι᾽ αὐτὸν τὸν πολυτίμητον νοῦν.

ὁ δέ γε Ἀριστοτέλης ἐξ ἡμισείας τὸν μὲν ἀμέθεκτον νοῦν ὑφεῖλεν τῆς αὐτοῦ φιλοσοφίας· ὁ γὰρ πρῶτος αὐτῷ νοῦς τῆς ἀπλανοῦς ἐστι· τὴν δὲ νοερὰν ψυχὴν μέσην οὖσαν τοῦ τε νοῦ καὶ τοῦ ἐψυχωμένου σώματος ὑποτέμνεται, συνάπτει δὲ αὐτόθεν τῷ ζῶντι σώματι τὸν νοῦν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄλλο τι πλημμελεῖν δοκεῖ μοι. νοῦς γὰρ ἐπιστήσας ταῖς σφαίραις ὅλον τὸν κόσμον οὐκ ἐνίδρυσεν οὐδενὶ νῷ· τοῦτο C *δέ ἐστι πάντων ἀτοπώτατον· πῶς γάρ ἐστιν εἷς ὁ κόσμος, εἰ μὴ νοῦς εἷς ἐν αὐτῷ κρατοίη; τίς δὲ σύνταξις τοῦ νοεροῦ πλήθους, εἰ μὴ μονάδος οἰκείας ἐξηρτημένον εἴη; πῶς δὲ πάντα συντέτακται πρὸς τὸ εὖ, εἰ μὴ κοινός τις εἴη τῶν ἐγκοσμίων ἁπάντων νοῦς; ὁ γὰρ τῆς ἀπλανοῦς ἐκείνης ἐστὶ τῆς σφαίρας, καὶ ὁ τῆς ἡλιακῆς καὶ ὁ τῆς σελήνης, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως. πρὸς μὲν οὖν Ἀριστοτέλη καὶ ἰδίᾳ περὶ τούτων γέγραπται. τὸ δὲ τοῦ Πλάτωνος πῶς οὐ θαυμαστόν; λαβὼν γὰρ τὸν κόσμον καὶ διελὼν αὐτὸν εἰς τὰ μέρη καὶ καθ᾽ ἑαυτὸ θεωρήσας τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον ἵστησιν αὐτὸ λόγῳ, καθάπερ καὶ ἐν Νόμοις* [X 895 A] *τὸ αὐτοκίνητον αἴτιον πάσης κινήσεως ἀποφῆναι βουλόμενος ἔστησε τὸν ὅλον οὐρανὸν καὶ στήσας εἰσοικίζει ψυχὴν εἰς τὸ πᾶν, ἣ πολλὴν προχέασα ζωὴν ἐψύχωσε τὸν κόσμον, καὶ ἐπὶ τῇ ψυχῇ νοῦν, ὃς κυβερνᾷ τὸν κόσμον εἰς ἑαυτὸν ἐστραμμένος, δι᾽ ὃν τὸ πᾶν κύκλῳ κινεῖται, δι᾽ ὃν τέτακται τὸ ὅλον, δι᾽ ὃν ἀ⟨ει⟩κίνητός ἐστιν ὁ σύμπας κόσμος. ἐπειδὴ δὲ ταῦτα πάντα συμπληροῖ ζῷον ἓν καὶ* D *μίαν φύσιν, ἔδει καὶ τὴν συναγωγὸν αὐτῶν καὶ ἑνωτικὴν*

MNP

6 *αὐτόν γε τὸν* **P** 8 *αὐτοῦ* **MN** 10 *ἐμψυχωμένου* ll., aliis locis non probatur 12 *νοῦν* **N** 14 *ἐστιν* **MN**: *ἐστι νοῦς* **P** 17 *εὖ* **MP**: *ἓν* **N** | cf. p. 262, 25 s. 413, 1 18 s cf. Arist. metaph. λ 8. 1073b 17 ss 19 primum *τῆς* om **P** 20 s cf. infra 226 D 23 *αὐτὸ* **P** 30 *ἀκίνητος* ll.: em Kroll

αἰτίαν προϋφεστάναι, καὶ ταύτην νοεράν· τὸ γὰρ ἀθρόως καὶ ὁμοῦ τὰ ὅλα περιέχειν καὶ συνάγειν εἰς ἑνὸς συμπλήρωσιν τῆς νοερᾶς ἐστιν αἰτίας ἔργον. διὰ δὴ ταῦτα πρὸ τοῦ μετεχομένου νοῦ τὸν ἀμέθεκτον ὑποστήσας καὶ ἐν αὐτῷ τὰς πάντων αἰτίας ὑποθέμενος ἐκεῖθεν καὶ νοῦς καὶ ψυχὰς καὶ σώματα παρήγαγεν, ἀφ᾽ ὧν τὸν αἰσθητὸν συνεπλήρωσε κόσμον. ὅτι μὲν οὖν ψυχῆς νοερᾶς ἀνάγκη μετέχειν τὸ πᾶν, εἰ νοῦ μεθέξει, δῆλον ἀπὸ τῶν εἰρημένων· αὕτη γὰρ ἔσται σύνδεσμος τῶν ἄκρων ὑπεναντίων ὄντων. ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀντίστροφον ἀληθές, δεικτέον, οἷον ὅτι ψυχῆς νοερᾶς ἐν τῷ παντὶ προούσης ἀνάγκη καὶ νοῦν εἶναι τοῦ παντός· ἐπεὶ γὰρ τὴν ψυχὴν ταύτην νοερὰν εἶναί φαμεν, ἀνάγκη καὶ νοῦ μετέχειν αὐτήν. πότερον οὖν τοῦ ὅλου νοῦ μετέχει μόνον ἢ καὶ ἐν αὐτῇ τινὸς ὄντος ἀπ᾽ ἐκείνου; ἀλλ᾽ εἰ μὲν καὶ τὸ σωματικὸν αὐτόθεν τῆς πηγῆς ἀπέλαυε τῶν ψυχῶν καὶ μὴ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ψυχῆς, ἔδει κἀπὶ τῆς ὅλης ψυχῆς τὸ αὐτὸ ποιεῖν· εἰ δὲ ἔστι μὲν ἡ ἐν τῷ δημιουργῷ πηγὴ τῶν ψυχῶν, ἔστι δὲ καὶ ἡ τοῦ παντός, καὶ μετέχει τὸ πᾶν E *διὰ ταύτης καὶ ἐκείνης, δεῖ δήπου καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν διὰ τῶν μεθεκτῶν νῶν εἰς τὸν ἀμέθεκτον νοῦν ἀνηρτῆσθαι πάντως· ἀνάλογον γὰρ ὡς τὸ σῶμα τοῦ παντὸς πρὸς τὴν ψυχήν, οὕτως αὕτη πρὸς νοῦν· καὶ γὰρ εἰ μὲν καθὸ ψυχὴ νοερὰ γίνεται, ἔδει πᾶσαν ψυχὴν εἶναι τοιαύτην, εἰ δὲ κατὰ τὴν νοῦ μέθεξιν, ἀνάγκη νοῦ μετέχειν αὐτὴν τοῦ συμμέτρου πρὸς αὐτήν. τοιοῦτος δέ ἐστιν οὐχ ὁ αὐτὸ νοῦς, ἀλλ᾽ ὁ μέσος τοῦ αὐτὸ νοῦ καὶ ψυχῆς τῆς ἐπίκτητον τὸ νοεῖν ἐχούσης, τὶς ὢν νοῦς καὶ τῷ μὲν εἶναι νοῦς, ἀλλὰ μὴ γίνεσθαι καθάπερ ἡ ψυχή, κρείττων ψυχῆς, τῷ δὲ τὶς εἶναι σύστοιχος πρὸς αὐτήν· ὁ γὰρ αὐτὸ νοῦς καὶ τῷ εἶναι νοῦς ἀλλὰ μὴ γίνεσθαι καὶ τῷ ἁπλῶς εἶναι νοῦς κρείττων τῆς πρὸς ψυχὴν συντάξεως. εἰ δὲ κἀκεῖνο ἐνθυμηθείης, ὅτι πᾶσα μονὰς ὅμοιον ἑαυτῇ ὑφίστησι πλῆθος, ἡ μὲν θεία θεῖον,*

MNP

7 *καὶ ὅτι μὲν* **N** 9 *ὑπεναντίον* **M** 11 *προούσης* **MP**: *προιούσης* **N** 15 *ἀπέλαβε* **P** 16 *ψυχῆς* om **N** 17 *ἡ* om **N** 20 *νῶν* **NP**: $\overset{\text{ου}}{\text{νῶν}}$ **M** *νοῦν* om **N** 22 *τὸν νοῦν* **N** *γὰρ* om **N** 24 *οὐκ ἀνάγκη* **P** 26 *ἄμεσος* **P** 28 *ἡ* om **P**

ἡ δὲ ψυχικὴ ψυχικόν, ὥστε καὶ ἡ νοερὰ νοερόν, καὶ ὡς αἱ δεύτεραι τάξεις ἀεὶ μετέχουσι τῶν πρὸ αὐτῶν, ἀνάγκη τούτων κειμένων εἶναί τινα τοῦ παντὸς κόσμου νοῦν· δεῖ γὰρ
F *τὴν νοερὰν ψυχὴν νοῦ μετέχειν. εἰ μὲν δὴ τοῦ ὅλου μετέχει, φησί τις, ἄτοπον· οὐκ ἔσται γὰρ ἐκεῖνος πάντων δημιουργός· εἰ δὲ ἄλλου τινός, οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ παντὸς νοῦς καὶ ὁ κυρίως μεθεκτός, ὡς μετὰ τῆς ψυχῆς τὸ πᾶν συμπληρῶν, ὁ δὲ ὅλος οὕτω μετεχόμενός ἐστιν, ὡς ἐλλάμπων εἰς αὐτήν. εἴτε ἄρα νοῦς ἐφέστηκε τοῖς ὅλοις, ἔμψυχον τὸ πᾶν, εἴτε ἔμψυχον, καὶ ἔννουν ἐστί.*

Διὰ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι συνιστὰς τὸ πᾶν συνετεκταίνετο [30B].

124 *Δεῖ πρῶτον ἰδεῖν, τίς οὗτος ὁ νοῦς, καὶ πότερον οὐσιώδης ἐστίν, ὑπερκαθήμενος τῆς ψυχῆς, ἢ ἕξις νοερά τις αὐτῆς, καὶ συλλογίσασθαι, ὅτι οὐσιώδης ἔκ τε τῆς ἀναλογίας — ὡς γὰρ νοῦς πρὸς ψυχήν, οὕτως ψυχὴ πρὸς σῶμα· ψυχὴ δὲ οὐκ ἔστι σώματος οὕτως ὡς ἕξις, οὐδὲ νοῦς ψυχῆς — καὶ ἐκ τῆς τελικῆς αἰτίας· διὰ γὰρ νοῦν ὑποστῆναί φησι τὴν ψυχήν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν· εἰ δὲ νοῦ ἕνεκα ψυχή, νοῦς δὲ τὸ οὗ ἕνεκα, οὐκ ἔστιν ἕξις ὁ νοῦς· οὐδαμοῦ γὰρ ἡ οὐσία διὰ τὴν ἕξιν ὑφίσταται. καὶ τρίτον, ὅτι τοῦτον μὲν τὸν νοῦν ὁ δημιουργὸς ὑφίστησι, τὸν δὲ καθ' ἕξιν ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν ταὐτοῦ κύκλου περὶ τὸ νοητὸν κίνησιν, ὡς αὐτὸς ἐρεῖ* [37C]· *κατὰ γὰρ ἐκείνην νοῦν ἐπιστήμην τε ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖσθαι. πῶς οὖν ὃν αὐτὴ ὑφίστησιν, ὁ δημιουργὸς ἔμελλεν ὑφιστάνειν πρὸ αὐτῆς; ἐπὶ δὲ τούτοις ὀρθῶς ἔχουσι λαβεῖν, ὅτι περ ἐν τῷ δημιουργῷ καὶ ψυχὴ βασιλικὴ καὶ νοῦς ἦν βασιλικός, ὥς φησιν ὁ ἐν Φιλήβῳ* [30D] *Σωκράτης, κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον, καὶ*
B *κατὰ ταύτας τὰς πηγὰς τῶν διττῶν τούτων γενῶν καὶ νῦν νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι τίθησιν, οὐ διότι τὰ βελτίονα ἐν τοῖς χείροσίν ἐστιν, οὐδ' ὅτι δεῖταί τινος*

MNP

4 s *μετέχειν* ci Raderm. 17 s *ψυχῆς δὲ οὐκ* **M** 18 *νοῦ* **M** 24 s *ὡς αὐτὸς ἐρεῖ* **N**: *ὡς τοσερει* **M** sic: in spatio om **P** 28 *λαβεῖν* scil. *δεῖ* (14) 29 s *φιλήμω* **M** 31 *πηγὰς* **MP**: *ψυχὰς* **N**

ἕδρας ὁ νοῦς, ἢ ὅτι ἔν τινί ἐστιν ἡ ψυχὴ τοῦ παντός — ἀνάξια γὰρ ταῦτα τῶν ὅλων ἐστὶ καὶ θείων οὐσιῶν, δι' ἃς εὐδαίμων θεὸς ὁ κόσμος ἀποκαλεῖται — ἀλλ' ὅτι διχῶς τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ἐπινοοῦμεν, ἢ κατὰ τὴν πρόοδον αὐτῶν, ἢ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν· καὶ τὴν μὲν πρόοδον θεωροῦντες ἀπό τε τῶν πρώτων ἀρχόμεθα καὶ τὰ αἴτια ἐν τοῖς ἀπ' αὐτῶν εἶναι λέγομεν, τὴν δὲ ἐπιστροφὴν ἀνάπαλιν· ἐν γὰρ τοῖς αἰτίοις τὰ αἰτιατά φαμεν ὑπάρχειν. καὶ οὖν καὶ ὁ Πλάτων τὸν μὲν δεύτερον τρόπον παραδώσει μικρὸν ὕστερον [36 D], *ἐν τῇ ψυχῇ τὸ σῶμα τιθεὶς καὶ ταύτην ἐν τῷ νῷ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τὸν δὲ τῆς προόδου νῦν μεταχειριζόμενος νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ τίθησιν, ὅτι πᾶσα νοοειδής ἐστι καὶ οὐδὲν ἔστι λαβεῖν αὐτῆς, ὃ μὴ κεκράτηται τῇ νοερᾷ φύσει, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι, διότι καὶ τοῦτο καθ' ὅλον ἑαυτὸ μετέχει ψυχῆς καὶ οὐδὲν ἔστιν αὐτοῦ μόριον λαβεῖν ἄψυχον, ἀλλὰ καὶ* C *τὸ τῆς οἰκείας παρῃρημένον ζωῆς ὡς τοῦ παντὸς μέρος ἐψύχωται· καθάπερ γὰρ τὴν πρόνοιαν πανταχοῦ προϊέναι λέγομεν καὶ εἶναι πανταχοῦ, διότι πᾶσι πάρεστι καὶ οὐδὲν ἔρημον ἀφίησιν ἑαυτῆς, κατὰ ταῦτα δὴ καὶ τὸν νοῦν ἐν ψυχῇ φαμεν ὡς ὅλην αὐτὴν περιλάμποντα, κἂν τῷ σώματι τὴν ψυχὴν ὡς ὅλῳ παροῦσαν αὐτῷ. καὶ οὐχ ὁ μὲν Πλάτων οὕτως, ὁ δὲ Ὀρφεὺς* [frg. 207] *τρόπον ἕτερον· ἀλλ' εἴ με δεῖ τοὐμὸν εἰπεῖν, διὰ τούτων καὶ ἡ τοῦ θεολόγου διάνοια γίγνεται καταφανής. ἡ μὲν γὰρ Ἵππα τοῦ παντὸς οὖσα ψυχὴ καὶ οὕτω κεκλημένη παρὰ τῷ θεολόγῳ τάχα μὲν ὅτι καὶ ἐν ἀκμαιοτάταις κινήσεσιν αἱ νοήσεις αὐτῆς οὐσίωνται, τάχα δὲ καὶ διὰ τὴν ὀξυτάτην τοῦ παντὸς φοράν, ἧς ἐστιν αἰτία, λίκνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς θεμένη καὶ δράκοντι αὐτὸ περιστέψασα τὸν κραδιαῖον ὑποδέχεται Διόνυσον· τῷ γὰρ ἑαυ-*

MNP

3 ἢ *θεὸς* **MP** ς, sed cf. Tim. 34 B *ἀποτελεῖται* **N** 12 *νοειδὴς* **M**: *νοοδὴς* **N** 12 s. 15 *οὐδέν ἐστι (-ιν)* ll. 14 *διὸ* **N** *ἑαυτὸν* **M** 19 *ταὐτὰ* ci Raderm. 20 *κἂν* ego: *καὶ* **MP**: *καὶ ἐν* **N** 22 ss cf. Lobeck Aglaoph. 581 ss 23 *τοὐμὸν* om **N** *τοῦτο* **P** 24 *ἵπτα* **MP** 25 *μὲν καὶ ὅτι ἐν* **N** 28 *λίκιον* **M**: *λύκιον* **N**; cf. Mommsen Heortol. 315 28 s *περιστρέψασα* **MP** 29 *τὸ ποδιαῖον* **N**: *τὸ κραδιαῖον* ς, quod uertit Gesner 'e ficulneis foliis plexum': *τὸ κράδιον* ci Lobeck 'craticulam' siue 'uannum' interpretatus. contulit s Procl. hymn. in Sol. 6 *κόσμον κραδιαῖον ... κύκλον* (cf. *κραδαίνω*)

τῆς θειοτάτῳ γίγνεται τῆς νοερᾶς οὐσίας ὑποδοχὴ καὶ δέχεται τὸν ἐγκόσμιον νοῦν. ὃ δὲ ἀπὸ τοῦ μηροῦ τοῦ Διὸς πρό-
D *εισιν εἰς αὐτήν (ἦν γὰρ ἐκεῖ συνηνωμένος) καὶ προελθὼν καὶ μεθεκτὸς αὐτῆς γεγονὼς ἐπὶ τὸ νοητὸν αὐτὴν ἀνάγει καὶ τὴν ἑαυτοῦ πηγήν· ἐπείγεται γὰρ πρὸς τὴν μητέρα τῶν θεῶν καὶ τὴν Ἴδην, ἀφ' ἧς πᾶσα τῶν ψυχῶν ἡ σειρά. διὸ καὶ συλλαμβάνειν ἡ Ἵππα λέγεται τίκτοντι τῷ Διί· ὡς γὰρ εἴρηται πρότερον* [30B], *νοῦν ἄνευ ψυχῆς ἀδύνατον παραγενέσθαι τῳ, τοῦτο δὲ ὅμοιον τῷ παρ' Ὀρφεῖ*

γλυκερὸν δὲ τέκος Διὸς ἐξεκαλεῖτο,

τοῦτο δὲ ἦν ὁ κοσμικὸς νοῦς Δίιος ὤν, κατὰ τὸν ἐν τῷ Διὶ μείναντα προελθών. οὕτω δὴ καὶ ἡ θεοπαράδοτος θεολογία [Orph. frg. 294. 295] *φησὶ συμπεπληρῶσθαι τὸν κόσμον ἐκ τῶνδε τῶν τριῶν· λέγει γοῦν ἡ Ψυχὴ περὶ τοῦ Διὶς ἐπέκεινα τοῦ δημιουργήσαντος τὸ πᾶν·*

μετὰ δὴ πατρικὰς διανοίας
Ψυχὴ ἐγὼ ναίω θέρμη ψυχοῦσα τὰ πάντα·

κατέθετο γὰρ

νοῦν μὲν ψυχῇ, ἐνὶ σώματι ⟨*δ'*⟩ *ἀργῷ*
ἡμέας ἐγκατέθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

μονονουχὶ βοῶσα διαρρήδην, ὅτι καὶ ὁ κατὰ ταύτην δημιουργός ἐστι Ζεύς· περὶ τίνος γὰρ ἄλλου τοῦτο τεθρυλημένον ἔχομεν ἢ περὶ τοῦ μεγίστου Διὸς τὸ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε; καὶ τοῦ Πλάτωνος τοῖς λόγοις μαρτυροῦντος [41], *ὅταν θεῶν τε αὐτὸν πατέρα καλῇ καὶ τὰς ψυχὰς παραδιδῷ γεννῶντα*
E *καὶ εἰς ἀνδρῶν πέμποντα γένεσιν κατὰ τὸν πρώτιστον βίον. ταῦτα μὲν οὖν περὶ τούτων. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ εἴπομεν, εἰς ἑνὸς ζῴου τελεῖ συμπλήρωσιν καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς, οἰκείως ὁ Πλάτων τῷ τε συνιστὰς καὶ τῷ συνετεκταίνετο δοκεῖ μοι χρήσασθαι, διὰ τῆς ἐν ἀμφοῖν κοινῆς*

MNP inde a u. 9 |*τοῦτο* **CMP**
4 *αὐτῆς* **MNP**: *αὐτῇ* ς 5 *ἑαυτῆς* ll : em Lobeck 6 *πᾶσα* ς: *παρὰ* **MNP** 7 *ἵπτα* **M** 9 *δὲ* om **C** 14 *οὖν* **C** 14ss cf. orac. chald. 16. 22. 27. 28. 47. 28² supra p. 318, 16ss infra 158A 17 *ἐγων ἔω* **P** *νεωθεμη* **C** 19 *ψυχὴ ἐνὶ* **CMP** an *κάτθετο γὰρ νοῦν μὲν ψυχῇ ἔνι,?* 21 ad *μονονουχὶ βοᾶν* cf. Diels Archiv 3,453 22 *τεθρυλλημένον* **MP** 24 *τε* om **C** 27 *ἐπεὶ δὲ* **MP** | cf. p. 405, 2s | *εἶπεν* **C** 28 *τελεῖ* om **C** 29 *τῷ τε* ς: *τῶ τε ὁ* **C**: *τό τε* **MP** *καὶ τὸ* **MP**

προθέσεως τὴν ἕνωσιν τοῦ παντὸς ἐνδεικνύμενος — ἀεὶ γὰρ τὰ θειότερα τῶν ἐλαττόνων περιληπτικώτερα ποιῶν ἕνα τὸν κόσμον ἀπειργάσατο — διὰ δὲ τῶν καθ' ἑκάτερον εἰδῶν τῷ μὲν τὴν σύνθεσιν, τῷ δὲ τὴν δημιουργικὴν τέχνην δηλῶν.

Ὅπως ὅτι κάλλιστον εἴη κατὰ φύσιν ἄριστόν τε ἔργον ἀπειργασμένος [30 B].

Ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀνέδραμεν ὁ λόγος, ἀφ' ἧς τὰ εἰρημένα πάντα συνέθεμεν· τέτακται γὰρ ὁ κόσμος διὰ ψυχήν, ψυχὴ δὲ ὑπέστη διὰ νοῦν, νοῦς δὲ προῆλθεν εἰς τὸ πᾶν διὰ τὸ νοητὸν κάλλος, τούτου δὲ μετέσχεν ὁ κόσμος, ἵνα μετάσχῃ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑνός, καὶ τοῦτο αὐτῷ τέλος ἐστὶ τῆς συστάσεως, κάλλιστον αὐτὸν ἀποτελεσθῆναι καὶ ἄριστον. γίνεται δὲ κάλλιστον μὲν διὰ τὴν ἐν τῷ νοητῷ καλλοποιὸν αἰτίαν, ἄριστον δὲ διὰ τὴν τῶν ἀγαθῶν πηγήν — τὸ ἀγαθὸν γὰρ F *τὸ πάντων ἄριστον — καὶ διὰ τούτων ἁπάντων ὁμοιότατος τῷ δημιουργῷ· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἄριστος ἀπεκαλεῖτο. ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν τῶν δημιουργικῶν αἰτίων ἄριστος, ὡς τἀγαθὸν ἁπλῶς ἄριστον, ἐπέκεινα ὂν πάντων τῶν θείων αἰτίων, ὁ δὲ κόσμος ἔργον ἄριστον· δημιούργημα γάρ ἐστιν. ἐνταῦθα δὴ καὶ ὁ κόσμος μετέχει θεότητος· ἡ γὰρ ὑπὲρ νοῦν ἀγαθότης θεότης ἐστί, καὶ διὰ τοῦτο ἄριστος ὀνομάζεται. καὶ θαυμαστῶς ὁ Πλάτων οὐχ ὡς περὶ νοῦ καὶ ψυχῆς, οὕτως καὶ περὶ τῆς θεότητος εἶπεν ὡς ἐπὶ τῷ νῷ καὶ αὐτῆς παραγενομένης·* 125 *ἄρρητός τε γάρ ἐστιν ἡ τοῦ νοῦ πρὸς τὴν θεότητα τὴν οἰκείαν ἕνωσις, καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς θεῖος ὢν πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πατρός, ὃ καὶ ἴδιόν ἐστι τῆς ὁλικῆς ποιήσεως· ὡς μὲν γὰρ νοῦς ὑφίσταται καὶ ἀπὸ τῆς μερικῆς δημιουργίας, ὡς δὲ θεῖος νοῦς ἀπὸ τῆς ὅλης. οὐ διεῖλεν οὖν ὁ Πλάτων αὐτὸν εἰς θεὸν καὶ νοῦν, ἅτε ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτὸν ὑφιστάς. ἀλλὰ τί τὸ κατὰ φύσιν; ἢ τάχα μὲν τοῦτο τῆς τάξεώς ἐστι σημαντικόν, καθ' ἣν καὶ τοῦ θείου κάλλους τὸ πᾶν δεδύνηται μετασχεῖν, καὶ ταὐτὸν ἂν εἴη τῷ κατὰ*

CMP

1 *θέσεως* **C** 6 *ἀπεργασάμενος* **MP** 9 *διὰ νοῦ* **MP** 10 *μετασχῇ* **C** 19 *ἔργον* **C**: *μέτρον* sscr. *ἔργον* **M**: *μέτρον* **P** 21 *ἐστί* om **C** 27 *ὑπὸ* **P** *μερικῆς* **CM**: *ὁλικῆς* **P** 28s *ὁ πλάτων εἰς θεὸν αὐτὸν* **M**: *αὐτὸν ὁ πλάτων εἰς θεὸν* **P** 29 *ἀπὸ* **MP**: *ὑπὸ* **C** 30 *ἢ* ll. 32 *καὶ τοιοῦτον ἂν εἴη τὸ* **C**

τάξιν· τάχα δὲ κἀκεῖνο δηλοῖ, τὸ τὸν δημιουργὸν αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖν καὶ ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἑαυτοῦ καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν παράγειν· ἴσως δὲ καὶ ὅτι συμπέπλεκται τῇ φύσει τοῦτο τὸ δημιούργημα, καὶ οὐ τοιοῦτόν ἐστι τὸ κάλλιστον, οἷον τὸ ὑπερφυές, οὐδὲ τὸ ἄριστον, οἷον τὸ κρεῖττον τῆς φύσεως, ἀλλ' οἷον ⟦*τὸ*⟧ *ἀναμίγνυται τῇ φύσει τὸ ὑπὲρ φύσιν καὶ τοῖς φυσικοῖς τὰ νοερά.*

B *Οὕτως οὖν δὴ κατὰ λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν τόνδε τὸν κόσμον ζῷον ἔμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ γενέσθαι πρόνοιαν* [30BC].

Ὥσπερ αὐτὸς ὁ κόσμος σύμμικτός ἐστιν ἔκ τε εἰκόνων συγκείμενος καὶ θείων οὐσιῶν φυσικῶν τε πραγμάτων καὶ ὑπερφυῶν, οὕτω δὴ καὶ τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον εἰκότα τε προσεῖπεν ὁ Πλάτων καὶ ἀλήθειαν αὖθις ἀπεκάλεσεν· ἔστι γὰρ κατὰ μὲν τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον εἰκοτολογίας δεόμενος, κατὰ δὲ τὴν ἐν αὐτῷ νοερὰν οὐσίαν ἀληθείας καὶ κατὰ τὴν θείαν αἰτίαν, ἀφ' ἧς πρόεισι, διὸ καὶ αὐτὸς περὶ μὲν τοῦ κόσμου μέλλων λέγειν τὸ⟦*ν*⟧ *εἰκότα προσέθηκε, περὶ δὲ τῆς τοῦ θείου προνοίας τὴν ἀλήθειαν. ἔτι δὲ καὶ κατ' αὐτὸν τὸν λόγον ⟨αὐτὸν⟩ θεωρήσειας ἂν ἀμφότερα, τό τε εἰκὸς καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐ μόνον κατὰ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν ταῦτα διαιρούμενον· ἐπειδὴ γὰρ πολλαχοῦ ⟨μὲν⟩ μεριστῶς ἀντελαμβάνετο τῆς δημιουργίας, λογισμοὺς καὶ διαιρέσεις καὶ συνθέσεις παραλαμβάνων, ὁμοῦ πάντων ὄντων ἐν τῇ ποιήσει τῇ θείᾳ, πολλαχοῦ δὲ ἐπὶ τὴν ὅλην νόησιν ἀνέτρεχε τοῦ πατρός, ὥσπερ ἐν τοῖς ἀξιώμασιν ἀγα-*
C *θὸς ἦν* [29E] *καὶ θέμις δὲ οὔτ' ἦν οὔτ' ἔσται τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο τι πλὴν τὸ κάλλιστον* [30A], *τὸ μὲν εἰκοτολογίαν ἐκάλεσε, τὸ δὲ ἀλήθειαν· τὴν μὲν ἁπλῆν ἐπιβολὴν ἀλήθειαν προσαγορεύων, τὴν δὲ διῃρημένην εἰκοτο-*

CMP

4s *κάλλιον* **C** 6 *τὸ ἀναμίγνυσθαι* ll.: em Kroll 8 *οὕτω δὴ οὖν* **P** 8ss *εἰκότα ἕως τοῦ· διὰ* **C** 9 in contextu passim *ζῷον ἔμψυχον ἔννουν*; cf. Rawack 12ss 14 *ἐπεκάλεσεν* **P** 15 *πλημμελὲς* **P** 18 *τὸν* ll.: em Kroll 20 *κατὰ ταὐτὸν* **MP** *τὸν λέγοντα* **MP** probauit Kroll, *καθ' αὐτὸν* coniciens; sed cf. Tim. 29BC 21 *κατὰ τὴν* **CP**: *κατ' αὐτὴν* **M** 22 *τῶν* om **C** *διαιρούμενος* **M** *ἐπεὶ* **MP** 23 *μεριστῶν* **MP** 26 *ἀνέτρεχε νόησιν* **MP**

λογίαν· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐν ἡμῖν γνώσεων τῶν πολυειδῶν περὶ τῆς θείας ἐνεδείκνυτο καὶ δημιουργικῆς νοήσεως. ἀλλὰ πῶς, φασί, ζῷον ἔμψυχον ἔννουν ἀφορίζεται τὸ πᾶν; δοκεῖ μὲν γὰρ αὖ τὸ μὲν ζῷον μέρος εἶναί τι, τὸ δ' ἔμψυχον γένος. ἢ μεμνῆσθαι δεῖ τῶν Πλατωνικῶν ὑποθέσεων, αἳ τὸ ζῷον ἄνωθεν ἀπὸ τῶν νοητῶν καθήκειν φασὶ μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν φυτῶν, καὶ ὁρᾶς, ὅπως κατὰ τοῦτον τὸν λόγον πᾶν μὲν τὸ ἔμψυχον ζῷόν ἐστιν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ζῷον ἔμψυχον· τὸ γὰρ νοητὸν ζῷον ἐπέκεινα καὶ τῶν αἰτίων ἐστὶ τῆς ψυχῆς· καὶ γὰρ ψυχὴν τὴν λογικὴν ⟨ζῷον⟩ ἀποκαλῶν, τὴν δὲ ζωὴν καὶ μετὰ τὴν λογικὴν ψυχὴν τάττων εἰκότως πᾶν μὲν τὸ ἔμψυχον ὀνομάζει ζῷον, οὐκ ἀνάπαλιν δέ. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ παράδειγμα τῶν ὁπωσοῦν ζώντων οὐχὶ ἔμψυχον εἶπεν, ἀλλὰ ζῷον, ἵνα μὴ ἔμψυχον εἰπὼν τινῶν αὐτὸ ποιήσῃ παράδειγμα καὶ μὴ πάντων. εἰ δὲ ταῦτα τοῦτον ἔχοι τὸν τρόπον, εἰκότως ὁ Πλάτων τὸν κόσμον ζῷον εἰπών, ἐπειδὴ καὶ νοητόν ἐστι ζῷον καὶ αἰσθητὸν μὴ μετέχον ψυχῆς λογικῆς, προσέθηκε τὸ ἔμψυχον. καὶ ἐπειδὴ τῶν ψυχῶν τὸ μὲν ἔννουν ἐστί, τὸ δὲ ἄνουν, πρὸς τῷ ἐμψύχῳ καὶ D *ἔννουν ἀφωρίσατο τὸ πᾶν· ἥκειν γὰρ ἔοικε τὸ μὲν ζῷον ὡς ἀπὸ τοῦ νοητοῦ τοῦ πρώτου, οὕτω καὶ τοῦ τῶν νοερῶν θεῶν νοητοῦ πατρός, τὸ δὲ ἔμψυχον ἀπὸ τῆς μέσης αἰτίας τῆς τε τριαδικῆς καὶ τῆς ἑβδομαδικῆς, τὸ δὲ ἔννουν ἀπὸ τοῦ νοεροῦ πατρός· ἐπεὶ καὶ εἰ τὸν δημιουργὸν μόνον θεωροίης, κατὰ μὲν τὸ ἐν αὐτῷ παράδειγμα ζῷον ἀποτελεῖται τὸ πᾶν, κατὰ δὲ τὴν βασιλικὴν ψυχὴν ἔμψυχον, ἔννουν δὲ κατὰ τὸν βασιλικὸν νοῦν. πάντα δὲ ταῦτα ἡνωμένως ὁ Πλάτων περιέλαβε διὰ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας· ἐκεῖθεν γάρ ἐστι τὸ πᾶν καὶ ζῷον καὶ θεὸς εὐδαίμων τῇ τοῦ θεοῦ*

CMP

2 *νοήσεως* **CM**: *κινήσεως* **P** 3 *φησὶ* **C** 5 *ἢ* ll. 5ss cf. Tim. 41D 42E 77AB 7 *καὶ ὁρᾶς* ego: *ὁρᾶς* **C**: *καὶ ὁρᾶν* **MP** 7ss cf. p. 417, 4ss 8 alterum *τὸ* om **C** 10 *ζῷον* ins t *τὴν δὲ* — 11 *ψυχὴν* **MP**: *καὶ τὴν ψυχὴν μετὰ τῆς λογικῆς ψυχῆς* **C** 13s cf. Tim. 30C 16 *ζῷον* om **MP** 17 *καὶ τὸ* bis **C** 19 *τῷ* **MP**: *τὸ* **C** 21 *νοητοῦ πρώτου καὶ τοῦ τῶν* (om cett.) **C** 23 *ἑβδομικῆς* **C** 25 *ἑαυτῷ* **C** 26s cf. Phil. 30D 28s *γὰρ τὸ πᾶν ἐστι* **MP** 29 cf. Tim. 34B

προνοίᾳ τελεσθέν. καὶ ὁρᾷς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἀγαθότητος διὰ τῆς βουλήσεως ἐπὶ τὴν πρόνοιαν κατέληξεν ὁ λόγος· ἤρτηται γὰρ ἡ μὲν βούλησις τῆς ἀγαθότητος, ἡ δὲ πρόνοια τῆς βουλήσεως, καὶ γίνεται τὸ πᾶν διά τε τὴν πρόνοιαν καὶ διὰ τὴν βούλησιν καὶ διὰ τὴν ἀγαθότητα τοῦ πατρός, τῆς μὲν οὐσίας πρὸ οὐσιῶν οὔσης, τῆς δὲ οἷον δυνάμεως πρὸ δυνάμεων, τῆς δὲ ἐνεργείας πρὸ ἐνεργειῶν· θεοῖς γὰρ ὡς θεοῖς προσήκει ταῦτα· ἣ μὲν γὰρ ἑνοποιός ἐστι τῆς οὐσίας καὶ E *ἄνθος αὐτῆς, ἣ δὲ μέτρον τῆς δυνάμεως, ἣ δὲ ἐνέργεια πρὸ τοῦ νοῦ· τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα δηλοῦν. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ζῷον καὶ τὸ ἔμψυχον οὕτω διείλομεν. Ἰάμβλιχος δὲ τὸ μὲν ζῷον ἐπὶ παντὸς τάττει τοῦ ζωὴν ἔχοντος, τὸ δὲ ἔμψυχον ἐπὶ τῆς ἰδίας τῶν ψυχῶν μετουσίας. ἴσως δὲ καὶ οὗτος διὰ μὲν τοῦ ζωὴν ἔχοντος καὶ τὰ νοητὰ ζῷα περιείληφε, διὰ δὲ τοῦ ἐμψύχου μόνα τὰ αἰσθητά. κατασκευασθείη δ' ἄν, ὅτι μὲν ζῷόν ἐστιν ὁ κόσμος, ἐκ τῆς συμπαθείας, ὅτι δὲ ἔμψυχον, ἐκ τῆς ἀεικινησίας, ὅτι δὲ ἔννουν, ἐκ τῆς εὐταξίας· εἰ γὰρ καὶ τὰ τῇδε συμπάσχει τοῖς οὐρανίοις καὶ συντρέπεται παντοίως καὶ τὰ οὐράνια δίδωσιν ἀπορροίας τοῖς θνητοῖς, ἕν ἐστι ζῷον τὸ πᾶν, ὑπὸ μιᾶς ζωῆς συνεχόμενον· μὴ γὰρ οὔσης ταύτης κοινῆς οὐκ ἂν ἦν συμπάθεια τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν· ἡ γὰρ συμπάθεια κατὰ μετοχὴν γίνεται φύσεως τῆς αὐτῆς. καὶ εἰ ἀεικίνητός ἐστιν ὁ κόσμος, ὑπὸ ψυχῆς κυβερνᾶται· πᾶν γὰρ σῶμα, ᾧ μὲν ἔνδοθεν τὸ κινεῖσθαι αὐτῷ ἐξ αὐτοῦ, ἔμψυχον, ᾧ δὲ ἔξωθεν, ἄψυχον. εἰ τοίνυν ἀεικίνητός ἐστι, τί τὸ κινοῦν αὐτόν; ἤτοι γὰρ ἀκίνητον τοῦτό ἐστιν, ἢ αὐτοκίνητον.* F *ἀλλὰ τὸ ἀκίνητον τοῖς ὑπ' ἄλλων κινουμένοις ἀμέσως πελάζειν οὐ θέμις· λείπεται ἄρα αὐτοκίνητον εἶναι τὸ ἀεὶ κινοῦν τὸν κόσμον. τοῦτο δέ ἐστι ψυχή. ὁ ἄρα κόσμος ἔμψυχός ἐστι. καὶ μὴν καὶ τὸ τρίτον, εἰ ἀεὶ τέτακται τὸ*

CMP

1ss cf. p. 371, 9ss 10 scil. *πρόνοια* 18ss cf. in remp. II 258, 10ss 20 *ὑπὸ* **MP**: *ἀπὸ* **C** 22 *συμπαθεία* **C** 24 *τὸ σῶμα* **M** 24ss cf. Phaedr. 245E 25 *αὐτῶ* **CM**: *αὐτὸ* **P** *ᾧ* — 26 *ἄψυχον* om **C** 27 *ἢ τί τὸ ἀεικίνητον τοῦτο* **C** 28s *πλεονάζει νοῦ* **P** 30 *ψυχή* ς: *ψυχῆς* **CMP** *ἄρα ὁ κόσμος* **MP**

πᾶν, καὶ εἰ πάντα συντέτακται πρὸς τὸ εὖ, καὶ μηδέν ἐστιν ἐπεισόδιον εἰς τὴν τοῦ κόσμου πολιτείαν, νοῦς κυβερνᾷ τὸν κόσμον· ἡ γὰρ συνέχεια τῶν ἐν αὐτῷ καὶ ἡ τάξις καὶ οἱ θεσμοὶ σύμβολα φέρουσιν ἐναργῆ τῆς νοερᾶς ἐπιστασίας. ὁ δέ γε Ἀριστοτέλης καὶ ἄλλως ὑπέμνησεν εἰπών, ὅτι τῶν ἐμψύχων τὰ μὲν ζῷα τὸ ἀριστερὸν ἔχει καὶ δεξιόν, 126 *τὰ δὲ φυτὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω, μόνος δὲ ὁ κόσμος ἔμψυχος ὢν ἔχει τὸ ἄνω καὶ κάτω καὶ δεξιὸν καὶ ἀριστερόν· ὥστε καὶ ὁ κόσμος ἔμψυχος καὶ ζῷόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἔννους· τὸ γὰρ κινητικὸν αὐτοῦ νοῦς ἐστι. κατ' ἀμφοτέρους ἄρα τοὺς φιλοσόφους ζῷον ἔμψυχον ἔννουν ὁ κόσμος, πλὴν ὅτι ἔμψυχος κατὰ τὸν ἕτερον ὡς ἔχων ζωὴν ἀχώριστον — οὐ γὰρ τίθησι ψυχὴν νοερὰν ἄλλο τι καὶ νοῦν ὑπὲρ ψυχήν — καὶ δὴ καὶ ἄλλου νοητοῦ ζῴου κατ' οὐσίαν ἐξηρτημένος· ὃ γὰρ ὁ Πλάτων κέκληκε ζῷον, ἐκεῖνος ζῷον ἀίδιον, ὡς ἐν τῇ Μετὰ Τὰ Φυσικά φησιν ὁ αὐτός* [λ 7. 1072^b 28s]*· φαμὲν δὲ εἶναι τὸν θεὸν ζῷον ἀίδιον. καὶ ὅλως ὄντων ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῶν κινουμένων καὶ τῶν ἀκινήτων καὶ τῶν ἀεὶ ἑκατέρων καὶ τῶν ποτὲ δεῖ δήπου τὰς ἀμφοῖν αἰτίας ἐφιστάναι τῷ κόσμῳ· ψυχὴ μὲν οὖν κινήσεως αἰτία· διὸ καὶ ἀκίνητον ὑποθέμενος τὸ πᾶν ἐν Νόμοις* [X 895 A ss] *ἐκίνησε ψυχὴν εἰσαγαγών, καὶ ἐν Φαίδρῳ* [245 DE] *ψυχὴν ἀφελὼν ἔστησε πάντα· δηλονότι δὲ νοῦς τῶν ἀκινήτων,* B *ἢ ὅτι τούτου τῶν αἰτίων ὄντων ἀντιρρόπων ἢ καὶ κρειττόνων τῶν κινουμένων· τὰ γὰρ ἀεικίνητα περὶ τὰ ἀκίνητα κινεῖται καὶ διὰ τὸ ἐκεῖνα μένειν ἀεὶ κινεῖται· πάντως ἄρα καὶ νοῦς ἐστι κοσμικὸς ὑπὲρ ψυχήν. πολλοῦ ἄρα δεῖ*

CMP

1 cf. p. 404,17   5ss cf. Arist. de cael. β 2. 284^b. 285   6 *καὶ τὸν δεξιὸν* **C**   7s *φυτὰ καὶ ἄνω καὶ τὸ κάτω καὶ τὸ δεξιὸν* omissis cett. **M** | cf. Arist. l. c. 285^a 29 ss   8 *τὸ δεξιὸν* **MP**   9 *ἔμψυχον* **MP**   11 *ἄρα* **P**: *ἅμα* **CM**   12 *τὸ ἕτερον* **C**   13 *νοεράν, ἀλλ' ὅ,τι καὶ ⟨ἔν⟩νουν* ci Kroll   14s *ἐξηρτημένοις* **C**   16 *φησιν* om **C**   *φυσικὰ φησὶ ζῷον* **M**   *ὁ* om **P**   17 *τὸν θεὸν εἶναι* Arist.   20 *ἀφιστάναι* **C**   *ψυχῇ* **P**   *οὖν* **C**: *νοῦν* **MP**   23 *ἀφελὼν* om **P**: in lit **C**[1]   *πάντα δὲ νοῦς δηλονότι* **MP**   24 *ἢ ὅτι* ll.: *ἤτοι* ci Raderm. ad p. 390, 12   *ἀντιρρόπων ὄντων* **MP**   25s cf. Arist. metaph. γ 8. 1012^b 31 phys. ϑ 6. 260^a 3ss al.   26s *πάντως καὶ νοῦς ἄρα* **C**

παραβάλλεσθαι τῷ κόσμῳ τούτῳ ὁ ὑπὸ Χρυσίππου [frg. 1042 v. Arn.] *κατασκευαζόμενος· ἐκεῖνος μὲν γὰρ εἰς ταὐτὸ συγχεῖ τάς τε ἀμεθέκτους αἰτίας καὶ τὰς μεθεκτὰς τάς τε θείας καὶ τὰς νοερὰς τάς τε ἀύλους καὶ τὰς ἐνύλους· ὁ γὰρ αὐτὸς θεὸς παρ' αὐτῷ πρῶτος ὢν διήκει διὰ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ὕλης καὶ ψυχή ἐστι καὶ φύσις ἀχώριστος τῶν διοικουμένων. ὁ δέ γε Πλάτων πρὸ τοῦ κόσμου παντὸς ὑποθέμενος τὰς τριττὰς αἰτίας, τὴν ἀγαθότητα, τὸ νοητὸν ζῷον, τὸν δημιουργικὸν νοῦν, ἀπὸ τούτων δίδωσι τῷ κόσμῳ νοῦν μὲν τέλειον ἀεὶ κατ' ἐνέργειαν ἱδρυμένον, τῆς ὕλης ἐξῃρημένον, πλήρη νοήσεων ἀχράντων, ψυχὴν δὲ θείαν, νοεράν, ἀνελίττουσαν τὴν οὐσίαν τοῦ ἑνὸς νοῦ καὶ χορεύουσαν περὶ αὐτὸν καὶ ἀνακυκλοῦσαν τὸ πᾶν, ἕνωσιν δὲ τῶν ὅλων οὐσιῶν καὶ θεότητα μίαν καὶ ἀγαθότητα τὴν συνέχουσαν μὲν ἅπαν* C *τὸ ἐν τῷ κόσμῳ πλῆθος καὶ ἑνοποιοῦσαν, πρόνοιαν δὲ ἐπὶ πάντα διατείνουσαν, χωριστὴν τῶν προνοουμένων καὶ ἑαυτῆς οὖσαν καὶ ἑαυτὴν ἐξαιροῦσαν ἀφ' ὅλων τῶν διοικουμένων. ἐπειδὴ δέ, ὥσπερ καὶ πρότερον εἴπομεν* [p. 407, 3 ss], *δεῖ τάς τε προόδους τῶν ὅλων καὶ τὰς ἐπιστροφὰς θεωρεῖν, ἀμφότερα πεποίηκεν ὁ Πλάτων· τὰς μὲν γὰρ προόδους αὐτῶν παραδέδωκεν ἐν τῷ νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δὲ ἐν σώματι θείς, τὰς δὲ ἐπιστροφὰς ἀπὸ τοῦ κόσμου τε ἀρχόμενος, καλῶν αὐτὸν ζῷον ἔμψυχον ἔννουν, καὶ διὰ ψυχῆς τῷ νῷ συνάπτων αὐτόν, ὃ δὴ τῆς ἐπιστροφῆς ἔργον ἐστὶν ἐξαίρετον, καὶ τέλος ἐπὶ τὴν πρόνοιαν τὴν δημιουργικὴν ἀναπέμπων τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν, δι' ἧς ἡ ἐπιστροφὴ τοῖς πᾶσίν ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ ἀγαθότης ἑνοῖ τὸν δημιουργὸν πρὸς τὸ ἕν, ἡ δὲ βούλησις χορηγεῖ τὰ ἀγαθὰ τοῖς ὅλοις, ἡ δὲ πρόνοια πάντα ἐπιστρέφει καὶ πρὸς αὐτόν· καὶ γὰρ ἀνάλογόν ἐστιν, ὡς εἴπομεν, ἣ μὲν πρὸς τὴν οὐσίαν, ἣ δὲ*

C M P

1 s *χρυσίππου· κατασκευαζόμενος μὲν γὰρ* **MP** 2 *ταυτὸ* **C**: *αὐτὸ* **MP** 6 *καὶ τῆς* — 7 *κόσμου* om **C** 8 *τριτὰς* **P** 12 cf. p. 403, 4 15 *τῷ ἐν τῷ* **C**: **M** ante corr 17 *ἑαυτὴν* **MP**: *ἑαυτὸν* **C** *ἐξαίρουσαν* ll. *ἀφ'* om **P** 18 *ἐπεὶ* **M** *δέ* om **P** 19 *τε* om **C** 22 *τιθεὶς* **P** 23 *καὶ καλῶν* **MP** 25 *ἐπὶ* **MP**: *ἐστὶ* **C** 28 *ἡ δὲ* **MP**: *καὶ ἡ* **C** 29 an *καὶ* ⟨*συνδεῖ*⟩? Kroll: om ς 30 cf. p. 371, 20 ss. 412

πρὸς τὴν δύναμιν, ἡ δὲ πρὸς τὴν ἐνέργειαν, διόπερ ἡ μὲν ἑδράζει τὰ πάντα, ἡ δὲ κινεῖ πρὸς τὴν πρόοδον, ἡ δὲ ἀνακαλεῖται κατὰ τὴν ἐπὶ τὸ πρὸ νοῦ τῶν πάντων ἐπιστροφήν. D εἰ δὲ ὁ δημιουργὸς διὰ τὴν ἀγαθότητα κοσμεῖ τὸ πᾶν, διὰ δὲ τὸ κοσμεῖν ἔννουν ποιεῖ καὶ ἔμψυχον, ταῦτα δὲ ποιῶν διὰ τὴν πρόνοιαν ποιεῖ — διὰ γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ταῦτα γέγονεν — ἀνάγκη ταὐτὸν εἶναι τὸ διὰ τὴν ἀγαθότητα ποιεῖν καὶ διὰ τὴν πρόνοιαν, εἰκότως· ἐνέργεια γὰρ ἡ πρόνοια τῆς ἀγαθότητος· ὥστε κατὰ Πλάτωνα οὐδὲν ἄλλο ἐστὶ πρόνοια ἢ κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐνέργεια· καὶ γὰρ ἐνταῦθα λέγομεν τοῦτο προνοεῖν τινος τὸ ἀγαθοῦ τῷ προνοουμένῳ αἴτιόν τινος. οὐ μόνον ἄρα τὴν πρόνοιαν ὁριστέον τῷ πάντα ἐπεστράφθαι εἰς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκεῖνο εἰς πάντα ἐνεργεῖν πάντα κοσμοῦν κατὰ μίαν ἕνωσιν. καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ ὡς ἀληθῶς πρόνοια, τοῦ ἀγαθοῦ μετάδοσις εἰς πάντα καὶ πάντων ἐπιστροφὴ πρὸς τὸ μεταδιδὸν καὶ μετάληψις, ἐκείνου διδόντος πᾶσιν ὃ δίδωσι κατὰ δύναμιν ἑκάστου τῆς δόσεως. καὶ δεῖ μεμνῆσθαι καὶ ὧν ὁ Χαιρωνεὺς εἶπε περὶ τοῦ τῆς προνοίας ὀνόματος, ὡς Πλάτωνος οὕτως τὴν θείαν αἰτίαν καλέσαντος. εἰ δὲ καὶ νοῦς E ἐστιν ὁ δημιουργὸς καὶ πρόνοια, καθόσον ἔχει τι καὶ τοῦ νοῦ κρεῖττον, εἰκότως καὶ τοῦτο ἔσχε τὸ ὄνομα διὰ τὴν ὑπὲρ νοῦν ἐνέργειαν· καὶ γὰρ τοῦ μὲν ἀγαθοῦ πάντα ἐφίεται, νοῦ δὲ οὐ πάντα· οὐδὲ γὰρ καὶ ὅσα νοῦ παντελῶς ἐστιν ἄμοιρα, ἵνα μὴ ματαία τις ἡ ἔφεσις ᾖ τέλους ἄμοιρος οὖσα. καὶ διότι μὲν πρόνοια, εἰς αὐτὸ τἀγαθὸν ἀνήρτηται, διότι δὲ νοῦς, εἰς τὸν πρώτιστον νοῦν· νοῦς γὰρ πρώτιστος οὐχ ὁ νοῶν καὶ δημιουργῶν, ἀλλ' ὁ νοῶν μόνον καὶ διὰ τοῦτο καθαρὸς ὢν νοῦς, ὡς ἐν Κρατύλῳ [396 C] μεμαθήκαμεν. διὸ καὶ κατὰ Πλάτωνα ὃ μὲν ἅπαξ λέγοιτο ἄν,

CMP

1 δύναμιν ἡ δὲ πρὸς τὴν om **C** 3 ἐπὶ τὸ **CM**: ἐπὶ τῶ **P** ἀνατροφὴν **MP**: ἀναστροφὴν ς 4 δημιουργικὸς **CMP**: em ς 7 εἶναι διὰ τὸ **C** 8 διὰ om **P** 11 τοῦτο om **C** 12 s ὁριστέον τῶ **C** sic: ἄριστον τὸ **MP** 13 τῶ ἐκεῖνο **MP**: τὸ ἐκεῖνο **C** 16 μεταδιδόναι **C** 17 ὃ **C**: οὗ **MP** 18 alterum καὶ om **P** 18 s χερωνεὺς **P** sic: χερονεὺς **M** 20 οὕτω περὶ τὴν θείαν **MP** 22 κρείττων **C** 30 s cf. p. 408, 15 cum adn. et in Crat. 107, 99

μίαν ἔχων ἐνέργειαν τὴν πρὸς ἑαυτόν, ὁ δὲ δίς, μετὰ ταύτης προσλαβὼν καὶ τὴν δημιουργικὴν τοῦ παντός, καὶ οὐ μόνον διαθεσμοθετῶν τὰ μεθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ μένων ἐν τῷ ἑαυτοῦ κατὰ τρόπον ἤθει, καθάπερ ἐρεῖ μικρὸν ὕστερον [42 DE].

Τούτου δὲ ὑπάρχοντος αὖ τὰ τούτοις ἐφεξῆς ἡμῖν λεκτέον, τίνι τῶν ζῴων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα ὁ συνιστὰς συνέστησεν [30 C].

Τὴν συνέχειαν τῶν προβλημάτων καὶ τὴν συνάρτη-
F *σιν τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρότερα σαφῶς ὁ Πλάτων ἐνδείκνυται διὰ τούτων. τὸ γὰρ τούτου δὲ ὑπάρχοντος καὶ τὸ τὰ τούτοις ἐφεξῆς τὴν συνέχειαν ἐνδείκνυται πρὸς τὰ εἰρημένα τῶν ῥηθησομένων, καὶ ὅτι διὰ τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν καὶ τὰ μέλλοντα δέχεται τὴν ἀρχὴν τῆς ζητήσεως· ἐπεὶ γὰρ δέδεικται, ὅτι κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ἀπετελέσθη ζῷον τὸ πᾶν, ἀναγκαῖον αὐτὸ πρὸς νοητὸν ἀφωμοιῶσθαι ζῷον· ποῦ γὰρ βλέπων ὁ δημιουργὸς ἐποίησε ζῷον*
127 *τὸν κόσμον ἢ εἰς τὸ νοητόν; καὶ γὰρ ἓν ἦν τῶν προδεδειγμένων* [29 A], *ὅτι πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γέγονε κάλλιστος ὢν ὁ κόσμος. εἰ οὖν εἰκόνα ποιῶν ἐκείνου ζῷον ὑπέστησεν, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ τὸ παράδειγμα ζῷον νοητόν· εἰ γὰρ μὴ ἐκεῖνο ζῷον, πῶς τοῦτο ἐκείνου γεγονὸς εἰκὼν ζῷον ἀπετελέσθη; καθὸ γὰρ ὅμοιόν ἐστιν ἐκείνῳ, γέγονε ζῷον· αἰσθητὸν μὲν γὰρ οὐχ ὡς ὅμοιον καὶ μεριστόν, ἀλλὰ ταῦτα διὰ τὴν σωματικὴν συνεισῆλθε φύσιν, ζῷον δὲ ὡς ὅμοιον τῷ νοητῷ. εἰ δὲ ὅμοιον, ἐκεῖθεν ἔλαχε τὴν τοῦ ζῴου μορφήν· καὶ γὰρ αἱ εἰκόνες οὐ τὰς ἰδέας μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπωνυμίας καθόσον εἰδοπεποίηνται ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων ἔχουσιν· ὥστε εἰ τὸ ζῆν αὐτῷ διὰ τὸ παράδειγμα, καὶ ζῷον ἀπ' ἐκείνου καλεῖται καὶ ἔμψυχον ὁμοίως, διότι καὶ ἡ τῆς ὅλης ψυχώσεως αἰτία προϋφέστηκεν ἐν τοῖς νοητοῖς, καὶ*

C M P (N)

1 *τὴν* om **P** 3 *διὰ θεσμοθετῶν* **C M** 6 *αὖ τὰ* **C**: *αὐτὰ* **M P**; cf. u. 12 7 s *λεκτέον ἕως τοῦ· ὁ συνιστὰς* **C** 7 *αὐτὸν* **N** ς: *αὑτὸν* **P**: *αὐτῶν* **M** cum r Plat.; sed cf. p. 323, 28 s 9 *τὴν δὲ συνέχειαν* **C** 14 *ἀλήθειαν* om **C** 22 *γεγονὼς* **M** 25 *συνῆλθε* **C** 29 *αὑτὸ* **P**

ἔννουν διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἀλλὰ ζῷον μᾶλλον προσεῖπε τὴν κυριωτάτην αἰτίαν, διότι καὶ τῆς ψυχώσεώς ἐστιν αἰτία καὶ τῆς τοῦ νοῦ χορηγίας καὶ πάσης ὡς εἰπεῖν ζωῆς· πᾶν B *γὰρ τὸ ἔννουν καὶ ἔμψυχόν ἐστι, καὶ πᾶν τὸ ἔμψυχον καὶ ζῷον, οὐ μέντοι καὶ ἀνάπαλιν· οὔτε γὰρ πᾶν ζῷον ἔμψυχον — τὸ γὰρ μετέχον λογικῆς ψυχῆς ἔμψυχον ἦν — οὔτε πᾶν ἔμψυχον ἔννουν — ἀνθρώπων γὰρ βραχὺ γένος ἐστὶ νοῦ μετέχον* [51 E] *— ὥστε πάντων τὸ ζῷον περιληπτικώτερον, καὶ οἷς μὲν τὰ ἄλλα ὑπάρχει, καὶ τοῦτο πάρεστιν, οἷς δὲ τοῦτο πάρεστιν, οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὰ λοιπὰ ὑπάρχει. τὸ δὲ περιληπτικώτερον τῆς πρωτίστης ἀρχῆς ἐγγύτερον, τὸ δὲ ἔγγιον ἐκείνης εἰς αἰτίας λόγον κυριώτερον, εἴπερ ἐκείνη πάντων ἐστὶν αἰτία τῶν ὄντων. ἐπεί γε οὐ ζῷον μόνον οἶδε νοητὸν ὁ Πλάτων, ἀλλὰ καὶ ἔμψυχον ἐν τῷ Σοφιστῇ* [249 A] *δεδήλωκε· ζωὴν γὰρ ἐν τῷ ὄντι καὶ ψυχὴν θέμενος καὶ* ⟨*νοῦν καὶ*⟩ *βουλόμενος αὐτῷ δοῦναι καὶ κίνησιν ἐπήνεγκεν· ἀλλὰ δῆτα τὸ νοῦν μὲν καὶ ψυχὴν καὶ ζωὴν ἔχον ἀκίνητον μέντοι τὸ παράπαν ἔμψυχον ὂν ἑστάναι; ἔστιν οὖν καὶ ζωὴ νοητὴ καὶ ζῷον νοητόν, καὶ αἰτία ψυχῆς καὶ ἔμψυχον, καὶ αἰτία τοῦ νοῦ καὶ ἔννουν, καὶ τὸ ζῷον ἐπέκεινα πάντων τῶν νοητῶν παραδειγμάτων. διὰ ταῦτα μὲν οὖν ὁ Πλάτων τὸν περὶ τῆς πρὸς τὸ νοητὸν ζῷον ὁμοιώσεως τοῦ* C *κόσμου λόγον ἐφεξῆς εἶπεν εἶναι τῷ περὶ τῆς συστάσεως αὐτοῦ προβλήματι· διότι γὰρ ὁμοιωθεὶς ἐκείνῳ κατ' αὐτὸ τὸ τῆς ὁμοιώσεως εἶδος ὑπὸ τοῦ δημιουργοῦ ζῷον ἀπετελέσθη, κυριώτερον ἂν ἐκεῖνο ῥηθείη ζῷον, πρὸς ὃ τοῦτο τὸ ζῷον ἐγένετο· τὸ γὰρ ζῷον εἶναι διὰ τὸ νοητὸν ἔσχεν, ἀλλ' οὐ διὰ τὸ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως κινούμενον. ἀνάγκη δὲ πᾶν ἢ παρὰ τὴν ὕλην τῷ παντὶ ὑπάρχειν ἢ παρὰ τὸ εἶδος· ὥστε εἰ μὴ παρὰ τὸ ὑποκείμενον ζῷον ὁ κόσμος, παρὰ τὸ εἶδος ἔχει τὸ ζῷον εἶναι· εἰ δὲ παρὰ τὸ εἶδος, τὸ πρώτως ζῷόν ἐστι τὸ αἴτιον αὐτῷ τοῦ εἴδους. ἔχεται δὲ τούτου*

C M P

1 s cf. Tim. 29 E 4 ss cf. p. 411, 7 ss 7 *ἐστὶν οὐ* **M** 8 cf. p. 431, 18 s 13 *ἐστὶν* om **C** 16 *καὶ* om **P** 16 s *δῆτα τὸ* ego: *δῆτα* **M**: *δὴ τὸ* **CP** 18 *τὸ* om **P** 24 *γὰρ* **MP**: *πρὸς* **C** *τὸ* om **M** 27 *ζώων* **MP**

τοῦ προβλήματος ἐκεῖνο λοιπὸν κατιδεῖν, τίνι τῶν ζῴων ὡμοίωται· ὅτι μὲν γὰρ ὡμοίωται, δῆλον ἀπὸ τῶν εἰρημένων, τίνι δὲ ὡμοίωται, τὸ ἐχόμενόν ἐστι σκοπεῖν. πλῆθος γάρ ἐστι νοητῶν ζῴων, ὃ καὶ ὁ Πλάτων ἐνδεικνύμενος ἤρετο, τίνι τῶν ζῴων ὅμοιον αὐτὸν συνέστησεν ὁ δημιουργός· ἄνωθεν γὰρ ἀπὸ τῶν νοητῶν ἀρχόμενον διὰ πασῶν τῶν μέσων τάξεων προϊὸν τὸ ζῷον ὅπου μὲν νοητῶς μόνον ἐστίν, ὅπου δὲ νοητῶς μέν, ἀλλ' ὡς ἐν νοητοῖς καὶ νοεροῖς,
D *ὅπου δὲ νοερῶς, καὶ οὗ μὲν νοητῶς ὡς ἐν νοεροῖς μόνον, οὗ δὲ ζωτικῶς, οὗ δὲ νοερῶς· καὶ οὕτως ἐν ἑκάστοις τῶν νόων ἐστὶ τὸ ζῷον νοητὸν οἰκείως αὐτοῖς· πᾶς γὰρ νοῦς ἔχει νοητὸν συζυγοῦν. εἰκότως οὖν ὁ Πλάτων ἐπιζητεῖ, ποῖόν ἐστι ζῷον τὸ παράδειγμα τοῦ παντός, πότερον ὑπερκόσμιον ἢ νοερὸν μόνον, ἢ νοερόν τε καὶ νοητόν, ἢ νοητὸν μόνον· κατὰ πάσας γὰρ τὰς τοῦ νοῦ τάξεις πρόεισιν ἡ τοῦ ζῴου φύσις. δεῖ δὲ τὰς διαφορὰς ταύτας ἐν αὐτῷ μὲν τῷ πρωτίστῳ ζῴῳ καθ' ἕνωσιν ὑποθέσθαι, πρόοδον δὲ αὐταῖς διδόναι κατὰ τοὺς οἰκείους ἀριθμούς· ὡς γὰρ τὸ πρῶτον* ⟦*τὲ*⟧ *μοναδικόν ἐστιν, οὕτως ἄλλο κατ' ἄλλον ἀριθμὸν ἀφώρισται τῶν ζῴων, καὶ ἐν οἷς δὲ ὁ αὐτὸς ἀριθμός, ἐν τούτοις τὸ ἄλλως ἐστὶ καὶ ἄλλως κατὰ τὰς τῶν ὄντων ἰδιότητας· δεῖ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ ζῴου πρὸ τῶν πεπληθυσμένων εἶναι τὸ μοναδικόν, διὰ τὸ τῷ ἑνὶ τοῦτο εἶναι συγγενέστερον, καὶ καθάπαξ πᾶν πλῆθος θεῖον ἀπὸ μονάδος ἄρχεται. ὥσπερ οὖν ὁ δημιουργὸς πάντων τῶν ποιητικῶν αἰτίων ἐστὶ μονὰς καίτοι τῆς ποιητικῆς ἰδιότητος ἐν πολλοῖς οὔσης θε-*
E *οῖς, οὕτω δὴ καὶ τὸ αὐτοζῷον τῶν ζῴων ἐστὶ μονὰς ἁπάντων, ἐν ᾧ καὶ τὰ ὁλικώτατα παραδείγματα τῶν ἐγκοσμίων ἐστὶ καὶ ἡ μία τοῦ κόσμου παντὸς αἰτία προϋφέστηκεν.*

ἀλλὰ διὰ τί, φαίη ἄν τις, ζῷον προσηγόρευσε τὸ παράδειγμα τὸ νοητόν; ὅτι ζωῆς ἐστι χορηγόν, ὡς εἴρηταί μοι καὶ πρότερον [p. 416, 29ss], *καὶ ὅτι τὰς αἰτίας ἀπογεννᾷ τῆς ὅλης*

CMP

4 *νοητὸν* **MP** 10 prius *οὗ* **MP**: *οὐ* **C** 18 *αὐτοῖς* **P** 19 *τὲ μοναδικόν* **C**: *τετραδικόν* **MP**; sed cf. infra 238C 23 *διὰ τὸ* Kroll: *διότι* **CMP** *τοῦτο* **M**: *τοῦτον* **C**: *τούτῳ* **P** *εἶναι* om ς 24 *καὶ* om **C** 29 *συνυφέστηκεν* **C** 32 *ὅτι* **C**: *διότι* **MP**

ζῳογονικῆς σειρᾶς καὶ αὐτὰς τὰς τῆς ζωῆς πηγάς, καὶ διότι τῆς πρωτίστης καὶ νοητῆς ζωῆς ἐστι διακορές· τὸ μὲν γὰρ ἓν ὂν ἐπέκεινα τῆς ζωῆς ἐστιν, ἡ δὲ μέση τῶν νοητῶν τάξις ἡ πρώτη ζωὴ καὶ μία καὶ ἄπειρος, τὸ δὲ αὐτοζῷον πλῆρες ὂν τῆς νοητῆς ζωῆς ἀποκαλεῖται ζῷον εἰκότως· ὡς γὰρ αἰώνιόν ἐστι διὰ τὴν τοῦ αἰῶνος ἀποπλήρωσιν, οὕτω δὴ καὶ ζῷον διὰ τὴν τῆς ζωῆς ὑποδοχήν· ἔστι γὰρ νοητόν, ὡς μετὰ τὴν νοητὴν ζωὴν τεταγμένον. ζῷον οὖν οὐχ ὡς αἰσθητικὸν οὐδὲ ὡς ὁρμητικόν, ἀλλ' ὡς ζῶν κέκληται· πᾶν γὰρ τὸ ζῶν κατὰ Πλάτωνα ζῷόν ἐστιν· ὅ,τι γὰρ ἂν ζωὴν ἔχῃ, φησὶν ὁ Τίμαιος [77 B], ζῷον ἂν ἐν δίκῃ καλοῖτο. διὸ καὶ τὰ φυτὰ καὶ τὰ σπέρματα ζῷα προσαγορεύει, τῷ ζῆν τὸ ζῷον χαρακτηρίζων. εἰ οὖν ζῇ τὸ παράδειγμα τὸ νοητὸν ὡς αἰώνιον — ζωὴ γὰρ ἡ F πᾶσα ὁ αἰών, ὥς φησι καὶ Πλωτῖνος [enn. 3, 7, 4. 10], ὥστε τὸ αἰώνιον ζῇ — τὸ δὲ ζῶν πᾶν ζῷόν ἐστι, τὸ ἄρα νοητὸν παράδειγμα ζῷόν ἐστι. καὶ λάβοις ἂν ἐντεῦθεν, ὅτι καὶ ἐν τῇ τρίτῃ τριάδι τῶν νοητῶν ἐστιν· οὔτε γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ· πρὸ τῆς ζωῆς γάρ ἐστιν ἐκείνη· οὔτε ἐν τῇ δευτέρᾳ· ζωὴ γὰρ αὕτη· ἐν τῇ τρίτῃ ἄρα. οὐδὲ γὰρ ἔξω τῶν νοητῶν, ἐπειδὴ νοητὸν ὁ Πλάτων τὸ παράδειγμα διατελεῖ προσαγορεύων μόνον, καίτοι καὶ νοῦν ὑπερκόσμιον εἰδὼς τὸν δημι- 128 ουργικόν, ἀλλ' οὔτε τοῦτον καλεῖ νοητὸν οὔτε ἐκεῖνο ἦν νοερόν. ἔμπροσθεν μὲν οὖν πᾶν τὸ ἀεὶ ὂν ἐλάμβανεν ὡς παράδειγμα πάσης γενέσεως, ἐν ᾧ καὶ τὸ ζῷον καὶ ὁ δημιουργός· ἑκάτερον γὰρ ἀεὶ ὄν· καὶ ὁ αἰών, ὅς ἐστι πρώτως ἀεὶ ὄν, καὶ αὐτὸ τὸ ἓν ὄν, ὅπερ ἐστὶ κατ' αἰτίαν ἀεὶ ὄν. νῦν δὲ ὡς κόσμου ζῶντος εἶπε παράδειγμα τὸ αὐτοζῷον, ἐπεὶ καὶ τῆς ἀτάκτου γενέσεως τὸ ἀεὶ ὂν παράδειγμα ἦν, εἴπερ ἐκεῖθεν τὰ ἀδιάρθρωτα εἴδη τῷ ἀτάκτῳ παρῆν πρὸ τῆς οὐρανοῦ γενέσεως. ἀλλὰ κἂν λάβωμεν τὸ αὐτοζῷον ἢ τὰ εἴδη τῶν

C M P

10 ἂν om **C** ἔχοι **P** φησὶν om **C** 12 χαρακτηρίζον **M** 13 ὡς αἰώνιον om **C** 14 ὁ πλωτῖνος **MP** 15 δὲ om **P** 16 ἂν **CM**: ἂν καὶ **P** 18 ἐστιν om **MP** 19 τρίτῃ **MP**: τριάδι **C** | cf. p. 371, 9 ss 19 οὐδὲ **MP**: οὐ **C** 22 καλεῖν **M** ἦν om **P** 23 μὲν om **C** 24 ἐν ᾧ καὶ τὸ **C**: ἄνω καὶ τὸ **M**: ἄνω καὶ **P** 25 ὅς **MP**: ὡς **C** πρῶτος **P** 25 alterum ὄν **P**: ὢν **C**: **M** (e corr) 30 ἢ **C**: ἢ **MP**

στοιχείων ἔχει, παράδειγμα καὶ τοῦτό ἐστι τῶν ἰχνῶν τῶν στοιχείων, ᾗ δὲ ζῷον, τοῦ ζῶντος ἤδη τοῦδε τοῦ παντός· ὥστε οὐχ ἁπλῶς ταὐτὸν τὸ αὐτοζῷον καὶ τὸ νοητόν, ἐπεὶ καὶ ὁ αἰὼν ἀεὶ ὄν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ζῷον, νοητὸν χρόνου παράδειγμα ὄν, ὃς οὐκ ἔστι ζῷον· οὐ γὰρ παράδειγμα πᾶν νοητὸν ζῷον. εἰ δὲ καὶ τὸ αὐτοζῷον αἰώνιον, πρὸ αὐτοῦ ὁ αἰὼν οὐκ ὢν ζῷον· πρὸ γὰρ τοῦ αὐτοζῴου ἄλλο οὐκ B *ἔστι ζῷον· οὐδὲ γὰρ πρὸ ἄλλου τινὸς ἐκείνων, οἷς τὸ αὐτὸ ἐπάγομεν, ἔστι τι ὅμοιον αὐτῷ εἶδος. ὡς οὖν ὁ αἰὼν πρὸ τοῦ αὐτοζῴου οὔπω ὢν ζῷον, οὕτω πρὸ τοῦ αἰῶνος αὐτὸ τὸ ὄν· διὸ καὶ ὁ αἰὼν ὂν καὶ τὶ ὂν ὁ αἰών. ἡ τρίτη τοίνυν τριὰς ἡ νοητὴ τὸ αὐτοζῷον, περὶ ἧς καὶ τὰ λόγιά* [p. 19] *φησιν, ὅτι* ἐ ρ γ ά τ ι ς, *ὅτι* ἐ κ δ ό τ ι ς *ἐστὶ* π υ ρ ὸ ς ζ ω η φ ό ρ ο υ, *ὅτι* κ α ὶ τ ὸ ν ζ ῳ ο γ ό ν ο ν π λ η ρ ο ῖ τ ῆ ς Ἑ κ ά τ η ς κ ό λ π ο ν κ α ὶ

ἐ π ι ρ ρ ε ῖ τ ο ῖ ς σ υ ν ο χ ε ῦ σ ι ν
ἀ λ κ ὴ ν ζ ε ί δ ω ρ ο ν π υ ρ ὸ ς μ έ γ α δ υ ν α μ έ ν ο ι ο.

ταῦτα γὰρ πάντα οὐδὲν διαφέρει λέγειν καὶ ὅτι ζῷόν ἐστι νοητὸν παντελὲς πηγὴ πάσης νοερᾶς ζωῆς καὶ αἰτία πάσης τῆς παραδειγματικῆς ὑπάρξεως. ταῦτα καὶ περὶ τούτων.

Τῶν δὲ λέξεων τὸ μὲν ε ἰ ς ὁ μ ο ι ό τ η τ α σ υ ν ι σ τ ά ν ε ι ν *δηλοῖ τὸ ἄκρως ὡμοιῶσθαι τῷ παραδείγματι τὸ πᾶν· οὐ γὰρ πᾶσα εἰκὼν εἰς ὁμοιότητα συνίσταται, ἀλλ' ἡ τελέως ὁμοία. ὅπου δὲ ἂν ἐπικρατῇ τὸ ἀνόμοιον, οὐ συνίσταται εἰς ὁμοιότητα· οὐ γὰρ γίνεται τοῦτο τέλος. τὸ δὲ* ὁ σ υ ν ι σ τ ὰ ς σ υ ν έ σ τ η σ ε *σαφῶς ἡμῖν ἐπιδείκνυσιν, ὅτι κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι ποιεῖ* C *καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν ἔχει τὴν ἐνέργειαν ὁ τοῦ παντὸς δημιουργός· οὐ γὰρ ἄλλως μὲν αὐτόν, ἄλλως δὲ τὴν ἀπ' αὐτοῦ προϊοῦσαν ποίησιν ἀπεκάλεσεν, ἀλλὰ δι' ἑνὸς ὀνόματος. ἔτι δὲ κἀκεῖνο δοκεῖ μοι σημαίνειν, ὅτι καὶ ἀεὶ ποιεῖ καὶ ἀεὶ τελέως ποιεῖ· τὸ μὲν γὰρ* σ υ ν ι σ τ ὰ ς *τὴν ἀεὶ παροῦσαν δηλοῖ*

C M P

1 *ἔχοι* **P** *τοῦτο* ll.: fort. *αὐτὸ* sc. *τὸ αὐτοζῷον* praeter alia 1s cf. Tim. 53 B 2 *ἡ* **M** prius *τοῦ* del? Kroll alterum *τοῦ* om **P** 3 *τὸ ζῶον* **P** 4 *νοητοῦ* **C** 5 *ὢν* **M** rectene? *ὄν — ζῷον* om **C** 7 *ὂν* **MP** *αὐτοῦ ζώου* **C** 9 *ἐπαγόμενον* **C** *αὐτὸ* **C** 10 *οὔπω* om **C** *ὂν* **MP** 11 prius *ὁ* om **M** alterum *καὶ* om **P** 14 *τὸ ζωογώνον* **C** sic 16 *δυναμένοις* **CM** 17 *διαφέρειν* **C** 18 *ζωὴ* **MP** 19 *τούτου* **MP** 21 *τὸ πᾶν* **MP**: *τῶ πᾶν* **C** 28 *ἐκάλεσεν* **C**

ποίησιν, τὸ δὲ συνέστησε τὴν παντελῆ καὶ ἀπηρτισμένην. συμπεπλεγμένων δὲ ἀμφοτέρων εὔδηλον, ὅτι καὶ γεννᾷ πάντα καὶ γεγέννηκε διαιωνίως ὁ τοῦ παντὸς ποιητὴς θεός.

Τῶν μὲν οὖν ἐν μέρους εἴδει πεφυκότων μηδενὶ καταξιώσωμεν· ἀτελεῖ γὰρ ἐοικὸς οὐδέν ποτ' ἂν γένοιτο καλόν [30 C].

Πολλῶν ὄντων νοητῶν ζῴων, τῶν μὲν ὁλικωτέρων, τῶν δὲ μερικωτέρων καὶ τῶν μὲν ἡνωμένων, τῶν δὲ διῃρημένων, καὶ τῶν μὲν κατὰ τὸ πέρας, τῶν δὲ κατὰ τὸ ἄπειρον ἀφωρισμένων ἐπιζητήσας ὁ Πλάτων, τί τὸ παντελὲς παράδειγμα τοῦ παντός, καὶ εἰς ποῖον ἀνήρτηται ζῷον νοητὸν ὁ κόσμος, ἀξιοῖ μηδὲν τῶν μερικῶν εἰς ταύτην τιθέναι τὴν τάξιν· τούτων γὰρ ἕκαστον ἀτελές ἐστιν ὡς πρὸς τὸ ὅλον. διχῶς γὰρ τὸ ἀτελὲς λέγεσθαι δυνατόν, ἢ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἢ πρὸς τὸ κρεῖττον καὶ τὸ αἰτιώτερον· ⟨ὧν⟩ τὸ μὲν οὐ θέμις D *ἐπὶ τῶν θείων οὐδὲ ἐννοεῖν· ἕκαστον γὰρ ἔχει τὸ αὑτοῦ μέτρον διαιωνίως καὶ τὸ οἰκεῖον ἀγαθὸν ἀεὶ προβεβλημένον· ὡς γὰρ ὁ ἐν Πολιτείᾳ* [II 381 C] *φησὶ Σωκράτης, ἕκαστον ἐκείνων ἄριστόν ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν. τὸ δ' ἕτερον, ὥσπερ εἴρηται, τῶν εἰωθότων ἐστίν· ὡς γὰρ ἐνδεὲς κάλλους ἐν Συμποσίῳ* [201 B] *προσεῖπε τὸ μὴ πρώτως καλόν, ἀλλὰ μετέχον κάλλους, οὕτω καὶ ἀτελὲς ζῷον ὃ μὴ πρώτως ἐστὶ ζῷον μηδὲ ὅ ἐστι ζῷον, ἀλλὰ κατὰ μετουσίαν καὶ κατὰ πρόοδον τὴν ἐκεῖθεν ὑποστὰν τοιοῦτον. εἰ τοίνυν πᾶν μὲν τὸ μερικὸν ζῷον ἀτελές, τὸ δὲ παράδειγμα τοῦ κόσμου παντελές ἐστιν, οὐκ ἂν εἴη τὸ παράδειγμα τοῦ κόσμου μερικὸν ζῷον. πότερον γὰρ ὁ δημιουργὸς νοεῖ τὸ παντελὲς τοῦτο ζῷον καὶ πρῶτον ἢ οὔ; τὸ μὲν δὴ μὴ νοεῖν ἀδύνατον, ἃ καὶ τὴν ψυχὴν νοοῦσαν ὁρῶμεν· εἰ δὲ νοοίη, πᾶσα δὲ νόησις*

C M P

4 *οὖν* om **MP** 5 *καταξιώσομεν* **P** cum r Plat. cf. p. 323, 30. 423, 25 *ἀτελῆ* **C** *οὐδέποτ'* **P** cum 𝔗F (*xeg*) Plat. cf. p. 424, 8. 27 infra 141 C *ἄν ποτε* infra 141 C 7 possis *ὄντων* ⟨*τῶν*⟩ 9 *τῶν δὲ* **MP**: *τὸ δὲ* **C** 10 *παντελὲς* om **P** 11 *νοητὸν* om **P** 15 *ἀντιώτερον* **M** ⟨*ὧν*⟩ add Kroll: *καὶ* ς *μὲν γὰρ* **C** 16 *οὐδὲν νοεῖν* **M**: *οὐδὲ νοεῖν* **P** *αὐτοῦ* **CM** 17 *προβεβλημένων* **C** 19 *ἐκεῖνον* **C** 19 ss cf. p. 363, 23 ss 22 *πρῶτον* **MP** 25 *τὸ δὲ* — 25 s *παντελές* om **C** 29 *ἐννοοῦσαν* **C**

τοῦ δημιουργοῦ ποίησίς ἐστι, δεῖ καὶ ποιεῖν αὐτῷ τῷ νοεῖν.
τί οὖν ἐστι τοῦ παντὸς θειότερον; οὐ γὰρ δὴ τῶν χειρόνων
τι ποιήσει πρὸς τὸ κρεῖττον ὁρῶν. εἰκότως οὖν τοῦδε τοῦ
E *κόσμου τὴν παραδειγματικὴν ἐπιζητῶν ἀρχὴν εἰς τὸ παντελὲς*
ζῷον ἀνέδραμεν. τί οὖν; φαίη τις ἄν· ἥλιος καὶ σελήνη
καὶ τῶν ἀστέρων ἕκαστον οὐχὶ καλόν; καὶ πῶς; τούτων γὰρ
ἕκαστον πρὸς μερικὸν ἀπείκασται ζῷον. ἢ καὶ τούτων ἕκα-
στον καλὸν μετὰ τοῦ ὅλου θεωρούμενον καὶ τῷ ὅλῳ συντε-
ταγμένον, ὥσπερ καὶ ὀφθαλμὸς καλὸς καὶ γένειον ⟨*καλὸν*⟩ *μετὰ*
τοῦ ὅλου προσώπου καὶ ἐν τῷ ὅλῳ ὄν, αὐτὸ δὲ καθ' ἑαυτὸ
τὸ προσῆκον αὐτῷ κάλλος οὐκ ἐπιδείκνυσιν· ἐν γὰρ τῷ μέρος
εἶναι καὶ οὐχ ὅλον κατὰ τὴν οὐσίαν ἀποσπασθὲν τοῦ ὅλου
τὸ ἑαυτοῦ κάλλος ἐλαττοῖ. καὶ τὸ τέλειον οὖν καὶ τὸ καλὸν
αὐτοῖς ὑπάρχει μέρεσιν οὖσι διὰ τὸ ὅλον. αἴτιον δέ, φησὶν
ὁ Πορφύριος, ὅτι ἐν ἐκείνοις τὸ μέρος ὅλον ἐστί· πάντα
γάρ ἐστιν ἐν ἑκάστῳ μερικῶς ὅσα τῷ ὅλῳ παντελῶς διὰ τὴν
ἕνωσιν τῶν νοητῶν εἰδῶν. καὶ ἔστι μὲν ἀληθὴς ὁ λόγος,
ὅτι καὶ τῶν μερῶν ἐν ἐκείνοις ἕκαστον ὅλον πῃ διὰ τὴν
πρὸς τὰ πάντα κοινωνίαν ὁλούμενον, ἓν μὲν ὂν κατὰ τὴν
οὐσίαν, πάντα δὲ κατὰ μετουσίαν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ ὁλότης
F *αὐτοῦ μερικῶς ἐστι καὶ οὐχ οἵα ἡ τοῦ ἁπλῶς ὅλου. ἄλλο*
γάρ ἐστιν ἡλιακῶς εἶναι ὅλον ἢ σεληνιακῶς τῷ ἕκαστον νοῦν
πάντα ἔχειν οἰκείως ἑαυτῷ τοῦ ἑνὸς κρατοῦντος εἴδους, ὃ
καὶ ποιεῖ τὸν νοῦν τοιόνδε νοῦν καὶ τινὰ νοῦν, ἄλλο τὸ
ἄνευ μερικῆς ἰδιότητος εἶναι πάντα, καθὸ νοῦς ὢν τὰ πάντα
καὶ οὐ καθὸ τοιόσδε νοῦς. τί οὖν; οὐχὶ καὶ ταῦτα πρὸς
νοητὰ παραδείγματα γέγονεν, ἥλιος οὗτος καὶ σελήνη καὶ
ἕκαστον τῶν ἄστρων; πῶς οὖν οὐ καλὰ ταῦτα; ἢ καὶ ταῦτα
καλά, ἀλλ' οὐ κάλλιστα, τὸ δὲ κάλλιστον ὄντως ἐστὶ κόσμος.
129 *ὥσπερ οὖν τέλειον μὲν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ παντελές, οὕτω δὴ*
καὶ καλὸν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ κάλλιστον ὡς τὸ πᾶν· ἐπεὶ ὅτι γε

CMP
6 at *ἄστρων* u. 28 *καὶ πῶς* — 8 *καλὸν* om **C** 7 *ἢ* ll. 9 *ὀφθαλμὸς* **CM** 11 *ἓν* **MP** *τὸ μέρος* **P** 16 ⟨*ἐν*⟩ *τῷ* ci Kroll 18 *πῃ* **MP**: *ποιεῖ* **C** 19 *τὰ* om **P** *ἑνμένον* **MP** 20 *καὶ* om **MP** 22 *νοῦ* **P** 25 *ὢν τὰ* s: *ὂν τὰ* **C**: *ὄντα* **MP** 27 *τὰ νοητὰ* **P** 28 *ἢ* ll. 28 (sic) *καλὰ ταῦτα* **MP**: *καθ' αὑτά* **C** 29 *ὄντος* **P** 30 *μὲν* **MP**: *μὲν οὖν* **C**

καὶ τούτων ἕκαστον τέλειον, αὐτὸς δηλώσει προελθών [32D 33A], *τέλειον ἐκ τελείων καὶ ὅλον ἐξ ὅλων γεγονέναι λέγων τὸν κόσμον. ἄλλη οὖν τοῦ ὅλου τελειότης, ἄλλη τοῦ μέρους, καὶ ἄλλη τοῦ παντελοῦς ὁλότης, ἄλλη τοῦ τελείου μόνον, καὶ ἄλλο ἐν τῷ καλλίστῳ καλόν, ἄλλο τὸ μερικωτέραν μετουσίαν ὑποδεξάμενον τοῦ κάλλους. ταῦτα καὶ πρὸς τήνδε τὴν ἀπορίαν. τὸ δ' ἐν μέρους εἴδει ῥᾴδιον μὲν εἰς κατανόησιν, εἴ τις ἀκούσειεν ὡς ταὐτὸν σημαῖνον τῷ ἐν μέρους τάξει, τοῦτο δὲ ταὐτὸν τῷ ὡς μέρος γεγονός. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ἀξιοῖ προστιθέναι τὸ ʽὡς' τῷ ἐν εἴδει καὶ τὸ ὅλον ἀκούειν ἐν μέρους ὡς ἐν εἴδει πεφυκὸς πᾶν τὸ μερικὸν ζῷον ἐν τοῖς νοητοῖς· ἐπειδὴ γὰρ τὸ μέρος οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνοις τοιοῦτον, οἷον ἐν τοῖς αἰσθητοῖς — ἕκαστον γὰρ ἐκεῖ πάντα ἐστὶν ὅσα τὸ ὅλον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν — διὰ τοῦτο προσθεῖναι τὸ ὡς ἐν εἴδει τὸν φιλόσοφον, ἵνα τὴν τοῦ μέρους* B *προσηγορίαν οἰκείως τοῖς εἴδεσι θεώμενος μὴ διαστηματικῶς μηδὲ διῃρημένως ἀκούσῃς καὶ τῆς τῶν ἡνωμένων καὶ ἀμερίστων οὐσιῶν ἑνώσεως ἀπολειφθεῖσαν· ἀμέριστα γὰρ ἐκεῖνα καὶ ἡνωμένα κατ' αὐτόν ἐστι τὸν φιλόσοφον. τὸ δὲ πεφυκέναι μὴ τὸ κατὰ φύσιν εἶναι νῦν ἀκούσωμεν, ἀλλὰ τὸ οὐσιῶσθαι· φύσεις γὰρ καλοῦσι πολλάκις καὶ τὰς οὐσίας ἁπάσας, ὡς ὁ ἐν Φιλήβῳ* [30D] *Σωκράτης· οὐκοῦν ἐν τῇ τοῦ Διὸς φύσει βασιλικὴν μὲν ψυχήν, βασιλικὸν δὲ νοῦν ἐρεῖς εἶναι κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον. τὸ δὲ μηδενὶ καταξιώσωμεν οὕτως εἶπεν, ὡς μετὰ τοῦ δημιουργοῦ φθεγγόμενος καὶ αὐτὸ τὸ ἀξίωμα τῆς θείας αἰτίας αὐτῆς ὄντως ἀναλαβών. συνδιατίθεται γάρ τις τῷ θείῳ τὰς ἐξῃρημένας αὐτοῦ καὶ παντελεῖς νοήσεις μυστικῶς ἀφηγούμενος. τὸ δὲ τῷ ἀτελεῖ ἐοικὸς μὴ εἶναι καλὸν ἀληθὲς μέν, ἀπορίαν δ' ἔχειν δοκεῖ· εἰ γὰρ τὸ μέν ἐστιν ἐν*

C M P (N)

2s *λέγων γεγονέναι* **P** 3 *ὅλου* **CM**: *λόγου* **P** 5 prius *ἄλλο* **MP**: *ἄλλη* **C**: *ἄλλο τὸ* ς 6 *καὶ* om **M** 8 *τῷ* ς: *τὸ* **CMP** 9 *τὸ* **M** 10 *τὸ ὡς τὸ ἐν εἴδει* **P** 11 *ἀκούει* **C** alterum *ἐν* del? Kroll 12 alterum *ἐν* om **C** 17s *ἀμερίστων καὶ ἡνωμένων* **MP** 18 *ἀπολειφθῇς* **MP** rectene? 20 *μὴ τὸ* **N**: *μήτοι* **CM**ς: *μή τι* **P** 20s *τῶ οὐσιῶσθαι* **C** 21 *ἀκούουσι* **C** 22 *ὁ* om **C** 25 *καταξιώσομεν* **MP** 26s *αἰτίας* om **C** 30 *δέχειν* **C**

τῷ ὅλῳ κρεῖττον, τὸ δὲ χεῖρον, πῶς τὸ ὅλον οὐ καταδεέστερον τοῦ ἐν αὐτῷ κρείσσονος προσθήκῃ τοῦ χείρονος γέγονε; λύεται δὲ τὸ ἄπορον, διότι τοῦ χείρονος ἡ πρὸς τὸ κρεῖττον C *σύνταξις ἓν ποιεῖ τὸ ὅλον καὶ τέλειον, ὅταν δὲ ἀσύγκλωστα ἀλλήλοις ᾖ, τηνικαῦτα ἡ μῖξις τοῦ χείρονος ἀφανίζει τὴν τοῦ κρείττονος δύναμιν. εἰ δέ τις ἐξ ἀντικειμένων συλλογισμὸν ποιοίη διά τε τούτων καὶ τῶν ἔμπροσθεν· πᾶν τὸ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γεγονὸς καλόν· ὑπόκειται γὰρ οὐδὲν πρὸς ἀίδιον μερικὸν παράδειγμα γεγονὸς καλόν, ὡς νῦν φησι· τὸ ἄρα πρὸς μερικὸν ἀίδιον παράδειγμα γεγονὸς οὐ γέγονε πρὸς ἀίδιον παράδειγμα· λύομεν τὸν λόγον αἰτιασάμενοι τὸν μέσον οὐκ ὄντα τὸν αὐτόν· ὅπου μὲν γὰρ δηλοῦν τὸ ὁπωσοῦν καλόν, εἴτε πῇ ἢ ἁπλῶς, ὅπου δὲ τὸ κάλλιστον· ὅταν γὰρ λέγηται τὸ πρὸς μερικὸν παράδειγμα γεγονὸς οὐ καλόν, οὕτως λέγεται, ὅτι οὐ κάλλιστον· τὸ γὰρ μέρος τὴν μέρους μὲν ἔχει καλλονήν, ἁπλῶς δὲ οὐκ ἔστι καλόν, ἀλλ' ἐκεῖνο μόνον τοιοῦτον, ὅπερ ὅλον ἐστίν, εἰς ὃ συντελεῖ καὶ τὰ τῶν μερῶν κάλλη τινῶν ὄντα καὶ τινά· πᾶν γὰρ μέρος ἄλλου του ἕνεκά ἐστι, τοῦ ὅλου, καὶ ὅπερ ἂν ἔχῃ καλόν, τὴν ὕλης ἔχει τάξιν πρὸς τὸ τοῦ ὅλου καλόν, διὸ οὐ καλὸν ὡς κάλλιστον. ἐκ δὴ τούτων κἀκείνους ἐλεγκτέον τοὺς λόγους, ὅσοι τἀγαθὸν ποιοῦσιν ἕν τι νοητὸν εἶδος, ἀλλ' οὐ πρὸ πάντων τῶν νοητῶν· εἰ γάρ ἐστί τι τῶν εἰδῶν, καὶ αὐτὸ μέρος ἐστὶ τοῦ ὅλου νοητοῦ βάθους, ἐν ᾧ ἐστι. πᾶν δὲ μέρος, ὡς ἐνταῦθα λέγεται, ἀτελές· ὥστε καὶ τὸ ἀγαθὸν* D *ἀτελές. πῶς οὖν ἔτι τοῦ ὄντος εὐδαιμονέστατον, ἀτελὲς ὄν; οὕτως δὲ καὶ τὸ ἐκείνῳ ἐοικὸς οὐκ ἔστι καλόν· οὐδὲν γάρ ἐστι τῆς πρὸς ἐκεῖνο ὁμοιώσεως πᾶσι τοῖς οὖσι μᾶλλον ἀγαθὸν ἢ μᾶλλον καλόν. εἰ οὖν μέρος ὂν τοιαῦτα ἂν πάσχοι τἀγαθόν, οὐκ ἂν εἴη τοῦ νοητοῦ μέρος. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ*

CMP(N)

2 *προσθήκει* **C** 4 *καὶ* om **C** 5 *μίξις* **MP** 6 s *συλλογισμῶν* **MP** 13 *ἢ πῇ εἴτε* **C** 14 *γεγονὼς* **C** 17 *εἰς* **CP**: *εἰ* **M** 18 s *τοῦ ἕνεκα ἄλλου* **C** 26 *εὐδαιμονέστερον* ci Kroll *ἀτελὲς ὄν* ego: *ἐστιν ἀτελὲς ὂν* ς: *ἀτελὲς* **MP**: om **C** 27 *οὕτως* Kroll: *ὄντως* **CM**: *ὄντος* **P**: *πῶς* ci s *οὐδὲ* **M** 28 *τῆς* **CM**: *τοῖς* **P** *ἐκείνω* **M** *ὁμοίως* **MP** *οὖσιν ἢ* **P**: **M** (-*σι*) 29 *ἂν* om **N**

τὸ ὅλον ἐστὶ νοητόν· τίνος γὰρ ἔτι βασιλεύοι, τὸ ὅλον νοητὸν ὄν; ἐπεὶ οὐδὲ ὁ ἥλιος ἀνάλογον τἀγαθῷ τεταγμένος ὅλον ἐστὶ τὸ ὁρατόν· ἀνάγκη ἄρα ἔξω τοῦ νοητοῦ τἀγαθὸν εἶναι, μήτε μέρος ὂν τοῦ νοητοῦ μήτε ὅλον τὸ νοητόν. οὐδ' ἄρα ἢ τὸ αὐτοζῷον ἢ ὁ δημιουργὸς εἰς ταὐτὸν ἀχθήσεται πρὸς τἀγαθόν, εἴπερ τούτων ἑκάτερον ὅλον τί ἐστι πάντων ὂν τῶν εἰδῶν περιληπτικόν.

Οὗ δ' ἐστὶ τὰ ἄλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μόρια, τούτῳ πάντων ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τιθῶμεν [30C].

Τὸ καθ' ἓν τοῦτο καὶ τὸ κατὰ γένη τινὲς μὲν εἰρήκασιν ἀντιδιαιρεῖν τὰ ἄτομα εἴδη πρὸς τὰ κοινότερα, ὥσπερ Ἀττικός· καλοῦσι δὲ ἄτομα εἴδη τὰ προσεχῆ τῶν ἀτόμων αἴτια, τὸν αὐτοάνθρωπον, εἰ τύχοι, τὸν αὐτοΐππον, ἕκαστον τῶν τοιούτων εἰδῶν, γένη δὲ τὰ ὁλικώτερα τούτων καὶ περιληπτικώτερα παραδείγματα. τινὲς δὲ καὶ αὐτὰ τὰ καθ' ἕκαστον E *ἀντιδιαστέλλεσθαί φασι πρὸς τὰ κοινότερα· καὶ γὰρ εἶναι τὰ μὲν τῶν μερῶν, τὰ δὲ τῶν εἰδῶν παραδείγματα, καθάπερ Ἀμέλιός φησι. καὶ δὴ καὶ Θεόδωρος τούτῳ συνεπόμενος διττοὺς εἶναί φησι νόας τὸν μὲν εἰς τὰ ὅλα, τὸν δὲ εἰς τὰ μέρη διῃρημένον, ταῦτα δὲ ταὐτὰ τῷ κατὰ γένη καὶ καθ' ἕν. ἄλλοι δ' αὖ φασιν, ὥσπερ Ξέναρχος, τὸ μὲν κατὰ γένη τὰς κατὰ τὰ στοιχεῖα τῶν ζῴων προϋπαρχούσας νοητὰς αἰτίας δηλοῦν, οἷον οὐράνιον, ἀέριον, ἔνυδρον, χερσαῖον, ὧν καὶ μνησθήσεται μικρὸν ὕστερον* [39E 40A], *τὸ δὲ καθ' ἓν τὰς ἐν ἑκάστῳ τούτων εἰδοποιοὺς ἀρχὰς τῶν πολλῶν· καὶ γὰρ ἐν τοῖς οὐρανίοις ἄλλο μὲν*

CMP

6s *ὄντων* **MP** 7 *περιληπτικῶν* **M** 8 *οὐδ'* **MP** cum 𝔗(ser) Plat. cf. p. 324, 1. 230, 15. 426, 8ss *καὶ τὰ γένη* p. 230, 16 libri: p. 324, 1 ς 9 *τούτῳ* om Plat. ll. praeter A𝔡𝔗Fo(*qsx*); sed cf. p. 426, 25ss 324, 2 *αὐτὸν* **MP** cum A𝔡 et o (qui *αὐτὸ*ν) Plat.: *αὐτῷ* (Ξsς) Plat.: *αὐτὸ* **C** cum cett. Plat. ll.; cf. ll. cc. 11 *τούτω* **M** 12 *εἴδη* om **P** 16s *καθέκαστα* **P** 17 *κοινὰ* **P** 19 *καθάπερ* **CM**: *ὡς* **P** 20 *φησὶ* **MP**: *φὴ* **C** *τῶν μὲν* **C** 21 *τὰ αὐτὰ* **MP** 22 de Xenarcho cf. Diels Doxogr. 81. 100 23 *τὸ μὲν κατὰ γένη* om **P** *τὰ στοιχεῖα* om **M** 25 *μνηθήσεται* **M** 27 *οὐνοις* **C**

παράδειγμα ἡλίου, ἄλλο δὲ σελήνης, καὶ ἐν τοῖς χερσαίοις ἄλλο μὲν ἀνθρώπων, ἄλλο δὲ λεόντων, καὶ ἐν τοῖς μεταξὺ παραπλησίως. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος τὴν ἐναντίαν τούτοις ἅπασιν ἐτράπετο τῆς ἐξηγήσεως ὁδόν. οὗτοι μὲν γὰρ τὸ καθ' ἓν καταδεέστερον καὶ μερικώτερον ποιοῦσιν τοῦ κατὰ γένη. ὃ δὲ ἔμπαλιν σεμνότερον, ὥσπερ δὴ καὶ F *προσήκει τὴν ἑνάδα προηγεῖσθαι τοῦ πλήθους ἐν τοῖς νοητοῖς. λέγει δὴ οὖν, ὅτι τοῦ αὐτοζῴου πάντα τὰ ἄλλα ζῷα καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη μόριά ἐστι· καὶ γὰρ καὶ κατὰ τὰ πλήθη τὰ ἐν αὐτοῖς καὶ κατὰ τὰς ἑνάδας ὑπὸ τὸ αὐτοζῷον τελεῖ, καὶ οὐδέν ἐστιν αὐτῶν, ὃ μὴ ἐκ τοῦ νοητοῦ προελήλυθε· τὸ γὰρ νοητὸν ζῷον πάντων ἐστὶ τῶν μετ' αὐτὸ περιληπτικόν, οὐχ ὡς συμπληρούμενον ἀπ' αὐτῶν — πρὸ γὰρ τῶν μερῶν ἐστιν ὅλον καὶ οὐκ ἐκ τῶν μερῶν — οὐδὲ ὡς κατηγορούμενον αὐτῶν — αἴτιον γάρ ἐστι τῶν πολλῶν — ἀλλ' ὡς πρωτουργὸς ἀρχὴ καὶ ὡς πληροῦσα πάντα ἑαυτῆς καὶ ἡνωμένως περιέχουσα πάντα, ὅσα διῃρημένως τὰ μετ' αὐτήν.* 130 *ἀμερίστως οὖν περιέχει τὰ καλούμενα μόρια καὶ ἑνοειδῶς τὰ πολλὰ γένη καὶ εἴδη συνείληφε καὶ παντελῶς τῶν δευτέρων παραδειγμάτων προϋφέστηκεν· ἐκείνη μὲν γὰρ τὸ πᾶν ἦν νοητῶς, τῶν δὲ μετ' αὐτὴν τὸ μέν ἐστιν οὐρανίως πάντα, τὸ δὲ ἡλιακῶς, τὸ δὲ γηΐνως, τὸ δὲ ἄλλον τρόπον κατὰ τὰς διαφόρους τῶν ἐγκοσμίων αἰτίας· ὥστε ἣ μὲν παντελῶς πάντα περιέχει, τῶν δὲ ἕκαστον μερικῶς ὡς πρὸς τὴν παντότητα τὴν νοητήν. ἔστιν οὖν ὁ κόσμος καὶ τούτοις μὲν τοῖς μερικοῖς ζῴοις ὅμοιος, ἐπεὶ καὶ αὐτῷ τῷ δημιουργῷ παραπλήσιός ἐστιν, ὁμοιότατος δὲ τῷ αὐτοζῴῳ· διότι δὴ τὸ παντελὲς τὸ ἐκείνου καὶ τὸ φανὸν μεμίμηται, καὶ αὐτὸς ὁρατός· μᾶλλον δὲ ἔστι μὲν καὶ ἕκαστον τῶν τῇδε ζῴων ὅμοιον τῷ παντελεῖ ζῴῳ, καθόσον ἐστὶ ζῷον, τὸ δὲ πάντων ὁμοιότατον ἐκείνῳ τὸ πᾶν ἐστι, πρώτως ὂν ὁρατὸν ζῷον, ὡς ἐκεῖνο πρώτως νοητὸν ἦν ζῷον. διχῶς οὖν ὁμοιότατον, ἢ*

CMP

2 *ἄλλο μὲν* **MP**: *ἀλλ' ὁ μὲν* **C** 5s *τοῦ κατὰ γένη ποιοῦσιν* **MP** 9 *καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη* ς cum Plat.: *καθ' ἓν κατὰ* **CMP** 14 *ὅλων* **C**

ὅτι καὶ τοῖς ἄλλοις ὅμοιον ἢ ὅτι καὶ τὰ ἄλλα ὅμοια ἐκείνῳ· ⟨καὶ⟩ μάλιστα δὲ τὸ πᾶν ⟦καὶ μάλιστα⟧ ἐκείνῳ ὅμοιον.

Τὰ γὰρ δὴ νοητὰ ζῷα ἐκεῖνο ἐν ἑαυτῷ περιλαβὸν ἔχει καθάπερ ὅδε ὁ κόσμος ἡμᾶς ὅσα τε ἄλλα θρέμματα συνέστηκεν ὁρατά [30CD].

Τὸ αὐτοζῷον Πλωτῖνος μὲν διχῶς ὑποτίθεται, ποτὲ μὲν B *τοῦ νοῦ κρεῖττον, ὡς ἐν ταῖς Διαφόροις Ἐπισκέψεσι* [enn. 3, 9, 1], *ποτὲ δὲ καταδεέστερον, ὡς ἐν τῷ Περὶ Ἀριθμῶν* [enn. 6, 6, 8], *ὁπόταν λέγῃ πρῶτον εἶναι τὸ ὄν, εἶτα ⟨τὸν⟩ νοῦν, εἶτα τὸ αὐτοζῷον. Θεόδωρος δὲ ἕκαστον τῶν δημιουργῶν τριττὴν ἔχειν τὴν ὕπαρξιν λέγων τὸ ἐν ἑκάστῳ τρίτον αὐτοζῷον ἀξιοῖ προσαγορεύειν. ληπτέον δὴ παρ' ἀμφοῖν τὸ ἀληθές, παρὰ μὲν τοῦ θαυμαστοῦ Θεοδώρου τὸ τρίτην αὐτὸ τάξιν ἔχειν ἐν τοῖς νοητοῖς, παρὰ δὲ τοῦ θειοτάτου Πλωτίνου τὸ τινὸς μὲν νοῦ καταδεέστερον εἶναι, τινὸς δὲ ἐπέκεινα, καὶ ῥητέον, ὅτι πρὸς τῷ πέρατι τῶν νοητῶν ἐκφανὲν ἀπὸ τῆς νοητῆς ζωῆς πάντα τὸν ἀριθμὸν ἀπογεννᾷ τῶν νοερῶν τε καὶ ὑπερκοσμίων καὶ ἐγκοσμίων ζῴων ἄνωθεν μέχρι τῶν τελευταίων, καὶ πάντων ἐστὶ περιληπτικόν, ἐξῃρημένον ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς αἰτίας ἑνοειδῶς προειληφός· τοιαῦτα γὰρ περὶ αὐτοῦ καὶ ὁ Ὀρφεὺς* [frg. 63] *ἐνδείκνυται περὶ τοῦ Φάνητος θεολογῶν. πρῶτος γοῦν ὁ θεὸς παρ' αὐτῷ ζῴων κεφαλὰς φέρει πολλάς,*

βρίμας ταυρείους ἀφιεὶ⟨ς⟩ χαροποῦ τε λέοντος,

καὶ πρόεισιν ἀπὸ τοῦ πρωτογενοῦς ᾠοῦ, ἐν ᾧ σπερματικῶς τὸ ζῷόν ἐστιν, ὃ καὶ ὁ Πλάτων συνιδὼν αὐτοζῷον C

CMP(N)

3 *δὴ* om **MP**; cf. p. 433, 6 *ζῷα πάντα* Plat.: idem Procl. p. 433, 6. 435, 27; cf. u. 17s p. 428, 24s 430, 11. at uide etiam p. 429, 25 4s *ἔχει ἕως τοῦ· συνέστηκεν* **C** 4 *ὁ* ς: om **MP** 11 *τριττὴν* **N**: *τρίτην* **CMP**; cf. p. 322, 7ss *ἐν* ς: *ὂν* **MP**: om **C** 12 *δὲ* **P** 13 *τρίτον* **C** 18 *ἄχρι* **MP** 19 *ἐξῃρημένων* **CM** 20 *προειληφὼς* **P**: *περιειληφὸς* **C**; cf. p. 428, 23 21 *ὁ* om **MP** | cf. in remp. II 181ss rep. IX 588Bss Lobeck Aglaoph. 490 Mayer Giganten und Titanen 233ss 24 cf. Hesych. *βριμάζων· τῇ τοῦ λέοντος χρώμενος φωνῇ* | *βριμὰς* **C**: *βριμας* **M**: *βριμοῦς* **N** *ταυρίους* **C**: *ταβρίους* **M**: *ταυρίοις* **P**: *ταύρου τ'* **N** *ἀφίει* **CMP**: *ὀφίας* ς: *ἠδ' ὄφιος* **N** | cf. in remp. II 181, 7s *τὰ δὲ ταύρων ἤχους ἀφιέντα.* p. 429, 29s infra 234D 26 *συνειδὼς* **P**

προσηγόρευσε τὸν μέγιστον τοῦτον θεόν· τί γὰρ διαφέρει ἢ τὴν κρύφιον αἰτίαν ᾠὸν καλεῖν ἢ τὸ ἐκφανὲν ἀπ' ἐκείνης ζῷον; τί γὰρ ἂν ἐξ ᾠοῦ γένοιτο τῶν πάντων πλὴν ζῴου; ἦν δὲ τὸ ᾠὸν ἐκεῖνο τοῦ τε Αἰθέρος ἔγγονον καὶ τοῦ Χάους, ὧν ὃ μὲν κατὰ τὸ πέρας ἵδρυται τῶν νοητῶν, τὸ δὲ κατὰ τὸ ἄπειρον· ὃ μὲν γάρ ἐστι ῥίζωμα τῶν πάντων, τῷ δὲ οὐδὲν πεῖραρ ὑπῆν. εἰ οὖν τὸ πρῶτον ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου τὸ πρώτως ἐστὶν ὄν, εἴη ἂν ταὐτὸν τό τε Πλάτωνος ὂν καὶ τὸ Ὀρφικὸν ᾠόν. εἰ δὲ ἐκ τούτου ὁ Φάνης, κατὰ τὸ αὐτοζῷον τεταγμένος, δεῖ ζητεῖν τί τὸ κατὰ τὸν αἰῶνα παρὰ τῷ Ὀρφεῖ, μέσον ὄντα τοῦ αὐτοζῴου παρὰ Πλάτωνι καὶ τοῦ ὄντος. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν ἄλλοις. νυνὶ δὲ τὰ περὶ τοῦ Φάνητος, εἰ οὗτός ἐστι τὸ αὐτοζῷον, τρανέστερα ποιητέον καὶ λεκτέον, ὅτι τὸ αὐτοζῷον οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ ὁ παρὰ τῷ θεολόγῳ Φάνης· εἰ γὰρ πρῶτος καὶ μόνος ἀπὸ τοῦ ᾠοῦ πρόεισιν, ὃ παρ' ἐκείνῳ δηλοῖ τὸν πρώτιστον νοητὸν νοῦν, τὸ δὲ ἐξ ᾠοῦ προϊὸν πρῶτον καὶ μόνον οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἐξ ἀνάγκης ἢ ζῷον, δῆλον, ὅτι καὶ ὁ μέγιστος Φάνης οὐκ ἄλλο τί ἐστιν ἢ τὸ πρώτιστον ζῷον καί,
D *ὡς ἂν φαίη ὁ Πλάτων, τὸ αὐτοζῷον. τοῦτο μὲν οὖν δέδεικται· τὰ δ' ἑπόμενα τούτῳ θεωρήσωμεν. οὗτος δὴ οὖν ἀπὸ τῶν κρυφίων θεῶν ἐκφήνας ἑαυτὸν ἐν ἑαυτῷ τὰς τῶν δευτέρων τάξεων αἰτίας προείληφε, ποιητικῶν, συνοχικῶν, ἀρχικῶν, τελεσιουργῶν, ἀτρέπτων, καὶ κατὰ μίαν αἰτίαν πάντα τὰ νοητὰ ζῷα περιείληφεν, ἑαυτὸν μὲν εἰς τὰς ὁλικωτάτας τῶν πάντων ἰδέας ἀνεγείρων, διὸ καὶ πρῶτος θεῶν μορφὴν καὶ εἶδος ἔχειν λέλεκται, παράγων δὲ πάντα καὶ ἐκφαίνων*

C M P

1 *προηγόρευσε* **P** 3 *πλὴν ζῶον* **P** 4 cf. Orph. frg. 53 et supra p. 385, 17 ss 6 cf. Emped. frg. 6, 1 D. | *τῶν* om **P** 7 *πείρα ῥυπῆν* **C**: **M** (*πεῖρα*): *πείρα ὑπῆν* **P**; cf. p. 385, 30 s *ἔκ τε* **MP** non displicet 10 *τί τὸ* **C**: *τί* **MP** 12 *νῦν* **MP** 12 ss cf. Orph. frg. 58 13 *τρανέστερον* **M** 14 *λεκταῖον* **M** 15 *καὶ πρῶτος καὶ* **P** 16 *ὅπερ ἐκεῖνο* **C**: *ἅπερ ἐκεῖνο* **MP**: em Kroll *τὸν πρώτιστον* **P**: *τίς τὸν* **C**: *τις τὸν πρῶτον* **M** 17 *προιὸν* ς: *προιὼν* **C**: *πρόεισι* **MP** 20 *ὁ* om **MP** 21 *οὗτος* **C**: *οὕτως* **M**: *οὕτω* **P** 23 *συνοχικῶν* om **C** 24 *ἀρχικῶν* om **MP** 26 *ἰδέας* **MP**: *αἰτίας* **C** *ἀνεγείρων* post *μὲν* u. 25 exhibent **MP** *διὸ* **MP**: *εἰ δὲ δεὶ* (sscr. *η*) **C**[1] *πρώτως* **MP**

τὰ νοητὰ καὶ ἡνωμένα αἴτια τοῖς νοεροῖς θεοῖς, διὸ καὶ ὁ δημιουργὸς ἀπ' αὐτῶν πληρούμενος τόνδε τὸν ἐμφανῆ κόσμον ὑφίστησι καὶ ἐν αὐτῷ περιλαμβάνει πάντα τὰ αἰσθητὰ ζῷα, τά τε θειότερα καὶ τὰ θνητά, ἃ δὴ καὶ κυρίως θρέμματά ἐστιν, ὡς τῆς θρεπτικῆς μετέχοντα πάντως ψυχῆς. εἰ δὲ καὶ πάντα θρέμματα καλοῖτο ὡς ἔκγονα φύσεως τὰ σώματα καὶ ὡς ἀεὶ ζῶντα καὶ συνεχόμενα ὑπ' αὐτῆς, κἂν ἀίδια ᾖ, ἀλλ' οὐχ ὡς ἔξωθεν ἐπεισάκτου δεόμενα τροφῆς, ὀρθῶς ἂν ἔχοι. εἰ μὴ ἄρα καὶ θρέμματα πάντα δεῖ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ λέγειν, ὡς τρεφόμενα πάντα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν ὁρατῶν διὰ τῆς τοῦ φωτὸς μεταδόσεως, ὃ καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ E [VI 509B] Σωκράτης τροφῆς αἴτιον εἶπε καὶ γενέσεως πᾶσιν ὅσα φωτίζει. τρέφεται γὰρ ἕκαστα τελειούμενα διὰ τοῦ φωτός· ἐπεὶ καὶ ἔξωθεν ἔστι τρέφεσθαι καὶ οὐ μόνον ἔνδοθεν, ὡς ἐν Πολιτικῷ [288Es] μεμαθήκαμεν. πάντα δ' οὖν τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συνείληφεν ὁ δημιουργός, ἵνα δὴ κατὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς ἐκεῖνο ⟨τὸ⟩ πᾶν ᾖ καὶ τοῦτο τὸ αἰσθητὸν καὶ τέλειον ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ μερῶν. ἔστι μὲν οὖν καὶ οὗτος ὁ κόσμος ζῷον ποικίλον κατ' ἄλλο ἑαυτοῦ φωνὴν ἄλλην ἀφιεὶς καὶ ἐκ πάντων τῶν μορίων μίαν· ἔστι γὰρ καὶ εἷς πολύς. πολὺ δὲ πρότερον ὁ νοητὸς κόσμος καὶ ἓν ζῷόν ἐστι καὶ πλῆθος, ἐν τῷ ἑνὶ τὸ πλῆθος συνῃρηκώς, ὥσπερ αὖ οὗτος ἐν τῷ πλήθει δεικνύει τὸ ἕν. καὶ ὃ μὲν ὅλον ἐστὶν ἐκ τῶν μερῶν, ὃ δὲ ὅλον πρὸ τῶν μερῶν, ἐξῃρημένως τὰ νοητὰ ζῷα περιέχων καὶ κατ' αἰτίαν καὶ μονοειδῶς· ἀπ' αὐτοῦ γὰρ αἱ πηγαὶ τῶν θείων καὶ τὰ ὁλικώτατα πάντα γένη προελήλυθε· διὸ καὶ ὁλικώτατον ζῷον ὁ θεολόγος ἀναπλάττει κριοῦ καὶ ταύρου καὶ λέοντος καὶ δράκοντος αὐτῷ περιτιθεὶς κεφαλάς, καὶ ἐν αὐτῷ πρώτῳ τὸ θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν ὡς ζῴῳ πρώτῳ·

θῆλυς καὶ γενέτωρ κρατερὸς θεὸς Ἠρικεπαῖος, F

CMP

1 ἡνωμένων **MP** 2 ἀπ' αὐτῶν om **M** 4 alterum καὶ om **C** 5 πάντων ci Kroll 6 ἔγγονα **MP** 9 δεῖ ς: ἀεὶ **CMP** 10 λέγει **C** 16 τὰ ς: om **CMP** 17 nisi rectius ἐκεῖνον ⟨καὶ τοῦτο τὸ⟩ πᾶν ᾖ καὶ ⟦τοῦτο τὸ⟧ αἰσθητὸν κτὲ. ad p. 426, 26s 28s 437, 5 20 ὁρίων **CMP**: em ς 21s πλῆθος ἕν· τῷ ἑνὶ **C** 22 αὖ **MP**: οὖν **C** 27ss cf. p. 427, 20ss Lobeck Aglaoph. 490 28 περιθεὶς **P** 30 cf. p. 450, 24 ἠρισκεπαῖος **C**; cf. 324, 29

φησὶν ὁ θεολόγος [frg. 62]· *αὐτῷ δὲ καὶ αἱ πτέρυγες πρῶτον. καὶ τί δεῖ πολλὰ λέγειν; εἰ γὰρ ἐκ τοῦ πρωτογενοῦς ᾠοῦ τὴν πρόοδον ἔσχε, δηλοῖ καὶ ὅδε ὁ μῦθος, ὅτι τὸ πρώτιστον ζῷόν ἐστιν, εἴπερ τὴν ἀναλογίαν προσήκει φυλάττειν· ὡς γὰρ τὸ ᾠὸν τὴν σπερματικὴν αἰτίαν τοῦ ζῴου προείληφεν, οὕτως ὁ κρύφιος διάκοσμος ἑνοειδῶς περιέχει πᾶν τὸ νοητόν, καὶ ὡς τὸ ζῷον ἤδη διῃρημένως ἔχει, ὅσα ἦν ἐν τῷ ᾠῷ σπερματικῶς, οὕτω δὴ καὶ ὁ θεὸς ὅδε προάγει τὸ*
131 *ἄρρητον καὶ ἄληπτον τῶν πρώτων αἰτίων εἰς τὸ ἐμφανές. περὶ μὲν οὖν τούτων ἀρκέσει καὶ ταῦτα πρὸς τὸ παρόν.*

ὡς δὲ τῶν ὁρατῶν πάντων ὁ κόσμος οὗτός ἐστι περιεκτικός, οὕτω τῶν νοητῶν ἐκεῖνος. ἄλλος δὲ ὁ τρόπος τῆς περιοχῆς, ὥσπερ εἴπομεν, καθ' ἑκάτερον, ἀλλ' ὅμως καὶ αὐτὸ τὸ ὁρατὸν τούτοις κατ' ἀναλογίαν ὑπάρχει τὴν πρὸς ἐκεῖνα· καὶ γὰρ ἐκείνοις ἄνωθεν ὁ Φάνης ἐπιλάμπων τὸ νοητὸν φῶς πάντας ὁρατοὺς ποιεῖ καὶ δείκνυσιν ἐξ ἀφανῶν φανερούς, ὥσπερ καὶ ἐνταῦθα διὰ τοῦ φωτὸς τὰ χρώματα πάντα γεννώμενα τοῖς σώμασι παρέχεται τὸ ὁρατοῖς εἶναι. ἔτι τοίνυν καὶ ἐκεῖνο θαυμάσειεν ἄν τις τῆς τοῦ Πλάτωνος διδασκαλίας, ὅπως τὴν ἕνωσιν ἀσάλευτον τῶν νοητῶν φυλάττων ὅμως καὶ τὴν ἀμιγῆ καθαρότητα δίδωσιν αὐτοῖς· εἰ γὰρ οὕτως ἥνωτο πάντα ἀλλήλοις, ὡς σύγχυσιν εἶναι καὶ μὴ διαμένειν ἄχραντον τὴν ἰδιότητα τὴν ἑκάστων, οὐκ ἂν ἦν ἐρωτᾶν, πρὸς ποῖον παράδειγμα γέγονε τὸ πᾶν· οὐ γάρ ἐστι τὸ ποῖον ἐν τοῖς συγ-
B *κεχυμένοις. καὶ εἰ τοῦτον ἀπ' ἀλλήλων διῄρητο τὸν τρόπον, ὡς μηδεμίαν εἶναι κοινωνίαν ἐν αὐτοῖς, οὐκ ἂν ἦν τὰ μὲν περιέχοντα, τὰ δὲ περιεχόμενα τῶν νοητῶν· τὸ γὰρ περιέχειν καὶ περιέχεσθαι τάξεώς ἐστι καὶ κοινωνίας δυνάμεων καὶ τῆς εἰς ἓν σπευδούσης τῶν δευτέρων ἁπάντων συμπνοίας. καὶ μὴν καὶ τὸ τὴν μὲν ἕνωσιν αὐτοῖς ὑπάρχειν ἀπὸ τῆς*

C M P (N)

1 ad *πτέρυγες* cf. Orph. hymn. 6, 2 Lobeck, Aglaoph. 491 2 cf. *περὶ ὕψους* 4, 4 6 cf. or. chald. 18[2] | *ἐννοειδῶς* **C** 7 prius *τὸ* om **P** 8 *δὴ* om **C** 13 *ὡς προείπομεν* **C** *καθ'* om **C** 16 cf. Orph. frg. 89 *δεῖξέν τ' ἐξ ἀφανῶν φανεροὺς* 16 s cf. Arist. de anim. *β* 7. 419[a] 8 s *γ* 5. 430[a] 16 s 17 *χρώματος* **P** *γινόμενα* **P** 22 *μὴ διαμένειν* **MP**: *μηδεμίαν* **C** *τὴν* om **C** 23 *ἂν ἦν* ego: *ἐνῆν* ll. *ποιὸν* ci s 25 *ὑπ'* **P** 26 *ἐν* om **N** 27 *περιέχειν* **C**: *ἔχειν* **MP** 30 *μὲν* om **C**

οὐσίας, τὴν δὲ διάκρισιν ἀπὸ τῶν ἔξω προϊουσῶν ἐνεργειῶν διαφαίνεσθαι καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων ἴδιόν ἐστι τῶν ἀσωμάτων καὶ ἀύλων· αὐτὰ μὲν γὰρ καθ' ἑαυτὰ θεωρῶν τις ἐν ἀλλήλοις εὑρήσει πάντα διὰ τὸ οἷον ὁμόχρουν αὐτῶν καὶ μάλιστα εἰ τὰς ἑνάδας αὐτῶν ἐθέλοι νοεῖν· ἐκ δὲ τῶν δευτέρων καὶ τῶν μετεχόντων τὴν ἀσύγχυτον αὐτῶν συλλογιζόμεθα φύσιν· πόθεν γὰρ ἡ τούτων διάκρισις ἢ κατὰ τὴν τῶν ποιούντων ἀμιγῆ καθαρότητα; τὰ γὰρ συγκεχυμένα μετ' ἀλλήλων τοιούτων ἄλλων ἐστὶν ὑποστατικά.

Τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κατὰ πάντα τελείῳ μάλιστα αὐτὸν ὁ θεὸς ὁμοιῶσαι βουληθείς, ζῷον ἓν ὁρατὸν πάντα ὅσα αὐτοῦ κατὰ φύσιν συγγενῆ ἐντὸς ἔχον ἑαυτοῦ συνέστησεν [30D 31A].

Ὁ μὲν Ἀττικὸς ἐν τούτοις ἠπόρησεν, εἰ καὶ ὁ δημι- C
ουργὸς ὑπὸ τοῦ νοητοῦ ζῴου περιέχεται· δοκεῖ γάρ, εἰ μὲν περιέχοιτο, μὴ εἶναι τέλειος· τὰ γὰρ μερικὰ ζῷα, φησίν, ἀτελῆ, καὶ διὰ τοῦτο τὰ παραπλήσια αὐτοῖς οὐ καλά. εἰ δὲ μὴ περιέχοιτο, οὐ πάντων τῶν νοητῶν εἶναι τὸ αὐτοζῷον περιληπτικώτερον, καὶ ἀπορήσας ἔθετο ῥαδίως ὑπὲρ τὸ αὐτοζῷον εἶναι τὸν δημιουργόν. τούτῳ δὲ ἀπ' ἐναντίας ὁ Πορφύριος ὑφειμένην τῷ δημιουργῷ δίδωσι τάξιν παρὰ τὸ νοητόν· ψυχὴν γὰρ ὑπερουράνιον θέμενος τῷ κόσμῳ ποιητικὴν ἐν τῷ νῷ τὸ παράδειγμα τίθεται τῶν γιγνομένων. μέσος δὲ ἀμφοῖν ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος, συνάπτων καὶ ἐνίζων τῷ δημιουργῷ τὸ παράδειγμα διὰ τὴν ἕνωσιν τὴν τοῦ νοῦ πρὸς τὸ νοητόν. Ἀμέλιος δὲ τῷ μὲν τῶν δημιουργῶν εἰς ταὐτὸν ἄγει τὸ νοητόν, τοῖς δὲ οὕτως μετ' ἐκεῖνον τεταγμένοις τὸ⟦ν⟧ κατὰ τὸ ὂν ἀφωρισμένον. ὁ δὲ ἡμέτερος λόγος εἶναι μέν φησι τὸ αὐτοζῷον καὶ πρὸ τοῦ δημιουργοῦ καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ καὶ μετὰ τὸν δημιουργόν· πρόεισι γὰρ ἐπὶ πᾶσαν τάξιν νοερὰν ὁλικήν τε καὶ μερικήν· αὐτόν τε τὸν δημι-

CMP(N)

2 ἔσται **MP** 4 καὶ — 5 αὐτῶν om **P** 5 εἰ **M**: εἰς **C** ἐθέλοις **P** 7 τὴν om **MP** 9 ἄλλως **CMP**: em ς 11 τελέῳ Pl. 11ss τελείῳ ἕως τοῦ· ἐντὸς **C** 12 κατὰ φύσιν αὐτοῦ Pl. ll. praeter A𝔡 12s συγγενῆ ζῷα Pl. sed cf. p. 434,27ss 140AB 13 ἔχων **P** 18s cf. p. 417,8 19 ῥαδίως? 26 τῶ **CM**: τὸ **P** τὸν δημιουργὸν **CMP**ς: em **N** | cf. p. 306. 361s 398 28 τὸν ll.: em Kroll ἀφωρισμένων **P**

D *ουργὸν εἰς ἑαυτόν τε ὁρᾶν καὶ τὰ πρὸ ἑαυτοῦ — πρὸς γὰρ τὰ μετ' αὐτὸν αὐτῷ θέμις οὐκ ἦν ἀποβλέπειν — καὶ ὁρῶντα πρὸς ἐκεῖνα πάντα παράγειν καὶ τὸ πᾶν ὡς πᾶν εἰκόνα ποιεῖν τοῦ νοητοῦ παντός· περιέχεσθαί γε μὴν ὑπὸ τοῦ νοητοῦ παντὸς κατὰ τὴν αἰτίαν τὴν ἐκεῖ τῶν νοερῶν θεῶν, οὐχ ὡς μόριον αὐτοῦ καὶ εἶδος ἕν, ἀλλ' ὡς δευτέραν τάξιν ἐν τῇ πρὸ αὐτῆς. ἄλλως γὰρ ὁ θεῖος νοῦς λέγεται περιεκτικὸς τῶν εἰδῶν, ἄλλως τῶν μερικῶν νόων· τούτων μὲν γὰρ ἕκαστος πάντα ἐστὶν αὐτοτελῶς, ἐκείνων δὲ ἕκαστον ἥνωται μὲν τοῖς ἄλλοις εἴδεσιν, πάντα δὲ οὐκ ἔστιν· αὐτὸ γὰρ ἕκαστόν ἐστι τὴν οἰκείαν ἰδιότητα σῷζον ἀμιγῆ καὶ ἀσύγχυτον. κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν λόγον ἄλλως ἐν τῷ νοητῷ νῷ περιέχεται τὰ νοητὰ τὰ ἐν αὐτῷ ὄντα, ἄλλως αἱ νοεραὶ τάξεις ⟨αἱ⟩ ἀπ' αὐτοῦ προελθοῦσαι· καὶ γὰρ τούτων ἑκάστην αὐτοτελῆ οὖσαν φαίης ἂν ἐν τῷ παντελεῖ περιέχεσθαι ζῴῳ. πάντ' οὖν ἐστι καὶ ἐν τῷ δημιουργῷ ὅσαπερ ἐν τῷ παραδείγματι, καὶ πρὸς ἐκεῖνο ποιῶν τὸν κόσμον καὶ πρὸς ἑαυτὸν ποιεῖ. παντότης δὲ ἄλλη μὲν ἡ νοητή, ἄλλη δὲ ἡ νοερά·* E *καὶ γὰρ ἡ τετρὰς πάντα εἶχεν ἐν ἑαυτῇ καὶ ἡ δεκάς, ἀλλ' ἡ μὲν ἡνωμένως, ἡ δὲ διῃρημένως, καὶ ἡ δεκὰς ἅπαντα ἔχει ὅσαπερ ἡ τετράς, ἀλλὰ τῷ διῃρημένως ἔχειν ἀτελεστέρα τῆς τετράδος ἐστί· τὸ γὰρ ἐγγυτέρω τῆς μονάδος τελειότερον, καὶ ὅσῳ τὸ ποσὸν ἔλαττον, τοσούτῳ μείζων ἡ δύναμις· ὥστε καὶ ὁ δημιουργὸς πάντα ἔχων ὅσα τὸ νοητὸν ζῷον ὅμως ὑφειμένην ἔχει τὴν παντότητα τῆς νοητῆς. συνελόντες οὖν εἴπωμεν, ὅτι τῆς περιοχῆς οὔσης διττῆς, τῆς μὲν ὡς ἐν ὁλότητι τῶν μερῶν, τῆς δὲ ὡς ἐν αἰτίᾳ τῶν αἰτιατῶν, νῦν ὁ Πλάτων τὴν ἑτέραν παρέλαβεν ἐν ὅλῳ τῷ αὐτοζῴῳ περιέχεσθαι λέγων ὡς μέρη γένη τε καὶ εἴδη τῶν ζῴων, ἃ δὴ*

C M P

1 *τὰ* om **P** *αὐτοῦ* **MP** 2 s *ὁρῶν τὰ πρὸ* **C** 5 *παντὸς* om **MP** 6 *αὐτοῦ* **MP**: *αὖ* **C** 7 *αὐτῆς* **P** 8 *νοῶν* **MP** 10 *αὐτὸ* ll.: an *οὕτω*? 12 *δὲ* **P** *ἄλλως ἐν* — 13 *ὄντα* ante *καὶ γὰρ* (14) exhibet **C** 13 *νῷ* om **P** alterum *τὰ* om **CM** 14 *τάξις* **M** ⟨*αἱ*⟩ add Kroll *ἀπ' αὐτοῦ* **MP**: *αἱ τούτου* **C** *ἑκάστων* **M** 16 *ὅσαπερ* **MP**: *ὅσα καὶ* **C** 17 *ἑαυτὸν* ς: *ἑαυτὸ* **CMP** 18 *παντότης δὲ* **MP**: *πᾶν τὸ τῇδε* **C** 19 *δωκὰς* **C** 20 *ἅπαντα* ς: *ἡ πάντα* **C**: *εἰ πάντα* **MP** 21 *ἔχοι* **M** *τὸ* **M** 22 *τῷ γὰρ* **C** 28 *ἐν* om **M**

πάντα πρὸς τὸ ὅλον ἀτελῆ προσείρηκεν, ὁ δὲ δημιουργὸς προῆλθε μὲν ὡς ἀπ' αἰτίας ἐκεῖθεν, ἔχει δὲ πάντα καὶ αὐτὸς νοερῶς. περιέχεται οὖν ὁ δημιουργὸς ὑπὸ τοῦ νοητοῦ ζῴου κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον, καὶ οὐχ οὕτω περιέχεται, ὡς μέρος, ὥστε καὶ ἀτελής. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὁ Τίμαιος οὕτω πως λέγει [30 C]· τὰ γὰρ νοητὰ ζῷα πάντα ἐκεῖνο ἐν ἑαυτῷ περιλαβὸν ἔχει· καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς ταῦτα τὰ ὡς μέρη περιεχόμενα ἐν αὐτῷ ἐστιν, ἀνεκφοίτητα μείναντα τῆς F
οἰκείας ὁλότητος καὶ συμπληροῦντα ἐκείνην ὡς ὅλον οὖσαν οὐ τὸ πρὸ τῶν μερῶν, ἀλλὰ τὸ ἐκ τῶν μερῶν. ταῦτα μὲν πρὸς τὴν ἀπορίαν. ἐκεῖνό γε μὴν ἐπὶ τούτοις καθορᾶν ἄξιον, ὅπως ὁ Πλάτων θαυμαστῶς ποτὲ μὲν ἡμῖν γνωρίμως ἀπὸ τῶν εἰκόνων ἐπὶ τὰ παραδείγματα μέτεισι, ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν παραδειγμάτων ἐπὶ τὰς εἰκόνας, ἅμα μὲν τὴν συνέχειαν τῶν πραγμάτων, ἅμα δὲ τὰς προόδους αὐτῶν καὶ τὰς ἐπιστροφὰς ἐνδεικνύμενος· ὅτε μὲν γὰρ ἔλεγεν, ὅτι καθάπερ ὁ κόσμος ἡμᾶς περιείληφεν, οὕτως τὰ νοητὰ ζῷα περιλαβὸν 132
ἔχει τὸ αὐτοζῷον, ἀπὸ †τούτων ἐπὶ τὰ αἴτια αὐτῶν ἀνέτρεχεν· ὅτε δέ, ὅτι τῷ καλλίστῳ τῶν νοουμένων ὁμοιῶσαι βουληθεὶς τὸν κόσμον ὁ θεὸς πάντων αὐτὸν ἀπειργάσατο περιληπτικόν, ἀπὸ τῶν αἰτίων ἐπὶ τὰ ἐξ αὐτῶν μεταβαίνειν ἐθέλει τὴν πρόοδον τῶν δευτέρων μιμούμενος. ποδηγεῖται δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην μετάβασιν διὰ τῆς ἀναλογίας· ὃν γὰρ ἔχει λόγον τὰ ἀποτελέσματα πρὸς ἄλληλα, τοῦτον καὶ τὰ παραδείγματα αὐτῶν, τό τε ὁλικώτερον καὶ μερικώτερον ἐν ἀμφοτέροις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὑφέστηκεν. ἀλλὰ διὰ τί τῶν νοουμένων κάλλιστον εἶπε τὸ αὐτοζῷον καίτοι πέρας ὂν τῶν νοητῶν; ἢ εἰ καὶ πρὸ αὐτοῦ νοηταὶ τάξεις εἰσίν, ἀλλ' ἐκείνων ὑφεῖται τὸ κάλλιστον· οὐ γὰρ μετέχουσι τοῦ κάλλους, ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἐστιν ἡ καλλοποιὸς αἰτία καὶ τὸ πρώτιστον κάλλος καὶ ἡ καλλονή. διὸ καὶ παρ' Ὀρφεῖ [frg. 58] κατὰ ταύτην τὴν

C M P

3 γοῦν **P** 6 γὰρ om **C** 7 περιλαβὼν **CP** ταῦτα τὰ **MP**: ταὐτὰ **C** sic 10 prius τὸ om **P** 12 γνώριμος **C** 17 περιλαβὼν **MP** 18 τούτων ll.: possis τῶν ἀποτελεσμάτων, τῶν δευτέρων 21 ἐθέλοι **CM** 22 μιμούμενοι **MP** προηγεῖται **P** 24 τούτων **C** 25 μερικὸν **C** 28 ἢ ll. ἢ καὶ εἰ **MP**

τάξιν νοερῶς ἐκφαίνεται, ὡς τοῦ κάλλους ἤδη προόντος ἐν B *τοῖς νοητοῖς τοῖς πρώτοις ἡνωμένως καὶ συνεχῶς ὁ Φάνης*

περικαλλέος Αἰθέρος υἱὸς

ὀνομάζεται καὶ ἁβρὸς Ἔρως, ὅτι δὴ τῆς κρυφίου καὶ ἀρρήτου καλλονῆς πρῶτος οὗτος ὁ θεὸς πεπλήρωται. διὸ κάλλιστος ὀνομάζεται, τῶν μετεχόντων τὸ πρώτιστον ὄν, καὶ εἰ πάντα τὰ νοητὰ ἥνωται ἀλλήλοις· οὐ γὰρ δεῖ διαιρεῖν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπ᾽ ἀλλήλων, ὃν τὰς νοερὰς τάξεις, ἀλλὰ μίαν αὐτῶν καὶ ἀδιαίρετον τὴν ἕνωσιν θεωρεῖν. λέγεται μὲν οὖν καὶ ταῦτα καλῶς. τὸ δὲ συνεκτικώτατόν ἐστιν, ὅτι τὸ αὐτοζῷον κάλλιστον εἶπεν εἶναι τῶν νοουμένων οὐχὶ πάντων ἁπλῶς, ἀλλὰ ζῴων· πρὸς γὰρ τὰ μερικώτερα ζῷα τὸ παντελὲς παραβάλλων εἶπεν αὐτὸ κάλλιστον ἁπάντων τῶν νοητῶν ζῴων· ὥστ᾽ εἴ τι κρεῖττόν ἐστι τῆς ζῴου φύσεως, οὐδὲν πρὸς τὸν παρόντα λόγον. εἶναι δέ τι τοιοῦτον ἀναγκαῖον, διότι τὸ ὂν ἁπλούστερον καὶ τῆς ζῴου φύσεως καὶ τὸ αὐτοκαλόν, ὅθεν ἐστὶ καὶ ἐν μὴ ζῴοις. καὶ μὴν καὶ τὴν ὁμοίωσιν πάνυ φασὶν οἰκείως αὐτῷ παρειλῆφθαι· πολλαχοῦ μὲν γὰρ αὐτὸς ὁ Πλάτων ἀμφιβάλλει, τίς ὁ τρόπος τῆς μεθέξεως, εἴτε παρόντων ἐκείνων τούτοις εἴτε ἄλλως C *κοινωνούντων, οὐκ ἀμφιβάλλων τοῦτό γε, τὸ ὁμοίωσιν εἶναι τὴν ποιήσασαν εἰκόνα τοῦ νοητοῦ τὸν ὁρατὸν κόσμον. οἱ δὲ διαιροῦντές φασιν, ὅτι τῶν μὲν φυσικῶν εἰδῶν μετέχει τὸ αἰσθητὸν ὡς τυπούμενον, τῶν δὲ ψυχικῶν ἐμφάσεις ὑποδέχεται, τῶν δὲ νοητῶν ὁμοιώσεις· ὥστε ἐπεὶ περὶ τῶν νοητῶν παραδειγμάτων ὁ λόγος, εἰκότως τὴν ὁμοίωσιν, ὥς φασι, παρέλαβεν ὁ Πλάτων. ἔτι ζῷον μὲν ὁ κόσμος ἐστὶν ὡς εἰκὼν τούτου τοῦ νοητοῦ ζῴου καὶ τῆς παντότητος τῆς νοη-*

CMP

1 *ἤδη* ς: *ὃ δὴ* **CMP** 2 *τοῖς πρώτοις* **MP**: *πρώτως* **C** 3 s *περικαλλὴς θεὸς ὀνομάζεται* omissis cett. **CN** (fort. recte cum Phanes re uera non sit Aetheris filius, sed ex ouo procreatus. cf. p. 428, 9): *περιβαλλέσθαι θέρος υἱὸς ὀνομάζεται* **M** 4 s *καλλονῆς καὶ ἀρρήτου* **P** 5 *διὸ* **C**: *διότι* **MP**: *διὸ καὶ* ς 6 *ὂν* **MP**: *ὢν* **C** 8 *ὃν τὰς* **P**: *ὄντας* **M**: *τὰς* **C** 11 *εἶπε τῶν νοουμένων εἶναι* **P** 12 *ζώων* **MP**: *ζῷον* **C** 13 *αὐτὸ κάλλιστον εἶπεν* **M** 14 *τι* ς: om **CMP** 18 *παραλειφθῆναι* **P** 21 *ὁμοίως* **M** 27 *ἐστιν ὁ κόσμος* **MP**

της, ὁρατὸν δὲ ὡς ὁμοιούμενον τῷ φανῷ τοῦ παραδείγματος. ὃ γάρ ἐστιν ὁ ἐκεῖ χρώς, τοῦτό ἐστι τὸ ἐνταῦθα ὁρατόν·

θαύμαζον καθορῶντες ἐν αἰθέρι φέγγος ἄελπτον·
τοῖον ἀπέστιλβε χροὸς ἀθανάτοιο Φάνητος
[Orph. frg. 58 Lobeck Aglaoph. 480]·

'πάντα δὲ τὰ συγγενῆ περιέχον', ὅτι τῶν αἰσθητῶν ἐστι περιληπτικὸν ἁπάντων. τό γε μὴν κατὰ φύσιν πρόσκειται πάνυ θαυμαστῶς, ἐνδεικνύμενον, ὅτι τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τὰ νοητὰ παραδείγματά ἐστι τῶν κατὰ φύσιν, ἀλλ' οὐ τῶν παρὰ φύσιν, ὥς τινες εἰώθασι λέγειν τῶν Πλατωνικῶν· ὅλως γὰρ τὰ ἐγκόσμια διαιροῦντες εἴς τε τὰ κατὰ φύσιν καὶ τὰ παρὰ φύσιν καὶ εἰς τὰ καθόλου καὶ τὰ μερικὰ καὶ εἰς τὰς οὐσίας καὶ τὰ συμβεβηκότα τῶν μὲν κρειττόνων ἀεὶ τὰς D *εἰδητικὰς αἰτίας ἀπολείψομεν, τῶν δὲ χειρόνων οὐδαμῶς· τὸ γὰρ ἐκεῖθεν γεννώμενον διὰ φύσεως πρόεισιν. εἰ δὲ τοῦτο κατὰ φύσιν ἐστὶ καὶ οὐ παρὰ φύσιν, καὶ τὸ ἐκεῖθεν γεννώμενον ὅλον τι καὶ ἀίδιόν ἐστιν· εἰ γὰρ μή, δυοῖν θάτερον, ἢ τὰ ἐνδεχόμενα οὐκ ἔσται, ἢ τῶν εἰδῶν τὰ μὲν ἀναγκαίως ποιήσει, τὰ δὲ ἐνδέχεται καὶ ποιῆσαι, ἐνδέχεται δὲ καὶ μή. καὶ τρίτον πᾶν τὸ ἐκεῖθεν προϊὸν οὐσία ἐστίν· ἐπεὶ γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι ποιεῖ, οὐσιῶν ἐστι παρακτικὸν ἕκαστον· γελοῖον γὰρ τὴν μὲν μερικὴν φύσιν οὐσιοποιὸν λέγειν, τὸ δὲ νοητὸν εἶδος συμβεβηκότος ἑνὸς ὑποστατικόν. ταῦτα μὲν οὖν διὰ πλειόνων ἐν ἑτέροις ἐξητάσαμεν. συγγενῆ δὲ τοῦ κόσμου τὰ ἐν αὐτῷ, διότι πάντα κατὰ τὰς νοητὰς αἰτίας ὑφίσταται. δοκεῖ δὲ καὶ ὁρισμὸν ἐνταῦθα συστήσασθαι τοῦ κόσμου 'ζῷον ἓν ὁρατὸν πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ζῷα περιειληφός'· ζῷον γὰρ καὶ τὸ νοητὸν ἕν, ἀλλ' οὐχ ὁρατόν· ζῷον δὲ ἓν ὁρατὸν καὶ ὁ ἥλιος καὶ τῶν μοναδικῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ*

CMP

2 *ἐστὶν ἐνταῦθα τὸ ὁρατὸν* **P** 4 *τοιὸν* **M**: *τοιοῦτον* **C** *χρόος* libri 6 *τῶν αἰσθητῶν* post 7 *ἁπάντων* **P** 8 *ὅτι τὸν ἐν τῷ* **C** 9 *τὰ* om **P** alterum *τῶν* **CM**: *τὰ* **P** 14 *αἰτίας* **MP**: *οὐσίας* **C** 17 *δυοῖν* ς: *δυσὶν* **M**: *δυσὶ* **CP** 18 *ἀναγκαίως τὰ μὲν* **P** 19 prius *καὶ* del? *καὶ μὴ* ς: *μὴ* **CMP** 21 *ἐστι* **MP**: *ἔσται* **C** *παρεκτικὸν* **M** 23 *ἑνὸς* ll.: an *τινὸς*? 25 *ἐν* om **P** *αἰτίας* om **M** 28 *τὸ* om **C** 29 *ὁ* om **MP** fort. recte

‘πάντα τὰ ἄλλα περιλαβόν’, ὥστε οὕτως ὁ τοῦ παντὸς ἀπο-
E *δέδοται λόγος. ἀλλ’ ἐπὶ τὴν τοῦ Πλάτωνος λέξιν τὸν λόγον προάγωμεν.*

Πότερον οὖν ὀρθῶς ἕνα οὐρανὸν προσειρήκαμεν, ἢ πολλοὺς καὶ ἀπείρους λέγειν ἦν ὀρθότερον; [31 A]

Ἔχει μὲν καὶ λογογραφικὴν ἀκολουθίαν τοῦτο τὸ πρόβλημα μετὰ τὰ νῦν εἰρημένα· διότι γὰρ ὡρίσατο τὸν κόσμον ζῷον ἓν ὁρατὸν πάντα ὅσα αὐτοῦ ζῷα συγγενῆ κατὰ φύσιν ἐντὸς περιέχον, ἔδει τοῦτο αὐτὸ φροντίδος ἀξιῶσαι καὶ ὑπομνήσεως, εἰ ἔστιν ἕν τι ὁ κόσμος ἢ οὔ· καὶ γὰρ τῶν φυσικῶν οἳ μὲν αὐτὸν ἕνα ποιοῦσιν, οἳ δὲ πολλούς, οἳ δὲ οὐ πολλοὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπείρους. ἔχει δὲ καὶ τὴν ἀπ’ αὐτῶν τῶν πραγμάτων συνέχειαν τὸ σκέμμα τοῦτο πρὸς τοὺς εἰρημένους λόγους· ἐπεὶ γὰρ δέδεικται ὁ κόσμος εἰκὼν τοῦ αὐτοζῴου, ζῷον ἔμψυχον ἔννουν, ἔδει κορυφὴν ἐπιθεῖναι τῷ περὶ αὐτοῦ λόγῳ δείξαντας, ὅτι καὶ εἷς ἐστιν· οὕτω γὰρ ἂν δειχθείη καὶ θεός, μετασχὼν τῆς ὑπὲρ νοῦν ἑνάδος· οὔτε γὰρ εἰκόνα μόνον αὐτὸν εἰπεῖν ἦν δυνατόν, ὅτι καὶ ἄλλαι εἰκόνες εἰσίν, αἳ μὲν ἐκ φύσεως, αἳ δὲ ἐκ τέχνης ἀπειργασμέναι, οὔτε ζῷον, ὅτι καὶ μερικῶν ἐστι ζῴων πλῆθος, οὔτε ἔμψυχον — καὶ γὰρ ἄνθρωπος εἰκών ἐστι καὶ
F *ζῷον καὶ ἔμψυχον — οὔτε ἔννουν — ζῷον γὰρ ἔμψυχον ἔννουν καὶ δαίμων ἐστὶ καὶ ἄγγελος — ἀλλ’ ὃ μάλιστα καὶ πρώτως προσήκει τοῖς θείοις, τοῦτο πρότερον μὲν ἄρρητον εἴασε δι’ ἣν εἴπομεν αἰτίαν, νῦν δὲ προσέθηκε, τὸ ἓν καὶ τὴν μόνωσιν· πᾶν γὰρ ὅ,τι περ ἂν ᾖ μοναδικὸν ἐν τῷ κόσμῳ, θεῖόν ἐστιν, ὡς εἰκόνα φέρον, εἰ θέμις εἰπεῖν, τοῦ ἑνός. θεῖον δὲ λέγω καὶ ὅσον ἀγγελικὸν καὶ ὅσον δαιμόνιον καὶ ὁπόσον ἐν ψυχαῖς μερικαῖς· καὶ γὰρ τούτων ἕκαστον θεῖον, καθόσον εἰς τὸν οἰκεῖον ἀνῆπται θεόν, καὶ τούτων ἕκαστον μονα-*
133 *δικόν. ὅσα δὲ μὴ μοναδικά, γένεσιν ἔχει καὶ φθορὰν καὶ εἰς τὴν θνητὴν ἀπέωσται φύσιν, τὴν ἀντίθετον πρὸς τὸ*

C M P (N R)

1 *περιλαβών* **P** *ὥστε οὕτως* **C**: *ὥστε ἀεὶ ὡς* **MP**: *ὡς τελείως* **N**: *ὥστε τελείως* **R** 6 *ἀκολουθείαν* **C** 10 *τι* om **C** 14 *γὰρ* om **P** *ὁ κόσμος δέδεικται* **MP** 18 *δυνατὸν ἦν* **M** 20 *μερικόν ἐστι* **MP** 26 *ἐν τῷ κόσμῳ* om **P** 27 *φέρων* **MP** 32 *ἀπαίωσται* **C**

θεῖον ἅπαν. συνήρτηται ἄρα τὸ πρόβλημα τοῦτο τοῖς προειρημένοις· ἐπειδὴ γὰρ τὸ παράδειγμα τοῦ παντὸς ἔστι μὲν θεός, ἔστι δὲ καὶ νοητόν, ἔστι δὲ καὶ ζωῆς χορηγόν, ἔστι δὲ καὶ νοῦς, κατὰ μὲν τὸ ἐν αὐτῷ θεῖον ἕνα ποιεῖ τὸν κόσμον, κατὰ δὲ τὸ ἓν καὶ τὸ νοητὸν αἰσθητόν, κατὰ δὲ τὸ ἓν καὶ τὸ νοητὸν καὶ τὴν ζωὴν ἔμψυχον καὶ ζῷον, κατὰ δὲ ταῦτα πάντα καὶ τὸν νοῦν ἔννουν· καὶ γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων ἡ ἕνωσις παραγίνεται καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἐνεργεῖ τὸ ζῷον καὶ μετὰ τῶν ἄλλων, καὶ μετὰ τοῦ νοῦ καὶ πρὸ τοῦ νοῦ γεννᾷ καὶ πρόεισιν ἡ τῆς ζωῆς δόσις. λάβοις δ' ἂν ἔκ τε τῶν νῦν δεικνυμένων καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἀποδεδειγμένων, ὅτι ἅμα καὶ ἑνιαῖόν ἐστι τὸ παράδειγμα τοῦ παντὸς καὶ τὸ ὅλον πλῆθος τῶν νοητῶν, καὶ οὔτε ἡ ἁπλότης αὐτοῦ ἀπλήθυντος οὔτε τὸ πλῆθος διῃρημένον, ἀλλ' ὁμοῦ συνυφεστὸς ἔχει τῷ ἑνὶ τὸ παντοδαπὸν καὶ τῷ παντελεῖ τὸ μοναδικὸν καὶ τῷ πολυειδεῖ τὸ μονοειδές. B *διότι μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀγαθοῦ πρόεισιν, ἑνίζεται, διότι δὲ τὸν τῶν νοητῶν ἰδεῶν ἐν αὐτῷ προεστήσατο διάκοσμον, παντελές ἐστι, καὶ ὡς μὲν ἄπειρον τὸ πλῆθος ἐκφαίνει τῶν νοητῶν, ὡς δὲ τῷ πέρατι συνεχόμενον μονογενές ἐστι, καὶ ὡς μὲν ἐκ τοῦ ἑνὸς ὄντος προελθὸν βούλεται μονάδος ἔχειν καὶ αὐτὸ λόγον, ὡς δὲ τρίτον ἀπ' ἐκείνου πάντας τοὺς νοητοὺς προάγει θεοὺς ἐν ἑαυτῷ καὶ διὰ τοῦτο δέδεικται παντελές. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον καὶ προϊόντες ἀναπτύξομεν. Περὶ δὲ τῆς λέξεως ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἐξηγηταί· τοῖς μὲν γὰρ δοκεῖ δύο εἶναι τὰ διαιρούμενα νῦν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος, τό τε ἓν καὶ τὸ πλῆθος πᾶν, καὶ μαρτυρεῖν αὐτοῖς φαίνεται καὶ τὸ* π ό τ ε ρ ο ν, *ἐπὶ δυοῖν πραγμάτων ταττόμενον ὑπὸ τῶν παλαιῶν. τοῖς δὲ τρία εἶναι τὰ διαιρούμενα καταφαίνεται, τὸ ἕν, τὸ πεπερασμένον πλῆθος καὶ τὸ ἄπειρον. καὶ εἰσὶ ταύτης προστάται τῆς ἐξηγήσεως* Π ο ρ φ ύ ρ ι ό ς *τε καὶ* Ἰ ά μ β λ ι χ ο ς *κατά τε τὰ πράγματα λέ-*

C M P

5 *αἰσθητόν* — 6 *τὸ νοητὸν* om **CP** 8 *ἡ ἕνωσις* — 9 *πρὸ τῶν ἄλλων* om **C** 11 *νυνὶ* **MP** 12 *ἄρα* ci Kroll *αἰνιαῖόν* **C** 15 *συνιφεστὸς* **P** *ἔχει* — 16 *καὶ* (prius) om **C** 18 *ἑαυτῷ* **MP** 23 *παράγει* ci Kroll *θεοῦς προάγει* **C** sic 28 *καὶ* **MP**: *κατὰ* **C** *δυσὶν* **M**: *δυσὶ* **C** 32 *τὰ* om **M**

γοντες εὖ καὶ κατὰ τὴν τοῦ Πλάτωνος διδασκαλίαν· μικρῷ C *γὰρ ὕστερον δύο μὲν ἀναιρήσει, καταλείψει δὲ ἓν ἐκ τῆς διαιρέσεως. ἐκ δὲ τριῶν γίνεται δυοῖν ἀναίρεσις, ἑνὸς δὲ θέσις, ἀλλ' οὐκ ἐκ δυοῖν μόνοιν. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς ἀντιφθέγγεσθαι τὸ* π ό τ ε ρ ο ν. *θεραπευτέον δὴ καὶ τοῦτο λέγοντας ἢ τῷ ʽἆρ' οὖνʼ τὸ* π ό τ ε ρ ο ν *σημαίνειν ταὐτόν — πολλάκις γὰρ καὶ οὕτω παραλαμβάνεται πρὸς τῶν παλαιῶν — ἢ ἐνδεῖν τῷ λόγῳ τὸ ʽἢ οὔʼ, καὶ εἶναι τὸ αὐτοτελές· πότερον ὀρθῶς ἕνα οὐρανὸν προσειρήκαμεν ἢ οὔ; καὶ εἰ μὴ τοῦτο, πότερον πολλοὺς ἢ ἀπείρους; ταῦτα δὲ διὰ συντομίαν παρεικέναι τὸν Πλάτωνα. τάχα δὲ οὐδὲ τὸ παραλιπεῖν τὸ πολὺ καὶ πεπερασμένον φαίης ἂν ἄπο σκοποῦ γεγονέναι παρ' αὐτοῦ· τὸ γὰρ τόσους ἢ τόσους λέγειν ἀποκληρωτικόν ἐστι, καὶ ὥσπερ ἐν ὅσοις τὸ παράδειγμα μὴ μοναδικόν ἐστιν ὡς ἑνὸς αἴτιον ἄπειρα τὰ γιγνόμενα, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ κόσμους ἀπείρους εἶναι πιθανόν, εἴπερ μὴ εἷς· τὸ γὰρ κενὸν ἄπειρον ὂν ἀπείρων ἔσται κόσμων δεκτικόν.*

Ἕ ν α, ε ἴ π ε ρ κ α τ ὰ τ ὸ π α ρ ά δ ε ι γ μ α δ ε δ η μ ι ο υ ρ γ η μ έ ν ο ς ἔ σ τ α ι [31 A].

Πάλιν ἑαυτῷ συμφώνως πρὸ τῶν ἀποδείξεων ἀνεφθέγξατο τὸ συμπέρασμα, λύων τὴν ἀπορίαν πρὸ τῆς πίστεως. D *τὸ γὰρ* ἕ ν α *τῷ* γ έ γ ο ν ε *καὶ τῷ* ἀ γ α θ ὸ ς ἦ ν *ἀνάλογον προηγόρευται, καὶ ἐπ' αὐτῷ κατὰ τρόπον ⟨ἡ⟩ ἀπόδειξις· αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ ἀπορῶν, αὐτὸς ὁ λύων, αὐτὸς ὁ ἀποδεικνύς, διὰ μὲν τῆς ἀπορίας ἐπιστρέφων εἰς νοῦν, διὰ δὲ τῆς συντόμου λύσεως κατὰ νοῦν ἐνεργῶν — ἡ γὰρ ἐν ἑνὶ τὸ πᾶν περιλαμβάνουσα φωνὴ τῆς νοερᾶς ἐστιν ἐπιβολῆς εἰκών — διὰ δὲ τῆς ἀποδείξεως εἰς διάνοιαν ἀπὸ νοῦ κατιών· πᾶς γὰρ ὁ ἀποδεικνὺς ἀπὸ νοῦ λαμβάνει τὰς ἀρχάς, νοῦς δὲ ᾧ τοὺς ὅρους γινώσκομεν, φησὶν* Ἀ ρ ι σ τ ο τ έ λ η ς, *ἁπλαῖς ἐπιβολαῖς*

CMP(N)
1 *μικρὸν* **MP** 3 alterum *δὲ* om **M** 4 *δὲ* **C**: *μὴν* **MP** 6 *ἢ τὸ ἄρ'* **C** *σημαίνει* **P** 7 *πρὸ* **C** 8 *τῶ αὐτοτελὲς* **M** 10 *ἢ καὶ ἀπείρους* **MP** 12 *ἄπο* **N**: *ἀπὸ* **CMPς** 13 *ἢ* **CP**: *καὶ* **M** 15 *τὸν* om **C** 20 *ἑαυτὸ* **MP** 21 *λύον* **C** 22 *γέγονεν* **C** 22 s *προσηγόρευται* **C** 23 *καὶ ἡ* ς 25 *συντόνου* **C** 28 *τοῦ νοῦ* **C** 29 s cf. Arist. eth. Nicom. ζ 9. 1142ᵃ 25 s. 1143 ᵃ26 s ᵇ1 s 30 *γινώσκωμεν* **C**

τὰ ὄντα γινώσκοντες. τοιοῦτον μὲν οὖν διὰ παντὸς τὸ τῶν λόγων εἶδος. φέρε δέ, εἰ δοκεῖ, πρὸ τῶν αὐτοῦ ῥημάτων τὸν συλλογισμὸν ἐκθέμενοι τὴν περὶ αὐτῶν θεωρήσωμεν ἀλήθειαν. ἔστι δὴ οὖν ὁ σύμπας λόγος τοιοῦτος· εἰ ὁ κόσμος κατὰ τὸ παράδειγμα γέγονε καὶ τὸ παράδειγμα ἕν ἐστιν, ὁ κόσμος εἷς ἐστιν· ἀλλὰ μὴν τὸ ἡγούμενον· τὸ ἄρα ἑπόμενον· ὅτι μὲν οὖν ὁ κόσμος κατὰ τὸ παράδειγμα γέγονεν, εἴρηται πρότερον καὶ ὑπέμνησται παρά τε αὐτοῦ καὶ ἡμῶν· ὅτι δὲ ἕν ἐστι τὸ παράδειγμα καὶ μοναδικόν, ὑπομνήσει καὶ αὐτὸς προϊών· λείπεται δὴ τῆς προσλήψεως ἀληθοῦς οὔσης τὸ E συνημμένον κατιδεῖν ὅπως ἀληθές. φημὶ τοίνυν, ὅτι τὸν κόσμον, εἴπερ μεμίμηται μάλιστα καὶ ἀκριβῶς τὸ παράδειγμα, δεῖ πᾶν αὐτὸ μεμιμῆσθαι καὶ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀιδιότητα καὶ τὴν μόνωσιν· εἰ γὰρ τὰ μὲν αὐτοῦ μιμοῖτο, τὰ δὲ μή, τίνος ἔσται παράδειγμα ὅλον· αὐτῷ γὰρ τῷ εἶναι ποιοῦν ὅλου ἑαυτοῦ ποιεῖ τινα εἰκόνα. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος τὸ πρὸς ὅλον αὐτὸ γεγονὸς μοναδικόν ἐστιν, ἀίδιόν ἐστι, ζῷόν ἐστιν· ὡς γὰρ ὁ τὸν Σωκράτην μιμούμενος ὅλον τὴν σύμπασαν αὐτοῦ ζωὴν ἀναμάττεται, τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ὁ τὸ αὐτοζῷον ἀποτυπούμενος κόσμος πάντα τὰ ἐν αὐτῷ μιμήσεται καθόσον πέφυκεν, αἰσθητῶς πάντα ἔχων, ὅσα ἐκεῖνο νοητῶς. πρὸς δὴ ταύτην τὴν ὑπόμνησιν ἀντιλέγουσί τινες τὸ τῶν ἀνθρώπων πλῆθος καὶ τὸ τῶν ἵππων παράγοντες· καὶ γὰρ ὁ αὐτοάνθρωπος πολλῶν αἴτιος καὶ ὁ αὐτοΐππος καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων. εἰ δὲ λέγοι τις, ὅτι ταῦτα, διότι μέρη ἐστὶν ἄλλων, διὰ τοῦτο οὐ μοναδικά, τὸν ἥλιον ἡμῖν καὶ τὴν σελήνην καὶ πάντα τὰ μόρια μὲν ὄντα τοῦ κόσμου, μοναδικὰ δὲ προσάγοντες οὐ παύσονται. διὸ βαθυ- F τέρων ἅψασθαι δεῖ πρὸς αὐτοὺς ἀπαντήσεων. ὁ μὲν οὖν φιλόσοφος Π ο ρ φ ύ ρ ι ο ς ὑπὲρ τούτων διαγωνιζόμενος ἀεὶ τὰ εἴδη προϊόντα φησὶν εἰς πλῆθος ὑποφέρεσθαι καὶ διαίρεσιν καὶ χωρεῖν εἰς ὄγκον καὶ μερισμὸν παντοῖον· διὸ τὴν νοη-

C M P

15 παράδειγμα τὸ ὅλον **M** 16 ὅλον ἑαυτοῦ **P**: ὅλως αὐτοῦ **C** τινα ποιεῖ **C** 17 αὐτὸ γεγονὸς **MP**: αυτῶ **C** sic 18 σωκράτη **M** 20 ζῶον **P** ἀποτυπωσάμενος **MP** fort. melius; cf. p. 442, 21 25 ταῦτα **C**: ταύτας **MP**

τὴν οὐσίαν προϊοῦσαν εἰς τὸν κόσμον ἀπολῆξαι κατὰ τὸ διῃρημένον καὶ παχὺ καὶ ἔνυλον πλῆθος, ἡνωμένον ἄνω καὶ ἀμερὲς ὂν καὶ μοναδικόν. τῷ μὲν οὖν νοητῷ παντὶ οὐκ ἄλλο ἐχορήγει τὴν ὕλην — αὐτὸ γὰρ αὐτὴν ὑφίστη· τοσαύτην οὖν ὑπέστησεν, ὅσην ἠδύνατο καταλαβεῖν — τῷ δὲ αὐτο-
134 *ανθρώπῳ τὴν ὕλην ἐχορήγει τοῦτο τὸ πᾶν· διὸ πλείων ἡ ὕλη ἑνός. ὁ μὲν οὖν κόσμος εἷς ἀφ' ἑνὸς καὶ ὅλος ἀφ' ὅλου, ὁ δὲ ἄνθρωπος πολὺς ἀφ' ἑνός, τοῦ κόσμου χορηγοῦντος τὴν ὕλην. διὰ τί οὖν, φησί, μὴ καὶ ἥλιοι πολλοὶ καὶ σελῆναι; καὶ γὰρ τούτοις ἡ ὕλη ἐκ τοῦ παντός. διότι, φησί, τοῖς μὲν ἀφθάρτοις ὡς τῷ κόσμῳ, κἂν ᾖ μέρη, τὸ μοναδικὸν οἰκεῖον, τοῖς δὲ φθαρτοῖς τὸ πλῆθος· εἰ γὰρ μὴ πολλὰ ἦν τὰ μετέχοντα τοῦ αὐτοῦ λόγου, ἀλλ' ἓν μόνον τὸ φθαρτόν, ἀπώλετο ἂν τὸ εἶδος τούτου φθαρέντος· δεῖν δὲ ἀεὶ πάντων εἰδῶν εἶναι πλήρωμα τὸν κόσμον. ταῦτα μὲν οὖν ὁ Πορφύριος. ὁ δέ γε θεῖος Ἰάμβλιχος ταύτην μὲν ἐπιρραπίζει τὴν ἀπόδοσιν ὡς μηδὲν τῶν ἀποριῶν ἐπιλυομένην· ἔστω γὰρ πᾶς ὁ αἰσθητὸς κόσμος μεριστῶς ἔχων τὰ ἀμέριστα καὶ διῃρημένως τὰ ἀδιαίρετα καὶ πεπληθυσμένως τὰ μοναδικά, διὰ τί οὖν τῶν ἐν αὐτῷ τὰ μὲν ἔτι μένει μοναδικά, τὰ δὲ οὔ; τοῦτο γὰρ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀπορηθέν.*
B *αὐτὸς δὲ ἐπάγει τινὰ τῷ ἀπόρῳ λύσιν, θαυμαστὴν μέν, παραμυθίας δέ τινος δεομένην· λέγει γὰρ οὖν, ὅτι τὰ μὲν τῶν εἰδῶν ταυτότητι χαίρει καὶ στάσει, τὰ δὲ κινήσει καὶ ἑτερότητι, καὶ ὡς τὰ μὲν μοναδικῶν ἐστιν αἴτια καὶ ἀιδίων, τὰ δὲ κινουμένων τε καὶ πεπληθυσμένων. οὗτος δὲ ὁ λόγος εἴρηται μὲν πάνυ θαυμαστῶς, δεῖται δέ τινος ὑπομνήσεως, ἣν δεῖ ποιεῖσθαι λογιζομένους, ὅτι δὴ μετὰ τὸ ἓν δύο προεληλύθασιν ἀρχαί, καθάπερ εἴρηκεν ὁ ἐν Φιλήβῳ Σωκράτης, πέρας καὶ ἄπειρον, καὶ ὥσπερ τῶν ἀριθμῶν οἳ μὲν μᾶλλόν εἰσι μοναδικοί, οἳ δὲ δυαδικοί, καίτοι πάντων ἐκ μονάδος ἅμα καὶ δυάδος ὑποστάντων, οὕτω δὴ καὶ τῶν*

CMP
6 *πλεῖον* **MP** 7 *οὖν* om **M** *καὶ ὅλος* — 8 *ἑνός* om **C** 11 *ὡς τὸ κόσμῳ* **C** 15 fort. *πάντων ⟨τῶν⟩* ueluti p. 442, 31 18 *μεριστὸς* **MP** 20 *ἔτι* om **C** 26 alterum *δὲ* om **C** 29 *φιλίβῳ* **P** 30 *ἄπειρος* **C**

εἰδῶν ἁπάντων ὑφεστώτων κατὰ τὰς δύο ταύτας ἀρχὰς ὅμως τὰ μέν ἐστι τοῦ πέρατος συγγενῆ, τὰ δὲ τῆς ἀπειρίας. καὶ τί δεῖ περὶ τῶν εἰδῶν λέγειν; καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν θεῶν οἱ μέν εἰσι τῆς τοῦ πέρατος συστοιχίας, οἱ δὲ τῆς τοῦ ἀπείρου, καθ' ὅλας τε διακοσμήσεις καὶ κατὰ μέρη· καθ' ὅλας μέν, ὅτι πᾶσα ἡ πατρικὴ καὶ συνοχικὴ καὶ δημιουργικὴ σειρὰ κατὰ τὸ πέρας ἀφορίζεται, πᾶσα δὲ ἡ ζωογόνος καὶ γεννητικὴ κατὰ τὸ ἄπειρον· κατὰ μέρη δέ, ὅτι καὶ τῆς πατρικῆς C
καὶ τῆς ζωογονικῆς οἱ μέν εἰσι πρὸς τῆσδε τῆς ἀρχῆς, οἱ δὲ πρὸς τῆς ἑτέρας. εἰ τοίνυν καὶ ἐπὶ θεῶν οὕτως, τί θαυμαστόν, εἰ καὶ τῶν εἰδῶν τὰ μέν ἐστι τοῦ πέρατος, τὰ δὲ τῆς ἀπειρίας συγγενῆ μᾶλλον τῶν ἑτέρων, καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν ταύτην τὰ μὲν μοναδικῶν ὑποστατικὰ πραγμάτων, τὰ δὲ εἰς πλῆθος προϊόντων; οὕτως μὲν οὖν καὶ ταύτην τὴν ἀπόδοσιν παραμυθεῖσθαι χρή. ὁ δὲ ἡμέτερος διδάσκαλος καὶ ἄλλως τὴν ἀπορίαν ταύτην διέλυε πολλαχῶς. ἔλεγε δ' οὖν, ὅτι πᾶσα μὲν ἡ νοητὴ οὐσία μονοειδής ἐστι καὶ αἰώνιος, τῶν δ' ἐγκοσμίων πραγμάτων τὰ μὲν μᾶλλον ὁμοιοῦσθαι δύναται πρὸς τὰς ἑαυτῶν οὐσίας, τὰ δὲ ἧττον· ὅσα μὲν γάρ ἐστιν ἀυλότερα καὶ καθαρώτερα, μᾶλλον, ὅσα δὲ ἐνυλότερα καὶ παχύτερα, ἧττον. ὄντων οὖν ἁπάντων τῶν παραδειγμάτων ἐν οὐσίαις μοναδικαῖς τε καὶ ἀιδίοις τὰ μὲν κρείττω τῶν ἐν τῷ παντὶ μάλιστα μεμιμημένα τὰς ἑαυτῶν αἰτίας κατὰ πάντα τοῖς παραδείγμασιν ὁμοιότατα γέγονε, κατὰ τὸ μοναδικόν, κατὰ τὸ οὐσιῶδες, κατὰ τὸ ἀίδιον, τὰ D
δὲ χείρω ὕστερον εἶδος ὁμοιώσεως λαχόντα πῇ μὲν ὡμοίωται τοῖς σφῶν αὐτῶν αἰτίοις, πῇ δὲ οὔ. τριῶν οὖν ὄντων τούτων ἐν τοῖς νοητοῖς εἴδεσι, τοῦ μοναδικοῦ, τοῦ οὐσιώδους, τοῦ διαιωνίου, πότερον τὸ μὲν μοναδικὸν αὐτῶν μιμήσεται καὶ τὸ ἀίδιον, τὸ δὲ οὐσιῶδες οὐδαμῶς; ἀλλ' ἄτοπον· δέδεικται γάρ, ὅτι οὐσίας εἶναι χρὴ τὰ ἀπ' αὐτῶν κατ' αὐτὸ τὸ

C M P

4 *συστοιχείας* **P** | cf. Phil. 23CD 26E 9. 10 *πρὸ* **P** 11 *ἐστι* **MP**: *εἰσι* **C** 17 *ἡ νοητὴ οὐσία* **MP**: *νόησις οὐσίας* **C** 18 *δ'* **M**: *δὲ* **P**: *δι'* **C** 21 *μᾶλλον ὡς ἧττον* **MP** 22 *παραδειγματικῶν* ex *-άτων* **C** 23 *μάλιστα* om **C** 25 *κατὰ τὸ ἀίδιον* om **P** 26 *ὕστερον* **CP**: *δεύτερον* **M** *ὡμοίωνται* **MP**

εἶναι ποιούντων. ἀλλὰ κατὰ μὲν τὸ μοναδικὸν καὶ τὸ οὐσιῶδες ἔσται μιμήματα ἐκείνων, κατὰ δὲ τὸ ἀίδιον οὔ; ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀδύνατον. ἀπολείπεται γὰρ ἕκαστον μοναδικὸν μὲν ὄν, μὴ ἀίδιον δέ· διότι μὲν γὰρ οὐκ ἀίδιον, εἰς τὸ μὴ ὂν οἰχήσεται, διότι δὲ μοναδικόν, οὐκ ἔστιν ἐξ ὅτου γενήσεται. καὶ ὅλως πᾶν τὸ ἐξ ἀκινήτων αἰτίων ὑποστὰν ἀμετάβλητόν ἐστι κατ' οὐσίαν, ἀκίνητα δὲ τὰ εἴδη· νοητὰ γάρ ἐστιν. ἢ τοίνυν ἅπαντα μιμεῖσθαι δυνατὸν ἢ τινά. πάντα δὲ ἀδύνατον· τὰ γὰρ πορρωτέρω τῶν ἀρχῶν ἧττον ὁμοιοῦται πρὸς αὐτάς· καὶ γὰρ τοῦ Πυθαγόρου πάσας ἐπιστήμας ἔχοντος ὃ μὲν ἐγγυτέρω πᾶσαν αὐτοῦ τὴν γνῶσιν ὑποδέχεται δευτέρως, ὃ δὲ πορρωτέρω τὰς μὲν διδάσκεται E τῶν ἐπιστημῶν, πρὸς δὲ τινὰς ἀσύμμετρός ἐστιν. εἰ τοίνυν πάντα ἀδύνατον, λείπεται τινά. καὶ εἰ τινά, τριῶν ὄντων ἐν ἐκείνοις τῶν νοητῶν εἰδῶν χαρακτηριστικῶν, ὡς ἔσται δῆλον, τριῶν δ' οὖν ὄντων, ὡς εἴπομεν, ἢ τὰ ἄκρα μεμιμημένα τοῦ μέσου γέγονεν ἄμοιρα, ἢ τὰ δύο τὰ πρῶτα δεξάμενα τοῦ τρίτου φαίνοιτ' ἂν ἀπολελειμμένα, ἢ τοῦ πρώτου μὴ τυχόντα τῶν μετ' αὐτὸ μετείληχεν. ἀλλὰ μὴν δέδεικται μηδέτερον τῶν πρώτων ἀληθὲς ὄν· ἀνάγκη ἄρα τὸ μὲν μοναδικὸν αὐτὰ μὴ ἀποτυπώσασθαι τῶν εἰδῶν, τὸ δὲ οὐσιῶδες μόνον καὶ τὸ αἰώνιον, διὸ πάντα μὲν τὰ ἐγκόσμια εἴδη οὐσίαι καὶ ἀεὶ ὡσαύτως ἑστηκότα, οὐ πάντα δὲ μοναδικά· οὐ γὰρ πάντα πρὸς πάσας ἔχει τὰς τῶν παραδειγμάτων δυνάμεις συμμέτρως. ὅτι δὲ πᾶν τὸ νοητὸν εἶδος καὶ ὅλως παραδειγματικὸν αἴτιον πρώτως ὂν μοναδικόν ἐστι καὶ ἀίδιον καὶ οὐσιῶδες, δῆλον· εἴτε γὰρ μὴ οὐσία εἴη, συμβεβηκὸς ἔσται, πᾶν δὲ συμβεβηκὸς περὶ τὴν ὕλην ὑφίσταται καὶ τὰ ἐν ὕλῃ ὄντα, ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς χωριστοῖς αἰτίοις. εἴτε μὴ ἀίδιον, οὐδ' ἂν ἡ εἰκὼν αὐτοῦ ἀίδιος εἴη· δεῖ δέ, εἴπερ ἐκ F πάντων ἀεὶ τῶν εἰδῶν ὁ κόσμος. ἀρχῆς δὲ ἀπολομένης οὐ-

C M P

1 *μὲν* om **C** *τὸν μοναδικὸν* **P** 3 *ἀπολεῖται* ς 8 *ἢ τοίνυν* ς: *εἰ τοίνυν* **CMP** 12 *ὁ δὲ πορφύριος* **M** fort. recte *πορρωτέρως* **M** 16 *εἴπομεν* **CM**: *εἴρηται* **P** 18 *φαίνοιντ'* **M** 21 *αὐτὰ* **MP**: *αὐτῶν* **C** 24 *παραδειγμάτων* **CM**: *πραγμάτων* **P** 28 *ἀφίσταται* **C**

δεμία μηχανὴ σῴζεσθαι τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς. εἴτε μὴ μοναδικόν, οὐκέτ᾽ ἂν εἴη πρώτως παράδειγμα· δύο γὰρ εἶναί τι πρώτως ἀδύνατον, ὥς φησι καὶ ὁ ἐν Πολιτείᾳ [X 597 C] *Σωκράτης. αὐτοῖς γὰρ τούτοις ἡ ταυτότης πόθεν ἢ ἀφ᾽ ἑνός τινος κοινοῦ εἴδους; ταῦτα ἄρα τὰ τρία πᾶσιν ὑπάρχει τοῖς πρώτοις παραδείγμασι, καὶ ἔοικε τὸ μὲν μοναδικὸν αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ πέρατος ὑπάρχειν, τὸ δὲ ἀίδιον ἀπὸ τῆς ἀπειρίας, τὸ δὲ οὐσιῶδες ἀπὸ τῆς πρώτης οὐσίας. ἔτι καὶ κατ᾽ ἄλλον τρόπον ἐπιχειρεῖν ἡμῖν δυνατόν· τῶν γὰρ ἐν τῷ* 135
κόσμῳ συνεστώτων τὰ μὲν ἀπὸ τῆς πρώτης μόνης δημιουργίας ὑφέστηκε, τὰ δὲ καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης μέν, ἀλλὰ διὰ τῆς δευτέρας. τὰ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς πρώτης ὑφεστῶτα ὡσαύτως ἔχει καὶ μοναδικά ἐστι, μιμούμενα τὴν τοῦ παράγοντος μόνωσιν· ἡ γὰρ ὑπερκόσμιος δημιουργία καὶ ἀκίνητός ἐστι καὶ μία καὶ αἰώνιος· τὰ δὲ ἀπὸ τῆς δευτέρας μεταβαλλόμενά τέ ἐστι καὶ ἐν πλήθει φερόμενα καὶ ἄλλοτε ἀλλοίως συνιστάμενα· πολυειδὴς γάρ ἐστιν ἡ δευτέρα δημιουργία καὶ κινουμένη ποιεῖ ἃ ποιεῖ, καὶ χρόνος αὐτῇ συμφυής ἐστιν, ἀλλ᾽ οὐκ αἰών. διὸ καὶ τὰ ἀπ᾽ αὐτῆς πολυμετάβολά ἐστι καὶ πεπληθυσμένα καὶ πάντῃ κινούμενα· τὰ γὰρ ἐκ κινουμένων αἰτίων τοιαῦτα τὴν φύσιν ἐστίν. ὅθεν, οἶμαι, καὶ ὁ δημιουργὸς ὑποστήσας ἅπαντα τὰ μοναδικὰ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἀίδια κινεῖ πρὸς τὴν δημιουργίαν τῶν θνητῶν τοὺς νέους θεούς, ἵνα καὶ ταῦτα καθόσον μὲν ἔχει τι ἀίδιον, ὑποστῇ παρ᾽ αὐτοῦ, καθόσον δὲ θνητά ἐστι, παρ᾽ αὐτῶν τῶν νέων θεῶν, καὶ καθόσον μὲν ἑνὸς εἴδους μετέ- B
χει, παρ᾽ αὐτοῦ, καθόσον δὲ τὸ ἓν τοῦτο πεπλήθυσται, παρ᾽ αὐτῶν· ἐκ γὰρ τῶν πολλῶν αἰτίων καὶ κινουμένων ἡ μεταβολὴ τούτων καὶ ὁ πληθυσμός. ἔτι τοίνυν καὶ ταῦτα ῥητέον, ὅτι τὸ μονογενὲς τριχῶς· ἢ γὰρ τὴν μονάδα σημαίνει τῆς οἰκείας σειρᾶς, καθὸ σημαινόμενον καὶ τὸ ἀνθρώπου

C M P

1 *ἀπ᾽* om **C** *μὴ* om **MP** 5 *κοινοῦ τινος* **MP** *εἴδους* om **M** *τὰ* om **CP** 18 *αὐτῆς* **MP** 23 *τὴν* om **P** 23s cf. Tim. 42 D 24 *καθόσων* **C** 25 *τί ἀΐδιος* **M** 26 *νέων* om **P** 28 *αἰτίων τούτων* **P** 30 *τῇ μονάδι* **MP** *σημαίνοι* **M**

εἶδος μοναδικὸν καὶ τὸ ἵππου καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων· ἢ τὸ ἓν ὑφ᾿ ἑνὸς μετεχόμενον, καθὸ ταῦτα μὲν οὐκέτι μονογενῆ, τὸ δὲ ἡλίου καὶ σελήνης εἶδος· ἢ τὸ μηδὲν ἔχον ἑαυτῷ σύστοιχον ἕτερον, καθὸ ταῦτα μὲν οὐκέτι μονογενῆ, σύστοιχα ὄντα ἀλλήλοις, τὸ δὲ ὅλον ζῷον μονογενές, ἄλλῳ ζῴῳ σύστοιχον οὐκ ὄν. τριχῶς οὖν λεγομένου τοῦ μονογενοῦς εἰ τὸ ὡς ἀληθῶς λάβοις μονογενές, τὸ τρίτον ἐστίν, ὡς καὶ πάντων ζῴων αἴτιον καὶ μονάδος λόγον ἔχον πρὸς πάντα καὶ ὑφ᾿ ἑνὸς μετεχόμενον καὶ οὐδενὶ σύστοιχον, ἀλλ᾿ ὄντως ὂν μοναδικόν. τούτου δὲ ληφθέντος ἀναγκαῖον ἤδη τὸ συνημμένον· εἰ γὰρ τὸ παράδειγμα μονογενές, καὶ τὸ κατ᾿ αὐτὸ γενόμενον μονογενές, μεμιμημένον τὸ τοῦ παραδείγματος
C *μονογενές, καὶ οὐδὲν ἄλλο πλὴν τοῦ κόσμου τοιοῦτον· οὐδὲ γὰρ ἄλλο τι πλὴν τοῦ αὐτοζῴου κατὰ τὸ σημαινόμενον τοῦτο μονογενές. ἔτι καὶ κατ᾿ ἄλλον τρόπον μετιέναι χρὴ τὴν ἀπορίαν ὁμόσε χωροῦντας· πᾶν γὰρ εἶδος καὶ ἑνός ἐστι καὶ πλήθους γεννητικόν· ἑνὸς μέν, ὅτι πρὸ τοῦ πλήθους ἑαυτῷ παραπλησίαν ὑφίστησι μονάδα, πλήθους δέ, ὅτι πᾶσα μονὰς ἔχει μεθ᾿ ἑαυτῆς σύστοιχον ἀριθμόν. καὶ τὸ αὐτοζῷον οὖν ὡς μὲν μονάδα τὸν ὅλον κόσμον ὑφίστησιν, τῷ δὲ ὅλῳ καθ᾿ ἑκάστην τάξιν ἀνάλογον ἀπογεννᾷ τὸ τὴν πρὸς τὸ πᾶν ὁμοιότητα κατ᾿ ἐκείνην τὴν σειρὰν ἀποσῴζειν δυνάμενον. καὶ τὸ ἡλιακὸν παράδειγμα γεννᾷ μὲν καὶ αὐτὸν τὸν ἥλιον τὸν ἐμφανῆ, παράγει δὲ καὶ ἡλιακῶν ζῴων ἀριθμὸν τὸ αὐτὸ εἶδος ἐχόντων, ὡς ἀφ᾿ ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν, ἀεὶ τῶν δευτέρων ἀμυδροτέραν ἐχόντων τὴν πρὸς τὸ οἰκεῖον εἶδος ὁμοιότητα. καὶ ἔστι τοιαῦτα ζῷα τὰ μὲν οὐράνια, τὰ δὲ ὑπὸ σελήνην, ὡς καὶ μέχρι γῆς καθήκειν τὸν τοιοῦτον ἀριθμόν. καὶ τοίνυν καὶ ὁ αὐτοάνθρωπος οὐκ εὐθὺ παράγει τὸ πλῆθος τοῦτο τὸ ἄπειρον· οὐδαμοῦ γὰρ ἄμεσος ἡ πρόοδος, ἀλλὰ διὰ τῶν τῇ μονάδι προσεχῶν καὶ οἰκείων*

C M P (N)

2 ἓν om **M** *οὐκ ἔστι* ς 3 *τὸ δὲ ἡλίου* — 4 *μονογενῆ* om **M** 7 s fort. *πάντων ⟨τῶν⟩ ζῴων αἴτιον ⟨ὂν⟩* 11 s *αὐτὸ γενόμενον τοῦτο* **C** 12 *μεμιμημένον* — 15 *μονογενές* om **P** 12 *τὸ* om **M** 13 *οὐδὲν* **N**ς: *οὐδὲ* **CM** 18 *παραπλήσια* **M** 24 *παράγει* **CM**: *παράδειγμα* **P** 24 s *ἀριθμῶν* **P** 25 *αὐτοειδῶς* **C** sic 29 *εὐθὺς* **P**

ἀριθμῶν. ἐπεὶ οὖν τὸ νοητὸν εἶδος ἕν ἐστι, δεῖ μὴ τὸ D *ἄπειρον ποιεῖν εὐθύς, ἀλλὰ μονάδα πρῶτον, εἶτα τὸν οἰκεῖον ἀριθμὸν καὶ ἐφεξῆς· τοῦ γὰρ νοητοῦ μὲν ἑνὸς καὶ τοῦ αἰσθητοῦ πεπληθυσμένου μέσον ἐστὶ τὸ αἰσθητὸν μέν, μοναδικὸν δέ, τῷ μὲν προελθεῖν αἰσθητὸν γενόμενον, τῷ δὲ σῶσαι τὴν ὁμοιότητα τοῦ παραδείγματος μοναδικὸν ὑποστάν. καὶ γὰρ φαίη ἄν τις ὡς ἀληθῶς ἄτοπον, τὰ θεῖα καὶ νοητὰ καὶ ἀκίνητα αἴτια μὴ τῶν κατ' οὐσίαν ἀμεταβλήτων αἴτια εἶναι πρώτως, ἀλλὰ τῶν ἐνύλων καὶ μεταβλητῶν. τίς γὰρ λόγος ἐκείνοις δυνήσεται ταῦτα συνάπτειν, τοῖς ὑπερκοσμίοις τὰ ἐν τῷ πυθμένι τοῦ παντός, τοῖς νοεροῖς τὰ ἀνόητα, τοῖς αἰωνίοις τὰ πάντη τρεπόμενα, τοῖς ἁπλοῖς τὰ πολυσύνθετα, τοῖς ἡνωμένοις τὰ σκεδαννύμενα κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν; ἀναγκαῖον ἄρα καὶ τὸν αὐτοάνθρωπον καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν τῶν τοιούτων πρὸ τοῦ διαπεφορημένου πλήθους μονάδας ἀπογεννᾶν ἑστώσας, ἀφ' ὧν ἡ πρόοδος ἑκάστων ἐπὶ τοὺς οἰκείους ἀριθμούς, καὶ ταύτας εἶναι τὰς μονάδας ἐν τῇ δευτέρᾳ δημιουργίᾳ, διὸ καὶ μένουσιν ὡσαύτως, ὡς ἀπὸ τῆς* E *ἀκινήτου μόνης αἰτίας παρηγμέναι. μὴ τοίνυν θαυμάσῃς, εἰ καὶ τὸν ἄνθρωπον ἀθάνατον λέγοι τις καὶ τὸ θηρίον λογικὸν καὶ τὸ φυτὸν ἔννουν· ἔστι γὰρ τούτων ἕκαστον πρώτως τοιοῦτον, ἡ δὲ πρόοδος ὕφεσιν ἐργαζομένη τῆς παντοίας τοῦ παραδείγματος μιμήσεως ἀποφαίνει τὰ μὲν ἀναίσθητα, τὰ δὲ ἄλογα, τὰ δὲ δυνάμει νοερά· ὡς γὰρ τὸ πρώτως ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ πηγῆς προϊὸν ὕδωρ ὁμοιότατόν ἐστι τῷ πηγαίῳ καὶ σῴζει τὴν καθαρότητα τὴν οἰκείαν ἀκηλίδωτον, οὕτω δὴ καὶ τὰ πρώτως ἀπὸ τῶν νοητῶν εἰδῶν ἐκφανέντα σῴζει τὰς τῶν παραδειγμάτων ὁμοιότητας εἰλικρινῶς, προϊόντα δὲ ἀπολλύει μὲν τὴν τελείαν ὁμοίωσιν, ἀναπίμπλαται δὲ συνθέσεως καὶ ἀσχημοσύνης ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων. ἔστι δὲ καὶ*

C M P

3 *μὲν* del? Kroll *ἑνὸς δὲ καὶ* **MP** 5 *τῷ δὲ* **CM**: *τὸ δὲ* **P** 9 *διὰ τῶν* **MP** 10 *ὁ λόγος* **P** *ταῦτα δυνήσεται* **M**: *τοιαῦτα δυνήσεται* **P** 11 *νοητὰ* **C** 13 *σκιδνάμενα* **M** iu: *σκεδαννύμενα* **M** im 15 ad *διαπεφορημένου* cf. Arist. *περὶ τῆς καθ' ὕπνον μαντικῆς* 2.464^b 13 20 *τὸ θηρίον* ς: *θηρίον* **CMP** 21 *τὸ* om **P** 26 *ἀκιλήδωτον* **M**: om **P**; cf. orac. chald. 53 29 *ἀπολύει* **P** 30 s *ἔτι ... ἐπιβάλλει* **C**: *ἔτι ... ἐπιβάλλει*^v **M**[1]

ἄλλως ἐπιβάλλειν τῇ λύσει τῶν ζητουμένων· τῆς γὰρ δημιουργίας ἣ μέν ἐστιν ὅλη καὶ μία καὶ ἀμέριστος, ἣ δὲ μερικὴ καὶ πεπληθυσμένη καὶ προϊοῦσα κατὰ μερισμόν, ἣ δὲ οὐ μόνον οὖσα μεριστή, καθάπερ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν γενητῶν ἐφαπτομένη καὶ τῶν ἐν τούτοις εἰδῶν. καὶ ἔχεις
F *τῶν τριῶν τούτων δημιουργιῶν καὶ παρ' αὐτῷ τὰς μονάδας, τὴν Δίιον, τὴν Διονυσιακήν, τὴν Ἀδωναϊκήν, αἷς καὶ τὰς τρεῖς πολιτείας συνδιεῖλεν, ὡς ἐν ἄλλοις εἴπομεν. ἡ μὲν οὖν τρίτη τῶν εἰδῶν ἐστιν αἰτία τῶν καὶ μερῶν καὶ μὴ μοναδικῶν, ἡ δὲ δευτέρα τῶν μοναδικῶν μέν, οὐχ ὅλων δέ, ἡ δὲ πρώτη τοῦ ὅλου καὶ μοναδικοῦ· τοιοῦτον γὰρ πᾶν οὐδενὸς ὂν μέρος ὡς ἥλιος καὶ σελήνη καὶ τῶν ἰδίων ἕκαστον μερῶν. εἰ μὲν οὖν περὶ πάσης ἐποιεῖτο νῦν ὁ Πλάτων δημιουργίας τὸν λόγον, ἔδει καὶ τὰς εἰς πλῆθος ἐκτάσεις*
136 *τῶν εἰδῶν καὶ τὰς διαιρέσεις παρεισκυκλεῖν· ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς ὅλης δημιουργίας μόνης ὁ παρὼν λόγος, τί χρὴ ταράττειν ἑαυτοὺς μὴ μένοντας ἐν τοῖς πρώτοις δημιουργήμασι τοῖς ὑπὸ τῆς ἀκινήτου καὶ ὁλικῆς γενομένοις αἰτίας; ὁ γὰρ ὅλος δημιουργὸς ὁλικῶς ἐστι καὶ μοναδικῶς ὑποστάτης, ἐπεὶ καὶ πολλοὺς θεοὺς ὑφιστὰς μοναδικῶς ὑφίστησιν· καὶ γὰρ τῶν ἀπλανῶν ἕκαστος καθ' ἓν εἶδος παρῆκται, ὅπου γε καὶ γῆς εἶδος ἄλλο καὶ ὕδατος καὶ πυρός, ὧν τὰ μέρη γένεσιν ἔχει χρονικὴν καὶ φθοράν· ὥστε πολλῷ μᾶλλον τὰ ἀίδια τοιαῦτα καὶ αἱ μερικαὶ ψυχαὶ τῷ εἴδει διαφέρουσιν ἀλλήλων· τὸ γὰρ καθ' ἕκαστον πᾶν καὶ μερικὸν ἔνυλόν ἐστιν. εἰ δὲ καὶ παρὰ τὰς προβολὰς τῶν λόγων διαφόρους ἀποτελοῦσι τοὺς ἰδίους βίους αὗται, δῆλον ὅτι πάντων ἔχουσαι τοὺς λόγους καθολικῶς ἐν εἴδεσι μόνοις ὑφεστᾶσιν· ὥστε καὶ αἱ πρόοδοι αὐτῶν ἑκάστης εἰσὶ κατ' ἄλλο καὶ ἄλλο εἶδος. καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦτον τῶν εἰδῶν ἑνιαίως μὲν ἐν τῇ πηγῇ*

C M P

6 *καὶ* **P**: *καὶ καθ' ἃ* **M**: *καθὰ* **C** 7 s cf. in remp. II 8, 15 in Tim. p. 30, 25 ss 9 prius *καὶ* om **P** 10 *καὶ οὐχ ὅλων* (om *δὲ*) **C**; cf. p. 450, 5 11 *τοιοῦτο* **P** *τὸ πᾶν* **MP**: an *πᾶν τὸ*? Kroll 12 *ὂν* **C** 17 *μένοντες* **C** 19 *δημιουργὸς ὁλικῶς ἐστι καὶ* om **C** *ὁλικός* **P** *μοναδικὸς* **P** 21 *ἀπλανῶν* **M**: **C** ante corr 25 *καθέκαστα* **MP** 27 *βίους* ς: *ποίους* **M**: *ποιοὺς* **CP**

θετέον τῶν ψυχῶν, διῃρημένως δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ· καὶ πῶς B γὰρ οὐκ ἀναγκαῖον πεπερασμένων οὐσῶν τὸν ἀριθμὸν ἐν ταῖς αἰτίαις αὐτῶν προϋφεστάναι, ὅπου γε καὶ ἡ φύσις ὧν παράγει κατ' ἀριθμοὺς περιέχει τοὺς ἀριθμούς. εἰ δὴ καὶ οἱ θεοὶ μοναδικοί εἰσι καὶ αἱ ψυχαί, καὶ τὰ μεταξὺ τούτων γένη μοναδικά ἐστιν· ὥστε ἕκαστον, ὃ ὁ δημιουργὸς ὑφίστησιν, πάντως μοναδικόν ἐστι· καὶ ἔοικε τῆς ἀιδιότητος αὐτῶν τοῦτο αἴτιον εἶναι, τὸ ἕκαστον ὅλον ὑποδέξασθαι τὸ εἶδος τῆς παραδειγματικῆς αἰτίας. πᾶν ἄρα τὸ ἐκ τοῦ ὅλου δημιουργοῦ προϊὸν τοιοῦτόν ἐστιν. εἰ τοίνυν καὶ τὸν κόσμον αὐτὸς ὑφίστησιν, εἷς ὁ κόσμος διά τε τὴν δημιουργικὴν μονάδα καὶ τὴν τοῦ παραδείγματος μόνωσιν. ὅ μοι δοκεῖ καὶ ὁ Πλάτων εἰδὼς εἰπεῖν· εἴπερ κατὰ τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται. τῷ γὰρ μὴ εἰπεῖν εἴπερ κατὰ τὸ παράδειγμα γέγονεν, ἀλλ' εἴπερ κατὰ τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται καὶ τὴν παραδειγματικὴν καὶ τὴν δημιουργικὴν αἰτίαν τῆς μονότητος ἐνεδείξατο· μονὰς γὰρ ὁ δημιουργός, μονὰς καὶ τὸ παράδειγμα· καὶ τὸ πᾶν ἄρα τοῦτο ὑπὸ μονάδος πρὸς μονάδα γεγονὸς μοναδικόν ἐστι. διὰ τί οὖν, φαίης ἄν, ἐν τοῖς ἐχομένοις ἠρκέσθη τῇ ἀπὸ τοῦ C παραδείγματος ἀποδείξει; διότι, φήσω, μᾶλλον ἥνωται τοῦ δημιουργοῦ τὸ παράδειγμα· καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ δημιουργὸς μονάς ἐστι διὰ τὴν ὁμοιότητα τὴν πρὸς αὐτὸ καὶ τὴν ἀναλογίαν. δῆλον δέ· καὶ γὰρ ἐν τοῖς βασιλεῦσιν ἀνάλογόν ἐστιν αὐτῷ, καὶ ἑκάτερον αὐτῶν ἀνάλογον τῇ μονάδι τῇ νοητῇ· ὅπου τοίνυν καὶ αὐτῷ τῷ δημιουργῷ τὸ μοναδικὸν ἐκεῖθεν, τί χρὴ οἴεσθαι περὶ τοῦ παντός; ἢ ὅτι καὶ τὴν μόνωσιν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ἔχει πρώτως· κυριώτερον ἄρα τὸ παράδειγμά ἐστιν εἰς ἀπόδειξιν τῆς τοῦ κόσμου μονώσεως. καὶ ὁρᾷς πάλιν, ὅτι τρεῖς αὗται μονάδες εἰσί, τὸ αὐτοζῷον, τὸ δημιουργικὸν αἴτιον, τὸ πᾶν· ἀλλὰ τὸ μὲν νοητὴ μονάς, τὸ δὲ νοερὰ μονάς, τὸ δὲ αἰσθητὴ μονάς.

C M P (N)

2 ἀριθμῶν **P** 3 προυφιστάναι **C** γε **N** s: δὲ **CMP**ς 6 εἰσιν **P** ὃ ὁ ς: ὃ **M**: ὁ **CP** 8 τῶ ἕκαστον **MP** 14 τῷ γὰρ — 16 ἔσται om **C** 14 εἰπεῖν om **P** 16 alterum τὴν om **C** 24 δηλοῖ **P** | cf. p. 311 s ἀνάλογος **C** 27 παντὸς **MP**: παραδείγματος **C** ἢ ll. 29 ἐστιν om **C**

Τὸ γὰρ περιέχον πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῷα μεθ' ἑτέρου δεύτερον οὐκ ἄν ποτ' εἴη [31 A].

Θαυμαστὴ τῶν ἀποδείξεων τούτων ἀνάγκη, δεικνῦσα τὸ παντελὲς ζῷον ἓν ὂν καὶ μόνον, ἐοικυῖα ταῖς ἐφόδοις ἐκείναις, δι' ὧν ἐν Σοφιστῇ *τὸ πλῆθος ἐδείκνυ τῶν ὄντων εἰς ἓν ἀναγόμενον τὸ ὄντως ὄν· εἰ γάρ εἰσι δύο τῶν ὄντων* D *ἀρχαί, ἢ ἑκατέρα ὄν ἐστι πρώτως ἢ ἡ ἑτέρα. ἀλλ' εἰ μὲν ἡ ἑτέρα, ἡ λοιπὴ ἐκ ταύτης ἔσται· εἰ δὲ ἑκατέρα, ἄλλο τι εἶναι δεῖ τὸ ὄν, ἀφ' οὗ ταῦτα ὄντα ἐστί· τούτων γὰρ ἑκάτερον τὶ ὄν ἐστιν, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς ὄν. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν τρόπον καὶ νῦν δείκνυσιν, ὅτι ἓν τὸ παντελὲς ζῷον, ὥστε κατὰ πάσας τὰς τάξεις τῶν πραγμάτων τὸ πρώτως λεγόμενον εἶναι μονογενὲς εἶναι· καὶ γὰρ τὸ πρώτως ἀγαθὸν καὶ τὸ ἴσον ὡσαύτως δείξομεν μοναδικὸν τὸ πρώτως, ὥσπερ τὸ αὐτοζῷον ἐν τούτοις ἀποδείκνυται. καὶ πῶς γὰρ ἂν οὐκ εἴη τοῦτο μονογενές; εἰ γάρ ἐστιν ἕτερον αὐτῷ συνδυαζόμενον, ἢ πάντα ἔχει ἑκάτερον, ἢ τὸ μὲν πάντα τὸ δὲ οὐ πάντα, ἢ οὐδέτερον πάντα· παρὰ γὰρ ταῦτα οὐκ ἔστιν. εἰ μὲν δὴ μηδέτερον εἶναι πάντα φαίη τις, ἔσται ἑκάτερον ἀτελές. ἡμῖν δὲ περὶ τοῦ παντελοῦς ὁ λόγος καὶ ζητήσομεν, ποῦ τὸ πάντα ἔχον· οὐ γάρ που τὸ μὲν αἰσθητὸν πάντα ἔχει κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν, καὶ ἡ ψυχὴ πάντας ἔχει τοὺς λόγους — δηλοῖ δ' ἐξ ὧν ἐπιβάλλει πᾶσι τὸν ἑκάστου προχειριζομένη λόγον —· οὐκ ἔσται δέ τι νοητὸν τὸ πάντων ⟨τῶν⟩ νοητῶν ὄντως περιεκτικόν, ὥσπερ ἡ ψυχὴ διανοητῶς καὶ τὸ* E *πᾶν αἰσθητῶς· πόθεν γὰρ καὶ τούτοις ἡ παντότης ἢ ἐκ τῶν νοητῶν; εἰ οὖν ἔστι τι νοητὸν παντελές, ἐκεῖνο ἂν εἴη τὸ παράδειγμα τοῦ παντός, ὅ ἐστι πρώτως πᾶν. εἰ δὲ τὸ μὲν πάντα, τὸ δὲ μὴ πάντα, οὐδὲ συντάττεται ταῦτα ἀλλήλοις οὐδὲ συναριθμεῖται, ἀλλὰ τὸ μὴ πάντα ἔχον καταδεέστερόν ἐστι, τὸ δὲ παντελὲς περιληπτικωτέραν ἔχει δύναμιν, ὥστε τὸ μὲν ἔσται μέρος, τὸ δὲ ὅλον, καὶ οὐκ ἀμφότερα παντελῆ ζῷα λοιπόν, ἀλλὰ θάτερον αὐτῶν τὸ τελειότερον·*

CMP

1 *ἀνόητα* **MP** 2 *ποτε* **MP** 3 *ἡ ἀνάγκη* ς 7 *ἢ* om **P** *εἰ* **CP**: *ἢ* **M** 8 *εἰ* **C**: *ἢ* **MP** 9 *δεῖ εἶναι* **P** 16s *συνδιαζόμενον* **M** 20 *τοῦ* om **C** 23 *δεξ'* **C**: *δὲ ἐξ* **MP** *ἕκαστον* **P**

τὸ γὰρ ὑφειμένην ἔχον τελειότητα παντελὲς οὐκ ἔσται. εἰ δ' ἑκάτερον πάντα, πόθεν εἴληφε τὰ πάντα; δεῖ γὰρ ἔκ τινος· ὡς γὰρ τὰ ἑνὸς εἴδους μετασχόντα ἀπὸ μιᾶς αἰτίας ὑφέστηκεν, οὕτως τὰ τῶν πάντων ὁμοίως μετειληχότα καθ' ἓν αἴτιον ἔχει τὴν παντότητα ταύτην. ἄλλο οὖν ἔσται πρὸ αὐτῶν, ἐπεὶ καὶ δεῖ τῆς δυάδος ἡγεῖσθαι τὴν συναγωγὸν αὐτῶν αἰτίαν. τοῦτο οὖν τὸ πρὸ τούτων ἤτοι ἀδιαιρέτως ἐστὶ πᾶν, ἢ διῃρημένως. εἰ μὲν οὖν ἀδιαιρέτως, ἄλλης δεήσει μεσότητος· τοῦ γὰρ ἀδιαιρέτως πάντα ὄντος καὶ τῆς δυάδος τῆς πάντα ἐχούσης μέσον ἐστὶν ἡ μονὰς ἡ πάντα ἔχουσα διῃρημένως, αὐτὴ μὲν ἡνωμένη κατὰ τὴν ἀδιαίρετον F *αἰτίαν, ἑνοποιοῦσα δὲ τὴν ἐν τῇ δυάδι παντότητα. τὸ ἄρα πάντα περιέχον πρώτως τοῦτό ἐστιν ἡ μονὰς ἡ πρὸ τῆς δυάδος, ἐν δὲ τῷ ἀδιαιρέτως ὄντι σπέρμα καὶ αἰτία τῆς παντότητός ἐστιν ἑνοειδής. εἰκότως ἄρα τὸ παντελὲς ζῷον εἴρηται μοναδικὸν καὶ μεθ' ἑτέρου δεύτερον εἶναι μὴ δυνάμενον, οὐχ ὡς τῷ ῥήματι δοκεῖ λέγειν μόνον, ἀλλ' ὡς μὴ συνεζευγμένον ἄλλῳ· τὸ γὰρ μεθ' ἑτέρου ταχθὲν δεύτερόν ἐστι καὶ οὐκέτι πρώτως πᾶν· εἰσὶ γὰρ δὴ καὶ μετὰ τὸ παντελὲς ζῷον αἰτίαι μετ' ἄλλων συντεταγμέναι τῶν ὁμογενῶν, ἀλλ'* 137 *οὐ πρώτως ἔχουσι τὰ πάντα, τὸ δὲ πρώτως ἔχον μοναδικόν ἐστιν. εἰ δὲ περιεκτικὸν εἴη πάντων, ἄλλο παρ' αὐτὸ οὐκ ἂν εἴη ζῷον νοητόν· εἰ γὰρ ἄλλο, οὐκέτι τοῦτο παντελές, ἀλλὰ μέρος, ἐκεῖνο δὲ τὸ ὅλον, οὗ τοῦτο μέρος μόνον ἂν εἴη· δεῖ γὰρ στῆναι τὸ πλῆθος εἰς τὴν μονάδα. ἀλλὰ πῶς ὁ Πλάτων εἶπε τὸ μεθ' ἑτέρου δεύτερον; ἤρκει γὰρ εἰπεῖν καὶ τὸ μεθ' ἑτέρου καθ' ἑαυτὸ καὶ τὸ δεύτερον· ὁ δὲ ἀμφότερα συνέπλεξεν ἐνδεικνύμενος, ὅτι τὸ ἑτέρῳ συνταττόμενον καὶ μὴ μοναδικὸν ὂν οὐ δύναται εἶναι πρῶτον,*

CMP

1 *ὑφειμένον* **C** *ἔσται*[ιν] **P**: *ἔστιν* **M** 3 *μετέχοντα* **MP** 7 *ἤτοι* **CP**: *ἢ τὸ* **M** 9 *ὄντως* (sscr. *ο*) **C**: *ὄντος* (sscr. *ω*) **M** 10 *τῆς* om **M** 11 *αὔτη* **P** *μὲν* **MP**: *γὰρ* **C** 14 *ὄντι* **MP**: *ὅτι* **C** 17 *ἀλλ' ὡς* **C**: *ἄλλῳ* **M**: *ἄλλο* **P** 18 *ἄλλῳ· τὸ γὰρ* **C**: *ἀλλ' ὅτι* **MP** 20 *ὁμοιογενῶν* **P** 22 *εἴη* om **M** 22s *οὐκ ἂν εἴη παρ' αὐτὸ* **MP** 24 *οὐ τοῦτο τὸ μέρος* **MP** 26 *εἶπε* om **MP** *δεύτερον — 27 μεθ' ἑτέρου* om **C** 28 *τῷ* **MP** 29 *ὂν* om **MP**

καθάπερ εἴπομεν [p. 418, 19 ss]. τάχα δ' ἄν τι σημαίνοι καὶ πραγματειῶδες· τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῖς φθαρτοῖς εἶδος πάντως ἐστὶ μεθ' ἑτέρου· τὸ γὰρ ἐν τῷδε ἀνθρώπειον εἶδός ἐστι καὶ ἐν τῷδε, πλειόνων ὄντων τῶν μετεχόντων, καὶ διὰ τοῦτο ἑκάτερον μεθ' ἑτέρου· τὸ δὲ αἴδιον μέν, οὐχ ὅλον δέ, εἰ καὶ μοναδικόν ἐστι καὶ διὰ τοῦτο μὴ μεθ' ἑτέρου, ἀλλὰ δεύτερον,
B ἀτελέστερον ὂν ὅλου τινός· τὸ δὲ μήτε ἐν πολλοῖς μήτε μέρος μεθ' ἑτέρου δεύτερον οὐκ ἔστιν, ὡς καὶ ἑνὸς ὂν καὶ ὅλου καὶ μὴ μέρους. εἰκότως ἄρα καὶ ὁ θεολόγος [Orph. frg. 61. 89. 94. 130] μόνον παράγει τὸν Φάνητα

σπέρμα φέροντα θεῶν κλυτὸν

ἀπὸ τοῦ κρυφίως ὄντος θεοῦ τὰ πάντα καὶ ἀπὸ τούτου πάσας ὑφίστησι τὰς δευτέρας τάξεις τῶν θεῶν· Οὐρανὸς μὲν γὰρ μετὰ τῆς Γῆς πρόεισιν·

ἣ δὲ πάλιν Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν εὐρὺν ἔτικτε·

καὶ Κρόνος μετὰ τῆς Ῥέας· κατὰ γὰρ τὴν τρίτην γονὴν ἡ Γῆ προήγαγεν

ἑπτὰ μὲν εὐειδεῖς κούρας, ἑλικώπιδας, ἁγνάς,
ἑπτὰ δὲ παῖδας ἄνακτας ἐγείνατο λαχνήεντας.

ὁ δὲ δημιουργὸς αὐτός, ὁ μέγιστος Ζεύς, συζυγεῖ τῇ Ἥρᾳ· διὸ καὶ ἰσοτελὴς αὐτῷ καλεῖται, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν προεληλύθασι πατέρων. ὁ δέ γε Φάνης μόνος τε πρόεισι καὶ ὁ αὐτὸς ἀνυμνεῖται

θῆλυς καὶ γενέτωρ,

παράγει δὲ τὰς Νύκτας, καὶ τῇ μέσῃ σύνεστιν ὡς πατήρ·

αὐτὸς γὰρ ἑῆς παιδὸς ἀφείλετο κούριον ἄνθος.

καὶ κατὰ τοῦτον ἄρα τὸν θεολόγον τὸ παντελὲς ζῷον μεθ' ἑτέρου δεύτερον οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ πληροῖ μὲν τοὺς νυχίους διακόσμους, πληροῖ δὲ τοὺς οὐρανίους τῆς ἑαυτοῦ παντό-

CMP

2 πραγματιῶδες ll.; cf. p. 55, 13. 26 πάντως εἶδος **P** 4 τῶν om **M** 6 μὴ μεθ' ἑτέρου **C**: μηδετέρου **MP** 7 ὅλου **MP**: ἀλλ' οὐ **C** 13 ss cf. Lobeck Aglaoph. 505 18 κέρας ἑλικόπιδας **C** 19 ἄγειvατο **C** sic 20 s cf. p. 46, 28 Lobeck l. c. 539 21 αὐτῷ **MP**: αὐτὸ **C** 22 μόνος **MP**: πρῶτος **C** fort. πρῶτός τε πρόεισι καὶ μόνος ad p. 428, 15 s 24 cf. p. 429, 31 Orph. frg. 62 26 κούριμον **CM** | cf. Orph. Arg. 1339 Abel. Lobeck l. c. 493, ubi ἑῆς γὰρ cum Gesnero; an παιδὸς γάρ? 27 τοῦτο **C**

τητος· ὃν καὶ ὁ Ζεὺς μιμούμενος διττοὺς παράγει διακόσμους, τούς τε ὑπερουρανίους καὶ τοὺς ἐγκοσμίους· ἀλλ' ὁ μὲν Φάνης διττὰς ὑφίστησι τριάδας, ὁ δὲ Ζεὺς διττὰς δυωδεκάδας· καὶ γὰρ διὰ τοῦτο τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ λέγεται C

πισύρων καὶ εἴκοσι μέτρων.

ἀεὶ ἄρα τὸ δημιουργικὸν αἴτιον ὁμοιοῦται μὲν τῷ παραδειγματικῷ, πρόεισι δὲ εἰς πλῆθος ἀπὸ τῆς νοητῆς ἑνώσεως. ταῦτα μὲν οὖν καὶ ἐν ἄλλοις. ὅτι δὲ τὸ αὐτοζῷον μονότητι χαίρει, δεδήλωται καὶ διὰ τῶν Ὀρφικῶν θεολογιῶν· κύει γὰρ ὁ κατὰ τὸ ᾠὸν θεός, δηλονότι ζῷον ἀφ' ἑαυτοῦ, καλεῖ δὲ ὅμως αὐτὸν

δαίμονα σεμνόν,
μῆτιν σπέρμα φέροντα θεόκλυτον,

ᾧ καὶ ὁ Ζεὺς ἀνάλογον μῆτίς τε καλεῖται καὶ δαίμων ὁ αὐτός·

ἓν κράτος, εἷς δαίμων γένετο, μέγας ἀρχὸς ἁπάντων.

οὕτω δὲ καὶ τὰ λόγια τὸν μέγιστον τοῦτον θεὸν πηγὴν πηγῶν προσαγορεύει καὶ μόνον ἀπογεννῆσαι τὰ πάντα φησίν·

ἔνθεν ἄδην θρῴσκει γένεσις πολυποικίλου ὕλης·
ἔνθεν συρόμενος πρηστὴρ ἀμυδροῖ πυρὸς ἄνθος
κόσμων ἐνθρῴσκων κοιλώμασι· πάντα γὰρ ἔνθεν
ἄρχεται εἰς τὸ κάτω τείνειν ἀκτῖνας ἀγητάς.

Πάλιν γὰρ ἕτερον εἶναι τὸ περὶ ἐκείνω δέοι D
ζῷον, οὗ μέρος ἂν εἴτην ἐκείνω, καὶ οὐκ ἂν ἔτι

C M P (N)

1 debuit ὃ, ut uidit s 2 *τε* om **MP** 4 *δυοδεκάδας* **C**: **P** e corr? 5 *εἴκοσι μέτρον* **C**: *εἰκοσίμετρον* **MP**ς; cf. p. 70, 1 Orph. frg. 116 8 cf. in Cratyl. 99 10 *κύει* **N** cum Damascio p. 380 K.: *κλύει* **CMP**ς *ἡ* **N** *τὸν ᾠὸν* **C** 12 s cf. Orph. frg. 61 Lobeck Aglaoph. 481 13 *μῆτιν* s: *μήτην* **N**: *μῆτι* **M**: *μήτι* **CP** 13 s *θεοκλυτῷ νῷ* **M**: *θεῷ κλυτῷ νῷ* **C**; sed cf. p. 450, 11 14 cf. p. 336, 11 ss 15 cf. Orph. frg. 123, 8 | *γενέτωρ* **N** ut p. 313, 25 16 *ἁπάντων* ς: *πάντων* **CMP** 17 ss cf. orac. chald. 19. 20 Orph. frg. 291 19 *ἔνδεν* **C** *ἄδην* **CP**: *αδη* **M** *ἀποθρώσκει* **N** cum Damascio p. 307 K. 20 *ἀμυδροῖ* t: *ἀμυδροῖς* **CM**: *ἀμυδρὸς* **P**: *ἀμυδροῦ* Gesner 21 *κόσμον ἐκθρώσκων* **P** *ἐνθρώσκον* **C** sic 23 *γὰρ ἂν* Plat. *ἐκείνω* ll. cum 𝔡 (*ΞΣqs*) Plat.: *ἐκείνωι* A Plat.: *ἐκεῖνο* *ς Plat. 24 *οὗ* **C**: *οὐ* **MP** *ἤτην* Plat. ll. praeter A𝔡 pr. 𝔬 et 𝔗 (qui solus *εἴην*) et *q* (qui *εἴη*)

ἐκείνοιν, ἀλλ' ἐκείνῳ τῷ περιέχοντι τόδ' ἂν ἀφωμοιωμένον λέγοιτο ὀρθότερον [31 A].

Ἀπὸ τῆς δημιουργικῆς ἀγαθότητος ῥᾴδιον ἀποδείκνυται τοῦτο τὸ νῦν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰρημένον· εἰ γὰρ ἀγαθὸς ὁ δημιουργός, πρὸς τὸ παντελὲς ζῷον ἀπεργάζεται τὸ πᾶν. ἀλλὰ μὴν ἀγαθὸς καὶ τῶν αἰτίων ἄριστος· πρὸς ἄρα τὸ παντελὲς ζῷον ἐξομοιοῖ τὸν κόσμον· δεῖ γὰρ τὸν πρώτιστον δημιουργὸν τοῦ πρωτίστου παραδείγματος εἶναι νοητικόν, ἐκείνου δὲ ὄντα νοητικὸν καὶ τοῦ πρὸς ἐκεῖνο πάντως ὁμοιώματος εἶναι ποιητήν. ἢ γὰρ οὐδὲν ἔσται πρὸς αὐτὸ καὶ οὐκέτ' ἂν ἔχοι τὴν τοῦ παραδείγματος τάξιν ἢ τὸ παρὰ τοῦ πρωτίστου τῶν δημιουργῶν ἀπεργασθέν. εἰ δὲ λέγοις, ὅτι δεῖ καὶ ἄλλας αἰτίας εἶναι δευτέρας, πρὸς μερικώτερα παραδείγματα ποιούσας, εὖ μὲν λέγεις, ἓν δὲ ὅμως φυλάττεις τὸ πᾶν· τὰ γὰρ τούτων δημιουργήματα μέρη τοῦ παντὸς ἔσται· ὡς γὰρ τὰ δημιουργήματα πρὸς τοὺς δημιουργούς, οὕτω τὰ δημιουργοῦντα πρὸς τὰ παραδείγματα, καὶ ἐναλλάξ. ὡς οὖν μέρη τὰ παραδείγματα τῶν παραδειγμάτων καὶ τὰ δημιουργικὰ τῶν δημιουργικῶν αἰτίων, οὕτως καὶ τὰ δημιουργή-
E ματα τῶν δημιουργημάτων. ἀνάγκη ἄρα τὴν ὁλότητα τοῦ παντὸς εἰκόνα εἶναι τοῦ παντελοῦς ζῴου, καὶ τὸ παντελὲς ζῷον παράδειγμα εἶναι τοῦ παντός. ἀλλὰ μὴν δέδεικται τὸ αὐτοζῷον ὅτι ὄντως μόνον ἐστὶ μοναδικόν. εἷς ἄρα ὁ κόσμος καὶ μοναδικός, ἵνα τὸ παράδειγμα μεμιμημένος ᾖ τελέως. καὶ γὰρ πρῶτος ὑποδεχόμενος τὴν ὁμοίαν ἰδέαν ἐκείνῳ, πῶς οὐκ ἔμελλε πᾶσαν αὐτοῦ τὴν φύσιν ἀπεικονίζεσθαι νοερὸς καὶ ἀίδιος καὶ μοναδικὸς γεγονώς;

Ἵνα οὖν τόδε κατὰ τὴν μόνωσιν ὅμοιον ᾖ τῷ

C M P (N)

1 s τόδ' ἂν ἀφομοιώμενον **C** (sic): τόδ' ἄμφω ὡμοιωμένον **P**: τόδ' ἄμφω ὡμοιωμένον **M** 3 ῥᾷον ci Kroll 4 τὸ νῦν **C**: τοίνυν **MP** 6 ἄριστος om **M** in uers. fine 9 ὄντα διανοητικὸν **C** 12 ἀπειργασθέν **CM** 14 λέγοις **C** φυλάττεις **N**: φυλάττεις γὰρ **CMP** 14 s τὸ πᾶν τὰ γὰρ **MP**: τὸ πάντα τὰ **C** 15 μέρη — 16 δημιουργούς om **M** 18 s τὰ δημιουργήματα **P** 19 αἰτιῶν **P** 22 ἓν δέδεικται **MP** 23 ὅτι **C**: καὶ **MP** ὡς ἔστι **MP** γὰρ ἄρα **C** 25 τελείως **P**

παντελεῖ ζῴῳ, διὰ ταῦτα οὔτε ἀπείρους οὔτε δύο ἐποίησεν ὁ ποιῶν κόσμους [31B].

Πάλιν ἡμᾶς ὑπομιμνήσκει τῆς δημιουργικῆς αἰτίας, ἵνα ἐννοήσωμεν καὶ ἀπὸ ταύτης, ὅτι πᾶν τὸ ὑπὸ τῆς ὅλης δημιουργίας γιγνόμενον μοναδικόν ἐστιν, ἀίδιόν ἐστι, νοερόν ἐστι, καὶ ὅτι πάντων αἴτιος ὁ δημιουργὸς τῷ τὰς μονάδας αὐτῶν παράγειν, τὴν δὲ πεπληθυσμένην καὶ μερικὴν δημιουργίαν παραδίδωσι τοῖς νέοις θεοῖς. ἔτι δὲ κἀκεῖνο λεληθότως ἡμᾶς ἐδίδαξε, τίς ὁ παντέλειος ὁ κατ' αὐτὸν νοῦς, τοῦτο δὴ τὸ θρυλούμενον ὄνομα παρὰ τοῖς νεωτέροις, ὅτι δὴ ὁ νοητός, ἐν ᾧ τὸ πᾶν πρώτως ἐστί. πρότερον μὲν οὖν F
διῃρημένως ἐκάλει τὸ κατὰ πάντα τέλειον, ὅπου τὴν παντότητα αὐτοῦ ἐξύμνει· νῦν δὲ ἀθρόως συνθεὶς εἶπεν αὐτὸν παντέλειον, ὅπου περὶ τοῦ μονογενοῦς ὁ λόγος. ἀλλὰ πῶς τὸ ἄπειρον ἔστι καὶ πῶς οὐκ ἔστι; λέγεται δὴ τὸ ἄπειρον τριχῶς, ἢ κατὰ δύναμιν ἢ κατὰ πλῆθος ἢ κατὰ μέγεθος. τὸ μὲν οὖν κατὰ δύναμιν ἄπειρόν ἐστιν ἐν τοῖς θείοις καὶ ἐν τῷ κόσμῳ — τὸ γὰρ ἀνέκλειπτον καὶ ἀέναον τῆς κατὰ δύναμιν ἀπειρίας ἴδιον — τὸ δὲ κατὰ πλῆθος πὼς μὲν ἔστι, πὼς δὲ οὔ — ἀθρόον μὲν γὰρ οὐκ ἔστι, κατὰ μέρος δ' ἔστι — τὸ δὲ κατὰ μέγεθος οὐδ' ὅλως ἔστι. τὸ τοίνυν κατὰ πλῆ- 138
θος ἄπειρον εἰ ἔστιν ἐν τοῖς κόσμοις, πρῶτον μὲν ἀσύντακτον ἔσται πρὸς ἑαυτό· ποία γὰρ ἐν τῷ ἀπείρῳ τάξις πρώτων καὶ δευτέρων, ὅπου μηδέν ἐστι πρῶτον; ἔπειτα οὐχ ἕξει μίαν ποιητικὴν αἰτίαν· εἰ γὰρ ἔχοι, πρὸ τοῦ πλήθους ἐκείνη ποιήσει τὸ ἓν καὶ πρὸ τῶν μερῶν τὸ ὅλον· αὕτη γὰρ οὖσα μία καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐξομοιώσει πρῶτον τὰ μετ' αὐτήν· ἕκαστον γὰρ αὐτῷ παράγειν ὅμοια βούλεται τῶν κατὰ φύσιν ποιητικῶν αἰτίων. ὅπου δὲ τὸ πρῶτόν ἐστιν, ἐν ἐκείνοις τὸ ἄπειρον οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ ἄλλους ἐξ ἄλλων ὑποθήσονται

CMP

1 *ἀπέρους* **C** *οὔτε δύο οὔτ' ἀπείρους* Plat. 4 *ἐννοήσομεν* **C** 7s cf. Tim. 42D 9 alterum *ὁ* om ς 9s cf. Theophr. ap. Simpl. in phys. p. 965, 4 (frg. 53W.) 10 *θρυλλούμενον* **MP** 11 *οὖν* **MP**: *γὰρ* **C** 12 *ἐκάλει τὸ* ς: *ἐκαλεῖτο* **CMP** 13 *ἐξυμνεῖ* **M**: *ἐξυμνεῖν* **P** *εἰπεῖν* **MP** 18 *ἀένναον* **CM** 20 *οὒ* om **MP** *δ' ἐστί* **C**: *δὲ ἔστι* **MP** 24 *τε καὶ* **MP** 25 *ἔχοι* **CM**: *ἔχει* **P** 26 *αὐτὴ* ci s 27 *αὐτὴν* **P** 28 *αὐτῷ* **CM**

κόσμους, ἢ ἀσύντακτα ἔσται τὰ αἴτια αὐτῶν ἢ συντεταγμένα. καὶ εἰ μὲν συντεταγμένα, δεῖ καὶ τοὺς κόσμους μίαν σύνταξιν ἔχειν, ἐν δὲ τῷ ἀπείρῳ τάξις οὐκ ἔστι, πρὸς δὲ τούτῳ καὶ διείργει τὸ κενὸν ἐν μέσῳ παρεμπῖπτον. εἰ δὲ ἀσύντακτα, πλῆθος διῃρημένον καὶ ἀσυμπαθὲς ἐν ταῖς ἀρχαῖς θησόμεθα, τοῦτο δὲ πάντα ἄρδην ἀπόλλυσιν αὐτά τε τὰ αἴτια καὶ τὰ μετ' B *αὐτά· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἀλλήλων ἔσται φθαρτικά, τῷ παντάπασιν ἀλλοτρίως ἔχειν εἶναι μετ' ἀλλήλων οὐ δυνάμενα, τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν συμπεσόντα στήσεται καὶ οὐδ' ἕξει πόθεν αὖθις γενήσεται τῶν ἀρχῶν ἀπολομένων. εἰ δέ τις μήτε ἕνα λέγοι τὸν κόσμον μήτε ἀπείρους, ἀλλὰ πολλοὺς πεπερασμένους — ἤδη γάρ τινος ἤκουσα δόξης βαρβαρικῆς, ἣν Πλούταρχος ἱστόρησεν ὁ Χαιρωνεύς, ἐν ἑνὶ τριγώνῳ ἰσοπλεύρῳ κατὰ μὲν τὸ μέσον εἶναι τὸ νοητόν, καθ' ἑκάστην δὲ πλευρὰν περὶ ἐκεῖνο κόσμους ἑξήκοντα καὶ καθ' ἑκάστην γωνίαν ἕνα, τοιούτους, οἷος ὁ ἡμᾶς περιέχων, ὥστ' εἶναι τρεῖς ἡγεμόνας καὶ τρὶς ἑξήκοντα ἄλλους ὑπ' αὐτούς· ἡγεμονικωτέρους γὰρ εἶναι τοὺς γωνιακοὺς τῶν πλευρικῶν — οὗτοι γοῦν οἱ λόγοι πλῆθος ποιοῦσι πεπερασμένον τῶν κόσμων, ἓν τὸ νοητὸν ποιήσαντες, εἰ μὴ ἄρα τὸ μὲν νοητὸν ὡς ῥίζαν πάντων μέσον τάττοιεν, τοὺς δὲ γωνιακοὺς τρεῖς κόσμους ὡς συνεκτικοὺς πάντων καὶ ἑνοποιοὺς κατὰ τὸν ἕνα κοσμικὸν νοῦν καὶ τὴν μίαν ψυχὴν καὶ τὴν μίαν φύσιν, ἢ κατὰ τὸν ἐμπύριον καὶ αἰθέριον καὶ ὑλαῖον κόσμον —* C *καὶ γὰρ ἡ γωνία συνοχὴ τῶν πλευρῶν ἐστι — τὰς δὲ τρεῖς ἑξηκοντάδας τὰ πλήθη λέγοιεν τὰ καθ' ἑκάστην * * * ἀπὸ τούτων σφαῖραν· δώδεκα γὰρ αἱ σφαῖραι, τὸ δὲ καθ' ἑκάστην πλῆθος σφαιρικόν ἐστιν, οὗ σύμβολον ἡ πεντάς, σφαιρικὸς οὖσα πρῶτος ἀριθμός· τρεῖς οὖν ἑξηκοντάδες, διότι καὶ νοερὰ καὶ ψυχικὴ καὶ φυσικὴ σειρὰ καθ' ἑκάστην ἐστὶ*

C M P (N)

1 *αἴτια* **MP**: *ἐναντία* **C** 2 *τοῦ κόσμου* **M** 4 *παρεμπίπτον* **CP** 8 ss cf. Phaedr. 245 DE 9 *οὐχ' ἕξει* **P** 10 *ἀπολλυμένων* **MP** 11 *πολλούς τε καὶ* ς 12 *ἤκουσα* **P** 13 *χερωνεὺς* **MP** 14 *τὸν νοητὸν* **P** 15 *δὲ* sscr. **P**: om **M** 16 s *εἶναι τοὺς ἡγεμόνας τρεῖς* **P** 17 *τρὶς* **N**: *τρεῖς* **CMP**ς | cf. Lobeck Aglaoph. 1346 18 *τὰς γωνιακὰς* **C** 26 *ἀπὸ* **MP**: *πλῆθος ἀπὸ* **C**: ⟨*προελθόντα*⟩ *ἀπὸ* ci Kroll 28 s cf. Nicom. Geras. *εἰσαγωγή* 2, 17, 7 30 *φυσικὰ* **C**

σφαῖραν, ἧς σύμβολον ἡ πεμπάς, ἢ διότι καὶ ἐμπύριόν ἐστι πλῆθος θεῶν καὶ αἰθέριον καὶ ὑλαῖον. εἰ δ' οὖν τις μὴ ταῦτα αἰνίσσοιτο πεπερασμένους λέγων, ἀλλ' ὄντως κατ' ἀριθμὸν διῃρημένους, ἐρωτήσομεν αὐτόν, πότερον ἄμεινόν ἐστιν ἕνα ποιεῖν κόσμον πάντων περιληπτικὸν ἢ πολλοὺς διῃρημένους ἀπ' ἀλλήλων· ἐκεῖνο μὲν γὰρ τῇ τε μονάδι συνέχεσθαι ποιεῖ τὸ πλῆθος καὶ τὰ μέρη τῷ ὅλῳ, τοῦτο δὲ φέρει τὴν ποίησιν εἰς πλῆθος ἀσύντακτον, καίτοι καὶ ἡ φύσις καὶ ἕκαστον τῶν τοιούτων τὴν μονάδα ⟦πρὸ⟧ τοῦ πλήθους καὶ τὸ ὅλον ποιεῖ τῶν μερῶν συνεκτικόν. καὶ εἰ μὲν ἅπτονται ἀλλήλων οἱ κόσμοι, σφαιροειδεῖς ὄντες κατὰ σημεῖον ἅψονται, τῷ δὲ ὅλῳ διείργονται ἀλλήλων καὶ μᾶλλον D *ἀσυμπαθεῖς ἢ συμπαθεῖς ἔσονται — δεῖ δὲ τὰ ἐκ μιᾶς αἰτίας συμπάσχειν ἀλλήλοις καὶ μίαν ζωὴν ἀποτελεῖν — εἰ δὲ μήτε ἅπτονται, παντάπασιν ἀλλήλων ἔσονται διῃρημένοι. οὕτως δὲ καὶ τὰ μὲν ἄνω κάτω ἔσται, φησὶν Ἀριστοτέλης, τὰ κάτω δὲ ἄνω, διαστήματος ὄντος ἔξω καὶ τοῦ μὲν ὡδί, τοῦ δὲ ὡδὶ τεταγμένου τῶν κόσμων· τὸ γὰρ ἡμῖν ἄνω κάτω ἄλλοις ἔσται. πῶς οὖν ἡ ἐκεῖ γῆ καὶ τὸ ἐκεῖ βαρὺ πᾶν οὐκ οἰσθήσεται καὶ ἐπὶ τόνδε τὸν κόσμον, εἴπερ τοῦ βαρέος ἡ ἐπὶ τὸ κάτω κίνησις; ἔσται δὲ καὶ ἅμα χωροῦν ἐπὶ ταὐτόν, ὡς μὲν ἐν ἐκείνῳ τῷ κόσμῳ πρὸς τὸ ἄνω φερόμενον, ὡς δὲ ἐπὶ τούτων χωροῦν ἐπὶ τὸ κάτω, τάξις τε οὐκ ἔσται κινήσεων ἢ δυνάμεων ἢ τῶν ἐν τῷ παντὶ συστοιχιῶν. εἰ μὴ ἄρα φαίη τις πρὸς τὴν ἐπιβολὴν ταύτην ἄλλο ἐν ἑκάστῳ τὸ μέσον εἶναι· καὶ γὰρ οὐ τοῦ κενοῦ τὸ μέσον, ἀλλὰ τοῦ κόσμου εἶναι· φέρεσθαι οὖν ἑκάστου κόσμου μέρος εἰς τὸ ἐν αὐτῷ μέσον ἢ πέριξ, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ ἀλλότριον, ἀλλότρια δὲ πάντα τὰ ἐν τοῖς ἄλλοις ἀλλήλων κόσμοις. εἰ δ' οὖν καὶ ταῦτά*

CMP(N)

1 *ἧς* **MP**: *ἡ* **C** *πεμπας* **C** sic: *πεντὰς* **MP** 5 *πάντων* om **C** 7 *τὰ* **C**: *κατὰ* **MP** 8 *διαφέρει* **MP** 12 *ἐφάψονται* **MP** 14 an *μηδὲ*? 15 *οὕτως* **C**: *πῶς* **MP** 17 *ὄντως* **C** 18 *τεταμένου* **C** 20 *βαρέω^ο^ς* **M**: *βαρέως* **P** 21 *χωροῦν ἐπὶ* om **MP** fort. recte 22 *ἐν* om **MP** 23 *τοῦτον* **C** 24 *συστοιχιῶν* **N**: *συστοιχειῶν* **CM**: *συστοιχείων* **P** 26 *οὐ τοῦ κενοῦ* **MP**: *ἐκείνου* **C** *ἀλλὰ* **MP**: *ἄλλο* **C** 27 *ἑκαστον* **C** sic: *ἕκαστον* **MP** *αὑτῷ* **P**

τις συγχωρήσειεν ὡς ἐχέγγυα παραλαμβάνειν, ἔστωσαν μὲν E *καὶ οὗτοι τρόποι τινὲς ἐπιβολῶν, ἀλλ' ὅ γε Πλάτων ἐξελέξατο τὸν κυριώτατον, τὸν ἀπὸ τοῦ παραδείγματος ὡρμημένον, τούτους δὲ καὶ τοὺς τοιούτους ὡς τὰ συναίτια λαμβάνοντας παραλέλοιπεν. ἔχει δὲ καὶ τὸ ὡρισμένον ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις· οὐ γὰρ ἰδίᾳ μὲν ἐλέγχει τοὺς πλῆθος εἶναι λέγοντας τῶν κόσμων, ἰδίᾳ δὲ τοὺς τὴν ἀπειρίαν εἰσάγοντας ἄλλων ἀλλαχοῦ διεσπαρμένων καὶ ὑπὸ τοῦ κενοῦ διαλαμβανομένων, ἀλλ' ὁμοῦ καὶ τούτους κἀκείνους ἀπέφηνε ψευδεῖς, αὐτόθεν κατασκευάσας, ὅτι εἷς ὁ κόσμος ἀπὸ τῆς τοῦ παραδείγματος μονώσεως. καὶ ἔτι τοὺς ὑλικοὺς παρῃτήσατο τρόπους τῆς ἐπιχειρήσεως· οὔτε ἀπὸ τῆς ὕλης, ὅτι μία, ὡς Ἀριστοτέλης, ἀπέδειξεν, ἢ ἀπὸ τοῦ ὡρίσθαι τοὺς κατὰ φύσιν τόπους, οὔτε ἀπὸ τοῦ ἡνῶσθαι τὴν οὐσίαν, τουτέστι τὴν ὕλην σῶμα οὖσαν, ὡς οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς* [frg. 533 v. Arn.]· *ἢ γὰρ μόνος ἢ μάλιστα Πλάτων τῇ ἀπὸ τοῦ προνοοῦντος αἰτίᾳ κατεχρήσατο, φησὶν ὁ Θεόφραστος, τοῦτό γε καλῶς αὐτῷ μαρτυρῶν. ὃ δ' οὖν εἴπομεν, τῷ παραδείγματι τῆς τοῦ κόσμου μονώσεως τὴν αἰτίαν ἀνέθηκεν·* F *εἰ γὰρ ἓν τὸ παράδειγμα καὶ ὁ δημιουργὸς εἷς, ἀνάγκη καὶ τὸν κόσμον ἕνα εἶναι, καὶ οὐδὲ οὕτως ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀλλ' εἰ τὸ παράδειγμα ἓν καὶ ὁ κόσμος ἀπεικονίζεται τὴν μόνωσιν τοῦ παραδείγματος, εἷς ὁ κόσμος. ἀλλὰ μὴν τὸ ἡγούμενον· καὶ γὰρ τὸ παράδειγμα ἕν, ὡς ἔδειξε πρότερον, καὶ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μόνωσιν ὑπέστησε τὸν κόσμον· ὥσπερ γὰρ τὸ ἀφ' ἑνὸς τἀγαθοῦ νοητὸν ἓν ἀπεγεννήθη, οὕτω καὶ πρὸς ἑαυτὸ ἓν ὂν κατὰ τὴν μόνωσιν τὸν μονογενῆ κόσμον συνέστησεν. εἷς ἄρα ὁ κόσμος ἐστὶ καὶ οὔτε πλείους οὔτε πλείω τὰ πρῶτα παραδείγματα οὔτε ἄπειροι· τὸ γὰρ κατὰ πλῆθος* 139 *ἄπειρον οὐδὲ ἐν τοῖς θνητοῖς ὑφέστηκε, μὴ ὅτι γε ἐν τοῖς ἀιδίοις. δυνατὸν δέ φησιν ὁ Πορφύριος τῇ ἀποδείξει τοῦ*

CMP

4 *δὲ* **CM**: *δὴ* **P** 6 *τοὺς πλήθους* **M** sic 12 *τόπους* **MP** *οὔτε γὰρ* **MP** | cf. infra 152B 13 cf. Arist. de caelo α 6. 273ª 12ss 16ss cf. Doxogr. ed. Diels 493, 20 18 *γε* **MP**: *δὲ* **C** *ὃ δ' οὖν εἴπομεν* **C**: *οὐδ' οὖν εἴποιμεν* **M**: *εἰ δ' οὖν εἴποιμεν* **P** 29 *κατὰ* om **C**

Πλάτωνος χρῆσθαι καὶ ἐπὶ πάσας τὰς ἄλλας ἀρχάς· οὐ γὰρ μόνον ἓν διὰ ταύτης δείκνυται τὸ νοητὸν ζῷον, ἀλλὰ καὶ εἷς ὁ δημιουργὸς ὁ πρώτιστος, καὶ ὅλως ὅτι οὐ πλείους αἵ ἀρχαὶ τῶν νοητῶν, ἀλλὰ μία· πάλιν γὰρ ἂν ἑτέραν ἀρχὴν δέοι τῶν πλειόνων εἶναι, δι' ἣν καὶ αὗται ἀρχαὶ καὶ ἀγένητοι· πᾶν γὰρ τὸ πλείοσιν ὑπάρχον κατὰ φύσιν ἐκ μιᾶς αἰτίας ἐφήκειν ἀναγκαῖον. εἴ τις οὖν λέγοι θεὸν καὶ ὕλην, ἀναγκάζοιτο ἄν τι θέσθαι ἄλλο πρὸ τούτων· οὔτε γὰρ ἡ ὕλη αὐτάρκης οὔτε ὁ θεὸς πάντων περιεκτικός. δεῖ οὖν εἶναι τὴν πάντα περιέχουσαν αἰτίαν πρὸ τούτων καὶ τὴν ὄντως αὐτάρκη καὶ μηδενὸς ἄλλου προσδεομένην.

Ἀλλ' εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς ἔστι τε καὶ ἔσται [31B].

Τὸ μὲν 'μονογενὲς' τὴν μοναδικὴν αἰτίαν ἀπεικονίζεται καὶ τὴν πάντων περιεκτικὴν τῶν δευτέρων καὶ τὴν ⟨τῶν⟩ ὅλων ἐπικρατοῦσαν οὐσίαν ἐνδείκνυται· καὶ γὰρ ὁ θεολόγος οὕτως τὴν Κόρην μουνογένειαν εἴωθε προσαγορεύειν, ὡς τῶν B *ἐγκοσμίων ἁπάντων ἡγεμονικῶς προϊσταμένην καὶ τῶν μονογενῶν ζῴων αἰτίαν· τὰς γὰρ μὴ μονογενεῖς ἡ μετ' αὐτὴν ὑφίστησιν θεός, ἀλόγους οὔσας. μονογενῆ δ' οὖν καλεῖ καὶ ἐκεῖνος διὰ ταῦτα τὴν Κόρην, καίτοι καὶ ἄλλην θεότητα παραγαγὼν ἀπὸ τῶν αὐτῶν αἰτίων τῇ Κόρῃ. τὸ δὲ 'ἓν' ἀπὸ τῆς μιᾶς τῶν ἑνάδων ἑνάδος ἐφήκει τῷ παντί, καθάπερ τὸ πανταχοῦ ὂν ἐκ τοῦ ὄντος, οὕτω δὴ καὶ τὸ ἐν πᾶσιν ἓν ἐκ τοῦ ἑνός. τὸ δὲ γεγονὼς καὶ τὸ ἔστι καὶ τὸ ἔσται τὴν ἐν χρόνῳ δηλοῖ τοῦ παντὸς ἀιδιότητα, τὴν τῇ ἀπειρίᾳ τοῦ χρόνου ἐκτεινομένην· ἔστι γὰρ τὸ μὲν γεγονὸς τοῦ παρελθόντος, τὸ δὲ ἔστι τοῦ παρόντος, τὸ δὲ ἔσται τοῦ μέλλοντος. ἔχεις οὖν πάλιν τὸ μὲν εἷς κατ' εἰκόνα τοῦ ἑνὸς*

CMP

7 post *ὕλην* ins *ἀρχὰς* **MP**, quod facile e prioribus suppleueris 8 *ἂν τίθεσθαι* **CP** 9 *ὁ* om **C** 12 *ὅδε* **C**: *δὲ* **MP** 13 *τε* om ο et pr. A Plat. *ἔτ' ἔσται* A b o Plat.: *ἔσται ἔτι* Σ F (*q*): *ἔσται* (S *s* corr Σ): *ἔσεται* * ς Plat. 16 *οὐσίαν* om **C** *ἐπιδείκνυται* **C** *οὕτως* om **M** 17 *μονογένειαν* **CP** | cf. p. 166, 25 ss et Orph. frg. 185 19 s intellege *Δήμητρα* 20 *καλεῖν* **P** 21 scil. *Δία καὶ Πλούτωνα*, cf. Orph. frg. 186. 187 23 ⟨*πρὸ*⟩ *τῶν* ci Kroll 24 *ἐν* **C**: *ἓν* **MP** sic 25 *γέγονεν ὡς καὶ* **MP** 28 *παρεληλυθότος* **C** (?)

ὄντος· τὸ δὲ γεγονὼς ἔστι τε καὶ ἔσται κατ' εἰκόνα τοῦ αἰῶνος — τὸ γὰρ αἰώνιον ἄπειρον ἡ ἀπειρία τοῦ χρόνου μεμίμηται — πάντα δὲ ταῦτα κατ' εἰκόνα τοῦ αὐτοζῴου· πρώτως γὰρ ἦν ἐκεῖνο μοναδικὸν καὶ ὄντως ἓν καὶ αἰώνιον, τοῦτο δὲ διὰ τὴν πρὸς ἐκεῖνο μίμησιν. ἔτι δὲ τὸ μὲν ʽγε- C *γονέναιʼ τῆς τελειότητός ἐστι σημαντικόν, τὸ δὲ ʽεἶναιʼ τῆς τοῦ ὄντος μετοχῆς, τὸ δὲ ʽἔσεσθαιʼ τῆς ἀειγενεσίας, δι' ἣν ὁ κόσμος ἀνέκλειπτός ἐστιν· ὥστε καὶ τούτων τὸ μέν ἐστιν ἀπὸ τοῦ ἑνός — ἐκεῖθεν γὰρ πᾶσιν ἐφήκει τὸ τέλειον — τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ὄντος, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος — ἐκεῖθεν γὰρ ὑπάρχει τοῖς ὅλοις τὸ ἀνέκλειπτον.*

CMP(N)

1 *γεγονὸς* **MP** 11 subscr.: *βϊβλΐον δεύτερον* **M**: *τέλος τοῦ β̃ου/ τῶν εἰς τὸν τίμαιον τοῦ πλάτωνος διάλογον πρόκλου* :— **P**: *πρόκλου διαδόχου πλατωνικοῦ τῶν εἰς τὸν τίμαιον πλάτωνος βιβλίον δεύτερον* **N** (cf. praef. p. X): + + + **C**

SCHOLIA[1]

CODICVM

COISLINIANI MARCIANI (RICCARDIANI)

M f. 5[r] ad p. 11, 9 ss: *ὅτι ἡ φύσις οὐσία ἐστὶν ἀσώματος καὶ θεὸς τῷ ἐκθεοῦσθαι, ἀλλ' οὐκ αὐτόθεν*

ὅτι τὰ θεῖα σώματα θεοὺς καλοῦμεν ὡς ἀγάλματα ἐκ τοῦ ἧττον, εἰ γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἧττον, καὶ τὸ ἀσώματον ⟨τὸ⟩ μᾶλλον ἂν λέγοιτο

ὅτι ἡ φύσις ἀπὸ τῆς ζῳογόνου θεᾶς προελήλυθεν· ὅτι ὁ θεῖος Ἰάμβλιχος καὶ τὴν ψυχὴν λέγει ἀπὸ τῆς ζῳογόνου θεᾶς προελθεῖν. ἀφ' ἧς ζῳογόνου θεᾶς;

M f. 5[u] (**R**) ad p. 12, 13 ss

ἡ τέχνη

ἀνεκφοίτητος	*προϊοῦσα καὶ ἐπιστρέφουσα*	*προελθοῦσα καὶ ἐν ἄλλῳ*
ὁ δημιουργός	*ἡ ψυχή*	*ἡ φύσις*
ἀμέθεκτον	*μετεχόμενον*	*μετέχον*

M f. 7[r] (partim **R**ϛ) ad p. 17, 16

παρ' ἄλλοις φιλοσόφοις, οἷον Ἀναξαγόρᾳ Ζήνωνι

M f. 8[r] (corrupte ϛ) ad p. 21, 4 s

Εὐθύδημος Πολέμαρχος Λυσίας Ἀδείμαντος Κλειτοφῶν | Θρασύμαχος Γλαύκων Νικήρατος Χαρμαντίδης Κέφαλος

M f. 8[r] (**R**ϛ) ad p. 21, 21 ss

αἱ πολιτικαί· αἱ καθαρτικαί· αἱ θεωρητικαί

M f. 10[u] (ϛ) ad p. 28, 18 *τοὺς σοφιστικοὺς ἀγῶνας*

τοὺς τοῦ Θρασυμάχου διὰ τὰς τοῦ Γλαύκωνος ἐνστάσεις καὶ τοῦ Ἀδειμάντου

1) grauiora tantum et uberiora recepi. omnino neglexi ea, quibus interpretationi non proficiebatur

12 *ὡς ὁ δημιουργός* *ὡς ἡ ψυχή* *ὡς ἡ φύσις* **R** 18 *τὰς* ϛ: *τοὺς* **M**

M f. 10ᵘ (**R**) ad p. 29, 10

ἡ μία δημιουργία

τῶν ὑπερκοσμίων	τῶν οὐρανίων	τῶν ὑπὸ σελήνην
ἡ Διϊακή	ἡ Διονυσιακή	ἡ Ἀδωνιακή

C f. 2ʳ ad p. 33, 13

ἐντεῦθεν ὅρα τὰ τοῦ λέοντος βρυχήματα καὶ ὅπως ἄριστα καὶ κάλλιστα ἕκαστον τῶν ἐν τῇ Πολιτείᾳ ῥηθέντων ἐπὶ τὰ ὅλα καὶ τὸν κόσμον μεταφέρει

C f. 7ʳ ad p. 38, 9 ss

αἱ ἀναγωγοὶ δυνάμεις οὐχὶ τῆς ψυχῆς εἰσι δυνάμεις, ἀλλὰ θεῖαί τινες κατ' αὐτούς, δι' ὧν ἀνάγονται αἱ ψυχαί, καθαρθεῖσαι παρὰ τῶν καθαρτικῶν δυνάμεων ἢ τῶν ἐν Ἅιδῃ ἢ καὶ τῶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ. καὶ αἱ μὲν ἀναγωγοὶ δυνάμεις ἀνάλογόν εἰσι τοῖς φύλαξιν, αἱ δὲ καθαρτικαὶ τοῖς ἐπικούροις, οὓς καὶ πολεμικοὺς λέγει· ἐπίκουροι γὰρ καὶ πολεμικοὶ οἱ αὐτοί

C f. 7ᵘ ad p. 38, 26 ss

τίς ὁ νόμος καὶ ἡ ἐνόπλιος τάξις καὶ τὰ λοιπὰ ἐν τοῖς Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα θεολογίας εἴρηται [p. 205 s]

C f. 10ᵘ ad p. 41, 24 s

ἐνιαῖος ἀριθμὸς τὸ αὐτοζῷον· ἀληθῶς δὲ οὐρανὸς ἡ δευτέρα τριὰς τῶν νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν θεῶν· μετὰ γὰρ τὰ νοητὰ ⟨τὰ νοητὰ⟩ ἅμα καὶ νοερὰ καὶ οὕτως τὰ μόνως νοερά. νοερὸν δὲ σχῆμα τὴν τρίτην τῶν νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν τριάδα, ἣν δὴ καὶ ὑπουράνιον ἀψῖδα ἐν Φαίδρῳ [247 B] *καλεῖ*

C f. 11ʳ ad p. 42, 16

μάλιστα νῦν, φίλε Πρόκλε, ὅπου διὰ χρήματα καὶ τὸ κάκιστον αὐτῶν σῶμα οἱ κατάπτυστοι εὐνοῦχοι εἰς ὕβριν προίενται

M f. 14ᵘ (**R**) ad p. 43, 5 ss

☉	χρυσός	♂	σίδηρος
☾	ἄργυρος	♀	χαλκός
♄	μόλιβδος	☿	καττίτερος
♃	ἤλεκτρος		

2 τῶν bis om **M**   3 ἡ ter om **M**   debuit Δίιος   5 τὸν **C**   10 ἀναγωγοί: ἀναλογοὶ **C**   17 ⟨τὰ νοητὰ⟩ add Kroll   18 ἣν: ἡ **C**   19 ἀψῖδα **C**

M f. 16^r (**R**ς) ad p. 46, 10

ἡ Ἀργεία Τελέσιλλα

C f. 15^r—16^r ad p. 46, 22

τί ταῦτα, φίλε Πρόκλε; πόθεν ἡμᾶς ἔχεις πείθειν περὶ τούτων ὡς ⟨οὕτως⟩ ἐχόντων; κρατεῖ κἀν τούτοις Ἀριστοτέλης καὶ ἴσασιν οἱ τῇ Περὶ ζῴων γενέσεως πραγματείᾳ αὐτοῦ ἐντυχόντες

C f. 18^r ad p. 49, 17

τοῦτο μὲν ἐπὶ τῶν φυσικῶν λόγων καὶ ἀληθὲς ⟨καὶ⟩ καλόν, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν αἴσχιον

M f. 17^r ad p. 49

ὁ γὰρ Πρίαμος καὶ ἡ Ἑκάβη νῦν μὴ ὄντες οὔτε ἔχονται ἀλλήλων οὔτε τάττονται σὺν ἀλλήλοις

C f. 22^r ad p. 54, 4

οὐράνιον Δία οὐ τὸν ὅλον Δία λέγει, ἀλλὰ τὸν τῷ Ποσειδῶνι καὶ Πλούτωνι σύστοιχον

C f. 26^u ad p. 58, 8ss

ἀχώριστοι γενέσεώς εἰσιν αἱ φυσικαὶ δυνάμεις ἤτοι οἱ φυσικοὶ λόγοι· οἵτινες λόγοι ἀνάλογόν εἰσι τοῖς ποιηταῖς· οὗτοι μὲν γὰρ μύθους πλάττουσιν· οἱ δὲ φυσικοὶ λόγοι σώματά εἰσι καὶ εἴδωλα· καὶ τὰ σώματα καὶ οἱ μῦθοι

M f. 20^r (ς) ad p. 59, 2

Τίμαιος Ζεύς· Κριτίας Διόνυσος· Ἑρμοκράτης Ἄδωνις

C f. 32^u ad p. 64, 17ss

ὢ πῶς οὐκ αἰσχυνόμεθα λογογράφους ἑαυτοὺς ἀποκαλοῦντες, ἄγραφα τυγχάνοντες βιβλία; οὔτε γὰρ ἐπιστήμονες ἡμεῖς οὔτε μιμηταί· πόθεν δή;

C f. 39^r ad p. 71, 21s

τρίτη δημιουργία ὁ Πλούτων, ὥσπερ δευτέρα ὁ Ποσειδῶν καὶ πρώτη ὁ σύστοιχος αὐτοῖς τὶς Ζεύς· ὁ γὰρ ὅλος καὶ εἷς Ζεὺς ⟨ὁ⟩ εἷς καὶ ἐξῃρημένος δημιουργός ἐστι

M f. 26^r (**R**) ad p. 78, 23

ὁ γὰρ ψυχρότατος Κρόνος τῷ καυστικῷ Ἄρεϊ ἐξ ἐναντίας ἐνεργεῖ (cf. Procl. in Tim. 259 D)

7 *αἰσχρόν*? 13 *οἵτινες*: an *τινὲς*? 14 *ἀσώματά* ci Kroll 20 *δεύτερος* **C** 22 ⟨*ὁ*⟩ add Kroll 23 *ψυχικώτατος* **M** *τῷ ἄρεϊ* **M** *ἐξ ἐναντίας* **M**: *ἐναντίως* **R**

C f. 49ᵘ (cf. schol. Plat. et p. XLIX similiter R ϛ) ad p. 82, 5 ss

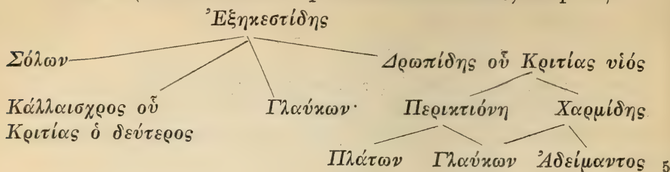

C f. 49ʳ ad p. 82, 11

τοῦ δευτέρου Κριτίου ἐπίπαππος Δρωπίδης

C f. 49ᵘ ad p. 82, 18 (ad ἀνεψιός)

ἀντὶ τοῦ ἐξάδελφος· ἀνεψιοὺς γὰρ τοὺς ἐξαδέλφους ἐκάλουν οἱ παλαιοί

C f. 57ʳ ad p. 90, 21 s

ὢ οἷος ἡμᾶς αὐχμὸς ἐπέχει βιβλίων· περὶ γὰρ διδασκάλων τί δεῖ λέγειν· ὤμοι

C f. 63ᵘ ad p. 97, 16

ὡς ἔοικεν ἅπερ ἡμεῖς θέματα ἢ βάνδα καλοῦμεν, ἐκεῖνοι ταῦτα νομοὺς ὠνόμαζον· φαμὲν γὰρ θέμα Παφλαγονίας καὶ βάνδα τόδε

C f. 64ʳ ad p. 97, 22

ἀλλ' οἱ νῦν ἀμαθίας καὶ ἀδικίας καὶ λίπης καὶ μαργάρων συλλογῆς

C f. 64ᵘ ad p. 98, 15

ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Διός φησιν αὐτὴν γεννᾶσθαι, διότι αἱ νοηταὶ ἅμα καὶ νοεραὶ τάξεις, ἐφ' ὧν ἡ Ἀθηνᾶ, ὑπερτέραν ἔλαχον τὴν ἡγεμονίαν τῶν μόνως νοερῶν, ἐν αἷς ὁ Ζεύς

C f. 65ʳ ad p. 98, 23

σύμφωνα ταῦτα τοῖς ὑπ' Ἀριστοτέλους ἐν τῷ θῆτα τῆς Φυσικῆς ἀκροάσεως [8. 9?] εἰρημένοις

C f. 67ʳ ad p. 100, 29 ss

εἰ μὲν ἔτη τὰ δέκατα λεπτὰ ἢ εἰκοστὰ λέγεις, ἴσως ἀληθεύεις· εἰ δὲ ἔτος τὴν ἀπὸ κριοῦ εἰς κριὸν περίοδον λέγεις, τίς ἄν σοι πιστεύσειεν; εἴποιμι ἂν ἐγὼ πρὸς Ἰάμβλιχον

1 σόλωνος γένος καὶ πλάτωνος: ἐξηκεστίδης γεννᾷ R: secuntur nomina in stemmate accusatiuo casu 3 κάλαισχρος C: R (-ον) χαρμήδης C 9 ἀχμὸς C 10 δῆ C 14 μαργάρω C 18 αἷς: οἷς C 21 ἔτι C λεπτὰ καὶ ^ἢ εἰκοστὰ C sic

C f. 68^r ad p. 102, 12

τίς ἡ ἀνδραποδώδης θρίξ, εἴρηται τῷ φιλοσόφῳ τούτῳ ἐν τοῖς εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην γραφεῖσιν αὐτῷ

C f. 68^u ad p. 102, 29ss

εἴ τις λόγος δείξει, φίλε Πρόκλε, μὴ ὑπάρχειν τὰς ψυχάς, οὐ μόνον οὐκ ἀδύνατον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον τὰς μνήμας καὶ αἰσθήσεις ποιητικὰς εἶναι τῶν ἐπιστημῶν

M f. 37^r ad p. 108, 17 *ἑστώσαις*

ἀρχαῖς δηλονότι· καὶ λέγοι ἂν τάς τε ἀζώνους καὶ τὰς ἀρχικάς

C f. 76^u ad p. 110, 22ss

ἐντεῦθεν τὰ τοῦ Πρόκλου γεννήματα περὶ τῆς κατὰ τὸν Φαέθοντα μυθολογίας πρὸς τὸ δόγμα τῶν τοιούτων ἀνδρῶν ὑπὲρ πᾶσαν ἐλπίδα ῥηθέντα

C f. 88^r ad p. 122, 11s

ὑμεῖς ἀσεβέστατοι, ἡμεῖς δὲ τὸ τῶν χριστιανῶν γένος ἔνθεον καὶ εὐσεβέστατον

C f. 89^u ad p. 124, 7ss

οὐδὲν ταῦτα, Πρόκλε, διαφέρει μετοπωρινῶν ἐνυπνίων

C f. 95^r ad p. 129, 23

ἀλλὰ νῦν, ὦ φίλε, οὐ γλίσχρως, ἀλλὰ καὶ παντάπασι καταγελάστως, οἳ δὴ μηδὲ τὴν γραμματικὴν παχυτῆτα μετρίως ἀκριβώσαντες τολμῶσι τὰ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἀναλύειν, οὐκ ἀναξίως μὰ τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ πάμπαν ἀξίως τῆς αὐτῶν ἀμαθίας

M f. 44^r (R) ad p. 130, 17s

δύο ἀρχὰς λέγει τὴν ἐναντίωσιν τὴν πρώτην, ἥτις ἐν τῷ πρώτῳ πέρατι καὶ τῇ πρώτῃ ἀπειρίᾳ ἐξεφάνη πρώτως

C f. 96^r ad p. 130, 18s

πέρατος συγγενῆ καλεῖ τὰ ἐν τῇ μιᾷ συστοιχίᾳ, οἷον τὸ ἕν, τὸ φῶς, τὸ ἄρρεν, τὸ περιττὸν καὶ τὰ λοιπά· ἀπειρίας δὲ πάλιν συγγενῆ τὰ λοιπά, οἷον τὸ πλῆθος, τὸ σκότος, τὸ θῆλυ καὶ τὰ ἑξῆς· ὁμοίως δὲ καὶ μικτὰ τὰ ἐν ταῖς δυεῖν συστοιχίαις. καὶ πῶς μικτὰ λέγεται, εἴρηται αὐτῷ ἐν τοῖς Περὶ ⟨τῆς⟩ κατὰ Πλάτωνα θεολογίας [p. 137]

1 *θρὴξ* C 2 in parte nunc deperdita 7 possis ⟨*ὅρα*⟩ *τὰ* an *ὑπομνήματα*? sed cf. p. 460, 4 19 *συστυχία* C 22 *δυσὶν* ci Kroll *συστυχίαις* C

M f. 44[r] (**R**) ad p. 130, 17 — p. 131, 6

ἀίδιον	*κρείττων*	*πέρας*
⟨ἔγχρονον?⟩	*χείρων*	*ἄπειρον*
†*ποιη*ͭ	*διάκοσμοι*	*ἑνάδες*
ἕνωσις	*ἄφθαρτον*	*ἄρρεν*
πλῆθος	*φθαρτόν*	*θῆλυ*
οὐσία	*ζωή*	*νοῦς*
περιττόν	*ὅλον*	*εὐθύ*
ἄρτιον	*μέρος*	*καμπύλον*
ὑπερουράνιον	*οὐρανία περιφορά*	*ὑπουράνιος διάκοσμος*
ἐν ἑαυτῷ	*ἔμψυχον*	*ταυτόν*
ἐν ἄλλῳ	*ἄψυχον*	*ἕτερον*
Κρόνος	*Ῥέα*	*Ζεύς*
ὅμοιον	*χωριστόν*	*ἴσον*
ἀνόμοιον	*ἀχώριστον*	*ἄνισον*
ἡγεμονία	*ἀπόλυτον*	*ἐγκόσμιον*

C f. 96[r] ad p. 130, 23 ss

ἡ δευτέρα τῶν νοητῶν τριάς, ἣν αἰῶνά φασιν. ἄρρεν καὶ θῆλυ ἡ τρίτη νοητὴ τριάς, ἣν αὐτοζῷον καλοῦσι. μεταξὺ λέγει τὰς τρεῖς τριάδας τὰς μεταξὺ τῶν τριῶν νοητῶν καὶ τριῶν νοερῶν τριάδων (cf. in theol. Plat. 3, 15. 16)

C f. 96[u] ad p. 131, 7

εἶπε περὶ τούτων ἐν τῷ τετάρτῳ καὶ πέμπτῳ καὶ ἕκτῳ βιβλίῳ Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα θεολογίας· περὶ δὲ τῶν τριῶν νοητῶν τριάδων καὶ τοῦ ἐπέκεινα τούτων αὐτοενὸς ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ βιβλίῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας

C f. 97[u] ad p. 131, 29 ss

ὥστε κατ᾽ αὐτοὺς θεῖαι ψυχαὶ ⟦καὶ⟧ οὐ μόνον αἱ τῶν σφαιρῶν καὶ τῶν ἀστέρων εἰσίν, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι παρ᾽ αὐτάς

1—3 **M**: *τὸ πᾶν κρείττω χείρω* **R** 2 *χείρω* **M** 3,1 quid lateat non uideo 3,2 *δΐκοσμοι* **M** 9 *ὑπερούσιον* **MR** *οὐρανία περιφορὰ* Kroll: *οῦνϊπ*ͤ*φ* **M**: om **R** *ὑπουνι δ κ*[os] **M**: om **R** | cf. in theol. Platon. p. 215, 32 ss 10 *αὐτῶ* **R** 16 *ἦν αἰῶν φασι* **C**

M f. 44^r^ (**R** usque ad u. 12) ad p. 131, 15 — p. 132, 4

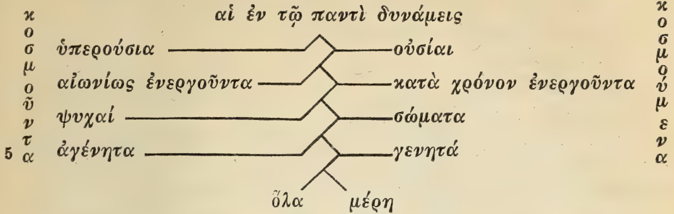

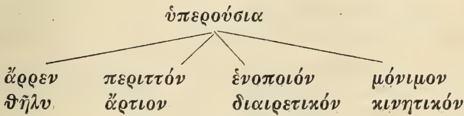

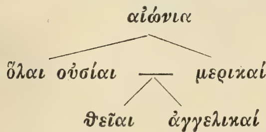

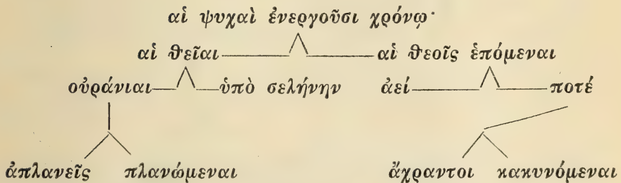

C f. 97^u^ ad p. 132, 7

ποικίλην ὅσοι προποδίζουσιν ἀναποδίζουσί τε καὶ στηρίζουσιν, οἷον οἱ πλάνητες πλὴν ἡλίου καὶ σελήνης

M f. 45^u^ ad p. 137, 7

ἴσως καὶ ἡ ἐν τῷ Φαίδρῳ [247 A] *δωδεκὰς διὰ τοῦτό ἐστι καὶ ἡ τῶν δώδεκα ζῳδίων ἐν τῇ ἀπλανεῖ*

M f. 45^u^ ad p. 136, 21 ss

β̄ *οὐρανὸς καὶ γένεσις*

1 ss *κοσμοῦντα* et *κοσμούμενα* om **M** 6 *ὅλον μέρος* **M** 18 *πλανήτες* **C**

$\bar{\gamma}$ Ζεὺς Ποσειδῶν Πλούτων
$\bar{\delta}$ τετρακτύς· οὐράνιον αἰθέριον ὑπὲρ γῆν ὑπὸ γῆν
$\bar{\varepsilon}$ οὐρανὸς πῦρ ἀὴρ ὕδωρ γῆ
$\bar{\zeta}$ οἱ πλανώμενοι
⟨ι⟩β ὁ ζῳδιακός

C f. 108ᵘ ad p. 143, 5 ζωῆς

οἶμαι ζωὴν Σωκράτης λέγει βαρύτητας, κουφότητας, θερμότητας, ξηρότητας καὶ ὅλως τὰς ποιότητας· τὸ γὰρ ψυχοῦν οὐκ ἦν Ἡφαίστου, ἀλλὰ Ἀρτέμιδος, Ἥρας καὶ Δήμητρος. ἢ οὖν ταύτας ῥητέον ζωήν, οὐ τοὺς φυσικοὺς καὶ σπερματικοὺς λόγους;

C f. 111ᵘ ad p. 146, 12 ss

ὁ γὰρ $\bar{\eta}$ κύβος ὢν ἐπὶ κύβον γεγονὼς τὸν ͵$\bar{\alpha}$ πεποίηκε τὸν ͵$\bar{\eta}$· ἐπίπεδον δὲ τετραγωνικόν ἐστιν ὁ $\bar{\vartheta}$ — τρὶς γὰρ τὰ τρία $\bar{\vartheta}$ —. ὁ οὖν χίλια μετὰ τοῦ τετραγωνικοῦ ἐπιπέδου πεποίηκε τὸν ͵$\bar{\vartheta}$. ἀόριστον δὲ δυάδα αὐτήν φησι τὴν δυάδα· ὁ γὰρ ὀκτὼ κύβος ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ τέσσαρα τετραγώνου.

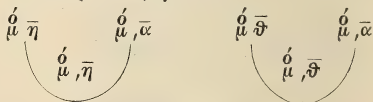

M f. 48ᵘ ad p. 146, 12 ss

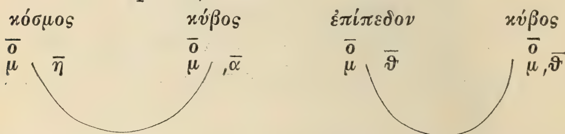

δύο γὰρ ἐπὶ δύο δὶς ποιοῦσι τὸν ὀκτὼ κυβικὸν ἀριθμὸν πρῶτον· οὗτος δὲ πάλιν ἐπὶ τὸν ͵$\bar{\alpha}$ — καὶ οὗτος γὰρ κυβικός· καὶ γὰρ $\bar{\iota}$ ἐπὶ $\bar{\iota}$ δεκάκις ͵$\bar{\alpha}$ — ὁ οὖν ὀκτὼ ἐπὶ τὰ ͵$\bar{\alpha}$ ποιεῖ τὸν ὀκτακισχίλια. ὁ γὰρ $\bar{\vartheta}$ ἐπίπεδος τετραγωνικὸς ἀριθμός — τρὶς γὰρ $\bar{\gamma}$ $\bar{\vartheta}$ — ἐπὶ τὸν ͵$\bar{\alpha}$ ὡς εἴρηται κυβικὸν ποιεῖ τὸν ἐνακισχίλια

C f. 114ʳ **M** f. 49ʳ ad p. 147 s

Κρόνος	νοερόν	ἀποκαθίσταται
Ζεύς	πολιτικόν	πολιτεύεται

6 σωκράτους **C** 13 διάδα **C** altero loco 17 κόσμος: quidni κύβος? 18 $\overset{o}{M}\overline{H}$ et $\overset{o}{M}$͵α et $\overset{o}{\mu}\,\bar{\Theta}$ **M** $\overset{o}{M}$͵Θ **M**: debuit $\overset{o}{\mu}$ ͵$\bar{\alpha}$ | exciderunt $\overset{o}{\mu}$ ͵$\bar{\eta}$ et $\overset{o}{\mu}$ ͵$\bar{\vartheta}$ | $\overset{o}{\mu}$ uel $\overset{o}{\mu}$ = μονάδες uel μοῖραι 20 ͵$\bar{\alpha}$: Δ **M** 21 τά: exspectes τὸν 22 τρεῖς **M**

Ἄρης	*θυμικόν*	*φιλοτιμεῖται*
Ἀφροδίτη	*ἐπιθυμητικόν*	*ἐπιθυμεῖ*
Ἑρμῆς	*λογικόν*	*φυτικῶς*

C f. 115r **M** f. 49u ad p. 148, 21ss

ἱερέως λόγοι	*ἡ τῶν ὅλων διακόσμησις*
ἔτη ἐνακισχίλια	*ἡ διὰ πάντων διήκουσα ζωὴ ἕως τῆς γῆς*
διὰ βραχέων λόγοι	*ἡ κατὰ νοῦν τῶν πολλῶν λόγων ἕνωσις*
νόμοι τῆς πόλεως	*ἡ κατὰ νοῦν διῃρημένη δημιουργία*
ἔργον κάλλιστον	*ἡ εἰς ἓν ἀνατεινομένη διακόσμησις, τὸ καλόν*
ἀπὸ τῶν γραμμάτων ἀνάληψις	*ἡ ἐπὶ τὰ παραδείγματα ἀναδρομή*

M f. 50u ad p. 152, 12ss

κατὰ Πορφύριον

ἱερεῖς	*ἀρχάγγελοι ἐν οὐρανῷ*
πολεμικοί	*δαίμονες εἰς σώματα κατιόντες ἤτοι ψυχαί*
νομεῖς	*ἀγελάρχαι τῶν ζῴων δαίμονες*
θηρευταί	*Ἄρτεμις*
γεωργοί	*Δημήτηρ*
δημιουργοί	*Ἥφαιστος*

M f. 51r ad p. 152, 28ss (p. 153, 12ss)

κατὰ τὸν θεῖον Ἰάμβλιχον

ἱερεῖς	*δεύτεραι οὐσίαι τῶν θεῶν*
νομεῖς	*ἐπίτροποι τῆς εἰς τὸ σῶμα ῥεπούσης ζωῆς*
θηρευταί	*δυνάμεις κοσμητικαὶ τῶν ὄντων*
γεωργοί	*τελεσιουργοὶ τῶν ἀπ' οὐρανοῦ σπερμάτων δυνάμεις*
μάχιμοι	*τῶν θείων ἐπιμελούμεναι πραγμάτων δυνάμεις*

M f. 51r ad p. 153, 28ss

κατὰ τὸν θεῖον Πρόκλον

ἱερατικόν	*ἀναγωγικόν,*
μάχιμον	*φρουρητικόν*
δημιουργικόν	*δημιουργικόν*
γεωργικόν	*γενεσιουργόν*
νομευτικόν	*ἀγελαρχικὸν τῶν ζῴων*
θηρατικόν	*τὸ τῶν ἐσχάτων πνευμάτων τακτικόν*

1 *θυμιτικόν* **C** 2 *ἐπιθυμιτικόν* **C** 3 fort. ⟨*ζῇ*⟩ *φυτικῶς* ad p. 148, 8 8 *ἕνα τεινομένη* **M** 12 *ἱερεὺς* **M** 14. 29 fort. *ζωῶν*; cf. p. 154, 16 24—30 laterculus prior extat etiam f. 50r in mg. inf.

C f. 125^{u}—126^{u} ad p. 166, 3 ss

ἐντεῦϑεν ὅρα δι' ὅλου τὰ περὶ τὴν Ἀϑηνᾶν καὶ σκόπει ὅπως αἱ καϑ' ἑβδομάδας πρόοδοι γίνονται τῶν ϑεῶν

C f. 125^{u} **M** f. 55^{r} ad p. 166, 15

μετὰ τῶν ὅλων τῶν ἐκ τοῦ δημιουργοῦ προελϑόντων ϑεῶν καὶ ἡ Ἀϑηνᾶ συνανέσχεν

C f. 132^{u} ad p. 173, 22 s

δεύτερος πατὴρ ὁ Ποσειδῶν, ὥσπερ τρίτος ὁ Πλούτων

M f. 57^{r} ad p. 173, 29—174, 17

εἴσω στηλῶν	ἔξω στηλῶν	οἰκήσεις
Ὀλύμπιοι	Τιτᾶνες	ϑεοί
στάσις ταὐτόν	κίνησις ϑάτερον	νοῦς
λόγος	ἀλογία	ψυχή
οὐρανός	γένεσις	σῶμα

Ὀρφεύς	Ὀλύμπιοι	Τιτᾶνες
Πυϑαγόρας	κρείττονα	χείρονα
Πλάτων	πέρας	ἄπειρον

C f. 134^{r} **M** f. 57^{u} (**R**) ad p. 175, 1 s

Σιμπλικίου εἰς τὸ 'ἀλλ' ὁ μὲν ϑεῖος Ἰάμβλιχος εὐμενὴς ἔστω'·

Σιμπλικίου πόνος οὗτος, Ἰάμβλιχε δῶτερ ἐάων
ἵλαϑι νικηϑείς, ἀλλ' ὑπὸ σῶν ἐπέων

M f. 57^{u} ad p. 176, 6 ss

κατὰ Μανιχαίων

M f. 69^{r} ad p. 211, 8 ss

ὅτι ἐν τῇ ἱερᾷ ϑρησκείᾳ πρωτίστην ἔχει τάξιν ἡ πυριϑαλπὴς ἔννοια, ἥτις ἐστὶ γνῶσις τοῦ ϑεοῦ

στοιχεῖα τῆς εὐχῆς τῆς πρὸς ϑεόν

γνῶσις τῶν ϑείων τάξεων	κά-ϑαρ-σις	ἀναφὴ πρὸς ϑεόν	ἐμπέ-λα-σις	ἕνωσις

C f. 172^{u} **M** f. 69^{u} ad p. 213, 23

ὅτι τῶν Εὐδανέμων αἱ εὐχαὶ παρ' Ἀϑηναίοις πρὸς τοὺς δη-

14 *σιμπλικίου* — *ἔστω* om **R** *συμπλικίου εἰς τὸ* **C**: *πρόκλος* **M** 15 *συμπλικίου* **C**: *σϊμπλΐκϊος συμπλικίου* **M**: *σ. σιμπλικίου* **R** *δῶτορ* **MR** 16 *ἔλαϑι* **C**, uix latet *ἔλλαϑι* Aeolorum

μιουργικοὺς γίνονται θεούς. ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἀλεξάνδρου ἱστοριῶν [3, 16, 8] *αὐταῖς λέξεσιν οὑτωσὶ λέγει· καὶ νῦν κεῖνται Ἀθήνησιν ἐν Κεραμεικῷ αἱ εἰκόνες, ᾗ ἄνιμεν ἐς πόλιν κατ' ἀντικρὺ μάλιστα τοῦ Μητρῴου οὐ μακρὰν τῶν Εὐδανέμων τοῦ βωμοῦ· ὅστις δὲ μεμύηται ταῖν θεαῖν ἐν Ἐλευσῖνι, οἶδε τῶν Εὐδανέμων τὸν βωμὸν ἐπὶ τοῦ δαπέδου ὄντα*

C f. 174^r ad p. 215, 6 s

νῦν δὲ οὕτως, φίλε Πρόκλε· ἐν ἵπποις γὰρ καὶ ἡμίοσι καὶ χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ προσέτι τῷ δύνασθαι βλάπτειν· εἰ ἄρα καὶ βλάπτουσι τοὺς μετρίως τὴν ἀλήθειαν μεταδιώκοντας καὶ τὸ τῆς ἐπιστήμης φῶς ἑαυτοῖς ἀνάψαι σπεύδοντας· ὅπερ δὴ οὖν ἔλεγον· ἐν χρήμασιν καὶ ψευδομένῃ δυνάμει τὸ καλὸν τίθενται

C f. 174^r ad p. 215, 19 s

ἄλλη σωφροσύνη αὕτη τῆς καθωμιλημένης

M f. 71^u ad p. 220, 26 s

ὅτι ἐν τοῖς ἀζώνοις θεοῖς δύο εἰσὶν ἑξάδες, ἀρρενικὴ καὶ θηλυκή· καὶ ἐν Φαίδρῳ [247 A] *ταύτην ὁ Πλάτων λέγει τὴν δωδεκάδα*

C f. 191^u **M** f. 75^u ad p. 233, 1 ss

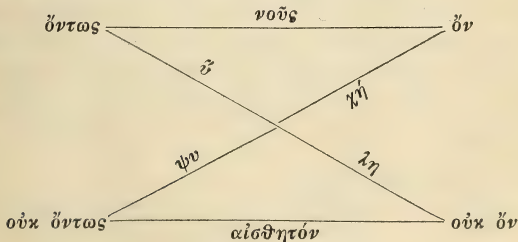

C f. 192^r ad p. 233, 18 ss

τὸ ʽἀεὶʼ ὅτι μὲν τῷ ὄντι προσετέθη, δῆλον· εἶπε γάρ· τί ⟨*τὸ*⟩

2 *οὕτως* **M** 3 *κεῖται* **M** *κεραμικῷ* **C** 4 *ᾗ ἄνιμεν* **C**: *καὶ ἄνειμεν* **M** *τὴν πόλιν* Arr. 5 *ὥς τις* **C** 6 s *οἶδε τὸν Εὐδανέμου βωμὸν* Arr. 9 *καθωμιλημένης* Kroll: *καθεν μιλημένης* **C** 18 *ὕλη* **C**: ⌞‿μ | *NH* **M** (fuit olim ʽ*ΥΛΗ*) *ψυχή* **C**: *ψυχ Ι* **M**

ὂν ἀεί; διὰ τί οὖν μὴ προσετέθη τὸ ‘ἀεὶ’ ἢ τὸ ‘ποτὲ’ τῷ γινομένῳ, ἵνα ἦν τὸ λεγόμενον· τί τὸ γιγνόμενον ἀεὶ ἢ οὕτως· τί τὸ γινόμενον ποτέ; τῷ γὰρ ἀεὶ ὄντι ἀντιθέτως ἔχει τὸ ἀεὶ γινόμενον ἢ τὸ ποτὲ γινόμενον

M f. 76ʳ ad p. 234, 23 ss

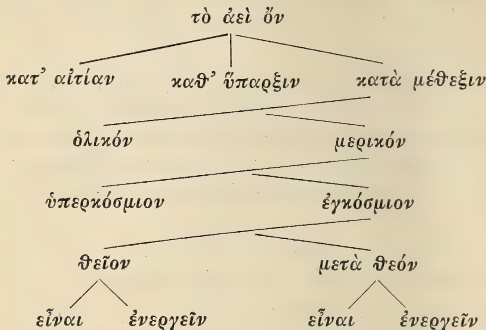

C f. 193ᵘ ad p. 234, 26 ss

πρώτως αἰώνιον καὶ νοητὸν αἰώνιον ⟦καὶ⟧ τὸ αὐτοζῷόν ἐστι. δεύτερον δὲ αἰώνιον καὶ νοητὸν ἅμα καὶ νοερὸν αἱ μετὰ τὸ αὐτοζῷον τρεῖς τριάδες. τρίτον δὲ νοερὸν αἰώνιον ὁ Κρόνος, ἡ ‘Ρέα καὶ ὁ Ζεὺς καὶ αἱ ὑπὸ τὴν τριάδα ταύτην τάξεις πᾶσαι. ὁλικὸν δὲ ⟦νοερὸν⟧ αἰώνιον ἢ ὁμοῦ τὴν τριάδα λέγει Κρόνον ‘Ρέα⟨ν⟩ Δία ἢ τὸν Δία μόνον. μερικὸν δὲ αἰώνιον τὰ ὑπερκόσμια καὶ ἐγκόσμια. τίνα δὲ ταῦτα μεμαθήκαμεν ἐν τῷ Παρμενίδῃ καὶ Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα θεολογίας βιβλίοις τοῦ Πρόκλου

M f. 77ʳ ad p. 238, 27 ss

γ′	αὐτό	πρώτως	παράδειγμα	γ′
α′	ὅπερ	καθαρῶς ἀμιγῶς	ὂν πρώτως	α′
β′	ἀεί	ἀμετάβλητον	αἰών	β′

M f. 77ᵘ (**R**) ad p. 239, 27

ὅτι ἐπὶ τῶν αὐθυποστάτων συντρέχει ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τό τε ποιητικὸν καὶ τὸ παραδειγματικὸν καὶ τὸ τελικόν· τὸ μὲν γὰρ ὅτι ἀεί ἐστι καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει τὸν ποιοῦντα, τὸ δὲ ὅτι

2 an *ᾖ* uel *εἴη*? *τί*: *καὶ* **C** 3 *τῷ*: *τὸ* **C** 25 *τοῦτον* **R** sic

ἁπλοῦν καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει παράδειγμα, τὸ δὲ ὅτι τέλειον καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἔχει τελικόν, ὥστε ὁ οὐρανός, καθὸ σῶμα ἔχει, οὐκ αὐθυπόστατος

M f. 77ᵘ ad p. 239, 26s

δι' ὅ	τελικόν	τὰ ἀτελῆ
πρὸς ὅ	παραδειγματικόν	τὰ σύνθετα καὶ αἱ εἰκόνες
ὑφ' οὗ	ποιητικόν	τὰ οὐκ αὐθυπόστατα

M f. 78ʳ ad p. 241, 26ss

ἡ γένεσις διχῶς λέγεται

ἐπὶ θεῶν Ὅμηρος [E 897] εἰ δέ τευ ἐξ ἄλλου γε θεῶν γένευ

ἐπὶ τῶν σύστοιχον ἐχόντων τὴν ἀπώλειαν

M f. 79ʳ ad p. 243, 27ss

ἔστι καθ' ὕπαρξιν

τὸ πρῶτον νοητὸν ταυτὸν καὶ νόησις

τὸ νοητὸν καὶ νοερὸν ἔστι μὲν νόησις, ἔχει δὲ τὸ νοητόν

ὁ νοῦς νοερὸς ἔχει τὴν νόησιν, ὁρᾷ δὲ τὸ νοητόν

C f. 203ʳ 203ᵘ **M** f. 79ʳ (**R**) ad p. 243, 27ss

C singulis *νοήσεως* generibus in mg. inferiore numeris adscriptis ᾱ β̄ γ̄ ⟨δ̄⟩ ε̄ ς̄, in mg. exteriore addit haec (**MR** utrumque exhibent in mg. exteriore, **R** iterauit in mg. inferiore):

ἡ τῶν νοητῶν ἀκρότης | ἡ οὐρανία | ἡ Κρονία | ἡ ἀρχική | ἡ ἄζωνος | ἡ ζωναία

M f. 79ʳ ad eundem locum

ἐπὶ τῶν νοητῶν κρυφίων | ἐπὶ τῶν συνεκτικῶν | ἐπὶ τῶν κρονίων | ἐπὶ τῶν ἀρχόντων | ἐπὶ τῶν ἀζώνων | ἐπὶ τῶν ζωναίων

M f. 79ʳ ad eundem locum

ὥσπερ ἐπὶ ψυχῆς ταὐτόν φαμεν κυρίως ψυχὴν καὶ ζωὴν καὶ κίνησιν, οὕτως ἐπὶ νοῦ ταυτόν φαμεν κυρίως νοῦν καὶ νόησιν· πᾶς γὰρ νοῦς ἐν αἰῶνι τήν τε οὐσίαν καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν ἱδρυσάμενος, δῆλον ὅτι αἰωνίως καὶ ἀιδίως ὢν καὶ ἐνεργήσει αἰωνίως, τοῦτο δέ ἐστι νοήσει ἀιδίως. ταὐτὸν ἄρα ἐπὶ

17 praescr. **R**: ποσαχῶς ἡ νόησις   17s cf. or. chald. 46 Procl. in Tim. 252AB

νοῦ νοῦς καὶ νόησις, ἀλλ' οὐκέτι ἐπὶ ψυχῆς τῆς ἐν παρατάσει χρόνου νοούσης, καὶ οὐχ ἅμα πάντα, ὥσπερ ὁ νοῦς ἅμα πάντα νοεῖ

M f. 79r ad p. 245, 12

δευτέραν δυάδα φησὶ δόξαν καὶ αἴσθησιν ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ γεννητοῦ παρειλημμένην

M f. 80u (**R**) ad p. 248, 29 ss

νόησις	*ἀμεταβάτως*
διάνοια καὶ λόγος	*μεταβατικῶς*
δόξα	*μετὰ λόγου γνῶσις καὶ ἀναιτίως*
αἴσθησις	*ἄλογος γνῶσις τῶν παθῶν*
αἰσθητήριον	*πάθος*

C f. 217r ad p. 257, 24 ss

γνωστέον ἄρα ἡ ὕλη νόθῳ λόγῳ καὶ αἰσθήσει ἀναισθήτῳ. τίς οὐκ ἄν σε θαυμάσειε καὶ χάριτας μεγάλας ἐς ἀεὶ μεμνήσεται, φίλε Πρόκλε. νοῦν νόθον λέγει τὸ ἓν καὶ οἷον ἄνθος τῆς ψυχῆς

M f. 84u (**R**) ad p. 261, 3 ss

τὸ αἴτιον

ἢ καθ' αὑτό	*ἢ κατὰ συμβεβηκός*
ἢ προσεχῶς	*ἢ πόρρωθεν*
ἢ ἁπλᾶ	*ἢ συμπεπλεγμένα*
ἢ δυνάμει	*ἢ ἐνεργείᾳ*

M f. 84u (**R**) ad p. 261, 13 s

κατὰ Ἀριστοτέλη

ὑλικόν	*εἰδικόν*	*ποιητικόν*	*τελικόν*
ἐξ οὗ	*καθ' ὅ*	*ὅθεν*	*δι' ὅ*

M f. 84u (**R**) ad p. 261, 14 s; cf. p. 263, 19 ss 357, 12 ss

κατὰ Πλάτωνα

ὑλικόν	*εἰδικόν*	*ὀργανικόν*	*ποιητικόν*	*παραδειγματικόν*	*τελικόν*
ἐν ᾧ	*ὅ*	*δι' οὗ*	*ὑφ' οὗ*	*πρὸς ὅ*	*δι' ὅ*

6 *λόγος* [*ἢ διάνοια* postea adi.] *μεταβάτως* **R** 7 *γνῶσις μετὰ λόγου* **R** 8 *γνῶσις ἄλογος* **R** 9 cf. p. 248, 24 10 *γνωστὴ* ci Kroll 16 *ἢ ἁπλοῦν . . . ἢ συμπεπλεγμένον* **R** 18 *δῶς τὸ αἴτιον κατὰ ἀριστοτέλη τετραχῶς* **R** 21 *κατὰ δὲ πλάτωνα ἑξαχῶς* **R**

M f. 86[u] (**R**) ad p. 267, 12ss

τὸ ἄπειρον διχῶς ἔστιν ἀκούειν, ἢ κατὰ τὸν χρόνον ἄπειρον ἢ κατὰ τὴν ἰσχύν· ἢ γὰρ τὴν ἐπ' ἄπειρον ἀρκοῦσαν ἢ τὴν μὴ ἔχουσαν ὑπερβολὴν νοοῦμεν διὰ τοῦ ἀπείρου. τοῦ Ἀριστοτέλους λαμβάνοντος τὸ ἓν τῶν σημαινομένων ἐπὶ τοῦ χρόνου οὐκ ἔδει ἀκούειν· αὐτὸς γοῦν ἐστιν ὁ μαχόμενος πρὸς τὴν ἐπισκευαστὴν ἀθανασίαν ἐν τῇ Περὶ Οὐρανοῦ [β 1. 283[b]s]· *δοκεῖ δὲ οἷς ὁ φιλόσοφος λέγει συγκατατίθεσθαι, ὁπόταν λέγῃ ἐν Φυσικῇ* [ϑ 6. 259[b] 29s?], *τὴν ἄπειρον τοῦ οὐρανοῦ κίνησιν χωριστὸν αἴτιον κινεῖ⟨ν⟩*

M f. 89[u] 90[r] ad p. 278, 19s

ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ ψυχῆς ἁρμόσει λέγειν, ὅτι χωρισθεῖσα τῆς παραγούσης αὐτὴν δημιουργικῆς αἰτίας οὐκ ἂν ἔτι εἴη. τίς οὖν ἡ διαφορά, δι' ἣν τὸν μὲν κόσμον κατὰ τὸν ἄπειρον χρόνον γίγνεσθαί φαμεν, τὴν δὲ ψυχὴν αἰώνιον ἔχειν τὴν οὐσίαν, εἰ καὶ μὴ τὴν δύναμιν μηδὲ τὴν ἐνέργειαν; ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ ἀσώματός τέ ἐστι καὶ παντὸς σώματος χωριστὴ κατ' οὐσίαν, διὰ τοῦτο οὐ παράγεται, ὡς ἔχουσά τι καὶ αὐθυπόστατον, αὐτὴν ταύτην τὴν τοῦ παράγειν καὶ τελειοῦν ἑαυτὴν δύναμιν ἐκ τῆς παραγούσης αὐτὴν αἰτίας δεχομένη· ὡς γάρ τοι καὶ ταύτην ὁ δημιουργὸς ὑφίστησι δυναμένην συμπαράγειν ἑαυτὴν τῇ πρώτῃ τῆς συστάσεως αὐτῆς αἰτίᾳ. διό, ὡς εἴρηται θείως ἐν τοῖς πρότερον, οὐκ ἂν λέγοιτο γίνεσθαι μόνον ἀπ' αἰτίας, ἀλλὰ καὶ ἱκανὸς δέχεσθαι ἀπ' αἰτίας * * *, τοῦ κόσμου γίνεσθαι μόνως ἀπ' αἰτίας λεγομένου, διότι οὐδὲν ἔχων αὐθυπόστατον — ἐπεὶ οὐδὲ τελειοῦν ἑαυτὸν δύναται — ἅτε σύνθετος ὢν ἐξ ὕλης καὶ εἴδους, πᾶν ὃ ἔχει ἐκ τῆς δημιουργικῆς μόνως ἔχει δυνάμεως κατὰ μέρος ἐπιναούσης αὐτῷ, τὴν τοῦ συνέχεσθαί τε καὶ κινεῖσθαι πεπερασμένην δύναμιν*

C f. 265[u] ad p. 308, 22 *ἑβδομάδι*

τὰς ἑπτά φησι τριάδας· τρεῖς γὰρ νοηταὶ καὶ τρεῖς ἅμα νοηταὶ καὶ νοεραί. εἶτα τριὰς νοερὰ καὶ μονάδες αὐτῆς· Κρόνος Ῥέα Ζεύς

9 *κινεῖ* **MR**: em Kroll | addit **R**: *καλῶς δὴ λέγων καὶ ἀξίως ἑαυτοῦ* 18 *δεχομένην* **M** *καὶ ταύτην*: compendium ut uidetur particulae *καὶ* cui suprascripta est littera *τ*, secuntur *κα*^{τ} *αὐτην* 20s locus incertus 22 possis ⟨*τὴν τοῦ παράγειν ἑαυτὴν δύναμιν*⟩ 26 *αὐτῷ* Kroll: *αὐτὸ* **M** 27 *δυνάμεως* **M**

C f. 271^{u} ad p. 314, 28

πρῶτος βασιλεὺς ὁ Φάνης· ὁ γὰρ αἰὼν καὶ ἡ πρώτη τριὰς ὑπὲρ τὴν τοῦ βασιλέως εἰσὶ τάξιν. δεύτερος βασιλεὺς ἡ Νύξ, ἡ πρώτη τῶν νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν τριάδων τριάς. τρίτος βασιλεὺς ὁ Οὐρανός, ἡ δευτέρα τριὰς τῶν αὐτῶν, ⟨τῶν⟩ νοητῶν ἅμα καὶ νοερῶν τριάδων. τέταρτος ὁ Αἰθήρ, ἡ τρίτη τῶν αὐτῶν τριάς. πέμπτος ὁ Ζεύς. ad Procl. in Tim. 291 A

C f. 278^{u} ad p. 322, 24

τὸ ʽἠρώταʼ οὐ πρὸς τὸν Λογγῖνον, ἀλλὰ πρὸς τὸν Συριανὸν συντακτέον· διὸ ὑποστικτέον εἰς τὸ ʽὁ Λογγῖνοςʼ καὶ οὕτως ἐπακτέον τὸ ʽἠρώταʼ δηλονότι ὁ Συριανός, ἀλλʼ οὐχ ὁ Λογγῖνος

C f. 281^{r} ad p. 324, 29

δῆλον ἐντεῦθεν ὅτι Ἠρικεπαῖος καὶ ὁ Φάνης ὁ αὐτός ἐστιν· ὥστε τὸ αὐτοζῷόν ἐστι καὶ Ἠρικεπαῖος καὶ Φάνης καὶ Διόνυσος

C f. 284^{u} ad p. 329, 2 s

οὗ τὸ παράδειγμα ἀεὶ ὄν ἐστι, καλόν
τὸ πρὸς ἀίδιον παράδειγμα γεγονὸς καλόν
οὗ τὸ παράδειγμα γενητόν, οὐ καλόν
τὸ πρὸς γενητὸν γεγονὸς οὐ καλόν

C f. 295^{r} ad p. 339, 22 ss

δημιουργός	*ἀφανεῖς ζωαί*	*περίληψις τοῦ ὅρου τοῦ παντός*
Τίμαιος	*ἡ τῶν πραγμάτων θεωρία*	*πρόληψις καὶ προδιορισμὸς τοῦ τρόπου τῶν λόγων τῆς ὅλης θεωρίας*

10. 11 *ἠρισκεπαῖος* C 11 cf. p. 336, 15 17 *προσδιορισμὸς* C

ADDENDA ET CORRIGENDA

accuratiorem interim nactus collationem codicis **N** usque ad p. 32, 2 uarias lectiones paucas, etiamsi textui restituendo illis uix proficitur, huc appono:

p. 4, 4 *ἐπιδείξει* **N**
p. 5, 8 *συνέστηκε* **N**
p. 5, 31 *ὁ* om **N**
p. 6, 6 *τὸν* om **N**
p. 7, 16 *τούτου* **N**
p. 7, 18 *δὴ* om **N**
p. 7, 26 *τῆς* om **N**
p. 9, 12 *ἐς* **N**
p. 9, 25 *εἰρημένου* **N**
p. 10, 15 *πρῶτος* **N**
p. 13, 8 *τῷ* **M**: om **P**: *αὐτῷ* **N**
p. 14, 12 *προστεθεῖσθαι* **N**
p. 15, 5 *πολλαχοῦ ἄλλοθι* **N**
p. 18, 21 *χρυσείοις* **NP**
p. 28, 21 *ἐν αὐτοῖς* **MP**: *ἑαυτῆς* **N**
p. 29, 1 post *αὐτῶν* ins **N²** *δ'*
p. 31, 10 *φληναφεῖν* **N**

---

p. 5, 5 *ἐγκόσμιοι* ci s
p. 7 adn. ante *δὴ* adde 10
p. 7, 18 *λέγομεν* **P**
p. 8, 28 num *ἕκαστον*?
p. 9, 6 *ἀνταφεστιάσαι* ς schol. Plat.
p. 10, 27 *τὸ* (superscr. *ῶ*) **M**
p. 11, 1 *αὐτοῦ* **P** bis
p. 21, 17 ⟨*ὅπου δὲ*⟩ ins etiam t
p. 28, 18 cf. schol. **M**
p. 29, 13 *γράφεται λόγων* schol. **M**, quod exhibet **A**
p. 29, 16 *τὸ ἄλογον* ci t
p. 29, 24 rectius fort. *συναγωγοῦ*
p. 36, 6 *παντοδύναμον* **M²**: *-ος* schol. **M¹**
p. 47, 12 scrib. *ὑπό τινων*
p. 48, 27 *τοῖς* **C**: in *τῆς* corr **P¹**, scrib. igitur *τῆς τοῖς* cum **M**
p. 50, 5 *ἡγουμένους* **C**
p. 57 adn. pro 27 scrib. 20
p. 64, 22 adde: *σομφῶδες* **C**: *σοφῶδες* **P**
p. 67, 5 *διαιτητικῆς* ci s
p. 77, 15 s cf. Pherecydis frg. 4 D.
p. 91, 29 *ἑαυτῇ* **N**
p. 97, 19 *νόμος* exhibet etiam **C**
p. 100, 9 ⟨*ὡς ἐξηρτημένη*⟩ *ἔκ τε* ci t, plura desiderat s
p. 102, 4 *ἔχειν* **N**
p. 104, 22 *ἀεὶ* **NP**
p. 105, 15 *ἢ* ⟨*γὰρ*⟩ ci t
p. 106, 19 *δὴ* ci s
p. 106, 29 *διὰ τί* ci t
p. 111, 19 scrib. *ἔσχατόν ἐστιν* cum **CM**
p. 116, 20 ueriorem lectionem exhibui p. XL
p. 120, 26 ss cf. Thales ap. Diog. Laert. I 37
p. 121, 19 adn. scrib. '*τὸν αὐτὸν* **P** altero *τὸν* om'

p. 126, 17 prius τῆς om **MP**
p. 130, 9 prius καὶ om **C**
p. 131, 16 u. p. XXXVI
p. 139, 22 locum inspexit Anonymus de astrologia I 33 p. 8, 14 ss
p. 141, 13 προμηθίας **M**
p. 158, 27 s adn. corrige Imhotep, i. Graecorum *Ιμουθης*. de hac re litteris me docuit A. Wiedemann Bonnensis, qui contulit Clementis strom. I 21 p. 399, 26 Hieron. uit. Hilar. 21 Ammian. 22, 14, 7
p. 162, 9 alterum ποτὲ om **C**
p. 163, 30 ʽalterum καὶ om **N**' del
p. 164, 29 rectius fort. μὴν δεῖ
p. 166, 8 s uidit Anonymus l. c. II 186 p. 70, 15 s
p. 168, 2 περὶ ἐκείνου δὲ **N**
p. 169, 25 ὄντας **CMN**: em ϛ
p. 261, 6 s fort. ταῦτα πάντα πάλιν
p. 298, 14 fort. ὃν (uel ὧν) οἷον
p. 303, 8 cf. H. Koch, Ps. Dionysius Areopagita in seinen Beziehungen zum Neuplatonismus und Mysterienwesen (Forsch. z. christl. Litt. und Dogmengesch. I 2) p. 123
p. 313, 7 ss cf. Lobeck Aglaoph. 520
p. 341 adn. 1 ὡς om **CP**: περὶ ϛ
p. 355, 1 fort. cum **C** scrib. κατά τί τε
p. 369, 20 pro καὶ ci Radermacher κἂν
p. 380, 1 ἀπέκρυψε ci Radermacher
p. 383, 2 εἰρημένοις seclusit Radermacher
p. 384, 12 ἁπλοῦς ll.: ἄγονος ci Radermacher
p. 442, 12 **M** fort. recte
p. 446 adn. scribendum: 7 (loco 6) καὶ **P** (nisi erraui): ϛ:
p. 450, 17 ss cf. Dieterich, Eine Mithrasliturgie p. 74 s